BULLARII ROMANI
CONTINUATIO
SUMMORUM PONTIFICUM
CLEMENTIS XIII. CLEMENTIS XIV. PII VI. PII VII. LEONIS XII. ET PII VIII.

CONSTITUTIONES, LITERAS IN FORMA BREVIS
EPISTOLAS AD PRINCIPES VIROS, ET ALIOS
ATQUE ALLOQUUTIONES COMPLECTENS

QUAS COLLEGIT

ANDREAS ADVOCATUS BARBÈRI

CURIÆ CAPITOLII COLLATERALIS

ADDITIS SUMMARIIS, ADNOTATIONIBUS, INDICIBUS

OPERA, ET STUDIO

RAINALDI SEGRETI I. C.

TOMUS SEPTIMUS

CONTINENS PONTIFICATUS

PII VI.

ANNUM NONUM AD DUODECIMUM





ROMÆ

EX TYPOGRAPHIA REVERENDÆ CAMERÆ APOSTOLICÆ

1843.

INDEX RUBRICARUM

OMNIUM CONSTITUTIONUM

QUÆ

IN HOC TOMO SEPTIMO

CONTINENTUR



ANNO IX.

ANNO X.

ANNO XII.

DXCIII.

DXCIV.

DXCV.

DXCVI.

DXCVII.

DXCVIII.

DIC.

DC.

DCI.

DCII.

DCIII.

DCIV.

DCV.

DCVI.

DCVII.

DCVIII.

DCIX.

DCX.

DCXI.

DCXII.

INDEX
VOCABULORUM INITIALIUM
OMNIUM CONSTITUTIONUM
QUÆ
IN HOC SEPTIMO TOMO
CONTINENTUR



A

B

C

D

E

F

G

I

L

M

N

O

P

Q

R

S

U

V

PIUS VI.

ANNO NONO



Dat. Romæ 17 martii 1783 Anno IX.

CDXX.

Confirmantur regulæ, et constitutiones fratrum ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum congregationis Portugalliæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium

§. 1. In supremo militantis Ecclesiæ solio per ineffabilem divinæ bonitatis abundantiam nullo licet meritorum Nostrorum suffragio constituti, ea, quæ pro salubri eorum, qui Altissimi obsequiis sub suavi religionis jugo mancipati sunt directione, ac felici gubernio provide, prudenterque constituta sunt, ut firma semper atque inviolata persistant apostolici muniminis Nostri præsidio, cum id a Nobis petitur libenter roboramus.

Expositio precum porrectarum a priore generali ordinis evincentium statuta condita fuisse a capitulo generali in sequelam facultatis impertitæ a Clemente XIV.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior generalis, ac fratres ordinis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum congregationis Lusitanæ, quod nuper in vim facultatum, quas capitulo generali ordinis, et congregationis prædictorum felicis recordationis Clemens pp. XIV. prædecessor Noster die XXVIII. aprilis anni MDCCLXXIII. impertitus est, statuta, et leges, ac constitutiones pro recta ordinum, et congregationis prædictorum administratione, ac regimine, toto approbante, ac subscribente capitulo generali confecerunt, præscripseruntque, tenoris, qui sequitur, videlicet

PARS PRIMA CONSTITUTIONUM — Tenor statutorum.

De rebus ad omnium mores spectantibus, ac de conventuum œconomia, eorumque peculiari disciplina.

CAPUT I.

De moderata cum sæcularibus religiosorum communicatione.

De moderata communicatione religiosorum cum sæcularibus.

§. 3. 1. Cum ex instituto nostro teneamur sæcularium frequentiam devitare, insimulque ipsorum saluti incumbere, maximi momenti, ac ponderis res est, sic illi limites affigere, ut hanc minime spernere videamur. Sola igitur charitas lapis est terminalis, quem non transgredientur quæcumque officia a nobis in sæculares impendenda. Idcirco omnia illa, quæ ad spiritualem ipsorum provectum, animarumque salutem, ex se ordinari perspiciuntur, non omittantur: illa vero, quæ ab hoc ordine abire videntur, omnino interdicta censeantur.

De aperitione ecclesiæ, et claustri.

§. 4. 2. Statuimus ergo, ut ecclesiæ, et claustra nostrorum conventuum, eremitico excepto, quolibet in die ad undecimam usque horam matutinam pateant; diebus vero solemnioribus, et majoris populi frequentia, aut cum prudens ratio expostulaverit ad longius usque tempus, ut sæculares divinis officiis possint assistere, conscentiæ sordes ad pœnitentiæ tribunal extergere, animasque augustissimo Eucharistiæ sacramento reficere. Præterea localibus superioribus commendamus, ut diligentissime curent necessaria omnia providere; quo hæc sacramenta prompte administrentur petentibus fidelibus cujuscumque status, et conditionis sint, ne ob confessariorum defectum, aut mora

graventur pœnitentes, aut inconfessi abire cogantur. Invigilent pariter, ut confessarii ab inutili cum pœnitentibus communicatione penitus abstineant, præsertim otiosis cum fœminis, quarum plures, ut inquit apostolus, discere semper student, nunquam tamen scentiam æternæ salutis assequuntur.

Prohibitio de ingrediendis cellis, et dormitoriis.

§. 5. 3. Non permittimus autem, ut sæculares titulo confessionis sacramentalis, spiritualisque communicationis, aut quovis alio prætextu dormitoria, et religiosorum cellas ingrediantur; nec superiores ad hoc facultatem impertiri poterunt, nisi per quam raro, idque tantum gravioribus, honorabilioribusque personis.

De non prodiendo in civitatem sine licentia.

§. 6. 4. Non tantum in ecclesiis nostris, sed extra illas etiam charitatem erga proximum exercere debent religiosi nostri: attamen sine prioris generalis facultate non poterunt in civitatem prodire, aut in oppidum, ubi conventus est, ut sæcularium confessiones in eorum ædibus excipiant, nisi ii sint, qui gravi morbo laborantes, aut alia justa causa detenti, foras egredi non possunt. Nunquam tamen (sub pœna jejunii in pane, et aqua) immorari licebit per totam noctem in domo alicujus sæcularis, prætextu etiam morienti alicui subveniendi, nisi illis in casibus, quibus hoc vitari nequeat sine manifesta charitatis læsione. Ad confessiones autem mulierum ægrotantium si invitati fuerint, maximam adhibeant circumspectionem, prudenterque operam dabunt, ut cubili ingressus ita sit patens, ut socius, quin audiat, possit, si velit, confessarium intueri.

De continentia in confabulationibus, et quæstionibus.

§. 7. 5. Quia a sancta virgine, et matre nostra Theresia monemur sæculares operibus, plus quam verbis edocere, maxima hic a nobis præstanda est solicitudo, ut in nobis videant, quæ ipsis, tam in suggestis, quam in confessionalibus suadere non desistimus, sicque nosmetipsos exibeamus bonorum operum exemplum, sicut Dei ministros in multa patientia, in doctrina, in integritate, in gravitate, in charitate non ficta, ut non vituperetur ministerium nostrum. Studeant ergo religiosi nostri apud sæculares inutiles quæstiones, confabulationes inanes, scurrilia verba, et jurgia omnino devitare; sunt etenim viro religioso minime decentia: immo hæc, et his similia sic solerter alio divertere, ut pietas sit, quæ semper colloquium obsolvat.

De maledicentia obtruncanda.

§. 8. 6. Studeant, et maxime obtrectationem, et maledicentiam intersecare et ea omnia, quæ quavis ratione injuriam aliis inferre poterunt; demonstrantes verbo, et exemplo, quam execranda sint hæc vitia, non solum viro catholico, sed homini cuivis, penes quem ratio, honestumque in pretio sunt. Superiores serio, seduloque omnimodam constitutionis hujus observantiam exquirant, sique subditum aliquem deliquisse cognoverint, pro qualitate culpæ, pœnam infligant; insuperque omni cum sæcularibus communicatione interdicant.

De colloquiis habendis prævia licentia superioris.

§. 9. 7. Siquis in conventu religiosum aliquem quæsiverit, hic poterit de superioris facultate cum illo colloqui: non poterit tamen confabulando cum eo immorari in sacristia, claustro, aut ecclesia, neque cum mulieribus ad conventus januam.

Quod nemo implicare se debeat sæcularibus negociis.

§. 10. 8. Non minus expedit e loco sancto, eorumque habitaculo, qui in protectione Dei commorantur, in eumque solum sperare profitentur sæcularia negotia penitus eliminare, dicente apostolo: = Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus= Ne igitur videantur domus fieri negotiationis, quæ revera domus sunt orationis, stricte præcipimus religiosis nostris, ut a procurandis sæcularium, etiam consanguineorum negotiis sese abstineant. Si vero charitas urgeat ad aliquod hujusmodi negotium non dimittendum, prælatus, si conveniens judicaverit religiosum per semet prædictum agere negotium, ad id poterit eidem concedere facultatem. Si vero generalis prior quempiam in hoc deliquisse cognoverit eum pro qualitate culpæ puniat, et, si opus fuerit, in alium conventum transferat, ac patriam invisendi facultatem deneget.

De poena incurrenda ab eis, qui eleemosynas erogaverint, et petierint.

§. 11. 9. Eamdem pœnam, in cellaque inclusionem per dies quindecim sustineat, qui sine prioris generalis facultate eleemosynas exteris, etiam consanguineis erogandas petere ausus fuerit. Si autem alicujus pater, aut mater ita gravi laboret inopia, ut nisi mendicans, aut misere degens subsistere possit, tunc idem religiosus rem ad priorem generalem deferet, ut ipse meliori, quo possit, modo, eorum indigentiæ subveniat, quantum vires ordinis ferent. Exploratum tamen habeant omnes ordinem, seu prælatos ad subveniendum eorum parentibus raro teneri.

De mansuetudine colenda.

§. 12. 10. Oportet etiam (ut inquit apostolus) servum Dei non liticare, sed mansuetum esse ad omnes, docibilem, patientem. Eapropter inter omnia sæcularia negotia, nulla magis a religio-

sis aliena existimamus, quam quæ sine lite terminari nequeunt. Hac de causa sub pœna suspentionis ab officio prælatis, subditis vero privationis vocis, et loci per sex menses infligenda præcipimus, ut nullus sæculari cuicumque litem movere, aut quomodolibet ad judicium vocare audeat, præterquam in casibus, in quibus, sine magno conventus, aut ordinis detrimento id vitari nequeat; tunc enim de consensu conventualis capituli, ac de prioris generalis licentia, pro qualibet vice obtinenda, fieri licebit.

Exceptiones peculiares quoad lites.

§. 13. 11. Excipimus tamen casum, quo judicium instet, et locus non sit præfatæ licentiæ petendæ; tunc enim consensus capituli per secreta suffragia sufficiet; dummodo de hoc conscius reddatur prior generalis, e cujus judicio omnino pendeat, vel litem prosequi, vel ab ea desistere.

Excipimus etiam eas lites, quæ in debitis exigendis frequenter suboriri solent, has namque prioris localis, et procuratoris arbitrio relinquimus.

De litium prosecutione.

§. 14. 12. Si autem sæculares nos in judicium vocaverint, et prior, adhibito consiliariorum judicio, auditisque jurisconsultis melioribus, jus nobis favere deprehenderit, poterit, quin aliam facultatem expectet, litem prosequi, ac jus nostrum modeste, uti religiosum decet, defendere. Hæc autem, ut omnino serventur, pater generalis, aut visitator singulis annis hac de re inquisitionem faciet visitationis suæ tempore.

De muneribus non suscipiendis nisi de mandato Papæ.

§. 15. 13. Ob eamdem rationem nullus religiosus, sive subditus sit, sive prælatus poterit judicis conservatoris munus quacumque in causa exercere, nisi de expresso summi pontificis mandato, nec testamentorum curam accipere, nisi de licentia prioris generalis. Qui contra fecerit prædictæ pœnæ subiaceat.

De permissu negando ultra tres dies immorandi in conventu criminosis ibidem confugientibus

§. 16. 14. Sub eadem pœna ordinamus ut siquis criminosus ad conventus nostros confugerit, ultra tres dies ibi immorari non permittatur, neque pro ejusdem defensione liceat religiosis nostris magistratuum administris contentiose se opponere.

De hospitalitate exercenda ad tramites paupertatis.

§. 17. 15. Erga sæculares alios nostris in conventibus hospitalitas exerceatur, prout nostra fert paupertas. Verum cum sæcularium hospitum frequentia præcipuo instituti nostri fini plurimum obesse possit. Statuimus 1.°, ut hujusmodi hospitibus admissis, raro, et justa solum de causa moras ducere permittatur. 2.°, ut in hospitio a dormitorio separato recipiantur 3.° ut religiosorum cellas, et conventus officinas non ingrediantur, nisi necessitas adsit. 4.° ut in refectoriis nostris non edant, nisi nobiles sint, virique de nobis benemeriti, neque illic carnes, aut carnibus immixta fercula ipsis apponantur 5.° ut religiosorum nullus, excepto hospitalario, cum iisdem, data opera, colloqui possit, sine superioris licentia. Religiosi qui in constitutionis hujus observantia deliquerint ab immediato superiore media pœna plectentur.

Quomodo religiosi in hospitiis se gerere debeant.

§. 18. 16. Religiosi in sæcularium domibus hospitio excepti perquam submisse, et modeste se gerant, ac gratum animum pro accepto beneficio præ se ferant. In oppidis autem, ubi ordinis conventus existunt, nemini fas sit extra illum edere, nisi tantum apud aliorum ordinum conventus, episcopos, principes, personasque in prima nobilitate constitutas, licet titulo careant, quod tamen raro, matureque a prælatis concedatur. Liceat etiam fratribus, id poscente pietate, apud patrem, vel matrem manducare semel, aut bis in anno, et etiam pluries, si justa urgensque sit causa, et prævio, præter superioris facultatem, consiliariorum consensu.

De licentia religiosis danda ad patriam invisendam.

§. 19. 17. Poterit etiam definitorium generale semel in unoquoque triennio (aut pluries gravi de causa) religioso cuicumque, si verus sit observantiæ cultor, nec ab his constitutionibus exceptus, facultatem concedere, ut per aliquod tempus patriam invisat, ac in parentum ædibus inhabitet, si ibidem ordinis conventus non sit. Hancmet facultatem præstare poterit prior generalis, dummodo socium attribuat religioso, cui id concedet. Sine socio, id ipsum aliquoties concedere poterit, sed raro; de hocque definitorium certius facere tenebitur. Religiosis, qui ad transmarinos conventus mittuntur, illicque ultra triennium laudabiliter vixerunt, attento eorum labore, altera quoque licentia in triennio poterit concedi.

De simili venia præbenda etiam a superiore minori in casu necessitatis, ut consanguineis adsistat in mortis periculo.

§. 20. 18. Si quis religiosus necessitate prematur in patriam proficiscendi, ut parentibus, aut fratribus morti proximis adsistat, vel istiusmodi momenti rem agat, superior immediatus poterit eidem veniam præbere, etiam si extra sui conventus territorium sita sit religiosi patria; at socium illi attribuet, et priorem generalem quam primum faciet certiorem. In aliis, præter has, circumstantiis superiori locali minime

liceat subdito cuicumque facultatem concedere, ut ultra limites sui territorii progrediatur, sub pœna privationis ab officio, subditis vero privationis vocis, per unum mensem.

Prohibitio ne religiosus ad regalem curiam accedat.

§. 21. 19. Sub eadem pœna per sex menses infligenda præcipimus, quod nullus religiosus, sive subditus, sive prælatus ad regalem curiam accedere audeat, neque ad locum alium ab illa, una tantum leuca distantem sine prioris generalis facultate in scriptis habita.

Caput. II.

De silentio, ac jugi mansione in cella

De silentio, et jugi mansione in cella.

§. 22. 1. In sua unusquisque cella manebit, ibique sedebit solitarius, et tacebit, ut suo muneri satisfaciens, per orationis studium in Deum se possit supra se levare, ac cum silentio præstolari salutare Dei, cum hoc præscribat regula dicens: » *Maneant singuli in cellulis suis die, ac nocte in lege Domini meditantes, et in orationibus vigilantes, nisi aliis justis occasionibus occupentur.*

De numero cellarum.

§. 23. 2. Ut autem hoc exactius adimpleatur, statuimus, ut in conventibus nostris religiosi cellarum numerum non excedant, neque in quolibet triginta plures, aut quindecim pauciores conventuales esse possint, præter laicos. Augeri tamen poterit hic numerus in domibus collegii, tyrocinii, et noviter professorum, sicuti etiam minui in conventibus factis deterioribus, vel nondum expletis.

De numero religiosorum in quolibet conventu retinendorum.

§. 24. 3. Igitur, si religiosorum numerus ad regularem observantiam sufficiens aliquo in conventu commode degere nequeat, tunc definitorii judicio bini, aut terni in illo permaneant, et hospitiorum rationem vivendi servent. Si vero hujusmodi conventus idoneam habeat clausuram, insuperque necessaria pro sex religiosis choro deputatis sustentandis, hi collegialem vitam (cantu excepto) servabunt; præsidenti, tamquam proprio superiori obedient, ac conventuale capitulum, sicut regula præcipit, celebrabunt. Poterit autem generale capitulum huic, et aliis id generis conventibus priorem præficere, si in eisdem sanctissimum Eucharistiæ adservatur sacramentum.

De non egrediendo cellas, sine gravi necessitate.

§. 25. 4. Quo tempore religiosi in cella manere tenentur extra illam versari non permittatur, nisi pro urgenti necessitate, aut pro implendo munere sibi commendato, vel ut devotionis causa pio operi in choro satisfaciant, aut in ecclesia, si ad illam tunc sæculares non confluunt. In his tamen egressibus sancte silentium observent; nec absque superioris facultate inter se destinato colloquantur. Ab omni etiam strepitu caveant, horis præsertim studio statutis, et tempore pomeridiani, nocturnique silentii. Qui in hoc deliquerit pœna media puniatur.

De pœna ingredientibus alterius cellam irroganda.

§. 26. 5. Eandem pœnam sustineat, qui sine prioris licentia alterius cellam ingrediatur de die, si vero de nocte id agat, pœna gravi plectatur. Cæterum quocumque tempore, si superioris cellam sine ejus venia intraverit, dum ipse a cella abest, panem, et aquam super nudam prandeat humum. Si autem hujus, aut alterius cellam ingressus aliquid notabile inde subtraxerit, præter modo dictam pœnam, voce, et loco per mensem privabitur, remque ablatam suo reponet loco; quod si non fecerit, duplicabitur pœna.

De silentio impensius observando a fine completorii ad primam alterius diei.

§. 27. 6. Licet omni tempore ad silentium teneamur, impensius tamen observabitur a fine completorii usque ad primam dictam sequentis diei; cum hoc temporis spatium strictiori silentio a regula præfiniatur. Quapropter neque prælati religiosum aliquem tunc temporis a silentio eximere poterunt nisi gravis urgeat necessitas; neque ipsis cum subditis loqui licebit, nisi de iis tantum rebus, quæ sine detrimento differri non possunt, et tunc breviter, submissa voce, ac intra eorum cellulas. Qui silentium hoc violaverit, pœna media punietur, uti etiam ille, qui data opera, loquatur in refectorio, dormitorio, claustro, ecclesia, sacristia, et choro.

Caput. III.

De recreatione, et collocutione fratrum, ac debito inter eos ordine servando.

---

§. I.

De recreatione

De recreatione.

§. 28. 1. Quoniam experientia, et sanctorum patrum exempla nos docent regularem dilabi observantiam nisi aliquoties de ejusdem severitate aliquid remittatur, insuperque a regula discamus aliquas esse occasiones justas, ut a jugi in cella mansione fratres ab-

solvantur; permittimus, ut cunctis anni diebus, excepta majori hebdomada usque ad sabbathum exclusive, religiosi nostri conventuales, tum ob animi relaxationem, cum ob corporis exercitationem possint post vesperas, nulla alia expectata venia, intra septa monasterii deambulare, aut seorsim, aut conjunctim inter se colloqui, infirmos adire, aut ludo aliquo honesto oblectari, et permisso; locis tamen prohibitis non colloquentur. Debent vero quo quisque se ad rationem præparet, audito ad hoc campanulæ officiorum signo, cellas repetere.

Similis, ut supra.

§. 29. 2. Scholastici nostri illis tantum diebus, quibus a lectionibus fuerint feriati, omnes simul, a conventualibus tamen sejuncti, et non aliter, eadem poterunt gratia uti. Poterunt etiam novitiorum, ac recens professorum magistri æquam ex more solitam recreationem discipulis suis concedere solemnioribus diebus, vel aliis ad eorum arbitrium.

De lectione spirituali habenda singulis sextis feriis.

§. 30. 3. Præcipimus vero, ut in omnibus sextis feriis, aut, hoc die impedito, in alio ad superioris arbitrium, statim post vesperas omnes ad cellas se recipiant, nemine excepto, ibique per semihoræ spatium lectioni vacent spirituali, ad quod tam initio, quam in fine campanula officiorum pulsata signum dabit. Superiores autem monitos volumus, ut hunc devotionis actum eadem vigilantia zelare curent, ac alium quemvis communitatis actum.

De permissione egros adeundi diebus designandis a priore.

§. 31. 4. Præter modo dictam animi recreationem, permittimus etiam, ut religiosi omnes (exceptis novitiis, ac recens professis, eremique habitatoribus) septies in anno exercitii gratia in agrum pergant diebus a priore designandis: non poterunt tamen extra conventum pernoctare. Qui hac de causa in agrum tendunt, his diebus ab ordinis jejunio erunt immunes, et posteaquam domum redierint ab omnibus communitatis actibus cessabunt ad finem usque horæ, vel horarum minorum, quæ immediate post orationem matutinam sequentis diei recitabuntur. Superioris tamen erit ad hujusmodi exercitium ita religiosos distribuere, ut semper in conventu sufficiens maneat numerus ad omnes observantiæ actus obeundos.

De licitis collocutionibus post prandium.

§. 32. 5. Quotidie etiam (exceptis memoratis majoris hebdomadæ diebus) omnes fratres immediate post prandium simul conveniant in locum aptum a superiore designandum, vel ejus vicemgerente, ibique ad invicem colloquendos (cum non adsit res utilis, et omnium attentione digna) oblectentur, ad semihoram usque post meridiem, nec multum excedant; aut ad horam usque in illis diebus quibus vesperæ ante prandium sunt recitatæ.

De similibus ante coenam.

§. 33. 6. Idem observari volumus per horæ spatium ante cœnam, aut refectionem parvam; permittimusque, ut in conventibus, qui procul a civitatibus aut oppidis sunt constructi, et a sæcularium frequentia expediti, possint religiosi æstatis tempore hanc vespertinæ recreationis horam insumere per agrum una omnes deambulando: sed a festo exaltationis sanctæ Crucis usque ad pascha Resurrectionis hæc non habeatur recreatio, nisi tantum in dominicis, et festivis diebus sanctorum Joseph protectoris nostri, matris nostræ Theresiæ, patris nostri Joannis a Cruce, et a pervigilio nativitatis Dominicæ usque ad Epiphaniam.

Quod recreationibus omnes intersint, qui justa de causa non excusantur.

§. 34. 7. Recreationibus istis interesse debent religiosi omnes, qui justa de causa impediti non fuerint, exceptis novitiis ac recenter professis, qui cum suo magistro, ac socio in alium ad id congruum novitiatus locum convenire debent. Sæculares nunquam ad recreationis actum admittantur, nisi cum aliqua præcellentis dignitatis persona definitorio generali visum fuerit dispensare.

---

§. II.

De collocutione fratrum

De collocutione fratrum.

§. 35. 1. Ab apostolo Jacobo discimus: » Siquis autem putat se religiosum esse » non refrænans linguam suam, sed sedu» cens cor suum hujus vana est religio». Hinc debent religiosi nostri linguam caute custodire et verbum proferendum fideli rationis statera prius appendere, ne prolatum inveniatur minus habens in ædificationem.

De moderata voce adhibenda in recreationibus.

§. 36. 2. Quapropter ordinamus, ut præfatis recreationibus omnes fratres moderata loquantur voce, ne ea impediant audiri, quæ dicuntur in communi. Caveant etiam, ut dissidia omnino fugiant, et mordax, aut fraternæ charitati contumeliosum verbum minime proferant, ne grave, molestumque evadat, quod ad decens, religiosumque levamen fuit institutum. Qui hæc neglexerit, si a præsidente admonitus, statim non resipuerit, per dies quatuor in recreatio-

ne omnino taceat: superior vero, qui hanc pœnam infligere contempserit, a priore generali graviter puniatur.

De injuriosis, ac dicacibus verbis eliminandis in colloquiis, et scripturis.

§. 37. 3. Caveant etiam in omnibus aliis colloquiis, uti in scriptis, ab indecentibus, injuriosis, atque dicacibus verbis, aut aliis quibuscumque, quæ directe, vel indirecte alicujus fratris, vel sæcularis famam, honorem, modestiamve lædere possint. Qui contra fecerit, pro prima vice, graviter puniatur. Si autem semel, et iterum punitus in id ipsum relabi deprehendatur; vel (quod deterius est) apud exteros de religione in communi, aut de fratribus in particulari detraxerit, priori generali statim denuntietur, ut quamprimum de remedio provideat; aut si id culpæ enormitas exposcat ad definitorium remittat. Et prælatis superioribus maxime commendamus, ut super hujus constitutionis observantia diligenter inquirant, et severe animadvertant in immediatos præsules, qui hanc infligere pœnam despexerint.

De vitanda nimia familiaritate in colloquiis.

§. 38. 4. Caveant denique religiosi nostri, ut inter loquendum nimiam familiaritatem devitent, et a verbis sæcularibus abstineant, quæ plus vanitatis, et jactantiæ, quam humilitatis, aut paupertatis religiosæ spiritum præseferunt. Quamobrem nemo hororificis doctrinis, jubilatique, aut præsentati titulis nominetur; nemo etiam reverendissimi, aut paternitatis nomine alium, etsi ipse sit ordinis generalis appellare audeat; sed sacerdotes simpliciter patres, et usitato vestræ reverentiæ titulo nuncupentur; non sacerdotes vero simpliciter fratres, et vestræ charitatis vocabulo discernantur.

---

§. III.

De debito inter fratres ordine servando.

De debito inter fratres ordine servando.

§. 39. 1. Quo inter fratres æqua servetur ratio, et sua superiori cuilibet constet reverentia, religiosi omnes priorem generalem nuncupabunt titulo = *admodum reverendi patris nostri* =, definitores generales titulo = *reverendi patris nostri* =, postquam autem hujusmodi officiis functi fuerint in omni congregatione titulo = *nostri patris*; vicarius provincialis transmarinus titulo = *reverendi patris nostri*; et priores locales titulo = *patris nostri* a suis tantum subditis, et præcise suorum officiorum tempore nominabuntur; procurator generalis, dum in suo munere perstiterit, titulo = *patris nostri* in omni congregatione. In epistolarum superscriptionibus eædem retineantur nomenclaturæ, addaturque sui muneris gradus, si illud exerceat; hac ratione: = R. admodum P. N. priori generali Carmelitarum excalceatorum, etc. Cæteris vero similiter suorum titulorum ratione servata.

Quomodo verbis, et factis inter se colere debeant religiosi, et praesules.

§. 40. 2. Non solum verbis, sed etiam factis se ipsos colere debent religiosi nostri, præcipue vero præsules. Idcirco, cum in dormitoriis, aliove loco invicem occurrant, caput in debitæ reverentiæ signum inclinabunt, locumque cedet, qui in professionis tempore minor est, aut dignitate inferior.

De onere religiosorum assurgendi cum aliquis superior supervenerit.

§. 41. 3. Si quis superior, sedentibus religiosis etiam in communitatis actibus supervenerit, omnes illi assurgant. Id ipsum prælati inferiores æqualibus præstabunt, hique communitati; adeo ut nec ipse generalis prior sedere debeat, cum communitas steterit, vel ad locum, ubi ipse fuerit, devenerit.

De ordine loci unicuique assignando.

§. 42. 4. Quoad ordinem in locis unicuique assignandis hæc statuimus. Prior generalis primum ubivis teneat locum: exinde illum definitores generales, electionis attenta ratione cujuslibet illorum immediate sequantur: hos proxime subsequantur priores locales in propriis conventibus, quibus deinde propinquior sit vicarius, provincialis ultramarinus: postmodum priores hospites, et his vicini postea vicarii canonice electi juxta conventuum suorum antiquitatem. Hos proxime subsequatur procurator generalis. Hunc vicarii canonice non electi. Hosce superiores in suis conventibus, quos congregationis secretarius, quem denique subpriores hospites juxta suorum conventuum antiquitatem.

De ordine antiquitatis servando.

§. 43. 5. Reliqui antiquitatis ordinem servabunt. Sacerdotes diaconos semper præcedent, diaconi subdiaconos, hi sacris nondum initiatos ordinibus. Post hos novitii choro deputati, quorum, qui sacro aliquo ordine fuerit insignitus, reliquos præcedat. Laici tandem ultimum tenebunt locum, seque præcedent secundum professionis suæ ordinem, nunquam tamen religiosos choro addictos in aliquo communitatis actu.

De ordine sedendi in refectorio.

§. 44. 6. Ne autem id aliquando eveniat, refectorio accumbant infimi laici, ut religiosi choro addicti digniorem queant locum occupare (janitor tamen excipiatur, qui ad introitum refectorii semper sedebit) et si quando inferiores sedes vacuas non invenerint, usque dum vacuæ remaneant, expectabunt.

Qui hæc neglexerit, acerbe a superiore corrigatur, ac in sequenti die humi jacens panem, et aquam prandeat.

De onere laicorum assurgendi, dum religiosus supervenerit.

§. 45. 7. Illud etiam præstare debent laici quocumque in loco extra communitatis actus, ut si, dum ipsi sedent, religiosus quivis choro addictus superveniat, eidem statim assurgant, neque coram illo sedere, aut caput tegere audeant, quin ipse verbis, aut signis præcipiat. Si vero plures religiosi adsint, ab antiquiori hoc debent expectare signum.

Caput IV.

De regulari clausura

---

§. I.

Quid sit clausura, quibusque de causis ab illa egredi permittatur.

Quid sit clausura.

§. 46. 1. Regularis clausura, de qua hic agere molimur, non illa censenda in cellis perseverantia, quam secundo in capite observandam proposuimus. Illa etenim intra cellularum clauditur angustias, hæc amplior intra septa continetur monasterii.

Quomodo ab illa egredi permittatur.

§. 47. 2. Hanc non adeo rigorosam arbitramur, ut ab illa egredi religiosis nostris nunquam permittatur; a regula enim edocemur plures justas posse occasiones evenire, id ipsum postulantes: sed ne hasce humana fragilitas plus nimio prætendat, ac sæpe sæpius supergrediatur.

Quando liceat egredi ad sepeliendos mortuos.

§. 48. 3. Statuimus, ut religiosi nostri una omnes e conventu ad sepeliendos mortuos cujuscumque conditionis sint, sæculares, aut alterius ordinis regulares nullatenus exeant, ad responsoria recitanda, vel canenda, vel ut exequiis adsistant, nisi pro rege, regina, cæteraque prole regia, pro cardinalibus, nuntio apostolico, episcopo diœcesano, nec non pro pro-regibus. Si autem eveniat occasio totius, aut majoris partis communitatis egressum necessario postulans, tempusque non suppetat definitorium consulendi, prior, annuentibus consiliariis, id permittere poterit, dummodo apto tempore rationem de hoc definitorio reddat.

De privilegiis quoad processiones publicas.

§. 49. 4. Similiter ad nullam quantumvis generalem, et solemnem processionem ex privilegio sanctissimi domini Clementis VIII. et Pauli V. exire debent. Excipimus tamen processiones pro publica causa instituendas, pro regis, reginæ, cæterarumque regalium personarum salute, vel quibus rex ipse adesse jusserit. Nullum hinc præjudicium patientur privilegia super hoc nobis concessa.

De similibus in conventu habendis.

§. 50. 5. Excipimus etiam processiones, quæ in conventibus aliquibus, ubi tertius ordo est institutus, aut est confraternitas Beatissimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo fieri solent per vias oppidi, aut civitatis, videlicet processio pro solemni commemoratione ejusdem Beatissimæ Virginis, et processio triumphi Domini Nostri Jesu Christi in dominica Palmarum, vel alia die prope ipsam dominicam. Cæteræ autem, quæ his constitutionibus præscriptæ inveniuntur, intra ecclesias nostras, aut claustra, vel ad summum, consuetudine, aut necessitate id poscente, ad atrium usque ecclesiæ prodibunt. Quæ omnia observari præcipimus sub pœna suspensionis ab officio per duos menses infligenda prælatis, qui contrarium aut fecerint, aut permiserint.

Prohibitio de interveniendo nuptiis, conviviis, aliisque spectaculis.

§. 51. 6. Præcipimus etiam, ut nemo nostrorum religiosorum, cujuscumque conditionis sit, domo exire audeat, ut nuptiis, nuptialibusve conviviis, comœdiis, aliisque id generis spectaculis adsistat. Et si quis religiosæ modestiæ oblitus, immemorque decoris, in hoc deliquerit, certissime gravi pœna multabitur, et insuper per duos menses officio privabitur, si superior; si subditus, voce, et loco per idem tempus.

De jure prioris, definitoris, et visitatoris circa clausuram.

§. 52. 7. Cum justa occasione, vel quando sibi necessarium videbitur, poterunt e regulari clausura egredi, nulla petita venia, prior generalis, et definitores in tota congregatione; visitator a generali, vel definitorio disignatus in conventibus sui juris, et prior in suo conventu. Hos tamen hortamur, ut in hoc subditis exemplum præbeant, solitudinem, quantum fieri possit, sancte custodientes.

De facultate prodiendi concedenda examinatoribus synodalibus, consultoribus s. inquisitionis, concionatoribus, et confessariis.

§. 53. 8. Poterunt etiam de prioris localis facultate in urbem prodire, ut suum munus exerceant, examinatores synodales, sanctæ inquisitionis consultores, concionatores, nostrarum monialium confessores, vel etiam qui de prioris generalis facultate monialium alterius ordinis confessiones exceperint, nec non ut ægrotantibus in ultimo agone adsistant, ac infirmorum, vel carceribus detentorum confessiones audiant, uti in primo capite statuimus; ac demum, ut intersint vesperis, et missis patriarcharum aliorum ordinum, atque publicis literarum actibus in universi-

tatibus, academiis, ac regularium conventibus.

De egressu pro celebrandis festivitatibus permisso.

§. 54. 9. Eundem egressum permittimus pro celebrandis festivitatibus in nostrarum monialium conventibus videlicet, sanctissimi Corporis Christi, ejusque laudis perennis, sanctissimæ Virginis, et matris nostræ Mariæ de Monte Carmelo, sanctæ matris nostræ Theresiæ, ejusque cordis transverberationis, sancti Joseph protectoris nostri, ac ejus patrocinii, et sancti patris nostri Joannis a Cruce, sanctique conventus titularis. Idem fiat pro benedictione candelarum, cinerum, et palmarum, in triduo majoris hebdomadæ, ac pro sacri velaminis solemnitate; et denique aliis quibuscumque de prioris generalis facultate celebrandis.

Non liceat autem priori quidpiam stipendii a monialibus exigere pro hujusmodi religiosorum adsistentia, nisi et ipsæ pro ejusdem celebritatis expensis aliquid legatum, vel datum a benefactore accepissent.

De religiosis ad functiones celebrandas mittendis.

§. 55. 10. Nec etiam liceat priori ad præfatas functiones plures religiosos mittere, quam pulpiti, et altaris ministeriis opus fuerit: neque alii adsistere possint, et si egrediendi facultatem alias obtinuerint, nec etiam alterius conventus, si in urbe sit, conventuales, nisi nuper relata munia obire debeant. Excipimus tamen prælatos superiores, priorem localem, cui monalium cura demandata est, et duos confessarios, si ad confessiones audiendas sint necessarii.

De numero mittendo ad celebrandas monialium exequias.

§. 56. 11. Siquæ exequiæ ibidem celebrentur, siquæ funera ad hujusmodi monialium efferantur conventus, illos adire præfatos fratres prior minime detrectet; attento tamen defunctorum gradu, religiosorum præfiniatur numerus duodecim non major; eleemosynamque a monialibus recipiet proportionatam illi, quam ipsæ acceperint.

Quomodo, et quando procurator domus exire poterit in civitatem, aut oppidum ubi situs est conventus.

§. 57. 12. Præterea de prioris facultate poterunt in civitatem, aut oppidum, ubi situs est conventus exire procurator domus, vel ejus loco alius, ita tamen, quod unus non exeat, dum alter extra monasterium existit. Procurator etiam monialium, aut ejus vices gerens; sed bis tantum in hebdomada. Item unus cum socio ad petendam ceræ eleemosynam tempore quadragesimæ. Et tandem qui ad transmarinos conventus sunt profecturi; at per quindecim tantum dies, antequam navim conscendant, et per totidem postquam reduces e navi prosiluerint.

De venia denegandi exeundi, priore in oppidum egresso.

§. 58. 13. Priore in oppidum egresso, qui ejus loco præstet exire nequeat, nec aliis, ut exeant veniam præbere, nisi procuratori, prædicatori, et confessario si ad munus suum exercendum urgeat occasio. Priori etiam non liceat præter assignatos, alium in civitatem mittere, nec etiam religiosorum aliquem choro deputatum ad eleemosynam ordinariam ostiatim mendicandam, nisi ad hoc gravis urgeat necessitas. Hanc constitutionem ad laicos non extendimus, qui prioris arbitrio egredi poterunt quin facultatem egrediendi aliis ante permissam impediant.

Exceptiones pro conventibus regiae curiae, et urbis Portugallensis.

§. 59. 14. Excipimus etiam regiæ curiæ, et Portugallensis urbis conventus in quibus ob nimiam hospitum frequentiam, ac perurgentium negotiorum multitudinem, alium præter dictos poterit prior foras mittere, quoties sibi necessarium videbitur. Si autem temporis tractu, ut hujusmodi conventus, aliive quicumque hujus congregationis commode regi nequeant, quin superiorum localium facultates in hac parte amplientur, generalis definitorii erit id permittere, quibusdam tantum in casibus, et ad determinatum numerum redactis.

De constitutione Urbani VIII servanda dum extra loca ubi est conventus religiosi exire poterunt.

§. 60. 15. Extra loca, ubi conventus est, quandoque exire poterunt religiosi nostri: quocirca declaramus: 1. Nos minime velle definitorii generalis jurisdictionem circumscribere, dummodo hujusmodi facultates absolutas non concedat, sed pro qualibet vice determinatas; neque permittat religiosum aliquem extra ordinis conventus, aut hospitia degere nisi in casu urgentissimæ necessitatis ab apostolica Sede approbatæ, juxta præscriptum Urbani VIII.

De socio episcopis concedendo.

§. 61. 16. Siquis autem episcopus ex ordine electus religiosum aliquem sibi socium postulaverit a definitorio concedi permittimus, et, quo visum fuerit tempore, episcopi imperio subiiciet. Præter hunc casum, nullus superior (nec etiam generale definitorium) poterit monasterium aliquod, aut religiosum quemvis (nisi apostata fuerit) aliorum prælatorum, aut exterorum quorumcumque jurisdictioni subiicere, nec privilegiis ullis nobis concessis renuntiare; quod si secus fecerint, de hinc irritum, et inane declaramus; ipsumque prælatum, vel prælatos, et quoscumque alios similibus operam dantes pœnæ suspensionis ab officio per sex menses obnoxios esse volumus; insuperque privationis vocis, et loci per idem tempus. Poterit etiam definitorium, si necessitas

aut prudens ratio expostulaverit, facultatem impertiri, ut religiosi aliqui in Africam, Brasiliam, et Asiam pergant ad Jesu Christi fidem paganis, sive infidelibus prædicandam.

Declaratio circa facultates prioris generalis quoad veniam concedendam progrediendi absque socio.

§. 62. 17. Declaramus 2. priorem generalem cuilibet religioso progrediendi veniam, etiam sine socio, concedere posse, intra regnum quocumque velit, extra regnum vero ad centum tantum leucarum distantiam; salva tamen constitutione formam præscribente invisentibus patriam.

Similis quoad facultatem superiorum localium.

§. 63. 18. Similem facultatem superioribus localibus permittimus quippe sibi subditis veniam præbere poterunt, ut intra duodecim leucarum spatium una cum socio iter agant, vel ad alium conventum, vel ad locum extra illum, quoties opus fuerit ad illaque negotia his constitutionibus alias non vetita. Poterit etiam intra eandem distantiam sine socio mittere procuratores, et prædicatores, quoties eorum muneri fuerit necessarium.

De non accedendo Romam absque protectoris ordinis licentia.

§. 64. 19. Declaramus ultimo nullum religiosum ad Romanam urbem accedere posse sine protectoris ordinis, aut definitorii generalis facultate juxta decretum Clementis papæ VIII. et sub pœnis in eodem decreto inflictis.

§. II.

Quomodo a clausura egredi permittatur.

Quomodo a clausura egredi permittatur.

§. 65. 1. Non aliter, nisi bini, apostolorum more, religiosi nostri, cujuscumque conditionis sint (laicis exceptis) exire poterunt in locum, ubi fuerit ordinis conventus: ideo unicuique a priore designetur socius, non petentis voluntate, sed arbitrio suo, quem non recipere in culpa erit. Extra conventum ille præsideat, qui intra illum antiquitatis loco præcellit, nisi juxta de causa prælatus juniorem præficiat; nulloque titulo poterunt, donec redeant, alter ab altero separari sub gravis culpæ pœna. Excipimus tamen casum, ad nobilem quo quis se conferat aliquem, ut cum illo secreto loquatur; tunc enim socius extra conclave remanebit, donec vocetur; nunquam tamen audiendi aviditatem præseferet. Si autem cum nobili matrona id contigat, proportione habita, id ipsum servabitur, quod statuimus cap. 1. n. 6.

De benedictione a superiore flexis genibus petenda.

§. 66. 2. Omnes fratres sive conventuales, sive hospites antequam e domo prodeant benedictionem genibus flexis a superiore petent, et postea coram Sanctissimo breviter orent, ut eorum exitum, et introitum custodiat, quod et præstabunt cum redierint, orationem benedictioni anteponendo. Qui priorem generalem comitaverit, benedictionem a prælato locali accipere non tenebitur, sed illi ante vel saltem post egressum idipsum patefacere.

Quomodo priores hospites exire possunt reverentia tantum praestita priori locali.

§. 67. 3. Priores hospites licet egrediendi facultatem, non tamen benedictionem a priore locali recipere tenentur, sed tantum inclinato capite eidem reverentiam præstare. In conventu, ubi fuerit prior generalis, nec localis prior, nec alius quantumvis superior, e domo prodibit, quin flexis genibus ab illo cum socio benedictionem accipiat.

Quod omnes viribus potentes iter agentes pedestres eant.

§. 68. 4. Omnes iter agentes, si sint viribus potentes pedestres eant, si non, iis ad vecturam utantur animalibus idoneis, quæ eorum indigentiæ, religiosæque paupertati, ac humilitati sint consentanea. Teneantur etiam eadem, quæ prodeuntibus in urbem præscripta sint, observare. Præterea testimoniales literas secum deferent, ex quibus non arithmeticis notis, sed verbis non compendiario expressis innotescat, e quo conventu egrediuntur, cujus prælati venia, quo die, mense, et anno, ad quem locum tendant, quodque temporis spatium moræ permissum. Statim ac ad quodlibet ordinis monasterium, hospitiumve accesserint, hujusmodi testimoniales literas, etiam non petitas, præsidenti conspiciendas offerant; quod si omittant, præsidens haud negliget eas exquirere, et examinare.

Quod iter agentes ultra triduum in conventibus ordinis non immorentur.

§. 69. 5. Sancimus etiam, ut iter agentes, si in aliquo ordinis conventu hospitio fuerint excepti, ultra triduum ibidem non immorentur, sine expressa competentis superioris facultate; si autem justa aliqua causa contrarium poposcerit, prior, aut præsidens ejusdem conventus in supradictis testimonialibus literis dies, et causas moræ adnotabunt. Contrafacientes, per quot dies licentiam excesserint, per tot dimidiato tempore, in cella maneant, e qua non prodibunt, nisi ut sacrum faciant, et communitatis actibus, excepta recreatione, adsistant.

De poena irroganda eis, qui domum saecularem ingressi fuerint in loco ubi conventus ordinis reperitur.

§. 70. 6. Hac eadem pœna per dies decem puniuntur itinerantes, qui sine expressa superioris facultate, in urbe, aut loco ubi est ordinis conventus, aut hospitium, ingressi fuerint domum cujuscumque sæcularis. Si vero in eadem domo pernoctaverint pœna carceris per dies quindecim pro qualibet vice puniuntur.

De iis, qui extra conventum se male gesserint.

§. 71. 7. Si quis fratrum extra conventum non ita se gesserit, ac religiosum decet, statim, quod id sciverit propioris conventus præsul, ad suum vocabit conventum præfatum religiosum, et pro qualitate culpæ pœnam infliget, ac si proprius illius subditus esset.

§. III.

De injusta clausuræ violatione.

De injusta clausurae violatione.

§. 72. 1. Quicumque fratrum absque legitima prælati venia a monasterio discesserit, et extra illud evagatus fuerit, ut clausuræ violator habendus est: ideo omnibus, et singulis congregationis nostræ religiosis, cujuscumque status, aut conditionis sint, facultatem concedimus ut si quos invenerint hujus generis nequam viros in professione fratres, eos apprehendere, viciniorique præsuli custodiendos tradere curent.

De jure praelatorum absolvendi a censuris pro violata clausura religiosos flagitiosos.

§. 73. 2. Deinde prælatos omnes serio monemus, et stricte ipsis præcipimus sub pœna suspensionis ob officio, ut quoquo modo fieri poterit, caute tamen, et secreto, ne scandalum oriatur, et diffametur religio, judicis etiam ecclesiastici, et sæcularis implorato auxilio, si opus fuerit, has sibi commendatas oves, gravissimo salutis æternæ periculo errantes, in proprium, tutumque ovile reducere diligentissime curent. Eisdem prælatis facultatem impertimur, ut statim ac in carcerem, aut cellam ad id designatam religiosos fugitivos induxerint, ab omni censura, etiam priori generali reservata, eos absolvere possint.

De perlustratione clausurae a superioribus peragenda.

§. 74. 3. Ut autem occasio hujusmodi nefas perpetrandi omnino auferatur, curent maxime priores, vel qui eorum vices gerunt, per se, vel per sub priorem clausuram singulis noctibus perlustrare, ac omnes obstruere fores, per quas ad publicam viam, aut ad domestica monasterii septa prodire quis possit, clavesque tuto aliquo cellæ suæ adservare loco.

De facultate transeundi ad aliam religionem, vel ad statum saecularem a s. Sede obtinenda.

§. 75. 4. Demum, ne aliquod prætermittamus medium ad apostasiam vitandam idoneum, et pro comperto habeamus, nonnullos religiosos ideo execrandum hoc crimen patrare non erubescere, quia excutere volunt religionis jugum, quod sine amore, delectu, et veræ vocationis spiritu amplexi sunt, ac maximo cum tædio, ac displicentia sustinent; omnibus et singulis, qui in hoc infelici versantur statu, denuntiamus, congregationem nostram minime eorum votis obstituram, si id conentur, ut a sancta Sede apostolica veniam obtineant, transeundi ad aliam religionem, vel statum sæcularem. Idcirco priori generali præcipimus, ut benigne eorum postulatus admittat, probationes, et causas expendat, et tandem definitorii generalis consensu, ipsis permittat, quidquid a jure eisdem conceditur.

Monitum ad janitores, circa faeminarum exclusionem.

§. 76. 5. Ultimo invigilandum superest, ut regularis clausura, non violetur per earum personarum ingressum, quibus semper inaccessa esse debet. Quare conventuum janitoribus valde commendamus, eorum conscentias onerantes, ut maximam curam adhibeant, ne eorum negligentia fœminæ cuicumque occasionem præbeant clausuram ingrediendi. Numquam idcirco a janua recedant, dum eadem patet, aut claves minus tuto sunt loco sub pœnis pro culpæ modo infligendis.

De modo admittendi faeminas ad confabulandum cum religiosis.

§. 77. 6. Prætera nunquam sinant mulieres ad ostium monasterii plus temporis immorari, quam opus sit, ut quid velint, significent. Si vero aliqua fœmina religiosum vocari petierit, ut cum illo sermonem habeat, illico superiorem certiorem faciant, ut quod æquum fuerit ipse decernat. Sed pro culparum expiandarum ratione, vel similium ad ecclesiam attinentium, dum ipsius ostium patet, illuc mittendæ sunt, et quid velint sacristæ exponant; hicque, si opus fuerit, superiorem conscium reddat.

De modo custodiendi sacristiam dum ecclesiae ostium patet.

§. 78. 7. Sacristæ pariter injungimus, ut dum ecclesiæ ostium patet clathra, vel repagula in medio ipsius sita clausa retineat, nec aperiri sinat, nisi quando vitari nequeat. Severe etenim punietur sacrista, vel minister quivis, negligentia cujus mulier regularem clausuram intraverit.

De poena excommunicationis latae sententiae, contra eos qui mulieres in clausuram intromittunt.

§. 79. 8. In materia antem adeo gravi, ut omnis, qui irrepere potest, tollatur abusus, præcipimus in virtute spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, ac sub formali præcepto, nec non sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, omnibus, et singulis ordinis nostri religiosis, tam prælatis, quam subditis, cujuscumque conditionis sint, ut nullatenus per se, vel per alium, data opera, consilio, aut consensu mulierem intromittant in clausuram, aut intromittere sinant; neque, si ingressa fuerit, se illi socios adjungant. Qui secus fecerit, ultra prædictam censuram, pœnasque addictas præceptorum forma-

lium transgressoribus, eas etiam luent, quæ in pontificiis constitutionibus præscribuntur.

Caput. V.

De obedientia superioribus debita

De obedientia superioribus debita.

§. 80. 1. Inter solemnia vota, quibus constituitur, tum religiosus status, cum monasticæ disciplinæ perfectio, præstantissimum est obedientiæ votum; in illo etenim continetur quidquid bonum, quidque laudabile in regulari invenitur instituto perfectior; ergo religiosus erit ille qui perfectior fuerit obediens.

De veneratione erga pontificem, et regem.

§. 81. 2. Hac de causa religiosis nostris super omnia commendamus, ac districte præcipimus, ut sanctam obedientiam ardenter colant, et pro viribus observent. In primis autem eam ipsis commendamus, quam commendat apostolus, cum dicit: » *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit.* Ita obsequentes esse volumus summorum pontificum decretis, atque regum nostrorum jussis, ut adservetur, immo in dies augeatur clarum nomen, bonaque fama, qua semper viguit congregatio nostra; quod, scilicet obedientes Ecclesiæ filii simus, regumque fideles subditi.

De obedientia praelatis debita.

§. 82. 3. Deinde suis prælatis in omnibus obediant, illos, non ut homines, sed ut Deum ipsum, cujus loco præsunt, venerantes; insuperque præ oculis habentes, quod voluntas sibi fuit voluntate propria privari, alienæque subjici. Hoc autem ut perfectius exequantur, nullatenus ignorare debent, quot observantiæ partes in obedientiæ amplitudine comprehenduntur, earum discrimina, quamque vim obligandi habeant.

Declarationes circa ea, quae obedientiam respiciunt.

§. 83. 4. Igitur declaramus 1. Quod hujusmodi partes sunt regula, constitutiones, cæremoniale, manuale, sanctæ, et legittimæ consuetudines, et denique superiorum mandata.

Ad quid regula obliget.

§. 84. 5. Declaramus 2. Quod regula ad culpam tantum venialem obligat: hoc enim ordo noster semper intendit, sibi persuasum habuit, et declaravit, nec ad aliud obligantur ejusdem alumni, dum obedientiam profitentur » secundum regulam primitivam dicti ordinis ».

Ad quid obligent caeremoniale, manuale, consuetudines, et superiorum mandata.

§. 85. 6. Declaramus 3. quod constitutiones, cæremoniale, manuale, consuetudines, et superiorum mandata, non ad culpam, sed ad pœnam impositam, vel a superiore imponendam obligant. Hæc autem omnia intelligi oportet, dummodo non adsit contemptus, aut formale præceptum, aut contrarium ejus quod statuitur, ex natura sua, vel aliter culpa non sit.

Quod pro viribus statuta ordinis servare quisque teneatur ad perfectionem.

§. 86. 7. Quamvis autem hoc ita sit, religiosi sanctæ obedientiæ studiosi, qui ad perfectionem tendere tenentur, et Dei voluntatem pro suarum actionum regula habent; cum hæc in ordinis statutis manifeste resplendeat, clareque illucescat, ea pro viribus, et omni diligentia exequi debent.

De conveniendo ad singulos actus communes, et ad alia officia.

§. 87. 8. Quam obedientiæ perfectionem, ut cumulate acquirant religiosi nostri, ordinamus, ut ad communes actus signo convocati sedulo conveniant, et officia quævis per communem tabulam ipsis injuncta perficiant: epistolas nec recipiant, nec mittant, quin prius immediato superiori eas deferant, ut si velit, perlegat, vel retineat, earumque auctores puniat, siquid religiosorum profectui, et quieti nocivum, aut reipublicæ contrarium in eisdem deprehenderit. Qui secus fecerit, pœna gravi puniatur.

Quod nemo prohibere possit praelatis libere scribere.

§. 88. 9. Superioribus autem prælatis scribere, eorumque epistolas recipere, omnibus libere absque prioris venia licebit.

Siquis vero hujusmodi aperire, retinere, aut occultare scienter, vel callide ausus fuerit, pœna gravi plectatur. Eadem afficiatur pœna, qui dolose epistolas scripserit, nomine non subscripto, ne dignoscatur.

De oeconomia monastica, et regulari disciplina.

§. 89. 10. Ordinamus etiam, ut omnia ad œconomiam monasticam, et regularem disciplinam spectantia quantumvis minima, absque prioris licentia non fiant. Hujusmodi sunt Eucharistiæ sumptio, præter designatos cunctis fratribus dies; alicujus cibi esus, vel aquæ potus præter communes horas; aliquid ab officinarum ministris in proprium usum petere vel accipere, et alia similia; quæ omnia, sub pœna pro qualitate culpæ infligenda, de prioris arbitrio pendere volumus, ut fiat satis regula dicenti » de arbitrio, et dispositione ipsius, postmodum quæ agenda sunt, cuncta procedant. »

De obedientia praebenda juxta regulam primitivam ordinis.

§. 90. 11. Sed cum subditorum obedientia prælatis debita, juxta regulam, et constitutiones ordinis maxime exigenda sit; hinc est, quod in iis maximopere obedire tenentur, quæ in regula primitiva ordinis, atque in his constitutionibus, quæ ejusdem veluti quædam sunt explanationes ab omnibus acceptatæ, continentur. Parere etiam tenentur suorum prælatorum mandatis, sive toti communitati, sive alicui suo-

rum subditorum indictis, quæ ad ejusdem regulæ observantiam, et ad bonum commune, vel etiam ad alicujus particularis utilitatem sunt necessaria, et sine quibus ipsamet regula in vigore suo conservari nequeat.

De licentia superiorum insurgendi etiam contra regulam ad noxios abusus eliminandos.

§. 91. 12. Quapropter, si aliquando superiores grave aliquod malum prudenter timeant, quod in damnum religionis redundet, vel satis deprehendant a permissorum abusu infractionem provenire partis substantialis regulæ, vel constitutionum, in iis circumstantiis decernere poterunt, et debent quidquid justum existimabitur, atque idoneum ad damnum illud, ac infractionem vitanda; etiam si illud idoneum præceptum formale sit.

De præceptis, et censuris, a superioribus imponi permissis.

§. 92. 13. Præceptum hocce sicut et censuras imponere poterunt prælati omnes superiores, et inferiores, vel etiam his a loco conventus absentibus, transactoque viginti quatuor horarum spatio, qui eorum loco præsunt, vicarii, superiores, et præsidentes, suis communitatibus, vel alicui ejus membro. Id tamen de consiliariorum consensu, et in supradictis circumstantiis, quod si omiserint, religiosis omnibus commendamus, ut illud ad competentes superiores deferant, quo in illos debita pœna animadvertant.

De non opprimendis subditis sine necessitate etiam in iis, quæ a regula indigitantur.

§. 93. 14. Præterea omnes, et singulos superiores hortamur, et iterum, atque iterum in Domino rogamus; ut in his etiam, quæ regulæ, et constitutionibus sunt consentanea, subditos formalibus præceptis non opprimant, nisi gravissima necessitas urgeat, ac posteaquam omnia alia a constitutionibus statuta remedia fuerint experti; ne ubi remedium quæritur, pernicies paretur. Qui aliter se gesserit, a majore superiore arguetur, quamvis quæ præcepta, aut censuras indixerint, valida erunt.

Forma adhibenda in injunctione præceptorum.

§. 94. 15. Nulla tamen erunt quæcumque præcepta, quæ in scriptis, et horum verborum serie non ferantur = *In virtute Spiritus Sancti*, *sanctœ obedientiœ*, *et sub prœcepto*. Idem dicimus de censuris, quæ hac subscripta forma non imponantur =, *sub poena excommunicationis latœ sententiœ*. Excipi tamen volumus illud præceptum, quod prior generalis, aut visitator initio visitationum edicit, et ea, quæ in capitulis, et definitoriis generalibus imponi solent: hæc enim, licet verbalia, valida declaramus, ac si in scriptis fuissent indicta.

Nullitas præceptorum, et censurarum latorum contra regulas.

§. 95. 16. Nulla itidem declaramus omnia, et quæcumque præcepta, aut censuras, quæ contra regulam, aut constitutiones fuerint indicta. Nulla, quæ majori congregationis parti a priore generali imponantur, sine capituli generalis, aut definitorii consensu. Attamen hoc non intelligatur in aliquo gravissimo casu, de quo definitorio quam primum rationem reddere teneatur.

Nullitas præceptorum, et censurarum a superioribus localibus injunctarum sine consensu consiliariorum, cum suis limitationibus.

§. 96. 17. Eodem modo nulla erunt præcepta, et censuræ a superioribus localibus injuncta omni, aut majori suæ communitatis parti, si sine consiliariorum consensu injugantur. Excipitur vero casus juridicæ alicujus inquisitionis faciendæ, in quo commissarius absque prædicto consensu formale præceptum injungere potest religiosis omnibus suæ commissionis, ut veritatem sub juramento dicant, vel secretum, si opus fuerit, servent.

Jus privativum capituli generalis circa reservationes casuum, et censurarum.

§. 97. 18. Nulla similiter erunt quæcumque casuum, aut censurarum reservationes, a quocumque superiore fiant, etiam ab ipsomet generali definitorio: quippe volumus, ut hujusmodi reservationes solius capituli generalis juris sint. Si quis vero superior hanc sibi facultatem arrogaverit, nullius roboris sint, quæ circa hoc statuerit, et insuper eamdem sustineat pœnam, qua juxta constitutiones nostras puniri debent, qui superiorum jurisdictionem in re gravi usurpant.

De duratione præceptorum, et censurarum.

§. 98. 19. Tandem declaramus, quod omnia, et singula præcepta, censuræ, aut mandata a quibuscumque superioribus ferantur, etiam ab ipso definitorio, ipsis deficientibus, deficiunt, nullumque vigorem in posterum retinere, nisi ab insequenti generali capitulo confirmentur.

De non inducendis novis consuetudinibus.

§. 99. 20. Præcipimus vero 1. omnibus superioribus maxime localibus, ut novas consuetudines ad suum arbitrium non inducant, neque ad eas servandas subditos cogant. Non intendimus tamen tollere, quinimo observare jubemus laudabiles illas, ac primitivas, quæ in omnibus congregationis nostræ monasteriis generaliter vigent; sicuti etiam, quæ ad accuratiorem novitiorum, recens professorum, scholasticorumque educationem ordo noster semper retinuit. Ne autem temporis injuria oblivioni tradantur, aut clandestinam patiantur additionem, statuimus, ut in compendium redactæ generali definitorio sistantur, ut illas discutiat, et earum, quæ probatæ fuerint, exemplar in tabulario adservet.

De rejiciendis observantiis

§. 100. 21. Præcipimus 2. superioribus, ut efficaciter rejiciant quascumque ob-

inductis contra regulam.

servantias, aut contrarias, aut superadditas regulæ, constitutionibus, consuetudinibusque generatim receptis. Neque ferant, ut coram communitate aliquid agatur (quantumvis laudabile appareat) quod in morem abire possit. Licet enim supererogationis opera a regula valde commendata, nos satis, superque probemus, volumus tamen ut particulariter fiant, et in occulto, quo palam uniformitas appareat.

De poenis contra constitutiones non irrogandis.

§. 101. 22. Præcipimus 3. superioribus, ne pœnas ad arbitrium subditis infligant, sed illas tantum, quæ in his constitutionibus reperiuntur. Si quod autem fuerit delictum, cujus in constitutionibus specifica non inveniatur pœna, ad proportionem earum, quæ ibi sunt, plectatur, ita ut pro levi culpa nonnisi levis pœna infligi possit, et sic de cæteris. Siquis superior determinationibus istis non obtemperaverit, prior generalis, aut visitator illum ab officio per tres menses removebit; et si iterum deliquerit, ad definitorium deferat, ut si opus fuerit, eum perpetuo amoveat.

Quod superiores Christi vicem gerentes, habeantur.

§. 102. 23. Tandem omnes fratres superiores suos Christi vicem gerentes, semper in honore habeant, ac venerentur; et siquis (faxit Deus, non eveniat) eo malitiæ ac proterviæ devenerit, ut iisdem resistere, aut gravem audeat injuriam irrogare, cæteri religiosi paterni honoris defensionem suscipiant, aggressorisque repellendo audaciam, toto pectore exposcant, ut quamprimum puniatur juxta statuta in 2. parte harum constitutionum capite 13 §. 4. num. 3. et 5.

Caput VI.

De castitatis voto.

De voto castitatis.

§. 103. 1. Cum matris castissimæ Mariæ Virginis singulari titulo filii nominemur, et simus, ne degeneres evadamus, operæ pretium nobis erit, singulari quoque castitatis prærogativa decorari. Quod ut assequamur, nulla nobis aptiora media, quam quæ ipsum castitatis nomen præsefert; ex hoc enim, quod per rationem concupiscentia castigatur, castitatis verbum derivari docet præceptor angelicus.

De desideriis compescendis, quæ sine castitatis periculo haberi nequeunt.

§. 104. 2. Ex his mediis satis plura regula, et constitutiones istæ perscribunt: ideo cunctis fratribus valde commendamus, ut in iisdem observandis maximam adhibeant curam, ac ita desideriis propriis modum imponant, ut nunquam ad ea declinent, quæ sine castitatis læsione, vel læsionis periculo amari nequeunt.

De castitate etiam externis sensibus servanda.

§. 105. 3. Quamvis autem castitas in corde præcipue sit retinenda, externis etiam sensibus illam oportet colere: quare studeant religiosi nostri omni tempore, et loco eam modestiam præseferre, ut pudici oculi, et pudica lingua non obscurum internæ puritatis exhibeant argumentum. Familiaritatem cum mulieribus, etiam honestis et virtuti addictis omnino devitent, neque cum iisdem colloquantur, nisi id exigat urgens (præcipue ipsius animæ) negotium, modoque in his constitutionibus jam statuto servato. Denique sibi persuasum habeant neminem, nisi cautum diu castum persistere posse.

Quomodo monendi, et corripiendi sint qui quidpiam minus caste commiserint.

§. 106. 4. Si quis autem (utinam a nobis procul) quidpiam minus castum commiserit, si occultum sit, et spes emendationis adsit, statim socius illum secreto corripiat; si autem facta correctione, videat se non profuisse, aut ante factam, re mature perpensa, non credat se profuturum, revelet culpam alicui, quam profuturum existimet; quo deficiente, revelet superiori pio, et prudenti, cujus consilia sunt efficaciora. Sæpe autem, aut semel tantum labentem, si uno lapsu bonum religionis nomen periclitatur, superiori tamquam patri, aut pro qualitate culpæ tamquam judici deferat, ut subditi lapsi salutem quærat, et bonum religionis nomen sublatum restituat.

Quod nec prælati adversus statuta quid præcipere possint, vel subditi parere teneantur.

§. 107 5. Adversus hæc statuta neque prælati aliquid præcipere possint, neque subditi parere teneantur: et si quis contrarium egerit a competenti superiore puniatur, tamquam evangelici præcepti transgressor, et fratrum suorum infamator. Casus tamen excipi debet, quo certis ab indiciis hujusmodi crimina infamia laborent, e suspicione haud infirma in propatulo incipiant patefieri. His in circumstantiis poterit superior licite (ut firmat D. Thomas) subditos cogere, ut quidquid hac de re sciverint, exponant.

De monendis, et puniendis flagitiosam aliquam familiaritatem colentibus.

§. 108. 6. Localis superior, cui validis suspicionibus subolverit subditorum aliquem flagitiosam fovere familiaritatem, illum seorsim, atque secretissime accerset, et corripiet benigne, ut possit lucrari fratrem suum, inter se, et ipsum solum, ut evangelicæ parœmiæ, et præcepto obtemperet, quin et famuletur. Si paterna admonitione non resipuerit illum coram consiliariis admonebit. Si autem huic salutari monito non acquie-

scat, iterum, et eodem moneatur modo. Et si nec dum se correxerit, sed potius temere, et tenaciter in eadem familiaritate perstiterit, superior, præsentibus, et consentientibus consiliariis, præceptum formale illi ponat, ut statim præfatam familiaritatem procul pellat, ac penitus abrumpat. Tandem, si præceptum hoc ab ipso tansgredi legitime constiterit, tamquam reus, ac de suspecto crimine convictus, ac insuper, ut præcepti formalis transgressor puniatur. Quod, ut fiat, ad definitorium generale deferatur, cui tota hæc res juridico testimonio comprobata committi debet.

Quomodo conventus immutatio erit praecipienda a superiore.

§. 109. 7. Verum quando localis superior prudenter judicaverit sola conventus immutatione hujusmodi religiosum corrigi posse, adhibito consiliariorum consensu, si criminis sint conscii sin aliter, prætermisso priorem generalem maneat, ut ipse decernat, ad quem conventum conveniat transferri. Si vero necessitas urgeat, et periculum sit in mora, ipsemet localis superior migrare illum præcipiat ad conventum, qui sibi idoneus videbitur. Monitos tamen volumus omnes superiores, et sub pœna suspensionis ab officio per sex menses præcipimus, ne in hoc aliquid temere et inordinata animi affectione operentur.

Caput. VII.

De paupertatis voto.

§. I.

De paupertate in communi.

De paupertate in communi.

§. 110. 1. Sicut radix omnium malorum, apostolo teste, est cupiditas, ita bonorum omnium origo voluntaria propter Deum suscepta paupertas, temporaliumque abdicatio; habet namque præmium cœlestium possessionem, pauperibus spiritu a Christo promissam.

De modo servando in ædificiis construendis, altaribus ornandis, et similibus.

§. 111. 2. Præterea ordinamus, ut in ædificiis construendis, templis, et altaribus ornandis, in omnibusque aliis, aut usu habendis, aut jure possidendis, ea semper adhibeatur moderatio, ut in mendicantium domibus nihil umquam appareat, quod pauperes dedeceat.

De cappellis et sepulcris, saecularibus non concedendis.

§. 112. 3. Superior igitur nullus sæcularis facultatem concedere queat, ut juspatronatus, cappellam, vel sepulcrum nostris in ecclesiis, aut monialium proprium habeant, et multo minus, ut in eisdem choros, vel absides (vulgo tribunas) extruant, vel portas, fenestras, aut foramina quævis aperiant: quoniam horum primum in casibus a jure permissis, et servatis servandis, definitorio servamus; secundum vero, capitulo generali, quod dictam facultatem elargietur illis tantum ex præcipua nobilitate, qui de congregatione sint benemeriti, et indultum ad hoc apostolicum in forma commissaria superioribus ordinis directum reportaverint.

De concessione humationis in sepulcris communibus.

§. 113. 4. Poterunt vero humari in sepulchris communibus nostrarum ecclesiarum, et claustrorum sæculares quicumque, maxime pauperes. Caveant tamen fratres, si ulla cum parochis de funerum commodis oriatur controversia, ut libenter cedant, scandala vitando, plurisque faciendo pacem, et fraternam charitatem lucro, temporalive emolumento: salvis semper remanentibus privilegiis, et indultis apostolicis quoad hoc regularibus concessis.

De exclusione possessionum agrorum, cum suis declarationibus.

§. 114. 5. Inhibemus autem, ut monasteria nostra agrorum possessiones, annuosve redditus habeant, nisi ii sint, qui ratione fundationis, patronatus alicujus conventus, ecclesiæ, cappellæ, aut causa monumenti, nec non titulo memoriæ anniversarii, orationis, aut cujuscumque alterius functionis religiosæ pro annua, sive perpetua earumdem functionum eleemosyna, a benefactoribus fuerint destinati; qua in re quatuor subsequentia volumus observari.

Quod oblationes recipi nequeant, nisi de superiorum licentia.

§. 115. 6. Primum, quod illa pecuniarum sors, quæ aliqua ex præfatis causis nobis attributa, aut ablata fuerit, recipi nequeat, nisi de generalis definitorii licentia in scriptis exhibita, quæ nullatenus exhiberi possit, si ea definitorii suffragia desiderentur, quæ pro qualibet dispensatione requiruntur.

Quod caput sortis insumi nequeant nisi de licentia capituli generalis.

§. 116. 7. Secundum quod prædicta pecuniarum sors integra semper maneat, nec unquam insumi possit, nisi vero admodum, et de capituli generalis facultate.

Quod scriptura publica intercedat circa pacta conventa in receptione legatorum piorum.

§. 117. 8. Tertium, quod nonnisi per publicam scripturam omnes pacti conditiones exprimentem queat recipi; conditioque subsequens in posterum futuris scripturis exarandis semper adiiciatur, videlicet, quod si oneri imposito destinati redditus integre non percipiantur, dummodo hoc nostra sine culpa contingat, pro rata tantummodo satisfacere teneamur; et ad nihilum, si nihil percipiatur.

De modo investiendi pecuniam receptam

§. 118. 9. Quartum, quod ipsa data, et recepta pecunia in bonis immobilibus, cujusmodi sunt agri, vineæ, oliveta, et his similia, neutiquam stabiliatur. Superior, qui hæc quatuor diligenter non servaverit, ab officio privabitur, aliisque pœnis ad definitorii arbitrium punietur.

De utensilibus, vasibus, aliisque similibus adhibendis in ecclesiis.

§. 119. 10. Præterea, cum in concilio Viennensi resolutum inveniatur, quod = Deus per illa non vult serviri, quæ servorum suorum statui, et paupertatis conditioni dissonant, eapropter decernimus, ut in ecclesiis nostris utensilia aurea, vel argentea in posterum permittantur, præter calices, patenas, pyxides, etiam eas, quæ ad ostendendum fidelibus, publiceque deferendum venerabile Eucharistiæ sacramentum, vitreis circulis obserantur. Vasa etiam olei infirmis reservandi, thuribula, naviculas, coronas, sive radios, aut alia quæ sanctis imaginibus ornamento sunt; reliquiarum thecas, et denique lampades, si ab aliquo benefactore fuerint donatæ: quæ omnia aurea, vel argentea permittimus, non tamen magno sumptu elaborata.

De sacris vestibus, et ornamentis altarium.

§. 120. 11. Decernimus etiam, ut sacræ ministrorum vestes, vel quævis alia altarium, totiusque ecclesiæ ornamenta, ad summum ex aliqua materia serica, simplici, e minimi acu compta, aut intertexta fiant. Excipimus tamen baldachinum, et operculum exterius sacrarii, aliudque interius ad ejusdem ornamentum, quæ serica, ex auro, argentove intertexta esse permittimus.

De majori apparatu adhibendo in majoribus solemnitatibus.

§. 121. 12. Ut autem majorum solemnitatum diversitas, sicut universalis Ecclesiæ moris est, nostris quoque in ecclesiis majori apparatu dignoscatur, permittimus etiam, ut in quolibet conventu pro solemnissimis festivitatibus duplex habeatur sericum ornamentum, albi unum, alterum rubri coloris ex argento, aurove textili affabre concinnatum, limbisque, et laciniis aureis similiter, vel argenteis ornatum, minime vero acu intertextum: hoc autem ad ductilia vela, et cortinas, quibus altaria tegi, et exornari cupimus, nolumus extendi. Quicumque prælatus contra superius stabilitum de sacris supellectilibus contrarium egerit, aut permiserit, privationem ab officio inevitabilem incurrat, etiam si causetur, se ab aliquo benefactore gratis accepisse; namque etiam donata recipi prohibemus, nisi interveniente pacto, ut venundentur, et in alia non prohibita pretium convertatur, vel cum iisdem non prohibitis commutentur.

§. II.

De paupertate in particulari

De paupertate in particulari

§. 122. 1. Non solum possessiones, sed etiam cupiditates, et eas maxime abdicare debent religiosi nostri; ad hoc enim se adstrinxerunt ratione voti paupertatis in professione solemniter emissi, scilicet cujuscumque rei dominio, effectu, et affectu renuntiare.

Quod nemo quid proprium esse dicat.

§. 123. 2. Statuimus ergo, ut nullus fratrum sibi aliquid proprium esse dicat: nullus sine prælati venia aliquid recipere, retinere, donare, permutare, aut alio modo alienare audeat: nullus (etsi devotionis causa) ejus rebus utatur, quæ ex auro, vel argento, vel alia pretiosa materia fuerint confectæ, vel illis exornatæ. Immo jubemus, ut ea, quæ ad usum necessaria requiruntur, ita sint humilia, et numero pauca, ut evangelicam redoleant paupertatem, necessitatique potius suppetant, quam affectum alliciant, ut sic possimus dicere cum apostolo. *Nihil enim intulimus in hunc mundum haud dubium, quod nec auferre quid possumus; habentes autem alimenta, et quibus tegamur, his contenti sumus.*

Quod omnia quæ religiosis obveniunt, sint communia.

§. 124. 3. Quamobrem omnia inter nos communia esse volumus, quæcunque religiosis obveniant, etiam ipsi prælato, sive prædicationis causa, sive eleemosynæ, sive laboris proprii, aut quovis alio titulo omnia in commune penu, vel depositum conferri debent, ut exinde, sicut regula præcipit. *Distribuantur cuicunque per manum prioris vel per fratrem ab eodem ad idem officium deputatum; . . . inspectis ætatibus, et necessitatibus singulorum.* Quæ tamen sic distributa, ea animi dispositione quisque debet accipere, et retinere, ut libenter sit paratus dimittere, quoties prælato visum fuerit, vel auferre, vel aliis commutare, alias se paupertatis voti transgressorem cognoscet.

De prohibitione pecuniæ.

§. 125. 4. Nulli religiosorum permittatur pecunias penes se servare, vel secum ferre, quamvis eas sibi dicant necessarias ad sui ministerii usus, vel sibi fuisse impertitas ad restituendum, in pauperes erogandas, aut in similes alios usus distribuendas: statim enim, quod religiosus aliquis qualemcumque pecuniam acceperit, prælato tradat ad servandam in communi arca, extrahendamque inde, cum distribuendi secun-

dum donantis voluntatem tempus advenerit.

Exceptiones circa usum pecuniæ.

§. 126. 5. Conventuum procuratores excipimus, et necessaria pro victu quotidie ementem, aliumve ministrum ad superioris arbitrium, qui in quotidianas expensas aliquid pecuniæ penes se habere poterunt, dummodo partem, vel minimam absque superioris facultate ad suum arbitrium non insumant. Superiori vero exactam ac fidelem rationem, quoties ipsi videbitur reddent.

Quod prælati de bonis conventus expendere non possint.

§. 127. 6. Inhibemus præterea, ne prælati locales de bonis conventus expendant, donent, aut quovis alio modo alienent aliquid notabile, sub proprietariorum pœna sine consiliariorum consensu, ac Sedis apostolicæ beneplacito, si ea fuerit bonorum quantitas, quæ ex apostolicis constitutionibus alienari non possit. Neque etiam pecunias retineant, sed in communi arca reponant, neque eas secum portent, quin in libro accepti, summa fideliter adnotetur, circa idque consiliarios faciat certiores.

Quod etiam superiores, et prior paupertatis voto abstricti intelligantur.

§. 128. 7. Superiores prælati, etiam si prior generalis sit, non minus quam subditi paupertatis voto adstringuntur. Ideo Clementis VIII. decreto inhaerentes, in suo quisque libro fideliter notare debet, quidquid ratione officii acceptum habuit, et expensum; neque in alios, præter necessarios usus, quidquam insumere, cumque officium obsolverit, exactam accepti, et expensi rationem definitorio reddet, ut ab illo dijudicetur, et quod æquum fuerit super reliqua pecunia disponat.

§. III.

De religiosorum vestibus

De vestibus religiosorum.

§. 129. 1. Religiosorum indumenta ejus materiæ, et formæ esse debent, ut non tam corpus concinnent, quam nuditatem operiant. Ideo statuimus, ut religiosorum nostrorum habitus ex laneo, rudiorique panno fiant, coloris grisei ad nigrum vergentis, sed nativi, et ejusdem in omnibus formæ. Duobus tantum digitis a solo distet, cujus inferior orbita duodecim, in corpulentioribus autem quatuordecim palmos non excedat: ejus manicæ ad mediam manum protendantur, ibique in unius palmi latitudinem desinant. Idem servetur in tunica, aut interiori habitu, hoc solo discrimine, quod aliquantulum brevior, ac angustior esse debet.

De scapulari et caputio.

§. 130. 2. Scapulare latitudinem unius palmi cum dimidio non excedat; a terraque ad palmum elevetur. Caputium ad capitis proportionem, ac ordinis consuetudinem ita fiat, ut qua in humeros decidit, palmos circiter quatuor latitudinis in orbita non excedat, et acutiori parte elevetur a zona quatuor digitorum interjecta mensura. Omnia hæc ejusdem sint coloris, ac habitus. Zona sit ex corio nigro duorum digitorum latitudinem habens, fibula ossea, aut ferrea subnexa, ejusque pars versus terram pendens ad palmum, circiter ipsa altior absistat.

De pallio.

§. 131. 3. Pallium, quoad materiam cum habitu sit conveniens sed albi coloris, sicque formatum, ut humeris impositum, naturaliter delabatur, quin sinus ullos arte quæsitos ostendat, usquequo duobus palmis a terra distet: latitudini cujuscumque corporis erit proportionatum, ita ut nec in amplitudine superfluitatem, nec in angustia nimietatem præseferat. Caputium ejusdem materiæ, et coloris in magnitudine, et forma griseo correspondeat.

De tunica interiori.

§. 132. 4. Interior tunica de more ordinis sit lanea, ac paulo infra genua protendatur. Femoralia linea erunt, ac infra genua semipalmum descendant. Poterunt vero religiosi de prioris facultate, quandoque uti femoralibus, aut braccis crassi panni, vel similis materiæ. Sudaria ad emungendas nares ex lana, gossipio, aliove crasso filo texta sint, honesti semper coloris.

Statuta de vestibus communia sint etiam præsulibus.

§. 133. 5. Hucusque de vestibus stabilita, omnibus volumus esse communia, tam prælatis, quam subditis, tam choro addictis, quam laicis, recens professis, et novitiis; hoc tamen discrimine, quod novitiorum anterior pars scapularis quadam levis ejusdem materiæ et coloris tæna cum posteriori adnectatur. Laicorum vero pallium non album, sed ejusdem cum habitu materiæ sit, et coloris; nec aliud super pallium addatur caputium, præter griseum, quo uti debent, etiam intra domum, pallio non utentes; habitus quoque cæteris brevior, quatuor saltem digitis a terra distet; pallium vero sit longius dummodo scapularis mensuram non adæquet.

De sandaliis adhibendis.

§. 134. 6. Non calceis, sed sandaliis excalceati nostri fratres utantur, quæ rudia esse volumus, et pauperibus digna, et ex materia, cujus ordo semper usum habuit, ita formata, ut superior pars pedis, extremaque digitorum appareant nuda. Cæterum conven-

tualibus permittimus, ut intra domum (sed extra communitatis actus, qui in ecclesia aut claustro peraguntur) uti crepidis ligneis corio in superiori parte contectis, dummodo calcaneum, extremaque digitorum nuda relinquant; propterea retro corio careant.

De cruribus tegendis in casu necessitatis.

§. 135. 7. Permittimus etiam religiosis, id suadente necessitate, uti aliquo ad crura tegenda, et etiam thorace, vel aliqua alia veste intima prope supernam corporis partem (vulgo colete) ex crasso panno formatis juxta ordinis consuetudinem, dummodo facultatem a priore generali in scriptis obtineant, eamque in prima cujusque triennii visitatione præsentent, iterum confirmandam, si necessitas perseveret.

De talari pallio pro iter agentibus.

§. 136. 8. Permittimus etiam conventualibus, ut de licentia prælati uti possint, in cella, et dum iter agunt, talari pallio frigori, et imbribus arcendis apto; sed ejusdem coloris, et materiæ, ac uniuscuiusque pallium minus galerum albi coloris etiam recens professis, et scholasticis, dum iter agunt, vel ad agrum tendunt, denique permittimus; at niger erit laicis.

§. IV.

De aliis religiosorum utensilibus

De aliis utensilibus religiosorum.

§. 137. 1. In cellis nihil exquisitum, aut pretiosum inveniatur. Crux lignea inter omnes potissima sit supellex, cui etiam addi poterunt piæ aliquæ, et devote immagines in papyro, non alio nisi nigro colore depictæ. Mensæ et sedilia lignea quoque sint, et inelaborata. Lectulus nulla arte laboratus ex tabulis componatur, tres circiter palmos altitudinis, et quinque fere latitudinis comprehendens, cui nunquam culcitra, nec sindones, nec quidquam lineum adhibeatur; sed habebit tantum leve aliquod stramentum, laneum pulvinarium, et lodices aliquas laneas albi coloris; coopercula alia non permittimus, nisi ex pellibus, aut palmarum foliis, aut simili alia materia componatur, sitque etiam unius, honestique coloris tale cooperculum.

Quomodo fratres dum cubant interiorem tunicam retinere debeant.

§. 138. 2. Omnes fratres, dum cubant, interiorem tunicam semper retineant, et insuper parvum scapulare ex eodem, ac habitus, panno, quod unius palmi latitudinis, unius, et semi sit longitudinis. Qui hæc neglexerit in terra comedat. Nolumus autem hæc ægrotos strictim servare, qui dum male se habent, minori scapulari poterunt uti, sicuti etiam laneis culcitris, linteis, et aliis, quæ vel necessitas, vel medicus suaserit.

De apparatu mensæ in refectoriis.

§. 139. 3. In refectoriis nunquam religiosorum mensæ mappis sternantur maioribus, sed linteum aliquod ad uniuscujusque locum apponatur. Escaria vasa, omniaque alia minora, non nisi fictilia, et crassa permittantur, albi, alteriusve coloris, prout quæque feret regio, ubi conventus situs est. Majora vasa, ex quibus aqua, et vinum religiosis distribui solent, ex ære comparari poterunt. Communis denique victus, neque paupertatis, et frugalitatis limites exuberans transiliat, neque ansam religiosis præbeat, esculenta in cellis asservandi, quod omnibus prohibemus sub pœna culpæ mediæ.

§. V.

De bibliotheca, et librorum usu.

De bibliotheca, et librorum usu.

§. 140. 1. Ne ulla occasio violandi paupertatis votum, religiosis nostris sit reliqua, statuimus, ut in quolibet conventu sit bibliotheca communis, in qua omnes necessarii libri, præsertim scripturæ sacræ, sanctorum patrum, theologorum, jurisconsultorum, philosophorum, et quicumque alii, tum ad pietatem, cum ad instructionem conferre possint, minime desiderentur; sed potius studeant diligenter priores, suo quisque in triennio, novis eam voluminibus augere, quantum suorum conventuum vires ferant, ac sedulum ministrum deputare, penes quem illius clavis semper erit, quique de illius ornatu, ac munditie assidue sit solicitus; librosque ordinate disponat, ac omnium accuratum indicem texere, qui in bibliotheca semper ad manum sit, ut libros quærentibus adiumento sit. His autem ut melius satisfaciat, orationi vespertinæ interesse non teneatur.

De libero accessu ad bibliothecam.

§. 141. 2. Liberum sit religiosis nostris bibliothecam adire, sed ad hoc tantum, ut libros sibi necessarios consulant, aut aliquoties deferant ad cellas, si ibi geminata exemplaria extent: de hoc tamen certiorem facient bibliothecæ custodem, qui et libros extractos, et extrahentium nomina peculiari catalogo notare debet. Extrahere libros, quorum unum tantum in bibliotheca extat exemplar, nemini liceat; et si aliquando id necesse sit præter superius dicta, de licentia prioris fiat, qui solum per tempus necessarium illam concedet.

Prohibitio de extrahendis li-

§. 142. 3. Nullus religiosus quavis auctoritate fungens, libros, etsi parvu-

bris a bibliotheca. los, folia, sive quaternata, sive non, vel impressa, vel manuscripta, e bibliothecis nostris extrahere possit, ut mutuo dentur sæcularibus, vel aliorum ordinum regularibus; vel illa jam extracta, quoquo modo præfatis personis commodare, mutuare, donare, vel dare, sub quovis quæsito colore, vel prætextu, audeat, seu præsumat, sub excommunicationis majoris pœna, ipso facto et absque alia declaratione incurrenda juxta decretum Urbani VIII. anno 1642 emanatum, et a sanctissimo domino Nostro Pio VI. nuper confirmatum. Quo autem hæc excommunicationis pœna omnibus nota sit, in bibliothecis nostris exemplar pateat, ut a laudato pontifice præcipitur.

Prohibitio de vendendis libris etiam de consiliariorum capituli conventualis licentia.

§. 143. 4. Omnino intercedimus superioribus localibus sub gravis culpæ pœna, quoscunque conventus libros vendere, aut quovis modo alienare, etiam de consiliariorum, vel capituli conventualis consensu, nisi eos, qui non necessarii, vel inutiles redduntur, quos de supradicto consensu permutare, aut vendere permittimus, dummodo eorum pretium in alios libros utiliores convertatur.

Licentia concedenda ut de uno ad alium conventum per aliquod temporis spatium libri afferantur.

§. 144. 5. Permittimus etiam prioribus, ut adhibito consiliariorum consensu, facultatem impertiri possint alicui congregationis religioso, ut ab uno in alium conventum commodatos secum deferat libros aliquos; sed per determinatum tempus, intercaque remanente in arca trium clavium schedula, ex qua constet librorum titulus, et numerus, dies, mensis, et annus, ejusque, cui commodati sunt, nomen. Religiosus qui aliter alicujus conventus libros, aut librum, deportaverit, pœnæ gravi censeatur obnoxius, uti etiam prior conventus, in quem libri exportentur, si statim, ac sciverit, ad quem spectant, non remiserit.

De libris a consanguineis, vel benefacturibus gratis oblatis.

§. 145. 6. Insuper permittimus religiosis nostris, ut ad usum habeant, et secum deferant ab uno in alium conventum eos libros, quos a consanguineis, aut benefactoribus gratis oblatos acceperint, vel pecunia ab iisdem elargita comparavere. Nemo autem sibi persuasum habeat horum librorum dominium aliquod permitti, sed tantum usum; ideoque nec extraneis mutuare, nec vendere, nec quovis modo eos alienare poterunt, sicuti etiam fratribus de prioris mandato illos commodatos petentibus negare non licebit. Qui secus fecerit proprietariorum pœnis plectetur. Declaramus autem quod in conventu, ubi decesserit religiosus, remanere volumus hujusmodi libros.

§. VI.

De aliis ad paupertatem spectantibus.

De aliis ad paupertatem spectantibus.

§. 146. 1. Ad perfectiorem proprietatis vitii extirpationem stricte præcipimus prælatis omnibus immediatis sub pœna suspensionis ab officio per quindecim dies, ut semel, aut bis in anno subditorum suorum cellas visitent, ipsis præsentibus, vestes, et omnem aliam supellectilem perspiciant, superfluaque, et ab his constitutionibus reprobata continuo extrahant; quæ vero defuerint, necessaria provideant, secundum uniuscujusque indigentiam, ac ordinis paupertatem. Idem poterunt repetere, quoties sibi expediens videbitur, et etiam dum a cella absunt religiosi; at tunc nonnisi duobus consiliariis sociati, vel aliis eorum vices supplentibus.

De clavibus communibus a superioribus retinendis.

§. 147. 2. Quod, ut facilius exequi valeant, habeant omnes immediati superiores, ut ab eodem Urbano VIII. decernitur unam, aut plures claves ita fabrefactas, ut cum sibi videbitur, omnes subditorum cellas reserare possit, nullusque propterea noctu cellæ januam ita claudat, ut a superiore nequeat aperiri. Siquis vero a loco, ubi fuerit conventus discesserit, cellæ clavem apud priorem deponat, sub pœna in terra comedendi.

De usu aliarum clavium particularium.

§. 148. 3. Præter cellæ clavem alias claves religiosis non permittimus, nisi priori generali, et illius secretario, definitoribus generalibus, visitatoribus, eorumque secretariis, et generali procuratori, qui omnes arcam, vel thecam obseratam habere poterunt, ut tutius queant suorum munerum scripta custodire. Poterunt similiter conventuum, sive religiosorum, sive monialium procuratores clausam habere arcam ad redituum, et communium expensarum nummos servandos, dummodo superiori reserent, quoties ipsi libuerit.

De loco peculiari tribuendo ei qui opus aliquod scribit, vel grave negocium pertractat.

§. 149. 4. Idem poterit generale definitorium cuivis religioso concedere, cui opus aliquod scribendum, vel grave aliud negotium pertractandum commiserit, vel commissum cognoverit præcipiendo etiam primo, si opus fuerit, ne cuivis inferiori detegatur prælato.

Ne quid circa vestes, cellas, refectorium permittatur contra expressum in regula.

§. 150. 5. Quicumque præsul, quantumvis superior sit, si aliquid sibi, vel aliis permiserit contra hucusque stabilita de vestibus, cellis, refectorio, aliisque in hoc capite contentis, pœna gra-

vi puniatur, subditusque hac in re delinquentes. Et si religiosus aliquis (quod nunquam fore in Domino speramus) proprietatis reus fuerit convictus in materia gravi, activa, et passiva voce biennio privabitur, ut a Tridentino decernitur, et insuper in carcerem duobus mensibus sine ulla dispensatione conjici a definitorio dijudicabitur.

Quod supplicio afficiatur qui necessaria ad vestitum non suppeditaverit

§. 151. 6. Quicumque etiam prior subditis necessaria, tum ad vestitum, cum ad victum constitutionibus istis, hic, aut alibi designata non suppeditaverit a priori generali, aut visitatore suæ visitationis tempore gravi supplicio afficiatur, tribusque mensibus ab officio suspendatur. Si vero post hanc pœnam rursus deliquerit, ab eodem superiore ad definitorium deferatur, quo illum ab officio in perpetuum removeat.

Poenæ contra negantes necessaria iter agentibus.

§. 152. 7. Eodem modo, et sub eadem pœna teneantur priores subditis iter agentibus necessaria omnia providere; hoc autem intelligi volumus, cum ut curentur, vel aliquod religionis negotium, vel prælatorum mandatum exequantur, illud faciant; minime vero, cum obtenta prælati venia, ad propriam utilitatem tantummodo, parentum, aut aliorum; tunc enim eorum, qui commodum sentiant, vel expectent, expensis fieri debet. Superior autem pecuniam hunc in finem religiosis attributam minime insumat, sed communi servet in arca, successoribus tradat: alias eadem pœna puniatur, ac qui hospitum deposita usurpant.

De tabaco subministrando.

§. 153. 8. Teneantur etiam immediati superiores sub prædicta pœna necessarium tabacum subditis præbere, si de prioris generalis facultate illo utantur. Sed ut circa hoc nimius abusus irrepere non possit, nulli hujusmodi facultas concedatur, quin prius de necessitate constet ex medici approbatione ab immediato conventus superiore inscripta. Hanc facultatem, qui obtinuerit, in visitationibus exhibebit, ut dictum reliquimus de illis, qui aliquo ad crura tegenda, vel thorace, aut aliqua alia veste intima prope supernam corporis partem utuntur.

Caput VIII.

De vita communi.

§. I.

De communi divinis laudibus assistentia

§. 154. 1. Cum a nobis religiosis vita communis illa non solum sit intelligenda, quæ vitæ necessaria æqualiter subministrat, sed illa etiam, quæ ad explendas obligationes sine personarum acceptione librata producitur, statuimus, ut religiosorum nullus, quocumque titulo, aut prætextu privilegii et superioritatis, etiam generalis, divinis laudibus in choro, aut in ecclesia recitandis, vel canendis, aliisve communitatis actibus ibidem habendis immunis censeatur, nisi pro tempore, quo quis in proprii muneris exercitio fuerit occupatus. Si quis vero a competenti superiore perpetuam de his exemptionem impetraverit, iusta licet de causa, nos etiam juxta de causa ipsum exinde in perpetuum de quacunque ordinis præfectura, et superioritate exemptum, illisque inhabilem declaramus: maximum namque inde proficiscitur regulari observantiæ damnum, si superiores præsentia, et exemplo subditos non excitent. — De vita communi.

§. 155. 2. Hac ipsa de causa interdicimus prælatos se se iis negotiis implicari, quæ quotidianis his actibus interesse non permittunt. Similiter nulli ordinis superiori liceat, nisi definitorio generali, idque gravi de causa, subditorum quemquam alicui muneri præficere, quod impedimentum afferat, aut communi huic, gravique obligationi diu, aut assidue desit. — De interdictione prælatorum, aliorumque superiorum circa actus a definitorio probandos.

§. 156. 3. Poterit tamen prior, cum fratres plus solito insomnes, aut assidua suorum munerum exercitatione fessos inspexerit, eos alternatim divisos, omni singularitate semota, a matutino in choro, vel a matutina oratione liberare. Ægroti vero media nocte chorum non petent, nisi in festis primæ classis, et in his etiam superior illos liberabit, quos morbi molestiam sibi detinere videatur. — De liberandis ab assistentia chori.

§. 157. 4. Præterea ordinamus, ut in diebus cœnæ extraordinariæ conventualium communitas ita dividatur, ut una pars matutino, altera matutinæ orationi interesse non teneatur. At si aliqua ex solemnioribus tunc festivitas oc- — Declarationes speciales circa chori assistentiam.

curat, in primam diem non impeditam hæc gratia transferatur. Si vero communitas ita sit parva, ut sic divisa sufficiens desideretur religiosorum numerus ad divinum officium recitandum ea, qua par est, gravitate, et decentia, in minores dividatur partes, et vicissitudo in dies plures protendatur.

§. II.

De communi victu

De victu communi.

§. 158. 1. Quidquid esus, aut potus in refectoriis nostris apponi solet, ac debet, cunctis religiosis nostris commune esse volumus. Idcirco statuimus, ut omnes, tam superiores, quam subditi, duplici transacto die, postquam ad monasterium accesserint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, absque ullo discrimine tam in quantitate, et numero, quam in qualitate, et condimento in uno eodemque refectorio simul utantur: neque extra illud prandere, cœnare, aut aliquid edere; neque etiam primæ mensæ non interesse ulli unquam liceat, nisi, qui legitima fuerit occupatione detentus.

De cibo diebus jejuno non assignatis.

§. 159. 2. Diebus jejunio non assignatis communis omnium cibus ad prandium erit, præter panem, et vinum, oryzæ, vel alicujus leguminis abundans portio, ac ferculum piscium etiam portione abundans, vel aliud eorum loco ferculum, quibus aliqua, vel aliquæ pomorum, aut fructuum species adiici debeant. Diebus vero jejunii tum Ecclesiæ, cum ordinis aliud addatur ferculum qualitate, et conditura diversum, dummodo nihil ministretur, quod non sit ab Ecclesia legitimave consuetudine, aut privilegio permissum. Excipimus tamen parasceves diem, in quo panem tantum, et aquam religiosi comedant.

De cœna ordinaria.

§. 160. 3. Ordinariæ cœnæ ex sufficentium piscium ferculo, alioque herbarum ferculum unum tantummodo apponatur: loco huius aliquod fructuum, vel pomorum poterit subrogari. In jejuniis vero Ecclesiæ eadem panis, et vini quantitas cum paucis fructibus solummodo ministrari volumus. Permittimus tamen prælatis, ut pro fructibus conditas aliquando herbas dare possint, si id necessitas suaserit.

Quod superiores nihil quotidiano victui addere possint

§. 161. 4. Superiores omnes inhibemus, ne solito huic, et ordinario religiosorum victui aliud quidpiam addere, possint, nisi in solemniorum dierum prandiis, et cum extraordinariæ cœnæ de more sint exhibendæ, in quibus etiam religiosa frugalitas nunquam excedatur. Si quid autem christiana charitas ad conventum inopinate remiserit, licet ordinariis diebus, æqualiter divisum poterit religiosis ministrari ad prandium, vel ad cœnam.

De hora prandii.

§. 162. 5. Hora prandii quovis tempore undecima sit; at in Ecclesiæ jejuniis undecima cum dimidia. Cæterum si dies solemnis, aut magnus populi cœtus, aliave justa causa compellat aliquantum horam protrahere, ad prioris arbitrium relinquimus. Collatio, ordinariaque cœna fiat hora septima pomeridiana, extraordinariæ vero cœnæ inter sextam et septimam ad prioris arbitrium.

De coenis extraordinariis.

§. 163. 6. Prædictæ cœnæ extraordinariæ erunt in die Nativitatis Domini cum duobus sequentibus, tribus primis paschæ, et pentecostes, nec non in aliis per annum juxta ordinis consuetudinem, dummodo viginti quatuor numerum non exuperent. In alicujus, vel aliquarum ex his locum, si libuerit, poterit prior extra ordinarium prandium substituere, non tamen in die festo primæ classis. Collatio extraordinaria in pervigilio Nativitatis de more ministranda est.

§. III.

De spirituali lectione, peculiaribusque mortificationis exercitiis in refectorio peragendis

De spirituali lectione, et peculiaribus mortificationibus in refectorio peragendis

§. 164. 1. Ut interior homo Dei verbo pascatur, dum exterior reficitur, cum religiosi communi accumbunt mensæ, sacra lectio, ut a regula decernitur, habeatur. Quare præcipimus, ut post lectionem sacræ scripturæ, aliqua pars nostrarum constitutionum, ex iis tantum, quæ ad communes, et generales ordinis mores spectant, legatur (exceptis diebus festivis, et quando adsit aliquis extraneus) et postea aliquid ex devotis, et spiritualibus libris, et singulis sextis feriis nostra regula legatur, omniaque alia serventur, quæ in cæremoniali circa refectorii lectionem ponuntur. Quare in refectorio maximum silentium debet observari.

Hortatio ad fratres circa observantiam cæremonialis.

§. 165. 2. Fratres omnes hortamur, ut quid quid circa hos communitatis actus cæremoniale præscribit, sedulo observent. Hortamur præterea omnes, et præcipue prælatos, ut suasione, et exemplo mortificationes, tam ordinarias, quam extraordinarias ab

initio religionis nostræ in refectoriis laudabiliter fieri consuetas, maximopere conservare studeant.

De saluberrima fratrum correctione ante refectionem.

§. 166. 3. Saluberrimam quoque fratrum correctionem ante cœnam, aut refectionem parvam, etiam conservari præcipimus immediate postquam mensæ religiosi accubuerint. Nunquam tamen fieri illa poterit, nisi a priore, superiore, aut vicario; nunquam, nisi de levibus culpis, nec ultra semiquadrantem protrahenda; nec in diebus festis, quatuor ultimis maioris hebdomadæ, pervigilio maiorum festivitatum, et conventuale capitulum die præcedente.

Quomodo prælati se gerere debeant circa correctiones.

§. 167. 4. His in correctionibus valde prudenter, et circumspecte se gerat prælatus, vel quivis alius, culpas in medium productas benigne arguat, iuxta constitutiones puniat, vel delinquentibus parcat, si iusta subsit causa, et a verbis irracundis, dicacibus, atque fraternæ charitati injuriosis omnino abstineat. Qui aliter se gesserit a superiori prælato publice arguetur, et majori pœna subiaceat. Finita mensa, janitor a præsidente interrogatus, de accepti eleemosynis, rationem reddet, et solitis tandem precibus actus absolvatur.

§. IV.

De Jejunio, et abstinentia.

De jejunio, et abstinentia.

§. 168. 1. Præcipimus, ut in jejuniis observandis prælatos inter, et subditos nullum permittatur discrimen, cum omnes comprehendat regula dicens: » Jejunium singulis diebus, exceptis do» minicis, observetis a festo exultationis » sanctæ Crucis usque ad diem Domi» nicæ resurrectionis, nisi infirmitas, » vel debilitas corporis, aut alia justa » causa jejunium solvi suadeat.

De jejuniis extraordinariis.

§. 169. 2. Præter jejunia a regula, et ab Ecclesia indicta, ordinamus, ut singulis sextis feriis per annum, tribus diebus rogationum ascensionem Domini præcedentibus; in omnibus etiam vigiliis beatissimæ virginis Mariæ in quarum festis secundum cæremoniale nostrum antiphona » Salve Regina » solemniter canenda sit (excepta tamen ejusdem sanctissimi nominis vigilia) et in pervigiliis sanctissimi Corporis Christi, et sancti patris nostri Eliæ, et denique in die sancti Marci, nisi in dominica venerit, jejunium ab omnibus observetur.

De exemptione iter agentium

§. 170. 3. Iter agentes, maxime pedestres, habita ratione laboris, a jejuniis tum regulæ, cum constitutionum absolvi poterunt, et de hinc omnes exemptos declaramus per totum itineris tempus. Facultatem præterea immediatis superioribus damus, ut intra conventum aliquem, vel aliquos ex religiosis ab ejusdem jejunii lege absolvant, si justa adsit causa.

De abstinentia ab esu carnium.

§. 171. 4. Ab esu carnium omnes fratres abstineant, sicut regula præcipit. Qui autem juxta illam ob infirmitatis, vel debilitatis remedium, eas manducaverint, non promiscue inter alios piscibus vescentes, sed loco intra refectorium signo aliquo de more distincto, ubi nemini, præter infirmos, sedere liceat, illos carnibus vesci mandamus.

De licentia exquirenda pro esu carnium extra conventum.

§. 172. 5. Extra conventum carnes edat nemo, nisi de licentia prælati in scriptis obtenta; hancque nunquam prælati duobus fratribus concedant, qui extra conventum una sint manducaturi. Si quis vero extra conventum ægrotaverit, medici præscriptis obediat. Si nullus sit medicus conscentiam consulat, conventuumque consuetudinem, et quod ipsæ suaserint, agat.

De poenis contra eos qui carnibus vescuntur.

§. 173. 6. Siquis intra conventum sine superioris facultate carnibus vescatur; vel illas ab extraneis acceperit, primum per dies decem graviter punietur, at secundo lapsus per mensem in carcerem conjicietur. Si quis vero superior intra conventum carnibus vescatur occulto, et extra locum, et tempus ad id designatum, per menses duos ab officio privabitur.

Si autem ipsis vescatur cum sæcularium scandalo, ab officio statim privetur, et voce passiva per triennium careat. Eidem pœnæ subiaceat, qui sine causa majori communitatis parti carnes exhibeat, aut eis vesci permittat. Qui vero dapes carnibus conditas aliis, aut præbuerit, aut indulserit, per tres tantum menses ab officio suspendatur.

De licentia in scriptis procuranda pro esu carnium quomodolibet faciendo.

§. 174. 7. Cæterum, cum hæc abstinentia veluti essentialis ac peculiaris regulæ pars sit, et alioquin trimeamus, ne statutæ pœnæ omni hac in re abusui, offentionique vitandis sufficientes sint; idcirco præcipimus in virtute spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, ac sub formali præcepto, ut religiosorum nostrorum nullus extra conventum carnes edat, sine superioris licentia in scriptis habita, excepto infirmitatis casu juxta dicta numero quinto.

§. V.

De officiis per communem tabulam distribuendis.

De officiis per communem tabulam distribuendis.

§. 175. 1. Communem officiorum tabulam sequentis hebdomadæ publice singulis anni sabbathis eam præcedentibus legendam post prandium describat superior conventus, (in domibus autem novitiis, aut recens professis destinatis eorum magister) consulto priore, et cæremoniali, ad normam dirigente. In hac tabula officia taliter distribuat, ut solum ægrotos excipiat, si lecto cubent, vel convalescant, et eos, qui per majorem hebdomadæ partem extra domum versentur. Valetudinarii, qui ex consuetudine carnibus vescuntur, illa obibunt officia, quæ attenta charitate, illorumque infirmitate, exequi potuerint. Teneantur autem omne officia sibi injuncta inexcusabiliter obire, adamussimque præstare. Qui e domo est egressurus, aut inopinata aliqua occasione præpeditus fuerit, prælato denuntiet, ut alium substituat. Qui hoc neglexerit, si inde sequatur inordinatio, in terra comedat.

Quod prælati sint liberi ab officiis tabulæ.

§. 176. 2. Prælati, ratione dumtaxat sui officii sive superiores, sive inferiores, a tabulæ officiis erunt liberi, præterquam ab officio cappellani beatissimæ virginis, et ab illis, quæ ad humilitatem spectant. Finita autem præfectura, omnia, ut cæteri obibunt. Subpriores, dum conventui non præsunt, exceptis diaconi, subdiaconi, acolythi, thuriferarii, lectoris, pulsatoris cymbalorum, campanularum, et ministri rasuræ cætera omnia officia sibi, sicut aliis designare solent, designabunt. Si secus fecerint, pœna gravi puniantur.

De barba semel in hebdomada radenda, et tonsura choristarum.

§. 177. 3. Volumus tamen, ut in conventibus novitiatus, professorum noviter, et in collegiis ubi collegiales, recens professi, et novitii sex plures fuerint, inter eos tantum distribuantur quinque ultima nuper relata officia. Barba semel in hebdomada radatur. Curent autem superiores, et rasuræ minister, ut choristarum tonsura ita a barbitonsoribus disponatur, ut circulus capillorum eam undique circumdantium tres tantum digitos habeat latitudinis, et super aurium summitatem desinat.

Caput IX.

De cura erga infirmos et hospites impendenda.

---

§. I.

De infirmis.

§. 178. 1. Maximum charitatis præceptum, et perfecta vitæ communis ratio nos adigit omnem navare operam, ut tam prælati, quam subditi, dum ægrotant, par levamen, parque subsidium, et obsequium experiantur. Hæc ut observentur, quolibet in conventu unus saltem eligatur medicus, scientia, et probitate præditus, ex cujus nutu superiores in iis, quæ ad ægrotorum medicamenta, cibum, lectum, interioraque vestimenta spectant, omnino pendeant. Per secreta conventualis capituli suffragia eligendus erit iste medicus, mediantibus ipsis suffragiis eiiciendus, cum justa subsit causa. Hæc omnia observari erga chirurgum præcipimus. De infirmis.

§. 179. 2. Deputetur etiam a priore religiosus sedulus, ac benignus charitate, maximeque patientia præditus, qui ab omnibus feriatus, (si id sit necesse) infirmorum curæ diligentissime intendat: et si augeatur ægrotantium numerus, adiutor illi tribuatur. Ad prioris arbitrium hoc ministerium præstabit, dumque in illo perstiterit, quidquid medicus erga quemlibet ægrotum decreverit, prælato diligenter denuntiet, a quo protinus executioni mandari præcipimus, quin inde vel latum discedat unquam. Nec etiam ullo modo obsistat prælatus, ut religiosi, qui de infirmitate conquerentur, medicum libere consulant: immo pii parentis induens personam, et affectum, eorum præveniat desideria, et in providendo eis necessaria, quantum poterit, ita large, et benigniter se gerat, ut nihilo prorsus indigere videantur; ideoque præterita consanguineorum blandimenta omnino non recordentur. De religioso eligendo in curam infirmorum.

§. 180. 3. Meminerint tamen ægroti, quam sibi vitam elegerint, Deoque promiserint observandam, pœnitentem scilicet, ac pauperem, et cum pauperi nequeant aliquando necessaria non deesse, sicut et pœnitentes nequeant plurima non pati corporis incommoda, nolint ipsi moleste queri, cum sibi parcius quandoque ministretur, nec importuna morbulis quibusque remedia Monitum ad ægrotos.

investigare magno cum regularis observantiæ præjudicio.

De cura infirmorum.

§. 181. 4. Non nimis perspicax sit prior in subditorum morbis explorandis, sed potius quidquid ipsi dixerint, credat, ametque potius ab illis, quam a se ipso falli. Si aliquando illis utile fore judicaverit, aut carnibus vesci, aut lineis vestibus uti, aut quovis alio fulciri levamine, ipse poterit continuo præcipere, quin medici præstoletur adventum, dummodo eum quamprimum vocet, ac de omnibus certiorem faciat, in posterumque quidquid ipse præscripserit, servet. Ingravescente morbo, ita ut unius tantum medici judicio facile acquiescendum non sit, quotquot necessarii sint, vocabit, quodque omnes conveniens judicaverint, executioni mandabit. Volumus tamen medicum monasterii his in casibus semper adsistere.

De visitatione infirmorum.

§. 182. 5. Bene valentes religiosi cunctis diebus vespere decumbentes visant: hoc ipsum, ut præstent mane, aliquos designabit prior, cum sibi expediens videbitur; ipse autem aut mane, aut vespere hocmet paterna affabilitate præstare debet quotidie, ut ita possit, non solum parentis aspectu filiorum corda exhilarare, sed etiam suis ipse oculis perspicere ac detegere, quid illis necessarium desit, quave charitate, ac sedulitate illis ministretur, et insuper eos, si necessarium fuerit, benigniter moneat, ut saltem per singulas hebdomadas confiteantur defectus, et sacram Eucharistiam recipiant; quod ab omnibus infirmis observari mandamus, quo expurgata conscientia, morbi labor fructuosior reddatur. Si prior aliquando præcipuo huic sui officii muneri satisfacere nequiverit, alium designet, qui ejus vices gerat, et sibi denuntiet, quidquid notaverit.

De poenis contra negligentes in cura infirmorum.

§. 183. 6. Priori generali, et visitatori admodum commendamus, ut si tempore suæ visitationis superiorem aliquem deprehenderint negligentem in exequendis, quæ circa ægrotos his in constitutionibus statuimus, nulla excusatione paupertatis etiam admissa, severe in eum pro culpæ modo animadvertant. Si autem adeo negligens sit, ut ob id subditus aliquis in grave vitæ discrimen deveniat, aut (utinam non sit) sacramentis haud munitus obierit, irremissibiliter gravi pœna per tres dies, et suspensione ab officio per annum puniatur.

Quod religiosi in domibus sæcularibus minime curentur.

§. 184. 7. In sæcularium domibus fratres nostri minime curentur, nisi aliquis ibi subito corripiatur morbo, aut eo indigeat remedio, quod intra monasterium nequeat adhiberi, applicarive, ut sunt in patria naturæ commodior acris afflatus, et thermæ, balneave atque mineralis, vel maritimæ, vel fluvialis, sed iis uti non poterunt, nisi de licentia definitorii generalis, cui prius constare debet præsertim ex medici conventus testimonio, et prioris, aut alterius religiosi attestatione, tum morbi necessitas, cum indubitata remedii utilitas; quod ut fiat, ad priorem generalem recurrant ægroti tempore ita opportuno, ut certior fieri, definitoriumque consulere possit.

nisi sub gravi necessitate.

Declaratio ut supra.

§. 185. 8. Eandem facultatem subditis suis concedet prior immediatus, adhibito consiliariorum consensu, si aliquando hujusmodi remedii necessitas urgeat, et tempus non suppetat ad definitorium recurrendi, ipsi tamen rationem reddet. Præfata remedia, si pluries experta, nunquam profuisse dignoscantur, tanquam inutilia respuantur.

De usu aquæ fontalis.

§. 186. 9. Cum fontalis aqua idem sæpe medicamen afferat, quod fluvialis, priores locales suis conventibus idoneum præparent locum, ubi commode religiosi, quibus medicus hujusmodi remedium præscripserit, illo uti possint, ac omnia ad id eisdem necessaria præbeant.

De loco quo infirmi sint curandi.

§. 187. 10. Quocumque in conventu religiosus noster in morbum incidat, ibidem curetur, donec satis convalescat, quamvis conventualis non sit ibi, nec illic, nisi obiter pervenerit: neque prior procurationis, aut alimentorum sumptibus aliquid petat a conventu, in quo ægrotus conventualis fuerit. Verum si aliquis de medici consilio a priore generali in alium conventum consulto mittatur, ut ibidem curetur, conventus, ubi conventualis fuerit, expensas curationi proportionatas solvere teneatur. Si quis vero prior ægrotum hospitem a suo conventu discedere cogat, antequam pro necessitate curetur, gravi pœna per tres dies, et suspensione ab officio per tres menses plectatur.

§. II.

De hospitibus recipiendis.

De hospitibus recipiendis.

§. 188. 1. Non ægros tantum, sanos itidem respicit hospitalitatis virtus. Quapropter prælatis omnibus localibus præcipimus, sub gravi pœna, ut omnes nostri ordinis religiosos hospites, qui legitima superiorum licentia ad eorum pervenerint monasteria, benigne excipiant,

cisque omnia necessaria, quandiu ibi fuerint provideant, ac si ipsius monasterii essent conventuales: idcirco singulis hebdomadibus in communi officiorum tabula unus deputetur hospitum minister, cujus muneris sit, eorum pedes abluere, cellas mundare, lectulos sternere, omniaque ipsis necessaria ministrare, et etiam, ut animalibus eorum vectoribus provideatur curare.

De modo recipiendi religiosos ipsius ordinis.

§. 189. 2. Eodem modo se gerant tam prælati, quam hospitum ministri erga religiosos nostri ordinis, alterius congregationis, qui ad suum conventum pervenerint quin etiam majori illos honore, obsequio, urbanitateque prosequantur, ut fratres, ejusdemque religionis filios, et tam benevalentibus, quam infirmis omnia suppeditent necessaria. Idem, proportione servata, observari volumus erga aliorum ordinum religiosos, præsertim mendicantes.

De onere hospiti congregationis celebrandi sacrum pro intentione prælati.

§. 190. 3. Congregationis nostræ hospites, transacto primo die, sacrum pro intentione prælati, cujus domo hospitantur, offerre debeant, ejusdemque præceptis, et ordinationibus subiiciantur, ac in omnibus se se gerant, sicut cæteri conventuales. Teneantur insuper sub gravi pœna per quinque dies sustinenda, quamcumque pecuniam secum afferant, intra dies octo priori tradere, in arca trium clavium custodiendam. Priori vero præcipimus, ut eandem pecuniam fideliter custodiat, ipsisque, cum discesserint, integre reddat, sub pœna privationis ab officio per tres menses, sub aliisque ad arbitrium infligendis, usque dum omnia restituat.

De dispensatione hospitum a jejunio.

§. 191. 4. Duobus primis diebus religiosi hospites a jejunio ordinis et a communitatis actibus vacabunt: postea ad superioris arbitrium vacent. Qui vero remissionis gratia de prioris generalis, aut definitorii facultate aliquem adierit conventum ab omnibus supradictis sit liber, præterquam a vesperis, et a matutino primæ classis, et totius octavæ Corporis Christi, nec non ab antiphona *Salve*, solemnique missa beatissimæ virginis, et sabbathis canenda.

De simili dispensatione eorum, qui aliquam facultatem obtinuerunt.

§. 192. 5. Eadem potiantur immunitate, qui dictam facultatem obtinuerint, ut propriis in conventibus animum, viresque reficiant. Priori tamen generali commendamus, ut uni, eidemque religioso hanc vel supradictam facultatem semel tantum in triennio concedat, si justa causa aliud sibi æquum non suadeat.

Declarationes speciales.

§. 193. 6. Denique religiosi, qui in alium migrant conventum, ut ibi conventuales sint, vel ad proprium regrediuntur, ab omnibus communitatis actibus primo tantum die vacabunt, si quinque leucis iter non sit longius, si autem longius per biduum quiescent. Hoc nequaquam intelligatur de his, qui e conventu in conventum intra eandem civitatem transmigraverint.

Caput X.

De oratione, aliisque spiritualibus exercitiis.

---

§. I.

De oratione mentali.

De oratione mentali.

§. 194. 1. Omnibus Christifidelibus (veritas testatur divina) oportet semper orare, et nunquam deficere. „ Quid igitur nobis, quibus dictum: „ Die ac nocte in lege Domini meditantes, et in orationibus vigilantes, nisi aliis justis occasionibus occupentur? „ Sed ne subrepat animo (ut assolet) humana fragilitas, operæ pretium duximus aliquas præfinire horas, quibus religiosi huic suo præstantissimo religionis muneri ardentius incumbant.

De tempore impendendo in oratione mentali.

§. 195. 2. Statuimus ergo, ut omnes fratres bis in die, mane scilicet per unam horam, vespere similiter per aliam, in unum conveniant locum, ut ibi mentali orationi quiete nimis animum intendant. Hora quinta tum mane, cum vespere finita, prius facta cymbali pulsatione, incipiet hic communitatis actus, excepto hyemis tempore, a festo, scilicet, omnium Sanctorum ad Cinerum usque diem exclusive, in quo mane hora sexta fieri volumus. Fratres omnes in Domino hortamur, ut audito primo signo, omnibus aliis occupationibus dimissis, ad orationem sedulo accedant.

De loco in quo oratio mentalis sit facienda.

§. 196. 3. Fiat autem hæc communis oratio in choro, aliove loco ad quietem magis idoneo, ubi postquam fratres convenerint genibus flexis, divinam implorabunt gratiam, recitando antiphonam, „ *Veni Sancte Spiritus* „ quam inchoabit præsidens addendo postea orationem, „ *Deus qui corda etc.* Deinde ex designato libro ad utiles cognitiones suggerendas idoneo, aliquid devote legatur; qua lectione ad præsidentis signum finita, omnes in spiritu, et veritate, erecta ad Deum mente, silentes orabunt. Completa hora,

præsidens incipiens, quem prosequitur chorus, recitabit antiphonam » *Sub tuum præsidium*, » et postea ipse solitam orationem » *Protege Domine* » cum aliis duabus ad ejus arbitrium; sicque terminetur mentalis oratio.

Exemptiones a mentali oratione.

§. 197. 4. Singulis anni diebus hæc statuta oratio habeatur; at matutinam omitti volumus in vigilia, dieque Nativitatis Domini, in die solemni Paschatis, et in illis, quibus capitulum fit conventuale. Vespertina autem oratio cessabit in die Epiphaniæ, in feria quarta, quinta, et sexta majoris hebdomadæ, et cum post prandium habeatur concio, cui communitas debeat interesse.

Quod abstinere a mentali oratione nemo possit, nisi de licentia superioris.

§. 198. 5. Ab hoc communitatis actu neminem absolutum esse permittimus, nisi qui ne superioris mandato legitime sint impediti, et qui actualiter convalescunt, quos a matutina oratione, loco, et tempore designatis absolvi volumus. Qui vero habitualiter carnibus vescuntur, ad superioris arbitrium tantummodo, et pro eorum necessitate liberi sunt. Omnes autem, qui chorum adire nequeunt, in Domino hortamur, ut maxime curent, ut suis in cellis tempore, et modo sibi commodo orationi incumbant, nullus enim morbus impedire valet, quod Deo mente vacare possimus.

Monitum ad superiores circa orationem mentalem.

§. 199. 6. Deinde immediatis superioribus valde commendamus eorum conscentiis onus imponentes, ut sine gravi causa religiosos ab assistentia orationi alio non distrahant; neque tempore eidem definito cum extraneis loquendi facultatem concedant, nisi raro, et cum prudenter omitti non possit. Religiosi vero, qui de superioris licentia cum sæcularibus loquantur, adveniente orationis tempore, urbane eos dimittant, ac, ubi cymbalum sonuerit, ad chorum pergant, nisi res ea sit, quæ discedendi locum non præstet, de quo postea superiorem conscium reddent.

§. II.

De oratione vocali

De oratione vocali.

§. 200. 1. Omnibus choro addictis præcipimus religiosis, ut quotidie horarum canonicarum pensum devote persolvant iuxta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, modumque in cæremoniali nostro explicatum. Vesperæ semper tunc continuo, quando secunda præterierit hora post meridiem recitabuntur, exceptis diebus jejunii quadragesimæ in quibus ante conscentiæ examen prandium præcedens prope meridiem recitari debent. Completorium vero quovis tempore statim post cœnam, aut collationem recitandum, diebus extraordinariæ cœnæ post vespertinam persolvi recreationem volumus.

De recitatione matutini.

§. 201. 2. Matutinum media nocte perpetuo persolvatur, nisi Ecclesiæ, aut ordinis obstet consuetudo. Ideo hic non venit intelligendum matutinum in triduo maioris hebdomadæ, in festis Paschæ, et Pentecostes cum tribus sequentibus diebus, in festo sanctissimi Corporis Christi, et per octavam, in festo sancti Stephani protomartyris cum tribus sequentibus, in die Circumcisionis, et Epiphaniæ Domini, in diebus sanctissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, eiusdemque assumptionis, et sanctæ matris Theresiæ; et in his tribus ultimis præhabita dumtaxat media orationis hora, sicut in festo Corporis Christi, et tandem diebus omnibus in quibus ob causas capite quarto §. 1. numero 3. relatas communitas e conventu fuerit egressa, vel extraordinarius occurrat casus, quo dumtaxat gravi ipsius incommodo prædicta possit hora choro interesse. His in casibus illico post completorium, vel immediate ante orationem sequentis diei matutinum volumus persolvi.

De recitatione horarum.

§. 202. 3. Hora prima toto anni tempore continuo post matutinam orationem recitabitur. Tertia ante conventualem missam, cui immediate succedent sexta, atque nona. Cum vero ob magnam populi frequentiam conventualis anticipetur missa, extemplo post orationem matutinam omnes hæ recitabuntur horæ minores.

Hortatio ad fratres circa horarum canonicarum diligenti recitatione.

§. 203. 4. Fratres hortamur, ut primo audito signo sine mora ad horas canonicas persolvendas in chorum conveniant. Qui pulsatione finita non venerit pœna levis culpæ puniatur. Si consuetudini subiectus, gravis culpæ pœnæ erit obnoxius. Si vero matutino non intersit, sequenti die super terram comedat absque piscibus, sive eo quod earum loco communitati ministratur.

Aliud monitum generale circa recitationem officii.

§ 204. 5. Hortamur etiam, ut in divini officii recitatione non celeriter, sed servatis morulis, aut intervallis, pro solemnitatum diversitate maioribus, vel minoribus, attente, ac devote se gerant. Quæ ut accurate serventur, decernimus, ut vespere simul cum litania beatissimæ Virginis, quæ de more tunc recitari debet, usque ad horæ quadrantem cum dimidio protrahantur. In completorio unius quadrantis tantum

tempus teretur, a recitationis initio computandi, quod et intelligi debet in aliis horis circa temporis computandi rationem.

De tempore in sumendo in recitatione matutini.

§. 205. 6. Matutinum in communibus festis duplicibus, aut semiduplicibus, nec non in feria quarta, et sabbatho horam usque protendetur: in aliis vero feriis, diebusque, quibus communitas dividetur, usque tres horæ quadrantes: at in dominicis per annum usque quinque fere horæ quadrantes. In uno absolvatur prima, in duobus vero absolvantur reliquæ tres horæ minores.

De officio parvo b. M. virginis.

§. 206. 7. Officium parvum beatissimæ Virginis Mariæ die, modoque a cæremoniali præscriptis recitabitur; quod licet devote, minori tamen cum pausa persolvi volumus, sicut etiam officium defunctorum.

Quomodo in actibus communitatis religiosi se gerere debeant.

§. 207. 8. In communitatis actibus graviter, ac modeste religiosi se gerant; nec prius ab illis unquam discedat aliquis, quin exeundi causam præsidenti significet, veniamque more solito obtineat. Siquis vero post incœptum actum pervenerit, signum flexis genibus ab ipso præsidente expectabit.

De religiosis sacris ordinibus nondum initiatis.

§. 208. 9. Religiosi choristæ sacris ordinibus nedum initiati, qui choro adsistere non possint, privatim officium recitabunt, sicut regula præcipit; laici, ut ipsa præscribit, precum suarum pensum quotidie solvant. Insuper diebus festivis matutino et vesperis in choro interesse teneantur, ac omnia tunc temporis obire munia, quæ religiosos choristas divino ab officio avocare poterunt. Aliis vero diebus, ab horisque canonicis facilius poterit prior illos absolvere, si prudens id suadeat ratio, inspectis eorum viribus, et occupationibus: attamen vacationem ab oratione mentali nunquam, nisi gravi de causa permittat.

De poenis contra religiosos professos divinum officium non persolventes.

§. 209. 10. Siquis religiosus post emissam professionem divinum non persolverit officium, et de hoc satis fuerit convictus, aut vehementer suspectus, in carcerem statim coniiciatur, in eoque iuxta gravitatem delicti ad arbitrium prioris maneat.

§. III.

De iis, quæ cum cantu celebrari debent.

De iis, quæ cum cantu celebrari debent

§. 210. 1. In solemnioribus festivitatibus divinum officium cum cantu celebrari volumus; quamobrem statuimus ut vesperæ, tum primæ, cum secundæ canantur in solemnitatibus primæ et secundæ classis Ecclesiæ, aut ordinis prout in nostro novo cæremoniali notatur. Cæterum si iusta ratione prædictarum nunc hora præscripta transferatur, cantus prætermitti debeat.

De completorio.

§. 211. 2. Completorium nunquam canendum, canenda tamen semper antiphona finalis beatissimæ Virginis, nisi de feria fiat officium, vel eo die antiphona, *Salve Regina* cantetur solemniter, quod fieri de more volumus singulis anni sabbathis, et in festis eiusdem beatissimæ Virginis, prout in cæremoniali cavetur.

De laudibus et matutino cum cantu celebrandis.

§. 212. 3. Statuimus etiam simul cum laudibus matutinum cum cantu celebrari in solemnitate Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, Paschæ, et Pentecostes, in triduo maioris hebdomadæ, in festo sanctissimi Corporis Christi, in commemoratione solemni beatissimæ virginis, et matris nostræ Mariæ de Monte Carmelo, eius assumptione, et in festo sanctæ matris nostræ Theresiæ.

De matutino Conceptionis B. M. Virginis, aliove ritu primæ classis.

§. 213. 4. In matutino Conceptionis sanctissimæ Virginis, aliove ritu primæ classis celebrato (excipiatur ecclesiæ dedicatio) canatur tantum invitatorium cum hymno sequenti, et *Te Deum laudamus*, et in laudibus a capitulo usque ad finem, atque ad horam cum dimidia producatur. Idem servetur in matutino Circumcisionis, dulcissimi nominis Jesu, septem dierum infra octavam Corporis Christi, sanctissimæ Trinitatis, inventionis sanctæ Crucis, nativitatis, purificationis, et annuntiationis beatissimæ Virginis, sanctæ Annæ, sancti Joachim, et denique sancti Bartholomæi, quo die auspicatissime incœpit nostra Carmeli reformata religio anno Domini 1562.

De cæteris festis secundæ classis.

§. 214. 5. In cæteris secundæ classis festis *Te Deum* dumtaxat præcipimus cantari, quæ, hora completa, cum quadrante ad exitum perducantur. Prima cum cantu fiat in vigilia nativitatis Domini: tertia in die Pentecostes, et in singulis dominicis, festisque diebus, quibus missa conventualis hora consueta canenda sit. Nona autem in die Ascensionis.

De missa conventuali.

§. 215. 6. Conventualis missa cum cantu celebrabitur in dominicis, festisque diebus de præcepto, vel ex consuetudine vim præcepti habente; fiet autem hora competenti prout cautum est in cæremoniali; in eaque tres horæ quadrantes cum dimidio præteribunt. Idem servetur in diebus ab ecclesia vel ordine ritu primæ classis celebratis, in die sancti titularis, et in diebus secundæ

classis, in quorum matutino invitatorium cantari debeat, et laudibus a capitulo usque ad finem: idem etiam in die Cinerum, feria quinta, et sabbatho majoris hebdomadæ. Diebus in quibus missa non cantetur, recitetur post tertiam, eidemque communitas adsistere teneatur.

De missa votiva B. M. Virginis celebranda.

§. 216. 7. Singulis anni sabbathis, præterquam in majori hebdomada, dieque Nativitatis Domini, statim post primam aut tertiam, prior per se, vel ipso impedito, per alium ex dignioribus, votivam missam de beatissima Virgine cum cantu celebrabit, additis commemorationibus Spiritus Sancti, et sancti Joseph juxta antiquissimum ordinis morem ab Alexandro VII. approbatum; nullumque stipendii pro hac missa accipiet prior, sed pro reformationis nostræ, et incremento omnino illam applicabit.

Exceptiones peculiares.

§. 217. 8. Si vero sabbatho occurrat festum ejusdem beatissimæ Virginis, vel aliud, ob quod conventualis missa cantari debeat, ipsa definito supra tempore canatur, sed semper, ut fertur, applicetur. Quod si votum aut alia causa occurrat dictam applicationem impediens, secunda ad hunc finem canenda erit; aliter haudquaquam.

De missa quolibet sabbatho audienda.

§. 218. 9. Omnes fratres, quæcumque tandem eorum occupatio sit, aut dignitas, huic sabbathi missæ adsistere teneantur; etiam si cum de eorum agitur officiis, nulla de hoc mentio fiat. Quod similiter intelligi volumus de solemni antiphona, *Salve regina*.

De cantu Gregoriano adhibendo.

§. 219. 10. Cum omnes ferme ecclesiæ chori Gregoriani cantus delectum habeant, eumdem et nos in choris nostris ad omnia, quæ canenda sint, deligere debemus; atque in iis canendis ea temporis mora servanda, quæ ut devote, et religiose fiant, magis congrua existimetur, attenta horarum, solemnitatumque diversitate. Prælatis autem præcipimus, ut omni cura hæc servari, et negligentes corrigere studeant.

§. IV.

De conscientiæ examine, communi flagellatione, aliisque exercitiis ad spiritus renovationem spectantibus.

De examine conscientiæ.

§. 220. 1. Statuimus, ut religiosi nostri bis in die per semiquadrantem conscientiæ examini vacent; mane ante prandium, et vespere, dicto completorio, vel post flagellationem. Ad hoc omnes in chorum conveniant, et genibus flexis conscientiæ disquisitioni incumbant.

De verberibus ad flagellationem adhibendis.

§. 221. 2. Ut culpas per quotidianum examen in se ipsis agnitas fratres pœnitentiæ vindicta deleant, et pro Ecclesiæ pace, regis nostri, regnique prosperitate Deum exorent, ipsique placationis hostiam offerant, tribus cujusvis hebdomadæ diebus, feria scilicet secunda, quarta et sexta post completorium, in aliquem convenientes locum se unusquisque verberabit, quandiu cantetur psalmus *Miserere* cum antiphona *Christus etc.* et tribus orationibus, *Respice*, *Protege*, et tertia pro rege, quas præsidens canere debet; uti etiam psalmum et antiphonam inchoabit. In hebdomada vero majori ad melius imitandam passionem, ejusque memoriam recolendam unusquisque se flagellabit, quamdiu prædictus psalmus ter cantetur cum antiphona *Christus*, et unica in fine oratione *Respice*.

Quod verberatio in feriis primæ classis suspendatur.

§. 222. 3. Si in supradictis feriis primæ classis festivitas occurrat, postridie verberatio fiat. In vigilia autem, et die nativitatis Domini cum tribus sequentibus, ac etiam Circumcisionis, et Epiphaniæ, et feria secunda Resurrectionis, et Pentecostes, et in die sanctæ matris nostræ Theresiæ verberatio absolute omittatur.

De sententia canenda excerpta ex meditationibus.

§. 223. 4. Absoluto post completorium conscientiæ examine, omnes fratres cellas repetant, elapsaque brevi temporis morula, religiosus junior, vel alius a superiore designatus in singulis monasterii dormitoriis piam aliquam cantabit sententiam, ex meditationibus, aut mysteriis eo tempore occurrentibus excerptam, quæ religiosorum corda ad superna possit erigere; et sic cujusque diei pensis finem imponent.

De peculiaribus piis exercitiis.

§. 224. 5. Præterea cum tot inter hujus, quamvis haud parum austeræ vitæ solicitudines religionis munera obeunda propemodum impossibile videatur, quod mentes carnis fragilitate depressæ paulatim ad terrena non dilabantur, religiosos omnes tum subditos, tum prælatos in Domino hortamur, ut quotannis per dies decem solitudini vacent, ab omnique etiam domesticorum commercio separati, spiritus tantum instaurationi intendant.

Declarationes circa eos, qui exercitia subeunt.

§. 225. 6. Qui in hujusmodi degerint exercitiis, omni officio erunt immunes, et communitatis actibus, præterquam matutino, oratione mentali, verberatione, et refectorio. In cæteris autem (silentio ac solitudine exceptis) sicut alii se gerant, nec alias, præter consuetas mortificationes in refetorio exerceant.

De renovatione votorum in festo Epiphaniæ.

§. 226. 7. Tandem, ne temporis injuria vocationis ardor tepescat omnes fratres in Epiphaniæ festo vespertinæ orationis tempore in chorum conveniant, ibique juxta antiquissimum ordinis morem, solemnem professionem innovabunt, eadem vota denuo toto cordis affectu Domino offerentes, cui per illa se sponte dicarunt. Observent etiam alia, quæ de perutili hoc actu in manuali sunt præscripta.

Caput XI.

De sacramentis conficiendis, recipiendisque.

---

§. I.

De sacrosancto missæ sacrificio.

De sacrosancto missæ sacrificio.

§. 227. 1. Quemadmodum enim per mentalem orationem, ita et intimius per dignam sanctissimi corporis Christi receptionem Deo unimur, statuimus, ut religiosi sacerdotes, nisi morbo, aliave rationabili causa sint impediti, sacrosanctum missæ sacrificium quotidie devote, debitaque puritate celebrent, sub pœna jejunii in pane, et aqua, sine licentia prioris omittentibus applicanda. Religiosi non sacerdotes, et novitii quotidie etiam privatam audient missam, præter conventualem, quæ hora competenti celebretur cum cantu, vel sine illo prout capite decimo §. 3. num. 8. stabilivimus.

De ritu in missa servando.

§. 228. 2. Sacerdotes nostri Ecclesiæ ritum, prout in rubricis missalis Romani præcipitur, et in cœremoniali nostro continetur in missarum celebratione observent, in qua brevius tertia horæ parte tempus terere nequeant juxta præscriptum a Benedicto XIII. in concilio Romano cap. 3. Si quis autem nimis festinanter, aut sine devotione celebraverit, vel mala ex consuetudine cœremoniam aliquam prætermiserit, graviter ad prioris arbitrium puniatur, ipsique non permittatur publice celebrare, usquedum perfecte corrigatur.

De applicatione missarum.

§. 229. 3. Religiosi sacerdotes quotquot in conventu fuerint, sive conventuales, sive hospites, quas celebraverint missas juxta prælati intentionem applicabunt. Id ipsum quamdiu extra conventum fuerint, præstabunt; præterquam cum levaminis gratia de ipsius prælati, vel prioris generalis, aut definitorii licentia in consanguineorum domum, aut alium similem locum se conferant: tunc enim toto recessus tempore, et primo a regressu die, pro quibus sibi placuerit sacrum facere permittimus. Quacumque tamen causa extra conventum sint, si de religiosi cujusque obitu ad illos pervenerit nuntius, teneantur quam primum pro illius anima sacra persolvere, quæ his constitutionibus præcipiuntur.

De numero missarum accipiendo.

§. 230. 4. Nullus superior plures numero missas accipiat simul quam, quæ a sui conventus sacerdotibus intra tempus a jure præscriptum, vel a voluntate eleemosynam largientis statutum celebrari possint. Prior generalis, aut visitator suæ visitationis tempore in perfectam hujus constitutionis expletionem sedulo inquirere, et meritas pœnas delinquentibus imponere; quod ut facilius deprehendatur, decernimus, ut in arca trium clavium quidam asservetur liber, ubi coram consiliariis quotquot, et acceptæ, et satisfactæ fuerint missæ, scribantur. Si vero prior generalis, aut ejus vicemgerens hanc remissius inquisitionem exequatur a generali capitulo severe puniatur, et postquam præfecturam absolverit, voce activa, et passiva per tres menses privetur.

De testimonio præbendo capitulo generali super implemento onerum missarum.

§. 231. 5. Teneatur etiam quisque consiliariorum socio, qui a suo conventu ad generale capitulum iverit, juratum testimonium tradere, ex quo coram capitulo patescat, utrum soluta, an vero solvenda maneant onera missarum omnium, sive legatorum, sive manualium, ad id usque temporis in monasterio accepturum, proindeque congruat istius priorem absolutum, aut punitum dimittere.

§. II.

De communione, et confessione fratrum.

De communione, et confessione fratrum.

§. 232. 1. Dominicis diebus, et feria quinta novitii, fratresque non sacerdotes sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumant de manu sacerdotis sacrum facientis, qui in domibus novitiatus, aut recens professorum erit magister, aut ejus loco socius; in aliis vero subprior aut aliquis a priore designatus. Laudabilem consuetudinem non improbamus in conventuali missa communicandi, immo valde commendamus, utpote fidelium exemplo non parum inservientem.

Declarationes speciales.

§. 233. 2. Hebdomadibus illis, in quibus festum primæ, aut secundæ classis Ecclesiæ sive ordinis venerit cele-

brandum, vel pontificia impertiatur benedictio, in ipsum diem una ex communibus transferatur. Feria quinta autem in cœna Domini religiosi omnes, etiam sacerdotes de manu prælati sacrosanctum Christi Corpus accipiant.

Monitum salutare.

§. 234. 3. Omnes autem cum apostolo monemus, ut se ipsos probent, antequam ad divinam mensam accedant, et per pœnitentiæ sacramentum animas extergere curent, cujus fructum, ut uberius percipiant, prodest, præcipue novellis (experientia docente) non arbitrarios, sed certos, et a prælatis designatos confessarios habere.

De iis qui confessiones audire valeant.

§. 235. 4. Quamobrem decernimus, ut in domibus novitiorum, eorum confessiones, cæterorumque sub magistri disciplina adhuc degentium, nemo audire præsumat, nisi magister ipse, ejusque socius, vel alius etiam ex dignioribus, et doctioribus communitatis, magistri judicio a priore designandus. In domibus recens professorum magister, et subprior, vel alius etiam a priore declaratus. In collegiis subprior, et quilibet ex lectoribus. Poterit tamen prior (et quidem oportet) in solemnibus festis, multotiesque alios ex dignioribus subrogare. Superiores prælati in tota congregatione, et prior in suo conventu possint, et debeant hujusmodi confessiones excipere, quoties ipsi fratres sponte id flagitaverint.

Similis ut supra.

§. 236. 5. Decernimus secundo, ut laici, qui sub disciplina magistri non sunt, et sacerdotes, licet collegiales possint intra conventum peccata sua aperire cuilibet ordinis confessario approbato, minime vero simplici (etiam ordinis) sacerdoti, neque extraneo sæculari, aut regulari, quamvis approbatus sit. Cum vero extra conventum degunt, cuivis approbato sacerdoti domestico, vel extraneo pandere culpas possint: si nullus adsit approbatus, simplici ordinis sacerdoti confiteantur.

§. III.

De ordinum receptione.

De receptione ordinum.

§. 237. 1. Res omnium maxima est, ad altare, nonnisi dignos ministros deligere. Idcirco præcipimus, ut nullus fratrum ad ordines promoveatur sine prioris generalis facultate, et quin prius ejus capacitas constet, quoad mores, per secreta conventualis capituli suffragia; quoad scentiam vero ex sententia immediati superioris, primi consiliarii, et alicujus tertii a priore generali electi, quæ omnia in libro ad id designato notabuntur. Superiores, qui secus fecerint, aut permiserint, ex officio per tres menses amovebuntur. Eidem pœnæ erunt obnoxii, si ad subdiaconatum, aut diaconatum promoverint religiosum aliquem, qui duos, et ad presbyteratum, qui tres a professione annos nondum expleverit.

De primo sacro non faciendo nisi præmissa approbatione.

§. 238. 2. Nullus extra, aut intra ordinis conventum primum sacrum faciat, quin a cæremoniarum magistro immediato superiore, primoque consiliario probatus sit, et exinde per dies decem spiritualibus exercitiis incumbat. Nullusque extra conventum primum ipsum sacrum celebret.

Caput XII.

De confessariis, et concionatoribus.

---

§. I.

De confessariis.

De confessariis.

§. 239. 1. Quia animarum salus a confessariis maxime pendet; prior generalis, ad quem confessariorum literas spectat exhibere, morum innocentia, doctrinæque integritate ornatos huic muneri præficiat; præcedente conventualis capituli quoad mores, triumque examinatorum ab ipso generali deputatorum, quoad scientiam approbatione.

De licentia episcopi exquirenda pro audienda confessione sæcularium.

§. 240. 2. Qui ita approbati patentes confessariorum literas consequantur in quolibet congregationis nostræ monasterio nostrorum religiosorum possint confessiones excipere; minime vero sæcularium, sine diœcesani episcopi, aut archiepiscopi licentia; qua tamen quantumvis generalis sit, uti non poterunt quo ad mulieres, nisi tertium supra trigesimum ætatis annum incœptum habuerint, insimulque facultatem a priore generali acceperint; prioribus exceptis, quibus de hinc hujusmodi facultatem impertimur.

De examine subeundo a confessariis.

§. 241. 3. Ne autem in studiis remisse se gerant, statuimus, ut confessarii omnes in secunda cujusque triennii visitatione theologiæ moralis examen subeant coram priore generali, aut visitatore, simul cum immediato superiore, et duobus aliis examinatoribus a visitatore designatis, qui omnes per secreta suffragia de cujusque habilitate, et scientia judicium ferant.

De restitutione patentalium literarum fa-

§. 242. 4. Qui in hoc examine approbati non fuerint a majori suffragiorum

cienda ab eis, qui non fuerint iterum approbati. numero, patentes literas sibi ante concessas visitatori tradent (qui easdem petere haud negliget) nec deinceps confessiones excipiant; donec alio approbentur examine; et si aliter fecerint, severe ad arbitrium ejusdem superioris puniantur. Vetitum enim est ipsis, atque propterea illicitum quascumque sæcularium, vel regularium confessiones excipere, quin prius novam obtineant approbationem, etsi ab ordinariis facultatem habuerint.

Qui ab examine sint exempti. §.243. 5. A præfato examine immunes esse volumus prælatos superiores, et lectores, qui pro tempore fuerint, vel antea fuissent, et illos, qui de re morali controversias pro tempore, vel per annos novem antea id ipsum exercuerint. Priores etiam dum sua exerceant officia; minime vero postea nisi per duplicem triennium illa absolverint. At si quis ex ipsis adeo parum studio vacaverit, ut credi haud temere possit necessaria destitui scientia, poterit generalis prior, etiam post triennia perplura illum ad examen vocare.

De iis qui ad confessarii munus exercendum inhabiles facti sunt. §.244. 6. Qui ex culpabili negligentia, vel prava otii cupiditate ad confessarii munus exercendum inhabilem se reddiderit e conventu ne prodeat, donec habilis reddatur, officia aliis communia sæpius obeat, nec nisi raro, et perurgenti casu, facultas invisendi patriam, vel alium locum ei concedatur.

De controversiis moralibus habendis ad munus confessarii bene obeundum. §. 245. 7. Et ut nullum desideretur medium, quoad confessariorum munus se se habiles reddant, præcipimus, ut singulis conventibus, præter eremum theologiæ moralisque collegium, quadam uniuscujusque hebdomadæ die prioris arbitrio designanda, vespertino tempore per sesqui horam controversiæ habeantur morales, quibus intersint religiosi choristæ, iis exceptis, qui prælati superiores antea fuissent; lectoribus cum suis collegialibus, magistrisque novitiorum, et recens professorum cum suis discipulis.

De præsidibus controversiarum moralium. §. 246. 8. A priore generali eligantur harum controversiarum præsidentes prudentia, et doctrina apprime exculti, qui perspicuitate, qua poterunt, unius, vel plurium quæstionum plus utilitatis confessariis afferentium fundamenta exponant, probabiliores ab improbabilibus secernant, ac amplectantur opiniones, et demum religiosorum dubiis, objectionibusque satisfaciant. Quo autem religiosi exponendas quæstiones perpendant, teneantur præsidentes ipsas in tabella scribere, et per aliquot ante disceptationem dies publico in loco appendere.

De casibus verbo, et scriptis resolvendis. §. 247. 9. Teneantur præterea conscientiæ casus verbo, aut scripto sibi propositos resolvere; et controversias, quibus præsederint scribere, easque visitationis tempore priori generali, aut visitatori exhibere, una cum exemplaribus notabilium consultationum, quas scripto vulgarunt. Ideo volumus hujusmodi præsidentes eodem, quo lectores, modo a communitatis oneribus sint immunes, præter matutinum primæ, et secundæ classis universalis ecclesiæ, et ordinis vesperas omnes, et completorium, quod immediate orationem subsequitur, vel matutinum, cui interesse debeant, præcedit.

Quod nullus religiosus mulierum confessiones excipiat nisi in confessionali. §. 248. 10. Nullus religiosus mulierum confessiones excipiat, nisi in confessionali, in quo sint duæ laminæ æreæ exiguis foraminibus perforatæ, vel saltem una cum velo clavis fixo: sintque, quantum fieri poterit, ipsa confessionalia undique occlusa, et præter confessionis tempus sub clave maneant.

De requisitis necessariis, ut monialium confessiones recipi possint. §. 249. 11. Nullus etiam monialium nostrarum confessiones excipere poterit, quin prius, præter alia ex jure requisita, et salvo episcoporum jure circa approbationem hujusmodi confessariorum, juxta canonicas sanctiones, quin cum supra trigesimum ætatis annum inchoaverit, specialemque habeat facultatem a priore generali in scripto exhibitam, quæ respectu aliarum monialium servari præcipimus. Nemini etiam liceat monialibus quibuscumque adhuc extra confessionale loqui, nisi aut mater sit, aut soror, vel præfatam obtineat licentiam, salvo etiam quoad hoc episcoporum jure. Excipimus superiores prælatos pro tempore, et in posterum, et priorem localem: quippe illi totius congregationis monialibus loqui, earumque confessiones audire poterunt; iste vero illius tantum monasterii, cujus sibi cura demandata est.

Quod confessarii monialium clausuram ingredi minime possint. §.250. 12. Cujuscumque dignitatis, aut conditionis sit monialium confessarius clausuram ingredi minime poterit, nisi in gravi, evidentique necessitate; videlicet ut sacramenta ministret iis, qui nullo modo ad confessionale, vel communitatis fenestram accedere valent; et tunc alio comitatus religioso, a quo nunquam discedet, nisi quantum, ne audiatur, opus fuerit. Qui secus fecerit, pœna plectatur suspensionis ab officio per sex menses, si prælatus sit, si subditus privationis vocis, et loci per idem tempus. Pœna tamen gravi puniantur, si ambo non recta ad id tendant, cujus gratia ingrediantur; vel ipso peracto continuo

non egrediantur, quin moras trahant, vel alio divertant, nec etiam ut alterius monialis simili causa non impeditæ confessionem excipiant.

De pœnis contra eos qui pernoctaverint in monasteriis monialium.

§. 251. 13. Sub eadem pœna nemini liceat intra monialium clausuram pernoctare, prætextu etiam ægrotanti, quæ in mortis articulo videatur constituta, adsistendi, nisi vere morti proxima, illo egeat pietatis officio, quod erga morientes exerceri solet: ubi autem expiraverit, absolutoque solito responsorio, statim exeant, et aliqua honorabili persona associati domum redeant; quod si commode non possit fieri, in sacristia, vel alio decenti loco, usque dum lucescat maneant.

De electione confessariorum monialium a definitorio facienda.

§. 252. 14. Non prioris generalis, sed definitorii erit monialium confessarios, sive ordinarios, sive extraordinarios, deligere; illique valde commendamus, ut ex religiosis, qui ætatem expleverint, legant literis, et virtutibus præstantiores. Si autem definitorium suo pro tempore munere jam functum fuerit, ejusque membra ab se segregrata, et gravis sit causa, ut aliquis denuo sit eligendus, generalis prior per epistolas consulat definitores singulos, et de consensu duorum saltem, illud ei tribuat munus, qui aptior sibi videbitur, donec definitorium iterum congregetur, et coram illo rationem reddat, ut quod visum fuerit expedire, maturius in posterum definiatur.

De electione confessariorum monialium.

§. 253. 15. Confessores ordinarii monialium, confessiones illarum audiant, quoties ipsæ tenentur confiteri. Extraordinarii quater aut quinquies in anno, quorum unus semel saltem extraneus eligatur, sæcularis, aut regularis juxta constitutionem Benedicti XIV.

Monitum ad confessarios.

§. 254. 16. Omnes autem tam sæcularium, quam monialium confessarios monemus, et per Dominum obsecramus, ut sacris profana non immisceant ex spirituali pœnitentum directione occasionem capientes, ut temporalia eorum pertractent negotia, ut ipsorum procuratores, aut œconomos se gerant, vel ut temporale aliquod inde sibi, aliisve lucrum reportent. Qui secus fecerit, si semel, et iterum punitus non resipiscat, a confessariorum numero arceatur.

§. II.

De concionatoribus.

De concionatoribus.

§. 355. 1. Decernimus, ut concionatorum munus iis dumtaxat injungatur, qui in sacræ scripturæ, sanctorumque patrum lectione sint apprime versati, ac theologiæ scholasticæ, sacrorumve canonum studiis per duos saltem annos operam impenderint; de quibus periculum fiat, et etiam quoad mores, eodem modo, eodemque tempore, ac pro excipiendis confessionibus.

De modo obtinendi, et exercendi munus hujusmodi

§. 256. 2. Religiosis propterea, quibus patentes confessarii literas prior generalis exhibuerit, præbeat simul concionatoris, si præhabito examine, idonei reperiantur, et impedimento aliquo non afficiantur: nemo tamen hoc munus exerceat, quin prius juxta Tridentini sanctionem se se ordinario præsentet, ab eoque facultatem obtineat.

Monitum ad concionatores.

§. 257. 3. Omnibus autem injungimus, ut in hoc ministerio, ut veri Christi Jesu ministri se se exhibeant semper omni tempore et loco. Divinum verbum pure, et sincere prædicent, non ad suam, sed ad Dei gloriam aspirantes, non suo, sed eo sensu, et spiritu, quo a sacris literis, divina, et ecclesiastica traditione, sanctorumque patrum interpretatione nobis commendatum fuit. Prima religionis, et moralis principia, quoties oportuerit, clare, et solide exponant, ab inutilibus, fabulosisque narrationibus abstinentes. Denique vitia increpent, personas minime lædant, quod proprium evangelizantium pacem. Qui horum aliquid neglexerit, severe puniatur.

De examine ab ipsis præbendo.

§. 258. 4. Hoc autem, ut ad finem melius perducatur, ordinamus, ut concionatores, qui ab examine theologiæ moralis non sunt immunes, tertia cujusque triennii visitatione examinentur etiam de eis, quæ ad concionandum requiruntur a priore generali, vel visitatore, qui præterea inquirere debebit, utrum recte, neve, suo muneri satisfecerint; indignosque ab exercitio removere, dignos vero ad opus feliciter inceptum identidem prosequendum excitare.

De concionibus habendis.

§. 259. 5. In omnibus congregationis nostræ monasteriis concio habeatur in commemoratione solemni beatissimæ Virginis, et matris nostræ Mariæ de monte Carmelo, sancti vel cujusvis conventus titularis, sancti Joseph protectoris nostri, ac ejus patrocinii, sanctorum parentum nostrorum Eliæ,

Theresiæ, ac Joannis a Cruce festivitatibus; in dominica infra octavam Corporis Christi; feria quinta in cœna Domini statim post pedum lotionem, et denique aliis diebus, quibus immediatus superior æquum judicaverit. Præterea singulis mensibus domestica exhortatio haberi poterit in conventibus, ubi sint confraternitas scapularis, et tertiarius ordo beatissimæ Virginis de Monte Carmelo, vel quodlibet ex his.

De exemptionibus concionatoribus dandis.

§. 260. 6. Concionatores per tres dies ante, et per totidem post quamlibet concionem a communitatis oneribus eximantur, oratione mentali excepta. Si vero per novenos dies conciones habeant, vel omnibus quadragesimæ Dominicis, ad laboris mensuram, erit exemptio a prælato concedenda; dummodo per totam quadragesimam, aut majorem ejus partem extra monasterium eos immorari non sinat.

Caput. XIII.

De suffragiis pro defunctis.

De suffragiis pro defunctis.

§. 261. 1. Sancta, et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur. Ea propter fratres omnes in primis hortamur, ut cum vel ad Deum orant, vel meritorium aliquod opus agunt, animarum in purgatorio detentarum recordentur, præsertim fratrum, et benefactorum nostrorum.

De modo servanda in commemoratione defunctorum.

§. 262. 2. Deinde præcipimus in omnibus conventibus solemnem Ecclesiæ commemorationem fidelium defunctorum celebrari sequenti modo. In pervigilio, vesperis divini officii recitatis, continuo (si die sequenti non occurrat dominica) officii defunctorum vesperæ solemniter canantur. Sequenti die matutinum, et laudes eadem solemnitate fiant, et cantu orationis matutinæ loco, et tempore; missa conventualis hora solita, et tandem processio. Idem observetur in defunctorum ordinis commemoratione; insuperque pro ipsis offerant religiosi quot missas eo die celebraverint.

De processione et missa quavis hebdomada habenda.

§. 263. 3. Feria secunda cujusque hebdomadæ non impedita singulis conventibus processio habeatur, et una missa privata offeratur pro omnibus congregationis nostræ defunctis, et benefactoribus. Si autem ob Ecclesiæ ritum processio aliquando omittatur, aut transferatur, missam neque omitti, neque transferri volumus. In his omnibus serventur, quæ in manuali, et cœremoniali præscribuntur.

De officio defunctorum recitando.

§. 264. 4. Præterea singulis conventibus, nullo excepto, quotannis tria integri officii defunctorum cum vesperis ternaria recitentur, et totidem offerantur missæ. Primum tribus ordine continuis diebus, vel interruptis, Epiphaniæ inter absolutam octavam, et Purificationem beatissimæ Virginis pro religiosorum nostrorum, ac monialium animabus. Secundum octavam inter Resurrectionis expletam, et Ascensionem pro animabus consanguineorum, et amicorum nostrorum, ac eorum omnium, quorum corpora nostris in ecclesiis sepulta sunt. Tertium denique finitum inter sancti Michaelis festum, et omnium Sanctorum festum pro animabus benefactorum nostrorum, ac eorum, qui ab ordine fraternitatis literas acceperunt.

De tumulis erigendis pro sepultura defunctorum.

§. 265. 5. Statuimus præterea, ut in unaquaque nostrarum domorum peculiare designetur sepulchrarium locorum spatium a sæcularium tumulis separatum, in quo religiosorum sepeliantur cadavera, nulla immoderata pompa, nulloque subditos inter, et prælatos discrimine; sed omnia fiant in sepeliendi modo, sepulturæque officiis, prout in cæremoniali præscribuntur. Prior, qui secus fecerit, aut fieri permiserit, per menses duos ab officio privabitur.

De notitia obitus religiosorum danda.

§. 266. 6. Sub eadem pœna teneatur de obitu cujuscumque religiosi in suo conventu decedentis quamprimum certiorem facere priorem generalem, ac omnes totius congregationis priores, vicarios, et hospitiorum præsidentes, nec non monialium priorissas, per literas ad id speciatim scriptas (adnotando in eis religiosi mortui nomen, diem, et horam, quibus vitam finivit, patriam, conventum, in quo professionem emisit, quotque in religione annos vixerit) ut ubique suffragia ei debita, prout in hoc capite declarabitur per quam cito persolvantur.

De suffragiis faciendis post notitiam obitus fratrum congregationis

§. 267. 7. Quotiescumque nuntius venerit de obitu fratris nostri in hac congregatione solemniter professi, cujuscumque professionis sit, tribus non impeditis diebus, tria defunctorum officia in communi recitentur, et una conventualis pro illius anima missa offeratur: offerantur præterea tot missæ privatæ, quot religiosi sacerdotes in conventu sint ad celebrandum habitualiter habiles, conventuales sint, aut hospites, subditi, seu prælati; et insuper tot aliæ missæ quot sacerdotum communitatis nu-

merum dimidium æquabunt. Si autem numerus sit impar, unitas dimidii cujuslibet numeri, quæ superfuerit, missarum numero accrescat, ut in demortui cedat favorem: laici tria rosaria recitabunt.

Idem ut supra.

§. 268. 8. Hæc omnia præstari jubemus in omnibus conventibus, et etiam in hospitiis, ubi collectis omnibus divinum officium recitari solet: attamen in ipsis hospitiis, et collegiis missam conventualem privata substituat. Illis vero hospitiis, in quibus ob modicum religiosorum numerum, divinum officium in communi non persolvitur, quilibet sacerdos unam missam offerat privatam, triaque privatim defunctorum recitet officia. Hortamur autem singulos fratres, qui hujusmodi suffragiis in choro non interfuerint, ut eadem privatim solvere non negligant.

De suffragiis faciendis in coenobiis monialium.

§. 269. 9. In monialium cœnobiis pro quolibet religioso defuncto duplex conventualis missa cantabitur, duplexque integrum defunctorum officium recitabitur a non laicis; a laicis vero duplex privatim integrum rosarium. Idem esto in nostris conventibus pro defuncta qualibet moniali.

De aliis suffragiis faciendis in omnibus conventibus, et eremis.

§. 270. 10. In conventu, quantumvis eremi, aut studiorum, ubi religiosus obierit, si ibi conventualis fuisset, ex tribus supradictis officiis, unum integrum, matutinum scilicet, et laudes, semper canantur, et conventualis missa, si fieri possit, corpore præsenti, sin aliter, quantocius, sepulturæque officium, prout in manuali habetur. Præter hanc missam, octo aliæ conventuales offerantur in sequentibus octo diebus, totidemque ad sepulturam canantur responsoria. Præterea tribus primis ab obitu diebus singuli domus sacerdotes conventuales, aut hospites, subditi, seu prælati sacrum pro eo celebrent; et insuper teneatur prior dimidium, quæ quarto die celebrentur, missarum numerum applicare, modo numero septimo exposito. In hoc missarum numero novem conventuales debeant includi.

De iis, quæ sunt præstanda si defunctus fuerit hospes tantummodo.

§. 271. 11. Si vero hospes fuerit religiosus defunctus, idem servetur, hoc dumtaxat quoad missas discrimine, quot ipso obitus conventu, tot in primis missæ pro illius anima applicentur, quot fuissent applicandæ, si in quolibet obiisset: deinde tot aliæ offerantur, quot in propriæ conventualitatis monasterio offerri debuissent, si in illo vita decessisset. Nullam igitur conventualitatis propriæ debebit prior offerre, has tamen debet ultimas alteri priori satisfacere, vel eleemosynam largiendo, vel tot alia pro illius intentione applicando.

De iis, quæ erunt præstanda si religiosus extra conventum interierit.

§. 272. 12. Si quis religiosus extra conventum interierit, conventus, ubi conventualis erat, præter sepulturæ officium, omnia præstituta suffragia pro illo offerat. Idemque pro quolibet religioso, qui in hospitio obierit; licet enim ibi diu permanserit, conventualitatem primam non amisit; proindeque non hospitium, sed conventus, a quo postremo discesserat, suffragia persolvet. Idem similiter pro religiosis, qui in conventum de Angola transmigrarint, si ibi oppetiverint mortem, vel ante quam priorem conventum reduces se recipiant, vel in conventu a priore generali designato inhabitaverint conventuales.

De forma servanda pro suffragiis in morte prioris, aliorumque prælatorum.

§. 273. 13. Cum advenerit nuntius mortis prioris generalis, vel alterius prælati superioris, qui in officio interierit, statim cymbala pulsabuntur in omnibus congregationis monasteriis; et præter suffragia cæteris fratribus communia quilibet congregationis sacerdos unam privatam missam, et quilibet conventus, tam fratrum, quam monialium unam conventualem offerant, integrumque defunctorum officium in communi recitent; laici vero integrum rosarium. Si vero post officium obierint, addantur tantum tot conventuales missæ, quot vices in officio fuissent. Idipsum eademque differentia facere debeant peculiares conventus pro prioribus localibus, proque vicariis a definitorio electis. Pro procuratore vero generali, si in officio obeat in quolibet congregationis conventu missa una conventualis superaddatur.

De suffragiis in morte novitiorum faciendis.

§. 274. 14. Pro novitiis, in novitiatus tantum conventu, integrum defunctorum, et sepulturæ officium, missaque conventualis canatur, et quilibet sacerdos conventus unam privatam dicat missam: laici vero integrum rosarium, quod similiter intelligi volumus de illis, qui ante completum probationis annum, ex privilegio in mortis articulo constitutis indulto, professionem emittunt.

De suffragiis faciendis pro sæcularibus, qui fraternitatis literas habuerunt.

§. 275. 15. Pro sæcularibus, qui a capitulo generali fraternitatis literas obtinuerint, in conventu sibi ad conventualitatem designato, integrum defunctorum officium in communi persolvatur, conventualis missa una, et ab unoquoque sacerdote privata alia offerantur. Præterea prior reliquis tum fratrum, cum monialium conventibus totius congregationis notum facere teneatur illius, qui eveniat, obitum, in illisque integrum

defunctorum officium in communi recitetur, unaque missa conventualis offeratur. Laici, et laicæ rosarium unum recitabunt. Attamen, si ipse dum viveret, oneri sibi injuncto, suisque in literis expresso (videlicet unam privatam missam celebrare facere pro quolibet religioso defuncto, aut moniali defuncta) non satisfecerit, nec nuntius mittatur, nec ulla pro illo suffragia fiant.

De literis mittendis religiosis extantibus extra conventum.

§. 276. 16. Si dum memorata suffragia fiunt religiosus aliquis a conventu absit, prior per literas, aliove modo ipsum moneat, ut ubicumque sit, sacra, vel rosaria sibi injuncta, protinus persolvat; quod si non fecerit, cum ad conventum redierit, statim persolvat, neque prior poterit, usque dum huic obligationi satisfaciat, missas pro alia intentione applicare.

De tabella in choro retinenda.

§. 277. 17. Atque ut ignorantiæ excusatio nemini favere possit ad chori ingressum quædam semper maneat appensa tabella, in qua, servato temporis ordine, scribantur religiosorum nomina, qui ab uno ad aliud usque generale capitulum obierint. Hæc scribere teneatur subprior, eamque singulis annis visitatori afferre examinandam, subscribendamque. Idipsum fiet in libro ad hunc finem destinato.

De suffragiis in obitu summi pontificis, et cardinalis protectoris ordinis.

§. 278. 18. Ordinamus ultimo, quoties ad conventus nostros certa pervenerit notitia de obitu summi pontificis, cardinalis ordinis protectoris, regis, reginæ, alteriusve e regia familia solemnes fieri exequias modo a cæremoniali nostro præscripto. Cum vero de obitu patris, vel matris cujusque religiosi pro illorum animabus singulis una conventualis missa canatur, ubi religiosus ipse extiterit, si regularis vitæ monasterium sit, sin aliter privata una applicetur.

Præceptum ad superiores congregationis, pro implemento suffragiorum.

§. 279. 19. Denique præcipimus in virtute spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, ac sub formali præcepto omnibus, et singulis congregationis nostræ superioribus, ut offerant, et offerre faciant omnes in hoc capite præstitutas missas, aliis posthabitis quibuscumque, præter illas, quæ sine justitiæ læsione differri nequeant.

Caput. XIV.

De Novitiis

---

§. I.

De novitiorum domo.

§. 280. 1. Nullum nobis negotium facessat, sed maximi faciamus, ut primævus a sancta matre nostra splendor reformationis increscat in dies, et uber, feraxque ab apostoli effato *sicut radix sancta, ita et rami* ,, transversum unguem non discedat, novitios bonos accipere, melioresque procreare.

De domo novitiorum.

§. 281. 2. Quapropter statuimus, ut in hac congregatione aliquod a definitorio generali destinetur monasterium, unum aut plura dormitoria clausa habens, ubi novitii una cum magistro, ejusque socio, sua quisque in cella, a cæteris conventualibus separatim, ac sub clave commode degere possint. Contineat illius ædificii ambitus oratorium, in quo novitii quotidie sacrosancto missæ sacrificio, aliisque spiritualibus exercitiis intersint.

De cellis novitiis assignandis.

§. 282. 3. Peculiare etiam ædificio inhæreat viridarium bene conclusum, munitumque ad novitiorum recreationem, si fieri possit, sin aliter poterit cum illis magister viridarium adire commune; dummodo cæteri religiosi eodem tempore illuc non conveniant: quorum nullus novitiatum ingredi poterit, nisi prælatus superior, conventus prior, aut quivis religiosus gravis, cum idem prior ad id concedat expressam facultatem.

De viridario pro recreatione novitiorum.

§. 283. 4. Cum in hujusmodi monasteriis novitiorum instructio præcipuus sit scopus ad quem omnia dirigi, collineare, quæ expediat, maxime invigilandum, ut ad novitiatum conventuales seligantur, qui obedientia, silentio, temporalium rerum despectu, cæterisque tum christianis, cum religiosis virtutibus sint præstantiores, ut novitii eorum exemplo perfectionis viam alacriores arripiant.

De monasteriis eligendis pro receptione novitiorum.

§. 284. 5. Major in prioris electione adhibenda cura, cum ab ipso nimis recta novitiorum institutio pendeat; ideo eligatur ille, qui spiritus fervore, zelo et discretione cæteros excedat, et si fieri possit, qui jam magistri obierit munus; quem tamen non æquum erit se se immediato magistro regimini immiscere. Prior ipse, haud aliquid, ipso incon-

De electione prioris novitiorum.

sulto, ad novitios spectans determinet; immo nec ipsum magistrum, si in aliquo deliquerit, publice reprehendat, cum potius ipsius honorem commendare, potestatemque extollere debeat, et tueri, semperque occasiones vitare quibus discipuli eum ullo modo imperfectum existimare queant, adeoque minus honorent, ac venerentur. Privata tamen omnino, si opus fuerit, utatur monitione, quæ si illi non profuerit, certiorem priorem generalem faciat, ut remedium adhibeat.

De sacerdote eligendo in magistrum novitiorum.

§. 285. 6. Quare magni interest illum eligere novitiorum magistrum, qui sacerdotali initiatus ordine, quintum supra trigesimum ætatis expleverit annum, decimumque saltem post professionem, quo tempore in religione laudabiliter perstiterit; insimulque sit doctrinæ, et morum integritate præditus, prudentia, et charitate refertus, orationi, et mortificationi deditus, gravis, et affabilis, ac ab animi perturbatione, iræ præsertim, quam longe alienus, ut se possit discipulorum cordibus insinuare, eosdem verbo, et exemplo erudire; ac ab eis plus quam timeri, amari.

De tempore durationis muneriis hujusmodi.

§. 286. 7. A definitorio generali eligatur hujusmodi magister, et per tres saltem annos suum munus exercebit, neque ab illo poterit amoveri, nisi ob causam gravem probatam, ac ab ipso definitorio tandem sententia confirmatam.

De socio magistri novitiorum.

§. 287. 8. Socius illi tribuatur, qui trigesimum ætatis annum exuperet, iisque dotibus polleat, ut magistro adjutorio esse possit, ac ejus vices, illo absente, omnino agere possit. A priore generali eligatur; et in omnibus, quæ ad novitiatus administrationem spectant, magistro pareat, cui summa in omnibus, quæ ad novitiorum, ac recens professorum institutionem pertinent, sit potestas.

Quod una tantum sit domus novitiatus.

§. 288. 9. Novitiatus domum in hac congregatione unam tantum volumus haberi, in eaque omnes choro destinati instituantur novitii; si autem numerum multiplicari opus sit ita, ut illos capere nequeat domus una, generale definitorium aliam ad hoc designabit. Laici, si fuerit necesse, in recens professorum conventibus novitiatum poterunt habere.

§. II.

De novitiorum acceptione

De novitiorum acceptione.

§. 289. 1. Maximum in accipiendis novitiis delectum commendant satis, tum antiquorum patrum exempla, cum summorum pontificum decreta. Propterea priori generali, cujus muneris erit novitios deligere, et accipere, maxime commendamus, ejusque conscientiæ onus imponentes, ut omnimode petentium delectui animum intendat, curetque, ut eorum examen, ac admissio fiat juxta constitutiones apostolicas, præsertim Clementis VIII., et juxta ea, quæ eisdem decretis superaddita, nimisque conformia hic præscribuntur.

De probatione spiritus.

§. 290. 2. Quamobrem debet in primis eorum spiritus probare, an ex Deo sit, scilicet, si sponte an coacta, si voto se in meliorem frugem recipiendi, Deoque liberius famulandi, an potius animi lævitate, inordinatove aliquo affectu religionem ingredi petant.

De probatione ingenii

§. 291. 3. Debet etiam eorum ingenii vim, et acumen examinare, si docile sit, ac rationi cedens: voluntatem explorare, si mitis, et obedire parata, veræque virtutis cupida; si tenax, inconstans, et ad malum proclivis: corporis proportionem intueri, quam decet esse honestam, et validam ad ordinis labores ferendos. Quos idoneos invenerit, accipiat, cæteros reiiciat.

De aliis qualitatibus necessariis.

§. 292. 4. Debet præterea alias qualitates attendere ad religionis ingressum ad modum requisitas; quocirca statuimus, neminem ad habitum admitti, qui septemdecim ætatis annos non expleverit, vel quadraginta exuperet, si chorista, si vero laicus sit, unum supra viginti numeret, et unum supra triginta non excedat; quod ex jurato parochi testimonio a baptizatorum libris extracto constare debet: si quis vero petentium choristarum numero asciscendus, ita idoneus inveniatur, ut ætatis defectum satis compenset, idem generalis prior poterit illum admittere, dummodo quindecim annos habeat completos.

De admittendis ad numerum choristarum.

§. 293. 5. Nemo etiam ad choristarum numerum admittatur, quin prius latinam linguam ita calleat, ut nobiliores scientias actutum sine obice possit addiscere; quod constare debebit per examen, et approbationem examinatorum a priore generali nominatorum.

Qui laici voluerint esse eodem modo de doctrina interrogentur christiana.

De reprobandis a numero choristarum.

§. 294. 6. Nemo itidem ad choristarum, aut laicorum gradum idoneus censeatur, qui notabili aliqua sui corporis parte, aut ejus exercitio careat; qui mala capitis habitudine, aut alia laboret infirmitate, regularem observantiam, suæque professionis munera peragere impediente; et potiori ratione, qui insanabili, vel habituali morbo vexatur: qui aliqua deformitate notetur, vel cujus parentes aliquo infamiæ dedecore afficiantur, aut tali graventur inopia, ut absque ejus ope nequeant sustentari: qui ratione alicujus officii, quod ipse, vel ejus parentes exercuerint, adeo vilis in republica habeatur, ut ob hoc honorifica ejusdem munera nunquam detur obtinere.

De excludendis ab habitu religionis.

§. 295. 7. Inhibemus præterea nostræ religionis habitum induere servo, aut a servis descendenti, illegittimo, conjugato, alterius ordinis professo, novitiove, eique, qui eremitarum veste publice fuisset usus. Item cæco, aut aliqua irregularitate, in qua difficile dispensari soleat, innodato, aut ære alieno obstricto, quod ante religionis ingressum solvi nequeat, vel reddendæ rationi alicujus administrationis obnoxio.

Idem ut supra.

§. 296. 8. Denique religionis habitum minime induant illi, qui Christi fidem non profitetur, aut ab ea per apostasiam recesserit; qui execrandum læsæ majestatis divinæ, vel humanæ crimen commiserit, aut schismatis infidelitatis, alicujusve infectæ, et damnatæ sectæ infamia fuerit irretitus, vel a progenitoribus simili infectis labe ad tertiam usque generationem inclusive descendens; qui furti, homicidii, alteriusve criminis infamiam secum afferentis suspicione laboret, et tandem, qui sceleribus fuerit assuetus.

Aliæ declarationes ad eumdem finem.

§. 297. 9. Hos omnes nec recipi, nec profiteri permittimus; immo siquis novitius læsæ majestatis divinæ, aut humanæ crimine infamis id ita occultaverit, ut ad professionem admittatur, et postea ex publicis actis constiterit, judices adversus eum ante susceptionem habitus de ipso crimine accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse, hujus professionem nullius vigoris declaramus, et statim ordine expellatur. Idem fiat cum illo, qui post professionem eadem execranda commiserit crimina. Ne autem ullo unquam tempore de ignorantia excusationem prætendant, de hoc omnes moneantur, et antequam habitum induant, ac professionem emittant, caput hocce attente legant coram novitiatus priore, præsentibus magistro, primoque consiliario.

Monitum ad priorem generalem pro exclusione facienda juridice.

§. 298. 10. Omnia hucusque enarrata impedimenta teneatur prior generalis, qua possit sedulitate, per semetipsum secreto explorare: insuperque religioso idoneo commissionem in scripto exhibeat, ut horum omnium juridicam inquisitionem faciat ex veridicis, et juratis testibus nullam juris exceptionem habentibus. Absoluta vero, et obsignata hujusmodi inquisitione, ad novitiatus priorem mittatur, ab eoque coram novitiorum magistro, primoque consiliario discutienda aperiatur.

De exclusione facienda per vota secreta.

§. 299. 11. Quemcumque aliquo ex jam dictis impedimentis irretitum judicaverint per vota secreta, statim rejiciant; quem vero ab omnibus immunem, accipiant; quam immunitatem conventuali denuntiabunt capitulo, cum pro habitus susceptione illi proponatur. In conventus archivio hæc inquisitio servetur ab ipso, quæ non extrahatur (etiam post tyronis professionem) nisi ut comburatur post illius obitum, idque de expresso definitorii mandato.

De iis, qui capitulo sunt proponendi.

§. 300. 12. Quilibet petentium, priusquam capitulo proponatur, si chorista, per tres saltem dies sæculari veste in conventu maneat; et capitulares, præsertim magister cum illo agant, præcipue de iis, quæ numero 2. et 3. stabilita sunt, ut juxta conceptam de eo opinionem, aut illum probent, aut reprobent. Si autem laicis adscribendus sit, per quindecim dies ad minus detineatur, et suæ vocationis ministeria exerceat, ut et magister, et capitulum, melius expendant vires illius, an solito, aut non sint aptæ labori.

De iis, qui a capitulo sunt approbati.

§. 301. 13. Approbatus tandem a capitulo illico novitiatum ingrediatur, habitaque prioris gereralis licentia, ordinis habitus induatur illi, modo a manuali nostro præscripto. In libro autem ad hoc designato notabitur hujusmodi functionis hora, dies, mensis, et annus; quod illi sæculari nomen, quod religioso; qui parentes, quæ patria. Declarabitur insuper, si aliqua ad ejus acceptionem fuerit capituli generalis, aut definitorii dispensatio, qualisque.

De descriptione rerum a novitiis allatarum.

§. 302. 14. Deinde alio in libro scribatur quidquid novitius secum attulerit sive sint vestes, sive libri, sive pecunia, et a priore, magistro ac novitio subscribantur. Si vero ipse ante professionem in sæculares redeat, idem prior, et magister, detractis tantum pro

victu, et vestitu factis expensis, reliqua fideliter tradant, quin sibi, aut aliis aliquid sumant, etiam sponte oblatum a parentibus, aut curatoribus, prout a Tridentino decernitur sub anathematis pœna.

§. III.

De novitiorum educatione

De educatione novitiorum.

§. 303. 1. Flocci novitiorum solers acceptio pendenda absque illorum provida, bene morataque educatione. Quare novitiorum magistrum per Dominum obsecramus, ejus conscientiam obstringentes, ut omnes ingenii sui vires, ac virtutes ad hunc dirigat scopum, ut quemadmodum apostolus (*ad Col.* 1. 28.) tyrones suos perfectos exhibeat in Christo Jesu.

De Dei timore, et amore colendo.

§. 304. 2. Studeat in primis illos in Dei timore, et amore firmiter instruere, detque operam, ut probe noscant omnia ad rerum spiritualium notitiam spectantia; virtutes, et media illas acquirendi; vitia, et vias illa fugiendi; passiones, et modum illas moderandi, vel potius dissipandi, fructus ex sacramentorum frequentia, quasque dispositiones, ut illos percipiant.

De divina vocatione exquirenda.

§. 305. 3. Det etiam operam, ut perspiscue addiscant divinæ vocationis, qua digni facti sunt, præstantiam, doceatque ipsos omnia, quæ statui nostro tam quoad substantialia, quam quoad perfectionem jure conveniunt: videlicet quam obligandi vim habeant, tum solemnia vota, cum regula et constitutiones, quas in perpetuum sunt observaturi; qualiter ad orationem teneantur mentalem pariter, ac vocalem; ad sacramentorum frequentiam, ad jejunia; ad abstinentiam a carnium esu, et a lineorum usu, ad exercitium in omni genere mortificationis sive internæ, sive externæ, præcipue in abdicatione proprii judicii, et voluntatis, honoris, æstimationis, aliarumque passionum, et concupiscentiarum.

De reverentia in choro, ecclesia, et altari servanda.

§. 306. 4. Doceat quoque quam in choro, ecclesia, et altari reverentiam, devotionem, exactamque rituum observantiam unusquisque habere debeat, quam in refectorio frugalitatem, et munditiem; ubique modestiam, ac præsertim oculorum demissionem, inviolabile silentium, omnimodamque a terrenis abstractionem præseferre; atque erga alia, quæ sibi injuncta non sunt, sic se habere, tanquam surdus non audiens, et tamquam mutus non aperiens os suum.

§. 307. 5. Exploret attente quam utilitatem ex communione, confessione, sacra lectione, orationeque quisque reportet; atque eos prudenter inducat, ut interiora omnia, prospera, seu adversa ei aperiant, ut cognitis uniuscujusque affectibus, rectius eos ad finem instituti nostri dirigere, ac perducere valeat.

De utilitate a communione, confessione, aliisque bonis operibus colligenda.

§. 308. 6. Denique, ut suum adamussim exequatur munus, debet magister, commissum sibi gregem, non illis tantum, quæ novitiorum instructione typis jam tradita præscribuntur, sed omnibus etiam aliis, quæ ad summam perfectionis metam noverit ipse conducere, omnimodis erudire. Ob hunc finem, præter privatas admonitiones, omnes, bis saltem in hebdomada in aliquo communi, et decenti loco congregatos adhortabit, illorumque errata benigne corriget, pluris faciendo, ut supplicia potius amore suscipiant, quam illis timore subjaceant.

De perfectione colenda.

§. 309. 7. Novitii magistri, ejusque socii cellam ingredi poterunt, hique novitiorum cellas, quoties opus fuerit; at novitius alterius novitii cellam minime ingrediatur, nisi in necessitatis casu, et de magistri facultate. E novitiatu ne prodeant novitii, nisi ut communitatis actibus assistant, ac officia sibi a magistro injuncta exequantur; cæteroquin lectioni, orationi, morum correctioni vacent: quamobrem nulli, nisi spirituales, illis libri permittantur.

De novitiorum cellis a magistro, et socio ad libitum ingrediendis.

§. 310. 8. Nullis etiam muneribus occupentur, quæ cum sæcularibus commercium, nec etiam cum fratribus collocutionem exigant; cum nullo enim, præter priorem, et superiores prælatos loqui permittimus. Parentibus etiam, vel aliis extraneis sæcularibus, aut regularibus non ostendantur, neque cum eis loquantur, nisi in aliquo casu raro, et inevitabili, semperque coram magistro.

De exclusione commercii cum sæcularibus.

§. 311. 9. Nullus etiam conventualis cum novitiis loquatur, illis aliquid injungat, aut eos corrigat, sub pœna ad prioris arbitrium infligenda. Si quis autem in illis aliquid culpabile deprehenderit, prælato, aut magistro denuntiet, vel coram conventuali capitulo adducat. Poterit nihilominus, præsente magistro, vel ejus adjutore cum illis necessaria loqui, qui Gregorianum eos docuerit cantum, cujus lectioni quotidie per horam vacabunt: quam tamen ali-

De licentia superiorum exquirenda, ut conventualis cum novitiis loquatur.

quando omittent, cum magister æquum censuerit.

§. IV.

De novitiorum approbatione professioni præmittenda.

De novitiorum approbatione professioni præmittenda.

§. 312. 1. Qui in novitiorum approbatione suffragaturi sint conventuales, Dei gloriam, communeque religionis bonum præ oculis habeant, novitii mores perpendant, et pro meritis illum approbent, vel reprobent.

De consultationibus habendis circa admissionem novitiorum.

§. 313. 2. Per intra novitiatus annum conventuali capitulo proponatur quilibet novitius; videlicet quarto, octavo, et decimo ab habitus susceptione elapso mense, tribusque ante diebus a priore debeant de hujusmodi actu moneri omnes, qui vocem in capitulo habent, ut inter se consulant, ex aliisque vocem non habentibus sciscitentur quid de novitio proponendo noverint, et sentiant.

De examine faciendo circa profectum novitiorum.

§. 314. 3. Post triduum, convocato capitulo, fidelem primitus exhibeat magister relationem de omnibus, quæ circa novitii profectum, aut defectus perspexerit. Idem faciat secundo ejus adjutor, et similiter alii per ordinem, quidquid existimaverint, aut sciverint, secundum conscientiam dicant, et referant; et tandem, exploratis omnibus, per secreta suffragia sententiam ferant.

De suffragiorum translatione in casu necessitatis.

§. 315. 4. Si quid autem ambiguum proferatur, ad cujus veritatem dignoscendam plus temporis desideretur, ad alium diem suffragiorum collectio transferatur. Poterit etiam ultimæ approbationis differri terminus; si id necessarium judicaverint, ut anceps novitii indoles melius dignoscatur; ad idque teneantur, quoties major capituli pars postulaverit.

De publicatione approbati facienda in capitulo.

§. 316. 5. Qui in scrutinio majorem suffragiorum partem sibi faventem habuerit, ut approbatus publicetur in capitulo: qui vero medietatem dumtaxat habuerit, si hoc evenerit in prima propositione, quarto elapso mense, existimetur interim approbatus, et in novitiatu maneat usque ad secundam approbationem: si vero in hac, aut tertia contingat, eodem prorsus modo reprobatus, ac si minorem suffragiorum partem habuisset, a novitiorum consortio statim segregetur, decenterque ad sæculares remittatur, sed quantum fieri possit, illius occultentur defectus.

De expulsione indignorum.

§. 317. 6. Verumtamen si quis crimen aliquod expulsione dignum perpetraverit, vel quid recenter professione indignum in ipso reperiatur, præfinitum tempus non expectetur; sed confestim capitulo proponatur, et ordine expellatur, etiam si ultimam approbationem jam obtinuisset. Immo si expulsionis causas ob infamiæ notam capitulo patefacere non oporteat, poterunt prior generalis simul cum conventus priore, et magistro de communi consensu, nullo illorum discrepante, novitium expellere

§. 318. 7. Si causa expulsionis alicujus culparum fuerit frequentia, nulla ratione ad habitum in posterum recipiatur: si vero ob aliud id evenerit, poterit generale definitorium cum ipso dispensare, ut iterum accipiatur, si certo constet expulsionis, vel egressus causas omnino cessasse, et de seria conversione firma habeatur fides. Hoc similiter de eo, qui sua sponte decessit, intelligi volumus. — De nova receptione exclusorum.

§. 319. 8. Itaque hujusmodi novitiorum approbationes, et reprobationes, expulsiones, et egressus adnotentur in libro, in quo eorumdem ingressus notari jussimus, immediateque ad uniuscujusque notationem apponatur; atque a priore, magistro, et primo consiliario subscribantur, et in arca trium clavium perpetuo reserventur. — De regestratione facienda approbationum, et reprobationum, ingressuum, et expulsionum.

§. V.

De novitiorum professione.

De professione novitiorum.

§. 320. 1. Cum quis tertio fuerit approbatus, magister de hoc eum certiorem faciat, quo reliquo novitiatus tempore rebus suis commode providere, constitutiones, attenta mentis consideratione, legere, seque ad professionem præparare possit, eamque emittet, expleto probationis anno, habitaque prius generalis prioris facultate.

De votis a novitiis emittendis.

§. 321. 2. Novitii omnes præter communia tria vota, quartum aliud nuncupare debeant; videlicet, qui choro addicti sunt » *Non ambiendi* » directe vel indirecte, per se, vel per alium ordinis dignitates, aut officia, quæ in his constitutionibus declarantur. Laici vero » Non quærendi per se, vel per alium ullam habitus mutationem, aut ad gradum evelli superiorem illo, ad quem admissi fuerint.

Declarationes circa quartum votum.

§. 322. 3. Ne autem dubiis, animique anxietatibus ullus sit locus, declaramus primo, quartum hoc votum limitari ad actus tantum externos sponte et libere factos adversus rem voto promissam, insimulque cum violentia, hoc est, minis, promissis, precibus impor-

tunis, dolo, vel alio simili modo. Secundo dignitates, et officia hoc modo non requirenda, hæc esse, et non alia, nimirum, prioris, definitoris, vicarii, et procuratoris generalis, vicarii provincialis, prioris localis, et vicarii canonice electi, socii demum capitularis, et consiliarii.

De nullitate professionum tacitarum.

§. 323. 4. Declaramus præterea, professionem, quæ non sit expressa, apud nos invalidam censeri debere: idcirco nullius valoris erunt professiones tacitæ, tempore, habitu, exercitiis, aut alio simili titulo fundatæ, ita ut cuicumque hoc modo professionem facienti, liberum sit ad sæculares redire, uti etiam nobis liberum erit eumdem ordine expellere.

De forma professionis emittendæ.

§. 324. 5. Quapropter ordinamus, ut novitii nostri, sive choro destinati, sive laici suam professionem emittant coram communitate, in choro, aut ecclesia, alta, et intelligibili voce, forma, cæremoniisque in manuali nostro ad hujusmodi functionem præscriptis. Hac tamen functione peracta, statim in professionum libro, qui ab alio ingressuum debeat esse distinctus, sequens apponatur testimonium, quod ab ipso recentur professo, priore, magistro, duobusque consiliariis, aut eorum vices supplentibus subscribatur. Videlicet » Fr. N. a N. in sæculo dictus N. filius N. et N. in oppido, aut urbe N. episcopatus, aut archiepiscopatus, aut patriarchatus N. ortus, informatione facta et approbata juxta Bullas summorum pontificum, expleto probationis anno, ætatisque . . . . omnibusque aliis servatis, quæ constitutionibus nostris observanda præcipiuntur, tandem die . . . mensis N. anni . . . . horaque . . . . (matutina, aut vespertina) sponte sua, nemineque rogante, aut cogente, in hoc carmelitarum excalceatorum monasterio N. Lusitaniæ congregationis beatissimæ Virginis de monte Carmelo, solemnem suam professionem emisit, quatuor solita prædictæ congregationis vota faciens. Quæ omnia, ut in perpetuum constent, publicum hoc testimonium coram testibus immediate subscriptis exhibuit, itidemque subscripsit, die, mense, et anno supra memoratis.

Fr. N. a N. prior	Fr. N. a N. recenter professus
Fr. N. a N. primus consiliarius	Fr. N. a N. novitiorum magister.
	Fr. N. a N. secundus consiliarius

§. VI.

De recenter professis.

De recenter professis.

§. 325. 1. Recenter professi per sex saltem menses post emissam professionem in novitiatu maneant magistro, eodem modo ac novitii, immediate subjecti: attamen si eorum ita multiplicetur numerus, ut illos capere, aut alere prædicta domus non valeat, poterit prior generalis eos in recens professorum conventum, vel conventus mittere, ubi a conventualibus segregati, sicut in novitiatu sub magistri ductu degant, usquedum ad collegia transferantur.

De magistro professorum, ejusque potestate.

§. 326. 2. A generali definitorio eligatur professorum magister, et eadem illi sit potestas erga recenter professos, quæ erga novitios suo erit magistro, hoc excepto, quod sine prioris venia, neminem in jejuniis ab ordine stabilitis dispensare possit. Socium non habeat, sed, si abfuerit, vel impeditus fuerit, subprior conventus ejus agat vices.

De iis, in quibus professi erudiendi sunt

§. 327. 3. In præfatis domibus eadem observabunt recens professi quoad mores, quæ in novitiatu, habita proportione, eisdemque piis exercitiis vacabunt. Cæterum abs re non erit, sed summopere expediet eos ibidem in aliquibus erudire. Ea propter ordinamus, ut a generali definitorio aliquis eligatur religiosus, qui per horam quotidie hujusmodi professos instruat in lingua latina, ortographia, et rhetorica; immo, si fieri poterit idem professorum magister in his eos exerceat. Religiosus, qui hoc munus exercuerit eadem, qua collationum moralium præsidentes, immunitate fungatur.

De subjectione professorum priusquam sacerdotio initientur.

§. 328. 4. Recens professi, licet collegiales sint, priusquam sacerdotio initientur sub magistri disciplina erunt, nec ad patriam ire poterunt, nisi inibi sit ordinis conventus. Idem observabunt sacerdotes, donec tres post professionem annos absolvant.

De subjectione laicorum.

§. 329. 5. Laici per sex menses post professionem in novitiatu degant, neque patriam adibunt, donec tres a professione annos expleverint. Poterit nihilominus prior generalis (si necesse fuerit) ad alios conventus eos transferre, sex mensibus nondum elapsis. At ubicumque fuerint, per sex annos sub potestate vivant magistri, vel superioris, qui pro magistro erit in domibus ubi novitiatus, aut recens professorum conventus non extiterit; hic tamen recens professorum cellas ingredi non poterit,

nec ipsi illius cellam, nisi priore absente, vel facultatem præbente.

CAPUT XV.

De collegiis.



§. I.

De collegiis designandis

De collegiis designandis. §. 330. 1. Omnium errorum mater ignorantia est; sed etiam deforme spectaculum in iis maxime, qui aliis facem præferre debent. Idcirco decernimus, ut scholasticorum collegiis necessaria a generali definitorio assignentur monasteria, in quibus noviter professi non intermissis temporibus studiis vacare possint. In primo collegio per integrum triennium philosophiæ operam dabunt: in secundo per totidem annos theologiæ scholasticæ, polemicæ, expositivæ, et mysticæ: in tertio per idem tempus theologiæ morali, sacrisque canonibus.

De electione, et numero collegialium philosophiæ. §. 331. 2. Generalis definitorii erit philosophiæ collegiales designare; designabitque illos, quos ob vitam, et mores dignos invenerit, totque numero, quot collegium capere, et alere queat; ita ut suam quisque habeat cellam, cæterisque ibi locum non habentibus ad sequens triennium reservatis. Fiat hæc designatio reservato antiquitatis ordine a professione computandæ, quem nulla ratione inverti volumus; et definitores, qui secus fecerint, a successoribus punientur privatione vocis, et loci per tres menses.

De iis, qui sunt cæteris præferendi. §. 332. 3. Siquis vero inveniatur ætate provectus, et ante religionis ingressum in prædictis facultatibus fuisset satis instructus, poterit antiquioribus præferri, qui æquali careant scientia, et ita ad collegium mitti: immo prætermisso philosophiæ curriculo ad theologiam tendere si æquum definitorio videbitur.

De mittendis ad collegium theologiæ. §. 333. 4. Absoluto philosophiæ triennio teneatur prior generalis eosdem omnes ad theologiæ collegium mittere, et postea hujus collegiales ad theologiæ moralis, et canonum collegium. Ordinamus autem, ut prælatorum nullus hanc studiorum seriem dissolvere audeat ante tempus hic definitum, neque scholasticorum quempiam a collegio amovere, nisi a definitorio fuerit expulsus, aut ab examinatoribus, morbi inepti ingenii causa, reprobatus.

§. II.

De disciplina in collegiis servanda

§. 334. 1. Licet in collegiis, ut in cæteris monasteriis communis sit servanda vita, aliquantum tamen communitatis actus aliter distribuendi, ut studentium commodo melius inservire possint. Statuimus igitur, ut oratio matutina toto anni tempore hora quinta habeatur, qua finita, recitentur statim quatuor horæ minores, præterquam prima in vigilia Nativitatis Domini, tertia in die Pentecostes, et nona in die Ascensionis, quæ hora competenti canendæ sunt. Vespertina oratio studiorum tempore, a die scilicet sancti Hieronymi usque ad resurrectionis Pascha exclusive, hora similiter quinta, et deinceps hora sexta habenda sit. De disciplina servanda in collegiis.

§. 335. 2. Vesperæ hora secunda recitentur, præterquam quadragesimalis jejunii diebus, quibus ante prandium haberi debeant. Canentur autem in solemnioribus diebus primæ classis, scilicet, universalis Ecclesiæ, aut totius ordinis (dedicatione ecclesiæ excepta) et in die sancti conventus titularis tam primæ, quam secundæ vesperæ. In festivitatibus vero secundæ classis, si die festo incidant secundæ tantum vesperæ canantur. Declaramus autem, quod si hujusmodi festivitates in alium diem transferri contingat, cantus solemnitatem omitti volumus. De recitatione horarum in collegiis.

§. 336. 3. Completorium statim post vespertinam orationem persolvatur, vel ante matutinum, ad prioris arbitrium: at tempore, quo vespertina recreatio habenda erit, ipsa finita, illico recitetur. De completorio.

§. 337. 4. Matutinum completorium immediate sequatur, ipso in tempore, diebusque, quibus præfata habebitur recreatio, reliquo vero tempore hora octava cum quadrante recitabitur. Canetur autem hora competenti in solemnitatibus Nativitatis Dominicæ, Paschæ, et Pentecostes, in triduo majoris hebdomadæ, in commemoratione solemni beatissimæ Virginis matris nostræ Mariæ de Monte Carmelo, et in festo sanctæ matris nostræ Theresiæ. Festum sanctissimi Corporis Christi, et per octavam, eodem, ac in cæteris conventibus, modo celebretur. In aliis festivitatibus nihil de matutino canatur. De matutino.

§. 338. 5. Quoties conventualis missa dicenda fuerit, cum cantu celebrabitur. Canetur autem festivitatibus, quibus debeant cantari primæ, et secundæ vesperæ, diebus dominicis, et festis de præcepto, feria quarta Cinerum, et quinta in cœna Domini, sabbathoque sancto. Missa beatissimæ Virginis sabbathis cantanda, in collegiis privatim celebrabitur.

De commemoratione defunctorum.

§. 339. 6. In solemni defunctorum commemoratione ecclesiæ, et ordinis, idem, quod in aliis conventibus observabitur: idem etiam omnino, cum ordinis religiosi decesserint. Responsoria autem singulis hebdomadibus persolvenda, post nonam in choro dicentur.

De examine conscientiæ.

§. 340. 7. Primum conscientiæ examen fiat ante prandium, quod regulariter erit hora undecima ante meridiem, et post illud recreatio meridiana; vespertina autem si habenda fuerit, post vespertinam orationem fiat; at in diebus extraordinariæ cœnæ, ut in aliis conventibus haberi volumus. Secundum conscientiæ examen, et communis verberatio subsequantur matutinum, et hoc cœna, vel collatio.

De parvo officio B. M. Virginis.

§. 341. 8. Officium parvum beatissimæ Virginis persolvendum, et *Salve* solemniter canenda, ut in aliis conventibus: cæterum spiritualis lectio qualibet hebdomadæ die ad prioris arbitrium designanda, in aliis conventibus habenda, in collegiis die a lectionibus feriato habeatur.

§. III.

De literariis exercitiis

De literariis exercitiis.

§. 342. 1. In collegiis nostris potissimum agi volumus de studiis; ideo decernimus, ut collegiales nostri omne a communitatis actibus, officiisque communibus vacuum tempus scientiis addiscendis impendant, quod in omnibus collegiis incipiet die ultimo septembris, finietque in vigilia Pentecostes: toto hujus temporis spatio, feriatis diebus exceptis, collegiales philosophi, et theologi morales per binas horas mane, et per totidem vespere scholæ intererunt; cæteri vero collegiales theologi supra relatas horas tres addant quadrantes mane, sacræ theologiæ expositivæ, et myticæ lectiones auscultantes.

De pulsatione campanæ pro scholis.

§. 443. 2. Tribus elapsis quadrantibus post horam octavam mane, et post secundam vespere in omnibus collegiis scholæ campana pulsabitur; excipiatur theologiæ collegium, quo mane hora octava pulsabitur; scholasticorum nullus hos prætermittat actus, nisi morbus, gravisque occupatio illum detineat, ac de superioris facultate, de qua lectorem monebit.

De defendendis thesibus.

§. 344. 3. Præter hos actus literarios theses defendantur in dominicis Adventus, ac in dominicis ab Epiphania ad infra octavam usque Ascensionis, exceptis sexagesimæ, quinquagesimæ, quarta quadragesimæ, Palmarum, Paschatis, et in Albis. Omittuntur etiam in philosophiæ collegio toto primi anni Adventu.

De methodo servanda in defendendis thesibus.

§. 345. 4. Juxta novam studiorum methodum habeantur præfatæ theses, et ab hora tertia pomeridiana ad sextam usque protrahantur, illisque intersint omnes religiosi choristæ. Laici autem, et quilibet alius, qui justa causa, et de prælati venia illis adsistere nequeat, vespertinæ intersint orationi in choro. Immediatus superior alium in diem has transferre nequeat controversias, nisi urgenti, inevitabilique causa, neque earumdem vacationem dare queat.

De tempore vacationis studio in cellis.

§. 346. 5. Præterea ultima septembris die usque ad Pascha (si vespertina recreatio non fuerit habenda) omnes, sive scholastici, sive conventuales post vespertinam orationem, vel post completorium, statim cellas se recipiant, ibique per horas duas studio vacent, usquedum ad matutinum campanula pulsetur. A Paschate vero usque ad exaltationem sanctæ Crucis per horam tantum studio incumbent, a quinta scilicet usque ad sextam vaspertinam, ad quam officiorum campanula signum dabit. A die autem quarta decima usque ad vigesimam nonam septembris, si recreationi designata non sit, per aliam horam post vespertinam orationem studio operam dabunt.

De peculiaribus dispensationibus a superiore indulgendis.

§. 347. 6. Quidquid de studii tempore pro collegiis statuitur, servetur in conventibus, qui collegialem vitam exercent. Poterit tamen immediatus superior tam in his, quam in collegiis, levaminis gratia, aliquibus diebus solemnioribus religiosos in hora studii a quinta usque ad sextam habenda dispensare.

De exercitiis tempore feriarum habendis.

§. 348. 7. Quamvis feriarum tempore, a Pentecoste scilicet, usque ad extremum septembris diem, scholæ exercitia omitti debeant, ordinamus, ut diebus non festis, et non feriatis, collegiales in eadam schola literariam collationem habeant ab hora quarta pomeridiana usque ad quintam. Igitur illis facultas non concedatur ad alios mi-

grandi conventus quo feriarum ibi terant tempus; neque eosdem mendicandi, aliive occupationi destinare, aut ad agenda ea cogere, quæ in communi tabula non fuerint designata.

De curriculo studiorum a concionatoribus, et confessariis absolvendo.

§. 349. 8. Concionatoris, aut confessarii non exerceant munus, nondum expleto studiorum curriculo, neque ad oppidum, ubi conventus fuerit, prodire valeant, nisi ut concionibus, aut literariis actibus intersint. Poterit tamen prælatus collegii, aut quivis superior cum ad memoratum exierit oppidum, quemlibet eorum sibi socium adjungere. Extra oppidum vero nullus prælatorum præter definitorium, possit illis exeundi veniam præbere, nisi cum exercitii gratia cum lectore diebus alibi designatis ad agrum, tendunt. Qui secus permiserit superior, per duos menses ab officio removeatur. Prior tamen generalis iis, qui jam fuerint sacerdotes veniam concedere poterit, ut cum socio patriam, aut alia loca adeant, causa suadente justa.

Monita specialia.

§. 350. 9. Curent scholastici, majori qua poterunt vi, ad literarum studia incumbere. Curet prior generalis eorum in studiis profectum diligenter explorare; quamobrem suæ visitationis tempore cunctos ad examen vocabit, unaque cum collegii præsule, et cujusque facultatis lectore eos interrogabunt de omnibus toto anni curriculo a magistro prælectis, judiciumque ferent per secreta suffragia, et quem hac ratione inhabilem judicaverint, etiam si adversæ valetudinis causa a collegio removeant.

De diligenti examine theologiæ scholasticæ.

§. 351. 10. Theologiæ tamen scholasticæ examen ultimum exactius fieri debebit; in ipso enim deligendi sunt præstantiores, qui tanquam veterani novorum scholasticorum (vulgo passantes) in ipso collegio manebunt, et ad philosophiam mittentur. Perpendant autem examinatores cunctorum scholasticorum scientiam, et ad illam aptitudinem, et quos digniores invenerint quatuor, aut sex, sive plures per obseratam epistolam definitorio proponat unusquisque, ut ab ipso illorum dijudicetur electio, completaturque.

De literis obtinendis a confessariis, et concionatoribus.

§. 352. 11. Eodem modo se gerant, ac cæteri collegiales recentes, præterquam in ordinariis scholæ exercitiis, quibus interesse non debebunt. Poterunt tamen, finito triennio, concionatoris, et confessarii literas obtinere, si qualitatibus polleant ad id requisitis, ac ultimo triennii anno ad quaslibet literarum oppositiones, ut habiles admitti teneantur etiam in thesibus de more defendendis arguere, ac bis in anno easdem unusquisque propugnare, ad quod cunctas quæstiones scholasticis lectas se se inter distribuentes in disputationem revocabunt. Qui has theses fuerit propugnaturus, præcedenti hebdomada scholam adibit illico post magistrum, et argumentationibus ab eodem magistro, aut collegialibus sibi contra suas theses objectis satisfaciet.

De exercitio concionatorum in refectorio habendo.

§. 353. 12. Teneantur præterea in unoquoque e primis duobus annis concionatoris munus ter exercere in refectorio, aliove loco coram communitate, quin sæcularis ullus intersit. Idem ultimo anno trium agent collegiales theologiæ, et moralis, poteruntque libros ad id necessarios e bibliotheca extrahere communi, dummodo exacte servent, quæ stabilita manent capite 6. 2...

§. IV.

De collegii rectore et lectoribus

De collegii rectore, et lectoribus.

§. 354. 1. Ad studiorum domos prælati eligantur ii, qui non modo in regularis disciplinæ observantia, sed etiam in literarum exercitio cæteris excellant, ut in omnibus doctrinam pariter et exemplum præhere possint. Meminerint namque electores, hujusmodi prælatorum esse præter alia, scholasticos examinare, deque eorum scientia, et moribus suffragium ferre; invigilare item, an muneri suo lectores satisfaciant, ac eorum errata corrigere: ex his facile conjicient quanti intererit eos eligere, qui lectoris munere fuerint olim laudabiliter perfuncti.

Monitum ad præsules collegiorum.

§. 355. 2. Hortamur autem collegiorum præsules, ut invigilent maxime, ne scholastici orationis assiduitatem, et modestiam solitam studiorum causa prætermittant; sed potius ita unum alteri annectatur, ut emolumento sibi invicem esse possint. Studeant etiam, ut constitutiones nostræ, maxime quæ ad communem vitam spectant, exceptis, quæ hic pro collegiis decernuntur, observentur.

De electione lectorum.

§. 356. 3. Eligantur etiam a definitorio generali lectores, qui scientia, et morum ingenuitate præditi non minus ad pietatem, quam ad doctrinam discipulos suos verbo, et opere promovere valeant. Per annos duodecim exercebunt munus, quin hoc tempore alio diverti possint, nisi sponte sua renuntient, vel justa causa a definitorio deponantur. Poterunt tamen de una ad alias facultates permutari, videlicet de

philosophia ad theologiam non moralem, et de hac ad moralem.

De lectore philosophiæ.

§. 357. 4. Philosophiæ unus dumtaxat constituatur lector, qui bis in die, nisi festus, aut feriatus sit, hanc edoceat facultatem per duas integras horas in quarum prima mane, et similiter vespere scholasticis explicet lectionem postera die ab ipsis repetendam; in secunda vero lectionem præcedenti die lectam ab eisdem reposcat, agatque, ut dubia circa ipsam occurentia sibi invicem opponant, et ad illa respondeant. Teneantur etiam conclusionibus designatis diebus præsidere.

De lectoribus in facultate theologica.

§. 358. 5. Ad theologiæ collegium tres designentur lectores, quorum duo primi scholasticæ tractatus inter se dividant, et alter mane, vespere alter scholam adeat, servantque proportione habita, quod philosophiæ lector servare debebit; alter etiam conclusionibus præsint. Tertius lector per tres horæ quadrantes mane, statim post primum lectorem, sacrum textum exponet tribus hebdomadæ diebus, mysticam theologiam in reliquis. Ter in anno conclusiones defendendas proponet. Denique duo eligantur quorum unus moralis theologiæ, alter juris canonici lectionem habeant, et se gerant in cæteris sicut theologiæ scholasticæ lectores.

Monitum ad omnes lectores.

§. 359. 6. Lectores omnes monemus, ut suum munus prudenter exercere studeant, et ita se gerant, ut discipulorum venerationem, ut par est, honoremque erga se expiscari possint. Caveant, ne operam perdant, vanis, et inutilibus quæstionibus, quæ nihil instructionis, ædificationisve afferunt. Sanctos patres consulant, et auctores pervolutent, qui subtilia, et nova non tam pertractant, quam secura, et vera, et eos sequantur, omnemque adhibeant curam, ut discipulorum mentes solidioribus, sanioribusque doctrinis imbuant. Quod ut fiat, præcipimus, ut novæ nostra studiorum metodi servent statuta sub pœna suspensionis ab officio, qua pœna plectentur etiam prælati, si ab hac aliquid detraxerint methodo, vel ad illam addiderint.

De exemptione lectorum a munere confessarii, et concionatoris.

§. 360. 7. Cæterum, cum difficile videatur, ut suis muniis plene satisfaciant lectores, si concionum, et confessionum exercitiis fuerint distracti, statuimus, ut confessionibus excipiendis nostrarum, aut alterius ordinis monialium nullo modo destinentur, neque lectionum tempore ullam habeant concionem extra oppidum, ubi fuerit conventus. In oppido vero per quam raro id agant, sub gravis culpæ pœna, tam illi, quam prælato permittenti pro qualibet vice infligenda.

§. 461. 8. Propterea choro interesse non teneantur, cum in proprii officii munere fuerint occupati. Intererunt tamen communiter orationi mentali, conscientiæ examini, verberationi, recreationi, communi mensæ, capitulo, et *Salve* beatissimæ Virginis solemniter canendæ; missis conventualibus, vesperis dominicarum, festorum de præcepto, et solemnitatum primæ classis, dedicatione ecclesiæ excepta; matutino primæ classis Christi, beatissimæ Virginis, protectoris nostri sancti Joseph, ejusdemque patrocinii, ss. parentum nostrorum Eliæ, Theresiæ, et Joannis a Cruce, totiusque octavæ Corporis Christi, et quandocunque in collegio cantari debeat. Intererunt etiam processionibus solemnibus, officiis, missisque commemorationis omnium defunctorum ecclesiæ, et ordinis, exequiis cujusvis religiosi, qui in collegio obierit, et missæ canendæ pro anima generalis in officio decedentis. A reliquis vero communitatis obligationibus (præterquam ab officio cappellani beatissimæ Virginis, et ab officiis humilibus) ratione, et tempore suæ occupationis erunt immunes, quocunque in conventu fuerint; qui conclusiones defenderit, ipso die conventuali tantum capitulo interesse teneatur. — De eorum exemptione a choro.

§. V.

De literariis oppositionibus

De literariis oppositionibus

§. 362. 1. Ut meritum, et ingenium eorum, qui cæteris edocendis destinari debent, melius dignoscatur, statuimus, ut nemo lectoris munus adipiscatur, nisi per oppositiones, quæ ultimo cujusque triennii anno a definitorio sunt indicendæ, ab illoque conventus designandus ubi erunt habendæ, qui ferme theologiæ erit collegium: designetur autem ita apto tempore, ut convenire possint religiosi omnes, quicunque voluerint, dummodo tempus in collegiis terendum absolverint; et philosophiæ lector mensibus sex, antequam suum incipiat triennium, eligatur, de hocque certior fiat, ut ad provinciam sibi demandatam possit se commode præparare.

De methodo servanda in faciendis oppositionibus.

§. 363. 2. Hac autem ratione fient oppositiones. Primum: quæ fuerint quæstiones præcipuæ ejus facultatis, ad cujus cathedram lector promoveri debeat, distinctis quibusdam schedulis scriptæ

ipsisque ita complicatis, ut quid contineant, videri nequeat, in urnam ad id designatam conjiciantur: deinde oppositoribus collectis, horum antiquior schedulam extrahet, aperiendamque, ac legendam tradet definitoribus, et quam ipsi scriptam repererint, elapso viginti quatuor horarum spatio, exponet, probabit, ac defendet, definitorio præsente, et per id temporis, quod definitorio congruum videbitur.

De argumentis impugnandis.

§. 364. 3. Oppositorem hunc triplici argumento alius ejus competitor a definitorio designatus impugnabit, qui suo quoque die sortitam sibi aliam quæstionem similiter propugnabit, illo pariter impugnante, qui antea defendentis munus exercuit, et sic cæteri per ordinem. Qui hoc inierint certamen, diebus, quibus defendere, aut arguere debebunt, ab omnibus communitatis actibus, et officiis absolvantur.

De judicio ferendo super admissione ad cathedram.

§. 365. 4. His itaque peractis, definitores per secreta suffragia de omnibus, et singulis judicium ferant; et qui in suffragiorum numero plura sibi propitia habuerit, suæ oppositionis cathedram obtineat, dummodo bonis etiam moribus polleat. Si vero duo, vel plures concurrant, ita meritis pares, ut facile eorum inter se præstantia discerni non possit, ille præferatur, qui finito scholastici sexennio, plus in collegiis habitaverit; si vero adhuc in hoc sint pares, antiquior in professione præferatur.

De prudentia ab electoribus adhibenda in admissione dignioris.

§. 366. 5. Verum, cum ob inæqualem quæstionum fœcunditatem, vel fortuitam ob causam minus sapiens oppositor quandoque in oppositione sapientiori parem se se ostendit, retroacta certamina, necesse est, perpendant electores, ne feliciorem digniori anteponant. Propterea in definitorii archivio liber adservetur, in quo hujusmodi oppositiones scribantur, singulorumque oppositorum nomina, et merita notentur sequenti modo: Qui optime defenderit, ita ut nihil ultra expectari possit, ita exprimatur := *Maxima cum laude suum munus exercuit*; = Qui plusquam ordinaria, sed non ita optime, hoc signetur discrimine: = *Magna cum laude* = Qui et si bene, ordinarie tamen propugnaverit, simplici hac nota discernatur: = *Cum laude*; = Qui vero nec ordinarie defenderit, sic notetur: = *Non placuit* =. Non ideo tamen inhibeantur ad alias oppositiones redire, quousque eadem nota ter fuerint signati. Quicunque lectores cujusvis facultatis semel facta prima oppositione, ob quam dignitatem fuerint adepti, sine ulla prorsus nova oppositione ad alias cathedras poterunt promoveri.

De officio lectorum.

§. 367. 6. Eodem tempore, et modo quo lectores, substituti etiam eligi debeant; totque erunt, quot collegia, et per triennium officium peragent, nullaque ob id exemptione gaudebunt, nisi cum alicujus lectoris vices suppleverint. Superioribus autem commendamus, ut nullis eos occupationibus impediant, quæ ab studio possint adducere. Si quis autem lector, triennio non absoluto, moriatur, vel sese munere abdicet, aut amoveatur, illius vices gerat substitutus, usquequo alius lector in primis oppositionibus eligatur.

De exercitio officii lectoris.

§. 368. 7. Memorata magisteria intra conventus nostros omnino exerceantur, nec sæculares ad illa admittantur; nullus etiam congregationis nostræ religiosus alicui cathedræ extra religionem se opponat; neque publicas in aliqua academia, aut universitate habeat lectiones; neque doctoris, aut præsentati gradibus laureari intentet, sub pœna in aliquo prædictorum deficientibus, privationis vocis, loci, et officii in perpetuum.

De inhabilitate ad officium ob imploratam opem sæcularium.

§. 369. 8. Statuimus præterea, et cum rigore prohibemus omnes, et singulos congregationis nostræ fratres, ne sæcularium opem implorent, ut cathedras, studia, conventualitates, officia, aut quaslibet ordinis dignitates obtineant; et qui secus fecerint, inhabiles ad ea obtinenda, eo ipso censeantur, insuperque per integrum annum voce, et loco priventur.

Caput XVI.

De constitutionibus ad eremum spectantibus

---

§. I.

De eremi monasterio, et ejus fine

De eremi monasterio, et ejus fine.

§. 370. 1. Quamvis juxta regulam singuli religiosi teneantur manere in cellulis suis in lege Domini meditantes, nisi aliis justis occasionibus occupentur; quia tamen hæ occasiones non raro solent in aliis conventibus evenire; idcirco statuimus, ut in congregatione una saltem sit domus specialis in interiori alicujus eremi loco constructa, in qua degere possint religiosi, quicunque velint, ibique ab hominum frequentia se-

moti, majori studio ad proprium se vertant spiritualem profectum, puritatemque mentis enixius reparare curent, orationi, ac cælestium contemplationi se totos dicantes. Hic non alius eremicæ vitæ finis.

De applicatione bonorum operum in eremo faciendarum.

§. 371. 2. Ex æquo etiam sibi proponent eremi habitatores ecclesiæ sanctæ, cunctisque ejusdem fidelibus utili esse subsidio: eapropter continuum orationis exercitium, assiduas preces, vigilias, corporis afflictationes, et quodcunque aliud meritorium opus Deo offerre debebunt pro spirituali Ecclesiæ augmento, ejusque ministris, præcipue pro sanctissimo papa nostro, dominis nostris rege, et regina, cæterisque de prole regia, regni, et regiminis felicitate; pro ordinis demum, ipsiusque eremi conservatione, et augmento.

De jurisdictione prioris generalis super eremo.

§. 372. 3. Ordinariæ subsit hæc domus prioris generalis jurisdictioni, qui ejus conservationi, regiminique tum spirituali, cum temporali maxima debebit incumbere cura, nec ulla ratione omittet eam singulis annis visitare per se, vel in necessitatis casu per alium; et ex his, qui eremiticæ vitæ rigorem velint, et possint sustinere, præstantiores conventuales seligere, dummodo viginti quatuor numerum non excedant.

De exclusis ab eremo.

§. 373. 4. Novitii, recenter professi, ægroti, et qui tunc alicujus delicti pœnas luerint, ad eremum minime mittantur: immo ad alium conventum transferantur, qui morbo affecti, eremiticæ vitæ exercitia ferre non potuerint, vel qui oscitanter nimis in observantia se gerant: at benigne prior generalis illorum sanctis, piisque assentiatur votis, qui expertæ virtutis cum sint, ibi perpetuo degere in animo habuerint; et ejusmodi facultatem quatuor saltem concedat, qui recenter missos instruant, ac eisdem exemplo sint. Qui semel hanc obtinuerint facultatem, ad alium non transferantur conventum, nisi id ipsi petierint, vel justa, urgensque causa aliud suadeat.

§. II.

De eremi clausura.

De eremi clausura.

§. 374. 1. Adeo strictam esse volumus eremi clausuram, ut ibi commorantium religiosorum nullus, chorista sit, aut laicus (præter procuratorem, vel eo impedito, aliquem laicum) nec ipse etiam localis prior e conventu queat prodire, ut confessiones excipiat, concionetur, eleemosynam petat, aut aliud agat, nisi tantum de prioris generalis, aut definitorii venia, quæ sine gravissima causa haudquaquam concedenda erit. Superior, aut præsidens, qui contrarium egerit, aut permiserit, ab officio privabitur.

De frequentia in eremo vitanda.

§. 375. 2. Præterea, cum solitariæ vitæ repugnet hospitum frequentia, ordinamus, ut ordinis nostri religiosi, definitoribus generalibus, et visitatore exceptis, in eremi conventu minime hospitentur, nec ibi ingrediantur, nisi de prioris generalis licentia in scripto exhibita, quæ mature, et per tres tantum dies exhiberi debeat. Poterunt tamen hospitio recipi religiosi, qui dum mendicationem exercuerint, illuc pervenerint. Si vero ordinis superior, lector, prædicator, similisve alius hujusmodi licentiam per duos, vel tres menses, ut spiritualibus incumbat exercitiis, petierit, poterit prior generalis illam concedere, dummodo nulla ibi immunitate fruatur, et in omnibus, ut cæteri conventuales, se gerat.

De facultate prioris recipiendi religiosos in eremo.

§. 376. 3. Liberum tamen priori relinquimus alterius ordinis religiosos sine exceptione recipere, et etiam justa, et rationabili causa per unam immorari noctem permittere. Liberum etiam eremi ingressum concedimus archiepiscopis, et episcopis; eodemque modo, ac honore, sicut in aliis monasteriis recipi volumus; permittimusque, ut cunctis communitatis actibus, præterquam conventuali capitulo, culparum correctioni, et collationibus, possint, si velint, interesse. Salva tamen manente eremi observantia, quam nulla ratione fas erit, paululum etiam, remittere. Non permittimus autem, ut quis cujuscumque dignitatis, aut conditionis sit, locum istum vere sanctum, ac luctui, pœnitentiæ, et contemplationi sacrum profanum faciat, venatione, ludo, aliisve similibus oblectamentis; nec ullam ad hoc facultatem superior aliquis, nec ipsum etiam generale capitulum concedere poterit.

De exclusione sæcularium ab eremo.

§. 377. 4. Sæcularibus omnino ingressum interdicimus, nec ullus ibi hospitetur, aut recipiatur, nisi de licentia prioris generalis quam raro admodum, et ad diem tantum concedet: nec prior aut præsidens sub gravi pœna poterit aliquem excipere, qui hanc expressam licentiam non exhibeat. Excipimus illos qui fraternitatis literis illic conventuales fuerint, qui solitariam ædiculam ære proprio ibi extruxerint; quique annuam eleemosynam pro congrua alicujus eremitæ sustentatione præstiterint; hoc enim

poterit eremi prior sine alia facultate excipere, at ibi pernoctare non sinat, nisi gravi urgente necessitate. Siqui vero alii sint, qui, ut orationi aliquantum vacent, solam ecclesiam inire cupiant, nisi id frequenter accidat a priore concedatur.

De exclusione mulierum ab eremo, et ecclesia cremo adnexa.

§. 378. 5. Mulieres neque ecclesiam, neque aliquem eremi locum ingredi permittimus, quod ut cautum omnino habeatur, præcipimus in virtute Spiritu Sancti, sanctæ obedientiæ, ac sub præcepto; nec non sub excommunicationis majoris pœna ipso facto incurrenda omnibus, et singulis congregationis nostræ religiosis, cujuscumque dignitatis, et conditionis, ut nulla ratione, nec etiam processionum occasione, vel quovis alio titulo, aut privilegio, intra eremi septa aliquam mulierem cujuscumque qualitatis sit, admittant, vel ad id auxilium præstent, consiliumve, aut permissionem. Si quis vero secus fecerit, præter statutas pœnas, statim ad alium conventum transferatur, et ab officio privetur, si prælatus, si vero subditus sit, æquali pœna plectatur.

Prohibitio generalis super dispensatione in materia clausuræ eremi.

§. 379. 6. Nemini tandem liceat, neque generali definitorio in supradicta constitutione dispensare, nec etiam casu, quod ab apostolica Sede privilegium obtineatur, nisi simul præceptum in eodem contineatur. Ne autem in hac materia tergiversationibus ullus detur locus, declaramus sub eremi nomine intelligi debere omnia, et quævis loca, quæ intra sylvæ muros comprehenduntur. Ordinamus etiam, ut in ejusdem eremi vestibulo foris apponatur in lignea, aut lapidea tabula fideliter exarata Bulla, quam ad hunc finem concessit sanctissimus pontifex Gregorius XV. die 23. julii anni Domini 1622, ut omnibus pateat; et quæ præcipit nemo ignoret.

§. III.

De peculiaribus eremi actibus ad mentalem, vocalemque orationem pertinentibus.

De oratione mentali habenda in eremo.

§. 380. 1. Præter assiduam orationem ad quam ex regulæ præcepto habendam obligamur omnes, quam et eremiticæ adamussim observare debent cum aliis justis occasionibus non occupentur, omnes in communi tribus horis quotidie mentali orationi vacabunt, quarum una semper primo mane hora quinta, et altera vespere eadem hora habeatur: dimidia ante prandium, in qua conscientiæ includatur examen; at diebus, quibus conventualis missa cantetur, prætermissa oratione, conscientiæ examen subsequatur: dimidia altera post matutinum usque ad horam secundam tantum post mediam noctem fiat: verum in infra octavis Paschæ, et Pentecostes finita post matutinum media orationis hora, ante secundam chorum exeant. Post completorium fiet etiam conscientiæ examen juxta congregationis nostræ morem.

De recitatione divini officii.

§. 381. 2. Divinum officium magna cum reverentia, devotione, et pausa ab omnibus persolvatur; quod ut fiat ordinamus, ut matutinum in duplicibus, et semi duplicibus horæ cum dimidia tempus terat: in dominicis, et solemnitatibus, quibus collatio extraordinaria habenda erit, duarum fere horarum: in simplicibus autem, et feriis horæ cum quadrante. Matutinum officii parvi beatissimæ Virginis semihora absolvatur.

De matutino media nocte habendo.

§. 382. 3. Media nocte persolvatur semper matutinum; cantabitur autem simul cum laudibus in triduo majoris hebdomadæ, in solemnitate nativitatis Domini, in festis Resurrectionis, Pentecostes, sanctissimi Corporis Christi, semptemque sequentibus diebus; sed in his ultimis quoad ea, quæ in aliis conventibus cantabuntur, et in aliis præfatis observetur etiam quod in aliis conventibus observari solet. In festivitatibus primæ classis, aliisque quibus collatio extraordinaria erit habenda canatur tantum *Te Deum laudamus*: in reliquis cantus omnino omittatur.

De recitatione aliarum horarum.

§. 383. 4. Minores horæ eodem tempore, ac in cæteris regularis observantiæ conventibus, recitentur: sed prima (idem esto in vesperis et completorio) fere ad dimidiam usque horam protrahatur: tertia, sexta, et nona paulo ultra quadrantem singulæ protendantur. Si autem officium parvum beatissimæ Virginis una cum officio majori persolvatur, prima simul cum tertia ad horam usque prolongetur; sexta et nona ad tres usque quadrantes dilatentur; eadem fere mora sit in vesperis; in completorio dimidia consumatur hora.

Distributio recitationis horarum.

§. 384. 5. Prima canatur in vigilia Nativitatis Domini; tertia in die Pentecostes, et nona in die Ascensionis. Vesperæ primæ, et secundæ cum cantu celebrentur in primis trinæ Paschæ diebus, in festis Epiphaniæ, Circumcisionis, Corporis Christi, sanctissimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo, ejusque

Assumptionis, s. Joseph, et ejus patrocinii, parentum nostrorum s. Eliæ, s. Theresiæ, et s. Joannis a Cruce, ac demum s. conventus titularis.

De missa conventuali.

§. 385. 6. Conventualis missa, cui omnes intererunt, semper habebitur; vel recitanda tempore antemeridianæ orationis, quam hora canonica antecedat, et alia subsequatur; vel canenda quod fiet tantum in dominicis, et festis de præcepto, et in festivitatibus sanctorum nostri ordinis, qui cum octava celebrantur, et in festo dedicationis ecclesiæ. Si autem a proprio die transferatur solemnitas, cantus minime transferatur. Singulis anni sabbathis prædicta conventualis missa mane, et sine cantu celebretur votiva de beatissima Virgine cum orationibus Spiritus Sancti, et s. Joseph, prout mos est in congregatione nostra, et nullo accepto stipendio, in obsequium beatissimæ virginis proque ordinis incremento applicetur: attamen si aliqua tunc occurrat festivitas ejusdem beatissimæ Virginis, aut alterius sancti, in quo cani debeat, ad consuetam horam transferatur, eodemque modo applicetur.

De aliis peculiaribus piis operibus implendis.

§. 386. 7. In die Purificationis beatissimæ Virginis, feria quarta Cinerum, dominica Palmarum, in triduo majoris hebdomadæ, et in aurora Resurrectionis idem omnino observetur, tam in benedictionibus, et processionibus, quam in aliis, quod in cæteris regularis vitæ conventibus observari solet. Idem similiter in solemni commemoratione defunctorum tum ab ecclesia, tum ab ordine instituta. Idem etiam in exequiis, et suffragiis pro defunctis, secundum quod in his constitutionibus manet statutum: at responsoria, quæ singulis hebdomadibus cum cantu celebrantur, sine illo in eremo hora solita recitentur.

De processione ss. Corporis Christi facienda.

§. 387. 8. Fiat præterea sicut in aliis conventibus solemnis processio sanctissimi Corporis Christi, omittatur autem cantus in litaniis sancti Marci, et rogationum, quas, ut in collegiis recitari volumus; et nullæ aliæ processiones habeantur. Si autem ob publicam causam per universam congregationem a priore generali aliquæ indicentur rogationes, missæ, aut processiones, idipsum in eremo servabitur. Qui in separatis cellulis degerint, officium divinum eodem tempore, et modo persolvant, ac in conventu persolvetur.

De concionibus habendis.

§. 388. 9. Tandem concio nunquam ad populum habeatur; quando autem ex lege, vel consuetudine ad fratres haberi solet, ex sedili chori prope prælati locum dicatur. Cæterum feria quinta in cœna Domini in latere presbyterii recitabitur.

§. IV.

De austeriore paupertate, et abstinentia in eremo servanda.

De austeriore paupertate, et abstinentia in eremo servanda.

§. 389. 1. Non supervacanea tantum, et quæ paupertati dissonant, ab eremo erunt eliminanda, sed necessaria etiam eligenda de his, quæ ruditatem, et simplicitatem redoleant. Prior generalis, quive ejus egerit vices in exactam hujus strictissimæ paupertatis observantiam inquirat diligenter; et quidquid superfluum, aut minus necessarium deprehenderit, salva congrua religiosorum sustentatione, ac provisa satis monasterii reparatione, de definitorii consensu, pauperibus congregationis conventibus distribuat. Teneantur etiam eremi habitatores, quorum conscientias obstringimus, si quid hujusmodi reperierint, non expectato visitationis tempore, ad superiorem deferre.

De supellectile adhibenda.

§. 390. 2. Eadem paupertas, et simplicitas in ædificiis eluceat, nullaque ibi pergulæ, vel cellulæ, aut dormitoria super illa, quibus subjacet immediate solum, construantur. Nulla etiam in ecclesia, vel sacristia admittatur supellex auri, vel argenti, et auro, argentove obducta præter calices, et patenas, vel pyxidem, aut custodiam, quo venerabile Eucharistiæ sacramentum in processionibus deferatur, pyxidemque unam, qua in sacrario adservetur, et aliam, qua fratribus ministretur, vasque sanctæ infirmorum unctioni destinatum. Altarium tabulæ pictæ in marmoris speciem, vel alio colore fingi poterunt, et debebunt fasciolis inauratis distincto. Sacræ tandem vestes, cæteraque ad altarium, totiusque ecclesiæ ornamentum spectantia, sacrarii apparatu excepto, ex lana, lino, aut gossipio erunt, non tamen acu intertexta, serico, auro, argentove esse poterunt.

De frugalitate in cibo servanda.

§. 391. 3. Peculiaris etiam in religiosorum cibo frugalitas servanda erit: quamobrem sancimus, ut tam in quantitate, quam in qualitate ille sumatur cibus, qui potius necessitati subvenire, quam appetitum satiare videatur. Ad prandium adhuc jejunii tempore, leguminum paropsis in abundanti quantitate ministretur, insuperque ferculum unum ex tichiis (vulgo sardinas) vel

siccatis piscibus) vulgo Bacalhao, Cacâo, et aliis; vel loco piscium dentur herba, aut fructus cocti, vel ova ad superioris arbitrium. Ad cœnam vero ex præfatis piscibus, aut ovis unum exhibeatur ferculum, regulariterque addatur pauculus fructus, vel olus aliquod.

De austeritate relaxanda diebus paschalibus.

§. 392. 4. Poterit tamen prior paschalibus diebus, et quoties collatio extraordinaria haberi solet, hunc abstinentiæ rigorem aliquantulum temperare, aliquid, et in quantitate, et in qualitate, superaddendo, prout ipsi in Domino videbitur expedire. Id ipsum in cœnis extraordinariis agere poterit, quæ quatuor tantum, aut quinque erunt in anno, solemnibusque diebus, ad prioris arbitrium.

De jejuniis extraordinariis.

§. 393. 5. Præter Ecclesiæ, regulæque jejunia, jejunabunt etiam eremitæ nostri singulis feriis sextis per annum, nullumque obsonium, quod igne paretur, ad prandium his diebus comedent, sed tantum oleribus, lacte, caseo, et fructibus aliquibus victitabunt, nisi dies festus sit, vel aliqua occurrat solemnitas beatissimæ Virginis Mariæ, s. ordinis, s. Pauli primi eremitæ, vigiliæ Nativitatis, ecclesiæ dedicationis, et cum conventualis missa cum cantu celebretur; tunc enim ordinarius cibus ministrabitur. Attamen poterit prior aliqua cum necessitate, aut causa religiosos aliquos hac abstinentia levare, aliquid aliud suppeditando, prout eorum postulaverit necessitas. In die parasceves, et pridie Cinerum, nisi festum sancti Mathiæ simul occurrat, omnes in pane et aqua jejunent.

§. V.

De silentio

De silentio.

§. 394. 1. Ordinamus, ut religiosi nostri solitudinis incolæ cum hospitibus sæcularibus, aut alterius ordinis religiosis nunquam colloquantur, nisi prior, et janitor, quibus commendamus, ut ad ipsos extraneos ea tantum verba faciant, quæ opus fuerint, ut cum urbanitate, officio suo plane satisfaciant. Idipsum de prioris venia poterunt agere monasterii subprior, et procurator. Quilibet etiam religiosus semel in anno parentibus solummodo, vel fratribus colloqui poterunt, si ipsi necessaria facultate obtenta, illic hospitio excipiantur. Cum hospitibus ordinis etiam colloqui non permittimus, nisi coram præsule, habita prius ejus venia, vel tempore collationis spiritualis.

De scriptura, aliisque signis adhibendis, ne silentium frangatur.

§. 395. 2. Assiduum etiam inter se, et adeo exactum silentium servabunt omnes eremi conventuales, ut tempore adhuc a regula silentio non destinato, solum prælato loqui possint. Si autem ratione alicujus officii alteri religioso aliquid exprimere opus habuerint, scripto, nutibus, ac signis utantur, sive ad prioris præsentiam se conferant, ut ibi verbo aperiant, quod aliter percipi nequiverit. Tempore autem a regula vetito, ea tantum, quorum dilatio detrimentum attulerit, in prioris cellula submissa voce tractentur. In choro, ecclesia, sacristia, claustro, dormitorio, et refectorio nec prior ipsos, nec ipsi priorem alloquantur: at cæteris locis, et temporibus, et si liberum erit priori, quoties justa subsit causa, quemlibet suorum subditorum affari, hoc tamen ea faciat vocis demissione, ut alibi non audiatur.

De allocutionibus habendis cum superioribus.

§. 396. 3. Prælatis superioribus eodem modo, ac immediato, loqui poterunt eremitæ omnes, nec non per literas, ubicumque sint, communicare. Immo cum ad eremum accesserint, convenire debeant omnes, qui in monasterio sunt, ut ipsos visant, alloquanturque ea reverentia, et urbanitate, quæ religiosum decet.

De non scribendo extraneis absque prioris venia.

§. 397. 4. Scribere extraneis etiam nostri ordinis religiosis extra eremum degentibus, nemini eremitarum fas sit, nisi priori, et de ejus venia, procuratori, pro eis solum, quæ sui officii sunt. Si quis vero alius ad scribendum necessitate compellatur, id faciat de prioris generalis licentia, vel priorem interpellet, ut pro se ipse scribat.

De poenis contra violantes eremi silentium.

§. 398. 5. Quicumque eremi silentium, ut præfertur, violaverit, pœna gravi puniatur; si tempore a regula præscripto id faciat, disciplinam insuper accipiat; si denique in id frequenter, et cum aliorum scandalo reciderit, duplicatam accipiat pœnam, et ex eremo protinus rejiciatur. Quicunque alterius cellam sine debita licentia ingrediatur eisdem subiaceat pœnis, quæ pro aliis conventibus sunt praestitutæ: si autem solitarias ædiculas huc, illuc dispersas fuerit ingressus pro prima vice dictis pœnis subiaceat, pro secunda eremo expellatur.

De exclusione recreationum in eremo.

§. 399. 6. Recreatio tum meridiana, cum vespertina in eremo nunquam habeatur: liceat tamen religiosis a Paschate ad exaltationem usque sanctæ Crucis post cœnam, aut parvam refectionem e domo egredi, et quacunque velint (intra tamen muros) exercitii gra-

tia perambulare; dummodo seorsim quisque id faciat, neque duo unquam sint simul, omnesque domum redeant tempore ad completorium persolvendum apto.

§. VI.

De spiritualibus collationibus

De spiritualibus collationibus.

§. 400. 1. Singulis quindecim diebus in dominica post vesperas omnes eremitæ, habita prius per dimidiæ horæ spatium mentali oratione, more sanctorum patrum convenient pro spirituali collatione habenda, quæ duarum horarum cum dimidia tempus consumet; et his diebus nulla alia vespertina oratio habeatur. Idem fiat diebus purificationis, nativitatis, et conceptionis beatissimæ Virginis, in die sancti Pauli primi eremi incolæ, sancti patris nostri Hilarionis, nec non in vigiliis Nativitatis et resurrectionis Dominicæ, dominicaque Palmarum, ac tandem tribus aliis totius anni diebus arbitrio prioris designandis.

De collationibus extraordinariis.

§. 401. 2. In solemnioribus vero diebus, videlicet in die Nativitatis Domini cum tribus sequentibus, die quoque Circumcisionis, tribusque primis Paschæ, et Pentecostes; in die sancti Bartholomæi; pridieque exaltationis sanctæ Crucis, vel si feria sexta sit in feria quinta antecedenti; in dominica quinquagesimæ, et prima Adventus, ac in solemnitatibus omnibus, quæ ritu primæ classis in toto ordine celebrentur, ecclesiæ dedicatione excepta, et tandem quoties ad eremum generalis prior accesserit, collatio extraordinaria habeatur.

Declarationes speciales circa collationes extraordinarias.

§. 402. 3. Si qua vero ex prædictis festivitatibus ante, vel post dominicam, in qua ordinaria collatio alias haberi soleat, ita proxime occurrat, ut inter ipsam festivitatem et dominicam tres saltem dies non intercalentur, ordinaria illius dominicæ collatio omittatur, et nonnisi in dominica post quindecim dies in posterum habeatur. Item si qua ordinaria, vel extraordinaria collatio in octavario Corporis Christi occurrit, oratio mentalis, quæ collationem præcedere debuisset, tunc subsequi debeat.

De congregatione eremitarum pro collationibus ordinariis, et extraordinariis.

§. 403. 4. Semel tantum in ordinariis collationibus congregentur eremitæ; at in extraordinariis bis in die convenire poterunt, ante, videlicet, et post cœnam, aut refectionem parvam: in omnibus autem sermo sit de rebus tantum ad spiritualem animæ provectum, contemplativæque, et eremiticæ vitæ perfectionem spectantibus. Sæcularia verba, aut sæcularium rerum notitias, vel quævis alia novitatum genera; et si ex illis sint, quæ in aliis conventibus non prohibentur, curet prælatus diligenter procul inde amandare, utpote eremitis impropria nimis. Curet etiam in una collatione certam decernere materiam, circa quam in sequenti sermo versari debeat.

§. 404. 5. Extranei, cujuscumque dignitatis sint, absque expressa definitorii licentia huic collationis actui interesse nequeant. Nec etiam ex nostris illi, qui Adventus, et quadragesimæ tempore in separatis cellulis degunt; hi nimirum pro generali priore tantum, et eremi visitatore convenire debeant. — De exclusione extraneorum a collationibus.

§. VII.

De iis, qui in separatis ædiculis solitudini impensius vacant.

§. 405. 1. Præter cellulas in monasterii claustro ædificatas, construantur aliæ intra ipsius muros, ab ipso tamen, invicemque semotæ, ac suo quæque inhærens sacello, privatoque septo circundatum, ut ibi ad tempora prioris arbitrio designanda, solitarie vivant, quicunque velint; dummodo ex illis sint, qui prius in conventu solitis communitatis actibus ad duos saltem menses interfuerint. — De iis, qui in separatis ædiculis solitudini impensius vacant.

§. 406. 2. Qui hujusmodi cellas se receperint, nullos alios, præter spirituales libros secum deferent, eundemque, ac in conventu vitæ tenorem observabunt; et ad signum communi cymbalo exhibitum cujusque solitarii tintinnabula respondebunt, sub pœna hoc negligentibus juxta qualitatem culpæ applicanda; statimque ad sacellum orationi, matutino, cæterisque canonicis horis, ac etiam conscientiæ examini, flagellationi, solitisque aliis ecclesiæ functionibus ibidem satisfacturi, accedant. — De tintinnabulis adhibendis, et vitæ tenore servando in cellis.

§. 407. 3. Major tamen erit ipsis abstinentiæ rigor; namque, præter panem, et vinum, nullo alio obsonio communiter uti debeant, nisi oleribus crudis, aut coctis, facile tamen paratis, et pomis, aut aliis terræ fructibus. Poterit tamen prior (qui eos saltem semel in hebdomada viset) attenta dierum festivitate, aut corporum debilitate, aliud quandoque abundantius addere, prout sibi in Domino placuerit. — De graviori abstinentiæ rigore.

De interventu ad capitulum conventuale.

§. 408. 4. Dominicis diebus ad monasterium venire debeant, ut conventuali capitulo intersint, ibique facta de propriis defectibus humili confessione, debitaque correctione a prælato accepta, cæteris communitatis actibus assistant, donec absolutis vesperis, vel, si dies collationis sit, hac expleta, ad suam quisque vertatur ædiculam.

De reditu ad conventum faciendo.

§. 409. 5. Qui per Adventum, aut quadragesimam has incolunt cellas, pridie tantum vigiliæ Nativitatis, sive dominicæ Palmarum ad conventum redeant, nec ante revertere possint, nisi infirmitatis causa, vel ut eremi visitationi adsint, ac sepulturæ officio, exequiisve alicujus fratris in eremo decedentis, vel supplicationibus causa publica habendis. Liberum tamen priori reliquimus eorum aliquem, vel aliquos, prout ipsi Dominus suggesserit, ante præstitutum diem ad domum revocare, aut alios in ipsorum locum sufficere.

Monitum ad superiores.

§. 410. 6. Superior diligentissime curet, ut religiosi harum cellularum recessum ament, detque operam, quin ulla cogat vi, ut sex in Adventu, et totidem in quadragesima illic inhabitent, et aliqui etiam per reliqua anni tempora: dummodo in conventu maneat sufficiens religiosorum numerus, qui divina officia, solitosque communitatis actus decenter persolvere queant.

Præceptum a prælato, et ejus vicesgerente servandum.

§. 411. 7. Quamobrem prælato, aut ejus vicesgerenti præcipimus, ut feria secunda post dominicam primam Adventus, et die Cinerum, omnibus in ecclesia congregatis, illos ad hanc rem exhortetur, et posteaquam orationi per aliquod tempus vacaverint omnes, ipse singulas distribuat ædiculas, singulis illas ultro petentibus, qui post primam dictam, vel post Cinerum impositionem, accepta prioris benedictione, statim ad designatas sibi ædiculas tendant.

§. VIII.

De aliis ad eremi regimen spectantibus

De aliis spectantibus ad regimen eremi

§. 412. 1. Quamvis eremi monasterium ordinariæ subsit prioris generalis jurisdictioni, debet tamen generale capitulum priorem immediatum ipsi præficere. Curent igitur electores illum deligere, qui in eremitica disciplina fuerit apprime versatus, vel saltem ipsius amore vehementer affectus, insuperque alias qualitates in cæteris ordinis prioribus requisitas præseferat, ut suo possit exemplo, ac adhortationibus spiritualem subditorum vitam sustentare, doctrinaque perficere. Quod ut facilius obtineat, teneatur, semel saltem in mense cum singulis seorsum communicare spiritualiter, atque eorum necessitates, nedum spirituales, sed etiam temporales sedulo explorare, ac remedium, et solatium quam primum providere: teneatur etiam ipsorum confessiones, ipsis ultro petentibus, auscultare.

De electione, et munere subprioris.

§. 413. 2. Subprior a priore eligatur, et quantum fieri possit similes habeat qualitates: attamen officium non exercebit, quin a generali priore confirmetur. Procuratoris autem electio ad ipsum priorem generalem tantummodo spectabit; nullaque ratione poterit monasterii prior quemvis alium in electi locum, et si morte fuerit præoccupatus, substituere, nisi per breve illud tempus necessarium, ut priorem generalem conscium reddat, ac ejus determinationem accipiat.

De confessionibus religiosorum excipiendis.

§. 414. 3. Pro religiosorum confessionibus excipiendis, præter patrem superiorem alii duo, vel tres ex dignioribus a priore, designentur; quod si horum aliquis solitariam ædiculam se recipiat, vel alia de causa id exercere queat, prior alium in ejus locum sufficiat. Solemnioribus diebus poterunt omnes eremitæ de prælati venia (quam exhibere curabit) approbato cuicumque religioso peccata sua aperire. Poterunt etiam qui in cellulis vivunt separatis, si approbati fuerint, alter alterius confessiones audire: et nonnisi paulo ante missam, et in sacello id faciant. Præter enumeratos nullus alius, nisi sit ex superioribus prælatis, poterit alicujus religiosi in eremo degentis confessiones auscultare.

De secularium confessionibus non audiendis.

§. 415. 4. Nullus etiam solitarius sæcularium confessiones audire queat, nisi ipsi sint conventus famuli, vel qui illuc feria quinta in cœna Domini conveniant, servatis de jure servandis. Poterit nihilominus prior facultatem concedere, ut quivis ab ordinario approbatus extranei sacerdotis regularis, vel sæcularis confessionem excipiat, cum sacrum in eremo celebrare debeat.

De communi arca, et de acceptis, ac expensis computo faciendo.

§. 416. 5. Prior simul cum subpriore, et procuratore singulis duobus mensibus de acceptis, et expensis computum faciant; sitque communis arca, in qua libri de rebus, et sumptibus monasterii, sicut in aliis conventibus, et eleemosynæ reponantur, cujus duas claves habeat prior, et subprior.

De cura situs eremi.

§. 417. 6. Ut eremi situs in dies, et amænus, et orationi aptus fiat, teneatur prior quotannis agrestres arbo-

res denuo plantare, nullamque excidere, vel eradicare sine conventualis capituli approbatione, in qua ex tribus partibus duæ saltem suffragentur. Attamen, ne ob nimium agriculturæ studium spiritus fervor tepescat, ordinamus, ut illud terræ colatur tantummodo, quod unus, vel duo operarii exequi valcant.

De robore constitutionum in eremo habendo.

§. 418. 7. Ordinamus etiam, ut eremi hæ constitutiones, idem habeant robur, ac communes leges, nullique prælato fas sit in ipsis dispensare, aliquid ad illas addere, vel de illis minuere, nisi generali capitulo, eoque modo, quo in legibus ad regimen spectantibus dispensari, ad illas addi, aut de illis minui possit, et debeat: immo cunctæ ad literam ab omnibus, ad quos spectant, non modo observari, sed zelari etiam debeant, quod omnibus commendamus, ut prudenter agant.

De eremi consuetudinibus servandis.

§. 419. 8. Ordinamus præterea ut primitivæ eremi consuetudines a generali definitorio approbatæ omnino serventur: si quod autem circa ipsas vel circa legum intelligentiam oriatur dubium, definitorium consulatur, quodque decreverit, servetur, usquedum generale capitulum, quod æquum censuerit, statuat.

De lectione hujus capitis in refectorio facienda.

§. 420. 9. Ne autem hac in re ullus oblivioni sit locus, præcipimus, ut caput istud initio cujuscumque mensis publice in refectorio legatur post sacræ Scripturæ lectionem, et semel in anno visitationis tempore una cum solitudinis instructione.

PARS SECUNDA

De rebus ad totius congregationis regimen spectantibus.

Caput I.

De prælatorum electionibus in communi.

---

§. 1.

De electorum obligationibus

De obligationibus electorum.

§. 421. 1. Et si leges optime dirigant, quæ agenda, quæque omittenda sunt; attamen ob ingenitam humanæ naturæ conditionem qua nitimur in vetitum; nisi aliquibus zelo, et prudentia, doctrina, et sanctitate præstatioribus, detur clavus imperii, ut cæterorum mores ad legum præscripta reducant, pax nulla poterit, nullaque perfectio in monastica professione expectari. Sunt igitur necessariæ prælatorum electiones.

De voto non ambiendi ab electis emittendo.

§. 422. 2. Ut autem fiant inter nos ullo absque periculo; et pacis dispendio operæ pretium duximus, in primis pestiferam omnium malorum radicem, ambitionem, præcidere, omnemque reviviscendi occasionem omnino præcludere. Eapropter munitis jam recenter professis, singulari antidoto quarti voti » *Non ambiendi* » nunc præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, ac sub formali præcepto, et sub pœnis in decreto Clementis VIII numero 35 taxatis, omnibus, et singulis congregationis nostræ fratribus, subditis, et superioribus cujuscumque conditionis, aut dignitatis sint, ne prælaturas aut officia in voto » *non ambiendi* » comprehensa, et modo, ubi de ipso agimus, adnotato, unquam obtinere procurent.

Monitum ad electores.

§. 423. 3. Sub eodem præcepto injungimus omnibus, et singulis electoribus, ut in cunctis electionibus, sive in generali capitulo, sive in conventuali, sive in definitorio faciendis, ad prædicta officia sufficienda pro iis tantum suffragentur, quos coram Deo digniores, dotibusque per has constitutiones requisitis instructos cognoverit.

Aliud ut supra

§. 424. 4. Præterea eosdem electores hortamur, ut scire curent inhabilitates omnes juris communis, ne in superiorem eligant, qui illas contraxit; ac insuper eas, quæ sequentibus declarationibus, continentur, quas ad hunc effectum ejusdem roboris esse volumus.

De inhabilibus ad prælaturas, et officia.

§. 425. 5. Prima: ad relatas prælaturas, vel officia, inhabiles erunt omnes illi, qui voti » *non ambiendi* » vel præcepti de non procurando pro se, aut pro aliis ejusmodi officia, infractores deprehensi fuerint: qui a superiore, quamvis legitimo perpetuam a communitatis actibus exemptionem impetraverint. Qui in re gravi fratrem aliquem apud sæculares infamaverint: qui ad superiorem aliquem extra ordinem, licet alias legitimum, non servato ordine juris, appellaverint: qui ab ordine fuerint expulsi, vel aliquando apostataverint: qui pro nostrarum legum mutatione, aut contra debitam ipsarum executionem, vel ad impedienda, abrogandave superiorum mandata, a generali capitulo, vel definitorio legitime dimanata, eodem illegitimo modo, per se, vel per alium pertractasse dignoscantur: qui denique quavis de causa passiva voce carent, aut integrum an-

num post studiorum cursum non expleverit.

Idem ut supra

§. 426. 6. Secunda: Erunt similiter inhabiles, qui ob adversam valetudinem ab æsu carnium abstinere, chori actibus communiter interesse, et alias observantias ordinarie ferre non possunt. Attamen poterunt electores in hac inhabilitate cum aliquibus dispensare, ut in superiores prælatos eligantur, si coram Deo judicaverint, hujusmodi defectus posse, singulari ipsorum prudentia, vitæque sanctitate, in majorem ordinis utilitatem compensari.

Idem ut supra ad munus prioris generalis.

§. 427. 7. Tertia: Nullus in priorem generalem assumi possit, qui quadragesimum ætatis annum, duodecimumque ab emissa professione non habuerit: nullus in definitorem generalem, aut vicarium provincialem, qui trigesimum quintum ætatis, et a professione decimum non expleverit: nullus in procuratorem generalem, prælatum localem, et socium ad generale capitulum, qui duos et triginta ab ætate, et a professione octo non compleverit.

Idem ut supra

§. 428. 8. Quarta: In priorem generalem nonnisi dignior eligi debet, sit, vel non, in capitulo; finita vero hac prælatura, in illam, aut in aliam iterum eligi non poterit, nisi transactis tribus annis. Idem esto de definitoribus generalibus, si antecedenti triennio prælaturam aliam habuerunt: excipimus tamen prioris generalis dignitatem, ad quam fas erit assumi quamvis per plura triennia alia munera occupasset.

Idem ut supra

§. 429. 9. Quinta: Qui prioris, aut vicarii canonice electi munere in antecedenti triennio functus fuerit, non poterit illico in simile munus reeligi: hanc inhabilitatem ad eremi priorem non extendimus, ut in eundem locum iterum præficiatur, cum id conveniens judicabitur: non extendimus etiam ad alium quemcumque priorem, ut in eum, vel alium conventum denuo eligatur, quoties tres e quatuor electorum partibus id opportunum censuerint.

De excommunicatione per sequentium electores.

§. 430. 10. Sciant præterea, excommunicationem a communi jure, ipso facto, incurrere, quicumque audeat, aliquo modo electores persequi, aut gravare, pro eo, quod rogati, seu alias inducti, alicui suffragentur. Sciant etiam ex Tridentini decreto, omnes quorumcumque electiones per secreta suffragia fieri debere; ita ut elegentium nomina, numquam publicentur; quamobrem omnes, et singulos electores, præter præfatas pœnas, sub privatione vocis, et loci inhibemus, ne suffragia ab ipsis ferenda per se scribant, aut alterius manu scripta, signo aliquo denotare audeant, ex quo, cujusnam sint, dignosci queat.

§. II.

De modo suffragandi

§. 431. 1. Ut recte, omnique libertate fiant electiones, hoc modo perfici volumus. In primis duo fratres, qui ex gremio capituli non sint, se de custodiendo secreto bene audiant, a definitorio eligantur; ut in quibusdam schedulis unusquisque scribat quæcumque religiosorum nomina sibi ab electoribus petita; teneanturque duo isti coram capitularibus suo ordine considentibus, juramentum præstare de non revelando petita, vel non petita sibi nomina: quo præstito, statim suum quisque ad locum, a domo capituli sejunctum, et parum distantem, secendent, ibique ita invicem separati permaneant, ut eorum nullus, quod alteri dicitur, audire, aut, quod ab illo scribitur, intueri valeat.

De modo suffragandi.

§. 432. 2. Interim capitulares suum quisque cathalogum definitorio præbeant, propria, vel aliena manu antecedenter scriptum, in quo tot religiosorum contineantur nomina, quot, ut cuilibet præficiantur officio, idoneos judicaverint. Definitorium erit tunc hujusmodi cathalogos attente inspicere, ad invicem conferre, et sæpius in omnibus repetita nomina extrahere, atque in generalem cathalogum fideliter regere, qui a secretario capituli perlegi, et in interiore aliquo ipsius capituli loco affigi debet, ut ab omnibus facile legatur.

De cathalogo eligendorum definitorio exhibendo.

§. 433. 3. His peractis, capituli præses officium denuntiabit, in quod electio primum dirigi debet; dotes in religioso eligendo requisitas declarabit; posteaque una cum vocali sibi immediato a capitulo egredientur, et a deputatis fratribus (unusquisque a suo) schedulas expostulabunt, in quibus inscribi faciant religiosorum (adminus trium) nomina, quæ in conscientiæ veritate ad prædictum officium noverint esse digniores: quibus inscriptis, statim ad capitulum revertantur, et reservatis aliis, quam maluerint schedulam, unusquisque ita plicabit, ut quod continet, forinsecus videri nequeat, et coram omnibus intra urnam, ad hoc in definitorii mensa præparatam, injiciet, statimque ad suas sedes revertantur. Idem observabunt cæteri per or-

De denunciatione officii in quod electio dirigi debet.

dinem, bini et bini egredientes illico, ac primi ingrediuntur, et non antea.

De schedularum perscrutatione.

§. 434. 4. Deinde hujusmodi schedulæ numerentur, et nomina in ipsis scripta publice legantur coram definitorio tantum, insimulque perscrutentur a præside, duobus primis definitoribus, et capituli secretario, atque ab istis calamo adnotentur, quot pro unoquoque suffragia concurrant; ac tandem, ut canonice electus habeatur, qui majorem suffragiorum partem obtinuerit.

De canonica electione.

§. 435. 5. Licet in alicujus favorem plura concurrant suffragia, si majorem partem non obtineat, electio nondum facta reputetur; ideoque electores iterum, et eodem modo ad nova ferenda suffragia se vertant. Si nullus adhuc dimidiam suffragiorum partem superavaverit, ad calculos albos, et nigros lis tota devolvatur: duabus in schedulis scribantur nomina duorum, qui hac secunda collatione plures pro se voces habuerunt, vel si quoad hoc æquales alii inveniantur, aliis dimissis, qui antiquiores sunt in professione. Si in hoc adhuc sunt æquales, in ætate majores; et ambæ schedulæ in suo quæque vase, ita affigantur, ut ab omnibus perspicue cerni possint, tunc electores per calculos albos, et nigros in unoquoque vase secreto injectos, declarabunt, quem duorum malint, et quem ipsorum renuant; ac tandem ille censeatur canonice electus cui plures calculi albi favore contingant. Si vero æque in utrumque dividantur, electus dijudicabitur primo, qui in professione, aut tandem, qui in ætate præcelluerit.

De reliquis electionibus.

§. 436. 6. Eodem modo reliquæ electiones perficiantur, liberumque sit cuilibet electorum, illi suffragari, quem digniorem coram Deo judicaverit, sit, vel non, in præfato cathalogo. Idem suffragandi modus, proportione habita, servetur in electionibus a definitorio, vel conventuali capitulo peragendis pro officiis in voto, = *non ambiendi* =. At in illo pro scribendis schedulis unus tantum religiosus deputetur extra definitorium; in isto vero duo ex eodem capitulo. Ordinamus præterea, ut omnes prælati, tam superiores, quam inferiores, statim ac fuerint electi, si adsint, publicam fidei professionem juxta con stitutionem = *Injunctum* =. Pii IV. coram capitulo faciant: si absint, id exequantur suo in conventu coram communitate cum patentes literas perlegi mandaverint.

De comburatione schedularum electione peracta.

§. 437. 7. Peracta quacumque electione schedulæ omnes comburantur statim, ac præses præceptum electoribus imponit, ut quas in electis inhabilitates cognoscunt, patefaciant. Asservari tamen debet in definitorii archivio cathalogus generalis supradictus, ut pro aliqua electione triennii decursu forsitan facienda, digniores facilius dignosci queant.

De dissolutione dubiorum circa electiones.

§. 438. 8. Si aliquod circa electiones oriatur dubium, ad definitorium spectabit, illud intra diem decidere, et cujus decisioni omnes acquiescent, sub pœna privationis vocis, et loci, ipso facto, per annos tres incurrenda. Cæterum, si dubium sit circa prioris generalis, aut alicujus definitoris electionem, a definitorio egrediatur is, usque dum decidatur, et ejus loco alius subrogetur, qui ipsius vices agat, prout infra dicendum est. Si circa alia, dubia versentur, eorum decisio ad totum capitulum pertinebit; quod si capitularium suffragia æque dividantur, a definitorio tandem lis tota dirimatur.

De decisionibus, aut consensu exquirendo capituli, definitorii, consiliariorum, aut examinatorum.

§. 439. 9. Quotiescumque his in constitutionibus apponetur, decisionem requiri, aut consensum capituli, definitorii, consiliariorum, aut examinatorum; hoc sensu intelligi debet, quod major suffragiorum pars requiratur, quæ per globulos albos, et nigros semper exprimi debet, si eædem constitutiones aliud expresse non decreverint.

De recta applicatione suffragiorum.

§. 440. 10. Item quotiescumque duo ex tribus, aut tres ex quatuor suffragiorum partes requiri statuitur; et simul accidit, ut aliqua supersint suffragia, quæ in prædictas partes nequeunt æqualiter dividi, hoc modo computari debent: si unum, aut duo tantum remaneant suffragia, hæc ad majorem numerum partium a constitutionibus requisitum conferantur; si vero tria supersint, duo ad majorem, tertium vero ad minorem, distribuantur.

De scrutatoribus in capitulis, aut definitoriis generalibus.

§. 441. 11. Scrutatores in capitulis, aut definitoriis generalibus erunt, ipso jure præsidens, primique duo, juxta electionum suarum ordinem prope ipsum assidentes, una cum secretario. In conventuali capitulo scrutabuntur præsidens, tresque consiliarii, quorum unus secretarii munus exercebit; et ad capituli præsentiam suffragia publice dinumerabunt: si consiliariorum aliquis absit, ex vocabulis antiquior ejus vices agat. In privato denique consiliariorum, aut examinatorum congressu scrutinium cunctis ipsis æque patebit.

Ne quis duas simul prælaturas habere possit statuitur.

§. 442. 12. Nemo duas simul prælaturas habere possit; attamen, si aliquis, dum uni præest conventui, in prio-

rem alterius fuerit electus, in primi regimine manere volumus, donec ad secundum proficiscatur, vel ejus successor per se, sive per alium, debitam possessionem sibi assumat.

CAPUT II.

De capitulo generali

§. I.

De tempore, quo capitulum generale celebrari debet, ac de vocalibus ad ipsum concurrentibus.

De tempore, quo celebrari debet capitulum generale, ac de vocalibus ad ipsum concurrentibus.

§. 443. 1. Generale capitulum, in quo totius congregationis regimen, supremaque residet potestas, feria secunda post Pentecostes tertii cujusque anni celebretur, et ultra dies decem prolongari nequeat; nisi aliqua interveniat causa justa, et rationabilis plus temporis expostulans, quæ a majori ipsius parte per secreta suffragia ut talis, probari debet.

De precibus habendis pro felici exitu capituli.

§. 444. 2. Pro felici ipsius exitu, per integrum mensem ante relatum diem, in singulis congregationis nostræ monasteriis, tum publice, cum privatim, assiduæ Deo offerantur preces, piaque opera præsertim dominica quinta post Pascha, et infra octavam Ascensionis, in quibus supplicationes a manuali nostro præscriptas fieri mandamus; et insuper ipso in die, quo capitulum inchoabitur, solemnis missa cum cantu celebretur primo mane, nulloque pro ca accepto stipendio, hunc in finem omnino applicetur.

De concionibus præmittendis.

§. 445. 3. Pridie igitur hujus diei mane, et non antea, teneantur vocales in conventum a præcedenti capitulo designatum, etsi vocati non sint, convenire, ut concioni ipso mane hac de re habenda, interesse queant. Si quis vero præstituto tempore non accedat, eumque gravis aliqua, et inevitabilis occasio non excuset, pœna privationis ab officio, passivæque vocis per annum afficiatur.

De vocalibus in capitulo.

§. 446. 4. Capituli vocales erunt prior generalis, (qui præsidens ordinarius esse debet) definitores generales, priores locales, et vicarii canonice electi, una cum sociis, procurator generalis, et vicarius provincialis ultramarinus, si hoc in regno degerit. Nulli alii in capitulo sit locus, nisi quis a legitima potestate extraordinarius præsidens fuerit constitutus: nulli etiam in conventu tunc admittantur hospites, præter congregationis secretarium, aliumque religiosum ad inserviendum vocalibus designatum.

De prorogatione officiorum usque ad exitum capituli.

§. 447. 5. Quamvis autem vocalium officia, successorum electione, et confirmatione facta, finem accipiant; jure tamen suffragandi ad finem usque capituli gaudent: recenter vero electi, si antea vocales non erant, suffragii jus ipso in capitulo non habeant, nisi qui in superiores præsules fuerint assumpti. Cæterum, si triennii decursu justa subsit causa generale capitulum convocandi, vocem, et locum in illo habebunt, qui munus exercent, cui vox adjuncta est.

De non præstolando adventu absentium ad inchoandum, prosequendumve capitulum.

§. 448. 6. Ad inchoandum, persequendumve capitulum nullius vocalis absentis præstoletur adventus, nisi prioris generalis ad octavum usque diem, et non ultra dummodo prius idem capitulum, per secreta suffragia probabile esse declaret, posse illum intra idem tempus accedere: sin aliter, capitulum inchoetur, illeque præsideat, qui inter vocales præsentes primum tenet locum; et statim tot assumantur substituti, quot desiderentur, ut legitimus definitorum numerus compleatur. Hoc tamen per electionem non fiat, sed ipso jure substituant, qui in ipso capitulo sunt, qui definitoris munus jam exercuerunt, juxta electionis suæ antiquitatem, et ordinem: si vero desint, qui post præsidem, et definitores nobiliorem occupent locum. Idem servetur semper, quoties in generali capitulo aliquis, ex quinque definitorium constituentibus, deesse contingat.

De dilatione capituli ob infirmitatem prioris generalis.

§. 449. 7. Quod si eveniat, ut prope tempus, quo generale capitulum celebrari debet, prior generalis infirmetur; ita ut in eo non possit assistere; tunc per unum mensem, et non amplius, capitulum differre poterit. Si autem id contingat, post quam capitulum congregatum est, per illud decidatur, quid circa hoc agendum sit.

§. II.

De præliminaribus capituli actibus.

De præliminaribus capituli actibus.

§. 450. 1. Ipsa Pentecostes die post vesperas, signo ex more dato, ad solitum capituli locum congregentur omnes, ibique post sancti Spiritus invocationem sedeant, primo loco prior generalis, aut præsidens, una cum definitoribus, secundum electionis suæ seriem dispositis circa mensam definitorii in medio

positam, et in ultimo ipsius loco capituli secretarius. Extra definitorii mensam ad dextrum latus sedebunt priores locales, vicarii canonice electi, juxta conventuum suorum ordinem ab antiquitate computandum, vicarius provincialis ultramarinus, si adsit, procurator generalis, et subpriores, qui priorum suorum ibi vices agunt. Ad sinistrum latus sedeant socii, eundemque ordinem servent. Eundem servabunt etiam omnes, extra capituli domum, et juxta illum communitatibus actibus præsidebunt, quin immediato regimini se se immisceant.

De iis, quæ quisque evincere tenetur. §. 451. 2. Capitularibus ita sedentibus, suas quisque vocatorias literas definitorio sistat. Subpriores, si adsint, exhibeant præterea authenticum testimonium de legitimo sui prioris impedimento. Deinde socii patentes suas literas ostendant, insuperque testimonium a sui conventus consiliariis inscriptum, ac juratum, ex quo constet 1.° Adimpleverit, nec ne, localis prior missarum onera, tum perpetua, cum manualia? 2.° Gravaverit, an non, conventum ære alieno, et qua causa? 3.° An gravatum jam invenerit, qua summa et a quo tempore? 4.° Quomodo se gessit in conventus administratione, sive quoad bonorum conservationem, sive in providendo satis de necessariis fratres omnes, præsertim ægrotos; quæque de novo auxit? 5.° Si fecit satis omnibus aliis in constitutionibus statutis?

De ejiciendis a capitulo. §. 552. 3. Si ex præfatis testimoniis legitime constaverit, priorem aliquem non adimplesse missarum numerum, qui paucis diebus absolvi nequeat, statim definitorii declaratione e capitulo ejiciatur, voceque activa, et passiva careat, juxta decreta Urbani VIII., et aliis pœnis ad arbitrium puniatur. Si vero non in hoc, sed in aliis defecisse inveniatur, in capitulo maneat; sed pro modo culpæ, pœnam accipiat, si antea visitator in eum non animadvertit. Si quis autem ob ingenii defectum, asperitatem, aliamve bene probatam causam, ut inhabilis dijudicetur ad prælaturas iterum obtinendas, passiva voce privetur: attamen hæc pœna ad insequens capitulum differri poterit, quo veritas melius dignoscatur.

Idem ut supra. §. 453. 4. Si quis socius dolo malo, aut industria prænarratum testimonium non exhibeat, a capitulo ejiciatur, voceque passiva, et activa careat. Definitorii erit, hujusmodi pœnam absque venia infligere, et a competentibus consiliariis testimonium aliud exquirere, siquæ in ipso testimonio socium alicujus culpæ reum esse deprehenderit, juridicam hac de re inquisitionem faciet, et pro meritis puniet.

§. 454. 5. Deinde præsidens omnibus, et singulis (interea sedentibus) sub formale præcepto injungat, ut siquem recognoverint, aliqua de causa suffragii jure carere, id protinus definitorio aperiant; eodemque præcepto definitores compellat rem cito, ac ipsa die decidere. Si quis autem detegatur aliqua inhabilitate irretitus, illudque legitime probetur, statim ut inhabilis a definitorio declaretur, et abire cogatur. Idem ut supra.

§. 455. 6. Posthac, præsidens ipse, cœterique per ordinem jurabunt, se nunquam revelaturos, quid quid in præsenti capitulo factum, aut tractatum fuerit, et ab eodem declaretur sub tali juramento specialiter comprehendi. Postremo, generale definitorium in gremio capituli unum eliget, qui tam capitulo, quam definitorii secretarii munus exerceat; ac insuper duos extra capitulum ad schedulas inscribendas, ut dictum est. Et sic, nulla interposita mora, præliminares capituli actus absolvantur. De juramento præbendo ab omnibus intervenientibus in capitulo.

§. III.

De prioris generalis electione

§. 456. 1. Primo mane sequentis diei post primam, solemnis cantetur missa de Spiritu Sancto, quam præsidens celebrabit, aut alius ex dignioribus, ab ipso deputatus: interim capitulares, qui nondum celebrarunt, sacrum facere poterunt. Postea ad horam diei octavam, et ad consuetam tintinnabuli pulsationem, tam isti, quam cæteri monasterii fratres, in chorum se recipient, ibique per semihoræ spatium mentali orationi vacent, donec a præside detur signum, ut a cantoribus initietur hymnus = *Veni creator Spiritus* = surgantque cuncti illum præcinentes, usque ad locum capitulo destinatum; quo ibi expleto, recitataque antiphona = *Sub tuum præsidium* = ac orationes = *Deus qui corda fidelium* = *Protege Domine* = *Sanctissimæ Genitricis* = et etiam sanctæ matris nostræ Theresiæ, ac sancti patris nostri Joannis a Cruce quas omnes præsidens subjunget; fratrum communitas chorum iterum repetat, et per aliam semihoram orationi incumbens, Deum oret pro felici capituli exitu. Hac die vespertina oratio omittatur. De electione prioris generalis.

De dignioris electione facienda.

§. 457. 2. Cum jam sedeant capitulares, præsidens brevem exhortationem faciat super gravissima eorum obligatione digniorem semper eligendi; et quanti sit æstimandus error, in electione præsertim illius, qui super omnes constitui debet. Accedant deinde secretarius, duoque illi deputati, et coram capitulo juramentum præstent, ille de fidelitate, et secreto sibi commendato, in sui munus exercitio servandis, et ut in illis, quæ a capitulo aut definitorio fuerint sancita, facta, aut declarata, nec quoad sensum, nec quoad verba tum in dicendo, aut legendo, cum in scribendo, aut testificando, aliquid ex industria, aut malitia addet, mutabit, aut imminuet: reliqui vero duo de non revelando, juxta dicta capite antecedenti.

De absolutione a censuris.

§. 458. 3. Qui primo post præsidem loco sedet, protinus, ad cautelam, a quibusvis censuris, quibus forte sit innodatus, eum absolvat; ipseque pariter ac cæteri vocales a præside absolvantur in hunc modum = *Auctoritate mihi ad hunc actum concessa vos absolvo ab omni censura, et super omni irregularitate vobiscum dispenso in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti* = Cum secretarius clara et intelligibili voce legat antecedens caput, ad numerum usque nonum §. 1. Immediateque idoneorum cathalogi præsententur, et in unum redigantur, ac tandem ad prioris generalis propositionem, et electionem, modo jam dicto procedatur.

De confirmatione prioris electi.

§. 459. 4. Facta jam, et proclamata prioris generalis electione, ipso jure censeatur confirmatus, et statim (nisi absit) præsidentis locum obtineat: qui autem hoc munere antea fungebatur, primam post ipsum, et definitores vocem habeat, et sedem; extra tamen definitorii mensam.

De comburatione schedularum, et actione gratiarum.

§. 460. 5. Vocentur deinde communi signo omnes fratres ad capituli locum; interimque electionis schedulæ comburantur. Congregatis vero omnibus pro gratiarum actione, hymnus *Te Deum* a monasterii subpriore, vel alio ex dignioribus sacris vestibus induto, initiatus, solemni processione ad ecclesiam usque cantetur; et orationes in manuali præscriptæ subjungantur: quibus finitis, in loco sibi decenter ad latus evangelii præparato sedeat prior ipse generalis, singulique per ordinem fratres, bini, et bini, accedentes, in genua flexi in signum obedientiæ sibi præstitæ, ipsius manum humiliter osculentur, eumque dein committentur ad usque capituli locum, ubi ad definitorum electionem ante prandium procedatur.

De prohibita publicatione electionis per externa signa.

§. 461. 6. Prohibemus autem, hanc, et aliam quamcumque electionem ab ordine factam sæcularibus denuntiari externo aliquo illuminationis, aut festivæ cymbalorum pulsationis signo; sub pœna gravi per tres dies cuilibet prælato, qui secus fecerit, aut permiserit. Permittimus tamen, in capituli tantum monasterio, ut dum præfatus hymnus = *Te Deum* = canitur, campanulæ pulsibus iteratis, et festivis pulsentur.

De electione prioris absentis.

§. 462. 7. Si prior generalis recenter electus longe absit, persoluta gratiarum actione definitorium quantocitius cum de electione certum faciat, vocalesque protinus congregare teneatur, ut secretis suffragiis dijudicent, an possit ille intra dies octo, a datis literis computandos, istuc pervenire, nec ne? observabuntque tunc, quod stabilitum manet §. 1. n. 6.

§. IV.

De definitorum generalium electione.

De electione definitorum generalium.

§. 463. 1. Definitorum generalium electio eodem prorsus modo, ac generalis prioris, fiet, et statim, ac ultimi electio publicetur, omnes simul a præside confirmentur. Verum si prior generalis absit, tunc ille, qui primo fuit electus, immediate confirmetur, et continuo præsidentis munere fungatur, aliosque definitores denuo electos una confirmet. Idem esto de secundo definitore, si primus absit: a præsidentia autem vacabit tum definitor primus, adveniente priore generali, cum secundus accedente primo; quem definitorium de electione monebit statim, ac fuerit confirmatus.

De confirmatione electorum.

§. 464. 2. Confirmatione facta, omnes una cum generali priore juramentum præstabunt de secreto perpetuo servando circa ea, quæ ad uniuscujusque munus spectant; si de secreto digna sint, vel ut talia a definitorio declarentur per majorem suffragiorum partem. Absentes idem præstabunt illico, ac advenerint; et hæc omnia in libro illius tribunalis adnotabuntur.

De serie electorum, et eorum antianitate.

§. 465. 3. Inter definitores eadem sit locorum series, ac electionum, et qui prius fuerit electus, antiquior existimetur. Hoc etiam observetur, si ob alicujus mortem, abdicationem, aliamve

similem causam alium subrogari contingat. Durante capitulo, et intra ipsum immediate post præsidem in definitorii mensa sedeant: at in cæteris communitatis actibus extra capitulum ad illum subsequantur, qui ante eorum electiones præsidentis munere fungebatur. Veteres definitores intra capitulum ex præsidentem immediate sequantur: extra capitulum vero post novos definitores, servato semper electionum ordine.

§. V.

De cœterorum prœlatorum electione

De electione cæterorum prælatorum.

§. 466. 1. Sequenti die priorum localium electiones fiant, juxta ipsorum conventuum antiquitatem. Procedatur exinde ad electionem vicarii provincialis ultramarini, et procuratoris generalis congregationis. Hujusmodi autem electiones, ut confirmentur, præsidens sub formali præcepto oretenus edicto præcipiat omnibus, et singulis capitularibus, ut intra viginti quatuor horarum spatio, coram definitorio denuntient, quodcumque canonicum impedimentum in noviter electis ipsi noverint, propter quod debeant non confirmari. Hoc elapso tempore, si nihil impedimenti, aut appareat, aut probetur, definitorium omnes indicabit habiles quo a præsidente confirmentur, sin aliter evenerit, et impedimentum ad definitorii judicium fuerit legitimum, confirmatis aliis, in excepti locum eligatur alter.

De electionibus durante capitulo faciendis.

§. 467. 2. Durante capitulo, omnes electiones, sive superiorum præsulum, sive localium, quæ causa mortis, aliove titulo fieri opus sit ab universo capitularium cœtu fiant: ab eodem etiam admittantur, aut rejiciantur, quæcumque renunciationes tunc temporis occurrant.

§. VI.

De visitatione eorum, qui definitoris munere functi sunt.

De visitatione eorum, qui definitoris munere functi sunt.

§. 468. 1. Absolutis electionibus, capituli præsidens eos visitare curet, qui præcedenti triennio definitoris munera exercuerunt. In istiusmodi inquisitionis secretarium primum definitorem assumat, vel si absit, qui proxime sequitur; dummodo ex illis non sit, qui visitari debent; ab ipsoque juramentum sumet de fidelitate servanda, quod ad ejusdem visitationis caput inscribi debet. Deinde formale præceptum cunctis vocalibus (præsentibus definitoribus exceptis) scripto imponat, ut quidquid de illis noverint animadversione dignum, tam circa eorum mores, et regularem observantiam, quam circa sui muneris administrationem, coram ipso, et secretario detegant. Postea singulos vocabit, et quæ pro testimonio dixerint, quidquid illud sit, juramento adhibito, idipsum attestetur, et una cum teste, et secretario subscribat.

De iis, qui ab visitatione exempti sunt.

§. 469. 2. Omnium dicta, simul cum inquisitione in eosdem definitores ante capitulum facta in monasteriis, ubi commorabantur, definitorio referat, intra biduum, aut triduum dijudicanda; si autem eveniat, ut visitatus de mensa sit definitorii, ab illa pro tunc recedat, et ejus locum sufficiat ad hanc causam tantummodo judicandam, dignior e capitularibus juxta dicta capite antecedenti. Prior generalis denuo electus, aut actualis capituli præsidens hujusmodi visitationi non subjaceant, tametsi definitoris officium exercuisset.

De pœnis irrogandis contra reos alicujus probatæ culpæ.

§. 470. 3. Si quæ culpæ fuerint in aliquem legitime probatæ, et ab audita parte (quæ illico certior fieri debet) exceptio nulla, nullave excusatio deferatur, eas penitus enervans proportionali pœna puniatur; ita ut publici, notabilisque criminis convictus, publicæ quoque admonitioni, scriptæ tamen, et a definitorio approbatæ, una cum pœna ab ipso inflicta, coram capitulo submitti debeat: sin minus, privatim, vel coram definitoribus dumtaxat, corrigatur. Si vero aliquid de testibus, aut reo fuerit allegatum, cujus probatio ultra tridui spatium plus temporis requirat, teneatur definitorium hujusmodi causam in posterum retinere, et intra menses tres, inquisitione facta, quod dubium fuerit, discutere, ac tandem pro meritis sententiam proferre.

De nuntiandis vocalibus delinquentibus in electionibus

§. 471. 4. Hac visitatione peracta, aliud formale præceptum imponat capituli præsidens omnibus, et singulis capitularibus, aut apud ipsum, et secretarium sub juramento denuntient, quoscumque invenerint vocales, quos circa peractas electiones contra justitiam, aut charitatem graviter deliquisse cognoverint: similiter eos, qui, licet vocales non essent, electionibus tamen sese injuste immiscuerint: et tandem definitorii consensu, quos reos esse cognoverit, eisdem meritas infligat pœnas; observatis iis, quæ supra n. 2. sunt ordinata.

§. VIII.

De forma condendi leges, et acta

De forma condendi leges, et acta.

§. 472. 1. Sequentibus sessionibus alia pertractentur, et statuantur, quæ ex constitutionibus nostris generali capitulo reservantur; et illa quoque (si placeant, et congruant) quæ ex jure communi, consuetudine, aut privilegiis (et si sacris aliis ordinibus indulta fuissent) eidem competunt; dummodo regulæ non obsistant, nec ad ejus relaxationem, sive dispensationem aliquo modo condueant. Hac de causa fas erit præsidenti, quæcumque communi congregationis bono congruentia cæteris decernenda proponere. Eodem quoque jure gaudebunt singuli definitores; ita ut si quis eorum aliquid proposuerit, teneatur præsidens, vel (si renuat iste) definitor ipse cæteris imperare, ut unusquisque suum sensum super re exposita manifestet; et exinde cuncti per secreta suffragia quid tenendum, definiant. Graviora negotia, ut maturius præmeditentur, in una sessione proponantur, et ad aliam decisio differatur. Idem servetur, quoties vocales quinque postulaverint ut ex eis, quæ vetita non sunt, aliquid proponatur.

De variatione constitutionum non proponenda.

§. 473. 2. Nemini autem liceat ipsi neque capituli præsidi, proponere, ut ad constitutiones jam stabilitas, tum ad mores, cum ad regimen spectantes, aliquid addatur, aut imminuatur; vel, ut aliquid in materia regiminis, unica vel vice, dispensetur; qui secus fecerit e capitulo statim ejiciatur, voceque activa, et passiva privetur: attamen si major capituli pars expostulet, ut de præfatis rebus aliquid proponatur, præsidens id facere non detrectet, et vocales de propositæ rei utilitate satis inter se conferat, ac demum per secreta suffragia approbent, vel rejiciant.

Reservationes speciales.

§. 474. 3. Approbari autem nequeat, nisi per tres ad minus, e quatuor suffragiorum partes, tuncque, ut simplex ordinatio interim servanda, donec in duobus aliis capitulis generalibus, de triennio in triennium immediate sequentibus, a præside, vel quovis alio proposita, cum tribus etiam e quatuor suffragiorum partibus approbetur; sicque ad ultimam approbationem, et non antea, vim constitutionis obtinebit. Si vero in aliquo ex tribus dictis capitulis, aut non proponatur, aut non approbetur, illico extincta censeatur.

Conditiones servandæ pro abrogatione constitutionum.

§. 475. 4. Tria hæc præterea observari præcipimus 1. Ut aliqua constitutio ab apostolica Sede approbata abrogari queat, præter modo dicta, ejusdem sanctæ Sedis confirmationem obtineri volumus 2. Ut hujusmodi ordinationes tempore intermedio obligationem inducere possint, debent, quo tempore ad conventus mittuntur, secum afferre testimonium, per quod cunctis pateat, et ad constitutionem dirigi, et a requisito suffragiorum numero fuisse approbatas. 3. Si itidem major capituli pars dispensationem aliquam expostulaverit in his, quæ ad regimen spectant, poterit capitulum, concurrentibus tribus e quatuor suffragiorum partibus, pro unica tantum vice in triennio, ad certumque, ac determinatum tempus, eam concedere.

Idem ut supra

§. 476. 5. In constitutionibus vero, quæ ad mores attinent, si justa, et rationabilis interveniat causa, necesse non est, ut dispensatio a majori capituli parte proponatur; neque ut approbetur, indiget plus quam duabus ex tribus suffragiorum partibus: dummodo ultra triennium non extendatur dispensatio, nec in sequenti capitulo confirmetur, nisi eodem prorsus modo, ac si prima vice approbetur. Hæc autem ad eremi constitutiones nolumus extendere, neque ad alias expresse exceptas.

De divisione congregationum in provincias facienda.

§. 477. 6. Poterit etiam generale capitulum, favente majori suffragiorum parte, congregationem in provincias dividere, et peculiare unicuique regimen constituere: dummodo in omnibus, proportione habita, universali regimini his in constitutionibus statuto respondeat. Eisdem numero suffragiis eligere poterit vicarium provincialem, qui aliquos ejusdem congregationis conventus regat. At, hoc si eveniat, vicarius ipse priori generali erit immediate subjectus, priores omnes loco præcedet, jusque suffragii in capitulo habebit; uti etiam suæ ditionis priores.

De stabiliendis actis ad temporale, et spirituale congregationis augumentum.

§. 478. 7. In omnibus aliis, quæ ad spirituale, sive temporale congregationis augmentum, ad debitam constitutionum observantiam, ad optatam religiosorum pacem, ad probam conventuum œconomiam, ad aliaque similia conducere videantur, poterit idem capitulum acta stabilire, a majori suffragiorum parte approbata; dummodo constitutionibus non adversentur: alias irrita, et tanquam a non habente potestatem dimanata, existimentur. Durabunt autem ad insequens usque capi-

tulum, ubi, si confirmatæ non fuerint, nullius roboris in posterum habeantur.

De confirmatione actorum, ut vim legis obtineant.

§. 479. 8. Quamvis autem pluribus in capitulis ejusmodi acta confirmentur, vim tamen legis nunquam obtinebunt; nisi prius servetur ordo ad aliquid constitutionibus addendum præstitutus. Ut confirmationem obtineant, coram omnibus legi debent; eritque tunc unicuique liberum, quidquid contra ipsa habuerit, obiicere, et quæ sic fuerint ab aliquo reclamata, seorsim ab aliis subeant suffragiorum periculum.

De confirmatione ordinationum a definitorio latarum.

§. 480. 9. Eodem prorsus modo confirmari debent a capitulo, quæcumque ordinationes a definitorio fuerint emanatæ; et nisi confirmentur, censeantur abrogatæ; trienioque sequenti nequeant a definitorio renovari, nisi nova subsit causa. Poterit tandem generale capitulum in pœnis a quocumque superiore inflictis dispensare, etiam si perpetuæ sint.

De declaratione dubiorum uni capitulo generali reservanda.

§. 481. 10. Si super alicujus constitutionis intelligentia dubium aliquod oriatur, quod ex aliis earumdem constitutionum locis expediri nequeat, capituli generalis erit sensum declarare, cui omnes inhærere debent, donec a sequenti aliquo capitulo, vel id non confirmetur, vel aliud statuatur. Hujusmodi autem declarationes, et quæcumque alia a capitulo fuerint præstituta, in libro ad id deputato fideliter a secretario perscribantur, et in definitorii archivio perpetuo reserventur. Præterea eorum exempla, quæ ad subditorum notitiam pervenire debent, a præside, et secretario subscripta singulos in conventus quantocius mittantur; ubi coram communitate legi debent, et in libro transcribi, ac in arca trium clavium asservari.

De suscitatione vocalium habenda a præside, ut sensum aperiant circa observantiam constitutionum.

§. 482. 11. Prope finem capituli curent vocales tam prælatorum, quam subditorum reformationi, bonoque totius congregationis nomini pro viribus incumbere, sicque a præside sciscitati = Utrum in omnibus congregationis conventibus constitutiones nostræ in sua viridi observantia consistant? an earum aliqua a pristino defecerit vigore; indigeatque proinde validiori fulcimento, ne penitus extinguatur? Singuli per ordinem, omni exuta carnis, et sanguinis imbecilitate, libere respondeant; et nullus alium loquentem interpellare audeat.

De acceptatione privilegiorum a sancta Sede concessorum.

§. 483. 12. Eodem modo se habeant, cum secundo fuerint a præside interrogati = An aliquid sciant mali, quod rationabiliter in congregationis damnum vergere timeatur; et quibus mediis judicent, posse illud opportune præpediri? = Hæc omnia, si in una nequeant sessione deliberari, ad aliam, vel ad plures protrahantur: postquam autem plane fuerint absoluta, præsidens suo, totiusque capituli nomine omnia privilegia a sancta Sede apostolica, tam nostræ, quam aliis religionibus indulta, acceptabit, quo ad ea, quæ regulæ, et constitutionibus non opponuntur.

De cathalogis religiosorum.

§. 484. 13. Deinde singuli prælati locales cathalogos duos capitulo exhibeant, unum religiosorum sui conventus, adnotando insimul eorum nomina, patriam, ætatis, et professionis annos, conventus, ubi professionem emiserunt, et tandem, si confessarii, vel concionatores sint: alterum, in quo scripta inveniantur nomina, patria, ætatis, et professionis anni religiosorum, qui in tota congregatione eodem triennio e vita decesserunt.

De testimonio præbendo super legatorum implemento, aliisque ad hospitium pertinentibus.

§. 485. 14. Præsidentes hospitiorum hujusmodi cathalogos transmittere teneantur, insuperque testimonia, e quibus constet de missarum, tum legatorum, cum manualium satisfactione, et an ære alieno gravatum sit hospitium. Deinde prælati locales mentionem faciant insignium sui conventus benefactorum, et demum omnes capitulares per secreta suffragia conventum designent ad futurum capitulum habendum. Omnes autem in Domino hortamur, ut in hac conventus designatione illos interponant, qui a sæcularium strepitu, et frequentia sunt remotiores, nisi aliud justa, et rationabilis causa suadeat.

§. VIII.

De modo capitulum absolvendi

De modo capitulum absolvendi.

§. 486. 1. Ultimo capituli die solemnis cantetur, et gratis offeratur missa pro defunctis nostræ congregationis; pro fratribus, qui associationis literas obtinuerunt, et pro benefactoribus: qua finita, concio habeatur, et consuetum responsorium canatur, quibus omnes capitulares interesse debent.

De confessione, et amplexu in absolutionem capituli habendo.

§. 487. 2. His absolutis, omnes ad capituli locum se recipiant, ubi præsidens, flexis genibus, humilem de propriis defectibus confessionem faciat coram capitularium digniore sedente, (aliis interea stantibus) qui, et a censuris eum absolvet, et plenariam indulgentiam illi applicabit. Idem agent una omnes coram præside, et præsidens

erga ipsos, ut in cæremoniali præscribitur: cumque omnes se mutuo, et peramanter amplectentes, de felici exitu capituli congratulentur, statim clara voce legantur omnia, quæ a capitulo facta, et decreta ad librum ejusdem capituli transcripta fuerint, et a vocalibus, ac secretario subscribantur: et tandem ipsi quamprimum ad suum quisque monasterium iter instituant, nisi a priore generali, vel præside, alio se divertendi facultatem obtineant.

Caput. III.

De generali definitorio

§. I.

De ejus œconomia

De œconomia definitorii.

§. 488. 1. Secundum congregationis tribunal in quo post generale capitulum suprema residet totius congregationis auctoritas, atque potestas, generale est definitorium. Absoluto capitulo, protinus congregari debet, et ante omnia, ex quatuor definitoribus unum eligere ejusdem definitorii secretarium, qui juramentum de secreto, ac fidelitate servandis statim præstabit. Si autem hic alicui definitorio interesse non valeat, idem definitorium alium assumat, quo ejus vices agat, et ab ipso etiam iuramentum exquirat: erit namque illegitimum definitorium, in quo juratus desit secretarius.

De munere secretarii.

§. 489. 2. Præcipuæ secretarii partes erunt omnes, et singulas sessiones, et quæcumque in ipsis acta fuerint, fideliter perscribere in libro ad id designato (cujus paginæ sint suo quæque numero, ac prioris generalis manu, et nomine signatæ; insuperque in prima, et novissima authenticum affigatur ipsius præsulis testimonium; quo earum numerus exacte referatur) et postquam scriptæ fuerint, in eadem vel alia sessione coram definitorio perlegere, ac tandem una cum priore generali, et definitore ex assistentibus antiquiore immediate subscribere. Hujusmodi librum, et quæcumque alia scripta ad definitorium spectantia in archivio sub clave, ita caute custodire debet secretarius ipse, ut nulli unquam, præter priorem generalem, aut definitores, legenda possit ostendere absque definitorii permissione.

Idem ut supra

§. 490. 3. Præterea teneatur omnia, et singula, quæ fuerint a definitorio decreta, stabilita, aut concessa transcribere, transcriptaque, ad quos attinent conventus, aut singulares personas, mittere, interposita officii fide, propriique nominis subscriptione: ac insuper definitorio sequenti ante omnia rationem reddet de eorum, tum missione, cum executione, et hoc ipsum in prædicto libro adnotabit. Præfatæ literæ definitorii sigillo muniri debent, illæ præsertim, quæ electionem, aut commissionem, aut formale præceptum, aut juridicam sententiam continent; et a priore generali (cujus nomine fieri debent, expresso quoque definitorii consensu) subscribi. Veruntamen ad secretarium tantummodo spectat eas mittere.

De definitoriis ordinariis.

§. 491. 4. In definitorio immediate post capitulum designetur dies, et locus, quibus iterum congregari debet mense decembris; et idem observetur de uno in aliud definitorium ordinarium, quod bis in anno, videlicet, mense maii, et decembris inviolabiliter celebrari volumus. Hujusmodi designatio fieri debet per schedulas propria uniuscujusque manu conscriptas, et conventibus patefieri; ut non modo definitores sciant, quo, et quando accessuri sunt, sed etiam religiosi, ubi tempestive possint suos judices adire. Si vero aliquam ob causam definitores in præfixum locum convenire nequeant, in præcedenti aliquo definitorio extraordinario alium permutare poterunt. Tempus durationis definitorii non præfigimus, sed in unoquoque id temporis impendatur, quod negotiis ibi occurrentibus absolvendis necessarium fuerit; nec terminari valeat, quin a majori suffragiorum parte absoluta esse declaretur.

De definitoriis extraordinariis.

§. 492. 5. Poterit prior generalis, cum sibi justum videbitur definitorium extraordinarium congregare: immo id peragare debet paulo ante capitulum generale, ut generalis, quas tunc reddet procurator generalis de acceptis, et expensis in toto triennio, rationes dispungantur. Illud debet etiam congregare, quoties tres e quatuor definitores postulaverint: et si noluerit, tres ipsi definitores, tum priori generali, cum alii definitori, diem dicant, qua debeant ad definitorium convenire, in conventu, qui a tribus ipsi designabitur, celebrandum. Si quis illorum statuto tempore non accesserit, ad octo usque dies (nisi sit periculum in mora) expectetur, quibus elapsis, si non adsint, a tribus

ipsis celebretur definitorium; et ante omnia, tam secretarii (si absit) quam aliorum absentia eligantur substituti (ex patribus qui prioris generalis munere functi sunt, vel si desint, aut impossibilitate detineantur, ex his, qui definitores fuerunt, antiquitatis, et electionis ordine servato) et hæc omnia teneatur secretarius in libro definitorii, fideliter scribere.

De iis quæ in definitoriis observanda sunt.

§. 493. 6. Idem fiet in definitorio ordinario, si minor definitorum pars desit; excepto quod nulla tunc ratione queant ultra præstitutum tempus absentes expectare, aut iterum arcessiri; sed eorum substituti statim eligantur, ita ut nullum existimetur definitorium ordinarium, extraordinariumve, cui desit quinarius suffragantium numerus, nisi sit pro electione eorum, qui in absentium vices subrogari debent. Si vero major pars desit, definitorium non habeatur, usque dum omnes conveniant; et tunc, quod primum celebretur, ordinarium existimabitur.

De supplendis definitoribus morte peremptis.

§. 494. 7. Si trium, aut quatuor definitorum mors simul accidat, vel uno eodemque tempore eorum munera omnino vacent, tunc duo, qui residui sunt, definitorium quantocius congregare teneantur, nullam tamen substitutorum electionem facient, sed ex illis patribus, qui supra num. 5. commemorati sunt, tot accedant (et si non vocati) quot sufficiant, ut una cum residuis quinarium numerum compleant, et quotquot desint definitores, eligant.

Idem ut supra.

§. 495. 8. Quod si definitorium (nolit Deus) totum dispereat; ex jam dictis patribus primus, vel eo impedito, expeditus alius, qui sequitur, sex aliis eodem ordine subsequentibus diem dicat, et conventum designet, in quo simul cum ipsis vicarii generalis, ac definitorum electionem faciat, nullamque aliam in congregatione (cui interim præsidebit) valeat potestatem exercere. Idem pater, vel, eo impedito, alius ex supra memoratis, arcessiri debet ad definitorium, quoties pro electione alicujus substituti quatuor tantum concurrunt suffragia, et paria sunt ad tertium usque scrutinium; ut lis ab ipso dirimatur schedula propria manu scripta, illeque censeatur electus, in cujus favorem istius recidat suffragium.

De forma servanda in electione peragenda.

§. 496. 9. Eadem methodo, ac definitores, eligantur hujusmodi substituti, etsi præcedenti capitulo prælati munere per sexennium functi fuissent, dummodo illud actualiter non exerceant: postquam autem juramentum præstiterint vocem, et locum immediate post definitores; eamdemque, ac isti, potestatem habebunt, usque dum adveniant illi, quibus subrogati fuerunt, vel ad finem usque definitorii, si usque tunc desint. Veruntamen pro definitore absente eligi nunquam poterit substitutus in definitorio extraordinario, nec istud legitime celebrari, nisi postquam definitor ipse apto vocatus tempore ad diem in vocatoria præstitutum non aderit.

De poenis contra non intervenientes irrogandis.

§. 497. 10. Teneantur definitores ad ordinarium definitorium designato tempore, ad extraordinarium vero, quoties fuerint a priore generali, vel a majori definitorii parte vocati, convenire: aut si legitime fuerint impediti, statim per epistolam certum faciant ipsum definitorium. Si quis autem, nulla interveniente causa, vel absque expressa definitorii licentia (quæ uni tantum concedi poterit, et pro casu, quo sine charitatis læsione negari nequeat) ex industria, pertinacia, aliove futili prætextu, præcipuæ huic desit sui muneris obligationi, visitationis suæ tempore, pro qualibet vice voce careat, et loco per annum. Eidem pœnæ subsit prior generalis, si aliqua sui muneris occupatione, justave alia occasione non præpediatur, de qua similier definitorio rationem reddet.

De iis, quæ in definitorio proponenda sunt.

§. 498. 11. Unam inter, et aliam definitorii sessionem (quæ per unam saltem horam durabit) plusquam dies una non intercaletur; et in ipsis prior generalis, vel, eo absente, antiquior definitor quæcumque agenda sunt, proponat; singuli vero, quid de illis sentiant verba prius, et omni libertate dicant, quin ab aliquo, ipso vel priore generali interpellari possint. Secretis deinde suffragiis, quid tenendum, definiant. Quidquid fuerit a præside prætermissum, poterit definitorum quilibet proponere, si ad definitorii jurisdictionem spectaverit, vel communi bono fuerit consentaneum. Item, si duo ex ipsis conveniant, et petant, ut res aliqua quomodocumque proposita decidatur, id ulla absque contradictione fiat. Teneantur pariter in sequentem differre sessionem, quoties definitor aliquis, vel ob negotii difficultatem, vel ob justam causam, tempus petierit ad rem maturius perpendendam.

De voto pro tribunali sedendo emittendo.

§. 499. 12. Nihil decidant, aut disponant, imperent, aut concedant, nisi omnes simul pro tribunali sedentes; et suum quisque per globulos albos, et nigros latenter immissos consensum exprimat, aut dissensum præterquam in

electionibus, quæ per schedulas fieri debent, uti diximus: et etiam in casu, quo a constitutionibus hujusmodi consensum per literas exhiberi permittitur, adhuc soluto definitorio; quo in casu, et si sufficiat, ut tres ex definitorio annuant, omnes tamen consuli debent: quæcumque autem fuerint aliter decisa, vel disposita, vim nullam habeant.

Declarationes circa vota hujusmodi.

§. 500. 13. Veruntamen si quid in definitorio proponatur, cujus decisio in grave definitorum damnum cedere possit, vel id timeat aliquis, tum poterit, si velit, suffragium suum manifeste ferre, et in sui defensionem testimonium a secretario petere authenticum, et juratum, ex quo constet, quomodo se gessit, quodque suffragium tulit. Teneatur autem secretarius testimonium illud exhibere, quin a definitorio valeat impediri; quod si non faciat, pœna gravi per diem, et privatione vocis activæ et passivæ per mensem puniatur.

De sancitis per definitorium iterum non proponendis.

§. 501. 14. Quidquid a definitorio fuerit semel sancitum, nequeat iterum proponi, definitore aliquo absente; etiamsi quinarius numerus aliunde compleatur: si vero omnes adsint, et quatuor e quinque conveniant, ut iterum proponatur, tunc fieri poterit, et exinde suffragiorum pars major sufficiet, ut prior illa sanctio revocetur.

§. II.

De rebus, quarum decisio ad generale definitorium spectat.

De rebus, quarum decisio ad generale definitorium spectat.

§. 502. 1. Ea præter, quæ diversis earum constitutionum locis definitorio dijudicanda attribuimus, ad ipsum spectare volumus, in primis decidere quæcumque occurrant dubia, tam circa ordinis manuale, quam circa cæremoniale: immo etiam in ipsis, prout rerum et temporum circumstantiæ exegerint, aliquid mutare, addere, vel minuere: dummodo nulli adversentur constitutioni. Dubia etiam circa constitutiones tum fratrum, cum monialium exorta declarare: acta quoque pro universa congregatione stabilire, modo capite antecedenti præscripto in constitutionibus, ad mores spectantibus dumtaxat, nec generali capitulo reservatis, dispensare, sed hæc nonnisi raro, justaque de causa, nunquam ultra annum, et quatuor ex quinque concurrentibus suffragiis; illæ vero dispensationes, quæ unico actu finem suum consequuntur, ratæ omni tempore habeantur, etsi statim ipsa dispensatione non utatur.

De poenis a constitutionibus statutis non remittendis.

§. 503. 2. Nequibit tamen pœnam perpetuam a constitutionibus statutam vel a quolibet superiore inflictam, remittere: id namque solus generalis capituli erit, duobus e tribus suffragiorum partibus faventibus. Nequibit etiam, (nec capitulum generale juxta decretum Innocentii XII.) dispensare, ut in aliquo monialium nostrarum conventu plus quam una et viginti sint: attamen, si aliqua in amentiam devenerit, et per triennium, in ipsa perduraverit, facta de hoc juridica quæstione, poterit definitorium vacuum declarare locum, et permittere ut alia in ipso admittatur, juxta declarationem Urbani VIII.

De dispensationibus non concedendis.

§. 504. 3. Nulla etiam definitorio sit potestas dispensandi, ut puellæ aliquæ ad habitum admittantur, quæ decimum quintum ætatis annum nondum expleverint: hanc enim dispensationem capitulo reservamus, nobilibus tantum personis concedendam. Item nulli personæ concedere poterit locum perpetuum in monialium conventibus, nisi titulo patronatus, aut fundationis, unum tantum, vel ad plurimum duo. Verum quæ puellæ ad hujusmodi locum admittendæ sunt, debent prius a monialium capitulo probari, et illas habere dotes, quæ in quibuslibet aliis requiruntur, ac insuper omnia ad novitiatus annum præbere, quæ a cæteris præberi solent.

De facultatibus circa ingressum monialium.

§. 505. 4. Definitorio etiam non permittimus, ut cuicumque fœminæ, quantumvis nobili, consensum præbeat ingrediendi monialium nostrarum conventus, licet facultatem ad id a Sede apostolica obtinuerit, nisi simul præceptum contineat. Erit autem definitorii facultatem concedere, ut ab uno in alium locum intra eamdem civitatem transferri possint conventus, sive fratrum, sive monialium; et etiam, ut aliquot moniales a conventu in conventum transeant, fundationis causa, vel alia a jure permissa servatis tamen a jure servandis.

De fundationibus conventuum.

§. 506. 5. Item, novas conventuum, tum fratrum, cum monialium fundationes admittere, vel admissas deserere, servatis de jure servandis novorum utriusque sexus. Nullam tamen poterit admittere, quæ parochiale munus adjunctum habeat, vel a religiosis, vel a sæculari parocho administrandum. Nullam etiam, ubi quindecim saltem religiosi ex consuetis eleemosynis, proprioque labore nequeant commode su-

stentari. Nec tandem plures; sive fratrum, sive monialium in eodem loco: erit quippe hoc solius capituli. Curabit autem ut conventus (eremitico excepto) extra urbes ædificentur, sed non procul ab ipsis, ut religiosi a sæcularium frequentia semoti, possint insimul eorum saluti quandoque vacare.

De donatione bonorum.

§. 507. 6. Immobilia bona, mobiliaque etiam notabilis pretii, unius conventus alteri donare poterit, de consensu tamen communitatis, a qua possidentur; atque omnibus conventibus (cum id necessitas exegerit) imperare, ut pro expensis definitorio, communique totius congregationis, sive monasterio alicui, necessariis, aliquod pecuniarum subsidium præbeant, servatis tamen in his cæteris de jure servandis.

De iis, quæ permitti possint circa ædificia.

§. 508. 7. Ædificia plus æquo sumptuosa, quæcumque paupertatis limites transgrediantur, minime permittat. Ut autem omnia certis dimensionibus circumscribantur, statuimus, ut ecclesia quadraginta tantum palmos latitudinis habeat; latitudinique respondeat longitudo, et altitudo: quilibet claustri angulus, in longum ad octoginta, vel ad plurimum octoginta quinque palmos protendatur, in latum vero duodecim, aut tresdecim palmos non excedat: cellulæ in majoribus conventibus sexaginta, in minoribus vero triginta, et non amplius esse poterunt; sexdecimque in longum, et latum palmos non excedant: permittimus tamen septem alias majoribus in conventibus, et quinque in minoribus, reliquis ampliores in valetudinarium designatas. Officinæ tandem, et parietum altitudo locorum capacitati accommodentur, quin moderationis modum excedat. In fine harum constitutionum apponitur palmus has dirigens mensuras.

De iconographia conventuum in archivio servanda.

§. 509. 8. Ut hæc exactius observentur, præcipimus, ut in definitorii archivio duæ semper reserventur iconographiæ a perito aliquo artifice delineatæ, una pro majorum, altera pro minorum conventuum constructione; ut si quis denuo fundari debeat, juxta illam, quæ definitorio aptior visa fuerit, et ab eodem subscripta, tota novi ædificii fabrica construatur; quin possit quis aliquid addere, vel minuere, aut mutare absque ejus licentia in scriptis exhibita, sub pœna privationis ab officio per annum prælatis, subditis vero, vocis, et loci (vel si voce careant) pari pœna infligenda.

De constructione hospitiorum pro confessariis monialium.

§. 510. 9. Præcipimus etiam, ut nullum hospitium pro monialium nostrarum confessariis extrui possit sine definitorii facultate: et quæ sic fuerint constructa, taliter disponantur, ut illorum fores, et januæ e regione nunquam sint foribus, et januis conventuum, nec intergerinus paries rotam, aut foramen aliquod habeat, quo possint (titulo adhuc confessionum) hinc inde inspicere, videre, vel audire. In hujusmodi hospitiis bini semper confessarii degant, una cum laico, illique præsideat, qui ad id fuerit a definitorio designatus; et ecclesiasticas monialium functiones peragat, quoties prior, aut superior prælatus non adsit.

De historiographo congregationis.

§. 511. 10. Spectat etiam ad definitorium congregationis historiographum, et quemvis alium scriptorem (si congruum videatur) eligere, suæque electionis patentes literas exhibere, ac in ipsis injungere, ut elapso ab electione anno, in singulis definitoriis decembris mense celebrandis, quidquid scripserint, coram ipso manifestent, ut juxta scriptorum merita decernat, inceptumne opus prosequi oporteat, an ab eo desistere. Hi scriptores eamdem, ac lectores, vitæ rationem observabunt; insuperque ab oratione mentali vespertina, et conscientiæ disquisitione immunes erunt, necnon a communi mensa nocte; antemeridiana vero communiter assistent.

De impressione et publicatione operum.

§. 512. 11. Nemini autem liceat, sub pœna privationis ab officio, activaque, et passiva voce per biennium, opus aliquod, quamvis ab alio scriptum, typis mandare, quin prius illud definitorio manifestet, ab eoque tradatur duobus saltem censoribus, qui plene capiant materiam, de qua agitur, et unus saltem sit in sacra theologia apprime versatus: ut, quæ ibi fuerint descripta pervolutent, et quæ a recto, aut vero deflexisse viderint, fideliter adnotent, formalique præcepto astringantur, ne extra definitorium evulgent, quid de libro sentiant. His omnibus absolutis, opereque a mendis expurgato, poterit auctor de definitorii licentia illud prælo committere: et sub prædicta pœna, et sub formali præcepto denuo a definitorio injungendo, nequeat aliquid addere, mutare, aut minuere, absque nova ipsius facultate, neque ipsum a typis jam excussum divulgare, quin prius a definitorio examinetur, si, vel non, authographo conforme. Non liceat etiam auctori pecunias in editionis sumptus procurare, aut editis libris arbitrio suo uti, vel de venditis ipsis, pecuniam

sibi reservare; sed omnia hæc priori, ubi conventualis est, reservamus.

De jure puniendi, et expellendi reos.

§. 513. 12. Privativo jure ad definitorium attinet in eos, qui gravissimam culpam perpetrarunt, animadvertere, et incorrigibiles ab ordine expellere, servando, quæ a sacris constitutionibus circa hoc decreta sunt. Idcirco ad hujusmodi electionem duos alios adsciscet patres ex gravioribus, sapientioribusque in singulis capitulis generalibus ad hoc munus eligendis, sive prælati sint, sive subditi; qui dum munus suum exercent, eisdem, ac definitores honoribus fruantur.

De sententiis criminalibus.

§. 514. 13. Criminales istæ sententiæ, actaque omnia judicialia ipsis præcedentia in archivio definitorii consuta reserventur, quo ad usque reorum mors comperto habeatur, tuncque illico comburantur; nisi in raro aliquo casu definitorium aliud decernat. Idem erit de aliis quibuscumque criminalibus sententiis. Præterea definitor secretarius teneatur easdem in libro adnotare; nunquam tamen crimina, aut pœnas propalare, neque aliud quidpiam, quod infamiam præseferat, indicare.

De loco archivii, et forma in eo servanda.

§. 515. 14. Hæc ut perficiantur, statuimus, ut in Ulyssipponensi conventu Dominæ nostræ a Remediis, et in Coimbriensi divi Joseph ab eodem definitorio designetur locus, ubi generale ordinis archivium construatur, quod duabus occludatur clavibus, penes definitorem secretarium semper servandis. Hocce intra archivium duo, aut plura sint armaria, variis loculamentis, et numeris discriminata; in quorum primo serventur Bullæ, ac Brevia apostolica, cæteraque scripta ad congregationem spectantia, numero, et ordine collocata, insimulque repertorium, in quo cujusque numerus adnotetur, in secundo criminales religiosorum causæ, et quævis alia scripta, quæ definitorii judicio occultiora esse debent. Primum una tantum clave, penes secretarium manente, obserari debet; secundum vero, tribus diversis, quarum primam habeat generalis prior, secundam et tertiam antiquiores definitores, itaut duæ nunquam apud unum esse possint, nec armarium istud reserari, nisi tribus clavigeris, ac coram definitorio, vel de illius mandato. Secretarius cum ab officio abierit, teneatur successori suo claves ad eum spectantes tradere, ac repertorium ab utroque subscriptum, ex quo constet, quæ scripta accepit, quæque triennii decursu sunt addita.

De jure alias poenas irrogandi definitorio reservato.

§. 516. 15. Solius etiam definitorii est, pœnam depositionis ab officio infligere. Prioribus, visitatoribus, vicariis, ac priorissis canonice electis, ob delicta in constitutionibus expressa, vel quando jus ita expostulaverit (dummodo hæc prius juridice probentur) et in eorum locum vicarios substituere. Renuntiationes accipere quorumcumque superiorum, ac ministrorum a generali capitulo electorum, cum se se extra capitulum abdicant; et successores eligere, ac officia, quavis de causa vacua, conferre. Verum si generalis prior cum uno simul definitore, vel duo definitores simul renuntiaverint, secundi renuntiatio non admittatur, quin pro primo alius subrogetur. Teneantur definitores, cum ordinarie congregantur, in vacantia officia electiones peragere: si autem ea sint definitoris generalis, quomodocumque congregentur, electiones istas fieri mandamus.

De punitione prioris, et ejus vicesgerentis.

§. 517. 16. In re gravissimi momenti, uti est si (quod absit) prior generalis, aut ejus vices gerens pravo nimium sæcularium, aut religiosorum scandalo procedat; si religionem cum notabili relaxatione, aut regulæ transgressione in rebus gravibus, gubernet; si definitorii jurisdictionem usurpaverit, et congregationis regimen in his constitutionibus præfixum in toto, vel in parte audeat impedire, vel mutare; vel in constitutionibus ipsis immutationem aliquam procuret, modo prætermisso ab ipsis præscripto; si officii sui prolongationem quæsierit; et denique si crimen aliquod patraverit ex illis, quæ a jure solent pœna capitis, aut perpetua ad triremes damnatione puniri: eis in casibus poterit, et debet definitorium contra eum procedere sequenti modo.

De suffragiis habendis contra priorem, ut puniri valeat.

§. 518. 17. Antiquior definitor sub pœna privationis vocis per biennium visitationis suæ tempore infligenda, teneatur reliquos definitores congregare, et ex gravioribus supra §. 1 num. 5 memoratis tot vocare, quot sufficiant, ut novem constituant suffragia: quod si noluerit, aut omiserit, cæteri definitores de communi consensu, etiam per literas exhibito, hoc faciant, teneanturque præfati patres statim, ac fuerint vocati, accedere, et una cum definitoribus, in priorem generalem procedere, ejus causam judicare, et si opus fuerit, eum poterunt ab officio deponere, septem ex novem concurrentibus suffragiis.

De monitionibus præmittendis.

§. 519. 18. Priusquam tamen ad id perveniant, (si ad eorum judicium,

periculum ex mora non timeatur, et spes emendationis adsit) semel et iterum, charitate id poscente a definitoribus modeste commonefiat prior ipse generalis, ut a criminibus abstineat. Tuncque poterunt eum, per censuras etiam, (si opus fuerit) aut quovis alio modo compellere, ut in quodam certo monasterio ab ipsis designato, permaneat, et munus suum non exequatur, donec ejus causa penitus absolvatur. Et similiter religiosis, ac monialibus totius congregationis censuras, atque præcepta edicere, quæ veritati dignoscendæ, et justitiæ melius administrandæ inservire cognoverint: ut autem plenam fidem faciant, sat erit, ab antiquioribus duobus definitoribus, et secretario esse subscripta.

De sententia contra illum ferenda.

§. 520. 19. Peracta juridica quæstione, acceptaque rei confessione, et defensione, si septem e novem suffragia ad depositionem concurrant, per formalem sententiam hæc pœna infligatur: tuncque prior generalis suo jam munere functus ad definitorii mensam arcessiri, et ibi suam sententiam audire debet; qui eam æquanimiter ferens, vicario generali (qui ipso jure erit definitor primus juxta dicenda capite 5.) humiliter se subjiciat.

De excusationibus rei.

§. 521. 20. Quod si reus, ut definitorii evadat judicium, asserat se mandatum, aut commissionem habere supremæ alicujus potestatis; nisi in scriptis hæc exhibeantur, minime credatur. Si vero conetur juridicam causam a definitorio in se factam, vel faciendam, violenter impedire, aut ex judicibus aliquem relegare, in carcerem detrudere, vel quovis alio modo vexare, ipso facto, et ante judicum sententiam, suo sit officio, omnique jurisdictione privatus, atque munus suum protinus occupet generalis vicarius.

De punctione definitorum.

§. 522. 21. Si quispiam ex definitoribus crimen aliquod ex nuper narratis commiserit, poterit definitorium pœnis a jure latis eum afficere, ab officio suspendere, vel si opus sit, eum deponere; dummodo quinque ad id concurrant suffragia e septem, quæ ex præfatis patribus compleri debent.

De punitione inferiorum prælatorum.

§. 523. 22. Spectat tandem ad definitorium quascumque ad se delatas causas, sive quærimonias examinare, judicare, ac de remedio providere; nec non, quos reos esse cognoverit, pro qualitate culpæ punire. Similiter prælatis inferioribus (quoties opportunum censuerit) instructiones mittere, modumque præscribere, quo se gerere debeant in ordine ad subditorum pacem, morum reformationem, et conventuum œconomiam.

Monita ad definitores.

§. 524. 23. Caveant tamen definitores 1°. Ne subditis adversus prælatos, nec prælatis adversus subditos facile credant, inaudita parte, et antequam legitima testium omni exceptione majorum attestatione comprobetur, et quin aliunde constet, hæc ab inferiore judice fuisse, aut injuste repulsa, aut non recte judicata: sed potius eos, qui hunc ordinem inverterint, aut falsitatis fuerint convicti, nunquam impune dimittant. 2°. Ne aliquid statuant, præter ea, quæ hic, aut alibi a constitutionibus eidem definitorio expresse committuntur. 3°. Ne jurisdictionem delegent priori generali, nisi in aliquo casu raro, et ad rem aliquam determinatam (dummodo nostrarum legum dispensationem, revocationemve alicuius sanctionis a definitorio jam factæ, fratrum expulsionem, prælatorum depositionem, aut renuntiationem, conventuum fundationes, aut desertiones, minime attingant (tuncque annuentibus quatuor e quinque suffragiis, et per illud tantum temporis, quod ab uno in aliud definitorium ordinarium intercesserit. Teneaturque prior generalis in primo definitorio declarare, an, et quomodo delegatione ipsa usus fuit, quod si omittat, definitores illud exquirant, ut non solum, quæ non recte facta judicaverint, emendent; sed ut etiam in definitorii libro jubeant a secretario fideliter adnotari.

Caput. IV.

De priore generali

---

§. I.

De prima ejus obligatione

De præcipua obligatione prioris generalis.

§. 525. 1. Prioris generalis munus, ut ipsum vel nomen indicat, nihil est aliud, quam cæteros congregationis fratres generaliter in omnibus anteire: ut, qui ad perfectionis metam post eum tendere jubentur, gressu premant æquali, quæ ab ipso, tanquam viæ duce, et pastore, relicta fuerint vestigia. Hinc patet, quantus esse debeat in omni virtutum genere, qui cunctis præponitur ad omnigenæ perfectionis exemplum, qualemque solicitudinem circa singulas subditorum animas habere, qui districtam pastori summo pro ipsarum salute rationem reddet.

De divino auxilio ab eo quærendo.

§. 526. 2. Hac etiam de causa, nihil de industria, scientiaque sua confidere debet, sed potius Dei opem, atque beatissimæ Virginis, sancti Joseph, et sanctæ matris nostræ Theresiæ auxilium desinenter implorare, ac tandem in arduis, gravioribusque negotiis religiosos consulere, quos literis et virtutibus maxime præditos esse cognoverit.

§. II.

De ejus jurisdictione

De ejus jurisdictione.

§. 527. 1. Eandem in omni congregatione potestatem habet prior generalis, ac immediate præsules suis in conventibus, insuperque omnem illam, quæ a jure, aut a privilegiis sibi a Sede apostolica communicatis, conceditur aliorum ordinum generalibus. Hanc potestatem exercere poterit in omnibus, non modo fratrum, sed monialium etiam conventibus; et circa omnia, singulaque totius congregationis negotia: dummodo a nostris constitutionibus non circumscribantur, aut capitulo, definitoriove non reserventur.

De sede eidem competente.

§. 228. 2. Prima ei sedes, nobiliorque locus, præ ceteris ejusdem congregationis fratribus, etiam prælatis (quibus præsidebit) in omnibus, et singulis functionibus, tametsi extra ordinis monasteria peragendis, jure competat. At officiose (ut par est) et urbane se se gerat cum aliis prælatis, præsertim definitoribus generalibus, quos intra mensam definitorii titulo » nostri reverendi patris » appellabit.

De ejus jure erigendi confraternitatem B. M. V. de Monte Carmelo.

§. 529. 3. Priori generali competit confraternitatem beatissimæ Virginis, et matris nostræ Mariæ de monte Carmelo quovis loco erigere, juxta privilegia a Paulo V. nobis concessa: licentiam præbere, ut quis ordinis scapularibus benedictionem impertiat, vel aliquem prædictæ fraternitati adscribat: postulatores ad habitum nostrum admittere; et, ut professionem emittant, servatis tamen a jure servandis facultatem concedere, tam pro fratribus, quam pro monialibus, quæ cum admittendarum parentibus, aut curatoribus pactum, sive conventionem inire non poterunt, absque illius facultate: congregationis conventus visitare: conventualitatem religiosis designare: eosque de uno in alium conventum transferre, quoties sibi videbitur expedire (si in munere a definitorio attributo non sint occupati) nunquam tamen duas simul conventualitates eidem religioso designabit, neque absque una aliquem admittet.

De jure poenas irrogandi.

§. 530. 4. Competit etiam quemcunque priorem, aut vicarium canonice electum ab officio suspendere, si irretitum inveniat iis criminibus, quibus hæc pœna expresse a constitutionibus annectitur, ipsisque vicarium substituere pro suspensionis tempore. Si tamen præfata pœna in constitutionibus non reperiatur taxata, aut in perpetuum designetur (quod similiter est intelligendum si cui pœna privationis vocis, aut loci, ultra annum infligenda sit) tunc ad definitorium tantummodo spectabit, et hujusmodi pœnam infligere, et vicarium eligere, vel priori generali, ut ipsum eligat, committere.

De jure subrogandi successores in locum defunctorum.

§. 531. 5. Itidem competit in demortui cujuscumque prioris vices, alium quempiam sufficere, donec a definitorio successor eligatur. Renuntiationem admittere illorum munerum, quorum electio, aut designatio capitulo, vel definitorio non reservantur. Excommunicatos ob violenta manuum injectionem etiam ænormem in aliquem ordinis religiosum, vel ob apostasiæ crimen absolvere, et cum iisdem, si tunc temporis celebraverint, super irregularitate dispensare. Ac demum ad plenam executionem reducere quæcumque alia in his constitutionibus expresse sibi demandantur.

De ejus jurisdictione in cœnobiis monialium.

§. 532. 6. Suam etiam potestatem exerceat in omnibus monialium sibi subditarum cœnobiis. Eas visitabit, electionibus præsidebit, et eas confirmabit: attamen, si justa detineatur causa, poterit, vel id muneris religioso gravi delegare, cui secretarium attribuat, quo ambo suffragia perscrutentur, vel electionem differre ad quatuor menses tantum, vel amplius de definitorii consensu; priorissa, cæterisque in muneribus suis ad ejus arbitrium conservatis. Quascumque officiorum renuntiationes poterit admittere; nequibit autem monialem aliquam ab officio privare, aut suspendere, quod communitatis suffragiis obtinuit, nisi iis conditionibus, quæ ad priores locales amovendos requiruntur. Nullum etiam religiosum monialium vicarium constituere queat, neque jurisdictionem ullam erga ipsas in foro externo alicui delegare, nisi in singulari aliquo casu, et ad determinatum tantummodo effectum.

De usu jurisdictionis faciendo.

§. 533. 7. Caveat autem, in jurisdictionis suæ usu sic se habere, ut numquam inferiorum munera prælatorum sibi assumere videatur, nisi pru-

denti ratione ductus, aut eorum defectu compulsus. Si secus fecerit, omni cum reverentia a definitoribus (præsertim primo) moneatur, et, nisi monitus se ipse correxerit solito visitationis suæ tempore arguatur, meritasque luat pœnas.

De usu temporalis potestatis.

§. 534. 8. In temporalibus conventus non gravet, libros, videlicet, aut quævis alia bona alteri deferendo; sive onus pecuniæ alicui solvendæ, imponendo: immo quos repererit conventus plus solito penuria laborantes, studeat quam primum allevare, superfluos inde removens conventuales, necessarios tantummodo relinquens, aut alios substituens, qui prædicatione, labore, honestoque alio, ac religioso modo utilius possint hujusmodi indigentiæ subvenire.

De subjectione inferiorum.

§. 535. 9. Inferiores prælati sub gravis culpæ pœna teneantur, quæcumque fuerint a priore generali, vel a quovis alio prælato superiore sibi, aut cuilibet religioso sibi subdito quomodocumque demandata, debita alacritate exequi: dummodo regulæ, et constitutionibus clare non adversentur. At si grave aliquod inconveniens in eorum executione repererint, ad ipsum adire liceat per se (nisi longe absit) vel per literas; et pro tunc exputare, quid quid, inspectis circumstantiis, decernere maluerit. Ne autem licentiarum prætextu quis possit immediati sui præsulis obedientiam evadere, præcipimus ut dicenti se aliquam labore licentiam a superiore obtentam, nisi eam in scriptis exhibeat, nullam ei fidem prior adhibere teneatur.

De duratione muneris prioris generalis.

§. 536. 10. Secum exercebit munus generalis prior ad successoris usque sui electionem, quæ in generali capitulo proxime sequenti fieri debet. Suum socium, sive secretarium habebit a definitorio generali designatum, qui sacerdotali sit ordine initiatus, et in trigesimo quinto ætatis suæ anno constitutus, zelo, et prudentia præditus, aliisque qualitatibus insignitus, ut ei consilio, et opere adjumento esse possit. Hoc cum munere prælaturam exercere non valeat, neque in capitulis generali, aut conventuali jus suffragii habere.

De electione, et jurejurando post electionem præbendo

§. 537. 11. Ut in definitorio eligatur, tres religiosos habiles proponet generalis prior, quo unus assumatur: quod si in primo scrutinio non fiat, tres, ac tres deinde proponat, donec tandem unus electus appareat. Antequam munus suum exerceat, coram generali definitorio jureiurando se astringat fidelitatem, et secretum sibi commendatum in sui muneris exercitio servare, et etiam in illis, quæ a capitulo, vel definitorio, vel ipso generali priore fuerint stabilita, declarata, aut mandata, sic se habere in dicendo, scribendo, aut testificando, ut ex industria, vel malitia nihil mutare, addere, sive minuere audeat.

De jure subrogandi secretarium.

§. 538. 12. Si secretarius iste e vita decedat, vel oneri obeundo inhabilis reddatur; poterit generalis prior in illius locum alium subrogare, breve tamen ad tempus, donec expeditior reddatur, aut (si perpetuum sit impedimentum) alterius electio a definitorio fieri queat.

§. III.

De visitationibus a priore generali peragendis.

De visitationibus a priore generali faciendis.

§. 539. 1. Ad priorem generalem spectat, tanquam præcipua muneris sui pars, singulos, tam fratrum, cum monialium conventus visitare, ut sic propius vultum pecoris sui agnoscat, suosque greges consideret: quamobrem teneatur omnes conventus quotannis adire, et non nisi ad tres tantum, vel quatuor ad plurimum, absque definitorii facultate visitatorem mittere.

De modo quo erit recipiendus in conventibus.

§. 540. Cum primum ad aliquem conventum (licet non visitaturus) accesserit, eo excipiatur modo, qui a manuali nostro præscribitur: aliis vero occasionibus, singulis fratribus ad tintinnabuli signum convocatis, ut ipsius adventum congratulentur, amplexum, et benedictionem perhumaniter dispenset.

De initio visitationis.

§. 541. 3. Die, et hora a se præstitutis, ut visitationem incipiat, omnes iterum, signo dato, ad chorum, commodumve alium locum convocare jubeat; ubi præmisso flexis genibus hymno = *Veni creator Spiritus* = una cum oratione = *Deus qui corda* = eos suo jam ordine considentes de illis breviter hortetur, quæ ad visitationem congruere sibi videantur; et statim hujusmodi præceptum, verbo tenus, cunctis adstantibus injungant = Auctoritate, qua fungor omnibus, et singulis hujus conventus fratribus, tam prælato, quam subditis præcipio in virtute SpiritusSancti, sanctæ obedientiæ, ac sub præcepto, ut unusquisque a me interrogatus aperiat quidquid animadversione dignum in hoc conventu vel in aliquo ipsius religioso contra Dei, aut Ecclesiæ legem,

contra regulam, aut constitutiones, sive prælatorum ordinationes deprehenderit; servato tamen charitatis ordine.

De præceptis ir.gandis in prima visitatione.

§. 542. 4. In prima visitatione hæc insuper addit = Eodem sub præcepto jubeo, ut coram me denuntient, quid quid de antecessore meo, ac de ejus secretario juxta nostras constitutiones interrogabo. Deinde, nullo addito præcepto huic formulæ finem imponet, subjungendo = Præcipio sub obedientia religiosis omnibus, ut in cellularum visitatione omnia, quæ suos habeant in usus ostendant = Præceptum hoc nec infra tres, nec ultra decem dies perdurabit; et quidquid ipsi addatur nisi sit scriptum nullius omnino roboris, aut momenti censeatur.

De visitatione sacrarii Eucharistiæ.

§. 543. 5. Posthac in primis se conferat ad visitanda sacraria sanctissimi Eucharistiæ sacramenti tempore apto, quo communitas assistere possit, illudque canere, quod in cœremoniali præscribitur, vasculum etiam olei infirmorum, confessionalia, omnemque supellectilem et quæcumque divino cultui sunt addicta, ac Ecclesiæ nitori inserviunt, de cujus munditie, atque decore majorem in modum inquiret.

De interrogatione fratrum.

§. 544. 6. Deinde advocatis ad se in cellulam suam singulis fratribus, de rebus in præcepto nuper expresso contentis unumquemque interrogabit non generaliter, sed specialiter, hac ratione = An pacem, et quietem inter se habeant religiosi; regulæque, et votis in professione nuncupatis plene atque perfecte satisfaciant? An apud sæculares debitum præseferant bonorum operum exemplum; nimiamque illorum effugiant consuetudinem, juxta modum a constitutionibus præfixum? An in officio divino, oratione, clausura, silentio, vitaque communi, et æquali defectus aliquis in prælato, aut in subditis notetur; vel abusus in vestitu, sive aliis ordinis observantiis irrepsisse dignoscatur? An prælatus publicas subditorum culpas, vel legum violationes permiserit, impune grassari; aut omiserit necessaria religiosis præsertim infirmis, juxta legum nostrarum dispositionem, subministrare? Inquiret etiam cætera quæcumque, quæ regularis observantiæ conservationi necessaria esse judicaverit.

De interrogationibus circa antecessorem.

§. 545. 7. In prima visitatione hæc de antecessore suo interrogabit» Si communem vitam, et constitutiones nostras exacte observavit, earumque observantiam zelavit? Si aliquem abusum admisit, vel admissum augeri permisit? Sique aliquo alio defectu, tum in moribus, cum in suis muneris exercitio fuerit notatus? » De secretario sciscitabitur » An regularem observantiam sit prosecutus; aut in sui muneris administratione delicta aliqua admiserit »?

§. 546. 8. Quidquid contra hos fuerit a testibus denuntiatum, nisi sub juramento firmetur, minime admittatur: quæ vero sic fuerint asserta, propria inquirentis manu perscribantur, ipsiusque simul, at deponentis nomine subsignentur. Si quæ fuerint culpæ legitime probatæ eas reo in scriptis patefaciat, quin deponentium nomina detegat, ut illis ipse respondeat; quæ autem fuerint ab ipso responsa una cum inquisitione generali definitorio conferantur, ut pro meritis sententiam ferat.

De juramento præbendo a deponentibus.

§. 547. 9. Animadversiones scriptas ulla in visitatione admittat, et si quis eas facere tentaverit, nulla ejusdem testificatio ipso in anno admittatur. Quidquid religiosorum quisque detulerit, teneatur visitator propria perscribere manu, et insuper ab ipso inquirere, num qui sint alii delatæ rei conscii? Si quos ille designaverit, eosdem visitator adnotabit, et cum delatore subscribet: congruo autem tempore a designatis testibus, vel ab omnibus religiosis (si publicum rem esse dicant) quid de ipsa re sciant, explorabit, unaque cum ipsis, quidquid exposuerint, teneatur similiter obsignare; denuntiantium vero, aut testium nomina nequibit unquam palam reo facere. Nihil deferentes testes id ipsum cum visitatore subscribant.

De rejectione animadversionum in sciptis.

§. 548. 10. Libros accepti, et expensi studiose pervolutet, ac de monasterii bonis, cæterisque ad rectam ipsius administrationem spectantibus, nec non de plena missarum satisfactione rationem quærat. Teneatur etiam coram communitate uniuscujusque habitum, et pallium circumspicere, et ad legis mensuram reducere, quidquid ab illa discessisse compererit. Communes officinas per se ipsum adeat, et religiosorum cellulas singulatim perlustret; agatque, ut nec ibi desint, quæ fuerint religiosorum usibus necessaria, nec remaneant, quæ professionem nostram dedecent. Et tandem omnia peragere teneatur, quæ in diversis harum constitutionum locis ipsi præcipiuntur.

De examine librorum accepti, ex expensi.

§. 549. 11. Deinde cunctis iterum vocatis, culpas unicuique injunctas, eisdem exponat, ut suas ipse defensiones audiat: ab omnibus tandem, quibus corporis molestiis, quibus animi angoribus afficiantur, inquirat; quo se

De confessione defectuum accipienda.

modo habeant in mentalis orationis studio, ac in salubri, tum passionum mortificatione, cum virtutum exercitatione diligentius exploret; ut omnibus ita possit, et in temporalibus auxiliari, et in spiritualibus juxta vires media sufficere, quæ ad perfectionem consequendam utiliora esse videantur.

De poenis irrogandis, et correctionibus adhibendis.

§. 550. 12. Postremo culparum capitulum celebrabit eo modo, quo conventuale fieri solet: ibique, non tam judicis, quam patris personam referens, excessus, aut defectus, quos, vel ipse notaverit, vel ab aliis legitime didicerit, aperiat, et media charitate corrigat, vel etiam puniat; ne parcendo virgæ filios odisse videatur. Utatur tamen æquitatis virga, quæ plus vitam quærens, quam vindictam, delicta ita profligare valeat, ut sospites conservet personas delinquentium; sicque omnibus correptio fiat in salutem, et sit opus iustitiæ pax, quam visitator post se relinquere studeat semper.

De ordine inter religiosos servando, in accipienda correctione, et poena.

§. 551. 13. Religiosi omnes, ut correptionem accipiant, ordine a cæremoniali præscripto accedant. Prior si aliquod crimen publicum admisit, publico quoque afficiatur supplicio; si vero major communitatis pars id ignoret, coram paucis tantum, qui bono ipsius nomini, et honori plus consulant, latenter corripiatur. Si quem visitator deprehenderit obnoxium crimini, quod suam excedat jurisdictionem, illum ad definitorium deferat; interimque si periculum sit in mora, meliori, quo possit, modo de remedio provideat. Si quem ficti, et falsi criminis delatorem invenerit, quam reo pœnam, si culpa probaretur, inferre deberet ad delatorem transferat malitiosum. Eapropter culpam, quæ per duos saltem testes non probetur, nec aperire, nec corripere, nec etiam ipsi denuntiato poterit visitator indicare; nisi ipse id cognoscat, et ex illis non sit, quæ juxta charitatis ordinem nequeunt licite propalari; quem ordinem semper observari volumus, juxta dicta prima parte capite 6.

De disciplina et absolutione a censuris.

§. 552. 14. Ad extremum capituli, præmissa ab omnibus generali confessione, communique suscepta disciplina, prout in cæremoniali adnotatur; visitator, et de censuris absolutionem, et ex privilegiis nostris indulgentias, cunctis sub hac formula elargiatur. = Auctoritate Domini nostri Jesu Christi, qua fungor in hac parte, in quantum possum, absolvo vos ab omni sententia excommunicationis majoris, vel minoris, suspensionis, interdicti, aut irregularitatis, et virtute Bullarum, et privilegiorum sacri nostri ordinis concedo vobis plenariam indulgentiam, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. =

De visitatione conventuum monialium.

§. 553. 15. Simili modo monialium conventus visitet, detque operam, ut moniales ipsæ accurate suas servent constitutiones, præsertim quæ ad divinum cultum, clausuram, ac abstractionem spectant; nec unquam permittat, ut ex monialibus aliqua sine expressa ipsius facultate in scriptis exhibita alloquatur, cancellis apertis, veloque sublato, cuicumque sæculari, vel regulari, etiam nostri ordinis; nisi iis tantum, qui in istis, et illarum constitutionibus excipiuntur. Ipsarum monialium clausuram non intret visitator nisi unica tantum vice ad eam visitandam, tuncque sæcretario stipatus, comitantibusque duobus aliis religiosis ex gravioribus: cæteræ visitationis functiones (idem erit in electionibus) extra clausuram in locutorio, vel in ecclesia prope chorum inferiorem peragantur. Qui contrarium egerit privationem ab officio per sex menses incurrat.

De probatione edendi, et dormiendi in conventibus monialium.

§. 554. 16. Inhibemus præterea visitatorem, et quemcumque alium religiosum sub gravis culpæ pœna, ne in prænarratis conventibus sub quovis prætextu prandere, cœnare, aut dormire audeant: sed ut his satisfaciant, religiosorum conventum repetant, si in loco sit; sin aliter, ad confessariorum hospitium, aut viciniorem domum se conferant, ubi moniales ipsæ victum præbere teneantur, eodem prorsus modo, ac communitati solet ministrari.

De subrogatione prioris decedentis in muneris exercitio.

§. 555. 17. Si generalis prior, dum suum exercet munus e vita decedat, primus definitor, vel si abest, qui sequitur, aut definitoribus absentibus, prior domus teneatur illico accuratum efficere inventarium rerum omnium ad defunctum spectantium, ipsasque caute servare, usque dum successor eligatur, cui fideliter tradentur, ipseque definitorio patefaciet, ut, quod justum fuerit, de ipsis disponat. Huiusmodi inventarium coram duobus testibus confici debet, quorum unus sit ejusdem defuncti sæcretarius, vel alius ab ipso, dum in vivis ageret, forte constitutus, ut scripta conscientiæ penes se retineret.

Caput V.

De definitoribus generalibus

De definitoribus generalibus.

§. 556. 1. *Ubi non est gubernator* (testatur summa veritas) *populus corruet*;

salus autem, ubi multa consilia. Idcirco constituto jam supremo congregationis gubernatore, priore scilicet generali, operæ pretium duximus aliquos e gravibus patribus, zelo et prudentia insignibus, et qui saltem per triennium in theologia, aut canonibus sacris lectoris munus exercuissent, designare; ut una cum ipso difficilioris, majorisque momenti res dirimant, ac expediant.

De numero definitorum.

§. 557. 2. Definitorum generalium titulo gaudebunt, et nec numero plures, nec pauciores erunt, quam quatuor; curentque maxime, et si non rogati, prioris generalis onus in rebus illis, quæ ad ejus salutem, et universæ congregationis regimen spectant opera, et consilio sublevare. Æqua omnium sit potestas, et juxta suarum electionum seriem immediate post generalem digniorem occupet locum semper, et ubique: sunt enim veri totius congregationis prælati superiores. Præsideant etiam in omnibus communitatis actibus, ubi non adsit prior generalis, aut localis: at toto definitorii tempore, etiam locali priore præsente, ad definitores præsidentia spectabit.

De munere definitorum.

§. 558. 3. Extra definitorii mensam peculiari conventuum regimini se se non immisceant; neque de illorum bonis, aut fratrum dispositione aliquid decernant. In conventibus a generali priore sibi designatis commorentur; in eodem autem (si commode fieri possit) nunquam duo cohabitent. E loco, ubi resident, exire nequeant sine prioris generalis, aut definitorii facultate, nisi ad sex tantum leucarum distantiam: neque in oppidum, ubi conventus est, prodire valeant sine socio ab ipsis designato, qui socius de hac designatione localem priorem certum facere teneatur.

De licentia ingrediendi cellas religiosorum.

§. 559. 4. Ubicumque fuerint, in singulas religiosorum, istique in proprias illorum cellulas, dummodo in ipsis adsint, absque alicujus prælati venia ingredi poterunt. Verum in conventibus sibi designatis conventualibus interdicimus, definitorum cellulas ingredi absque localis prioris facultate. Poterunt etiam ad ipsos religiosos, et quascumque alias personas quovis loco, et tempore, pariter ac prior ipse generalis, alloqui, et scribere: immo, quæ fuerint ab ipsis, vel ad ipsos directe literæ nequibunt, sub pœnis in his constitutionibus alibi taxatis, ab ipso neque generali priore aperiri, aut callide retardari.

De signo adhibendo a definitoribus.

§. 560. 5. Ne autem ignorantiæ titulum in excusationem possint adducere, qui hoc attentare præsumpserit, statuimus, ut præter sigillum, quo obsignantur scripta a capitulo, definitorio, et priore generali expedita, omnes prælati superiores in obsignandis epistolis propriis utantur sigillis, in quibus sculptum sit idem ordinis stemma, addita in circuitu uniuscujusque inscriptione, videlicet = *definitorium generale* = *prior generalis* = *definitor generalis primus* = et sic de reliquis. Sigillum definitorii penes definitorem secretarium semper asservetur, qui sub pœna gravis culpæ illo nunquam utatur, nisi in scriptis ab eodem definitorio expeditis.

De immunitatibus definitorum.

§. 561. 6. Quoad regularis disciplinæ observantiam, communemque vitam, sic se gerant definitores in monasteriis, ubi morantur, ut cæteris religiosis exemplo esse possint. Conventuali capitulo, et quibusvis aliis communitatis actibus, in quibus culparum correctio fiet, minime intersint; nec ulli subjiciantur pœnæ, aut præcepto, nisi a capitulo, vel definitorio fuerint injuncta. Cæterum si quis minus observantiæ custos inveniatur, vel (quod Deus avertat) pravis moribus aliis fratribus mali exempli sit, prior localis secreto, ac debita cum reverentia illum moneat: si vero non resipuerit, priorem generalem certum faciat, qui reliquorum definitorum consensu illum reprehendet, vel pro qualitate culpæ puniet.

De inquisitione definitorum facienda.

§. 562. 7. Paulo ante capitulum prior generalis per se, vel per alium (dummodo ex superioribus prælatis non sit) juridicam inquisitionem faciet de quolibet definitore in conventu suæ habitationis, conventualibusque formale præceptum imponet, ut quidquid de ipso tam circa regularem observantiam, quam circa sui muneris administrationem objurgatione dignum deprehenderint, coram ipso sub juramento detegant: in quacumque vero testificatione una cum teste subscribat. Peracta autem hujusmodi inquisitione, posteaque complicata, et obsignata sigillo proprio (vel conventus, si ab alio fiat) ad capitulum generale tuto mittat dijudicandam: a novo definitorio intra tempus capite 2°. statutum.

De vicario generali, ejusque munera.

563. 8. Primus definitor ipso jure sit vicarius generalis, ut prioris generalis vices suppleat: dum infirmus, aut legitime fuerit impeditus, munus tamen hocce non obeat sine expresso definitorii mandato, cujus est judicare, sit nec ne, legitimum impedimentum. Si autem generalis prior morte fuerit præoccupatus, et hoc eveniat in ultimo trien-

nii anno, statim absque alicujus mandato prædictum munus exerceat definitor primus, et in istius locum alius eligatur definitor, ut quinque suffragiorum numerus integer perseveret. Si vero mors antea eveniat, capitulum generale extraordinarium statim vocetur ad novum priorem generalem eligendum, omniaque ad hanc usque electionem regat vicarius ipse, quin aliquid in antecedenti regimine immutet: postea regat prior generalis noviter electus, qui iterum reeligi poterit in sequenti capitulo, si per majorem triennii partem officium non exercuerit. Hæc omnia eodem modo, ac si mors interesset, intelligi volumus, quando hujusmodi officium aliam ob causam vacare contingat. Idem etiam, quod de primo definitore dictum reliquimus, de cæteris per ordinem eodem modo intelligatur, si primus deficiat.

Caput VI.

De vicario provinciali ultramarino

De vicario provinciali ultramarino.

§. 564. 1. Vicarius provincialis ultramarinus, utpote verus illorum conventuum superior prælatus, non minus ac cæteri, literis, et virtutibus insignis esse debet. A generali capitulo est eligendus, suffragiique jure in illo gaudebit, si dum fit, in hoc regno extiterit. Locus sit illi prioribus conventualibus inferior, superiorque prioribus hospitibus. At in ultramarinis conventibus omnibus præcedet, superioribus tantum congregationis prælatis exceptis; jurisdictionemque ibidem exercebit sibi a jure concessam, quin ulli subjiciatur, nisi generali priori. Officium renuntiare nequeat (idem esto de prioribus suæ jurisdictionis) nisi honoribus ipsi adjunctis se se simul addicet, nec in hoc regnum revertere, nisi post successoris adventum. Qui secus fecerit, voce, et loco per sex menses privabitur.

De secretario ab eo eligendo

§. 565. 2. In secretarium eligat religiosum iis ornatum dotibus, quæ pro ipso munere apte exequendo requiruntur; atque ab ipso juramentum exquirat de secreto, ac fidelitate servandis in his, quæ sui sunt officii, eodem prorsus modo, ac generalis secretarius illud præstare debet. Vitam denique communem observare teneantur ambo, regularemque sequi observantiam, quantum sui officii ratio patiatur.

De translatione religiosorum ab ipso facienda.

§. 566. 3. Religiosos, qui transmarinis conventibus ultra tres annos sponte commorari volunt, ad alios poterit suæ jurisdictionis conventus transferre, necessitate id expostulante: nequeat tamen ullum, transacto triennio, ipsis in locis coacte retinere. Idem præcipimus quibuscumque aliis ultramarinis prælatis; et siquis contrarium egerit, spiritualium exercitiorum per dies decem pœna afficietur. Religiosis vero, quibus id contingat, facultatem impertimur, ut quibus literis a regno profecti sunt, cum iisdem a consiliariis subscriptis ad regnum revertantur. Præcipimus etiam omnibus, et singulis ab ultramarinis conventibus revertentibus, ut statim ac regno appulerint, sub gravis culpæ pœna priorem generalem certiorem faciant, quo ipsis conventualitatem designet.

De inquisitione contra eum, et secretarium facienda.

§. 567. 4. Statuimus præterea, ut de ultramarino vicario provinciali, deque ejus secretario juridicam faciat inquisitionem ipsius successor, eo modo ac de priore generali statutum manet. Absoluta inquisitione si ibidem adhuc persistat, cum ipso rationem ineat accepti, et expensi suo in triennio, insuperque delatas culpas illi obiiciat, defensionem accipiat, atque omnia obsignata caute ad definitorium transmittat, ut, quod æquum judicaverit, decernat: si vero inde jam discesserit visitationis acta ad priorem generalem mittat, hicque, audita prius rei defensione, ipsam una cum visitationis actibus definitorio judicandam tradat; per se autem accepti, et expensi rationem instituat.

De pecunia ei necessaria.

§. 568. 5. Tandem statuimus, ut procurator generalis mutuo det vicario provinciali ultramarino pecuniam sibi necessariam ad navigationis sumptus; ab ipso autem memoriam accipiat, ex qua authentice constet, tum pecuniæ traditio, cum ipsius summa. Præcipimus vero eidem vicario, ut quam primum possibile sit, memoratam solvat pecuniam: cæterum, si antequam id faciat, morte fuerit præoccupatus, ultramarini conventus id satisfacere teneantur, et se se inter illius dividant spolium.

Caput VII.

De procuratore generali.

De procuratore generali.

§. 569. 1. Procuratoris generalis munus inter graviora religionis adnumerari debet: quippe ab eo potissimum dependet felix, infelixve gravium totius congregationis negotiorum exitus: hac de causa in ejus electione maximum habere delectum oportet.

De juramento ab eo præbendo.

§. 570. 2. Post sui electionem coram definitorio quamprimum juramen-

tum præstabit de secreto, et fidelitate servandis in iis omnibus, quæ ipsum tribunal circa ejus munus illi declarabit, videlicet, numquam per se, vel per alium, quovis modo solicitaturum aliquid, quod communi congregationis vel alicujus conventus bono adversetur, aut constitutionibus, statutisque a capitulo, vel definitorio generali dimanatis opponatur: quæsiturum se nunquam immutationem ullam in regimine; aut in aliqua ordinis constitutione: nihil se acturum sine capituli, aut definitorii facultate, ut apostolicas literas impetret; immo ad definitorium delaturum esse omnes, quos in hac parte aliquid tentare, aut procurare cognoverit, ipso generali priore non excepto, traditisque epistolis, et aliis quibuscumque scriptis ab ipso apprehensis, hujusmodique materiam concernentibus: et tandem ab instructionibus minime discessurum, quas a generali capitulo, vel definitorio acceperit, ad commissa sibi negotia, sive ad universam ordinis utilitatem spectantes. Si postea hæc neglexerit, præter pœnas ad culpæ qualitatem infligendas, ab officio deponatur, et ut inhabilis habeatur, ad quæcumque ordinis honorifica officia iterum obtinenda.

De defensione bonorum, et jurium congregationis.

§. 571. 3. Ad suum spectat munus omnia congregationis bona, et jura defendere; lites in ipsam injuste commotas vi justa, decentique modo propulsare, nec non operam dare, ut negotia sibi a definitorio, quibusvisve aliis prælatis commendata, sive communia, sive conventus peculiaria sint, felicem sortiantur effectum. Adsit etiam publicis instrumentis, quæ Ulyssipponensium, et Carnidensium monialium nostrarum novitiæ ante ingressum conficere debet. Nullis tamen extrariorum negotiis se immisceat, nec etiam particularium religiosorum, nisi a competenti superiore licentiam prius ipsi obtinuerint. Præterea prioribus localibus ordinamus, ut curare studeant, quæ a procuratore generali sibi fuerint commendata, cum ob locorum distantiam aliquid per se ipsum agere nequit.

De cathalogo ab eo exhibendo.

§. 572. 4. Singulis annis in ordinario definitorio mense maii celebrando cathalogum exhibeat, ex quo constet, et numerus, et status litium, negotiorumque tunc temporis occurrentium; insuperque fidelem rationem reddat de acceptis, et expensis eodem anno, sive ad generalem procurationem, sive ad conventus suæ curæ commissos spectent. Denique paulo ante capitulum rationem reddet universalem de acceptis, et expensis in triennio, apochas simul, adnotationesque exhibendo, e quibus dignosci queat, quomodo suo muneri satisfecit; juramento etiam firmabit, omnia ad conventus spectantia jam tradidisse.

Declarationes circa munus de quo supra.

§. 573. 5. Ad universalem istiusmodi rationem ineundam duos designabit definitorium religiosos idoneos, qui per se ipsos præsentem numerent pecuniam, et libros, ac scripta, cæteraque omnia examinent, quo fidelem, et accuratam ipsi definitorio reddant rationem de omnibus sibi commissis.

De remissione redditruum priori generali facienda.

§. 574. 6. Annuos cujuslibet conventus redditus remittat procurator generalis illius priori, aut vicario, statim ac eos acceperit; neque sine ipsius expresso consensu eos retinere audeat, vel alio divertere. In aliis vero, quæ ut fiant, communitatis, aut consiliariorum consensum requirunt, cujusmodi sunt, pecunias in fœnore ponere, vel accipere, contractus inire, et quævis bona alienare; nihil omnino agat, quantumvis prior expostulet, nisi postquam authentico consiliariorum testimonio sibi constiterit; hujusmodi consensum præcessisse, et etiam prioris generalis, si pecunias ab alio fœneratas suo conventui accipi expostulet. Contrarium agens ipso facto, ab officio amoveatur. Eadem afficiatur pœna, si pecuniarum sortes, quæ a fœnore liberantur, ad quos spectant conventus, non remiserit, iis tantum exceptis, pro quibus definitorium aliud observari mandaverit.

De pecunia foenori non collocanda.

§. 575. 7. Nihil pecuniæ in fœnore ponat sine approbatione communitatis, ubi generalis procuratio sita est, et quin prius in libro adnotatam referat hujusmodi approbationem a consiliariis inscriptam, insimulque diem, mensem, et annum, quibus pecunia ipsa in fœnore fuit posita. Nihil etiam pecuniæ poterit sub procurationis generalis nomine ab alio fœnerare, sine definitorii facultate in scriptis exhibita, et pro qualibet vice obtinenda. Nihil itidem pecuniæ suppeditare in sumptus alicujus particularis religiosi, sive subditus, sive prælatus sit: attamen si generalis prior, aut definitor aliquis pecuniam in ordinis negotia insumendam ab ipso petierit, exhibere teneatur, petita ab eo hac de re memoria, quam definitorio sistet, cum rationem reddiderit. Qui eorum aliquid neglexerit, prædictam subeat pœnam; gravi autem subjaceat per diem, si privati religiosi pecunias asservaverit, sine expressa prælati superioris facultate.

De loco procuratori tribuendo.

§. 576. 8. In omnibus congregationis conventibus locum habeat generalis procurator post priores, aut vicarios canonice electos; præsideatque communitatis actibus, ubi non adsit conventus prior, aut subprior. Adesse tamen volumus conventuali capitulo, ubi præsidet prior, cujus subditus est, a quo benedictionem accipere debet, quoties e domo egreditur. Cæterum libera mittendi, atque recipiendi quascumque literas, quin ab aliquo superiore, præter definitorium generale resignari, retineri, aut supprimi possint, facultate gaudebit. Volumus etiam, ut in obsignandis literis ad suum munus spectantibus, sigillo utatur, quod ordinis stemma insculptum habeat, ut sui indicem officii inscriptionem.

De habitatione procuratoris generalis.

§. 577. 9. In conventu a definitorio designato inhabitet, habeatque socium a priore generali destinatum, et etiam laicos, quos prior ipse generalis in procurationis ministeria necessarios esse judicaverit, qui omnes coram ipso fidelitatem jurabunt: habeat præterea procuratores, sive causidicos sæculares, qui lites, et causas in forensibus tribunalibus agant. Quoties necessarium duxerit, poterit in urbem prodire una cum socio, vel hoc impedito, cum alio a priore designato, quin egrediendi occasionem aliis impediat. Poterit etiam sine socio extra urbem prodire, vel socium, sive laicos mittere ad quatuordecim leucarum distantiam tantum cum sui muneris ratio id expostulaverit.

De infirmitate procuratoris generalis.

§. 578. 10. Procuratore generali impedito, ut suum peragat munus socium mittat una cum religioso a priore designando; tuncque, nec exeundi locum aliis adimat, nec a priore impediri valeat, sicut et laici procurationi addicti: quamvis enim veri sint ejusdem prioris subditi, in omnibus tamen, quæ ad suum spectat munus, procuratori generali tantummodo parere volumus. Per triennium durabit in suo munere procurator iste generalis, poterit tamen in ipso reeligi, si generale capitulum ita expedire censuerit. Poterit etiam in hoc munus assumi quicumque localis superior, statim ac suum absolverit officium.

De procuratore conventuum Brasiliensis, Ulyssipponensis, et Carnidensis.

§. 579. 11. Si definitorium aliquem designaverit laicum in procuratorem Brasiliensium conventuum, ac monialium Ulyssipponensium, et Carnidensium, ipse laicus teneatur rationem procuratori generali reddere de litibus suæ administrationi spectantibus; nec ullam intentare valeat, aut pactum aliquod facere debitoribus, aut creditoribus monialium sine communitatis earumdem approbatione, et procuratoris generalis consensu: teneatur præterea eodem tempore, et modo, ac ipse, definitorio rationem reddere. Quo autem pecunias monialium nomine in fœnore ponat, vel accipiat, præter procuratoris generalis consensum, omnia servare teneatur, quæ numero 6. statuta reliquimus.

De pecunia Brasiliensis conventus nomine non foeneranda.

§. 580. 12. Brasiliensium conventuum nomine, nec pecunias fœnerabit, nec fœneratas accipiat sine prioris generalis facultate: nullum similiter pactum ad eosdem conventus spectans aget, quin prius procurator generalis, et duo Ulyssipponensium conventuum præsules consentiant. Servet præterea omnia alia, quæ pro generali procuratore stabilita manent: si autem omiserit, pro culpæ modo a definitorio plectatur.

Caput VIII.

De prioribus localibus.

De prioribus localibus.

§. 581. 1. Ad priores locales, tamquam ordinarios, immediatosque pastores, specialiter attinet, corporalem non modo, sed spiritualem etiam religiosorum salutem procurare, ac jugi animi applicatione contendere, ut eorum mores, et actiones per divinæ legis, institutique nostri observantiam ad perfectionis metam recte dirigantur. Igitur ut gravissimo huic muneri satisfaciant necesse est, curent in primis, suam quisque vitam sic instituere, ut non tam sibi, quam subditis vivere videantur, et forma gregis sui facti, id ipsum, quod eis suadere nituntur, prævio suo exemplo comprobent.

De continentia subjectorum.

§. 582. 2. Ne dum exemplo, verum etiam monitionibus, et pœnis, nec non formalibus præceptis (prout dictum manet prima parte cap. 5) debent ex officio subditos ad perfectam legum, debitamque prælatorum obedientiam coercere, et eorum transgressiones, ad gravem usque culpam tantummodo, punire. Sed licet pœnarum metus sit reverentia legum, præceptorumque custodia: attamen parum subditis prodesse poterit, si eo tantum coacti, quidquid præcipitur, exterius exequantur, interius vero indignationem, malasque affectiones callide recondant. Idcirco præcipuum prioris studium eo collimet, ut externis non contentus, singulorum interiora penetret; cordis recessus, animique motus agnoscat, ac spiritales uniuscujusque

vires perpendat, ut juxta ipsorum dispositionem discernat, quos, quando, et quomodo exhortari, admonere, corrigereve debeat.

De charitate erga subditos adhibenda.

§. 583. 3. Hoc ut assequatur, affabiliter, cum subditis agat, omnesque paterno prosequatur amore: bis saltem in anno, tempore videlicet Adventus, et quadragesimæ, singulos privatim alloquatur spiritualiter; tuncque simul eorum necessitates, tum spirituales, tum corporales inquirat, ac de remedio providere studeat: ipsorum confessiones, quoties ipsi ultro petierint, benigniter audiat; pusillamines erigat, mœrentes consoletur, infirmis compatiatur, discordes componat, naturaliter impatientes ad horam sustineat, sicque erga singulos (quoad licite fieri potest) se se accommodet, ut omnibus omnia factus, omnes Christo lucrifaciat. Rebus etiam necessariis omnibus præsto sit, quin alios aliis præponat, nisi quantum major, aut minor cujusque suaserit necessitas, pro comperto habens, nihil adeo paci officere, ut inæqualitas prælati erga subditos. Quamobrem omnes in Domino hortamur, ut si quid hujus generis in prælato invenerint, superiori denuntient, quo de salutari remedio incunctanter provideat.

De observantia constitutionum curanda.

§. 584. 4. Curent præterea, ut subditi præstitutam a regula, et constitutionibus solitudinem servent, ipsique, quantum sui muneris occupationes ferant, in hoc ipsi exemplum præbeant. Si vero gravis aliqua urgeat necessitas a domo egrediendi, et per aliquod tempus extra illam immorandi, poterunt, præsente adhuc subpriore, ex religiosis sibi subditis vicarium constituere, qui conventum regat, cæterisque fratribus, subpriore non excepto, præsideat, non tamen prioribus, aut vicariis canonice electis: limitationes autem observabit, quibus prior ipsius regimen circumscribere voluerit; et tandem suum exercebit munus ad prioris usque reditum, vel (si obeat, aut quavis alia causa sit officio defunctus) donec alius a superioribus prælatis huic muneri præficiatur.

De vicarii assumptione.

§. 585. 5. Dum vero in conventibus extiterint, vicarium non assumant, nisi gravi infirmitate detenti præcipuas sui officii partes exsolvere non valeant. Similiter, cum ad generale capitulum tetenderint, nullum in sui vices subrogare poterunt, nisi subpriorem: immo solus hic, priore mortuo, aut legitime impedito, si non adsit vicarius a definitorio electus, ad capitulum se conferre debet. Si quis vero prior, eo quod ad capitulum ire nequit, in conventu manet, ipsum regere debet usque dum successoris patentes literæ legantur in conventuali capitulo; nec antea prior denuo electus jurisdictionis actum (et si præsens) exercere valeat; quantumvis prioris locum, omnesque sui muneris honores habere debeat,

De distributione officiorum.

§. 586. 6. Ad priores quoque spectat domestica quæque officia in communi tabula non comprehensa (cujusmodi sunt sacristæ, janitoris, vestium custodis, dispensatoris, ac valitudinarii) distribuere religiosis indole bona præditis, qui aliorum pacem, et quietem turbare nequeant, vel ad libitum auferre poterit. Nullus tamen prior conventus procuratorem eligere, aut amovere queat, nisi ope conventualis capituli e cujus consensu pendeat etiam, vel ejus depositio infra triennium, vel ejus conservatio ultra annos tres.

De suppeditandis religiosis transmigrantibus.

§. 587. 7. Religiosis, qui superioris prælati jussu in alios transmigrant conventus, non modo necessaria pro itineris expensis suppeditare tenentur, sed etiam novos habitus præbere, si veteres biennii usu fuerint attriti, et alias vestes, quæ consiliariorum judicio necessaria videantur. Qui hæc neglexerit, graviter punietur, ab officioque per sex menses privabitur; prior autem ille, in cujus domum religiosus transfertur, quidquid vestium ad consiliariorum judicium opus fuerit, continuo præbeat, et de expensis certum faciat superiorem prælatum; quo ipse solvere præcipiat.

De erudiendis famulis in doctrina christiana.

§. 588. 8. Curent præterea, ut sui conventus famuli in doctrina christiana per fratrem a se designatum sufficienter erudiantur, atque ad pœnitentiæ, et Eucharistiæ sacramenta frequenter (semel saltem in mense) accedant; et ita sint benemorati, et nulla in eis possit infidelitatis, aut divinæ offensionis gravitas patere. Si his se nolint accomodare semel, et iterum admoniti, et non correcti protinus expellantur.

De signo quo uti poterunt priores.

§. 589. 9. In scriptis ad suum munus spectantibus poterunt priores sigillis uti, quæ ordinis stemma, conventusque nomen insculptum habeant: cæteraque servare teneantur, quæ pluribus in locis harum constitutionum ipsis præcipiuntur. Si quis autem in munere suo adimplendo remisse se gerat; ad culpæ proportionem pœnam sustineat a priore generali infligendam. Quod si eo negligentia devenerit, ut in causa sit, quod communitas, aut pars ejus major pace careat, sive observantia, vel grave ali-

quod spirituale, aut temporale patiatur damnum intra, vel extra conventum; vel si frequenter, nec juxta detentus causa, a communi vita, regularique observantia se se eximat, ob idque plus damni, quam commodi ab ejus regimine percipiatur, tunc prælatus superior eum confestim ab officio suspendat per menses quatuor, interimque rem totam juridice probatam definitorio tradat, cujus erit, audita parte, definitivam depositionis sententiam proferre.

Caput IX.

De conventuali capitulo

De capitulo conventuali.

§. 590. 1. Dominicis diebus, vel aliis, ubi opus fuerit, sicut regula præcipit, conventuale capitulum congregari debet ad culparum correctionem habendam, aliaque ordinis negotia pertractanda. A priore, vicario, aut subpriore fiat hujusmodi capitulum ad matutinam orationis horam, nisi justa aliqua causa in aliam transferri expostulaverit; ad illudque convenire teneantur omnes subditi, sive conventuales, sive hospitss; qui in conventu sunt, et quidquid de hoc actu cæremoniale præscribit, omnino servetur. In hebdomada, qua annua visitatio habetur, vel occurrerit solemnitas Nativitatis, et Resurrectionis Dominicæ capitulum omitti, congruum putamus.

De hortationibus a præside faciendis.

§. 591. 2. In hoc actu omnibus jam sedentibus, præses per se ipsum, vel per alium, si aliquoties expedire judicaverit, breviter eos exhortetur, ut suo quisque profectui spirituali, regularique observantiæ totis viribus indesinenter incumbant: deinceps ad culparum correctionem deveniat, ordine et modo in cæremoniali præstituto. Nemo possit in uno monitus capitulo, mutuam in eodem monitori suo viam reddere: nec proprias, sive alterius culpas defendere; nec de illis conqueri, adhuc extra capitulum, neque in isto aliquatenus loqui, ipsum vel ad præsidem, nisi ab eo veniam obtineat. Quisquis aliter se gesserit gravem substineat pœnam; et insuper, si jussus illico non conticescat, a præside declaretur, voce et loco privatus, usque dum pœnitens, et correctus communi scandalo satisfaciat.

De culpis in capitulo animadvertendis.

§. 592. 3. Sub eadem pœna statuimus, ut in capitulo, nonnisi leves culpæ possint a zelatore, aliove quocumque vocali animadverti: si quæ vero aliæ fuerint, extra capitulum, servato charitatis ordine annuntientur priori, cujus erit, auditis primo consiliariis, eas coram capitulo, vel privatim coram paucis (prout ipse plus, minusve notæ fuerint) corrigere. Statuimus etiam sub eadem pœna, ut in culparum admonitione et correctione plusquam semihoræ spatium non insumatur, neque totum capitulum, exhortatione comprehensa, ultra horam protendatur.

§. 593. 4. Ingenuo animo, omnique pravo studio vacuo, se se gerant zelator, et cæteri vocales in culpis monendis; nullatenusque eas exagerare, aut accumulare audeant, neque ullam animadvertere a reo propria sponte jam manifestatam. Contra facientes pœnæ mediæ subjiciantur: at gravi a superioribus publice infligendæ erit obnoxius capituli præses, qui in culpis objurgandis indecentibus, iracundis, injuriosis, aut dicacibus utetur verbis. De monitionibus adhibendis.

§. 594. 5. Absoluta capitularium correctione, prior ipsos rogabit, ut extra capitulum secreto ipsum moneant, si quid in eo suo statui, aut muneri minus consonum perspexerint. Deinde omnibus injungat, ut quidquid communi bono adversum deprehenderint, ipso in capitulo declarent. Ultimo capitulo proponat, quidquid occurrat, a capitularium suffragiis desumendum: ut tamen res maturius perpendi valeant, nonnisi elapsis tribus diebus, hujusmodi suffragia exhibeantur; præterquam in urgenti aliquo casu, qui ipsorum judicio promptam decisionem exquirat. Si in re aliqua decidenda suffragia in partes dividantur æquales, dubium decidere, ad consiliarios spectabit; præterquam in novitiis approbandis, reprobandisque. De iis, quæ sunt in capitulo proponenda.

§. 595. 6. Teneantur vocales sub culpæ mediæ pœna vocis jure carentibus celare, quidquid in capitulo dictum, aut factum fuerit. Teneantur etiam sub pœna privationis vocis, et loci per sex menses secretum servare, a capitulo jussum per majorem suffragiorum partem. Denique, si aliquis eodem in capitulo flagellatione puniri debet, omnino observetur, quod in cœremoniali ad hoc præscribitur; uti etiam cum eadem pœna in refectorio infligitur, quod in fine mensæ tantumodo fieri debet. De silentio servando circa ea quæ in capitulo peracta sunt.

Caput X.

De patre subpriore

§. 596. 1. Gravis adeo momenti est, ac ponderis cujusque communitatis regimen, ut solus prior alieno destitutus De patre subpriore.

auxilio vix posset illud diutine sustinere. Hac de causa statuimus, ut prior quisque subpriorem habeat, a se et a generali priore electum, qui prudens, ac diligens sit, dexteritateque, et consilio polleat; ut priori, non modo in laborioso suo munere adjumento sit, sed præcipue, illum inter, ac subditos concordiam servare studeat. In officio permaneat, usque dum ejus successor in possessionem veniat, et recenter professorum magister sit in domibus, ubi novitiatus, aut professorium non adest.

De munere subprioris. §. 597. 2. Ad ipsum attinet divini officii directorium (ne typis editum sit) construere, religiosos in choro ordinare, et de una in aliam partem transferre, quando necessarium duxerit, dare operam, ut, quæ ad cultum, ac officium divinum spectant, perfecte exequantur iis ritibus, et cæremoniis, quibus utitur, atque uti jubet sancta, et universalis Ecclesia Romana, prout in nostro cæremoniali habentur. In iis autem quæ ad cantum spectant, sive in choro, sive in ecclesia non se se immisceat: volumus enim, ut id muneris ad majorem cantorem, in quolibet conventu a prioribus locali, et generali eligendum, spectet. Ab eisdem eligatur etiam cæremoniarum magister, cui hac in parte omnes obediant in publicis actibus; prælati vero animadvertant in eos, qui his duobus religiosis obedire in rebus ad illorum munera spectantibus detrectaverint.

Idem ut supra. §. 598. 3. Agat etiam subripior, ut in choro, claustro, dormitoriis, cæterisque monasterii publicis locis concinnitas, et munditics inveniatur. Curet præterea in designato libro adnotare gesta mira, vitæque historiam religiosorum virtute illustrium, qui suo in conventu obierint, et reliqua omnia, quæ triennii decursu ad historiam apta evenerint: at si prior alium, ut huic satisfaciat muneri, deputare velit, ab illo cessare teneatur subpripior, a quocumque autem exequatur, ita diligenter, et juridice eventus examinentur, ut in posterum fide sint digni: ob id prior generalis, aut visitator visitationis suæ tempore hunc librum examinare teneantur.

De ejus jurisdictione. §. 599. 4. In conventuales nulla uti jurisdictione poterit subpripior, nisi pro iis rebus, quæ ad officii divini recitationem spectant, juxta modo statuta; neque ab ipsis discriminari, præstantiamve habere, nisi quæ sibi expresse fuerint in his constitutionibus assignata; neque eos arguere, aut punire, nisi cum in refectorio, aut conventuali capitulo culparum correctioni præest.

§. 600. 5. Obeunte priore, vel a domo abeunte conventum regat subprior (si a priore vel majori prælato vicarius alter non designetur) prioris tamen locum, aut honores nullatenus sibi sumat, neque aliud quidpiam innovare audeat: immo limitationes a priore sibi positas observare curet, sub pœna suspensionis ab officio per tres menses. De ejus munere obeunte priore.

Caput XI.

De consiliariis

§. 601. 1. Ut perfectius, sicut cupimus, prioris regimen exequi valeat, congruum satis putamus, tres illi religiosos deputare, qui consiliis suis in levamen ipsi esse possint. Erit primus a definitorio electus, secundus a priore generali, tertius a conventuali capitulo. Subpriorem in hoc munus eligi non permittimus. De consiliariis

§. 592. 2. Non multo postquam novus prior monasterii regimen acceperit, tertii consiliarii electio hoc modo fiat. In primis duo deputentur religiosi, qui sub secreti juramento coram capitulo, a quo eligi debent, præstito, cunctorum schedulas scribat, eodem prorsus modo, ac in generali capitulo: simili etiam modo vocales e capitulo exeant bini, et bini ad locum, ubi duo illi deputati debent separatim consistere, ab ipsisque duas, aut tres schedulas quisque postulabit, in quibus scripta sint nomina eorum, qui ad præfatum munus, aptiores sibi videantur, et ex illis unam, quam maluerint, ad capitulum reversi in vas opertum coram omnibus injiciant, ita plicatam, ut quod continet, foris videri nequeat. Deputati (si vocales sint) suas inscribant schedulas: et tandem omnia serventur, quæ in reliquis canonicis electionibus servari debent. Scrutatores sint novus prior, et qui hactenus consiliarii munus exercerunt: si quis desit, suppleat capitularis antiquior, qui confessarius sit, et denique, ut canonice electus habeatur, qui majorem suffragiorum partem obtinuerit: si vero paria sint suffragia, antiquior in professione præferatur. De electione consiliarii.

§. 603. 3. Per triennium durabit consiliariorum officium; ejusque renuntiatio admitti nequeat nisi a generali definitorio: poterunt autem qui eo fuerint defuncti, ad ipsum iterum reassumi, quandocumque electoribus placuerit. Dum illud exercent, in privato De duratione officii consiliarii.

ipsorum congressu sedeant juxta electionis seriem; in quibuslibet vero communitatis actibus, juxta professionis antiquitatem, nisi in casu, quo aliquis monasterio præsideat, vel quando una cum priore suffragia sunt scrutaturi. Primus consiliarius, vel eo absente, qui sequitur, monasterio præsideat, quoties in ipso non adest prior, aut vicarius, aut subprior; tuncque omnes præcedat, hospitibus prælatis exceptis, et vicariis canonice electis. Cæterum quando aliquis ex prænarratis domi sunt, et communitatis actui non intersunt, confessarius in professione antiquior præsidentis munere fruatur.

De substitutis eligendis.

§. 604. 4. Absente aliquo consiliario, si instet negotium ex his, quæ juxta constitutiones absque ejus consensu peragi nequeunt, communitas substitutum eligere poterit, qui eos inter ultimum occupabit locum. Quod si aliquis obeat, vel ab officio deponatur, successoris electio ad antecessoris electores spectabit, et qui recenter fuerit electus, antecessoris occupabit locum.

De onere consiliariorum.

§. 605. 5. Cum in priorum adjutores designati sint consiliarii, ex officio tenentur (etiam non rogati) ipsum nedum consiliis adjuvare, verum etiam cohortationibus præmunire, quoties ratio, aut charitas id postulaverint; priorque libenter audiat, quidquid ipsi proponant, et ab eorum sententia (dummodo rationi dissona non sit) facile non discedat: immo si quid excessus, aut defectus commiserit eum debita cum reverentia, privatimque moneant, illudque monitum ipse benigniter accipiat, et emendet; vel (si expediens judicaverit) facti, vel non facti rationem imperturbato animo patefaciat.

De notitia rerum ad monasterium pertinentium exquirenda.

§. 606. 6. Tenentur præterea perfectam de cunctis monasterii rebus notitiam habere; ita ut possint a superioribus interrogati de redditibus, de perpetuo missarum onere, de quovis ære alieno, de litibus, et sic de cæteris, accuratam reddere rationem eodem modo ac prior. Quamobrem præcipimus, ut in quolibet conventu unum construatur archivium, ubi sententiæ, instrumenta, tituli, et similia documenta ad communitatem spectantia asserventur. Duabus clavibus, iisque diversis, quarum una penes priorem, sive præsidentem, altera penes primum consiliarium sit, obserari debet archivium hocce: at quoties consiliariorum aliquis quidquam ex supradictis inspicere voluerit, id libere possit agere.

De clavibus communis arcæ custodiendis.

§. 607. 7. Sit etiam communis arca tribus diversis obserata clavibus, quarum unam prior, aut præsidens, reliquas vero duas antiquiores duo consiliarii penes se habeant semper: cum autem abesse contigerit eorum vices gerentibus eas tradant. In eadem arca asservari debent libri, et peculiaria scripta, quæ aliis in locis harum constitutionum ibi asservari mandavimus; et præterea quidquid pecuniæ in conventu fuerit; quæ si ad communitatem spectet, in accepti libro protinus adnotetur, si vero ad privatas aliquas personas, inscriptione aliqua discernatur. Nunquam, nisi consiliariis præsentibus, ipsa arca reseretur; et illud tandem observetur, quod prima parte, cap. 7. circa hoc stabilivimus.

De redditione rationum præbenda.

§. 608. 8. In fine cujusque mensis prior simul cum consiliariis, et procuratore exactam accepti, et expensi rationem inire teneantur sub pœna gravis culpæ, atque in designato libro adnotare, quidquid discriminis invenerint, proprio cujusque nomine subscribendo. Similem rationem priori generali, aut visitatori reddent semel in anno, vel pluries, si interrogati fuerint, de acceptis, et expensis in toto anno.

De pecunia sine consiliariorum approbatione insumenda.

§. 609. 9. Sine consiliariorum approbatione potest prior illud pecuniæ insumere, quod ad communes sumptus necessarium putaverit; nimirum ad religiosorum victum, ac vestitum, ad alienum æs solvendum, ad sarciendas monasterii ruinas, ad aliaque similia: in ea vero non ita necessaria, et si utilia, nequeat toto triennio ultra centum, et quinquaginta aureos, quin prius approbent consiliarii, nec ultra tercentos quin prius annuat conventuale capitulum, aliquid expendere sub pœna suspensionis ab officio superioris judicio infligenda, prout culpæ modus expostulaverit. Eamdem subibit pœnam, si absque hujusmodi approbationibus aliquid vendat, aut quovis modo alienet, cujus æstimatio nuper relatas pecuniæ summas excedat.

De ædificiis non extruendis sine assensu consiliariorum.

§. 610. 10. Nequeat etiam prior sine consiliariorum assensu aliquid genus ædificii inchoare, vel absque prioris generalis venia, si ædificii pretium centum aureos excedat. Similiter arbores non cædat, aut evellat; opus aliquod ab antecessoribus constructum non demoliatur, neque pecuniam in fœnore ponat, priusquam a conventuali capitulo approbationem obtineat: mutuo etiam dare non possit pecuniam sine eadem approbatione, vel saltem (si in parva sit quantitate) sine consiliariorum consensu. Ut vero fœneratam accipiat,

ad capituli suffragia addatur oportet prioris generalis licentia.

Exceptiones peculiares.

§. 611. 11. Permittimus tamen, ut aliquando, necessitate urgente, possit prior, adhibita consiliariorum approbatione, pecunias sine censu mutuatas accipere: dummodo in fine triennii conventum plusquam centum aureos gravatum non relinquat. Omnibus autem et singulis prioribus mandamus, ut quodcumque æs alienum ab antecessoribus contractum, non aliter ac si ipsi contraxissent, quamprimum solvere curent; et ante quam solvant, nihil insumere audeant, nisi pro religiosorum victu et vestitu, inevitabilique aliquo monasterii negotio.

De divisione suffragiorum a consiliariis latorum.

§. 612. 12. Si in consultationibus prioris cum consiliariis quandoque eveniat, ut suffragia æqualiter dividantur, tunc ad conventuale capitulum decidenda res deferatur: si in capitulo id similiter contingat, suffragio suo dubium dirimat capitularis ad id electus a capitulo per scriptas schedulas. Omnes capitulares, qui in conventu fuerint, ægrotis exceptis, capitulo interesse teneantur, quoties in illo aliqua sunt proponenda; præsertim pro electionibus, approbationibus, consultationibusque capitularibus; ita ut, si qui in oppidum ubi est conventus, egressi fuerint, expectari debeant, nihilque antea dijudicari.

De poenis irrogandis in eos qui indebitam potestatem sibi sumant.

§. 613. 13. Si prior, vicarius, aut præsidens illam sibi sumat potestatem; quæ juxta has constitutiones ad illum spectat, tantummodo post consiliariorum, aut conventualis capituli approbationem, pœna suspensionis ab officio per tres menses puniatur. Si vero ab aliquo consiliario, vel capitulari admonitus, minime destiterit, eandem sustineat pœnam, ac illi, qui superioris munus usurpant: consiliariis autem præcipimus sub pœna privationis ab officio per tres menses, ut quotiescumque prior in hoc, aliisve in præsenti capite statutis contumaciter deliquerit, priori generali denuntient per literas, vel saltem annuæ visitationis tempore. Si prior generalis remedium non adhibeat, ad definitorium rem totam differre teneantur; alias delicti amplius existimati, pœnæ quoque efficientur participes.

Caput. XII.

De sociis ad capitulum generale profecturis.

De sociis ad capitulum generale profecturis.

§. 614. 1. In unoquoque conventu, octo dumtaxat diebus, antequam prior ad generale capitulum ordinarium proficiscatur, in conventu autem ubi illud celebrari debet, totidem æque ante diebus, quam celebretur, eligatur a conventuali capitulo ejusdem prioris socius, ut simul cum eo ad capitulum generale tendat, ibique vocem habeat; et una cum cæteris vocalibus decernat, quid quid ad commune totius congregationis bonum videbitur expedire, agatque præterea suæ communitatis vices, atque literas a fratribus missas fideliter exhibeat; præcipue vero authentica consiliariorum testimonia, de quibus in hac parte cap. 2. egimus.

De electione sociorum.

§. 615. 2. Ad hanc socii electionem teneantur omnes monasterii vocales simul accurrere, quin prior ullo possit prætextu quemlibet sic uspiam destinare, ut interesse non valeat; præter quam in urgenti, inevitabilique casu. Fiat autem hujusmodi electio juxta statuta cap. 1. hujus secundæ partis; præsideatque in illa prior, et una cum consiliariis suffragia perscrutetur coram capitulo: sed nec prior ipse, nec quivis alius, qui generali capitulo interesse debeat, hac in electione suffragii jure gaudebit.

De præficiendis dignioribus inter vocales.

§. 616. 3. Præficiatur huic muneri dignior ex vocalibus illius dumtaxat conventus, tametsi absens sit, vel in hospitio commoretur, sive præsidentis munus ibidem exerceat, aut etiam integrum triennium adhuc non sit elapsum, ex quo duplici prælatura per sexennium non interrupta sit defunctus: dummodo non ita sit distans, ut intra præfinitum tempus venire possit. Fas erit in hujusmodi munus successive reeligi eundem religiosum quoties tres e quatuor votorum partibus id postulaverint: similiter generali capitulo licebit per suffragiorum pluralitatem quemcumque socium eligere in munus, cui suffragandi jus ad insequens capitulum sit adjunctum.

De renunciatione sociorum.

§. 617. 4. Ad conventuale capitulum spectat socii renunciationem accipere, et in ejus locum alium eligere. Spectat etiam, cuilibet sic electo patentes electionis suæ literas, a priore, consiliariis, cunctisque aliis capitularibus subscriptas, et conventus sigillo munitas, capitulo generali præsentandas, pro-

tinus exhibere, quæ in hunc modum exarabuntur » Reverendi admodum pa-
» tres. Cum ad capitulum generale, in
» monasterio... hujus congregationis...
» hoc anno... mense... die...
» celebrandum, profecturus esset R. P.
» fr... prior hujus nostri conven-
» tus... nosque ex constitutione nostra
» deberemus ei socium per legitimam
» electionem designare, huic muneri sa-
» tisfacturi cum ad illius electionem pro-
» cederemus die... hujus mensis...
» notum facimus, quod P. fr. prima
» (vel secunda, aut tertia) vice cum
» tot vocibus, ex tot conventuale capitu-
» lum constituentibus, socius fuerit ca-
» nonice electus: cui plenam, et abso-
» lutam facultatem, qua rite fungeremur
» si præsentes esse possemus, ad quæ-
» cumque munia, et negotia in generali
» capitulo peragenda, (et si ex illis sint,
» quæ de jure specialiter exprimi debe-
» rent) libentissime elargimur; ex nunc
» jam ratum, et gratum habentes, quid-
» quid in posterum ab ipso peractum fue-
» rit: ipsique simul, et cæteris patribus
» ejusdem capituli auxilium a Domino
» obsecramus, ut quæ ad religionis bo-
» num, et augmentum plus possint con-
» ducere, unanimiter decernant. In quo-
» rum fidem præsentes literas uniuscu-
» jusque nostrum nomine subscriptas,
» conventusque sigillo munitas dedimus
» die... mensis... anni... »

Caput XIII.

De diversis culparum speciebus, ac de poenis ipsis applicandis.

De diversis culparum speciebus, ac de poenis ipsis applicandis.

§. 618. 1. Nulla fuit, nec erit aliquando religiosa familia diu florens in laudabili suarum legum observantia, nisi simul innixa super integram illam, immotamque justitiam, quæ nullius delictum impune relinquens, cunctos ad virtutis studium, non modo allicit, sed et impellit. Ea propter opportunum duximus in fine harum constitutionum pœnas statuere, pro culparum diversitate diversas; ut sic prælati illas recte infligere valeant, finisque obtineatur, quem intendit lex; videlicet, ut quem punit aut emendet, aut ejus pœna cæteros reddat meliores, aut, sublatis malis, securiores reliqui vivant.

§. I.

De culpa levi, et poena ipsi applicanda.

§. 619. 1. Levis culpæ erit reus, qui nonnullum errorem in choro commiserit, et tunc simul omiserit se statim prosternere, ac solum osculari; qui ad communes actus negligenter accesserit; qui officium per communem tabulam sibi destributum, vel a prælato injunctum non adimpleverit; qui absque superioris venia cibum, aut potum, præter communes horas, assumpserit; aut extra tempus designatum cum aliquo fuerit fratre ex professo collocutus; et qui tandem aliqua ex constitutionibus violaverit, quæ nullam adjunctam habeat pœnam. De culpa levi, et poena ipsi applicanda.

§. 620. 2. Hæc, et alia similia facienti (dummodo non adsit contemptus, nec aliud disponant constitutiones) pœna levis infligatur, scilicet psalmum, aut aliquam orationem privatim recitare; sive ordinariam aliquam mortificationem in refectorio peragere; religiosorum pedes ibi osculari; vel ad ipsius ostium, humi jacens, sive in genua provolutus, persistere, donec religiosi transeant, et præsidens ipsum assurgere præcipiat. Declarationes speciales.

§. II.

De culpa media, et ejus poena.

§. 621. 1. Mediam culpam committit, qui sine superioris facultate ab aliquo communitatis actu recedit, vel ad ipsum non accedit; qui in officiis divinis recitandis, aut canendis inordinate, vel indecenter se gerit; qui sacras vestes, ecclesiæ ornamenta, communes libros, sive utensilia quæcumque sibi concessa, vel commendata male tractat; qui interdiu alterius cellam ingreditur sine debita facultate; vel cum sæcularibus, data opera, colloquitur; qui in congruentibus horis per conventum, aut hortum vagatur; aut quovis tempore aliquid a regula præscriptum temere violaverit, nulla adhibita circumstantia aggravante. De culpa media, et ejus poena.

§. 622. 2. Hujusmodi delinquentes media afficiantur pœna, qualis est unam a præside disciplinam recipere, aut psalmum aliquem, vel orationem, flexis genibus in refectorio coram communitate recitare; aut abjecta munia per diem obire, vel tandem super humum, aliquo ex solitis obsonio relicto, semel prandere. Declarationes circa materiam.

§. III.

De gravi culpa et poena.

De culpa gravi, et poena.

§. 623. 1. Ad gravem culpam spectat inter fratres discordias seminare; aut grave alicujus crimen, ab ipsa jam satisfactum, improperare, juramentum sine debita divino nomini veneratione præstare, coram externis immodice cum aliquo altercare, ex consuetudine in materia levi mentiri, aut aliquod regulæ statutum violare, indecentia verba proferre; adversus alium contumeliam scripto, aut verbo inferre; et tandem noctu alicujus cellam ingredi sine debita facultate.

Declarationes circa materiam ut supra.

§. 624. 2. Omnes prænarratæ culpæ, et aliæ similes pœna gravi puniri debent; videlicet semel in pane et aqua super nudam humum jejunare, et in refectorio flagellationem a præsidente accipere; ibidem extraordinariam mortificationem subire; per dies decem spiritualia exercitia peragere, vel per quindecim in propriam cellam recludi, indeque nullatenus exire, nisi ad sacrum faciendum, et communitatis actibus assistendum, recreatione excepta.

Idem ut supra.

§. 625. 3. Hæc tria pœnarum genera, cum ad regularem disciplinam, fratrumque correctionem pertineant, tenetur localis præsul applicare in capitulo, aut refectorio, quin juridica aliqua inquisitio præmittatur, aut reus audiatur, sed cognita tantum delicti veritate: poterit etiam, quando expediens judicaverit, culpas privatim tantummodo arguere. Si quis vero de aliqua fuerit culpa (quantumvis levi) correctus, et exinde nihilo melior factus, frequenter, et pertinaciter in ipsam labi non erubescat; pro pertinaciæ modo, gravioribus pœnis puniatur, ita ut levis in mediam, media in gravem, gravis in graviorem, et tandem gravior in gravissimam mutetur, donec vel resipiscat, vel juridice ejiciatur.

§. IV.

De graviori culpa, et poena.

De culpa graviori, et poena.

§. 626. 1. Gravior culpa est quodlibet lethale peccatum extremum: aliquod Dei, aut Ecclesiæ præceptum in re gravi non adimplere: solemnia vota graviter violare: justa sine causa divini officii recitationem omittere: formale præceptum a constitutionibus, vel legitimo superiore indictum advertenter transgredi: et excommunicationem a competenti superiore latam scienter incurrere. Ad eamdem culpam reducitur si quis audeat prælatorum officium usurpare, sive impedire, aut proprium alicujus sigillum adulterare, vel eo uti adversus constitutionum statuta; seu tandem alicujus ex ipsis literas aperire, vel callide retardare, aut supprimere: si quis ab ordinis sententia, ad superiorem aliquem extra ordinem (et si legitimum) non servato ordine juris, appellet; aut pro constitutionum nostrarum mutatione, sive contra debitam ipsarum executionem, vel ad impedienda, abrogandave superiorum mandata, a generali capitulo, seu a definitorio legitime dimanata, per se, vel per alium apud extrarios aliquid temere agat, inverso juris ordine: et tandem si quis literas doloso animo, nulloque apposito nomine scribat.

Enumeratio poenarum.

§. 627. 2. Qui præfata crimina perpetraverint, graviori afficiantur pœna, quæ, nisi a jure, vel constitutionibus alibi statuatur, ex quatuor sequentibus una sit tantum. 1. Privatio vocis, et loci per tempus ad superioris arbitrium, juxta culpæ modum dummodo ultra annum non protendatur; ac per interruptos aliquot dies pane, et aqua tantum humi victitare. 2. Ad tempus similiter assignatum novitiorum habitu indui, et in capitulo, cæterisque communitatis actibus locum, et ordinem habere prope laicos; ac insuper singulis septimanis, aut mensibus unam a præside flagellationem accipere; et semel itidem in pane, et aqua jejunare 3. Ad tempus in cella, aut carcere detineri, et inde non exire, nisi ut sacrum privatim audiat, vel faciat; et tertio quoque die ad refectorii ostium pro se introeuntium preces apud Deum, flexis genibus, expostulare; voce, et loco tamdiu privari, quandiu ad judicis sententiam videbitur expedire; et denique prædicto jejunio determinatis diebus obstringi 4. Ad tempus in carcerem detrudi, quin inde exeat; prædictum jejunium statutis diebus observare; relato modo voce privari; in refectorio, aut capitulo flagellationem aliquoties a præsidente accipere; monachali tonsura spoliari; et per aliquod temporis spatium (si æquum videbitur) a sacrorum ordinum exercitio suspendi.

De poena resistenti prælato infligenda.

§. 628. 3. Si quis prælato legitime præcipienti in faciem restiterit, et contumax ipsius mandato noluerit obtemperare, religiosi, qui præsidentes adsunt, illico eum in carcerem detrudant, et præsul ipse coram consiliariis for-

male præceptum eidem imponat, ut id agat, quod antea agere renuerat. Si tunc obedierit, elapsis quindecim diebus, bisque in ipsis servato panis, et aquæ jejunio, ad pristinam libertatem reducatur. Si vero pertinax perseveret, in carcere detineatur, et graviori pœna a competenti judice (priore generali) puniatur. Si nec ita resipuerit, reus erit gravissimæ culpæ a definitorio dijudicandæ.

De poena contra violantes votum castitatis.

§. 629. 4. Siquis castitatis votum opere violaverit, postquam convictus, aut confessus fuerit, graviori pœna, privationeque vocis, et loci per annum puniatur, et per sex menses in carcerem conjiciatur. Si gravi externorum scandalo id fecerit coram aliquibus ex dignioribus a priore in publicum capitulum convocatis, circularem disciplinam recipiat (quod semper observari volumus, ubi grave sæcularium scandalum intervenerit) carcerique per annum tradatur, et per triennium voce careat, et loco. Si secundo in eandem fuerit culpam relapsus, eadem ei pœna duplicetur. Si tertio, ad definitorium spectabit, quam æquam censuerit, sententiam ferre, et reum vel a confessarii, vel a sacrorum ordinum exercitio, vel ab utroque simul privare, ac in carcerem detrudere ad tempus, vel in perpetuum; aliasque addere pœnas pro majori, vel minori culpæ gravitate: immo (si nihil hæc media, et remedia proficiant, nec affatim scandalo satisfaciant) ad ejectionis sententiam devenire.

De poena contra vulnerantes fratres malitiose.

§. 630. 5. Si quis malitiose fratrem aliquem vulneraverit, aut in ipsum violentas injecerit manus, protinus in carcerem conjiciatur; ubi postquam fuerit ab excommunicatione absolutus, per integrum annum a lata judicis sententia computandum perseveret, ultimamque ex gravioribus quatuor pœnis sustineat. Quod si protervum hoc facinus in prælatorum aliquem commiserit, duplicata eadem pœna plectatur. Si vero enormis fuerit percussio, ut gravissimæ culpæ reus ad definitorium deferatur.

De poenis contra fures de rebus monasterii.

§. 631. 6. Si quis de monasterii bonis notabile aliquod furetur, graviorem pœnam, insuperque alias in proprietarios statutas, subeat, et ad omnem temporalium rerum administrationem inhabilis in posterum declaretur. Si hujusmodi scelus iteraverit, eadem ei duplicetur pœna. Si tertio idem fecerit, ad definitorium deferatur, ut pro meritis sententiam ferat. Id ipsum prima statim vice agendum est, si de bonis ecclesiæ fuerit furtum, vel gravi cum sæcularium offensione patratum.

De poenis contra graviter lædentes proximi famam.

§. 632. 7. Si quis scripto, aut verbis proximi famam graviter læserit, in primis cogatur famam injuste detractam restituere, et graviori afficiatur pœna; ac insuper, in detestabilis linguæ suæ signum, semel in hebdomada, dum in carcere detinetur, ad refectorii ostium, aliquod ferens insigne, cunctis introeuntibus exponatur, et postea panem tantum, et aquam prandeat. Eisdem pœnis, præter relatas prima parte cap. 3°. punietur, qui aliquid in propatulo ponat, unde bonum alicujus religiosi, aut nostræ congregationis nomen lædatur; vel unde grave eidem congregationi damnum inferatur. Qui autem falso juraverit, vel juramentum rite præstitum violaverit, præter supradictas pœnas, nunquam ad juridicam testificationem in posterum admittatur.

De poena plectenda in eos qui contra superiores peccaverint.

§. 633. 8. Si quis contra superiorum obedientiam, vel sine debita eorum facultate e conventu excesserit, et animo redeundi extra illum vagatur (dummodo intra decem dierum spatium redeat) tanquam mere fugitivus punietur pœna carceris per quindecim dies, quos intra bis in pane, et aqua jejunabit. Si vero animo non redeundi fugam arripiat (quod pro comperto, et ut satis probatum habebitur, quoties intra præfatos decem dies ad conventum se non recipiat) tunc ut apostata judicabitur; et inprimis, decimo ab ipsius recessu elapso die, prior, aut præsidens coram capitulo hunc in finem convocato apostatam, et excommunicatum publice denuntiet, cæterosque moneat, ut pro ejus salute Deum orent: cum autem fuerit apprehensus, protinus in carcere ad custodiam detineatur, posteaque ex competentis judicis sententia per duos menses in ipso permaneat, in quibus quatuor dicto jejunio satisfaciat, et per duos alios voce, et loco careat.

De poenis quibus afficietur qui ad superiores confugerit.

§. 634. 9. Eodem prorsus modo judicabitur, et pœnis afficietur, qui ad superiores confugerit, non tamen recto tramite pergat, nec dicto jam tempore ad conventum revertatur. Qui vero sine habitu discesserit, vel post discessum eum exuat, duplicatas subeat pœnas: attamen, si sæcularium cum offensione eum projecerit præter relatas pœnas, coram ipsis circularem disciplinam, ut dictum est, recipiat. Denique si, præter apostasiam, alia patraverit crimina juxta eorum gravitatem meritas luat pœnas.

De poenis irrogandis contra secundo

§. 635. 10. Si quis fugam secundo arripiat, definitorii sententia per dimi-

fugam arripientes.

dium annum incarceretur, aliæque augeantur pœnæ antecedentibus numeris relatæ, et ordinis privetur antiquitate, quæ in posterum a die, quo ultimo ad conventum est reversus, non aliter, ac si tunc solemnem professionem emitteret, incipiet. Si tertio, eadem in ipsum proferatur sententia; sed nullam poterit antiquitatem obtinere, nisi postquam a die reditus annus elabatur; non secus, ac si tunc novitius reciperetur. Eidem pœnæ subjiciatur ille, qui in apostasia (licet prima) per annum duraverit: si vero diutius in ipsa permanserit, a definitorio usque ad expulsionem (si ex justitia id esse censuerit) judicabitur. Si tandem quarto fugerit, ab eodem definitorio, tamquam incorregibilis, juxta literas Pii V. ab ordine expellatur.

De poenis contra eos qui ad alium ordinem se conferunt sine pontificis licentia.

§. 636. 11. Si quis absque Romani pontificis, pro tunc existentis, facultate, ad alium (præter Carthusianorum) ordinem se conferat, non modo apostasiæ, perpetuæque infamiæ notam, sed etiam excommunicationis pœnam, ipso facto, incurret, aliasque luat præterea, cuilibet alteri fugitivo hucusque designatas. Quapropter teneantur omnes prælati, præsertim locales, hujusmodi apostatas a quibuscumque alterius ordinis superioribus exposcere; eisque, (si opus fuerit) notum facere Pauli V. diploma, Romæ æditum die 3 aprilis anni 1610, ut sciant, se sub anathematis pœna, et privatione ab officio eos tradere teneri absque mora, et quin aliqua ad id sententia, aut judicis auctoritas sit necessaria; etiamsi novam jam professionem emisissent.

De poenis contra non reducentes fugitivos e monasteriis.

§. 637. 12. Statim, ac religiosus aliquis e monasterio aufugerit, localis præsul generalem priorem certum faciat de die, hora, causaque fugæ; insuperque teneatur, sub pœna suspensionis ab officio per menses duos, illum quamprimum in conventum reducere, ac delictorum summarium conficere, quod tuto ad annum usque post fugam asservari debet, si ad id usque temporis in apostasia permaneat. Si, hoc elapso tempore, ad nullum ordinis conventum se recepit, ejus contumacia juridice probetur, illum revocando per edictum publico aliquo conventus loco affixum, terque repetitum, ita ut inter unum, et aliud quindecim intercalentur dies. Præterea idem præsul in aliquo communitatis actu publice interroget, an aliquis quidquam in delinquentis favorem proponendum habeat, vel ipsum defendere velit: si nullus se se offerat, quem ipse idoneum magis judicaverit eum designet, et hæc omnia in processu juridice adnotentur; ipsoque sic confecto, ad definitorium transmittatur, ut juxta leges nostras, ac pontificia statuta definitivam ferat sententiam.

Declarationes speciales.

§. 638. 13. Omnes pœnæ hucusque in hoc §. statutæ a priore generali infligi debent; illius namque est graviores culpas punire, nisi alias definitorio sint reservatæ: ideo, quæ perpetua fuerit pœna, quæque ob scandalum in gravissimam debet transire, ab illo infligi non potest: neque etiam priores, aut vicarios canonice electos ab officio privare, si aliquam ex præfatis culpis admiserint: id enim ad definitorium spectare volumus.

§. V.

De gravissima culpa, et poena

De culpa gravissima, et poena.

§. 639. 1. Gravissima culpa tunc datur, quando quis delictum committit ex his, quæ a communi jure atrocia censentur, et capitis pœna, vel perpetuo triremium supplicio puniri solent. Si quis igitur religiosus in hanc culpam inciderit, perpetuam carceris pœnam sustineat, insuperque alias juxta qualitatem delicti a definitorio infligendas. Si vero id fecerit cum publico, et gravissimo sæcularium scandalo, ut huic plene satisfaciat, et nequid gravis jacturæ possit inde in religionem redundare, definitorium, una cum conjudicibus, de quibus hac parte cap. 3°. egimus, poterit reum ab ordine rejicere, si major suffragiorum pars consentiat.

De poenis contra insordescentes in culpa lethali.

§. 640. 2. Eadem ejectionis pœna puniri debet, qui ita obstinate aliquot lethalia peccata committit, ut nec monitis, nec pœnis exagitatus resipiscat: servari tamen debent constitutiones apostolicæ Urbani VIII., et Innocentii XII. hac de re editæ. Quapropter eorum mandatis humiliter obsequentes, statuimus, ut quicumque religiosus, qui de tribus (etiam distinctis) lethalibus peccatis, diverso tamen temporis intervallo commissis, ter similiter fuerit convictus, totidemque punitus, et exinde in eadem, vel similia relabatur; definitorii sententia in carcerem detrudatur, et per sex continuos menses ab indictione sententiæ computandos, caputio, et scapulari privatus, jejunio, ac pœnitentia maceretur. Eo tempore elapso, si nihilominus non resipuerit, vel emendatum se simulans, e carcere liber iterum de eodem crimine juridice convincatur; ab

ordine ejici poterit, annuentibus ex septem quatuor saltem suffragiis.

De poenis contra non subjicientes sententiis judicum.

§. 641. 3. Similiter si quis ob culpam lethalem ad graviorem pœnam; per legitimam judicis sententiam semel damnatus ei subjici noluerit, in carcerem conjiciatur, vel detineatur; ibique in jejuniis ac aliis macerationibus exerceatur, donec, transacto aliquo dierum spatio, eadem sententia per judicem, vel ejus commissarium coram testibus (quod semper ita fieri debet) ipsi rursus indicetur. Si adhuc obedire renuerit, idem observetur, quod in prima indictione. Si tertio denique nolit a sua pertinacia desistere, processus ad definitoriem deferatur, cujus erit ipsum carceri probativo tradere per sex menses ab indicta sententia inchoandos: quibus expletis, si contumax adhuc perseveret, a septem conjudicibus per majorem suffragiorum partem definitiva ejectionis sententia proferatur.

Declaratio circa materiam ut supra.

§. 642. 4. Si reus intra dies decem ab indicta sententia superiorem, et competentem judicem appellaverit; ad hunc tota illius causa devolvatur, ipso interim in carcere detento: si vero appellationem omiserit decem ipsis diebus transactis, e carcere eductus; coram communitate ordinis habitu expolietur, clericalique vestitus, foras egredi compellatur, sub ordinarii loci jurisdictione, et obedientia in posterum victurus; quin ab aliquo ordinis superiore possit iterum ad habitum admitti, nisi ab eodem tribunali, a quo fuit ejectus; procedendo juxta ea, quæ in decreto Urbani VIII. pro hujusmodi expulsorum receptione præscribuntur, nempe, si evidens subsit emendationis spes, et literis saltem testimonialibus ordinarii, cujus conscientiam in his literis concedendis sacra congregatio serio oneravit.

De perpetua vocis privatione expulsorum iterum receptorum.

§. 643. 5. Quamcumque ob causam congregatio nostra expulsum aliquem recipere cogatur, idque ea sub conditione fiat, ut in perpetuum ipse voce careat, et loco; et insuper (si sacris sit initiatus) non nisi post sexennium, habita prius definitorii dispensatione, illis uti permittatur. Tandem nulli ejecto testimoniales literæ concedantur; sed ejectionis sententia executioni mandata, statim prælatus ordinarium loci certum facere teneatur. Cum autem evenire possit, ut delinquentes prædictæ obstinationi deveniant eo fine, ut tamquam incorrigibiles ab ordine expellantur, et hac via a pollicito regularis observantiæ rigore liberentur; ideo omnibus notum facimus, nulla nos lege, aut præcepto ad hoc adigi: proindeque liberum omnino esse superioribus, vel hanc ipsis infligere pœnam, vel in carcere, donec resipiscant, retinere.

De carcere construendo.

§. 644. 6. Præcipimus autem prælatis localibus sub gravis culpæ pœna, ut in suo conventu tutum, sed commodum, et humanum carcerem disponant, aut construere faciant; et religiosis ibi detentis necessaria omnia suppeditentur; ac eos frequenter visitent. Id ipsum agat generalis prior semel saltem in anno: cæteri vero fratres nequeant sub gravis culpæ pœna, eos alloqui, nec eisdem aliquid ministrare, excepto carceris custode, et quodam alio prudentia, et charitate prædito, quem prior designaverit, ut eos possit consolari, et ad patientiam commovere; ac ad meliorem frugem reducere.

De poenarum remissione contra poenitentes

§. 645. 7. Cum localis prior in quolibet vincto, vel reo aliquo non obscura perspexerit humilitatis, et emendationis signa, de omnibus certum faciat superiorem prælatum, a quo lata fuit sententia, quique pœnæ partem (si æquum judicaverit) poterit remittere: dummodo dimidia saltem ejus pars jam fuerit expleta.

De amissione caputii, et scapularis in carcerem detrusorum.

§. 646. 8. Qui per juridicam sententiam in carcerem detruditur, debet caputio, et scapulari exui; hæc tamen pœna illi non infligatur ante indictam sententiam, nec cum ad custodiam tantum in illo detinetur. Si quis vi, aut fraude, clandestinove vinctum religiosum e carcere educat, vel ad fugam auxilium, consiliumve præbeat, per dies viginti in carcerem conjiciatur, si fuga non sequatur: si vero vinctus aufugiat, tamdiu carcere detineatur, quamdiu detinendus erat fugitivus. Eidem pœnæ subjaceat carceris custos, si ob culpabilem ejus incuriam id evenisse certo constiterit. Qui carcerem confregerit, duplicatam subibit pœnam.

De inquisitione adhibenda antequam gravissima poena infligatur.

§. 647. 9. Quamvis ad superiores prælatos spectat, gravioris, et gravissimæ culpæ reos punire; debent nihilominus prælati locales de ipsis inquisitionem instituere, et postea ad competentem judicem transmittere, ut sententiam ferat; ac interim eos in carcere ad custodiam detinere, si prudenter fuga timeatur, vel grave damnum ex mora possit oriri. Nullus tamen superior inquisitionem hanc poterit instituere, nisi delatio, accusatio, aut infamia præcedat; nec testibus præcipere ut de occulto crimine testimonium perhibeant; nec similiter reo imperare, ut sibi soli,

vel coram aliis veritatem detegat. Qui secus fecerit, mortaliter peccabit, et ad culpæ qualitatem punietur. Verum si crimen, alias occultum, indiciis, suspicione, et infamia in plurimorum notitiam devenit; vel illud sit tale, quod præter damnum peccantis, grave inde proficiscatur damnum reipublicæ, aut ordinis communi bono, sive etiam alicujus particularis, tunc et superiores inquirere, et subditi, quidquid sciverint, aperire tenentur.

Declaratio materiæ.

§. 648. 10. Teneantur etiam judices prælati ad præfatam inquisitionem procedere quoties frater aliquis coram ipsis, tamquam judicibus, alium accuset, accusatoris partes agere volens, accusationique proprium inscribens nomen (quod his in casibus semper est servandum) et reo, si fuerit convictus, meritas pœnas infligere; si vero convictus non fuerit, nec crimen possit accusator sufficienter probare; immo de calumnia convincatur ipse, easdem subeat pœnas, quas daret accusatus, si crimen plene probaretur.

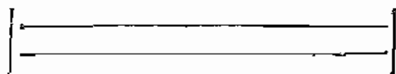
Aliæ declarationes ut supra.

§. 649. 11. Præterea circa pœnarum applicationem declaramus: 1°. Quoties in his constitutionibus jejunium imponitur, debet intelligi, quoad prandium præter panem, et aquam super nudam humum nihil aliud capiatur. 2°. Quando pœna privationis simpliciter injungitur, de voce tam activa, quam passiva, in quocumque congressu, aut capitulo debet intelligi 3°. Qui loco privatur, infra omnes sui gradus, et professionis postremum debet habere, nisi aliud a constitutionibus exprimatur. 4°. Quod prælatorum nullus possit aliquem privatione vocis afficere sex mensibus ante generale capitulum, nisi ob graviorem, gravissimamque culpam: si quis vero ob alia crimina intra prædictum tempus fuerit hac pœna gravatus, suffragium ferre poterit in electione socii capitularis, ac in id muneris eligi.

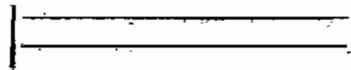
Abrogatio veterum statutorum.

§. 650. 12. Tandem declaramus, quod nulla alia statuta, seu constitutiones, acta, vel ordinationes, aut decreta a religione nostra usque nunc edita, alicujus roboris sint, ullamve possint in futurum obligationem inducere, si videantur in aliquo adversari præsentibus constitutionibus, quæ de potestate nobis a Sanctissimo domino Clemente XIV. felicis recordationis concessa die 28 aprilis anni 1773, fuerunt stabilitæ, et in generali nostro capitulo de communi omnium consensu approbatæ, et subscriptæ Ulyssipponensi cœnobio beatissimæ Virginis Mariæ a Remediis nuncupato die 17 mensis maii anni 1781.

Quarta pars palmi in ædificationum mensuram



Quarta pars palmi in vestium mensuram



Preces porrectæ pro confirmatione apostolica constitutionum.

§. 651. Cum itaque sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti, quo constitutiones, ac leges prædictæ firmius subsistant, ac serventur exactius apostolicæ auctoritatis munimine roborari summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis.

§. 652. Nos igitur exponentes prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præinsertas constitutiones auctoritate Nostra apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 653. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 654. Non obstantibus constitutionibus apostolicis, nec non dictæ congregationis etiam juramento confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et per-

sonis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritatibusque, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cœterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo, tertio pontificatus Nostri anno nono.

Dat. die 18 martii 1783 Anno IX.

CDXXI.

Facultas vice-legato Avenionensi ad dirimendas quasdam controversias inter ministros, et subditos S. S. comitatus Venayssini ex una, et subditos regis christianissimi ex altera partibus etc.

Dilecto filio magistro Jacobo Filomarino in utraque signatura referendario et in civitate Avenoniensi, et in comitatu Nostro Venayssino, Nostro et Sedis apostolicæ vice legato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili salutem, et apostolicam benedictionem.

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut accepimus, quædam controversiæ inter dilectos filios Nostros, et sanctæ Sedis ex una, et carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum Regis christianissimi ministros ex altera partibus ob aliquas operationes ab istis factas, nec non inter homines, et universitatem terræ, seu loci de Mornas, et Caderousse in comitatu Venayssino, quæ loca limitropha sunt provinciæ Quitaniæ pariter ex una, et ejusdem regis christianissimi subditos ex altera partibus ortæ sint, et vigeant.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos controversias hujusmodi per Nos, et Sedis apostolicæ, atque ipsius Ludovici regis commissarios dirimi cupientes, ac de tua fide, prudentia, integritate, et in rebus agendis solertia plurimam in Domino fiduciam habentes, controversias prædictas, earumque dependentias universas una cum persona, seu personis a dicto Ludovico rege ad id deputata, seu deputatis, vel depntanda, seu deputandis cognoscendi, easque per viam sive judicati formalis, aut arbitrarii, sive amicabilis inter partes prædictas compositionis, quæ vim judicati obtineat, terminandi, tollendi, ac dirimendi, nec non dilectum etiam filium Julium Cæsarem comitem Zollio rectorem Carpenctoratensem, et comitatus Venayssini ad præmissa, seu aliqua eorum cum simili vel limitata potestate, quoties opus fuerit, aut opportunum censueris subdelegandi, et substituendi auctoritate apostolica tenore præsentium facimus, constituimus, et deputamus.

Reservationes speciales.

§. 3. Nobis tamen, et Sedi prædictæ expresse reservantes approbationem, et ratihabitionem eorum, quæ per te, seu subdelegatum tuum cum persona, seu personis a dicto Ludovico rege deputata, seu deputatis, aut deputanda, et deputandis, quomodolibet in præmissis, et circa ea acta, gesta, definita, et stabilita fuerint.

Derogatio contrariorum.

§. 4. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. die 18 martii 1783 Anno IX.

CDXXII.

Confirmatio decreti congregationis disciplinæ regularis super approbatione constitutionum duorum recessuum ordinis s. Francisci de observantia reformatorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Si sollicitudo ecclesiæ universalis per bonorum omnium largitorem Nobis injuncta exigit, ut omnes Christifideles, et præsertim eos, qui relictis hujus sæculi illecebris, artam viam, quæ ducit ad vitam ingressi, Je-

sum Christum Redemptorem Nostrum proprius sequi susceperunt, gratiis apostolicis fovere, et modis omnibus propugnare studeamus, impensius certe eis consulere tenemur, qui in religione ipsa arctiorem, et sanctiorem disciplinam sibi ipsis elegerunt, sperantes fore, ut hi in regularis vitæ serenitate tranquillam vitam ducentes, et securi quasi in littore stantes, Nobis ob concreditum humilitati Nostræ pastoralis ministerii officium inter hujus mundi fluctus, qui hisce præsertim difficillimis temporibus, Nos undique, quasi obruunt, navigantibus, suarum orationum manum tendant, et conantes Nos ad terram viventium pergere, quantis possunt precibus adjuvent.

Tenor precum porrectarum pro assequenda confirmatione apostolica.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii superiores locales, cæterique religiosi duorum recessuum, nempe sancti Francisci Græcij Reatinæ diœcesis, ac sanctæ Mariæ Gratiarum Setiæ diœcesis fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia reformatorum nuncupatorum provinciæ Romanæ, quod alias in eadem cœnobia strictior regulæ sancti Francisci observantia invecta fuit, absque tamen peculiaribus legibus, quæ ad ipsius institutionis finem, ac spiritum essent accomodatæ. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, regulæ hujusmodi fuerint nuper collectæ, atque ad triginta sex redactæ, ac examini venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium regulari disciplinæ præpositorum subjectæ, ac subinde ab eadem congregatione impetraverint decretum tenoris, qui sequitur.

Tenor decreti editi a s. congregatione super disciplina regulari.

§. 3. Sacra congregatio super disciplina regulari visis, ac mature perpensis triginta sex regulis pro duobus recessibus sancti Francisci terræ Grecy diœcesis Reatinæ videlicet, et sanctæ Mariæ Setiæ diœcesis Terracinensis ordinis minorum strictioris observantiæ provinciæ Romanæ confectis, una cum omnibus, et singulis in ipsis contentis, ac in foliis a R. P. D. dictæ sac. congregationis secretario subscriptis; eadem sacra congregatio, audito patre generali supradicti ordinis censuit, ac judicavit præfatas regulas ad impediendam dictorum recessuum qualemcumque jacturam, ad firmandam in eis plenam sacri instituti observantiam, nec non ad ipsorum recessuum conservationem perpetuo tuendam apprime idoneas esse, utiles, atque opportunas. Ideoque eminentissimi patres prævia confirmatione fundationis, seu erectionis duorum nuncupatorum recessuum triginta ab hinc annis peractæ, præfatas regulas, omniaque in eis contenta approbarunt, et confirmarunt; simulque præcipiunt tam superioribus localibus, quam eorum religiosis subditis in dictis recessibus pro tempore commorantibus, ut easdem adamussim, et uniformiter observare teneantur. Omnibus autem guardianis, ipsisque provincialibus, definitoribus, aliisque superioribus quibuscumque generalibus pro tempore existentibus, omnino prohibent, ne supradictas regulas inconsulta ipsa sacra congregatione, abrogare, vel etiam immutare præsumant. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Romæ 29 januarii 1783.

J. C. card. Boschi pro præfectus.
G. De Lascaris patriarcha Hierosolymitanus secretarius.

Quo decretum hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ firmitatis robore muniri summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 4. Nos igitur supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati; præinsertum decretum auctoritate Nostra apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus; salva tamen semper in præmissis ejusdem congregationis auctoritate.

Poenæ contra inhobedientes inflictæ.

§. 5. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, aliisque arbitrio Nostro imponendis poenis, omnibus, et singulis superioribus generalibus, et provincialibus ordinis prædicti, cæterisque ad quos spectat, ut eosdem fratres, ac superiores locales dictorum duorum recessuum omnibus, et singulis statutis, et constitutionibus per dictam venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium congregationem approbatis juxta tenorem præsentium uti, ac frui sinant, ac faveant, et quoad præmissa respective assistant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis

per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXIII.

Dat. Romæ 21. martii 1783 anno nono

Congregationis Mantuanæ, et provinciarum omnium ordinis Carmelitici calceati reformatorum ad provincias *antiquæ observantiæ* nuncupatas aggregatio, et unio.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Exigit apostolici Nostri officii ratio, ut ad ea proclives simus, quæ ad majorem decorem, felicemque statum, ac progressum ordinum regularium conducunt, paterna etiam charitate, congruisque modis illa temperantes, quæ licet recte, sapienterque alias constituta, ob rerum tamen humanarum vicissitudines, non amplius convenire comperiuntur, si id ad omnipotentis Dei gloriam, ac Ecclesiæ catholicæ decus, et præsidium, ad regularis disciplinæ incrementum, spiritualemque Christifidelium ædificationem, et animarum salutem, expedire in Domino arbitremur.

Expositio precum porrectarum a rege Sardiniæ.

§. 2. Cum itaque charissimus in Christo filius Noster Victorius Amadeus Maria Sardiniæ rex illustris, Nobis nuper exponi fecerit, in Cismarinis ditionibus ejus dominio subjectis præter conventus ordinis Carmelitarum calceatorum nuncupatorum antiquæ observantiæ, alios similiter existere ejusdem ordinis, vel reformatos, vel alterius congregationis nuncupatæ Mantuanæ, qui si primo dicto ordini antiquæ observantiæ, cujus magistro, seu priori generali certo modo jam subjacent, ita unirentur, ut, sublata imposterum quacumque differentia, unum, idemque corpus cum eo efficerent, ac eisdem statutis, constitutionibus, et legibus sine ullo discrimine subessent, non modica Christifidelibus illuc commorantibus, obveniret utilitas ex uberioribus bonorum operum fructibus, qui ab ita unitis Carmelitani ordinis professoribus uni, eidemque charitatis, aliarumque virtutum studio incumbentibus, sperari merito possent, ac proinde eos omnes conventus per Nos uniri, ac in unum corpus sub omnimodo regimine, et gubernio prioris, seu magistri generalis antiquæ observantiæ, ac cum eisdem legibus, et statutis redigi summopere desideret: cumque subinde porrecta Nobis fuerit supplicatio etiam dilecti filii fr. Andreæ Andras, moderni prioris, seu magistri generalis ordinis Carmelitarum calceatorum, qui generalem unionem, ac reductionem, omnium diversarum congregationum ejusdem ordinis in unum corpus antiquæ observantiæ, ac præcipue omnium conventuum, tum congregationis Mantuanæ, tum provinciæ nuncupatæ Montis Sancti, in ditione Nostra pontificia existentium, humiliter Nobis postulavit, propterea quod conventus hujusmodi pauci sint, nec multis abundent alumnis: plerique insuper ob temporum calamitates ita sint exinaniti, ut subsistere ex se ipsi nequeant; omnes vero hujusmodi diversarum congregationum viri eamdem regulam, ac disciplinam, eosdem ritus, cœremonias, habitum, exterioresque mores, profiteantur; necnon jurisdictioni subsint ejusdem magistri generalis ordinis antiquæ observantiæ, aliqua tantum intercedente limitatione, ac varietate, præsertim quoad religiosos congregationis Mantuanæ, qui ob pri-

vilegia eis concessa dismembrati a provinciis ordinis antiquæ observantiæ alias fuerunt, ita ut si præfata a Nobis fieret universalis unio, ac omnimoda conjunctio, magnam idem prior, seu magister generalis, obventuram fore confidat, tam universo Carmelitarum ordini, quam ipsi christianæ reipublicæ ex feliciori ecclesiarum Carmelitis concreditarum administratione, utilitatem.

Tenor, et ratio concessionis.

§. 3. Hinc Nos ex pastorali Nostri muneris debito prosperitati, et commodis congregationum omnium Carmelitarum calceatorum, nec non Christifidelium saluti, divinique cultus augmento, quantum ex alto Nobis conceditur, prospicere; ac insuper memorati regis Sardiniæ votis, supplicationibusque præfati magistri generalis annuere cupientes, ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, omnes conventus congregationis nuncupatæ Mantuanæ, vel cujuscumque observantiæ, vel reformationis ubicumque existentes, una cum omnibus monasteriis monialium earumdem congregationum (quarum congregationum superiores generales audire etiam opportune voluimus) ordini principali Carmelitarum calceatorum antiquæ observantiæ, harum serie, perpetuo unimus, ac invicem sub gubernio, ac regimine prioris, seu magistri generalis ejusdem ordinis, et respective sub immediata subjectione provincialium, aliorumque localium priorum, et officialium, incorporamus; itaut ex nunc, et imposterum, unicus sit, et esse censeatur ordo Carmelitarum calceatorum, qui vocetur antiquæ observantiæ, omnesque Carmelitæ præfatarum congregationum unum tantum corpus cum eo efficiant, unum, eumdemque habitum induant, ac regulas, et constitutiones memorati ordinis antiquæ observantiæ a Sede apostolica approbatus exacte observent, sublata qualibet inter easdem congregationes differentia, utcumque a prædecessoribus Nostris admissa, quam apostolica Nostra auctoritate abrogamus; et personæ omnes regulares earumdem sic unitarum congregationum, sive masculi, sive fœminæ, absolutæ imposterum sint a suarum legum, et consuedinum particularium observantia, solasque leges, constitutiones, et consuetudines ordinis, cui uniuntur, aggregantur, et incorporantur, profiteri teneantur.

Declarationes speciales, super distinctione provinciarum.

§. 4. Volumus autem, ut unicus hic ordo ex omnibus memoratis diversarum congregationum conventibus constitutus in opportunas ita dividatur provincias, ut conventus omnes Carmelitarum calceatorum in ditione Nostra pontificia existentes duas efforment provincias, Romanam scilicet, et Romandiolæ; ex illis in ditionibus Cismarinis dicti regis illustris existentibus alia provincia constituatur nuncupanda provincia Pedemontana, cui subsit monasterium monialium congregationis Mantuanæ illuc existens: et ex aliis conventibus in aliorum christianorum regum, ac principum ditionibus, existentibus, alia, seu aliæ fiant provinciæ juxta methodum a priore, seu magistro generali una cum suo generali definitorio præscribendam: quod si in una, alterave sæcularium principum ditione adeo pauci sint Carmelitarum sic unitorum conventus, ut aptam efformare ex se nequeant provinciam, arbitrio relinquimus ejusdem prioris, et definitorii generalis, conventus illos aggregandi provinciæ viciniori alterius sæcularis ditionis, prout ordinis bono magis expedire in Domino existimabunt.

Distributio honorum, et privilegiorum vicariis generalibus competentium.

§. 5. Præterea volumus, quod moderno vicario generali congregationis Mantuanæ, cujus officium omnino cessare per unionem istam debebit, aliisque exvicariis generalibus ejus antecessoribus, honores, et privilegia imposterum tribuantur ex-generalibus ordinis Carmelitarum antiquæ observantiæ competentia: itemque moderno, ac antecessoribus procuratoribus generalibus congregationis ejusdem, qui pariter cessare ab officio debebunt, privilegia, et honores adscribantur ex-procuratorum generalium ordinis; et sic gradatim cuilibet actuali religioso, tam congregationis Mantuanæ, quam aliarum prædictarum provinciarum, reservata imposterum, ac integra maneant magisteria, baccalaureatus, cæterique gradus, et honores, quos legitime juxta regulas earumdem congregationum hucusque obtinuerunt: et si qui adhuc ad hujusmodi gradus, et honores, non pervenerint, promoveantur, convenienti habita respectivorum meritorum hucusque acquisitorum, et deinceps acquirendorum ratione.

Alia declaratio super distributione officiorum ordinis.

§. 6. Mandantes, ut officia omnia ordinis sic uniti, ac in unum corpus redacti, æqua proportione inter religiosos etiam aggregatos imposterum distribuantur juxta prudentiam, et conscientiam magistri, seu prioris generalis, nec non generalis definitorii, ac capitulorum provincialium, quibus omnibus respective facultatem decernendi cætera ad regularem disciplinam, studia,

œconomicam administrationem, aliaque ad feliciorem ordinis, conventuum, et religiosorum statum, conducentia indulgemus.

Poenæ contra inhobedientes inflictæ.

§. 7. Præcipimus præterea omnibus, et singulis superioribus, fratribus, aliisque personis congregationum Carmelitarum, ita unitarum sub virtute sanctæ obedientiæ, aliisque arbitrio nostro infligendis pœnis, ut præsentibus nostris literis prompte pareant, et obediant, et ea, quæ in illis contenta sunt humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 8. Decernentes, easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquo jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, præeminentiæ, superioritatis, ordinis, conditionis, ac dignitatis existant, etiamsi cardinalatus honore fulgeant, aut alia quavis ecclesiastica, vel mundana dignitate præditi, seu alias speciali, et individua mentione, et expressione digni sint, illis non consenserint, aut ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ, propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, et sufficienter, aut nullo modo justificatæ fuerint; vel ex alia quacumque quantumvis justa, juridica, pia, et privilegiata causa, occasione, colore, ingenio, prætextu, et capite, etiamsi in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ, seu jus, vel interesse habentium, seu habere prætendentium consensus, aliove quovis quantumlibet magno, formali, substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, necessarioque, et specificam expressionem requirente defectu notari, infringi, impugnari, retractari, limitari, modificari, in controversiam vocari, aut ad terminum juris reduci, seu adversus illas, et illa aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, vel intentari, aut impetrato, vel etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; neque ipsas præsentes literas sub quibusvis similium, vel dissimilium unionum, conjunctionum, statutorum, ordinationum, concessionum, et indultorum revocationibus, restrictionibus, limitationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam per Nos, et quoscumque Romanos pontifices successores Nostros, Sedemque præfatam, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, et alias quomodocumque, et quandocumque faciendis, unquam comprehendi, et comprehensas censeri, sed semper ab illis excœptas; et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac etiam de novo sub quacumque posteriori data per eos, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, quandocumque eligenda, concessas intelligi, semperque, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, ac fore; suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab omnibus inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 9. Sicque, et non aliter, in præmissis omnibus, et singulis censeri, atque ita per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, et apostolicæ Sedis nuncios, aliosve quoslibet quavis auctoritate, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus præmissis, et quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, deque unionibus perpetuis committendis ad partes vocatis, quorum interest, aliisque nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, necnon Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentis, ac felicis recordationis Bonifacii papæ VIII. prædecessoris Nostri de una, et concilio generali de duabus dictis, dummodo ultra tres dictas aliquis auctoritate præsentium in judicium non trahatur, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis, editis constitutionibus, et ordinationibus, et præfatorum ordinis, et congregationum, domuum, conventuum, et locorum quorumvis, et aliis quibusvis, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, stylis,

usibus, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis eisdem congregationibus, seu earum alteri, illarumque, seu alterius earum superioribus, fratribus, personis, domibus, conventibus, et locis quibuslibet sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, et alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis: quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur, et insererentur, pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 11. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumtis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra, adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die xxi martii MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.

CDXXIV

Dat. Romæ 21. martii 1783 anno nono.

Confirmatio resolutionis congregationis particularis a S. S. deputatæ qua congregatio doctrinæ christianæ ad instar congregationis Presbyterorum Secularium redigitur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Pias quorumcumque Christifidelium, præsertim ecclesiasticorum congregationes in proximorum subsidium, animarumque salutem provide institutas paternis prosequentes affectibus si quæ in earum incrementum alias disposita, temporis successu in perniciem constitutæ disciplinæ verti contingat, ea moderamur non modo, sed quandoque etiam revocamus, atque disponimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Tenor precum porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Andreas Josephus Vincenti procurator generalis congregationis clericorum sæcularium doctrinæ christianæ, quod eadem congregatio, etsi fuerit ab initio, sitque etiam nunc societas clericorum mere sæcularium, ejusque institutum juxta mentem venerabilis servi Dei Cæsaris De-Bue fundatoris sui felicis recordationis Clemens pp. VIII. prædecessor Noster per apostolicas suas in simili forma Brevis die xxiii decembris MDXCVII. expeditas literas approbaverit, et confirmaverit, nihilominus ex quo piæ itidem mem. Paulus pp. V. etiam prædecessor Noster, per similes literas die xi aprilis anni MDCXVI. expeditas, illam clericis regularibus congregationis Somaschæ univit, nunquam primævam suam quietem, pristinique sui splendoris, ac dignitatis jura recuperavit. Et quamvis paulo post felicis itidem memoriæ Innocentius pp. X. etiam prædecessor Noster, literis in pari forma Brevis die xxx julii anni MDCXLVII. expeditis, unionem hujusmodi dissolverit, et primodictam congregationem in pristinum sæcularem statum, ac formam restituerit, attamen ii, qui dum vigeret unio prædicta emiserant vota solemnia, miscere statim omnia, ac perturbare cæperunt, nec non congregationis regimine potiti, eo precum importunitate devenerunt, ut a piæ itidem memoriæ Alexandro pp. VII. prædecessore etiam Nostro per similes apostolicas literas die

xxvi martii anni MDCLIX. datas obtinuerint, quod firmis remanentibus omnino secundum universum tenorem memorati Innocentii prædecessoris literis, omnes, et singuli, qui in eadem congregatione post ipsas literas admissi reperirentur, quique in posterum admitterentur expleto probationis anno, si tamen idonei, tria vota simplicia, nempe obedientiæ, paupertatis, et castitatis emitterent, una cum voto, seu juramento in eadem congregatione perpetuo perseverandi, non dispensando, vel relaxando a quocumque alio, nisi a solo Romano pontifice, aut a capitulo generali, vel definitorio memoratæ congregationis.

Concessionis ratio.

§. 3. Hujusmodi autem indultum obtentum plane inconsultis iis, quos tantummodo afficere debeat, iis nempe dictæ congregationis clericis sæcularibus, qui post promulgationem prædictarum Innocentii prædecessoris literarum in illam ingressi nullo se votorum vinculo obstringendos iri confidebant, gravia incommoda, et detrimenta importavit, et importat in dies; alienum insuper est a mente, et instituto prædicti fundatoris, qui in animo tantum habuit erigendi congregationem, seu societatem mere sæcularem ecclesiasticorum virorum pietate, et doctrina excellentium solo charitatis vinculo conjunctorum, qui in vinea Domini ardenti, et indefesso studio adlaborarent, maxime doctrinam christianam rudes edocendo, et pauperes evangelizando; eventus denique fefellit eos ipsos, qui illud obtinere conati sunt, dum enim sperabant, futurum ut illud vinculum frequentiores e prædicta congregatione impediret desertiones, non modo huic damno non occurrerunt, verum studio retinendi semel admissos etiam invitos, admittendos procul ab alienarunt. Quæ et alia magni momenti incommoda maturo consilio in comitiis generalibus dictæ congregationis Parisiis habitis anno MDCCLXXVI. perpensa, superiorem generalem nuncupatum, omnesque, ac singulos vocales impulerunt, ut a Nobis postularent ejusdem congregationis in primarium suum meræ sæcularitatis statum redintegrationem. Nobis propterea dictus Andreas Josephus etiam totius suæ congregationis nomine humiliter supplicari fecit, ut ad felicem ejusdem congregationis gubernium, majoremque pii, ac laudabilis instituti progressum, eam in pristinum statum restituere, et reintegrare, nec non privilegia, gratias, et indulta eidem congregationi a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris alias concessa confirmare, et desuper opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Sensus panditus a congregatione deputata.

§. 4. Itaque, audito prius dilecto filio magistro Francisco Carrara congregationis venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum secretario, ad quem supplicem libellum Nobis porrectum remisimus particularem congregationem dilectorum filiorum Nostrorum Eugenii Vicecomitis, Francisci Xaverii de Zelada, et Hyacinthi Gerdil nuncupatorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterorum cardinalium, ejusdemque magistri Francisci secretarii ad consulendum, quid hac in re expedire existimarent, deputavimus; quæ quidem congregatio attenta relatione venerabilis etiam fratris Josephi archiepiscopi Seleucensis apud carissimum in Christo filium Nostrum Ludovicum Francorum regem christianissimum Nostro, et apostolicæ Sedis nuntio, auditoque sæpius tam in voce, quam in scriptis dicto Andrea Josepho procuratore generali, ac viso consensu moderni vicarii generalis Italicæ nuncupat., qui nomine suæ congregationis supplicationi accesserat, die xiv. martii elapsi anni MDCCLXXXII. censuit, consulendum esse Nobis pro gratia juxta petita, ita tamen, ut subjecti remaneant omnimodæ jurisdictioni respectivorum ordinariorum, et in casu ordinationis, debeant ordinari titulo vel patrimonii sacri, vel beneficii ad formam sacri concilii Tridentinii, et ad dominum secretarium ad mentem; mens autem fuit, ut quatenus Nos consultationem exciperemus, et congregationis sententiam probarimus, decernere etiam dignaremur, an resolutio exequi deberet tam quoad eos, qui in posterum congregationi adscribendi essent, quam quoad alios, qui huc usque adscripti reperiuntur.

Tenor concessionis.

§. 5. Nos igitur, attendentes bonorum operum uberes fructus, quos prædicta doctrinæ christianæ congregatio proferre satagit, ejusque zelum satis spectatum, ac labores assiduos, quos ad instituendos, erudiendosque in pietate, et religione cum pueros, tum adultos jugiter suscipit, memoratum Andream Josephum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei

gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: præinsertam resolutionem dictæ congregationis particularis auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus. Statuimus præterea nihil esse innovandum quoad eos, qui prædictæ congregationi doctrinæ christianæ adscripti jam sunt, ita ut quoad eos firma maneant vota castitatis, paupertatis, et obedientiæ, nec non juramentum perseverantiæ; alios vero, qui in posterum in eadem congregatione recipiendi erunt ab emittendis prædictis votis simplicibus, et juramento perseverantiæ eximimus, ita ut ipsa congregatio ad instar congregationis presbyterorum sæcularium redigatur, idque pro omnibus provinciis totius congregationis prædictæ exequi, auctoritate, et tenore prædictis volumus, atque mandamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non congregationis doctrinæ Christianæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima prima martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXV.

Dat. Romæ die 22. martii 1783 anno nono.

Monialibus monasterii sanctæ Catharinæ civitatis Cæsenatensis indulgetur, ut uti possint titulo monasterii Pontificii.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Inscrutabili æternæ sapientiæ arcano speculatores domus Israel nullo licet meritorum Nostrorum suffragio constituti sacras virgines, quæ oblitæ populum suum, et domum patris sui divinis obsequiis sese sub suavi religionis jugo devoverunt, quæque uberes bonorum operum fructus proferre jugiter satagunt, favoribus, et gratiis, quibus possumus, amplissimis libenter prosequimur, prout rerum, et temporum qualitatibus debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Expositio precum porrectarum a monialibus.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii sanctæ Catharinæ civitatis Cæsenatensis, quod ipsæ ne perpetuis futuris temporibus paternæ Nostræ charitatis qua eas jugiter complexi sumus, prout transacto anno Nos a Vindobona urbem Romam remeantes etiam coram testimonium perhibuerimus, memoria obliteretur aliquam specialem gratiam eis per Nos concedi summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur peculiarem gratiam eis facere volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesia-

sticis sententiis, censuris, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut deinceps futuris perpetuis temporibus monasterium prædictum pontificium appelletur, ita tamen, ut ex hujusmodi titulo nulla prorsus exemptio ab ordinariis, ac quavis alia legitima jurisdictione, eidem monasterio, ac monialibus proveniat auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus.

Concessio usus aurei numismatis, pro abbatissa, et priorissa.

§. 4. Insuper, ut abbatissa, seu priorissa nunc, et pro tempore existens ejusdem monasterii, quoad usque in hoc officio permaneat aureum numisma in forma crucis cum inscriptione *Pius pp. VI.* collo appensum ex resticulo serico albi coloris ante pectus tam publice, quam privatim ubique illud deferre, illoque uti libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate, et tenore prædictis indulgemus; illisque desuper a quoquam molestari, vel perturbari nullatenus posse, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri super divisione materiarum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; ac dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima secunda martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXVI.

Dat. Romæ die 26. martii 1783 anno IX.

Confirmatio statuti editi in loco nuncupato = *Bauco* = super damnis datis in bonis ejusdem loci.

Reverendissimo cardinal Casali prefetto della nostra congregazione de' Sgravi, e Buon Governo.

Proomium.

§. 1. Benchè le leggi comuni della giustizia, e delle umana società, e le apostoliche ordinazioni assicurar dovessero dall'incontro de' danni nelle campagne per fatto, o colpa degli uomini, si sperimenta nondimeno in qualche luogo una contraria licenza, sicchè restano frequentemente danneggiati i seminati, le piante, e frutti della terra in pregiudizio non solo de' privati, ma anche del pubblico, disprezzandosi, o sinistramente interpretandosi le leggi medesime, ed evitandosi così l'incorso nelle pene, e la dovuta emenda de'danni.

Tenor statuti.

§. 2. Ci è stato rappresentato per parte della nostra comunità di Bauco, che appunto a simili perniciosi effetti trovasi quel territorio, onde quel pubblico consiglio tenuto il dì 2. novembre 1781. anche coll' intervento de' deputati ecclesiastici regolare, e secolare, per frenare la condannabile libertà de' danneggianti abbia stabiliti alcuni capitoli, e sanzioni del tenore seguente, cioè

De poena contra cedentes arbores in olivetis.

§. 3. I. Che travandosi chiunque a portar via dagli oliveti rami, o legna di ogni sorta di olive, tagliar alberi, sveller radiche, e fare ogni altro atto pregiudizievole alle piante di olivo in qualsivoglia tempo, incorra per ciascuna volta nella pena di scudi quattro da dividersi pro æquali fra il giudice locale, la comunità, e l'accusatore, oltre la rifazione di tutti, e singoli danni a tenore della Bolla della sa: mem: di Benedetto XIV. de' 25. gennajo 1751. ed in altre pene corporali ancora, secondo la qualità, e condizione delle persone, e le circostanze de' casi, a tenore dell' enciclica della sa: mem. di Clemente XIV. su di tal materia emanata.

De poena infligenda contra furantes arbores.

§. 4. II. Che chiunque si farà lecito di rubar piantoni di olivi, e rami di questi per piantagione, debba soggiacere alla pena di scudo uno per piantone, o ramo derubato per ciascuna volta, da distribuirsi come sopra, oltre la rifazione del danno, e la pena afflittiva come sopra.

De inquisitione statuenda adversus latitantes.

§. 5. III. E qualora si trovassero dannificati gli olivi senza la presenza della persona dannificante, ed indi si venisse in cognizione di chi avesse causato tal danno, sarà lecito in tal caso di procedere contro questi previe le solite legali giustificazioni *per inquisitionem* ad oggetto della rifazione del danno a pro del dannificato, e dell'incorso della pena come nel capitolo II.

De poena irroganda adversus immittentes pecudes ad damnum faciendum.

§. 6. IV. Che non sia lecito a chiunque d'introdurre bestiami di sorta alcuna sotto qualsivoglia quesito colore negli oliveti ristretti con macerie, fossi, o limiti in qualsivoglia tempo sotto pena da incorrersi in ciascuna volta, e da dividersi come sopra, se saranno pecore, di bajocchi dieci per qualsivoglia capo, se somaro o mulo di bajocchi cinquanta per capo, se bovi, purchè non siano attualmente sotto il giogo, scudo uno per bove, se capra bajocchi cinquanta per capo, atteso il maggior danno, che sogliono cagionare con il loro morso; oltre di che sia tenuto ogni pastore de' riferiti bestiami alla rifazione del danno, intendendosi per oliveti ristretti ancora quelli, li quali fossero contermini con uno, o più compossidenti, e non vi fosse nei termini, o confini divisione di macerie, siepi, limiti, o fossi, bastando, che sieno ristretti nella circonferenza.

Declaratio ut supra.

§. 7. V. Parimente si proibisce di poter introdurre qualunque sorta di bestiami nei piantoni di olivi per anni dieci, che si sono fatti, e si faranno, sebbene non sieno ristretti, come sopra, altrimenti s' incorra ciascuna volta nella pena contenuta nel capitolo II. da ripartirsi come sopra, colla rifazione anche del danno, dovendosi questo riguardare come ristretti per dar campo alle piante, che crescano.

De olivetis in quibus pecudes immitti possunt.

§. 8. VI. Negli oliveti non ristretti da macerie, siepi, fossi, o limiti si possa introdurre qualunque sorta d'animali, con che però trovandosi danno nei germogli, o piantoni di detti oliveti, siano li dannificati tenuti alla rifazione de' danni, ed all' incorso nelle pene come nel capitolo V.

De tempore quo licita erit pecudum immissio.

§. 9. VII. Che s' intenda in detti oliveti, o ristretti, o non ristretti in tempo del frutto pendente proibita l'introduzione di tutte le suddette sorti di bestiami dal primo di novembre fino a tutto febbrajo, ed in caso di contravenzione siano li delinquenti soggetti ciascuna volta alle pene espresse nel capitolo IV. Qualora poi li frutti pendenti cominciassero a cadere per infezione, o intemperie d' aria allora s'intenda la proibizione anticipata alli 15. di ottobre, previa però la notificazione da pubblicarsi dal governatore locale: e le dette pene da dividersi come sopra colla rifazione de' danni.

De pullis gallinaceis.

§. 10. VIII. Riguardo alli gallinacci, come pregiudiziali alli frutti, non solo pendenti, ma anche decaduti dalle piante, s' intenda proibita l' introduzione di qualsivoglia sorta d' oliveti dal primo di settembre fino alla totale raccolta sotto la pena per ciascuna volta di bajocchi cinque per capo, rifazione del danno, e la pena suddetta da dividersi come sopra.

De vetita collectione fructuum relictorum.

§. 11. IX. E siccome si sono inoltrate maligne industrie de' dannificanti da pochi anni a questa parte, li quali sotto specie di spigolare e profittare delle olive abbandonate dal padrone e suoi uomini nell' atto della raccolta vanno di giorno, e notte a man salva derubando olivi con notabil danno anche delle piante stesse, con romper rami. Quindi è, che per ovviare ad un danno tanto notabile, si proibisce a chiunque lo spigolare olivi in qualsivoglia oliveto, se prima il padrone dello stesso oliveto, non avrà terminata interamente la raccolta degli olivi, sotto la pena per ciascuna volta di scudi quattro, ed altre afflittive, da arbitrarsi dal suddetto governatore locale, secondo la qualità de' casi, e persone a tenore di detta enciclica.

De jure colligendi spicas relictas.

§. 12. X. Ed acciocchè la povera gente possa aver comodo di raccogliere la spiga negli oliveti, perciò si proibisce espressamente ad ogni padrone di qualsivoglia sorta di bestiame, ed anche alli padroni degli oliveti medesimi d'introdurre bestiame di qualsivoglia specie, e pascolare negli oliveti, già colto il frutto, se non scorsi giorni otto dalla detta generale raccolta sotto la pena ai trasgressori di scudi tre per ciascuna volta, da ripartirsi tra il giudice, comunità, ed accusatore, ed anche *per inquisitionem*.

De poenis contra frangentes repagula.

§. 13. XI. Chiunque devasterà macerie, siepi, fossi, che formano ristretto agli oliveti, incorra nella pena di scudo uno da dividersi tra il giudice, comunità, ed accusatore, oltre la rifazione dell' istesse macerie, siepi, limiti, e fossi.

De furibus.

§. 14. XII. Se poi si trovassero persone, le quali di proposito, sì di notte che di giorno andassero a man salva de-

rubando, incorrano nella pena del furto come anche afflittiva, secondo la detta enciclica, oltre la rifazione de' danni.

De cultura morum.

§. 15. XIII. Essendosi da molti anni incominciata l'industria della seta in questa nostra patria, e per tal' effetto fatte delle molte piantagioni di mori gelsi da' cittadini, che però scorgendosi continui derubamenti nella foglia de' medesimi con grave loro danno, e pregiudizio negli alberi stessi con romper rami, perciò si é stabilita, oltre l' emenda del danno al. padrone dannificato, la pena di scudi cinque contro chiunque ruberà la foglia suddetta, o pregiudicherà agli alberi, da ripartirsi tra il giudice, comunità, ed accusatore, e non essendo il dannificante idoneo al pagamento si debba procedere alla pena afflittiva, a tenore della suddetta enciclica.

De aliis arboribus.

§. 16. XIV. Contro poi tutti quelli, li quali studiosamente danneggeranno le piante di qualunque specie sì nascenti, che crescenti s' intenda comminata, ed imposta per ciascuna volta la pena di scudi quattro da ripartirsi come sopra, ed anche afflittiva, secondo la suddetta enciclica, ma se il danno non sarà studioso allora s'intendano soggetti li dannificanti, oltre l'emenda del danno alla pena di bajocchi trenta.

De poenis contra damnificantes in locis clausis.

§. 17. XV. Come ancora incorrano nella medesima pena, ed anche afflittiva ed all' emenda del danno, tutti quelli, che danneggeranno i seminati d' ogni specie con i loro bestiami, o faranno pascer l' erba ne' terreni sì ristretti, che non ristretti, ed anche prativi.

De similibus adversus furentes.

§. 18. XVI. Alla medesima pena di scudi quattro oltre l' afflittiva, ed all' emenda del danno s' intendano incorsi tutti quelli, che anderanno derubando, o si sapesse avere in qualunque modo derubato, tanto ne' campi, quanto nelle are, grano, formentone, detto granturco, orzo, legumi, ed altre biade, volendo, che per reprimere maggiormente la licenza di tali persone danneggianti, abbiano esse ad incorrere le pene comminate in detta enciclica Clementina, alla quale, ed alla detta Benedettina si dovrà aver sempre relazione ne' casi, e circostanze non contemplati nei presenti statuti.

Preces porrectae pro confirmatione statuti.

§. 19. Ed avendo la medesima comunità da Noi implorato, che le accennate sanzioni, come sopra stabilite, vengano dalla Nostra sovrana autorità approvate, e confermate, Noi, che abbiamo tanto a cuore la conservazione delle campagne immuni da' danni, e specialmente da quelli, che chiamansi studiosi, o manuali avendo su di questa istanza sentito il parer vostro, e della detta nostra congregazione del Buon Governo, da cui gli accennati capitoli, o statuti sono stati riveduti, esaminati, e ne' termini suddetti in parte riformati, siamo volentieri condiscesi ad esaudire l' istanza.

Tenor confirmationis.

§. 20. Quindi col presente Nostro chirografo in cui abbiamo per espressa, e di parola in parola inserita la costituzione *de damno dato* della sa: mem: di Benedetto XIV. de' 25. gennajo 1751. e la successiva enciclica della sa: mem: di Clemente XIV. su la stessa materia emanata, la citata risoluzione del pubblico consiglio di Bauco degli 11. novembre 1781. e qualsisia altra cosa quanto si voglia necessaria d' esprimersi di Nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della Nostra potestà approviamo, e confermiamo, in ogni loro parte i suddetti nuovi statuti, e sanzioni, e vogliamo, che omninamente si osservino. Intendiamo però, che tanto rispetto alla pertinenza delle cause, o al giudice ecclesiastico, o al giudice secolare; quanto rispetto alla forma del giudizio, ed al modo di procedere contro i dannificanti per li danni studiosi e manuali si osservino le disposizioni della citata costituzione Benedettina, e rispettivamente della citata enciclica Clementina, commettendo a voi, ed alla detta Nostra congregazione del Buon Governo di dare per l' esecuzione gli ordini necessarj, ed opportuni.

Clausulae salutares, et irritantes.

§. 21. Volendo, e decretando, che il presente Nostro chirografo non possa mai opporsi di orrezione, o surrezione, nè di alcun' altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ma abbia, e debba aver sempre la sua piena esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione (salva la costituzione di Pio IV. *de registrandis* quale vogliamo, che si osservi, pagata solamente la mercede al notaro, e non altro) ancorchè non vi siano stati citati, o sentiti quelli, che vi avessero, o pretendessero avervi interesse, non ostante la regola della Nostra cancellaria *de jure quaesito non tollendo*, ed ogn' altra costituzione, ed ordinazione apostolica Nostra, e de' Nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, usi, stili, e consuetudini, e qualsivoglia altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito

per questa volta sola, e per l' effetto delle cose premesse amplamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì 26. marzo 1783.

Pius PP. VI.

Dat. Romæ die 28. martii 1783 anno IX.

CDXXVII.

Confirmatio compositionis inter Amantium Lepri, et ordinem Hierosolymitanum factæ etc.

Dilecto filio magistro Amantio Lepri protonotario apostolico supranumerario, et in utraque signatura referendario

Pius PP. VI.

Dilecte fili salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Devotionis, et familiaritatis obsequia, quæ Nobis, et apostolicæ Sedi hactenus impendisti, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistis, Nos inducunt, ut te specialibus favoribus, et gratiis prosequamur. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod cum alias habitum per clericos regulares congregationis pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupatarum gestari solidum susceperis, et professionem regularem per eosdem clericos regulares emitti consuetam expresse emiseris, postmodum certis tunc expressis de causis ad fratres cappellanos obedientiæ magistralis hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani auctoritate apostolica transferri obtinuisti, ac subinde etiam professionem regularem per eosdem fratres cappellanos dicti hospitalis emitti consuetam expresse emisisti. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, adhuc te filio familias existente, et apud patrem vivente residuum assignamentorum tibi a patre concessorum collocasses, ac de iis ad libitum disponere exoptasses, magno magistro hospitalis prædicti tunc existenti exposuisti, quod aliqua bona acquisita non ex tua parsimonia, sed ad te spectantia jure hæreditatio, et successionis extra religionem, vel alias obtinebas, ideoque ea, ut tuis indigentiis facere satis, alienare, vel etiam causa mortis disponere posse exposcebas.

Concessiones factæ a magno magistro ordinis memorantur.

§. 2. Tuis precibus annuit magnus magister præfatus, tibique plenam facultatem concessit, omnia, et singula bona quovis jure tam hæreditario, quam successionis, et legati ad te spectantia, seu spectare, et pertinere debentia, stabilia tantum aliena prorsus, et separata a religione dicti hospitalis ad tuum bebeplacitum, et liberam voluntatem vendendi, alienandi, et in alias quascumque personas transferendi, ac de illis tam inter vivos, quam in articulo mortis, seu ultima voluntate disponendi, dummodo tamen de aliqua portione bonorum arbitrio tuo juxta conscientiæ, et propriæ devotionis dictamen declaranda religioni, et ordini prædicto per expressum legatum disponeres, seu testamento hujusmodi relinqueres, prout in literis magistralibus hisce desuper die vigesima sexta augusti MDCCLX. expeditis, quorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur.

Tenor dispositionis factæ a Carolo Ambrosio Lepri favore suorum filiorum.

§. 3. Post hæc bonæ memoriæ Karolus Ambrosius Lepri genitor tuus supremum clausit diem, qui jampridem per apocham donationis inter vivos, die nempe decima nona novembris MDCCLXIII. signatam de omnibus suis bonis inter suos filios disposuerat, in primis constituens unam primogenituram scutorum biscentum millium monetæ Romanæ pro Josepho ejus filio secundogenito, tibique vineam extra portam Nomentanam sitam, et Joanni itidem filio tertio genito scuta quinquaginta millia respective jure prælegati; concedens deinde reliquorum bonorum proprietatem tribus suis filiis prædictis æquis portionibus donavit, sub lege tamen perpetui fideicommissi agnatitii favore omnium descendentium masculorum ex masculo in masculum, inter descendentes eorumdem filiorum cum lineali reciproca substitutione, usque dum extaret masculus, aliisque sub conditionibus, et dispositionibus, præsertim vero cum libertate utilium, et residuorum ex redemptionibus, et appaltibus, ac negotiationibus provenientium, quæ ab omni omnino onere fideicommissi exempta, et libera voluit, prout in apocha donationis hujusmodi, cujus tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus uberius continetur.

Tenor novæ compositionis initæ cum eodem magno

§. 4. Quocirca cum exinde facultatibus, ac opibus magis afflueres memor impetratæ veniæ a magno magi-

magistro ordinis, super opibus superventis.

stro dicti hospitalis anno MDCCLX., ut præfertur, libere disponendi de bonis tuis, ne post tui obitum aliqua controversia de, et super liquidatione tuorum lucrorum, tum quippe adhuc cum tuis fratribus convivebas, oriretur, et ad omne pariter tollendum hisce desuper conscientiæ scrupulum novas eidem magno magistro preces obtulisti ad impetrandam compositionem, pro qua summam scutorum octomillium monetæ Melitensis promittebas; tuis precibus hujusmodi facile annuit prædictus magnus magister ipsis sub die decima tertia septembris MDCCLXXI. rescribendo gratiam petitam, cum conditione, de qua in precibus oratori concedimus = videlicet soluta dicta summa scutorum octomillium Melitensium, ut in precibus, et rescripto prædictis, quorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Tertia compositio inita super utilibus negociationum, et appaltuum.

§. 5. Verum quia in supplici libello hujusmodi exposuisti, te a patre in simplicem hæredem usufructuarium tertiæ partis hæreditatis suæ fuisse institutum, ac insuper cum nondum liquidata, neque divisa essent utilia negotiationum, et appaltuum silentio omnino præteriisti, tibi, tuisque fratribus liberam dispositionem utilium, ac lucrorum hujusmodi fuisse a patre tributam, ad evitandam quamcumque subreptionis, vel obreptionis notam in obtenta compositione, tuæque etiam conscientiæ consulendum, magno magistro dicti hospitalis denuo supplex, narrata dictorum utilium libertate, compositionis prædictæ confirmationem per rescriptum sub die ix novembris MDCCLXXI. ab ipso signatum impetrasti, ac subinde quoque a felicis recordationis Clemente pp. XIV. prædecessore Nostro per suas in simili forma Brevis die xxiii decembris MDCCLXXI. expeditas literas eidem magno magistro commissas, utraque memorata rescripta apostolica auctoritate confirmari, nec non declarari, ut peracta per te solutione dictorum octomillium scutorum Melitentium, liber, et absolutus esses, neque quidquam ratione spolii magnis magistris dicti hospitalis pro tempore existentibus, qui propterea nil amplius petere possent, relinquere deberes pariter obtinuisti, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Superventis novis bonis per aliorum fratrum prædecessorum, novæ implorantur facultates ad effectum de illis ad libitum disponendi.

§. 6. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat per mortem utrorumque fratrum tuorum sine filiis masculis, sed unica dumtaxat superstite fœmina Josephi filia integrum paternum fideicommissum, tum qualitatem ejus agnatitiam masculinam, tum ob volitam a genitore tuo reciprocam linealem tui favore sit purificatum, ac etiam super bonorum fideicommissariorum hujusmodi libertate jam pendeat præventum judicium coram A. C. Cioja, in vim tum dictorum rescriptorum magni magistri dicti hospitalis, cum etiam literarum apostolicarum, ut præfertur, a memorato Clemente prædecessore expeditarum de omnibus, et singulis tuis bonis disponere exoptans, irrevocabilem donationem inter vivos die xxvi decembris MDCCLXXXII. exarasses, eamque etiam apud acta Mariotti cameræ Nostræ segretarii, et cancellarii exhiberi curasses; immo etiam usufructum in dicta donatione tibi reservatum postmodum die decima mox elapsi februarii cessisses, nunc autem hæc omnia in iis partibus, quæ sunt irrevocabilia ad publicum instrumentum reducere, ac legata, assignamenta, aliaque revocabilia in dicta donatione, aut in testamento, et codicillis ante eamdem donationem disposita pro arbitrio moderare, vel in totum, vel pro parte revocare, nec non de summa scutorum decemmillium monetæ Romanæ tibi ad effectum testandi reservata, scilicet quomodolibet disponere desiderans, licet de præmemoratæ compositionis, ejusque apostolicæ confirmationis validitate, ac propterea de tua libera facultate disponendi de omnibus, ac singulis tuis bonis nullimode dubites; nihilominus, ut omnibus controversiis, seu litibus, quæ in posterum emergere forsan poterunt, occurratur, quo prædicta duo rescripta, et compositionem a magno magistro dicti hospitalis concessa, et a dicto Clemente prædecessore, ut præfertur, confirmata firmius subsistant, ac serventur exactius, apostolicæ firmitatis patrocinio communiri desideres. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Priores concessiones apostolica auctoritate confirmantur.

§. 7. Nos igitur te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi,

hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus tuo nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, duo prædicta rescripta, nec non compositionem inde secutam, ac literas apostolicas pro illorum confirmatione a memorato Clemente prædecessore, ut præfertur, expeditas, ac omnia in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus; omnesque et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, ac sanamus.

Conceditur facultas libere disponendi de bonis obtentis, sive per testamentum, sive per donationem.

§. 8. Tibique insuper, quatenus opus sit, ut licet in prædicta congregatione clericorum regularium pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupatarum professionem, et vota solemnia emiseris, ac etiam per tuum transitum a congregatione prædicta ad fratres cappellanos obedientiæ magistralis hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani ibidem pariter professionem regularem expresse emiseris, nihilominus de omnibus, et singulis tuis bonis stabilibus, mobilibus, immobilibus, ac semoventibus, aliisque omnibus sub quocumque nomine nuncupatis, disponendo dictam donationem inter vivos die xxvi decembis MDCCLXXXII. irrevocabiliter factam, nec non cessionem reservati usufructus die x februarii mox præteriti signatam ratihabere, ac confirmare, seu ex integro iterum facere, et exarare libere, et licite possis, et valeas auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Sanatio nullitatum, et defectuum.

§. 9. Nos enim quamcumque nullitatem aut facti, aut juris, aut ex quacumque alia causa etiam incogitata provenientem, quæ in dicta donatione, et subinde secuta usufructus cessione, occurrerit, aut revera occurrisse censeri, aut dici posset, auctoritate, et tenore prædictis validamus, et sanamus. Immo tibi de prædicta donatione, ac respective cessione pro ea parte, quæ irrevocabiles sunt, publicum conficiendi instrumentum, aliaque revocabilia in prædicta donatione, aut in testamento antecedenter facto contenta moderandi in totum, vel pro parte revocandi, postmodum de summa scutorum decem millium tibi ad effectum testandi, ut præfertur, reservata per actum inter vivos, aut ultimæ voluntatis, aut alias quomodolibet disponendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 10. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non votis solemnibus in professione regulari emissis, ac congregationis, et hospitalis prædictorum, et quatenus opus sit, cameræ Nostræ, et fabricæ sancti Petri de urbe etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, usibus, et actibus capitularibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima octava martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ die 28 martii 1783 anno IX.

CDXXVIII.

Confirmantur articuli pro hospitali amentium Civitatis Avenionensis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Quoties animo perpendimus a bono illo, æternoque pastore humilitatem Nostram ad ejus vices in terris gerendas fuisse electam, qui cum charitas sit pro ovibus suis in ara crucis immolari voluit, quique cum in tremendo novissimæ discussionis examine in Sede majestatis suæ advenerit, singula in proximum pietatis, et charitatis opera sibi ipsi facta, aut abnegata rependet, illaque electis, qui ea exercuerunt, memorabit comiter ad sempiternam retributionem, et gloriam, reprobis autem, qui ea abnegarunt exprobabit acriter ad æternam perditionem, et pœnam, magno quidem timore corripimur, ne Nos, qui plus cæteris in hoc mundo accepisse aliquid cernimur ab auctore mundi gravius inde judicemur, quatenus præcipuam ministerii Nostri sollicitudinem ad miserabilium personarum morbosa præsertim corporum calamitate inter cæteras deploranda oppressarum necessitatibus occurrendum non impendamus. Quamobrem piis Christifidelium desideriis, quæ huic Nostræ consonant voluntati, et debito, ut votivos sortiantur effectus, opem, et operam Nostram libenter concedimus, ac omnia, et singula, quæ ad horum executionem, et destinatorum operum stabilitatem, ac felicem, faustumque successum conducere possunt, quantum Nobis ex alto permittitur, ultro elargimur.

Expositio precum.

§. 2. Sane dilecti filii rectores societatis pœnitentium de Misericordia nuncupatorum civitatis Nostræ Avenoniensis exponi Nobis nuper fecerunt, quod jamdiu non sine gravibus sumptibus hospitale ad excipiendos amentes nedum civitatis, et comitatus Avenoniensis, sed etiam aliarum civitatum, et comitatuum, soluta eidem hospitali exigua menstrua pensione erexerunt, ac construi curarunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, tam proficuum, ac utile opus ob nonnullorum malitiam decreta, ac statuta vice-legatorum Avenioniensium pro hospitalis hujusmodi stabilitate facta fraudantium deficeret, nisi novis constitutionibus, ac legibus illorum malitia compesceretur, ac iis apostolica auctoritas hinc cum exponentis prædicti efformaverint leges, ac statuta tenoris, qui sequitur videlicet.

ARTICOLO I.

De confirmatione hospitalis consequenda.

§. 3. Che l' ospedale de' pazzi stabilito in Avignone da monsignor Niccolini allora vice legato, li 16. settembre 1681, e che in seguito divenne comune ai pazzi del contado per la convenzione fatta fra gli stati della provincia, ed i rettori della Misericordia li 25 ottobre 1741. per gli atti dell'Horet notaro, sia confermato con tutte le facoltà, che seguono.

ARTICOLO II.

De directione hospitalis.

§. 4. Che la condotta, e la direzione totale di detto ospedale appartenga intieramente, e privativamente alla opera pia, e divota compagnia de' penitenti Neri della Misericordia di Avignone, affigliata all' archiconfraternita della Misericordia di Roma, ed amministrata da un offizio generale composto di quaranta consiglieri perpetui, e da un offizio particolare composto di cinque amministratori, cioè del rettore anziano, del rettore moderno, e di tre amministratori, e questo tanto per lo stabilimento degli offiziali, guardie, custodi, domestici a loro arbitrio, e volontà, quanto per la direzione, mantenimento, e correzzione di tutte le persone dei due sessi in esso racchiuse per causa di pazzia per contenerle in tutte le forme, e maniere che riputeranno, e crederanno necessarie, facendole ancora legare, ed incatenare, secondo la loro prudenza, intentendosi tutto ciò, ancorchè i componenti l' offizio particolare, che sono, come si è detto, il rettore anziano, il rettor moderno, e i tre amministratori, cambiassero tali nomi, e si chiamassero diversamente.

ARTICOLO III.

De iis, qui in hospitali recipi debent.

§. 5. Che tutte le persone de' due sessi tanto di Avignone, che del contado ricchi, e poveri, che si trovino attaccati da pazzia, siano condotte in detto ospedale, per esservi custodite invariabilmente sino che sieno guarite, o sino alla loro morte, se non possono pervenire ad essere guarite; e che conseguentemente i consoli della città e villaggi, dove un qualsisia abitante diverrà pazzo, siano tenuti di farlo tra-

sportare in detto spedale, senza la minima dilazione per qualunque causa potesse esservi, e senza poterlo di loro autorità ritenere in alcun luogo; ma se uno de' prossimi parenti di tal pazzo, o pazza vuole curarlo nella sua propria casa, allora ne abbia egli la privativa, ad esclusione di esso spedale, con che in tal caso detto parente sia responsabile non solo della persona pazza, ma ancora dei casi dispiacevoli, che potranno seguirne. Ed inoltre che sia proibito ad ogni persona di qualunque grado, stato, condizione e qualità tanto secolari, che regolari di ricevere, e tenere a titolo di pensionarj nelle loro case rispettive sia d'Avignone, o sia del contado alcun insensato, o insensata tanto d'Avignone, e del contado, che forastiera, salvo che non fosse qualchedano de' suoi prossimi parenti, ed il tutto sotto pena di una multa di cento cinquanta lire, da incorrersi in ipso facto da ciascun contravveniente, ed applicabile per un terzo al fisco, un terzo al detto spedale, ed un altro terzo al denunciante, il quale sarà tenuto segreto, e che in tutti i casi, in cui un insensato, o insensata sarà sotto la guardia e cura de' suoi parenti siano questi tenuti d'informarne subito monsignor vice legato, il quale gli autorizzerà a questo, se realmente sono parenti, e non altrimenti, e ciò ancora sotto la pena della suddetta multa, come sopra, dichiarandosi però che se qualche regolare dell'uno, e dell' altro sesso cadrà in pazzia, si possa ritenere, e curare ne' rispettivi conventi, se così piacerà ai superiori delle rispettive religioni.

ARTICOLO IV.

De visitatione hospitalis facienda.

§. 6. Che ad effetto non possa sopravvenire alcun abuso nella continuazione della detenzione degl' insensati, o insensate tanto d'Avignone, e contado, quanto anche forastieri, che saranno ricevuti in detto spedale, sia esattamente osservato il savio costume già da lungo tempo stabilito, cioè che ciascuno dei monsignori vice legati, che pro tempore riempiranno il governo di Avignone, e contado Venaisino, vada due volte l'anno di sei in sei mesi, ed inoltre in tutte le volte, che gli piacerà a far una visita esatta di detto spedale, e parlare con ciascuna delle persone in esso ritenute, affine di sentire i di loro richiami, se ve ne è di bisogno, e di dare la libertà a qualsivoglia persona, se ve ne sia, che, avendo ricuperato l'uso perfetto del suo buon senso, non sia stata ancora rilasciata; che in conseguenza il detto spedale, il quale si trova così ben situato sotto gli occhi del governo, ed a portata del palazzo apostolico, sia il solo privilegiato per tenervi rinchiusi tutti gl' insensati, ed insensate tanto di Avignone e del contado, che forastieri, senza potersene mai stabilire dei simili in altro quartiere della detta città di Avignone, e molto meno in qualsivoglia luogo del contado Venaisino.

ARTICOLO V.

De pauperibus gratis recipiendis.

§. 7. Che riguardo ai pazzi Avignonesi quelli, che si troveranno o mendicanti, o senza alcuna sorte di beni, sieno gratuitamente ricevuti in detto spedale, ma ogni volta e non altrimenti, per mezzo di un biglietto sottoscritto da due consoli di Avignone, i quali lo manderanno ad uno dei rettori della detta opera pia della Misericordia, ad effetto che metta sotto detto biglietto l'ordine al custode di ricevere tal insensato, o insensata, e ciò in correspettività della somma di seicento lire, che la detta città paga annualmente al medesimo spedale, e continuerà d'essa a pagare sopra il prodotto annuale dell'appalto del tabacco, e delle tele dipinte; che al contrario i poveri insensati, o insensate, che non sono nativi di Avignone, ma abitanti di essa, non sieno ricevuti, che provisionalmente in detto spedale, e che se la loro pazzia, dopo i primi rimedj usitati, è sempre la stessa, e pare divenire incurabile, l'uffizio particolare di amministrazione sia obbligato di farli trasportare nel luogo stabilito per i poveri pazzi della provincia, di dove sono nativi, e dove sono sempre ricevuti per diritto; ancorchè sieno andati ad abitare altrove; che finalmente se tali poveri insensati, o insensate si trovino essere nativi di una città, o villaggi del contado Venaisino, la comunità del detto luogo sarà tenuta allora di pagare per essi al detto spedale, come si dirà all' articolo VIII.

ARTICOLO VI.

De aliis, qui recipiuntur in dissitas locis piis.

§. 8. Che tutti quelli tanto Avignonesi, che altri, i quali essendo ricevuti in un opera pia, come la limosina generale, gli orfani, ed altre, o

ancora in qualunque altro corpo che non sia opera pia, caderanno in pazzia, siano ammessi in detto spedale, dovendo però l'opera pia, o altro corpo che sia fornire gli alimenti, e vestimenti ordinarj a tale insensato, o insensata, seppure la detta opera pia o altro corpo non stimerà meglio pattuire un assegnamento in denaro coll' offizio particolare di amministrazione di detto spedale.

ARTICOLO VII.

De onere denunciandi amentes.

§. 9. Che riguardo alle persone sia di Avignone, o ivi domiciliate, le quali possedendo beni, o entrate, si troveranno senza parenti nelle loro abitazioni, nel momento, che caderanno in pazzia, siano tenuti i vicini di darne subito avviso all' uffizio particolare di amministrazione, il quale verrà a far apporre il suggello della detta Misericordia sopra tutti gli effetti di tal casa, o appartamenti per mezzo del loro segretario, e procuratore. Che in seguito essi procedano all' inventario dei beni, che sottoscriveranno unitamente a due testimonj, avendo però antecedentemente chiamati i parenti, se ve ne sono, ad assistervi; e che se allora, quando si sarà verificato per mezzo di detto inventario, quali siano l'entrate di tale insensato, o insensata, sia in libertà di detti parenti di avere la privativa, ed esclusione di detto spedale, per divenire legittimi amministratori de' riferiti beni, ed entrate, obbligandosi per altro verso detto uffizio particolare della detta Misericordia, di pagare per tale insensato o l' assegnamento della tassa della comunità del contado Venaisino, se l'entrate non arrivino a questa somma, e se sono anche inferiori; o al contrario l'assegnamento della tassa del quartiere segreto di detto spedale se l'entrate sopravanzano detta somma, non compresi in detto assegnamento gli abiti, biancheria, vestimenti, ed ancora i medicinali, i quali non concernono il male della pazzia. Che nel caso che i parenti non vogliano caricarsene, cioè dell' amministrazione di detti beni, ed al tempo stesso del pagamento di detto assegnamento, o nel caso che non vi sia alcun parente, il detto offizio particolare della Misericordia, divenga allora legittimo amministratore di detti beni, ed entrate di tale insensato, o insensata; e se le dette entrate arrivino alla tassa dell' assegnamento delle comunità del contado, servano di pagamento all'ospedale per l'assegnamento di tal insensato, il quale sarà situato nello stesso quartiere, dove stanno i nativi del contado; se finalmente le dette entrate non arrivano alla suddetta tassa dell' assegnamento delle comunità del contado, il medesimo offizio particolare della detta Misericordia possa servirsi dei fondi di tale insensato per compire il pagamento della prescritta pensione, i quali fondi possa vendere a quest' effetto di sua propria autorità, interpellati tuttavolta i parenti se ve ne sono, ed il tutto sotto una ordinanza di monsignor vice legato, e senza spese di sorte alcuna giudiciarie, e che quello che potrà restare della vendita di essi fondi, allorchè lo spedale sarà stato pienamente soddisfatto degli assegnamenti dovuti, e di tutto altro, che avrà potuto fornire per vestimenti, e medicinali fuori di quelli per i mali di pazzia, appartenga alla morte di tal insensato ai parenti più prossimi del medesimo; ma se dopo aver venduti tutti i fondi de' beni di tal insensato, o insensata, non resti esattamente niente per continuare a pagare il suo assegnamento, il detto offizio particolare sia tuttavia tenuto a continuare a ritenersi, e curarsi gratuitamente fino che siano guariti, o fino alla loro morte, se la pazzia diviene incurabile.

ARTICOLO VIII.

§. 10. Che per quello concerne ogni e qualunque insensato, o insensata nati in una città, o villaggio del contado Venaisino, o che vi saranno domiciliati nel tempo della loro caduta in pazzia, tale comunità sarà senza pregiudizio dei diritti della provincia caricata di pagare, come è stato stabilito da sei anni a questa parte, e come è stato confermato nell' ultima assemblea dei tre stati della provincia ventiquattro lire di assegnamento il mese per gli alimenti, e che si continui la stessa fino a che in avvenire l' aumento delle derrate possa dar luogo ad aumentare la tassa di detta pensione, ed in quel caso la medesima assemblea sia precedentemente invitata a portare il detto assegnamento ad una tassa più alta relativa, e proporzionata all' aumento delle derrate, come si è successivamente praticato per lo passato, atteso che non è possibile fissare con equità una tassa invariabile per un assegnamento alimentario per sempre

De amentibus natis in oppido Venaysino.

in avvenire; e ciò ogni qual volta che li monsignori vice legati non amino meglio loro stessi di ordinare alle comunità tale aumento, quale verrà suggerito dalla loro prudenza, secondo il bisogno suddetto, che potrà sopravvenire, come hanno praticato molte altre volte con diverse ordinanze da loro rese a quest' effetto. Che inoltre allorchè succederà qualche caso fra più comunità del contado suddetto per il pagamento dell' assegnamento per tale insensato, o insensata, sia sempre la comunità, in cui tal uomo, o donna sarà caduto in pazzia, che pagherà detto assegnamento alimentario al detto spedale (salvo il ricorso di quella comunità contro l' altra, che essa crederà proprio) e che il medesimo spedale non sia mai nel caso di correre appresso per il suo pagamento, il quale mai deve essere ritardato per qualunque causa; e che in conseguenza sia proibito a detto offizio di amministrazione di mai questionare per quest' oggetto, ed ancora di mai ricevere alcun pazzo del contado, senza che precedentemente non sia stato pagato l' assegnamento alimentario di tal pazzo, o pazza al tesoriere del suddetto spedale per quattro mesi anticipati per parte dei consoli di tale comunità, dove tal' uomo o tal donna sarà divenuta pazza, e senza che detti consoli non abbiamo ottenuto ordine da monsignor vice legato ad effetto che detto pazzo, o pazza sia racchiuso nel medesimo spedale di Avignone, e del contado della detta Misericordia.

ARTICOLO IX.

De iis, qui in loco secreto recipiuntur.

§. 11. Che riguardo ai pazzi sia di Avignone, sia del contado, ed anche forastieri, che i loro parenti vorranno situare nel quartiere segreto di esso spedale, per esservi meglio alloggiati, ed alimentati, i detti parenti, tratteranno con detto offizio particolare di amministrazione relativamente all'assegnamento alimentario che deve essere pagato, secondo i patti particolari, in cui verranno insieme d'accordo, e gli presenteranno la fede del battesimo, l' attestato del medico, il quale spiegherà il genere di follia, e finalmente il consenso sottoscritto almeno da tre dei più prossimi parenti, e di più una lettera del vescovo diocesano, allorchè sia questione di un prete, affinchè uno dei rettori munito di questi documenti possa produrli a monsignor vice legato per ottenerne l'ordine verbale di riceversi, in seguito di che i detti documenti saranno registrati nel libro particolare di tali pensionarj, e nel loro ingresso sarà ad essi dato un nome di santo, affinchè il loro proprio nome sia tenuto segreto: e finalmente che i custodi, o i domestici non permettano a qualsisia persona d'introdursi (se non ha un biglietto sottoscritto da uno de' cinque amministratori) nel quartiere segreto dove alloggiano tali pazzi, a meno che non fosse un consigliere, o qualche altro offiziale dell'opera.

ARTICOLO X.

De jure custodum.

§. 12. Che sia pagata ai custodi una volta solamente la somma di tre lire di diritto di entrate per ciascuno de'pazzi, eccettuati quelli provenienti dal contado, allorchè saranno ricevuti in detto spedale. Che gli amministratori abbiano cura di avvisare, allorchè i parenti condurranno tali insensati, che in caso di morte, o di uscita di essi, saranno loro resi i mesi completi, i quali essendo stati pagati anticipatamente, non siano stati guadagnati per il soggiorno di tali pensionarj, ma che il pro rata dei giorni, che si troverà non arrivare ad un mese, rimarrà a profitto dello spedale.

ARTICOLO XI.

De dimissione infirmorum.

§. 13. Che nessuno degli amministratori possa permettere l'uscita di alcuni di quelli insensati, che pagano assegnamento, e che il solo offizio particolare possa ordinarla, a seconda delle ragioni, che potranno dar luogo alla uscita degl' insensati, e dopo essersi prima assicurato, che non vi resta assolutamente niente da riscuotersi per la pensione di tal insensato, o per altri oggetti per negligenza non soddisfatti. In conseguenza sia espressamente proibito di accordare l'uscita di tal insensato, se antecedentemente non sia stato sborsato tutto ciò, che si troverà esser dovuto all'opera pia; e in difetto dell'esatta osservanza di questa regola per parte degli amministratori, saranno essi tenuti a pagare del proprio detto reliquato allo spedale.

ARTICOLO XII.

De non recipiendis infirmis ad vitam.

§. 14. Che sia espressamente proibito al suddetto offizio particolare di poter concludere alcun trattato per prendere un pensionario a vita, se prima non vi abbia deliberato l'offizio generale

dei consiglieri, e che inoltre l' offizio particolare non possa ammettere alcun forastiere in detto spedale, se non si paga un assegnamento superiore alla tassa di quelli, che pagano le comunità del contado.

ARTICOLO XIII.

De pensione ab alienigenis solvenda.

§. 15. Che l' offizio particolare sia obbligato esigere dai forertieri, che vorranno godere la facoltà di far racchiudere i loro parenti per causa di pazzia, una buona, e sufficiente sicurtà in detta città di Avignone per il pagamento dell' assegnamento, e fornitura di biancheria, vestimenti, e medicinali, che non sono quelli concernenti il male della pazzia. In mancanza di questa indispensabile sicurtà, gli amministratori responsabili verso detto spedale di ogni perdita potesse sopravvenire su quest'oggetto.

ARTICOLO XIV.

De segregatione virorum, et mulierularum.

§. 16. Che vi sia un muro divisorio, il quale separi gli alloggi degl'insensati da quelli delle insensate, di modochè non vi possa essere comunicazione fra i pazzi dei due sessi, e che allorchè qualcheduno venisse a scappare da detto spedale, i rettori possano dar ordine agli officiali della Marechaussée, per fargli correre appresso i cavalieri della medesima, con che però debbano gli stessi rettori renderne istantaneamente inteso monsignor vice legato, e ciò per ogni buon fine, ed effetto; ed avendo ricondotti i fuggiti insensati, saranno essi officiali pagati dal detto spedale del da loro sborsato (se lo hanno fatto) per cibarie, ed alloggi nelle locande, senza poter pretendere niente di più assolutamente.

ARTICOLO XV.

De jure rectoris.

§. 17. Che resti all'arbitrio, e prudenza dei rettori dell'opera pia di ammettere nello spedale le persone, che si presenteranno per vedere, o visitare i pazzi in esso ritenuti, e che la detta opera pia della Misericordia di detto spedale continui ad avere il privilegio esclusivo di questuare pubblicamente per mezzo de' confrati nella detta città di Avignone, ed alle porte delle chiese, e cappelle di essa città per sollievo de' poveri pazzi, e dei prigionieri, bene inteso però, che rispetto alle questue delle porte delle chiese e cappelle debba riportarne il permesso, e l'approvazione di monsignore arcivescovo della stessa città.

ARTICOLO XVI.

De hospitalis thesaurario.

§. 18. Che il tesoriere di detto spedale non possa ricevere a meno di quattro mesi anticipati gli assegnamenti di sopra stabiliti, o che saranno convenuti, senza potere accordare ai debitori di quelli la minima delazione, trattandosi di pensione alimentaria, e che per detti assegnamenti i debitori non possano essere ammessi a opposizioni, o grazie moratorie per qualunque causa possa essere, o che siano esatti con il maggior rigore *more fiscalium debitorum* per la sola via, ed esibizione delle presenti, o attestati di esse, senza forma, nè figura di giudizio.

ARTICOLO XVII.

De foro competenti in causis hospitalis.

§. 19. Che tutte le cause in qualunque modo concernenti il pagamento degli alimenti, o altri appuntamenti per i poveri insensati, o il ricevimento, ritenzione, o dimissione de' medesimi contro qualunque persona di qualsivoglia grado, e condizione tanto del paese, che forastieri, ed in qualunque tribunale di questa città, e contado, le quali si trovino intentate, o da intentarsi anche contro le comunità delle città, e villaggi, contro tutti i corpi secolari, o regolari, e tutte persone privilegiate, sia proceduto more fiscali sommariamente, semplicemente, e *de pleno, ac sine figura judicii, omnibus appellatione, ac recursu remotis* avanti i monsignori vice legati ad effetto, che le suddette cause senza dispendio, e ritardo siano ben tosto spedite non ostante qualunque bolla, legge, statuto, regolamento, stile di curie, ed anche costituzioni apostoliche, ancorchè dovessero essere più espressamente, e specialmente individuate, alle quali sia derogato per sempre.

ARTICOLO XVIII.

De dilatione a creditoribus concedenda.

§. 20. Che qualsivoglia creditore generalmente di detta opera pia non possa fare, nè far fare alcuna esecuzione per il pagamento corrente delle pensioni, che dopo un mese dal termine della scadenza, sotto pena di nullità, e che detti creditori siano inoltre tenuti di venire a domandare il loro pagamento, allorchè si tiene l'officio particolare, il

quale si aduna ogni venerdì in detta Misericordia, e di accettare i mandati, che saranno loro lì stesso spediti, e sottoscritti da tre de'cinque amministratori per presentarli in seguito al tesoriere della detta opera pia, il quale sarà obbligato di pagare tali mandati, dopo la quietanza posta sotto dai detti creditori.

ARTICOLO XIX.

De notariis, scriptoribus, et procuratoribus.

§. 21. Che tutti i notari, scrivani, e procuratori non possano far significare alcun atto concernente la detta opera pia altrove, che all' offizio di essa o suo legittimo procuratore, senza poter mai per qualunque causa farne significazione certa ai rettori, o altri officiali in persona, nè nelle loro case, sotto pena di nullità.

ARTICOLO XX.

De instrumentis piæ operæ tradendis.

§. 22. Che sia ordinato inoltre a tutti i notari tanto di Avignone, che del contado di portare all'offizio di detta opera pia gli estratti de' legati, o altre disposizioni fatte nei loro protocolli a profitto della detta opera pia nel termine di otto giorni per i notari di Avignone, e di ventidue per quelli del contado, dopo che avranno aperti tali atti, per essere subito registrati dagli archivisti della Misericordia nei libri a tal'effetto destinati, e che mancando detti notari di avere così fatto verso la detta opera pia, divengano essi responsabili della perdita, che potesse alla medesima risultarne, per non esserne stata diligentemente istruita.

ARTICOLO XXI.

De juribus hospitalis.

§. 23. Che tutte le fondazioni, legati, donazioni, elemosine, ed altri diritti qualunque, che potranno sopravvenire in favore di detta opera pia rimangano per sempre irrevocabilmente, ed a pieno diritto acquistato alla medesima, senza potere giammai essere trasportate altrove, affinchè la intenzione de'donatori, ed altre persone caritatevoli vi sia sempre esattamente eseguita.

ARTICOLO XXII.

De privilegiis ipsius.

§. 24. Che la detta opera pia goda di tutti i diritti, privilegj, esenzioni d' imposizioni, di diritti, d' introduzione generalmente qualunque, e di dogana, e di tutte altre franchigie, libertà, ed immunità, delle quali ha goduto finora, senza che possa farsi il minimo ostacolo, e difficoltà alla detta opera pia della Misesicordia per questo oggetto, e che i cinque amministratori della medesima siano esenti di tutela, e di tutte le cariche municipali, durante il tempo della loro amministrazione.

ARTICOLO XXIII.

De guardiis, et custodibus.

§. 25. Che la detta opera pia essendo solita di tenere quattro guardie, e custodi coll'uniforme già stabilito per guardare detto spedale, come ancora due mandatarj di onore, de'quali si servono le persone più comode di Avignone nelle pompe funebri, e per far sapere per la città la morte di tale, o tale persona ai parenti, ed amici del defonto per assistere al di lui funerale; che però da quelli, che vorranno servirsi di detti mandatarj di onore, possa la medesima opera pia ritrarne il valore di tre libre di cera per ciascun giorno di servigio, che presterà ciascuno di essi mandatarj d'onore, che la sudetta opera pia fornirà, e ciò sia fissato invariabilmente.

ARTICOLO XXIV.

Monitum ad officiales.

§. 26. Che affinchè tutte le precedenti regole risguardanti l'amministrazione dell'ospedale de'pazzi di Avignone, e del contado, siano più esattamente osservate, ogni consigliere dell'offizio generale di detta opera pia viene esortato a formare opposizione in tutto ciò che potesse esser fatto in pregiudizio, ed inosservanza di ciascuna di dette regole, e che questa opposizione sia in seguito decisa dai monsignori vice legati, (senza forma, nè figura di lite) ai quali apparterrà la interpetrazione di dette regole, le quali devono essere osservate fedelmente ed invariabilmente in perpetuo.

Preces porrectæ pro confirmatione apostolica.

§. 27. Quo igitur præinserta articula firmius subsistant, et serventur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri plurimum desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis.

§. 28. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et

quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, cupientes tam pium, ac salutare opus alias incohatum perficere, præinserta articula auctoritate apostolica, tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjungimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 29. Decernentes easdem literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 30. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ejusdem societatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima octava martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXIX.

Dat. Romæ die 27. martii 1783 anno nono.

Erectio episcopalis ecclesiæ Tudelensis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Ad universam agri Dominici curam, et inspectionem, ubi primum fuimus, ex divinæ bonitatis consilio, nulloque Nobis assistente meritorum suffragio vocati, nedum Nos plane ad hoc constitutos esse intelleximus, ut juxta verbum propheticum prava litium germina avellere, ac noxia quæque curaremus destruere, ut fructuosa plantaremus, atque ædificaremus utilia, sed vicissim agnovimus vigilis esse, et industrii agricolæ studium præcipuum, ut ubi inspexerit partem aliquam ipsius agri bonis undique florentem arboribus, illic satagat coloniam instruere, novumque præficere cultorem, ut circa eam duplicatis operariorum labore, et industria nullum in posterum, quod mereatur succidi germen appareat, sed herbis ita salubribus virescere videatur, ut dulcia pabula fiant, quæ gregem eo advenientem valeant saginare, ac denique repetente Domino cujusque villicationis rationem, et Nos de injuncto nobis munere gaudeamus, et de traditis quisque sibi talentis relatos fructus uberius ei possit exhibere.

Exponitur præstantia civitatis Tudelæ, et magnificentia ecclesiæ matricis B. M. Virgini dicatæ.

§. 2. Cum itaque, sicut ex insinuatione charissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici per dilectum filium Hieronymum ducem de Grimaldi ejus apud Nos, et Sedem apostolicam oratorem Nobis facta nuper accepimus, in satis conspicuo nomine suo Navarræ regno insigne, ac perantiquum oppidum civitatis nuncupatum Tudelæ nullius diœcesis, aeris salubritate, solique, ac rerum humanarum feracitate, et opulentia, nec non habitatorum numero ad duodecim mille, quos inter plurimæ illustres nobilitate, paucissimæ vero pauperes respective numerantur familiæ ascendentium. Charissimum cum suo magistratu pro illius temporali regimine existat, quod inter cætera, et elargita privilegia illo vocis comitiis ipsius regni pro tempore habendis gaudet, et in quo diversis, et successivis temporibus moram, et sedem Navarræ reges habuere, et genaralia ipsa prædicti regni comitia celebrata extiterunt, ac præter octo di-

quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, cupientes tam pium, ac salutare opus alias incohatum perficere, præinserta articula auctoritate apostolica, tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjungimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 29. Decernentes easdem literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 30. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ejusdem societatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima octava martii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXIX.

Dat. Romæ die 27. martii 1783 anno nono.

Erectio episcopalis ecclesiæ Tudelensis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Ad universam agri Dominici curam, et inspectionem, ubi primum fuimus, ex divinæ bonitatis consilio, nulloque Nobis assistente meritorum suffragio vocati, nedum Nos plane ad hoc constitutos esse intelleximus, ut juxta verbum propheticum prava litium germina avellere, ac noxia quæque curaremus destruere, ut fructuosa plantaremus, atque ædificaremus utilia, sed vicissim agnovimus vigilis esse, et industrii agricolæ studium præcipuum, ut ubi inspexerit partem aliquam ipsius agri bonis undique florentem arboribus, illic satagat coloniam instruere, novumque præficere cultorem, ut circa eam duplicatis operariorum labore, et industria nullum in posterum, quod mereatur succidi germen appareat, sed herbis ita salubribus virescere videatur, ut dulcia pabula fiant, quæ gregem eo advenientem valeant saginare, ac denique repetente Domino cujusque villicationis rationem, et Nos de injuncto nobis munere gaudeamus, et de traditis quisque sibi talentis relatos fructus uberius ei possit exhibere.

Exponitur præstantia civitatis Tudelæ, et magnificentia ecclesiæ matricis B. M. Virgini dicatæ.

§. 2. Cum itaque, sicut ex insinuatione charissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici per dilectum filium Hieronymum ducem de Grimaldi ejus apud Nos, et Sedem apostolicam oratorem Nobis facta nuper accepimus, in satis conspicuo nomine suo Navarræ regno insigne, ac perantiquum oppidum civitatis nuncupatum Tudelæ nullius diœcesis, aeris salubritate, solique, ac rerum humanarum feracitate, et opulentia, nec non habitatorum numero ad duodecim mille, quos inter plurimæ illustres nobilitate, paucissimæ vero pauperes respective numerantur familiæ ascendentium. Charissimum cum suo magistratu pro illius temporali regimine existat, quod inter cætera, et elargita privilegia illo vocis comitiis ipsius regni pro tempore habendis gaudet, et in quo diversis, et successivis temporibus moram, et sedem Navarræ reges habuere, et generalia ipsa prædicti regni comitia celebrata extiterunt, ac præter octo di-

versorum ordinum, et institutorum regularium conventus, et quatuor sanctimonialium monasteria, clerique sæcularis amplitudinem, pluresque parochiales ecclesias, nec non tria, unum videlicet pueris projectis addictum, ac aliud peregrinorum curandorum, et reliquum magnifice extructum, et dotatione conspicuum, cum suo vicario, ac tribus cappellanis, pluribusque inservientibus probe munitum pro infirmis, tam civibus, quam exteris excipiendis respective instituta hospitalia, veluti mater existat sæcularis, et insignis collegiata ecclesia sanctæ Mariæ nuncupata in sua constructione fortis, et ampla, elegantique forma ex munificentia, ac pietate eorumdem Navarræ regum fundata, tribus navibus cum suis in forma crucis disposita brachiis, et choro centum stallorum pro varietate, et ordine classium distributorum numero referto, ac sacrarium supellectilibus, sacris vasis, et paramentis ad pontificalia exercenda abundanter instructum habens, et unica plane in toto regno Hispaniarum existens, in qua stantibus omnibus, tam canonicis, quam cæteris infrascriptis eidem choro interessentibus non mediocri populi ædificatione divina celebrantur officia, cum suis insuper organo, magistro musices, sufficientique musicorum numero, nec non clericis, sacrista, aliisque cæteris pro servitio dictæ collegiatæ ecclesiæ annuali stipendio mancipatis.

Describuntur dignitates, canonici, aliique beneficiati ecclesiæ collegiatæ.

§. 3. Hujus autem tam insignis collegiatæ ecclesiæ capituli, quod quatuor dignitatibus, videlicet decanatu cum ei perpetuo canonice unitis canonicatu, et præbenda dictæ collegiatæ ecclesiæ, quæ inibi principalis, et de jurepatronatus dicti Caroli regis ex fundatione, vel dotatione, aut privilegio apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum fore dignoscitur, ac cujus etiam canonicatus, ac præbendæ illi, ut præfertur, unitorum hujusmodi fructus, redditus, et proventus ad quadraginta quatuor mille, ac ducentos, et octoginta quatuor regales de Vellon monetæ illarum partium annuatim ascendunt, cuique palatium ipsi contiguum collegiatæ ecclesiæ januam habens in illius claustro præfatis, superque competenti decani habitatione, adeo sua latum mole, ut in eo cl. mem. Philippus eo nomine V. dum viveret Hispaniarum rex catholicus, una cum toto ejus comitatu fuerit hospitio exceptus, ac thesaurariatu, qui secunda, ac cantoria, quæ tertia, ac scholastria, quæ quarta respective dignitates, quarum cujuslibet annuus redditus summam quinque millium regalium hujusmodi attingit existunt, nec non septemdecim canonicatibus, totidemque præbendis, quarum una decanatui prædicto reperitur unita, ut præfertur, ac alia magistralis, ac alia doctoralis, seu theologalis, ac alia demum vicarialis, et respective pœnitentiaria etiam existunt, ac quarum quælibet summam sexmillium regalium parium annuo habet in redditu, ac quinque insuper portionibus, quarum altera vicaria nuncupatur; unaquæque vero illarum trium millium, et tercentorum regalium similium annuo gaudet redditu.

Enumerantur loca subjecta decanatui ecclesiæ, qui mitræ, et baculi usu gaudet sub diœcesi nullius.

§. 4. Ac præterea tribus subcantoratibus, et quadraginta, et amplius cappellaniis, quas respective obtinentibus interessendi choro dictæ collegiatæ ecclesiæ onus incumbit componitur. Decanus ipse caput esse noscatur, qui mitræ, et baculi pastoralis usu gaudet, ac territorium separatum, et districtum, videlicet ex dicto oppido civitate, ut præfertur nuncupato Tudelensi, et septem aliis sibi subjectis locis, uno scilicet de Ablitas, ac alio de Marchante, ac alio de Fontellas, ac alio de Rivaforada, ac alio de Arzante, ac alio de Pedriz, ac reliquo de Murillo de las Limas respective nuncupatis constans, in quo domiciliatos inter, ac simpliciter residentes numerus viginti sex millium animarum, circiter comprehenditur habet, et in eo jurisdictionem quasi episcopalem ex repetitis apostolicæ Sedis indultis exercet, ita ut ex præmissis omnibus, et ipsum oppidum civitas, ut præfertur nuncupatum Tudelæ, quod plures quidem episcopales Hispaniarum hujusmodi civitates præstat, ut ad civitatis, et ipsum episcopatus honorem evehatur, et collegiata ecclesia prædicta ad cathedralis ecclesiæ statum, et dignitatem sublimetur jure optimo videatur mereri.

Memorantur aliæ rationes quæ intercedunt, ut novus episcopatus erigatur.

§. 5. Cumque, ut similiter accepimus ad hujusmodi opus explendum plurima etiam accedant, et urgeant necessitatis pariter, atque utilitatis objecta, non secus ac reparandi animarum civium, et habitantium infrascriptorum exitio, et jurgiorum seminum extirpandorum gravissima rationum momenta, videlicet, quod licet dictæ collegiatæ ecclesiæ decanus, qui pro tempore fuit, usque a suæ dignitatis decanalis exordio jure, tam optimo, tamque probato iurisdictione sibi attributa hujusmodi in suo districtu, seu territorio prædicto ab ordinaria cujusvis, ac præsertim vicini

episcopi Tirasonensis jurisdictione perfrui debuerit, et usque debeat in præsens; secus vero Tirasonensis episcopus suam quoque, præscriptam tamen et limitatam, in hujusmodi decanali districtu, seu territorio ad tres solummodo scilicet usuræ, ac hæresis, et matrimonii respective casus jurisdictionem habeat, percipiatque propterea quartam ipsius districtus, seu territorii decimarum partem pro unius ad id inducti tribunalis manutentione; nihilominus a tempore memoriam hominum excedente: alteram quoque nimirum decanalem hujusmodi jurisdictionem super jurium diœcesanorum, atque honorum exercitio, nec non beneficiorum ecclesiasticorum provisionibus, æque ac sacramentorum administratione, et confessariorum approbatione eidem decano ipsius collegiatæ ecclesiæ contendere totis viribus expertus fuit, ex quo tam ruinosa litigia inter ipsum episcopum, ac capitulum, et canonicos ecclesiæ Tirasonensis ex una, nec non decanum, ac capitulum, et canonicos prædictos ejusdem collegiatæ ex altera partibus exarserunt, ut plurium sæculorum spatium ad illa quomodolibet compescenda, haud extiterit sufficiens, et quamvis de anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo fel. rec. Julius pp. V. prædecessor Noster per suas literas apostolicas jura omnia prædicta, quæ ab episcopo Tirasonensi, ut præfertur contendebantur super ipso territorio Tudelæ supradicto decano ipsius collegiatæ ecclesiæ antea, ut supra, concessa perpetuo confirmaverit, quo medio tutum putabatur fore, ut episcopus, ac capitulum, et canonici Tirasonenses prædicti, tunc et pro tempore existentes ab hujusmodi litigiorum genere adversus dicti decani jura desisterent, hoc non obstante lites, et contestationes prædictæ ex tunc eo fortius invaluerunt cum incredibili spirituali exitio civium dictæ Tudelæ, illiusque districtus habitantium prædictorum, super quorum capitibus funesta litium hujusmodi damna ceciderunt. Vigentibus enim hisce discordiis, et contestationibus illarum causa continue seditiones in populo, seu civibus prædictis suboriebantur, et quibus uni, quibus vero alteri partium prædictarum faventibus scandala, provocationes, et homicidia etiam fuerunt sequuta. Quod inde itidem effecit, ut ab eodem anno millesimo quingentesimo duodecimo ipsius civitatis, ut præfertur nuncupatæ Tudelæ, ejusque districtus prædicti respective habitatores hujusmodi confirmationis sacramento caruerint, et succedentibus novis Tirasonensibus episcopis, novisque ipsius collegiatæ ecclesiæ decanis; quum ipsa jugiter insurrexisset quæstionis materia, tam ultro progressum fuit, ut recurrente de anno ejusdem Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo primo completo urbis universalis jubilæi largitione apostolica, vicissim hinc denuo contendentibus episcopo Tirasonensi, et dictæ collegiatæ ecclesiæ decano, tunc respective existentibus prædictis super illius publicatione, quam eorum uterque facere conabatur, ob hujusmodi contentiones illud minime publicatum, proindeque cives Tudelenses, totiusque decanalis districtus prædicti habitatores supradicti, tam pretioso Ecclesiæ thesauro orbati remanserint, fatalique huic jacturæ venit etiam addendum, quod stantibus tunc hisce discordiis, eo usque adventum est, ut de validitate licentiarum sacramentales excipiendi Christifidelium confessiones, et ecclesiastica administrandi sacramenta dubitaretur, quæ omnia quum exitialia singulis habitantibus prædictis vere fuissent, eorumque plura conscientias everterent obstreperentque, undique cum vicinorum quoque populorum scandalo dictus Carolus rex, ad cujus audientiam, semel ac iterum civium, et habitantium prædictorum querelæ, damna, et incommoda ex litibus hujusmodi provenientia delata fuerunt perspectum habens, quod usque de anno prædicti Domini millesimo quingentesimo nonagesimo septimo claræ memoriæ Philippus II., et deinde Philippus, eo quoque nomine III., dum viverent reges catholici prædecessores sui de anno ipsius Domini millesimo sexcentesimo decimo in exterminandis eisdem litibus post varias ab eis respective ad hoc susceptas provisiones operam perperam impenderant, planeque inde prænoscens fieri non posse, ut contentiones, dissidia, et lites hujusmodi, nec in toto, nec in parte eliminentur, seu componantur, nisi penitus evellatur dissidiorum, et jurgiorum ipsorum semen, et radix mediante dicti decanatus, qui per obitum quondam Martini Valdemoro illius, dum viveret, ultimi possessoris ipsius collegiatæ ecclesiæ decani extra Romanam curiam defuncti ad præsens vacat suppressione, et extinctione, ac unius in dicta civitate, ut præfertur, nuncupata Tudelæ sedis, et dignitatis episcopalis erectione id postulantibus eisdem ipsius collegiatæ ecclesiæ modernis capitulo,

et canonicis, ac magistratu, et civibus Tudelensibus, cæterisque territorii, seu districtus decanalis hujusmodi habitatoribus antedictis dilectis respective filiis pro spirituali pabulo, et conscientiarum suarum tranquillitate obtinendis pro catholici principis pietate, et vigilantia in hoc providere percupiens rem omnem suæ regiæ cameræ consilio perpendendam remisit, quæ inde in re tanti momenti expositionum, et scripturarum communicatione respective partibus facta, earumque responsionibus, juribus, rationibus, ac omnibus, et singulis circumstantiis maturo examini redactis, probeque expensis, post plurium annorum lapsum de anno demum Domini millesimo septingentesimo septuagesimo quarto eidem Carolo regi in sua desuper habita consultatione, sub die tamen vigesima quarta mensis novembris anni proxime præteriti publicata referre in Domino sensit. Quod tam præjudicialibus litigiis, quibus hactenus non fuit, nec esse poterit spes aliqua compositionis aliquando cum civium, et habitantium prædictorum utilitate removendis, penitusque terminandis antedicti decanatus ipsius collegiatæ ecclesiæ suppressio stante potissimum illius vacatione prædicta unicum esset expediens.

Utilitates quæ a nova erectione proveniunt enumerantur.

§. 6. Quodque de cætero, si in dicto oppido civitate, ut præfertur, nuncupato Tudelæ unus episcopatus institueretur, ac dicta collegiata ecclesia in cathedralem ecclesiam, decanatus autem sic suppressus prædictus in dignitatem episcopalem respective erigerentur; diœcesis vero Tudelæ, ex ipso decanali districtu, seu territorio satis competente efformaretur, ac demum pro mensæ episcopalis Tudelensis dotatione constituenda primum dicti supprimendi decanatus, eique, ut præfertur, unitorum canonicatus, et præbendæ ipsius collegiatæ ecclesiæ fructus, redditus, et proventus, insimul ad quadraginta quatuor mille, ac ducentos, et octoginta quatuor regales similes annuatim, ut præfertur, ascendentes, deinde redditus perpetui simplicis, et personalem residentiam non requirentis beneficii ecclesiastici prioratus nuncupati in parochiali ecclesia terræ de Caparrosso Pampilonensis diœcesis, quæ a dicta civitate, ut præfertur, nuncupata Tudelæ sex leucis distat, et quod beneficium de jurepatronatus ejusdem Caroli regis ex fundatione, vel donatione, aut etiam ex privilegio apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum pariter existit, et per obitum quondam Pauli de Areyzaga illius, dum viveret etiam possessoris extra Romanam curiam defecti, similiter nunc vacat ad quindecim mille, et quinquaginta octo regales pares annuatim quoque ascendentes, prævia tamen ipsius beneficii tituli collativi suppressione, et extinctione infrascriptis, ac postremo, ex nunc, prout ex tunc, et e contra postquam tamen ecclesiam Tirasonensem ex persona venerabilis fratris Nostri moderni illius episcopi pastoris solatio destitui contigerit eadem quarta decimarum pars, quam super ipso territorio Tudelæ idem Tirasonensis episcopus percipere solet, ad viginti duos mille, ac noningentos, et nonaginta novem regales similes annuatim pariter ascendentem, prævia itidem ejusdem decimarum quartæ partis ab episcopali mensa Tirasonensi dismembratione in eventum hujusmodi perpetuo, ut infra facienda assignaretur, ita ut episcopalis mensa Tudelensis omnibus insimul comprehensis redditibus annua potiretur summa octoginta unius millium, ac tercentorum, et quadraginta unius regalium dictæ monetæ, quæ pro tuenda episcopali dignitate Tudelensi, attenta ejusdem soli fertilitate supradicta, et pauperum sublevandorum paucitate noscitur esse sufficiens; ex his profecto incommodis, et abusibus prædictis via tutissimo clauderetur, ac veluti nova dies post tot tenebrarum curriculum sacramentorum præsertim confirmationis administratio, iterum appareret, et animarum civium, et habitantium præfatorum salus, quies, et tranquillitas induceretur, proindeque quum dictus Carolus rex, cui tam clamorosa dissidia, quæ ordinem ecclesiasticum summopere dedecent a vinea Domini eliminare, nec non subditorum suorum animarum ruinam avertere, eisque spirituale pabulum procurare præcipua cura inest tam necessaria media pro sui debito exequi cupiens, suas Nobis per dictum Hieronymum humiliter preces obtulerit, quatenus erectionem hujusmodi, aliaque præmissa ad optatum effectum perducere, ac circa ea, ut infra disponere, et providere de benignitate apostolica dignaremur.

Litibus finem imponitur, quæ super exercitio jurisdictionis subortæ fuerunt.

§. 7. Nos igitur, qui ejusdem oppidi statu, et insignitate, aliisque circumstantiis universis matura consideratione perpensis nedum congruam esse censemus novæ sedis episcopalis erectionem hujusmodi, sed eam, ac omnia, et singula per Nos, ut infra disponenda catholicæ fidei propagationi, Christifidelium ædificationi, et spirituali con-

solationi, divinique cultus incremento, valde profutura confidimus eximium dicti Caroli regis zelum, ejusque tam pia, et religiosa desideria plurimum in Domino laudantes, ac benigno favore prosequi, atque exemplo illius, qui author pacis existit pacem hujusmodi finem imponere volentes, ac quarumcumque litium, et causarum infrascriptarum, ut infra introductarum, et etiam ut infra decisarum, pendentium status, et merita, nomina, et cognomina, et qualitates judicum, et collitigantium, et alia quæcumque etiam specificam, et individuam mentionem, et expressionem requirentia præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine quascumque lites, et causas in quocumque tribunali super jurium prædictorum exercitio quovis tempore introductas, et hactenus indecisas, etiam pendentes ab eisdem tribunalibus ad Nos apostolica auctoritate tenore præsentium avocamus, illasque penitus, et omnino extinguimus, perpetuumque silentium imponimus.

Suppressio decanatus, et omnium beneficiorum eidem adnexorum.

§. 8. Deinde vero decanatum prædictum, illique, ut præfertur, unitos canonicatum, et præbendas, sive ut præfertur, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per liberam resignationem dicti Martini, vel cujusvis alterius de illo, et illis extra dictam curiam, etiam coram notario publico, et testibus sponte factam, aut assequutionem alterius beneficii ecclesiastici ordinaria auctoritate collati vacent, etiamsi super eo, et eis inter alios, ac alias, quam ut præfertur lis, cujus statum etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat quoque indecisa, dictique decanatus, ac canonicatus, et præbendæ illi, ut præfertur, unitorum hujusmodi respective titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et assentiam dignitatis, et beneficii collativorum, ita quod ille, et illi ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativus, et collativi esse desinant, et de cetero, uti talis, et tales in titulum collativum, seu commendam quavis auctoritate conferri, aut concedi, seu impetrari, aut alias de illo, et illis quovis modo disponi amplius nequeat, etsi illum, et illos deinceps ullo unquam tempore conferri, seu impetrari, aut commendari, vel alias de illo, et illis disponi contigerit collationes, impetrationes, commendæ, aliæque dispositiones de illo, et illis pro tempore, quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant.

Ecclesia collegiata in cathedralem erigitur.

§. 9. In dicta autem collegiata ecclesia ad infrascriptæ erectionis effectum collegialitatem, et titulum, nomen, et denominationem, naturam, et assentiam collegiatæ ecclesiæ, ita quod illa ex nunc deinceps collegiata ecclesia denominari, inscribi, reputari, et intelligi amplius minime debeat, de ipsius Caroli regis consensu dicta apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus, omnimodamque jurisdictionem, quam super ipso oppido civitate, ut præfertur nuncupato Tudelæ, ejusque districtu seu territorio prædicto, tam decanus ipsius collegiatæ ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, extinctæque, quam episcopus Tirasonensis prædicti quomodolibet respective hactenus exercuerunt, seu ab eis respective exerceri prætensum fuit motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ex nunc penitus, et omnino tollimus, abrogamus, et abolemus. His vero præmissis prædictum oppidum, seu civitatem nuncupatum Tudelæ in civitatem episcopalem Tudelensem nuncupandam cum omnibus juribus, honoribus, et prærogativis, quibus aliæ civitates pontificali sede insignitæ, et earum cives utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, atque uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum. Dictam autem collegiatam ecclesiam per Nos, ut præfertur, suppressam, et extinctam in cathedralem ecclesiam Tudelensem pariter nuncupandam archiepiscopo Burgensi suffrageam, eique metropolitico jure subjectam extituram sub invocatione ejusdem sanctæ Mariæ, et in ea sedem et dignitatem episcopalem pro uno deinceps episcopo Tudelensi, qui eidem ecclesiæ, illiusque civitati Tudelensi, ut præfertur nuncupandæ, ac diœcesi etiam Tudelensi, ut infra assignandæ præsit, synodum convocet, omnimodamque jurisdictionem, auctoritatem, et potestatem, prout juris est, etiam super capitulo, et clero suæ diœcesis Tudelensis hujusmodi absque ulla classium distinctione semper exercere, sicuti etiam cætera omnia munera, et actus tum ordinis, tum jurisdictionis, prout alii episcopi, tam in eisdem Hispaniarum regnis dicti archiepiscopi Burgensis suffraganei existentes, quam alibi ubicumque constituti in suis ecclesiasticis civitatibus, ac diœcesibus de jure, vel

consuetudine, aut alias quomodolibet ea privilegiis, gratiis, indultis, et dispositionibus apostolicis, desuper nominatim, et in specie concessa auctoritate, et facultate suffulti, et quibus ad præsens uti solent, et gaudent, ac gaudere possunt, pariformiter, et æque principaliter, et absque ulla prorsus differentia, perinde, ac si sibi quoque nominatim, et in specie concessa, et expressa fuissent in sua diœcesi Tudelensi prædicta facere, gerere, et exercere libere, et licite possit, et debeat cum suis capitulo, arca, sigillo, mensa episcopali, cæterisque cathedralibus, et pontificalibus insigniis, quibus cæteræ, etiam cathedrales, earumque præsules quomodolibet similiter gaudent, ac gaudere poterunt in futurum ad omnipotentis Dei laudem, et gloriam, ejusdemque beatæ Virginis Mariæ honorem, fideique catholicæ exaltationem apostolica auctoritate prædicta, itidem perpetuo erigimus, et instituimus, nec non capitulum dictæ collegiatæ ecclesiæ per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ in capitulum cathedrale Tudelense: thesaurariatum vero prædictum, qui secunda in majorem post pontificalem, ut præfertur erectam, et institutam, ac cantoriam hujusmodi, quæ tertia in secundam, et scholastriam prædictam, quæ quarta dignitates ipsius collegiatæ ecclesiæ per Nos, ut præfertur suppressæ, et extinctæ: parique modo residuales sexdecim canonicatus, et præbendas, ac quinque portiones, et tres, subcantoratus prædictos, ceterasque cappellanias hujusmodi dictæ collegiatæ ecclesiæ, similiter, ut præfertur, per Nos suppressæ, et extinctæ in totidem canonicatus, et præbendarum portiones, subcantoratus, et cappellanias ejusdem cathedralis ecclesiæ Tudelensis, ut præfertur erectæ, et institutæ eadem apostolica auctoritate similiter perpetuo substituimus, et subrogamus, ita ut prædictas dignitates, ac canonicatus, et præbendas, nec non portiones, ac subcantoratus, et cappellanias hujusmodi per Nos, ut præfertur, substitutas, et subrogatas, ac substitutos, et subrogatos respective nunc obtinentes.

Communicatio privilegiorum pro ecclesia cathedrali noviter erecta.

§. 10. Non obstantibus ipsius collegiatæ ecclesiæ, etiam, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ status immutatione, ac substitutione, et subrogatione prædictis in earumdem dignitatum, ac canonicatuum, et præbendarum, nec non portionum, et subcantoratuum, ac cappellaniarum hujusmodi, sic per Nos, ut præfertur, substitutarum, et subrogatarum, ac substitutorum, et subrogatorum respective possessione, absque alia eis desuper facienda provisione, et in eadem fructuum, redditnum, et proventuum, quos de præsenti ex illis respective percipiunt fruitione libere, et licite remanere possint, et debeant, firmis etiam, salvis et illæsis remanentibus favore capituli, et canonicorum dictæ collegiatæ ecclesiæ, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ in capitulum, et canonicos ejusdem cathedralis ecclesiæ Tudelensis per Nos, ut præfertur, substitutorum, et subrogatorum hujusmodi privilegiis, indultis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, præeminentiis, insigniis, aliisque gratiis quibuscumque, tam spiritualibus, quam temporalibus, et mixtis eisdem capitulo, et canonicis ipsius collegiatæ ecclesiæ per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ in capitulum, et canonicos ejusdem cathedralis ecclesiæ Tudelensis sic erectæ, et institutæ substitutis, et subrogatis hujusmodi ante suppressionem, erectionem, et subrogationem prædictas per Nos, ut præfertur, factas apostolica, vel alia quavis auctoritate hactenus, quomodolibet concessis, ac etiam de jure, consuetudine, privilegio, aut alias competentibus, dummodo tamen sint in usu, et revocata non sint, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis non repugnent in omnibus, et per omnia, ac si status collegialitatis hujusmodi minime immutatus foret. Nos enim eisdem modernis capitulo, et canonicis dictæ collegiatæ ecclesiæ, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ in capitulum, et canonicos ipsius, ut præfertur, erectæ, et institutæ cathedralis ecclesiæ Tudelensis per Nos itidem, ut præfertur, substitutis, et subrogatis, ut ipsi, eorumque in dignitatibus, ac canonicatibus, et præbendis, sic respective substitutis, et subrogatis successores pro tempore existentes quotiescumque sedis episcopalis Tudelensis vacatio contingerit in ordinaria episcopi Tudelensis jurisdictione toto singularum ejusdem sedis episcopalis Tudelensis vacationum tempore durante ad instar aliorum capitulorum cathedralium ecclesiarum Hispaniarum regni prædicti succedere etiam possint, et debeant.

Declarationes circa regimen dioecesis novæ tempore vacationis sedis episcopalis.

§. 11. Ita tamen, ut pro totius diœcesis Tudelensis, ut infra assignandæ regimine, spiritualique gubernio, nec non pro parochialium ecclesiarum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum cum eis annexa cura animarum concursibus ad tramites concordatorum inter Sedem

apostolicam ex una, et Hispaniarum regem catholicum ex altera partibus de anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio initorum habendis unum tamen vicarium capitularem infra tempus, ac alias in omnibus, et per omnia ad præscriptum concilii Tridentini, sive de gremio eorum capituli prædicti, sive extra illud, dummodo tamen, qui in vicarium hujusmodi assumptus fuerit, in jure canonico, vel civili licentiatus, seu doctor omnino existat eligere, et deputare valeant dicta apostolica auctoritate pariter perpetuo concedimus, et indulgemus.

Assignatio mensæ episcopalis.

§. 12. His autem peractis ad infrascriptæ ejusdem mensæ episcopalis Tudelensis, ut præfertur, erectæ, et institutæ donationis effectum, beneficium antedictum prioratum, ut præfertur, nuncupatum in eadem parochiali ecclesia loci de Caparrosso dictæ Pampilonensis diœcesis existens similiter, sive, ut præfertur, sive alias quovis modo, aut ex alterius cujuscumque personæ, seu per liberam dicti Pauli, vel cujusvis alterius resignationem de illo extra dictam curiam, etiam coram notario publico, et testibus sponte factam, aut assequutionem quoque alterius beneficii ecclesiastici ordinaria auctoritate collati vacet, illiusque pariter titulum collativum, nomen, denominationem, prioratus hujusmodi naturam, et assentiam beneficii ecclesiastici collativi, ita quod illud ex nunc deinceps perpetuis itidem futuris temporibus collativum esse desinat, ac de cætero, uti tale nullus ad illud præsentari, illudque in titulum collativum quavis auctoritate conferri, seu impetrari, aut alias de illo quovis modo disponi amplius nequeat, etsi ad illud deinceps ullo unquam tempore aliquem prædictum, illudque respective conferri, seu impetrari, vel alias de illo quovis modo, ut præfertur, disponi contigerit, præsentationes, collationes, provisiones, impetrationes, aliæque dispositiones de beneficio hujusmodi pro tempore quomodolibet factæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, de simili ejusdem Caroli regis consensu apostolica auctoritate prædicta perpetuo quoque supprimimus, et extinguimus, nec non ab eadem mensa episcopali Tirasonensi dictam quartam decimarum partem ab illius episcopo super ipso oppido in civitatem episcopalem Tudelensem, ut præfertur erecto, totoque districtu, seu territorio Tudelensi prædicto percipi solitam ex nunc, prout ex tunc, et e contra postquam prædictam ecclesiam Tirasonensem ex persona illius moderni episcopi prædicti pastoris solatio destitui contigerit, eadem apostolica auctoritate pariter perpetuo dismembramus, dividimus, et separamus, et ad hoc, ut episcopus Tudelensis pro tempore extiturus statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam decenter tenere valeat ex nunc eosdem, tam dicti decanatus, eique, ut præfertur, unitorum canonicatus, et præbendas, quam supradicti beneficii per Nos, ut præfertur, respective suppressorum, et extinctorum fructus, redditus, et proventus, nec non ex nunc, prout ex tunc, et e contra videlicet in eventum præmissum prædictos etiam redditus ab eadem quarta decimarum parte ab ipsa episcopali mensa Tirasonensi per Nos etiam, ut præfertur, dismembrata, divisa, et separata provenientes, et respective decimas ipsas eidem mensæ episcopali Tudelensi, ita quod liceat personæ eidem ecclesiæ Tudelensi nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum præficiendæ, ejus ac dictæ mensæ episcopalis Tudelensis nomine omnium, et quorumcumque tam dicti decanatus, eique, ut præfertur, unitorum canonicatus, et præbendas, nec non beneficii hujusmodi per Nos respective, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum respective fructuum, redditicum, proventuum, jurium, rerum, proprietatum, et bonorum quorumcumque, nec non statim ac casus vacationis prædictæ ecclesiæ Tirasonensis, ex persona illius moderni episcopi prædicti quomodolibet evenerit, eorumdem quoque reddituum ex ipsa quarta decimarum parte a supradicta mensa episcopali Tirasonensi, et per Nos, ut præfertur, dismembrata, divisa, et separata, seu decimarum ipsarum quartæ partis hujusmodi veram, realem, corporalem, et actualem possessionem per se, vel alium, se alios propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere, illosque, et illa, ac illas respective locare, dislocare, arrendare, percipere, exigere, levare, et recuperare, ac in suos, et dictæ mensis episcopalis Tudelensis usus, et utilitatem convertere, cujusque licentia desuper minime requisita apostolica auctoritate prædicta similiter perpetuo unimus, applicamus, et incorporamus.

Concessio domus aliorum beneficiorum.

§. 13. Eidemque episcopo Tudelensi pro tempore extituro, pro ejus satis commoda, decentique episcopali habitatione antedictum palatium decanatui prædicto per Nos, ut præfertur, suppresso, et extincto annexum hujusmodi itidem perpetuo addicimus, et assignamus, ac præterea ut futuro episcopo Tudelensi prædicto clerus, et populus, nec non diœcesis constitui valeant, prædictum oppidum in civitatem episcopalem Tudelensem, ut præfertur, erectum, nec non septem loca prædicta uno scilicet de Ablitas, ac alium de Marchante, ac alium de Fontellas, ac alium de Rivaforada, ac alium de Urzante, ac alium de Pedriz, ac reliquum de Murillo de las Limas, ut præfertur, respective nuncupata, et decanale districtum, seu territorium hujusmodi, ut supra componentia, ac in eis respective consistentes, et consistentia parochiales, et alias ecclesias, monasteria, propositatus, prioratus, et alia quæcumque, quotcumque, et qualiacumque cum cura, et sine cura secularia, et quorumvis ordinum regularia beneficia ecclesiastica, etiamsi canonicatus, et præbendas, dignitates, personatus, administrationes, et officia etiam curata, et electiva: regularia vero beneficia hujusmodi præpositatus, præposituræ, dignitates etiam conventuales, personatus, administrationes, et officia, etiam claustralia, cappellaniæ, et cappellæ sint, et ad dignitates, prioratus, præposituras, et prœpositatus hujusmodi consueverint, qui per electionem assumi, dictique oppidi in civitatem episcopalem Tudelensem sic erecti, eorumdemque septem locorum utriusque sexus personas, habitatores, et incolas tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis existant a prædicta per Nos sic aboleta decanali jurisdictione cui hactenus subjecta, et subjecti extiterunt dicta apostolica auctoritate itidem perpetuo disjungimus, et eximimus, dictumque oppidum in civitatem episcopalem Tudelensem sic erectum, eademque septem loca respective, ut præfertur, disjuncta, et exempta, eorumque universas personas prædictas tam seculares, quam ecclesiasticas, et quorumvis ordinum regulares, ecclesias, monasteria, prioratus, præposituras, præpositatus, et alia beneficia ecclesiastica hujusmodi cum suis juribus, et pertinentiis, usibus, novæ ecclesiæ episcopali Tudelensi, illiusque futuro præsuli pro suis civitate, territorio, diœcesi, clero, et populo ita quod liceat prædictæ personæ eidem ecclesiæ Tudelensi tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi quam deinceps, ut præfertur, pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum, ut supra, præficiendæ per se, vel per alium, seu alios ejus nomine veram, realem, actualem, et corporalem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicto oppido in civitatem episcopalem, ut præfertur, erecto, aliisque septem locis prædictis propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere dicti archiepiscopi Burgensis, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita simili apostolica auctoritate, etiam perpetuo concedimus, et assignamus; nec non ordinariæ ipsius episcopi Tudelensis pro tempore extituri jurisdictioni respective supponimus, atque subiicimus.

Privilegia ecclesiæ et canonicorum indigitantur.

§. 14. Ac insuper eisdem futuro episcopo Tudelensi, ac modernis, et pro tempore existentibus capitulo, et canonicis ipsius sic erectæ cathedralis ecclesiæ, ut præfertur, substitutis, et subrogatis, ut ipsi attenta status in dicta collegiata ecclesia sic suppressa, et extincta immutatione hujusmodi, quatenus opus sit, capitulariter congregati pro dictæ cathedralis ecclesiæ Tudelensis, ut supra erectæ, et institutæ, ac illius mensæ capitularis, sacristiæ, et fabricæ, earumque rerum, et bonorum tam spiritualium, quam temporalium novo, ac prosperiori statu, regimine, gubernio, et directione, ac onerum eis pro tempore incumbentium supportatione, missarum, horarum canonicarum diurnarum, et nocturnarum, aliorumque divinorum officiorum, processionum, funeralium, et anniversariorum celebratione, ac de dignitatibus canonicatibus, et præbendis, portionibus subcantoratibus, et cappellaniis, ut præfertur, respective subrogatis hujusmodi, inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione personali residentia distributionum, etiam quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque repartitione, et administratione, ac pœnarum per absentes, ac divinis officiis, et functionibus suis loco, et tempore non iterressentes, seu onera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes incurrendarum impositione singulorum præsentiis, et absentiis notare, dictis cæremoniis, et functionibus in dicta cathedrali ecclesia, ut præfertur,

erecta, et instituta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus servandis, nec non ministris in eadem cathedrali ecclesia sic erecta, et instituta deputandis, et amovendis salariis, et stipendiis eorum cuilibet assignandis, et quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa ea quomodolibet necessariis, et opportunis quæcumque etiam nova statuta, ordinationes, capitula, et decreta licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis non contraria condendi, et edendi, conditaque, et edita pro temporum, et rerum variatione, et qualitate mutandi, limitandi, seu et antiqua corrigendi, declarandi, et interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, et per eos ad quos pro tempore spectabit sub pœnis in contrafacientes statuendis observari faciendi plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem eadem apostolica auctoritate, similiter perpetuo concedimus, et impertimur.

Concessio juspatronatus favore regis.

§. 15. Ulterius eidem Carolo regi ejusque successoribus regibus catholicis juspatronatus, et præsentandi ad ecclesiam Tudelensem prædictam tam hac prima vice a primæva illius erectione, et institutione a Nobis, ut præfertur, factis hujusmodi pastoris solatio destitutam, quam deinceps quoties illam pro tempore quomodolibet etiam apud Sedem apostolicam prædictam similiter pastoris solatio destitui contigerit, personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem ad præsentationem hujusmodi eidem ecclesiæ Tudelensi in episcopum præficiendam, firma etiam remanente favore ipsius Caroli regis, ejusque successorum regum prædictorum nominatione, seu præsentatione ad omnes dignitates, canonicatus, et præbendas, aliaque beneficia prædicta per Nos, ut præfertur, subrogatas, subrogatos, et subrogata ejusdem sic erectæ cathedralis ecclesiæ Tudelensis ad tramites concordatorum hujusmodi apostolica auctoritate prædicta sibi perpetuo reservamus, concedimus, et assignamus. Decernentes juspatronatus, et præsentandi hujusmodi ad dictam ecclesiam episcopalem Tudelensem, sic erectam, et institutam regium exercere, eidemque Carolo regi ejusque successoribus regibus prædictis pro patronatus, et præsentandi jure, quod ad decanatum per Nos, ut præfertur suppressum, ex extinctum hujusmodi competebat similiter competere. Illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem, et roboris firmitatem juspatronatus regii hujusmodi obtinere, ac uti tale sub quacumque derogatione etiam cum quibusvis efficacissimis clausulis, et decretis in quacumque dispositione, etiam per vias constitutionis, legis, regulæ cancellariæ apostolicæ, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendi, neque illi ullo umquam tempore, et ex quavis causa derogari posse neque debere.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 16. Easdem quoque præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque integros, et plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo unquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quamtumvis juridica, et legitima, etiam ex eo quod causæ propter quas eædem præsentes literæ emanarunt adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, aut intentionis Nostræ, seu quopiam alio quantumvis magno substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure vel facto, seu statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, prætextu, aliaque ratione, vel causa, etiam quantumvis juxta, rationabili, legittima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, et aliis superius expressis nullibi appareret, seu alias probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari posse in judicio, et extra illud; neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, supplicationibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque con-

trariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ prædictæ regulas, quandocumque, etiam in crastinum assumptionis nostræ, et successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, et consistorialiter ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum expressionibus, tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis etiamsi in eis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere; irritum quoque, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executoris pontificii.

§. 17. Quocirca dilecto filio futuro ab ipso Carolo rege ad eamdem ecclesiam Tudelensem a primæva illius erectione, et institutione huiusmodi, ut præfertur, vacantem præsentando, et respective eligendo episcopo Tudelensi ad hoc, ut præmissa omnia per Nos, ut præfertur, disposita suum prospero felicique successu sortiri valeant effectum motu simili earumdem præsentium exequutionem committimus, ei per apostolica scripta mandantes, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios præsentes Nostras literas prædictas, et in eis contenta quæcumque ubi, et quando opus fuerit solemniter publicans faciat auctoritate Nostra sibi attributa præsentes ipsas, et in eis contenta hujusmodi ab omnibus et singulis ad quos spectat, et pro tempore spectabit inviolabiliter observari, ac quæcumque obstacula, et impedimenta ex parte cujuscumque personæ, super eisdem præmissis quomodolibet oritura auctoritate prædicta sibi, ut præfertur, attributa prorsus dirimere, et removere satagat, ac super eis, servatis tamen quæ fuerint de jure servanda, etiam definitive, et appellatione remota pronunciet. Non obstantibus nostris, et cancellariæ apostolicæ præfatæ regulis de jure quæsito non tollendo, et de unionibus ad partes committendis, et de exprimendo in eis vero annuo beneficiorum ecclesiasticorum valore, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones, et applicationes perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri, ac beneficia ecclesiastica unius diœcesis alterius diœcesis beneficiis uniri, et ab ecclesiis membra distingui, ac dividi respective prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet, etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque ecclesiæ Tirasonensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus pro tempore concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quælibet alia, etiam exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum omnium, et singulorum validitatis effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine hujusmodi harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ avocationis causarum, litiumque prædictarum extinctionis, ac silentii impositionis, nec non suppressionum, et extinctionum abrogationis, abolitionis, erectionis, insti-

tutionis, substitutionis, subrogationis, concessionis, indulti, dismembrationis, divisionis, separationis, unionis, applicationis, incorporationis, disjunctionis, exemptionis posteriorum concessionum assignationum suppositionis, subjectionis, facultatis, impartitionis, reservationis, decreti, commissionis, mandati, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingesimo octuagesimo tertio sexto kalendas aprilis, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXX.

Dat. Romæ die 1. aprilis 1783 anno IX.

Ampliatio, et extentio chirographorum san. mem. Clementis pp. XIV. prædecessoris, et S.S. super causis alimentorum signatorum pro conservatorio beatæ virginis Mariæ in cœlum Assumptæ urbis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Philippus Mazzoleni parochus ecclesiæ sancti Salvatoris a Ponte Rotto; nec non œconomus conservatorii beatæ Mariæ Virginis in cœlum Assumptæ almæ Nostræ urbis, quod conservatorium prædictum gravissimis urgetur miseriis, ex quo, et ære alieno in conspicua summa gravatur, et debitas præstationes, ac assignamenta convictricium ejusdem conservatorii debitis temporibus exigere nequeat. Cum autem sicut eadem expositio prosequebatur ex hujusmodi debitarum solutionum dilatione maximum detrimentum eidem loco pio proficiscatur, quo huic malo citius, quam fieri potest, occurratur, chirographa a felicis recordationis Clemente pp. XIV. prædecessore Nostro die v augusti MDCCLXIX. et septima martii MDCCLXXII. manu propria signata super causis alimentorum, ad conservatorium prædictum extendi, et ampliari summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur conservatorium, ac exponentem prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et personam dicti exponentis a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati memorata chirographa, ac omnia in eis contenta ad dictum conservatorium auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus, et ampliamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti conservatorii etiam juramento confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXI.

Dat. Romæ die 1. aprilis 1783 anno nono.

Deputantur tres judices ad definiendas sine strepitu judicii controversias, et lites super qualitate dignitatum canonicalium, et beneficiorum ecclesiæ cathedralis Leyrensis pendentes.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Decet Romano pontifici justitiæ simul, et pacis assertori ad tollendas lites omnes, ac controversias, quæ super rebus ecclesiasticis non sine divini cultus detrimento jamdiu pendent ea concedere, quæ pro promptiori illarum expeditione salubriter in Domino expedire arbitratur, præsertim cum sublimorum principum vota accedant.

Exponitur status controversiæ subortæ.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissima in christo filia Nostra Maria Francisca Portugalliæ, et Algarbiorum regina fidelissima, quod cum jamdiu pendeat controversia super qualitate omnium dignitatum canonicalium, et beneficiorum cathedralis ecclesiæ Leyrensis, num scilicet sint de jurepatronatu regio, aut potius de libera collatione episcopi Leyrensis pro tempore existentis, illorum collatio multis ab hinc annis non sine gravi ejusdem ecclesiæ detrimento suspensa est. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, huic incommodo memorata Maria Francisca regina fidelissima pro sua pietate, quam citius occurrere, ac diuturniori controversiæ finem imponere desideret; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

... concessionis.

§. 3. Nos igitur ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis annuere volentes, ac supplicationibus hujusmodi inclinati, cum de doctrina, fide, ac justitia dilectorum filiorum Francisci Antonii Marques Giraldes Andrade, nec non Josephi Ricald Pereyra de Castro, nec non venerabilis fratris moderni archiepiscopi Lacedæmoniensis vicarii generalis patriarchæ Lisbonensis plurimum in Domino fiduciam habeamus, hinc eidem Francisco Antonio, veluti causæ relatori, dictisque Josepho, et archiepiscopo Lacedæmoniensi auctoritate apostolica tenore præsentium committimus, et mandamus, ut causam, et causas, ac controversias omnes super qualitate dignitatum canonicalium, et beneficiorum cathedralis ecclesiæ prædictæ usque adhuc exortas, sine strepitu judicii, et sola facti veritate inspecta, omnique appellatione remota, definiant, decidant, ac diriment. Nos enim ipsis ad præmissa omnia terminanda, ac absolvenda quamcumque necessariam, et quomodolibet opportunam faciendi, gerendi, et exequendi auctoritate prædicta facultatem, et auctoritatem concedimus, et impertimur.

Clausulæ præservativæ et irritantes.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non cathedralis ecclesiæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 4 aprilis 1783 anno nono

CDXXXII.

Erectio terræ Vetrallæ Viterbiensis diœcesis in civitatem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Circumspecta Romani pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos, ac fideles suos, et temporalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditionis subditos præsertim illos, qui sinceræ fidei, et devotionis affectum erga apostolicam hanc sanctam Sedem gerere comprobantur amplioribus honoris, decoris, et honorificentiæ titulis, nec non specialis benevolentiæ favoribus amplecti solet, prout personarum, locorumque qualitatibus, et meritis conspicit covenire.

Expositio precum porrectarum a communitate.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii primi conservatores communitatis terræ Nostræ Vetrallæ Viterbiensis diœcesis, quod cum ad eamdem terram nova via regia, ac militaris ad Hetruriam ducens, quam nuper non sine gravi sumptu pro commodiori viatorum, ac commeatuum transitu sterni curavimus tranijciat, ac insuper dicta terra ex felicis recordationis Benedicti pp. XIII. prædecessoris Nostri indulto suum gubernatorem per literas apostolicas in simili forma Brevis per Nos, successoresque Nostros Romanos pontifices eligendum, ac plusquam tercentos pagos eidem gubernatori subjectos habeat, nec non eadem terra satis frequens sit, continens quinque mille circiter incolas, et habitatores, ac in ea sæcularis, et collegiata ecclesia cum archipresbytero, et tresdecim canonicis a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessore Nostro usu superpellicei, seu rocchetti donatis, quatuor parochiales ecclesiæ, tres itidem ordinum regularium conventus, et una domus clericorum regularium passionis Domini Nostri Jesu Christi, sanctimonialium ordinis beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo monasterium, confraternitates, oratoria, ac etiam xenodochium, seu hospitale reperiantur; ea propter dicti exponentes pro eorum, et terræ hujusmodi, nec non singularum incolarum, et habitatorum decore terram ipsam civitatis nomine insigniri, eisque alia privilegia per Nos concedi summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, ac etiam motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine terram Vetrallæ prædictam in civitatem Vetrallæ nuncupandam tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus, eique civitatis titulum, ac denominationem, cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, ac decorationibus, quæ cæteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, nec non magistratui ejusdem terræ in civitatem, ut præfertur, erectæ consuetos honores, et insignia, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu quibus uti possunt pariformiter, et absque ulla differentia gaudere, potiri, et uti posse concedimus, et impertimur, ac ejusdem terræ incolas, et habitatores prædictos civium nomine decoramus, ita tamen, ut nunc, et pro tempore existens episcopus Viterbiensis in ea residere minime teneatur; sed terra hujusmodi in civitatem sic erecta cathedrali ecclesiæ Viterbiensi, ut prius, subjecta remaneat.

Concessio togæ pro magistratu civitatis noviter erectæ.

§. 4. Ut autem exponentes prædicti Nostri beneficii magis magisque devicti in devotione, et fide erga eamdem sanctam Sedem sincere persistant, et eorum exemplo alii ad similia præmia promerenda inducantur, primo conservatori, ac secundo, et tertio pro tempore existentibus memoratæ terræ Vetrallæ in civitatem, ut præfertur, erectæ, ut tempore eorum magistratus togam longam ex holoserico raso nigri coloris, cum zona simili, ita tamen ut a zona primi conservatoris duo flocci aureo contexti, a zona vero secundi, et tertii simplices flocci nigri coloris pendeant, gestare, illisque uti, libere, et licite possint, et valeant auctoritate, et tenore prædictis pariter concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcum-

que etiam ex eo, quod quicumque in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint; nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ proptar quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interessæ habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali, ac incogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ prædictæ camerarium, ac alios cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis prædictæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit dictæ terræ, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die quarta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXIII.

Dat. die 4. aprilis 1783 Anno IX.

Imminutio festorum in diœcesi Pinhelensi.

Venerabili fratri episcopo Pinhelensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium, et ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo Magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum: ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Expositio precum.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Pinhelensi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Pinhelensis existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ Virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio: in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupolo vacare possint auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die quarta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXIV.

Dat. Romæ die 10. aprilis 1783 anno nono.

Suppressio tituli collativi simplicis cappellaniæ, et illius reductio ad legatum pium ad nutum serenissimæ reginæ fidelissimæ.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem pro varia rerum, et temporum circumstantia beneficiorum ecclesiasticorum es-

sentiam ministerio suppressionis quandocumque immutare, ut quod de illorum fructibus, adimpletis oneribus, superesse dignoscitur, munifica regalium personarum dextera diversis piorum operum objectis, prudenti eorum arbitrio valeat providere.

Tenor precum porrectarum a regina Portugalliæ.

§. 2. Cum itaque sicut dilectus filius Didacus de Noronha apud Nos, et Sedem apostolicam carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ administer plenipotentiarius regio ejus nomine Nobis nuper exposuit, juspatronatus, et præsentandi ad perpetuam sine cura, et personalem residentiam non requirentem cappellaniam sub invocatione sancti Bartholomæi apostoli in parochiali, et matrice ecclesia villæ de Benevente Elborensis diœcesis per liberam cessionem dicti jurispatronatus, et præsentandi, quod ad pro tempore existentes senatum cameræ, et communitatem dictæ villæ spectabat, et pertinebat, favore ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ a dilectis pariter filiis modernis senatu, et communitate prædictis nuper factam in eamdem Mariam Franciscam reginam fidelissimam, ejusque successores reges fidelissimos modo translatum esse dignoscatur. Dicta autem cappellania ex persona illius ultimi possessoris certo, quem præsentibus haberi volumus pro expresso modo extra Romanam curiam vacaverit, seu vacet ad præsens, proindeque Didacus prædictus regio nomine supradicto Nobis preces obtulerit, quatenus prævia ejusdem cappellaniæ tituli collativi suppressione, et extinctione, illam ad legati pii mere laicalis statum, et conditionem reducere, aliaque infrascripta decernere, ac statuere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos cupientes ipsius Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ precibus, et votis annuere, ac Didacum prædictum specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, tenore præsentium titulum collativum, naturam, et essentiam, nomen, et cognomen dictæ cappellaniæ collativæ, cujus, et illi forsan annexorum fructus, redditus, et proventus viginti quatuor ducatorum auri de camera secundum communem æstimationem valorem annuum, ut asseritur, non excedunt; ita quod ex nunc illa collativa esse desinat, et de cætero uti talis in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illa quomodolibet disponi nullatenus unquam possit, et si illa deinceps conferri, aut impetrari, vel alias de illa quovis modo disponi contigerit, collationes, provisiones, impetrationes, et quævis aliæ dispositiones de illa faciendæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nemini que suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus; illisque sic suppressis, et extinctis, cappellaniam prædictam ad legatum pium mere laicale dicta apostolica auctoritate reducimus: ac omnium, et singulorum illius bonorum eamdem Mariam Franciscam reginam fidelissimam liberam administratricem, ejusque successores, reges fidelissimos liberos administratores; cum hoc tamen, quod ab eadem Maria Fsancisca regina fidelissima, ejusque successoribus regibus fidelissimis pro tempore existentibus, etiam per aliam personam delegandam, cappellanus ad nutum ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque regum fidelissimorum successorum amovibilis pro dictæ cappellaniæ oneribus adimplendis cum congrua assignatione nominari debeat: superextantes vero fructus cappellaniæ hujusmodi eadem Maria Francisca regina fidelissima, ejusque successores reges fidelissimi pro suæ, et eorum regiæ pietatis arbitrio convertere, et erogare libere possit, et respective possint eadem apostolica auctoritate constituimus, et declaramus. Ac insuper facultatem cappellanum prædictum pro tempore existentem ad sui vitam, quotiescumque expedire videatur, deputandi eidem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque successoribus regibus fidelissimis prædictis dicta apostolica auctoritate concedimus, et impertimur.

Clausulæ salutares.

§. 4. Easdem quoque præsentes, et in eis contenta, ac expressa quæcumque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, etiam ex eo, quod causæ propter quas præmissa emanarunt, coram Nobis, vel alibi adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint, aut quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ remedium impetrari nullatenus posse, sed eas semper validas, et efficaces existere, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in fu-

turum firmiter, et inviolabiliter observari.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios judicari, et definiri debere, et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus quatenus fructus redditus, et proventus cappellaniæ prædictæ ad majorem summam ascendant, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regulis de exprimendo vero annuo beneficiorum ecclesiasticorum valore in suppressionibus, ac de eisdem suppressionibus committendis ad partes, ac Lateranensis concilii novissime celebrati suppressiones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, etiam in synodalibus, provincialibus, universalibus, et generalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Deputatio executoris literarum apostolicarum, et sanctio poenalis.

§. 7. Nos enim venerabilem fratrem Nostrum modernum archiepiscopum Lacedæmoniensem in civitate Lisbonensi commorantem in exequutorem præsentium literarum apostolicarum auctoritate, et tenore præmissis constituimus, et deputamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, reductionis, constitutionis, declarationis, concessionis, impartitionis, decreti, derogationis, et deputationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, quarto idus aprilis, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXV.

Dat. die 11 aprilis 1783 Anno IX.

Mandatum, ut in posterum in diœcesi Ariminensi diebus festis nundinæ celebrari nequeant.

Venerabili fratri Vincentio episcopo Ariminensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio constitutionis.

§. 1. Gravia quidem sunt, et non parvo mœrore lugenda scandala, quæ ex suborta corruptela in hac tua diœcesi celebrandi in diebus festis, et præcipue in diebus dominicis publicos mercatus, abusive nundinas nuncupatos fraternitas tua evenire Nobis significat; siquidem cum idcirco in diebus festis ab opere humano cessandum sit, ut liberius ad ecclesiam ire, psalmis, et hymnis, ac canticis spiritualibus insistere, orationi vacare, oblationes offerre, memoriis sanctorum communicare, ad incitationem eorum assurgere, eloquiis divinis intendere, eleemosynas indigentibus ministrare valeat christianus, multi e contrario Christifideles spe lucri illusi, ac nimium, quam par est negotiosi, quoties mercatus, sive nundinæ, utcumque vocentur in hisce diebus habeantur, quæ sua, ac hujus sæculi sunt, dumtaxat quærentes, vix, aut ne vix quidem ecclesiam adeunt, divinoque sacrificio adstant, tantum abest, ut Dei verbum attente, pioque ore audire, ecclesias frequentare, conscientiam mundare, Deo laudes persolvere, aliasque salutares exercitationes obire curent.

Memorantur prædecessorum providentiæ super nundinis faciendis prolatæ.

§. 2. Nos non latet felicis recordationis Benedictum pp. XIV. prædecessorem Nostrum per suas literas archiepiscopis, episcopis, et ordinariis ditionis ecclesiasticæ directas die quinta novembris MDCCXLII. datas districte quidem mercatus in diebus festis pro-

hibuisse, sed sub certis tunc expressis conditionibus nundinarum celebrationem tollerasse, aliosque decessores Nostros aliquibus populis peculiaribus literis id indulsisse. Verum cum ex hujusmodi indulgentia, ac facilitate nimis ultro processerit corruptela; quod vero in populorum commodum fuerat concessum in hac tua diœcesi, in apertum, ac intollerabilem dierum festorum contemptum collapsum sit, hinc precibus tuis Nobis hisce desuper porrectis, saluberrimas sanctiones, quibus ecclesia celebrandarum nundinarum hujusmodi, seu potius mercatuum in diebus festis abusum tollere jugiter studuit, ad illarum pristinam observationem revocantes, fraternitati tuæ per præsentes edicimus, et mandamus, ne in diœcesis tuæ urbe, oppidis, ac locis, non obstante quavis consuetudine, etiam immemorabili, nundinas hujusmodi, seu potius mercatus celebrari in diebus festis patiaris.

Tenor mandati traditi ad nundinas prohibendas.

§. 3. Quocirca tibi, de cujus prudentia, fide, ac religionis zelo plurimum in Domino confidimus, omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad hujusmodi abusum tollendum, ac circa ea, quæ ad harum præsentium Nostrarum literarum exequutionem pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea, quæ pro earumdem præsentium exequutione componere, constituere, ac decernere in Domino salubriter expedire conspexeris plenam, et amplam facultatem motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Mandantes propterea omnibus, et singulis hominibus civitatis, oppidorum, et locorum prædictorum, aliisque, ad quos spectat, et in futurum quomodolibet spectabit, ut tibi in omnibus, et singulis præmissis prompte pareant, et obsequantur, tuaque mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin sententias, sive pœnas, quas rite tuleris in rebelles, ratas habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, memoratis Benedicti prædecessoris literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXVI.

Dat. Romæ die 15. aprilis 1783 anno IX.

Erectio sedis archiepiscopalis Latini ritus in civitate Mohiloviensi in Alba Russia ec.

Venerabili fratri Joanni Andreæ archiepiscopo Chalcedonensi ad charissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Augustum Poloniæ regem illustrem nostro, et Sedis apostolicæ nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Onerosa pastoralis officii cura, qua Ecclesiæ catholicæ per universum orbem diffusæ regimini superni dispositione consilii præsidemus, animum Nostrum jugiter sollicitat, ut animarum periculis, quantum in Domino possumus, mature occurrere, et spiritualibus Christifidelium, præsertim in longinquis partibus degentium, utilitatibus prospicere studeamus.

Ratio decernendæ erectionis exponitur.

§. 2. Quamobrem cum in vastissimo Russiaco imperio nulla Latini ritus constituta reperiatur ecclesia, cujus episcopus, non modo ea, quæ sunt ordinis episcopalis exerceat, sed etiam ad pascendam salutaris doctrinæ pabulo, custodiendamque illam catholici gregis partem, sedulo incumbat, liben-

tissime eam occasionem amplexi sumus, qua Nobis de catholici episcopi opera, et solatio, tam dissitas regiones providere, Dei optimi maximi opitulante gratia, permittitur.

Facultas erigendi novum episcopatum, et deputandi rectorem nuntio apostolico conceditur.

§. 3. Quod, ut felicius, atque secundum Romanæ catholicæ Ecclesiæ regulas, ac instituta perficiatur, tibi, venerabilis frater de cujus fide, integritate, prudentia, et catholicæ religionis zelo plenam habemus in Domino fiduciam, præsentium auctoritate concedimus, ut durante legatione, quam tibi demandavimus apud potentissimam totius Russiæ imperatricem, civitatem Mohiloviæ in Alba Russia, namque ex illius civitatis, quæ tibi magis idonea visa fuerit, ecclesiis, secundum canonicas sanctiones, in metropolitanam, ac sedem archiepiscopalem Latini ritus pro uno archiepiscopo Mohiloviensi, seu Albæ Russiæ nuncupando, congrua aliqua assignata dote, erigas, ac constituas; cum pallii, et crucis deferendæ honore, aliisque omnibus juribus, prærogativis, atque insigniis, quæ de jure archiepiscopis, et metropolitanis competere dignoscuntur; ac præterea, ut prædictæ abs te sic erectæ, ac constitutæ metropolitanæ ecclesiæ virum honestum, et providum, ac in vinea Domini strenue laborantem, qui pontificali conveniat oneri, ac honori prædicta auctoritate Nostra deputes, ac præficias, cui, nisi jam episcopali charactere sit insignitus, vel tu ipse, vel alius quilibet episcopus per te deputandus cum duobus aliis episcopis apostolicæ Sedis communionem habentibus, vel, si non adsint, duobus ecclesiasticis viris in aliqua dignitate constitutis, episcopalis consecrationis munus impendas, vel impendat; pallium, quod ex beati Petri corpore desumptum tibi mittimus, eidem imponat, recepto tamen prius nostro, et Romanæ Sedis nomine juramento, quod tam in electi consecratione, quam in pallii traditione ab omnibus noviter electis archiepiscopis hæc apostolica Sedes recipere consuevit.

Licentia de erigendis canonicatibus in ecclesia metropolitana.

§. 4. Præterea, si in præfata Mohiloviensi per te designanda ecclesia, beneficia aliqua fundata existant, vel constitui possint, volumus, ut ea in canonicatus dignitatem, atque honorem, si ita ad Dei cultum, ejusdemque metropolitanæ erigendæ ecclesiæ decus noveris expedire, evehere possis, pro totidem clericis, aut presbyteris sæcularibus, qui capitulum ejusdem ecclesiæ, juxta canonicas sanctiones, ac præsertim juxta sacrosancti Tridentini concilii decreta, constituant, atque componant, cum omnibus honoribus, prærogativis, ac juribus, quæ metropolitanarum ecclesiarum capitulis de jure conveniunt.

Declaratio circa jurisdictionem novi episcopi.

§. 5. Ut vero in amplissimo totius Russiæ, ac aliorum regnorum, quæ prædictæ imperatricis subsunt imperio, novus abs te creandus Mohiloviensis archiepiscopus suam possit supra catholicos Latini ritus ordinariam auctoritatem, et jurisdictionem exercere, quoadusque altera Nobis alios catholicos episcopos deputandi sese offerat occasio, ac donec aliter per hanc apostolicam Sedem fuerit dispositum, omnes Christifideles tam ecclesiasticos, quam sæculares, universumque clerum, ac populum Latini ritus in Russia, atque aliis prædictis regnis existentem, quamvis alteri cujuscumque diœcesis episcopo hucusque subjectus fuisset, eidem novo archiepiscopo, suisque in archiepiscopatu prædicto canonice subrogandis successoribus, deinceps subjectum declarare, ac decernere auctoritate Nostra tibi committimus, ac indulgemus, contradictores quoslibet per censuram ecclesiasticam appellatione postposita, compescendo: ita ut novus archiepiscopus, ejusque in archiepiscopatu legitimi successores, in Nostra, et apostolicæ Sedis communione permanentes in prædictis regnis catholicas Latinorum ecclesias, vel per se ipsos, vel per alios ab ipsis delegandos, visitare, abusus tollere, fidelium mores corrigere, eaque omnia exercere possint, quæ juxta canonicas sanctiones, Tridentini concilii decreta, et apostolicæ Sedis constitutiones episcopis permittuntur, salva semper in omnibus Nostra, et hujus apostolicæ Sedis auctoritate.

Deputatio coadjutoris cum futura successione.

§. 6. Cum vero in tam longinquis, vastissimisque regionibus, quæ ad Europæ, et Asiæ partes protenduntur, minime unus sufficere possit episcopus; ideo Nos animarum saluti, quantum in Domino possumus, prospicere volentes, tibi pariter, ut postquam novum archiepiscopum Mohiloviensem elegeris, ac in ejus ecclesiæ possessionem immiseris, coadjutorem illi cum futura successione, sacerdotem aliquem sæcularem probum, et idoneum designare, ac episcopalis ecclesiæ Gadarensis in partibus infidelium titulo decoratum, recepto ante consecrationem solito juramento, vel per te ipsum, vel per alium catholicum antistitem cum aliorum duorum episcoporum, si commode haberi poterunt, vel saltem duorum ecclesiasticorum aliqua dignitate fulgentium as-

sistentia consecrare possis, et valeas, auctoritate Nostra concedimus, et impertimur. Ac demum, ut ea pro prudentia, ac religione tua peragas, quæ ad majorem Dei honorem, ac cultum, ac Catholicæ Ecclesiæ unitatem, et incrementum, ac ad Christifidelium spirituale bonum, et utilitatem magis in Domino noveris expedire, tibi enixe commendamus, præcipimus, ac hortamur.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet editis, vel edendis etiam in synodalibus, provincialibus, universalibusque conciliis specialibus, vel generalibus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quarumcumque ecclesiarum Latini ritus, quibus antea omnes Christifideles in Russia, aliisque regnis prædictis, ut præfertur, existentes subjecti erant, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXXXVII.

Dat Romæ die 15 aprilis 1783 anno IX.

Exemptio seminarii Urbevetani ab onere solvendi quolibet biennio scuta centum monasterio Nominis Jesu ejusdem civitatis vigore hæreditatis Capelletti.

Dilecto filio Nostro Paulo Francisco Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Antamoro nuncupato ex dispensatione apostolica episcopo Urbevetano.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Apostolicæ auctoritatis, et providentiæ partes in utilitatem, et incrementum collegiorum, et seminariorum, in quibus adolescentes ad religionem, ac pietatem, et sacrarum doctrinarum studia efformantur, bonisque moribus imbuuntur, salubriter collocatas esse intelligentes, non sine maximo animi Nostri gaudio, cum a Nobis id petitur, libenter interponimus, et conferimus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, eorumdem seminariorum incrementum, et animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

Quomodo disposita fuerit hæreditas Muti Capelletti declaratur.

§. 2. Sane pro ea pastorali sollicitudine, ac paterna charitate, qua tuæ curæ, et vigilantiæ commissum gregem jugiter prosequeris, eoque studio, quo pro iis omnibus, quæ ad illius bonum, ac etiam temporale commodum spectare intelligis, enixe conaris, cum primum ad hanc ecclesiam, cui ex apostolica dispensatione præes fuisti assecutus tuæ providentiæ intuitum ad episcopale seminarium ad formam Tridentini concilii novissime institutum fore coniiciendum intellixisti, et quoniam, quotidianum ejusdem seminarii cultum pro mercede præceptoribus, et ministris solvenda, tum pro alenda juventute, aliisque necessariis sumptibus adeo majorem esse suo satis tenui censu es deprehensus, ut propterea aliquod opportunum, atque firmum remedium huic malo esse adhibendum cognoveris; Nobis exponi fecisti, quod inter cætera, quæ a fel: rec: Paulo pp. V. prædecessore Nostro per suas in simili forma Brevis die xxi julii MDCXIV. expeditas literas circa hæreditatem quondam Muti Capelletti civis Urbevetani fuerunt disposita, constituit quoque, ut

executores dictæ hæreditatis Capelletti pro tempore existentes quolibet anno summam scutorum ducentorum, et quinquaginta deponere deberent erogandam pro quantitate scutorum quatuorcentorum quolibet biennio in dotationem alterius puellæ, dictæ civitatis Urbevetanæ boni nominis, et famæ, et alicujus pauperis civis Urbevetani filiæ per eosdem executores eligendæ, quæ quolibet biennio in aliquo ex monasteriis dictæ civitatis religioni nomen dare exoptasset; pro residuali vero quantitate scutorum centum quolibet pariter biennio in utilitatem, ac fabricam ejusdem monasterii, quod ingressa foret dicta puella prærogandam; verum cum dicti executores ad construendam ecclesiam monasterio nominis Jesu dictæ civitatis Urbevetanæ ex fructibus dictæ hæreditatis partim ejusdem monasterii commodam diruere fecerint felicis recordationis Urbanus pp. VIII. prædecessor itidem Noster per suas in simili forma Brevis xxii maii MDCXXV. expeditas literas ad effectum perficiendi dictam ecclesiam, ac monasterium summam prædictam centum scutorum quolibet biennio, monasterio, quod puella esset ingressa, ut præfertur, assignanda eidem monasterio Nominis Jesu addixit, ac applicavit, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, monasterium prædictum præter dotationem Capelletti scutorum quatuorcentum pro puella, ut præfertur, electa, quæ illud quolibet biennio ingreditur, quod privilegium per Nostras in simili forma Brevis die iii julii MDCCLXXV. expeditas literas confirmavimus, semper etiam receperit pro ejusdem monasterii, et adnexæ ecclesiæ fabrica alia scuta centum quolibet biennio, ut præfertur, solvenda, ecclesia vero ac monasterium hujusmodi, ut asseritur jamdiu perfecta, et absoluta sint; ac insuper a felicis recordationis Clemente pp. XIV. itidem prædecessore Nostro præter bona omnia ad collegium extinctæ societatis Jesu in hac civitate Nostra Urbevetana prius vigens; et in ejus tantum territorio existentia, quomodolibet spectantia, et pertinentia, præstolatio quoque scutorum centum quinquaginta pro publicis humanarum literarum scholis collegio posito prius a communitate, et hominibus dictæ civitatis assignata, eidem tuo seminario fuerit unita, ac incorporata, immo magistratui ejusdem civitatis, quamvis antea actis temporibus communitas, et homines hujusmodi ea dumtaxat de causa dictam quantitatem scutorum tercentum quinquaginta tunc vigenti, nunc autem extinctæ societati Jesu persolverit, ut nempe publicum in eodem collegio haberetur gymnasium, nihilominus jus nominandi quatuor adolescentes, seu alumnos in seminario admittendos, ejusque sumptu alendos, fuit reservatum, seu potius concessum, prout in ejusdem Clementis in simili forma Brevis xv. januarii MDCCLXXIV. expeditis literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur.

Status litis, subortæ inter nobiles, et artifices Urbevetanos, coram s. congregatione Concilii.

§. 3. Unde postmodum, exeunte nempe anno MDCCLXXVIII. in congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacrosancti Tridentini concilii interpretum gravis contestata est lis inter eumdem magistratum ex una, et artifices Urbevetanos ex altera parte de, et super qualitate nominandorum alumnorum, scilicet de solo nobilium ac civium, vel etiam de artificum cœtu essent alumni eligendi, ac assumendi, quæ adhuc in eadem congregatione indecisa pendet, ad divini tamen cultus augmentum, et ad ecclesiasticæ disciplinæ progressum, summopere pertineret, quatenus nedum dicta scuta centum quolibet biennio dicto monasterio Nominis Jesu pro ejusdem monasterii, eique adnexæ ecclesiæ fabrica ab administratoribus hæreditatis Capelletti ad formam literarum dicti Pauli, et Urbani prædecessorum usque in præsens soluta, in posterum, cum ob transactionem inter deputatos ejusdem seminarii ex una, et dictæ hæreditatis administratores ex altera parte auctoritate Nostra per literas in simili forma Brevis die xxiii septembris MDCCLXXXII. expeditas confirmatam fuerit hæreditatis Capelletti administratio, sub certis tunc expressis conditionibus in deputatos seminarii transfusa; hac solutione tuum seminarium exoneraretur, sed etiam adempto magistratui prædicto quolibet jure nominandi quatuor alumnos prædictos seminarium ab onere eos alendi levaretur, prout a dictis oneribus respective liberari vehementer desideras. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra in-

dulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur ex injuncto Nobis supremi pastoratus officio paternis illorum curis, ac sollicitudinibus, qui in Nostros cooperatores in vinea Sabaoth sunt delecti, quantum cum Domino possumus, adesse cupientes, tuisque votis annuere volentes, supplicationibus tuo nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ac memoratas Pauli V. et Urbani VIII. ac Clementis pp. XIV. prædecessorum Nostrorum literas, nec non prædietas Nostras in simili forma diei iii julii MDCCLXXV. expeditas literas præsentibus pro plene ac sufficienter expressas, ac de verbo ad verbum insertas habentes circumspectioni tuæ de cujus fide, integritate, doctrina, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, ac mandamus, ut in primis tuum seminarium ab onere solvendi quolibet biennio præter scuta quatuorcentum dicto monasterio Nominis Jesu in dotationem puellæ ab iis, qui alias essent hæreditatis Capelletti administratores eligendæ, quæ regularem habitum in dicto monasterio erit susceptura, alia scuta centum in causa fabricæ, seu aliarum suarum necessitatum levamen auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, et exemptum, ac liberum esse decernas, atque declarares.

Declaratio specialis super admissione alumnorum in seminarium.

§. 5. Insuper sperantes te, tuosque pro tempore existentes episcopos Urbevetanos successores omni remota personarum acceptione, eos dumtaxat in episcopali seminario fore admissuros, quorum indoles, et voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministeriis nedum perpetuo inservituros, sed etiam conversatione, sermone, ac scientia homines, qui in mundo sunt illuminaturos, litem, et quæstionem prædictam de et super qualitate alumnorum nominandorum a magistratu Urbevetano inter eumdem magistratum ex una, et artifices dictæ civitatis ex altera parte in congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium s. concilii Tridentini interpretum, ut præfertur, pendentem, cujus statum, et merita, ac jurium, actionum, exceptionum, et prætensionum tenores pro plene, ac sufficienter expressis haberi volumus, ad Nos avocantes, extinguentes, et cassantes, tollentes, et abolentes, tibi injungimus, ut quodcumque jus magistratui Urbevetano nominandi, et eligendi, quatuor alumnos in tuum episcopale seminarium admittendos per prædictas Clementinas literas die xxv. januarii MDCCLXXIV. expeditas concessum auctoritate prædicta revocatum, cassatum, ademptum, abrogatum, irritum, ac annullatum, viribusque, et effectu penitus, et omnino vacuum esse mandes ac statuas, prout illud tenore præsentium revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, irritamus, ac annullamus, viribusque, et effectu penitus, et omnino vacuamus, ac propterea seminarium prædictum ab omni onere dictos alumnos admittendi, excipiendi, et alendi penitus eximas, ac liberes, prout illud tenore præsentium eximimus, ac liberamus. Cæterum per præsentes revocare non intendimus cætera omnia in dictis Clementis literis disposita, quæ hisce præsentibus contrariari, aut adversari non noscuntur, quæ salva, et illæsa, ac firma remanere volumus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deregatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus quatenus opus sit, memorati Mutii Capelletti dispositionibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, ac dictis Pauli, Urbani, Clementis prædecessorum Nostrorum, nec non Nostris literis, et jure quæsito non tollendo, deque unionibus perpetuis committendis ad partes, vocatis, quorum interest, ac Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, aliisque apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii, ac magistratus prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contra-

rium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 15. maii 1783. anno nono.

CDXXXVIII.

Beatificatio venerabilis ancillæ Dei Mariæ Annæ a Jesu tertii ordinis discalceatorum Beatæ Mariæ Virginis redemptionis captivorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Angelicæ sanctitatis exemplar, angelos ambulantes in terra, hominesque angelorum agentes vitam dictos a patribus castitatis cultores, eosque hoc nomine habitos a majoribus Nostris omni ævo fuisse summis honoribus, ac justa veneratione dignissimos, plene neminem in sacris Ecclesiæ factis parumper versatum latere posse arbitramur. Quamvis autem plures, quorum vitæ tenebræ, et lubricum ex impuro Jovinianistarum grege nostra etiam hac ætate surrexerint; qui non capientes verbum illud continentiæ laudibus ore impudico, scriptisque nefariis detrahere conati sunt. Nos tamen non carnis, et sanguinis, sed patris cælestis vocibus excitati virginitatem connubio tantum præstare cum Joanne Chrysostomo profitemur, quantum cœlum terræ, hominibus Angeli antecellunt.

Laudes ancillæ Dei.

§. 2. Eamque ob rem non potuimus certe, quin plurimum admiraremur Dei ancillam Mariam Annam a Jesu tertii ordinis discalceatorum, quos vocant, beatæ Mariæ virginis redemptionis captivorum monialem professam, quæ ætate ineunte mundi illecebris, carnisque obletamentis nuntium remittens integritatem vitæ, morum candorem, castitatemque sic coluit, ut virgo a Deo electa in assiduo ejusdem Dei famulatu, et animo, et virtute præcellens ad obitum usque virgo permanserit. Æquum autem cum primis est, ut tam fortis, ac religiosæ mulieris gloriam enarrent populi, et laudem ejus nuntiet Ecclesia, quæ cum splendenti virtutum lampade, oleoque præclare gestorum ad castissimas cælestis sponsi nuptias accedens, sponsi ejusdem conviviis accumbere, atque illius æternis frui deliciis potuit.

Judicium editum a s. rituum congregatione de virtutibus illius.

§. 3. Cum itaque mature diligenterque discussis, atque perpensis per congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum processibus de apostolicæ Sedis licentia confectis super vitæ sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus eadem Dei ancilla Maria Anna a Jesu plurimum claruisse, nec non miraculis, quæ ad ejus intercessionem, et ad manifestandam hominibus ipsius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserebantur; eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse quandocumque Nobis videretur, prædictam Dei famulam beatam declarare cum consuetis indultis.

Beatificatio, et concessio officii, et missæ propriæ.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis, enixisque charissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, et quamplurium venerabilium fratrum archiepiscoporum, episcoporum, nec non capitulorum, Matritensis, aliarumque civitatum senatuum, atque insuper totius ordinis beatæ Mariæ Virginis redemptionis captivorum supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati de supradictæ congregationis consilio, et assensu, auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus, ut eadem Dei ancilla Maria Anna a Jesu in posterum beatæ nomine nuncupetur; ejusque corpus, et reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferendæ) exponantur; imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur; ac de ea quotannis die felicissimi ejusdem obitus, vel, si hæc fuerit impedita, alia die ab episcopo designanda recitetur officium, et missa de communi Virginis non martyris cum oratione propria juxta rubricas missalis, et breviarii Romani.

Reservationes speciales.

§. 5. Porro recitationem officii, et missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo ordine tam excalceatorum, quam non ex-

calceatorum beatæ Mariæ Virginis de Mercede, in civitate Matritensi, in qua ortum duxit, atque ultimum Dei famula obiit diem, totaque dioecesi Toletana ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam sæcularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur; et quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hisce literis, et quoad Indias a die, quo eædem literæ illuc pervenerint inchoando, in prædictis ecclesiis solemnia beatificationis ipsius Dei ancillæ cum officio, et missa sub ritú duplicis majoris die ab ordinario respective constituta, postquam in Nostra basilica sancti Petri in Vaticano de urbe celebrata fuerint eadem solemnia pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogatio contrariorum, et fides habenda transumptis. §. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, manu secretarii dictæ congregationis subscriptis, et sigillo præfecti ejusdem congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xiii maii MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 13. maii 1783. anno nono

CDXXXIX.

Confirmatio donationis cappellæ, seu ecclesiæ fratribus ordinis Prædicatorum civitatis Portugallensis a regina fidelissima factæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium. §. 1. Ad pastoralis dignitatis fastigium nullo licet meritorum Nostrorum suffragio per ineffabilem divinæ sapientiæ bonitatem evecti, ea, quæ ad religionis, et divini cultus, piorumque operum incrementum, et animarum salutem, proinde facta esse dignoscuntur, ut firmo, perennique robore subsistant, libenter, cum id a Nobis petitur, apostolici muniminis Nostri præsidio constabilimus, præsertim vero, quoties sublimorum principum vota ad id accedant.

Expositio precum porrectarum. §. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior, et fratres ordinis Prædicatorum conventus sancti Dominici civitatis Portugallensis, quod cum die xxiv aprilis anno MDCCLXXVIII. fortuito incendio ecclesia dicti conventus consumpta fuerit, carissima in Christo filia Nostra Maria Francisca Portugalliæ, et Algarbiorum regina fidelissima infortunio hujusmodi commiserans cappellam, jam in solo ejusdem conventus ædificatam, ac ad confraternitatem tertii ordinis sancti Dominici die quinta aprilis MDCCLV. a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. per suas literas apostolicas, ut asseritur, suppressam alias spectantem una cum sacrario, aliisque adnexis, ac necessariis supellectilibus eisdem fratribus assignavit, et concessit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti, ut concessio, seu assignatio cappellæ, adnexorum, ac supellectilium hujusmodi firmius subsistat, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis. §. 3. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque acclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac etiam ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis hisce Nobis desuper exhibitis annuere cupientes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, donationem, concessionem, seu assignationem cappellæ, una cum sacrario, aliisque annexis, ac necessariis supellectilibus a memorata Maria Francisca regina fidelissima dictis fratribus ordinis Prædicatorum, ut præfertur, factam, una cum omnibus, et singulis in ea contentis auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, et omnes, ac singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima tertia maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 13. maii 1783. Anno nono

CDXL.

Approbatur resolutio confraternitatis s. Mariæ supra Mercatores nuncupatæ civitatis Recanatensis super manutentione unius juvenis, qui in Urbe studiis vacet, et confraternitatis negotia gerat.

Venerabili fratri episcopo Recanatensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sanctæ Mariæ supra Mercatores nuncupatæ civitatis Recanatensis, quod ipsi ab anno usque MDCCXXXV. habito conventu pluribus suffragantibus statuerunt, ut quidquid, detractis expensis, ex annuis redditibus dictæ confraternitatis superesset in tot locis montium non vacabilium coemendis impenderetur, quorum fructus erogarentur in manutentione in Urbe unius personæ, quæ res, et negotia ejusdem confraternitatis, et communitatis Recanatensis procuraret, utque in electione dictæ personæ confrater aliquis, vel eo deficiente, aliquis cum confratre consanguinitate, vel affinitate conjunctus alias nobilis ex eadem civitate præeligeretur. Hujusmodi vero confraternitatis statutum accurate servatum est ad annum usque MDCCLX, quo cum confraternitatis ecclesiam ruinam minitantem, ejusque oratorium reædificandi urgeret necessitas, superextantes redditus hujusmodi impendere cessatum est, statutumque, ut in posterum tam locorum montium, quam censuum iisdem superextantibus redditibus emptorum fructus cederent in subsidium unius juvenis, qui in Urbe operam navaret studiis, ac negotiis tam confraternitatis quam communitatis curam impenderet. Cum autem postmodum tu, frater episcope, unius curæ ruri in loco Balnioli erectionem duxeris necessariam, et annuum redditum scutorum septuaginta monetæ Romanæ in subsidium curati, fabricæ ecclesiæ, et domus ejusdem curati, assignari ab eadem confraternitate postulaveris, ipsa confraternitas non solum dicta annua septuaginta scuta ab ejus redditibus jugiter desumenda consensit, sed insuper in eisdem fabricis octingenta, et amplius scuta similis monetæ impendit; acquoniam ex eisdem superextantibus redditibus, cummulata pecunia non satis erat supplendis dictis expensis, eadem confraternitas, infrascripta cardinalium congregatione annuente, censum tercentorum scutorum paris monetæ super sua bona imposuit. Quia vero ipsa confraternitas modo dictum censum extinxit, et susupras fabricas absolvit, cum denuo ad eum statum devenerit, ut superextantes redditus reponere valeat, et certos fundos acquirere, quorum fructus cedere possint in unius juvenis subsidium, qui in Urbe studiis operam navet, et confraternitatis simul, et communitatis Recanatensis negotiis insistat ipsi exponere, quo capta ab ipsa confraternitate de hujusmodi juvene, ut supra, in Urbe manutenendo resolutio firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Itaque hujusmodi precibus ab infrascripta cardinalium congregatione, ad quam eas remisimus, ad te pro informatione, et voto transmissis, informatio tua desuper edita una cum dictis precibus dilecto filio nostro Hiacyntho Sanctæ Romanæ Ecclesiæ pre-

sbytero cardinali Gerdil nuncupato tradita fuit, ut suum super præmissis ederet votum, quod fuit tenoris sequentis videlicet.

Tenor voti emissi a cardinali Gerdil.

§. 2. Quoniam Eminentiæ Vestræ sententiam qualemcumque meam exquisierunt, principio illud statuo, in quocumque negocio aliud esse substantiam rei, aliud vero modum. Consilium sane oratorum quo ad substantiam utile, ac laudabile est, cum in bonum reipublicæ, religionisque ex æquo conspiret recta, ac christiana juventutis educatio in quam causam fructus sodalitii, omnibus deductis oneribus impendere, charitas est. Concinit etiam episcopi votum, *ut supra vidimus,* nec dissentire videtur *Monacello qui in supplemento* tom. I. *form. legal. practic. pag. 27. edit. Romæ anno* 1714. *num.* 255. postquam num. *præcedenti* statuit solemnitatem pro alienatione bonorum necessariam requiri etiam, ut confratres possint contractu perpetuo sodalitium onerare annua solutione certæ pecuniæ, ait, episcopum non debere impedire » Si confratres solvere velint, cum sit opus » pium, nisi in casu, quo alia opera » pietatis proprii instituti desererent, » prout respondit sacra congregatio » episcoporum in Ferentina constitu» tionis xxiv. novembris MDC. in » qua confraternitates voluntarie con» currebant pro solutione salarii ma» gistri scholæ » Igitur ex Monacello operis alicujus pii exercitium ex superextantibus redditibus permitti poterit sodalitiis; ac per consequens apostolicum in eam rem concedi beneplacitum. Hinc quærendum est de modo; ex quo, si bene disponatur, profectus, et utilitas maxima sperari; sin autem male, damna non levia provenire possunt. De ætate nempe, de moribus, deque aliis ad negocium opportunis solliciti esse debemus.

De iis exquisivi sensum episcopi, qui confraternitatis in unum collectæ, votum accepit, *quod in folio signat. lit. D. clare, ac perspicue continctur* summa condictionum adiiciendarum, quæ convenientissimum statuunt modum hæc est: sane confraternitas primo intendit in hoc juvene jurisperitum habere, qui publici privatique boni auctor sit, et promotor, optimum ideo erit si ætas dicti eligendi juvenis sit *annorum* xx. et ipse legitime doceat, philosophiæ curriculum complevisse: ast nisi studia cum virtutum laude conjungantur, nihil prodest scientiarum acquisitio, imo vero plurimum obest » *Etsi* . . . . *noverim* . . . . . *omnem scientiam* . . . . *charitatem autem non habuero nihil sum* » pro lege itaque stet oportet, ut antequam juvenis eligatur bonum testimonium de vita, et moribus a proprio parocho habeat; electione autem sequuta, moram in Urbe faciat omnino, vel in religiosa domo, vel in collegio Piceno (quod oratores, ut omnibus aliis anteponatur, humillime petunt) ne autem unus tantum omni vitæ suæ tempore subsidio gaudeat, exclusis cæteris, qui tali medio proficere possent doctrinæ laude, et præclare gestis, *octo annorum* spatium pro fruitione subsidii unicuique præfiniatur ulterius non protrahendum; ita tamen ut habita prudentiori methodo notitia de profectu alumni in studiis, deque moribus christiano viro dignis quoque biennio confirmationem (ipsomet petente) obtineat, quatenus illa dignus inveniatur; et ea non obtenta menstruum stipendium illico cesset alteri assignandum. Hæc, aliaque in eorum conventibus præmeditata a sodalibus, rei, de qua agitur, accomodatissima, et adeo religiose servanda mihi visa sunt, ut censeam, juvenes, qui præscriptis qualitatibus destituuntur, neque ad concursum esse admittendos. At vero ad majorem elucidationem addendum puto, quod favor erga sodales ita protendi debeat, ut in concilio diei xviii septembris MDCCLXXXII. extendi debere confratres decreverunt.

Duo nihilominus menti meæ obversantur, quæ difficultatem aliquam pariunt, et quæstionem 1.° Cupiunt oratores, quod alumnos nedum sodalitii, verum et *communitatis Recineti* negocia agat. Id quamvis non videatur e diametro repugnare qualitati subsidii præstandi ex bonis sodalitii, quod pro laicali habendum esse suadent rationes ab iisdem oratoribus adductæ; nihilominus alumni ipsius utilitati detrahere potest. Si enim iste graviori negociorum mole, et multiplici rerum agendarum anfractu prematur, in diversa nimium distracta mente ad studia ineptior erit, quæ quidem studia præcipuum hujus operis momentum constituunt; neque aliunde dicta communitas aliquid impendit pro juvenis alimonia, operisque mercede. Præterea vero, quum præfiniri debeat ætas annorum viginti hæc ætas ipsa minus apta videtur negociis gerendis.

Secundo quoties deficiant primo contemplati, vocatur in subsidium, media tamen electione, unus privative *ex nobilium cœtu* ut supra exposui. Sed non video, cur nobiles tantummodo in casu præeligi debeant; ac perpetuo excludi juvenes de ignobili stirpe progeniti, quamvis fortasse optimæ expectationis, et nonnunquam adhuc prænobilibus. Concedendum potius ut in pari meritorum causa nobilis præeligatur, nec assumi possit, nisi qui *Recinetensis* sit, prætermissis alienigenis, quoniam *Recinetense* est sodalitium.

Quæ dum dixerim EE. VV. sapientiori judicio submitto, et earum manus humillime deosculor.

EE. VV.

Datum Romæ ex collegio s. Caroli ad catinarios hac die 14. martii 1783.

Tenor decreti editi a s. congregatione Concilii.

§. 3. Die xv. martii MDCCLXXXIII. sacra congregatio eminentissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum, attenta relatione episcopi Recanatensis, perpensoque voto eminentissimi domini cardinalis Gerdil ad hujusmodi negocium examinandum ab eadem sacra congregatione deputati, censuit, si Sanctissimo Domino Nostro placuerit per suas literas apostolicas in forma Brevis eidem episcopo committi posse, ut veris existentibus narratis, supradictam resolutionem juxta superius descriptum votum ipsius eminentissimi relatoris, pro suo arbitrio, et conscientia gratis approbet, atque confirmet.

L. cardinalis Pallavicinus.

Lo ✠ co Signi

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur ipsos exponentes gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum, qui relationem tuam super præmissis ad eosdem cardinales transmissam attenderunt, et votum supradicti Hiacynthi cardinalis ad hujusmodi negotium examinandum ab eisdem cardinalibus deputati perpenderunt, consilio, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, supradictam resolutionem juxta superius descriptum votum ipsius Hiacynthi cardinalis auctoritate Nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia gratis approbes, atque confirmes.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima tertia maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXLI.

Dat. Romæ 16 maii 1782. anno nono.

Commissio super instructione promovendorum ad archiepiscopatus Indianos ec.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quæ requirantur ad promotionem episcopi enumerantur.

§. 1. Quanta cura, et qua sollicitudine cum sacrum Tridentinum concilium, tum etiam Nostri prædecessores, et præsertim felicis recordationis Gregorius pp. XIV. prædecessor itidem Noster in sua constitutione, quæ incipit = Onus apostolicæ servitutis = sub datum die 15 maii MDXCI. præcavendum esse censuerint, ut manus cito nemini imponerentur, ne scilicet ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante experientiam disciplinæ sacerdotalis honor tribueretur, neve indignis, et longe extra sacerdotale meritum constitutis pastorale fastigium, et ecclesiarum gubernatio crederetur, plures ordinationes, et leges, quæ circa promovendorum ipsis angelicis humeris formidandum, episcopatus ministerium, fidem, vitam, mores, doctrinam, et prudentiam tulerint, quam maxime comprobent; siquidem inter cætera memoratus Gregorius prædecessor providentiæ concilii Tridentini disponendis, ut in provincialibus synodis per metropolitanos habendis præscriberetur, quibusque locis, et provinciis propriæ examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma Romani pontificis arbitrio approbanda, quæ magis

eisdem locis utilis, et opportuna esse videretur, cui tunc temporis, nisi a paucissimis obtemperatum fuerat, supplere desiderans, ne interim lupi rapaces, potius ad dispergendum, quam boni pastores ad pascendum Dominicum gregem se se intruderent, unde ad episcopalis dignitatis collegium sublimando indignum alienis peccatis communicarent, de fide, vita, moribus, doctrina, et prudentia promovendorum instructionem, examen, et inquisitionem, dum extra curiam esset facienda, ad ejusdem Tridentini concilii mentem apostolicæ Sedis legatis, seu nunciis provinciarum, aut ejus, de quo sit inquisitio, ordinario, eoque deficiente, ordinariis vicinioribus, juxta modum, ac formam in eadem constitutione expressam commisit.

Exceptiones adhibitæ pro episcopis in Indiis promovendis.

§. 2. Verum sicut Nobis nuper exponi fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quamvis usque in præsens religiosissime in Hispaniis, dum de promovendorum hujusmodi inquisitione, ac examine suscipiendo agitur, insinuata methodus sit observata, et adhuc observetur; attamen, quoties res est de præficiendis episcopis cathedralibus ecclesiis in Indiis existentibus, sive sint promovendi nati, et commorantes in Indiis, sive nati Indi, et commorantes in Hispaniis, sive nati Hispani, et commorantes in Indiis, deficiente legato, aut nuncio apostolico, aut alio legati apostolici vicesgerente in regnis Hispaniarum prædictis, cum ob ecclesiarum metropolitanarum, et cathedralium in iis dissitis regionibus summum inter se intervallum, tum etiam ob dubium, num ab ordinario loci, aut domicilii sit assumendum præscriptum examen Gregorianæ constitutionis methodus aliqua secum ferat incommoda, ut nempe ecclesiæ hujusmodi sæpe sæpius, non sine gravi animarum Christifidelium detrimento diu suis pastoribus sint viduatæ, aliæque exoriantur disputationes, quibus memoratus Karolus rex catholicus pro ea pietate, ac religionis zelo, quo in iis omnibus impense nititur, quæ nedum temporale, sed etiam spirituale suorum subditorum bonum respiciunt, obviam ire summopere desiderans; Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Remittuntur conditiones volitæ a constitutione Gregoriana, pro episcopis in Indiis.

§. 3. Nos igitur, qui æque ac prædecessores Nostri probe novimus, quanti intersit, idoneos pastores ecclesiis præficere, cum integritas præsidentium salus sit subditorum, et quanti Christifidelium bono referat ecclesiæ viduatæ luctus, quod citius per novam sui episcopi electionem abstergere, quoniam ex experientia ipsa inferre licet, Gregorianam constitutionem prædictam ad ecclesias in Indiis, ut præfertur, consistentes, nisi incommode extendi, a dicta dispositione concilii Tridentini, ut nempe cum non uniformis ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate ad sumendam de qualitate promovendorum debitam instructionem, et examen, ratio possit adhiberi, in provinciali synodo præscribitur, quibusque locis faciendæ inquisitionis, et instructionis forma non recedentes, nec non dicti Karoli regis catholici votis annuere volentes, memoratam Gregorianam constitutionem præsentibus pro plene, ac sufficienter expressam, ac de verbo ad verbum insertam habentes, ut deinceps perpetuis futuris temporibus, si eligendi, ac præficiendi erunt episcopi ecclesiis metropolitanis, aut cathedralibus in Indiis eidem Karolo regi catholico subjectis consistentibus, de promovendorum fide, vita, moribus, doctrina, et prudentia examen, instructio, seu inquisitio, quatenus in regnis Hispaniarum nullus apostolicus legatus, aut nuncius, aut alius legati vicesgerens adsit, ab archiepiscopo Toletano, eoque deficiente ab inquisitore generali hæreticæ pravitatis in Hispania existenti, quo pariter deficiente, a patriarcha Indiarum respective pro tempore existentibus erit facienda, servata in reliquis ejusdem Gregorianæ constitutionis forma, nisi justis de causis Nobis, aut pro tempore existenti Romano pontifici per speciale mandatum alteri hoc munus quandoque committendum visum fuerit, auctoritate apostolica decernimus, constituimus, ac mandamus.

Declarationes speciales.

§. 4. Quod si forte aliquis prædictorum consanguinitate, aut affinitate usque ad tertium gradum inclusive promovendum contigerit, ut omnis suspicio carnalis affectus a tam sancto negotio repellatur, ille quidem eo casu censeatur exclusus, atque eum, qui proxime sequitur, si legatus, aut nuncius, aut quivis alius legati vicesgerens excludendus erit, ad archiepiscopum Toletanum, si archiepiscopus Toletanus, ad inquisitorem generalem si inquisitor generalis, ad patriarcham Indiarum inquisitionis officium deferri, auctoritate, et tenore prædictis volumus, ac declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus memorati Gregorii prædecessoris, aliisque apostolicis, ac in concilio Tridentino, et in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXLII.

Dat. Romæ 16. maii 1783. anno nono

Supprimitur monasterium monialium in loco di Cerreto Spoletanæ diœcesis existens, et applicantur ejus bona conservatorio puellarum ibi erigendo.

Venerabili fratri
Francisco Mariæ episcopo Spoletano

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Romanum decet pontificem tamquam fidelem servum, ac prudentem, quem constituit Dominus super familiam suam non modo spiritualium providentiam Catholicæ Ecclesiæ, quantum divina bonitas largitur, jugi vigilantia exhibere, sed et temporalium circumspectioni suorum, et apostolicæ Romanæ Sedis etiam quoad temporalia subditorum commodis indesinenter consulere, eaque de causa ea omnia sollicitis studiis curare, quæ communis utilitatis rationi, et reipublicæ saluti consentaneum esse in Domino arbitratur. Hoc sane consilio cum nil magis et religioni, et reipublicæ proficuum sit, quam homines a primis annis, et dum adhuc passiones in eorum animis non invaluere, recte instituere in variis ditionis ecclesiasticæ civitatibus, oppidis, ac locis brephotrophia, conservatoria, seminaria, ac etiam ubi opus fuit, reclusoria tum ut juventus ad pietatem, et religionem informaretur, cum etiam, sic exigente necessitate, ut effrænis arrogantium vita cohiberetur, vel ampliori censu auximus, vel etiam de novo ereximus.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum itaque pro ea pastorali sollicitudine, ac charitate, qua Dominicum gregem tuæ curæ, ac vigilantiæ commissum prosequeris, eoque studio, quo pro iis omnibus, quæ ad illius bonum, ac etiam temporale commodum spectare intelligis, enixe conaris aliquod reclusorium in hac tua satis ampla diœcesi, in quo puellæ ab undique instantibus periculis tueantur, et muliebribus artibus perficiendi, scilicet nendi, et trahendi cannabim, et lanam, easque etiam texendi imbuantur, erigere summopere desideres. Nobis hinc nuper exponi fecisti, quod in loco di Cerreto tuæ Spoletanæ diœcesis monasterium sancti Jacobi sanctimonialium ordinis sancti Benedicti

erectum existit, in quo tres dumtaxat moniales chorales, et tres conversæ, quæ omnes, vel ob ætatem, vel ob alia incommoda sunt valitudinariæ, vitam degunt, eaque propter impares omnino sunt vitæ regularis disciplinam retinere, nullaque subsit spes, ut aliquando novæ admitti possint postulantes ob dissentiones, et discordias, quæ anteactis temporibus illam communitatem dilacerarunt; propter quas duæ etiam moniales a dicto monasterio ad alia monasteria confugerunt, ad reipublicæ bonum, et dicti loci utilitatem pertineret, quatenus prævia ejusdem monasterii suppressione, abolitione, et extinctione, ac sanctimonialium in dicto monasterio nunc commorantium ad alia monasteria ejusdem ordinis translatione sua bona, jura, et actiones etiam ad hæreditatem bo: mem: Armodij Maccioni quomodolibet spectantia, et pertinentia novo in loco di Cerreto erigendo, ac instituendo conservatorio ad excipiendas puellas, undique instantibus periculis expositas, unirentur, ac incorporarentur, prout uniri, et incorporari summopere desideras.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur tuis votis, quantum cum Domino possumus benigne annuere volentes supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus fide, prudentia, integritate, et in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut monasterium prædictum sancti Jacobi in loco di Cerreto tuæ Spoletanæ diœcesis, auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas, ac suppressum, et extinctum esse decernas, atque declares, prout auctoritate prædicta perpetuo supprimimus, ac extinguimus. Sanctimoniales porro in dicto monasterio, ut præfertur, suppresso, et extincto ad alia monasteria ejusdem ordinis sancti Benedicti, prævio tamen consensu monialium dictorum monasteriorum, ac assignata eisdem sanctimonialibus congrua annua quantitate fructuum bonorum, ad primodictum monasterium quomodolibet spectantium auctoritate prædicta transferas; bona vero, jura, et actiones ad monasterium hujusmodi etiam juribus hæreditatis memorati Armodii Maccioni, cujus dispositioni, quam præsentibus pro plene, ac sufficienter expressam, ac de verbo ad verbum insertam haberi volumus, derogare intendimus, quomodolibet spectantia conservatorio, ut præfertur, in dicto loco di Cerreto erigendo eadem auctoritate applices, et concedas. Tibi insuper injungimus, ut ex redditibus, proventibusque dictorum bonorum una, aut duabus mulieribus magistris piis nuncupatis ad dictum locum pro recta puellarum educatione, ac religioni, et artibus institutione arcessitis congruam annuam quantitatem assignes; utque postquam dictum conservatorium erit erectum ex iisdem bonis annuum dotale subsidium pro summa scutorum viginti illi puellæ inter cæteras attribuendum, quæ ob morum integritatem, suam in Deum pietatem, ac paupertatem dignior reputabitur esse detrahendum eadem auctoritate edicas, et mandes.

Declarationes speciales.

§. 4. Quoniam autem decet Nostræ providentiæ intuitum ad eas puellas convertere, quæ cum essent de descendentia, ac sanguine dicti Armodii Maccioni, ejusque genitoris, erant ex illius dispositione in dictum monasterium, ut præfertur, sic suppressum gratis admittendæ, ac alendæ, ut in erigendo conservatorio, quoties illud institutum erit omnes puellas, quæ coram ordinario se esse de descendentia, et sanguine dicti testatoris, volumus, ac mandamus. Hortamur tandem fraternitatem tuam, ut onera missarum, aliaque legata pia, quibus dictum monasterium gravatum forsan existit adimpleri cures, illorumque satisfactioni in futuris perpetuis temporibus pro tuo arbitrio, et conscientia consulas.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, memorati Armodii Maccioni, aliorumque piorum testatorum dispositionibus, etiam testamentariis, codicillis, quod quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus; de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones per-

petuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 16. maii 1783. anno nono

CDXLIII.

Facultas confraternitati sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum Lucanæ civitatis erogandi portionem eleemosynarum pro redemptione captivorum perceptarum, in expositionem sanctissimi Sacramenti.

Venerabili fratri Martino archiepiscopo Lucano.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior, et confratres confraternitatis sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum in ecclesia sancti Hieronymi hujus civitatis Lucanæ erectæ, quod Nos alias illorum precibus Nobis humiliter porrectis per Nostras literas die xvii novembris MDCCLXXV. in simili forma Brevis expeditas eidem confraternitati, ut sui confratres, ac consorores in diebus quadragesimæ, ac aliis vigiliis anni ovis, ac lacticiniis vesci libere, ac licite possent, sub certis tamen conditionibus, ac forma concessimus, et indulsimus, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur; quodque subinde hoc indultum ad omnes personas in hac tua diœcesi existentes, ea tamen lege, ac conditione, ut unaquæque eam eleemosynam in redemptionem captivorum nationalium erogandam, quæ a te, tuisque successoribus pro tempore existentibus præfinita esset, per gratiosum Nostrum rescriptum ordinarii arbitrio exequendum extendimus, ac propagavimus.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, eadem confraternitas præter fructifera capitalia, grandem etiam quantitatem numeratæ pecuniæ ab eleemosynis prædictis perceptam, quæ etiam quotidie augetur ob numerum illorum, qui indulto prædicto uti desiderant; ita ut annua scuta tercenta, et ultra percipiantur, possideat, ad divini cultus augumentum pertineret, si in ecclesia dictæ confraternitatis juxta laudabilem hujus civitatis Lucanæ consuetudinem, ut quotidie in aliqua ex suis ecclesiis per turnum fiat expositio sanctissimi Eucharistiæ sacramenti, dum contingat ob paupertatem aliquarum ecclesiarum nisi ex emendicatis pecuniis fieri possit in certo anni tempore sanctissimum Eucharistiæ sacramentum exponeretur; ut vero necessariis impensis facere satis valeat, aliqua portione ex pecuniis, ut præfertur, ab fidelium eleemosynis perceptis erogari posse summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur exponentes prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ, de cujus fide, prudentia, ac religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes

committimus, ac mandamus, ut eisdem exponentibus de pecuniis, ut præfertur, perceptis annuam summam scutorum triginta pro expositione sanctissimi Eucharistiæ sacramenti, ac atiam summam arbitrio tuo præfiniendam pro comparandis necessariis supellectilibus sacris erogandi, et impendendi plenam, et amplam facultatem auctoritate Nostra apostolica impertiaris.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, memoratis literis, et rescripto Nostris, nec non confraternitatis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXLIV.

Dat. Romæ 20. maii 1783. anno nono.

Provincia Lusitana congregationis clericorum regularium ministrantium infirmis sejungitur a congregatione prædicta, et erigitur in novam congregationem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolicæ Sedis auctoritas, quæ universi catholici orbis consulit felicitati religiosorum, ordinum commodo, et tranquillitati, sic semper prospexit, ut ea omnia opportunis sancitis legibus decreverit, quæ ad illorum regimen, atque incolumitatem conferre in Domino videretur. Pastoralis quippe Romanorum pontificum cura in eo tota est, ut quidquid ad vineam Domini colendam, ad catholicæ religionis administros sublevandos, et ad pacem servandam pertinet enixis viribus studeat providere.

Expositio precum porrectarum a regina fidelissima.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ expositum fuit, urgentibus justissimis de causis, necessariam esse separationem Lusitanæ provinciæ clericorum regularium congregationis ministrantium infirmis a præpotito generali extero, idque regularis disciplinæ ejusdem congregationis, et provinciæ conservationi magis, magisque conferre posse, esse sperandum.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur rite, ac mature omnibus perpensis rationum momentis, quæ separationem hujusmodi suadere poterant, audito prius præposito generali dictæ congregationis, deque ejus consilio, ac votis ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, clericosque prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratam Lusitanam provinciam clericorum regularium congregationis ministrantium infirmis, omnes scilicet domos ejusdem congregationis in regnis eidem Mariæ Franciscæ subjectis consi-

stentes, ac personas omnes a subjectione, jurisdictione, correctione, obedientia, et visitatione exteri præpositi generalis dictæ congregationis perpetuo eximimus, et liberamus, eamdemque provinciam, seu dictas domos, sic exemptas, et separatas in novam congregationem Lusitanam clericorum regularium congregationis ministrantium infirmis nuncupandam auctoritate, et tenore prædictis erigimus, et instituimus.

Privilegia tributa novæ congregationi.

§. 4. Præterea clericis novæ huiusmodi congregationis Lusitanæ, sic a Nobis per præsentes erectæ facultatem juxta regulares suæ congregationis constitutiones apostolica auctoritate confirmatas sibi eligendi vicarium generalem modo, ac forma, quo in capitulo provinciali illi eliguntur, qui suffragium ferre debent in capitulo generali, pari auctoritate, et tenore concedimus. Insuper cum hæc quoque nova congregatio ab uno vicario generali, quatuor consultoribus, ac uno arbitro secretario regi, et gubernari debeat, qui omnes iisdem facultatibus, auctoritate, honoribus, prærogativis, privilegiis, et exemptionibus polleant, quibus præpositus generalis totius congregationis prædictæ, ac consulta generalis respective pollent; suisque officiis eodem prorsus modo, ac forma, quæ a literis apostolicis, decretis, ac rescriptis itidem apostolicis, et constitutionibus congregationis prædictæ sunt præscripta, fungi debeant; volumus propterea, ut electo vicario generali, ut præfertur, quemadmodum in capitulo generali fit electio consultorum generalium, ita ab eo eligantur quatuor consultores, quibus electis una cum vicario generali præfecti locales, et vice præfectus domus sancti Camilli civitatis Lisbonensis, in qua munus præfecti vicarius generalis pro tempore existens geret, ab iis designentur, utque officia vicarii generalis, suorumque consultorum ad sex annos, præfectorum vero ad biennium dumtaxat durent; vicario vero generali, ac consultoribus prædictis exactis eorum officiis, ut omnibus privilegiis, exemptionibus, et prærogativis, quibus ex-generales, et ex-consultores generales totius congregationis prædictæ utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere possunt, vel poterunt in futurum, una cum jure suffragii in capitulo ad eligendum vicarium generalem coacto, pari modo uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, ita tamen, ut nullo modo exempti a regulis instituti, quoad debita nosocomiorum servitia censeantur auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus. Tandem eidem congregationi sic noviter erectæ, illiusque ecclesiis, ac clericis regularibus nunc, et pro tempore existentibus, ut omnibus, et singulis privilegiis, favoribus, indulgentiis, exemptionibus, indultis, suffragiis, aliisque gratiis spiritualibus, et temporalibus, quibus eadem congregatio, illiusque ecclesiæ, ac clerici ante dismembrationem, separationem, et exemptionem prædictam, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde ac si privilegia, favores, gratiæ, indulgentiæ, exemptiones, et indulta hujusmodi ipsi congregationi post suam separationem, et exemptionem prædictam, illiusque ecclesiis, et clericis specialiter concessa reperirentur; ita tamen, ut defunctis suffragia præstent a capitulis generalibus ordinata, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur; ipsique, ut omnes literæ apostolicæ, Brevia, decreta, rescripta, aliaque clericis regularibus ministrantium infirmis concessa, quæ hisce præsentibus Nostris literis non adversentur, ejus favore suum plenum sortiantur effectum auctoritate, et tenore prædictis elargimur.

Deputatio primi præpositi generalis, aliorumque officialium.

§. 5. Quoniam vero hac prima vice aliquæ dissentiones, et animorum studia exoriri forsan poterunt in electione superiorum ejusdem congregationis, hinc motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine in vicarium generalem dilectum filium Joachim das Neves Libeiro, in consultores dilectos filios Emmanuelem Josephum Tituao, Emmanuelem Rodrigues de Carvalho, Jacobum Galitia, et Isidorum Cardozo de Menezes, in arbitrum vero, et secretarium dilectum filium Gondisalvum Monteiro cum omnibus, et singulis auctoritate, jurisdictione, privilegiis, indultis, et præeminentiis, quibus vicarius generalis, consultores, et arbiter, ac secretarius uti, frui, et gaudere possunt, et poterunt in futurum, facimus, ac deputamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit

in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective, inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quatenus opus sit quibusvis dictæ congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDXLV.

Dat. Romæ 23. maii 1783. anno nono.

Beatificatio servi Dei Laurentii a Brundusio sacerdotis professi ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Illustrium pietate, atque excellenti catholicæ religionis studio insignium heroum cultus, ac veneratio dum maxime excitat fidelium animos, eosque inflammat, ut honorabilem Deum in sanctis suis magna, ac mirabilia facientem adorent spiritu, et veritate; tum illos invitat, allicitque, ut præclara eorum gesta, qui strenue viam divinorum mandatorum cucurrerint, exequantur. Hujusmodi enim est spectatæ virtutis ratio, ut quos solemni veneratione prosequimur, etiam simili conversatione sequamur; quos beatissimos prædicamus, ad eorum beatitudinem tota aviditate curramus, quorum dilectamur præconiis, sublevemur eorum patrociniis. Ecquis autem mendicus erit, qui sociis, amicis, contubernalibus suis omni deliciarum genere extructam a rege locupletissimo mensam inspiciens, vel tantæ liberalitatis magnificentiam non admiretur, vel ante jannam adhuc jacentem sese sustentari saltem de micis, quæ cadunt de mensa regis non postulet, immo non etiam confidat tanta ciborum ubertate plenissime se saturatum iri? Pauperes Nos quidem certe facti sumus. Dominus autem virtutum ipse est rex gloriæ, qui fidelibus suis divinas avide esurientibus epulas non modo cibaria mittit abundantiæ, sed e difficili via revocatos in patriam deliciis omnibus, bonisque sic replet, ut egestati etiam Nostræ facile ipsi possint opportunam opem implorare. Quamobrem omnium ecclesiarum gerentes sollicitudinem, nunquam majori gaudio abundamus, quam cum beatis viris, qui coronam justitiæ jam sint assequuti maturum Nobis sit altarium honores decernere; divina enim nixi clementia certo confidimus, eosdem hos ipsos, qui terris degentes præclarissima exempla vindicandæ religionis, imitandæque virtutis posteris reliquerunt, atque plurimum cæteris præstiterunt charitate, in potentias Domini ingressos, et Nobis Petri navim assidua tempestate jactatam

sollicite gubernantibus, et Ecclesiæ universæ adfuturos.

Laudes servi Dei Laurentii a Brundusio.

§. 2. Alios inter egregiæ virtutis cultores apparuit diebus istis Dei famulus Laurentius a Brundusio, qui inclyti ordinis minorum sancti Francisci, quos Cappuccinos vocant, disciplinam amplexus assiduæ orationi, prædicationi evangelii, proximorum saluti, vitæ austeritati sic incumbuit; ita charitate, spe, fide, omnique virtutum genere fulsit, ut non amplius ipse sibi, sed uni Christo, atque Christus in ipso continenter viveret.

Decretum s. congregationis Rituum super virtutibus ipsius servi Dei.

§. 3. Cum itaque mature, diligenterque discussis, et perpensis per congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum processibus de hujus sanctæ Sedis apostolicæ licentia confectis super vitæ sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus servum Dei Laurentium a Brundusio sacerdotem professum ordinis fratrum minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum multipliciter claruisse, et super miraculis, quæ ad eius intercessionem ad manifestandam hominibus ejus sanctitatem a Deo edita, et patrata fuisse dicebatur; eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse quandocumque Nobis videretur, prædictum Dei servum donec ad actum solemnis illius canonizationis deveniatur, publice beatum declarari cum solitis indultis.

Tenor beatificationis, et concessio officii, et missæ de communi confessorum non pontificum.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis, atque enixis nonnullorum venerabilium fratrum antistitum, universitatum, ac totius memorati ordinis fratrum minorum sancti Francisci Cappuccinorum, ac nominatim dilecti filii Bernardini a Prato ejusdem ordinis sacerdotis professi hujus, aliarumque causarum servorum Dei dicti ordinis postulatoris supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de eorumdem cardinalium consilio, auctoritate apostolica, tenore præsentium facultatem concedimus, atque impertimur: ut idem Dei servus Laurentius a Brundusio beati nomine nuncupatus, ejusque corpus, et reliquias venerationi fidelium non tamen in processionibus circumferendas, exponi, immagines quoque radiis, et splendoribus exornari, officiumque, et missam de eo in singulis annis die septimo mensis julii de communi confessorum non pontificum cum oratione propria a Nobis approbata, juxta ritum missalis, et breviarii Romani recitari libere, ac licite possit, ac valeat. Porro recitationem officii, et missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo ordine minorum sancti Francisci Cappuccinorum utriusque sexus in oppido Villæ Franchæ del Vierzo, ubi venerabilis ejus corpus requiescit; in civitate Ulyssipponensi, in qua ad suprema gaudia evolavit, ac denique in civitate Brundusii, in qua ortum habuit, ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam sæcularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, et quantum ad missas attinet etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur confluentibus; præterea hoc anno dumtaxat, videlicet post præsentes literas emanatas, et quoad Indias a die, quo eaedem literæ illuc pervenerint, incohando, in ecclesiis ordinis, et præfatarum civitatum solemnia beatificationis ejusdem servi Dei cum officio, et missa sub ritu duplici majori die ab ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica principis apostolorum de urbe celebrata fuerint eadem solemnia, pro qua re diem primam junii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu secretarii præfatæ congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo præfecti ejusdem congregationis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima tertia maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 24. maii 1783. anno nono.

CDXLVI.

Supprimitur monasterium, seu præpositura de Indersdorff canonicorum regularium in Bavaria existens, et applicantur ejus bona mensæ capitulari ecclesiæ collegiatæ s. Mariæ Monachii.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Quamvis inter varias, et multiplices sollicitudines, quas in hisce præsertim difficillimis temporibus pro communi Christianæ reipublicæ utilitate humilitati Nostræ divina providentia concreditæ, dies, noctesque suscipimus, apostolicæ auctoritatis Nostræ partes in utilitatem, et incrementum ordinum regularium, qui in Ecclesia Dei, ac illius ornamentum, et præsidium tam scite, ac prudenter a prædecessoribus Nostris fuerunt instituti, paternam curam interponere, ac conferre semper exoptaverimus, attamen si aliquando ex incostanti mundanarum rerum, ac temporum conditione, unde etiam meliora interdum in pejus delabuntur, aliquod monasterium, aut conventus, vel a pristino regularis disciplinæ candore miserrime deflexerit, vel adeo ære alieno sit oppressum ut modis omnibus ad suam puritatem restitui, et nomina debitorum expediri non possit, ac matura prius, et debita considerationis trutina pensatis rerum circumstantiis salubriter in Domino fore illorum bona, ac redditus alteri pio operi perpetuo addicere conspeximus, luculentissimis prædecessorum Nostrorum exemplis inhærentes ea supprimimus, ac extinguimus, bonaque sua in alios usus convertimus, prout in Domino expedire arbitramur.

Expositio precum porrectarum a duce Bavariæ, super necessitate suppressionis monasterii.

§. 2. Sane pro parte dilectissimi in Christo filii nostri Karoli Theodori comitis palatini S. R. J. principis electoris, et Bavariæ ducis expositum fuit, quod monasterium, seu præpositura canonicorum regularium d'Indersdorff in ducatu suo Bavariæ existens adeo est ære alieno gravatum, ut annui nummorum fœnoris, aliorumque onerum, quibus addictum est, satisfactio major sit censu; quocirca licet solers rei domesticæ administratio moderni præpositi imminenti ejusdem præpositura, seu monasterii prædicti jacturæ occurrere pro viribus studuerit, cum tamen suæ sollicitudines omnes in irritum cesserint, supplices preces eidem Karolo Theodoro duci obtulit, in quibus expositis hisce dicti monasterii, seu præpositura lugendis circumstantiis, in primis separatum obtulit abdicare dictam præposituram pro creditorum indemnitate, dein, ut monasterium, ac bona illius in alium pium usum convertantur, consulit.

Exponuntur providentiæ captæ ab eodem duce Bavariæ.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Karolus Theodorus dux, quo divinus cultus augeatur, et congruæ ministrorum Ecclesiæ Dei sustentationi prospiciatur, cappellam residentiæ suæ electoralis Monacensis ecclesiæ collegiatæ sanctæ Mariæ pariter Monacensi unire, et incorporare intendat, ita ut deinceps unum dumtaxat exinde constituatur corpus, capitulum, et canonici pro tempore existentes, sint cappellani eidem cappellæ inservientes, secum propterea reputans annuos tum præbendarum canonicalium, tum beneficiorum dictæ suæ cappellæ redditus satis tenues esse, eosque augeri, et creditorum dicti monasterii, seu præpositura d'Indersdorff indemnitati occurri posse, quatenus prævia illius suppressione, bona, fructus, redditus, jura, et actiones ad illud quomodolibet spectantia mensæ capitulari collegiatæ ecclesiæ prædictæ unirentur, et incorporarentur, prout uniri, et incorporari summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur piis ejusdem Karoli Theodori votis, quantum cum Domino possumus, annuere, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine memoratum monasterium, seu præposituram canonicorum regularium d'Indersdorff in Bavaria existens harum serie perpetuo supprimimus, et extinguimus, ac perpetuo suppressum, et extinctum esse decernimus, et declaramus. Monasterium vero una cum adnexa ecclesia, una cum omnibus bo-

nis mobilibus, et immobilibus, prædiis, curiis, villis, et singulis juribus, titulis, attinentiis, et pertinentiis quomodolibet ad illud ex antiqua, vel recenti dotatione, et accessu spectantibus, aut competentibus mensæ capitulari collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ Monacensis unimus, adnectimus, et incorporamus; ita tamen, ut capitulum, seu mensæ capitularis administratores pro tempore existentes, missarum, aliorumque onera, quibus bona, ac loca gravata existunt satisfacere, nec non eam annuam pensionem, quæ ab harum præsentium executoribus congrua videbitur, omnibus canonicis regularibus tum professis, tum laicis, ac cuilibet eorum pro sua sustentatione pendere, ac tandem æs alienum, quo dictum monasterium premitur, paulatim dissolvere teneantur; quocirca venerabili fratri Ferdinando Christophoro episcopo Chiemensi, et moderno prælato de Scheiren, de quorum prudentia, fide, religione, ac in negotiis gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut prædictum monasterium, seu præposituram suppressam, ac extinctam esse declarent, illudque una cum adnexa ecclesia, suisque bonis, redditibus, proventibus, juribus, et actionibus quibuscumque mensæ capitulari ecclesiæ collegiatæ sanctæ Mariæ Monachii, sub tamen supra expressis conditionibus, et legibus perpetuo unita, et applicata esse decernant; insuper eam quantitatem pensionis canonicis tum professis, tum laicis dicti monasterii sic suppressi quotannis a mensa capitulari prædicta pensitandam, quæ congrua in Domino videbitur, statuant. Nos enim illis, ac cuilibet illorum quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad dicti monasterii, seu præposituræ suppressionem, ac bonorum respective unionem, et applicationem pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, unam, seu plures personas cum iisdem facultatibus subdelegandi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro præsentium executione componere, et constituere, ac decernere in Domino salubriter expedire conspexerint, plenam, et amplam facultatem motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in futurum in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii, seu præposituræ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta maii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ die 2. junii 1783 anno IX.

CDXLVII.

Beatificatio ancillæ Dei Joannæ Mariæ Bonomi monialis professæ ordinis sancti Benedicti.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Benedictus Deus misericordiarum pater, qui in omni afflictione nostra consolatur nos miseratione magna sua: rei enim christianæ publicæ universæ, quam divina clementia Nostræ commisit infirmitati, ferentes sollicitudinem quantum capimus mœroris, et luctus ex depravatis eorum moribus, qui nolunt intelligere, ut bene agant; tanto majori afficimur gaudio, atque incredibili lætitia perfundimur, quum a Deo inspicimus nova instaurari virtutum exempla, quæ plures habere facile possint non admiratores solum, sed etiam imitatores. Vivit Deus in æternum: ecce nunc tertium satis brevi dierum intervallo integrum Nobis fit, altarium honores iis decernere hominibus, qui omnium virtutum genere præstantes, fide servata, absolutoque divinorum mandatorum cursu, et ipsi coronam justitiæ sunt consecuti, et alios exemplo edocent suo, quam turpiter sibi mentiatur iniquitas, dum excusationem peccati requirens laborem in præceptis fingere non veretur.

Laudes ancillæ Dei Joannæ Mariæ Bonomi.

§. 2. Quid enim magis est arduum, quid homini difficilius, quod Dei ancilla Joanna Maria Bonomi monialis professa ordinis sancti Benedicti muliebri quidem natura ipsa debilis, sed animi virtute firmissima, non esse sibi pro Deo præstandum duxerit? In primo suæ ætatis flore, quæ aliis sunt lucra, hæc eadem sibi detrimenta esse Dei famula intelligens, voluptatum illecebras, et perniciosa rerum fluxarum blandimenta non modo est plurimum aspernata, sed ab his etiam prorsus abhorruit: quam ob rem monialium ordinis sancti Benedicti institutum professa uni Deo, cui tantum servire regnare est, sic fuit addicta, uti par erat illam esse, quæ ipsius Dei gratia rebus mundanis omnibus nuntium sponte remiserat. Ex hoc tam incenso in Deum amore egregia nimirum illa oriebatur voluntas jejuniis, carnisque afflictionibus corpus in servitutem spiritus redigendi, ac frequentissime vacandi orationi; quo nempe fieri sibi facilius posse sperabat, ut sponso suo mundi servatori Christo arctius in dies conjungeretur. Nec certe illam optima frustrata spes est; sic enim divinis freta auxiliis omnem vitæ suæ rationem instituit, ut morti proxima paratum cor suum ad fruendum in cœlis Deo asseruerit.

Decretum editum a s. congregatione Rituum.

§. 3. Quum itaque mature diligenterque discussis, atque perpensis per congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum processibus de apostolicæ Sedis licentia confectis super vitæ sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus eadem Dei ancilla Joanna Maria Bonomi multipliciter claruisse, necnon miraculis, quæ ad ejus intercessionem, et ad manifestandam hominibus ipsius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserebantur; eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse quandocumque Nobis videretur, prædictam Dei ancillam beatam declarari, cum solitis indultis.

Declaratio beatificationis ipsius ancillæ Dei.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis, atque enixis dilectorum Nobis filiorum nobilium virorum ducis, et reipublicæ Venetorum, necnon quamplurium ex venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis, et dilectis filiis capitulis, et canonicis metropolitanarum, et cathedralium ecclesiarum, tum etiam generalium præsidum ordinum regularium, aliorumque ecclesiasticorum, et secularium cœtuum, potissimum vero ordinis universi sancti Benedicti supplicationibus Sedi apostolicæ, et Nobis humiliter porrectis inclinati, de memoratæ congregationis cardinalium consilio, et assensu auctoritate apostolica tenore præsentium ad majorem Dei gloriam, et Ecclesiæ quidem universæ, præsertim monastici ordinis decus, et ornamentum indulgemus, ut eadem Dei serva Joanna Maria Bonomi in posterum beatæ nomine nuncupetur, ejusque corpus, et reliquiæ venerationi fidelium, non tamen in processionibus circumferendæ, exponantur; imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, et de ea quotannis die ab ordinariis, ordinumque regularium præsulibus, ad quos spectat, designanda recitetur officium, et missa de communi virginum non martyrum cum orationibus a Nobis approbatis juxta rubricas breviarii, et missalis Romani.

Concessio officii, et missæ

§. 5. Porro recitationem officii, et missæ celebrati‑nem hujusmodi fieri con-

propria ipsius beatæ.

cedimus dumtaxat in universo ordine sancti Benedicti utriusque sexus, in civitate Bassani, omnique diœcesi Vicentina, in qua Dei famula diu vixit, obiit, et venerabile ejus corpus requiescit, atque in oppido Asiagi, ac Patavina diœcesi, in qua ortum habuit, ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam secularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur; et quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Præterea hoc anno dumtaxat, videlicet post præsentes literas emanatas, et quoad Indias a die, qua eædem literæ illuc pervenerint, inchoando in ecclesiis ordinis, et præfatarum civitatum solemnia beatificationis ejusdem servæ Dei cum officio, et missa sub ritu duplici majori ab ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica principis apostolorum de urbe celebrata fuerint eadem solemnia, pro qua re diem nonam junii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium literarum transumptis, sive exemplis etiam impressis, manu secretarii præfatæ congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo præfecti ejusdem congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda junii MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.

CDXLVIII.

Dat. Romæ die 27. junii 1783 anno nono.

Congregationi presbyterorum sæcularium oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Maceratensis conceduntur, seu communicantur privilegia alias concessa congregationi Bononiensi ejusdem oratorii sancti Philippi Nerii.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Militantis Ecclesiæ regimini, meritis licet imparibus per ineffabilem Dominicæ sapientiæ, atque bonitatis abundantiam præsidentes, presbyterorum sæcularium congregationes in Ecclesia Dei pie, sancteque institutas, uberesque bonorum operum fructus assidue proferre satagentes privilegiis, et gratiis libenter decoramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem cognoscimus in Domino expedire.

Expositio precum porrectarum a presbyteris congregationis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii presbyteri sæculares congregationis oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Maceratæ, quod dudum eadem congregatio a felicis recordationis Innocentio pp. XI. prædecessore Nostro confirmata, et nonnullis gratiis, privilegiis, et indultis decorata fuit, ipsiusque congregationis oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii Bononiensis in ecclesia beatæ Mariæ Virginis de Galliesa nuncupat. erectæ servant, hactenus vixerunt, et adhuc vivunt de præsenti. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, regulæ, et instituta dictæ congregationis Bononiensis a rec: mem: Gregorio XIII. et Gregorio XV. Romanis pontificibus prædecessoribus pariter Nostris specialiter approbata, ipsique congregationi Bononiensi, ac illius ecclesiæ presbyteris, et personis ab iisdem, et forsan aliis Romanis pontificibus etiam prædecessoribus Nostris, et præcipue a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessore itidem Nostro multa privilegia, favores, gratiæ, indulgentiæ, exemptiones, regulæ, et indulta concessa fuerint, prout ipsorum prædecessorum literis apostolicis desuper respective uberius, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, dicitur contineri. Ipsi vero exponentes regulas, et instituta hujusmodi receperint, seu recipere, et illa pro

viribus observare parati sint, ac proinde eisdem quoque privilegiis, et gratiis frui, et gaudere posse plurimum desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excomunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, et prædictarum literarum apostolicarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati prædictæ congregationi oratorii sancti Philippi Neri Maceratensis; illiusque ecclesiæ, et presbyteris sæcularibus, et personis nunc, et pro tempore existentibus, ut omnibus, et singulis privilegiis, excepto tamen indulto altaris privilegiati, aliisque favoribus, gratiis, et indulgentiis, ac exemptionibus, regulis, et indultis memoratæ congregationi Bononiensi, ejusque ecclesiæ presbyteris, et personis per prædictos Romanos pontifices prædecessores Nostros quomodolibet concessis, etiam specifica, et individua mentione, et expressione dignis, et quibus eadem congregatio Bononiensis, ejusque ecclesia, prebyteri, et personæ ex memoratorum pontificum prædecessorum Nostrorum concessione de præsenti utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere possunt, pari modo, uti, frui, et gaudere libere, et licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia, perinde ac si privilegia, favores, gratiæ, indulgentiæ, exemptiones, regulæ, et indulta hujusmodi ipsi congregationi Maceratensi, ejusque ecclesiæ presbyteris, et personis specialiter concessa reperirentur, sine præjudicio tamen gratiarum, indultorum, et privilegiorum eidem congregationi Maceratensi a supradicto Innocentio prædecessore, sicut præmittitur, concessorum, et dummodo ipsius congregationis Maceratensis presbyteri, et personæ nunc, et pro tempore existentes regulas, et instituta pro dicta congregatione Bononiensi, ut præmittitur, approbata observent, apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de indulgentiis ad instar non concedendis, aliisque ordinationibus, et constitutionibus apostolicis, ac quatenus opus sit dictæ congregationis Maceratensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritatibusque, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima junii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. die 18. julii 1783. Anno IX.

CDIL.

Confirmantur constitutiones canonicorum regularium ordinis sancti Augustini congregationis Colimbricensis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Pastoris æterni vices licet immeriti gerentes in terris, ea, quæ pro felici religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub laudabili vitæ monasticæ instituto mancipatorum regimine, et in via mandatorum Domini directione provide, salubriterque constituta esse noscuntur, ut firma semper, ac illibata persistant, apostolici muniminis, cum id a Nobis petitur, præsidio libenter constabilimus.

Expositio precum porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii superiores, et canonici congregationis canonicorum regularium sanctæ Crucis Colimbricensis ordinis sancti Augustini, quod cum venerabilis frater Joseph Antonius episcopus Visensis per Nostras in simili forma Brevis die vi. septembris anni MDCCLXXXI. in apostolicum visitatorem, et reformatorem ejusdem congregationis deputatus, exacta eadem visitatione, efformaverit novas leges, ac constitutiones tenoris, qui sequitur.

PARS PRIMA

De iis, quæ ad institutum, receptionem, professionem, mores, vitam, disciplinam, et observantias religiosas pertinent.

Caput I.

De instituto, et congregatione canonicorum regularium

De instituto, et congregatione canonicorum regularium.

§. 3. 1. Cum regulares canonici ad formam apostolorum fuerint instituti, a magno patre Augustino stabiliti, ab aliisque sanctis per diversa terrarum loca propagati, ut sæculo renuntiantes, et sine proprio in communi viventes, Deo tantum se voverent, orationi vacarent, psalmodiam in choro canerent, aut recitarent, sacris altaribus inservirent, episcopos adjuvarent, proximorumque saluti prædicando, docendo, sacramenta ministrando incumberent; cumque iidem canonici per Lusitaniam primo cathedralium capitulis, deinde singularibus monasteriis absque ullo congregationis vinculo habitantes in unum corpus fuerint coadunati, congregationemque sub titulo sanctæ Crucis Colimbricensis, Joanne III. Lusitanorum rege curante, et apostolica Sede approbante, efformaverint, ut præfatum institutum melius custodirent. Volumus, atque præcipimus, ut in eadem congregatione idem institutum semper observetur, et ab omnibus firmiter custodiatur.

De subjectis ex quibus congregatio constat.

§. 4. 2. Hæc autem congregatio constat, constareque debet præposito generali, prioribus, seu prælatis monasteriorum, quæ per universa Lusitaniæ dominia sunt, vel pro tempore fuerint in spiritualibus unita, consiliariis, magistris, officialibus, cæterisque canonicis, qui præfatum institutum jam solemniter sunt professi, vel ad professionem parantur. Plures tamen ad hanc non recipientur congregationem, quam redditus pro congrua illorum sustentatione patiantur: hac de causa capitulum generale singulis trienniis numerum assignabit eorum, qui singulis congregationis domibus recipi debent; et ultra consignatum numerum, nulli recipientur, nisi unus pro quolibet e vita functo.

Caput II.

De receptione, et professione canonicorum.

De receptione et professione canonicorum.

§. 5. 1. Quicumque sæculo renuntiare, et in hac congregatione voluerit cooptari, prius debent personaliter comparere in monasterio, ubi recipi ad canonicum habitum postulaverint, si hoc fieri possit absque magno incommodo supplicantium, ut videri, ac tractari possint ab illis, qui eos recepturi sunt. Deinde stricte examinabuntur de peritia linguæ latinæ a duobus examinatoribus per priorem, et consiliarios ad id nominatis. Postea de mandato ejusdem prioris, et consiliariorum fient inquisitiones secundum juris formam de illorum vita, genere, et moribus.

De inquisitionibus faciendis.

§. 6. 2. Has proinde inquisitiones a priore, et consiliariis jam approbatas, et subscriptas, idem prior transmittet patri generali, cui per literas quoque manifestabit qualitates, et vocationem hujusmodi recipiendorum. Pater vero generalis simul cum collegis

suis easdem inquisitiones leget, consignabit, et approbabit, nisi aliquod ex infra dicendis impedimentis ibi reperiatur, ipsasque vel approbatas, vel reprobatas intra spatium triginta dierum memorato remittet priori. Nullus vero in novitiatum recipi poterit absque approbatione patris generalis, ipsoque inconsulto.

De anno probationis indicendo.

§. 7. 3. Quibus peractis, statim eosdem postulantes proponet prior in capitulo conventui, modo capitulares non sint extra monasterium tempore, quod *Brevia* nuncupatur, ut ab ipsis capitularibus simul cum priore admittantur, vel reiiciantur ad probationis annum per secreta suffragia, quorum scrutatores erunt prior cum immediato consiliario, et scriba conventus; cum tamen paria sint hinc inde suffragia, selectio erit penes priorem.

De non recipiendis in conventu.

§. 8. 4. Conventus autem neminem recipiat, nec prior generalis admitti consentiat, qui sequentibus innodatus fuerit impedimentis; nempe si matrimonii vinculo, aut servitutis fuerit ligatus: si parentes ejus, aut avi ob hæresim, aut apostasiam a religione catholica, vel ob crimen læsæ majestatis fuerint puniti, vel judicati: si alterius religionis habitum suscepit, et in ea professus est: si ære alieno præsertim regio, aut aliqua civili obligatione sit obstrictus: si habituali, vel contagioso morbo laboret, ignominiave, aut infamia sit notatus, aut magnam corporis habuerit læsionem, vel supra modum deformis existat: si legitimam ætatem quindecim annorum nondum habeat, vel quadragesimum excedat, nisi aliis eximiis virtutibus, ac donis religioni valde utilibus hic defectus compensetur: si pertinaci, elato, aut superbo animo sit, vel parum mentis compos, aut fatuus, et inconstans esse videatur.

De humanis respectibus non consulendis.

§. 9. 5. Si recipi voluerit aliquo humano respectu, non divini amoris, et animæ salutis studio ductus ad religionem se conferat, si ex aliquo monasteriorum hujus congregationis jam fuerit rejectus, vel non admissus ad habitum ob impedimentum, quod decursu temporis tolli, vel emendari nequeat: si linguam latinam sufficientissime non intelligant: si ex legitimo non fuerint geniti matrimonio; aut ex parentibus nobilibus oriundi, exceptis aliquibus tantum, qui ad organa pulsanda fuerint necessarii, vel qui cantores extiterint valde insignes, vel utiles, ut plane canant in choro; vel qui magnam literarum scientiam, sive ad literas extraordinarium habuerint ingenium, et acumen; hi enim admitti poterunt, quamvis nobiles non sint, si non fuerint ex infima plebe. Quapropter de his omnibus supradictæ inquisitiones fieri debent.

De instructione facienda admissis, antequam habitum recipiant.

§. 10. 6. Postquam postulantes sic admissi fuerint, dum habitus, et vestes parantur, magister novitiorum, aut alius canonicus de prioris mandato eos diligenter per dies aliquot circa religionem instruet, institutum, ac disciplinam congregationis docebit, quid in monasterio præstandum, aut exercendum sit, et præsertim quid tollerandum, nihil asperiorum reticens, ipsis exponet: quo illorum animus, si satis habeat roboris in sententia firmetur, vel si fluctuat, ab incepto viribus majoribus, prudenter desistat.

De tyrocinio concedendo.

§. 11. 7. Quod si persistiterint in sententia, dixerintque se paratos esse ad omnia religionis onera sustinenda, et habitum instanter petierint, statim ad annum tyrocinii recipiantur a priore, qui eos tunica, cingulo, habitu, sive superpelliceo, et almurtia, quæ ut a professis destinguantur, erit absque cucullo, induet in choro, cæterasque ibi peraget cæremonias, quæ in congregationis ordinario continentur. Quilibet vero in novitiatum novus ingressus, postquam intra mensem exercitiis spiritualibus se munierit, generaliter peccata sua confitebitur alicui ex confessariis communitatis a religione, et ab ordinario approbato.

De corona eis redenda.

§. 12. 8. Sic autem recepti tradentur magistro novitiorum, qui protinus coronam illis radere faciet ad eum modum, quo ipsam deferre solent clerici in minoribus ordinibus constituti, eosque jam positos in tyrocinio de instituto, legibus, moribus, regula, ac disciplina religionis instrui diligenter curabit, sicut infra dicetur.

De propositionibus faciendis, super ipsis in capitulo conventuali.

§. 13. 9. Ipsi deinde novitii singulis quatuor mensibus anni probationis proponentur capitulo conventuali, ut omnes canonici capitulares simul cum priore, audita prius de uniuscujusque novitiorum dotibus, progressu, moribus, et similibus informatione, quam in capitulo dare tenetur magister novitiorum, et alii quoque dare poterunt, usitata calculorum ratione circa unumquemque propositum, secreta suffragia ferant; et qui hoc modo a majori parte fuerit approbatus ad prosequendum tyrocinium, vel eo finito, ad profitendum admittetur; qui fuerit repro-

batus, habitu exuto, dimittetur in pace: æqualibus autem suffragiis existentibus electio erit prioris.

De cauthela adhibenda in alicujus exclusione.

§. 14. 10. Si quis tamen dimittendus fuerit, id magna cautione adhibita prudenter fiat, ut neque dimissi animæ, aut famæ, neque congregationis existimationi detrimento sit. Causæ autem, ob quas dimitti debent, hæ sunt potissimum: Si quis ingenio, aut natura sit ad aliquod votorum servandum perdifficilis: si moribus iis sit, quibus congregationis concordia, et tranquillitas turbari, aut infirmiores ad peccandum impelli facile possint: si denique hujus congregationis instituto non congruere videatur.

De professione emittenda.

§. 15. 11. Elapso jam probationis termino, anno videlicet, ac die, conditoque testamento, seu bonorum renuntiatione, juxta formam a concilio Tridentino præscriptam, si renuntiare libuerit, qui modo supradicto fuerint approbati, solemnem statim professionem emittent in hunc modum. Cum dies professionis a priore fuerit assignata cantato a choro hymno *Veni Creator Spiritus* tempore offertorii missæ conventualis profitentes amicti pallio talari, quo solent uti canonici cathedralium per adventum, et quadragesimam ingredientur ecclesiam, et genuflexi ante altare majus, factis precibus consuetis, sicut in ordinario describuntur, publice coram cæteris canonicis votum suum, quod charta professionis dicitur, legent alta voce, ut ab omnibus possint intelligi.

De formula exhibenda super votis emittendis.

§. 16. 12. Ejus autem voti, seu chartæ, in qua semper tria vota exprimi debent, hæc erit formula = Ego frater N. offerens trado me ipsum Deo, et congregationi sanctæ crucis, et promitto obedientiam reverendissimo patri domino N. ejusdem congregationis generali, et successoribus suis canonice electis: castitatem item, ac paupertatem secundum canonicam regulam sancti Augustini episcopi patris nostri.

De peragendis post emissam professionem.

§. 17. 13. Finita professione, surgent e medio ipsi professi, adibuntque sacerdotem missam conventualem celebrantem; et in cornu epistolæ sedentem, ad cujus pedes genuflectentes juramentum de servanda clausura præstabunt in manu illius, ac tantum verba dicentes = Ego N. juro me perpetuam servaturum esse clausuram in hac sacra congregatione ad præscriptum constitutionum ejus = Notandum tamen est, juramentum hoc sub culpa gravi obligare, casibus solummodo exceptis, qui per præsentes constitutiones a clausuræ præcepto, et juramento declarantur immunes. His dictis, statim sacerdos missam celebrans brevem illis ad servanda vota, regulam, constitutiones, ac juramentum, exhortationem faciet, et cum pervenerit ad illa verba = Idcirco damus eì communem societatem = ablato pallio talari, eisdem imponet ephistridem, seu almurtiam, quemadmodum cæteri deferunt canonici jam professi.

De amplexu ab electis recipiendo.

§. 18. 14. Exhortatione peracta, surgent omnes iidem professi pacem, et concordiam ab omnibus accipiant, humiliter singulos complectendo a celebrante usque ad ultimum canonicum professum. Postquam vero hæc omnia fuerint peracta, celebrans missam prosequetur, et noviter professi inter canonicos antiquiores manebunt in choro, ut post communionem celebrantis sacram de manu illius sumant Eucharistiam.

De nominis mutatione.

§. 19. 15. Si qui præterea baptismale nomen ad aliud mutare voluerint, id efficere poterunt, cum profitentur; nomini tamen proprio debent omnes cognomen addere, vel a mysteriis Christi, vel a festis beatæ Virginis, addita deinde cognationis suæ numenclatura, si ea opus sit, ut cognomina, quæ infallibiliter a dictis mysteriis, et festivitatibus desumentur, ab aliis similibus distinguantur.

De inscriptione nominis electi in albo professorum.

§. 20. 16. Cathalogum tandem, quo scripta sint nomina, et cognomina omnium canonicorum professorum totius congregationis secundum antiquitatem uniuscujusque illorum, habebunt singula monasteria in chartophilaceo, ubi reponentur quoque, et servabuntur supradictæ professionum chartæ ab ipsis professis subscriptæ, ut omnibus semper constare possit locus, et tempus; quo sunt professi. Postquam vero sic fuerint professi, nequaquam poterunt in aliam transire religionem absque speciali Sedis apostolicæ concessione.

Caput III.

De observantia votorum

De observantia votorum.

§. 21. 1. Canonici votorum vinculo jam ligati adamussim tenentur ea complere, alioquin melius foret non vovere, quam vovere, et non reddere, quod voverunt. Omnes itaque prælato reverentiam in dictis, et factis exhibeant superiori debitam: eidem tamquam patri semper obediant in his, quæ juxta leges præceperit, ab illo ad alium non

recurrant, superiorem ob aliquam gratiam obtinendam, quin declarent causam cur ipsis primo denegata fuerat, pœnas a lege præscriptas, et ab eodem injunctas propter aliquam ipsarum legum transgressionem factam humiliter accipiant, et fideliter exequantur: et cum habitatores alicujus monasterii aliquandiu manserint in alio, istius prælato obtemperent in omnibus, exceptis iis tantum, quæ proprius prælatus sibi reservavit priusquam egrederentur.

De paupertate.

§. 22. 2. Omnes quoque paupertatem observabunt, nihil proprium se possidere scient: nullis contractibus, aut negotiationibus implicentur; pecuniæ depositum, etiam in eleemosynas distribuendum, ab exteris non accipiant, nisi de speciali facultate prælati: pecuniam a se ipsis quocumque titulo adeptam, vel acquisitam cum domi fuerint, secum non retineant, nisi ad summum per tres, aut quatuor dies, sub pœna proprietariis a canonibus inflicta, sed apud communitatis depositarium reponent, ut singulatim ab eo, quod, et quando opus fuerit superioris permissu insumendum recipiant: in vestibus, calceamentis, cellæ ornatu, et cuncta supellectili nihil indecorum, vel pretiosum, vel superfluum admittant, sed ea tantum habeant utensilia, quæ nec impulita nimis, nec nimis delicata sint; quæque decentiæ canonicorum, ac paupertati congruere videantur. Quod omne a communitate præparabitur, nec differentia ulla tam inter prælatos, quam subditos cujuscumque qualitatis, et conditionis sint, admittenda erit, vel toleranda.

De castitate.

§. 23. 3. Omnes demum castitatem apprime custodiant: oculorum modestiam ubique teneant, ne consulto videant, quod appetere nunquam licet: ab eis, quæ in luxuriam ferre solent, sedulo abstineant: mulierum familiaritatem, et contubernium diligenter fugiant, ut vel ipsam speciem mali vitare queant; particularem amicitiam non habeant cum personis, quæ periculum, aut scandalum ferre possint, utque donum continentiæ obtinere valeant, id beatissimæ Virginis intercessione humiliter a Deo flagitent. Et si quis graviter in castitatem opere deliquisse, aut mulieres intra monasterium, vel monasterii septa pravo animo intulisse fuerit convictus, severe puniatur, sicut infra dicetur.

Caput IV.

De choro, et officii divini recitatione

De choro, et officii divini recitatione.

§. 24. 1. Inter præcipua munera canonicorum recitatio divini officii merito computatur, idcirco debent omnes monasteriorum ecclesiæ chorum habere sufficientem, a quocumque inquinamento mundum, ab omni strepitu immunem, aptis libris refertum, semperque paratum, ut in eo decenter possint canonici die, ac nocte psalmos, et hymnos recitado, aut canendo sacrificium laudis offerre Deo.

De loco quo officium recitari debeat.

§. 25. 2. Statuimus proinde, ut in omnibus, et singulis monasteriis hujus congregationis, pro universis Ecclesiæ catholicæ statibus, cunctisque fidelibus christianis officium divinum dicatur in choro integre, attente, ac devote juxta sacrorum canonum statuta, dispositionemque breviarii Romani per concilium Tridentinum, et felicis recordationis papam Pium V. approbati, atque jussu Clementis VIII. reformati. Neminique licebit canonicorum abesse a choro, dum ibi divina persolvuntur officia, quin imo prompte, et alacriter ad id muneris, dato signo, statim convenient, nisi alicujus officii ministerii, privilegii, vel infirmitatis causa deobligentur.

De iis, qui sero veniunt ad chorum.

§. 26. 3. Quod si aliqui ad chorum tardius venerint, ii, flexis genibus, ante altare paululum orabunt, deinde, si fuerint capitulares, inclinato capite superiori, vel ei, qui loco illius præest, factaque altera inclinatione capitis erga chorum, in sua loca discedent: si vero adhuc versentur in schola novitiorum, postquam oraverint ante altare, flexis iterum genibus ante superiorem, tandiu ita manebunt, quousque ab eo surgere, ac secedere jubeantur.

De distributione horarum canonicarum.

§. 27. 4. Statuimus quoque ut in choro singulæ recitentur horæ canonicæ temporibus in capite de horarum distributione constitutis. Hujusmodi autem horæ in monasteriis, quæ plusquam viginti habuerint canonicos, diebus festis Circumcisionis, Epiphaniæ, sanctorum martyrum Marrochiensium, sancti p. Theotonii, sancti Joseph, Annuntiationis, Dominicæ Resurrectionis, Inventionis sanctæ Crucis, Ascensionis, Pentecostes, Sanctissimæ Trinitatis, corporis Christi, sancti Antonii, sancti Joannis Baptistæ, sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, Assumptionis, patriarchæ sancti Augustini, nativitatis beatissimæ Virginis, omnium

sanctorum, Conceptionis, Nativitatis Domini, ac titularis ecclesiæ decantabuntur ad primas vesperas, completorium, matutinum, laudes, tertiam, sextam, nonam, et secundas vesperas.

De matutino et laudibus.

§. 28. 5. Decantabitur etiam matutinum cum laudibus in triduo parasceves, et prima in solemnitatibus Paschæ, Natalis Domini, illiusque vigilia: reliquis vero diebus, quid, quando, et quibus monasteriis cantari debeat, capitulum generale singulis trienniis assignabit. Si tamen contigerit aliquando, ut præter dicta canere officium divinum, vel solemnitatem aliquam ob rationes supervenientes facere oporteat, id a priore, et consiliariis pro qualibet vice decernendum erit. Cum autem divinum officium, vel pars illius non canitur, semper alta voce recitando persolvi debet. Singulis quoque sabbathis statim post completorium litania sanctissimæ Virginis decantabitur.

De ordine sedendi in choro

§. 29. 6. Cæterum in choro sedebunt canonici capitulares juxta singulorum antiquitatem, vel dignitatem superioribus stalis, caput vel birreto coopertum, vel discopertum tenentes, dummodo inter omnes uniformitas servetur, quando lectiones, aut psalmi recitantur, aut canuntur; sed si sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ibidem populo sit expositum, tunc nec sedebunt, neque cooperientur. Qui vero ad tyrocinium pertinuerint, sedilibus inferioribus stabunt, vel sedebunt, prout eis fuerit injunctum, aut permissum a superiore juxta dierum, et horarum diversitatem. Extra chorum autem quicumque ipsi non adfuerint, officium divinum recitabunt integre, attente, ac devote, licet sacros ordines nondum habeant.

CAPUT V.

De missis, processionibus, et anniversariis

De missis, processionibus, et anniversariis.

§. 30. 1. Sacrosanctum altaris sacrificium presbyterales ordines curent quotidie celebrare: idcirco præcipimus, ut in singulis hujus congregationis monasteriis duæ missæ quibusque diebus dicantur; altera conventualis de festo, vel feria occurrente pro ejusdem congregationis fratribus, parochianis, et benefactoribus, et altera de defunctis pro fratribus, et benefactoribus ab hac vita sublatis: illa semper decantabitur, neque aliqua votiva, vel defunctorum tunc temporis celebrabitur, sed ad aliam horam erit transferenda, illis dumtaxat exceptis diebus, in quibus secundum cæremoniale congregationis antiquissimam consuetudinem in ipsa servatam, mos est contrarium fieri; ista vero solum in feriis secundis non impeditis aliquo festo duplici, idque in fine primæ; reliquis namque diebus privatim sine cantu dicetur.

De quadragesimæ vigiliis, et festis.

§. 31. 2. Sed in quatuor temporibus in quadragesima, et vigiliis missam habentibus, si tunc festum duplex, vel semiduplex inciderit, tres dicendæ sunt missæ, prima scilicet de festo illius diei, secunda de defunctis, tertia de quatuor temporibus, feria, aut vigilia. Si tamen sabbatho quatuor temporum, alicujus sancti vigilia occurrerit, missa ipsius vigiliæ per commemorationem in missa quatuor temporum præteribit. Et cum præ festorum solemnitate, aut aliis rationibus contigerit, prædictas missas, ut est statutum, non posse celebrari; de hac re disponent priores, prout justum fuerit, dummodo rubricis missalis Romani novissime reformati non repugnetur.

De forma servanda in missis cantu celebratis.

§. 32. 3. Porro in omnibus missis, quæ cantu celebrantur, semper diaconus, subdiaconus, et acolyti ministrabunt. In præcipuis vero anni festivitatibus, aut quandocumque opus fuerit, missam, et officium divinum cum assistentibus, insignibus, et ornamentis pontificalibus more episcoporum cuncti priores celebrabunt quemadmodum fieri solet in monasteriis sanctæ Crucis, et Mafræ juxta consuetudines, et privilegia canonicis regularibus hujus, et aliarum congregationum concessa.

De processionibus.

§. 33. 4. Statuimus præterea, ut per claustrum, vel ecclesiam fiant consuetæ processiones in festo purificationis, in dominica Palmarum, in feria quinta, et sexta hebdomadæ sanctæ, in diebus rogationum, in festo Corporis Christi, et illius octava, et aliis diebus, quibus pro temporum congruentia visum fuerit priori, et conventui, aut ex ordinario constiterit.

De triplici anniversario in quovis monasterio celebrando.

§. 34. 5. Ordinamus etiam, ut in omnibus monasteriis triplex anniversarium generale pro animabus religiosorum fratrum, et benefactorum congregationis, ac pro omnibus fidelibus defunctis quotannis celebretur. Primum, ac præcipuum in crastino festivitatis omnium sanctorum, cujus matutinum cum laudibus decantabitur media nocte. Secundum prima die semiduplici non impedita post octavam Epiphaniæ. Fer-

tium prima die semiduplici post octavam Pentecostes. Et in his tribus anniversariis cuncti canonici sacerdotes pro animabus fratrum benefactorum, et omnium fidelium defunctorum sacrum facient, iis exceptis, qui pro legatis, et aliis obligationibus monasteriorum in illis diebus perfixe occurrentibus celebrare teneantur.

De testamentis fidelium observandis, et exequendis

§. 35. 6. Cappellis demum, anniversariis, et missis, quæ in monasteriis hujus congregationis sunt a fidelibus quibusque stabilitæ, plene satisfiat prout in eorum testamentis, conventionibus, legatis, vel missarum reductionibus continetur. Ea propter in fine cujulibet anni prior, et consiliarii diligenter examinabunt, an illis fuerit satisfactum, hujusmodique examen et missarum satisfactionem scribere facient in libro ad id consignato, cui subscribent omnes, ut postea visitatoribus ostendatur, ejusdemque satisfactionem fidelem a sacrista, et scriba conventus factam, et juramento firmatam, priores ad capitulum deferant generale.

CAPUT VI.

De oratione mentali, lectione spirituali, silentio, et celebratione missarum.

De oratione mentali.

§. 36. 1. Vigilare, et orare, ne intrent in tentationem præcipit cunctis Salvator mundi. Quamobrem statuimus, ut quotidie in omnibus congregationis monasteriis conventualiter fiat oratio mentalis in choro per semihoram mane, et per alteram semihoram vespere, ad quam tenebuntur omnes religiosi convenire tempore in distributione horarum assignato, nisi aliqua rationabili causa impediantur. Exercitia quoque spiritualia decem dierum singulis trienniis consulant prælati suis subditis capitularibus licet uniuscujusque pietas ad illa peragenda quolibet anno suadere deberet, illos tamen ad ea conficienda lege, aut præcepto non adstringant, nisi forte in poenam alicujus criminis.

De lectione spirituali.

§. 37. 2. Omnes itidem præter lectionem, quam in refectorio audiunt tempore mensæ, lectioni vacabunt spirituali diebus illis quibus mane hora decima in chorum tertiam recitatum iverint; quando vero quacumque de causa ante horam decimam ad chorum perrexerint, lectio spiritualis omittenda erit, sicut etiam quando in eadam die concio aliqua habenda sit. Hanc autem lectionem singulatim habebunt per medietatem horæ legentes, ac meditantes in Biblia sacra, vel in operibus sanctorum patrum, vel in libris, qui pietatem inspirant, et virtutem suadent.

De silentio servando.

§. 38. 3. Silentium præterea servabunt canonici capitulares locale, et temporale. Silentium locale observandum erit in choro, dormitorio, sacristia tempore, quo missæ celebrantur, sacello, ubi eucharisticum fuerit sacrarium, refectorio, bibliotheca, latrinis, tonstrina tempore rasuræ, et ubicumque conventualiter congregantur. Temporale vero quandiu fit oratio conventualis, lectioque spiritualis, et tempore, quo celebratur capitulum generale in monasterio, ubi celebratur, et a vesperis feriæ quartæ usque ad missam sabbathi hebdomadæ sanctæ, et ab hora prima cum dimidio usque ad tertiam post meridiem tempore æstivo, et ab initio noctis cujuslibet usque ad signum, quod cymbalo fit post recitatam primam sequenti die.

De licentia prælati exquirenda super collocutionibus.

§. 39. 4. In his autem locis, ac temporibus loqui non poterunt, vel secum invicem, vel cum extraneis absque speciali facultate prælati. Sed si loquendi necessitas urgeat, intentionemque suam nutibus declarare nequeant, submissa voce utentur. Priores tamen ob frequentes ad eos subditorum recursus habent facultatem in dictis locis, ac temporibus loquendi, et cum aliis, ut loquantur, dispensandi: eamdem facultatem loquendi habebunt officiales in officinis suis de rebus ad officia sua spectantibus. Qui autem ad tyrocinium pertinent semper silentium servabunt, sicut in capite de novitiorum schola præscribitur.

De cellulis non ingrediendis.

§. 40. 5. Ut silentium vero melius observetur, et firmius custodiatur, nulli religiosorum hujus congregationis, exceptis prælatis, poterunt in aliorum cubicula ingredi, nisi confessariorum, ut eisdem confiteantur peccata sua, vel infirmorum, ut eos visitent, eisque serviant, vel magistorum ut super quæstionem aliquam eos consulant, vel hospitum, primis tribus diebus hospitalitatis suæ, vel quando prælatus jusserit, aut concesserit: dummodo nec in istis casibus ingressus in aliorum cubicula fiant cum manifesta legis silentii fraude, et qui secus fecerint, mediocri pœna mulctentur.

De celebratione missæ a sacerdotibus.

§. 41. 6. Sacerdotes denique magna cum devotione, ac reverentia quotidie missam celebrabunt, nisi sint legitime

impediti, in cujus celebratione mediam insument horam paulo plus, minusve, et horæ quadrantem in gratiarum actione. Qui autem sacerdotes non fuerint, quotidie missam audient præter illam, cui conventualiter in choro adsunt.

Caput VII.

De jejunio, abstinentia, ac flagellatione conventuali.

De jejunio.

§. 42. 1. Jejuniis, abstinentiis, et flagellationibus oportet carnem domare, ne in spiritum rebellis sit, aut supra ipsum extollatur. Omnes igitur dictæ congregationis religiosi præter dies, quos Ecclesia præcipit jejunandos, quibus tenebuntur etiam illi, qui vicesimum primum ætatis annum adhuc non attigerunt, jejunabunt toto adventus tempore, exceptis dominicis, et in duobus primis diebus post quinquagesimam, et in omnibus vigiliis festivitatum beatæ Mariæ Virginis, quæ quatuor cantoribus celebrantur, et in vigiliis sanctorum patrum Augustini, et Theotonii, et in quacumque totius anni feria sexta, exceptis iis, quæ a die Natalis usque ad octavam Epiphaniæ, et a die paschatis usque ad Ascensionem venerint.

De transferendo jejunio si feria sexta sit impedita.

§. 43. 2. Sed cum in feria sexta quodlibet solemne festum inciderit, jejunium in sabbathum transfertur; et cum in eadem hebdomada alius dies jejunandus venerit, eo jejunium compensabitur feriæ sextæ. Ex jejuniis tamen præfatis illa tantum, quæ fiunt in adventu, feriis sextis, et vigiliis sanctorum patrum Augustini, et Theotonii sub præcepto gravi adstringunt conscientiam.

De abstinentia ab operibus servilibus.

§. 44. 3. Jejunabunt etiam, et ab opere servili vacabunt illis diebus, quibus jejunare, aut vacare solet populus in diœcesi, ubi sita sunt monasteria. Et in feria sexta hebdomadæ sanctæ pane tantum, et aqua reficientur, nisi debiles sint, aut infirmi, aut aliqua necessitate, seu magno labore gravati: his enim prælatus providere debet.

De abstinentia ab esu carnium.

§. 45. 4. Abstinebunt quoque ab esu carnium feria quarta cujuscumque hebdomadæ nisi fuerit infra octavam nativitatis Domini, aut Paschæ, aut festa solemnia sactorum patrum Augustini, et Theotonii in aliqua earum occurrant. Eadem abstinentia servabitur in diebus rogationum, et in Nativitate Domini, si incidat in feriam sextam, quantumcumque his diebus non jejunetur. Qui vero cum debita licentia extra monasterium fuerint, non tenebuntur ad hanc abstinentiam a carnibus, neque ad prædicta jejunia, nisi cum etiam sub præcepto Ecclesiæ cadant.

De flagellatione carnis facienda.

§. 46. 5. Flagellatio præterea conventualis ad satisfaciendam pœnam pro peccatis debitam fiet in fine matutini feriæ quintæ, sextæ, et sabbathi hebdomadæ majoris, et in omnibus quartis, et sextis feriis adventus, et quadragesimæ, nisi aliqua solemnis occurrat festivitas; ea enim occurrente, flagellatio, vel anteponenda, vel postponenda erit, taliter quod dupliciter in qualibet hebdomada adventus, et quadragesimæ semper sumatur. Hæc autem flagellatio durabit spatio unius quadrantis plus minusve, dum alta voce recitatur psalmus= *Miserere mei Deus*= statim post orationem mentalem vespertinam, vel immediate ante matutinum. Præter has tamen flagellationes poterit quisque ad arbitrium suum, vel confessarii alias sumere, nisi a prælato prohibeatur.

Caput VIII.

De confessione, et confessariis.

De confessione.

§. 47. 1. Cum sacramentum pœnitentiæ medium sit, quo in Ecclesia militante peccatorum veniam consequi valeant homines: instituimus, ut omnes præfatæ congregationis religiosi semel saltem qualibet hebdomada confessario ad confessiones audiendas approbato confiteantur peccata sua: et in capitulo sabbathi ante culparum manifestationem unusquisque alta voce palam dicat, cui confessus est ad formam antiquarum constitutionum a fel: rec: Paulo pp. V. ut asseritur confirmatarum, sed cum extra monasterium fuerint, ubi plus quam unus ex canonicis confessariis non reperitur, confiteri poterunt cuilibet confessario regulari, vel sæculari, dummodo sit ab ordinario approbatus.

De confessariis.

§. 48. 2. Porro in confessarios canonicorum capitularium nominamus, ac deputamus omnes canonicos ejusdem congregationis, qui ad audiendas sæcularium confessiones fuerint approbati, quamvis habitatores non sint illius domus, in qua forte morantur. In confessarios autem illorum, qui ad tyrocinii pertinent scholam, prior, et consiliarii nominabunt sex, vel octo ex capitularibus approbatis, ut inter eos liber possit unusquisque seligere, quem maluerit. Et omnes confessarii tam capitularium, quam fratrum ad tyroci-

nium spectantium poterunt a criminibus reservatis absolvere absque alia facultate a vigilia Natalis usque ad diem Circumcisionis, a dominica Palmarum usque ad dominicam Paschæ, a vigilia Pentecostes usque ad dominicam sanctissimæ Trinitatis, et a vigilia solemnitatis sancti patris Augustini usque ad illius octavam.

De cursu theologiæ absolvendo a confessariis.

§. 49. 3. Ut autem dictæ congregationis canonici sæcularium confessiones audire queant, prius debent theologiæ cursum absolvere, vel saltem in aliquo monasteriorum per tres annos theologiam moralem discere: postea ab examinatoribus ordinis strictim examinari, et approbari; deinde a capitulo generali, vel definitorio, vel patre generali, et collegis facultatem in scriptis assequi: tandemque licentiam ab ordinario loci juxta formam concilii Tridentini obtinere. Si quis autem canonicorum non curaverit hæc peragere, vel ad sæcularium confessiones audiendas se expedire, a superioribus compellatur, nisi aliqua rationabili causa excusetur.

De methodo a confessariis servanda.

§. 50. 4. Hac obtenta facultate, prompte adeant confessionale temporibus consuetis muneri suo satisfacturi, quoties ibi fuerint pœnitentes id postulantes, dummodo in choro adsint sufficientes canonici ad officia divina rite celebranda. Caveant tamen confessarii a gubernandis pœnitentium domibus, vel temporalibus eorum negotiis tractandis; hæc enim pluries animarum detrimento esse consuescunt. Et quamvis habeant facultatem audiendi confessiones personarum utriusque sexus, in ecclesia tamen monasterii mulierum confessiones non audient, quin a priore, et consiliariis ad id nominentur. Quod si ab aliquibus moribundis, vel graviter infirmis ejusdem loci, quo sita fuerint monasteria, vel valde prope illa quilibet confessarius fuerit vocatus, ut illorum confessiones extra monasterium audiat, statim prælatus vocatum mittet, eique socium designabit canonicum gravem, ambo tamen simul ibunt, et redibunt, quin divertant ad aliam domum.

De examine a confessariis subeundo.

§. 51. 5. Confessarii tandem, qui prælati, aut in sacra theologia magistri non fuerint, nec audiendi confessiones exercitium adhuc habuerint, spatio viginti annorum singulis trienniis examinabuntur de re morali a duobus examinatoribus, quos generale capitulum, vel definitorium, vel pater generalis cum collegis suis ad hunc effectum nominabit; et quisquis hoc examen non subierit intra idem triennium, eo finito, manebit ipso facto suspensus a confessionibus audiendis, donec examinetur, et approbetur, nisi a visitatoribus fuerit ob aliquam magni ponderis rationem dispensatus, de quibus eorum conscientiam oneramus.

Caput IX.

De sacra communione

De sacra communione.

§. 52. 1. Sanctissimum Eucharistiæ sacramentum fideles cuncti debent accipere, ut in Christo maneant, et Christus in illis: ac ideo religiosi dictæ congregationis, qui vel ex defectu ordinum, vel alio impedimento sacrum non faciunt, sacramentaliter communicabunt in omnibus dominicis, et diebus festis de præcepto, et in quacumque festivitate beatæ Mariæ Virginis, et in solemnitatibus s. p. Augustini, sancti Theotonii, sanctorum martyrum Marrochiensium, et in feria quinta cujuslibet hebdomadæ, cum in eadem hebdomada aliquis non fuerit dies festus ex memoratis.

De communione recipienda.

§. 53. 2. Sed feria quinta in cœna Domini, prælato dumtaxat sacrum faciente, omnes alii etiam presbyteri ab ejus manu sacram recipient communionem. Meminerint tamen sacerdotes, ut quando communicant, sive sani, sive infirmi, semper deferant stolam super utroque humero extensam, cum hoc jure communi expresse caveatur.

De vasibus sacris servandis.

§. 54. 3. Idem quoque sacramentum Eucharistiæ, sæcularibus, qui hoc postulaverint, ministrabitur tempore, loco, et modo consuetis, juxta formam in rituali Romano assignatam. Curabitque sacrista, ut mappæ, vasa, et cætera, quæ ad id fuerint necessaria, semper sint parata.

Caput X.

De concionibus, et concionatoribus

De concionibus, et concionatoribus.

§. 55. 1. Canonicos regulares, cum sint clericorum ecclesiæ primævæ successores, quam maxime decet verbi divini prædicatio: quare decernimus, ut in omnibus monasteriis, si commode fieri possit, fiant conciones ad populum super evangelium dierum dominicarum septuagesimæ, sexagesimæ, quinquagesimæ, quadragesimæ (excepta dominica Palmarum, vel alia, in qua processio vulgos *dos Passos* in loco fiat) paschatis, pentecostes, et adventus: fe-

stivitatum Circumcisionis, s. p. Theotonii, sancti Josephi, Annuntiationis, Inventionis sanctæ Crucis, sancti Antonii, sancti Joannis Baptistæ, sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, assumptionis beatæ Mariæ Virginis, sancti patris Augustini, nativitatis beatæ Mariæ Virginis, omnium sanctorum, Conceptionis immaculatæ Virginis, et titularium ecclesiæ.

De tempore in quo conciones fieri debent.

§. 56. 2. Fient quoque ad populum conciones in triduo ante diem Cinerum, quando Eucharistiæ sacramentum populo fuerit expositum; et in die Cinerum, et in dominicis quadragesimæ post vesperas, ut moris est, et in feria sexta parasceves, mane, ac vespere; et in diebus festivitatum particularium cujuslibet monasterii, quibus solet prædicari. Canonici tamen sciant, quod si aliquando alias fieri conciones oporteat, eas prior, et consiliarii pro qualibet vice determinabunt.

De requisitis necessariis ad concionandum.

§. 57. 3. Canonici vero, ut concionatores esse possint, primo solitum philosophiæ, ac theologiæ curriculum absolvent, vel saltem ab examinatoribus ordinis stricte de re theologica examinabuntur: postea facultatem prædicandi verbum Dei a capitulo generali, vel a definitorio, vel a patre generali, et collegis obtinebunt: deinde frequenter prædicabunt solummodo in monasteriis, et eorum ecclesiis per tres annos, quibus transactis capitulum generale, vel definitorium patentes literas ipsis concedet, nisi ad concionandum fuerint minus apti, ut extra monasteria, et eorum ecclesias, obtenta prius licentia ab ordinario loci, munus concionandi exerceant in illis solummodo civitatibus, et oppidis, in quibus monasteria sunt sita, vel quibus sunt ita vicina, ut eadem die a monasterio exire, ad illudque redire possint; minime vero in majori distantia, ut jam stabilitum erat in constitutionibus antecedentibus a Paulo V. approbatis, propter juramentum, et vinculum clausuræ, de qua jam superius dictum est in capite II., et infra dicendum in cap. XVI.

De concionatoribus in tabula vulgo Pauta.

§. 58. 4. Illi autem, qui monasterii conciones in tabula vulgo *Pauta* consignatas prædicaverint, octo dierum spatio antequam prædicent ab ecclesiastico penso intra chorum persolvendo, et cæteris communitatis actibus, excepto capitulo sabbathi, et oratione mentali vespertina, immunes erunt; missamque illius diei, qua prædicaverint, pro intentione, quam maluerint, libere poterunt applicare. Illis vero, qui extra monasterium concionantur, ad arbitrium superioris relinquitur facultas concedendi prædictam immunitatem dierum per id temporis, quod sibi justum videbitur.

De exemptionibus concedendis eximiis concionatoribus.

§. 59. 5. Illos tandem, qui valde insignes fuerint in ministerio verbi, seu magno cum audientium plausu, ac religionis honore intra, vel extra monasterium, præsertim Collimbriæ, Mafræ, Ulyssipponæ, et similibus locis frequenter prædicare consueverint, capitulum generale immunes faciet a recitandis in choro matutino, laudibus, prima, et completorio diebus non festivis, primæ, aut secundæ classis, neque destinatis solemni officio defunctorum. Et postquam sic perseveraverint concionando per quindecim annos, idem capitulum generale præfatam immunitatem perpetuo ipsis concedere poterit: si tamen postea conciones monasterii sibi a priore distributas, absque legitima causa renuerint prædicare, supradicta immunitate privabuntur a visitatoribus ordinis, et chorum semper adire compellentur.

Caput XI.

De literarum studio

De studio literarum.

§. 60. 1. Qui ratione instituti, verbum Dei prædicare, confessiones audire, et ecclesiasticas cæremonias exercere tenentur, debent semper literis vacare, ut muneri suo faciant satis. Quamobrem statuimus, ut omnes hujus congregationis canonici literarum studio diligenter incumbant temporibus in capite de horarum distributione assignatis; qui autem defuerint huic studio, nisi officio, infirmitate, aut alia valde rationabili causa impediantur, eadem pœna, qua stricti silentii transgressores, mulctentur.

De concionibus in re morali babendis.

§. 61. 2. Ordinamus item, ut in omnibus monasteriis, fiant collationes de re morali de quindecim in quindecim dies spatio unius horæ post vesperas alicujus diei non impeditæ concionum, solemnitatum, recreationum, feriarum, et similium rationum causa. Ad hujusmodi collationes, signo facto, convenient omnes canonici capitulares, qui legitima ratione infirmitatis, officii, aut alterius similis actualiter non impediuntur, nec sunt lectores actuales, ut intra se conferant, ac discutiant quæstiones, quas præsidens proposuerat discutiendas. Eisdem collationibus præsidebit canonicus ille, qui a capi-

tulo generali, vel definitorio fuerit deputatus, vel etiam a patre generali.

De consultationibus moralibus instituendis.

§. 62. 3. Item canonicus sic deputatus, sive moralis theologiæ magister sic institutus, respondere tenebitur consultationibus moralibus, quæ ipsis fuerint ab extraneis propositæ; tenebitur etiam diebus non solemnibus, aut feriatis spatio unius horæ post vesperas moralem theologiam, sive conscientiæ casus docere simul eos canonicos, qui theologiæ curriculum forte non sunt ingressi, vel non absolverunt, et omnes sæculares, qui ad theologiam moralem audiendam ibi convenerint. Hi vero magistri, quandiu ita docuerint, iisdem gaudebunt immunitatibus, quas habent philosophiæ, vel theologiæ professores, dummodo in omnibus solemnitatibus, quæ quatuor cantoribus celebrantur, chorum adeant: et postquam quatuordecim annorum spatio legerint, conclusionesque vicibus quatuor saltem publice defenderint, eadem obtinebunt privilegia, quæ lectoribus emeritis conceduntur.

De studio rethoricæ instituendo.

§. 63. 4. Præcipimus quoque, ut in monasteriis, quæ scholam habuerint novitiorum, aliquis a capitulo generali, vel a definitorio, vel patre generali deputetur canonicus, qui rethoricam doceat novos professos, nisi Mafræ publicum adeant gymnasium. Hanc enim artem discent omnes canonici unius anni spatio, antequam philosophiæ cursum ingrediantur, ab hora octava matutina usque ad nonam, et ab hora tertia vespertina usque ad quartam hyberno tempore, vel a quarta usque ad quintam vere, cunctis diebus non impeditis, aut feriatis.

De officiis quibus interesse omnes concionatores tenentur.

§. 64. 5. Omnes tamen chorum adibunt dominicis diebus, festivitatibus quatuor assistentium, et officiis defunctorum: reliquis vero diebus a matutinis in choro recitandis liberi erunt: aliamque non habebunt immunitatem præter dies octo recreationis intra septa monasterii post Pascha. Magister vero, qui eos docuerit, easdem habebit immunitates, quas habent lectores supradicti moralem theologiam in monasteriis docentes. Sed si postquam rhetoricam docuerint per sex annos, philosophiam, aut theologiam aliis sex annis docere peragant, noviesque conclusiones publice defenderint, eisdem privilegiis decorabuntur, quibus gaudent professores emeriti.

Caput XII.

De horarum distributione

De distributione horarum

§. 65. 1. Quo stabilis ordo in cunctis actionibus, semper appareat, singulas dierum horas distribuamus oportet in hunc modum. Singulis diebus temporis hyberni, seu a vicesima die septembris usque ad ultimam aprilis expergi fient hujus congregationis religiosi mane hora sexta, et intra horæ dimidium se decenter induent, Deo per manus beatissimæ Virginis offerent opera illius diei, seque laudabunt, et accingent, et in chorum pergent.

De recitatione horæ primæ.

§. 66. 2. Hora sexta cum dimidia primam in choro recitabunt, qua finita, usque ad septimam cum quadrante mentaliter orabunt, nisi aliqua missa tunc temporis canenda sit, vel omnes horæ minores immediate sint dicendæ, vel dies sit solemnis, primæ, aut secundæ classis, vel eodem die cantandum sit officium defunctorum, vel dominica fuerit adventus, aut quadragesimæ, vel sabbathi capitulum habeatur; tunc enim mentalis oratio his optime compensatur. Oratione autem, vel missa, vel capitulo, vel similibus absolutis, in claustrum ibunt, responsorium pro animabus fratrum, propinquorum, et benefactorum recitaturi, ut moris est.

De celebratione missæ.

§. 67. 3. Deinde usque ad horam nonam, cum dimidia sacerdotes missam devote celebrabunt, reliqui vero missam audient, et quod supererit temporis literis, aut cæremoniis, aut cantui plano addiscendis, aut rebus dabunt similibus: semper tamen aliqui remanebunt sacerdotes, qui postea diebus præcipue dominicis, festisque de præcepto coram populis ad templum monasterii missæ audiendæ confluentibus missam celebrent. Ab hora nona cum dimidia usque ad decimam lectioni spirituali vacabunt modo, ac diebus in capite VI. præscriptis.

De recitatione horæ tertiæ.

§. 68. 4. Hora decima chorum adibunt, ut transacto quadrante, tertiam, atque missam conventualem cum cantu dicant, sextam, et nonam recitent, aut etiam cum dies fuerint solemnes, canant, quæ quidem omnia protrahentur usque ad horam undecimam cum dimidia paulo plus minusve. Sed si dies fuerint solemnitatis, aut concionis, aut capituli conventualis negotiorum, aut vesperas ante prandium canendi, aut aliquid simile faciendi, tanto citius ante

horam decimam, inchoabitur tertia, et missa, quantum opus fuerit, ut cuncta exacte persolvantur.

De examine conscientiæ.

§. 69. 5. Horis canonicis jam persolutis, examini conscientiæ per dimidium horæ quadrantem conventualiter in choro vacabunt, et postea signum dabitur ad prandium in refectorio, ubi servari debent, quæ in capite de refectione dicuntur, et hora prima pomeridiana usque ad secundam silentium servabitur, ne dormientes perturbentur.

De vespere, et completorio.

§. 70. 6. Hora secunda post meridiem, excitator, cæteros expergi faciat, ut illico ad chorum vesperas, aut completorium, si ante prandium vesperæ fuerint jam dictæ, cum cantu post primum quadrantem dicturi accedant. A fine vesperarum usque ad horam quintam erit tempus liberum, ut postquam morali conferentiæ adfuerint, reliquum rusticationi, honestæ confabulationi, ludibus vulgo *do Taco, do Xadres, das Tabulas, Bola, e Damas*, minime vero aliis quibuscumque ludibus, aut cæteris id genus decentibus rebus, prout voluerint, impendant. Hora quinta in choro recitabitur completorium, quo finito, statim oratio mentalis, cui nemo deerit absque urgentissima necessitate, conventualiter fiet per semihoram, nisi officium, aut nocturnum defunctorum sit recitandum, vel preces matutinæ cum laudibus eadem nocte sint canendæ, vel aliud quidpiam simile peragendum.

De tempore vacandi studio literarum.

§. 71. 7. A primo quadrante post horam sextam, usque ad primum quadrantem post horam octavam literarum studio vacabunt, cui nemo deerit, nisi officii, vel infirmitatis, vel necessitatis causa. Hora octava cum dimidio matutinum cum laudibus in choro inchoabitur, quod semper cum debita pausa recitabunt, priusquam eant in refectorium. Si tamen matutinum fuerit canendum, tanto citius inchoabitur ante horam octavam cum dimidia, quantum opus fuerit, ut rite compleatur. Matutino, laudibusque functis, in refectorium ibunt cenatum, sicut in capite de refectione dicitur. Matutinum tamen Nativitatis Domini inchoabitur hora decima, vel quantum sat fuerit, ut, eo finito, missa ejusdem festivitatis media nocte incipiatur; matutinum cum laudibus in triduo parasceves vespere decantabitur, ut fieri solet.

De tempore ad dormiendum præfinito.

§. 72. 8. Deinde quadrante secundo ante mediam noctem sonante, signum dabitur ad dormiendum. Unusquisque tamen antequam se somno dedat, iterum propriam privatim examinabit conscientiam de peccatis in eo die commissis.

Declarationes speciales.

§. 73. 9. Tempore autem verno, seu ab ultima die aprilis usque ad vigesimam septembris eadem, ac eodem modo agentur, sicut de hyberno tempore dictum fuit, aliqua tamen diversis fient horis.

Mane siquidem a somno excitabuntur hora quinta. Transacta deinde media hora in choro primam recitabunt, orationemque mentalem conventualiter habebunt. His, aut missa, aut capitulo, aut aliis hujusmodi finitis, sacerdotes missam celebrabunt, et cæteri audient, et alia, quæ opportuna fuerint peragent usque ad octavam.

De novo tempore literarum studio tribuendo.

§. 74. 10. Ab hora octava usque ad nonam cum dimidia literarum studio vacabunt. Ab eo tempore usque ad horam decimam incumbent lectioni spirituali. Hora decima, nisi propter causas supradictas antecedenter eundum sit, ad chorum pergent, tertiam, et missam conventualem cantaturi, sextam, et nonam dicturi usque ad horam undecimam paulo plus minusve. Quibus peractis examini conscientiæ conventualiter in choro per dimidium horæ quadrantem vacabunt: et postea signum dabitur ad prandium in refectorio, ubi peragentur ea, quæ dicta sunt.

De tempore quo invicem confabulari possit.

§. 75. 11. Finita refectione, et gratiarum actione, invicem poterunt conventualiter confabulari in aliquo loco ad id destinato usque ad horam primam post meridiem. Ab hac hora usque ad tertiam unusquisque in cellam suam se recipiet dormiturus, strictumque silentium observaturus. Hora tertia in chorum redibunt, ut vesperas de more canant. Post vesperas usque ad horam sextam erit tempus liberum in prædictis recreationibus licitis, et honesta confabulatione consumendum, nisi quod collationibus moralibus adesse debeant, cum illarum dies fuerint. Hora sexta in chorum pergent completorium recitaturi, mentalemque orationem per semihoram facturi.

Declarationes speciales super distributione horarum

§. 76. 12. Si dies tamen fuerit rusticationis, seu deambulationis, completorium statim post vesperas dicetur, et oratio mentalis ante matutinum immediate fiet, nisi fuerit matutinum cantandum; tunc enim oratio mentalis omittenda erit. A primo quadrante post horam septimam usque ad primum quadrantem post horam octavam literarum studio se applicabunt. Hora octava cum dimidia chorum ingredientur ad matutinum cum laudibus recitandum,

nisi matutinum cantari debeat; tunc enim citius ad chorum ibunt. Matutino cum laudibus rite persolutis, ad refectorium signum dabitur pro nocturna refectione. De hinc cætera fient sicut hyberno tempore.

Aliæ limitationes ad eundem finem.

§. 77. 13. Si autem contigerit aliquando, ut propter diversitatem climatis ubi sita sunt monasteria, vel propter aeris intemperiem, vel propter aliam similem rationem, ordo temporis hic assignatus, seu prædicta horarum distributio aliquantulum immutari debeat id pro qualibet vice a priore fiet, cum consiliariis; dummodo omnia, quæ stabilita manent, satisfiant.

Caput XIII.

De vestibus, et habitu.

De vestibus, et habitu.

§. 78. 1. Clerici omnes, qui regulam profitentur, habitu, et vestibus uti debent, quæ uniformitatem servantes, illorum statui, ministerio, et consuetudini congruant pariter, et necessitati. Vestes igitur canonicorum dictæ congregationis sunt sequentes » Superpelliceum ex lino patriæ: almurtia, et birretum, quo utuntur soli capitulares, ex panno nigro tonso, qui vulgo dicitur *lemiste*: tunica ex panno albo: cingulum ex lino: infra tunicam vestis humerale, et subligaria linea, aut lanea: indusium, et braccæ ex lino vulgari: tibialia acu ex lineis, aut laneis filis confecta: et calcei ex corio nigro.

De clamide, pallio, et galero.

§. 79. 2. Habeant præterea quasdam chlamides, vulgo *tranachas* laneas talares a fronte apertas, et pallia nigra, quibus aliquando intra, vel extra domum cooperiantur, et galerum itidem nigrum, quo extra domum caput tegant. Ex memoratis tamen vestibus solum superpelliceum est canonicorum habitus, quem semper deferre tenentur, et cum dormiunt capiti supponere, vel supra lectum conjicere debent. Cum autem exierint a monasterio, ut intra civitates, et oppida quamlibet personam visitent, vel per domos particulares ut quodlibet negotium, et similia pertractent, pallia nigra subtiliora, sive capastalares ex panno nigro, delicatiori inter superpelliceum, et almurtiam a collo pendentes deferre poterunt.

De superpelliceo, et tunica.

§. 80. 3. Verum superpellicea ejus erunt longitudinis, ut, extensis deorsum brachiis, extremitatem digitorum manus attingant. Tunicarum pannus erit ex lana, aut ex lino, et lana juxta differentes stationes æstatis, et hyemis permixtis, aut ex alia re simili, dummodo albus sit, et non nimis depuratus: ipsarum longitudo ab humeris ad talos usque perveniat: illarumque manicæ nec nimis latæ, nec nimis strictæ erunt: birretum erit juxta formam, qua uti solet clerus Romanus in hoc regno. Ephestrides, sive almurtiæ numquam esse poterunt bombicinæ, nec alterius coloris, quam nigri; duplicium non habebunt, nec erunt globulis clausæ, sed simplices, et a fronte apertæ, uti moris est. Novitiorum vero almurtiæ ad distinctionem cuculum a tergis non habebunt, quem capitulares habent. In omnibus hisce tamen, ut uniformitas religiosa servetur pater generalis in tota congregatione, et visitatores in monasterio sanctæ Crucis obligationem habebunt in conscientia diligenter, seduloque inquirendi tempore visitationum an relaxatio introducatur, quam si invenerint, illico extirpabunt, et extirpare facient, delinquentes graviter puniendo. Si vero in hoc negligenter se gesserint, pœna pro gravioribus in sequenti capitulo generali mulctentur.

De chlamidarum colore.

§. 81. 4. Chlamidum aliæ, quas intra superpelliceum, et tunicam ubique gestare possunt, erunt albæ sine pendentibus manicis, aliæ tamen, vulgo *Chumarras* erunt ex panno tonso nigri coloris eo modo factæ, quo illas deferre solent clerici regulares, et sæculares, dummodo ab anteriori parte non sint occlusæ: has autem super habitum portabunt cum deambulatum iverint, aut iter egerint, aut etiam domi fuerint in illis locis, et actionibus, quibus sine almurtia esse possunt: quando enim conventualiter congregantur, aut pro re adsunt solemni non chlamidem nigram aut pallium, sed almurtiam tantum portare debent. Calcei demum fibulis ferreis, et rudibus constringentur; et quando iter egerint ocreis vulgaribus uti valebunt; quorum observantiam item patris generalis, et visitatorum curæ, ut dictum remanet, committimus.

De distributione indumentorum, et calceamentorum.

§. 82. 5. Indumenta vero, et calceamenta supra memorata singulis ita distribuentur, ut semper unusquisque secum habeat in usum suum superpellicea septem, almurtias duas, birreta duo, tunicas quatuor, cingula tria, vestes quatuor, humeralia tria, subligaria quatuor, indusia septem, femoralia quinque, tibialia decem bina, calceos tres binarios, chlamides duas, albam unam, et nigram alteram, pallium unum, galerum unum, syn-

dones sex, pulvinaria quatuor, lodices duas, linteum triplex, linteola, quibus nares emungant, octo; si tamen aliqui pluribus adhuc indumentis, vel calceamentis indigeant; prælatus iis dare præcipiet, prout cuique opus fuerit. Nunquam vero indumentorum, aut calceamentorum loco pecunia dabitur: et priores, aut camerarii, qui contrarium fecerint, graviter puniantur.

Caput XIV.

De refectione, ac dormitione.

De refectione. §. 83. 1. Sicut nimia corporis sollicitudo religiosis plerumque nocet, ita quoque moderata valetudinis, ac virium cura prodesse valet, adhiberique debet ne sustinendis religionis oneribus inutiles reddantur, cæterisque laborantibus ipsi ab opere cessent. Omnes igitur in commune refectorium ibunt pransuri, vel cœnaturi temporibus in capite de horarum distributione constitutis. Nullus tamen prandium, vel cœnam, cum domi fuerit, extra commune refectorium sumet, nisi forte ratione infirmitatis, hospitalitatis, aut facultatis sibi a prælato concessæ ob magni momenti causam.

De cymbalo pulsando. §. 84. 2. Priusquam vero refectorium adeant, a refectorario duo signa dabuntur cymbalo: ad primum omnes prope refectorium congregabuntur orationes consuetas pro vivis, et defunctis benefactoribus recitaturi: ad secundum refectorium ingredientur, ibi suum quisque occupabit locum, sedebuntque facta mensæ benedictione solita. Deinde lector aliquis inchoabit scripturæ sacræ, vel cujuslibet libri spiritualis lectionem, qua semper debet mensa condiri, ut dum corpus edendo reficitur, sua quoque refectio animæ præbeatur. Post lectionem inchoatam præsidens signum faciet tintinnabulo, ut omnes, explicato mantili, seu projectis almurtiæ angulis supra humeros, edere incipiat.

De temperantia servanda inter sumendum cibum. §.85 3. Inter sumendum cibum semper temperantiam, modestiam, ac decentiam interius, et exterius per omnia servabunt. Et qui jure, vel vino effuso se ipsum fœdaverit, aut aliquid aliud indecens commiserit, surget, et inclinato capite versus imaginem trina pectoris tunsione culpam agnoscet, rursusque sedebit. Servitores tamen, si quid peccaverint inter serviendum, flexis genibus, veniam deprecabuntur: quod itidem facient, qui tardius ad communem refectionem venerint, si adhuc in schola versentur; nam capitulares, capite præsidi inclinato, in sua adibunt loca. Refectorarius autem, et servitores summopere vigilabunt, ut nemini quidquam desit; quod si defuerit, non ille petat, cui deest, sed aliquis ex illis, qui juxta sedent, nutu, vel submissa voce refectorarium, aut quemlibet ex servitoribus admonebit.

§. 86. 4. Finita refectione, ac lectione, gratias agent Deo, quas tamen prandiis in refectorio inceptas in ecclesia, vel capitulo, vel sacello propinquiori finire debent, psalmum inter eumdem de more recitantes. Interim vero refectorarius cymbalo signum faciet, ut qui ex justa causa de superioris licentia primæ mensæ non interfuerunt, conveniant ad secundam, quæ quidem inchoanda est etiam cum benedictione solita, et finienda cum gratiarum actionibus in eodem refectorio terminandis. Et in hac secunda mensa lectio spiritualis quoque habeatur, si commode fieri possit. De actione gratiarum facienda, finita refectione.

§. 87. 5. Confert etiam non parum ad conservandam sanitatem somnus moderatus: curabunt propterea superiores, ut subditis quantum temporis satis sit ad dormiendum tribuatur, omnesque, signo dato, in cellas se recipiant dormituri tempore in capite de horarum distributione assignato. Lectorum tamen, quibus dormire consueverint, sindones, et pulvinaria erunt ex lino facta, cætera vero lecti stragula, sicut etiam peripetasmata erunt lanea, vel linea juxta diversas stationes æstatis, vel hyemis dummodo de toto in communi provideantur, et inter omnes servetur religiosa uniformitas. De dormitione

§. 88. 6. Nemo autem nudus dormiat, sed cum indusio saltem, et braccis propter munditiem, et honestatem, quæ sicut in vigilia, ita in somno servari debet. Nullus etiam ita sui instituti immemor existat, ut antequam se somno dedat, aliquod spatium iterum conscientiæ privatim examinandæ, ejusque actis diei in memoria reducendis non impendat, ut eorum, quæ deliquit, veniam ab omnium Domino deprecetur. Toto denique dormitationis tempore summa quies, ac silentium in dormitorio servabitur. Nullum opus fiet, quo fragor, aut stridor excitetur, nulla instrumenta musica pulsabuntur: nulli cantus audientur, et qui per dormitorium transierint placide incedent, ne aliorum quietem De vestibus habendis in dormitione.

spiritualem, aut corporalem aliquo strepitu obturbent.

Caput XV.

De distinctionibus, privilegiis, et recreationibus

De distinctionibus concedendis.

§. 89. 1. Cum ecclesiasticorum gradus oporteat esse distinctus, et unicuique juxta æquitatis regulas privilegia concedi, atque immunitates, quæ eis levamini sint; debent hujus congregationis canonici distingui, ac præcedere inter se, vel dignitatibus, vel antiquitatis, vel ordinum ratione. Hinc pater generalis omnes, qui vestibus pontificalibus non sint induti, et in omni congregatione, tempore sui generalatus præcedet: deinde superiores, sive prælati, in omnibus locis, et communitatis actibus in respectivis monasteriis, quibus præsunt, cæteros præcedent, exceptis visitatoribus tempore visitationis dumtaxat, deinde vicarii, postea ex generales. Capitulares quoque præcedent eos, qui adhuc in schola versantur novitiorum, et inter se utrique, primo secundum ordinem, videlicet presbyteri diaconos, diaconi subdiaconos, et subdiaconi in minoribus constitutos; secundo juxta suam in religione antiquitatem, quæ quidem antiquitas præcise computari debet ab ingressu novitiatus, taliter quod nec illi, qui qualitate pupillorum, in habitu induto, intra monasterium educantur, et ad novitiatum disponuntur, præcedent eos, qui ipsis pupillis remanentibus, illico novitiatum ingressi sunt, nec illi, qui quamvis in novitiatu noviores, in professione tamen ob aliquam rationem antiquiores sunt, præcedent eos, qui novitiatum, prius ingressi sunt. Illi vero, qui per apostasiam religionem reliquerint, si tempore apostasiæ habitum non deserant, cum redierint ad monasterium pœnitentes, antiquitatem, quam habebant, retinebunt; si autem habitum dimiserint; antiquitas eorum numerabitur a secunda receptione habitus post regressum.

De promovendis ad ordines sacros.

§. 90. 2. Sed quando aliqui extra monasterium ad aliquod negotium missi fuerint, præcedet ille, cui tale negotium demandatum fuerit, licet antiquior non sit. Prohibemus vero, ne ulli canonici promoveantur ad ordinem subdiaconatus antequam inchoent tertium religionis annum, neque ad ordinem diaconatus antequam inchoent quintum, neque ad ordinem presbyteratus antequam septimum compleant, neque ad ullum ex præfatis ordinibus, quin prius ab examinatoribus approbentur, et a priore, et consiliariis mittantur.

De privilegiis superiorum ordinis.

§. 91. 3. Priores autem, ex-generales, lectores emeriti, omnes magistri cujuscumque scientiæ, vel artis, tum actuales, cum substituti, aut a religione, aut a rege nominati, dummodo legere non renuant, quando valent, nec ob culpam suam docere desinant. Vicarii, et magistri scholæ monasteriorum Colimbriensis, et Mafrensis, cantor major cujuslibet monasterii, quod viginti habuerit canonicos, procuratores generales Ulyssipponensis, et Portugallensis, ordinisque chronographus liberam habebunt potestatem, missas quascumque dixerint, applicandi pro intentione, quam maluerint, dummodo obligationes, et legata monasteriorum ab aliis integre satisfiant; aliter enim nullus ex supradictis poterit ad libitum applicare plusquam tres missas in qualibet hebdomada; nullo modo etenim, ut cujuscumque utilitati, et commodo consulatur, monasteria onerari debent. Præterea omnes quoque supradicti missas, quæ in his constitutionibus applicantur, celebrare tenentur.

De applicatione missarum a canonicis facienda.

§. 92. 4. Alii vero canonici libere tantum applicare poterunt, quas dixerint a die nativitatis Domini usque ad octavam Epiphaniæ, a dominica Paschatis usque ad dominicam Boni Pastoris, et in diebus, quibus conciones monasterii prædicaverint, et tempore, quo habuerint recreationem, seu ut vulgo dicitur de *Brevia*, et primis octo diebus ad aliquod monasterium, sive ut habitatores, sive ut hospites venerint, et duobus ultimis diebus cujuslibet septimanæ, cum antecedenter dixerint quinque in eadem hebdomada pro intentione monasterii, cæteras namque sub præcepto sanctæ obedientiæ applicare tenebuntur pro obligatione cathalogi sacristiæ, quod vulgariter dicitur *Pauta*.

De privilegio prioris, et consiliariorum super applicatione missæ.

§. 93. 5. Prior tamen cum consiliariis poterunt hanc liberam missas omnes applicandi facultatem concedere iis, quibus necessariæ fuerint, ut earum eleemosynis subveniant parentibus suis, aut fratribus egentibus.

De aliis exemptionibus indulgendis.

§. 94. 6. Vicarii, ex-generales, seniores, qui vulgo dicuntur antiani, lectores emeriti, et actuales cujuslibet facultatis, et officiales, qui officii ratione fuerint impediti, ad exequenda officia hebdomadalia non adstringentur, nisi ad pulsanda organa, qui ad hunc finem

ingressi sunt religionem. Priores, visitatores, ex-generales, magistri cujuslibet scientiæ, vel artis, vicarii, antiani, magistri novitiorum sanctæ Crucis, et Mafræ, procuratores generales, prædicatores emeriti, et alii, quibus a capitulo generali concessum fuerit, uti poterunt pileolo nigro, quod vulgariter appellatur *Solideo*.

De privilegiis ex-generalis.

§. 95. 7. Ex-generales præterea immunes erunt a recitandis in choro matutino, laudibus, et prima diebus non festivis primæ, et secundæ classis, neque destinatis solemni officio defunctorum. Antiani vero, qui quidem ita nuncupantur, postquam religionis quadraginta compleverint annos, immunes erunt tantum a prima in choro recitanda in diebus non festivis; matutino enim, et laudibus intererunt, dummodo ab infirmitate, debilitate, vel alia quacumque de causa justa, et rationabili non impediantur, aut ex licentia prælati ad id non teneantur. Procuratoribus tamen generalibus, chartophilacibus, camerariis, et similibus officialibus fas erit choro non adesse quandocumque opus fuerit, ut officiis suis satisfaciant, dummodo id prælato referant: lectores vero, et prædicatores eas habebunt immunitates, quæ in capitibus de choro, de concionatoribus, et de lectoribus præscribuntur.

De deambulatione certis diebus facienda.

§. 96. 8. Omnes proinde capitulares canonici singulis diebus dominicis, tertiis, et quintis feriis, diebus sanctorum de præcepto, ac beatissimæ Virginis Mariæ post vesperas, si non recitentur ante prandium, intra septa monasterii deambulare poterunt recreationis causa, et in his diebus, et aliis, quos prælatus concesserit ad rusticandum, si tempus fuerit vernum, statim post vesperas. completorium recitabitur, et oratio mentalis fiet ante matutinum immediate. Omnes item capitulares non solum quolibet mense impedito per integrum diem, ut fieri solet, recreari poterunt; sed etiam in aliqua monasteriorum villa, seu prædio per viginti dierum spatium accessus, et recessus tempore non computato, singulis annis majorem habebunt recreationem, sive rusticationem, quæ dicitur *Brevia*.

De recreationibus extra monasterium capessendis.

§. 97. 9. Huic tamen recreationi extra monasterium capessendæ aliquis a priore, et consiliariis nominabitur præses, cui cæteri obediant, tamquam superiori. Et quamvis temperantiam, modestiamque religiosam ubique servare debeant, hujus tamen recreationis tempore ad nulla exercitia spiritualia præter officium divinum, et missam, orationemque mentalem mane dimidiæ horæ spatio, in communi tenebuntur, ut corporeis viribus refecti, ad obeunda munera officii, et instituti sui, alacriores, et robustiores in monasterium revertantur. Eos tamen monitos volumus, ne lectionem spiritualem, et examen conscientiæ oblivioni omnino tradant.

Caput XVI.

De clausura servanda

De clausura servanda.

§. 98. 1. Quamvis regularium sit canonicorum e claustro egredi quando instituti sui munera id postulant, nullus tamen debet extra claustrum vagari, vel mundialibus commisceri, ne sæcularium periculis expositus occasionum laqueis irretiatur. Ordinamus itaque, ut omnes hujus congregationis canonici regularem servent clausuram, et a monasterio non exeant, nisi tantum in casibus sequentibus.

De licentia ad exeundum necessaria.

§. 99. 2. Primus est, quum exire præceperit, aut exeundi licentiam dederit superior, nimirum summus pontifex, vel capitulum generale, vel definitorium, vel etiam pater generalis cum collegis suis. Secundus est cum iverint reformatum, aut visitatum quamlibet congregationis domum, aut ecclesias ad visitationem cujuslibet monasterii pertinentes. Tertius est cum a conventu, vel a priore, et consiliariis pro aliqua ejusdem, aut alterius monasterii necessitate, vel utilitate mittuntur.

Exceptiones et declarationes speciales ad eumdem finem.

§. 100. 3. Quartus est si mittantur, aut vocentur a rege, regina, principe, infantibus, legato, cardinalibus, episcopo diœcesano, aut similibus. Quintus est si oporteat invisere episcopos, præsules, rectorem universitatis Collimbriensis, prælatos religionum, duces, marchiones, comites, vice comites, provinciarum gubernatores, et alias personas valde insignes, ac notabiles ad eum locum pervenientes, ubi sita sunt monasteria. Quod si propterea dubium aliquando irrepserit, an personæ pervenientes ad memoratum locum invisendæ sint, nec ne; priores cum consiliariis id resolvent. Hæc tamen urbanitatis obsequia non omnes indiscriminatim peragent, sed prælati, aut insigniores canonici, aut qui peculiarem ad id præstandum habuerint rationem.

Idem ut supra §. 101. 4. Sextus quando a capitulo generali, vel definitorio, in alterius monasterii habitatores transferuntur. Septimus est quando ab alio conventu fuerint electi ad aliqua officia ibi gerenda, quæ si recusaverint acceptare, pater generalis eos ad id compellere poterit; quibus officiis peractis, poterunt redire in domum, ubi antequam eligerentur, habitabant, aut in ea manere etiam sine officio, si eis placuerit, nec aliter habebuntur pro habitatoribus, vel gaudebunt voce activa in electionibus, aliisque actibus capitularibus ejusdem domus. Octavus est, quando a patre generali, vel a visitatoribus sanctæ Crucis tempore, quo visitant, transferuntur ad aliud monasterium in pœnam culparum, quas perpetrarunt, vel ad evitandum aliquod magnum scandalum; quæ quidem declaranda sunt priori illius domus, ad quam mittuntur, ut sciat quomodo tractari debent. Sed quando a visitatoribus transferuntur, patris generalis est cum suis collegis designare monasterium, in quod transferendus sit, qui a visitatoribus transferri jubetur.

Idem ut supra §. 102. 5. Nonus est quando a sæcularibus graviter infirmis acciuntur, ut illorum confessiones extra monasterium audiant, sicut in capite de confessariis præscribitur: decimus est quando convocatur ad concionandum, dummodo sit in proprio loco, ubi sita sunt monasteria, vel in aliis ipsi tam conjunctis, ut in eadem die ire ad concionandum, et redire ad monasterium possibile sit, minime vero in majoribus distantiis, ut jam supra dictum fuit. Undecimus est quando celebrantur festivitates ss. patriarcharum cujuslibet religionis, aut congregationis eo loco, ubi sita sunt monasteria, vel solemnitas Assumptionis beatissimæ Virginis in cathedrali Sede Collimbriensi, vel festum sancti Petri martyris ab inquisitoribus Conimbricensibus; tunc enim duo ex canonicis gravioribus mittendi sunt a priore, ut his solemnitatibus obsequenter adsint; sicut etiam quando alia celebrata fuerit solemnitas extraordinaria, cui propter aliquam magni ponderis rationem adesse oporteat.

Idem ut supra §. 103. 6. Duodecimus est quando parentes, et avos graviter infirmos invisere, consolari, curamque ipsis impendere concupierint, modo non tam procul habitent, ut opus sit extra monasterium plus una nocte dormire. Si tamen eiusmodi canonici fuerint ex novioribus, qui ad scholam novitiorum pertinent, extra monasterium pernoctare non valebunt. Decimus tertius est, cum ob infirmitatem de consilio medici opus fuerit thermas, aut balnea sumere, aut in aliquo salubriori loco aliquandiu commorari, ut ab infirmitatibus convalescant.

§. 104. 7. Decimus quartus est, cum recreationis causa mittuntur in villas, seu prædia monasteriorum, qui non versantur in schola novitiorum, vel etiam si versentur, dummodo sint infirmi, aut scholares philosophi, vel theologi. Quicumque vero ad recreationem iverint, quæ vulgo dicitur *Brevia*, aut cum debita licentia ad quemlibet locum iter egerint, deflectere poterunt ab itinere, ut parentes, avos, fratres, avunculos, patruos, nepotes, patrueles ex fratre, vel sorore in via habitantes, aut tam prope, ut non divertant plus una, aut duabus leucis plus, minusve visitare eant, dummodo prius facultatem a prælato obtineant, qui quidem tempus, quod his visitationibus insumendum erit, præfiniet. Monitos tamen prælatos habere volumus, ne licentiam hanc, nisi per modicissimum tempus concedant, nec illis, qui jam alia simili abusi sunt, eam permittant, neque etiam illis, qui loca, vel domos parum decentes adire voluerint, nec ut in eis civitatibus, et oppidis, ubi situm fuerit aliquod congregationis monasterium extra illud pernoctare queant. Ad monialium tamen cœnobia nunquam divertent, nisi forte visitent matrem, vel sorores, si hoc eis concesserit pater generalis cum collegis suis; quod quidem non concedet, nisi pro una vice tantum annuatim, nunquamque ad in ipsorum cœnobiorum hospitalitatis domibus pernoctandum. Qui vero absque debita facultate ad prædicta cœnobia accedat, in eoque comprehensus, juxta formam decreti sacræ congregationis Regularium puniatur. Ad meliorem autem hujus præcepti observationem prohibemus sub eisdem pœnis, ne quis alicujus monialis, matre excepta, vel sororibus, literas accipere, vel ad eam scribere præsumat. — Idem ut supra

Idem ut supra §. 105. 8. Decimus quintus est quoties cancellarius, vel pro-cancellarius, et doctores universitatem Collimbriensem adire debuerint, aut voluerint, aut academicis actionibus, processionibus, et actibus literariis intersint etiam, tempore capituli generalis, vel cathedras moderentur. Similiter etiam examinatores synodales, et aliud quodcumque ministerium, vel officium ab ecclesia, vel statu commendatum extra monasterium

habentes, ut illud rite exercere valeant. Eodem quoque modo procuratores, ut villas monasteriorum inspicient, vel bonis temporalibus provideant; et chartophilaces, ut renovent emphyteuses, aut laudemia conquirant; et qui in beneficium aliquod parochiale fuerint electi, vel præsentati, ut muneribus suis satisfaciant. Si quis præterea ob aliquod magni ponderis negotium sibi proprium, aut peculiare exeundi necessitatem habuerit prior, et consiliarii, causa cognita, hanc supplicanti facultatem concedere poterunt ad septem dies, cum eis negotii gravitas certo constiterit.

De socio adhibendo in deserendo claustro.

§. 106. 9. Quotiescumque vero a claustro exierint, secum deferent socium, quem prior designaverit, et tam in egressu, quam in reditu, oratione prius facta coram sanctissimo Eucharistiæ sacramento, priorem adibunt, benedictionem illius, flexis genibus, accepturi, quam quidem benedictionem recipient quoque subditi a prælato foras eunte, aut redeunte. Dum autem extra monasterium fuerint, præcipue meminisse debent regulæ dicentis = In incessu, statu, habitu, et in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cujusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem.

Caput XVII.

De fugitivis, et apostatis

De fugitivis et apostatis.

§. 107. 1. Si qui primæ suæ vocationis, ac promissionis Deo factæ obliti obedientiæ se subtraxerint, a monasterioque aufugerint, nisi intra septem dies, habitu non dimisso, redeant, tamquam sancti instituti desertores, ipso facto sunt excommunicati excommunicatione majori, a qua nisi a Sede apostolica, vel a superiore congregationis, vel a prælato locali, seu ab illis, quibus ipsi superiores concesserint facultatem, absolvi possunt.

De receptione fugitivorum.

§. 108. 2. Si autem vel perquisiti, et comprehensi, perquiri siquidem, ac reduci debent a superioribus, vel sua sponte redierint, ita recipiantur. Delati ad capitulum, et ab excommunicatione absoluti acriter, et severe reprehensi, pedes omnium deosculabuntur a singulis fugæ, datique scandali veniam postulantes. Deinde carcere conclusi per quantum temporis generali, et collegis visum fuerit juxta criminis gravitatem, biduum singulis hebdomadis in pane, et aqua jejunabunt, atque semel saltem quolibet mense in capitulo sabbathi virgis flagellabuntur; hæc tamen solum fient postquam pater generalis, et collegæ, ipsis fugitivis auditis, sententiam tulerint.

De exclusione eorum qui egressi sunt de carcere.

§. 109. 3. Egressi vero de carcere ad infimum locum religiosorum ordinis abjiciantur, omni præcisa spe restitutionis in pristinum locum, ac simul jure suffragii, et concionandi, confessionesque audiendi munere, atque omnibus ordinis officiis perpetuo careant, nisi transacto quinquennio, cum illis fuerit a capitulo generali misericorditer dispensatum. Pœnas tamen positivas pater generalis, et collegæ pro ratione circumstantiarum, et personæ, augere vel minuere poterunt, quippe cum iis, qui sponte reversi sunt, veraque signa doloris, exhibent, mitius erit agendum: ii vero, qui solummodo coacti redierunt, aut alia crimina apostasiæ tempore perpetrarunt, acrius sunt puniendi.

De tractatione apostatum pœnitentium.

§. 110. 4. Siquis ergo post apostasiam pœnitentia ductus, et ad congregationem reverti cupiens, ad aliquod ejus monasterium se contulerit, prior ejusdem monasterii, dum per literas consulit patrem generalem, apostatam loco separato ab omni aliorum commercio, et sermone segregatum contineat; sed si animo ad congregationem non redeundi, ad aliquod ejus monasterium forsitan veniat, vel prope illud versetur, comprehensus detineatur in carcere, quousque pater generalis, et collegæ sententiam proferant.

De iis, qui redierint ante septem dies.

§. 111. 5. Siquis autem habitu retento, ante septem dies redierit, quamquam excommunicatus censendus non sit, jejuniis tamen, et verberibus post pedum deosculationem plectatur, et cum voce activa, et passiva, tum ipso loco, et ordine, quem obtinebat, aliquandiu privetur, et in carcere aliquo tempore detineatur prioris, et consiliariorum arbitrio.

De iis, qui ad modicam distantiam discesserint sine licentia.

§. 112. 6. Siquis denique absque prælati licentia extra clausuram, et monasterii septa ad modicam distantiam, et breve temporis spatium exierit, non habebitur pro fugitivo, et apostata; ad ejusdem tamen prioris, et consiliariorum arbitrium levitatis, ac temeritatis pœnas luet.

Caput XVIII.

De capitulo culparum

De capitulo culparum.

§. 113. 1. Quoniam frequenter delinquunt homines, frequenter etiam debent corripi, ut emendentur: ideo

singulis sabbathis, ac dominicis in omnibus hujus congregationis monasteriis, capitulum fiet culparum, hoc modo. Sabbatho, finita prima congregabuntur omnes in capituli domo, ubi sedentibus prælato ante altare in scabello, et canonicis capitularibus in scamno utrinque posito, scholaribus vero, et conversis post lectam distributionem officiorum sequentis hebdomadæ, in medio hinc inde stantibus, primum eos, qui ad scholam pertinent interrogabit prælatus cuinam confessi sunt, statimque respondebunt singuli nominantes confessarium, qui excepit illorum confessiones ad formam antiquarum constitutionum alias, ut asseritur a fel. rec. Paulo pp. V. confirmatarum, deinde genuflectentes, et caput superpelliceo cooperientes humiliter defectus suos palam dicent: eosdemque scholares de culpis, ac defectibus, quos aliunde sciverit prælatus, arguet, corriget, puniet, ac tandem exhortatione generali, vel singulari facta, jubebit inde recedere conversos ad officia sua, cæteros autem in claustrum, donec idem capitulum finiatur.

De confessione defectuum.

§. 114. 2. Postquam vero schola novitiorum e capitulo fuerit egressa, canonici capitulares in capitulo remanentes similiter nominabunt confessarium cui confessi sunt peccata sua, similiter genuflexi dicent defectus suos, et a prælato similiter arguentur, increpabuntur, et punientur. His peractis, et scholaribus in capitulum reversis, prælatus inchoabit psalmum: *Laudate Dominum omnes gentes*; quem per choros recitabunt cum *Gloria Patri*, versibus, *Ostende nobis*, = *Domine exaudi*, = et Oratione = *Actiones nostras*. Deinde processionaliter ibunt in claustrum recitantes defunctorum responsorium, et orationem pro cunctis fidelibus defunctis; qua finita kalendarii lector ante conventum positus dicet alta voce = *Benedicite*, cui omnes respondebunt, *Dominus etc.*, ac inde discedent.

Exceptiones peculiares.

§. 115. 3. Sciendum tamen est primo, in hujusmodi capitulis manifestationes culparum non fieri, cum sabbathum fuerit dies solemnis, aut alia simili causa impeditum. Secundo easdem manifestationes, præsente in monasterio priore, non fieri ante vicarium, nisi fuerit ei a priore commendatum. Tertio canonicos capitulares non reprehendendos, nec puniendos esse, coram iis, qui versantur in schola novitiorum, nisi propter crimina graviora, jam publica, publicitate juris, vel facti. Quarto neminem in capitulo debere loqui ad prælatum, nisi petita, et obtenta prius loquendi facultate. Quinto alienam culpam in capitulo ob quamlibet causam, vel consanguinitatem a nemine defendi posse. Sexto maxime cavendum esse, ne unquam extraneis, vel iis, qui extra monasterium fuerint, quidpiam reseratur, de culpis, et correctionibus, quæ in capitulo fuerunt tractatæ. Septimo in eodem capitulo non nisi de culpis corripiendis, et emendandis agendum esse, quippe quæ ad rerum temporalium, et similium, administrationem spectant, in aliis capitulis et temporibus tractari debent. Octavo peccata gravia, et quæ ignominiam afferunt delinquentibus non esse manifestanda puniendave in capitulo veniarum, nisi post sententiam judicialem, aut cum aliquod magnum scandalum fuerit publicum, et notorium.

Declarationes ut supra.

§. 116. 4. Diebus autem dominicis capitulum sic fiet: postquam finita prima, et oratione mentali ingressi fuerint capituli domum, sedebunt prior ante altare, capitulares utrinque, et scholares humi in storia: statimque antecedentis hebdomadæ hebdomadarii, et eorum ministri, velantes caput superpelliceo, sese prosternent ante pedes prælati, a quo interrogati » *Quid dicitis?* » respondebunt in primis missæ principalis *hebdomadarius* = *hebdomada præterita mihi fuit commendata missa conventualis*; *de culpis, et negligentiis, quas in ea feci, et dixi, Dico meam culpam Deo, et tibi*, eodem modo dicet missæ defunctorum hebdomadarius, postea diaconi, et ultimo loco subdiaconi, unusquisque de officio sibi commendato idem proferens; qui a priore psalmum » *Miserere mei Deus* in pœnitentiam accipientes surgent, et in sua loca revertentur.

De formula publicæ confessionis.

§. 117. 5. Deinde cæteri omnes secundum ordinem suum idem agent, respondentes ad eamdem interrogationem » *De culpis, et negligentiis, quas facio, et dico in religione confiteor meam culpam Deo, et tibi* » quibus itidem prior supradictam imponet pœnitentiam; sed cum duo, vel plures generalem veniam simul faciunt de una, et eadem culpa sufficit, ut primus illam declaret, et alii brevius dicant » *De eodem dico meam culpam Deo, et tibi* » His peractis, surgent omnes, et prior inchoabit psalmum » *Laudate Dominum omnes gentes*; cæteraque fiant quemadmodum dictum est in capitulo sabbathi.

De absolutione generali.

§. 118. 6. Cæterum in vigilia Nativitatis Domini, et in feria quinta hebdomadæ sanctæ, finita prima, omnes adibunt capitulum veniarum, ubi fiet absolutio generalis ab omnibus regulæ transgressionibus, pœnitentiis neglectis, et censuris, sicut in ordinario rituali hujus congregationis continetur.

Caput XIX.

De culparum, et poenarum varietate.

De culparum, varietate.

§. 119. 1. Cum varia sint culparum genera, quas perpetrare valent religiosi, variæ quoque debent esse illarum pœnæ, ut a perpetrandis caveant, de patratisque doleant. Culparum igitur aliæ sunt leves, aliæ mediæ, seu mediocres, aliæ graves, et aliæ graviores, ac gravissimæ. In his tamen distinguendis superiorum erit, acri judicio rem expendere, ut leves culpas, aut mediocres a gravibus prudenter discernant; fit enim sæpe, ut peccata, quæ suo genere levia sunt, propter insignem contemptum legis, aut præcepti, proterviam, quæ peccantis ad gravium peccatorum ordinem pertineant. Quare non tam quid factum sit inspiciendum est, ut culpa quælibet ponderibus justis examinata, quæ pœna debeat peccantibus inferri, possit rite constitui.

De varietate poenarum.

§. 120. 2. Pœnarum quoque diversæ sunt classes; juberi namque delinquentibus potest, atque fieri, ut in poenam suorum delictorum aliquandiu mentaliter orent, vel preces aliquot recitent, vel humi jaceant, vel maneant alicubi genuflexi, aut stantes, vel comendant humi, vel pedes aliorum in capitulo deosculentur, vel jejunent, vel flagellentur, vel in carcerem detrudantur, vel ad scholam novitiorum reducantur, vel in aliquem locum relegentur, vel a congregatione expellantur, prout meruerint culpæ ipsorum.

De poena poenitentium post sententiam.

§. 121. 3. Pœnitentes vero, qui post sententiam carcere vinculati, aut sine vinculis fuerint, semper mensæ pauperum edent, quemadmodum illi humi comedunt, neminique loquentur absque superioris licentia speciali, nisi carceris custodibus, vel ipsorum procuratoribus. Qui humi jacuerint supra latus dexterum ad limen capituli se prosternent, donec transeant omnes capitulum ingredientes.

De iis, qui humi comedere tenentur.

§. 122. 4. Qui comederint humi ad prandium solummodo primæ mensæ ibunt ante gradum mensæ principalis, ibique ponentes quoddam scabellum ad id deputatum, permanebunt genuflexi quoad eis fiat a priore signum speciale, quo facto, eidem sese inclinabunt, sedebuntque in dicto gradu, ut edant panem secundarium, et ea tantum, quæ ipsis prælatus, vel magister novitiorum, si pœnitentes fuerint de ipsius schola, jusserit apponi: prandio tamen finito, ad primum campanulæ signum iterum genuflectentes, ut in principio mensæ sic manebunt quousque decantetur in fine refectionis = *Deo gratias* = et ipsi pœnitentes in sua loca discedant.

De flagellandis in capitulo, aliisque ad exilium damnandis.

§. 123. 5. Qui flagellandi fuerint in capitulo tantum a superiore super humerum dexterum ab ipsis pœnitentibus denudatum quibusdam virgis flagellabuntur, interea dum capitulares utrinque sedentes recitant psalmum, quem superior inchoaverit. Qui ad scholam novitiorum deducuntur in nomine et in omnibus aliis sequentur professos ad eamdem scholam pertinentes. Qui ad exilium, et expulsionem damnandi sunt, secundum formam juris prius audientur, et judicabuntur.

De prudentia adhibenda in gravissimis poenis infligendis.

§. 124. 6. Oneramus autem prioris, et consiliariorum conscientias, ut prædictis pœnitentiis infligendis prudenter se gerant, deponentes amorem, odium, timorem, ac favorem, habentes semper Deum ante oculos, semperque inclinantes ad misericordiam erga contritos.

Caput XX.

De culpis levibus.

De culpis levibus.

§. 125. 1. Nomine culpæ levis intelligitur peccatum illud, quod non mala mente, aut improbo animo, sed per ignorantiam, aut incuriam, aut oblivionem, aut negligentiam, aut judicium minus rectum, aut linguæ lapsum aut alia hujusmodi committitur, ut exempli gratia; si quis in choro non fuerit, finito ultimo signo, ad horas: si quis in choro circa res ad chorum pertinentes leviter delinquens non statim genua flexerit, pectusque percusserit: si quis non fuerit attentus ad officium divinum, aut levitatem ostenderit, existens male compositus, vel oculis vagis aspiciens, vel gestum aliquem faciens minus religiosum: si quis syncopam fecerit, aut non juxta puncta distinxerit, cum divinum recitaverit officium, aut in eo dormitaverit: si quis non præviderit lectionem, aut of-

ficium sibi injunctum tempore convenienti.

De iis, qui negligenter tractaverint libros, et ornamenta ecclesiæ.

§. 126. 2. Si quis libros, aut ornamenta altaris, vel ecclesiæ negligenter tractaverit; si quis libros, quibus legendum est, aliave, quæ ad suam acceperat necessitatem tempore congruo non reddiderit; si quis incesserit oculis vagis, vel otiosus tempus in multiloquio perdens; si quis in dormitorio aut alio quocumque loco turbationem aliquam excitaverit; si quis alios ad risum dissolute moverit, aut verba otiosa loquutus fuerit, aut res fecerit rediculas, aut ludricas; si quis reprehensionem humiliter non receperit, vel emendationem, cum fuerit correctus, non promiserit; si quis cum foras vadit, vel foris venit prioris non acceperit benedictionem, vel id ipsum non fecerit, cum prior recesserit, vel accesserit.

De iis, qui vestes minus mundas gestaverint.

§. 127. 3. Si quis vestes dissutas gestaverit, minusve mundas, et aptas, quam regularibus canonicis, altarisque ministris conveniat; si quis vas aliquod fregerit, aut vinum, vel cibum per mensam effuderit; si quis in officiis sibi commendatis negligens fuerit, vel ad aliquem communitatis actum vocatus præsto non venerit; si quis absque legitima causa præsens non fuerit in capitulo, aut processione, aut primæ mensæ refectione; si quis absque necessitate cum juramento aliquid firmaverit, vel negaverit; si quis pro cibo, aut vestitu murmuraverit; si quis de fratribus conquestus fuerit, quod aliquid minimum contra se dixerint; si qui absque necessitate, in aliorum officia se se intromiserint.

De poenis indicendis pro levibus culpis.

§. 128. 4. Pro hujusmodi culpis, et similibus, orationum recitatio, vel pedum osculatio, vel genuflectio aliquandiu perseverans, vel ciborum minutio in refectione, vel aliquid simile ad pœnitentiam imponendum erit.

Caput XXI.

De culpis mediis

De culpis mediis.

§. 129. 1. Vocantur culpæ mediæ, sive mediocres illæ, quæ licet veniales sint, majorem tamen deformitatem habent, quam præcedentes; ut exempli gratia; siquis consueverit culpam aliquam levem committere, aut legem aliquam ad peccatum non obligantem violare; siquis silentium speciale fregerit, aut consueverit esse otiosus; siquis capitularis cum aliquo canonico ad scholam spectante, aut vicissim absque licentia speciali fuerit locutus; si quis aliquid cum aliis canonicis sine licentia commutaverit; siquis ordinis secreta non gravia revelaverit; siquis officialis officium suum diligenter complere non curaverit.

Enumeratio culparum mediarum.

§. 130. 2. Siquis moralibus collationibus, sine legitima causa præsens non fuerit, aut tempore studii literis operam non dederit, aut vespertinæ orationi mentali non interfuerit; siquis id quod major capituli pars decreverit, aut subscripserit, subscribere noluerit; siquis non curaverit discere, aut scire, quæ sibi discenda fuerint commendata cum ponderis sint non parvi; siquis alicui votum, quod in capitulo dedit, exprobaverit, aut alicui pœnitentiam, quam sibi, dum prior esset, imposuerat, objecerit; siquis ordinis jejunia, quæ non obligant sub lethali, fregerit; siquis aliquo missus ultra assignatum tempus sine rationabili causa tardaverit.

Sequitur ut supra.

§. 131. 3. Siquis suam vel alienam culpam contumaciter defenderit; siquis cum aliqua quacumque persona, sive religiosa, sive sæculari verbis contenderit incompositis; siquis deprehensus fuerit scienter fuisse mentitum; nisi fuerit mendacium jocosum, aut officiosum; si quis alicui præteritam culpam objecerit, pro qua jam satisfecerit; siquis aliquod malum de suo priore, aut de fratribus dixerit, quod probare non possit: siquis alterius cella ingressus fuerit sine licentia, nisi forte, ut aliquam personam extraneam comitetur; siquis cum altero de futura prioris electione tractaverit; aut in ipso electionis actu silentium fregerit; siquis providendi officium habens fratribus non providerit, quando opus fuerit; siquis intra, vel extra monasterium, reverentiam prælato non exhibuerit, aut cum eo tamquam cum æquali verbis contendere ausus fuerit.

De poenis aptandis culpis mediis.

§. 132. 4. Pro unaquaque istarum, et similium delinquentes, semel in capitulo flagellentur, et comedant humi: quod si in eisdem perpetrandis continuaverint, eadem pœna duplicetur, et pro ratione continuationis, et consuetudinis pœna in duplum semper augeatur. Si tamen culpa, aut pœna ex similitudine judicanda fuerit, prior id faciet cum consiliariis.

Caput XXII.

De culpis gravibus.

De culpis gravibus.

§. 133. 1. Culpæ gravis appellatione, veniunt non solum ea, quæ liquido peccantis animum graviter lædunt, sed etiam quæ regulari observantiæ per magnum vulnus infligunt, ut exempli gratia: siquis per spatium unius diei prælato suo fuerit formaliter inobediens: inobedientia tamen formalis non censebitur, nisi res gravitatis capax in virtute Spiritus Sancti, vel in virtute sanctæ obedientiæ fuerit præcepta. Siquis adversus congregationis libertates, jura, privilegia, et ordinationes insurrexerit, vel auxilium ab aliquo in id ipsum postulaverit; siquis opem dederit, ut e carcere, aut etiam a monasterio quispiam fugeret; siquis epistolas ad libidinem solicitantes scripserit, et alicui personæ miserit, aut aliquid simile contra castitatem sine magno scandalo operatus fuerit.

De auctore libelli famosi.

§. 134. 2. Siquis aliquem libellum famosum fecerit adversus aliquam personam particularem, aut quempiam de crimine gravi falso accusaverit; siquis alium graviter percusserit, aut alicui magnam injuriam fecerit; siquis aliquam istius congregationis personam apud extraneos infamaverit, aut ejusdem defectus graves illis manifestaverit; siquis duodecim aureorum summam ex bonis communibus furatus fuerit; siquis de alio quocumque testimonium dixerit falsum in materia gravi, aut etiam vera crimina, sed occulta publicaverit; siquis absque ulla rationabili causa, vel privilegio per quatuor menses choro non interfuerit.

De subornatoribus suffragantium in electionibus.

§. 135. 3. Siquis alium pro eligendo quolibet prælato, vel collega, vel definitore subornaverit; siquis ex malo consilio, et perversa concordia cum aliis facta aperte in re gravi contra prælatum suum insurrexerit, aut conspiraverit; siquis procuraverit priores non eligi, aut ipsorum electiones temporibus stabilitis non fieri, aut capitulum generale tempore in his constitutionibus determinato, non celebrari, aut prælatos ultra triennium protendi: siquis Ecclesiæ jejunia, vel etiam ordinis sub præcepto gravi injuncta, cum possit, non servaverit, aut præcepto audiendi missam non satisfecerit; siquis aliquod peccatum mortale, veluti perjurium, ebrietatem, et similia sine magno scandalo, et gravioribus circumstantiis aperte commiserit.

De poenis pro criminibus ut supra.

§. 136. 4. Quisquis aliquam istarum, vel similium culparum patraverit in carcere occludetur per quatuor menses, et per decem dies exercitia faciet spiritualia, quæ communiter dicuntur sancti Ignatii.

De forma servanda in irrogatione poenarum gravissimarum.

§. 137. 5. Has tamen pœnas non irrogabit prior sine consiliariis, neque sine ipsis in carcerem mittere, brevi licet tempore, quempiam valebit, nisi fuerit imminens fugæ periculum; sed causa cognita, et probata, illas imponet prior simul, et consiliarii, qui quidem poterunt etiam easdem minuere, vel augere prout viderint expedire, aut circumstantiæ postulaverint. Ratio quippe ostendit, mitius agendum esse cum iis, qui sponte confitentur, quam cum iis, qui plane convincuntur; sicut etiam durius tractandos esse, qui jam convicti adhuc negant, quam qui emendationem promittunt, veniam petunt, et contritionem manifestant.

Caput XXIII.

De culpis gravioribus

De culpis gravioribus.

§. 138. 1. Culpæ graviores dicuntur illa crimina, quæ non solum sunt lethalia, sed quandam horribiliorem secum habent enormitatem; qualia sunt, homicidium voluntarium; furtum per magnæ multitudinis aureorum, vel rerum sacrarum, ebrietas consueta, et publica, lapsus carnis cum secunda persona, opere consummatus, vel scandalosa luxuries; ingens damnum congregationi, vel communitati illatum, magna bonorum communitatis dilapidatio, formalis inobedientia per integrum annum perseverans, diffamatio congregationis, aut alicujus monasterii quocumque prætextu apud extraneos facta, consuetudo notoria perpetrandi quamlibet ex culpis gravibus, et alia id genus, quæ delinquentes infamant.

De poenis incurrendis ab eis qui culpis gravioribus sese coinquinaverint.

§. 139. 2. Quicumque igitur aliquam ex culpis gravioribus commiserit, voce activa, et passiva, ac etiam concionandi, confessionesque excipiendi muneribus perpetuo careat, nisi post transactos quinque annos fuerit cum eo misericorditer a capitulo generali dispensatum, sicut de apostatis, et fugitivis dictum fuit: in carcerem quoque detrudantur saltem per duos annos, usque ad decem, prout circumstantiæ delictorum, et delinquentium postulaverint:

semel qualibet septimana jejunent in pane, et aqua, semel saltem quolibet mense in capitulo sabbathi virgis flagellentur; et a ministerio, seu exercitio ordinum postquam egressi fuerint e carcere, per unum saltem annum suspendantur.

De monitionibus faciendis ad poenitentes

§. 140. 3. Ne tamen hujusmodi pœnitentes in desperationem veniant, prior fratrem aliquem, aut fratres prudentes, qui eos moneant ad satisfactionem, et pœnitentiam humiliter agendam, ad ipsos mittat; si ejusmodi fratres, aut alii vera humilitatis, et contritionis signa in eis viderint, priorem rogent, ut illorum misereatur, et prior libenter suscipiat preces istas, ac pœnitentiam moderetur cum consiliariis, prout viderint expedire, quantum ad pœnas positivas dumtaxat, non quoad privativas. Sed si eos forte repererint in contumacia, et cordis duritia persistentes, addentur eis plures dies supradictarum pœnitentiarum, ut saltem formidine pœnæ in peccato nolint perseverare.

De reis culpæ capitalis.

§. 141. 4. Quicumquu vero crimen aliquod vel culpam commiserit, pro qua in foro sæculari mortem subiret corporalem, præter cæteras omnes culpæ gravioris pœnas ab ipso toto vitæ suæ spatio sustinendas, per decem annos in carcere strictiori vinctus detineatur, aut si ratione alicujus scandali, vel infamiæ vitandæ capitulo generali visum fuerit habitu exuto, in Asiam, vel Africam relegetur, adepto primum regis consensu.

De pervicacibus, et ostinatis in crimine.

§. 142. 5. Siquis proinde adeo pervicax suæ salutis fuerit contemptor, ut post aliqua ex gravioribus perpetrata scelera, in eadem, aliave pluries adhuc relabatur, gravissime peccare consendus erit. Hic autem si ter monitus per sententiam, punitusque fuit pro gravioribus, et noluerit resipiscere, licet impositas pœnitentias sustinuerit, ut incorrigibilis debet judicari, cæterique religiosi ab eo caveant, et discedant, quemadmodum apostolus de homine hæretico fieri jubet. Ac ideo quisquis talia commiserit, incorrigibilisque fuerit judicatus, ejiciatur foras, seu in perpetuum a congregatione et habitu expellatur, aut si propter majoris mali timorem capitulo generali expellendum non esse visum fuerit, ab eodem capitulo perpetuis carceribus includatur.

De modo quo constare debeat de incorrigibilitate alicujus.

§. 143. 6. Ut tamen constare de alicujus incorrigibilitate, in eumque sic animadverti queat, juxta formam juris, in unaquaque sententia delinquens admonebitur, et monitio in acta referetur; ibique apertis verbis explicabitur adversus ipsum, nisi deinceps resipiscat, secundum jus, et has constitutiones procedendum fore; et illius responsio scriptis mandabitur, quam ipse subscribet, cum superiore, ac patribus, qui eidem monitioni interfuerint. Hoc autem facto, in prima, et secunda vice, qua per sententiam correctus, punitusque fuit, si tertio fuerit lapsus, ut incorrigibilis habebitur, aut judicabitur.

Declarationes speciales.

§. 144. 7. Cæterum circa prædicta culparum genera, illud erit observandum, ut qui culpam gravem frequenter committunt, pœnam graviorem sustineant, qui culpa graviori soleut innodari, pœnam gravissimam luant. Quo tamen judicialis ordo rite servetur, culpas leves, et mediocres judicabit, ac punient prior, et consiliarii: culpas graviores primo judicabit prior cum consiliariis, deinde sontentiam, et acta transmittent ad patrem generalem, et collegas, a quibus prioris, et consiliariorum sententia confirmabitur, aut infirmabitur, et a quibus etiam remittentur eadem acta ad capitulum generale, ut ab eo generalis, et collegarum sententia confirmetur, aut infirmetur, augeatur, aut minuatur, idemque respectu culparum fiet gravissimarum. Semper autem substantialis ordo judiciorum observabitur, nisi culpæ sint leves, aut mediocres.

Caput XXIV.

De novitiorum schola

De schola novitiorum.

§. 145. 1. Quum virtutibus acquirendis, probandisque vocationibus tyrocinia religionum fuerint institata, reique tantæ obtinendæ sufficiens locus, magister, et tempus requirantur; decernimus, ut in monasteriis tantum Collimbriensi, Mafrensi, et aliis, ubi plusquam vigintiquinque canonici capitulares fuerint accolæ fiant tyrocinia, unusque in unoquoque sit scholæ magister, qui doceat, dirigat, et corrigat singulos ad novitiorum scholam pertinentes; pertinebunt autem omnes canonici, a die recepti habitus, quousque septem compleant religionis annos.

De vita gestanda ab iis qui in scholis versantur.

§. 146. 2. Omnes igitur, qui in hac versantur schola, mundi commercium penitus vitabunt, vanitatem, socordiam, ingluviem, delinquendique pericula caute fugient: communem inter se charitatem habebunt, quin alius cum alio amicitiam contrahat particularem:

humilitatem, patientiam, ac modestiam oris, et operis semper tenebunt, et cunctis ubique manifestabunt; obedientiam, paupertatem, et castitatem apprime custodient; omnique virtutum genere continuo exercebuntur, ut sæcularia desideria fugientes, et semetipsos abnegantes, vocationem, ac electionem suam certam faciant.

Idem ut supra.

§. 147. 3. Semper ad chorum processionaliter ibunt cum scholæ magistro, et ejus socio, pœnitentiæ, et Eucharistiæ sacramenta locis, et temporibus in capite de confessariis, et communione præscriptis semper accipient. Mane postquam exirent a choro, aut a capitulo sabbathi, quotidie missam audient in tyrocinii sacello, ubi communicabunt quoque, si dies fuerit communionis: coronam beatissimæ Virginis quotidie recitabunt singulatim: sanctam m. p. Augustini regulam memoriæ tradent. Doctrinam christianam, cæremonias ecclesiasticas, generales breviarii rubricas, cantum planum, et status religiosi munera apprime discent. Lectiones, quæ ab ipsis in choro sunt recitandæ, aut canendæ prius legent, et tempus, quod a choro, cæterisque muneribus exequendis superfuerit in rhetorica, et linguis addiscendis, si intra novitiatum magistri adsint, vel etiam sacrarum reliquiarum thecis, et similibus conficiendis impendent, ne unquam sint otiosi.

De exercitiis pietatis peculiaribus, præter communia.

§. 148. 4. Præter exercitia pietatis, quæ omnibus canonicis sunt communia, hæc agent: quotidie post vesperas diebus non impeditis, lectioni spirituali per semihoram vacabunt: quotidie in tyrocinii sacello statim post cœnam cum scholæ magistro adunati litaniam beatissime Virginis recitabunt, et conscientias suas per unius saltem horæ quadrantem examinabunt; quo examine peracto, et magistri benedictione accepta, in cellas discedere poterunt: quolibet mense per unius diei spatium a quacumque re temporali abstracti, solis rebus spiritualibus operam dabunt: singulis trienniis per decem dies ab omnibus curis temporalibus, et hominum colloquio semoti, exercitiis tantum spiritualibus applicabuntur; hæc enim facientes plenariam indulgentiam peccatorum consequentur: et cum magistro visum fuerit semel saltem quolibet mense collationes habebunt spirituales; ut antiquorum patrum sequentes vestigia, in vita spirituali profundius radicentur.

De silentio ab eisdem servando.

§. 149. 5. Silentium intra monasterium perpetuo servabunt, nec loquentur unquam, vel secum invicem, vel cum capitularibus, vel cum domesticis, vel cum extraneis, nisi præsente prælato, aut scholæ magistro, vel de illorum facultate speciali. Poterunt tamen loqui ad invicem de rebus sanctis, ac devotis, vel saltem de indifferentibus, cum recreationis causa in monasterii villam iverint deambulatum; ibunt enim post vesperas duobus tantum diebus in qualibet septimana, si pluries hanc recreationem iis non concesserit prælatus. Sed cum ita deambulatum iverint, non divisim, sed conjunctim deambulabunt, semperque a magistro suo, vel ejus ducentur coadjotore. Cum autem locuti fuerint prælato, aut scholæ magistro, semper genuflectent, atque sic permanebunt, quousque surgere jubeantur.

De contentionibus, et jurgiis ab eis vitandis.

§. 150. 6. A contentionibus, jurgiis, et factionibus omnino cavebunt. Reprehensiones, pœnitentias, et mortificationes sibi a prælato, aut a magistro injunctas, quamvis se innocentes judicent, patienter sustinebunt. Unaquaque sexta feria, exceptis iis, quæ a vigilia Nativitatis usque ad octavam Epiphaniæ, et a Paschate, usque ad Pentecostem venerint, flagellationem in tyrocinii dormitorio conventualiter sument paulo antequam ad matutinum eant, nisi dies fuerit solemnis.

De munditie ab ipsis paranda in dormitoriis.

§. 151. 7. Juxta distributionem a magistro, vel ejus coadjutore faciendam, dormitoria, et sacella, singulis sabbathis verrent, et ubi commode fieri potest, dormitorii candelabra singulis diebus abstergent, et accendent. Chorum singulis hebdomadis mundabunt, et præparabunt. Singulis diebus mane ad primam, et post meridiem ad vesperas, cæteros canonicos a somno excitabunt. Singulis mensibus super terram jacebunt ad ingressum capituli veniarum, dum cæteri canonici transeunt ad idem sabbathi capitulum; eodemque die humi comedent in refectorio.

De publica defectuum confessione ab ipsis facienda.

§. 152. 8. Singuli quoque defectus suos palam dicent, pœnitentiamque accipient in capitulo, quod eis semel saltem qualibet hebdomada fiet a magistro in hunc modum: statim post vesperas, quando vesperæ non recitantur ante prandium, omnes ad scholam pertinentes processionaliter ibunt a choro ad aliquam tyrocinii domum, capitulo destinatam ubi stantibus omnibus magister dicet=*Salvos fac servos tuos*= respon-

debunt cæteri = *Deus meus sperantes in te* = ℣. *Mitte eis Domine auxilium de sancto* = ℟. *Et de Sion tuere eos* = ℣. *Domine exaudi orationem meam* = ℟. *Et clamor meus ad te veniat* = ℣. *Dominus vobiscum* = ℟. *Et cum spiritu tuo* = *Oremus* = *Deus qui renuntiantibus sæculo thesaurum non deficientem reddis in Cœlo, hanc congregationem tuam Spiritus Sancti rore foecunda; et gratiam, qua omnes in te perseverent, fraternoque ferveant amore infunde, Per Christum Dominum nostrum.* = ℟. *Amen.*

De oratione ab eis recitanda.

§. 153. 9. Hac oratione recitata magister sedebit in scabello, alii vero humi in storia, et reliqua peragentur, sicut in capite de culparum capitulo præscribitur. Quibus peractis omnes simul cum magistro genua flectentes dicet antiphonam = *Christus factus est pro nobis obediens* etc. Statimque magister subjunget orationem = *Respice quæsumus* etc. cui omnes respondebunt = *Amen* = atque inde discedent.

De eorum tyrocinio.

§. 154. 10. Omnes denique vitam agent in tyrocinii domo, atque dormitorio a capitularibus segregato, et supra se clauso, cujus claves erunt sub potestate magistri, nec ullus sine licentia ipsius poterit inde exire. Postquam vero septem annos in tyrocinio compleverint, eos statim prior eximet a schola, ipsis conferens birretum coram consiliariis in exemptionis signum, deincepsque mutato *fratris* prænomine in *domnum* inter canonicos capitulares numerabuntur, et in capitulo conventuali voce activa gaudebunt, ac passiva, et capitulares vocabuntur. Si tamen aliquot habuerint crimina, propptereaque in tyrocinio adhuc detineri mereantur, id, causa cognita, ipsisque auditis, prior, et consiliarii judicabunt.

Caput XXV.

De fratribus conversis

De fratribus conversis.

§. 155. 1. Ut canonici divinis laudibus in choro celebrandis, literarum studiis conficiendis, clericalique instituto adimplendo liberius, et quietius insistant, recipi valebunt aliquot laici, sive conversi, qui opera, ac ministeria servilia obire, resque temporales, sicut eis fuerit injunctum, curare debeant. Hujusmodi tamen pro qualibet congregationis domo recipiendorum numerus a capitulo generali singulis trienniis præfiniatur, nec plures recipiantur, quam ad serviendum opus sit.

De excludendis ob impedimentum matrimonii, hæresis, et similium.

§. 156. 2. Admittentur autem a priore, consiliariis, et conventu instar canonicorum. Nulli tamen poterunt recipi, qui matrimonii vinculo, aut servitutis fuerint ligati, vel a parentibus, aut avis ob hærsim, et apostasiam a religione catholica, vel ob crimen læsæ majestatis punitis, aut judicatis progeniti; vel ære alieno, præsertim regio, aut aliqua civili obligatione fuerint obstricti, vel habituali, aut contagioso morbo laboraverint; vel infamiam, aut magnam corporis læsionem habuerint, vel parum mentis compotes, sive fatui esse videantur; vel vigesimum ætatis annum nondum attigerint, aut quadragesimum excesserint: de hisque omnibus inquirendum erit, quando illorum fiunt inquisitiones de genere, vita, et moribus secundum juris formam.

De literis a conversis sciendis.

§. 157. 3. Literæ vero in conversis nullæ requiruntur, cum totum eorum officium in operibus, et ministeriis temporalibus, et abjectis versetur: neque ad ordines promoveri etiam a capitulo generali possint unquam quemadmodum neque a suo statu ad canonicorum statum mutari. Unde plus literarum quam sciebant, quando ingressi sunt addiscere numquam permittentur: hocque illis ante ingressum, sicut etiam ad serviendum tantum recipi declarandum erit.

De vestitione conversorum.

§. 158. 4. Postquam admissi fuerint a priore, et conventu tyrocinium ingredientur, in cujus sacello, congregatis iis, qui ad scholam pertinent; scholæ magister brevi quadam exhortatione facta, hujusmodi conversos induet tunica, cingulo, scapulari lineo, et palliolo rotundo, sive almurtia sine cucullo, intereaque temporis aliquot preces recitabuntur. Sic recepti manebunt in tyrocinio per integrum annum, quo exacto, proponentur a priore in capitulo conventui, ut per secreta suffragia approbentur, aut reprobentur ad instar canonicorum. Qui approbati fuerint prosequentur in congregatione intra, vel extra monasterium obeuntes ea, quæ sibi fuerint demandata; statimque juramentum in manu magistri novitiorum præstabunt, quo se ad castitatem, obedientiam, et fidelitatem circa res omnes sibi commissas particulariter obligent. Non tamen profitebuntur, nisi biennio in religione transacto, quo finito, iterum a priore proponentur in capitulo conventui, ut approbentur, aut reprobentur eodem modo, ac in fine primi religionis anni.

De professione ab eis emittenda.

§. 159. 5. Qui autem in fine dicti biennii approbati fuerint, statim professionem emittent in hunc modum: congregato conventu, non in ecclesia, sed in capitulo, aut aliquo particulari sacello, sacerdoteque sacrum sine cantu celebrante, conversus, qui professurus est tempore offertorii coram omnibus alta voce leget chartam professionis, a se subscriptam, lingua vernacula dicens: *Eu fr. N. me offereco a Deos, e a congregacos de santa Cruz, et prometo obediencia as reverendissimo padre general P. N. e a os seus successores canonicamente electos; etambem prometo pobreza, e castidade, segundo a regra de santo Agostinho nuestro padre*= Quibus dictis, ipsemet sacerdos celebrans eidem imponet super humeros palliolum rotundum cum capitio, sive almurtiam, et ante finem missæ sacram ei præbebit Eucharistiam.

De gubernio, et correctione novitiorum.

§. 160. 6. Omnes tamen conversi toto vitæ suæ tempore sub gubernio, et correctione magistri novitiorum in schola permanebunt. Votum in capitulo numquam habebunt; semper mensæ primæ et secundæ in refectorio servient: munia domus inferiora semper obibunt: opera servilia, quæ ipsis fuerint injuncta, diligenter exequentur, persuasi, quod congregationem sic juvando quo melius illa rebus ad majus Dei obsequium vacare pertinentibus possit, eidem omnium Domino serviunt, quandoquidem propter divinum ipsius amorem id faciunt.

De eorum exclusione a mensa communi.

§. 161. 7. In prima mensa nullatenus edent, nisi forte ob pœnitentiam humi comedant, ad communitatis actus nequaquam admittentur, nisi tantum ad capitulum veniarum, et orationem mentalem, corona semper carebunt: almurtiam cum capitio, sive cucullo non habebunt, nisi postquam fuerint professi; superpellitium numquam portabunt, nisi cum ad sacram accesserint communionem, aut capitulo veniarum interfuerint, aut alicujus missæ fuerint acolythi: neque in processionibus unquam incedere permittentur.

De vestibus conversorum.

§. 162. 8. Vestes conversorum erunt sequentes; scapulare parvum ex lino semipalmaris latitudinis, et longitudinis ad cingulum pertingentis: tunica talaris ex panno subnigro: laneum cingulum ejusdem coloris; palliolum rotundum ex eodem tunicæ panno, et ejus longitudinis, ut tres digitos, vel quatuor descendat infra cubitos brachiorum, cujus forma similis erit almurtiæ sine duplicio, et a fronte apertæ: pallium talare ex eodem panno; cæteras autem vestes, exceptis chlamidibus, et birreto, habebunt sicut canonici habent, quæ quidem ipsis tribuentur, prout cuique opus fuerit. Ex iis tamen omnibus solum scapulare lineum est illorum, quem semper deferre tenentur, habitus.

De recitatione horarum conversorum.

§. 163. 9. Conversi quoque horarum canonicarum pensum per quandam orationis Dominicæ, et salutationis angelicæ numero definitam, repetitionem persolvent. Ac pro precibus quidem matutinis, dicent vices *Pater Noster*, totidemque *Ave Mariæ*: pro vesperis decies; pro unaquaque aliarum quinquies. Sed diebus dominicis, et festis, quibus ab opere cessatur, totum pensum duplicabunt.

De aliis actibus pietatis, et religionis.

§. 164. 10. Et qui in monasteriis degunt, eadem confessionis, communionis, orationis, et lectionis spiritualis lege, qua canonici, non sacrum celebrantes, tenebuntur. Qui vero in villis, aut prædiis commorantur, semel saltem singulis mensibus confitebuntur peccata sua, et communicabunt; afferentque postea de hac re ad superiorem confessarii testimonium. Si quod tandem pharmacopolium fuerit in aliquo monasterio, pharmacopolæ officium conversi quoque exercere valebunt.

Caput XXVI.

De cura pro ægrotantibus, moribundis, et mortuis.

De cura ægrotantium.

§. 165. 1. Quoniam tempore infirmitatis maxime apparere debet quam bona, jucunda, laudabilisque sit habitatio fratrum in unum: cunctis præcipimus superioribus, ut magnam infirmorum debilium, et invalidorum curam habeant, erga ipsos præcipue fraternam exerceant charitatem, et eos frequenter visitent, foveant, consolentur. Decernimusque, ut cum aliquis in morbum inciderit, de infirmitate sua certum faciat infirmarium, qui statim prælato id referet; medicum, vel chirurgum advocabit; pharmaca, et cætera omnia ad infirmitatem depellendam necessaria parari diligenter curabit. Alii vero religiosi non solum ipsum invisent, ac verbis consolabuntur, sed etiam opere in iis, quibus opus fuerit, adjuvabunt.

De monitionibus cum ægrotantibus adhibendis.

§. 166. 2. Sed ante omnia superior ipse, vel infirmarius, ægrotum admonebit, ut propter varios casus, qui interdum infirmis solent accidere, sa-

cramentis Ecclesiæ, pœnitentiæ præsertim, et Eucharistiæ se muniant. Quo rite facto, medicis deinde se curandum tradet, interimque humilitatem, et patientiam præseferens, non minorem ædificationem quum morbo laboret, quam dum corpore valebat, omnibus præstare sataget.

De sacramentis eisdem suppeditandis.

§. 167. 3. Si tamen infirmitas adeo ingravescat, ut extrema, vel periculosa esse videatur, interea dum suæ mentis compos existit, sacrum viaticum, et extrema unctio ipsis ministrabuntur, et aliqui fratres assignabuntur, qui diu, ac noctu apud ipsum excubent cum cruce, et aqua benedicta.

De assistentia præbenda morti proximis.

§. 168. 4. Ubi vero perspectum fuerit animam corpus deserere, duo signa conventui dabuntur quibusdam ferreis crepitaculis in triduo parasceves usitatis, quibus auditis, omnes, posthabita quacumque occupatione, diligenter accurrent, ut fratri jam jam morienti adsint, officium agoniæ recitent, et apostolicum symbolum cantent.

De litaniis pro eis recitandis.

§. 169. 5. Quod si contigerit hoc tempore conventum divino officio interesse, aut alia detineri occupatione, quæ commode prætermitti non possit; ii tantum ibunt, qui a superiore missi fuerint, recitabuntque litanias cum cæteris, quæ in commendatione animæ continentur. Tempore tamen agoniæ per aliquod temporis spatium pulsabitur cymbalum sacrum ad id jam destinatum. Si autem peracta commendatione nondum obierit, recedet conventus, iis tantum permanentibus, quos superior manere jusserit, ut obeunti assistant.

De exequiis peragendis supra mortuos.

§. 170. 6. Postquam ex hac vita decesserit, extemplo cymbalis solita signa edentur, eademque, vel sequenti die, totum officium defunctorum, missaque pro ejusdem anima solemniter celebrabitur, et corpus sepulturæ tradetur, observatis de more cœremoniis, et aliis ad funus, et exequias pertinentibus, sicut in ordinario congregationis describuntur. Octavo autem die sacrum defunctorum cum suo nocturno, et in fine missæ, unum responsorium ad ejusdem tumulum a conventu decantabitur. Quod idem fiet in fine mensis, et anni.

Idem ut supra

§. 171. 7. Hæc omnia fient in domo, ubi quempiam mori contigerit, et, si non sit ex illius habitatoribus. In ea vero in qua mortuus habitabat, præter dicta, a die quo sepultus est, vel qua mors ejus est scita, usque ad diem trigesimum primum sequentem, quotidie pro ipsius anima unum sacrum recitabitur cum responsorio in fine super illius sepulchro, quod nigro panno coopertum erit per totum id tempus: et in refectorio ponetur defuncti portio mantili cruce nigra signato cooperta, quæ alicui pauperi pro ejus anima in fine refectionis dabitur.

Idem ut supra.

§. 172. 8. Sed in unoquoque e reliquis monasteriis unum sacrum funebre cum suo nocturno, et responsorio in fine cantabitur pro singulis canonicis e vita decedentibus, et quilibet sacerdos ejusdem congregationis tenebitur quantocius pro anima canonici defuncti septies sacrum facere. Qui vero sacerdotes non fuerint, intra dies triginta officium defunctorum sexies recitabunt.

Speciales declarationes pro funere patris generalis.

§. 173. 9. Pro patre tamen generali, si mori contigerit dum generalis fuerit, in omnibus monasteriis officium novem lectionum dicetur. Et in singulis monasteriis erit quidam liber, in quo uniuscuiusque fratrum e vita decedentium nomen, et cognomen, atque mortis dies, mensis, et annus a scriba conventus adnotandus erit, qui liber obitus appellabitur. Prælatus vero, in cujus domo aliquis obierit, tenebitur intra mensem alios congregationis prælatos certos facere de illius obitu.

De suffragiis a conversis faciendis.

§. 174. 10. Conversi autem recitare tenebuntur, pro quocumque religioso, quando obierit, sex rosaria. Et pro ipsis conversis in monasterio, unde e vita migraverint, officium integrum defunctorum cantabitur; modusque funeris, et exequiarum, erit idem, qui servari solet in obitu canonicorum, in quorum etiam habitu sepelientur: sed in reliquis monasteriis, unum tantum pro illis sacrum funebre decantabitur, et singuli sacerdotes bis sacrum facient: reliqui vero religiosi semel officium defunctorum recitabunt, et eorum nomina in obitus libro describentur.

De exequiis novitiorum.

§. 175. 11. Si tamen contigerit aliquem novitium mori, ante professionis suæ diem, exequiæ illius, et officium tumulationis integrum celebrabitur, quemadmodum pro professis celebrari solet: et quilibet presbyterorum semel sacrum faciet pro eodem; idque in ea domo tantum, in qua ille commorabatur.

De suffragiis faciendis pro parentibus canonicorum.

§. 176. 12. Quando præterea occubuerit pater, aut mater alicujus canonici pro illorum anima in ecclesia monasterii, in quo idem canonicus ha-

bitat, unum sacrum funebre cum nocturno, et responsorio in fine missæ conventualiter decantabitur, ut mos est.

De suffragiis confratrum. §. 177. 13. Quoties denique confratrem aliquem hujus congregationis obiisse notum fuerit, si canonicorum e vita decedentium suffragiis satis fecisse constiterit, eadem officia, ac sacrificia pro ipsis recitabuntur, quæ pro canonicis recitantur, in tota congregatione, si confrater fuerit totius congregationis, aut in aliquo particulari monasterio, si tantum illius fuerit confrater.

PARS II.

De electionibus, electorumque officiis, ac potestate.

Caput I.

De electionibus ordinariis.

De electionibus ordinariis. §. 178. 1. Postquam sacrum Tridentinum concilium, experientia docente, et Spiritu Sancto inspirante declaravit electiones prælatorum regularium, debere fieri singulis quibusque trienniis, jam nullus est ambigendi locus id semper adservandum esse in hac sanctæ Crucis Collimbriensis congregatione. Quamobrem statuimus, ut finito quolibet priorum triennio, statim loco illorum, alii in eisdem monasteriis, per secreta suffragia, et observata forma sacri concilii Tridentini sess. 25. cap. 6. de regularibus eligantur. Ad has electiones ordinarias convenient undique canonici, qui eisdem interesse debent, sive tamquam vocales, sive tamquam scrutatores, ac visitatores dumtaxat.

De visitatione electionibus præmittenda. §. 179. 2. Sed electiones hujusmodi, semper præcedet visitatio, seu inquisitio in hunc modum: altero a vocatione prioris die observantia non impedito, universus conventus sono campanæ ad capitulum convocabitur, et post oblatum Spiritui Sancto solemne sacrificium, quo cuncti obnixe Deum precentur, ut in futura actione suam illis gratiam impertiri, ac de bono pastore providere dignetur, continuo ab uno visitatorum brevis admonitio, seu exhortatio, de observantia religionis fiet. Qua finita, in domum ad id constitutam visitatores recepti, munus suæ visitationis, et inquisitionis incipient; et postquam illam peregerint, eamdem secreto habentes prioris electionem aggredientur hoc modo.

De signo campanæ præmittendo in electionibus. §. 180. 3. Ante omnia juxta consuetudinem campanæ signum dari jubeatur; ut electores congregentur, quibuscum universus conventus in claustrum (ubi tamquam in loco publico celebranda est electio) conveniant, statimque unus ex visitatoribus, sive alius, cui commendatum fuerit, quamdam exhortationem faciet, qua de electione agat, atque etiam de ratione, quam in illa servare debent, electores erudiat; præsertim ut ea, quæ jure postulantur, nempe ætatis maturitatem, morum gravitatem, prudentiam, literarum scientiam, animi submissionem, castitatem, misericordiam diligenter in eligendis considerent.

De orationibus præmittendis. §. 181. 4. Absoluta exhortatione, cantor inchoabit hymnum » *Veni, creator Spiritus*, quo per alternantes choros dicto, electores ad electionem procedent visitatoribus, qui eandem scrutari, et confirmare solent suffragiorum, seu votorum receptioni præsentibus, qui mensæ assideant in loco, ubi ab omnibus electoribus videantur, et audiantur a nemine.

De distributione schedularum pro suffragiis. §. 182. 5. Deinde a scrutatoribus oretenus adscribenda in schedulis suffragia ex ipsis electoribus, scribæ, sive notarii designabuntur: quorum singulos præses scrutinii in mensa supra missale, etiam juramento coram omnibus constringat, ut nomina, quæ electores ab ipsis postulaverint, secreto contineant, et neque suum ulli proprium neque suum ipsius scribæ, nec pauciora, quam duo, nec plura quam quatuor præbeant, quin omnia sub diversis nominibus, ac sua, non autem electorum manu subscripta, sint.

De absolutione a censuris super electoribus facienda. §. 183. 6. Post scribarum nominationem idem præses ad effectum earum electionum tantummodo electores absolvet ab omnibus censuris in hanc formam » Auctoritate qua fungor, absolvo omnes canonicos, qui in hac electione vocem habent activam, vel passivam ab omni sententia excommunicationis, suspensionis, interdicti, vel irregularitatis, siquam incurrerunt, ad effectum præsentem dumtaxat.

Declarationes ut supra. §. 184. 7. Quæ absolutio in omnibus, et singulis electionibus per scrutinium faciendis impendetur: et finita absolutione, in primis scribæ sua ferent suffragia; deinde scrutatores si in ipsa electione vocem habuerint activam, deinde cæteri, vocales unus post alium ordine, quo sedent conjicient in capsu-

lam suffragium suum, quin alii cum aliis inturbentur.

Caput II.

De suffragiorum forma

De forma suffragiorum.

§. 185. 1. Modus votorum, sive forma suffragiorum erit hujusmodi= Eligo in priorem hujus monasterii D. N. primum, aut secundum etc. suffragium= quod totum ad longum, et nequaquam per compendium exprimetur.

De forma, et magnitudine schedularum.

§. 186. 2. Omnes autem schedulæ, in quibus suffragia scribuntur, erunt ejusmodi magnitudinis, formæ, et coloris, quarum unam, in qua nomen canonici eligendi fuerit scriptum, elector accipiet; in longumque complicatam in urnam sivi capsulam, ad id constitutam conjiciet; alteram vero, seu alias scindet, et in scrutatorum præsentia in alteram capsulam dimittet: parique modo ita omnes complicabuntur, ut inter se nihil diferre videantur.

De scrutatoribus schedularum.

§. 187. 3. Postquam ab electoribus omnes schedulæ in capsulam fuerint conjectæ, scrutatores eamdem capsulam aperient, omnia suffragia recensebunt, et explorabunt, numerumque cum numero conferent. Si autem pars major electorum in unius merito, ac dignitate cohæreant, ipse rite, et canonice juxta sacrorum canonum dispositionem est electus, extemploque apud eosdem electores ipsum cum cæteris, qui in hac electione adepti sunt suffragia divulgabunt.

De aperitione schedularum.

§. 188. 4. Quod si prima vice electio non absolvatur, quot cuique fuerint suffragia scrutatores aperient his verbis, N. tot vota; N. tot obtinuit; et coram omnibus illa conscindent, et in capsula reponent. Idem quoque faciendum erit, quotiescumque electio non constiterit, et hoc pacto per diem totum electionem prosequentur, donec major pars suffragiorum in unum consentiant.

De renovatione scrutinii.

§. 189. 5. Si tamen evenerit, ut primo die non consentiant, secundo congregentur: sin minus suffragantes adhuc eo die usque ad miridiem in unum non conveniant, scrutatores tres plura habentes suffragia promulgabunt, quibus electores sua vota conferre, et non alteri tenebuntur. Et quoties vota dederint, scrutatores numerum votorum, quæ singuli sunt adepti, declarabunt.

De electione coactiva.

§. 190. 6. Si vero nec per totum eum diem convenerint, postero die eisdem sua vota reddant. Quod si major pars suffragantium, nec prima vice consentiat, duos plura habentes suffragia publicent, et electores unum eorum eligere teneantur. Sed si die tertio non convenerint, nec unum ex duobus, qui plura adepti sunt vota, elegerint in posterum quoad finiatur electio in refectorio solum eis dabitur panis, vinum, et aqua. Si autem scrutatores, inter tres, duosve plurium votorum participes publicandos aliquos paribus inter se votis æquales invenerint, anteferant eos, qui fuerint antiquiores.

Declarationes circa electiones coactivas.

§. 191. 7. Attamen præfatus eligendi modus solum in electionibus priorum servabitur, nam in aliis, sive a capitulo generali, sive a definitorio, sive a conventibus fiant, non convenientibus prima, et secunda vice, seu in primo, ac secundo jactu, electoribus nominandi sunt a scrutatoribus tres plura ferentes vota, quibus tertia vice tantum suffragari debeant.

De iis, qui pro electis haberi debeant.

§. 192. 8. Quod si adhuc non concordaverint, duo tantum nominandi sunt plura obtinentes suffragia, quibus quarta vice suffragentur. In quarto autem scrutinio, si vota fuerint paria, antiquior in religione censebitur electus. Illi tamen duo, circa quos suffragia feruntur quarta vice ab eis ferendis abstinebunt, quamvis uterque, vel alter præsens sit, et reliquis vicibus suffragia tulissent.

Declarationes speciales.

§. 193. 9. Quod si dubium excitetur in aliquo jactu, propter quod suffragia rursus ferre necesse sit, nihilominus jactu sequenti scrutiniorum numerus crescet, ita ut si jactus, in quo dubium ortum est, erat tertius, qui sequitur, erit quartus; si erat quartus, hic sit quintus, quamvis reapse sit quartus legitimus, cum aliquando non plura suffragia ferri possint legitime, quam quatuor, ut constat ex modo dictis.

Idem ut supra

§. 194. 10. Si quis autem impediendæ electionis causam, aut alio fine schedulam albam, in qua videlicet nihil sit scriptum in urnam conjiciat, ejus nulla ratio habeatur, sed alia suffragia enumerentur, et cum iis electio stabiliatur. Qui vero id efficere ausus est, eo ipso excommunicationem incurrat, ac inhabilitatem ad officium, vel officia, quorum tunc electio celebratur.

CAPUT III.

De officialibus per scrutinium eligendis

De officialibus eligendis.

§. 195. 1. Officiales qui per scrutinium eligi debent, sunt priores, rector, ac regens collegii Sapientiæ, consiliarii monasteriorum, procuratores ad generale capitulum, substituti priorum, aut procuratorum, qui morte, vel alio modo inter celebrandum capitulum generale vacaverint, substituti procuratorum, qui ad idem capitulum generale non venerint, aut in eo fuerint reprobati, quinque generalis capituli, et sex ordinis definitores.

De electione prioris s. Crucis Collimbriensis.

§. 196. 2. Prior monasterii sanctæ Crucis Collimbriensis cum sit etiam totius congregationis præpositus generalis, eligendus erit ab omnibus patribus capituli generalis, et simul ab omnibus monasterii sanctæ Crucis habitatoribus, qui vocem habent in capitulo conventuali, capitularesque vocantur. Rector, et regens collegii Sapientiæ eligendi erunt sicut in tertia parte dicetur, priores, et consiliarii monasteriorum, et procuratores eorumdem ad capitulum generale eligentur a capitularibus cujuslibet monasterii, qui vocem habent in capitulo conventuali, definitores tum capituli generalis, cum ordinis, et procurator generalis Ulyssipponensis, si electiones fuerint ordinariæ, substitutique procuratorum supradicti eligentur a capitulo generali, ut in quarta parte dicetur.

De exclusione impeditorum.

§. 197. 3. Ad hæc tamen officia, numquam eligentur, qui aliquo juris, vel istarum constitutionum impedimento laboraverint. Inter cætera vero impedimenta, quæ utroque privant suffragio, numerari debet bonæ existimationis, ac famæ judicis declaratione amissio, mentisque infirmitas, aut inopia.

De exclusione eorum, qui alio officio funguntur.

§. 198. 4. Atque illud in primis observandum est, ut nemo quamdiu uno fungitur officio, in aliud ejusdem, vel inferioris generalis eligatur. Præterea ut non reeligatur in idem vel ejusdem generis cum eo, quo functus est. Quod quidem pro consiliariis intelligendum in eadem domo; pro prioribus vero etiam in diversis; neque enim illi proximo triennio ad prioratus reassumi poterunt: eademque erit ratio de visitatoribus. Pater autem generalis sequenti sexennio a generalatu, et primo triennio ab omni vacabit officio.

De electione præpositi generalis.

§. 199. 5. Unde in præpositum generalem eligi non poterit, qui ex legitimo matrimonio non fuerit natus, et quadraginta ætatis annos adhuc non habuerit, et adhuc non fuerit, vel prior alicujus domus, vel magister emeritus, vel saltem vicarius præsidens, annorum spatio duorum, et sexennium post quam generalis fuit, nondum finierit dummodo omnes qualitates habeant probitatis, prudentiæ, et scientiæ a jure requisitas.

De electione prioris.

§. 200. 6. In priorem cujuscumque monasterii eligi non poterit, qui non fuerit sacerdos capitularis, confessarius, et concionator; et sexdecim annos religionis nondum habuerit; et vicarii, aut visitatoris, aut procuratoris generalis Ulyssipponensis, sive Portugallensis, aut magistri novitiorum Collimbriensis, vel Mafrensis, aut magistri theologiæ munera per duo saltem annos adhuc non exercuerit, aut triginta religionis annos nondum compleverit.

De electione visitatorum.

§. 201. 7. In visitatores denique, aut in procuratores generales Ulyssipponenses, aut in vicarios cujuslibet monasterii, aut in magistros novitiorum sanctæ Crucis, aut Mafræ, eligi non poterunt, nisi canonici capitulares sacerdotes, concionatores, et confessarii, qui jam duodecim annos religionis habeant.

De electione substituti patris generalis.

§. 202. 8. Substitutus vero, et collegæ patris generalis, ordinisque definitores in nulla earum electionum, quæ fiunt post capitulum generale, quarum fuerint scrutatores, habent vocem passivam. Scrutatores quoque electionis præpositi generalis, quando generalatus depositione vacaverit, in hac electione suffragium passivum non habebunt. Cæteris tamen scrutatoribus, quarumcumque electionum, sive in capitulo generali, sive alibi fiant ex ipso officio, ac munere scrutandi vocem passivam in eisdem habere non repugnat.

De exclusione eorum qui activa, et passiva voce privati sunt.

§. 203. 9. Sed siquis voce activa, et passiva privatus fuerit, ipso facto remanebit suspensus ab officio, in quod per scrutinium erat electus; pœnitentiæ durante tempore dumtaxat, nisi ea privato ultra quadraginta dies extendatur; alioquin cum utraque voce simul amittet officium, aliusque loco illius eligetur.

De intelligentia activæ vocis.

§. 204. 10. Vox autem activa intelligitur non solum in electionibus, quæ per scrutinium celebrantur, sed

in omnibus etiam congregationibus, ubi res agitur per suffragia. Vox tamen passiva intelligitur solummodo in electionibus, quæ fiunt per scrutinium.

Caput IV.

De electorum confirmatione.

De confirmatione electorum.

§. 205. 1. Ubi primum electio celebrata fuerit, visitatores electo, si adsit ibi, præcipient, ut in cellam se recipiat. Deinde coram omnibus assignabunt spatium duarum horarum, vel quod conveniens visum fuerit, ut electi merita, et captum discutiant. Et intra hoc tempus siqui fuerint, qui electioni obsistere, et reclamare voluerint, eos plane audient, ac simpliciter sine strepitu, et figura judicii.

De aliis servandis in electionibus.

§. 206. 2. Quibus auditis, si judicaverint electum ad id muneris non esse aptum, et idoneum, aut aliquam invenerint commisisse culpam, ex contentis in capite de culpis gravioribus, vel crimen aliud propter quod voce activa, et passiva privari mereatur, electionem infirment, procedantque ad alteram. Et toties id agant quoad electionem canonicam, juxta formam constitutionum istarum conficiant, de personaque digniori provideant. Si tamen electio fuerit patris generalis, infirmari non poterit nisi a capitulo generali causa prius fuerit cognita, et judicata.

De iis, quæ electiones subsequuntur.

§. 207. 3. Transacto jam prædicto termino, si electionem canonicam; electumque ad officium idoneum esse constiterit, statim patres capituli generalis cum conventu, si electio fuerit præpositi generalis apud monasterium sanctæ Crucis celebrata, aut visitatores cum conventu, si electio fuerit prioris alterius monasterii in dormitorio congregabuntur, et ad sonitum majoris campanæ processionaliter cantantes hymnum » *Te Deum laudamus* » electum deducent ex sua cella in chorum, ubi in sede priorum, flexis genibus, positum, absoluto hymno = *Te Deum laudamus* = et facta professione, seu protestatione fidei juxta formam concilii Tridentini, visitatores ipsum confirmabunt, eo, qui præest, sic dicente.

De formula adhibenda in confirmatione electorum.

§. 208. 4. *Auxiliante Domino Salvatore Nostro Jesu Christo examinavimus processum electionis, et qualitates personæ tuæ, et quia secundum fragilitatem humanam invenimus te dignum, recte, et canonice electum, ideo auctoritate, qua fungimur, te ab omni sententia excommunicationis, vel irregularitatis, si quam incurristi ad effectum præsentem dumtaxat absolventes, concedimus tibi munus confirmationis, et confirmamus te in priorem hujus conventus N. et præcipimus tibi in virtute sanctæ obedientiæ, ut suscipias hujus onus officii, et impleas ministerium tuum, potens est enim Deus, ut augeat in te gratiam suam.*

Idem ut supra

§. 209. 5. Quod si confirmandus fuerit generalis, ubi dicitur = *priorem hujus conventus* = additur = *et generalem totius nostræ congregationis* = Quo peracto universi eum in suum priorem, pastoremque habeant, et manum ei deosculentur. Et hujus confirmationis fidem scriba conventus memoriarum libro mandabit, in quo nomen confirmati, diesque ipsius confirmationis explicetur; quam fidem visitatores, qui electum confirmarunt, subscribent.

De electionibus non fraudandis.

§. 210. 6. Postquam vero præpositi generalis, aut priorum confirmatio sancita fuerit, nemo electioni eorum, vel confirmationi reniti, aut contradicere poterit, neque in re tali audietur. Si autem electus tali impedimento implicetur, ut ante quadragesimum diem suo munere fungi non possit, factam electionem abrogent, et alteram, ut dictum est, conficiant, nisi hocce impedimentum sit absentiæ tantummodo; tunc enim si transacto termino supradicto, dignus, et idoneus judicetur; monasterii fores de more aperientur, jussusque accersiri prædicto modo confirmabitur; sed interea temporis vicarius eligetur; et postquam fuerit per juramentum confirmatus, domum gubernabit, quousque prior electus confirmetur.

De publicatione electionis prioris in alio monasterio degentis.

§. 211. 7. Si tamen electus in priorem alicujus monasterii habitaverit in alia domo, quæ adhuc visitata non fuerit, scrutatores electionis antequam publicent electum, mandabunt per epistolam suam sub pœna excommunicationis prælato illius monasterii, in quo habitat electus, ut intra terminum, quem assignaverint, ipse cum duobus primis consiliariis, quorum ultimus erit secretarius, inquirant de vita, et moribus electi, quem si repererint innodatum culpis, quæ secundum jus electionem infirmant, domi relinquent, culparumque inquisitionem a se subscriptam, clausam, et sigillatam ad scrutatores remittant; sin autem ab hujusmodi criminibus liberum invenerint,

electum ipsum statim ad locum electionis mittent, illiusque socio tradent supradictam inquisitionem, ut eam tradat scrutatoribus.

De confirmatione substitutorum.

§. 212. 8. Substitutus vero patris generalis, collegæ, definitores, et consiliarii, confirmantur absque ulla formula per solum juramentum, quod præstant de officiis suis rite exercendis; sed si forte evenerit, ut aliquis ex omnibus memoratis, canonice electus confirmationem suæ electionis absque justa causa nolit acceptare, et officio, ad quod electus est, valde necessarius sit, eum confirmatores opportunis mediis compellent, nisi tales ad id faciendum rationes reddat, ut scrutatores, vel confirmatores sibi persuadeant non esse compellendum, aut majus inde oriri posse damnum, si compellatur.

Caput V.

De vacationibus, et electionibus extraordinariis.

De vacationibus, et electionibus extraordinariis.

§. 213. 1. Quoniam prædicta officia, vel morte, vel renuntiatione, vel dispositione officialium, vel similibus modis vacare possunt, quid tunc fieri debet, hic explicemus oportet. Si ergo vacaverit generalatus quocumque ex prædictis modis ultra septem menses ante capitulum generale, substitutus ejusdem patris generalis, tenebitur in virtute sanctæ obedientiæ statim prima, vel secunda vacationis die certos facere priores congregationis, aliosque canonicos, qui ex privilegio capitulo generali interesse possunt, ut sine procuratoribus monasteriorum intra quindecim dies a vacatione in monasterio sanctæ Crucis congregentur, iidemque priores sub eodem præcepto intra præfixum diem tenebuntur advenire, nec poterunt non venire, nec adventum retardare.

De inquisitione criminum.

§. 214. 2. Postquam fuerint hi omnes congregati, præsidente priore regalis monasterii Mafrensis, constitutisque tribus visitatoribus, qui de iis tantummodo criminibus, ob quæ jus suffragii amittitur, inquirant, et cognoscant, eligetur, et confirmabitur præpositus generalis totius congregationis, eadem ratione, ac forma, quam in electionibus, et vacationibus ordinariis, eligi, confirmarique solet. Sic autem electus, et confirmatus, verus erit prior monasterii sanctæ Crucis, cancellarius universitatis, et totius congregationis generalis, eamdem habebit jurisdictionem, ac potestatem, eisdem gaudebit honoribus, et privilegiis, eademque sexennii, et alia quæcumque substinebit onera, ac si ordinarie in principio triennii fuerit electus.

De gubernio monasterii tempore vacationis.

§. 215. 3. Si tamen ea vacatio contingat intra septem menses ante capitulum generale, toto eo tempore usque ad novam electionem a capitulo generali faciendam, vicarius monasterii sanctæ Crucis domum gubernabit, eritque vicarius præsidens, cancellarius universitatis, et vice prælatus in territorio exempto ejusdem monasterii.

Idem ut supra

§. 216. 4. Congregationem vero urgent, ac gubernabunt usque ad dominicam secundam post pascham, substitutus, et collegæ patris generalis, illius quippe locum tenebit substitutus, qui quidem exinde appellabitur substitutus generalis; nullam tamen habebit, aut dignitatem, aut jurisdictionem, aut potestatem in monasterio sanctæ Crucis, vel ipsius exempto; sed tantummodo jurisdictionem habebit simul cum collegis respectu congregationis, ut eidem provideant, si forte providere opus fuerit in aliquo eventu, qui contingere possit, usque ad capitulum generale tempore consueto celebrandum, in quo etiam non substitutus, sed prior domus antiquioris præsidere debet.

Aliæ similes declarationes.

§. 217. 5. Si quoque vacaverit prioratus alicujus monasterii, ultra septem menses ante capitulum generale, statim pater generalis, et collegæ in virtute sanctæ obedientiæ tenebuntur intra quindecim dies a vacatione præsentes esse in monasterio vacante, ut per electionem a conventualibus ejusdem monasterii faciendam supradicto modo alius prior substituatur.

Idem ut supra

§. 218. 6. Si tamen accidat hæc vacatio intra septem menses ante capitulum generale, vicarius monasterii toto eo tempore domum gubernabit, venietque ad capitulum generale, et sedebit loco sui prioris: quamquam in capitulo generali præsidere non debeat, cum præsidentia ad priorem domus antiquioris devolvatur.

Idem ut supra

§. 219. 7. Eunte autem vicario ad capitulum generale ob vacationem prioratus, magister novitiorum interim monasterii curam geret, proptereaque in capituli procuratorem eligi non poterit. Idem quoque fiet respectu rectoris collegii Sapientiæ, sicut de prioribus extraordinarie vacantibus dictum est.

Idem ut supra

§. 220. 8. Verum qui substituuntur, loco vacantis prioris, si per duos

integros annos officia possideant, triennio sequenti eisdem legibus tenebuntur, quoad carentiam vocis passivæ in nonnullis electionibus, quibus tenentur alii priores, qui toto triennio gubernarunt. Si tamen prælaturam minus biennio exercuerint, ad quemcumque prioratum, et ad quævis alia officia assumi poterunt. Eademque ratio erit de illo, qui in locum vacantis rectoris sufficitur.

Idem ut supra

§. 221. 9. Si autem vacaverit aliquis consiliarius in aliquo monasterio, novi constitutio, seu electio pertinet ad capitulares ejusdem monasterii accolas præsidentibus receptioni votorum in monasterio sanctæ Crucis patre generali, et collegis; in aliis vero monasteriis priore, ac duobus immediatis consiliariis: nisi forte ibi adsint pater generalis, et collegæ, tunc enim ipsi erunt scrutatores hujus electionis. Eodem modo si vacaverit procurator generalis Ulyssipponensis, vel Portugallensis, loco illius pater generalis cum substituto, et collegis alium constituent absque scrutiniis.

Idem ut supra

§. 222. 10. Si patris generalis substitutus, aut aliquis ex collegis, vel ex definitoribus ordinis similiter vacaverit, novi electio pertinebit ad capitulares habitatores monasterii, in quo degebunt vacantes præsidentibus receptioni suffragiorum, in monasterio sanctæ Crucis, patre generali, et utroque collega, vel substituto; in reliquis vero monasteriis, priore, ac duobus visitatoribus sanctæ Crucis, si vero isti absint, duobus immediatis consiliariis.

Idem ut supra

§. 223. 11. Denique idem faciendum erit, si præfati officiales non vacent omnino, sed instante tempore alicujus visitationis ita sint impediti, ut eam obire nequeant, et alium eligere oporteat, quamquam, sublato impedimento, officia rursus sua exercere possint, ac debeant. Hujusmodi vero electi approbatio, seu confirmatio ad ejusdem electionis scrutatores pertinebit.

De exclusione ab officiis.

§. 224. 12. Qui autem loco visitatorum vacantium, vel impeditorum sufficiuntur, si re ipsa visitationem aliquam exequantur, in eadem officia sequenti triennio reelegi non poterunt, ut neque ipsi visitatores. Illud etiam ignorandum non est eum, qui loco primi collegæ substituitur, re ipsa manere secundum, cum alius jam sit electione prior: substitutus tamen quamvis extraordinarie eligatur, semper collegas præcedere.

De vocandis ad electiones extraordinarias.

§. 225. 13. Secundum est proinde, quoad electiones priorum extraordinarias vocari debent absentes, si fuerint in loco, ex quo extra quindecim dies accersiri, ac venire possint. Ad electionem vero prioris, quæ extraordinarie non fit, vel ad aliquod aliud, quod agi debeat, non vocabuntur. Quod si vocati non venerint præfatum quindecim dierum spatium, electio absque ipsis celebrabitur.

Caput VI.

De officio ac potestate præpositi generalis

De officio, ac potestate præpositi generalis.

§. 226. 1. Consentaneum est rationi, omniumque ordinum consuetudini, ut unus sit in qualibet congregatione superior, qui cæteros dirigendi, cogendique jurisdictione polleat. Ideo statuimus, ut in hac sanctæ Crucis congregatione unus sit præpositus generalis, qui simul cum collegis suis supra omnes congregationis alumnos, spiritualem, temporalemque jurisdictionem habeat.

De electione præpositi.

§. 227. 2. Hic autem erit prior monasterii sanctæ Crucis, quem capitulum generale simul cum canonicis in eodem monasterio habitantibus, et in capitulo conventuali voce gaudentibus elegerint, tempore, modo, et forma supradictis; quippe cum sanctæ Crucis monasterium sit in medio regni situm, aptius videtur, ut in eo conveniant priores capitula generalia celebraturi, cæterique religiosi quamcumque necessitatem habentes, ad illud recurrant.

De diversis ejus officiis.

§. 228. 3. Idem præpositus generalis generalatum, prioratumque geret, ac exercebit per triennium ferme a die confirmationis suæ, et vacabit semper ab utroque officio in dominica secunda post pascha, in qua cantatur vangelium= *Ego sum pastor bonus*= in ipso scilicet puncto mediæ noctis, quo prædicta dominica terminatur; statimque feria secunda sequenti, nisi dies fuerit impedita, capitulum generale inchoabitur.

De ejus vicario nominando

§. 229. 4. Si autem contigerit aliquando, ut quacumque de causa celebratio capituli generalis eo tempore impediatur, semper idem præpositus generalis vacabit ab utroque officio in prædicta dominica, sed ne congregatio in eo eventu absque superiore, et monasterium sanctæ Crucis absque gubernatore remaneat, deinceps usque ad capituli generalis celebrationem, vicarius ejusdem monasterii domum, substitutus vero generalis cum collegis, congregationem gubernabunt, sicut quando

generalatus vacat intra septem menses ante capitulum generale, ut præcedenti capite dictum est.

De cura, et gubernio monasterii ab eodem habenda,

§. 230. 5. Postquam vero idem generalis fuerit electus, et confirmatus, totius congregationis curam, regimenque suscipiet, atque ipsius visitator, morumque reformator evadet. Hanc tamen potestatem, et jurisdictionem, qua pollet, ut totius congregationis caput, tantummodo habebit cum collegis suis; nec illam valebit alteri committere, ac delegare, nisi substituto, excepto casu, quo aliquem apostatam, sive fugitivum absentem, a censuris absolvere opus sit.

De visitatione monasterii ab eo facienda.

§. 231. 6. Ad patrem generalem simul cum collegis suis spectat cætera monasteria modo, ac tempore infra dicendis visitare, priorum, et consiliariorum electiones ordinarias scrutari, electosque confirmare idoneos; hanc tamen confirmationem nunquam poterit, nisi aliquo juris, vel harum constitutionum impedimento electi fuerint innodati, denegare.

De electionibus officialium extraordinariis

§. 232. 7. Electiones quoque extraordinarias officialium, qui per scrutinium eligentur, scrutabitur, si forte aliquando fuerit in domo, ubi aliquod ex iis officiis vacare contigerit, dummodo eligendus non sit visitator monasterii sanctæ Crucis. Si quoque alicujus consiliarii, eo absente, electio fuerit celebrata, ipsam examinare, et approbare, electumque, si alterius domus incola fuerit, accersire, vel transferre ad eumdem pertinet.

De jurisdictione præpositi generalis.

§. 233. 8. Ad ipsum præterea cum collegis suis spectat judicare, ac decernere de quocumque gravamine, aut crimine, aut necessitate aliorum congregationis monasteriorum, etiam a nullo ipsorum conventuum, aut particulari persona requisitus, dummodo rei gravitas id poscat.

De consensu capituli generalis in impetratione Brevium apostolicorum.

§. 234. 9. Nullum tamen Breve, quod commune totius congregationis gubernium concernat, etiam a Sede apostolica impetrare valebit absque capituli generalis consensu, sicut in Brevi ab Alexandro VII. eidem congregationi concesso, præscribitur.

De aliis privilegiis capituli generalis.

§. 235. 10. Nec etiam poterit de iis rebus decernere, aut dispensare, quæ in his constitutionibus generali capitulo commissæ sunt, nec quidquam in definitionibus, ordinationibus, et constitutionibus immutare, aut dispensare, neque aliquas de novo concedere, quæ ad communem statum congregationis pertineant. Poterit tamen præceptum aliquod, vel mandatum commune in totam congregationem ferre, si causa gravis id postulet; vigilabitque supra prælatos monasteriorum adhuc extra visitationem, ne negligentia eorum constitutiones, et regula non observentur.

Idem ut supra

§. 236. 11. Cum vero in aliqua definitione, aut decreto generalis capituli dubitatio inciderit, eam quidem, non ex se tantum, sed adhibito quinque canonicorum consilio, qui proxime præterito adfuere capitulo, explicabit quos, si absentes fuerint, per literas consulet, illorumque sequetur consilium, alioquin nihil ejus valebit explicatio.

Idem ut supra

§. 237. 12. Nec etiam iis se rebus immiscere, etiam dum visitat, poterit, quas suis in conventibus quoad temporalia suorum monasteriorum commoda priores constituunt: neque de hac re, etiam absente priore, habere capitulum, neque suffragia accipere: neque domum quoad supplicarum expeditionem gubernare: neque quidquam procuratori, aliisve officialibus præcipere: neque aliud quidpiam efficere, quod ad domum illam regendam, vel administrandam pertineat. Si quid autem necessarium, aut conveniens fuerit rerum etiam temporalium respectu, id priori faciendum præcipient, scriptoque mandabunt, vim nullam alioquin habiturum.

Exceptiones, et declarationes super eadem materia.

§. 238. 13. Nullam quoque potestatem habebit corrigendi, visitandi, vel puniendi substitutum, aut collegas, aut definitores. Hi enim si deliquerint circa officia sua, corrigendi sunt tantummodo a capitulo generali; si vero delicta fuerint personalia, substitutus, et collegæ corripientur a vicario, et consiliariis monasterii sanctæ Crucis: definitores autem a priore, et consiliariis illius monasterii, in quo habitaverint.

Monitum ad patrem generalem.

§. 239. 14. Quin etiam patrem generalem monitum volumus, ne concessa sibi potestate abutendo, modum excedat, sed magno cum zelo religionis, leges, constitutiones, regulam, et vota observare faciat; cunctis observantiæ clausuræ, ac regularitatis in exemplum sit, choro, et cæteris communitatis actibus, quantum potest, intersit; residentiamque in monasterio sanctæ Crucis apprime servet, ad eam quippe tenentur non solum, quia prior est illius monasterii, territoriique exempti prælatus, sed etiam, quia totius congregationis præpositus est generalis, ut ibidem residens facilius providere possit, cunctis ad eum recurrentibus. Si autem

ab hujusmodi loco residentiæ sine urgentissima causa abfuerit, visitatores in eum severe animadvertant tanquam priorem.

Aliud ut supra

§. 240. 15. Cæterum quoad sanctæ Crucis monasterium, cujus est prior, se geret, illudque sicut alii priores monasteriorum ejusdem congregationis administrabit. Et quoad prioratus officium ad eum modum, quo prædicti priores, visitabitur, emendabitur, punietur, deponique poterit ab officio, sicut infra dicetur.

Idem ut supra

§. 241. 16. Ad eum denique spectat literas sodalitatis de communicatione fructuum spiritualium quibuscumque sibi placuerit erogare.

Idem ut supra

§. 242. 17. Quod si pater generalis justa aliqua de causa officium dimittere, sive renuntiare voluerit, id efficere non poterit absque definitorii, et conventus sanctæ Crucis consensu.

Caput VII.

De officio, et potestate substituti, collegarum, ac definitorum.

De officio substituti.

§. 243. 1. Cum generalis ad exequenda generalatus officia possit aliquando infirmitate, aut alio quocumque modo impediri; statuimus ut a capitulo generali per secreta suffragia eligatur aliquis ex tota congregatione canonicus, in ejusdem patris generalis substitutum. Hic autem substitutus, vel ordinarie, vel extraordinarie sit electus, primum semper habebit locum post generalem ante collegas, ac definitores ubicumque fuerint congregati.

De potestate substituti.

§. 244. 2. Ad eundem substitutum pertinet interesse definitorio, sicut cæteri conjudices: eidem præsidere cum abest pater generalis: vices agere, et locum tenere, patris generalis, quavis de causa impediti, vel ad electiones scrutandas, vel ad visitationes conficiendas, vel quamlibet rem aliam, necessitate urgente, aut tempore instante peragendam; tandemque loco ejusdem patris generalis congregationem regere quoties generalatus vacaverit, intra septem menses ante capitulum generale, vel capituli generalis celebratio impediri contigerit, sicut præcedenti capitulo fuit statutum.

De officio collegarum.

§. 245. 3. Collegæ sunt canonici duo per scrutinium a capitulo generali ex tota congregatione electi, ut simul cum præposito generali quoddam tribunal constituant, congregationemque regant. Hi parem generali potestatem habebunt in omnibus, quæ ad officium spectant generalatus, eisque pater generalis tenetur proponere quidquid ab eo tamquam generali agendum fuerit, atque illorum suffragia sequi, si ambo consenserint, si vero dissenserint, illa pars vincet, cui accesserit generalis suffragium.

De potestate collegarum.

§. 246. 4. Ad eosdem collegas pertinet simul cum generali supradictas electiones priorum, et consiliariorum scrutari; electos approbare, et confirmare; visitationes quascumque monasteriorum conficere; de quocumque gravamine per appellationem, vel recursum ad ipsos delato decernere; definitorio interesse; et circa omnia, quæ ipsis a generali fuerint proposita, definitivam sententiam ferre. Horum tamen alterutrum pater generalis prima vice, qua fuerint congregati seliget in secretarium, ut ea scribat, quæ ab ipso cum eisdem collegis fuerint ordinata. Iidem vero præcedent semper definitores, a quibus numquam visitabuntur, sicut etiam substitutus.

De numero, et officio definitorum.

§. 247. 5. Definitores quoque sunt tres canonici a capitulo generali per scrutinium ex tota congregatione electi ut monasterium sanctæ Crucis in medio triennii visitent; namque in fine triennii fit visitatio ad capitulum pertinebit generale, et ad illos visitatores alios, qui in eo eliguntur.

De monasterio ab eis eligendo.

§. 248. 6. Licet autem hi definitores ex tota congregatione sumi possint, tamen postquam ad hujusmodi munus electi sunt, in monasterio sanctæ Crucis, nec omnes tres, immo nec duo simul habitabunt; sed in suæ habitationis locum omnes tres simul alterum eligent monasterium.

De eorum potestate.

§. 249 7. Habent ergo potestatem culpas puniendi, et eorum quoque est ea, quæ reformatione indigent in monasterio sanctæ Crucis reformandi. Eam tamen potestatem aliis demandare non possunt. Si dubium aliquod circa literas, seu instrumenta visitationis oriatur, durante officii sui tempore, ab iisdem declarari, mutari, ac temperari potest, si id expedire judicaverint.

Declarationes circa eorum potestatem.

§. 250. 8. Nullatenus tamen se ingerent, neque visitatores sanctæ Crucis, neque aliorum monasteriorum in negotiis, ac rebus temporalibus, de quibus conventus in capitulo aliquid decreverint, nisi ea decreta juri, constitutionibus, vel definitionibus capituli generalis sint contraria. Cavebunt præterea

diligenter ne se ad audiendas confessiones eorum, qui in domibus, quas visitant commorantur, intromittant.

De visitationibus prohibitis

§. 251. 9. Visitatores præterquam quod tenentur sub maximo secrecto suarum visitationum negotia servare, debent etiam propriam ipsarum inquisitionem, et processum custodire. Quapropter antiquior ex visitatoribus monasterii sanctæ Crucis adfert secum ultima suffragia, seu schedulas electionum, quas publicarunt, quarumque scrutatores extiterunt; servabuntur autem hæ schedulæ, et quæcumque aliæ scripturæ ad eandem rem attinentes in quadam area tribus clavibus reserata, quarum quamlibet habebunt tres visitatores usque ad capitulum generale, ad quod eadem acta deferant; et in ejus scrinio reponentur, ut aliquo postulante, seu requirente, aperiantur. Quod si nullus aperiri postulaverit, capitulum generale, ea ita clausa, et sigillata, comburi jubebit. Neque aliquis sub excommunicationis pœna illa aperire præsumat. Neque etiam visitatores deinceps poterunt ab ullo accusari ob culpas, quas in prædictis visitationibus, vel electionibus admiserunt.

Idem ut supra

§. 252. 10. Idem definitores durante officii sui tempore, se invicem non visitant, nisi priorem sanctæ Crucis in medio triennii.

Idem ut supra

§. 253. 11. Ipse tamen visitatores alios non visitabit. Quod siquæ culpæ ipsorum visitatorum fuerint, aliis visitatoribus, dum visitant, denuntiatæ, earum punitiones ad priorem, et consiliarios ejusdem domus remittent; qui antequam visitatores recedant, de iis decernet.

Declaratio.

§. 254. 12. Cæterum hoc intelligendum est, nisi eæ culpæ sint a visitatoribus in suorum munerum administratione commissæ; nam hæ ad capitulum generale remittendæ sunt.

Alia ut supra.

§. 255. 13. Si denique substitutus vel aliquis ex collegis, et definitoribus officio voluerint renuntiare, ad capitulum monasterii, in quo degit, pertibit renuntiationem acceptare. Priusquam tamen id conventui proponatur, patris generalis simul cum collegis erit causas renuntiationis examinare, discutere, et approbare, aut reprobare, si renuntians sit substitutus, vel patris generalis simul cum substituto, et altero collega, si renuntians sit collega: si vero renuntians sit aliquis ex definitoribus, ad priorem domus in qua degit, simul cum duobus aliis definitoribus pertinebit easdem renuntiationis causas perpendere, et approbare, aut reprobare.

Caput VIII.

De officio, ac potestate monasteriorum priorum

§. 256. 1. Unicuique præfatæ congregationis monasterio unus erit prælatus localis, sive prior electus, et confirmatus modo, ac forma supradictis; qui quidem prioratum accipiet, tenebitque per triennium ferme a die confirmationis usque ad mediam noctem illius diei, quo pater generalis, et collegæ ad unumquodque monasterium visitationem, ac novam electionem celebraturi accesserint.

De officio, et potestate priorum monasteriorum.

§. 257. 2. Priores autem sic electi, et confirmati ordinariam habebunt in omnes subditos ubicumque fuerint, jurisdictionem, ac potestatem; eos, cum opus fuerit, prudenter, ac juste admonebunt, punient, increpabunt, ut leges, constitutiones, et vota observent: ipsos in qualibet tribulatione, aut infirmitate positos consolabuntur, et confovebunt: eisdem semper de cunctis ad victum, et vestitum necessariis providebunt; monasteriaque sibi credita, in spiritualibus, et temporalibus secundum juris, et prudentiæ regulas gubernabunt.

De eorum jurisdictione.

§. 258. 3. Curabunt præcipue, ut choro, missis, anniversariis, atque cæteris obligationibus monasterii plene satisfiat; officialesque subalterni munera sua diligenter compleant. Ecclesiis monasterio annexis sufficienter juxta morem, de ornamentis, vasisque sacris providebunt, et hujus rei curam habebunt specialem. Quotannis simul cum camerario singulas religiosorum cellas scrutabuntur, ut quæ desint suppleantur, et quæ non decent, auferantur. Omnibus communitatis actibus, quantum fieri potest semper aderunt, ut subditis in exemplum sint regularitatis. Residentiam in claustro stricte servabunt, nec illis extra monasterium pernoctare licebit, nisi tantum in casibus 1. parte cap. de clausura assignatis.

De eorum munere.

§. 259. 4. Conciones, quæ in ecclesia monasterii fieri solent, unoquoque anno per concionatores destribuent. Præcipuas ecclesiæ solemnitates ipsi ad altare celebrabunt capitulo veniarum, sive numquam deerunt nisi legitime impediatur. Consiliarios frequenter in consilium rerum gerendarum accersent. Capitulum conventuale circa bonorum, redditunm, et negotiorum administrationem, quoties opus fuerit, et quoties a majore parte communitatis fuerint re-

De distributione concionum.

quisiti, convocabunt, ibique proponent cuncta ad hujusmodi administrationem pertinentia.

De visitatione officinarum.

§. 260. 5. Officinas cunctorum officialium, sæpe visitabunt, ac introspicient. Famulos, qui ecclesiæ, sacristiæ, sacellis, conventuique ministrent, sicut etiam servitores, qui colinæ, inferioribusque serviant ministeriis, mercede conducent, et cum opus fuerit, foras ejicient. Cavebunt tamen a conducendis in hujusmodi famulitio, qui ob defectum, vel ætatis, vel morum, vel indolis, vel similium ad id muneris non fuerint apti, alioquin priori in culpam dabitur.

De administratione ab ipsis agenda.

§. 261. 6. Tenebuntur quoque omnia onera, ac debita ordinaria monasterii annuatim solvere, tempore suorum prioratuum non expendere plures redditus, quam habeat monasteria: ex bonis monasterii etiam in eleemosynas quotidie non erogare præter unum aureum absque facultate capituli conventualis, exceptis tantum eleemosynis consuetis; et nihil in emphiteusim dare, vel de bonis emphyteuticis disponere, vel quocumque alio modo alienare, sine prædicta capituli facultate, cæterisque juris solemnitatibus.

De litibus ab ipsis cognoscendis.

§. 262. 7. Non valebunt præterea litem ullam circa materiam, quæ valorem septuaginta aureorum excedat, movere, neque opus quodcumque præfatam aureorum quantitatem superans conficere, neque similem pecuniæ summam ex bonis communibus mutuo dare, vel accipere, neque bona, fructus, census, decimas, et alia prædicti valoris locare, quin prius id in capitulo proponant conventui, majoremque votorum numerum sequantur. Cum autem valor cujuslibet ex dictis, summam viginti aureorum superaverit, quousque ad septuaginta perveniat aureos, sequi tenebuntur consiliariorum suffragia. Qui secus fecerint, acriter puniantur.

De renunciatione ab ipsis emittenda.

§. 263. 8. Si denique prior aliquis voluerit officio cedere, ac renuntiare, id numquam faciet, absque præpositi generalis, et collegarum licentia, atque consensu conventus illius, cujus est prior.

Caput IX.

De officio, ac potestate consiliariorum

De officio consiliariorum.

§. 264. 1. Quoniam priores, licet probri, ac diligentes sint, viris doctis, ac prudentibus indigent, qui eos adjuvent, ipsis consilium præbeant, eorumque vices, cum opus fuerit, agant: decernimus, ut in quolibet monasterio statim post prioris confirmationem quatuor sacerdotes insignes prudentia, qui ejusdem prioris sint consiliarii, a majori capitularium parte per secreta suffragia eligantur, visitatoribus ipsis, qui priorem confirmarunt, electioni assistentibus.

De eorum distributione.

§. 265. 2. Horum primus erit vicarius, secundus magister scholæ novitiorum, tertius ostiarius major, quartus procurator monasterii. Ab his autem prima vice, qua in consilium sunt congregati, exiget prior juramentum servandi secretum de illis, quæ in consilio fuerint tractata, modo talia sint, quæ id postulent, vel prælatus imperet. Quod quidem juramentum præstabunt etiam cujuslibet ex consiliariis substituti.

De eorum tribunali.

§. 266. 3. Porro consiliarii, jam electi, et approbati, atque juramento explendi munera sua confirmati, quoddam simul cum priore constituunt tribunal, quod consilium, sive *consiliatura* vocatur. In hoc autem consilio votum habebunt definitivum prior, et consiliarii circa omnia, quæ ibidem fuerint proposita, discussa, et judicata: prioresque tenebuntur exequi omnia, quæ a majori parte consilii fuerint ordinata.

De eorum jurisdictione.

§. 267. 4. Proponentur vero, ibique judicabuntur, ac decernentur novitiorum examina, et inquisitiones; sed attamen ante receptionem novitiorum ipsa examina, et inquisitiones generali remittantur, et absque ejus approbatione nullus recipiatur, ut dictum remanet p. 1. cap. 2. §. 2. Proponentur quoque, ibique judicabuntur religiosorum ob crimina jam memorata, correctiones, et punitiones: officialium subalternorum electiones: administratorum villarum nominationes: emphyteutarum ad hypothecam in bonis emphyteuticis constituendam supplicationes: ecclesiarum, seu beneficiorum præsentationes, nisi longa consuetudine ad solum priorem, vel ad totum conventus, sive monasterii capitulum spectent, pecuniarum, et rerum in qualibet monasterii officina acceptarum, et expensarum rationes. Et cætera hujusmodi, quæ in his constitutionibus priori cum iisdem consiliariis committuntur; et omnia, quæ in consilio discussa fuerint, ac decreta scribentur ab ostiario majori in quodam libro ad id destinato, et apud ipsum custodito.

De eorum præsentia adhi-

§. 268. 5. Consiliarii quoque, absente priore, loco illius præerunt in qui-

hends in singulis actis. buslibet communitatis actibus, primum vicarius, deinde cæteri ordine supradicto; omnibus vero absentibus, præerit hebdomadarius, etiam cum domi fuerit prior; si enim a monasterio sit absens, servabitur, quod in capite de officio vicarii dicetur.

De eorum suspensione. §. 269. 6. Nullus autem consiliariorum prioris tantum auctoritate deponi, suspendive ab officio poterit, neque ipse illo se abdicare, priusquam ab omnibus capitularibus coram priore in capitulo causa expendatur; tunc enim si majoris partis sententia consiliariorum quempiam, aut omnes simul deponendos, vel suspendendos esse ab officio, vel renuntiationem admittendam esse decreverint, ita fiet, eoque in posterum non fungentur. Quo in casu alius, aut alii modo supradicto a conventu eligentur; cui electioni præerit pater generalis, si præsens fuerit; eo vero absente, servabitur, quod jam dictum manet.

De nominatione ab ipsis facienda ad munera subeunda in monasteriis. §. 270. 7. Quoties vero prior a monasterio discesserit, aut quemquam ex consiliariis ab eodem abesse, aut ita impediri contigerit, ut per dies aliquot munus suum obire non valeat, prior cum aliis consiliariis, alium, vel alios non privatos activa, et passiva voce nominabit, qui absentium vices substituant; ita ut consiliarii semper quatuor existant. Qui vero in hunc modum fuerint nominati, vices absentium in omnibus substituent: non tamen præerunt in actibus communitatis. Consiliarii demum in officio permanebunt, quousque novus eligatur, et confirmetur prior per electionem ordinariam.

Caput X.

De officio vicarii

De officio vicarii. §. 271. 1. In vicarium cujuslibet monasterii eligetur tantummodo canonicus ille, qui non solum prudentiam, et qualitates supra requisitas habuerit, sed etiam majorem communitatum partem sequi valeat. Hic enim primum semper habet locum post priorem in quocumque communitatis actu, et prioris absentis vices gerit in omnibus, ut de re quacumque necessaria provideat, prout idem prior efficeret, si præsens esset.

De ejus jurisdictione. §. 272. 2. Unde si priorem monasterio abesse contigerit, universam illius domus potestatem tam in spiritualibus, quam in temporalibus exercebit perinde, ac ipse proprius prior, si adesset, exceptis tantum aliquibus casibus a priore, justa de causa, sibi ipsis reservatis, antequam e monasterio egrediatur. Omnem itidem jurisdictionem canonicam, et legitimam, quam prior ipse suis habebat in ecclesiis, atque parochiis quoad forum internum, et externum obtinebit.

§. 273. 3. Dum autem prior ita est absens, non potest vicarius a monasterio extra illud dormiturus discedere nisi de licentia conventus, quam iste solummodo ad paucos dies, et ob negotium aliquod grave concedet. Et cum prior a monasterio eadem die reversurus abscesserit, interea temporis, qui loco illius præest, non mutabit, nec dispensabit quidquam a priore in rebus constitutis; nec rem aliquam de bonis temporalibus conventui proponet, nisi urgens cogat necessitas. De vetita dormitione extra monasterium.

§. 274. 4. Nec etiam fas erit vicario de culpis inquirere admissis antequam domo discessisset prior; qui cum redierit, vicarium, si quid se absente personaliter deliquisse compererit, reprehendet, puniet. De ejus potestate super inquisitione culparum.

§. 275. 5. Ad vicarium tamen pertinet quamis in monasterio prior adsit, hebdomadæ officia distribuere, ac scribere in tabula, quæ *Pauta* solet nuncupari, ut in capitulo sabbathi legatur. Quin etiam priore infirmitate, aut aliter impedito, vicarius efficere, ac ordinare valebit ea, quæ ab eo sibi fuerint commissa. De distributione officiarum ab eo facienda.

§. 276. 6. Ejusdem quoque est non solum curare, ut officia divina suo ordine, et absque syncopis dicantur; sed etiam assignare, quæ ad mensam in refectorio legenda sunt, nempe regulam m. p. Augustini feria secunda, cujuslibet septimanæ, homilias super evangelium diebus dominicis, constitutiones ordinis duabus saltem vicibus quolibet anno, scripturam sacram, vitam Christi, aut sanctorum, et alia hujusmodi. De distributione mensæ ab eo facienda

§. 277. 7. Cæterum absente priore, ac vicario, vices ejus tenet consiliarius secundus, et inde usque ad ultimum successive; omnibus vero absentibus, præerit hebdomadarius. Declaratio specialis.

Caput. XI.

De officio magistri scholæ novitiorum.

§. 278. 1. In magistrum novitiorum his eligetur canonicus, in quo cum vitæ sanctitate docendi peritia, et cum auctoritate, et gravitate comitas, De officio magistri scholæ novitiorum.

et mansuetudo reperiantur, ut tanto muneri recte gerendo par esse possit.

De officio magistri. §. 279. 2. Et quoniam magister semper, quoad fieri potest, comitari debet novitios, ad hoc munus assumi non poterunt canonici, qui choro, et cæteris communitatis actibus interesse ordinarie nequeant. Et ob eamdem causam magister novitiorum sanctæ Crucis, vel Mafræ, vel similium confessionibus sæcularium audiendis frequenter non implicabitur, neque in substitutum patris generalis, aut collegam, aut ordinis definitorem eligi poterit.

Idem ut supra. §. 280. 3. Ei autem præcipue incumbit novitios diligenter instruere de iis, quæ ad institutum, mores, et ordinis cæremonias pertinent, eosque ad omne genus virtutum recte instituere, ac erudire. Illos propterea observare faciet omnia, quæ in capite *de novitiorum schola* præscripta sunt: studebitque intimos eorum sensus, et effectus internoscere, quod quidem ad eos recte instituendos ei magno erit præsidio.

Idem ut supra §. 281. 4. Cavebit maxime ne unquam sint otiosi, et liberam colloquendi inter se consuetudinem, aut solutam quamdam familiaritatem præsertim cum professio minime permittet, quin potius magnam decentiam, urbanitatem, et honestatem secum invicem observare compellet.

Idem ut supra §. 282. 5. Curabit præterea, ut regulam memoriæ mandent, illisque explicabit quænam in illa sint substantialia, quænam accidentalia, quæ cum violantur reatum culpæ mortalis, quæ venialis, vel etiam nullum inducunt. Et cum erraverint, sive deliquerint, eos placide, ac leniter increpabit, aliquando tamen eis pœnitentias imponet, etiam nulla præcedente culpa, probationis causa.

De juramento præbendo super relevationibus faciendis. §. 283. 6. Capitulum veniarum unaquaque saltem hebdomada ipsis faciet: ab eisque in primo capitulo, cui adfuerint, post habitus receptionem, juramentum exiget, quo se obligent ad nullo unquam tempore; et si non profiteantur res honorem totius religionis, vel alicujus religiosi particularis spectantes aliis personis extra congregationem existentibus revelandas. Quod quidem juramentum libro ad id destinato scribetur, et ab eodem jurante subsignabitur.

De visitatione cellularum ab eo facienda. §. 284. 7. Operam quoque dabit, ne ipsis aliquid ex necessariis desit: eorum cubicula frequenter inviset, eisdem semper invigilabit: ac ideo cellam habebit in eodem novitiorum dormitorio, quod noctu semper claudetur.

De modo agendi cum novitiis. §. 285. 8. Verum idem magister non ita circa novitios occupabitur, ut professos, qui in eadem versantur schola, ad partem sollicitudinis suæ pertinere non meminerit. Quin immo circa istos præcipue debet invigilare, tum quia non minus laudabile est quæsita diligenter tueri, quam quærere; tum etiam quia quælibet labes in novis professis periculosior, ac perniciosior est, quam in novitiis.

Idem ut supra. §. 286. 9. Quapropter maximam debet curam adhibere, ut novi professi non solum doctrinam, disciplinamque anno probationis haustam firmiter conservent, sed etiam in religione, ac virtute in dies proficere studeant; et hujus rei gratia eos, cum opus fuerit, intra, et extra capitulum admonebit, corripiet, puniet, et omnia, quæ in prædicto capite de novitiorum schola ordinata sunt, adamussim observare faciat.

Caput. XII.

De officio ostiarii majoris.

De officio ostiarii majoris. §. 287. 1. Ad ostiarium majorem præter consiliarii munus pertinet claves habere januarum ecclesiæ, et omnium illarum, quibus ad monasterium ingredi, vel e monasterio egredi quicumque solent (excepta ejus, qua ingrediuntur currus, hanc enim habebit procurator) easdemque aperire, et claudere temporibus suis, et ipsas noctu priori tradere, vel cui prior mandaverit.

De custodia clavium ab ipso habenda. §. 288. 2. Ejusdem est claves primo mane repetere, et ubi ad primam pulsatum fuerit, cum fratre, aut famulo sibi a consiliariis assignato aperire fores ecclesiæ, deinde claves ecclesiæ relinquet majori sacristæ, ut ecclesiam aperiat, claudatque interdiu temporibus consuetis: et in initio noctis post clausam ecclesiam, eas iterum ad priorem deferat.

De eorum consignatione in cellula prioris. §. 289. 3. Claves autem januæ, per quam ingrediuntur currus relinquentur converso, aut famulo ad id muneris per consiliarios destinato: qui quidem semper ibi debet permanere, ut eam custodiat, aperiatque quoties opus fuerit, sed illico in noctis principio eam claudet; et statim ac hora undecima sonuerit (usque tunc enim claves in propria manu detinere poterit) eas in prioris cella reponet, inde

auferendas de ipsius prioris licentia quacumque noctis hora, si necessitas aperiendæ januæ urgeat. Ipse vero notitiam quærentium ad quæsitos quacumque diei, vel noctis hora deferre debet.

De tempore quo ad januas monasterii sese recipiet.

§. 290. 4. Ad præcipuam vero monasterii januam ostiarius major statim post orationem matutinam, vel capitulum sabbathi se recipiet, ibidemque muneri suo satisfacturus permanebit; personarum ad monasterium cujuslibet negotii causa confluentium rationes expediet: supplicationes, epistolas, mandata, et cætera hujusmodi, quæ illuc pervenerint, ad priorem, et alios, quibus fuerint transmissa, deferret, illorumque responsa quærentibus reddet.

De iis comitandis, qui monasterium ingrediuntur.

§. 291. 5. Personas conspicuas, aut nobiles loquendi gratia cum priore, vel quolibet alio religioso in monasterio venientes urbane comitabitur usque ad locum, ubi quæsitis loquantur. Plebejos vero, cæterosque homines inferioris conditionis minime sinet in dormitoria ingredi; sed quæsitos vocabit, ut in loco apto iisdem quærentibus loqui valeant. Erga omnes tamen se urbanum, affabilem, et religiosum maxime exhibebit. Quod itidem minores ostiarii sedulo observabunt.

De tractatione religiosorum peregrinorum.

§. 292. 6. Religiosos peregrinos, qui ad monasterium venerint, quique videantur cum debita licentia peregre ambulare ad refectorium ducere valebit prima vice dumtaxat; si enim deinceps inibi comedere, aut in monasterio permanere debuerint, id nonnisi de licentia prioris fiet.

De eleemosyna pauberibus facienda.

§. 293. 7. Idemmet ostiarius major eleemosynas pauperibus juxta consuetudinem distribuendas non solum a priore, sed etiam a camerario, ac refectorario postulabit, accipiet, et administrabit. Dormitorii portas dormitionis tempore claudi, et cum a somno excitati fuerint religiosi aperiri curabit. Januam vero principalem silentii tempore claudet, cæterisque temporibus reserabit.

De socio ostiarii.

§. 294. 8. Eidem quoque ostiario dabunt prior, et consiliarii socium, vel socios, et famulos quotquot fuerint necessarii, ut eum adjuvent, locum ipsius aliquando suppleant, et cum opus fuerit, quælibet mandata deferent opportuna.

Caput XIII.

De officio procuratoris.

De officio procuratoris.

§. 295. 1. Ad procuratorem monasterii præter consiliarii munus pertinet ex mandato, vel facultate prioris negotia temporalia, quæ ad victum spectant, procurare. Sacristiæ de thure, cera, oleo, nec non pane, ac vino ad usum altaris providere: panem, vinum, carnem, pisces, legumina, oleum, et quæcumque ad victum fuerint necessaria non solum conventui, sed etiam hospitibus, et famulis, et servitoribus suppeditare.

Idem ut supra.

§. 296. 2. Ad eumdem spectat oleum, sufficiens ad quæcumque monasterii, et ecclesiæ candelabra conferre, atque servitores colinæ, et quoscumque inferioris ordinis famulos regere; cæteros enim altioris ordinis famulos regent cæteri officiales, ut ostiarius, sacristæ, infirmarius, unusquisque scilicet eos, qui ad suam pertinent officinam.

De iis, quæ sine licentia facere non potest.

§. 297. 3. Sed neque procurator, neque officialium quilibet sine prioris consensu famulum, aut servitorem quemquam admittere, vel dimittere valebit. Omnes tamen respective curabunt, ut singulis mensibus anni cuncti domus familiares pœnitentiæ sacramentum, et Eucharistiæ sumant, christianam doctrinam probe sciant, nullique diebus festis e monasterio egredientur, quin prius missam audiant.

De aliis a procuratore faciendis.

§. 298. 4. Ejusdem procuratoris est non solum quotidie post primam officinas sibi demandatas adire, illisque de re quacumque necessaria providere, sed etiam monasterii villas, cæteraque hujusmodi prædia aliquoties invisere, quid ibi fiat, vel fieri necesse sit examinare; quomodo villarum administratores, ac servitores se gerant introspicere, et omnia, quæ suam facultatem superaverint, prælato narrare, ut cunctis juste provideat.

Idem ut supra

§. 299. 5. Idem procurator singulis mensibus pretia rerum, et fructuum quos vendiderit, in rei communis theca nummaria reponet: et ex eadem pecunia nihil expendet, antequam in laudato scrinio reponatur, neque ex rebus, aut fructibus, qui domui sunt necessarii, vel apti, quidquam sine prioris jussu venumdabit.

Idem ut supra

§. 300. 6. Eidem tamen procuratori singulis mensibus ad impensas victualium pecuniam dabunt rei commu-

nis, seu thecæ nummariæ clavicularii; sed ipse receptæ pecuniæ ex tabulis, accepti, et expensi, quas confecerit, sicut etiam fructuum ex administratoribus villarum acceptorum, rationem in fine cujuslibet mensis priori, consiliariisque reddet; hujusmodi vero rationum procuratoris a priore, et consiliariis jam approbatarum summam camerarius, et scriba conventus colligent, transcribentque in librum accepti et expensi totius domus, ut in fine cujuslibet anni totius rei communis rationes prælato, et consiliariis plene reddantur.

Caput XIV.

De officialibus qui a priore, et consiliariis vocaliter eliguntur.

De officialibus vocaliter electis.

§. 301. 1. Præter supradictos officiales, sunt etiam alii, qui singulis monasteriis a priore, et consiliariis ad diversa ministeria voce tantum nominabuntur: nimirum, sacrista, magister cæremoniarum, cantores, magister cappellæ, camerarius, scriba conventus, depositarius, chartophilax, bibliothecarius, cellerarius, dispensator, et villarum, ac prædiorum administratores.

Animadversiones generales, circa eos.

§. 302. 2. Circa hujusmodi officiales, antequam de singulis dicatur, sunt nonnulla generatim observanda. Primum est priorem, et consiliarios eniti debere, ut seligant canonicos ad ea munera, quæ illis commendant idoneos, non enim omnes omnibus sunt apti ministeriis.

De pietate, lænitate, et aliis virtutibus ab ipsis colendis.

§. 303. 3. Unde in sacrista præcipue spectanda est pietas, ac devotio, in magistro cæremoniarum, cantoribus, et magistro cappellæ præter peritiam ejus rei, quam profitentur, lænitas, ac patientia in docendo, aliosque dirigendo efflagitatur: in hospitario, et infirmario, charitas præsertim exigitur: in camerario, depositario, chartophilace, scriba conventus, et aliis præter fidelitatem, industria, ac diligentia requiruntur.

De eorum publicatione.

§. 304. 4. Secundum est, eos, officiales, et si a prioribus, et consiliariis simul creentur, a solo tamen priore in capitulo publicari, ubi ministeria, ad quæ sunt electi, eisdem commendat, ab eisque juramentum exigit de fidelitate servanda, rebusque sibi creditis diligenter custodiendis.

De eorum duratione in officio.

§. 305. 5. Tertium est, tempus, quod dicti officiales durare debent, pendere ex arbitrio prioris, et consiliariorum, usu tamen, et consuetudine nonnullos eorum toto triennio in officio perseverare, et sacrista, camerarius, et chartophilax, et alios interdum per quatuor menses, interdum per octo, et aliquando etiam per annum, aut annos officia retinere.

§. 306. 6. Quartum est, prædictos officiales, non omnes in omnibus monasteriis necessarios esse, aut eligi solere, sed in majoribus tantum. Immo et in his aliquando uni, eidemque canonico duo, vel plura ex dictis officiis demandari possunt; cum, scilicet, unum aliorum exercitia non impedit. De monasteriis in quibus eligendi sunt.

§. 307. 7. Ultimum est in singulis officinis habendum esse librum, in quo scriptæ sint res omnes cujuscumque generis, ac materiæ ad earum usum, ac servitium pertinentes. Et hunc librum a priore, præteritoque officiali tradendum esse illius successori, præsente scriba conventus, qui diligenter inspiciat an aliquid a primo officiali deperditum, vel consumptum, vel etiam additum fuerit; ejusque rei fidem faciet in eodem libro, cui ipse cum vetere, ac novo officiali simul subscribet, eumdemque statim deferet ad prælatum, ut pro ratione diligentiæ, vel negligentiæ adhibitæ in tractanda supellectili suæ officinæ ipsum laude afficiat, vel pœna. De libris custodiendis.

Caput XV.

De sacrista majori.

§. 308. 1. Ad sacristam in primis spectat, quam diligentissime custodire sanctorum reliquias, aurum, argentum, ornamenta, vasa sacra, omnemque supellectilem usui ecclesiæ destinatam, ut omnia secundum tempora, consuetudinem, priorisque mandatum ad Dei cultum in custodia, puritate, venerationeque debita semper habeantur. Non poterunt tamen sub pœna culpæ gravis quidpiam foris commodare, etsi iis, quæ ad servitium ecclesiæ pertinent, absque prælati licentia speciali. De sacrista majori.

§. 309. 2. Illius est per singulas hebdomadas, et quoties opus fuerit, sanctissimam Eucharistiam renovare, eam pœnitentibus ministrare, sacrarium, in quo eadem sanctissima Eucharistia asservatur, quam mundissimum semper habere; claves ecclesiæ, et sacristiæ interdiu apud se tenere, atque illarum fores claudere, et aperire temporibus consuetis, donec, noctis initio adveniente, easdem claves majori De ipsius muneribus.

tradat ostiario in cella prioris reponendas.

Idem ut supra — §. 310. 3. Ipsius est quoque non solum efficere, ut omnia, quæ ad celebrandas missas sunt necessaria quotidie summo perentur mane; altaria sint semper decenti modo ornata, et ecclesia frequenter a quibuslibet fæcibus, ac sordibus abstergatur, in solemnitatibusque solemniter adornetur; sed etiam particularibus monasterii sacellis de re quacumque necessaria providere.

Idem ut supra — §. 311. 4. Ad eumdem spectat etiam curare, ut omnibus cappellis, anniversariis, et missis, ad quas tenetur monasterium, plene satisfiat. Propterea que librum quemdam habebit, in quo scriptæ sint cunctæ hujusmodi cappellæ, anniversaria, et missæ tam cantandæ, quam submissa voce dicendæ, in codemque libro annuatim præfatæ satisfactionis fidem faciet a se subscriptam ac juramento firmatam, ut horum omnium singulis annis priori, et consiliariis rationem reddat, omnique tempore constare possit.

Idem ut supra — §. 312. 5. Ut autem sacrista majores omnes ecclesias quam mundissimas semper teneat, assignabitur ei socius, sive sacrista minor, qui eum adjuvet: habebitque sub regimine suo famulos decentes, ac bonis moribus instructos quotquot fuerint necessarii, ut acolythi sint missarum, ecclesiam verrant, lampadibus oleum infundant, vasa ecclesiæ abluant, et cætera hujusmodi peragant, quæ sibi fuerint injuncta.

Idem ut supra — §. 313. 6. Præterea ad sacristam quoque pertinet missarum, quæ in monasterio dici petuntur, eleemosynas accipere, quarum nihil ipse dispensabit, neque expendet; quin potius in arcam, sive capsulam obseratam, et habentem rimulam more vasculi, quod Lusitane *mialheiro*, Italice *dindarolo* vocatur, ea omnia mittere tenebitur, nihilque hujus pecuniæ sub reatu pœnæ mediocris foris relinquet, atque sub eadem pœna ad domum facultatis, sive rei communis eamdem arculam tertio quoque mense deferre tenebitur, ubi ab eis aperietur, qui rei ipsi communi præsunt, qui et claves ipsius capsulæ in arca communitatis asservabunt, et pecunia, quæ inventa fuerit, numerabitur, et in libro feretur accepti, atque in opera sacristiæ ex prioris, et conventus ordine dispensabitur. Prior autem, qui hoc observare non fecerit, pœnam culpæ gravis incurret.

Caput XVI.

De magistro cæremoniarum, cantoribus, et magistro cappellæ.

§. 314. 1. Magister cæremoniarum maximo zelo, ac studio ecclesiasticas cæremonias observabit, observareque faciet, eas præsertim, quæ pertinent ad cultum divinum, processiones, missæque sacrificium cum publice celebratur; huic enim semper aderit, vel ipse, vel substitutus illius, ut celebrantes, ac ministrantes dirigat. — De magistro cæremoniarum

§. 315. 2. Idem præterea docere, ac instruere tenebitur eos, qui noviter in altari epistolas, vel evangelia decantare, vel primum sacrum facere debent. Nullusque canonicorum aliquid ex prædictis exercere poterit, nisi a magistro cæremoniarum prius fuerit examinatus, et approbatus. — De ejus munere.

§. 316. 3. Eidem quoque prior, et consiliarii dabunt aliquot substitutos in eisdem cæremoniis peritos, qui eum adjuvent, ac substituant, quibus etiam sicut magistro, omnes sub pœna culpæ mediæ in regimine cæremoniarum obtemperabunt. — De ejus jurisdictione.

§. 317. 4. Cantores in quolibet monasterio tres, vel quatuor ex peritioribus nominabuntur, horum primus dicetur major, chorumque reget, ac gubernabit, eo tamen absente, reget secundus, deinde tertius, deinde quartus. Eum vero, qui chorum rexerit, sequentur cæteri canonici, seu alte, seu prolixe, seu accelerate præeuntem. — De cantoribus.

§. 318. 5. Sed ne perturbatio contingat in cantu, seu dissonantia, operam dabunt cantores præfati, ut officium divinum semper distincte, et juxta punctorum distinctionem, seu pausas dicatur; utque omnes simul incipiant, ac terminent. Et tam ea, quæ recitantur, quam quæ canuntur, eo tono dicantur, qui non sit canentibus, recitantibusve nimium difficilis, aut molestus. — De eorum officio.

§. 319. 6. Cantor itidem major curam habebit librorum, qui ad plane canendum sunt ordinati; cæterarumque rerum ad chorum spectantium: lectiones in matutinis canendas inter canonicos distribuet. Subcantores ad quascumque solemnitates nominabit, ac diriget: eidemque solus prior, et vicarius, vel in eorum absentia, consiliarius chori præses præcipere valebit, ut chorum altiori, vel submissiori, vel tardiori, vel celeriori tono ducat. — Idem ut supra

De magistro cappellæ.

§. 320. 7. Præter memoratos cantores erit etiam in quodam monasterio quidam magister cappellæ, qui canonicos a prælato designatos docebit cantum figuratum, planum quippe docebunt supradicti cantores; præeritque, ac reget canentes ubicumque cantu figurato usi fuerint.

Caput XVII.

De camerario

De camerario.

§. 321. 1. In camerarium seligetur canonicus ille, qui non solum fidelis, sed etiam valde providus sit, ac industrius; hoc enim officium maximi est momenti. Camerarius siquidem habebit secundam clavem communis arcæ nummariæ, quæ in singulis monasteriis esse debet: cunctos monasterii redditus coram scriba conventuali recipiet; et cuncta monasterii debita, omniumque famulorum stipendia solvet.

De ejus muneribus.

§. 322. 2. Omnia, quæ ad ecclesiæ, cujuslibetque sacelli ornamenta, religiosorum, ac famulorum vestitum, et reliquum monasterii usum sunt necessaria coemere faciet, ex priorisque ordine dispensabit. Conventui de vestibus, calceis, omnique supellectili consueta diligentissime providebit juxta modum in capite XIII. parte 1. præscriptum, ita ut nemini quidquam desit, alioquin a prælato severe corripiatur.

Idem ut supra

§. 323. 3. Religiosorum vestes, quæ lavari solent singulis feriis secundis abluendas congeri faciet; sabbathis vero, aut quantocius fieri possit, cubiculatim distribui, ob idque operam dabit, ut omnes hujusmodi vestes, aut panni signo aliquo notentur, unde suus cuique reddi sine errore valeat. Vestes quoque novitiorum sæculares asservabit, ut illas, qui professionem ipsi emiserint, ex prioris mandato in pauperes distribuat; si vero non emiserint, eisdem reddat. Ea propter canonicum alium nominabunt prior, et consiliarii, qui camerarium in prædictis adjuvet, illius sit substitutus, vestariusque dicatur.

Idem ut supra

§. 324. 4. Camerarius propterea quemdam habebit librum a priore subscriptum, et consignatum, in quo non solum scribat quidquid receperit, et expenderit ipse, sed etiam colligat summam expensarum cujuslibet alterius officinæ. Et in fine cujusque anni simul cum scriba conventus priori, consiliariisque rationem reddant totius rei communis acceptæ, et expensæ, nec non etiam debiti cujuslibet activi, et passivi; in eodemque libro scriba conventus fidem faciet approbationis, aut reprobationis a prælato, consiliariisque factæ, quam fidem subscribent omnes.

Idem ut supra

§. 325. 5. Ne autem quindenniorum solutio nimium sit onerosa, tenebitur camerarius singulis annis reponere in quodam scrinio intra communitatis arcam clauso, decimam quintam partem redditunm ad quindennia spectantium suo tempore solvenda. Pater vero generalis, et collegæ hanc summam quindenniorum in singulis monasteriis liquidam faciet, ubi facta non fuerit, aliter enim jam facta dirigatur. Visitatores de hujusce rei observatione inquirent.

Idem ut supra

§. 326. 6. Ad camerarium quoque spectat, cum aliquis canonicus, aut conversus obierit, intra decem dies post obitum simul cum scriba conventus inventarium facere omnium rerum, quæ ad illius usum pertinebant, ipsumque deferre ad prælatum, qui aurum, argentum, pecuniam, vestes, lectique mobilia, in commune vestiarium tradet camerario. Libros communi bibliothecæ applicabit; et cætera illius utensilia distribuet canonicis, ut missas pro anima defuncti celebrent juxta stipendium diœcesis consuetum.

Caput XVIII.

De scriba conventus, ac depositario

De scriba conventus.

§. 327. 1. Scriba conventus tertiam habebit arcæ communitatis clavem: et cujuslibet pecuniæ, quæ ibi reponatur, vel inde extrahatur, fidem portabit in libro quodam ibidem clauso. Cunctos redditus monasterii conscribet in libro alio a priore subscripto, qui liber præbendæ appellari consuevit, ut eidem libro rationes expensarum annuatim conformentur. Et easdem rationes simul cum camerario, penes quem liber ipse existet, singulis annis conficiet, ac reddet.

De officio scribæ.

§. 328. 2. Scriba quoque habebit librum authenticum, in quo tenebitur ex officio scribere omnia, quæ in capitulis conventualibus fuerint tractata, et decreta, et in capitulo proxime sequenti eadem conventui recitare: quæ quidem a priore, et immediato consiliario deinde subsignabuntur. Alium itidem habebit librum, in quem fideliter transcribet, non solum capituli generalis, ac definitorii determinationes, sed etiam quascumque epistolas, vel ordinationes,

sive regias, sive pontificias, et similes ad monasterium venientes, aut spectantes.

Idem ut supra. §. 329. 3. Idem præterea schedulas solutionum cujuslibet pecuniæ monasterio debitæ scribet, et a priore, camerarioqne subscriptas solventibus tradet. Mandata cujuscumque procurationis, vel ad lites movendas, vel ad pecunias mutuo suscipiendas, vel ad quæcumque negotia, quæ communitatem spectaverint gerenda, exarabit. Et postquam a priore fuerint subsignata, sigillo muniet conventuali. Nominationes demum, seu, ut vulgo dicitur, præsentationes ecclesiarum, et beneficiorum ad jus patronatus monasterii spectantium conscribet, et a priore subscriptas sigillabit.

De depositario. §. 330. 4. Depositarius dato fidelitatis juramento, servabit in quodam scrinio a se clauso, cunctam pecuniam singulorum monasterii religiosorum particularium, quæ ad ipsorum usus particulares destinatur: huic enim depositario singuli custodiendas tradent quascumque pecunias, vel ex missarum, et concionum eleemosynis, vel ex annuis sæcularibus, aut ecclesiastieis pensionibus, vel ex cathedrarum minervalibus, vel ex offi iorum stipendiis, vel doctoratus emolumentis, vel ex alicujus libri a se compositi lucris provenientes, vel quocumque alio modo peculiariter acquisitas.

De munere depositarii. §. 331. 5. Idem vero depositarius quemdam habebit librum, in quo sigillatim, ac nominatim scribet quidquid pecuniæ in depositum ab unoquoque acceperit, et quidquid unicuique inde reddiderit. Nihil tamen ex hoc deposito depositarius, aut quilibet alius extrahere poterit sine consensu illius, ad cujus pertinet usum; ut autem quis pecuniam extrahat, quam ibi deposuerat, prius licentiam prælati obtinere debet.

Caput XIX.

De chartophilace, ac bibliothecario

De chartophilace. §. 332. 1. Chartophilax curam geret chartophilacii, in quo scripturas, et omnium donationum monumenta, quæ monasterio facta sunt, videlicet censuum vitalitiorum, quos *Prazos* vocant; emphyteusium; emptionum, et venditionum contractus a monasterio legitime celebratos; nec non ecclesiarum ad monasterium pertinentium quælibet documenta, ut jus ipsarum semper innotescat; et omnium rerum titulum, vel titulos, ac sententias ad monasterium spectantium maxime asservabit.

§. 333. 2. Habebit item in chartophilacio librum aliquem, sive libros, qui Bullarum omnium, Motuum propriorum, Breviumque apostolicorum ad hujus congregationis, aut alicujus monasterii commune bonum pertinentium, nec non rescriptorum, ac literarum regum, aut eorum vices agentium authentica exemplaria contineant. Sed non minorem sollicitudinem adhibebit in scripturis, chartis, ac titulis antiquis servandis, et conservandis, quam in novis congerendis, et authentice describi faciendis; ut jus monasteriis firmum semper consistat. De officio chartophilacii.

§. 334. 3. Idem præterea tenebitur, quoties aliquod vacaverit beneficium, sive ecclesia ad jus patronatus monasterii spectans, priorem statim, vel conventum monere, ut opportuno tempore ad ipsam ministri habiles nominentur, seu præsententur, ad idque muneris ex eadem congregatione canonici in primis seligantur. Et postquam sic præsentati fuerint ab ordinario confirmati, hujusmodi confirmationum chartas, et sententias perquirat in chartophilacio reponet, servabitque, ut jus patronatus in monasterio firmiter perseveret. Idem ut supra.

§. 335. 4. Tenebitur etiam lites quascumque ad monasterium spectantes instruere, illarum documenta parare, hujusmodique instructiones procuratoribus, et consultoribus promere. Nullam tamen poterit litem movere absque prioris, et conventus facultate, neque librum, aut scripturam, aut titulum chartophilacii extraneis conspiciendum, vel transcribendum præbere, nisi jure compulsus, aut ex ordine superioris. Nemo autem præter chartophilacem, aut prælatum sub excommunicationis pœna librum, vel scripturam, vel titulum quempiam ex chartophilacio extrahere valebit. Idem ut supra.

§. 336. 5. Chartophilax demum ex superioris, et consiliariorum mandato, aut consensu a monasterio egredietur, cum opus fuerit, ut laudemia conquirat, census, vel emphyteuses temporaneas, seu vitalitias renovet, et quælibet negotia ad chartophilacium spectantia conspiciat, gerat, procuret. Idem ut supra.

§. 337. 6. Bibliothecarius curam geret communis bibliothecæ: eam frequenter mundare faciet: libros illius dinumeratos habebit: damnatos, sive prohibitos quadam clave occludet: nullatenusque sinet ex hac bibliotheca li- De bibliothecario.

brum quemlibet extrahi absque legitima facultate, aut extractum ultra permissum tempus retineri. Solus autem superior ut extrahantur licentiam concedere poterit canonicis concionatoribus, aut lectoribus, in plures dies, vel etiam menses; cæteris vero ad octo tantum dies: id tamen constare semper debet bibliothecario, qui quidem ad tres solummodo dies eamdem quoque licentiam dare valebit.

De libris in bibliotheca habendis.

§. 338. 7. In communi vero bibliotheca erunt saltem (ad idque sub gravi pœna priores constringentur a visitatoribus) libri sequentes: Biblia sacra cum concordantiis: opera omnium sanctorum patrum, et aliquot alii sacræ scripturæ expositores: textus utriusque juris, et aliqui ejusdem interpretes: ordinationes regiæ: conciliorum generalium collectio aliqua; Bullarium magnum, et synodales constitutiones; summa divi Thomæ; plures theologiæ dogmaticæ, ac moralis auctores: nonnullæ concionum, aut cancionatorum collectiones: aliique scriptores, qui a capitulo generali fuerint assignati.

De licentia habenda a canonicis pro lectione librorum.

§. 339. 8. Unusquisque tamen canonicorum, licentia prælati præcedente, poterit sibi alios quoscumque voluerit, ac potuerit libros emere, eos secum retinere, illisque uti, dummodo ex pecunia, quam in deposito destinatam habuerit ad usum suum, illos emat, aut alio quocumque modo licito acquirat, dummodoque non teneatur monasterium, cum in aliud canonici transmigraverint, expensis redditnum, seu bonorum communium hujusmodi libros transportare præter duplicem illorum sarcinam, si cujuslibet fuerint canonici, et quadruplicem, si alicujus fuerint magistri, aut lectores.

Caput XX.

De infirmario, et refectorario

De infirmario, et ejus munere.

§. 340. 1. Infirmarius tribus præcipue in rebus circa ægrotos, et infirmos diligens, ac sollicitus esse debet. In primis, ut initio ægritudinis sacramentum confessionis; Eucharistiæ vero, et unctionis suo tempore eis conferatur. Deinde, ut quam maximo nitore, munditia, diligentiaque de cibo, potu, medicamentis, et aliis, quæ medico expedire videantur provideat.

Idem ut supra

§. 341. 2. Tertio denique, ut operam, et studium ipsis prudenter consolandis adhibeat, non solum verbis, ac exemplis eos ad patientiam exhortans, sed etiam a prælato flagitans quæcumque illis prodesse valent. Ut autem præsto sit omnibus infirmis, et valetudinariis, in eo commorabitur loco, ubi facile queat reperiri; eidemque plures, vel pauciores pro numero ægrotantium adjutores dabuntur.

De refectorario, et ejus munere.

§. 342. 3. Refectorarius debet refectorium semper mundum habere, omniaque sibi ad mensarum usum, et ministerium credita providere; panem, vinum, et cætera consueta, eaque suis temporibus distribuere. Debet etiam, si ministri, vel mensæ servitores in tabula assignati, tempore refectionis non adsint, servitium aliis commendare, et eos, qui serviendi ordinem in mensis non servant, in ordinem redigere.

Idem ut supra

§. 343. 4. Ejusdem etiam frusta panis, et communis condimenti carnis, ac piscium, quæ supersunt ex mensa in pauperum eleemosynas distribuenda colligere; cæteraque peragere, quæ in capite de refectione fuerunt dicta. Concedimus autem refectorario facultatem, ne intersit horis diurnis, si eo tempore aliquid in refectorio habuerit faciendum, exceptis capitulo, processione, missa, atque vesperis, et oratione.

Caput XXI.

De hospitario, et coronario

De hospitario et ejus officio.

§. 344. 1. In monasteriis hujus congregationis tam religiosis approbatæ religionis, cum debita licentia iter facientibus, quam sæcularibus, quos prior admiserit, honestum præberi hospitium constituimus. Hoc tamen per quatriduum solummodo fiet, diebus accessus, et recessus non computatis, quo tempore elapso sine consiliariorum consensu in monasterio diutius immorari non poterunt.

Idem ut supra

§. 345. 2. Hospitarii vero est custodire omnia, quæ ad hujusmodi hospitium pertinent, mundum, et tersum habere domicilium, omnemque supellectilem hospitum receptioni destinatam; ipsisque, et eorum famulis, et equis de rebus necessariis providere, quam ad rem procurator non solum ea, quæ ab hospitario postulantur, sed etiam famulos plures, pauciores ve pro hospitum meritis, ac numero dare tenebitur.

Declarationes circa hospites

§. 346. 3. Sed si hospites fuerint religiosi hujus ordinis, vel alterius, qui intra dormitorium recipiendi sint; hospitium ipsis præbebit camerarius; curabitque diligenter, ut illis cellæ, le-

ctus, et alia necessaria præparentur. Quicumque vero hospites ipsius congregationis, cum ad aliquod monasterium recipiuntur, vel de superioris licentia ex uno ad aliud transeunt, ab ejusdem monasterii habitatoribus prima nocte visitari poterunt, et octo etiam diebus sequentibus, extra tempus tamen silentii, quibus transactis, nullus jam in eorum cellas sub pœna culpæ mediæ ingredi poterit. Quin potius ipsi hospites quoad silentii observationem, chori frequentationem, missæ celebrationem, et alia hujusmodi se eodem modo gerere debent, atque alii ejusdem monasterii accolæ.

De coronario, et ejus officio.

§. 347. 4. Coronarius ille dicitur, cui rasura, seu tonsura religiosorum committitur, quæ quidem vicibus duabus in qualibet septimana fiet. Ad coronarium itaque pertinet aquam, mappas, et cætera, quæ ad id fuerint necessaria parare, ubi primum tonsores venerint per se, aut per socium sibi assignatum, religiosos ad rasuram vocare, utque tonsoribus sibi ministrentur, curare.

Idem ut supra

§. 348. 5. Curabit etiam, ut interim dum canonici tondentur, seu raduntur, silentium observetur: et cum coronæ fiant, non secundum consuetudinem monasticam, sed juxta ordines, quos unusquisque habuerit, ad eum modum, quo utuntur clerici regulares, et sæculares secundum constitutiones illius diœcesis, ubi sita sunt monasteria. Capilli tamen capitis ita erunt tonsi, ut non descendant infra medium caputii almutiæ.

Caput XXII.

De cellerario, ac dispensatore

De cellerario, ejusque officio.

§. 349. 1. Cellerarius habebit sub potestate sua frumentum, vinum, oleum, aliaque hujusmodi: hæc autem omnia tempore opportuno diligenter colliget, et collecta servabit, ne pereant, et ex iis in sacristiam, refectorium, et alias officinas, quæ necessaria fuerint, ex consuetudine, aut prælati dispositione statutis horis transmittet, curabitque, ut panis sufficiens, postquam fuerit coctus, dispensatori, refectorario, cæterisque de more tradatur.

De dispensatore, ejusque officio.

§. 350. 2. Dispensator est, qui cellariæ, et colinæ præficitur. Ad eum vero pertinet curare, ut vasa, et instrumenta omnia colinaria tersa, et munda habeantur; cibi ad tempus debitum præparentur; et omnia, quæ sibi a priore, vel procuratore demandata fuerint, opportune compleantur.

Declarationes speciales.

§. 351. 3. Quamvis autem in cellerarium semper nominari debeat aliquis ex canonicis capitularibus, dispensatoris tamen munere fungi potest quilibet ex professis, immo ex conversis. Sunt vero hi duo officiales, veluti socii, et administri procuratoris, solumque in monasteriis valde magnis illi dari solent.

Caput XXIII.

De villarum administratoribus

De administratoribus villarum.

§. 352. 1. In villarum, et prædiorum administratores nominabunt quotannis prior, et consiliarii eos canonicos, aut conversos, qui satis virium, et religionis, fidelitatis, et solertiæ ad id muneris rite gerendum habuerint. Ipsosque tamen poterunt ab eo munere amovere, vel diutius conservare, prout iisdem priori, et consiliariis visum fuerit expedire: eosdemque prior per se, aut per alium visitabit, de illorum moribus inquiret, corripiet, emendabit.

De eorum officio.

§. 353. 2. Hujusmodi vero administratores postquam in manu prioris juramentum fidelitatis præstiterint, curam sument, exercebuntque villarum, et prædiorum sibi commissorum tanta æquitate, ut nec extraneorum bona eripiantur, nec monesterii redditus perdantur. Agros, vineas, pomaria opportune colent: fructus tamen majores, seu præcipuos, nempe frumentum, vinum, oleum, et si quid aliud in monasterio fuerit insumendum, nullatenus vendent, aut dispendent sine prioris, vel procuratoris facultate, sicut etiam arbores quascumque, vel fructiferas, vel infructiferas secare, aut eradicare, et opus quodlibet conficere non poterunt, absque prioris, et consiliariorum mandato, vel auctoritate.

Idem ut supra

§. 354. 3. Tenebuntur quoque monasterium adire, non solum ut præcipuis adsint festivitatibus, spiritualibusque exercitiis aliquandiu vacent; sed etiam quoties a prælato quacumque ratione fuerint vocati. Cæterum in fine cujuslibet anni omnium rerum acceptarum, et expensarum, totiusque administrationis suæ coram scriba conventus rationem reddent priori, et consiliariis. Respectu vero aliorum religiosorum, qui cum debita licentia illuc appulerint, vel ibi permanserint, exequantur omnia, quæ sibi a priore fuerint injuncta, et ordinata.

Caput XXIV.

De procuratoribus generalibus

De procuratoribus generalibus. §. 355. 1. In procuratores generales poterunt eligi a capitulo generali, singulis trienniis duo canonici, ut alter Ulyssippone, alter Portugali, communia totius congregationis negotia gerant, atque procurent.

De eorum officio. §. 356. 2. Hi autem in litibus sequendis, aut aliis gerendis negotiis, quæ totam congregationem spectaverint, eam habebunt potestatem, quam ipsis capitulum generale in literis patentibus ab ejusdem capituli præside, duobusque immediatis vocalibus subsignatis concesserit.

Idem ut supra. §. 357. 3. Circa lites vero, et alia quæcumque negotia, quæ ad singula monasteria pertinuerint, eam solummodo habebunt potestatem, quam ipsis conventus uniuscujusque domus in charta procurationis contulerit. Poteruntque iidem conventus hanc procurationem dictis procuratoribus non concedere, vel concessam revocare, quoties id expedire judicaverint.

Idem ut supra. §. 358. 4. Quod si litem aliquam inter monasteria ipsa, vel inter priorem, et conventum, vel inter patrem generalem, et quamlibet congregationis domum, aut illius prælatum moveri contigerit, procuratores generales nullius partis sument patrocinium.

Idem ut supra. §. 359. 5. Expensas tamen, quas fecerint, vel in solvendis causidicorum, et scribarum stipendiis, vel in alendis famulis, curribus, aut equis sibi deservientibus, vel in similibus ad gerenda negotia sibi necessariis, solvent omnia congregationis monasteria pro ratione reddituum suorum juxta distributionem a patre generali, et collegis annuatim faciendam.

Idem ut supra. §. 360. 6. Sed hujusmodi expensarum rationes singulis annis iidem procuratores reddent patri generali, atque collegis, qui quidem ipsas ad capitulum generale deferent, ac præstabunt, alioquin vocem in eodem capitulo non habebunt.

PARS III.

De statutis pro collegio Sapientiæ Collimbriensi

Caput I.

De collegii habitatoribus, et rectoris, regentis, consiliariorumque muneribus.

§. 361. 1. Cum ad erudiendos, uti par est, hujus congregationis canonicos in quibuslibet artibus, et disciplinis, maxime ecclesiasticis, fuerit institutum Collimbriense collegium *Sapientiæ* dictum; ejusque rei gratia sufficientibus canonicis, ac redditibus constare debeat: statuimus, ut in præfato collegio sint accolæ tantummodo rector, et regens, et professores theologiæ quatuor, et alius philosophiæ, et alius linguarum græcæ, et hebraicæ: quinque magistri substituti, aut *Passantes*, duodecim scholares thologi, et alii duodecim philosophi, procurator collegii, lectores illi emeriti, professoresque universitatis, qui voluerint, ac potuerint in eodem habitare. De collegii Collimbriensis habitatoribus.

§. 362. 2. Rector eamdem habebit dignitatem, jurisdictionem, potestatem, prærogativas, et privilegia, collegiumque gubernabit eodem modo, eodemque tempore ac monasteriorum priores, a quibus utique solo nomine differt, circa illa, quæ non opponuntur hisce statutis. Ad hoc autem munus eligetur a capitulo generali singulis trienniis aliquis ejusdem congregationis canonicus, qui non solum habeat qualitates in prioribus requisitas, sed etiam sit magister, vel saltem polleat magna, et notoria literarum fama: dum tamen fuerit rector nullam cathedram moderabitur: et quamvis lector sit emeritus, aut alio quocumque privilegio fultus, aderit semper divinis officiis in choro recitandis, et omnibus communitatis actibus, magnaque sollicitudine observare faciet cunctas leges, quæ non solum ad regularitatem, sed etiam ad literarum pertinent studium, ut tam in virtutibus, quam in literis collegium semper florescat. De ejus rectore, et officio ejus.

§. 363. 3. Regens erit semper aliquis ex lectoribus, aut magistris electus a capitulo generali, quemadmodum rector; postquam vero fuerit confirmatus erit non solum vicerector æqua- De regente, et officio ejus.

lis per omnia vicariis aliarum domuum, sed etiam studiorum præfectus, ideoque scholas frequenter inviset; scholarium cellas studii tempore visitabit, et si quos obligationi suæ non satisfacientes invenerit, rectorem admonebit provisurum. Tam magistros, quam discipulos ad literarum progressum excitare curabit. Dissertationes, quas fecerint scholares examinabit, corriget, atque laude, vel vituperio afficiet. Nunquam poterit in quibuslibet actibus literariis, sive publicis, sive privatis quempiam ex professoribus, aut magistris sibi præsidentem reprehendere, aut emendare.

Declarationes circa officium rectoris, et regentis

§. 364. 4. Rectoris autem, et regentis officia, ut priorum, et vicariorum integro durant triennio, vacantque cum pater generalis ad collegium cum collegis illud visitaturus, novumque rectorem confirmaturus accedit. Quod si horum aliquis, vel ambo se officiis abdicare voluerint, ejus rei causas ab eisdem assignatas expendere, abdicationemque ipsam admittere, vel reiicere, habito prius consensu omnium collegii capitularium, qui scholares non fuerint, ad patrem generalem spectat, substitutum, et collegas. Cum vero rectoris, regentisve officia morte, depositione, renuntiatione, vel dimissione vacaverint, pater generalis, substitutus, et collegæ simul cum prælato, et omnibus collegii lectoribus, atque magistris novum rectorem, et regentem in eodem collegio per scrutinium eligent, nisi vacatio hujusmodi contingat intra septem menses ante capituli generalis celebrationem; tunc enim locum rectoris in omnibus tenebit regens, sicut respectu priorum dictum fuit in capite de vacationibus, et lectionibus straordinariis; locum vero regentis substituet actualis professor theologiæ antiquior in religione.

De consiliariis, eorumque muniis.

§. 365. 5. Consiliariorum munus habebunt in collegio regens, ac tres ex quatuor theologiæ lectoribus juxta uniuscujusque in religione antiquitatem: eademque jurisdictione gaudebunt, qua monasteriorum consiliarii. Si tamen regens aliquam moderetur cathedram, omnes quatuor theologiæ professores a consiliis erunt. Deficientis vero, aut impediti cujuslibet consiliarii, vel etiam rectoris, sive regentis locum substituet primum reliquus theologiæ lector, (si ex quatuor non fuerint supradictis) deinde philosophiæ lector, deinde lectores emeriti secundum ipsorum in religione antiquitatem; deinde magistri substituti; deinde professor idiomatis græci, si forte ipse non sit quoque theologiæ, aut philosophiæ professor, aut magister, deinde passantes, deinde cæteri capitulares collegii habitatores juxta uniuscujusque antiquitatem.

Caput II.

De collegii procuratore, scholæ magistro, cæterisque officialibus.

De procuratore aliisque officialibus.

§. 366. 1. Quoniam ad collegium rite administrandum alii quoque officiales sunt necessarii, rector, et consiliarii unum ex tota congregatione canonicorum eligent vocaliter, qui procurator simul, et camerarius, et ostiarius major sit collegii: eumdemque pater generalis, et collegæ tenebuntur confirmare, et e quavis domo ad collegium accersire, nisi ob magni ponderis rationes ab officio excludatur, aut ob crimina gravia inhabilis judicetur. Sic autem electus, et approbatus, licet consiliarius esse nunquam debeat, munera tamen procuratoris, camerarii, et ostiarii majoris adimplebit, quemadmodum similes aliarum domuum officiales, ut in secunda parte fuit jam dictum, ad eaque rite implenda eidem subiicietur, et assignabitur conversus aliquis in dispensatorem, et alius conversus vel famulus in janitorem.

De officio eorum.

§. 367. 2. Ad eos, qui adhuc in schola versantur noviliorum erudiendos, ac instituendos in via salutis, ne regularitatem in tyrocinio haustam occasione studiorum perdant, nominabitur a rectore, consiliariisque aliquis ex canonicis ejusdem collegii habitatoribus in scholæ magistrum. Hic vero postquam implere munus suum jurejurando promiserit, maxime curabit, ut noviores canonici ad tyrocinium adhuc pertinentes non tantum literariis exercitiis, sed etiam spiritualibus, cæterisque præfixis muneribus vacent: deficientes, et errantes corriget, ac puniet: eosdem in choro, et quovis alio communitatis actu semper comitabitur, atque cætera peraget, quæ de magistro novitiorum in secunda parte dicta sunt, dummodo hisce statutis contraria non sint.

De nominatione eorum.

§. 368. 3. Nominabuntur etiam a rectore, consiliariisque in scribam conventus, chartophilacem, depositarium, bibliothecarium, cæremoniarium, sacristam, magistrum, coronarium, ac primum refectorarium hi canonici collegii accolæ, qui ad hujusmodi officia aptiores fuerint judicati: in dispensatorem vero, infirmarium, janitorem,

secundum refectorarium, et villarum, ac prædiorum administratores nominari poterunt aliquot conversi, qui ad hæc munera exercenda majorem habuerint capacitatem. Et omnes hi officiales observabunt ea, quæ respectu similium in secunda parte fuerunt stabilita.

Caput III.

De professorum muneribus.

De muneribus professorum.

§. 369. 1. Professores supradicti, ut quamlibet in collegio moderentur cathedram, primum eligendi, seu nominandi sunt a capitulo generali, vel definitorio, vel istorum defectu a patre generali, substituto; collegis, rectore, et consiliariis ejusdem collegii juxta uniuscujusque oppositorum capacitatem et merita, sicut infra dicetur.

Idem ut supra

§. 370. 2. Postquam fuerint nominati, et cathedram temporibus consuetis lecturi ascenderint, auditores non tantum literarum studiis imbuent, sed verbis, ac exemplis ædificabunt: in omni facultate semper magis probatam doctrinam sequentur: a convitiis tam erga extraneos, quam se invicem, et maxime erga auctores catholicos abstinebunt: sive propugnantes, sive impugnantes in qualibet quæstione sint, semper modeste, ac religiose id faciant.

Idem ut supra

§. 371. 3. Ut autem melius, ac facilius discipulos instruant, lectionesque illis assignent, aliquo utentur libro in compendium redacto, quam ipsi professores, approbante rectore, ac regente, selegerint: auditoribus memoriæ commendandas lectiones quotidie assignabunt, commendatasque tempore opportuno ab ipsis audiant.

Idem ut supra

§. 372. 4. Quæstiones, ac dubitationes, quas discipuli circa doctrinam a præceptore traditam sibi proposuerint, non solum in gymnasio, sed etiam in cella sua, rectoris, vel ejus, qui suas egerit vices licentia habita, quotiescumque opportuerit, ipsis explicabunt. Errantes, vel deficientes respectu rei literariæ increpabunt, et cum opus fuerit aliqua pœna rector admonebitur provisurus.

Idem ut supra

§. 373. 5. Lector proinde scripturæ sacræ in primo cujuslibet curriculi anno exponet libros, quos selegerit ex Testamento veteri: in secundo autem, et tertio quos selegerit ex novo Testamento. Lector theologiæ dogmaticæ, leget in primo anno materiam de locis theologicis, et attributis Dei, in secundo de Trinitate, et Incarnatione: in tertio de Ecclesia Christi, et gratia. Lector theologiæ moralis explicabit in primo anno præcipuas quæstiones de sacramentis in genere, et specie: in secundo præcepta decalogi: in tertio tractatus præcipuos de justitia, et jure: et in omnibus circa morum doctrinam maxime cavebit, ne probabilioribus sententiis minus probabiles anteponat. Lector historiæ ecclesiasticæ eam dividens per sæcula diversa, docebit principaliora facta uniuscujusque sæculi quousque potuerit. Prædicto autem modo cathedras suas semper moderabuntur omnes theologiæ professores, horum siquidem alius scripturam sacram, alius theologiam dogmaticam, alius theologiam moralem, et alius historiam ecclesiasticam explanabit.

Idem ut supra

§. 374. 6. Lector philosophiæ in primo anno docebit logicam, criticam, hermneuticam, et metaphisicam: in secundo elementa geomerriæ, et arithemeticæ, atque phisicam generalem: in tertio phisicam particularem, et ethicam. Professor linguæ græcæ eam explicabit auditoribus philosophiæ in primo, et secundo curriculi anno: in tertio autem linguam hebraicam.

Caput IV.

De substitutorum, et scholarium obligatione.

De substitutorum obligatione.

§. 375. 1. Magistri, qui adhuc jure proprio legere non inceperunt, lectorum vices agere, cathedrasque substituere tenebuntur, quoties illarum professores, infirmitate, aut alia simili causa fuerint impediti, aut rector id præceperit, cunctis literarum actibus, et exercitiis aderunt semper, ut ibidem arguant, vel præsideant juxta uniuscujusque ordinem, et antiquitatem. Scholaribus quæstiones, ac dubitationes quaslibet privatim explicabunt, si professores impedimento aliquo laboraverint, aut a rectore id fuerit mandatum. Cum vero cathedras non substituerint, studio incumbent toto etiam tempore quo scholares fuerint mane in gymnasiis. Deficientibus tamen hujusmodi magistris aut ipsis impeditis substituent, cæteraque peragent theologi, qui ad magisterium parantur, *passantesque* dicuntur.

De scholarium obligatione.

§. 376. 2. Scholares cuncti philosophiæ tribus annis operam dabunt (nisi antequam religionem ingrederentur huic disciplinæ jam incubuissent, et illius examen in religione subierint)

et aliis tribus sacræ theologiæ juxta distributionem suprafactam. Semper in collegii choro sicut etiam magistri substituti, et passantes, recitabunt officia divina, quæ quidem numquam decantabuntur, nisi tantum matutinum, missa, et laudes in nocte natalis Domini, atque primæ vesperæ, tertia, missa, sexta, et nona, in festo conversionis m. p. Augustini.

Idem ut supra

§. 377. 3. Numquam ad monasterium sanctæ Crucis ibunt absque speciali facultate rectoris; lectores, et magistros magna ubique veneratione prosequentur; coram illis, et etiam iis, qui passantes vocantur, in nullo communitatis actu præsidebunt, quamvis sint hebdomadarii. Et omnes, qui ad scholam noviliorum adhuc pertinuerint, erga scholæ magistrum tam in capitulo veniarum, quam extra illud, observabunt omnia, quæ in aliis monasteriis observant illi, qui ad tyrocinium spectant.

Caput V.

De horarum distributione.

De distributione horarum

§. 378. 1. Hiberno tempore, sive a prima die octobris, usque ad ultimam aprilis mane hora sexta expergi fient a somno: et hora sexta cum dimidia chorum ingredientur primam, tertiam, sextam, et nonam recitaturi: quibus persolutis, inde recedent sacerdotes, ut altaris sacrificia offerant Deo, cæteri vero remanebunt ibidem, ut missam ab hebdomadario in altari majore recitandam audiant, eodemque tempore, orationem habeant mentalem, in cujus fine responsorium pro defunctis recitabitur consuetum, nisi habendum sit capitulum veniarum; tunc enim eo finito, recitabitur præfatum responsorium, et unusquisque in cellam suam recedet.

De hora octava, et nona.

§. 379. 2. Hora octava in gymnasium processionaliter ibunt scholares theologi cum professore theologiæ dogmaticæ, qui usque ad horam nonam leget hanc disciplinam: et ab hora nona usque ad decimam lector theologiæ moralis eisdem leget facultatem suam. Scholares autem philosophi in gymnasium similiter ibunt cum philosophiæ professore, qui usque ad horam nonam cum dimidia hanc docebit artem: et ab eo tempore usque ad horam decimam professor linguæ græcæ eandem ipsis explicabit. Iis vero finitis omnes item processionaliter cum professoribus suis in dormitorium redibunt.

De hora decima.

§. 380. 3. Hora decima cum dimidia studio vacabunt usque ad horam undecimam cum dimidia; tunc enim ad prandium ibunt in refectorium, ubi lectione spirituali condietur mensa prima dumtaxat, qua finita in ecclesiam pergent grates acturi: dein usque ad horam secundam promeridianam tempus erit liberum, quod tamen non dissipabitur, sed silentio servato, in exercitiis, quæ religiosos decent, occupabitur. Tempore tamen quadragesimæ cum vesperæ dicuntur ante prandium semihora post undecimam vesperas in choro recitabunt priusquam ad refectorium eant.

De hora secunda post meridiem.

§. 381. 4. Hora secunda post meridiem in choro vesperæ recitabuntur et completorium. Hora secunda cum dimidia scholares theologi processionaliter adibunt gymnasium cum sacræ scripturæ lectore, qui usque ad horam tertiam cum dimidia Bibliam sacram ipsis exponet juxta sensum communem sanctorum patrum, ac interpretum catholicorum. Et a tertia cum dimidia usque ad horam quartam cum dimidia professor historiæ ecclesiasticæ, ipsam discipulis tradet ex veracioribus historiographis selectam. Scholares vero philosophi similiter pergent in gymnasium cum professore suo, qui usque ad horam quartam leget, atque inde professor idiomatis græci per semihoram docebit eosdem.

De hora quarta usque ad sextam.

§. 382. 5. Ab hora quarta cum dimidia usque ad sextam tempus erit liberum, quod quidem in confabulatione, sive recreatione honesta ad arbitrium rectoris impendent. Si tamen officium aliquod vel nocturnum defunctorum recitandum sit, intra hoc temporis spatium recitabitur. Ab hora sexta usque ad octavam studio vacabunt omnes; et exinde per semihoram lectionem habebunt spiritualem, nisi habenda sit flagellatio conventualis: hæc enim fiet a primo quadrante ad secundum post horam octavam. Hora octava cum dimidia chorum adibunt orationi mentali vacaturi usque ad horam nonam intra quod temporis spatium per dimidium horæ quadrantem examini conscientiæ communiter vacabunt, hisceque nemo sine urgentissima causa deesse poterit.

De oratione mentali.

§. 383. 6. Oratione mentali peracta, ibidem statim matutinum cum laudibus sequentis diei recitabitur, quibus finitis ad refectorium pergent cœnaturi, deinde in ecclesiam gratias de more acturi: et hora undecima cum dimidia

signo dato, unusquisque in cubiculum suum se recipiat, ut post examen conscientiæ iterum factum se somno dedat.

De tempore verno.

§. 384. 7. Tempore verno, sive a die ultima aprilis usque ad ultimam septembris mane hora quinta surgent e lecto, et secundo quadrante post horam quintam chorum ingredientur, ut primam, tertiam, sextam, et nonam recitent, missam audiant, vel celebrent, orationique vacent mentali, sicut in hyeme.

De hora septima.

§. 385. 8. Hora septima pergent in gymnasia, ubi lector theologiæ dogmaticæ usque ad horam octavam leget, et ab hora octava usque ad nonam lector theologiæ moralis explicabit. Professor autem philosophiæ docebit usque ad horam octavam cum dimidia: atque inde usque ad horam nonam professor idiomatis græci. Hora nona cum dimidia usque ad decimam lectionem habebunt spiritualem, hinc studio incumbent usque ad undecimam cum dimidia; qua in refectorium vadent pransuri, aliaque deinceps, sicut jam dictum est, facturi.

De hora tertia post meridiem

§. 386. 9. Hora tertia post meridiem in choro vesperas, et completorium recitabunt; ab hora tertia cum dimidia usque ad quartam cum dimidia theologi sacræ scripturæ lectorem audiant, ex inde usque ad quintam cum dimidia lectorem historiæ ecclesiasticæ. Philosophi vero professorem suum ab hora tertia cum dimidia usque ad quintam, atque inde professorem linguæ græcæ usque ad quintam cum dimidia.

De residuo tempore.

§. 387. 10. Dehinc tempus erit liberum modo supradicto impendendum usque ad horam septimam: ab hora septima usque ad octavam cum dimidia studio incumbent: hora octava cum dimidia pergent in chorum, ut postquam orationi mentali, et examini conscientiæ per semihoram vacaverint; matutinum cum laudibus recitent: cœtera omnia sicut hyberno tempore fiant.

Caput VI.

De exercitiis literariis, privatisque disputationibus

De exercitiis literariis.

§. 388. 1. Cunctis diebus feriatis, exceptis festivitatibus solemnioribus, et a nativitate Domini usque ad Epiphaniam, a dominica Palmarum, usque ad dominicam in Albis, et a prima die usque ad ultimam octobris, ab hora octava matutina, usque ad nonam cum dimidia, tam philosophiæ, quam theologiæ disputationes fient in hunc modum: consedentibus omnibus in aula ad id ordinata, scholaris defendens primum exponet, ac probabit quæstiones in disputationem adductas: finita expositione, argumentabitur aliquis ex defendentibus condiscipulis a professore suo designatus; deinde passantes idem prosequentur argumentum, postea instabunt professores, aut magistri, tandemque defendens, et præsidens ad argumenta opposita respondebunt.

De disputationibus habendis.

§. 389. 2. In his autem disputationibus tres, aut quatuor ventilabuntur quæstiones ab unoquoque professorum consignatæ, et alicui publico loco ante dies aliquot jam affixæ: disputationibus theologicis professores theologiæ destinatis diebus se invicem alternantes præsidebunt, nisi fuerint legitime impediti; tunc enim præerit aliquis ex magistris substitutis a regente designatus. Philosophicis vero præerunt magistri substituti, aut passantes a regente nominati, nisi philosophiæ lector libere velit præsidere.

De iis, qui ad disputationes venire debeant

§. 390. 3. Eisdem quoque deputationibus aderunt, vel rector, vel regens, omnesque lectores, magistri, et passantes. Cum tamen et theologiæ, et philosophiæ deputationes fiant eodem tempore, ut ambabus fiat satis, regens alternatim designabit eos magistros, et passantes, qui utrisque interesse debeant.

De disputationibus hebdomadalibus.

§. 391. 4. Cunctis etiam hebdomadibus fient aliæ disputationes hebdomaticæ vulgo appellatæ, in quibus novem erunt quæstiones disceptandæ: præsidebunt alternatim sibi invicem succedentes ipsarum professores, qui non solum quæstiones deputandas, sed etiam discipulos propugnaturos, aut impugnaturos seligent: aderunt rector, vel regens, omnes lectores non impediti, magistri substituti, et passantes; cæteraque peragentur omnia sicut in disputationibus dierum feriatarum. Hæ tamen disputationes, si fuerint theologiæ, fient in sabbathis non feriatis, aut impeditis, durabuntque per tempus unicuique gymnasio destinatum; si vero fuerint philosophicæ, peragentur in feria quarta tempore ad scholam vespertinam stabilito. Sed si aliquis professorum tunc temporis fuerit infirmus, aut legitime impeditus, aliquem ex magistris substitutis nominabit regens, ut his præsit conclusionibus.

De dissertationibus a theologis habendis.

§. 392. 5. Cunctis denique mensibus non feriatis scholares theologi qua-

tuor dissertationes latine conficient, philosophi vero unam. Ad easdem conficiendas singuli professores in principio statim cujuslibet mensis a prima die novembris, usque ad ultimam junii, quæstionem aliquam discipulis assignabunt; et postquam fuerint factæ, quarta die ante finem mensis unamquamque discipuli tradent professori suo, qui singulas examinabit, emendabit, posteaque ab illarum auctoribus ipsas coram omnibus legi faciet in gymnasio, ubi quemque increpabit, laudabitve juxta uniuscujusque meritum, aut demeritum, omnesque docebit, quommodo sit rite disserendum. Deinde unusquisque suam tradet regenti, ut ab eo singulæ rursus introspiciantur, privatimque laudentur, vel reprehendantur.

Caput VII.

De thesibus publice propugnandis

De thesibus publice propugnandis. §. 393. 1. Omnes tam theologiæ, quam philosophiæ professores semel in anno theses, quas per annum auditoribus explicuerunt, publice propugnabunt, nisi ægritudine, aut alia rationabili causa, a rectore, ac regente approbata excusentur. Hac de causa prælo edentur, et postquam fuerint sic æditæ, in singula Collimbriensis accademiæ collegia tertio die, ante illarum defensionem distribuentur.

Idem ut supra §. 394. 2. Has vero theses priusquam typis mandentur, aut facultas easdem imprimendi, a quocumque tribunali de jure petatur, illarum auctores rectori tradent, ut a tribus magistris, quos ipse rector secreto destinaverit, examinentur ac probentur, posteaque ipsi magistro propugnaturo dentur, ut imprimantur.

Idem ut supra §. 395. 3. Sed si aliquis ex censoribus destinatis circa theses quidquam dubitaverit, vel non approbaverit, rector magistrum thesium auctorem de dubio certum faciet, quin censorem dubitantem palam reddat, habitoque ipsius auctoris responso, alium magistrum, qui sibi visus fuerit, consulet; nec imprimendi facultatem præbebit, nisi tres magistri simul convenerint, ac deciderint. Et cum aliquid e thesibus delendum, mutandumve a tribus censoribus fuerit judicatum, magister illarum auctor delebit, aut mutabit, aut omittet, nec aliter propugnare valebit.

Idem ut supra §. 396. 4. In his proinde thesibus propugnandis duæ insumentur horæ: extranei arguentes, et assistentes humane, ac religiose a scholaribus, quos rector designaverit, suscipientur; expensæ pro illarum editione ad eam pertinebunt domum, ubi fuerint propugnandæ: discipulus ipsarum defensor tempore opportuno a professore suo nominabitur. Nemo autem sine studio, exercitatione, ac rectoris, consiliariorumque approbatione theses publicas propugnare audeat, alioquin juste puniatur.

Caput VIII.

De ordinariis scholarium examinibus

§. 397. 1. Quicumque philosophiæ curriculum fuerint ingressuri, antequam illud aggrediantur, de peritia linguæ latinæ, atque rhetorices examinabuntur a duobus examinatoribus, quos designaverint, prior, et consiliarii illius domus, ubi examinandi habitaverint, neque ad collegium admittentur prinsquam rectori ex fide examinatorum scripta certum faciant se examinatos fuisse, et approbatos. De ordinariis scholarium examinibus.

§. 398. 2. Postquam vero philosophiæ, vel theologiæ scholares fuerint singulis annis octobre ineunte usque ad diem decimam de tractatibus, aut philosophicis, aut theologicis, quos audierunt anno proxime præterito examinabuntur, præside tamen uniuscujusque professore. Sed in examinatores rector nominabit tres lectores, aut magistros, aut in horum defectu passantes, quos sibi visum fuerit; cæteri tamen lectores, et magistri simul cum rectore, ac regente intererunt. De examine subeundo.

§. 399. 3. Pro philosophiæ examine subeundo quilibet scholaris philosophus duodecim proponet quæstiones ex singulis materiis, quas eo anno didicit, easque tertia die antequam examinentur, tradet examinatoribus. Deinde unusquisque examinator ab antiquiore incipiens jubebit a scholari fundamenta quæstionis exponi, quibus expositis, brevi arguet. Lectore tamen præside scholaris ingenium, ac scientiam laudante, aut solidiori argumento dignum attestante, aut ipso scholari ad id se offerente; examinatores fortius argumentabuntur, et extra duodecim quæstiones supradictas ad alias a scholari tamen propositas excurrere inter arguendum tenebuntur. De quæstionum numero.

§. 400. 4. Pro examine de scriptura sacra, theologia dogmatica, morali, et historia ecclesiastica eadem servabuntur respectu uniuscujusque materiæ, quæ De examine in sacris materiis

circa philosophorum examina præscripta sunt. Examina vero de idiomate græco, et hebraico fient, sicut fieri solent de latino.

FDe scrutinio faciendo.

§. 401. 5. Postquam scholares fuerint examinati, rector, aut qui ejus loco præest, cum examinatoribus, ac aliis præsentibus magistris ad eos approbandos, vel reprobandos, aut laudandos de sufficientia, ingenio, ac studio per secreta suffragia, in quibus aut litera *A.*, aut *L.*, aut *R.* scripta sit, convenient, ante oculosque habebunt congregationis utilitatem, ac Dei timorem, ne dignos reprobent, aut indignos approbent.

De approbatis, vel laudatis.

§. 402. 6. Qui majorem suffragiorum favorabilium numerum acceperit, probatus, aut etiam laudatus, qui minorem, reprobatus censebitur. Cum vero suffragia æqualia numero inter se fuerint opposita penes rectorem, aut qui ejus vices agit, approbatio erit, aut reprobatio.

De regestro examinatorum

§. 403. 7. Approbationes, ingenium, habilitas, studium, ac laudes, quas unusquisque meruit, in libro destinato cum ipsius examinati nomine a recentiori magistro scribentur, et a rectore, ac regente subscribuntur.

De premiis examinatorum

§. 404. 8. His peractis, rector coram examinatoribus, ac cæteris magistris unumquemque examinatum advocabit, corriget, aut laudabit juxta uniuscujusque meritum. Qui fuerit reprobatus, statim patri generali, et collegis in alia congregationis monasteria transferetur, ubi pro sui talenti ratione melius possit inservire, nisi primo philosophiæ anno reprobatus sit, et adhuc spes habeatur, quod ad studia admissus possit proficere.

De exemptionibus eisdem competentibus

§. 405. 9. Scholares tamen, qui theses publicas defenderint, immunes erunt ab examine subeundo pro materiis, quas publice substinuere, et ipsarum mentio thesium cum defendentis nomine in præfato approbationum libro scribentur; qui quidem liber sub clavi semper a regente servabitur. Examina vera scholarium theologorum in tertio curriculi anno fient a die decima quinta junii usque ad finem ejusdem mensis.

Caput IX.

De examine ad magisterii gradum

De examine ad gradum magisterii.

§. 406. 1. Emenso theologiæ curriculo, factoque examine supradicto, statim scholares theologi a definitorio, vel a patre generali, substituto, et collegis in alia transferentur monasteria, relictis in collegio tantum eis, qui a rectore, et consiliariis ejusdem collegii designati fuerint tamquam habiles, ut examen ad magisterii gradum subeant, fiantque passantes; hi enim a die duodecima quinta sequentis octobris hujusmodi subibunt examen in hunc modum.

De materiis seligendis.

§. 407, 2. Unusquisque examinandorum sexdecim materias seliget, quatuor philosophicas, tres theologico-dogmaticas, tres morales, tres ad sacram scripturam spectantes, et tres ad historiam ecclesiasticam pertinentes. Pro singulis materiis tres quæstiones eliget ex gravioribus, quas in scriptis octavo die ante examen tradet rectori, ut tribus examinatoribus ab eodem rectore, regente, antiquiorique lectore destinatis secreto dentur.

De examinatoribus.

§. 408. 3. Assignato die, atque loco a rectore, pater generalis (si non fuerit impeditus, et interesse voluerit) rector, regens, omnesque in theologia sacra, aut philosophia magistri tam actuales, quam emeriti, et qui nullam adhuc cathedram moderati sunt, licet in monasterio sanctæ Crucis commorentur, examini aderunt. Singuli examinatores spatio unius horæ fortiter, ac nervose arguent; sive cum examinandis circa propositas quæstiones disceptabunt: examinandi vero easdem sine præside sustinebunt.

De electionibus faciendis

§. 409. 4. Examinibus peractis, tam examinatores, quam cæteri omnes præsentes obstricti jurejurando, et ante oculos habentes non solum candidatorum scientiam, et ingenium, sed etiam probitatem, et cætera, quæ ad magisterium, religionisque utilitatem requiruntur per secreta suffragia consueta calculorum ratione circa unumquemque examinatum sententias ferent.

De electis.

§. 410. 5. Qui ex omnibus suffragiis in tres partes distributis duas acceperint, approbati ad magisterium, electique in passantes ipso facto censebuntur: et approbatio, ingenium, ac laudes, quas unusquisque meruit in libro examinum a magistro recentiori scribentur, quibus rector, regens, examinatoresque subscribent; qui autem fuerint reprobati, statim ad alia monasteria, sicut supra dictum fuit, transferentur.

De approbatione capituli generalis obtinenda.

§. 411. 6. Capitulum deinde generale tenebitur hujusmodi approbationes, ac electiones confirmare; approbatisque literas patentes conferre, postquam vero passantes munus suum exercuerint per

tres annos, capitulum generale eosdem per alias patentes literas nominabit in magistros, si ex testimonio rectoris, atque regentis constiterit, ipsos muneri suo satisfecisse.

Caput X.

De exornandis laurea doctorali

De exornandis laurea doctorali.

§. 412. 1. Ex magistris, substitutis, aut ex iis, qui passantes dicuntur, capitulum generale singulis trienniis ad doctoris lauream theologicam, vel philosophicam in Collimbriensi universitate sumendam designare poterit, quos non solum scientia, et literarum studiis, sed etiam pietate, regularique observantia digniores judicaverit.

De testimoniis adhibendis super idoneitate.

§. 413. 2. Ut autem capitulo generali constare possit quinam sint hujus laureæ digniores, tenebitur non solum rector collegii de uniuscujusque inaugurandi actibus literariis ex omnibus studiis, meritis, et moribus capitulum generale certum facere, sed etiam unusquisque lectorum tam actualium, quam emeritorum in eodem collegio commorantium (si inaugurandi fuerint ejusdem collegii habitatores) de singulorum scientia, et capacitate, testimonium in scriptis suo nomine signatum, et occlusum proferre; atque sub juramenti fide quid sibi in Domino visum fuerit capitulo generali patefacere.

De publicatione documentorum.

§. 414. 3. Hæc omnia documenta in capitulo generali ab ejusdem secretario propalabuntur antequam peragatur electio designandorum pro laurea consequenda. Deinde tractatus fiet ibidem inter capituli generalis vocales super uniuscujusque merita: tandemque per secreta suffragia ab eisdem vocalibus eligentur, qui laurea doctorali sunt inaugurandi, et in paritate votorum selectio erit penes capituli præsidentem.

De expensis erogandis.

§. 415. 4. Expensas vero pro doctoribus efformandis, ad baccalauratum usque suppeditabit collegium: inde usque licentiatum inclusive monasterium sanctæ Crucis: ad doctoratum vero reliqua monasteria juxta uniuscujusque redditus ex distributione a patre generali, et collegis facienda præstabunt.

Idem ut supra

§. 416. 5. Si quis tamen a parentibus, aut ab aliquo extraneo pecuniam ad expensas acceperit, modo ipse qualitatibus debitis exornatus sit, in doctorem a capitulo generali, præcedentibus eisdem, quæ ad lectionem aliorum dicta fuerunt designare poterit. Nec ut laurea decorandus quilibet designetur; opus est omne studiorum tempus post religionis ingressum inchoaverit; quinimo ad hunc finem tempus, quod ante religionis ingressum ad discendæ philosophiæ, aut theologiæ, aut juri canonico dederunt, ipsis computabitur.

De privilegiis doctorum.

§. 417. 6. Doctores denique universitatem adire poterunt non solum; ut cujuslibet facultatis ostentationibus, aut oppositionibus universitatis festivitatibus, aut processionibus, et actibus literariis theologiæ, aut philosophiæ intersint; sed etiam quamcumque cathedram, vel theologiæ, vel philosophiæ tam proprietatis, quam substitutionis via moderentur. Quodcumque vero emolumentum inde acceperint, communitati acquirent, quod quidem in usus suos peculiares, atque honestos de licentia prælati poterunt applicare. Nullas tamen unquam sæcularium sectas, aut collegiorum partes sequentur.

Caput XI.

De provisionibus cathedrarum

De provisionibus cathedrarum.

§. 418. 1. Quoties aliqua theologiæ, aut philosophiæ cathedra vacaverit, circa illam fient oppositiones in hunc modum: triginta diebus antequam provideatur, rector id omnibus magistris, et theologis, qui passantes vocantur, notum faciet: regens vero duodecim schedulis æqualibus, eademque forma duplicatis duodecim quæstiones ex principalioribus illius materiæ, quæ ad cathedram vacantem spectaverit, secreto scribet.

De scrutinio adhibendo.

§. 419. 2. Præfixo deinde a rectore die, hujusmodi schedulæ in quodam vase, seu capsula includentur, atque inde a singulis competitoribus, sive oppositoribus per successivos dies singulæ coram rectore, regente, et consiliariis extrahentur. Et unusquisque ibidem leget quæstionem, quæ sibi sorte contigit; statimque in suam se recipiet cellam, ubi spatio viginti quatuor horarum solus ita remanebit, ut nemini loquatur; ibi tamen libri, quos postulaverit, et omnia, quæ ad victum fuerint necessaria, eisdem ministrabuntur.

De dissertatione facienda.

§. 420. 3. Eo tempore indagandæ quæstioni operam dabit, et super illam quamdam lectionem, seu dissertationem conficiet. In fine vero temporis præfati, congregatis in aula præcipua collegii patre generali (si non fuerit impeditus, et interesse voluerit) rectore, regente, omnibus lectoribus,

ac magistris, qui tunc non fuerint competitores, et in eodem collegio, vel sanctæ Crucis monasterio habitaverint, idem competitor defendens cathedram ascendet, ibique suam dissertationem, sive lectionem recitabit per semihoram: qua finita respondebit argumentis in quæstionem positis ab altero competitore, quem pater generalis cum rectore, vel rector cum regente ante prædictas viginti quatuor horas ad id nominaverint.

De oppositionibus, et testimonio in scriptis præbendo ab examinatoribus.

§. 421. 4. Hac oppositione peracta, reliquæ sigillatim fient sequentibus diebus eodem modo: omnibus vero absolutis, rector, regens, singulique professores emeriti, et actuales, qui oppositionibus adfuerunt, testimonium in scriptis de scientia, capacitate, et meritis uniuscujusque competitoris occulte perhibebunt eis, qui juxta superius dicta providere debent. Hi autem postquam testimonia prædicta legerint, ac expenderint attendentes cæteris paribus ad antiquiores proprietatem cathedræ vacantis conferent digniori. Qui tamen fuerit provisus antequam docere incipiat, fidei professionem emittet, juramentumque rite obeundi munus suum in manibus rectoris præstabit: horumque omnium a consiliario recentiore in libro examinum fiet memoria.

De eligendis ad cathedram rhetorices.

§. 422. 5. Cum vero aliqua idiomatis græci, aut rhetorices cathedra vacare contigerit, pater generalis id conferens cum collegis, rectore, atque regente collegii ad examen convocabit eos canonicos, qui ob scientiam, et probitatem aptiores fuerint judicati. Consignato die coram patre generali, rectore, regente, lectoribus emeritis, et actualibus collegii, atque sanctæ Crucis examinabuntur a duobus, vel tribus examinatoribus omnes qui fuerant vocati, et quilibet hoc examen subire voluerint.

De electionibus publicandis.

§. 423. 6. Absolutis examinibus, omnes, qui adfuerunt ipsis secreto conferentes inter se circa uniuscujusque examinati capacitatem, vocaliter eligent eum, vel eos, qui ad hoc munus sibi digniores visi fuerint. Et pater generalis cum collegis tenebuntur cathedram vacantem conferre illi, qui a majori parte hujusmodi vocalium fuerit electus; tandemque provisio patentes literas præbebunt, quarum memoria in quodam libro apud collegam secretarium remanebit ab ipso conscripta, et subsignata. Notandum tamen est professores rhetoricæ theses quoque publicas propugnare posse, et respectu illarum, proportione servata, observari debere, quæ circa philosophicas, et theologicas jam fuerunt stabilita.

Caput XII.

De privilegiis, et exemptionibus

De privilegiis, et exemptionibus.

§. 424. 1. Æquum est, qui plus cæteris in congregationis utilitatem, ac decorem laborant specialibus privilegiis, ac exemptionibus decorari. Omnes propterea cujuscumque artis, aut scientiæ professores tam emeriti, quam actuales magistri, substituti, et passantes missas quascumque dixerint, libere poterunt pro quibus voluerint, applicare; dummodo ad satisfaciendas obligationes monasterii, aut collegii non sint necessarii: tunc enim tres solummodo missas in qualibet hebdomada ad libitum poterunt applicare; dummodoque in constitutionibus jam applicatæ non reperiantur, ut in parte prima harum constitutionum dictum fuit.

De privilegiis lectorum.

§. 425. 2. Cuncti lectores emeriti, et actuales ab officiis hebdomadæ, quæ in capitulo sabbathi distribuuntur, ubicumque fuerint, immunes erunt. Lectores quoque actuales immunes erunt ab officio divino in collegii choro persolvendo, exceptis matutino, missa, et laudibus in nocte Natalis Domini: primis vesperis, tertia, missa, sexta, et nona, in festo conversionis m. p. Augustini, et officio defunctorum de corpore præsenti.

De privilegiis professorum.

§. 426. 3. Cum vero extra collegium habitaverint professores quidem actuales chorum adibunt solummodo in solemnitatibus Natalis Domini, Epiphaniæ, sancti Theotonii, feriæ quintæ, sextæ, et sabbathi hebdomadæ sanctæ, Resurrectionis Dominicæ, pentecostes, corporis Christi, Assumptionis beatissimæ Virginis, ac s. p. Augustini ad primas vesperas, matutinum, laudes, tertiam, atque missam: et in festivitatibus Circumcisionis, sancti Joseph, Annuntiationis, Ascensionis, sancti Antonii, sanctorum Petri, et Pauli, omnium sanctorum, Conceptionis, et titularis ecclesiæ, ad tertiam, et missam conventualem.

Similia ut supra.

§. 427. 4. Lectores autem emeriti, magistri, substituti, et passantes non solum primis vesperis, matutino, laudibus, tertiæ omnium prædictarum festivitatum, sed etiam officiis defunctorum de corpore præsenti, et trium anniversariorum solemnium, atque tertiæ, ac missæ conventuali cæterorum

anni dierum adesse tenebuntur, nisi substituti cathedram actualiter substituant; tunc enim easdem habebunt immunitates ac professores actuales. Omnes vero supradicti tam lectores actuales, et emeriti, quam substituti, et passantes orationi mentali, lectioni spirituali, et examini conscientiæ nunquam deerunt.

De privilegiis lectorum emeritorum. §. 428. 5. Emeriti proinde lectores vocem activam, et passivam habebunt in capitulo generali: et non solum in priores licet vicarii non fuissent, sed etiam in præpositum generalem, quamvis prioris nunquam extitissent, eligi poterunt. Ut lectores tamen sint emeriti, necesse est, ut philosophiam, et theologiam edoceant spatio novem annorum, noviesque publicis thesibus sine congregationis decore præsideant. Quod si philosophiam non docuerint, theologiam per duodecim annos legant, duodecimque conclusiones publice defendant, opus erit in philosophia quippe docenda labor duplicatur.

Caput XIII.

De temporibus feriatis

De temporibus feriatis. §. 429. 1. Tempore literario, sive a prima die octobris usque ad ultimam junii erunt feriati, seu scholarum lectiones cessabunt cunctis diebus dominicis, et festis de præcepto, et a vigilia Nativitatis Domini usque ad Epiphaniam, et a dominica Palmarum usque ad dominicam in Albis, et qualibet feria quinta, si alius dies in eadem hebdomada non sit feriatus, quo cum feria quinta compensetur.

Idem ut supra §. 430. 2. Quibusdam tamen feriatis mane collationi literariæ operam dabunt, sicut supra fuit stabilitum: vespere autem erit tempus liberum, poteruntque recreationis causa intra septa monasterii sanctæ Crucis deambulare a fine completorii usque ad noctis initium, dummodo cætera omnia fiant juxta horarum distributionem supra stabilitam,

Idem ut supra §. 431. 3. Tempore feriarum, sive a prima die julii usque ad ultimam septembris scholares tam philosophi, quam theologi, et passantes a rectore in duas partes divisi ad sancti Georgii villam, quam monasterium sanctæ Crucis ad id liberam dare tenebitur, minime vero in aliam partem mittentur; ut ibi spatio triginta dierum utilium unaquæque pars illam sumat recreationem, quæ solet *Brevia* nuncupari. Reliquo tamen feriarum tempore intra collegium habitantes, licet a lectionibus, exercitiisque literariis sint liberi, semper lectioni spirituali, orationi mentali, atque studio matutino, et nocturno juxta distributionem temporis verni supra stabilitam vacabunt.

§. 432. 4. Lectores emeriti, et actuales, atque magistri, sive lectores sint, sive non sint (privilegia quippe illis non conceduntur, quia doctoratus laurea decorati sunt; sed quia in congregationis utilitatem laboribus incumbunt literariis) ad collegii villas, aut monasteriorum, vel ad eadem monasteria, prout ipsi elegerint, ire poterunt, ut ibi a quocumque labore immunes per totum feriarum tempus recreationem habeant, quæ vulgo dicuntur *Brevia*; dummodo id rectori, atque priori illius domus, quam elegerint, prius notum faciant, si ad monasteria, vel eorum villas ire selegerint. Idem ut supra

§. 433. 5. Hac autem ipsa facultate, sicut etiam prædictis feriarum tempore, ac loco uti poterunt cæteri canonici lectores, et magistri, qui fuerint in aliis domibus, seu monasteriis commorati, ut ibi quamcumque scientiam, vel artem regulares, aut sæculares etiam edoceant. Idem ut supra

Caput XIV.

De redditum contributione, ac administratione, aliisque peculiaribus ordinationibus ad collegium spectantibus.

§. 434. 1. Cum Sapientiæ collegium in commune totius congregationis bonum sit institutum, sufficientesque redditus, quibus subsistere possit, non habeat: statuimus, ut eidem collegio cætera monasteria pro singulis scholaribus collegii habitatoribus totidem centum sexaginta quinque aureos annuatim contribuant quousque proprios stabiles, sufficientesque redditus possideat, vel ex aliorum monasteriorum bonis a capitulo generali perpetuo stabiliantur; pater vero generalis, et collegæ sub præcepto obedientiæ tenebuntur hanc summam per singula monasteria juxta uniuscujusque redditus distribuere: illorumque priores eodem præcepto, et aliis pœnis constringent, ut singuli partem sibi distributam ad collegium mittant temporibus consignatis. De redditibus collegii.

§. 435. 2. Idem collegium circa bonorum, ac redditum administrationem, et cætera omnia, quæ his statutis non fuerint contraria, sicut alia De administratione redditum.

monasteria, juxta constitutiones gubernabitur. Et quemadmodum cætera monasteria procuratorem eliget, mittetque ad capitulum generale; quamvis ad præfatum capitulum ex eodem collegio plures deveniant lectores emeriti.

Declaratio quoad monasterium s. Crucis.

§. 436. 3. Nullus eorum, qui præfati collegii fuerint habitatores, tenebitur unquam sanctæ Crucis monasterium adire, ut officiis divinis in choro intersit, aut in ecclesia concionetur, aut alicui adsit solemnitati.

De cursu theologiæ in collegio instituendo.

§. 437. 4. Theologiæ cursus in collegio semper instituetur: quod si philosophiæ curriculum extra collegium aliquando instituatur (in monasterio scilicet, in quo chorus non recitetur, sed vel cantetur quotidie, vel altiori sonu recitetur) ibidem hæc statuta, quoad fieri possit, observabuntur: scholaresque chorum adibunt in iis festivitatibus, quibus magistri substituti, et passantes adstringuntur.

De libris, et tractatibus typis mittendis.

§. 438. 5. Quoties lector, aut magister, aut alius quicumque hujus congregationis canonicus aliquem librum, vel tractatum, qui typis tradendus sit, elucubraverit priusquam prælo edatur, facultatesque de jure postulentur, hujusmodi opera ad patrem generalem, et collegas deferenda sunt, ut respectu illorum fiant, quæ circa theses publicas supra jam fuerunt statuta.

De accolis collegii.

§. 439. 6. Magistri, passantes, et scholares collegii accolæ, qui habitualiter fuerint ita infirmi, ut ex testimonio medicorum studiis operam dare nequeant, a patre generali, et collegis in alia transferentur monasteria, ubi convalescant, ad studiaque iterum capessenda habiles reddantur. Qui autem crimina gravia patraverint, vel studiis incumbere contumaciter noluerint, si ter admoniti, et correpti non resipiscant, e collegio expellantur, atque voce activa, et passiva per decem annos privabuntur, processu prius in forma juris instaurato, et sententia juxta ordinem, et formam in his constitutionibus præscriptam definitiva prolata.

De removendis a cathedris

§. 440. 7. Si quis proinde lector, aut magister fuerit graviter scandalosus et ineptus, vel sine justa causa, et ratione docere cum possit, sive cathedram sibi legitime collatam moderari noluerit, perpetuo cunctis magisterii privilegiis privabitur, spatioque trium annorum voce activa, et passiva carebit, nisi tempus docendi supra stabilitum jam adimpleverit, sententiaque in forma juris prius prolata.

De infirmis sublevandis.

§. 441. 8. Cæterum quando infirmitatis, aut alicujus culpæ causa canonici e collegio in alia monasteria transferuntur, expensæ fieri debent ex collegii redditibus: quando emenso jam theologiæ cursu transmittuntur, expensæ fient ex redditibus monasterii, quo transferuntur; quando lectores, et magistri feriarum tempore ad monasteria exierint, expensæ itineris fient a collegio; et quando redierint ad collegium expensæ fient a monasterio, unde venerint.

PARS IV.

De capitulo generali, visitatoribus, capitulo privato, seu definitorio, capitulo conventuali, et harum constitutionum obligatione.

Caput I.

De capitulo generali, ac personis, quœ ad illud convenire debent, vel possunt.

De capitulo generali.

§. 442. 1. Capitulum generale nihil est aliud quam cœtus primariorum patrum totam congregationem repræsentans, cujus utique duo sunt fines præcipui; electio nimirum præpositi generalis, de qua dictum est in secunda parte, et visitatio, ac reformatio generalis, de qua nunc superest agendum.

De vocalibus capituli.

§. 443. 2. Capituli vocales erunt prior generalis (qui vocem activam habere, ac præsidens ordinarius capituli una cum duobus consiliariis tam in monasterio sanctæ Crucis, quam in cæteris omnibus) nec non priores, et procuratores conventuum, quos illi per suffragia secreta decima quinta die ante capitulum generale eligent, vel qui illorum locum erunt legitime suffecti: nulli alii in capitulo sit locus, nisi quis a legitima potestate extraordinarius præsidens fuerit constitutus.

De procuratore ad capitulum mittendo.

§. 444. 3. Licet autem singula monasteria unum tantum mittere debeant procuratorem ad capitulum, monasterium tamen sanctæ Crucis duos eliget, atque mittet, quoniam illius prior, quatenus prior in capitulo vocem non habet: monasterium itidem Mafræ duos etiam eliget, atque mittet procuratores, quia non solum numerum valde magnum incolarum habet, sed etiam plu-

ra monasteria, quæ suos procuratores ad capitulum mittere solebant, eidem in perpetuum reperiuntur unita.

De forma procurationis.

§. 445. 4. Et unusquisque conventus certam fidem capitulo generali faciet de electione, institutione, ac potestate suorum procuratorum, idque literis suis per conventus scribam exaratis, atque sigillo conventuali munitis. Forma vero ejusmodi procurationis, ac potestatis esse poterit hoc modo.

Idem ut supra

§. 446. 5. *In Dei Nomine Amen. Noverint omnes præsentes literas inspecturi, quod in monasterio N. dioecesis N. canonicorum regularium sanctæ Crucis Collimbriensis omnes, et singuli canonici capitulares ejusdem monasterii instituimus, et ordinamus in procuratorem nostrum certum, et specialem domnum N. ejusdem monasterii canonicum, ut in capitulo, ac reformatione generali in monasterio sanctæ Crucis hoc præsenti anno celebrando omnia, quæ per nos, aut majorem nostrum partem subscripta ostenderit, in nostro nomine proponat: si qua vero alia proposuerit suo ipsius nomine, aut eorum, quorum subscriptionem ostenderit, proposita habeantur. Insuper concedimus ei plenam in omnibus, et singulis ad præpositi generalis electionem, et confirmationem attinentibus faciendi, tractandi, consentiendi, affirmandi, contradicendi, revocandique potestatem. Quam potestatem etiam illi concedimus in omnibus, et ad omnia, quæ in præfato capitulo visitatione, ac reformatione generali fuerint ad examinandum, ac definiendum præposita, dicta, et tractata, quæ quomodolibet attineant, aut attinere possint ad statum, ac utilitatem congregationis nostræ, dummodo secundum jus, et constitutiones Nostras fiant. Quod si de jure ad effectum hujus procurationis fuerint aliæ clausulæ magis speciales necessariæ, nos eas habemus pro in eadem expressis. In quorum omnium fidem has procurationis nostræ literas fieri fecimus a nobis subscriptas et sigillo nostro conventuali signatas et ego domnus N. scriba conventus easdem scripsi die . . . . mensis N. . . . anni millesimi . . . . N.*

De officio procuratorum.

§. 447. 6. At ubi dicti procuratores electi, et publicati fuerint quousque proficiscantur in tempore, ac loco a silentio liberis, poterunt a religiosis de literis, ac supplicationibus, quas ad capitulum generale mittunt, instrui, præsertim vero si quid habuerint, de quo apud visitatores capituli de patre generali, ejusve substituto, aut collegis conqueri possint, quod nimirum injuriam sibi in visitatione fecerint, vel in suis officiis deliquerint.

Idem ut supra

§. 448. 7. Procuratores vero has religiosorum supplicationes, ac literas quidquid contineant, et alias quascumque scripturas sibi traditas in virtute sanctæ obedientiæ tenebuntur acceptare, et iis, ad quos mittuntur fideliter reddere.

Idem ut supra

§. 449. 8. Verum hi procuratores ita per conventum electi, ac publicati non possunt ab eodem revocari, nisi examinata prius causa ab omnibus capitularibus in præsentia prioris, qui hujusmodi causæ judex erit. Si tamen iidem procuratores antequam a monasterio suo egrediantur, infirmitate, aut alio quocumque modo legitime fuerint impediti, conventus eligent, ac instituent alios procuratores juxta formam supradictam.

De procuratoribus reprobatis.

§. 450. 9. Si autem in capitulo generali jam constituti fuerint reprobati, alii eorum loco ab eodem capitulo eligentur ex domo ipsa, in qua capitulum generale celebratur: sicut etiam fiet, cum prior aliquis morte, aut alia ratione in capitulo vacaverit, nisi sit rector collegii. Qui tamen hoc modo fuerit substitutus, vel subrogatus, licet incola sit ejusdem domus, unicum tantum feret suffragium in electione præpositi generalis. Sed si procurator reprobatus ex domo fuerit, in qua capitulum fit, aut ex collegio Sapientiæ, repetita electione, alius ejus loco subrogabitur a primis constitutionibus.

De iis, quæ a priore, et procuratoribus facienda sunt in capitulo.

§. 451. 10. Priores quoque, ac procuratores ad capitulum euntes generale, simul ibunt, nec in itinere separabuntur, nec monasterium, in quo præfatum capitulum celebrandum est, usque ad sabbathum dictæ dominicæ secundæ post Pascha ingredientur.

Idem ut supra.

§. 452. 11. Quod si aliquis prior, morbo, aut alia ratione legitima, ne ad capitulum eat, fuerit impeditus, ad illud mittet literas suas, assignatasque in eis rationes, ob quas ire nequeat, facietque suum procuratorem, ac substitutum ex ipsa domo, in qua sit prior ut in capitulo ipsius locum teneat.

Idem ut supra

§. 453. 12. Si nec prior venire ad capitulum nec conventus possit mittere procuratorem, literis datis, statum monasterii sui, temporalem, et spiritualem capitulo exponet. Si vero prior aliquis, sine legitima ratione recusaverit, aut neglexerit ire ad capitulum generale, et conventus suum mittere procuratorem, voce carebunt ea vice in

capitulo, nec eam poterunt aliis committere, ad arbitriumque ipsius capituli punientur.

Idem ut supra.

§. 454. 13. Priores insuper ad capitulum secum ferent rationes omnium, quæ in singulis monasteriis tempore administrationis suæ accepta, et expensa fuerunt; itemque debitorum, et creditorum datorum, et emptorum causas adscriptas, explicatas, et a camerario, ac scriba conventus primum confectas, atque juratas, deinde a consiliariis monasterii subscriptas, nec non etiam instrumentum a majore sacrista, et scriba conventus conscriptum, ac juramento firmatum, quo certum fiet cunctis missarum, et legatorum obligationibus fuisse satisfactum.

Idem ut supra

§. 455. 3. Has vero redditnum, et missarum rationes præsentabunt, tradentque statim in secunda capituli sessione, ut de quantitate bonorum, ac proventuum monasterii, de totoque statu rei familiaris capitulo constare possit; alioquin ab eodem capitulo expellentur, vocem in eo activam, et passivam non habebunt, acriter corripientur, et alii eorum loco, sicut fuit jam dictum substituentur.

Idem ut supra.

§. 456. 15. Præter priores, et procuratores generali capitulo interesse tenebuntur vicarius monasterii sanctæ Crucis, et sex proximé elapsi triennii definitores; eidemque interesse poterunt lectores emeriti, et ex-generales, quibus omnibus, priores simul secum euntibus necessaria ad iter suppeditabunt.

Idem ut supra.

§. 457. 16. Cæterum in capitulo generali nunquam admittentur, nec vocem habebunt activam duo consanguinei fratres, nisi sint priores, aut lectores emeriti: habebit autem vocem in capitulo generali activam magister novitiorum sanctæ Crucis, ut moris est.

Caput II.

De loco, tempore, ac modo celebrandi capituli generalis.

De loco quo capitulum generale celebrandum erit.

§. 458. 1. Quo institutum, et reformatio hujus congregationis diutius perseveret incorrupta, statuimus, ut priores, et procuratores omnium monasteriorum, et alii canonici, qui tenentur, vel possunt interesse capitulo generali ad illud celebrandum singulis trienniis in monasterium sanctæ Crucis conveniant.

De tempore celebrandi capitulum.

§. 459. 2. Convenient autem sabbatho ante dominicam secundam post Pascha, in qua recitabitur evangelium = *Ego suum pastor bonus* = et statim feria secunda proxima, finita prima, in singulis monasteriis congregationis pro felici successu capituli generalis missa de Spiritu Sancto decantabitur conventualiter, ac solemniter: eidemque in monasterio sanctæ Crucis intererunt omnes dicti patres, præeritque, sicut etiam in omnibus actibus capituli generalis, usque ad electionem novi præpositi generalis ille, qui proxime generalatu functus est, non tamen sub titulo generalis, sed præsidentis dumtaxat.

De modo celebrandi capitulum.

§. 460. 3. Antequam vero sacrum peragatur, fiet signum campanæ ad capitulum generale inchoandum, ad quod omnibus in loco ad capitulum destinato congregatis, fiet ab aliquo canonico gravi, ac docto, cui a patre generali fuerit injunctum, brevis sermo super causam præsentis congregationis. Eoque finito, manentibus solis dictis prioribus, et procuratoribus, cæterisque vocalibus, prosequentur in nomine Domini capitulum, visitationem, et reformationem generalem.

De ordine sedendi in eo.

§. 461. 4. Sedebunt autem in prima capituli sede ipsius præses, ad dexteram præsidis prior monasterii Mafrensis utpote regii patronatus; ad sinistram secretarius capituli; deinde in latere dextero priores, eorumque substituti juxta ordinem antiquitatis monasteriorum, et immediate infra priores, illorumque substitutos, lectores emeriti juxta ordinem *jubilationis*, ut vocant: e regione vero, sive in latere sinistro primum ex-generales, deinde sex ordinis definitores, qui proximo triennio functi sunt officiis suis, substitutus nempe, collegæ, ac definitores; deinde vicarius monasterii sanctæ Crucis, ejusdemque magister novitiorum, deinde procuratores monasteriorum, secundum antiquitatem uniuscujusque domus.

De instrumentis exhibendis

§. 462. 5. Cunctis jam in capitulo sedentibus, in primis monasteriorum procuratores præsentabunt chartas, sive instrumenta procurationum suarum, quibus examinatis, ac probatis, omnes statim per secreta suffragia a præside capituli cum duobus immediatis prioribus excipienda (secundus enim prior ad sinistram præsidis sedebit, et omnia scribet quousque secretarius capituli eligatur) in secretarium designabunt unum ex corpore ipsius capituli virum gravem, et ad excipienda quæque acta capituli tum ingenio, tum manu promptum, ac idoneum, qui decreta omnia,

et acta ab initio usque ad exitum capituli distincte, ac ordinate scribat, accepto prius a præside juramento, quo se obliget ad servandam fidelitatem, veritatem, ac secretum in omnibus, quæ ad munus suum pertinuerint.

De suffragiis ferendis.

§. 463. 6. Deinde ex se ipsis per secreta suffragia tres eligent in visitatores monasterii sanctæ Crucis, qui quidem erunt non ex eodem monasterio, sed ex aliis domibus, et omnes similiter in manibus præsidis juramento promittent, se munus suum recte, ac fideliter gesturos. Hasque lectiones, sicut et omnes alias, quæ deinceps in capitulo celebrantur, scrutabitur præses ipse cum immediato prælato, ac secretario.

De electione visitatorum.

§. 464. 7. Post visitatores, electos eodem modo eligentur quinque definitores, qui quoniam cum ipso capitulo expirant; definitores capituli dicuntur, ut distinguantur a definitoribus ordinis, quorum officium toto triennio durat, et postea eligi debent, ut postea dicetur. Sumentur autem in definitores ex diversis monasteriis ad ampliorem rerum congregationis notitiam, et ex gravioribus, et magis spectatæ virtutis, ac sapientiæ patribus, ad quos quinque accedent præses ipse capituli, atque secretarius.

De examinatoribus rationum.

§. 465. 8. Nominabuntur quoque voce tenus non solum quatuor ex ipsius capituli gremio, qui rationes redditurum, ac bonorum cujuslibet monasterii attente examinent, ac introspiciant; sed etiam alii, quibus negotium aliquod speciale, si opus fuerit indagandum, atque expendendum committatur; ut postea in capitulo referant, ac exponant, quod ipsis fuit commissum.

Declaratio specialis.

§. 466. 9. Si tandem contigerit ex magno impedimento bellorum, pestis, aut ex alia causa valde gravi capitulum generale in monasterium sanctæ Crucis celebrari non posse; pater generalis simul cum sex ordinis definitoribus id in aliam domum, quæ magis expedire eis videbitur, transmutabunt. Et in hoc casu conventus sanctæ Crucis sex mittet procuratores, in quibus compromittet, ut ipsius nomine, simul cum capitulo generali priorem dicti monasterii, præpositumque generalem totius congregationis eligant; qui quidem in ipso generali capitulo eligi, et confirmari debet.

De absolutione capituli.

§. 467. 10. Finito autem capitulo, statim pater generalis electus, et confirmatus proficiscetur in monasterium sanctæ Crucis, ubi deducetur ad chorum a canonicis cantantibus= *Te Deum laudamus* = cæteræque fient cæremoniæ consuetæ præter confirmationem. Cum eo quoque ibunt visitatores, qui eumdem confirmarunt, ad visitandum monasterium sanctæ Crucis, consiliariosque de more solito eligendos.

Caput III.

De iis, quæ in capitulo generali sunt facienda.

§. 468. 1. Visitatoribus capituli generalis, ac definitoribus constitutis, statim visitatores præcipient campanam pulsari, ut congregetur totus conventus monasterii sanctæ Crucis. Deinde faciet eorum primus, seu electione antiquior admonitionem aliquam, sive exhortationem de religionis observantia: jubebuntque, si opportuerit, coram omnibus legi caput de visitationibus, et ea, quæ ibi continentur exequutioni dabunt; ac protinus ad suæ visitationis munus complendum se conferent; quemadmodum de visitationibus ordinariis infra dicetur. — De iis, quæ in capitulo generali sunt facienda.

§. 469. 2. Hi autem visitatores quoad crimina, quæ jure suffragii privant, auctoritatem habent cognoscendi, et inquirendi non solum de habitatoribus monasterii sanctæ Crucis; sed etiam de aliis omnibus, qui ad capitulum generale in eodem conveniunt. — Idem ut supra

§. 470. 3. Et si quem vel subornasse, vel aliquod ex memoratis criminibus admisisse, juris ordine servato, constiterit, eum visitatores, si fuerit ex incolis dicti monasterii, per se solos; si vero fuerit ex vocalibus capituli generalis, accitis in consilium, ac judicium definitoribus ejusdem capituli, vel absolute, seu quoad omnes actiones celebrandas, vel quoad aliquam illarum pro ratione suscepti criminis voce activa, et passiva privabunt, a capituloque, si videbitur, excludent, et culpam cum probatione remittent ad visitatores domus, in qua reus inhabitat, ut reliquis juris, vel harum constitutionum pœnis suo afficiatur tempore. — Idem ut supra

§. 371. 4. Quod si culpatus fuerit aliquis ex definitoribus prædictis, illo absente, res a reliquis decidetur; si vero fuerit præses ipse capituli, ejus loco præerit visitatorum primus in eo actu dumtaxat; nam capituli præside quacumque ratione ab eo excluso, aut alias impedito, præsidentia ad domus Mafrensis priorem devolvitur. — Idem ut supra

§. 472. 5. Si qua proinde crimina a patre generali, vel substituto, vel collegis, vel definitoribus proxime elapsi triennii respectu officiorum suorum commissa ad capitulum delata fuerint, aut ab aliquo denuntiata, præfati visitatores simul cum definitoribus ejusdem capituli denuntiationes hujusmodi, denuntiatis inde recedentibus, cognoscent, expendent, ac judicabunt, justisque pœnis afficient delinquentes. Sententiam tamen contra quemcumque ex omnibus supradictis latam visitatores in capitulo publicabunt.

Idem ut supra §. 473. 6. Interim vero dum visitatores muneri suo incumbunt, præses ipsius capituli cum secretario, atque definitoribus quascumque supplicationes capitulo factas examinabunt, facultates, sive licentias postulantibus concedendas, vel denegandas perpendent; constitutiones, ordinationes, definitiones, decreta, et mandata communia, sive ad totam congregationem, sive ad aliquod illius monasterium pertinentia efformabunt; et negotia quælibet, vel commune, vel particulare congregationis spectantia inter se conferent.

Idem ut supra §. 474. 7. Postquam vero fuerint omnia sic examinata, discussa, et formata unamquamque definitionem, vel ordinationem jam efformatam, et alia cuncta non acervatim, sed singulatim capitulo generali referent, explanabunt, ac proponent. Cuncti deinde vocales ejusdem capituli de unaquaque definitione, vel determinatione, aliisque singulis suffragia, sive sententias ferent: et illud, quod a majori parte capituli sic fuerit approbatum, vel jussum, vel decisum robur, ac vim habebit, et a secretario capituli conscribetur.

Idem ut supra §. 475. 8. Ibidem præterea, eodemque modo per suffragia cunctorum vocalium nominabuntur sæcularium confessarii, et concionatores designabuntur; qui laurea doctorali decorandi sunt instituentur lectores, magistri, passantes, ac scholares philosophiæ, vel theologiæ: eligentur procuratores generales Ulyssipponensis, et Portugallensis; rationes reddituum cujuslibet monasterii approbabuntur, aut reprobabuntur, cæteraque similia peragentur.

Idem ut supra §. 476. 9. Ea tamen, quæ majoris fuerint momenti, pridie quam tractentur, palam in capitulo proponi debent; cum autem negotium aliquod grave, sive ad totam congregationem, sive ad aliquod ejus monasterium, sive ad personam privatam, domesticam, vel extraneam pertinens tractandum, ac decidendum fuerit, suffragiis secretis, et usitata calculorum ratione sententiæ dicentur.

§. 477. 10. Eritque perpetuum in capitulo generali, et etiam in aliis particularibus, et conventualibus, ut valeat, ac vincat sententia majoris partis; quæ major pars intelligenda est comparatione totius cœtus, non autem minorum partium. Quod si paribus suffragiis res suspensa fuerit, iterum ferantur suffragia; si adhuc paria sint ferantur tertio, et præses capituli, altero calculo addito, rem discutiet. Idem ut supra

§. 478. 11. Absolutis itaque, et expeditis omnibus generalibus, et particularibus negotiis, redigentur in scriptis omnes expeditiones, nominationes, constitutiones, definitiones, ordinationes, ac decreta, et legentur publice coram omnibus vocalibus capituli per ipsius secretarium, ab omnibusque subscribentur. Idem ut supra

§. 479. 12. Postea rector, ac regens collegii Sapientiæ, atque sex ordinis definitores, substitutus nempe, et collegæ patris generalis, ac tres visitatores monasterii sanctæ Crucis per secreta suffragia, sicut fieri consuevit, ab omnibus ejusdem capituli vocalibus, eligentur. Idem ut supra

§. 380. 13. Mox ad electionem, et confirmationem prioris sanctæ Crucis, totius congregationis præpositi generalis, modo, ac forma in secunda harum constitutionum parte præscriptis, devenient. Solet tamen ante electionem generalis præmitti brevis sermo ad ipsam pertinens, cui omnes tam a capitulo generali, quam a conventu sanctæ Crucis intererunt; præsidebuntque in hoc actu visitatores, et inter eos, qui fuerit primus, seu creatione antiquior. Idem ut supra

§. 481. 14. Electo autem, et confirmato patre generali, nulla in capitulo (in quo ipse jam deinceps præsidebit) electio fiet, nisi aliquis ex præelectis officialibus ad generalatum fuerit assumptus, cujus proinde loco alium subrogari oporteat; nulla nova constitutio condetur; nihil, quod in capitulo tractatum jam sit, rursus tractari, ne dum retractari, immutarive poterit; nihil denique de novo proponetur, nisi aliquid recurrat, quod personæ ipsius generalis assistentiam requirat; vel siquid de generali, substituto, aut aliquo ex reliquis visitatoribus superioris triennii, sit in visitatione denuntiatum, quod in officiis suis illi deliquerint, subindeque a visitato- Idem ut supra

ribus in capitulo referri debet, ac proponi.

Caput IV.

De potestate, ac exitu capituli generalis

De potestate capituli. §. 482. 1. Capitulum generale plenam potestatem, ac jurisdictionem circa spiritualia in tota congregatione habebit; volumusque, ut quibuscumque negotiis tam generalibus, quam particularibus omnium, et cujuscumque ipsius congregationis monasteriorum omnia, et singula, quæ per omnes, aut per eorum majorem partem, qui in eodem capitulo vocem habuerint, statuta, ordinata, et definita fuerint, firmiter observentur quandiu per aliud capitulum generale non fuerint revocata.

Idem ut supra. §. 483. 2. Hæc autem potestas, et jurisdictio capituli generalis circa res intelligitur, quæ in utilitatem, aut damnum alicujus boni spiritualis, aut observantiæ regularis, visitationis, aut reformationis totius congregationis, aut alicujus domus cedunt. Nam rei, et bonorum temporalium administratio, et gubernium generaliter, ac ordinarie pertinet ad priores cum suis consiliariis, et conventibus: quamquam in casibus extraordinariis, qui commune bonum ejusdem congregationis tangant, fas erit capitulo generali de bonis illius temporalibus disponere, auditis tamen primum singulis monasteriis: si vero hæc absque justa causa renuerint, penes ipsum capitulum generale coactionis jurisdictio in tali casu residet.

De novis constitutionibus faciendis. §. 484. 3. Sed si capitulum generale voluerit de novo facere, et constituere aliquam, vel aliquas constitutiones, quæ sint futuræ perpetuæ, aut in jam factis constitutionibus aliquid addere, minuere, mutare, aut corrigere; id, quod sit de novo, fecerit, et constituerit, addiderit, minuerit, aut correxerit in uno capitulo generali, non habebit robur, aut vim constitutionis, nisi conveniant, et consentiant in eo saltem duæ ex tribus partibus eorum, qui in eo vocem habuerint, et hoc modo per duo capitula immediate sequentia fuerit approbatum.

De legibus novis condendis. §. 485. 4. Utque præterea lex aliqua condita in uno capitulo, et approbata in duobus immediate sequentibus, habeat vim constitutionis, opus est, ut a primo capitulo usque ad secundum recipiatur sub titulo constitutionis inchoantis; a secundo usque ad tertium dicatur *constitutio currens*, a tertio vero, si in eo probata fuerit, habebit vim *constitutionis* confirmatæ.

De observantia novarum legum, et constitutionum. §. 486. 5. Verum constitutiones, seu leges, quas de novo fecerint, constituerint, atque addiderint interea temporis observabuntur: ea tamen, quæ jam factis constitutionibus minuerint, mutaverint, aut correxerint, non observabuntur quousque per tria dicta capitula generalia continua, sive non interrupta fuerint approbata: postea vero cuncta, quæ dicto modo constituerint, addiderint, minuerint, mutaverint, aut collexerint, perpetuo servabuntur, habebuntque vim constitutionum confirmatarum. Sed animadvertere debet capitulum generale hanc potestatem addendi, mutandi, minuendi, aut corrigendi constitutiones jam factas minime ei concedi circa vota substantialia religionis, nec circa obligationem clausuræ, sive ipsius juramentum: circa hæc enim dispositio istarum constitutionum erit perpetuo constans, et immutabilis, ut in se est absque ulla declaratione, aut interpretatione, quam omnino, et sub obedientiæ pœna prohibemus omnibus, et singulis congregationis individuis tam in communi, quam in particulari: si tamen aliquid ob justam, vel justas causas addendum, mutandum, minuendum, corrigendumve necesse sit circa dicta tria vota substantialia religionis, vel circa clausuram, ejusque juramentum hoc apostolica auctoritate tantummodo fiet, literis apostolicis ad id supplicatis, et impetratis de communi totius congregationis consensu, minime vero aliter, nec alio modo sub pœna infallibilis nullitatis, quæ nequaquam subsanari poterit.

De casibus reservatis. §. 487. 6. Poterit quoque idem capitulum generale casus aliquot pro tota congregatione reservare; in hac tamen reservatione caute procedet, ne jugum alioquin suave nimis durum constituat; amarat enim quandoque nimietas, quod poterat condire mensura. Quamobrem nonnisi pauca, graviora, et rariora crimina reservabit, quæ scilicet ternarium numerum non excedant.

Declaratio specialis. §. 488. 7. Non habebit tamen capitulum generale, aut aliud quodcumque hujus congregationis membrum potestatem ullam consentiendi, ut institutum ejusdem congregationis mutetur, aut præpositus generalis, vel priores quovis modo ultra triennium durare possint: quinimo pro religionis, et harum constitutionum indubitatis adversariis habebuntur quicumque id fieri postulaverint, vel consenserint.

Aliud monitum peculiare.

§. 489. 8. Notandum est etiam, quod præses capituli non habet majorem potestatem, quam quilibet aliorum ipsius capituli, præterquam in foro conscientiæ; potest nihilominus negotia proponere, et illorum rationes explanare. Quod si rogatus noluerit quodlibet negotium proponere, id efficiet quilibet alius de corpore capituli, cæterique tenebuntur de rebus sic propositis sententias dicere.

De tempore quo protendi poterit capitulum generale.

§. 490. 9. Non poterit autem capitulum generale protendi ultra quindecim dies, nisi ex gravi aliqua necessitate, si duobus ex tribus partibus ejusdem capituli ulterius procedendum esse videatur, neque ipso durante ulli eorum, qui in eo vocem habent, ire licebit extra monasterium, in quo capitulum celebratur, nisi ex aliqua necessitate, et facultate ipsius capituli, exceptis tantum cancellario, et doctoribus, si universitatem adire opus fuerit.

De processu visitatorum.

§. 491. 10. Cum ergo visitatores processui suæ visitationis finem imposuerint; pœnitentiasque culparum decreverint, atque illarum cathalogum, suæque visitationis instrumentum confecerint, et omnia supradicta ad exitum fuerint jam producta, cuncti vocales in capitulo adunati, et in terram se prosternantes, dicent = *Confiteor Deo ec.* Præpositus vero generalis confert absolutionem juxta facultatem sibi competentem, sicut fieri solet in vigilia Nativitatis Domini, dabitque omnibus benedictionem, qua capitulum generale finitum, et completum habetur.

Idem ut supra

§. 492. 11. Statim dicti visitatores ad scrutandas lectiones consiliariorum monasterii sanctæ Crucis, approbandosque electos procedent absque mora. Deinde totum conventum ad capitulum veniarum convocabunt, visitationem suam eidem publicabunt, eamque exequentur juxta formam infra præscribendam. Quibus peractis, tam visitatores ipsi, quam reliqui omnes vocales capituli generalis ad monasteria sua cum pace remeabunt.

Caput V.

De visitationibus ordinariis

De visitationibus ordinariis.

§. 493. 1. Singula hujus congregationis monasteria bis unoquoque priorum triennio visitabuntur. Harum visitationum prima fiet in medio ejusdem triennii, secunda in fine, ad quas visitationes dictis temporibus faciendas, visitatores sub præcepto obedientiæ obligamus, nulla alia vocatione, aut requisitione spectata.

Idem ut supra

§. 494. 2. In medio igitur cujuslibet triennii, videlicet prima die octobris anni secundi pater generalis, et collegæ tenebuntur e monasterio sanctæ Crucis proficisci ad visitationes in cæteris monasteriis successive conficiendas: quibus finitis, illico definitores ordinis, seu visitatores sanctæ Crucis hoc adibunt monasterium, ut illud visitent, in eoque definitorium celebrent.

Idem ut supra

§. 495. 3. In fine vero triennii visitatores capituli generalis monasterium sanctæ Crucis visitabunt, sicut fuit jam dictum: et peracto, ac dimisso capitulo generali, collegioque Sapientiæ visitato, atque illius rectore confirmato, pater generalis, et collegæ intra quindecim dies a dimissione capituli, vel intra octo a visitatione collegii proficisci tenebuntur in alia monasteria visitationes, ac lectiones facturi.

Idem ut supra.

§. 496. 4. Quod si pater generalis infirmitate, aut alio quocumque modo impediatur, nec ideo tamen præfatæ visitationes, vel capitulum privatum ad aliud tempus deferri poterunt: sed extemplo substitutus loco patris generalis assumet ex officio, ac substituet dum idem generalis fuerit impeditus. Si vero cæteri visitatores quovis modo impediantur, eorum loco eligentur alii, sicut fuit in secunda parte stabilitum. Si tandem aliquis ex visitatoribus inter visitandum moriatur, reliqui duo tertium ex gravioribus ipsius monasterii canonicis voce tenus eligent, qui simul secum visitationem compleant ejusdem domus.

Idem ut supra

§. 497. 5. Porro in visitationibus triennii dimidiati visitatores inquirent, corrigent, punient, ac emendabunt generaliter, tum priores, tum cæteros congregationis religiosos ad eum, qui sequitur modum.

Idem ut supra

§. 498. 6. Postridie statim quam ad visitandum quodlibet monasterium accesserunt, nisi fuerit dies festus, mandabunt ad capitulum signum dari, ad quod omnes religiosi ejusdem monasterii convenient. Postea visitator primus ad conventum breviter sermocinabitur de ratione adventus, ac visitationis suæ, exhortans interim religiosos ad religionis observantiam, prout ipsi Deus inspiraverit.

Idem ut supra

§. 499. 7. Deinde præcipiant in virtute sanctæ obedientiæ omni conventui, ut unusquisque posthabito amore, odio, timore, ac favore, doctrinam

observans evangelicam, pura, ac vera dicat, de quibus recte fuerit interrogatus, tam circa priorem, quam alios religiosos, monasterii statum, et aliam quamcumque rem emendatione dignam.

Idem ut supra. §. 500. 8. Præcipient etiam cunctis religiosis, ne conventicula faciant, neque de visitationis negotio tractent, aut loquantur, se se invicem ad aliquod falsum in visitatione dicendum, aut veritatem celebrandam inducentes.

Idem ut supra. §. 501. 9. Quoniam vero subditi frequenter a prioribus suis in capitulo veniarum corripiuntur, et emendantur, præcipimus visitatoribus, ne in perquirendis, ac puniendis eorum culpis levibus se se detineant; sed si quæ hujusmodi ad eos deferantur, illarum correctionem remittant ad priores, ad quos utique visitandos, et corrigendos, visitatores præcipue destinantur.

Idem ut supra. §. 502. 10. Non admittant quoque denunciationes culparum, quas subsecutæ sunt aliæ visitationes: solum quippe denuntiari poterunt in prima visitatione postquam commissæ sunt, vel in secunda, si de illis in prima non constiterat; nisi forte de aliquo gravi crimine determinate quod sciverint propalare jubeantur.

Idem ut supra. §. 503. 11. Non admittent etiam ad ordinariam inquisitionem eos, qui adhuc versantur in schola novitiorum, sed tantum canonicos capitulares, nisi relati sint, de aliis testibus, aut forte culpa gravis aliqua probanda sit, solisque testimoniis capitularium probari nequeat; tunc enim testimonia non solum eorum, qui ad tyrocinium pertinent, sed etiam sæcularium, si opportuna fuerint, recipi debent, et valebunt.

Idem ut supra. 504. 12. Caveant tamen visitatores, ne leviter omni spiritui credant, nec quemquam ex sola suspicione, aut præsumptione contemnent: idcirco a denuntiantibus diligenter quærant, quomodo in notitiam devenerint culparum, omnesque circumstantias temporis, loci, et cæteras, quibus culpæ minui, vel augeri possunt.

Idem ut supra. §. 505. 13. Non poterunt etiam visitationes hujusmodi protendi, neque visitatores manere in eodem monasterio ultra quindecim dies, si visitandum sit monasterium sanctæ Crucis, aut Mafræ, et ultra decem dies in cæteris monasteriis.

Idem ut supra. §. 506. 14. Cæterum in fine triennii visitationes fient eodem prorsus modo, ac in medio triennii, nisi quod ratione electionis futuri prioris antequam visitatores suam incipiant inquisitionem cantatur solemniter missa de Spiritu Sancto.

§. 507. 15. Deinde incipit capitulum generale, si visitatio fiat in monasterio sanctæ Crucis; visitatoresque in ipso electi faciunt culparum inquisitionem; et in fine capituli generalis procedunt ad ejus exequutionem, et consiliariorum electionem modo supradicto. Idem ut supra

§. 508. 16. In aliis vero monasteriis statim, finita missa de Spiritu Sancto, se recipiunt visitatores in domum aliquam destinatam inquisitioni faciendæ, quam sub secreto usque ad absolutam futuri prioris, consiliariorumque electionem, et confirmationem habebunt, nisi privandus sit aliquis jure suffragii, secundum ea, quæ supra dicta sunt. Idem ut supra

§. 509 17. Electo autem, et confirmato priore, ad eamdem inquisitionem tractandam, finemque visitationi imponendum redibunt, atque præteritarum visitationum instrumentarumpent. Idem ut supra

Caput VI.

De inquisitione a visitatoribus facienda.

§. 510. 1. Postquam visitatores in cubiculum visitationi paratum se receperint, et unum ex se ipsis in secretarium destinarint, qui denuntiationes, aut testificationes a primo quidem visitatore, ipsisque testibus subsignandas scribat, atque incolarum domus visitandæ cathalogum præ manibus habuerint, singulos capitulares successive ad se vocare facient, a singulisque, priusquam ad interrogationes respondeant, de veritate dicenda recipient juramentum. De inquisitione a visitatoribus facienda

§. 511. 2. Deinde unumquemque interrogabunt primo de conventiculis, conventionibus, suasionibus, ac promissionibus, quas tum priores, tum alii religiosi visitationem timentes interdum facere possunt, ut eidem contradicant visitationi, et an præteritæ visitationis instrumentum bene fuerit observatum. De interrogationibus faciendis.

§. 512. 3. Inquirant secundo de statu, ac pace domus: an scilicet priores cum subditis, et subditi cum prioribus pacem et concordiam habeant, an officiales rite obeant, vel compleant officia sua, an officium chori semper integre, juste, ac decenter compleatur? An monasterii redditus indebite, et cum damno ipsius locentur, aut ejusdem bo- De aliis inquisitionibus faciendis.

na contra jus alienentur? An quindennia solvantur, vel pecunia quotannis ad eā solvenda in ærario reponatur, vel inde quidquam auferatur? An domus sit, et qua ratione, debitis gravata?

Idem ut supra

§. 513. 4. Inquirent tertio de priore, num videlicet regulam, et constitutiones ordinis, definitiones, et mandata capituli generalis, instrumentaque visitationum custodiat, et custodire faciat? Num capitula veniarum frequenter agat? et culpas sine personarum acceptione castiget? Num subditis bonum exemplum præbeat, eisque de necessario victu, et vestitu provideat? Num intra clausuram semper resideat, aut a monasterio egrediatur, præterquam in casibus capite de clausura consignatis, nisi ut aliquod regibus, aut principibus obsequium præstet? Num sit prudens, ac diligens in monasterio, tam circa spiritualia, quam temporalia regendo? Num legatorum, et cappellarum obligationes, missas, et anniversaria compleri fecerit? et in fine cujuslibet anni rationem illarum a sacrista exegerit? Num subditis exeundi a clausura præterquam in casibus constitutionum facultatem dederit? Num aliquem novitium receperit sine iis conditionibus, quæ in capite de illorum receptione sunt præscriptæ? Num absque mandato capituli redditus communes locaverit, aut aliquod ædificium, vel opus construxerit? Num aliquid aliud emendatione dignum patraverit?

Idem ut supra

§. 514. 5. Inquirent quarto quomodo, in religione servanda, se habeant singuli religiosi: utrum nempe castitatem, obedientiam, paupertatem, silentium, abstinentias, clausuram, modestiamque observent? Utrum choro semper intersint? Orationi mentali nunquam desint? Missas frequenter celebrent? reprehensiones humiliter suscipiant? Literarum studio diligenter incumbant? Erga superiores, et se invicem quoque reverenter se gerant? Debitamque in sermonibus, vestibus, et actionibus honestatem servent? Utrum denique ex culpis gravioribus, vel etiam gravibus aliquam fortasse commiserint?

De responsionibus scribendis.

§. 515. 6. Quæcumque vero testes ipsi, vel denuntiantes ad præfatas interrogationes responderint, seu denuntiaverint, secretarius scribet, primusque visitator cum denuntiante, vel teste subsignabit.

Monitum speciale.

§. 516. 7. Illud autem notandum, quod si quis aliquid emendatione, denuntiationeve dignum sciverit, tam de priore, quam de cæteris religiosis, tenetur etiam non interrogatus id dicere si tale fuerit, ut probari possit, aut sit publica fama divulgatum.

Aliud monitum ut supra.

§. 517. 8. Notandum est etiam, interrogationes ita debent fieri, ut non personæ, sed vitia dumtaxat nominentur, nisi forte crimen aliquod sit jam ab aliquibus testibus denuntiatum, vel fama publicum; quapropter visitatores ita caute se gerent, ut nulla nascatur infamiæ, vel dedecus, quibus antea non erat, aut si erat, ne augeatur juxta illud, quod in regula scriptum est » *Ne forte possit secretius correptus non innotescere cæteris* », ac ideo quidquid in visitatione fuerat dictum semper in secreto continebunt.

Caput VII.

De iis, quæ a visitatoribus, finita inquisitione, fieri debent.

De iis, quæ finita inquisitione fieri debent.

§. 518. 1. Inquisitione peracta, si visitatores invenerint aliquid emendatione dignum de priore, vel quocumque religioso a duobus, vel tribus testibus fuisse dictum, culpatos vocabunt, sacerdotesque audient sedentes, reliquos autem stantes.

Idem ut supra

§. 519. 2. Si qui vero confiteantur quod de illis fuit denuntiatum, aut ipsis negantibus fuerit probatum; id scribant in suo memoriali, ut finita sua inquisitione, coram omnibus in capitulo reprehendantur, et juxta culpæ qualitatem puniantur.

Idem ut supra.

§. 520. 3. Qui tamen fuerint accusati, seu denuntiati de culpa aliqua secreta, tantum in secreto corripiantur, aut etiam coram iis tantum, qui delicti fuerint conscii, dummodo iisdem assistentibus in virtute sanctæ obedientiæ præcipiant visitatores, ut in secreto id contineant.

Idem ut supra

§. 521. 4. Si illorum excusationes non satisfecerint, nec tamen in capitulo coram omnibus castigari debeant, eos rursus accersitos reprehendant, ipsisque justam pœnitentiam secreto imponent, quam quidem illi genibus flexis accipient, ac adimplebunt.

Idem ut supra

§. 522. 5. Deinde visitationis suæ component instrumentum, in quo scribent ea, quæ secundum Deum, et has constitutiones viderint emendatione digna. Maxime tamen cavebunt, ne in hujusmodi instrumento scribant culpas personam nominantes, nisi culpæ sint manifesta crimina eorum, quos incor-

regibiles esse deprehenderint, vel qui alicujus magni scandali, aut perturbationis publicæ fuerunt auctores.

Idem ut supra. §. 523. 6. Quod si necessarium judicaverint, poterunt in alio instrumento secreto scribere culpas graviores, quas invenerint ab aliquibus fuisse commissas, notatis in eo nominatim earum auctoribus, et pœnitentiis, quas illis injunxerint, quo futuri visitatores possint facile agnoscere, num eas impleverint, et se se emendaverint. Hoc tamen instrumentum relinquent clausum, ac sigillo munitum in quodam scrinio intra communitatis arcam ad id deputato, scribentes foris in eodem instrumento, ne quis aperire audeat, nisi visitatores ipsorum successores, quibus dandum est ab iis, qui custodiunt illud, ut ab ipsis postquam lectum fuerit, comburatur.

Idem ut supra. §. 524. 7. Mox composito quoque memoriali poenitentiarum, quas delinquentibus decernunt in capitulo totius conventus, primum expedient, ac dimittent eos, qui ad tyrocinium pertinent, quibus dimissis primus visitator clamabit de delinquentibus. In primis priorem corripient, si corripiendus sit, eique suam infligent pœnitentiam, in eum præcipue advertentes quem circa subditorum culpas in capitulis veniarum declamandas, ac puniendas, remissum invenerint, ac negligentem.

Idem ut supra. §. 525. 8. Semper tamen respectum habebunt, attenteque ad officii laborem, ac dignitatem: idcirco priori, qui perstiterit in officio aliam non imponent pœnam præter jejunia, orationes, et flagellationes, quæ ab ipsis visitatoribus infligantur; itemque, ut solo pane, et aqua reficiantur, nisi culpæ sint graviores; tunc enim deponi, suspendive poterunt, sicut infra dicetur.

Idem ut supra. §. 526. 9. Dein cæteris canonicis capitularibus pœnitentias pro ratione culparum imponent jam taxatas; harum tamen pœnitentiarum exequutio vel statim fiet per ipsos visitatores, vel si temporis angustiæ non permiserint, postea fiet per priorem, et hujusmodi pœnitentias taxabunt, constituentque secundum ea, quæ de culpis in prima parte fuerunt præscripta.

Idem ut supra. §. 527. 10. Præcipue vero corripient eos, qui frequenter a prioribus suis correpti nullum ostendunt emendationis fructum, sed in eisdem culpis contumaciter perseverant. Si quos autem invenerint pacis, et concordiæ perturbatores, vel adversum priorem, ejusve mandata rebelles; vel qui occultant ea, quæ sciunt, veritatem tacentes interrogati, vel qui de prioribus suis, cæterisve religiosis male denuntiant: eos graviter punient, corrigent, ac emendabunt.

§. 528. 11. Maxime tamen curabunt visitatores, ut observata ordinis disciplina domum visitatam in pace dimittant, neque relinquant capitulo generali quæstiones determinandas, quas ipsi judicio suo potuerint determinare. Idem ut supra

§. 529. 12. Tandem vero legant publice in eodem capitulo instrumentum visitationis, quod relinquunt, cujus forma poterit esse ad eum, qui sequitur modum. Idem ut supra

§. 530. 13. In Nomine Domini Amen. Domnus N. et domnus N. visitatores monasterii N. visitavimus dictum monasterium tam in capite, quam in membris, idque emendavimus, ac reformavimus quantum commode potuimus, et humana fragilitas patitur; specialiter autem reprehendimus hæc, et hæc . . . ., et ordinamus, ac præcipimus illa, et illa . . . . . . Instrumentum hoc publicatum fuit omni conventui in capitulo datum anno Domini etc. » subscribantque illud, ac tradant scribæ conventus, præcipientes, ut in prima futura visitatione ipsum tradat visitatoribus. Idem ut supra

§. 531. 14. Deinde priori, cæterisque omnibus præcipient in virtute sanctæ obedientiæ, ut nemo illorum quempiam directe, vel indirecte inquietare præsumat, quia sciverit, vel suspicatus fuerit aliquid contra se in visitatione dixisse, nec ei unquam hac de causa verbo, vel opere gravis existat, quibus peractis, finem capitulo visitationis imponent, statimque abeant in pace. Idem ut supra

§. 532. 15. Sed antequam visitatores e domo exeant visitata, ejusdem visitationis acta communia, et ordinaria apprime claudent, sigilloque muniant conventuali, et in quodam scrinio trium clavium ad id deputato inclusa apud se conservabunt usque ad capitulum generale, in cujus fine omnia sic sigillata, et occlusa cremabuntur, et hæc omnia facere tenebuntur ipsi visitatores in virtute sanctæ obedientiæ. Idem ut supra

Caput VIII.

De criminibus, ob quæ deponendi sunt prælati.

De criminibus ob quæ deponendi sunt prælati.

§. 533. 1. Si visitatores in visitationibus suis invenerint aliquem priorem incurrisse in crimen aliquod ex illis, quæ continentur in capite de culpis gravioribus, aut in simoniam manifestam, aut in crimen læsæ majestatis divinæ, vel humanæ, vel in falsificatione literarum apostolicarum, vel principum, aut in pravam cum aliquibus concordiam ad transmutandum hujus congregationis institutum, vel præcipuas illius constitutiones abrogandas, vel impediendum, ne capitula generalia, prælatorumque electiones statutis temporibus celebrentur: id separatim juxta formam juris conscribent; auditoque summatim priore reo, sententiam depositionis ferent, et in capitulo publicabunt, dicentes eidem coram omnibus » *Sedeatis in loco vestro* » statimque ad alterius prioris electionem procedent.

Idem ut supra

§. 534. 2. Vicarius autem illius domus habebit ejusdem regimen in spiritualibus, et temporalibus quoad futurus prior eligatur. Quo electo, et confirmato, visitatores conventui publicabunt visitationem, quam fecerant, capitulumque terminabunt quemadmodum supra fuit jam dictum.

Idem ut supra.

§. 535. 3. Quod si visitatores monasterii sanctæ Crucis repererint priorem illius domus aliquod ex supradictis criminibus, propter quæ cæteri priores sunt deponendi cum his: non tamen eum visitatores ipsi soli deponent, nec ab officio suspendent, sed convocabunt in capitulum privatum alios ordinis visitatores in ipso monasterio sanctæ Crucis habitantes, ubi præsidente substituto, si omnes sex, vel saltem duæ ex tribus partibus ipsius capituli, memoratum priorem amovendum esse ab officio judicaverint, tunc eum deponent, a generalatuque vacabit ipso facto, vicario interim, dum novus prior eligitur, domus curam suscipiente juxta modum, et formam de aliis prioribus supradictam.

Idem ut supra.

§. 536. 4. Visitatores deinde per literas dicti generalis vacationem cæteris prioribus indicabunt: qui quidem priores in virtute sanctæ obedientiæ tenebuntur intra quindecim dies personaliter adesse in monasterio sanctæ Crucis, ut eidem de priore, congregationique de præposito generali provideant: et poterunt etiam cum prioribus venire canonici, qui ex privilegio interesse possunt capitulo generali quamquam monasteria neque eligere, neque mittere debeant procuratores.

Idem ut supra

§. 537. 5. Porro visitatores, qui priorem sanctæ Crucis totius congregationis generalem deposuerint; electionem futuri generalis scrutabuntur, et electum confirmabunt; in ea tamen electione vocem passivam non habebunt.

Idem ut supra

§. 538. 6. Iidem visitatores si a prioribus, vel quocumque vocali fuerint requisiti, tenebuntur coram omnibus ejusdem capituli vocalibus rationem reddere, cur priorem totius congregationis generalis deposuerunt, dummodo ea requisitio intra duos dies ab electione, et confirmatione fiat, sin minus ipsi visitatores adibunt.

Idem ut supra.

§. 539. 7. Cæterum, quias minus requiritur ad non confirmandum electum quam ad removendum ab officio jam confirmatum: si quis in priorem, vel consiliarium alicujus domus eligatur, de quo in visitatione constet culpam aliquam admisisse, ob quam voce activa, et passiva privari debeat, quamvis non sit ex numeratis hoc capite, eum tamen visitatores non confirmabunt, sed hæc omnia conventui exponent, ut alterum eligant.

Caput IX.

De visitatione extraordinaria.

De visitatione extraordinaria

§. 540. 1. Quamvis a correctione paterna debito modo facta, nemo appellare debeat, quia tamen justa defensio nulli deneganda est quoties hujus congregationis conventus, vel religiosus aliquis se a prælatis suis injusto gravamine appressum senserit, recurrere ad ipsorum superiores valebit modo, ac forma sequenti.

Idem ut supra

§. 541. 2. Si conventus, vel religiosus aliquis, aut religiosi monasterii sanctæ Crucis a priore ipso generali, et solo, vel cum suis consiliariis, aut conventu injuste graventur: ille, vel illi, qui ita graventur humiliter rogent eum, ut ab illato gravamine desistat. Quod si desistere noluerit, intellexerintque necessarium esse ad visitatores recurrere, atque visitationem petere integrum factum, ejusdemque facti rationes scripto exponent visitatoribus.

De querelis excipiendis.

§. 542. 3. Visitatores autem postquam literas ejusmodi querelæ, seu

facti notitiam acceperint, statim super eo consilium inter se per literas quoque habebunt, factumque ipsum, et facti rationes sedulo perpendent. Quibus rite perpensis, ac examinatis, si judicaverint casum, sive materiam non esse visitationis, id rescribant ad recurrentes, ut humiliter, ac patienter sustineant. Si vero intellexerint materiam esse visitationis extemplo scribent ad ipsum priorem generalem, ut statim a gravamine desistat sub determinatis pœnarum comminationibus.

De correctione prioris.

§. 543. 4. Quod si memoratus prior adhuc noluerit a gravamine desistere, transactis decem diebus a tempore, quo visitatores scripserunt, illico tenebuntur in virtute sanctæ obedientiæ visitatores ipsi ad monasterium sanctæ Crucis proficisci; ubi de præfato gravamine inquisitionem, ac visitationem conficient, utriusque partis rationes audient, causam definitive judicabunt, culpatosque acriter punient, vel recurrentes si non fuerant injuste gravati, vel prælatum, si fecerat injustum gravamen.

De aliis superioribus corripiendis.

§. 544. 5. In aliis autem monasteriis siquis gravamen aliquod a superiore vel solo, vel cum consiliariis, aut conventu patiatur, ad patrem generalem, et collegas recurrat, et in hoc recursu, tam a recurrentibus, quam a patre generali, et collegis, sub eisdem pœnis, et præcepto servabuntur omnia, quæ, respectu monasterii sanctæ Crucis, et visitatorum illius supra præscripta sunt.

De poenis contra impedientes recursus.

§. 545. 6. Ordinamus proinde sub pœna culpæ gravis, ut nemo etiam si sit præpositus generalis, hujusmodi visitationes, et recursus impedire, vel propterea religiosos, qui visitationem petierint inquietare, aut molestia qualibet afficere præsumat.

Declaratio specialis.

§. 546. 7. Cœterum pater generalis ex officio poterit cum collegis inquirere, ac decernere de quocumque gravamine, aut necessitate aliorum monasteriorum congregationis, etiam a nullo ipsorum conventuum, aut a persona aliqua particulari requisitus: quod itidem, eodemque prorsus modo respectu monasterii sanctæ Crucis poterunt illius visitatores.

Caput X.

De capitulo privato, seu definitorio

De definitorio.

§. 547. 1. Capitulum privatum, seu definitorium a patre generali, substituto, collegis, tribusque ordinis definitoribus, sanctæ Crucis visitatoribus, bis fiet singulis trienniis in monasterio sanctæ Crucis: primum quidem post generale capitulum, confectis jam electionibus, cunctisque monasteriis visitatis, secudum vero in medio triennii statim postquam visitatio monasterii sanctæ Crucis fuerit facta.

De præside definitorii.

§. 548. 2. His autem capitulis pater generalis, aut eo quacumque ratione impedito, substitutus præerit: qui quidem præsidens cuncta ibi tractanda, vel decernenda proponat, majoremque suffragiorum partem sequi semper tenebitur. Si vero præsidens quidquam proponere detrectaverit, unusquisque aliorum id proponere valebit, cæterique omnes suffragia ferre adstringuntur, quemadmodum si a præside ipso proponeretur.

De materiis in eo pertractandis.

§. 549. 3. In his capitulis de communi totius congregationis, privatoque monasteriorum statu agetur, singulis in medium proferentibus quid noverint opus esse, ut omnia congregationis membra in charitate, pace, justitia, regularique observantia firmiter perseverent. Ideoque singulis monasteriis de habitatoribus, qui ad chori monasterium ad concionandum, ad confessiones excipiendas, ad theologiam moralem explicandam, et similia fuerint necessarii providebitur.

Idem ut supra.

§. 550. 4. Religiosorum quoque libelli ex uno in aliud monasterium transferri supplicantium ibidem expedientur. Nam in capitulo generali ob lectiones, visitationesque futuras ordinarie non fient hujusmodi translationes, neque ante prædictas electiones executioni mandabuntur, licet concedantur, cum æquum non sit, ut quispiam a domo, in qua inhabitat, prius quam visitetur, transmigret in aliam, et crimina, quæ ibi fortasse commisit, impunita remaneant.

De translatione canonicorum.

§. 551. 5. Non poterunt tamen canonici a definitorio transferri, sive mutari ex una in aliam domum, nisi propter ipsorum supplicationes, justam mutationis causam assignantium, vel ad infirmitatem aliquam sublevandam, vel ob crimina punienda, aut scandala vi-

tanda, vel propter necessarium alicujus domus servitium, seu ministerium.

Declaratio specialis. §. 552. 6. Verum hæc necessitas monasteriorum non ad placitum definitorii solummodo computari debet, sed prius exponenda erit ab illorum prioribus definitorio; deinde audiendus est etiam prior illius domus, unde canonicus, aut canonici ab ipso jam designati definitorio transferendi sunt, forsitan quippe domus ipsa, in qua degunt, eamdem habebit necessitatem, et æquum non est altare unum denudari ad vestiendum aliud: tandem vero definitorium, vel consentientibus prælatis utriusque domus, vel comprobata majori alterutrius necessitate, canonicum, sive canonicos transferet, aut relinquet, prout magis expediri in Domino judicaverint.

De potestate definitorii. §. 553. 7. In eodem quoque definitorio nulla constitutio, vel definitio ad totius congregationis statum pertinens denuo condi poterit neque mutari, vel aboleri, quæ per generale capitulum definita, ac decreta fuerint: neque illis se intromittere, quæ per has constitutiones eidem capitulo generali commissa sunt, privatis dumtaxat casibus exceptis, de quibus in capitulo generali non fuit cogitatum, si periculum fuerit in mora, aut boni communis, alicujusve privatæ domus congregationis damnum timeatur.

Idem ut supra §. 554. 8. Sciendum tamen est, quod quando capitulum generale non providet, neque disponet de rebus, quæ ad ipsum pertinent, necessarioque fieri debent, eo ipso censentur commissæ definitorio: qualis est nominatio rectorum, procuratorum generalium, scholarium philosophiæ, aut theologiæ, et alia hujusmodi.

Idem ut supra §. 555. 9. Sciendum est etiam præter hæc duo capitula ordinaria præposito generali fas esse, extraordinarium quoque definitorium, et interdum etiam aliquem, vel aliquos ex prioribus convocare, cum per temporis decursum aliquod negotium, vel negotia ardua occurrerint, quæ ad capitulum generale deferri nequeant.

Idem ut supra §. 556. 10. Nullum denique ex prædictis capitulis ultra duodecim dies protendi poterit; neque ulla fiat translatio canonicorum post terminatum medii triennii definitorium usque ad capitulum generale, nisi ægritudinis, criminumve, aut alia urgentissima necessitate, seu causa.

Caput XI.

De expensis, quæ fiunt tempore capituli generalis, definitorii, ac visitationum.

§. 557. 1. Ea, quæ durante capitulo generali tum ad victum priorum, procuratorum, aliorumque vocalium, et eorumdem servitorum, tum ad alimentum equorum fuerint necessaria, expensis monasterii, in quo generale capitulum celebratur, comparabuntur; cætera vero, quibus dicti vocales ad iter opus habuerint, iidem a suis monasteriis, in quibus habitant, accipient. De expensis necessariis ad capitulum.

§. 558. 2. Eodem modo sumptus, qui fiunt a visitatoribus ratione suarum visitationum, dumque veniunt ad capitulum privatum, exceptis itinerum, fient expensis domus, quæ visitatur, aut in qua definitorium habetur. Idem ut supra

§. 559. 3. Cum generale capitulum, vel definitorium, aut pater ipse generalis cum collegis suis (quando his transferre conceditur) religiosum aliquem ex una domo in aliam transtulerint, domus in qua degebat illi necessaria ad iter præbebit. Cum vero domus aliqua in priorem, aut in consiliarium elegerit quempiam, vel ad negotium, aut ministerium quodlibet sibi peculiare vocaverit, sive postulaverit aliquem, ab ipsa domo eligente, aut vocante, fient expensæ. Idem ut supra

§. 560. 4. Si pater generalis quempiam accerserit negotium aliquod, vel sibi, vel suæ residentiæ domui conficiendi causa, monasterium sanctæ Crucis, illi expensas itineris, tam in adventu, quam in reditu suppeditabit. Si vero negotium ad commune totius congregationis bonum pertineat, omnia monasteria pro rata impensas suppeditabunt: dummodo et negotium, et expensæ certo constent singulis monasteriis. Idem ut supra

§. 561. 5. Infirmis demum, qui convalescendi, aut recreationis causa ad aliquod congregationis mittuntur monasterium, prior ipse domus, quam incolunt, omnia, quibus opus habuerint, præbere tenebitur. Idem ut supra

Caput XII.

De capitulo conventuali, communique theca nummaria.

De capitulo conventuali.

§. 562. 1. Capitulum conventuale nihil est aliud quam cœtus canonicorum capitularium in aliqua domo cujuslibet monasterii cum superiore suo adunatorum. Hujus autem capituli est bonorum, ac redditnum monasterii dominium, administrationemque habere.

De iis, quæ in eo pertractantur.

§. 563. 2. Hinc terrarum, bonorum, reddituumque monasterii locationes, emptiones, venditiones, permutationes, acquisitiones, donationes, alienationes, dispositiones, et quicumque contractus celebrandi, servatis semper conditionibus a jure requisitis, ad capitulum pertinent conventuale.

Idem ut supra.

§. 564. 3. Ad ipsum quoque spectat ædificia, vel quæcumque opera facienda determinare; lites movendas, aut substinendas, et negotia quælibet intra, vel extra congregationem gerenda in commune definire: monasterii prælatos, et consiliarios eligere, atque novitios ad tyrocinium, professionemque admittere, et approbare, vel reprobare, quemadmodum in capite de novitiorum receptione fuit stabilitum.

Idem ut supra

§. 565. 4. Superiores itaque omnia hæc, et similia priusquam fiant, capitulo conventuali proponere, majoremque suffragiorum sequi partem, si adstringuntur, ut non solum quidquid aliter factum fuerit, irritum sit, ac inane, sed etiam, qui secus fecerit, pœna culpæ gravis, et suspensione ab officio pro mensura delicti sint puniendi, ut in paritate votorum selectio erit præsidentis.

Idem ut supra

§. 566. 5. Siquis insuper de corpore capituli ea, quæ in eodem capitulo proponuntur, differri postulet in alteram diem, ut quæ in uno capitulo fuerint proposita, decidantur in altero: id fiet licet unus tantum sit capitularium, qui hoc requirat, nisi sint lectiones priorum, et consiliariorum, aut tantum periculi sit in mora, ut in rem statim decernere opus sit. Et cum aliquod magni momenti negotium ibi fuerit propositum, si ab aliquibus, ut requiratur, decidendum erit per secreta suffragia: horumque scrutatores erunt præses ipse capituli cum immediato consiliario, et scriba conventus, sicut fieri solet in receptione novitiorum.

Idem ut supra

§. 567. 6. Cum præterea dubitaverit superior, an aliquod negotium occurrens capitulo proponi debeat nec ne: dubitationem tenebitur simul cum consiliariis intra biduum resolvere, ac determinare. Si quis igitur capitularium quodlibet negotium in capitulo proponi debere censuerit, id priori, consiliariisque supplicabit, ut ab ipsis determinetur.

Idem ut supra

§. 568. 7. In iis demum capitulis omnes canonici capitulares ipsius domus accolæ sacros ordines habentes definitivo gaudebunt suffragio: unusquisque palam, ac libere in iis dicat supra rem præpositam quidquid justum esse judicaverit: nec propterea superiores quemquam ibi punire valebunt; si quis enim verbis, aut factis ibi, sicut et alibi deliquerit, postmodum in capitulo veniarum a superiore corripietur, et emendabitur.

Idem ut supra

§. 569. 8. Si tamen res aliqua, vel negotium in capitulo conventuali decernendum alicujus ex vocalibus ejusdem capituli fuerit, aut ipsius consanguineorum usque ad quartum consanguinitatis gradum; hic ab eodem capitulo egrediatur, interea dum res ipsa proponitur, ac determinatur, quod item in capitulo generali, definitorio, similibusque cœtibus, aut tribunalibus observabitur semper.

Idem ut supra

§. 570. 9. Ut autem redditus, et bona communia melius, ac tutius administrentur, erit in quadam uniuscujusque monasterii secura domo ad id ordinata quædam arca, seu theca nummaria tribus diversis clavibus semper occlusa, quarum primam habebit prior, secundam camerarius, tertiam scriba conventus, nullusque duas simul habere poterit.

De arca pecuniarum.

§. 571. 10. In hac vero arca omnis pecunia ex redditibus, fructibus, et bonis communibus proveniens reponatur, atque inde camerario, procuratori, aliisque officialibus ad expensas communes a præfatis clavicularis necessaria pecunia dabitur; nihil tamen inde extrahi poterit, quin prius id a scriba conventus scribatur, sive referatur in librum quemdam in eadem arca inclusum, ad idque destinatum, et ab iisdem tribus clavicularis, officialique pecuniam recipientes subscribatur.

Caput XIII.

De obligatione, interpretatione, et lectione istarum constitutionum.

De pœnis in peccantes contra constitutiones.

§. 572. 1. Illud tandem in calce istarum constitutionum sciendum est, neminem scilicet, qui contra eas aliquid commiserit, ad ullam pœnam illarum, quæ hic constituuntur, obligari, nisi cum illius superior pœnam ipsam, et nominatim ob culpam admissam indixerit: excepto tamen si in constitutione scriptum sit ejus culpæ reum ad pœnam in constitutione taxatam teneri ipso facto.

Idem ut supra

§. 573. 2. Sed ne ad peccatum quidem mortale, aut veniale harum constitutionum violatione quisquam obligatur, nisi violando juramentum clausuræ; vel quando aliquid reperitur in eis præceptum in virtute sanctæ obedientiæ, vel sub excommunicationis pœna; aut propter contemptum, aut aliunde, sive si alio ex capite obligetur.

Idem ut supra

§. 574. 3. Siquid autem in his constitutionibus, aut in aliis secundum istarum præscriptum condendis ambiguum, seu obscurum repertum fuerit, ejus interpretatio, vel declaratio ad capitulum generale pertinebit, ut ex sententia majoris partis vocalium, consulto etiam apostolico Portugalliæ nuntio, lex dubia declaretur, ac definiatur.

Idem ut supra

§. 575. 4. Quod si necessitas postulaverit, ut ante capitulum generale prædicta obscuritas explanetur; si dubitatio præsertim versetur circa definitionem aliquam, vel decretum capituli generalis: pater generalis cum substituto, collegis, ac definitoribus, consultis etiam per literas quatuor, vel quinque ex patribus, qui generali capitulo proxime præterito interfuerunt, legem dubiam interpretabuntur, ita tamen ut postmodum res tota ad capitulum generale approbanda, vel reprobanda deferatur.

Idem ut supra

§. 576. 5. Et quoniam per magni interest unumquemque leges, quibus parere debet, optime perceptas, et comprehensas in promptu habere; dabunt operam singuli hujus congregationis religiosi, ut constitutiones, quæ quidem ad se pertinent, diligenter addiscent, memoriæque mandent, curabuntque superiores, ut in id studium, tam universi, quam singuli incumbant in quocumque monasterio. Ac ideo sive in capitulo, sive in refectorio coram conventu bis saltem singulis annis tempore adventus, et quadragesimæ, aut quo commodius visum fuerit, clara voce legantur.

Declaratio specialis.

§. 577. 6. Postremo sciendum est per constitutionum istarum confirmationem, et promulgationem cæteras omnes leges, vel privilegia, vel constitutiones, vel definitiones, vel concessiones, vel consuetudines, quæ hactenus, aut a Sede apostolica, aut a capitulis generalibus, aut reformatoribus, aut a quoquam alio fuissent conditæ, seu confirmatæ, vel etiam juramento roboratæ omnino abrogari, ita ut canonici regulares præfatæ congregationis ad has tantum præsentes constitutiones deinceps teneantur, et per eas congregatio ipsa tantummodo gubernetur.

Preces porrectæ pro confirmatione constitutionum, et tenor illius.

§. 578. Quas Nobis nuper exhibitas, ut ipsæ firmius subsistant, et serventur exactius apostolica auctoritate communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur prius præinsertis constitutionibus debite expensis, iisque sacri concilii Tridentini, aliisque canonicis sanctionibus, ac etiam ordinis prædicti regulis nedum non adversari, sed apprime convenire adinventis, ac in prædictorum canonicorum in Nos, et sanctam Sedem apostolicæ fidei, et devotionis merita paternæ dirigentes considerationis intuitum, eorumque precibus etiam in hac re, quantum in Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinsertas constitutiones auctoritate Nostra apostolica tenore præsentium confirmamus pariter, et approbamus, eisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 579. Decernentes has præsentes literas, et constitutiones præinsertas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in

omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 580. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quatenus opus sit, quibusvis etiam dicti ordinis juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decimaoctava julii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDL.

Dat. Romæ 27 junii 1785, anno nono.

Confirmatio privilegiorum concessorum ecclesiæ sancti Nicolai civitatis Tolentini, illiusque erectio in basilicam minorem.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Supremus ille, et diligens pater familias, qui ab origine mundi plantavit vineam suam, universalem scilicet Ecclesiam, in eam quotidie non destitit mittere operarios, quorum assiduitate culturæ, illa vepribus expurgata fructum afferret vel centesimum, vel sexagesimum, vel trigesimum: hinc ante Incarnationem misit in eam patriarchas, et prophetas, virosque sanctissimos, qui portaverunt pondus diei, et æstus; postquam autem venit plenitudo temporis, ac Dei sapientia per assumptam humanitatem genus humanum de tenebris, et umbra mortis, in qua sedebat, eduxit, illudque a diabolicæ potestatis jugo, sub quo tenebatur, liberavit; in primis sanctos constituit apostolos, qui vineam hanc, et fidei fervore, et prædicationis verbo per universum propagarunt orbem, iisque adjunxit splendidos martyres, qui fidei lorica induti adversus potestatum tenebrarum conatus, veluti fortes Dei athletæ, inter ingentes corporis cruciatus profuso sanguine illam irrigarunt; progressi sunt, et doctores, qui suis doctrinis, et exemplo illam a falsis, et iniquis agricolis, et pastoribus defensarunt; et tandem secuti sunt confessores, qui omnia mundi blandimenta fugientes, jejuniis, ac corporis maccerationibus repugnantem carnis legem in servitutem redigentes, illam per eorum sanctitatis exempla undique coruscare, ac suavissimum odorem afflare fecerunt, iter quos splendidum locum tenere videtur beatus Nicolaus de Tolentino.

Numerantur concessiones factæ a summis pontificibus in favorem ecclesiæ civitatis Tolentini conditæ ad honorem sancti Nicolai.

§. 2. Ille enim vivens, divina in omnibus juvante gratia, corpus suum jejuniis, ac vigiliis castigando, orationibusque insistendo difficilem, et arctam vitæ viam est ingressus, unde jam pridem post irrefragabile catholicæ ecclesiæ judicium, quo a fel. rec. Eugenio pp. IV. in sanctorum cathalogo fuit adscriptus, per suas literas kalendas februarii MCCCCXLVI. expeditas, inter amicos Dei cum ipso in cœlis regnan-

tes ubique terrarum honoratur, et colitur. Illius autem corpus, quod cum vitiis, et concupiscentiis crucifixit, singularibus signis, atque prodigiis de cœlo illustratum, atque astantibus omnium ordinum studiis, ita populorum, et principum devotione clarificatum fuit, ut ecclesia in civitate Nostra Tolentini in suum honorem confecta, in qua suæ mortales exuviæ reconditæ sunt, undique celebris, ac famosa sit; quamobrem quamplurimi Romani pontifices, inter quos præsertim fel. rec. Bonifacius IX. Sixtus V., et Clemens X. omnes prædecessores Nostri, cum tot, tantisque signis servum suum omnipotens Deus in brachio extento clarificasset, et per universum terrarum orbem mirabilium præconia diffunderentur, ad magis magisque Christifidelium in ipsum excitandam devotionem pluribus privilegiis, ac gratiis spiritualibus memoratam ecclesiam cumularunt; Nosque etiam per Nostras in simili forma Brevis anno MDCCLXXIX. expeditas literas, secundum altare privilegiatum perpetuum eidem ecclesiæ concessimus.

Confirmatio prædictarum concessionum, et erectio ecclesiæ in basilicam minorem.

§. 3. Venerabilium itaque prædecessorum Nostrorum exemplis Nobis propositis, eorumque vestigiis insistentes ad ejusdem ecclesiæ splendorem, ac decus augendum, cumulandumque, libenter adducti sumus, precibus etiam Nobis a dilecto filio Romano Augustino Roberti ordinis sancti Augustini congregationis observantiæ Lombardiæ procuratore generali, nomine etiam totius congregationis prædictæ hisce desuper porrectis annuentes, motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine omnia, et singula privilegia spiritualia a memoratis prædecessoribus Nostris dictæ ecclesiæ concessa, dummodo non sint actu revocata, seu sub aliqua generali revocatione comprehensa, sed in viridi sint observantia, Nos etiam apostolica auctoritate approbamus, confirmamus, et innovamus; eamdem ecclesiam sancti Nicolai in basilicam minorem cum omnibus, et singulis privilegiis, gratiis, præeminentiis, exemptionibus, et indultis, quibus aliæ ecclesiæ basilicæ minores quomodolibet utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere consueverunt, auctoritate, et tenore præsentis erigimus, ac talem ex nunc in futurum perpetuo esse, et fore decernimus, eamque ecclesiam basilicam nuncupari, et haberi volumus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, aliisque omnibus, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxvii junii MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.



Dat. Romæ die 16 julii 1783 anno IX.

CDLI.

Convictricibus monasterii, seu congregationis sancti Philippi Nerii vulgo le Filippine de urbe indulgetur, ut obtinere valeant subsidia dotalia, quæ per confraternitates urbis distribuuntur.

Dilecto filio Nostro in alma urbe vicario in spiritualibus generali.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Cum sicut dilectæ in Christo filiæ moniales, seu convictrices monasterii, seu congregationis sancti Philippi Nerii, vulgo le Filippine nuncupatæ de urbe Nobis nuper exponi fecerunt, quod ipsæ in congregatione præfata, non aliud, quam perseverantiæ votum emittant, nihilominus puellas tam de præsenti eidem congregationi adscriptas, quam in posterum adscribendas ad dotes, sive subsidia dotalia, quæ per archiconfraternitates, confraternitates, aliaque loca pia, et personas dictæ urbis ad effectum monachatus dispensari solent consequenda, ac obtinenda habilitari, atque capaces reddi plurimum desiderant, quemadmodum puellæ, quæ in monasteriis, seu congregationibus beatæ Mariæ Septem Dolorum, oblatarum turris Speculorum, sanctissimi infantis Jesu, sanctæ Rufinæ, et oblatarum Camaldulensium nuncupatarum de eadem urbe recipiuntur, quæque licet pariter nullum inibi religionis votum emittant, ad dotes tamen, sive subsidia dotalia hujusmodi admitti consueverunt; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, ac quorumcumque testamentorum, aliarumque etiam ultimarum voluntatum, ac dispositionum tenores, et alia quæcumque etiam specificam, et individuam mentionem, ac expressionem requirentia pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati; circumspectioni tuæ per præsentes committimus, et mandamus, quatenus monialibus, ac convictricibus prædictis, ut ipsæ dotes, et subsidia dotalia pro monachandis destinata a quibuscumque archiconfraternitatibus, confraternitatibus, aliisque locis piis urbis prædictæ, ac personis quibusvis, ad quas dotium, et subsidiorum dotalium hujusmodi dispensatio, sive distributio nunc spectat, et pro tempore spectabit, consequi, et obtinere libere, licite, et valide possint, et valeant; ita tamen, quod eadem congregatio in forma juris valida, se obliget de restituendo dictas dotes a locis piis ipsis exponentibus collatas, in casu non perseverantiæ auctoritate apostolica pro tuo arbitrio, et prudentia concedas, et indulgeas, dictasque moniales, et convictrices ad præmissa habilites, ac habiles, et capaces declares.

§. 3. Non obstantibus quorumvis testatorum, ac piorum largitorum etiam ultimis voluntatibus, et dispositionibus, quas propter præmissa sufficienter, et expresse commutamus, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non archiconfraternitatum, confraternitatum, aliorumque locorum piorum prædictorum, et aliis quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum non intendimus per præsentes supradictam congregationem in aliquo approbare. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima sexta julii millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Derogatio contrariorum.

Dat. Romæ 19. augusti 1783 anno nono

CDLII.

Concessio diversarum indulgentiarum assequendarum in ecclesiis clericorum regularium Theatinorum juxta speciem operum piarum ibidem præstandarum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ad ea, per quæ animarum Christifidelium salus procuratur, libenter intendimus, et eorumdem Christifidelium devotionem, ut spiritualibus exercitiis ferventius incumbant, cœlestium munerum elargitione libenter fovemus, et incitamus.

Tenor concessionis.

§. 2. Itaque de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, et singulis clericis regularibus Theatinis nuncupatis, ac aliis utriusque sexus Christifidelibus confratribus, et consororibus quorumlibet oratoriorum, congregationum, societatum, et confraternitatum, tam hactenus in eorumdem clericorum regularium ecclesiis erectorum, quam in posterum erigendorum, qui per quadrantem horæ orationi mentali vacaverint, pro qualibet vice centum dies; qui per duos quadrantes continuatos septem annos de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus; iis vero, qui devotioni hujusmodi per duos quadrantes continuatos, vel saltem per quadrantem horæ singulis diebus dabunt operam, et interdum vere pœnitentes, et confessi sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, plenariam semel quolibet mense omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem, quam etiam animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ, ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint misericorditer in Domino concedimus. Insuper quod dicti clerici regulares pro oratione mentali, ad quam ratione eorum regulæ, et constitutionum in duabus vicibus quolibet die tenentur, prædictas omnes indulgentias, et peccatorum remissiones, ac pœnitentiarum relaxationes proportionabiliter lucrari, et consequi possint, et valeant etiam in Domino misericorditer indulgemus,

Derogatio contrariorum, et fides habenda transumptis.

§. 3. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Præsentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint, quodque præsentium transumptis, etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die ix augusti MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 19. augusti 1783 anno nono

CDLIII.

Suppressio, et extinctio archiconfraternitatis ss. Catharinæ, et Ursulæ de urbe, et concessio ejus ecclesiæ, et mansionum congregationi presbyterorum sæcularium de ecclesiastico Subsidio nuncupatæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ad uberes, ac suaves fructus, quos dilecti filii presbyteri sæculares congregationis de Subsidio ecclesiastico nuncupatæ in alma urbe Nostra sub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, ac sanctorum apostolorum Petri, et Pauli alias erectæ, et a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessore Nostro per suas apostolicas literas die prima martii MDCCXLIX. sub plumbo datas confirmatæ in dies in eadem alma urbe afferunt, quippe quia pauperes adolescentes Romanos, qui in sortem Domini sunt vocati, ne dum ad pietatem, et sacrarum doctrinarum studia efformari, bonisque moribus imbui student, verum etiam temporalibus subsidiis, eorum indigentiis jugiter occurrere non desistant, mentis Nostræ aciem convertentes quidquid laudabili hujusmodi instituti, felici directioni, ac progressui conferre posse conspicimus, diligenter providere, ac desuper officii Nostri partes propensis studiis interpo-

nere gestimus, prout in Domino expedire arbitramur.

Memoratur suppressio decreta archiconfraternitatis ss. Catharinæ, et Ursulæ urbis.

§. 2. Sane cum Nos alias multis rationabilibus de causis animum Nostrum moventibus in visitatorem apostolicum archiconfraternitatis sub invocatione, et titulo sanctarum Catharinæ, et Ursulæ in eadem alma urbe erectæ dilectum filium Nostrum Franciscum Xaverium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem de Zelada nuncupatum deputaverimus, ac mature omnibus perpensis de ejusdem Francisci Xaverii cardinalis consilio dictam archiconfraternitatem supprimi, ac prorsus extingui decreverimus dilecti filii presbyteri deputati congregationis prædictæ Nobis humiliter exponi fecerunt, quod cum eadem congregatio neque ecclesiam, neque oratorium obtinet, in quo aliquæ sacræ functiones juxta suum institutum exercere possit, sed dumtaxat cappella in parochiali ecclesia sub invocatione sancti Stephani in Piscinula pariter de urbe, ibique superiori cubiculo, in quo deputati prædicti certis statutis temporibus, ad ea agenda, quæ eorum sunt instituti conveniunt, utatur ac fruatur, proficuum satis foret quoties ecclesia, et mansiones ad dictam archiconfraternitatem spectantes, ipsis concederemus.

Bona prædictæ archiconfraternitatis conceduntur congregationi presbyterorum sæcularium de ecclesiastico subsidio nuncupatæ.

§. 3. Nos precibus humiliter Nobis porrectis libenter annuimus; ast dum de horum remotione agebatur, dilecti filii canonici, et capitulum collegiatæ ecclesiæ sancti Marci de urbe, ob quoddam instrumentum die xxx. decembris MDCLXII. stipulatum, tamquam domini directi ejusdem ecclesiæ ob dictæ archiconfraternitatis suppressionem regressum ad eamdem ecclesiam persecuti sunt, eaque propter memorati exponentes quædam pacta dominium directum ejusdem ecclesiæ significantia cum canonicis, et capitulo prædictis inierunt, hisce tamen sic conventis dilectæ filiæ moniales oblatæ Turris Speculorum de urbe ob instrumentum die decima julii MDCXCIII. inter ipsas ex una, ac capitulum sancti Marci prædictum stipulatum postularunt, ut cessio dictæ ecclesiæ esset de eorum manibus acceptanda, utque quævis conventio cum dicto capitulo facta sine suo consensu nulla esset; novos itaque tractatus exponentes prædicti suscipere debuerunt cum dictis monialibus oblatis, unde postmodum convocatis etiam deputatis dicti capituli sancti Marci fuerunt initæ conventiones tenoris, qui sequitur.

Tenor conventionum initarum inter capitulum sancti Marci, moniales oblatæ Turris Speculorum, et dictam congregationem presbyterorum.

§. 4. I. Che siccome era solita l'archiconfraternita di presentare ogni anno al capitolo la vigilia di s. Marco libbre quattro di cera in ricognizione del diretto dominio, così questa stessa oblazione debba farsi in avvenire da un sacerdote della congregazione del Sussidio vestito di abito talare con un chierico presentando la stessa quantità di cera al canonico celebrante parato per i primi vesperi.

II. Che il giorno 6. dicembre festa di s. Niccola di Bari possa il capitolo a suo beneplacito andare in corpo a cantare la messa nella chiesa delle ss. Catarina, ed Orsola, il che s'intenda solamente finchè continuerà la congregazione del Sussidio nel possesso della suddetta chiesa. In tale occasione dovrà il capitolo portare del proprio tutto ciò, che sarà necessario, alla riserva delle candele per l'altare, e per gli accoliti, e delle torce per l'elevazione, che saranno somministrate dai deputati della congregazione del Sussidio, quali faranno ancora servire la messa cantata dai loro chierici.

III. Che non meno di sei chierici della congregazione del Sussidio vestiti di cotta da somministrarglisi dal capitolo debbano assistere alli primi, e secondi vesperi, e messa cantata per la solennità di s. Marco. Come ancora debbano intervenire alla solenne processione, che si fa dal capitolo il mercoldì fra l'ottava del Corpus Domini, ed alle comunioni generali, che si fanno fra l'anno agl' infermi della parrocchia. I suddetti chierici vestiti di cotta, e con torcia in mano da somministrarglisi parimenti dal capitolo avranno il luogo in tutte le funzioni immediatamente dopo li canonici, con precedenza a tutti li cappellani del capitolo.

IV. Che rimanga sempre fermo il titolo della chiesa con l'invocazione delle ss. Catarina, ed Orsola, come ancora rimanga fermo in detta chiesa l'altare dedicato a santa Francesca Romana, di cui dovrà solennizzarsi la festa il dì 9. marzo; e cantarsi la messa dalla congregazione del Sussidio a sue spese.

V. Che rimangano sempre fermi i patti, e le convenzioni stabilite nei sopradetti istromenti dei 30. dicembre 1662, e 10. luglio 1693. alle quali non s'intenda fatta veruna innovazione, anzi s'intendano espressamente riservate al capitolo di s. Marco, ed alla venerabile casa di Tor de' Specchi tutte le ragioni, prerogative, e diritti,

che in vigore di detti istromenti gli competono.

Confirmatio suppressionis confraternitatis concessionis honorum et transactionis initæ.

§. 5. Nos igitur memoratam congregationem, ac exponentes prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, prævia dictæ archiconfraternitatis sub invocatione, ac titulo sanctarum Catharinæ, et Ursulæ de urbe suppressione, et extinctione, prout auctoritate apostolica harum serie eam supprimimus, ac extinguimus ecclesiam una cum adnexis mansionibus alias ad archiconfraternitatem, ut præfertur, suppressam, et extinctam spectantes memoratæ congregationi presbyterorum sæcularium de Subsidio ecclesiastico nuncupatæ sub invocatione beatæ Mariæ Virginis, ac sanctorum apostolorum Petri, et Pauli una cum omnibus honoribus, et oneribus auctoritate, et tenore prædictis concedimus, attribuimus, et donamus. Ut porro omnes præinsertæ conventiones firmius subsistant, et serventur exactius auctoritate, et tenore paribus eas perpetuo confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper intervenerint, omnino supplemus, et sanamus. Insuper ut instrumentum super præmissis conventionibus, et pactis stipuletur, volumus, ac mandamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum dispositionibus, testamentis, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, et applicationibus, illisque committendis ad partes vocatis, quorum interest, ac aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non archiconfraternitatis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima nona augusti millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus nostri anno nono.

Dat. Romæ 16. septembris 1783 anno nono.

CDLIV.

Facultas utendi velo nigri coloris pro sororibus conservatorii sanctæ Marthæ civitatis Elborensis ordinis beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo nuncupatæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ superiorissa, et reliquæ sorores professæ congregatæ in conservatorio sanctæ Marthæ civitatis, et diœcesis Elborensis ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo regularis observantiæ, quod, cum ipsæ jamdiu clausuræ legi sese ultro subjecerint, ac statuta regulæ ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo amplexæ sint, vitam communem observent, horas canonicas, et officia divina in choro recitent, aliaque officia, et exercitia regularia non sine populi ædificatione adimpleant, velo nigri coloris, ad instar aliarum monialium, uti posse, a Nobis concedi plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut ipsæ exponentes, et futuræ dicti conservatorii sorores professæ velo nigri coloris ad instar aliarum monialium tam publice, quam privatim uti, illudque gestare libere, ac licite possint, ac valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti conservatorii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 18. septembris 1783 anno IX.

CDLV.

Statuitur alternativa quoad officia inter fratres ordinis sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum provinciæ utriusque Castellæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Pastoralis officii, quod, auctore Deo, gerimus, cura animum Nostrum sollicitat ad ea peculiari paternæ charitatis studio statuenda, per quæ Christifidelium divinis obsequiis sub suavi religionis jugo mancipatorum quieti, et felici regimini opportunis rationibus consulatur.

Expositio precum porrectarum a rege catholico.

§. 2. Sane pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici expositum Nobis nuper fuit, quod cum in provincia fratrum

ordinis sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum duarum Castellarum, ex quo provincialatus, aliaque officia ejusdem provinciæ inter nationales Castellæ Novæ reservata quodammodo viderentur, plures dissentiones, ac animorum studia inter ejusdem provinciæ alumnos exorta sint, nullum aliud remedium hisce malis, ac pro pace, et tranquillitate in eadem provincia firmiter stabilienda afferri posse arbitretur, quam instituendo alternativam, seu turnum inter fratres utriusque Castellæ, tum pro provincialatu, cum etiam pro aliis ejusdem provinciæ muneribus, ut hinc servato, quantum fieri potest, inter duas ejusdem provinciæ partes equilibrio, et æquitate omnis controversiarum occasio tollatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsius Karoli regis catholici votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, ac fratrum, ordinis, et provinciæ prædictorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut in posterum alternis vicibus de triennio in triennium frater nationalis regnorum Castellæ, et Leonis, et suorum aggregatorum comprehensis portubus in illa ora existentibus, et frater nationalis regni Toletani, et suorum aggregatorum comprehensis portubus ex altera regione itidem existentibus in provincialem eligatur; ita ut uno triennio ex fratribus Castellæ, et Leonis provincialis deputetur, altero vero subsequenti triennio ex fratribus regni Toletani, ut præfertur, provincialis pariter eligatur, auctoritate apostolica statuimus, et ordinamus.

Declarationes speciales.

§. 4. Quoties vero provincialis ex fratribus regni Castellæ, et Leonis erit electus, tunc, ut unus dumtaxat collega ejusdem nationis nominetur; cæteri vero duo e nationalibus regni Toletani constituantur, et sic e converso pariter mandamus, sex porro definitores erunt ita inter utriusque nationis alumnos distribuendæ, ut quælibet tres obtineat; provincialis, nisi transactis tribus trienniis, et collegæ, et definitores nisi transactis duobus trienniis ad munera hujusmodi reeligi non poterunt. Quod si provincialis durante suo munere moriatur, sigilla erunt consignanda collegæ suæ nationis usque ad præfixum terminum, in quo ad conficiendum triennium erit alter ejusdem nationis in provincialem eligendus; commissarius deputandus, ut capitulis generalibus adsit, erit ab ea natione sumendus, de qua non est provincialis; ita ut dictis capitulis unus frater pro qualibet natione adsistat; si autem provincialis extra regnum, ut celebrationi capituli generalis adstet, esse contingat, in vicarium provincialem unus sibi nationalis erit eligendus, sicuti pariter erit deputandus vicarius nationis provincialis, qui in eventum, quod ipse ad capitulum generale non accedat, ut capitulo hujusmodi adsit; tandem, ut omnibus occurratur futuris incommodis volumus, ut in posterum correctoratui Matritensi, et cathedræ philosophiæ alternis pariter vicibus ex utriusque nationis alumnis eligantur; ita tamen, ut nominatio prædicatorum conventualium in arbitrio provincialis dumtaxat non sit posita, sed munera hujusmodi non erunt amovibilia ad nutum, ac provincialis una cum collegiis per suffragia secreta prædicatores conventuales nominabunt, iis tamen semper prohibitis, qui cathedris theologiæ concursi erunt, quique aliis necessariis requisitis ad hanc viam sectandam usque ad jubilationis de justitia consecutionem pollentur, nisi aliter urgens causa suadeat. Prædicatores vero hujusmodi prius quam munere suo fungantur examen subire tenebuntur, cui præter provincialis collegas, et definitores duo etiam jubilati ex cathedra, quorum unus sit nationis Castellæ, et Leonis, alter regni Toletani adsistant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit provinciæ, et ordinis prædictorum etiam juramen-

to, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima octava septembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDLVI.

Dat. Romæ 26. septembris 1783. anno nono.

Licentia monialibus monasterii sancti Simeonis della Martorana nuncupati civitatis Panormitanæ egrediendi quatuor vicibus singulis annis e clausura dicti monasterii.

Venerabili fratri
archiepiscopo Panormitano

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor precum porrectarum a monialibus pro assequenda licentia.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii sancti Simeonis nuncupati della Martorana ordinis sancti Benedicti civitatis Panormitanæ, quod cum ipsius civitatis aer gravis per se ipsum sit, et humanis corporibus insalubris, præsertim quibus non est liberum motu, et ambulatione se se exercere, dictum vero monasterium in ea civitatis parte situm sit, quod præ reliquis est magis sanitati noxium, unde ipsæ exponentes adversa identidem utuntur valetudine; ipsæ ad avertenda hujusmodi incommoda, ac ut benevalentes divinis obsequiis impensius vacare possint, aliquoties infra annum ab ipsius monasterii clausura egredi posse plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut, veris existentibus narratis, eisdem, et pro tempore existentibus dicti monasterii monialibus pro gratia, nempe quatuor vicibus singulis annis tempore veris pro duabus diebus, et aliis duabus tempore autumni, prævia tamen tua singulis vicibus licentia auctoritate Nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia indulgeas; ita tamen, ut accessu, et recessu in curru incedant, sine comitatu, quam personarum quotidiano servitio monasterii addictarum, et vicarii in spiritualibus generalis, vel alterius probi, et prudentis sacerdotis a te destinandi, et præter ecclesiarum visitationem, et moram in allocutoriis aliorum monasteriorum non divertant, nec accedant ad alias particulares domos etiam nobilium ipsarum monialium consanguineorum, a virorum frequentia se abstineant, publicis spectaculis non intersint, sed eam servent modestiam, quæ Deo sacratas virgines decet, et cum aliis cauthelis per te juxta opportunitatem præscribendis, et ante solis occasum ad proprium monasterium revertantur, sub pœnis contra violantes clausuram impositis in casu contraventionis omnino incurrendis.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima sexta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDLVII.

Dat. Romæ 3. octobris 1783. Anno IX.

Plenipotentia domino cardinali Pallavicinio ad concludendum quemdam tractatum super controversiis exortis inter rempublicam Venetorum, et sanctam Sedem.

Dilecto filio Nostro Lazaro Opitio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Pallavicini nuncupato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio, et tenor mandati collati ad controversias componendas.

§. 1. Pro paterna illa, qua dilectos filios nobiles viros ducem, et rempublicam Venetorum semper complexi fuimus, et adhuc complectimur charitate quamcumque patrem inter, et filios exortam dissentionem componi, seu potius, quamvis illius imaginem, sive umbram tolli penitus, ac dissipari cupientes motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, te, de cujus fide, prudentia, integritate, et in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, ad amicabilem tractatum proponendum, ac debito fine concludendum cum dilecto filio Andrea Memo dictorum nobilium virorum ducis, et reipublicæ Venetorum apud Nos, et hanc sanctam Sedem oratore omnes controversias de, et super derivatione, et cursu tum aquarum loci della Presa, seu districtus Tessaroli Veneti padum pontificium Ferrariensem versus, seu *Poazzo pontificio Ferrarese,* tum etiam aquarum alterius loci in vocabulo *della Veneta valle Grecona* territorium versus Ferrariense distencta exortas in Nostrum, et dictæ Sedis plenipotentiarium tenore præsentium nominamus, constituimus, et deputamus, tibique, ut Nostro, et dictæ Sedis nomine una cum memorato Andrea super controversiis hujusmodi agere, tractare, et concludere, ac conditiones, et pacta subinde conventa subscribere, et firmare libere, et licite possis, et valeas plenam, et amplam facultatem harum serie tribuimus, et impertimur. Decernentes validum, et efficax fore quidquid earumdem vigore præsentium tu egeris, tractaveris, et concluseris, id omne, quantum in Nobis est, acceptum, gratum, firmumque, ac ratum habere, nec non observare, complere, et exequi in verbo Romani pontificis promittentes.

Derogatio contrariorum.

§. 2. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia octobris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDLVIII.

Dat. Romæ 21. novembris 1783. anno nono.

Monialibus sanctæ Catharinæ Viterbii conceditur indultum admittendi sarcinatricem intra claustra monasterii.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum a monialibus monasterii.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ priorissa, et moniales monasterii sanctæ Catharinæ Viterbii ordinis sancti Dominici, quod cum interdum tum pro vestitu puellarum inibi in educatione degentium, tum etiam pro aliqua necessitate earumdem monialium occurrat, sarcinatricem ad monasterium prædictum accersire, quæ cum intra claustra monasterii admitti nequeat, in vestibulo, seu porta ejusdem monasterii non sine aliqua indecentia, quæ ad artem suam spectant, exercere tenetur; hinc cum vestibulo, seu portæ clausuræ antiquum existat internum cubiculum, ut decori, et commoditati inserviatur, ad cubiculum prædictum sarcinatricem introduci posse a priorissa dicti monasterii pro tempore existenti summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis juxta preces.

§. 2. Nos igitur dictarum exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas forte censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, priorissæ dicti monasterii sanctæ Catharinæ pro

tempore existenti, ut ipsa quoties, tum pro vestitu puellarum inibi in educatione commorantium, tum pro aliis monialium dicti monasterii sarcinatricem ad dictum monasterium accersire occurrat illam dumtaxat, et in casibus hujusmodi tantum ad cubiculum intra claustra ejusdem monasterii existens contiguum portæ clausuræ introducere, et admittere libere, ac licite possit, et valeat auctoritate, et tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima novembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 21. novembris 1783. anno nono

CDLIX.

Monialibus monasterii sancti Dominici Viterbii indulgetur, ut admitti valeant intra claustra monasterii sacerdotem ad missæ sacrificium celebrandum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Exponuntur preces porrectæ a monialibus.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ priorissa, et moniales monasterii sancti Dominici Viterbii, quod cum intra claustrum dicti monasterii reperiatur altare cum pia, ac devota immagine Salvatorem Nostrum Jesum Christum crucifixum cum sanctis Joanne, et Maria Magdalena reprehesentante, ipsæ exponentes pro peculiari sua erga hujusmodi immaginem Salvatoris, quam monialibus visitantibus nuper gratias, et indulgentias spirituales, peccatorum remissiones, ac pœnitentiarum relaxationes concessimus, devotione sacrosanctum missæ sacrificium ad altare prædictum per suum priorem magistrum conventus fratrum ordinis Prædicatorum Viterbii, aut confessarium ordinarium ejusdem monasterii pro tempore existentes, semel in anno celebrari posse plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictarum exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus benigne annuere cupientes, illasque speciali favore gratiæ prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, prædictis exponentibus, ut ipsæ in die festo Assumptionis beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, aut magistrum priorem supradictum, aut confessarium ejusdem monasterii, una cum ministro, qui celebranti assistat, de licentia ordinarii ad sacrosanctum missæ sacrificium in supradicto altari die festo ejusmodi dumtaxat celebrandum intra clausuram ipsius monasterii servatis circa præmissa cauthelis de jure præscriptis, et quæ ab ordinario juxta datam sibi a Domino prudentiam erunt præscribendæ introducere, et admittere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate, et tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii prædicti, illiusque ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima novembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDLX.

Dat. Romæ 28. novembris 1783 anno nono.

Unio conventus Alexandrini ordinis fratrum sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum, alias provinciæ Mediolanensi addicti, provinciæ Taurinensi ejusdem ordinis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Ex injuncto Nobis pastoralis muneris debito religiosorum hominum, qui contemptis illecebris hujus sæculi divinis se se obsequiis mancipantur, quieti, et tranquillitati præcipua quadam, et singulari sollicitudine providere tenemur, ut iis omnibus sublatis, quæ illorum in via Domini progressum retardare possent, majori alacritate divinis laudibus persolvendis, et Christifidelium saluti promovendæ incumbant.

Expositio precum exhibitarum a provinciali ordinis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit modernus provincialis ordinis fratrum sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum provinciæ Taurinensis, quod cum in nuperrimo capitulo provinciali ejusdem provinciæ conventui Alexandrino ejusdem ordinis utilis futurum foret, quoties ille provinciæ Taurinensi prædictæ uniretur, et incorporaretur, deprehensum sit, quodque sic per Nos uniri, et incorporari summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ejusdem provincialis votis ad regularem disciplinam tuendam, ac ad ordinis prædicti felicem in via Domini tendentibus progressum, quantum cum Domino possumus benigne annuere, dictumque ordinem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et ejusdem provincialis, singularesque dicti conventus personas, a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratum conventum Alexandrinum, prævia illius dismembratione, ac segregatione a provincia ordinis prædicti, cui in præsentiarum addictus existit, cum provincia Taurinensi dicti ordinis auctoritate apostolica harum serie unimus, conjungimus, adnectimus, et incorporamus; ac unitum, conjunctum, adnexum perpetuis futuris temporibus futurum fore decernimus, et declaramus. Ita ut omnibus, et singulis juribus, exemptionibus, indultis, gratiis, et privilegiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alii conventus ordinis, et provinciæ prædictorum utuntur, fruuntur, et gaudent, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possit, auctoritate prædicta concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et provinciæ prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima octava novembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 3. decembris 1783. anno nono.

CDLXI.

Subjectio seminarii episcopalis Salamantini parochialitati ecclesiæ cathedralis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Cum nil tam pie, et tam fideliter episcopi in ministerio eis concredito, constituere possint, quam si nedum antiquorum canonum vestigiis inhærendo, sed etiam concilii Tridentini dispositis suffragando, seminaria ad adolescentes, qui in sortem Domini sint vocati, recte instituendos, et ad pietatem, et religionem informandos erigant, decet propterea, ut apostolica Nostra auctoritate, quoties id a Nobis petitur, ea omnia concedamus, quæ pro illorum felici progressu, opportuna fore arbitramur.

Expositio precum porrectarum ab episcopo Salamantino.

§. 2. Siquidem exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater Philippus episcopus Salamantinus, quod cum ipse nuper in civitate Salamantina, seminarium ad formam concilii Tridentini instituerit, illudque cathedrali ecclesiæ subjecerit, ut tamen sartum, tectumque servaret jus aliorum parochorum dictæ civitatis, omnibus parochis hujusmodi, ut sua jura adversus disposita prædicta proferre possent, concessit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, duo dumtaxat parochi, nempe sancti Benedicti, et sanctorum Isidori, et Pelagii apud curiam episcopalem in judicium se sistiterint, eorumque jura omnibus prius maturè perpensis a vicario generali nullius ponderis comperta fuerint, eaque propter a dicto vicario generali emanata fuerit sententia favore ecclesiæ cathedralis; hinc ut firmius subsistat, ac servetur exactius a memorato episcopo dispositum, quoad subjectionem seminarii prædicti parochialitati ecclesiæ cathedralis apostolica Nostra auctoritate muniri summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratum Philippum episcopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, omnia, ut præfertur, disposita quoad subjectionem dicti seminarii parochiæ ecclesiæ cathedralis apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus etiam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censeri, vel prætendi possent, supplemus.

Clausulæ sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, dictæ ecclesiæ Salamantinæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia decembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 9. decembris 1783. anno nono

CDLXII.

Ad inducendam pacem, et tranquillitatem inter fratres sex conventuum ordinis sancti Francisci reformationis sancti Bonaventuræ, statuitur alternativa in electione guardiani conventus sancti Bonaventuræ de urbe.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Pro paterna charitate, qua omnes Christifideles, præsertim vero eos, qui detrectatis hujus sæculi illecebris, relictisque omnibus domus, aut fratrum, aut sororum, aut patris, aut matris, aliisque carnis affectibus sub suavi religionis jugo abnegantes semetipsos, et bajulantes crucem suam Jesum Christum redemptorem Nostrum secuti sunt, prosequimur, ea omnia, quæ ad pacem, et tranquillitatem inter eos inducendam, fovendamque pertinere arbitramur, quoties id a Nobis petatur, facile concedimus, sperantes fore ut hi in regularis vitæ serenitate tranquillam vitam ducentes, et securi quasi in litore stantes, vel etiam æternam patriam, ad quam omni animi contentione tendunt, consecuti, Nobis ob concreditum humilitati Nostræ pastoralis ministerii officium inter hujus mundi fluctus, qui hisce præsertim difficillimis temporibus Nos undique quasi obruunt, navigantibus, suarum orationum manum porrigant, et conantes Nos ad terram viventium pergere, quantis possunt precibus adjuvent.

Tenor precum porrectarum a ministro generali ordinis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Paschalis a Varesio modernus minister generalis fratrum ordinis sancti Francisci minorum observantium nuncupatorum, quod licet Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die quinta decembris anni MDCCLXXVIII. expeditas literas, ut æqualitati, et quieti religiosorum sex conventuum, seu recessuum sancti Bonaventuræ ordinis minorum sancti Francisci reformatorum nuncupatorum hujus almæ urbis consultum esset, ut in posterum, et futuris perpetuis temporibus in eligendis, deputandisque quatuor discretis, qui una cum guardiano discretorium conventus, seu recessus sancti Bonaventuræ nuncupati hujus almæ urbis componunt, distinctio quatuor nationum Romanorum scilicet, Sabinensium provinciæ Campaniæ, et exterorum haberetur, ita ut pro illorum varietate semper discreti eligerentur, et quælibet natio suum haberet discretum in dicto discretorio conventus, seu recessus sancti Bonaventuræ, non obstantibus felicis recordationis Clementis pp. XIII. prædecessoris Nostri die x. januarii anni MDCCLXVII. in simili forma Brevis expeditis literis, quibus in electione, ac deputatione superiorum, discretorum, aliorumque fratrum de familia dictorum sex conventuum, seu recessuum omnis prohibeatur dictarum nationum distinctio, auctoritate apostolica indulserimus, prout in Nostris literis hujusmodi, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur, nihilominus providentia hujusmodi sat non fuit, ut omnia removerentur animorum, et partium studia, ac pristinus fraternæ charitatis candor restitueretur, quæ omnibus Christifidelibus, præsertim vero Christiano dominio proprius in religione mancipatis omnino conveniens, et accommodata est; quod tamen fore consecuturum sperat, quoties in electione, et deputatione guardiani dicti conventus, seu recessus sancti Bonaventuræ, qui etiam est director aliorum conventuum, ratio habeatur nationibus, et inter eas perfecta alternativa constituatur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur, qui omnia dissidia, et contentiones hujusmodi a religione arcere ex animo desideramus, ac quantum in Domino possumus studemus, memoratum Paschalem ministrum generalem, ac fratres dictorum sex conventuum, seu recessuum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratas Clementis prædecessoris literas de verbo ad verbum, quatenus opus sit, expressas habentes, ut in posterum perpetuis futuris temporibus in eligendo, deputandoque guardiano conventus, seu recessus sancti Bonaventuræ habeatur ratio dictarum nationum Romanorum scilicet, Sabinen-

sium, provinciæ Campaniæ, ac exterorum, ita ut alternatim guardianus prædictus eligatur, seu deputetur; alternativa vero hujusmodi ab ea natione sit incipienda, de cujus alumnis diutius est, quin fuerint electi dicti guardiani, auctoritate apostolica tenore præsentium constituimus, et mandamus. Volumus insuper, ut nemini unquam quavis dignitate, honore, et præeminentia fungatur hujusmodi alternativæ derogare, et tempus guardianatus ultra biennium protendere liceat.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus prædictis Clementis prædecessoris literis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, dicti ordinis, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona decembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXIII.

Dat. Romæ 9. decembris 1783. Anno nono

Ampliatio privilegiorum concessorum militiæ, et equitibus regis christianissimi positis sub protectione beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Nihil est in hoc honore, ad quem impares meritis divina providentia vocati fuimus, quod Nobis gratius, aut magis jucundum accidere possit, quam esse quandoque apud Nos præmia fortibus, et bonis, et præstantibus viris constituta; fit autem hoc jucundissimum cum clarissimorum principum preces ad liberalitatem ita invitant, ut ad præmium spectatæ virtuti, et speratæ peculiare erga ipsos paternæ Nostræ charitatis testimonium accedat.

Exponitur Clementem XIV. plurima privilegia militibus, et equitibus concessisse.

§. 2. Cum itaque, carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus nuper exponi fecit, alias felicis recordationis Clemens pp. XIV. prædecessor Noster per suas sub die xxi februarii anni MDCCLXXII. expeditas literas sub plumbo datas, prævia confirmatione militiæ, seu societatis equitum ejusdem Karoli III. regis nomine decoratæ, ac patrocinio sanctæ, et Immaculatæ Deiparæ Virginis commendatæ, ad augenda in Hispania nobilitate virtutum studia, ab ipso institutæ, militibus in eamdem societatem adscriptis inter cætera multa spiritualium gratiarum dona impertitus sit, ac ut magis magisque præmii spe suorum subditorum virtus intendatur, memoratus Karolus catholicus eidem militiæ, seu societati aliquos equites supranumerarios addere, eosque spiritualibus gratiis equitibus numerariis, ut præfertur, concessis, per Nos adjungi summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Privilegia extenduntur etiam favore equitum supranumerariorum.

§. 3. Nos igitur, qui eumdem Karolum regem catholicum speciali dilectionis affectu prosequimur, ac quantum cum Domino possumus suis votis annuere exoptamus, supplicationibus hujusmodi inclinati, equitibus, qui ultra præfixum numerum eidem societati, seu militiæ per eumdem Karolum regem tamquam magnum magistrum,

ejusque in Hispaniæ regno successores sunt adscripti, vel erunt in posterum adscribendi, ut omnibus, et singulis privilegiis, et gratiis spiritualibus dumtaxat, quæ equitibus numerariis alias per memoratas Clementis prædecessoris Nostri literas fuerunt concessæ pariformiter uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus apostolicis, nec non in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die ix decembris MDCCLXXXIII. pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 12. decembris 1783 anno nono.

CDLXIV.

Imminutio festorum in diœcesi Lucana

Venerabili fratri
Archiepiscopo Lucano

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum. Ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quod integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 2. Cum itaque sicut dilecti filii nobiles viri antiani, et vexillifer reipublicæ Lucensis studiosissime efflagitaverint, ut subditorum suorum calamitatibus sublevandis, qui in sudore vultus sui panem comedunt, sanctorumque dierum cultui, et religioni amplificandæ eorumdem festorum dierum numerum imminuere dignaremur. A fraternitate porro tua supplices in idem argumentum preces accipimus, quibus plurima incommoda ex dierum festorum frequentia in tuam civitatem, ac diœcesim invehi lamentaris, ac de iis imminuendis precabaris. Id propterea eorumdem antianorum, et vexilliferi prædictorum æquissimæ voluntati, nec non piis tuis votis hac in re quantum cum Domino possumus obsecuti, festorum dierum grandiorem numerum ad modum revocandum existimavimus. Fraternitati itaque tuæ per præsentes committimus, ac mandamus, ut in tua civitate, ac diœcesi hanc de festis diebus legem auctoritate Nostra apostolica edicas, nempe paschatis resurrectionis, et pentecostes, aliisque per annum Dominicis, nec non Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, Circumcisionis, Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, ac Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis beatæ Mariæ virginis Immaculatæ, sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, et omnium Sanctorum festivis diebus, ac festo die cujusvis præcipui civitatis, et locorum diœcesis præfatæ patroni pro veteri Ecclesiæ Catholicæ instituto sacris non tantum adstare Christifideles civitatis, ac diœcesis prædictarum teneantur, sed etiam a servilibus operibus se abstinere debeant.

In festis imminutis servatur præceptum de audiendo sacro.

§. 3. In reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per Christifideles dictarum civitatis, et diœcesis, eorumque majores facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate apostolica per te commutari volumus præscriptis, audita tamen missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo conscientiæ scrupulo vacare possint.

Derogatio contrariorum

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, aliorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et confirmatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio, pontificatus Nostri anno nono.



CDLXV.

Dat. Romæ 2. januarii 1784 anno IX.

Declaratur quod literæ apostolicæ constitutionum canonicorum regularium s. Crucis Collimbriensis ad nullius personæ supplicationem fuerunt concessæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio et tenor declarationis

§. 1. Cum in constitutionibus canonicorum regularium congregationis sanctæ Crucis Collimbriensis, quæ incipiunt » *Pastoris æterni vices* » a Nobis die decima octava julii mox transacti anni MDCCLXXXIII. in forma specifica approbatis, et confirmatis hæc legantur verba. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii superiores, ac canonici congregationis regularium sanctæ Crucis Collimbriensis ordinis sancti Augustini, quod » *et infra* » quas Nobis nuper exhibitas, ut ipsæ firmius subsistant, et serventur exactius apostolica auctoritate communiri summopere desiderant: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur» eorumque precibus etiam in hac re quantum cum Domino possumus annuere volentes»: ne ullum subreptionis, aut obreptionis dubium inde oriatur in præmissis providere, atque omnem ambiguitatis occasionem auferre cupientes, nec non prædictæ congregationis superiores, et canonicos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, prædictas literas confirmationis prædictarum constitutionum, non obstantibus præinsertis verbis, aut quibusvis aliis similibus, perinde valere, atque plenum robur habere, ac si ad illius personæ supplicationem forent concessæ, aut expeditæ auctoritate apostolica tenore præsentium volumus, atque declaramus; et quatenus opus sit prædictas constitutiones canonicorum regularium congregationis sanctæ Crucis Collimbriensis motu proprio ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine denuo confirmamus, et approbamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 2. Decernentes ipsas præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu notari, argui, vel impugnari nullatenus posse, et firmas semper, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in futurum in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum die secunda januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. die 2. januarii 1784 Anno IX.

CDLXVI.

Instante confraternitate domus Misericordiæ civitatis Lisbonensis declaratur commutatio centum quadraginta duarum cappellaniarum alias ab eadem sua Sanctitate facta, quæ nunc attribuuntur brephotrophio per eamdem confraternitatem administrato.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Ea est infirmitatis nostræ humanæ misera conditio, ut raro contingat, quæ hujus sæculi sunt tam scite, tam prudenter constitui, quin brevi ex usu rerum magistro declarari, aut reformari, vel etiam in totum aliquando immutari debeant; quod profecto circa ea, quæ per Nostras in simili forma Brevis die xix. junii MDCCLXXV. expeditas literas pro dilectis filiis provisoribus, et confratribus confraternitatis domus Misericordiæ nuncupatæ civitatis Lisbonensis fuerunt disposita evenisse constat.

Exponuntur providentiæ susceptæ in aliis præcedentibus literis apostolicis.

§. 2. Siquidem cum provisores, ac confratres prædicti Nobis humiliter exponi fecerint, quod cum ob plures causas, præsertim vero ob satis memorandum terræmotum anni MDCCLV. quo universa pene civitas Lisbonensis, suique circuitus subversi fuerunt, annui redditus, ac proventus dictæ domus, qui in varia pia opera non sine maxima infirmorum, orphanorum, aliorumque pauperum utilitate continenter erogabantur, quam maxime imminuti essent, omnia injuncta onera, prout in antecessum in futurum adimpleri haud potuissent; eaque propter dicti exponentes, ut eorum conscientiæ securitati, et publicæ utilitati consultum esset, aliqua ex iis oneribus in alia magis urgentia per Nos commutari summopere desiderabant; Nos eorumdem provisorum, ac confratrum preces, quantum in Domino poteramus, benigne prosequi volentes, habita prius de omnibus dictis piis operibus intima, ac matura cognitione, cum inter cætera dicta domus premeretur etiam gravi onere centum quadraginta duarum cappellaniarum pro celebrandis missis juxta diversas fundationes præscriptis, præter duos clericorum choros, unum in nosocomio, alterum in ecclesia primarii ex hospitalibus curæ, et administrationi dictorum exponentium commendatis constitutas, ex causis Nobis tunc adductis animum Nostrum moventibus arbitrati sumus minus publicæ utilitati alienum inter angustias, quibus eadem domus urgebatur, futurum fore, si in civitate Lisbonensi, ubi præter patriarchalem ecclesiam, et magnam basilicam sanctæ Mariæ, in qua plurimis aliis collegiatis, parochialibus, et ordinum regularium ecclesiis missæ quotidie celebrantur, et in psalmis Deo assidue preces offeruntur, onera tum dictarum cappellaniarum, cum utriusque chori, piorum testatorum voluntates, ac dispositiones interpretantes cum sumptibus pro exhibitione quatuor hospitalium ægrotantium, scilicet expositorum, mulierum inhabilium, ac virorum incurabilium, nec non conservatorii puellarum orphanarum pro dotibus distribuendis, pro liberandis in carcere detentis, illisque subsidia suppeditandis, ac si quid residuum esset pro visitatione, et subventione honestarum viduarum necessariis commutavissemus, et reipsa commutavimus, ita tamen, ut pro celebrandis missis in valetudinario, pro comitandis cadave-

ribus defunctorum, aliisque juxta piæ domus prædictæ usum, et institutum peragendis viginti clerici, seu presbyteri, absque ullo chori onere, retinerentur, prout in iisdem Nostris literis uberius continetur.

Preces porrectæ pro commutatione, et declaratione prædictarum literarum apostolicarum.

§. 3. Cum autem sicut dicti provisores, et confratres iterum Nobis exponi fecerunt, dum res fuit de dictarum Nostrarum literarum executione, alia atque alia dubia irrepserint, quæ per Nos declarari, immo cum interim bona, et redditus nosocomii ab aliis bonis, ac redditus ad dictam domum spectantibus, et pertinentibus disjuncta, ac separata fuerint, quæ fuerunt per Nostras literas prædictas disposita in aliqua parte immutari, aliaque etiam de novo eis concedi summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Algarbiorum reginæ fidelissimæ votis hisce desuper Nobis porrectis humiliter annuere cupientes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratas Nostras literas, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac inserto habentes, eas ita moderamur, ut nempe licet commutatio fundationum, erectionum, et institutionum tum dictarum cappellaniarum, cum etiam utriusque chori pro sustentandis expensis omnium piorum operum, quibus dicta pia domus gravabatur fuerit, ut præfertur, facta, nihilominus, ut in posterum unius dumtaxat brephotrophii utilitati commutatio hujusmodi cedat, volumus, ac edicimus, ita tamen ut deinceps stet numerus viginti duarum cappellaniarum, quarum cappellani pro tempore existentes tum choro interesse, tum sacrosancta eorum missarum sacrificia in suffragium animarum piorum institutorum omnium cappellaniarum, quarum administratio ad dictam domum spectabat, applicare teneantur, præter alias duas cappellanias pro clericis, seu presbyteris in dicta domo defunctos comitantibus, et cum ex iisdem Nostris literis non satis perspicue constet, num sub dispositione, seu commutatione hujusmodi eæ cadant etiam cappellaniæ, quarum cappellani ad illarum titulum fuerunt ad sacros ordines promoti, vel fuerunt ab ipsis fundatoribus vocati, aut nominati, vel demum aliquem quomodolibet legitimum titulum ad eas habent, hinc non eas comprehendi, sed sartas tectas esse servandas auctoritate, et tenore prædictis declaramus, et quoniam inter cætera onera iisdem exponentibus incumbentia tenentur quasdam dotes, seu subsidia dotalia juxta piorum testatorum dispositiones distribuere, easque eidem brephotrophio perpetuo assignari, et attribui plurimum desiderent.

Declarationes circa distributione dotium.

§. 5. Nos propterea dispositiones hujusmodi præsentibus pro plene expressis, prædictas dotes eidem brephotrophio apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo assignamus, ac attribuimus; ita tamen, ut eadem domus, seu exponentes prædicti eas dotes, quæ fuerunt certis personis, aut puellis designatorum locorum, aut parochialium relictæ, nihilominus distribuere teneantur; has quippe dotes, seu subsidia dotalia sub commutatione, et assignatione prædicta nullatenus cadere auctoritate, et tenore prædictis decernimus, et declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus omnium, et quorumcumque testatorum etiam ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, nec non constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, atque confraternitatis, et domus hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel

quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, vel innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse commutamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXVII.

Dat. Romæ 14. januarii 1784 anno nono

Committitur episcopo de Arequipa in Indiis, ut concedat monialibus de velo albo nuncupatis monasterii sanctæ Theresiæ a Jesu ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo dictæ civitatis facultatem sumendi velum nigrum earum tamen accedente consensu.

Venerabili fratri
episcopo de Arequipa in Indiis

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum a monialibus.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ priorissa, et moniales monasterii sanctæ Theresiæ a Jesu ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo nuncupatæ civitatis de Arequipa in Indiis, quod in fundatione, seu erectione ejusdem monasterii statutum fuit, ut in numerum viginti unius monialium tunc præscriptum admittendæ tantummodo essent moniales professæ cum velo nigro, quodque aliæ tres, aut plures moniales cum velo albo vulgo legasibide nuncupato minorem dotem afferentes a choro, aliisque officiis onerosis monasterii prædicti exemptæ, ac immunes esse debeant, ac alias prout in lege fundationis, seu erectionis monasterii hujusmodi uberius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, hujusmodi tres, vel plures moniales, quæ velum album deferunt, et a choro, aliisque officiis prædictis exemptæ sunt, inutiles evadant dicto monasterio, a quo ipsis alimenta suppeditantur.

Ratio concessionis.

§. 2. Hinc exponentes præfatæ, ut præsertim in choro, et in casu infirmitatis aliarum, quo fieri potest, major sit monialium numerus ibidem interessentium, non solum a tribus monialibus, quæ cum velo albo, ut præfertur, in dicto monasterio nunc reperiuntur, sed etiam ab aliis, quæ in earum locum idem monasterium ingressuræ sunt, nigrum velum assumi debere summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, et dummodo moniales de velo albo, quæ nunc in dicto monasterio reperiuntur, suum præstent consensum, eis petitam facultatem sumendi velum nigrum pro tuo arbitrio, et conscientia indulgeas, simulque, quatenus dictæ moniales consensum prædictum præstent, vel etiam si illum non præstent, facultatem in posterum prævia reductione, non admittendi moniales nisi ad velum nigrum cum honoribus, et oneribus eisdem competentibus concedas.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri de-

bere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictorum ordinis, et monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, fundationis, et erectionis legibus, ac consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 27. januarii 1784 anno nono

CDLXVIII.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Palentina.

Venerabili fratri episcopo Palentino

Pius PP. VI.

Venerabilis frater Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum: ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Palentina adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime coguntur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste subsistendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Palentinæ existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus Dominicis, nec non Natalis Domini nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, paschatis Resurrectionis, et sequenti, pentecostes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum, præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujus-

libet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXIX.

Dat. Romæ 27. januarii 1784 anno nono

Imminutio festorum in civitatibus, et diœcesibus Auximana, et Cingulana invicem perpetuo unitis.

Venerabili fratri ecclesiarum Auximanæ, et Cingulanæ invicem perpetuo unitarum episcopo.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo Magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum: ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitatibus, et diœcesibus Auximana, et Cingulana perpetuo invicem unitis adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur, (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æter-

nam salutem comparandam, et humanam vitam honeste subsistendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatum, et diœcesum Auximanæ, et Cingulanæ invicem perpetuo unitarum existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non natalis domini Nostri Jesu Christi, et duobus sequentibus sancti Stephani, ac sancti Joannis apostoli, et evangelistæ, Circumcisionis, Epiphaniæ, paschatis Resurrectionis, et duobus sequentibus, et pentecostes, et duobus pariter sequentibus, ac Corporis Christi, et Ascensionis, Inventionis sanctæ Crucis, nativitatis sancti Joannis Baptistæ, sancti Josephi, sancti Laurentii, sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, commemorationis omnium sanctorum, et translationis domus Lauretanæ; præterea quinque dicatis Beatæ Mariæ Virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatum, et diœcesum invicem perpetuo unitarum constitutiones, sive quacumque alia de causa etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatum, et diœcesum prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus; et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXX.

Dat. Romæ 27. januarii 1784 anno IX.

Sororibus conservatorii santæ Marthæ civitatis Elborensis ordinis B. M. de monte Carmelo regularis observantiæ communicantur privilegia omnia spiritualia dumtaxat, quæ ordini nuncupato B. M. V. de Monte Carmelo reperiuntur concessa.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Creditæ Nobis divinitus dispensationis ratio exigit, ut paternam Christifidelium Altissimi obsequiis sub laudabili vitæ monasticæ instituto mancipatorum, uberesque bonorum operum fructus adspirante superni favoris auxilio proferre jugiter satagentium curam gerentes felicioribus eorum in via Domini progressibus, quantum Nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

Expositio precum a monialibus porrectarum.

§. 2. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ superiorissa, et reliquæ sorores professæ congregatæ in conservatorio sanctæ Marthæ ordinis

Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo regularis observantiæ civitatis, et diœcesis Elborensis, quod ipsæ institutum ordinis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo jugiter retineant, et clausuram habeant, aliasque monasticas regulas observent, privilegia spiritualia, quæ fratres ordinis Beatæ Mariæ Virginis de monte Carmelo ab hac sancta Sede concessa sunt, communicari plurimum desiderent.

Tenor concessionis, vi cujus privilegia communicata etiam ampliantur.

§. 3. Nos igitur earumdem exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, conservatorio et ordini prædictis, ejusque superiorissæ, et reliquis sororibus professis congregatis prædictis, ut omnibus privilegiis spiritualibus dumtaxat, quæ dicto ordini nuncupato beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo reperiuntur concessa, pariformiter uti, frui, et gaudere libere ac licite possint, ac valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus, et ut easdem exponentes amplioribus gratiis prosequamur, ut suus confessarius ab ordinario approbatus eis omnes indulgentias, ac peccatorum remissiones non solum dicti ordinis, sed etiam quarumcumque confraternitatum concessas tam in vita, quam in articulo mortis constitutis tribuere possit, et valeat, utque Christifideles utriusque sexus ad illarum ecclesiam accedentibus, qui vere pœnitentes, et confessi, ac sancta communione refecti, et pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, indulgentias omnes, ac remissione peccatorum, quæ dicto ordini sunt concessæ lucrari possint auctoritate, et tenore prædictis volumus pariter, ac declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de indulgentiis ad instar non concedendis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum per præsentes non intendimus prædictum institutum in aliquo approbare. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto pontificatus Nostri anno nono.

CDLXXI.

Dat. Romæ 27. januarii. 1784. anno nono

Declarantur, et reformantur constitutiones nonnullæ latæ ad constituendam methodum pro electione deputatorum congregationis secretæ ecclesiæ s. Joannis Baptistæ nationis Florentinorum in urbe.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Memorantur constitutiones editæ a Benedicto XIV. et Clemente XII.

§. 1. Ea est infirmitatis nostræ humanæ misera conditio, ut raro contingat, quæ hujus sæculi sunt, tam scite, tamque prudenter constitui, ut diu stare possint, quin immo brevi ex eorum usu declarari, aut reformari, vel etiam in totum immutari debeant; quod profecto circa ea, quæ tum a fel. rec. Benedicto pp. XIII. prædecessore Nostro per suum motum proprium sub die xv. decembris anni MDCCXXIX. signatum, et a fel. rec. Clemente pp. XII. prædecessore itidem Nostro per suas in simili forma Brevis die xx. martii anni MDCCXXXIV. expeditas literas ad constituendam methodum pro electione deputatorum, seu officialium congregationis, quam secretam appellant, ecclesiæ s. Joannis Baptistæ nationis Florentinorum de alma urbe Nostra fuerunt præscripta, evenisse constat.

Exponitur quæ sit methodus in electio-

§. 2. Siquidem dilecti filii officiales, quos vocant majores congregatio-

nibus servanda juxta prædictas constitutiones.

nis prædictæ Nobis nuper humiliter exponi fecerunt, quod inter cætera in Benedectino motu proprio, ac præsertim Clementinis literis præfatis præscribitur, ut in electione, ac deputatione quatuordecim officialium, ac deputatorum congregationis secretæ prædictæ, nempe gubernatoris confraternitatis, seu societatis, præsidentis nosocomii, proveditoris, officialis a secretis, duorum deputatorum ecclesiæ, totidemque ad lites, quatuor deputatorum ad nosocomium, duorumque operariorum, (de aliis quippe illam componentibus hic non habeatur ratio), hæc servetur methodus, quod scilicet a quatuor officialibus majoribus, a prælato nempe, a consule nationis, a gubernatore confraternitatis, seu societatis, ac a præsidente nosocomii nonnulli confratres juxta præscriptum in eisdem Clementinis literis pro unoquoque officio nominentur; utque nominatio hujusmodi toti congregationi secretæ proponatur, ad hoc ut ex nominatis binos pro unoquoque officio, per suffragia secreta selectos, designet offerendos congregationi generali, cui jus sit, per suffragia pariter secreta, ex illorum pluralitate, ex sibi designatis eum eligere, ac confirmare, qui pro unoquoque munere in novum officialem, seu deputatum congregationis secretæ sit assumendus, prout in Benedectino motu proprio, et Clementinis literis prædictis, quarum respective tenorem præsentibus pro expresso, et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Declarantur incommoda quæ ab eadem methodo promanant.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet hæc methodus fuerit usque in præsens religiosissime observata, illud tamen secum ferat incommodi, quod videlicet interdum digniores impune excludantur, ac ii, qui cæteroquin dignitate, vel nobilitate conspicui, aliisve personalibus meritis commendabiles, ecclesiæ, societatis, et hospitalis dictæ nationis essent studiosissimi, tam incertis, tamque arbitrariis suffragiis sese subiicere refugiant, immo vel semel adita munera congregationis secretæ dimittant, vel oblata respuant, prout non raro contigere compertum est: id autem processu temporis ad ecclesiæ, societatis, et hospitalis prædictorum administrationis jacturam evidenter, ac aperte lapsurum fore memorati exponentes intelligentes, pro ea, qua pollent, sagacitate huic malo per Nos occurri summopere desiderant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Moderatur Pontifex præcedentes literas apostolicas, et ampliantur facultates congregationis secretæ.

§. 5. Nos igitur dictos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, memoratum Benedictinum motum proprium, ac Clementinas literas prædictas, ac ea quoad confirmationem, et electionem quatuordecim dictorum dumtaxat officialium, seu deputatorum componentium, ut præfertur, congregationem, quam appellant secretam, (firmis remanentibus in reliquis, per eumdem Benedictinum motum proprium, ac Clementinas literas prædictas dispositis, quibus per præsentes detrahere, aut in aliquo, exceptis infra exprimendis, derogare non intendimus) ita moderamur, ut scilicet omni adempto confirmationis, et electionis quatuordecim dictorum officialium, gubernatoris nimirum societatis, præsidentis nosocomio, proveditoris, officialis a secretis, duorum deputatorum ecclesiæ, duorum deputatorum ad lites, quatuor deputatorum ad nosocomium, et duorum operariorum jure congregationi generali in posterum omne jus confirmationis, et electionis officialium hujusmodi apud unam congregationem secretam, ut ajunt, consolidetur, servata tamen quoad eorumdem officialium nominationem forma a memorato Clemente prædecessore in suis præfatis literis præscripta; itaut deinceps prævia nominatione candidatorum a quatuor majoribus officialibus, ut præfertur, facienda, jus privativum sit congregationis secretæ, quem mavit, in novum, aut novos officiales eligere, vel officialem, seu officiales munere suo abeuntem, vel respective abeuntes confirmare, auctoritate apostolica tenore præsentium declaramus, ac mandamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et

obtinere, ac illis ad quos spectat, et in futurum quomodolibet spectabit, plenissime suffragari, ac ab omnibus inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus Benedictino motu proprio, ac Clementinis literis præfatis, constitutionibusque, et ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiæ sancti Joannis Baptistæ, societatis, et hospitalis præfatorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxvii. januarii MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno nono.

CDLXXII.

Dat. Romæ 29. januarii 1784 anno nono

Suppressio ecclesiæ episcopalis Neostadiensis cum illius diœcesis perpetua unione metropolitanæ ecclesiæ Viennensi in Austria, nec non erectionis alterius episcopatus sancti Hippolythi in oppido ejusdem nominis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Inter plurimas apostolici ministerii curas quibus undique premimur, illa quidem excellentior esse censemus, per quam novos tamquam fidei tentoria episcopatus erigimus, novosque in Ecclesia Dei pastores animarum, ita exposcentibus regalium principum votis, eorumque in hoc eximia comitante pietate, satagimus instituere, per quod orthodoxa religio propagatur, augetur, Christifidelibus spiritualia vere obveniunt auxilia, e medio si quæ sint tolluntur incommoda, et Ecclesia hujusmodi novum in dies splendorem suscipit atque ornamentum.

Exponuntur rationes suadentes novas erectiones.

§. 2. Cum itaque sicut ex parte ven. fr. Nostri moderni episcopi Neostadiensis Nobis nuper expositum fuit, charissimus in Christo filius Noster Josephus II. Romanorum, Bohemiæ, et Hungariæ rex apostolicus in imperatorem electus pluries inspecto, quod limites diœcesis Passaviensis tam ampli existunt, ut unus præsul utcumque zelo præditus illius regimini, et gubernio, prout exigit pastorale munus invigilare nequeat, plurimum cupiat, ut diœcesis præfata in duas alias diœceses divisa existente mediante in eis apostolica auctoritate facienda episcopatuum institutione, multiplicatis in ipsa Ecclesia Dei pastoribus, per sedulam eorum industriam ab ovile Christi efficacius ac vigilantius nedum errores arceantur, sed et divinus cultus, pietasque fidelium per amplius excitetur; simulque illorum, qui animarum regimini, et gubernio hujusmodi præpositi sunt, fervor accensus nova in dies capiat incrementa. Et sicut Nobis subjunctum ad hujusmodi fuit opus tam utile rite disponendum, perficiendumque operæ pretium sit, ut in civitate Neostadiensi cathedra, dignitas, ac sedes episcopalis, illiusque diœcesis, nec non cathedralis ecclesia Neostadiensis, per Nos,

ut infra, perpetuo supprimantur, et extinguantur, aliaque circa ea per Nos pariter, ut infra fiant. Ac deinde illis præmissis oppidum sancti Hippolythi nuncupatum in Austria existens, ubi prima fidei catholicæ, ut communis fert opinio, jacta sunt fundamenta, in civitatem episcopalem, et in eo sitam parochialem ecclesiam sancti Hippolythi, quæ omnibus in Austria hujusmodi existentibus ecclesiis antiquior esse dicitur, in cathedralem ecclesiam sancti Hippolythi etiam nuncupandam, et in ea dignitas, et sedes episcopalis cum suis capitulo, et canonicis, ac alias, ut infra, per modum subrogationis, seu transactionis itidem per Nos perpetuo erigantur, et instituantur. Et novæ diœcesi sancti Hippolythi, ut infra constituendæ infrascripta diœcesis Passaviensis, seu illius districtus, vel territori pars cum omnibus, et singulis in ea comprehensis decanatibus, seu parochialibus ecclesiis infrascriptis, prævia illius, et illorum ab ecclesia, et diœcesi Passaviensi dismembratione, de venerabilis etiam fratris Nostri moderni episcopi, ac dilectorum filiorum modernorum capituli et canonicorum ecclesiæ Passaviensis consensu per Nos etiam, ut infra facienda assignentur ex quo profecto iis spiritualibus incommodis, quæ ex deficientia pastorum hujusmodi evenire soleat opportune, ut accepimus obviaretur.

Suppressio sedis Neostadiensis, illiusque unio ad ecclesiam Viennensem.

§. 3. Nos itaque quibus cæterum ex processu a dilecto similiter filio Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio in civitate Viennensi Austriæ prædictæ commorante vigore decreti Nostri sub die secunda mensis augusti proxime præteriti editi super hujusmodi petita erectione confecto de præmissorum necessitate simul ac etiam utilitate satis constitit, tam laudabilia præfati Josephi regis, et imperatoris vota obsecundare, ac desuper porrectis ejusdem episcopi Neostadiensis supplicationibus annuere volentes motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine in dicta civitate Neostadiensi sedem, et cathedram episcopalem, nec non cathedralem ecclesiam, et in ea dignitatem, ac mensam episcopales cum universa diœcesi Neostadiensi, nec non titulum, et denominationem episcopi Neostadiensis apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus, dictamque civitatem Neostadiensem, illiusque diœcesim prædictam ut præfertur, sic suppressas, et extinctas, et in eis respective contentos utriusque sexus habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, ac religiosos quoscumque (non tamen exemptos) prævia illorum omnium, et singulorum a prædicti moderni episcopi Neostadiensis ordinaria jurisdictione, potestate, et superioritate, perpetua sejunctione, et exemptione metropolitanæ ecclesiæ, et diœcesi Viennensi in Austria hujusmodi, illiusque clero, et populo dicta apostolica auctoritate itidem perpetuo incorporamus, atque adjungimus, ordinariæque venerabilis etiam fratris Nostri moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Viennensis in dicta Austria jurisdictioni, potestati, ac auctoritati respective etiam perpetuo supponimus, atque subiicimus.

Ecclesia s. Hippolythi in cathedralem erigitur.

§. 4. Hujusmodi autem suppressione, et incorporatione, nec non exemptione, et subjectione præmissis dictam parochialem ecclesiam sancti Hippolythi in eodem oppido, ut præfertur existentem, illiusque titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et essentiam parochialis ecclesiæ collativæ, ita quod illa ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativa esse desinat, ac de cætero uti talis in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, seu de illa quovis modo disponi amplius nequeat, et si illam deinceps ullo unquam tempore conferri, seu impetrari, vel alias de illa disponi contigerit, collationes, impetrationes, aliæque dispositiones de illa pro tempore quomodolibet factæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, apostolica auctoritate prædicta similiter perpetuo supprimimus, et extinguimus. Illaque sic suppressa, et extincta dictum oppidum sancti Hippolythi, ut præfertur, nuncupatum in civitatem episcopalem ejusdem sancti Hippolythi etiam deinceps nuncupandam, cum omnibus juribus, honoribus, præeminentiis, et prærogativis, quibus aliæ civitates pontificali sede insignitæ utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum.

Nova ecclesia declaratur suffraganea archiepiscopi Viennensis.

§. 5. Præfatam vero parochialem ecclesiam sancti Hippolythi, ut præfertur, suppressam, et extinctam in cathedralem ecclesiam eidem archiepiscopo Viennensi in Austria prædicta suffraganeam, eique metropolico juri subjectam sub invocations ipsius sancti Hippolythi

extituram, et in ea sedem, ac dignitatem episcopalem pro uno deinceps episcopo sancti Hippolythi, illiusque civitati prædictæ, ac diœcesi etiam sancti Hippolythi ut infra constituendæ præsit, abbates, inferiores prælatos, et alios, et synodum convocet, ac omnia, et singula jura, officia, et munia episcopalia habeat, et exerceat cum suis capitulo infrascripto, sigillo, et arca, mensa episcopali, cæterisque pontificalibus signis, et insigniis, nec non juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, et indultis realibus, personalibus, et mixtis, quibus aliæ nationis Germanicæ episcopales ecclesiæ, earumque præsules quomodolibet (non tamen titulo oneroso) seu ex privilegio particulari similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum.

Declarantur dignitates capituli.

§. 6. In ipsa vero cathedrali ecclesia sancti Hippolythi unum vicariatum generalem nuncupandum, quæ post pontificalem hujusmodi major cum uno canonicatu, et una præbenda pro uno canonico vicario generali nuncupando, qui caput capituli dictæ cathedralis ecclesiæ sancti Hippolythi existat, iisque gaudeat præeminentiis, quæ de jure sibi competere possunt, et debent, nec non unam præposituram, quæ secunda cum alio pariter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico præposito, ac unum decanatum, qui tertia cum alio similiter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico decano, ac unam custodiam, quæ quarta respective dignitates in dicta cathedrali ecclesia sancti Hippolythi existant cum alio itidem canonicatu, et alia præbenda eisdem dignitatibus respective invicem perpetuo unitis extituris pro alio canonico custode, etiam respective nuncupandis, ac reliquos tres canonicatus, totidemque præbendas dictæ cathedralis ecclesiæ Neostadiensis per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ, pro tribus aliis futuris mere canonicis ejusdem cathedralis ecclesiæ sancti Hippolythi, qui illius capitulum constituant, et apud eam personaliter residere, et in ea singulis diebus horas canonicas, tam diurnas, quam nocturnas, aliaque divina officia devote, ac cum debita mentis attentione, servataque ecclesiastica disciplina recitare, decantare, et psallere, divinisque officiis, tam diurnis, quam nocturnis hujusmodi, ac alios eidem cathedrali ecclesiæ sancti Hippolythi laudabiliter deservire teneantur. Similiter cum choro, stallo, arca, et sigillo communibus, aliisque signis, et insigniis cathedralibus, quique omnibus, et singulis privilegiis, et prærogativis gaudere possint, et valeant, quibus prædictæ Neostadiensis, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, et aliarum cathedralium ecclesiarum respective capitula, et canonici (non tamen titulo oneroso) gaudebant, et gaudere solent, ac possunt per modum tamen subrogationis, seu translationis eorumdem septem canonicorum, qui ut similiter accepimus dictæ cathedrali ecclesiæ Neostadiensi per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ inserviebant, illiusque capitulum efformabant ad Dei omnipotentis laudem, et gloriam, dictique sancti Hippolythi honorem, et fidei catholicæ præfatæ exaltationem apostolica auctoritate prædicta, itidem perpetuo respective erigimus, et instituimus. Volentes tamen, et eadem apostolica auctoritate statuentes, quod futurus episcopus sancti Hippolythi, in eadem ecclesia theologalem præbendam erigere teneatur, conscientia desuper onerata remanente.

Constituuntur diœcesis novæ ecclesiæ.

§. 7. Ac insuper, ut prædictæ episcopali ecclesiæ sancti Hippolythi per Nos, ut præfertur, erectæ diœcesis, vel districtus, seu territorii Austriæ inferioris, partemque ab oriente scilicet sylva Viennensi, et Monte Manhardi, ac a septemtrione Bohemia, ac Maravia; ab occidente vero fluvio Onaso nuncupato, et a meridie demum Styria, et Austria superiori circumscribitur, vel sub iis comprehenditur, et in qua omnes, et singuli decanatus, et parochiales ecclesiæ infrascriptæ reperiuntur videlicet = decanatus Ybbsensis nuncupatus, et sub eo comprehensæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ videlicet = Una Ferschnitz, ac alia Frankelfels, ac alia Gresten, ac alia Gamming, ac alia Lunz, ac alia Neumarkt, ac alia Oberndorff, ac alia Buchenstuben, ac alia Petzenkirchen, ac alia Purgstall, ac alia Randegg, ac alia Ruprechtshofen, ac alia Reinsperg, ac alia s. Anton in det = Jesnitz, ac alia s. Martin prope Ybbs, ac alia s. Leonardamdorst, ac alia s. Georgen in det Leys, ac alia Scheibbs, ac alia Seissenstein, ac alia Staina Kirken, ac alia s. Gotthard, ac alia Schwarzenbach, ac alia Texing, ac alia Wiselburg, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Ybbs respective nuncupatæ= Ac alius decanatus Loordorffensis nuncupatus, et sub eo etiam comprehensæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ, sci-

licet una Aggsphach, ac alia Annabrg, ac alia Arnstosff, ac alia Bischossteten, ac alia Eschenau, ac alia Erlaus, ac alia Grannsbach, ac alia Gerolding, ac alia Grunau, ac alia Grafendorff, ac alia Grospochlam, ac alia Hasnerbach, ac alia Haindorff, ac alia Haunoldstain, ac alia Hainfeld, ac alia Hochenberg, ac alia Hürm, ac alia Kleinzell, ac alia Kaumberg, ac alia Kilbac, ac alia Kirnberg, ac alia Kirchberg an det Bielac, ac alia Klein Pöchlä tu, ac alia Loich, ac alia Langegg, ac alia Lilienfled, ac alia Loosdorff, ac alia Mank, ac alia Margarethen en det Sirning, ac alia Matzlstorf, ac alia Markerstorff, ac alia Möek, ac alia Manet, ac alia Syra, ac alia Rabenstein, ac alia Ramsan, ac alia Rohibach, ac alia s. Aegidy, ac alia s. Veith, ac alia Scombichl, ac alia s. Josepsberg, ac alia Tirnitz, ac alia Weinburg, ac alia Withelmsburg, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Zelking respective etiam nuncupatæ = Ac alius decanatus Ollerbacensis nuncupatus, et sub eo pariter existentes parochiales ecclesiæ infrascriptæ, videlicet una Anzbach, ac alia Abbstetten, ac alia Alten Legbach, ac alia Asperhofen, ac alia Chorrherrn, ac alia Ireundorff, ac alia Gudenau, ac alia Konigstetten, ac alia Kolg, ac alia Langenlebam, ac alia Langentoht, ac alia Michelausen, ac alia Mastetten, ac alia Nevenlengbach, ac alia Ollern, ac alia Rappoltenkirken, ac alia Sigharstskirken, ac alia s. Andre in Hagenthal, ac alia Tozenbach, ac alia Tullo, ac alia Tulbing, ac alia Würmbla, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Zeiselmavet respective nuncupatæ = Ac alius decanatus Pottembrunensis nuncupatus, et sub eo existentes parochiales ecclesiæ infrascriptæ, videlicet una Boheim Kirken, ac alia Christophori, ac alia Furth, ac alia Gottweig, ac alia Gerrerstorff, ac alia Getzerstorff, ac alia Gutenbruum, ac alia Heiligenaich, ac alia Herzogenburg, ac alia Hostenburg, ac alia Heyn, ac alia Inzerstorff, ac alia Karlstetten, ac alia Kasten, ac alia Kappellien, ac alia Mauten, ac alia Mählbach, ac alia Nusdorff, ac alia Obrinzberg, ac alia Oberwalbling, ac alia Pottembrum, ac alia Podensee, ac alia Prand, ac alia Rossatz, ac alia Rust, ac alia Reidling, ac alia s. Andre in det Trasen, ac alia s. Polten, ac alia Sthollofen, ac alia sancti Georgen, ac alia Hosseng, ac alia Stainaveeg, ac alia Trasenmaret, ac alia Weissen Kirchen, ac alia Zwentendorff respective nuncupatæ = Ac alius decanatus Laureacensis, etiam nuncupatus, et sub eo similiter comprehensæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ, scilicet, præpositura Ardagget nuncupata, nec non una etiam Ardagget, ac alia Amstetten, ac alia Alhartsberg, ac alia Aspach, ac alia Biberbach, ac alia Conradsheim, ac alia Erlaklostet, ac alia Euratsfelden, ac alia Gressling, ac alia Haag, ac alia Hatdershofen, ac alia Kimberg, ac alia Kollmûnzberg, ac alia Maria Tafert, ac alia Heuhofen, ac alia Oed, ac alia Oeling, ac alia Opponitz, ac alia Eottstorff, ac alia Koites, ac alia Kirchschlag, ac alia Laimburch, ac alia Lucham Jarl, ac alia Munichneith, ac alia Marbach, ac alia Neukirchen, ac alia Kiedervanna, ac alia Nöchling, ac alia Ottenschlag, ac alia Poggstall, ac alia Pishing, ac alia Pobring, ac alia Persenberg, ac alia Raxendroff, ac alia Reinprechts, ac alia s. Oswald, ac alia Spitz, ac alia s. Joann, ac alia s. Martinsberg, ac alia Sollingberg, ac alia Unteranna, ac alia s. Veitten, ac alia Watdhausem, ac alia Vosendorff, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Weissen Kirchen respective nuncupatæ = ac alius decanatus Waydhofensis, et sub eo itidem contentæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ, scilicet una Aigen, ac alia Altensterg, ac alia Buch, ac alia Dobersberg, ac alia Dietmanns, ac alia Eysgarn, ac alia Eggern, ac alia Gexenbach, ac alia Gmundt, ac alia Gastern, ac alia Heidenreichstein, ac alia Haselbach, ac alia Kauzen, ac alia Langegg, ac alia Litschau, ac alia Münichreith, ac alia Obergrienbak, ac alia Puchbak, ac alia Sfaffenschlag, ac alia Reibers, ac alia Reingers, ac alia Rottenschachen, ac alia Setnems, ac alia Speissendorff, ac alia Scheidldorff, ac alia Seyfritz, ac alia Schwarza, ac alia Ohaya, ac alia Vibis, ac alia Windigoteing, ac alia Waldkirchen, ac alia Wadhofen, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Zuggers respective nuncupatæ = Ac alius decanatus Rappsensis itidem nuncupatus, et sub eo similiter comprehensæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ, nempe una Altenburg, ac alia Altenpolla, ac alia Dietmaunstorff, ac alia Drey Aichen, ac alia Dollershaim, ac alia Edlbach, ac alia Fridersbach, ac alia Franzen, ac alia Epossau, ac alia Gros Poppen, ac alia Horn, ac alia Idolzperg, ac alia Kramau, ac alia Modring, ac alia Neukirchen, ac alia Neupolla, ac alia Niedergrinbach, ac alia Hiedernondorff, ac alia Obernondorff, ac alia Prand, ac alia Rastenfeld, ac alia Röhronbach, ac alia Rapps, ac alia Streggen, ac alia s. Marein;

ac alia s. Bernard, ac alia Sigharis, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Wildberg respective nuncupatæ = Ac alius decanatus Obermarkerstorffensis nuncupatus, et sub eo similiter extantes parochiales ecclesiæ infrascriptæ, videlicet una Blumau, ac alia Drosendorff, ac alia Eibenstein, ac alia Egenburg, ac alia Felling, ac alia Geras, ac alia Gottfritz, ac alia Hardegg, ac alia Hort, ac alia Jappons, ac alia Kirchberg Ander Wild, ac alia Koltau ac alia Langau, ac alia Nichasberg, ac alia Nondorff, ac alia Oberhoflein, ac alia Pernegg, ac alia Pleissig, ac alia Radingerslorff, ac alia Roggendorff, ac alia Salla Palka, ac alia Tkeras, ac alia Weikartschlag, ac alia Walkenstain, ac alia Weittersflod, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Ziezerstorff respective nuncupatæ = Ac alius decanatus Cremsensis nuncupatus, et sub eo comprehensæ parochiales ecclesiæ infrascriptæ videlicet una Bruun Im Feld, ac alia Erems, ac alia Eglsee, ac alia Gobelspurg, ac alia Gfoll, ac alia Imbach, ac alia Laugenlois, ac alia Liechteneu, ac alia Loiwein, ac alia Lengenfeld, ac alia Loiben, ac alia Mittelberg, ac alia Meisling, ac alia Rohrendorff, ac alia Rastbach, ac alia Schonberg, ac alia Stratzing, ac alia Senftenberg, ac alia Stein, ac alia Stiltern, ac alia Thürnstein, ac alia Theiss, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Zobing respective nuncupatæ = Nec non reliquus decanatus Schongrabernensis nuncupatus, et sub eo pariter existentes parochiales ecclesiæ infrascriptæ, videlicet una Burgschleinitz, ac alia Freischling, ac alia Gars, ac alia Kunnering, ac alia Maigensis, ac alia Reinprechtspolla, ac alia Stokern, ac alia s. Leonhardin Homet Wald, ac reliquæ parochiales ecclesiæ Unterplank respective nuncupatæ apostolica auctoritate prædicta perpetuo quoque dismembramus, dividimus, et separamus.

Jurisdictio novi episcopi statuitur.

§. 8. Ac in supradicta ejusdem diœcesis, seu districtus, aut territorii Passaviensis parte, eisdemque decanatibus, et parochialibus ecclesiis, sic dismembrata, divisa, ac separata, ac dismembratis, divisis, et separatis respective contentas utriusque sexus personas, habitatores, et incolas tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque (non tamen exemptos) cujuscumque sexus, gradus, ordinis, et conditionis existant ab ordinaria modernorum præfatorum, quorum ad id expressus accedit assensus, et pro tempore existentium episcopi, ac capituli, et canonicorum Passaviensium jurisdictione, potestate, superioritate, et auctoritate dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo disiungimus, et eximimus, nec non prædictum oppidum sancti Hippolythi in civitatem episcopalem per Nos, ut præfertur, erectum, eamdemque ipsius diœcesis, seu districtus, aut territorii Passaviensis partem, et in eo respective comprehensos decanatus, et parochiales ecclesias, tam supra dictam sylvam Viennensem, quam supra eumdem montem Manhardi respective sitos, et sitas, ac, ut præfertur, sic dismembrata, dismembratos, ac dismembratas, nec non sub eis respective contentas, utriusque sexus personas, habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque (non tamen exemptos) ut supra expressos præfatos, ac similiter, ut præfertur, disjunctos, et exemptos novæ ecclesiæ episcopali sancti Hippolythi, illiusque futuro præsuli pro suis civitate, territorio, ac diœcesi, nec non clero, et populo apostolica auctoritate prædicta, etiam perpetuo concedimus, et assignamus, et respective ordinariæ ejusdem pro tempore futuri episcopi sancti Hippolythi jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati, ita quod liceat personæ eidem ecclesiæ sancti Hippolythi, tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum præficiendæ per se, vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, actualem, et corporalem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicto oppido in civitatem episcopalem, ut præfertur erecto, totaque diœcesi sancti Hippolythi, ut præfertur concessa, et assignata propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere ejusdem moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Viennensis Austriæ prædictæ, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita dicta apostolica auctoritate, itidem perpetuo supponimus, atque subiicimus.

Assignatio mensæ episcopalis.

§. 9. Et insuper mensæ episcopali ipsius ecclesiæ sancti Hippolythi per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ pro illius dotatione, et ad hoc ut idem pro tempore futurus episcopus sancti Hippolythi statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam decentius tenere valeat annuam summam quin-

decim millium florenorum monetæ illarum partium, videlicet septem mille florenos pares ex redditibus episcopalis mensæ Neostadiensis per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ provenientes, et respective percipiendos. Reliquos vero octo mille florenos similes per eumdem Josephum regem, et imperatorem in ipsius novæ mensæ episcopalis sancti Hippolythi supplementum annuatim, ut accepimus, persolvendos, seu qui jam persolvuntur præter fructus ex dynastia Gulenbrunn nuncupata provenientes, et ab eodem Josepho rege, et imperatore ex mera sui liberalitate donatos simili apostolica auctoritate pariter perpetuo attribuimus, et incorporamus, ipsique pro tempore futuro episcopo sancti Hippolythi pro sui habitatione ædes prope dictam cathedralem ecclesiam per Nos, ut præfertur, erectam, et institutam existentes, et ab ipso Josepho rege, et imperatore jam, ut etiam accepimus, designatas, atque ad præmissum episcopalis habitationis effectum aptantur eadem apostolica auctoritate perpetuo quoque addicimus, et concedimus.

Proventus canonicorum, et cathedralis ecclesiæ declarantur.

§. 10. Ac præterea, ut dignitates ac canonicatus, et præbendæ ejusdem cathedralis ecclesiæ sancti Hippolythi per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ, et per modum subrogationis, seu translationis hujusmodi respective erecti, et instituti de congrua respective etiam dotatione provideantur, illasque, et illos pro tempore respective obtinentes, onera eis pro tempore respective incumbentia supportare valeant, dicto vicariatu generali, eique annexo prædicto, videlicet unam triummillium, ac eidem præposituræ, eique pariter annexo aliam mille, et ducentorum, ac dicto decanatui, eique similiter annexo aliam aliorum mille, et ducentorum, ac prædictæ custodiæ, eique itidem annexo canonicatibus aliam aliorum mille, et ducentorum; cuilibet vero reliquorum trium ex septem canonicatibus, ut supra, per modum subrogationis, seu translationis hujusmodi per Nos, ut præfertur, erectis, et institutis reliquam respective annuas summas mille circiter florenorum dictæ monetæ pro illarum, et illorum respectiva præbenda eadem apostolica auctoritate, similiter perpetuo applicamus, et assignamus, eisdemque futuris, et pro tempore existentibus capitulo, et canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ per Nos, ut præfertur, erectas, et erectos hujusmodi, tam pariter hac prima vice a primæva illorum, et illarum erectione, et institutione per Nos, ut præfertur, factis vacantes, quam etiam deinceps quoties illos, et illas ex personis eas, et eos pro tempore respective obtinentibus pari apostolica auctoritate reservamus.

Contra executionem literarum, omne juris remedium submovetur.

§. 11. Decernentes præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque integros, et plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quamtumvis juridica, et legitima etiam ex eo, quod causæ propter quas eædem præsentes emanarunt adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, aut intentionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, aut intentionis Nostræ, seu quopiam alio quamtumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo, quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure, vel facto, seu statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, ratione, vel causa etiam quantumvis juxta, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari posset notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, et extra illud posse, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, aliisque contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apo-

stolicæ regulas quandocumque, etiam in crastinum assumptionis Nostræ, ac successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum expressionibus, tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiamsi in eis de eisdem præsentibus, eorumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore, et esse.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Sicque et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritum quoque, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ prædictæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati ab ecclesiis membra dividi, ac distingui prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus pro tempore concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, ac valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine hujusmodi harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de referendo redditu ecclesiæ in libris cameræ apostolicæ.

§. 14. Volumus autem quod dicta ecclesia sancti Hippolythi per Nos, ut præfertur, erecta, et instituta juxta redditus prædictos illius episcopali mensæ, etiam, ut præfertur, applicatos, et assignatos (firma tamen remanente taxa prædictæ ecclesiæ Passaviensis) de more ad 500. florenos auri, et hujusmodi taxa in libris cameræ apostolicæ describi debeat.

Electio executoris apostolici.

§. 15. Per præsentes autem nuncium prædictum in dicta civitate Viennensi Austriæ hujusmodi, ut præfertur, commorantem in executorem earumdem præsentium quoad illarum executionem tantum apostolica auctoritate prædicta deputamus, nec non prædicto nuncio facultatem, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam in executione prædicta subdelegare libere, et licite valeat: eidemque pariter nuncio, seu personæ prædictæ ab eo, ut præfertur, subdelegandæ facultatem quoque, ut ipse, seu ipsa integram præmissorum observantiam, sub quibusvis sententiis, censuris, et pœnis ecclesiasticis præcipere, ac etiam super quacumque oppositione adversus eadem præmissa oritura, servatis tamen quæ fuerint de jure servanda, definitive pronunciare libere, et licite possit dicta apostolica auctoritate concedimus et impartimur.

Sanctio pœnalis.

§. 16. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, prioris sejunctionis, exemptionis, dismembrationis, divisionis, separationis, incorporationis, et adjunctionis, nec non posterioris suppressionis, ex extinctionis, ac erectionis, institutionis, voluntatis, et statuti, nec non posterioris etiam dismembrationis, divisionis, separationis, disjunctionis, exemptionis, assignationis, suppositionis, subjectionis, ac attributionis, incorporationis, adjectionis, con-

cessionis, applicationis, facultatis impartitionis, reservationis, ac decreti derogationis, ac alterius voluntatis, et deputationis, nec non posterioris quoque facultatis impartitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, quinto kalendas februarii, pontificatus Nostri anno nono.

Dat. Romæ 29. januarii 1784 anno nono.

CDLXXIII.

Erectio sedis episcopalis in ecclesia Linciensi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Romanus Pontifex, quem decet tamquam patrem familias super universos Christifideles suam exercere dilectionem, præsertim tamen erga illos, qui legali potestate præditi, et ipsi præcipua vigilantia animarum, populorum salutem scrutantur studium omne, ac sollicitudinem suam adhibere consuevit, ut ea, quæ ortodoxæ fidei propagationem, divinique cultus decorem, et incrementum probe statuerunt ex apostolica benignitate valeant commendationem simul, et firmitatem promereri.

Imperator erectionem flagitavit.

§. 2. Cum itaque alias dilectus filius Noster Franciscus tituli sanctorum Nerei, et Achillei Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis de Herzan de Harras nuncupatus charissimi in Christo filii Nostri Josephi II. Romanorum Bohemiæ, et Hungariæ regis apostolici in imperatorem electi apud Nos, et Sedem apostolicam administer plenipotentiarius Nobis exposuerit, quod dictus Josephus rex, et imperator pro catholici principis debito ad excitandum ortodoxæ religionis incrementum, suorumque subditorum operandam animarum salutem, meliori mediante spirituali regimine, et guberio suis in ditionibus inducendo plurimum desiderio ferebatur, ut in oppido civitate nuncupato Linciensi, prævia illius in civitatem episcopalem erectione una sedes episcopalis institueretur, et infrascripta inibi existens parochialis ecclesia (illius titulo collativo perpetuo, ut infra suppresso et extincto) in cathedralem ecclesiam, etiam perpetuo erigeretur, et cætera alia infrascripta per Nos fierent.

Nuntius apostolicus refert de utilitate erectionis.

§. 3. Cumque Nos tam pia studia dicti Josephi regis, et imperatoris tunc obsecundare intendentes dilecto etiam filio Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio in civitate Viennensi Austriæ commoranti successive vigore decreti a Nobis sub die secunda mensis augusti proxime præteriti approbati, ut ipse nuncius causis dictæ erectionis, illiusque necessitate rite perpensis de illis juxta instructionem in ipso decreto contentam inde referret apostolica auctoritate commiserimus. Novissime vero ex processu desuper confecto, et a nuncio prædicto ad urbem transmisso acceperimus, quod hujusmodi erectionis necessitate reipsa existente, si in dicto oppido unus episcopatus, modo tamen et forma inferius exprimendis institueretur, maxima quidem ipsius oppidi, aliorumque infrascriptorum districtuum respective habitatoribus in spiritualibus eveniret utilitas.

Accessit consensus episcopi Passaviensis.

§. 4. Quodque ad opus tam grande rite perficiendum accedens quoque venerabilis frater Noster modernus episcopus Passaviensis, ut a sua Passaviensi diœcesi districtus ipsi infrascripti, et in eis respective contenta decanatus parochiales ecclesiæ, ac vicariatus monasteria canoniæ, nec non archidiaconatus, et alia beneficia ecclesiastica infrascripta ad præmissum erectionis effectum perpetuo, ut infra, dismembrarentur consensit.

Extinguitur titulus collativus ecclesiæ parochialis s. Mariæ in Coelum Assumptæ.

§. 5. Nos propterea tam laudabilibus prædicti Josephi regis, et imperatoris inclyta majorum suorum pietatis exempla emulantis votis hærere, nec non precibus ipsius Francisci cardinalis ejusdem Josephi regis, et imperatoris nomine hac in parte Nobis enixe porrectis annuere volentes, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine parochialem ecclesiam beatæ Mariæ virginis in Cœlum Assumptæ in dicto oppido existentem, illiusque titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et assentiam parochialis ecclesiæ collativæ, ita quod illa ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativa esse desinat, et de cætero uti talis in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impe-

trari, seu de illa quovis modo disponi amplius nequeat, et si illa deinceps ullo umquam tempore conferri, seu impetrari, vel alias de illa disponi contigerit collationes, impetrationes, aliæque dispositiones de illa pro tempore quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuatur apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus.

Erectio oppidi in civitatem.

§. 6. Illaque sic suppressa, et extincta dictum oppidum civitatem, ut præfertur, nuncupatam Linciensem in civitatem episcopalem Linciensem, ut antea nuncupandam, cum omnibus juribus, honoribus, præeminentiis, et prærogativis, quibus aliæ civitates pontificali sede insignitæ utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum.

Erectio ecclesiæ in cathedralem.

§. 7. Præfatam vero parochialem ecclesiam, ut præfertur, suppressam, et extinctam in cathedralem ecclesiam archiepiscopo Viennensi in Austria prædicta suffraganeam, eique metropolitico jure subjectam sub invocatione ejusdem beatæ Mariæ virginis in Cœlum Assumptæ, quæ etiam, ut antea, parochialis existat, et in ea sedem, ac dignitatem episcopalem pro uno deinceps episcopo Linciensi nuncupando, qui eidem ecclesiæ Linciensi, illiusque civitati prædictæ, ac diœcesi etiam Linciensi, ut infra constituendæ, et assignandæ præsit, abbates, inferiores prelatos, et alios ad synodum convocet, ac omnia, et singula jura, officia, et munia episcopalia habeat, et exerceat, cum suis capitulo infrascripto, sigillo, arca, mensa episcopali, cæterisque pontificalibus signis, insigniis, nec non juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, et indultis realibus, personalibus, et mixtis, quibus aliæ nationis Germanicæ episcopales ecclesiæ, earumque præsules, non tamen titulo oneroso (seu ex privilegio particulari) similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum.

Declarantur dignitates capituli.

§. 8. In ipsa vero cathedrali ecclesia Linciensi unum vicariatum generalem nuncupatum, qui post pontificalem hujusmodi major cum uno canonicatu, et una præbenda pro uno canonico vicario generali nuncupando, qui caput capituli dictæ cathedralis ecclesiæ Linciensis existat, iisque gaudeat præeminentiis, quæ de jure sibi competere possunt, et debent, nec non unam præposituram, quæ secunda cum alio pariter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico præposito, ac unum decanatum, qui tertia, cum alio similiter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico decano, ac unam custodiam, quæ quarta respective dignitates in dicta cathedrali ecclesia Linciensi existant cum alio itidem canonicatu, et alia præbenda eisdem dignitatibus respective invicem perpetuo unitis exstituris pro alio canonico custode, etiam respective nuncupando. Ac aliquos tres canonicatus, totidemque præbendas pro tribus aliis futuris mere canonicis ejusdem cathedralis ecclesiæ Linciensis, qui illius capitulum constituant, et apud eam personaliter residere, ac in ea his diebus horas canonicas, tam diurnas, quam nocturnas, aliaque divina officia devote, ac cum debita mentis attentione, servataque ecclesiastica disciplina recitare, decantare, et psallere, divinisque officiis, tam diurnis, quam nocturnis hujusmodi interesse, ac alias eidem cathedrali ecclesiæ Linciensi, laudabiliter deservire teneantur. Similiter cum choro, stallo, arca, et sigillo communibus, aliisque signis, ac insigniis cathedralibus; quique omnibus, et singulis privilegiis, et prærogativis gaudere possint, et valeant, quibus capitula, et canonici aliarum cathedralium ecclesiarum in archidiaconatu Austriæ prædictæ consistentium (non tamen titulo oneroso acquisitis) gaudere solent, ac possunt ad Dei Omnipotentis laudem, et gloriam, ejusdemque Virginis Mariæ honorem, fideique catholicæ exaltationem apostolica auctoritate prædicta perpetuo erigimus, et instituimus.

Præcipitur erectio præbendæ theologalis, et pœnitentiariæ.

§. 9. Volentes tamen, et eadem apostolica auctoritate statuentes, quod futurus episcopus Linciensis in dicta cathedrali ecclesia per Nos, ut præfertur erecta, et instituta unam theologalem, et alteram pœnitentiariam præbendas ad præscriptum concilii Tridentinii erigere debeat conscientia ejusdem futuri episcopi Linciensis desuper onerata remanente, quodque insuper in dicta cathedrali per Nos, ut præfertur, erecta, et instituta, quæ etiam, ut antea parochialis existat, ut præfertur pro animarum dilectorum filiorum illius parochianorum curæ exercitio unus parochus, nec non quatuor vicarii curati nuncupandi in exercitio curæ animarum hujusmodi, eidem parocho pro tempore extituro coadjuvantes per ipsum pro

tempore futurum episcopum Linciensem respective examinandus, et examinandi, et ad curam animarum hujusmodi exercendam respective approbandus, et approbandi, aliique insuper quinque vicarii chorales itidem nuncupandi, eidem cathedrali ecclesiæ per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ, illiusque choro prædicto in divinis inservientes adesse, et respective institui debeant.

Constitutio novæ diœcesis

§. 10. Ac præterea, ut prædictæ episcopalis ecclesiæ Linciensis per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ diœcesis constitui possit ab ecclesia Passaviensi, illiusque diœcesi totam Austriam superiorem trans Onasum sitam Germanice vero *Oesterreich ob der Enns* nuncupatam, nec non partem illam Bavariæ Austriacæ ditioni subjectam vulgo *das Inviertel* nuncupatam, quarum utraque sub eadem Passaviensi diœcesi tantum comprehenditur, et in quibus districtus, seu decanatus, nec non collegiatæ, et parochiales ecclesiæ, ac vicariatus, et monasteria canoniæ, et archidiaconatus, ceteraque beneficia ecclesiastica, sæcularia, et regularia infrascripta sita reperiuntur videlicet = Decanatus Linciensis, et sub eo comprehensæ parœciæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, una scilicet de Lintz, ac alia sancti Marcin, ac alia Hartkirchen, ac alia Haybac, ac alia Waizenkirchen, ac alia Natternbach, ac alia Waldkirchen prope Wesen, ac alia Michelbach, ac alia Pevorbach, ac alia Waldneukirchen, ac alia Puckin, ac alia Leonstein, ac alia Efferding, ac alia Schleishaim, ac alia Grienburg, ac alia Horsching, ac alia Holzhausen, ac alia Wolfern, ac reliquæ parœciæ sæculares Sirning respective nuncupatæ locorum = Regulares vero parœciæ una scilicet Ansfelden, ac alia Sippachzell, ac alia Kemmatten, ac alia Weissen Kirchen, ac alia Kirchberg, ac alia Steyer, ac alia Neustift, ac alia Molln, ac alia Stainbach, ac alia Hofkirchen, ac alia sanctæ Mariæ Kierchen, ac alia Ebelsperg, ac alia Dietach, ac alia Schönering, ac alia Allkfen, ac alia Stain, ac alia Waltern, ac reliquæ parœciæ regulares hujusmodi Harghsperg respective etiam nuncupatorum locorum; nec non monasterium Cremifanense cum parochiali ecclesia claustrali, ac canonia sancti Floriani similiter cum parochiali ecclesia claustrali, ac aliud monasterium Garstense nuncupatum, itidem cum parochiali ecclesia claustrali, ac aliud monasterium Glunicense pariter nuncupatum cum parochiali quoque ecclesia claustrali, ac reliquum monasterium sancti Benedicti, seu alterius respective ordinis Cellæ angelorum etiam nuncupatum similiter cum parochiali ecclesia claustrali = ac unus Neukirchen ad Ypfrin, et alter respective vicariatus Leonding respective nuncupati locorum; nec non beneficia ecclesiastica infrascripta, unum scilicet hospitalis Licensis, ac aliud Furstembergianum dictum ibidem, ac aliud Peisorianum nominatum Lincii, ac alind loci Aschach, ac aliud loci Peverbach, ac aliud loci Traun, ac aliud hospitalis Efferdingensis, ac aliud loci Efferding, ac aliud ibidem, ac aliud Schaumburg, ac aliud sanctissimæ Trinitatis loci Steyr, ac aliud ad L. Annam ibidem, ac aliud Truendianum dictum ibidem, ac aliud ad sanctum Nicolaum ibidem, ac aliud ad sanctum Aegydium, ac aliud loci Marchtrenck, ac reliquum beneficia ecclesiastica hujusmodi loci Ottstorff nuncupati = Ac alius decanatus Laureacensis, etiam nuncupatus, et sub eo contentæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Enns, ac alia Oppaniz, ac alia Bohamberg, ac alia Cinstetten, ac alia Neuhofen, ac alia Hollustain, ac alia Gossling, ac alia Waidhofen ad Ypsim, ac alia s. Peter in Augea, ac alia Strenberg, ac alia Sindlburg, ac alia Haag, ac alia s. Valentin, ac alia Wincklarn, ac alia s. Pantaleon, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ seculares hujusmodi Erlakloster respective nuncupatæ, nec non sæcularis collegiata ecclesia Ardagger cum ei perpetuo canonice unita, seu annexa parochiali ecclesia = Parochiæ vero, seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ, scilicet una Aspach, ac alia Allhartsberg, ac alia Ybsiz, ac alia Windkaug, ac alia Wolfsbach, ac alia Neustadt, ac alia Haidershofen, ac alia Jontagberg, ac alia Piberbach, ac alia s. Georgen prope Klaus, ac alia s. Michael, ac alia Gofflenz, ac alia Losenstein, ac alia Raming, ac alia Ternberg, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares hujusmodi Veyer respective nuncupatæ = Nec non monasterium Seitenstellense etiam nuncupatum ejusdem sancti Benedicti, seu alterius ordinis cum parochiali ecclesia claustrali, ac infrascripti vicariatus, unus videlicet Weistrach, ac alius Kunberg, ac alius Vichadorf, ac alius Ulmerfelden, ac alius Euratsfelden, ac alius Ernstofenl, ac alius s. Georgen prope Ybbsfeld, ac alius Kronstorff, ac aliud Kollmizberg, ac

alius s. Stephan prope Hardt, ac reliquus vicariatus hujusmodi s. Leonhardt respective nuncupati = Nec non beneficium ecclesiasticum loci Waidloefen ad Ybbsim = ac alius decanatus Treystadiensis nuncupatus, et sub eo pariter comprehensæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Treystadt, ac alia Guettau, ac alia s. Leonhardt, ac alia Wartberg, ac alia Woitersfelden, ac alia Kreiizing, ac alia Greing, ac alia Naarn, ac alia Hellmonnsoedt, ac alia Gallneu Kirchen, ac alia Reichentall, ac alia Zell prope Zelthof, ac alia Tragein, ac alia Schonau, ac alia Reichenau, ac alia Pierbach, ac alia Raimbach, ac alia Leopoldschlag, ac alia Weissenbach, ac alia Pabneukirohen, ac alia Schwerdtberg, ac alia Steyregg, ac alia s. Georgen ad Gusam, ac alia Kemermarkt, ac alia Perg, ac alia Sandal, ac alia Reeberg, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares hujusmodi Lictenau respective nuncupatæ = Parochiæ vero, seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ, scilicet, una Grienbach, ac alia Lassborg, ac alia Ried, ac alia Matthausen, ac alia Konigswiesen, ac alia s. Georgen, ac alia Saxen, ac alia Mitter Kirchen, ac alia s. Thoma, ac alia Arbing, ac alia Sergkirchen, ac alia s. Nicola penes Struden, ac alia Hofkirchen, ac alia Altenburg, ac alia Munzbach, ac alia Monnichsdorf, ac alia Dimbach, ac alia Windhaag, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares hujusmodi Oswald respective nuncupatæ = Nec non monasterium Baumargentembergense ejusdem sancti Benedicti, seu alterius ordinis cum parochiali ecclesia claustrali, ac unus Neumarckt, ac alius Hirschbach, ac reliquus respective vicariatus Schenken felden respective nuncupati = Nec non beneficium ecclesiasticum confraternitatis sanctissimi corporis Christi loci Freystadt, ac alius decanatus Gaspoltskoviensis nuncupatus, et sub eo similiter comprehensæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Atzbach, ac alia Kallham, seu Taufkirchen, ac alia Pichl, ac alia Hofkirchen ad Trattriam, ac alia Histershaim, ac alia Meggenhofen, ac alia Rottenbach, ac alia Gaspoltsofen, ac alia Schwannestadt, ac alia Gunskirchen, ac alia Gallspach, ac alia Wells, ac alia Schonau, ac alia Riedau, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares hujusmodi s. Georgen prope Tollelh respective nuncupatæ = parochiæ vero seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ una scilicet Aichkirchen, ac alia Neukirchen, ac alia Grieskirchen, ac alia Wimspach, ac alia Roitham, ac alia Vocklabruck, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares hujusmodi Puechkirchen respective itidem nuncupatæ, nec non monasterium Lambacense nuncupatum ejusdem sancti Benedicti, seu alterius respective ordinis similiter cum parochiali ecclesia claustrali, ac etiam vicariatus infrascripti nempe unus Ampflwang, ac alius Ungenach, ac alius Wendling, ac alius Folling, ac alius Offenhausen, ac alius Haag prope Stahrnberg, ac alius Thalham, ac alius Potting, ac alius Pramkirchen, ac alius Dorf, ac reliquus vicariatus hujusmodi Geboltskirchen respective nuncupati = nec non pariter beneficia ecclesiastica infrascripta, unum scilicet loci Wolfregg, ac aliud hospitalis Welsensis, ac aliud loci Vocklabruck, ac aliud loci Schwannenstadt, ac aliud Hochenfeldianum dictum loci Wels, ac aliud loci Pramkirchen, ac aliud loci Kallham, ac aliud loci Neumarkt prope Kallam, ac aliud loci Zell prope Pettenfurt, ac aliud loci Stainakirchen, ac aliud loci Giesperg, ac aliud loci Haag prope Stahrnberg, ac aliud Baronianum nuncupatum loci Wels, ac aliud loci Koppach, ac aliud loci Azbach, ac reliquum beneficia ecclesiastica hujusmodi Prechenstainerianum nuncupatum loci Nofkirchen ad Trattnam respective etiam nuncupata = Ac alius decanatus Altenfeldensis nuncupatus, et sub eo existentes parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Sfarrkirchen, ac alia Sarleinsbac, ac alia Altenfelden, ac alia Kirchberg ad sylvam, ac alia s. Johann penes Winberg, ac alia s. Veith, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares hujusmodi Helfenberg respective nuncupatæ = Parochiæ vero, seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ, scilicet una Haslach, ac alia Oswald, ac alia Rohrbach, ac alia Niederwadkirchen, ac alia s. Peter penes Wimberg, ac alia s. Martin, ac alia Waldingh, ac alia Feldkirchen, ac alia Grammastellen, ac alia Weissenbach, ac alia Kurzenzwettl, ac alia Haberneu Kirchen, ac alia Leonfelden, ac alia Aigen, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares hujusmodi Wrichsberg respective nuncupatæ, nec non canonia Plagensis similiter cum parochiali ecclesia claustrali. Ac

vicariatus pariter infrascripti, videlicet unus Hoskirchen, ac alius Hiedernkappel, ac alius Peillstein, ac alius Lembach, ac alius Puzleinstorf, ac reliquus vicariatus prædicti Neufelden respective nuncupati. Beneficia vero ecclesiastica etiam infrascripta nempe unum penes Perg, ac aliud loci Langhalsen, ac aliud loci s. Leonhardt, ac reliquum beneficia hujusmodi loci Wanenberg respective nuncupatæ = ac alius decanatus Gmundensis itidem nuncupatus, et sub eo existentes quoque infrascriptæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ videlicet una s. Georgen in Attergey, ac alia Gmanden, ac alia Schorfling, ac alia Plasting, seu Vochlamarkt, ac alia Frankenmarkt, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares hujusmodi Vindischgarsten respective nuncupatæ, nec non canonia Hospitalensis ad Pyrrhum cum ei perpetuo canonice annexa parochiali ecclesia = Parochiæ vero, seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ una scilicet Stainbach, ac alia Thaleim, ac alia Stainakirchen, ac alia Gottenbach, ac alia Tischllam, ac alia Vorchdorf, ac alia Wiectwang, ac alia Wartberg, ac alia Kirchdorf, ac alia Abstorf, ac alia Oberwang, ac reliquæ parochiales ecclesiæ regulares hujusmodi Griennau respective nuncupatæ. Ac monasterium Selierbacense nuncupatum, cum parochiali ecclesia claustrali, ac aliud monasterium prædicti sancti Benedicti, seu alterius ordinis Lunælacense etiam nuncupatum cum simili parochiali ecclesia claustrali = Nec non infrascripti pariter vicariatus, unus nempe Weyeregg, ac alius Untrach, ac alius Laarkirchen, ac alius Frankerburg, ac alius Gumpern, ac reliquus vicariatus hujusmodi Neukirchen respective nuncupati; nec non una parochia, seu parochialis ecclesia regularis Seewalcken etiam nuncupata = Beneficia vero ecclesiastica infrascripta unum scilicet loci s. Agatha, ac aliud loci Auseé, ac reliquum beneficia hujusmodi loci Orth = Ac alius decanatus Andorfensis pariter nuncupatus, et sub eo etiam comprehensæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Andorf, ac alia Esternberg, ac alia Kopfing, ac alia Munzkischen, ac alia Wehrnstain, ac alia Obernberg, ac alia Scharding, ac alia Schaftenberg, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares prædictæ s. Maria Kirchen respective nuncupatæ = Parochiæ vero, seu parochiales ecclesiæ regulares infrascriptæ, scilicet una Andessenhofen, ac alia Orth, ac alia Raab, ac alia Tauskirchen, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares prædictæ Zell respective etiam nuncupatæ; nec non canonia Reichergspergensis cum parochiali ecclesia claustrali = Ac pariter infrascripta beneficia ecclesiastica, videlicet unum loci Scharding, ac aliud Eisenthallerianum nuncupatum ibidem, ac aliud ibidem, ac aliud Peswirthiniarum, etiam nuncupatum ibidem, ac aliud Geldigerianum pariter nuncupatum ibidem, ac aliud civicum nuncupatum similiter ibidem, ac aliud Asingerianum etiam ibidem, ac aliud loci Sigharding, ac aliud loci Brunenthall, ac aliud loci Kirchdorf prope Obernberg, ac reliquum beneficia hujusmodi hospitalis Obernbergensis respective etiam nuncupata = Ac alius decanatus Aschpacensis itidem nuncupatus, et sub eo pariter contentæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, scilicet una Aschpach, ac alia Geinberg, ac alia Mavernberg, ac alia Moverkirchen, ac alia Mosbach, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares prædictæ Rosbach respective nuncupatæ = Nec non unus Manning, ac alius s. Peter, ac reliquus vicariatus Hennhardt respective quoque nuncupati = Beneficia vero ecclesiastica infrascripta, unum nempe loci Maverkirchen, ac aliud loci Althaim, ac aliud loci Mambling, ac reliquum beneficia hujusmodi loci Aschpach = Ac alius decanatus Aurolzmonasteriensis etiam nuncupatus, et sub eo pariter consistentes parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, videlicet una Aurolzmunster, ac alia Peterskirchen, ac alia Oberswang, ac alia Gurten, ac alia Hochenzell, ac alia Riedt, ac alia Taiskirchen, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares hujusmodi Waldzell respective nuncupatæ = Nec non etiam infrascripti vicariatus, nempe unus Mehrnbach, ac alius Tumeltsham, ac alius Uhenzennich, ac reliquus vicariatus prædicti Weilbach respective nuncupati = Beneficia vero ecclesiastica infrascripta, scilicet unum loci s. Mortenn, ac aliud loci Eberswang, ac aliud loci Ried, ac aliud Sudlerianum nuncupatum ibidem, ac aliud loci Andrichsfurt, ac reliquum beneficia prædicta loci Rigerding respective nuncupata = Ac reliquus decanatus Astellensis quoque nuncupatus, et sub eo etiam existentes parochiæ, seu parochiales ecclesiæ sæculares infrascriptæ, scilicet una Egglsperg, ac alia Tridburg, seu Lengau, ac alia Feging, seu Munderfing, ac alia Astett,

seu Loben, ac alia Pischelsdorf, ac alia Palting, ac alia Sigertshaft, seu Kirchberg, ac reliquæ parochiæ, seu parochiales ecclesiæ prædictæ Feldkircken respective nuncupatæ; nec non sæcularis, et collegiata ecclesia Mattighoviensis cum parochiali ecclesia Scallen; ac una parochialis ecclesia regularis Strasswalchen = nec non unus Averbach, et alter respective vicariatus Uttendorf, etiam respective nuncupatus = Beneficia vero ecclesiastica infrascripta, scilicet unum loci Heiligenstadt, ac aliud hospitalis loci Mattighofen, ac reliquum beneficia hujusmodi loci Hard respective nuncupata = Pari modo archidiaconatus Ranshoviensis nuncupatus, et sub eo itidem comprehensæ parochiales ecclesiæ, una videlicet Braunau, et alteræ parochiæ seu parochiales ecclesiæ sæculares Geroldsperg similiter nuncupatæ = Nec non una Neukirchen, et altera parochiæ, seu parochiales ecclesiæ regulares Handtenborg respective quoque nuncupatæ, prout etiam canonia Ranshoviensis cum parochiali ecclesia claustrali = Ac similiter beneficia ecclesiastica infrascripta, scilicet unum hospitalis Brunoviennensis, ac aliud Dorfling, et Zangbergianum nuncupatum loci Branaou, ac aliud Loderpogehoverianum, etiam nuncupatum ibidem, ac reliquum beneficia ecclesiastica prædicta Holzlianum quoque nuncupatum ibidem respective existentia, pari apostolica auctoritate, similiter perpetuo dismembramus, dividimus, et separamus, ac respective in dicta Austria superiore, et in prædicta Bavariæ parte, eisdemque districtibus, seu decanatibus, ac collegiatis, et parochialibus ecclesiis, nec non vicariatibus, ac monasteriis, canoniis, et archidiaconatu hujusmodi, sic, ut præfertur, dismembratis, divisis, et separatis respective contentos, utriusque sexus personas, habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, canonicos, beneficiatos, ac religiosos quoscumque (non tamen exemptos) cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis existant ab ordinaria moderni prædicti, nec non dilectorum etiam filiorum modernorum ejus capituli, et canonicorum cujus, et quorum ad id expressus accedit assensus, et pro tempore existentis episcopi Passaviensis jurisdictione, potestate, superioritate, et auctoritate dicta apostolica auctoritate perpetuo quoque disjungimus, et eximimus, ac prædictum oppidum Linciense in civitatem episcopalem, ut præfertur, erectum, eamdemque Austriam superiorem, et Bavariæ partem prædictam, nec non districtus, seu decanatus, ac collegiatas, et parochiales ecclesias, nec non vicariatus, et monasteria, canonias, et archidiaconatum, aliaque beneficia ecclesiastica, ut præfertur respective dismembratas, ac dismembratos, et dismembrata, et in eis omnes, et singulas respective, ut præfertur, comprehensas utriusque sexus personas, habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, canonicos, beneficiatos, et religiosos pariter quoscumque (non tamen exemptos) ut supra, ut præfertur, disjunctos, et exemptos novæ ecclesiæ episcopali Linciensi, ejusque futuro præsuli pro suis civitate, et diœcesi (in quibus semper residere debebit) ac clero, et populo eadem apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et assignamus.

§. 11. Ac ordinariæ ejusdem pro tempore futuri episcopi Linciensis jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati; ita quod liceat eidem ecclesiæ Linciensi, tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum præficiendo per se, vel alium seu alios ejus nomine, veram realem, corporalem, et actualem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicto oppido Linciensi in civitatem episcopalem, ut præfertur, erecto, nec non in tota diœcesi Linciensi prædicta, etiam, ut præfertur, concessa, et assignata, propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere ejusdem moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Viennensis in Austria prædicta, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita simili apostolica auctoritate, etiam perpetuo supponimus atque subiicimus.

Constituitur episcopi jurisdictio.

§. 12. Nec non mensæ episcopali Linciensi prædictæ per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ pro illius dotatione, et ad hoc ut idem pro tempore futurus episcopus Linciensis statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam decentius tenere valeat annuam summam duodecim millium florenorum monetæ illarum partium a dicto Josepho rege, et imperatore, ut pariter accepimus perpetuo constitutam, eamque ab omni, et quocumque onere nunc imposito, et pro tempore quomodolibet imponendo, ac alias in omnibus, et per omnia, et omnino quoad

Mensæ episcopalis constitutio.

omnia prorsus liberam, immunem, et exemptam, ita ut prædictus Josephus rex, et imperator expensis consistorii nuncupatis, illiusque expeditionibus pro tempore faciendis, ut similiter accepimus, aliunde prospexerit dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo attribuimus, et incorporamus

Dos cathedralis ecclesiæ.

§. 13. Ipsique pro tempore futuro episcopo Linciensi, et cathedrali ecclesiæ in civitatem episcopalem, ut præfertur, erectam, et ab eodem Josepho rege, et imperatore, ut itidem accepimus, designatam, quæ valde decora existit, nullaque indiget reparatione simili apostolica auctoritate perpetuo quoque addicimus, et condecimus; ac præterea, ut dignitates, ac canonicatus, et præbendæ ipsius cathedralis ecclesiæ, ut præfertur, erectæ, et institutæ, ac erecti et instituti de congrua etiam respective dotatione provideantur, illasque, et illos pro tempore respective obtinentes onera, et obligationes eis respective incumbentes supportare valeant; vicariatui generali prædicto, eique adnexo, videlicet unam trium millium, ac eidem præposituræ, eique pariter annexo aliam mille, et ducentorum, ac dicto decanatui, eique similiter annexo aliam aliorum mille et ducentorum; ac prædictæ custodiæ, eique itidem adnexo, aliam aliorum mille et ducentorum; cuilibet vero reliquorum trium, et septem canonicatibus, ut supra erectis reliquam respective annuas summas mille florenorum dictæ monetæ pro illarum, et illorum respective præbenda similiter in partibus jam, ut quoque accepimus, constitutas, et per unumquemque ex dignitates ac canonicatus, et præbendas prædictas, ut præfertur erectas, et erectos futuris pro tempore respective obtinentibus annuatim percipiendas, exigendas, et levandas, ac in eorum respective usus, et utilitatem convertendas eadem apostolica auctoritate perpetuo etiam applicamus, et assignamus. Eisdemque pro tempore futuris capitulo et canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ Linciensis, ut præfertur, erectæ, et institutæ, ut ipsi pro ipsius sic erectæ cathedralis ecclesiæ, illiusque chori, ac capituli, illorumque rerum ac jurium tam spiritualium, quam temporalium prospero felicique regimine, gubernio, et directione, nec non onerum illis respective incumbentium supportatione, ac divinorum officiorum, processionum, funeralium, anniversariorum, ac suffragiorum celebratione, et distributione quotidianarum, ac emolumentorum quorumcumque præsentium, et futurorum exactione, perceptione, et divisione, nec non pœnarum per absentes, et divinis officiis suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis, et eorum cuilibet incumbentia subire negligentes incurrendarum incursu, ac singulorum præsentiis, et absentiis notandis, nec non cæremoniis, et ritibus in dicta cathedrali ecclesia, ut præfertur, erecta, et instituta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus hujusmodi servandis, ac quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa præmissa quomodolibet necessariis, et opportunis quacumque statuta, ordinationes, capitula, et decreta, licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædicti minime adversantia, et per ipsum pro tempore futurum episcopum Linciensem prius examinanda, et approbanda edendi, et edita declarandi, et interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, et reformandi, seu alia de novo ex integro condendi eisdem tamen sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædicti minime adversari, et, ut præfertur, per ipsum pro tempore futurum episcopum Linciensem prius etiam examinanda, et approbanda, et per eos ad quos spectat, et pertinet, ac pro tempore spectabit, et pertinebit observanda sub pœnis in contrafacientes statuendis plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et impartimur.

Jus nominandi canonicos, et episcopum imperatori conceditur.

§. 14. Ac alterius eidem Josepho regi, et imperatori ejusque in archiducatu Austriæ successoribus pro tempore existentibus jus nominandi, seu præsentandi Nobis, et Romano pontifici pro tempore existenti infra tempus a jure præfixum ad episcopalem ecclesiam Linciensem hujusmodi, ut præfertur, erectam, et institutam, tam hac prima vice a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi pastoris solatio destitutam, quam deinceps, quoties eam pro tempore quomodolibet etiam pastoris solatio destitui contigerit personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem prædictum ad nominationem, seu præsentationem hujusmodi eidem episcopali ecclesiæ Linciensi in episcopum præficiendam eodem prorsus modo, quo episcopi aliarum ecclesiarum

in prædicto Austriæ archiducatu ad nominationem, seu præsentationem ab eadem Sede apostolica prædicta præfici consueverunt, eodemque, ac simili modo aliud jus nominandi, seu præsentandi personas itidem idoneas ad dignitates, nec non canonicatus, et præbendas ipsius cathedralis ecclesiæ Linciensis, ut præfertur, erectas, et erectos hujusmodi, tam pariter hac prima vice a primæva illarum, et illorum erectione, et institutione per Nos, ut præfertur, factis vacantes, quam etiam deinceps quoties illas, et illos ex personis eos, et eas pro tempore respective obtinentibus, quovis modo vacare contigerit pari apostolica auctoritate, itidem perpetuo respective reservamus.

Clausulæ salutares, quibus omne juris remedium contra præsentes literas submovetur.

§. 15. Decernentes præsentes semper, et perpetuo valituras, et efficaces esse, et fore, suosque integros, et plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, et legitima, etiam ex eo, quod causæ propter quas eædem præsentes emanarunt adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut quopiam alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo, quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimpleda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure, vel facto, seu statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, prætextu, aliaque ratione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari posset notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, et extra illud posse, neque easdem præsentes, sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas, quandocumque etiam in crastinum assumptionis Nostræ, et successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum expressionibus, tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam si in eis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat edita, et imposterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore et esse.

Decretum irritans.

§. 16. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernentes.

Derogatio contrariorum.

§. 17. Non obstantibus quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ prædictæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati ab ecclesiis membra dividi, ac distingui prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet, etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, ef-

ficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus pro tempore concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia, etiam exquisita forma, ad hoc servanda foret tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, ac valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine hujusmodi harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Mandatum de referendo mensæ statu in libris cameræ apostolicæ.

§. 18. Volumus autem quod dicta ecclesia Linciensis per Nos, ut præfertur, erecta, et instituta juxta redditus prædictos illius episcopali mensæ, etiam, ut præfertur, applicatos, et assignatos de more ad 448 florenos auri taxari, et hujusmodi taxa in libris cameræ apostolicæ describi debeat. Nos autem per præsentes prædictum nuncium in dicta civitate Viennensi Austriæ hujusmodi, ut præfertur, commorantem in exequutorem earumdem præsentium, quoad illarum exequutionem tantum apostolica auctoritate prædicta deputamus, nec non prædicto nuncio facultatem, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam in exequutione prædicta subdelegare libere, et licite valeat; eidemque pariter nuncio, seu personæ ab eo, ut præfertur subdelegandæ facultatem quoque, ut ipse, seu ipsa integram præmissorum observantiam sub quibusvis ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis præcipere, ac etiam super quacumque suppositione adversus eadem præmissa quomodolibet oritura, servatis, tamen, quæ fuerint de jure servanda definitive pronunciare similiter libere, et licite possit dicta apostolica auctoritate concedimus, et impartimur.

Sanctio pœnalis.

§. 19. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, voluntatis, statuti, dismembrationis, divisionis, separationis, disjunctionis, exemptionis, assignationis, suppositionis, subjectionis, attributionis, incorporationis, addictionis, concessionis, applicationis, facultatum impartitionis, reservationis, deputationis, decreti, derogationis alterius facultatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, quinto kalendas februarii, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXXIV.

Dat. Romæ 3. februarii 1784 Anno IX.

Congregatio Lusitana monachorum excalceatorum sancti Pauli primi eremitæ erigitur in veram religionem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Ex debito pastoralis officii, quo Ecclesiæ Catholicæ per universum terrarum orbem diffusæ regimini divina dispositione præsidemus, congregationes Christifidelium, qui abnegatis hujus sæculi blanditiis proprius Deo famulari, cui servire regnare est, susceperunt, paterno charitatis affectu prosequimur, felicique illarum statui, ac personæ, quæ tam laudabile, ac pium, vereque christianum vitæ institutum ingressæ sunt, in ea vocatione, in qua vocatæ sunt, perseverent usque in finem, opportunis rationibus, et favoribus providere studemus, sicut omnibus mature expensis, ad omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem expedire in Deo arbitramur,

Expositio precum porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii monachi excalceati sancti Pauli primi eremitæ congregationis Lusitanæ, Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die 15. novembris anni 1781. expeditas literas eorum constitutiones, ac statuta confirmasse, ac subinde etiam, ut tria vota paupertatis nempe, castitatis, et obedientiæ solemniter emittere possent, concessisse.

Ratio concessionis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut magis magisque congregatio hujusmodi ad majorem Dei cultum, et animarum Christifidelium salutem in dies augeatur, uberioresque fructus in Ecclesia Dei ferat, in veram, ac formalem religionem, ita ut in posterum dictæ congregationi religionis, et ordinis, ipsis vero monachis religiosi, et veri regularis nomen respective conveniat, tam quoad domum, seu conventum nunc in civitate Ulyssipponensi erectam, quam quoad alias omnes domos, seu conventus intra ditionem, ac dominia carissimæ in Christo filiæ nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ, ejusque successorum cum iisdem constitutionibus per Nos, ut præfertur, confirmatis erigendos per Nos declarari, et erigi, ipsisque gratias, et privilegia ordinum mendicantium a Nobis pariter communicari, et concedi summopere desiderent.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos exponentes prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, ac consultationibus episcoporum, et regularium præpositorum, qui relationem venerabilis fratris Vincentii archiepiscopi Tyrensis apud memoratam Mariam Franciscam reginam fidelissimam Nostri, et Sedis apostolicæ nuntii ad eosdem cardinales transmissam attenderunt, consilio, præfatam congregationem Lusitanam monachorum excalceatorum sancti Pauli primi eremitæ vere regularem, ac modernos, et pro tempore existentes ipsius congregationis professores, juxta illius constitutiones, et apostolicas concessiones vota, et professionem emittentes, vere religiosos, ac in statu regulari æque ac alios religiosos, et regulares esse, tam quoad domum, seu conventum, ut præfertur, nunc erectum quam quoad domos, seu conventus intra ditionem, et dominia prædicta erigendos auctoritate apostolica tenore præsentium decernimus, et declaramus, ac respective perpetuo erigimus, et instituimus.

Communicatio privilegiorum.

§. 5. Utque congregationem, et pium illius institutum confoveamus, et promoveamus, eidem congregationi omnia, et singula privilegia, prærogativas, concessiones, favores, facultates, declarationes, conservatorias, immunitates, et exemptiones, et præsertim ab omnibus juribus parochialibus, decimis frugum, olerum, leguminum, pullorum gallinaceorum, quæ in hortulo cuilibet domui, seu conventui adnexo instruentur, libertates, caeterasque gratias, praeeminentias, et indulta cujuscumque generis existentia, spiritualia, et temporalia qualiacumque illa sint, dummodo tamen sint in usu, et non sint revocata, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa, ac sacris canonibus, et concilii Tridentini decretis, et apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, vel memoratis regularibus ejusdem congregationis monachorum institutis non adversentur, ordinibus mendicantium, eorumque domibus, conventibus, et aliis locis regularibus, ac ordinum hujusmodi generalibus, præsidentibus, et quibusvis aliis superioribus, prælatis, visitatoribus, et capitulis etiam generalibus, provincialibus, seu intermediis, eorumque definitoribus, rectoribus, seu vicerectoribus, novitiis, fratribus, conversis, donatis, et quibusvis eorum regularibus personis, tam in urbe, quam etiam in quibuscumque mundi partibus existentibus, et illorum intuitu, aut alias quomodolibet per quoscumque Romanos pontifices prædecessores Nostros, aut alios auctoritatem habentes concessa sunt, et conceduntur, ac quibus de jure, usu, vel consuetudine, privilegio, sive concessione apostolica in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, vel poterunt in futurum, ad præfatam congregationem, et singulas ejus domos, et conventus, et alia loca regularia intra ditionem, et dominia præfata existentia, illorumque superiores, prælatos, et quascumque regulares personas auctoritate, et tenore prædictis perpetuo extendimus, illaque eis communicamus, et de novo concedimus, ac suffragari volumus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos

spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, et episcopis, aliisque locorum ordinariis quibuscumque, nec non dilecto filio causarum curiæ cameræ apostolicæ generali auditori per præsentes committimus, et mandamus, quatenus quilibet eorum per se, vel per alium, seu alios præsentes literas, et in eis contenta quæcumque ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte visitatorum, et monachorum dictæ congregationis sancti Pauli primi eremitæ fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra easdem plenum earum effectum sortiri, et obtinere, illosque omnes, quos concernunt, pacifice frui, et gaudere; non permittentes quemquam desuper contra illarum tenores sub quovis prætextu, et causa etiam defectu intentionis Nostræ per quoscumque quomodolibet indebite molestari, quin imo quidquid in contrarium attentari, vel fieri continget omnino semper in pristinum reponi, contradictores quoslibet, et rebelles etiam per quascumque, de quibus eis videbitur, censuras, et pœnas ecclesiasticas, et alia opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Bonifacii pp. VIII. etiam prædecessoris Nostri de una, et in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præsentium in judicium non trahatur, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinum mendicantium etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquid communiter, aut divisim ab eadem Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas apostolicas non facientes plenam et expressam mentionem, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur; quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die tertia februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXXV.

Dat. Romæ 6. februarii 1784 anno nono.

Deputatio antistitis Græci ritus in regno Siciliæ ultra Pharum, qui sine licentia ordinariorum promovere valeat ad sacros ordines Italos Græcos incolas ejusdem regni in ecclesia sancti Demetrii loci della Piana diœcesis Panormitanæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Commissa Nobis divinitus ecclesiarum omnium sollicitudo postulat, utque a prædecessoribus Nostris vel instituta, vel incœpta sunt ad orthodoxæ religionis uberiorem progressum, præsidium, et decus, libenter confir-

mare, servareque conemur, et quantum in Domino possumus, ad optatum exitum, perfectionemque deducamus.

Memoratur erectio collegii Corsini facta a Clemente XII in dioecesi Bisinianensi pro instructione adolescentulorum Italo Græcorum.

§. 2. Cum itaque sicut ex indubiis monumentis accepimus venerabiles fratres Nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales negotiis propagandæ fidei præpositi usque ab anno MDCCXVIII. instantibus alumnis collegii Græcorum de urbe, aliisque piis viris, ac religiosis, in animum habuerint consulere spiritualibus indigentiis Italo-Græcorum, seu Albanensium, quorum maxima copia est in regnis utriusque Siciliæ, et in Calabria præsertim, titularem ibi archiepiscopum, seu episcopum iis in locis constituere, qui nonnullis abusibus in Græcum ritum invectis salutaria compararet remedia, omniaque ad pristinum nitorem constitueret, eosdemque Italo Græcos, seu Albanenses Græcarum literarum, sacrarumque cæremoniarum proprii ritus omnino expertes instrueret, et ad sacros ordines promoveret. Cum proinde fel. rec. Clemens pp. XII. prædecessor Noster in Bisinianensi diœcesi seminarium, seu collegium ecclesiasticum Corsinum nuncupatum pro certo puerorum Italo Græcorum in illo instruendorum, et alendorum numero perpetuo erexerit, dotaveritque.

Rectori hujus seminarii facultas concessa fuit ordinandi alumnos et alios quoscumque Italo Græcos ad sacros ordines.

§. 3. Deinde vero ejusdem collegii regimen, et administrationem perpetuo commiserit antistiti Græci ritus in partibus infidelium, quibusdam ei attributis facultatibus, illaque inter cæteras, ut antistes prædicti collegii præses pro tempore existens in ejusdem collegii ecclesia omnia, et singula pontificalia exercere posset, et ad sacros ordines promovere non tam dicti collegii alumnos, quam alios quoscumque Italo Græcos utriusque regni Siciliæ, citra, et ultra Pharum incolas, prout in decretis prædictarum venerabilium fratrum Nostrorum die xxiii. decembris, et iv. februarii MDCCXXXV, ab eodem Clemente prædecessore Nostro confirmatis duabus apostolicis literis in forma Brevis, alteris sub datum iv. idus junii MDCCXXXV. incipientibus » *Superna dispositione* » alteris sub datum pridie kalendas aprilis MDCCXXXVI. incipientibus » *Provida pastoralis officii* » latius, uberiusque continetur.

Exponitur ratio constitutionis Clementinæ, a qua educitur necessitas novæ deputationis antistitis pro provinciis ultra Pharum.

§. 4. Cum autem præcipua ratio, quæ laudatos viros venerabiles fratres Nostros, eumdemque fel. rec. pontificem Clementem prædecessorem Nostrum impulit, ut antistiti Græci ritus in præsidem memorati collegii in eadem Bisinianensi diœcesi sic electo, et constituto mox expressam tribueret facultatem pro cunctis Italo Græcis in utraque Sicilia degentibus, in hoc versetur, ne juvenes Italo Græcæ gentis hujusmodi pro dictis sacris ordinibus accipiendis incommoda, et expensas amplius subire tenerentur, accedendi ad urbem Nostram, ibique ab episcopo Græci ritus ad id muneris explendum per sanctam Sedem constituto eosdem ordines suscipere juxta praxim ad illud usque tempus servatam, et ad formam constitutionis fel. rec. pp. Urbani VIII. prædecessoris itidem Nostri desuper editæ, cui quoad hoc Clemens præfatus XII. expresse, et specialiter derogavit, reliquum erat, ut quemadmodum hujusmodi Græci antistitis in Bisinianensi diœcesi perpetuo residentis deputatione consultum fuerat Græcorum in Calabria degentium commodo, et emolumento, ita quoque deputatione alterius antistitis titularis ejusdem Græci ritus, qui in Sicilia ultra Pharum residens Italo Græcis eam insulam incolentibus sacros ordines conferre valeret cum literis dimissorialibus, ordinariorum respective suorum, eorumdem in eodem Siciliæ regno, atque insula commorantes, ægreque ferentes pro sacris ordinibus suscipiendis longum, ærumnosumque aggredi iter accedendi, vel ad hanc Nostram Urbem, vel ad Bisinianensem diœcesim, ubi unicus degit antistes Græci ritus jamdiu vehementer optabant, id nuperrime sunt consecuti pietate, ac munificentia charissimi in Christo filii Nostri Ferdinandi utriusque Siciliæ regis, qui ut facilius a Nobis obtineret deputationem alterius antistitis titularis Græci ritus in Sicilia ultra Pharum perpetuo permansuri, ibi sacros ordines collaturi hominibus ejusdem ritus eam insulam incolentibus cum literis dimissorialibus respectivorum ordinariorum rogavit, ut eidem antistiti pro tempore existenti pro ejus congrua juxta pontificalis dignitatis exigentiam, sustentationem, abbatiam s. Mariæ de Gala sui regii patronatus perpetuo addiceremus, quam nunc obtinet dilectus filius Petrus Petrasancta in commendam ad sui vitam ex regia nominatione, nec non ex concessione, et dispensatione apostolicis prædicto antistiti Græci ritus, ut præfertur deputando, donec eadem abbatia vacare contigerit administrationem, et redditus vacantis beneficii sancti Pancratii Latini ritus interea a Nobis assignari posse consentit.

Tenor concessionis.

§. 5. Nos igitur, qui et piissimæ prædicti regis voluntati obsecundare, et quamplurimis incommodis, atque expensis hactenus importatis per defectum antistitis Græci ritus in Sicilia ultra Pharum residentis dilectis filiis Italo Græcis in eodem regno commorantibus sacris ordinibus initiandis parcere vehementer cupimus, motu proprio, auditoque etiam consilio venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium præfatæ congregationi de Propaganda fide per dilectum filium Stephanum Borgia ejusdem congregationis secretarium exhibito antistitem Græci ritus in partibus infidelium, qui apud ecclesiam sibi commissam impia eorumdem infidelium sic cogente tyrannide, personaliter residere non valens in regno Siciliæ ultra Pharum resideat, ibique Italo Græcis ejusdem regni incolis dimissoriales suorum respective ordinariorum literas sibi exhibentibus sacros ordines in ecclesia sancti Demetrii loci vulgo della Piana Panormitanæ diœcesis absque ulla ordinarii ejusdem loci archiepiscopi, nempe Panormitani licentia, in aliis vero ecclesiis tum Panormitanæ, tum aliarum diœcesum de ordinariorum licentia conferre, atque alias ecclesiasticas functiones Græci ritus peragere valeat, tenore præsentium perpetuo constituimus, et deputamus, eidemque antistiti pro tempore existenti, et ab *eodem charissimo in Christo filio Nostro Ferdinando utriusque Siciliæ rege, ejusque successoribus nominando* vigore sui regii patronatus supradictam abbatiam sanctæ Mariæ de Gala in diœcesi Messanensi, quam in præsens in commendam obtinet dilectus filius Petrus Petrasanta cum vacare contigerit, nunc pro tunc perpetuo addicentes, interimque administrationem, perceptionemque fructuum vacantis beneficii sancti Pancratii Latini ritus, regiique patronatus, queis donec prædicta abbatia vacare contigerit, se alere valeat, propriamque dignitatem tueri regio accedente consensu, indulgentes, et condonantes eas omnes facultates concedimus, et impertimur quoad sacras ordinationes Italo Græcorum regni Siciliæ ultra Pharum, quas fel. rec. Clemens pp. XII. concessit antistiti Græci ritus in seminario Corsino a se in Calabria erecto degenti in suis super laudatis apostolicis literis in forma Brevis, quibus quoad ordinationes dumtaxat Italo Græcorum regni Siciliæ ultra Pharum hac Nostra perpetuo valitura constitutione expresse, ac specialiter derogatum volumus; iisdem apostolicis literis quoad reliqua in suo robore permansuris.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque, quæ in præfatis Clementinis literis non obstare fuit decretum. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die VI. februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

CDLXXVI.

Dat. Romæ 6. februarii 1784 anno IX.

Imminutio festorum in civitate et diœcesi Senogalliensi.

Venerabili fratri
episcopo Senogalliensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Dum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum Patrum inveniatur adversum: ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Senogalliensi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus

sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste subsistendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Senogalliensis existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, sancti Joseph, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum, præterea quinque dicatis beatæ Mariæ Virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio, in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolic s, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, ex expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno nono.

PIUS VI.

ANNO DECIMO



Dat. Romæ 27. februarii 1784 anno X.

CDLXXVII.

Monasteria sanctorum Vincentii, et Anastasii ad aquas Salvias urbis, sancti Bartholomæi Ferrariæ, et s. Mariæ Faventiæ, uniuntur provinciæ Romanæ ordinis Cisterciensis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Sacrosanctum apostolatus ministerium humilitati Nostræ, nullo licet meritorum Nostrorum suffragio, per ineffabilem divinæ sapientiæ providentiam commissum postulat, ut inter multiplices apostolicæ servitutis curas, illam peculiari studio complectamur, per quam personæ sub suavi religionis jugo divini numinis obsequiis insistentes felicioribus in dies proficiant incrementis.

Ratio concessionis.

§. 2. Siquidem, cum sicut accepimus, tria monasteria monachorum ordinis Cisterciensis, nempe sanctorum Vincentii, et Anastasii ad aquas Salvias urbis, sancti Bartholomæi Ferrariæ, sanctæ Mariæ Faventiæ ex maximis hisce Ecclesiæ temporibus nulli provinciæ ordinis præfati sint nunc unita; ad utilitatem vero, ac bonum eorumdem monasteriorum, regularemque observantiam potius spectaret, ut illa provinciæ Romanæ uniremus, ac incorporaremus, quam sic separata, ac divisa in novam provinciam quodammodo erigissemus.

Tenor decreti super unione.

§. 3. Nos hinc ad procurandam felicem dictorum monasteriorum in via Domini progressum, suamque regularem disciplinam, quantum cum Domino possumus tuendam, omnique studio fovendam, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negotiis præpositorum consilio præfata monasteria sanctorum Vincentii, et Anastasii ad aquas Salvias urbis, sancti Bartholomæi Ferrariæ, et sanctæ Mariæ Faventiæ cum omnibus suis individuis, seu alumnis, bonis, domibus, juribus, et actionibus quibuscumque provinciæ Romanæ ordinis Cisterciensis præfati auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, conjungimus, adnectimus, et incorporamus, ac unita, conjuncta, adnexa, et incorporata esse, et fore edicimus, et mandamus, ita ut deinceps cum aliis ejusdem provinciæ Romanæ monasteriis una dumtaxat provincia Romana constituatur absque nationum distinctione, et omnes monachi dictorum monasteriorum tamquam professi in dicta provincia censeantur, servata promiscue cum aliis ejusdem provinciæ monachis cujuslibet antianitate, et dignitate, utque legibus, et superioribus ejusdem provinciæ, qui disciplinæ, et dictorum monasteriorum œconomiæ, nec non monachorum collocationi, guberniorum, et officiorum distributioni consulent, parere omnino debeant, auctoritate pariter, et tenore prædictis volumus, et decernimus.

Ordinationes circa celebrationem capituli generalis.

§. 4. Ut insuper unio, et incorporatio hujusmodi cum omni possibili eorumdem monachorum in via Domini progressu, ac commodo perficiatur, statuimus, ut capitulum provinciæ Romanæ, licet nondum elapso quinquennio per statuta, et constitutiones dictæ provinciæ auctoritate apostolica confirmatas præscripto, hoc anno post Pascha Resurrectionis consuetis, ac præscriptis diebus celebretur, in quo etiam vocales dictorum trium monasteriorum suffragium, seu vocem activam, et passivam ad instar ceterorum vocalium provinciæ Romanæ habeant; et ne ex hac ante tempus capituli convocatione invertatur methodus dictæ provinciæ servari solita; quod non convocetur novum capitulum post primum, ut supra celebrandum, nisi post sexennium, quodque deinceps, ut moris est, de quinquennio in quinquennio celebretur, ordinamus.

Electio procuratoris generalis.

§. 5. Tandem cum Nobis undique cognita, et comperta sit prudentia, fides, religionis zelus, ac in gerendis rebus dexteritas dilecti filii Amadei Piermartini monachi dicti ordinis Cisterciensis expresse professi, ac moderni abbatis procuratoris generalis ejusdem provinciæ, eum in procuratorem generalem dictæ provinciæ ad sexennium usque, nempe ad secundo dictum capitulum post sexennium a primo convocandum, auctoritate, et tenore præfatis confirmamus, et quatenus opus sit, in procuratorem generalem ejusdem provinciæ eligimus, et deputamus.

Deputatio executoris apostolici.

§. 6. Quocirca dilecto filio Nostro Andreæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Negroni nuncupato, de cujus prudentia, fide, et religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut dicta tria monasteria provinciæ Romanæ unita, adnexa, atque incorporata esse declaret, cæteraque superius disposita exequi studeat. Nos enim illi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad dictam unionem pertinent faciendi, gerendi, dicendi, et exequi, seu exequi mandandi ea omnia, quæ pro præsentium executione constituere, declarare, ac decernere in Domino salubriter expedire conspexerit, plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non provinciæ, et monasteriorum præfatorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus. Privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDLXXVIII.

Dat. Romæ 2. martii 1784. Anno X.

Confirmatio applicationis nonnullorum bonorum ecclesiæ parochiali in Szwelice Plocensis diœcesis ab episcopo ejusdem diœcesis factæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Declaratur quum utilis fuerit, et recta peracta applicatio bonorum.

§. 1. Quæ ad parochialium ecclesiarum, earumque rectorum commodum, et utilitatem facta esse noscuntur, ea Nos decet apostolicæ confirmationis robore, cum occasio postulet, communire. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Casimirus Ignatius Szezepkowski presbyter, et rector parochialis ecclesiæ in Szwelice Plocensis diœcesis, quod alias bonæ memoriæ Josephus, dum viveret, episcopus Plocensis paupertati dictæ parochialis ecclesiæ consulere cupiens, juri suo quoad advocatiam quatuor mansorum nuncupatorum in villa Szwelicensi sub clavi Czarnostoviensi bonorum ad episcopalem mensam Plocensem spectantium die vii. aprilis anni MDCCLVI. favore dictæ parochialis, et pro ea, tunc existentis illius rectoris ad sui vitam libere cessit: subinde autem venerabilis frater Michael episcopus ecclesiæ Plocensis prædictæ provide considerans redditus parochialis hujusmodi vere tenues existere, in eorum augumentum, subsidiumque pro tempore existentis ejus rectoris, accedente capituli, et canonicorum majoris ecclesiæ Plocensis consensu, pariter cessit juri suo super dictam advocatiam, illamque, unacum mansis prædictis, suisque adjacentiis quoquomodo nuncupatis, prout in suis metis, et granitiebus existit, omnibusque agris, campis,

hortis, piscinis, rubetis, aedificiis, subditis, fructibus, et emolumentis generaliter, singulisque pertinentiis, prout antecessores rectores hujusmodi vigore supradictæ cessionis a memorato Josepho episcopo ad sui vitam, ut præfertur, factæ, tenebant, habebant, possidebant, ac fruebantur, perpetuo univit, et incorporavit; voluit tamen, quod onera reipublicæ nuncupata dictæ advocatiæ incumbentia, per eumdem Casimirum Ignatium, ejusque successores rectores supportentur; (episcopalibus juribus tam quoad canonem, quam quoad obsequia advocatos concernentia, et huc usque ab eadem advocatia habitis, penitus sublatis) quodque obligationes intuitu hujusmodi cessionis, adnexionis, et incorporationis rectoribus pro tempore existentibus dictæ parochialis ecclesiæ imponendæ, arbitrio ejusdem Michaelis episcopi remaneant. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Casimirus Ignatius concessionem, adnexionem, et incorporationem advocatiæ hujusmodi, ut præfertur, sequutam, quo firmius subsistat, et servetur exactius per Nos adprobari, et confirmari summopere cupiat.

Confirmationis tenor.

§. 2. Nos, auditis venerabilibus fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositis, qui referente dilecto filio ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Salviato nuncupato, et attenta relatione prædicti Michaelis episcopi, et nuntii apostolica auctoritate deputati die xiii. mensis februarii mox elapsi censuerunt rescribendum, prout rescripserunt » *Consulendum esse nobis pro enunciati contractus adprobatione* » dictum Casimirum Ignatium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, contractum prædictum, concessionem nempe, annexionem, et incorporationem prædictæ advocatiæ favore dictæ parochialis ecclesiæ in Szwelice, ut præfertur, factam auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, et adprobamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti, etiam substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; dictoque Casimiro Ignatio, ac successoribus suis prædictis in omnibus, et per omnia plenissime suffragari: sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ prædictæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non majoris ecclesiæ Plocensis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDLXXIX.

Dat. Romae 10. martii 1784 anno X.

Nonnulla monasteria ordinis Carthusiensis Hispaniarum dismembrantur et eriguntur in novam congregationem.

Venerabili fratri Nicolao archiepiscopo Sebastensi Nostro, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Apostolicæ Sedis auctoritas, qua universi catholici orbis consulit felicitati, religiosorum ordinum commodo, et tranquillitati sic semper prospexit, ut ea omnia opportunis sancitis legibus decreverit, quæ ad illorum regimen, atque incolumitatem conferre in Domino videntur; pastoralis quippe Romanorum pontificum cura in eo tota est, ut quidquid ad vineam Domini colendam, ad catholicæ religionis profectum, ac ad pacem, tranquillitatemque inter personas præsertim Deo in religione dicatas servandam, fovendamque pertinet, enixis viribus studeat providere.

Tenor precum porrectarum a rege catholico.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici expositum fuit, quod ex urgentissimis, Nobisque expositis de causis, ac bonum esse monasteriorum monachorum ordinis Carthusiensis in suis regnis existentium respicientibus, necessaria sit omnimoda separatio dictorum monasteriorum a gubernio, regimine, et subjectione prioris generalis ejusdem ordinis, et capituli monasterii Gratianopolitani.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur rite, ac mature omnibus perpensis rationum momentis, quibus de separatione hujusmodi urgebamur, ac votis ejusdem Karoli regis catholici, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, monachos prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, omnia præfata monasteria monachorum ordinis Carthusiensis in regnis prædictis consistentia, ac personas omnes a subjectione, jurisdictione, correctione, obedientia, et visitatione prioris generalis, et capituli monasterii Gratianopolitani dicti ordinis auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo eximimus, et liberamus, eademque monasteria sic exempta, et separata in novam congregationem Hispanam monachorum ordinis Carthusiensis nuncupatorum auctoritate, et tenore prædictis erigimus, et instituimus.

Facultas eligendi vicarium generalem.

§. 4. Præterea monachis novæ hujusmodi congregationis Hispanæ, sic a Nobis per præsentes erectæ vicarium generalem Hispanum a priore, et capitulo prædictis, qui omnino exemptus, ac independens sit juxta regulares dicti ordinis constitutiones, et statuta auctoritate apostolica confirmata, sibi eligendi plenam et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis concedimus.

Liberatio a jurisdictione capituli, et prioris.

§. 5. Quocirca fraternitati tuæ, de cujus prudentia, integritate, et religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut monasteria prædicta a quavis prioris, et capituli præfatorum subjectione, jurisdictione, correctione, obedientia, et visitatione exempta, et prorsus libera esse, auctoritate Nostra apostolica decernas, eaque in novam congregationem Hispanam esse erecta declares; et quoniam post hæc capitulum generale monachorum hujus novæ congregationis erit convocandum, te in illius præsidentem cum auctoritate, aliisque facultatibus, jurisdictione, honoribus, et oneribus similibus præsidentibus competentibus solitis, et consuetis, auctoritate, et tenore præfatis constituimus, et deputamus.

Facultas immutandi statuta congregationis.

§. 6. Tibique insuper in dicto capitulo generali una cum suffragio vocalium in eo existentium, omnia statuta, stabilimenta, et consuetudines dictorum monasteriorum, quæ ejusdem ordinis constitutionibus auctoritate apostolica confirmatis, sacris canonibus, nec non concilii Tridentini decretis repugnantia esse cognoveris abolendi, et cassandi plenam, et amplam facultatem tribuimus, et impertimur. Teque in Domino hortamur, et monemus, ut in capitulo generali hujusmodi ea omnia, quæ ad prosperum novæ sic erectæ congregationis ordinis præfati regimen, et gubernium pertinebunt, decerni, statui, et ordinari cures, et studeas,

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDLXXX.

Dat. Romæ 11. martii 1784. Anno X.

Commissio ad dirimendas controversias ortas inter subditos sanctæ Sedis civitatis Avenionensis ex una ac subditos regis christianissimi ex altera partibus.

Dilecto filio magistro Jacobo Filomarino in utraque signatura referendario, et in civitate Avenoniensi, et in comitatu Nostro Venaissino Nostro, et Sedis apostolicæ vice legato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum, sicut accepimus, quædam controversiæ inter dilectos filios cives Avenionenses Nostros, et sanctæ Sedis ex una, et dilectos itidem filios incolas provinciæ Occitaniæ carissimi in Chisto filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi subditos ex altera partibus ob aliquas reparationes, seu munimenta a civibus Avenionensibus spondis, seu oris fluminis Rhodani ortæ sint, et vigeant. Nos controversias hujusmodi per Nos, et Sedis apostolicæ, atque ipsius Ludovici regis commissarios dirimi cupientes, ac de tua fide, prudentia, integritate, et in rebus agendis solertia plurimum in Domino fiduciam habentes, controversias prædictas, earumque dependentias universas una cum persona, seu personis a dicto Ludovico deputata, seu deputatis, vel deputanda, seu deputandis cognoscendi, easque per viam sive judicati formalis, aut arbitrarii, sive amicabilis inter partes prædictas compositionis, quæ vim judicati obtineat, terminandi, tollendi, ac dirimendi, nec non dilectos itidem filios modernos, vel pro tempore existentes auditorem generalem, et advocatum fiscalem istius legationis Avenioniensis, eisque, vel altero eorum impeditis, vel impedito, auditorem tuum domesticum, ac ejusdem advocati fiscalis substitutum ad præmissa, seu aliqua eorum cum simili, vel limitata potestate quoties opus fuerit, aut opportunum censueris subdelegandi, et substituendi auctoritate apostolica tenore præsentium facimus, constituimus, et deputamus.

Reservatur jus ratihaben-

§. 2. Nobis tamen, et Sedi prædictæ expresse reservantes approbationem,

di concordiam ineundam.

et ratihabitionem eorum, quæ per te, seu subdelegatum tuum, cum persona, seu personis a dicto Ludovico rege deputata, vel deputatis, aut deputanda, vel deputandis quomodolibet in præmissis, et circa ea acta, gesta, ac definita, seu stabilita fuerint. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 13. martii 1784. anno X.

CCLXXXI.

Commissio archiepiscopo Sebastensi nuncio Hispaniarum, ut nonnulla agat pro reformatione ordinis fratrum beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo Hispaniarum.

Venerabili fratri Nicolao archiepiscopo Sebastensi Nostro, et sanctæ Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor facultatum impertitarum apostolico commissario.

§. 1. Cum Nos hodie per alias Nostras in simili forma Brevis expeditas literas, attenta tua sollicitudine, ac cura ad pacem, et christianam charitatem inter fratres ordinis beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum in regnis Hispaniarum existentium inducendam, inductamque confovendam, regularemque disciplinam ad suum pristinum candorem, ubi illa collapsa est, restituendam, ac vigentem conservandam, ac omnia, quæ piis carissimi in Christo filii Nostri Karoli regis catholici votis contraria sunt, evellenda, te in præsidentem capituli generalis eorumdem fratrum propediem celebrandi, cum aliquibus specialibus facultatibus deputaverimus, prout in eisdem literis uberius continetur, ut inceptum consilium ad prosperum exitum perducatur, fraternitati tuæ, de cujus fide, pietate, doctrina prudentia, religionis zelo, ac in rebus gerendis summa dexteritate plurimum confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut dimisso capitulo generali prædicto, congregationem particularem ex fratribus dicti ordinis tibi benevisis, quique pietate, prudentia, ac religionis zelo commendabiles sint, convoces, et cogas, ut per eam in omnes conventus, domus, aliaque loca quæcumque ad ordinem prædictum spectantia, et pertinentia, et intra ditionem regis catholici existentia, etiam exempta, nec non illarum priores, superiores, fratres, et personas quascumque cujusvis status, gradus, qualitatis, conditionis, præeminentiæ, et dignitatis existentes, tam in capite, quam in membris inquiratur, ac fratrum hujusmodi status, vita, mores, ritus, disciplina, aliaque vivendi ratio, tam conjunctim, quam divisim reformetur, tibique injungimus, ut deinde quidquid emendatione, renovatione, correctione in congregatione prædicta indigere, ac circa conventum, suorumque fratrum statum opportuniora futura fore in eadem congregatione statutum fuerit, ad Nos quamprimum diligenter transmittas, nobisque referas, et patefacias; Nobisque modum, ac rationem quibus dicta congregatio regularem disciplinam revocari, abusus tolli, ac pacem induci posse arbitrata fuerit, suggeras; ex re enim, et tempore consilium capiemus, ut dirigente patre luminum, quod inde statuendum sit, matura deliberatione decernamus. Nos enim tibi præmissa, et quæcumque alia circa supra expressa necessaria, et quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, et exequendi auctoritate apostolica plenam, et amplam facultatem, et auctoritatem concedimus, et impertimur.

Contra inhobedientes excommunicationis poena indicitur ipso facto incurrenda, et uni pontifici reservata.

§. 2. Mandantes propterea omnibus et singulis superioribus, fratribus, aliisque personis conventuum, aliorumque locorum ordinis prædicti in dictis regnis existentibus sub excommunicationis latæ sententiæ Nobis, et Romanis pontificibus successoribus Nostris reservatæ, præterquam in mortis articulo, ac suspensionibus a divinis, et privationis suorum officiorum, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis ipso facto incurrendis, ut tibi, et congregationi prædictæ, ut præfertur, deputandæ in præmissis omnibus, et singulis prompte pareant, et obediant, tuaque, et illius salubria monita, et mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alio-

quia sententiam sive pœnam, quam inde tu una cum dicta congregatione tuleris, seu statueris in rebelles ratam habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum. §. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis. §. 4. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima tertia martii, millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.



CDLXXXII.

Dat. Romæ 16. martii 1784 anno X.

Facultas perpetua superiori, et presbyteris parochialis ecclesiæ sancti Sulpitii civitatis Parisiensis dandi fidelibus in articulo mortis constitutis apostolicam benedictionem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium. §. 1. Erga omnes Christifideles in maximo instantis mortis discrimine, et in durissima tantæ necessitatis hora institutos, tanto abundantius Romanus pontifex cælestes thesauros erogare, traditamque sibi divinitus opitulandi potestatem debet exercere, quanta tunc major premit illos anxia, ægritudo, ac pene conficit acerba tristitia, furentibus undique teterrimis, et callidissimis hostibus, qui leonis instar rugientes, adstant ut devorent, et quorum effrenata rabies nisi eorum sanguine, idest æterna animarum ruina expleri non potest. Hinc Nos, quibus licet immeritis omnes oves suas Christus in Petro pascendas dedit, ne illis unquam in extremo vitæ mortalis agone aliquid detrimenti culpa Nostra contingere possit, omnia, quibus possumus subsidia concedere decrevimus, unde facilis morientibus ad assequendam æternitatem aditus aperiatur, et horribilis hostium impetus, et conatus comprimantur, et repellantur.

Expositio precum. §. 2. Cum itaque dilecti filii superiores, directores, et presbyteri parochialis ecclesiæ sancti Sulpitii civitatis Parisiensis Nobis nuper humiliter exponi fecerint, quod ipsi apostolicam benedictionem cum indulgentia plenaria in articulo mortis impertiendam ægrotis intra limites supradictæ parœciæ degentibus concedere posse plurimum desiderent.

Tenor concessionis. §. 3. Nos animarum Christifidelium saluti paterna charitate consulere cupientes, exponentibus prædictis, suisque pro tempore existentibus successoribus, ut quoadusque ipsi parochiali ecclesiæ prædictæ addicti erunt, illique inservient, et quoties intra limites dictæ parœciæ aliquem utriusque sexus Christifidelem in mortis articulum constitutum esse contigerit, si vere pœnitens, et confessus, ac s. communione refectus, vel quatenus id facere nequiverit, saltem contritus nomen Jesu ore si potuerit, sin minus corde devote in-

vocaverit, et mortem tamquam peccati stipendium de manu Domini patienti, atque alacri animo susceperit toties apostolicam benedictionem Nostro, et Romani pontificis pro tempore existentis nomine cum plenaria omnium peccatorum suorum indulgentia, et remissione impertiri libere, ac licite valeant, facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium, servata tamen in omnibus quarumdam felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri sub plumbo nonis aprilis 1747 incipientium *Pia mater Catholica Ecclesia* expeditarum literarum forma, et dispositione, concedimus, tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 16. martii 1784. anno X.

CDLXXXIII.

Declaratio, ac immutatio circa aliquam partem constitutionum monachorum sancti Pauli primi eremitæ congregationis Lisbonensis,

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Exponitur necessitas peragendæ immutationis constitutionum etsi apostolica auctoritate confirmatarum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii monachi ordinis sancti Pauli primi eremitæ excalceati nuncupati congregationis Lusitaniæ, quod Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die xvi. novembris MDCCLXXXI. expeditas literas eorum constitutiones apostolica Nostra auctoritate confirmavimus, prout in eisdem literis uberius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat constitutiones hujusmodi, quæ tunc temporis ad domos dumtaxat dicti ordinis intra patriarchatus Ulyssipponensis diœcesim existentes, et erectas referebantur, nunc ad alias etiam diœceses intra quas aliquæ domus, seu monasteria monachorum hujusmodi erunt pro tempore erigenda, extendendæ, ac ampliandæ sint, ac insuper aliqua mutatio in paragrapho primo partis secundæ capitis secundi, et in capite vigesimoquinto partis pariter secundæ, et in paragrapho quarto partis tertiæ capitis septimi earumdem constitutionum sit facienda; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Deputatur commissarius apostolicus ad peragendas reformationes constitutionum prædictarum.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum et regularium negotiis præpositorum consilio, ut patriarcha Ulyssipponensis pro tempore existens visitator apostolicus congregationis prædictæ ad eos solummodo fines et effectus, de quibus in constitutionibus prædictis disponitur in posterum appelletur; qui vero visitator in eisdem constitutionibus dicitur, ut titulum præpositi generalis assumat, itaut ubicumque occurrat nomen visitatoris, semper pro præposito generali intelligatur, et corrigatur auctoritate apostolica tenore præsentium decernimus, et mandamus.

Declaratur immutatio facienda in capite ubi agitur de congregationis visitatore.

§. 3. Insuper volumus, ac declaramus, ut deinceps pro paragrapho primo partis secundæ capitis secundi » De congregationis visitatore, ac ejus muniis legatur ut infra » De congregationis præposito generali, ac ejus muniis » Cum experientia nos doceat pessimo sæcularibus exemplo esse fœda quamplurima, quæ a familiarum regularium superioribus proficiscuntur, dum vel ipsi impotenter agunt, vel subditi gravate eorum impotentiam ferunt: statuimus, ut in universa congregatione nostra domorum, quæ intra patriarchatus fines continentur, et in aliis locis regnorum, ac dominiorum Lusitanæ ditionis erectæ fuerint, superior constituatur titulo » præpositi generalis » qui, assumptus etiam de alio, in Ulyssipponensi conventu Bonæ Mortis nuncupato tamquam in capite totius congregationis resideat, et per triennium jus exerceat, tam spirituale, quam temporale, quo suo melius muneri possit satisfacere, ac fœda hujusmodi exempla, siqua inimici opera in domos nostras irrepserint, repellere possit; qui et majori utetur sigillo cum congregationis inscriptione, rectores vero, ac

vice rectores minori tantum cum inscriptione propria uniuscujusque domus, seu conventus : facta insuper eidem præposito generali facultate transferendi, si ita in Domino judicaverit, in explenda una, aut altera ex tribus visitationibus quemlibet monachum de uno ad alium conventum, nec non subdelegandi commissarios pro unaquaque provincia, sive diœcesi, et electiones superiorum localium omnes confirmandi per se, suosque delegatos prædictos.

Indigitatur alia immutatio decernenda circa methodum servandam in professione novitiorum.

§. 4. In capite vigesimo quinto partis secundæ » De methodo in professione novitiorum servanda etc. sequentes legantur mutationes. In nomine Domini nostri Jesu Christi. Amen. Ego N. in hac venerabili sancti patris nostri Pauli primi eremitæ congregatione sub approbatis constitutionibus ipsius congregationis vivere, et mori cupiens, meam facio professionem, et promitto Deo omnipotenti, immaculatæ semper Virgini Mariæ, et beato patri nostro Paulo observare tria consueta vota, scilicet, obedientiam, paupertatem, et castitatem, prout constitutiones nostræ determinant, et etiam obedientiam dogmatibus Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ matris nostræ, eminentissimo, et reverendissimo domino cardinali patriarchæ nostro visitatori apostolico, charissimo et reverendissimo patri præposito generali (ejusque commissario) ac tibi hujus sanctæ communitatis rectori, et successoribus tuis usque ad mortem.

Alia similis declaratio pro emendatione §. 4. cap. 7. par. 3.

§. 5. Et tandem pro paragrapho quarto capitis septimi partis tertiæ legatur ut infra = Advertendum est modo, quod siqua alia patriarchatus intra fines, aut ultra domus erigatur, regia, ac eminentissimi patriarchæ, vel ordinarii respectivi facultatibus ante obtentis, has ipsas ejus congregati leges admittent. Illa tamen hac ab domo, quæ modo erecta est Ulyssippone, nihil omnino pendebit; qui tamen hujus præpositus generalis erit, idem muneris erga alias omnes domos exercebit, si eosdem intra fines, vel etiam alibi sitæ sint. Numquam tamen independens congregatio, sive familia existimabitur, donec ex congregatis duodecim non componatur; hujusmodi vero expleto numero nihil ab hac omnino pendebit. Sed dum numerum non habet Ulyssipponensi congregationi, seu capitulo parebit; non tamen qui superioris vices agat, qui vicerectoris titulo per id temporis vocabitur, et capitulo Ulyssipponensi tantum subjacebit in illis, quæ ad illius spectant electionem. Prout tamen jam diximus has omnes amplecti debent constitutiones.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus memoratis Nostris literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque, quæ in dictis Nostris literis non obstare decrevimus. Volumus autem, ut quatenus constitutiones prædictas imprimi contingat, eæ imprimantur cum omnibus prædictis mutationibus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decimasexta martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDLXXXV.

Dat. Romæ 24. martii 1784. anno X.

Indulgentia assequenda ab eis, qui occasione capituli generalis visitaverint ecclesias ordinis Cisterciensis congregationis reformatæ sancti Bernardi.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem, et apostolicam benedictionem.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum, sicut accepimus, capitulum generale monachorum ordinis Cisterciensis congregationis reformatæ sancti Bernardi in ecclesia, seu domo monasterii sancti Gaudentii congregationis hujusmodi civitatis Ariminensis prope diem, benedicente Domino, celebrandum sit; Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis domorum monachorum congregationis hujusmodi ubicumque existen., die quo incohabitur capitulum generale hujusmodi, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et

remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris.

Conditiones servandæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint, utque earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesimaquarta martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 30. martii 1784. anno X.

CDLXXXVI.

Facultas vendendi annuos census, eosque erogandi in fabricam cathedralis ecclesiæ Urbevetanæ.

Dilecto filio Nostro Paulo Francisco Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Antamoro nuncupato ex concessione, et dispensatione apostolica episcopo Urbevetano.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Cum Nobis alias tui nomine expositum fuerit, hanc tuam ecclesiam cathedralem, tum in interiori, cum in exteriori sui parte sumptuosis adeo indigere reparationibus, ut annui redditus fabricæ ipsius cathedralis, firmis remanentibus cæteris oneribus, quibus eadem fabrica gravata existit, operi multæ impensæ hujusmodi facere satis omnino impar essent, eaque propter tuis precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis annuendo, ac splendorem, et nitorem ejusdem cathedralis ecclesiæ præ oculis habendo per Nostras in simili forma Brevis die XV aprilis transacti anni MDCCLXXXIII. expeditas literas tibi commisimus, et mandavimus, ut auditis architectis, cæterisque artium peritis super iis, quæ opportuna, ac necessaria forent pro externa, et interna ejusdem cathedralis ecclesiæ restauratione, ac constructione fornicis in tota sua interiori parte eorum propositiones Nobis referres, ac simul rationes, quæ necessarios sumptos suppeditarent, suggereres, prout in eisdem literis uberius continetur. Impiger tibi demandato munere functus es, Nostrisque oculis nedum peritorum propositiones, sed etiam varias, diversasque rationes, e quibus necessariæ impensæ percipi possent, subiicisti. Nobisque propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, ac ut ecclesiæ cathedrali hujusmodi reparatione aliquo modo consulere dignaremur.

Licentia de imponendis censibus super bonis fabricæ.

§. 2. Nos igitur omnibus prius peritorum relationibus, tuisque consiliis, ac rerum, et temporum vicibus mature perpensis, tuis votis quantum Nobis ex alto conceditur annuere volentes, ac supplicationibus tuis Nobis hisce desuper humiliter porrectis inclinati tibi, vel per te ipsum, vel per personam, seu personas a te subdelegandam, seu subdelegandas unum, vel plures census super bonis fabricæ dictæ cathedralis ecclesiæ ad formam Pianæ constitutionis usque ad summam scutorum triginta millium monetæ Romanæ sub eo tamen minori interusurio, quo fieri poterit absque ullius censuræ, aut pœnæ ecclesiasticæ incursu in dictas reparationes erogandam vendendi, ac constituendi plenam, et amplam facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Indigitatur modus solvendi annuos fructus.

§. 3. Ut porro conventa legalia interusuria persolvi, ac venditi annui census hujusmodi intra certum tempus redimi possint, quin redditus, ac proventus fabricæ aliquo modo imminuantur, hinc facultatem imponendi aliquam præstationem, seu taxam super omnibus fructibus, redditibus, et proventibus quarumcumque ecclesiarum, abbatiarum, capitularium, et conventualium, prioratuum quoque, præpositurarum, præceptoriarum, canonicatuum, præbendarum, dignitatum, etiam majorum, et principalium personatuum, administrationum, et officiorum quorumcumque, beneficiorum ecclesiasticorum simplicium, et residentialium cum cura, et sine cura sæcularium, ac monasteriorum ordinis sancti Benedicti, sancti Augustini, Cisterciensis, Cluniacensis, Præmonstratensis, Carthusiensis, Ca-

maldulensis; montis Oliveti, vallis Umbrosæ, et quorumcumque aliorum ordinum utriusque sexus etiam Mendicantium, et Cassinensis, sancti Salvatoris Lateranensis, aliarumque congregationum, tam virorum, quam mulierum, et societatum, conventuum, et locorum piorum, ac confraternitatum licet quovis modo exemptarum in ista tua diœcesi Urbevetana existentium, auditis tamen eorumdem monasteriorum, conventuum, et locorum piorum deputatis auctoritate, et tenore prædictis concedimus, atque tribuimus.

Facultas cogendi loca pia ad exhibitionem librorum, super statu propriorum redditum.

§. 4. Quoniam vero præstatio hujusmodi ita statuenda erit, ut conveniat quantitati redditum locorum piorum, monasteriorum, conventuum, confraternitatum, ac beneficiorum diœcesis hujusmodi, hinc facultatem quoque impertimur sub pœnis arbitrio tuo imponendis, ac etiam per censuras ecclesiasticas cogendi superiores monasteriorum regulares quomodolibet, ut præfertur, exemptorum, et administratores locorum piorum, monasteriorum, et confraternitatum hujusmodi, ac beneficiatos quoscumque ad exhibitionem librorum, et status redditum, ac respective onerum cujuslibet ex dictis locis piis, monasteriis, conventibus, confraternitatibus, et beneficiis, ad hoc ut introitus cum exitu juxta proportione habita comparari possit, indeque præstatio in ea quantitate, quæ viribus cujuslibet ex eis conveniat, dummodo tamen pro beneficiis curam animarum adnexam habentibus congrua conciliaris illæsa remaneat, statuatur, et præscribatur.

Methodus servanda pro extinctione censuum imponendorum.

§. 5. Non solum autem præstationem hanc per te imponi posse volumus ad constituendum annuum redditum ad solvenda annua interusuria dictorum censuum, et ad restituendam sortem principalem, seu redimendos intra certum tempus annuos census hujusmodi necessarium, sed etiam, ut citius, quo fieri poterit, prædicti census redimantur, ac præstatio hujusmodi finiatur tibi facultatem tribuimus, qua omnes omnino fructus, ac redditus ad confraternitates, seu societates dictæ tuæ diœcesis quomodolibet spectantes, quos ex librorum exhibitione prædicta eis superextare cognoveris in dictam causam applicare valeas. Tandem cum ad aliquam etiam annuam præstationem super bonis, fructibus, redditibus, et proventibus mensæ tuæ episcopalis te offeras, hinc facultatem, et potestatem imponendi super bonis hujusmodi annuam taxam scutorum quinquagintorum auctoritate, et tenore prædictis attribuimus, et concedimus. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis Nostræ, aliisque arbitrio Nostro imponendis pœnis monasteriorum, conventuum, domorum utriusque sexus regularium, ac confraternitatum, sodalitiorum, cæterorumque locorum piorum superioribus, prioribus deputatis, rectoribus, officialibus, et ministris cujuscumque status, gradus, et ordinis, et qualitatis existentibus, et speciali mentione dignis, nec non beneficiatis cum cura, et sine cura, ut tibi non solum omnia instrumenta, librosque, in quibus bona quæcumque, redditus, jura, et onera quæcumque ad monasteria, conventus, et domos, confraternitates, loca, et opera pia quæcumque spectantia, et pertinentia adnotata reperiuntur, absque ulla mora, ratione, et prætextu exhibeant, sed etiam te de omnibus, et singulis, de quibus eos requisiveris, docere, ac certiorem facere omnino debeant, alioquin sententiam, seu pœnam, quam rite tuleris in rebelles, ac tuis mandatis parere recusantes statueris ratam habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasteriorum, conventuum, domorum, confraternitatum, locorum, et operum piorum hujusmodi, nec non beneficiorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo per-

sonæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ aqud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 30 martii 1784 anno X.

CDLXXXVII.

Instante rege catholico conceditur indultum clero seculari, et regulari recitandi officium sancti Josephi sub ritu semiduplici.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Decretum ad rem editum a s. congregatione Rituum.

§. 1. Nuper ad preces venerabilis fratris episcopi sancti Jacobi Chilensis in Indiis occidentalibus emanavit a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris, qui sequitur videlicet = Sancti Jacobi Chilensis in Indiis occidentalibus = Ad satisfaciendum peculiari devotioni, quæ in civitate, et diœcesi sancti Jacobi Chilensis in Indiis occidentalibus summopere viget erga patriarcham sanctum Josephum Beatæ Mariæ Virginis sponsum, dominus episcopus dictæ civitatis pro indulto recitandi officium, et missam ejusdem sancti Josephi semel in mense die 19 cujuslibet mensis non impedita sanctissimo domino Nostro Pio pp. VI. humillime supplicavit; et Sanctitas Sua ad mei infrascripti secretarii relationem, petitum officium cum missa a clero tam sæculari, quam regulari supradictæ civitatis, et diœcesis sub ritu semiduplici semel in mense die 19 recitari, ac respective celebrari posse benigne concessit, exceptis tamen temporibus adventus, quadragesimæ, quatuor temporum, vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, atque illis feriis, in quibus secundum rubricas sit reponendum officium de festo duplici, vel semiduplici translato. Die decima tertia martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto.

Loco ✠ signi

I. Card. Archintus præfectus

C. Airoldi S. R. C. segretarius

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 2. Cum autem, sicut dictus episcopus Nobis subinde exponi fecit, ipse decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri plurimum desideret. Nos specialem ipsi exponenti gratiam facere volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus; illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus: salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ congregationis cardinalium.

Clausulæ solutares, et irritantes.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus in perpetuum sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii, millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 30. martii 1784. anno X.

CDLXXXVIII.

Instante rege catholico indulgetur, ut clerum tam sæculare quam regulare recitare possit officium et missam sancti Paschalis Baylon.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Refertur tenor decreti editi a s. Rituum congregatione.

§. 1. Nuper ad preces carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici emanavit a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris, qui sequitur videlicet » Urbis et Orbis » Ad enixas, piasque preces per equitem Josephum Nicolaum de Ozara nomine serenissimi regis Hispaniarum sanctissimo Domino nostro Pio pp. VI. porrectas pro extensione ad ecclesiam universalem officii, et missæ de com. conf. non pont. cum oratione, et lectionibus secundi nocturni propriis sancti Paschalis Baylon, jam adprobatis; Sanctitas Sua ad mei infrascripti secretarii relationem petitis benigne annuens, supradictum officium cum missa in memoriam prædicti sancti Paschalis a clero tam sæculari, quam regulari utriusque sexus ecclesiæ militantis, qui ad horas canonicas tenentur, quotannis die 17 maii sub ritu duplicis minoris, servatis breviarii, ac missalis Romani rubricis, recitari, ac respective celebrari præcepit. Die decima tertia martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto.

Loco ✠ Signi

I. card. Archintus præfectus
C. Airoldi S. R. C. segretarius

Preces porrectæ pro confirmatione rescripti, quod reapse confirmatur.

§. 2. Cum autem sicut dictus Carolus rex Nobis subinde exponi fecit, ipse decretum hujusmodi quo firmius subsistat apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri plurimum desideret. Nos specialem ipsi Carolo regi gratiam facere volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus: salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ congregationis cardinalium.

Clausula sublata, et decretum irritans,

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 6. aprilis 1784 anno X.

CDLXXXIX.

Ampliatio facultatum alias R. P. D. Josepho Vinci concessarum ad promovendum commercium in civitate Fabrianensi et ad erigendum inibi xenodochium, aliaque peragenda.

Dilecto filio magistro Josepho Vinci in utraque signatura Nostro referendario, et cameræ apostolicæ præsidenti.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Memoratur concessio facta in præcedentibus literis apostolicis.

§. 1. Quamvis Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die XV mox præteriti februarii expeditas literas te in Nostrum, et Sedis apostolicæ commissarium, et visitatorem in civitate Fabrianensi, ejusque districtu deputaverimus, ad hoc ut, illuc contenderes, omniaque tua studia, laboresque omnes, tum ad restaurandum collapsum commercium, tum ad sopitas artes, præcipue vero lanificii adjuvandas, tum ad

veterem civium industriam augendam, cum etiam ad ea omnia curanda, quæ eorumdem civium commodo, et utilitati opportuna, ac aptiora forent, impenderes; hocque consilio de tua sincera fide, probata prudentia, ac in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confisi, amplissimas concesserimus facultates ad ea omnia facienda, gerenda, ac exequenda, seu exequi mandanda, quæ ad dictam commissionem quodamodo pertinere in Domino arbitratus esses, prout in eisdem literis uberius continetur; attamen cum alia plura sint præter super exposita, quæ ad intentum Nostrum maxime sunt conducibilia, quæque peculiari indigent providentia Nos quemadmodum alias, tam arduum, ac difficile apostolicæ Sedis memoratum negocium tuæ fidei committere haud hæsitavimus, ita in cæteris pariter, quæ ad Nostri consilii complementum spectant, tua opera uti constituimus, ut hinc homines, ac cives prædicti quanta eos paterna charitate complectamur, re experiantur.

Confirmantur præcedentes facultates in prædictis literis impertitæ.

§. 2. Itaque redintegrantes, ac renovantes, et, quatenus opus sit, de novo concedentes, omnes, et singulas facultates tibi in memoratis literis, ut præfertur, concessas, tibi auctoritate apostolica tenore præsentium committimus, et mandamus, ut xenodochium civitatis Fabrianensis opportunioribus modis juxta facultates prædictas, nedum fabrica, ac necessariis commodis, sed etiam novis redditibus augeas. Ut insuper brephotrophium novis legibus, ac statutis instaures, ac etiam illud amplioribus proventibus dones, quo circa illud ab omni jurisdictione, et gubernio auctoritate, et tenore prædictis eximimus, et liberamus, tibique uni subiicimus.

Providentiæ captæ ad effectum erigendi scholas pro pauperis puellis.

§. 3. Volumus itidem, ut mulieres, quas vocant *Maestre Pie* inducas, ac scholas pro pauperum puellarum educatione eis erigas, illarumque congruæ exhibitioni consulas. Tandem nisi puellarum orphanarum educationi, ac illarum ad religionem, et ad artes institutioni provideatur, bono publico satis consultum non esse videretur, hinc tibi injungimus, ut totis viribus, omnique studio novum conservatorium ad puellas hujusmodi recipiendas institui, ac erigi cures. Quoniam autem huic fini aptum, ac idoneum esset, sicut accepimus, monasterium sancti Thomæ monialium ordinis sancti Benedicti dictæ civitatis Fabrianensis omnes facultates nenessarias, et opportunas monasterium prædictum supprimendi, ac extinguendi, moniales vero illuc commorantes ad alia monasteria ejusdem ordinis transferendi, illiusque redditus conservatorio, ut præfertur erigendo concedas, et assignes, congrua tamen stabilita quantitate pro illarum alimentis, et sustentatione monasteriis, ad quæ translatæ fuerint, solvenda, cæterisque servatis, quæ in primodictis Nostris literis inter facultates tibi tunc impertitas, deque novo concessas in suppressionibus hujusmodi servari volumus. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad hæc omnia faciendi, gerendi, et exequendi, et exequi mandandi facultatem tribuimus, et impertimur, omnesque facultates in memoratis Nostris literis ad ea exequenda, quæ tunc fuerunt disposita, concessas, ad hæc etiam perficienda, et absolvenda auctoritate, et tenore prædictis pariter concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque, quæ in Nostris memoratis literis non obstare voluimus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romae 28. aprilis 1784 anno X.

CDXC.

Concessio juris privativi utendi machinis ad fabricationem pulveris Nicosianae favore marchionis Cioja, Caroli Sartori, et fratrum Rossetti.

Carlo per la divina misericordia vescovo di Porto, e s. Rufina cardinal di s. Marco della S. R. C. camerlengo

Exponitur concessio facta per chirographum executioni mittendum a cardinali camerario.

§. 1. La Santità di nostro signore pp. Pio VI. felicemente regnante si è degnata di accordare al marchese Fortunato Cioja, Carlo Sartori, e fratelli, e figlio Rossetti, come cessionarj di Francesco Galera non solamente la proroga per anni dodici della privativa dell'uso delle machine atte alla fabbricazione dei tabacchi in bastone, che era già stata conceduta per anni cinque al fu Pietro Giovanni Wendler al detto Francesco Galera in virtù di special chirografo segnato li 21. gennajo 1779, e rispettivo istromento dei 26. dello stesso mese stipolato per gli atti ora del Nardi segretario di camera; ma eziandio la concessione privativa della lavorazione dei suddetti tabacchi in bastone ad uso di Olanda, s. Omer, ossia fazione Dunkerken, ossia s. Vincenzo, Strasburgo, e Parigi, come dal chirografo della Santità sua segnato li 31. luglio dell'anno prossimo passato 1783., e registrato negli atti dell' infrascritto segretario di camera, ed a noi per l'esecuzione diretto del tenore seguente cioè.

Tenor chirographi.

§. 2. Reverendissimo cardinal Rezzonico camerlengo di Santa Chiesa. » Rendendosi degne del favore, e della » protezione suprema quelle manifatture, e lavorazioni, che, coll'introdursi per la prima volta ne' stati promovono l'industria de' sudditi, aprono » la strada all'occupazione, ed impiego di molti oziosi, e tendono a scemare il commercio passivo, Noi seguendo somiglianti massime, non possiamo dispensarci dal prendere sotto » il Nostro special patrocinio la fabbrica » dei tabacchi ad uso di Olanda, di Parigi, ed altre sorti introdotta già da alcuni anni in questa Nostra dominante da Pietro Giovanni Wendler, e » continuata presentemente da Francesco » Galera. Le perizie più diligenti, ed » accurate, che abbiamo ordinate sopra » i tabacchi lavorati in detta fabbrica, » ci hanno con Nostra soddisfazione assicurati, che essi riescono di buona » qualità, e ad uso mercantile, e che » attendendosi a perfezionare la lavorazione, ed a propagarne la coltivazione nel Nostro stato si può sperare » di ridurli sempre migliori, e più » perfetti, e di scemarne in conseguenza col tempo il commercio passivo del medesimo stato.

Expositio precum porrectarum ad effectum consequendi jus privativum.

§. 3. In vista di che non permettono le Nostre paterne cure, sempre » dirette a tutto ciò, che è di vantaggio, e comodo de' Nostri amatissimi » sudditi di non concorrere colla pienezza della Nostra autorità a quei » mezzi, che possono contribuire alla » sussistenza, e perfezione della suddetta fabbrica di tabacchi; onde è, che » avendoci umiliata supplica tanto il detto Galera, quanto il marchese Fortunato Cioja, e Carlo Sartori, come » egualmente interessati in detta fabbrica, affinchè ci fossimo degnati » non solamente di prorogare a di loro » favore la privativa dell' uso delle machine atte alla fabbricazione de' tabacchi in bastone, che in virtù di special chirografo segnato li 21. gennajo 1779. ed istromento stipolato li 26. » dello stesso mese per gli atti allora » del Venti uno de' segretarj della Nostra » camera, concedemmo per anni cinque al menzionato Giovanni Wendler, » ma ancora di conceder loro la privativa lavorazione de' sudetti tabacchi » in bastone ad uso d' Olanda, s. Omer, » ossia fazione Dunkerken, ossia s. Vincenzo, Strasburgo, e Parigi, ed inoltre di assicurarli dell'esito d' una determinata quantità di tabacchi, almeno per i primi anni, e per sino » a tanto, che la suddetta fabbrica » possa avere acquistato credito, ed » assicurato uno spaccio corrispondente » alla lavorazione necessaria, affinchè » la fabbrica medesima non solamente » sussista, ma anche si perfezioni. Noi » siamo venuti nella determinazione di » aderire alla di loro supplica nel modo, e colle condizioni, che accennaremo in appresso.

Tenor concessionis.

§. 4. Pertanto col presente chirografo, in cui abbiamo per espresso » il tenore dell' altro Nostro precitato » chirografo dei 21 gennajo 1779. dell' » istromento in sequela del medesimo » come sopra stipolato, ed ogn' altra » cosa quantosivoglia necessaria d'esprimersi, di Nostro moto proprio, certa » scienza, e colla pienezza della Nostra » suprema potestà, confermando, e » prorogando per il corso di anni dodici dalla data del presente a favore

» dei suddetti Francesco Galera, mar-
» chese Fortunato Cioja, e Carlo Sar-
» torj la facoltà privativa di servirsi
» delle machine, e torchi ad uso di
» fabbricar tabacchi in bastone, e da
» Noi come sopra conceduta al detto
» Pietro Giovanni Wendler con gli ob-
» blighi in detto Nostro chirografo in-
» giunti, ordiniamo a voi, che in no-
» me Nostro, e della Nostra camera
» diate, e concediate, conforme Noi
» diamo, e concediamo ancora ai me-
» desimi Galera, marchese Cioja, e
» Sartorj, la facoltà di fabbricare pri-
» vativamente per il medesimo corso
» di anni dodici da oggi prossimi fu-
» turi tanto in Roma, che in tutto il
» Nostro stato li tabacchi in bastone ad
» uso di Olanda, s. Omer, fazione
» Dunkerken, s. Vincenzo, Straburgo,
» e Parigi, con le altre seguenti facoltà
» proibizioni, tasse, e condizioni cioè.

Conditiones alligatæ concessioni.

§. 5. » Primo. Che in coerenza di
» tale concessione, durante il suddetto
» duodennio, non sia lecito a veruno
» nè in Roma, nè in tutto il Nostro
» stato fabbricare, per vendersi, alcuna
» sorta de' suddetti tabacchi in bastone
» sotto quelle pene, che voi stimerete be-
» ne di prescrivere. Secondo. Che in tutto
» il suddetto tempo di dodici anni, do-
» po che dai sunnominati soci con-
» cessionarj si sarà assortita la fabbri-
» ca suddetta di una quantità di ta-
» bacchi a vostro giudizio sufficiente
» debbano ripartirsi ogni anno ai nego-
» zianti committenti di tali generi, o
» alli spacciatori de' medesimi a mi-
» nuto, ed in tre distribuzioni, cioè di
» quattro in quattro mesi, e come voi
» stimarete ragionevole, ed espediente
» una porzione fino alla quantità di li-
» bre centomila di tabacchi, che si
» saranno lavorati in bastoni e com-
» presi nella presente privativa conces-
» sione, cioè di quelli lavorati in ba-
» stoni ad uso di Olanda segnato lett. S.
» gli altri similmente lavorati in basto-
» ni, detti volgarmente di fazione ad
» uso Dunkerken, ed altrettanta quan-
» tità di libre centomila di tabacchi in
» polvere, purchè però siano questi
» di foglie raccolte ne' luoghi del No-
» stro stato ecclesiastico, e purchè sì
» gli uni, che gli altri siano stagionati,
» giunti alla loro maturità, e dai pe-
» riti, che a tale uopo deputarete, giu-
» dicati di qualità mercantile, e ven-
» dibile secondo la rispettiva loro spe-
» cie, e non altrimenti. Terzo. Che
» rapporto al tabacco lavorato in basto-
» ni ad uso di Olanda detto lettera S.
» e l'altro detto di fazione ad uso
» Dunkerken, che verrà ripartito, co-
» me sopra, debba pagarsene il prezzo
» in ragione di bajocchi tredici la lib-
» bra, e rispetto agli altri similmente
» in bastoni lavorati ad uso di s. Omer,
» s. Vincenzo, Strasburgo, e di Pari-
» gi, come anche rispetto a quello in
» polvere lavorato con foglie del No-
» stro stato, debba pagarsene il prezzo
» a quella ragione, che di volta in
» volta, che ne seguirà, come sopra
» il riparto, e distribuzione verrà con-
» cordata fra li suddetti soci, ed i ne-
» gozianti committenti, o spacciatori
» predetti, o che in caso di discre-
» panza, verrà stabilita, e giudicata
» da' periti da eleggersi parimente da
» voi. Quarto. Che seguendo la predet-
» ta distribuzione, e riparto, li suddetti
» soci, ossia la loro fabrica suddetta
» sia tenuta accordare agli anzidetti
» committenti o spacciatori, e ad ogn-
» no di loro la dilazione, e respiro di
» quattro mesi per il pagamento del
» prezzo dei tabacchi toccatigli in cia-
» scun riparto da numerarsi dal giorno
» dell' effettiva consegna dei medesimi.
» Quinto. Che nel distribuirsi li sud-
» detti tabacchi debba la fabbrica som-
» ministrare ai mercanti, o ai spac-
» ciatori predetti quella specie, che pia-
» cerà ai medesimi, purchè però non
» sia stata data da essi un anno prima
» la commissione per la sua lavora-
» zione alla suddetta fabbrica, e ciò
» venga altresì concludentemente pro-
» vato; ed in questa forma stipolarete
» a favore dei prenominati tre soci
» l' istromento [illegible] detta concessione,
» publicherete editti anche penali a vo-
» stro arbitrio, interporrete decreti in
» qualunque tempo del suddetto duen-
» nio, darete ordini opportuni in ogni
» contingenza per indennità non meno
» dei suddetti soci, e dei mercanti, e
» rivenditori suddetti, che del publico,
» e di chiunque avrà ragione, o parte,
» benchè minima, in detta fabbrica, e
» nei tabacchi suddetti, e farete tut-
» t' altro, che crederete spediente, equo,
» e ragionevole, dandovi perciò Noi,
» oltre alle vostre ordinarie, tutte, e
» singole altre facoltà necessarie, ed
» opportune.

Clausulæ salutares et irritantes, ac derogatio contrariorum.

§. 6. Volendo, che il presente No-
» stro chirografo, benchè non ammes-
» so, e registrato in camera, vaglia
» tuttavia, ed abbia il suo effetto, ese-
» cuzione, e vigore colla Nostra sem-
» plice sottoscrizione, e che non gli si
» possa mai opporre di surrezzione,

„ orrezzione, nè d' altro vizio, o difetto
„ della Nostra volontà, ed intenzione,
„ ancorchè non vi siano stati chia-
„ mati, citati, nè sentiti monsignor
„ commissario della Nostra camera, li
„ suddetti negozianti, committenti, e
„ spacciatori a minuto de' tabacchi, e
„ qualsisiano altri, che vi avessero, o
„ pretendessero d' avervi interesse, non
„ ostante il moto proprio di Pio IV.
„ Nostro predecessore *de registrandis*,
„ la regola della Nostra cancelleria *de*
„ *jure quæsito non tollendo*, e qual-
„ sisiano altre costituzioni, ed ordina-
„ zioni apostoliche Nostre, e de' nostri
„ predecessori, leggi, statuti, riforme,
„ usi, stili, consuetudini, ed ogni altra
„ cosa, che facesse, o potesse fare in
„ contrario; alle quali tutte, e singole
„ avendone il tenore qui per espresso,
„ e di parola in parola inserto per
„ questa volta solamente, ed all' ef-
„ fetto premesso ampiamente deroghia-
„ mo. Dato dal Nostro palazzo apostoli-
„ co Quirinale questo dì 31. luglio 1783.

PIUS PP. VI.

Executio chirographi.

§. 7. Noi pertanto volendo, che quanto nel suddetto pontificio chirografo viene ordinato, ed espresso abbia a sortire il totale, e pieno suo effetto; in esecuzione del medesimo, e del successivo istromento tanto di proroga, che della nuova privativa concessione rogato negli atti dell' infrascritto segretario di camera il dì 9. agosto 1783. e stipolato avanti di noi a favore dei menzionati consoci e per l' autorità del nostro officio di camerlengato, ordiniamo, e comandiamo a tutte, e singole persone di qualsivoglia stato, grado, e condizione tanto laiche, quanto ecclesiastiche secolari, e regolari, ancorchè per comprenderle nel presente editto facesse d' uopo di specifica, ed individua menzione tanto in Roma, che per tutto lo stato, che intieramente si uniformino a quanto viene prescritto nel suddetto chirografo con la puntuale ubbidienza ai sovrani comandi, nè ardischino sotto qualsivoglia pretesto, capo, causa, o ricercato colore, di erigere, e servirsi, durante la presente privativa concessione delle machine, e ordegni posti in opera dai suddetti concessionarj, nè di fabbricare, e lavorare i tabacchi in bastone ad uso di Olanda, s. Omer, ossia fazione Dunkerken, ossia s. Vincenzo, Strasburgo e Parigi, nè molestare in verun modo è maniera, nè direttamente, nè indirettamente i medesimi concessionarj, o impedire quanto viene loro accordato, relativamente in tutto, e per tutto al suddetto pontificio chirografo, ed a quanto in esso viene ordinato, ed espresso, sotto pena di scudi 100. d'oro da incorrersi *ipso facto* da ciascun contraventore, oltre la perdita della robba, e stigli caduti *in commissum* secondo le qualità de' casi, e delle circostanze.

Sanctio poenalis.

§. 8. Avverta dunque ognuno onninamente d' ubbidire ai sovrani voleri della Santità di nostro signore, altrimenti in caso di fraude, e renitenza si procederà alle pene convenienti a nostro arbitrio *manu regia*, *more camerali*, ed in ogni altra maniera più spedita. Quali pene per una terza parte saranno applicate alla reverenda camera apostolica, e per le restanti due parti, una alli suddetti concessionarj, e l' altra all' accusatore, che sarà tenuto segreto. Volendo noi che il presente nostro editto publicato, ed affisso ne' soliti luoghi, obblighi ognuno alla piena osservanza, come se personalmente gli fosse stato intimato. Dato in Roma nella camera apostolica questo dì 28. aprile 1784.

CDXCII.

Dat. Romæ 6. aprilis 1784 anno X.

Impositio vectigalis solvendi in confectione testamentorum, seu codicillorum, et super quodam cado vini, seu musti in diœcesi Viterbiensi, Tuscanensi, Sutrina, alibique favore nosocomii Expositorum Viterbii.

Pius PP. VI.

Motu proprio

Proemio.

Li sommi pontefici Nostri predecessori sempre animati da quello spirito di carità, che è il fondamento della religione, e la base di ogni ben regolato governo, compassionando lo stato infelice di quelle povere creature, che nate da incogniti genitori senza appartenere ad alcuna determinata famiglia, restavano in molti luoghi, e provincie miseramente esposte ad una incerta esistenza; rivolsero a quest' oggetto di apostolica attenzione, e di sovrana providenza i pietosi loro sguardi,

ed i vigilanti loro pensieri. Ad esempio pertanto, ed a norma dell' insigne archiospedale di Santo Spirito eretto in questa Nostra città di Roma, che fin dalla sua fondazione impiegò lodevolmente il fervoroso suo zelo al ricovero, al nutrimento, ed all' educazione dell' esposte creature, alle quali facilita inoltre, e presta onorata sussistenza, ed onesto collocamento, istradando a quest' effetto fanciulli, e fanciulle alle utili industrie, e somministrando a tutti competenti, e proporzionati sussidj, diressero altresì le loro provide cure nell' istituire in alcune città de' pontificj dominj altri ospedali destinati egualmente ad occuparsi di un' opera, che la ragione, e l' esperienza hanno riconosciuta sì necessaria, sì proficua, e sì conducente alla pubblica felicità. Tra questi pii stabilimenti, quello fondato sotto il titolo, ed invocazione di santa Francesca Romana nella Nostra città di Viterbo, da cui con somma Nostra consolazione si sono ritratti, e tuttavia si ritraggono rilevantissimi vantaggi, ebbe l' infelicità di essere stabilito sopra assegnamenti non sufficienti, nè adeguati a' suoi pesi. Malgrado questa sproporzione, ha continuato egli sempre ad esercitare col più vivo impegno gli atti caritatevoli del suo pio istituto a beneficio de' luoghi tutti delle quattro diocesi di Viterbo, e Toscanella, di Montefiascone, e Corneto, di Civita Castellana, ed Orte, di Sutri, e Nepi, e ben' anche di alcuni luoghi dipendenti dalle due diocesi di Bagnorea, e di Acquapendente, perchè tutti profittar debbano, e godere degli effetti di sua pietà. Per ovviare però a quello sbilancio, che deve onninamente produrre la ristrettezza dell' entrate a fronte delle gravosissime spese, non ignoriamo essersi in ogni tempo praticata la più ben' intesa amministrazione, la più esatta economia, e la più diligente industria con impiegare le mani, ed i talenti degli allievi dell' ospedale in lavori, e manifatture in esso introdotte espressamente, affinchè il lucro delle medesime cedesse a profitto del luogo pio: ma sappiamo pur anche con Nostro rammarico, e cordoglio, che tutte queste, ed altre savie premure, delle quali si è fatto pur troppo uso, non hanno apportato che leggerissimi sollievi, e sono anzi riuscite del tutto insufficienti a costituire l' equiponderanza del suo stato attivo con il passivo, giacchè l'esito superando ogn' anno esorbitantemente l' introito, si trova l' ospedale obbligato a gravarsi continuamente di debiti ascendenti a grosse somme, che rendono vie più misera la di lui condizione, e che lo inoltrano a gran passi alla sua totale decadenza. Resi intanto Noi consapevoli di tutto ciò per mezzo di dettagliate informazioni fatteci dal reverendissimo cardinal Conti attuale visitatore apostolico del divisato ospedale, e ben persuasi della stretta necessità di que' temperamenti, che assicurino la stabile sussistenza di detto luogo pio condiscesi siamo a ricercare i suggerimenti del magistrato della nominata Nostra città di Viterbo, incaricandolo di proporre i mezzi più adattati, e men gravosi a poter fissare con proporzionate providenze la stabilità di sì importante pia istituzione. Secondando dunque esso magistrato le Nostre mire ci ha proposto di stabilire almeno per ora due tasse in tutti que' luoghi soggetti alle sopra menzionate diocesi, giacchè a loro favore, e profitto può dirsi stabilita la pia opera. Si è proposto dunque per la prima di dette tasse d' imporre sopra tutti i testamenti, e codicilli, perchè di tutti a titolo di pio legato in qualche piccola quota profitti il luogo pio, come già trovasi lodevolmente ordinato in altri luoghi, dove esistono tali pie istituzioni. Per la seconda poi si vorrebbe fissare sopra il raccolto delle uve, ragguagliandone la valuta sul quantitativo delle some di mosto, o vino, calcolandone in tutti i luoghi delle sopradette diocesi, l' introduzione non solo per uso proprio, ma anche per commercio, o per qualunque altra ragione, con proporzionata distinzione de' luoghi a misura della diversa qualità delle some, e con espressa dichiarazione che al pagamento di tal tassa debbano soggettarsi, e sottoporsi tutte, e singole persone di qualunque grado, stato, e condizione ancorchè privilegiate, ed ecclesiastiche tanto regolari, che secolari. Ci insinuò finalmente lo stesso magistrato, che siccome in alcuni de' succennati luoghi s' incontra facilmente il commodo di consumare, e vendere i vini, ed il mosto senza farne l' introduzione in alcuna terra, o città, il che facilita molto la fraude all' imposizione della tassa, onde per accorrere con più opportuno espediente a tal frode si vorrebbe obbligare ciascuno a dare, ed esibire dentro un certo determinato tempo nelle respettive cancellarie la nota giurata del raccolto, su cui deve esiggersi la corri-

Si narra la fondazione, e stato dello spedale di Viterbo.

Luoghi che trasmettono gli esposti allo spedale suddetto.

Applicazione dell' esercizio degli alunni, ed alunne.

Relazione del reverendissimo cardinale attuale visitatore al santo Padre sulle strettezze dello spedale, e richiesta al magistrato di suggerirne il rimedio.

Progetto del magistrato per riparare alla imminente ruina dello stato economico dello spedale.

Determina il santo padre di abbracciare il progetto del magistrato riferitogli dal reverendissimo cardinal Conti visitatore.

spondente tassa. Ed avendoci perciò riferito, e rappresentato il menzionato reverendissimo cardinal Conti il divisato progetto del ridetto magistrato di Viterbo, cui molto deve premere, che colla Nostra suprema autorità si prescriva l'occorrente per l'imposizione delle accennate due tasse: quindi con matura, e seria riflessione avendo Noi considerato, ed insieme conosciuto, e ritrovato l'enunciato progetto il più utile, e men gravoso a poter preservare dalla minacciata ruina il luogo pio, con dare al medesimo quel sollievo, con cui almeno per ora possa egli continuare nel rilevante impegno di assicurare la vita, l'educazione, ed il sostentamento di tante povere creature abbandonate; ed essendo appunto questo un'oggetto, che fra le innumerabili cure del Nostro apostolato ci è stato sempre particolarmente a cuore sin dal momento, in cui piacque alla divina providenza d'innalzarci alla pontificia dignità, siamo venuti nella determinazione di prestarci benignamente a sì lodevoli suggerimenti. Pertanto colla presente Nostra cedola, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parola registrato, ed inserito l'intiero tenore di qualsivoglia privilegio, di esenzione, che giammai avessero, o pretendessero avere i luoghi pii, e le persone anche ecclesiastiche secolari, e regolari, e di ogni altra, e qualunque cosa quantosivoglia necessaria d'esprimersi, benchè degna d'individua, speciale, e specialissima menzione, di Nostro moto proprio, certa scienza, e colla pienezza della suprema Nostra pontificia potestà, ed autorità risolviamo ordinare, come in fatti ordiniamo le progettate due tasse nel modo, che si dirà in appresso, e perciò incarichiamo il detto reverendissimo cardinal Conti dell'esecuzione di questa Nostra sovrana ordinazione, dando, e concedendo a lui tutte le opportune, e necessarie facoltà di poter procedere non solamente in qualità di visitatore apostolico, qual'egli è, ma ancora come specialissimamente a quest'effetto da Noi prescelto, e deputato. In tutti dunque i luoghi soggetti alle quattro diocesi di Viterbo e Toscanella, Montefiascone e Corneto, Civitacastellana ed Orte, Sutri e Nepi, ed in alcuni altri luoghi delle due diocesi di Bagnorea, ed Acquapendente, dalle quali si trasmettono le indicate creature all'ospedale suddetto di Viterbo, intendiamo d'imporre, conforme imponiamo la

Ordina l'imposizione di due tasse perpetue progettate dal magistrato di Viterbo.

Incarica il reverendissimo cardinal visitatore per l'esecuzione di tale imposizione, e gli comunica le opportune facoltà.

Tassa sopra tutti li testamenti, o codicilli da farsi nelli suddivisati luoghi, e l'applica allo spedale.

tassa di scudo uno per ogni testamento, o codicillo, ben inteso però, che debbasi contare in ciascun caso uno solo di questi atti fatti da un'istesso testatore che vogliamo sottoposto, e gravato di tale imposizione, e questa tassa d'avere il suo principio, effetto, ed esecuzione dopo la segnatura della presente cedola, applichiamo una volta per sempre all'ospedale di santa Francesca Romana di Viterbo: altra tassa poi similmente ordiniamo, ed intendiamo imporre, conforme imponiamo, ed applichiamo egualmente ora, e per sempre a detto ospedale, quale fissiamo sul raccolto delle uve, calcolandone la valuta a bajocco uno per ciascheduna soma di mosto, o vino, che s'introdurrà nelle rispettive città, e luoghi delle suddette diocesi da qualunque persona, e sotto qualunque titolo, o di uso proprio, o di commercio, o per qualsivoglia altra ragione, e causa colla sola proporzionata distinzione, che può riferirsi alla diversità delle misure nelle qualità delle some: e perchè in alcuni luoghi di dette diocesi, e compresi nella Nostra sovrana disposizione, si possono consumare, e vendere i propri vini, senza farne l'introduzione in alcuna terra, o città, cosicchè con tale riflesso si potrebbe fraudolentemente esimere dal pagamento della tassa; per evitare dunque tale frode, dichiariamo compreso, e sottoposto come sopra, anche detto vino non introdotto, e consumato, e venduto; ed ordiniamo perciò espressamente allo stesso reverendissimo cardinal Conti di obbligare con assoluta autorità, tutte e singole persone suddette, niuna eccettuata, a dare, ed esibire dentro il termine di giorni quindici dal dì della raccolta nelle rispettive cancellarie la nota giurata del raccolto, su di cui dovrà sempre, ed in ogni anno avvenire calcolarsi, e sodisfarsi al pagamento della corrispondente stabilita, ed imposta tassa. Per gli effetti suddetti poi, e per la plenaria esecuzione della presente Nostra ordinazione, diamo, e concediamo come sopra al ridetto reverendissimo cardinal Conti visitatore apostolico, e specialmente a tale effetto da Noi prescelto l'autorità, e facoltà di fare, e pubblicare qualsisia opportuno decreto, e necessario editto, e notificazione; deputare sopraintendenti, ministri, ed esattori, dare commissione, ed ordini ai notari, archivisti e cancellieri, ed obbligarli a denunciare all'ospedale suddetto ogni, e

Altra tassa per ogni soma di mosto, o vino da introdursi nelle terre, e città delle suddette diocesi, e l'applica come sopra.

Sottopone alla stessa imposizione anche i vini, che si vendono, e consumano abbenchè non s'introduchino nel paese.

Ordina, e prescrive il metodo per ovviare le fraudi al pagamento dell'anzidetta tassa.

Concede facoltà al reverendissimo cardinal Conti visitatore di pubblicare decreti, editti, e notificazioni, e deputare esattori, e ministri

qualunque testamento, e codicillo da farsi come sopra; ed a qualsisiano altre persone, che facesse di bisogno procedere, e far procedere per l'esigenza dell'enunciate, e fissate tasse alla spedizione, ed esecuzione della mano regia; multare con quelle pene, che egli crederà, tutte quelle persone, che usassero artifizj, doli, e frodi per sottrarsi in tutto, o in parte dall' esibizione, e consegna delle divisate note, o dal pagamento delle suddette tasse; e prendere finalmente qualsisia provvedimento, e fare tutt' altro, che lo stesso reverendissimo cardinal visitatore pel vantaggio del detto ospedale, e per il plenario adempimento del presente Nostro moto proprio crederà espediente sì al presente, che al futuro, secondo le circostanze che gli si presenteranno, senza, che da persona veruna ecclesiastica o secolare, quanto si voglia privilegiata, e privilegiatissima possa giammai in qualunque modo, e tempo, e sotto qualunque titolo o pretesto farglisi contradizione, nè opposizione alcuna, al che non dovrà arrestarsi per qualunque ricorso, inibizione, o atto che fosse presentato, che dovrà egli onninamente sprezzare, forchè se fosse munito della pontificia Nostra soscrizione, il che intendiamo conceduto anche agli altri visitatori apostolici pro tempore di detto ospedale, dichiarando Noi, che sotto la disposizione del presente Nostro moto proprio debbano restar comprese tutte le persone dei luoghi delle suddette diocesi anche ecclesiastiche secolari, e regolari di qualsivoglia ordine, ed istituto, vescovi, e reverendissimi cardinali, cavalieri di Malta, e di ogni altro ordine militare, monasteri anche delle undici congregazioni, baroni, ospedali, vedove, pupilli, e qualsivogliano altri, che per comprenderli fosse necessario fare di essi, e de' loro privilegi espressa, e specifica, ed individua menzione. Volendo, e decretando, che la presente Nostra cedola di moto proprio, benchè non ammessa nè registrata in camera, e ne' suoi libri, vaglia nondimeno, ed abbia sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla Nostra semplice sottoscrizione, nè gli si possa mai opporre di surrezione, orrezione, nè di altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione; che così, e non altrimenti debba sempre nelle cose premesse definirsi, ed interpretarsi da qualunque giudice, e tribunale, benchè collegiale, e composto di reverendissimi cardinali, ed eziandio da legati a latere togliendo loro, ed a ciascheduno di essi la facoltà di definire, decidere, ed interpretare diversamente; dichiarando fin d' adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò che scientemente, o ignorantemente si facesse, o tentasse di fare in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, nè sentiti li vescovi delle dette diocesi, nè li procuratori fiscali delle loro curie, li luoghi pii, gli altri magistrati, officiali, gli arcipreti, gli uomini, ed abitanti di tutti li sopraddetti luoghi, nè altri qualsisiano, che per qualunque titolo, e ragione, anche di particolari, e specialissime esenzioni del pagamento di tasse, vi fosse stato bisogno di sentire, chiamare, e citare; nonostante il moto proprio di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, la regola della Nostra cancellaria *de jure quœsito non tollendo*, e qualsisiano altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche, Nostre, e de' Nostri predecessori, leggi, eziandio canoniche, statuti riforme, ancorchè con apostolica autorità fatte, approvate, confermate, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; delle quali tutte, e singole, avendone il loro tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato, e supplendo Noi colla pienezza della Nostra suprema potestà, ed apostolica autorità a qualunque vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale che nelle cose premesse potesse intervenire, per questa volta solamente, ed agli effetti premessi amplamente, ed espressamente deroghiamo.

Soggetta al pagamento delle imposte tasse tutte, e singole persone anche ecclesiastiche regolari, e secolari, privilegiate e privilegiatissime.

Decreta, che la presente cedola di moto proprio abbia il suo pieno effetto abbenchè non citati, nè sentiti li vescovi, e procuratori fiscali, ed altri magistrati delli luoghi compresi e sottoposti a dette tasse.

Deroga finalmente alle costituzioni, ed ordinazioni de' pontefici predecessori ostative al presente moto proprio, ed a qualsisia cosa in contrario.

Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì 6. aprile 1784.

Dat. Romæ 7. maii 1784. Anno X.

CDXCIII.

Confirmatio decreti congregationis Sacrorum Rituum, quo officium et missa in memoriam beatæ Mariæ Annæ pro universo ordine Excalceatorum beatæ Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis captivorum alias adprobatum ad utrumque clerum regnorum regi catholico subjectorum extenditur.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Universæ Ecclesiæ cura, et administratio Nobis, licet immerentibus divina miseratione commissa exigit, ut pia sublimorum principum orthodoxæ fidei tuendæ, et propagandæ zelo, aliisque in eamdem Ecclesiam meritis insignium pia vota, quibus beatorum cælestis Hierusalem civium veneratio in terris promoveatur, paterno favore prosequamur. Cum itaque a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum emanaverit tenoris sequentis videlicet = Hispaniarum =

Tenor decreti editi a sacra congregatione Rituum.

§. 2. Ad magis promovendum cultum erga beatam Mariam Annam a Jesu monialem ordinis excalceatorum beatæ Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis captivorum, eques Josephus Nicolaus de Azara nomine serenissimi regis Hispaniarum sanctissimo Domino Nostro Pio pp. VI. enixe supplicavit, pro extensione officii, et missæ de com. Virginum cum orationibus, lectionibus secondi nocturni, secreta, et post communione propriis in memoriam ejusdem beatæ, jam a Sanctitate Sua die 10 maii 1783, et 17 januarii 1784 pro dicto universo ordine adprobat. ad utrumque clerum tam sæcularem, quam regularem omnium regnorum, et dominiorum eidem serenissimo regi subjectorum; et Sanctitas Sua propter specialem devotionem, qua idem serenissimus rex fertur in prædictam beatam, ad mei infrascripti secretarii relationem, ejusmodi supplicationi juxta petita sub ritu duplicis minoris, servatis tamen breviarii, ac missalis Romani rubricis, benigne annuit, quibuscumque in contrarium non obstantibus. Die 3 aprilis 1784.

Loco ✠ signi

I. Card. Archintus præfectus

C. Airoldi S. R. C. secretarius

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 3. Idem Karolus rex, quo decretum hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderat. Nos igitur piis ejusdem regis catholici votis quantum cum Domino possumus annuere volentes, ac clerum prædictum, ejusque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinsertum decretum auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, eique apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus in perpetuum sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Fides habenda transumptis, et derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima maii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 7. maii 1784 anno X.

CDXCIV.

Confirmantur, seu de novo conceduntur facultates pro constructione valetudinarii Imolensis.

Dilectis filiis Alexandro Alessandretti canonico, et vicario capitulari ecclesiæ Imolensis, nec non Joanni Baptistæ marchioni Zappi, et Julio Pappotti nosocomii Imolensis deputatis.

Pius PP. VI.

Dilecti filii
Salutem, et apostolicam benedictionem

Laudes cardinalis Bandi episcopi Imolensis.

§. 1. Post luctuosum, Nobisque summopere acerbum obitum dilecti filii Nostri Joannis Caroli, dum vixit Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis Bandi nuncupati ex indulto, et dispositione apostolica episcopi Imolensis, qui tum suam Nobiscum cognationem, cum vel maxime ob suas præclarissimas in Deum, et in proximum virtutes, quibus, et cardinalem optimum, et episcopum solertem se gessit, inter cæteros Nobis fuit præcipue carus, ad ea omnia providentiæ Nostræ intuitum convertere tenemur, quæ pro ejusdem ecclesiæ Imolensis, cui præerat, et Christifidelium suæ pastorali vigilantiæ commissorum utilitate, et commodo susceperat; ut siquæ morte preventus consumare non potuit, Nostra tamen dispositione perficiantur, præsertim vero quoties Nostra etiam accedente auctoritate ea aggressus sit, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Providentiæ susceptæ pro erectione nosocomii in civitate Imolensi.

§. 2. Siquidem Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die decima aprilis anni MDCCLXXXI. expeditas literas memorato Joanni Karolo cardinali, ad hoc, ut in amplo, ac aprico loco novum nosocomium, seu valetudinarium ad utriusque sexus infirmos excipiendos in civitate Nostra Imolensi construere possit, quam plurimas facultates impertiti sumus, prout in eisdem literis uberius continetur; cum autem, sicut accipimus, morte preventus susceptum consilium consumare non potuerit, Nosque illud perfici summopere cupientes, ac vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristis, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus Nobis hisce desuper porrectis inclinati, discretionibus vestris, de quorum prudentia, integritate, fide, religionis zelo, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum confidimus auctoritate apostolica per præsentes committimus, et mandamus, ut omni cura, et sollicitudine nosocomium, seu valetudinarium hujusmodi, prout memoratus Joannes Karolus cardinalis aggressus fuerat, omnino perfici studeatis.

Facultates tributæ defuncto episcopo, conferuntur moderatoribus ipsius nosocomii.

§. 3. Nos enim vobis omnes, et singulas facultates, quas alias dicto Joanni Karolo cardinali in memoratis Nostris literis impertiti sumus, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et concedimus; vos quippe in ejus locum, quoad nosocomii, seu valetudinarii hujusmodi constructionem, cæteraque omnia ad illud spectantia, et respicentia auctoritate pariter, et tenore prædictis sufficimus, et subrogamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus iis omnibus, quæ in dictis Nostris literis non obstare voluimus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima maii MDCCLXXXIV., pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 11. maii 1784 anno X.

CDXCV.

Confirmatio permutationis duarum ecclesiarum parochialium in diœcesi Fesulana.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum porrectarum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt venerabiles fratres Antonius archiepiscopus Florentinus, et Ranerius episcopus Fesulanus, quod cum nuper ad sepeliienda cadavera Christifidelium in civitate Florentina defunctorum constructus fuerit per amplus ager sanctus vulgo *Campo Santo* intra limites parœciæ sanctæ Luciæ a Trespiano Fesulanæ diœcesis, ac nimis irregulare videretur cadavera hujusmodi intra septa alterius diœcesis tumulari, ad tollendum hoc absurdum, omnesque antevertendas controversias, ac lites, quæ exinde temporis successu exoriri possent, tum memoratus Antonius archiepiscopus episcopo Fesulano ecclesiam parochialem sancti Martini a Mentola, tum dictus Ranerius episcopus archiepiscopo Florentino dictam parochialem ecclesiam sanctæ Luciæ a Trespiano una cum eorum respective territoriis, populis, confraternitatibus, oratoriis, aliisque adnexis, et connexis, salvis tamen juribus patronorum ecclesiarum existentium intra septa dictarum parochiarum de consensu dilectorum filiorum capitulorum cathedralium ecclesiarum Florentinæ, et Fesulanæ sibi invicem concesserunt, reservato tamen Nostro, et Sedis apostolicæ beneplacito. Nobisque propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti; aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium Tridentini concilii interpretum consilio dictam permutationem, seu mutuam cessionem auctoritate apostolica approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus; ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, duarum diœcesium prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima maii MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno decimo.

CDXCVI.

Dat. Romæ 14. maii 1784 anno X.

Facultas vescendi carnibus et lacticiniis diebus prohibitis pro pretoriana cohorte Ferdinandi regis Hispaniarum infantis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Ut securitati conscientiæ, ut corporum incommodis eorum, qui in cohorti prætorianorum militum dilectissimi in Christo filii Nostri Ferdinandi regis Hispaniarum infantis militant, quantum cum Domino possumus, opportune consulamus, supplicationibus dicti Ferdinandi regis Hispaniarum infantis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, universis, et singulis militibus exercituum prædictorum, ut quadragesimæ, et aliis anni temporibus, ac diebus, quibus carnium, ovorum, et lacticinorum æsus est prohibitus, ubicumque eos declinare contigerit, ovis, caseo, butyro, et aliis laticiniis, ac etiam carnibus (non tamen feria sexta, et sabbato, cujuscumque hebdomadæ, ac tota majori hebdomada, quoad carnes,) vesci absque alio conscientiæ scrupulo, aut censurarum ecclesiasticarum incursu libere, et licite valeant, apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam, et facultatem concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta maii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDXCVII.

Dat. Romæ 21. maii 1784 anno X.

Confirmantur regulæ, seu constitutiones fratrum ordinis Pœnitentiæ nuncupatorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Injuncti Nobis divinitus pastoralis officii ratio exigit, ut paternam religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub laudabili vitæ religiosæ instituto mancipatorum cura gerentes in salutari eorum vivendi norma, regularique observantia confovere, atque conservare satagamus, ac proinde ea, quæ simili consilio, ac pro felici, prosperoque illorum regimine, et gubernio provide, prudenterque facta, atque ordinata esse noscuntur, quo firmiori stabilitate perseverent apostolici muniminis præsidio roboremus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi Nobis siquidem nuper fecerunt dilecti filii fratres Pœnitentiæ nuncupatorum quod pro felici ipsorum exponentium, et ipsius religionis directione formatæ, seu compilatæ fuerunt nonnullæ constitutiones tenoris, qui sequitur videlicet.

Regulæ, et constitutiones

Caput I.

Tenor regularum seu constitutionum confirmandarum.

§. 3. Regula hæc ducitur præscribenda sub beneplacito apostolico, humiliter implorando iis omnibus, qui peccatorum suorum pœnitentia ducti, et Deo vocante, vanitatibus mundi renunciantes in hujus pii instituti observantia æternæ saluti suæ consulere volunt, ac creatori suo securius famulari cupiunt: oportet enim ad consequendum id, sequi exemplum Jesu Christi Domini Nostri, qui natus, vixit, et mortuus est in paupertate, dolore, et contemptu; prout et ejus divina mater, ac apostoli, eo vel maxime, quia de propriis tenemur satisfacere peccatis; ac ideo hæc religio vocanda est Pœnitentiæ sub regimine superiorum, qui guardiani, provinciales, ac generales nuncupabuntur.

Caput II.

De requisitis necessariis, ut aliquis recipiatur in ordine.

§. 4. Si quis, Deo vocante, habitum pœnitentiæ petierit, inquiretur ab eo diligenter, quo motivo, quaque vo-

luntate hoc vitæ genus elegerit; præterea utrum sit cælebs, et liber ab omni debito; an habeat matrem viduam, aut sororem cælibem, quas sustentare debeat. Si ex prædictis nullum existat impedimentum guardianus, vel per se, vel alium informationes inquirat, utrum ab antiquitus trahat originem christianam, an ipse contra s. inquisitionis tribunal deliquerit: an officium aliquod vile, ac pro diversitate regnorum infamiam sapiens exercuerit: aut aliquo canonico detineatur impedimento: tales siquidem recipi omnino prohibentur.

Sit præterea saltem in grammatica sufficienter instructus, ac decimum octavum non minus suæ ætatis annum completum habeat, si est pro clerico, vigesimum vero primum inchoatum si est pro laico: sitque dispositus modo, ac tempore a sancta synodo Tridentina Sess. 25. de Reform. cap. 15 præscriptis renunciare omnibus bonis temporalibus. His autem præditus requisitis, antequam religionis habitum obtineat, eoque induatur, per decem, aut plures dies probentur ejus vires, et animus, deinde vestietur super vestem propriam tunica violacei coloris, et corda spartea, seu funiculo cingetur; qui sic vestitus omnibus exercitiis tam spiritualibus, quam domesticis communitatis interesse debebit. Pro prandio, et cœna refectorium ingredietur ubi tempore benedictionis in medio prostratus, postea dato signo surgens ultimo loco sedebit, etiam post laicos. Pro gratiarum actione itidem prosternetur, hocque modo præfatos decem, aut plures probationis dies transiget, quibus eumdem superior, vel alter ex ipsius commissione discrete, et suaviter exercitabit in actibus humilitatis, patientiæ, et abnegationis sui ipsius ad capiendum experimentum ejus bonæ voluntatis, atque perseverantiæ.

Caput III.

De forma habituum

De forma habituum adhibendorum.

§. 5. Finitis decem dicti experimenti diebus, cognita prætendentis perseverantia, communitas tota cum superiore vota dabunt secreta cum fabis albis pro receptione, et nigris pro rejectione, habitisque favorabilibus saltem ultra medietatem suffragiis, habitu induetur. Binis solum vicibus vota dabunt, videlicet pro susceptione, et professione.

Recepti novitii literæ patentes patris provincialis, fides baptismi cum informationibus in archivio reponantur; similiter autem dies vestitionis, hora, et superior, a quo receptus est, atque conventus, notetur. Novitiique vestes sæculares, aliaque quæcumque, quæ in ingressu secum attulerit in loco proprio reponantur, et sedulo custodientur, reddendæ eidem, si forte in proposito non perseveraret, vel de novitiatu improfessus dimittendus esset.

Fratres Pœnitentiæ vestiuntur habitu ex panno crasso fusci coloris, qui sit pertingens usque ad talos: non habeant collare: manicæ sint mediocriter strictæ, ut solummodo strophium possit imponi, quæ in extremitate sunt aperiendæ uno circiter palmo, quo assuetur frustulum panni cum tribus nodis ex eodem panno factis, quatenus dum necesse fuerit possint aperiri pro lavando, vel alio labore. Utentur capucio rotundo absque cuspide, vel sub sutura, cui adnectenda est valona decem digitorum latitudinis in circuitu, quæ ex humeris ad pectus dependeat divisa cum extremitatibus rotundis. Pro laicis vero id locum valonæ assuetur capucio frustulum panni quinque digitorum latitudinis in circuitu. Habebunt quoque in sinistra pectoris parte frustulum panni assutum pro sacculo. Præcingentur cingulo cæruleo, quod ex rudi lana conficiatur, in cujus extremitatibus fiat floccus ex lana alba, pro laicis vero ex lana nigra. Crines numquam ultra quartam partem digiti nutriant, neque barbam. Sacerdotes, et clerici portent tonsuram ad instar cleri sæcularis, et juxta canonum præscripta. Utantur femoralibus lineis, quorum tria paria quisque habeat; unum vero par usque ad genua pertingens ex panno pro hyeme a festo omnium Sanctorum usque ad Ascensionem Domini permittitur, et ab intermedio tempore earumdem solemnitatum gestare poterunt pallium, sive mantellum oblongum usque ad genua; duo itidem strophia de colore, et duo alba ex tela habere possunt. Duo quoque sudaria habere, et gestare pro tuenda salute permittuntur, et semper utentur sandaliis ad instar Cappuccinorum, nec unquam nudis pedibus incedent.

Hinc prohibetur nequis religiosorum hujus ordinis præter constituta vestimenta aliis utatur; quare nec habitum subsuere, neque indusium portare audeant. Pro munditie vero quisque duas tunicas habeat, quas non licet simul gestare. Pro itinere conceditur pileus coloris habitus, nec non ba-

culus, et pyxis laminea e loro, sive corrigia per humeros pendens, in qua breviarium, et chartæ conserventur.

Caput IV.

De professione

De professione.

§. 6. Quatenus fratres Pœnitentiæ ad studia, pulpita, confessionalia, et assistentiam moribundorum assiduo, salubrique labore frequentanda robusti vivant vita, conceditur omnibus etiam laicis, et novitiis, ut hyemis tempore, ob stomachi, aut pectoris debilitatem portent fasciam ex habitus panno factam septem digitis latam, et longam, ut ter super habitum circumvolvi possit. Novitii ejusdem formæ, ac religiosi professi deferant habitum cum capucio, et valona; ut vero a professis distinguantur cinguli loco se præcingent corda crassa spartea.

Superiores teneantur vestire, ac providere suos subditos omnibus necessariis juxta possibilitatem, ne cuipiam detur occasio transgrediendi regulam.

Non liceat superioribus quidquam a novitiis exigere pro susceptione, et vestitione, neque jubeantur quidquam ad cœnobium adferre, præter vestes ad professionem usque seorsim servandas. Breviaria tamen acceptare poterunt, si eisdem a sanguine conjunctis offerantur, Pro vestiendis novitiis ad domos novitiatus ex aliis conventibus debebunt mittere habitus usitatos.

De domibus pro novitiatu.

§. 7. In qualibet provincia duæ domus pro novitiatu designabuntur, et magister novitiorum constitnetur, qui præ ceteris regularis observantiæ, atque virtutum specimen de se exhibuerit; cujus singularis cura erit, ea, quæ vitæ religiosæ perfectionem, regulæque observantiam spectant novitios docere, summa diligentia invigilando, ut omnia adimpleantur, et observentur ab eisdem, quæ in hac regula præscribuntur, præcipueque ea, ad quæ se votis obligaturi sunt, videlicet paupertatem, castitatem, et obedientiam addiscant, et in praxim deducant. Si per anni decursum magister adverterit quempiam novitiorum discolum, inquietum, præceptis inobedientem, ad pœnitentiæ opera pigrum, moribusque dissolutum, eumdem paterne reprehendat, atque pro gravitate delicti puniat intra novitiatum, nisi delictum sit communitati notum; nam tunc coram tota communitate pœnitentiam agat. Sit autem magister discretus, et charitativus in castigandis novitiis, non injungendo pro levibus graves pœnitentias, sed tales, quæ correctionem, non vero destructionem efficiant. Si vero novitius, neque pœnitentiis, neque salutaribus monitis ad meliorem frugem reducatur, magister referat guardiano, qui talem tamquam religioni inutilem charitative dimittet. Ter in hebdomada habebitur capitulum in novitiatu videlicet fer. ii. fer. iv. et fer. vi.; in quibus culpas coram magistro dicent, pro quibus facta exhortatione culpis adæquatas recipient pœnitentias. Hæc eadem pater guardianus cum cæteris in junioratu constitutis, et fratribus laicis, qui ad conservandum spiritum humilitatis, et mortificationis ad quinquennium sub eadem disciplina detinebuntur, exercitabit in capitulo ad hoc designato. Novitii quolibet die dominico, et in festis solemnioribus, ac aliis peculiaribus instituti, confessionem peragent, ac sacra synaxi reficientur, ac idem servabitur ab omnibus professis, usquequo ii, qui clerici sunt, fuerint sacerdotio initiati.

De votis dandis pro admissione ad professionem.

§. 8. Appropinquante tempore professionis alicujus novitii, magister certiorem faciet superiorem, quem coram communitate sincere informabit de omnibus qualitatibus novitii. Tunc superior implorato prius divino lumine cum communitate vota dabit pro admissione ad professionem, habitisque supra medietatem favorabilibus suffragiis, novitius coram communitate prostratus gratias aget, ac deinde confessionem peraget cum solita formula = Confiteor Deo omnipotenti ec. cui superior paratum tenebit habitum novum cum capucio, et cingulo. Facta deinde communione superior ad cornu epistolæ sedens coram tota communitate novitium ante altare prostratum admonebit brevi sermone de obligatione, quam contrahit per professionem, ejusque determinationem ad vota emittenda inquirat, qui manifestata sua resolutione surgens a terra genuflectet coram superiore exhibente regulam istam, cui novitius utramque manum imponet, superior autem super manus ejus tenebit dextram suam, prædicetque formulam votorum, quam professans clara voce repetet coram tota communitate. Vota emittet sequentia: paupertatis evangelicæ, castitatis, et obedientiæ; juramentum quoque defendendi pro viribus mysterium Immaculatæ conceptionis beatæ Virginis Mariæ.

De benedictione professantis

§. 9. Emissis votis pulsabuntur campanæ, et professus versus altare genuflexus suscipiet e manu superioris cru-

cifixum inter brachia; interim superior benedicet professantem, atque cingulum per triplicem orationem I. Ad Dominum nostrum Jesum Christum II. Ad beatam Virginem Mariam III. Ad omnes sanctos præmissis ℣℣. et ℟℟. Deinde professantem superior cingulo præcinget, communitate *Te Deum laudamus ec.* cantante, in cujus fine dicitur alia oratio pro gratiarum actione; qua finita cantabitur: *Benedicamus Domino ec.* ac tandem recipiet a professante superior crucifixum, cui neoprofessus osculabitur manus, cæteros vero fratres per ordinem amplexabitur. Professio signetur in libro ad hoc determinato cum subscriptione ipsius neoprofessi, superioris, atque duorum testimoniorum. E communitate nullus permutet nomen suum baptismale, neque cognomen.

Caput V.

De ætate recipiendorum

De ætate recipiendorum.

§. 10. Circa ætatem recipiendorum adolescentium superius cap. II. provisum fuit; quoad alios vero discernant superiores, ad quos susceptio pertinet; quatenus eos qui provectæ sunt ætatis nisi necessitas, et utilitas personæ aliud suadeat, non recipiant. Excipiuntur religiosi alterius ordinis, qui permissu suorum superiorum hoc institutum amplecti voluerint, et presbyteri sæculares, quos recipere liceat quacumque ætate, nisi ob nimiam ætatem essent inhabiles.

Prohibentur suscipi, aut ad professionem admitti infirmitate habituali, sive continuo laborantes.

Caput VI.

De numero religiosorum in quolibet conventu

De numero religiosorum in quolibet conventu.

§. 11. Unaquæque provincia habeat solummodo duodecim conventus, quibus plures addi nequeant, extructis undecim conventibus eligetur novus provincialis; ante fundationem undecimi conventus, qui extant a provinciali viciniore gubernentur. Cœnobium Salmaticense, si divina favente gratia fundabitur, eo quod in ea civitate nata sit hujus ordinis idea primarium obtineat locum, ejusque provincia a Jesu nuncupabitur, cujus effigies in omnium ecclesiarum majori ara jubetur collocari, similiter etiam super ecclesiarum januas, quæ debet esse sculpta ex lapide cum cruce in humeris media tantum effigie prominens: cæteræ provinciæ nominandæ sunt juxta mysteria vitæ passionis, ac mortis Domini nostri Jesu Christi.

Quibus in locis conventus fundari debeant.

§. 12. Debent autem fratres Pœnitentiæ in magnis, ac populatis civitatibus conventus fundare. Si vero hæc obtinere non potuerint, fundabunt in locis, in quibus jam spirituali proximorum utilitati deservire, quam etiam absque fidelium gravamine, et regulæ transgressione eleemosynis sustentari valeant. Numquam tamen sint duo conventus in eodem loco, sed ad minus distet unum ab altero decem milliaribus Italicis.

De distributione religiosorum in quolibet conventu.

§. 13. In singulis conventibus sint tantum tresdecim sacerdotes cum guardiano, nisi spiritualis proximorum utilitas plures exposcat, quibus addetur organista. Ubi vero sunt studia, sint insuper quatuor lectores, nempe philosophiæ unus, unus theologiæ scholasticæ, alter controversiarum, et quartus sacrorum canonum, ac studiosi dictarum facultatum, et præterea sit ibidem quintus theologiæ moralis professor, qui confessarios, et prædicatores ad omne opus bonum instruere debeat. Numerum ergo præscriptum excedant lectores, novitii, choristæ, studentes, qui semper tales reputabuntur, donec literis sufficienter eruditi ad sacerdotium promoveantur, atque alio transmigrare jubeantur, ubi quispiam e vita cesserit. Laici sint quatuor in omni conventu deputandi pro officiis domesticis, duo vero sint supra hunc numerum quæstuatores eleemosynarum. In domibus vero studiorum sint sex laici pro domesticis officiis, et pro mendicatione duo, nisi necessitas plures exigat. Caveat provincialis numerum religiosorum augere absque necessitate; quapropter completo præscripto numero, non exhibeat patentes pro receptione, nisi ipsi constet quempiam religiosum e vita cessisse, quod in patentibus literis exprimat. Ad studia literarum debent fratres juniores omni cum rigore applicari, quatenus habiles reddantur ad exercendum officium sacerdotis, ad quæ si quispiam ineptus fuerit cognitus in novitiatu ad professionem nullo modo admittatur.

Caput VII.

De forma conventuum

De forma conventuum.

§. 14. Fratres Pœnitentiæ humiliter postulabunt a fidelibus, ut sibi concedatur ab ipsis in eorum civitatibus,

et locis erigere conventus, qui debent esse strictæ paupertati correspondentes, absque fornicibus, cælaturis, et aliis ornamentis, sive picturis in muro sub pœna, quod si secus fieret, indigni certe essemus nominati filii pœnitentiæ, ac imitatores Jesu Christi. Superiores igitur, qui in hoc puncto deprehenderentur culpabiles a provinciali, seu generali cum suo definitorio superioratu priventur, ac inhabiles ad simile officium deinceps exercendum declarentur; errores vero ab iis contra hanc regulam commissi a successoribus pro posse corrigantur. Advertendum tamen hanc humilitatis pragmaticam servandam esse, dum conventus de novo eriguntur; nam si aliter extructi ordini nostro concederentur, tunc officit eos ad possibilem simplicitatem, et formam a regula præscriptam pro posse reducere. Duas tantum habeant habitationes, inferiorem, et superiorem. In domibus, quæ pro celebrandis capitulis assignandæ erunt, atque studiorum, fiant cellulæ quinquaginta, quibus si possibile fuerit adjungi permittitur camerula, sive museolum pro studio, in cæteris vero sufficiant quadraginta præter domos novitiatuum, in quibus a cæterorum fratrum habitatione separata fiat clausura ad evitandum consortium professorum, quam præter guardianum, magistrum, aut vicarium, nemo inferior absque expressa licentia guardiani, vel magistri ingrediatur. In unaquaque cella duæ tantum permittuntur sedes ex rudi ligno, mensula, pluteus, atque arca ad conservanda scripta. Fenestræ possibiliori modo fiant remotæ a visione sæcularium prospicientes ad claustrum, habeantque valvas ligneas. Valetudinarium, et cæteræ officinæ fiant juxta morem cœterorum religiosorum. Hortum habeant, quantum fuerit possibile, spatiosum pro cultivatione, et recreatione religiosorum.

De forma ecclesiæ, et sacra supellectili.

§. 15. Ecclesiam poterunt habere satis amplam cum duplici choro majori, et minori, ne sit tamen nimis pomposa, et sumptuosa, neque habeat turrim, picturas, cælaturas, et similia ornamenta, præterquam in altaribus, quæ etiam deaurari poterunt, si fideles ita fieri curaverint. Similiter paramenta, et sacra supellectilia licitum erit habere ex serico, auro, et argento, in conspectu enim adeo excelsi sacrificii omne pretiosum modicum est, et exiguum. Habebunt quoque campanas in spadana collocatas, quarum una sit bene sonora, quatenus a fidelibus audiri possit. Quid quid igitur his amplius est, quod paupertati repugnat, evitare, ac reiicere debent fratres Pœnitentiæ, quamvis benefactores aliter vellent fabricare, siquidem nihil magis diligere debent, quam paupertatem, et ea, quæ sunt humilia, et despecta coram mundo.

Caput VIII.

De lecto, et refectorio

De lecto, et refectorio.

§. 16. Unusquisque fratrum dormiat in cella sua, ubi habebit lectum de ligno rudi uno palmo a terra elevatum cum sacco, et cervicali ex tela crassa stramine impleto, ita duas lodices. Refectorium sit capax pro quadraginta personis, in conventibus tamen studiorum sit amplioris structuræ, in quo mensæ, et scamna sint ex rudi ligno, mappæ, mappulæ, atque manutergia ex tela linea, cum lavatorio ad servandam etiam in paupertate munditiem; disci, et scutellæ sint fictiles coloris albi, et cyathi ex vitro simplici.

Caput IX.

De paupertate

De paupertate colenda.

§. 17. Fratres Pœnitentiæ ab omni temporalium rerum sollicitudine sint liberi, paupertatis evangelicæ asseclæ, in divina confisi providentia vivere, quæ ipsis non sinet ad sustentationem necessaria deesse. Hinc erit ipsis illicitum sub gravi culpa tenere possessiones bonorum temporalium, proventus, negotiationes. Non habebunt horrea ad accumulandum frumentum, neque licebit tenere oves, boves, et quodcumque pecudum genus præter unum alterumve asinum, vel mulum pro mendicatione, si necessitas exigat. Superior determinabit duos fratres laicos, qui ea, quæ pro quotidiana fratrum sustentatione erunt necessaria mendicabunt. Non recipient pecuniam, quam sub gravi culpa prohibentur apud se tenere, vel gestare fratres Pœnitentiæ; sed siquis eam offerret, vel ad conventum mitteret recipiat eam quispiam notus sæcularis, et consignabit syndico.

De provisione superflua non facienda.

§. 18. Non faciant provisionem victualium in futurum, quærant autem de die in diem, quæ pro altero die communitati sufficiant. Verum cum hoc sit nimis difficile, ut victui necessaria omni loco, et tempore sine benefactorum gravamine, atque molestia reperiantur: hinc ad removendum omne

inconveniens, atque ad providendum fratrum necessitatibus, ne proprietarii, et partiales efficiantur sibimet occulte a sæcularibus quidpiam ob defectum necessarii cibi, vel potus requirendo, poterunt in locis, quibus hæc vel illa species quotidiana mendicatione reperiri nequit, facere rei illius tempore collectionis mendicando majorem provisionem, quanta sufficere possit communitati pro toto tempore, quo illam aliter non posse obtinere noverit superior. Ubi vero quotidiana mendicatione victui necessaria reperiri possunt, fiat tempore collectionis minor provisio, videlicet vini, olei, leguminum ec. Superioris obligatio erit fratribus vestitu, et aliis necessariis rebus subvenire; quapropter, si ea, quibus communitas indigebit, mendicatione haberi non poterunt, curet per syndicum emi pecunia eleemosynaria, sive missarum, quæ si deficeret, illam a benefactoribus mendicabunt, non majorem quantitatem, quam indigeant, exponendo necessitatem rei, quæ provideri debet. Potest autem contingere, quod benefactores ob defectum pecuniæ aliam eleemosynam impertiri vellent, nempe frumentum, et similia, quæ tali occasione acceptari, atque in pretium emendæ, sive procurandæ rei necessariæ pro conventu converti a syndico poterit.

Nunquam cum benefactoribus de danda eleemosyna pactum ineant, nec stabiliant certam quantitatem rei, sed dum necessitatem habuerint, quid quid libera voluntate benefactoris fuerit oblatum, illud recipient.

Habeant syndicum, si fuerit possibile presbyterum sæcularem, pium, ac virtuosæ vitæ, qui missarum eleemosynas, aliamque oblatam teneat pecuniam expendendam pro ecclesiæ, et conventus necessitatibus.

De pecunia non retinenda.

§. 19. Nulli fratrum Pœnitentiæ liceat habere vel apud se, vel apud alios pecuniam pro propria dispositione sub competenti culpa, et pœna proprietariis infligenda; neque sub gravi pœna liceat quidpiam procurare, vel acceptare a quoquam extero, sine scitu, et expressa superioris licentia, cujus conscientia oneratur ad invigilandum, ne fratres proprietatis transgressores efficiantur. Si quidpiam alicui fratrum cum vel sine licentia superioris oblatum fuerit, illud superiori fideliter præsentetur, qui de illa disponet quemadmodum viderit fratrem illum necessitatem habere: quidquid remanserit communitati cedet. Si quid comestibile fuerit, illud in refectorio communitati distribuatur. Præcipitur denique, ut nullus fratrum proprietatem alicujus rei habeat, sed tantum usum ex superioris licentia, cui obedire, atque in omnibus subjici debet, tamquam rationem redditurо pro animabus eorum.

§. 20. Fiat valetudinarium in omnibus conventibus pro infirmis, culcitris, syndonibus, et indusiis provisum, cui adjungatur apotheca pro præparandis, sive conservandis medicamentis idonea. De valetudinariis, et cura infirmorum.

Charitas, et vigilantia erga infirmos recomendatur, unde curabit superior per syndicum emi omnia, quæ eisdem necessaria fuerint, ne cum molestia deberent expectare ea, quæ per mendicationem acquiruntur.

Caput X.

De syndico

§. 21. Syndicus per vota communitatis eligatur, sive presbyter, sive dominus sæcularis testimonium habens bonæ vitæ, atque honorabilis stirpis suæ, gaudeatque omnibus fratrum privilegiis, cui concedet superior gestare parvum cingulum Pœnitentiæ subtus propria veste, sive hoc sit ex lana, sive serico juxta ipsius beneplacitum, pro quo in die obitus singuli illius conventus patres celebrabunt missam, et officium dicent, ipsumque sepelient, si in vita sic voluerit, cum habitu. De syndico.

§. 22. Omnium missarum eleemosynæ sint apud syndicum depositæ, sacerdotes autem tenebuntur semper applicare missam ad intentionem superioris, conceditur que ipsis una missa libera in hebdomada, cujus eleemosyna sit apud syndicum deposita pro aliqua illius sacerdotis necessitate cum superioris licentia expendenda. De eleemosynis missarum.

§. 23. Syndicus tempore electionis moneatur, ne quidpiam subministret fratribus sine licentia expressa superioris, quodque fideliter describat introitum eleemosynarum in suis genere, et specie, prout eidem consignabuntur a benefactoribus. Pecuniam non acceptet neque sponte oblatam ultra summam, quæ tempori, loco, necessitati, et circumstantiis sufficiens a superiore, et discretis prudenter judicabitur. Eleemosynas autem pro missis celebrandis syndico acceptare prohibeatur ultra eum numerum, cui intra tempus congruum in propria ecclesia commode satisfieri possit sub pœnis a constitutionibus apostolicis in hac materia præscriptis. Pa- Declarationes circa officium syndaci.

ter guardianus non exigat rationes eleemosynarum a syndico absque discretorum præsentia; id tamen fiat bis, vel saltem semel in anno.

CAPUT XI.

De cibo

De cibo. §. 24. Cum fratres Pœnitentiæ ex solis debeant vivere eleemosynis, rogantur, ne ciborum exquirant delectum, atque condimenta, quæ pernicioso gulæ oblectamento non vitæ sustentandæ sint accommodata; verum tamquam Christi pauperes pauperibus, et vilibus quæcumque appositæ fuerint, sint contenti escis.

Non erit ipsis umquam licitum in cella, vel prandere, vel cœnare, aut jejuniorum tempore colationem serotinam sumere, sed omnes hora consueta, et ad campanulæ signum in refectorio conveniant, nisi urgeat ægritudinis ratio a superiore approbanda. Chocolatæ usus non prohibetur quidem, absit tamen, ut id solius voluptatis gratia fiat; meminerint enim se esse ex voto pauperes, et pœnitentiæ sectatores.

Singuli fratres tenebuntur ministare fratribus ad mensam alternando hebdomadas; superiores vero majores, vel in eorum absentia guardiani ministrabunt. Fer. vi. ubi superiores majores reperiuntur, scilicet generalis, vel provincialis, vel custos, aut quispiam ex definitoribus, lavabunt discos communitatis alternando hebdomadas cum guardiano. Cibi semper ab inferioribus incipient apponi. Lector mensæ constituatur, quicumque superiori fuerit visus.

De jejunio

De jejunio. §. 25. Cibis quadragesimalibus utantur fratres Pœnitentiæ non tantum diebus ab Ecclesia præscriptis, verum etiam feriis sextis totius anni, festo Nativitatis Domini nostri Jesu Christi excepto, quoties dicta die illud celebrare contigerit. In vigiliis quoque antecedentibus festa Conceptionis, Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, Dolorum, et Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis; nec non ss. Michaelis, Dominici, Francisci, et Claræ, ac in solemnitatibus sanctæ Crucis idem servabunt. Quadragesimæ jejunium a fer. ii. quinquagesimæ ad diem paschatis; adventus vero usque ad Nativitatem Domini exclusive continuabunt servata qualitate, et quantitate in jejunio de præcepto ab Ecclesia præscripta, diebus Dominicis exceptis, in quibus quoad quantitatem, non vero qualitatem dispensatur. In pane vero, et aqua jejunabunt fer. vi. in paresceve, nisi iter vel alia gravis causa excuset.

De disciplina

§. 26. Se flagellabunt disciplina ex funiculis facta (si quidem sanguinea prohibetur:) singulis feriis sextis toto anno. Si occurrat eodem die festum de præcepto vel I. aut II. classis tunc dispensatur. Tempore disciplinæ recitabit superior alternatim cum communitate stationem majorem cum psalmo *Miserere*: et oratione *Respice quæsumus* ec. Deinde dicet antiph., et orationem ex secundis vesperis festi Dolorum beatæ Mariæ virginis. De disciplina.

De officio divino

§. 27. Omnes fratres a die professionis suæ officium Romanum recitare tenentur juxta ritum, et ordinem in qualibet diœcesi, in qua situs est conventus, præscriptum, qui in s. cathedralibus hodie laudabiliter observatur. Laici orabunt *Pater noster ec., et Gloria Patri ec.* ad matutinum triginta tria; ad vesperas autem quindecim; ad laudes vero duodecim, et ad alias horas, et completorium novem. Quatenus vero divina officia majori cum affectu, et devotione celebrentur, habeant in quolibet conventu, si commode fieri poterit, organum, et organistam, qui sit supra numerum constitutum. Si quidem omnes in duplicibus I. et II. classis conventuales missæ debent decantari; cæteris vero diebus missa conventualis nunquam omittatur, sufficit tamen, ut sit lecta. Mane hora quinta recitabitur prima, qua peracta obligantur omnes media hora facere orationem mentalem. Hora decima recitabunt tertiam, sextam, et nonam, exceptis diebus sacrarum functionum, quibus anticipabuntur. In duplicibus I. classis tertia cantabitur immediate ante missam conventualem, semperque anticipabitur dum conventualis missa cantanda est, qua finita cæteræ horæ recitabuntur. Finitis horis facient uno quadrante examen conscientiæ. Vesperæ dicendæ sunt hora secunda post meridiem, in omnibus vero duplicibus cantabuntur, quibus immediate completorium adjungetur, semper recitandum. Matutinum dicetur De divino officio.

hora undecima noctis, quod cantabitur cum laudibus in festo Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Tenebrarum, (hora congrua post completorium) Resurrectionis, (hora tertia post mediam noctem) corporis Christi, sancti Joannis Baptistæ, Assumptionis, et Conceptionis beatæ Mariæ virginis.

Commendatur ergo, ut divina officia cum debita attentione, devotione, pausa, modesta corporis compositione, cantu gravi, voce concordi persolvantur.

De orationibus faciendis in refectorio

§. 28. Hora undecima dato signo campanulæ vocabuntur ad prandium, et extra refectorium congregati dicent Psalm. *De profundis ec.* cum oratione *Fidelium Deus ec.* deinde ingrediuntur refectorium, ubi facta benedictione superior dabit campanulæ signum lectori, tam pro incipiendo, quam finiendo.

In refectorio observabitur perpetuum silentium continuando lectionem a principio usque ad finem. Hæc regula omni trimestri debebit legi in refectorio. Legi quoque debent præter s. Scripturam, vitam sanctorum ec. in refectorio, seu in capitulo semel, aut bis in anno constitutiones apostolicæ de celebratione missarum, aliæque regularibus præscriptæ. Hora quinta post meridiem congregabuntur omnes ad signum campanæ in choro, et facient orationem mentalem media hora. Guardianus invigilet, ut omnes orationi mentali intersint, nisi urgens aliqua necessitas quempiam excuset, qui tamen alia hora sibi opportune, tam matutinam, quam vespertinam meditationem facere tenebitur diebus sabbathi, dominicis, et festivis, nec non vigiliis beatæ Mariæ Virginis, et ejusdem festis omnes fratres in communitate recitabunt rosarium septem decadum beatæ Mariæ virginis ante, vel post meditationem horæ quintæ juxta temporis opportunitatem adjungendo litanias cum oratione ex festo Dolorum beatæ Mariæ virginis. Diebus vero sabbati dicetur *Salve Regina ec.* vel alia antiphona de tempore; litaniæ, et antiphona supradictis diebus sint cantatæ: cæteris vero diebus omnes fratres obligantur ad recitandum supradictum rosarium in privato juxta cujusvis opportunitatem. Hora septima vesperi convocabuntur pro cœna, in qua omnia, ut supra de prandio observanda. Hora octava pulsabitur campana pro statione majori, quam in communitate recitabunt extensis in crucem brachiis cum antiph. *O sacrum convivium ec.* ℣. et orat. de ss. Sacramento; eaque finita prostrati dicent *Confiteor ec.* quos superior absolvet: (hoc tempore siquid in communi, vel particulari est reprehendendum superior in charitate, et patientia exhortabitur,) tandem superior quoque dicet *Confiteor* ec. quem vicarius absolvet, quo tempore sonabitur campana, ad finem vero quinque sonoris ictibus a pulsu cessandum. Potest autem accidere, ut prædictum horarium orationis, et exercitiorum communitatis propter studia, aut alias publicæ utilitatis occupationes transferri in aliud opportunius tempus conveniret. Idcirco disponitur, ut in capitulo generali (si sic melius in Domino visum fuerit pro communi religiosorum utilitate;) horæ exercitiorum communitatis stabiliantur juxta circumstantias temporum, locorum, et occupationum, dummodo præscripta exercitia non omittantur.

Caput XII.

De studio

De studio

§. 29. Cum optimarum literarum scientiæ capacem reddant hominem ad percipienda quodammodo divina mysteria, nec non ad communicandum etiam aliorum ingeniis, quod inde perceptum est; ea propter præcipitur, ut fratres pœnitentiæ omni cum rigore ad frequentanda studia applicentur, exceptis fratribus laicis.

De varietate doctrinæ spernenda.

§. 30. Strictissime inhibetur, ne fratres ob varietates doctrinarum partiales efficiantur, aut eos, qui minus sciverint superbe despiciant; sed eligant semper solidiora, ac magis secura, sequentes, rejectis cavillationibus, eam, quæ secundum pietatem est, sanam doctrinam, devitantes prophanas novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ.

De recusatione cathedrarum.

§. 31. Prohibentur fratres Pœnitentiæ in publicis universitatibus graduari, qui tamen scientia, morum probitate, ac pietate alios per examen antecellere videbuntur, pro lectoribus, seu professoribus ad alios religiosos instruendos a superioribus ordinis deputentur. Lectoribus numquam liceat cathedras in publicis universitatibus, nec sponte oblatas acceptare, et multo minus procurare.

De voce lectoribus danda.

§. 32. Lectores post provinciales, et ex provinciales dignitate cæteros antecellant, atque in capitulis, tam localibus, quam provincialibus, ac generalibus obtineant vocem.

In lectores eligendi primo expletis studiis rigido probentur examine

a professoribus gravioribus provinciæ ad hoc specialiter in capitulo provinciali deputatis. Qui habiles ab examinatoribus reperti fuerint seorsim, et secreta informatione a se subscripta provinciali, ejusque definitorio deferantur, et ab eo patri generali, qui eisdem, si nihil obstabit, patentes literas, quibus ad lecturam exercendam declarentur idonei, expediet, quam tamen actu exercere non poterunt, nisi a provinciali specialiter deputentur pro hac, vel illa scientia edocenda in studiorum conventu, seu provinciæ. Monentur autem fratres per viscera Jesu Christi, ut sint fraternæ charitatis vinculo uniti, unanimes, impartiales, et simplices pœnitentiæ filii, ac in eligendis lectoribus non dominetur exitialis nationum, amicitiæ, consanguinitatis ec. affectus; scientes grave esse peccatum doctrina insufficientes in lectores deputare. Eligantur tantum illi, qui virtute, charitate, pietate, et scientia, sanaque doctrina aliis præeminent. Scientia siquidem sola inflat, charitas autem ædificat; admonentur quoque electi in lectores ne a mundi vanitatibus egressi, dignitates, honores, et plausum ambientes in laqueum incidant diaboli, ruantque in interitum æternum, quare rogamini fratres, qui lectores eligitis, ut recordemini grave esse peccatum insufficientes in lectores deputare, et vos jam electi, ne quis vestrum glorietur nisi in solo Deo, per cujus misericordiam factus est particeps sortis sanctorum in lumine ad tenenda firmiter vestigia Jesu Christi, ejusdemque matris virtutes sectandas, ac perinde dici meruerit filius sanctæ pœnitentiæ.

De incapacibus dignitatum.

§. 33. Qui tribus testimoniis fuerit comprobatus modo aliquo illicito dignitatem quampiam consequtum fuisse, ipso facto deponatur, atque tam ille, quam cooperatores sceleris sint perpetuo incapaces obtinendi quamcunque dignitatem.

De collegio studiorum.

§. 34. Constituitur in singulis provinciis unum collegium studiorum cum suo directore, magistris, et lectoribus, in quo juventam erudiant in omnibus necessariis scientiis.

De concionatoribus.

§. 35. Concionatores rigido probentur examine utrum idonei sint; et tunc munus suum exacte, et irreprehensibiliter obeant, præcipue in quadragesima, adventu, et singulis per annum festis de præcepto.

De domibus missionum.

§. 36. Constituantur etiam in singulis provinciis domus missionum, ex qua apprime doctrina, et sanctitate prodibunt instructi ad munus hoc apostolicum peragendum post debitas licentias obtentas.

Caput XIII.

De abstractione a sæcularibus

De abstractione a sæcularibus.

§. 37. Fores conventuum a salutatione angelica vespertina usque ad horam septimam sequentis diei debent claudi; ecclesiarum vero januæ hora quinta matutini aperiri, et vesperi ad salutationem angelicam obserari. Arceatur concursus sæcularium ab ingressu intra clausuram nostrorum conventuum juxta modum nunc explicandum. Clausuram conventuum nostrorum triplicem esse declaramus: una ab ipso jure canonico sub excommunicationis pœna pro mulieribus imposita, hæcque ab interiori conventus janua determinatur, ultra quam sub dicta gravissima pœna mulieres progredi nullimode possunt. Alia vero, sicut et tertia nobis ipsis pro faciliori servando ordine, ac observantia ultronee imposita; secunda respicit viros sæculares laicos, quos admittere intra interiorem januam licet quidem, et ex rationabili causa etiam ad cellas, et hortum, tantum prohibito aditu ad refectorium, culinam, aliasque officinas: insuper pro commodiori sæcularium ingressu erunt intra interiorem conventus januam aliquot cubicula ipsis ad colloquendum cum religiosis destinata; ubi etiam exerceri possit cum ipsis, et præcipue cum benefactoribus conventus, vel ordinis, aliqua hospitalitas, dormire tamen ibidem nemini concedatur. Ad tertiam tandem clausuram liber erit aditus medicis, chirurgis, famulis, portionistis, atque artificibus, bajulis, ac hortulanis conventui addictis, nec non syndico, conventusque patrono cum uno servo, atque omnibus ecclesiasticis, et religiosis cujuscumque instituti, iisque licitum erit nedum intrare, sed etiam comedere in refectorio, versarique cum religiosis in eorum cellis, salvo tamen semper silentio, et absque regularis observantiæ impedimento. Prohibetur strictissime fratribus nostris sub pœna a superioribus infligenda, nequis eorum absque speciali licentia domum aliquam sæcularem ingredi audeat. Superior tamen cum socio, vel ex ipsius commissione, aut licentia alter ob justam causam poterit ingredi; velut etiam quæstuatores, quibus liceat intrare domum usque ad interiorem portam domus pro postulanda eleemosyna. Prohibetur nihi-

minus ibidem comessationibus interesse, vel quidpiam cibi, et potus sumere, nisi conventus esset longe dissitus, et eo reverti ob aliquam causam impediretur.

De consolatione fidelibus danda.

§. 38. Pro consolatione tamen fidelium ad qualemcumque domum vocati fuerint licite intrabunt pro excipienda confessione ægroti, veluti etiam pro assistentia moribundorum, ubi non ultra detineri debebunt, quam necessitas exigat eorum præsentiam; quare quam primum ægrotus mortuus fuerit, ex domo illa discedendum est, in qua nunquam liceat quidquam sumere; sed fame, vel siti urgente, et conventus longe distet, adibunt vicinam domum, ad januam postulari quidpiam ob amorem Dei, quo reficiantur. Si infirmus se remissius habuerit, redibunt ad conventum, in quorum loco alii duo ægrotum adibunt.

De non ferendo testimonio in testamentis.

§. 39. Fratres Pœnitentiæ numquam testamentis assistant, aut testamentarii efficiantur, neque in alios præter conscientiæ casus se intromittant. Similiter siquis in testamento pro conventu relinqueret aliquam quantitatem eleemosynæ, nullatenus recipiatur, nullumque sit ex parte nostra testamentum; verum siquid non ex testamento, sed tamquam mera eleemosyna exhiberetur, poterit acceptari a syndico. Si quis sæcularium in habitu pœnitentiæ vellet sepeliri, concedetur ei nullo designato pretio, sed sponte oblatum syndicus recipiet.

Caput XIV.

De itinerando

De itinerando.

§. 40. In itinerando curabunt fratres nisi aliter valetudo, aut necessitas a superiore approbanda exegerit, pedites ire, non vehi curru, neque equitare; hospitium requirent apud religiosos si reperiantur, vel parochum, aut benefactorem, a quibus non recepti, ubicumque hospitio admittentur, ingredi liceat. Conentur esse abstricti a comessationibus, et conversationibus sæcularium, quantum fuerit possibile exhibentes se modestos, atque exemplares in itinerando, vel tractando cum sæcularibus.

De mora facienda in missionibus.

§. 41. In missionibus faciendis, quæ numquam in eodem loco ultra quindecim dies sunt protrahendæ, præcipitur, ne cohabitent cum sæcularibus, sed in conventu religiosorum, quod si non extet, postulabunt sibi concedi aliquem locum abstractum ab omni sæcularium: consortio victum sibi ostiatim mendicabunt, nisi sponte offeratur a benefactoribus. Summopere vobis fratres recomendo post sanctam paupertatem salutarem a sæcularibus abstractionem; unde non spernendæ culpæ erit reus, qui hoc punctum regulæ relaxaverit absque ulla justa causa secularibus se immiscendo, eorumque familiaritati adhærendo.

Caput XV.

De capitulis generalibus, et provincialibus

§. 42. In omni provincia constituatur domus, in qua capitula provincialia celebrentur omni triennio, inchoando die 4 septembris, videlicet in festo sanctæ Rosæ Viterbiensis, ad quæ congregabuntur facta a provinciali indictione omnes vocales illius provinciæ, nempe, provincialis, custos, definitores, guardiani omnium conventuum, omnes lectores emeriti, sive qui cursum lecturæ terminaverunt, aut actualiter eidem non incumbunt, ex-provinciales, et secretarius capituli, qui omnes vocem in capitulo habebunt.

De capitulis provincialibus

§. 43. Capitula generalia celebrentur omni sexennio secunda dominica mensis maii in civitate, et conventu a generale, et ejus definitorio cum permissu Sedis apostolicæ determinando; cui, si fuerit possibile, præsidere postulabunt a sua Sanctitate eminentissimum cardinalem protectorem ordinis, quem ab apostolica Sede, nunc et pro tempore humiliter postulare, et obtinere curabit generale definitorium, vel alium ex eminentissimis cardinalibus; in cujus defectu, vel absentia præsidebit ipsemet generalis actualis. Ad capitulum generale convenient omnes hic recensendi, videlicet, generalis, quatuor custodes, et totidem definitores generales, procurator generalis, commissarius generalis, socius, et secretarius generalis, omnes provinciales cum custode provinciæ, ex provinciales, lectores emeriti, duo chronologistæ ordinis, qui omnes in capitulo generali habebunt vocem.

De capitulis generalibus.

§. 44. Generalis numquam, expleto sexennio sui officii, est confirmandus ante interpolatos tres ad minus annos, nisi Sedes apostolica aliud determinaret. Similiter provinciales expleto triennio nequeant, nisi post alios tres annos, ad illam dignitatem eligi. Inter cæteras generalis, et provincialium qualitates ea quidem prima est, ut vitæ sanctitate, atque vir-

De officio generalis.

tutum decore alios suo exemplo ad sectandas sedulo virtutes alliciant; charitate namque, humilitate, patientia, mansuetudine, modestia, atque affabilitate dotati ministros se non dominos reputent. In generalem eligendus erit, qui per aliquot annos provincialis, vel ad minus lectoris munere laudabiliter, et irreprehensibiliter gesserit. Provincialis vero, lectoris, sive definitoris, aut custodis munere laudabiliter gesto, vel ad minus per plures annos guardiani perfunctus ministerio eligatur. Tam generalis, quam provinciales nequeant eligi ante completum quadragesimum ætatis annum; cæteri vero ad inferiora ministeria eligendi sint ad minus triginta trium annorum completorum. Omnium denique ad cætera quoque munia, et ministeria eligendorum eæ sint qualitates, ut vitæ integritate, scientia, atque virtutum splendore decorati muneris sui partes sane, et irreprehensibiliter exequi valeant.

De præside capitulorum.

§. 45. Præses capitulorum provincialium erit generalis ubi ipse adesse potuerit, in cæteris vero deputet unum per patentes literas capitulo exhibendas, qui vices suas peragat.

De forma servanda in electione superioris.

§. 46. Pridie igitur ante assignatum pro capitulo diem hora competenti dato signo campanæ omnes ad ecclesiam convenient, ubi fervide divinum implorabunt lumen ad eligendum eum, qui divina dispositione sit præordinatus superior; postea accedant omnes vocales ad deputatum capituli locum, ubi capituli præses singulos vocales nominetenus per capituli secretarium accersitos in medium procedere jubeat, qui suæ vocationis literas publice legendas proferant, quæ si authenticæ sint admittantur, si secus, repellantur. Dispositis igitur omnibus juxta ordinem suæ dignitatis publicetur decretum ex mandato præsidis de non recedendo a sessionibus antequam finiantur, et gratiarum actiones peragantur absque expressa præsidis licentia. Post hæc autem præses omnes vocales absolvat ab omnibus censuris, et dispenset super irregularitatibus ad hujus tantum electionis effectum, sermonemque faciat, quo eos exhortetur ad pacem, et concordiam habendam, et absque passione eligendum eum in superiorem, qui secundum Deum ipsis visus fuerit dignior et religioni utilior.

De electione generalis, et provincialis.

§. 47. Die assignata pro electione generalis vel provincialis mane hora competenti convenient omnes vocales, totaque communitas illius conventus ad ecclesiam, ubi cantabitur missa de Spiritu Sancto a præside, in qua omnes, qui non celebrant s. communionem de manu præsidis recipient; qua finita processionaliter per ordinem dignitatis accedent ad locum capituli cantando *Veni Creator Spiritus*, ibique posita supra mensulam immagine Jesu Nazareni, duobus candelabris, ac totidem urceis, clausis per secretarium capituli foribus, præses ad congregatos sermonem faciet, prout magis expedire judicaverit. Postmodum distributo singulis frustulo chartæ per ordinem accedent ad mensulam atramento, et pennis præparatam, in qua unus post alterum scribent nomen, cognomen, et patriam eligendi in superiorem, quas chartas complicatas in præsentia præsidis, custodum, et trium scrutatorum subsequenter urnæ ad hoc dispositæ imponent, easque, finita votatione, scrutatores bene permixtas singillatim extractas clara voce legent, quorum nomina secretarius scripto notabit; legentur quoque a definitoribus ad hoc destinatis tam chartulæ votantium, quam adnotatio secretarii. Postmodum facta discussione votorum, qui ex duabus partibus majorem partem favorabilium habuerit, ille sit electus, quem secretarius clara voce publicabit generalem, vel provincialem.

De possessione capienda a novo superiore.

§. 48. His peractis statim comburentur chartæ, seu schedulæ, et postea pulsentur campanæ, et intonetur *Te Deum laudamus* novoque superiori regulæ, atque sigilla ordinis consignentur a suo antecessore; et tunc præcedente cruce cum duobus acolytis ad ecclesiam omnes processionaliter pergant, ubi noviter electus superior genuflexus coram altari, positis super librum regulæ ambabus manibus, faciet professionem fidei, atque juramentum de fidelitate, et obedientia Sedi apostolicæ semper præstanda, nec non de tuendo, et promovendo progressu ordinis. Quibus finitis præses orationem pro gratiarum actione dicet; deinde sedenti novo superiori ad cornu epistolæ omnes fratres per ordinem accedentes obedientiam præstabunt per osculum manus, quos ad regularis vitæ cultum, populorum ædificationem, atque exactam regulæ, et constitutionum observantiam efficacibus verbis, et charitatis ardore cohortabitur, æternam benedictionem iis impertiendo, qui sancte, et laudabiliter vixerint, fideliterque in sua vocatione perseveraverint. Hic mo-

dus, et forma capitulorum observetur tam in generalibus, quam in provincialibus capitulis.

Caput XVI.

De continuatione capituli.

De continuatione capituli.

§. 49. In capitulis generalibus peracta electione generalis, sequentibus diebus fiet electio procuratoris generalis, et sequenter aliorum ad generalia ministeria eligendorum, nempe quatuor custodum, ac totidem definitorum generalium, atque chronologistarum ordinis. Duo assistentes generalis, idest socius, et secretarius a generali, et definitoribus eligantur.

De præcipuis actibus capituli provincialis

§. 50. In capitulis provincialibus eodem die simul suffragia dabunt pro electione provincialis, et custodis provinciæ; sequenti vero die eligent quatuor definitores, ac demum per ordinem guardianos. Pro eligendis guardianis facta diligenti perquisitione inter capitulares de insignioribus fratribus, qui necessariis sint conditionibus præditi, præses proponet duos pro quovis conventu, pro quibus suffragabuntur, et qui eorum majorem partem votorum habuerit, quæ semper sit ultra medietatem suffragantium, ille sit electus. Omnes, et singuli superiores, ad quos regimen ordinis spectat, in capitulo antequam muneri suo cedant, et alii eligantur, petita humillime venia de suis negligentiis strictæ rationi coram capituli præside et definitoribus succumbant, exacte, et fideliter informando capitulum de iis, quæ ipsorum curæ, et directioni commissa sunt. Siquem negligentem fuisse in promovenda regulari disciplina, atque habenda sollicita cura de suis subditis, vel contra regulam, et constitutiones graviter deliquisse per testimonia comprobaverint, salutari pœnitentia corrigatur.

De duratione capituli.

§. 51. Capitula numquam ultra octo, vel decem dies prolongentur, eorum acta diligenter a secretario capituli notentur. Controversiæ, vel causæ, quæ capituli provincialis spectant jurisdictionem, in eo decidantur, alias generali, sive ejus definitorio deferantur decidendæ. In capitulis tam generalibus, quam provincialibus corrigantur omnes abusus, qui contra regularem observantiam per incuriam superiorum irrepsissent, sive communes totius ordinis, sive particulares alicujus provinciæ, vel conventus, aut personarum; constituanturque decreta, quæ cultum et decorem regularis disciplinæ promoveant. Omnes et singuli tam generalis, quam provinciales, custodes, definitores, procurator generalis, guardiani, et cæteri ad quodcumque regimen, et dignitatem electi in religione; lectores quoque totius ordinis facient professionem fidei, et juramentum de obedientia, et fidelitate summo pontifici, et suis legittimis superioribus præstanda.

Caput XVII.

De sigillis, atque auctoritate superiorum.

§. 52. Sigillum majus generale erit effigies sigillo insculpta Jesu Nazareni est nostrum refugium. Annus quoque quo hic ordo cæpit, in eo exprimetur. Sigillum vero minus erit s. Rosa Viterbiensis. Hæc sigilla semper penes generalem detinebuntur: sigillum cujuscumque provinciæ erit mysterium, a quo intitulatur provincia cum inscriptione ejusdem provinciæ. Sigillum guardianorum, sive commune erit crux quadrata, in cujus angulis opponantur hae literæ: J. N. N. R. quæ sificant Jesus Nazarenus nostrum refugium. De sigillis.

§. 53. Generalis habebit regimen, et inspectionem totius ordinis, cui obedient, et subiicientur omnes religiosi. Provinciales præerunt suis provinciis, et guardiani suis conventibus. Quod concernit auctoritatem generalis, provincialium, custodum, atque definitorum, quantum se cujusvis extendat jurisdictio, quasve causas judicare, et resolvere valeant, in primo capitulo generali determinabitur per constitutiones, et decreta juxta normam aliorum regularium ordinum facienda, et ante eorumdem publicationem a Sede apostolica examinanda, et approbanda: idemque servabitur postquam a præfato generali capitulo declarata fuerint delicta cognitioni superiorum hujus instituti reservanda. Socius, atque secretarius generalis, quemadmodum habent vocem in capitulis, tam generalibus, quam provincialibus, in quibus reperiuntur, ita etiam in causis majoris momenti definiendis generalis utetur eorum consilio. De auctoritate superiorum.

§. 54. Procurator generalis per sexennium sui officii residebit Romæ acturus causam ordinis totius coram summo pontifice, et sacris congregationibus cardinalium, unde expediet omnia decreta, et sanctiones ad nostrum ordinem, sive morum directionem spe- De duratione officiorum.

ctantes, ad generalem, omnesque provincias; et si durante munere procuratorem mori contingeret, vel remissus in suo munere, aut ad illud exercendum inhabilis probaretur, generalis consilio definitorum, atque duorum assistentium alium dicto muneri præficiat.

De subrogando generali qui moriatur perdurante ministerio.

§. 55. Si generalem tempore sui ministerii mori contingeret vicarius generalis eligatur a custodibus, et definitoribus generalibus, qui toto ordini regendo præsit pro tempore, quod superest ad complementum sexennii. Mortuo vero provinciali, generalis consilio definitorum, et assistentium substituat huic muneri idoneum, nomine vicarii provincialis, qui pro reliquo tempore incœpti triennii provinciam gubernet. Ad ministeria inferiora provinciæ, in casu obitus alicujus, a provinciali, et ejus definitorio eligatur, quem cognoverint magis idoneum. Defuncto aliquo conventus guardiano vicarius domus regimen assumet, quousque alter guardianus in capitulo eligatur. Guardianus absque gravissimo motivo nequeat in officio confirmari ad aliud triennium, nisi integro anno ab hoc munere vacaverit. Constituantur a provinciale in singulis conventibus quatuor discreti, quorum consilio utetur guardianus in commissæ sibi familiæ regimine.

Caput XVIII.

De visitatione

De visitatione.

§. 56. Generalis per se, vel per alios teneatur intra sexennium omnes provincias visitare, congregando omnes superiores illius provinciæ, et eos, qui in capitulis vocem habent, quibus plenariam informationem capiat de statu illius provinciæ de superiorum regimine, de regulari observantia, de domibus studiorum, et novitiatuum. Causas ad se delatas audiet, easque absque personarum acceptione, a se, et suis assistentibus examinatas decidet, nisi essent tales; de quibus consilium generalis definitorii requiretur; scilicet provincialium depositio; incorrigibilium expulsio; longa, vel perpetua carceratio etc. de quibus processus juridici formentur a generali definitorio matura discussione examinandi, atque decidendi. Cætera errata, defectus, atque negligentias superiorum, nec non subditorum discreto zelo, et paterna charitate corrigat, et emendet, decreta salutaria promulgando ad communem utilitatem, spiritualemque religiosorum profectum augendum necessaria.

De visitatoribus.

§. 57. Visitatores generales eligantur illi, qui jam provincialis munus gesserunt, visitaturi provincias sibi assignatas cum uno secretario, et socio. De omnibus, quæ statum provinciarum attinent, diligenter generalem informent, causasque ad se delatas eidem deferant.

De statu conventuum peragendo.

§. 58. Provincialis intra triennium sui officii teneatur suam provinciam visitare cum secretario, et uno socio. Diligenter statum omnium conventuum, et religiosorum inquirat, (de quibus ab eo ratio reddenda est in capitulo, tam generali, quam provinciali) errata corrigat, collapsa instauret, atque ad exactam regularis vitæ observantiam fratres exhortetur, statuendo, et decernendo ea, quæ bono regimini, regularique disciplinæ conservandæ, et propagandæ viderit expedire. Peracta visitatione provincialis, post tres menses custos visitabit provinciam examinando, et investigando utrum omnia a provinciali ordinata, statuta, et decreta sint in exacta observatione. Nullas causas assumat judicandas proprio arbitrio, sed eas provinciali deferat; de omnibusque in visitatione recognitis, et examinatis provincialem informet.

De commoditatibus non adhibendis in visitatione.

§. 59. Generalis, provinciales, et cæteri visitatores in visitatione semper pedestres iter faciant, nisi aliter valetudo, aut necessitas exegerit juxta disposita in superiori cap. XIV. Non sint partiales in victu, et vestitu, neque pluribus commoditatibus utantur, quam cæteri fratres.

De orationibus recitandis in visitatione.

§. 60. Adveniens generalis, aut provincialis ad aliquem conventum pro visitatione ingrediatur per ecclesiam, ubi convocata communitate cantabitur *Te Deum laudamus ec.* et visitator dicta oratione *Respice quæsumus Domine ec.* omnibus genuflexis benedictionem impertietur, indeque ibit ad visitandos fratres infirmos.

Idem ut supra

§. 61. In primo capitulo generali salva recitatione, seu cantatione officii divini, et oratione mentali, quæ cæteris precibus præferri debent, disponantur officia recitanda defunctorum, beatæ Mariæ virginis, psalmi Graduales, et Pœnitentiales cum litaniis, et precibus juxta rubricas, tam in choro, quam extra, prout expedire videbitur, advertendo tamen, ne nimiis orationibus vocalibus graventur religiosi. In qualibet provincia deputetur unus idoneus, qui directoria componat ad ri-

tum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac diœcesum, in quibus situati erant cujuscumque provinciæ conventus. Insuper præter hæc in capitulo generali pro meliori regimine, et exactiori observantia promovenda fiant declarationes ampliores super quædam regulæ, et constitutionum puncta, quæ vel subcinte, vel non ad omnium intelligentiam expressa disceptationes, et sinistram intelligentiam inter aliquos inducere possent.

CAPUT XIX.

De silentio

De silentio.

§. 62. Prohibetur ne duo fratres simul in eadem cella habitent, aut dormiant, neque famulis conventus liceat in cella alicujus religiosi dormire, sed quisque suam cellam habeat. Prohibetur quoque ab hora octava vespertina, usque ad horam septimam matutinam, ne alter alterius ingrediatur cellam, excepta necessitate, et causa urgente, quo tempore rigorosum observetur silentium.

De remissione silentii ad recreationem.

§. 63. Præcipitur quoque, ut fratres Pœnitentiæ in conventu semper observent silentium non loquendo ad invicem, nisi necessitas urgeat, et tunc voce submissa ne silentium interrumpatur. Licitum tamen erit in cubiculo ad recreationem designato loqui finito prandio usque ad duodecimam, et post cænam usque ad horam octavam. Superior sollicite invigilet, ut silentium observetur, ex cujus transgressione magna laxitas, et multa originantur mala.

De foeminis non tractandis

§. 64. Numquam liceat alicui sine superioris licentia, et socio determinato cum fœminis tractare, exceptis matre, et sororibus germanis; hinc si quispiam fuerit vocatus ad loquendum cum aliqua, obtineatur primo licentia, cui superior designabit socium, in cujus præsentia, extra interiorem conventus januam in loco patenti loquetur, quod necesse fuerit, paucisque fœminam expediet.

CAPUT XX.

De ludis

De ludis vetitis.

§. 65. Prohibentur fratres Pœnitentiæ ludere chartis, legere, vel exercere comædias, iisdem interesse; conspicere saltum utriusque sexus, vel inter se saltare, canere prophana; sæcularibus spectaculis, sive taurorum agitationibus interesse. Possunt tamen hortum habere capacem, in quo feria quinta post vesperas liceat eisdem honesto aliquo lusu, vel oblectamento recreari. Quod si ob temporum incommoda ad hortum non possunt exire, determinetur locus in conventu pro recreatione.

CAPUT XXI.

De poena delinquentium

De poena delinquentium.

§. 66. In primo capitulo generali determinentur pœnæ omnibus delictis, et regulæ transgressionibus correspondentes, ita tamen, ut charitas prævaleat rigori. Constituantur in qualibet provincia duæ domus, in quibus carceres habeantur ad corrigendos delinquentes, qui primo corrigantur, et si fuerint incorrigibiles pœna carceris plectantur juxta gravitatem delicti, nunquam tamen talis pœna ultra sex menses duret; carceres vero non erunt subterranei, nec humentes, nec nimis angusti, nec in aliquo diversi ab aliis cellis præterquam appositione clathrorum ad fenestras, et pessuli exterioris ad januas.

De poenis levioribus.

§. 67. Pro levioribus culpis, ac diversitate earum privabuntur delinquentes capucio, vel cingulo, in cujus locum fune præcingentur, vel induant super habitum tunicam violaceam prætendentium, atque fune in locum cinguli præcingentur, vel etiam, dum finita mensa gratiarum actio recitatur, se prosternent in crucem. Præmissæ tamen pœnalitates quoad habitum exequi poterunt ad tempus, et horas, quibus delinquens non prodibit in publicum. Interdum etiam si videbitur expediens pro alicujus correctione, privabitur delinquens aliqua portione cibi, vel vino numquam toto prandio, vel cœna; aliis quoque pœnitentiis levioribus emendentur a superioribus defectus fratrum, præterquam ne ad verbera quispiam condemnetur. Idcirco rogantur superiores, ut in corrigendis fratribus severitatem cum pietate, et mansuetudine unitam habeant, condonando leves defectus usque ad tertiam vicem, dum prostrati veniam postulant.

CAPUT XXII.

De Apostatis.

De apostatis.

§. 68. Denuo præcipitur superiori pietas, et mansuetudo erga suos subditos, secus si quempiam mala voluntate prosequens a constitutionibus deflectendo insolenter castigaret; statim instituto formali judicio a superioribus provincialibus, eorumque definitoriis, et per appellationem a generali ab of-

ficio deponendus est. Væ illi superiori ob cujus causam frater apostataret.

De orationibus faciendis pro apostatis.

§. 69. Si quis instigante diabolo apostataret, quod absit, fervidas pro ipsius reductione preces ad Deum fundent dicendo post laudes commemorationem Jesu Nazzareni, atque dolorum beatæ Virginis Mariæ. Si audiverint eum cum sancto habitu, vel sine incedere, et malum exemplum dare populo; tunc si facile eum reperire poterint, evitato omni scandalo reducatur. Si autem reductus ad ovile in sua perversitate permanserit, procedatur cum eo juxta constitutiones canonicas, et servatis servandis tamquam incorrigibilem de ordine expellant.

Caput XXIII.

De receptione apostatarum

De receptione apostatarum.

§. 70. Si quis apostata divina movente gratia revertatur, eumdem superior paternis excipiatur amplexibus, tamquam filium, qui perierat, et inventus est. Interim convocata communitate apostata humi prostrato rationem superior de eo dabit, quoniam misericors Deus fecit lucem splendescere in corde illius, dum revocare dignatus est oviculam errantem. Quare cantabit communitas in septimo tono psalm. 72. *Quam bonus Israel Deus* sub quo genuflectens apostata habitu vestietur a superiore, crucemque humeris ejus imponet. Finito psalmo dicent ℣. *Hæc dies quam fecit Dominus* et orationem resurrectionis Domini; quibus finitis sublata cruce omnium pedes osculabitur, factaque a superiore brevi exhortatione cantabitur *Te Deum laudamus* postea amplexabitur omnes religiosos, et proxima comestionis hora ad latus sedebit superioris.

Caput XXIV.

De apostatis ad bonam frugem reversis

De dispensationibus indulgendis reversis ad bonam frugem.

§. 71. Apostata reversus ad frugem bonam peragat confessionem, et curet se absolvi a censuris incursis, ac dispensari ab irregularitate ab habente ad id auctoritatem; qua absolutione, et dispensatione obtenta in veræ pœnitentiæ signum per sex menses sacris non operetur, nec confessiones audiat. Si vero bonos pœnitentiæ fructus ad cæterorum ædificationem dederit, tunc vel in toto, vel in parte ab hac pœnitentia dispensari potest superioris arbitrio, et prudentia.

De apostasia non objicienda.

§. 72. Severissime prohibetur nequis fratrum ei apostasiam obiiciat; et qui hoc facere præsumpserit, a duobus, vel tribus convictus testibus, facta in publico refectorio deprecatione per mensem suspendatur a divinis si fuerit sacerdos; si vero laicus, vel clericus alia pœna superioris arbitrio, et prudentia puniatur. Qui alteri convitia verit, et defectus objecerit graves, cingulo privatus, deprecato offenso castigetur pro gravitate delicti.

Caput XXV.

De cura animarum non sumenda.

§. 73. Probibentur fratres Pœnitentiæ se exponere curæ animarum nomine parochorum. Numquam aliquis e conventu, præter quæstuatores, solus exeat, neque tantum ab invicem elongetur, ut alter alterius effugiat oculos.

De indusio infirmitatis causa assumendo.

§. 74. Si quis fratrum infirmatur licitum ei erit habitum exuere, et indusium assumere.

De exequii defunctorum.

§. 75. Pro quolibet defuncto fratre in tota provincia sacerdotes officium defunctorum privatim recitent, ac in ejus suffragium unam celebrent missam; clerici vero, ac laici duo rosaria quindecim decadum. In conventu vero in quo assignatus erat defunctus præter supradicta cantabitur missa, et fiet absolutio juxta præscriptum ritualis.

Præcipitur, ut fratres Pœnitentiæ singulis annis faciant exercitia spiritualia per decem dies, quatenus magis spiritu excitentur ad currendam viam perfectionis. Mundities tam in conventu, quam maxime in ecclesia recomendatur: idcirco constituantur singulis septimanis aliqui scopandæ domus curam habituri.

De subjectione Sedi apostolicæ adhibenda.

§. 76. In omnibus, et singulis, in toto, et particulari, quantum continent regulæ, et constitutiones, subiicimus nos Sedi apostolicæ, et sanctæ Matri Ecclesiæ, summopere Christi vicario in terris capiti pontifici maximo, ad cujus beatissimos pedes expectamus, sperantes, quod regulam hanc, si sibi complacuerit confirmabit, et nos si in errore versamur, revocabit. Quidem non alia est mens nostra, quam sequi vestigia Domini Nostri Jesu Christi, et securum certumque facere in hoc scopuloso fallaciarum mari finem fidei nostræ salutem animarum. Amen.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 77. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes constitutiones hujusmodi, quo fir-

mius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium ad ipsas constitutiones examinandas a Nobis specialiter deputatorum consilio omnes, et singulas constitutiones præinsertas auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis sobur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 78. Decernentes easdem præsentes literas, ac constitutiones præinsertas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 79. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima maii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

CDXCVIII.

Dat. Romæ 21. maii 1784 anno X.

Communicatio gratiarum, et privilegiorum alias concessorum fratribus ordinis sancti Francisci facta favore fratrum Pœnitentiæ nuncupatorum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ex debito pastoralis officii, quo Ecclesiæ Catholicæ per universum terrarum orbem diffusæ regimini divina dispositione præsidemus, congregationes Christifidelium Christum Dominum in paupertate, ac jugi corporum suorum mortificatione, ac pœnitentia propius sectari suscipientes paterno charitatis affectu prosequimur, felicique illorum statui, ac ut personæ, quæ tam pium vitæ institutum amplexæ sunt, in ea vocatione, qua vocatæ sunt, perseverent usque in finem opportunis rationibus, et favoribus providere studemus, sicut omnibus mature consideratis ad omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Expositio precum porrectarum pro obtinenda erectione congregationis, et communicatione privilegiorum.

§. 2. Siquidem cum Nos hodie per alias Nostras in simili forma Brevis expeditas literas regulas, et constitutiones dilectorum filiorum fratrum Pœnitentiæ nuncupatorum approbaverimus, ac confirmaverimus, iidem fratres, Nobis insuper exponi fecerunt, quod cum ipsi in religiosa eorum congregatione singula, quæ veros, et formales decent regulares tum respectu habitus, tum cæterorum operum, ad quæ juxta prædictas constitutiones tenentur, adimpleant, eamdem congregationem in veram, et formalem religionem, in qua non vota simplicia, sed expressa, et solemnia, sicut in quatuor mendicantium ordinibus, cæterisque approbatis religionibus in posterum ab omnibus perpetuo profiteantur, ita ut in posterum dictæ congregationi religionis, et ordinis, ipsis vero fratribus illud religiosi, et regularis

nomen respective conveniat, et religio hujusmodi quoad personas, et inservientes quoscumque a jurisdictione ordinarii sub prædictis constitutionibus, ut præfertur, auctoritate Nostra apostolica confirmatis exempta intelligatur, et esse debeat, per Nos erigi, et approbari, ac confirmari; gratias, et privilegia spiritualia, quæ alias fratribus ordinis sancti Francisci per Romanos pontifices prædecessores Nostros fuerunt concessa, ipsis per Nos communicari summopere desiderent.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos eorumdem exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, prædictam congregationem fratrum de Pœnitentia nuncupatorum in veram religionem cum votis solemnibus ex integro etiam ab iis, qui hactenus vota hujusmodi in eadem congregatione emiserunt, emittendis, ita tamen, ut nova vota emittentes prius de inefficacia præcedentium votorum ad constituendum eos veros religiosos certiorentur, auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus; gratias, et privilegia spiritualia alias, ut præfertur, per Romanos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis sancti Francisci quomodolibet concessa, etiam specifica, et individua mentione digna, et quibus memoratus ordo sancti Francisci de præsenti utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, vel poterunt in futurum, ad prædictam congregationem, seu ordinem fratrum de Pœnitentia nuncupatorum, et singulas illorum conventus domos, loca regularia, illorumque superiores, guardianos, prælatos, ac quascumque regulares personas auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus, illaque eis communicamus, concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum plenissime suffragari, ac ab iis respective observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac apostolicis, et in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non congregationis, seu ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die XXI maii MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 24. maii 1784 anno X.

ID.

Facultas erigendi in Americæ Septemtrionalis, et Meridionalis provinciis custodias fratrum ordinis sancti Francisci de Observantia.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exponitur per alias expeditas literas erectas fuisse custodias in provinciis septemtrionalibus Americæ, cum privilegiis collegiorum missionariorum.

§. 1. Dudum per Nostras literas in simili forma Brevis sub die xvi. novembris MDCCLXXIX. expeditas ad preces pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici Nobis porrectas concessimus, et indulsimus, ut in aliquibus Americæ Septemtrionalis provinciis tot efformari, constitui, atque erigi possent missionariorum ordinis fratrum minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum custodiæ, quot ad fidei catholicæ propagationem eidem Karolo regi Hispaniarum necessariæ, atque opportunæ visæ fuissent; iisque custodiis, sic, ut præfertur, constitutis, omnes gratias, et privilegia missionariis collegiorum ad fidei propagationem institutorum hactenus concessa tribuimus, atque impertiti sumus, demandavimusque dilecto filio Emmanueli de la Vega fratri in prædicto ordine expresse professo, et commissario generali Indiarum, ut formam regiminis dictarum custodiarum, ac statuta in eisdem custodiis per fratres, et missionarios in eis pro tempore existentes observanda conderet, atque ordinaret.

Narratur quomodo novæ erectiones utiles reperiantur ad catholicæ fidei incrementum, et propagationem.

§. 2. Volentes, quod sic erigendæ custodiæ, et hospitia in iis respective extruenda, quoad regimen nullius dicti ordinis regularis provinciæ forent, sed superiori generali illarum partium, in quibus erectæ fuissent, immediate subessent. Cum autem memorato Karolo regi catholico per dilectum itidem filium Franciscum Alvares de Villanueva ejusdem ordinis fratrem expresse professum, ac collegii sanctæ Rosæ de Ocopa dicti ordinis Limanæ diœcesis missionariorum de Propaganda Fide alumnum, ac commissarium nuper in Hispaniam reversum expositum fuerit, haud mediocrem propagationi orthodoxæ fidei profectum eventurum, si in regionibus de Chiloé, et Valdivia, quæ in regno de Chile, et in America Meridionali sitæ sunt, una erigeretur ex hujusmodi custodiis, juxta formam quatuor custodiarum, quæ in America Septemtrionali vigore supradictarum literarum apostolicarum jam erectæ reperiuntur, et per statuta, ut in eisdem literis præscribitur, jam condita reguntur, et gubernantur, dictas regiones de Chiloé, et Valdivia a prædicto collegio sanctæ Rosæ de Ocopa, cujus spirituali curæ commendatæ sunt, abstrahendo, et dismembrando, illasque ibi erigendæ missionariorum custodiæ in posterum adjudicando.

Et hac de causa facultas erigendi custodias extendenda censetur per dominia Americæ Meridionalis, et Septemtrionalis.

§. 3. Quumque præterea idem Franciscus prædicto Karolo regi catholico etiam exposuerit, perutile, ac valde opportunum fore, si facultas hujusmodi custodias erigendi in partibus Americæ Septemtrionalis tunc indicatis a Nobis, ut præfertur, concessa, indiscriminatim extenderetur ad quæcumque ejusdem Karoli Regis catholici dominia, utriusque Americæ Septemtrionalis scilicet, et Meridionalis, in quibus existunt Indi, vel nondum ad catholicam fidem conversi, ut recenter ad eam reducti, qui neophiti adhuc sunt, et plenius in ea confirmari debent; plura enim evitarentur incommoda, tum asperrimorum terrestrium itinerum, tum periculosarum navigationum, quæ necessario a missionariis subeunda sunt, placuit serenissimo regi, pro egregia sua pietate, fideique propagandæ zelo utramque dicti Francisci instantiam benigne complecti, probareque, ut et custodia in regionibus de Chiloé, et Valdivia erigatur, et quotquot in posterum custodiarum erectiones in suis utriusque Americæ Septemtrionalis scilicet, et Meridionalis provinciis opportunæ fuerint visæ, executioni mandentur. Nobis propterea humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis, cum suis declarationibus.

§. 4. Nos igitur, qui pro injuncti apostolatus officio, præstantem istam religiosissimi, ac vere catholici principis pietatem, et fidei zelum non modo complecti, sed omnibus etiam gratiis, et favoribus prosequi vehementer cupimus, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ fidei præpositorum consilio, præfatam custodiæ erectionem in regionibus de Chiloé, et Valdivia cum omnibus privilegiis in superioribus literis enunciatis fieri concedimus, et indulgemus, regiones prædictas a prædicti collegii sanctæ Rosæ de Ocopa jurisdictione abstrahentes, et hujusmodi erigendæ missionariorum custodiæ in posterum adjudicantes; item-

que facultatem alias concessam hujusmodi custodias in certis tunc designatis Americæ Septemtrionalis provinciis erigendi, ad quascumque dictæ, et æque meridionalis Americæ partes, ubi opportunæ visæ fuerint, apostolica auctoritate extendimus, et ampliamus, itidem declarantes, quod erectiones hujusmodi, et statuta in præfatis custodiis observanda vim suam interim obtineant, donec comitia generalia ordinis celebrentur, ubi examinari, et approbari debebunt, salva semper memoratæ congregationis de propaganda fide auctoritate ea augendi, seu moderandi, quatenus opus fuerit, et magis in Domino expedire videbitur.

Tribuitur regi catholico jus deputandi executores apostolicos.

§. 5. Præterea volumus, ut tam prædictæ custodiæ, quam hospitia in eis condenda, quoad regimen nullius provinciæ sint, et superiori generali illarum partium, in quibus fuerint, immediate subsint. Præfato autem Karolo regi catholico, ejusque successoribus facultatem tribuimus deputandi personas ecclesiasticas idoneas sibi benevisas, quæ apostolicas hasce Nostras literas executioni demandare faciant; decernentes, quod statim ac unaquæque ex supradictis custodiis erecta, et instituta fuerit, per prædictum Karolum regem catholicum ministro generali dicti ordinis pro tempore existenti communicetur, hasque præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et confirmatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta maii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

D.

Dat. Romæ 6. junii 1784. anno X.

Confirmatio unionis septem confraternitatum in ecclesia extinctæ societatis Jesu Lisbonensis civitatis existentium, quoadusque nosocomium dictæ civitatis aliunde provideatur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum a confratribus domus Misericordiæ.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii provisor, et confratres domus Misericordiæ Lisbonensis, quod alias anno scilicet MDCCLXXV. bona, quæ ad confraternitates sub titulo, et invocatione Nostræ Dominæ de Doctrina, Nostræ Dominæ de Bona Morte, Nostræ Dominæ de Pietate, Jesus Mariæ, et Joseph, sanctæ Quiteriæ, sanctæ Ritæ, et sancti Francisci Xaverii tunc extinctas, et jam pridem in ecclesia sancti Rochi extinctæ, et suppressæ societatis Jesu civitatis Lisbonensis erectas spectabant; prædictæ domui Misericordiæ applicata, unita, ac donata fuere; quodque licet Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die xix junii MDCCLXXV. expeditas literas multis rationabilibus de causis animum Nostrum moventibus, omnia cappellaniarum, aliaque onera hujusmodi, quibus eadem domus ex pluribus, et quidem

diversis fundationibus gravabatur, sub certis conditionibus in alios tunc expressos æque pios usus commutaverimus, prout in eisdem literis uberius continetur; attamen cum dictæ confraternitates nedum nonnullis cappellaniis, quarum aliquæ constitutæ fuerunt in titulum illarum cappellanis, sed aliis piis legatis onerarentur, quæ nisi exsolvantur, grave inde damnum, ac detrimentum jus habentibus obvenit, ipsi provisores dubitarunt, num cappellaniæ, ac legata pia hujusmodi sub dispositione dictarum Nostrarum apostolicarum literarum essent comprehensa.

Decretum latum a regina fidelissima super unione bonorum spectantium ad nosocomium et piam domum Misericordiæ.

§. 2. Quamobrem carissima in Christo filia Nostra Maria Francisca Portugalliæ, et Algabiorum regina fidelissima iterum separatis bonis, ac redditibus ad nosocomium Lisbonense spectantibus ab aliis bonis, ac redditibus ejusdem piæ domus Misericordiæ, quibus alias fuerant incorporata, decrevit, ut bona, ac redditus earumdem confraternitatum dicto nosocomio unirentur, ac adnecterentur, ita tamen, ut omnia onera, quæ jus tertii aliquo modo respiciebant religiose adimplerentur. Quocirca exponentes prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Pontifex unionem decretam confirmat.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac memoratæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis hisce desuper Nobis humiliter porrectis annuere cupientes supplicationibus hujusmodi inclinati, omnia bona, redditus, ac proventus ad dictas confraternitates quomodolibet spectantes, ac pertinentes dicto nosocomio, quoad usque aliunde aliis redditibus ad necessarios sumptus opportunis ditetur, apostolica auctoritate tenore præsentium unimus, adnectimus, et incorporamus.

Declarat a quibus oneribus confratres sint exempti.

§. 4. Et quoniam apud eosdem exponentes satis compertum non est, num cappellaniæ, dotes, aliaque onera pia, quibus dictæ confraternitates gravabantur, sub dispositione, ac commutatione per memoratas Nostras literas concessis sint comprehensa, hinc Nos easdem literas, quarum tenorem præsentibus pro pleno, ac sufficienter expresso, et inserto habentes, auctoritate, et tenore prædictis confirmantes, memoratas cappellanias, dotes, aliaque onera pia prædicta tunc commutata fuisse auctoritate, et tenore prædictis declaramus, et quatenus opus sit, ea denuo eadem auctoritate, et tenore commutamus, ita tamen, ut sub commutatione, ac dispositione hujusmodi omnes cappellanias, quarum cappellani ad illarum titulum fuerunt ad sacros ordines promoti, vel fuerunt ab ipsis fundatoribus vocati, aut nominati, vel demum aliquem quomodolibet legitimum titulum ad eas habeant, sicut pariter eas dotes, quæ fuerunt certis personis, aut puellis, vel illis designatorum locorum, aut paræciarum legatas, vel etiam ea onera, quæ pro conservatione ædificiorum, altarium, ac cappellarum, dictis confraternitatibus in memorata ecclesia sancti Rochi, in qua fuerunt erectæ, et ubi adhuc aliquæ ex dictis cappellaniis adimplentur, possessarum, fuerunt relicta, minime esse comprehensa auctoritate, et tenore prædictis statuimus, ac mandamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus omnium, et quorumcumque testatorum etiam ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, nec non constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac confraternitatum prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis

clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die sexta julii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 25. junii 1784. anno X.

DI.

Commissariis monasterii monialium ordinis beatæ Mariæ Virginis de monte Carmelo civitatis Capuanæ conceditur indultum utendi privilegiis provincialium titularium Daciæ, cum voto in capitulis generalibus.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ priorissa, et moniales ordinis beatæ Mariæ de monte Carmelo civitatis Capuanæ, quod cum suo monasterio a pietate claræ memoriæ defunctæ reginæ catholicæ instituto, et in carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici clientelam adhuc existenti tum quoad spirituale, tum quoad temporale, prodesset quam maxime, si illarum frater commissarius pro tempore existens jus suffragii in capitulis generalibus ordinis prædicti haberet, unde eidem capitulo generali ea, quæ pro recto illarum gubernio, ac administratione opportuna forent, referre ei facile esset; id autem consequi posset, si commissariis hujusmodi pro tempore existentibus privilegia provincialis titularis Daciæ ordinis prædicti concedamus, prout alias in eodem ordine fuisse concessum asseritur, ac summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis providere, et de benignitate apostolica indulgere dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, memoratos fratres commissarios monasterii prædicti in provinciales titulares Daciæ ordinis præfati auctoritate apostolica tenore præsentium facimus, creamus, et nuncupamus, eisque ut deinceps, et futuris perpetuis temporibus, omnibus, et singulis privilegiis, præeminentiis, prærogativis, gratiis, et indultis, etiam cum voto in capitulo generali ordinis prædicti, quibus provinciales titulares prædicti tam de jure, usu, et consuetudine, quam alias quomodolibet usi, potiti, et gavisi sunt, aut quomodolibet in futurum uti, potiri, et gaudere possunt, vel poterunt, uti pariter, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia, perinde ac reapse provinciales ordinis prædicti provinciæ Daciæ fuissent, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; eisque, ad quos spectat in omnibus, et per omnia plenissime suffragari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam

derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quinta junii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 13 julii 1784 anno X.

DII.

Confirmatio decreti super concessione signi clero sæculari Græco-Rutheno a congregatione de Propaganda Fide lati.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio concessionis.

§. 1. Cum certum sit pro omnipotenti Deo laborantibus ineffabilia æterni regni præmia reservari: Nobis tamen eis necesse est honorum, et gratiarum beneficia tribuere, ut in spiritualis operis studio ex remuneratione valeant multiplicius insudare, et quia venerabilis frater Jason archiepiscopus Kioviensis, et Halliciensis totius Russiæ metropolitanus, universi etiam cleri sæcularis Græco-Rutheni nomine exponi Nobis nuper fecit, quod ad excitandam, augendamque ipsius cleri sæcularis pro catholica religione sollicitudinem, ac vigilantiam, illosque una jungendos compage summopere conferret, si iis, qui inter cæteros in vinea Sabaoth uberiores fructus proferre satagunt, aliquod signum ex speciali dono gratiæ concederemus; Nos, cui ex debito apostolici ministerii humilitati Nostræ concrediti officio, maxime cordi est, christianam fidem, sic Domino largiente, quotidie in populis extendere, ac Christifidelium præcipue vero illorum, qui in sortem Domini fuerunt vocati, zelum multiplicare, ut votis etiam Nobis hisce desuper a carissimo in Christo filio Nostro Stanislao Augusto Poloniæ regi illustri porrectis annuerimus, preces prædictas venerabilibus fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus congregationis de Propaganda Fide remisimus, qui ad relationem dilecti filii magistri Sthepani Borgia ejusdem congregationis secretarii decretum a Nobis approbatum tulerunt tenoris, qui sequitur.

Tenor decreti editi a sacra congregatione de Propaganda Fide.

§. 2. Ab eo usque tempore, quo inclyta Ruthenorum natio sub sa: mem: Clemente pp. VIII. divino aspirante numine, rediit ad petram fidei, supra quam ædificata est ecclesia, et cum Romano pontifice beati Petri apostolorum principis successore Christianorum omnium patre, ac magistro, tamquam cum ecclesiasticæ unitatis centro communi fidei, et charitatis vinculo conjuncta est, mirum quantum catholicæ fidei lætiores ubique fructus in Ruthenorum regionibus reportaverit, et quantum pacis, atque unionis nexus ex hac vera, sinceraque membrorum cum suo capite compactione firmior, ac validior evaserit. Quamobrem cum nuper R. P. D. Jason Junozza Smogorzewski archiepiscopus Kioviensis, et Halliciensis, totius Russiæ metropolitanus, universi cleri sæcularis Græco-Rutheni nomine sanctissimo domino nostro Pio pp. VI., accedentibus etiam serenissimi Stanislai Poloniæ regis officiis, ac commendationibus, humili obsecratione supplicaverint, ut sacerdotes ex sæculari clero, qui in vinea Domini ardentius collaborant, ac de unione catholica magis benemerentur, una quadam societatis compage colligare, et aliquo pontificiæ benignitatis monumento insignire dignaretur, ad nos acrius etiam ad tam pium opus conjunctis insimul studiis promovendum incitandos, cumque Sanctitas sua hujusmodi preces ad sacram congregationem Propagandæ Fidei rebus præpositam remiserit.

Concessio crucis aureæ gestandæ a triginta sacerdotibus.

§. 3. Eadem sacra congregatio, ad relationem super præmissis factam per R. P. D. Stephanum Borgia secretarium, secum animo perpendens id, quod sanctus Gregorius magnus Syagrio Augusthoduensi episcopo scribebat, eum scilicet, qui in prædicatione, et opere sollicitum, devotum, adjutoremque in omnibus Augustino ad Anglorum conversionem misso, fuisse cognoverat, dignum esse, cui exterioris quoque habitus honorem deferret, censuit apostolica auctoritate eidem Jasoni totius Russiæ metropolitano, ejusque in eadem

metropolia successoribus, concedendam esse facultatem ornandi cruce aurea triginta presbyteros ex clero sæculari Græco-Rutheni ritus uniti, qui hujusmodi ornamentum semper, et quandocumque in omnibus, et quibuscumque actibus, congressibus, et congregationibus publicis, et privatis in ecclesiis, vel extra, et coram quibuscumque personis qualibet dignitate ecclesiastica, vel sæculari fulgentibus, ad collum appensam gestare possint, et valeant.

De forma crucis.

§. 4. Crucis autem forma erit octagona instar Melitensis encausto cærulei coloris oblita; in ejus anteriore orbiculo erit depicta, vel insculpta Sanctæ Romanæ Ecclesiæ imago, in posteriori vero sanctorum Petri, et Pauli apostolorum, ut sic cunctis pateat hanc honoris accessionem ex illius Sedis benedictione, et gratia prodire, quæ ab iis, qui illam gestabunt, ampliores in sancta catholica unione progressus sibi pollicetur. Supra imaginem Ecclesiæ erit insculptum stemma regium, quoniam jamdudum Poloniæ reges, atque hodie tum serenissimus rex Stanislaus pro suo eximio pietatis, ac religionis studio sanctam unionem fovet, suoque patrocinio tuetur.

Declaratur cui competat jus concedendi crucem.

§. 5. Hoc autem crucis ornamentum, seu distinctorium ex delegata apostolica auctoritate, non ab alio, quam a metropolitano conferatur, ea tamen lege, ut in singulis episcoporum Ruthenorum diœcesibus tria semper distinctoria tribus ecclesiasticis viris utriusque diœcesis ab episcopo eidem metropolitano præsentandis conferantur ad hoc, ut hujusmodi honoris præmium, ac laboris incitamentum in singulis quibusque tribus diœcesibus tribus viris semper largiatur, unoque sublato, alter a diœcesano episcopo metropolitano præsentetur, qui in illum spectatæ virtutis, ac meritorum præconio commendatum compererit, eadem cruce, seu distinctorio ornare non recuset. Reliquas vero cruces, ac distinctoria idem metropolitanus dignioribus presbyteris metropolitanæ diœcesis ad sui arbitrium indulgere poterit.

De requisitis exhibendis pro assequenda cruce.

§. 6. Merita vero, ac requisita, quorum potissimum ratio, tam a metropolitano, quam ab episcopis in iis designandis, qui hac cruce ornandi erunt, habenda erit, sint hujusmodi. Sacerdotalis ordo: institutio, ac sedula studiorum opera in pontificiis seminariis impensa: commentaria, ac libri in lucem editi pro catholicæ religionis incremento: patriæ missiones, ac sacra catechesis cum laude peracta, ac sancta unio magis propagata: seminariorum regimen: servitium in parœciis, atque in episcoporum curiis præstitum. Demum natalium nobilitas, seu saltem honestas, ac si fieri poterit, gradus aliquis in universitatibus assequutus.

Explicatur ornamentum crucis devotionis esse indicium, non vanam pompam præseferre.

§. 7. Ne autem hoc crucis, ac distinctorii ornamentum *solam superfluæ elationis pompam* præseferat, quemadmodum idem sanctus Gregorius ajebat, sed potius sit devotionis indicium erga apostolorum principem, pastorem, ac nutritorem nostrum, ejusque apostolicam cathedram, ad quam propter ejus potentiorem principalitatem omnem necesse est convenire ecclesiam, atque eos, qui undique sunt fideles, eadem sacra congregatio jussit, presbyteros his gloriæ, et splendoris insignibus decorandos a metropolitano, atque etiam ab aliis episcopis movendos esse, atque hortandos, ut in sanctis operibus, ac præsertim in tuenda, atque amplificanda catholica unione perseverent, et si ex merito actionum suarum hoc laudis testimonium ab apostolica Sede sunt adepti, novis laborum, ac virtutum accessionibus videantur, collato sibi honori cumulatissime respondere. Nam ut idem sanctus Gregorius prosequitur, *Cum honoris argumento, cura quoque sollicitudinis debet excrescere, ut cultui vestitum, actionis quoque ornamenta conveniant: oportet, ut enixius in cunctis se studiis vestra fraternitas exerceat. Circa subjectorum actus sit cura vigilans, vestrum illis exemplum, instructio, et vita magistra sit, linguæ vestræ exhortatione discant, quod metuant, et doceantur, quod diligant.*

De privilegiis adnexis honori crucis.

§. 8. Ut vero ad hæc persequenda acrius inflammentur, et ad extremum honoris insigne internum, ac spirituale aliquod animarum lucrum adiiciatur, decrevit pariter sacra congregatio supplicandum esse sanctissimo, ut presbyteris illis, quos metropolitanus, et episcopi deferendæ crucis honore dignos judicabunt, altaris privilegiati personalis gratiam bis in hebdomada elargiatur, ac præterea, ut plenariam suorum peccatorum indulgentiam quotannis in die festo sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, atque etiam in ejusdem festi octavo die; demumque, ut in eorum mortis articulo plenariam pariter suorum peccatorum indulgentiam consequi possint ex apostolica benignitate concedere dignetur.

Præceptum de expediendo

§. 9. Hoc autem sacræ congregationis decretum sanctissimo domino

literas in forma Brevis. Nostro Pio pp. VI. relatum in audientia habita per eumdem R. P. D. Stephanum Borgia secretarium die xiii. junii MDCCLXXXIV. Sanctitas Sua in omnibus approbavit, et per apostolicas in forma Brevis literas auctoritatis suæ robur adiiciendum esse mandavit.

Datum ex ædibus dictæ sacræ congregationis die 19. junii 1784.

L. Card. Antonellus præfectus
Stephanus Borgia secretarius
Loco ✠ Signi

Confirmatio apostolica. §. 10. Cum autem memorati exponentes, præinsertum decretum pro firmiori illius subsistentia, et observatione apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communiri summopere desideret. Nos ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ congregationis cardinalium.

Clausula sublata, et decretum irritans. §. 11. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 12. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima tertia julii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DIII.

Dat. Romæ 17. julii 1784. Anno X.

Supprimitur confraternitas sancti Sebastiani civitatis sancti Angeli in Vado, et applicantur ejus bona nosocomio dictæ civitatis.

Venerabili fratri
Antonio episcopo sancti Angeli in Vado

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium. §. 1. Cum inter gravissimas, multiplicesque curas, quibus ex sacrosancti apostolatus humilitati Nostræ divinitus commissi debito incessanter urgemur, illa præcipue animarum Nostrarum angat sollicitudo, quam de pauperum infirmorum necessitatibus, tum spiritualibus, tum temporalibus sublevandis corde jugiter versamur, proinde ubique locorum, et præsertim in civitatibus, et locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditis providentiæ Nostræ intuitum convertere non omittimus, ubi pensatis omnibus rerum circumstantiis, id expedire salubriter in Domino conspicimus.

Tenor precum porrectarum. §. 2. Cum itaque sicut Nobis nuper exponi fecerunt, dilecti filii confalonerius, ac quatuor deputati nosocomii hujus Nostræ civitatis sancti Angeli in Vado, quamvis felicis recordationis Clemens pp. XIV. prædecessor Noster pro erectione nosocomii hujusmodi plura concesserit, ac bona ipsi univerit; attamen cum ea non sint, quæ pro illius manutentione, et exhibitione necessaria forent. Nobis propte-

rea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, integritate, doctrina, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus; ut inter octo confraternitates laicales in hac civitate sancti Angeli in Vado erectas, confraternitatem sub invocatione, ac titulo sancti Sebastiani in quadam ecclesia extra mœnia ejusdem civitatis erectam auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac extinguas, ac suppressam, et extinctam esse decernas, ac declares. Bona vero mobilia, et immobilia, ecclesiam, domos, jura, et actiones quomodolibet ad eamdem confraternitatem spectantia cum omnibus, et singulis oneribus, quibus bona prædicta gravata existant, eidem nosocomio auctoritate prædicta incorpores, unias, et adnectes. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad dictæ confraternitatis suppressionem, ac nosocomii prædicti utilitatem pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro præsentium literarum executione constituere, ac decernere in Domino salubriter expedire conspexeris plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum, dispositionibus, testamentis, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non confraternitatis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima sexta julii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 18. julii 1784 anno X.

DIV.

Facultati medicæ universitatis studii generalis Avenionensis conceditur jus suffragii in electione primicerii dictæ universitatis.

Venerabili fratri Joanni, Karolo, Vincentio archiepiscopo Avenionensi, ac cancellario universitatis Avenionensis.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Cupientes Nos universos Christifideles præsertim Nobis, et Ecclesiæ Romanæ in temporalibus subditos ad bonarum literarum cognitionem, et doctrinam pro communi, et publica utilitate, ac ditionis Nostræ ornamento, et honore paterna charitate, et Sedis apostolicæ munificentia, atque liberalitate allicere, privilegia, ac honores iis libenter concedimus, qui nedum studio, et continuis laboribus, sed etiam suis sumptibus easdem literas promovere satagunt, ut ipsis, et etiam cæteris ad virtutem calcar honorificum, ac fructuosum addatur. Sane cum in universitate studii generalis in civitate Nostra Avenionensi a felicis recordationis Bonifacio pp. VIII. prædecessore per suas literas kalendis julii anno sui pontificatus IV. Anagniæ sub plumbo datas erecta, et instituta, quæ inter cæteras, tum ob scientiarum gloriam, tum ob clarissimorum, qui in ea, aut sacras, et prophanas literas monstrarunt, aut docentes audierunt præstantiam adeo claruit, ut summorum pontificum prædecessorum Nostrorum peculiarem sollicitudinem, multasque gratias, et exemptiones jugiter promeruerit, facultas medica cæteroquin ejusdem universitatis optime merita, nonnullis prærogativis, quibus aliæ facultates theologica, et juris utuntur, juris nempe suffragii in electione primicerii, qui est caput universitatis, et juris eligendi suum professorem, qui primariam cathedram medicinæ exerceat, sit destituta. Nobis propterea aggregati ejusdem facultatis humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur cum ex tui, ac dilecti filii Jacobi Filomarino Nostri, et Sedis apostolicæ vicelegati Avenionensis relationibus acceperimus, facultatem medicam prædictam alteram fuisse ex tribus facultatibus, quarum intuitu memoratus Bonifacius prædecessor universitatem Avenionensem instituit, per statuta insuper dictæ universitatis anno MDIII. a bonæ memoriæ Juliano, dum vixit, cardinali de Ruvere nuncupato archiepiscopo Avenionensi, et ejusdem universitatis cancellario renovata, facultati theologiæ, quæ a felicis recordationis Joanne pp. XXIII. prædecessore itidem Nostro per suas literas apud sanctum Antoninum extra muros Florentiæ kalendis septembris, sui pontificatus anno IV. sub plumbo datas eidem universitati fuit adjecta, ut quatuor doctores in sacra theologia aggregati una cum doctoribus aggregatis in jure jus suffragii in dicta electione primicerii haberent, fuisse concessum, nec non utrasque facultates theologicam nimirum, et juris suos respective primarios professores nominare, quod si facultas artium ejusmodi professorem non habet, id ex eo fieri, quod hujusmodi cathedra a dilectis filiis fratribus ordinis Prædicatorum semper exercetur, ac tandem facultatem medicam esse ipsius universitatis benemeritam, tum quod duas instituerit cathedras, alteram quidem pro herbarum cognitione, alteram pro cadaverum incisione, quas illarum professores gratis exercent, cum etiam quod hortum herbarium in civitatem transportaverit, illumque suis sumptibus colat, et conservet, votis aggregatorum ejusdem facultatis medicæ annuere volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, integritate, et in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, ut eidem facultati medicæ jus suffragii in electione primicerii universitatis auctoritate Nostra apostolica concedas, ita ut deinceps duo ex suis doctoribus aggregatis, decanus videlicet, et in ejus defectu doctor aggregatus senior, et professor exercens cathedram primariam, et in ejus defectu alius professor ad electionem primicerii omnino erunt convocandi, ac annuæ electioni ejusmodi cum jure suffragii adesse libere, ac licite possint, et valeant.

Declarationes speciales.

§. 3. Ut insuper in posterum ad eamdem facultatem medicam præsidente tamen primicerio, electio, et nominatio sui primarii antecessoris pertineat, auctoritate prædicta edicas, et declares. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam, ut hæc suum sortiantur effectum faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, ac exequi mandandi facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non universitatis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava junii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DV.

Dat. Romæ 30. julii 1784 anno X.

Damnatis ad triremes Cameræ apostolicæ indulgetur, ut dum fuerint in statione vulgo *Darsena* civitatis Centumcellarum, quibusdam festis diebus servilibus operibus vacare possint.

Dilecto filio vicario capitulari ecclesiæ Viterbiensis illius sede episcopali vacante legitime deputato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Cum, sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ dubia fuerint, vel obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem sicut dilectus etiam filius magister Josephus Miselli in utraque Signatura Nostra referendarius, et cameræ Nostræ apostolicæ commissarius generalis Nobis nuper exponi fecit, ipse compertum, exploratumque habet, vitia, quibus nefarii homines in triremibus ejusdem cameræ Nostræ pœnas pro patratis facinoribus substinentes abundant, ex desidia, et otio potissimum proficisci; quo vere hisce malis, meliori qua fieri possit ratione occurratur, operæ pretium existimat, eos ad laboriosas artium exercitationes, serviliaque opera etiam festis in diebus revocare, ac propterea Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor mandati, quo executor apostolicus constituitur ad effectum concedendi dispensationes statis diebus festivis applicandas.

§. 3. Nos itaque, quibus plane perspectum est, ex otio nonnisi mala in religionem, et rempublicam promanare, quique illud e dictis triremibus quam longissime amovere non modo, sed et radicitus evellere cupimus, hujusmodi supplicationibus inclinati: discretioni tuæ, attento quod sedes episcopalis Viterbiensis ad præsens vacat, per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis; omnibus et singulis ad prædictas triremes damnatis, ut ipsi deinceps dum intra *darsenam* nuncupatam oppidi civitatis etiam nuncupati Centumcellarum, non autem extra illam, extiterint, diebus dominicis, Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, aliisque per annum dominicis diebus, nec non diebus Circumcisionis, Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, et Nativitatis Domini; diebus Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, natali die sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, die celebrationis omnium sanctorum, ac festo die sanctæ Firminæ patronæ præcipuæ dictæ civitatis, pro veteri Catholicæ Ecclesiæ instituto, sacris non tantum adstare, sed etiam a servilibus operibus abstinere teneantur: in reliquis vero festis, sive per apostolicam hanc sanctam Sedem, sive per synodales diœcesis hujusmodi constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per Christifideles civitatis, et diœcesis prædictæ, eorumque majores facti, quod auctoritate Nostra apostolica quoad hanc partem per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupolo incumbere possint, pari auctoritate tenore præsentium concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, ac mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima julii millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DVI.

Dat. Romæ 13. augusti 1784. anno X.

Concessio juris privativi favore ducis Stephani Carboni fundendi ferrum in civitate Vetrallæ, illiusque districtu.

Carlo per la divina misericordia vescovo di Porto, e s. Rufina cardinal di s. Marco della S. Romana Chiesa Camerlengo.

Camerarius publicat literas apostolicas ad rem expeditas.

§. 1. La Santità di Nostro Signore papa Pio VI. felicemente regnante si è degnata di accordare al capitan Stefano Carboni di Vetralla di costruire privativamente ad ogn'altro nella detta città di Vetralla, e suo territorio, durante lo spazio di ventiquattro anni prossimi a venire una fabbrica per colare ferro grezzo, e purgato lavorarlo, come dal chirografo della Santità Sua segnato li 8 luglio scorso, e registrato negli atti dell' infrascritto segretario di camera, ed a noi per l'esecuzione diretto del tenore seguente, cioè

Rmo Cardinale Carlo Rezzonico Camerlengo di Santa Chiesa

Tenor apostolici chirographi.

§. 2. Ci è stato rappresentato per parte del capitano Stefano Carboni della Nostra città di Vetralla nella provincia del Patrimonio, che in detta sua patria, e suo territorio non vi è alcun'edificio di ferriera per fabbricare il ferro, il che, se vi fosse, produrrebbe un considerabilissimo vantaggio a quella popolazione; e che in vista di ciò detto Carboni mosso dall'amor della patria, si è offerto d' introdurvi un tal' edificio, poichè, oltre l'accrescimento del commercio, s' impiegherebbe l'opera della povera gente; ma siccome l'introduzione di tal ferriera esigge d'impiegarvi gran somma di denaro, quale esso Carboni impiegherebbe volentieri, se venisse impedito ad altri, che a di lui imitazione, o per spirito di emulazione in grave di lui danno per la perdita, che farebbe della somma impiegatavi, erigessero in detta città, e suo territorio una tal fabbrica; perciò umilmente ci ha supplicato a degnarci concedergli per il tempo di anni ventiquattro la facoltà privativa di fabbricare in essa città, e territorio qualunque sorte di ferro di qualsivoglia specie tanto grezzo, che purgato, ed in qualunque forma costrutto; ed avendovi Noi rimessa tal supplica per udirne il vostro parere,

ci avete riferito, dopo sentita su di ciò l'informazione di monsignor governatore di Viterbo, quale ci ha sentito ancora quel governatore locale; potersi accordare al supplicante la richiesta grazia, come molto utile, e vantaggiosa a quei Nostri amatissimi sudditi, onde Noi ci siamo ben volontieri determinati di accordare ad esso supplicante, e sua famiglia la richiesta grazia, per far goder loro gli effetti della Nostra sovrana beneficenza, e di dare insieme a quel pubblico un sincero contrasegno della paterna Nostra amorevolezza, e dell'impegno, che abbiamo per l'introduzzione di un'arte per essi nuova nel modo, e forma però, ch'esprimeremo in appresso.

Tenor concessionis.

§. 3. Quindi col presente Nostro chirografo in cui abbiamo per espresso il tenore della citata informazione, e di ogni altra cosa quanto si voglia necessaria ad esprimersi, di Nostro moto proprio, certa scienza, e colla pienezza della Nostra suprema podestà, ordiniamo a voi, che in nome Nostro, e della Nostra camera diate, e concediate, siccome Noi diamo, e concediamo al suddetto capitano Stefano Carboni, e suoi eredi, e successori la facoltà di fabbricar ogni sorta di ferri privativamente ad ogni altro in detta Nostra città di Vetralla, e suo territorio per il solo corso di anni ventiquattro, con potere, durante tal tempo, edificare qualunque sorte di fabbrica per colare ferro grezzo, e lavorarlo purgato, ricavandolo o dalla vena minerale di ferro, o dal ferraccio, come più gli tornerà conto, e questo costruirlo in qualunque modo, e ridurlo in qualunque forma gli piacerà.

Declarationes speciales.

§. 4. Non intendiamo però colla presente privativa, che quei sudditi restino impediti di provedersi di tali ferri altrove a di loro piacimento, o per la miglior qualità di ferro, o per l'aggevolezza de'prezzi, di modo che la presente concessione intendiamo, che sia soltanto, affine da altri non si faccino simili fabbriche nel suddetto corso di tempo, e non altrimenti.

Deputatio judicis privativi.

§. 5. E per l'effetto, ed esecuzione delle cose premesse stipolarete a favore di detto Carboni, e suoi suddetti l'istromento di tal concessione, interporrete decreti, publicarete bandi, ed editti anche penali a vostro arbitrio, e farete tutt'altro, che in tutto il surriferito tempo di essa concessione stimarete espediente per indennità non men pubblica, che privata, deputandovi perciò Noi in giudice privativo di qualunque controversia, che in detto tempo potesse accadere sulla predetta fabbrica privativa per esser così mente, e volontà Nostra espressa.

Submovetur omne remedium juris.

§. 6. Volendo, e decretando, che il presente chirografo ammettendosi, e registrandosi in camera, e ne'suoi libri vaglia, ed abbia il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla Nostra semplice sottoscrizione, e che non possa mai opporglisi di surrezzione, orrezzione, nè d'altro vizio, o difetto della Nostra volontà, e che così, e non altrimenti debba nelle cose premesse definirsi, decidersi, ed interpretarsi da qualunque giudice, e tribunale, benchè collegiale, e composto di reverendissimi cardinali, togliendo loro la facoltà di giudicare, definire, ed interpretare diversamente, dichiarando fin d'adesso nullo, ed invalido tutto ciò, che scientemente, o ignorantemente si facesse in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati, nè sentiti monsignor commissario della Nostra camera, l'appaltatore del Nostro stato di Castro, e ducato di Ronciglione, il magistrato di Vetralla, e del suo territorio, ed ogni altro, che vi avesse o pretendesse avervi interesse.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non ostante la regola della Nostra cancellaria de jure quaesito non tellendo, e qualsisiano costituzioni, ed ordinazioni apostoliche Nostre, e de'Nostri predececessori, leggi, statuti, riforme, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che disponesse o facesse in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il tenore per espresso, e di parola in parola inserto, per questa volta solamente, ad all'effetto premesso ampiamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo Quirinale questo di 8 luglio 1784.

PIUS PP. SEXTUS

Executio chirographi.

§. 8. Noi pertanto volendo, che quanto nel suddetto pontificio chirografo vien ordinato ed espresso abbia a sortire il totale, e pieno suo effetto in esecuzione del medesimo, e del successivo istromento dell'enunciata privativa concessione rogato nelli medesimi atti dell'infrascritto segretario li 6. del corrente mese di agosto, e stipolato avanti di noi a favore del menzionato capitan Stefano Carboni, e per l'autorità del nostro officio di camerlengato ordiniamo, e comandiamo a tutte, e singole persone di qualsivoglia stato, grado, e condizione tanto

laiche, quanto ecclesiastiche, secolari, e regolari, ancorchè per comprenderle nel presente editto facesse d' uopo di specifica, ed individua menzione, sempre salva la surriferita libertà di provvedersi altrove, e d' introdurre, e spacciare in detta città, e territorio ogni sorta di ferri, che intieramente si uniformino a quanto viene prescritto nel suddetto pontificio chirografo colla puntuale ubbidienza ai sovrani comandi, nè ardiscano sotto qualsivoglia pretesto, capo, causa, o ricercato colore di erigere in detta città di Vetralla, e suo territorio, fabbriche, e macchine, o siano edifizi, lavori, ed ordegni per ricavare, e formare il ferro, come si è detto di sopra, nè molestare in verun modo, e maniera, nè direttamente, nè indirettamente il medesimo concessionario, e molto meno impedire, quanto viene ad esso accordato relativamente in tutto, e per tutto al suddetto pontificio chirografo, e quanto in esso viene ordinato, ed espresso sotto pena di scudi *cento* d' oro da incorrersi ipso facto da ciascun contraventore, oltre la perdita della robba, e stigli caduti in commissum, secondo le qualità de' casi, e delle circostanze.

Sanctio poenalis.

§. 9. Avverta dunque ognuno onninamente d' ubbidire ai sovrani voleri della Santità di Nostro Signore, altrimenti in caso di fraude, e renitenza si procederà alle pene convenienti a nostro arbitrio manu regia, more camerali, ed in ogni altra maniera più spedita. Quali pene per una terza parte saranno applicate alla reverenda camera apostolica, e per le restanti due parti, una al suddetto concessionario, e l' altra all' accusatore, che sarà tenuto segreto: Volendo noi, che il presente nostro editto pubblicato, ed affisso ne' soliti luoghi della suddetta città, e territorio, e di altre città, e luoghi convicini obblighi ognuno alla piena osservanza, come se personalmente gli fosse stato intimato. Dato in Roma nella camera apostolica questo dì 13. agosto 1784.

DVII.

Dat. Romae 13. augusti 1784. Anno X.

Confirmatio capitulorum editorum super separatione nationum Venetae et Lombardo-Austriacae, pro clericis congregationis Somaschae.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Decreta lata in capitulo generali celebrato in civitate Ferrariae.

§. 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum superiorum, aliorumque clericorum regularium congregationis Somaschae Nobis expositum fuit, quod eadem congregatio in capitulo generali hoc eodem anno in civitate Nostra Ferrariensi celebrato, praevia Nostra, et hujus sanctae Sedis licentia, proposuit, et statuit novam methodum, seu capitula pro nationibus, quae post separationem nationum Venetae, et Lombardo-Austriacae unitae remanent, in posterum servanda, quorum tenor est, ut sequitur videlicet = Piano stabilito dalla congregazione de' Chierici Regolari Somaschi nel capitolo generale celebrato in Ferrara, come siegue » Avendo la congregazione de' Chierici Regolari Somaschi il giorno 5. di marzo dell' anno 1784 ottenuto = Ex audientia ssmi etc. la facoltà di stendere nel capitolo generale da tenersi nella domenica III. dopo Pasqua, un nuovo piano per le nazioni, che rimangono unite, dopo la separazione della Veneta, e della Lombardo-Austriaca, da esibirsi poscia alla Santità Sua, affine d' ottenerne l' approvazione: si è esposto il seguente, il quale, dopo che è stato privatamente approvato da' vocali, e da' socj, si propone ora ai medesimi publicamente congregati nell' accennato capitolo, per rilevarne il voto loro sopra il medesimo piano.

De divisione congregationis

§. 2. 1. La congregazione si dividerà in tante provincie, quante sono le nazioni, che la compongono.

De domo Placentiae.

§. 3. 2. La casa di Piacenza apparterrà alla nazione Genovese, o alla Piemontese, secondo l' inclinazione degli stessi religiosi.

De vocalibus.

§. 4. 3. Le quattro nazioni, Napolitana, Romana, Genovese, e Piemontese, averanno ciascuna sei vocali.

De capitulo generali.

§. 5. 4 I mentovati sei vocali con un socio da eleggersi in ciascuna nazione formeranno il capitolo generale.

De dignitatibus a capitulo generali eligendis.

§. 6. 5. Il capitolo generale eleggerà le sequenti quattro dignità, cioè il proposito generale, il vicario gene-

rale, il procurator generale, ed il cancelliere.

De dignitatibus abolitis. §. 7. 6. Le dignità di consigliere, e definitori, siccome al presente sistema non necessarie, restano abolite.

De ordine servando inter nationes. §. 8. 7. Le quattro nazioni si succederanno con l'ordine seguente = Napolitana = Romana = Genovese = Piemontese.

De præposito generali. §. 9. 8. Si è determinato, che si elegga in questo capitolo generale il proposito generale della nazione, ossia provincia Romana, e poscia coll'ordine del precedente paragrafo stabilito, cioè: Napolitana, Piemontese, e Genovese.

De præposito provinciali. §. 10. 9. Il capitolo generale, oltre alle quattro dignità accennate, eleggerà un proposito provinciale di ciascuna nazione.

De aliis dignitatibus adjungendis. §. 11. 10. Se crescesse il numero delle nazioni, e si facesse maggiore di quello delle suddette quattro dignità; una delle quali deve a ciascuna nazione toccare, si eleggerà una dignità per ciascuna nazione accresciuta, e chi ne sarà condecorato, si nominerà definitore.

De definitorio generali. §. 12. 11. Il definitorio sarà composto dalle quattro mentovate dignità, e da quattro provinciali: averanno, secondo il solito, diritto d' intervenire al medesimo gli assistenti generali, come sopranumerarj.

De domibus novitiorum. §. 13. 12. Ciascuna nazione eleggerà una casa per il noviziato sì de' chierici, che de' laici.

De capitulo generali. §. 14. 13. Il capitolo generale si terrà in quel collegio, che più si stimerà convenevole alla nazione, alla quale spetterà la dignità di proposto generale nel venturo capitolo.

De duratione dignitatum. §. 15. 14. Secondo il consueto sistema della congregazione, le cariche saranno triennali.

De definitorio provinciali. §. 16. 15. Il preposto provinciale radunerà ciascun anno, per provedere ai bisogni della sua provincia, il definitorio provinciale, e sarà questo composto di tutti i vocali della nazione.

De visitatione facienda a præposito generali. §. 17. 16. Secondo l' antico costume il preposito generale visiterà una volta nel corso del suo governo i collegi della congregazione, ed i provinciali visiteranno nel corso medesimo due volte i collegj delle loro provincie.

De supplendis vocalibus in definitorio. §. 18. 17. Nel caso, che venga a mancare alcuno de' soggetti componenti il definitorio, si osserverà ciò, che viene prescritto dalle costituzioni. = D. Gian Francesco Nicolai preposito generale de'Chierici Regolari Somaschi, d. Francesco Saverio Vai cancelliere. = Ex audientia ssmi habita ab infrascripto domino sub-secretario sacræ congregationis Episcoporum, et Regularium, sub die xxv. junii MDCCLXXXIV. Sanctitas Sua benigne annuit pro approbatione, expeditis literis apostolicis in forma Brevis, reformato tamen ordine nominationis provinciarum in capitibus tertio, et septimo, juxta caput octavum. Romæ etc. F. X. card. de Zelada

Ph. adv. Zuccari sub-secretarius.

Declaratio addenda capitulis. §. 19. Subinde vero dilecti, et filii moderni præpositus, et procurator generales exponi Nobis pariter fecerunt, quod cum contigere possit, ut ex eisdem clericis regularibus pauci existant, qui ad gerenda in eadem congregatione superiorum munera aliquibus in provinciis idonei sint: ipsi ad servandam in ipsa congregatione regularem disciplinam, summopere cupiunt, ut prædictis capitulis addatur, quod non obstantibus fel. rec. Alexandri pp. VII. prædecessoris Nostri literis in forma Brevis in contrarium statuentibus, etiam exterarum provinciarum clerici hujusmodi in suis provinciis, superiores ad annum titulo tamen vicariorum, non autem præpositorum, nec rectorum assumi possint.

Preces porrectæ pro confirmatione apostolica, quæ conceditur cum suis declarationibus. §. 20. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes, prædicta capitula, quo firmius subsistant, et serventur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri, ac ut infra a Nobis indulgeri summopere desiderent: Nos ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti etiam filii Philippi advocati Zuccari congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositorum sub-secretarii, præinserta capitula, ac omnia, et singula in eis contenta; reformato tamen ordine nominationis provinciarum in capitibus tertio, et septimo, juxta caput octavum, auctoritate apostolica te-

nore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adijcimus, nec non petitam facultatem eligendi etiam exterum in superiorem, ut petitur, ad annum in munere duraturum, eadem auctoritate concedimus, et indulgemus, ac præinsertis capitulis adjectam volumus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 21. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 22. Non obstantibus prædictis Alexandri prædecessoris literis, aliisque constitutionibus, ed ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit, congregationis clericorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis: quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xiii. augusti MDCCLXXXIV. Pontificatus Nostri anno decimo.

DVIII.

Dat. Romæ 13. augusti 1784. anno X.

Confirmatio concordiæ inter Sedem apostolicam et Rempublicam Venetam initæ super derivatione aquarum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur datas fuisse facultates cardinali Pallavicinio, ut subortas quæstiones componeret, atque de secuta concordia referret.

§. 1. Alias Nos ad dirimendas controversias, contentionesque inter dilectorum filiorum nobilium virorum ducis, et dominii Venetorum subditos ex una, et dilectos filios universitates, et homines ducatus Nostri Ferrariensis ex altera partibus circa cursum aquarum, ex districtibus Venetis Tessarolo, et valle Precona nuncupatis fluentium non sine gravibus incommodis, animorumque dissentionibus vigentes per quasdam Nostras in simili forma Brevis die iii octobris anni MDCCLXXXIII. expeditas literas dilecto filio Nostro Lazaro Opitio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Pallavicini nuncupato Nostro a secretis status commisimus, ut consiliis, sententiisque cum dilecto quoque filio Andrea Memmo dictorum nobilium virorum ducis, et reipublicæ Venetorum apud Nos, et hanc sanctam Sedem oratore, a memoratis duce, et dominio ad negotium hujusmodi transigendum deputato, mutuo collatis, communicatisque ea, quæ ad penitus abolendos, arcendosque in posterum clamores, et dissentiones accomodatiora fore pro sua prudentia duxisset, constitueret, ac propterea quamcumque facultatem, et auctoritatem ad præmissa necessariam tribuimus, et impertiti sumus. Cum autem, sicut accepimus, dictus Lazarus Opitius cardinalis quamdam cum supradicto Andrea vigore facultatum sibi, et illi a Nobis, et a duce, et dominio prædictis attributarum concordiam firmaverit, atque perfecerit tenoris, qui sequitur.

CONCORDATO

Fra
Sua Santità
PIO VI.
e la serenissima Republica
di Venezia
circa le acque di Tessarolo,
e di Val Precona

Tenor concordiæ.

§. 2. La disputa insorta fra li possidenti nella Presa, o sia circondario

di Tessarolo sotto Fiesso sudditi della serenissima Republica di Venezia, e gli altri possidenti nel compresorio di Gurzone stato Ferrarese sudditi pontificj, se le acque cioè di detta Presa di Tessarolo dovessero, o no scolare nel pubblico condotto, o sia canale denominato il Poazzo, che tutto esiste nello stato di Ferrara, e che serve allo scolo delle inferiori campagne di Gurzone, nel qual condotto mandavano li Tessarolesi le loro acque per mezzo di cinque tagli, come pure l'altra disputa fra li medesimi sudditi insorta sulle altre acque di Val Precona stato Veneto; se quelle cioè avessero o no a riceversi per mezzo del cavo Arienti nel canal Bentivoglio della bonificazione denominata di Stienta stato Ferrarese, e Pontificio, indussero nell'anno 1781 Sua Santità papa Pio VI., e la serenissima republica di Venezia a spedire concordemente sulla faccia dei luoghi due deputati, uno pontificio, e l'altro Veneto con due ingegneri similmente uno Veneto, e l'altro pontificio, acciò riconosciuta in unione la verità dei fatti sul preteso loro possesso diversamente asseriti dai rispettivi sudditi, rilevati altresì accertatamente li bisogni reali de' Veneti, e gl' incomodi reali de'Ferraresi colle maniere sicure da supplirvi con reciproca soddisfazione in avvenire, e riscontrata ogni alra cosa antica, e moderna, che conferir potesse allo schiarimento del vero, rassegnassero le loro relazioni colli corrispondenti disegni ai due principi deleganti, acciò potessero questi in seguito prendere quelle determinazioni, che avessero credute più convenienti a porre in tranquillità li respettivi sudditi, ed a togliere loro in avvenire ogni occasione di disturbarla.

Essendosi pertanto dai delegati, e dagli ingegneri adempita la commissione, ed essendosi susseguentemente tenuti in Roma replicati congressi prima con sua eccellenza il signor cavalier Zulian ambasciatore di Venezia, e dopo la di lui partenza da Roma con sua eccellenza il signor ambasciatore Andrea Memmo di lui successore ammessi ambedue più volte per queste due vertenze all'udienza della Santità Sua, hanno li sovrani sopra l'una, e sopra l'altra contestualmente convenuto, come in appresso.

Pacta conventa.

§. 3. I. Quanto all'acque della Presa di Tessarolo, piacendo ad ambedue li principi di prescindere affatto dal merito principale della disputa, e volendo in conferma sempre maggiore della loro reciproca amicizia, e corrispondenza terminar la contesa con un temperamento, che stabilmente porti il bene, e la quiete de' respettivi sudditi, di unanime consenso stabiliscono, che le acque piovane di Tessarolo scolino in avvenire in Poazzo, purchè però siano regolate nella seguente maniera.

II. Uno solo sarà lo sbocco delle suddette acque in Poazzo, e questo mediante una chiavica regolatrice da costruirsi, ovo trovasi presentemente il terzo taglio dei Veneti chiamato la Piacentina.

III. Si costruirà la detta chiavica distante dall'argine sinistro del Poazzo pertiche due di misura di Rovigo in territorio Veneto, salvi però i diritti territoriali reciprocamente.

IV. L'elevazione della porta di detta chiavica si farà dalla soglia in altezza di piedi quattro, ed once sette misura suddetta a forma del profilo ora formato, e concordemente sottoscritto dai due ingegneri deputati alla visita signori Giuseppe Zaffarini ingegnere pontificio, e signor capitan Ignazio Avesani ingegnere Veneto, qual profilo, che da loro si rassegna presentemente alli principi, si conserverà per regola anche del tempo avvenire.

V. La porta da costruirsi come sopra di luce in latitudine piedi quattro, ed in altezza piedi tre, e mezzo di Rovigo sopra il pelo dell'acqua ritrovata in Poazzo in occasione della visita fatta li 16 e 17 maggio 1781, e notato allora dai suddetti due ingegneri nei loro profili, che trovansi delineati nelle respettive mappe in grande sottoscritte dagli stessi ingegneri, e da essi già umiliate alli principi.

VI. Sarà la porta medesima composta di due partite di tavoloni una superiore, e l'altra inferiore, cosicchè con ambedue venga formata una sola porta della suddetta altezza in tutto dalla soglia di piedi quattro, ed once sette di Rovigo. La partita superiore di detta porta sarà dell' altezza di un solo piede, e la partita inferiore di piedi tre, e once sette.

VII. Due saranno le chiavi di detta porta una diversa dall' altra, e si riterranno una dal deputato Veneto, e l' altra dal pontificio, che a tal effetto si destineranno.

VIII. Dovrà la porta stessa star sempre chiusa intieramente quando sarà chiusa la chiavica di Racano, che scarica le acque del Poazzo in Pò grande; ma quella aprendosi allora dalli

sopraddetti deputati si aprirà solamente l'anzidetta partita superiore dell' accennata porta, alta, come si disse, un piede, la qual partita superiore dovrà da loro richiudersi, e riporsi nel suo sito, subito che la chiavica di Racano si torni a chiudere.

IX. Il resto poi della detta porta, vale a dire la partita inferiore di essa dell' altezza della soglia di tre piedi, ed once sette, non si aprirà dai deputati ancorchè sia aperta la chiavica di Racano, se non quando le acque del Poazzo saranno abbassate fino a piedi quattro, ed once nove sotto l'incoltellata del ponticello della via nuova indicato dagl' ingegneri nei sopraccennati profili delle livellazioni, dovendo marcarsi questo punto fissato dall'incoltellata sulla faccia del luogo con un segnale stabile, e cospicuo; a condizione però, che abbia anche essa a richiudersi, subito che si richiuda la chiavica di Racano.

X. Averà il chiavicante di Racano l' obbligo di subito avvisare li due deputati Pontificio, e Veneto tanto quando la chiavica di Racano si apre, che quando si chiude, acciò essi possino regolare a forma del presente concordato l' apertura, e chiusura della suddetta porta della nuova chiavica di Tessarolo. E mancando poi così il chiavicante di Racano, come il deputato Pontificio in qualunque modo alla dovuta esattezza, e sollecitudine, dovranno ad ogni ricerca, che se ne facesse dal reggimento di Rovigo alla legazione di Ferrara, essere irrimissibilmente puniti a proporzione della loro colpa. Lo stesso si farà in pari caso per parte Veneta verso il suo deputato.

XI. A garantirsi delle respettive rotte, che fossero mai per accadere nello stato Veneto, come nel Pontificio, essendo intenzione de' principi, che ogni cosa anche in tal proposito venga regolata colla dovuta parità, ed uguaglianza, potranno li possidenti di Tessarolo, allorchè la loro presa fosse in pericolo di soffrire inondazioni, in caso di rotte succedute in Ferrarese, e introdottesi in Poazzo, non solo sull'accennata porta costruirne un' altra dell' altezza di piedi quattro da esser custodita dal Veneto deputato, e da essere da lui usata con porla nelli stessi gargami sopra la prima; ma potranno inoltre fare quelle altre operazioni, che crederanno opportune a propria difesa, dentro però il territorio Veneto, e senza offesa altrui. Vicendevolmente potranno li possidenti di Gurzone per impedire l' introduzione delle acque provenienti dalle rotte Venete, che avessero inondata la presa di Tessarolo, formare a propria difesa, e sempre dentro li confini dello stato Pontificio, e senza offesa altrui tutte quelle operazioni, che crederanno capaci d' impedire l' ingresso delle dette acque in Poazzo, acciò non rimanga da esse tolta ai scoli influenti di Gurzone la loro caduta; ben inteso, che neppure in questo caso di rotte Venete introdottesi in Tessarolo sarà lecito ai possidenti di quella presa il fare i tagli per scaricare le acque loro in Poazzo. Si dichiara però, che cessate le rotte, che Dio tenga lontane, dovranno subito le cose esser rimesse nello stato di prima, come se rotte accadute mai non fossero.

XII. Si dovranno nella presa di Tessarolo aprire li fossi scolatori, la profondità dei quali dovrà essere ragguagliata dalla platea della chiavica da costruirsi, facendoli profondi quanto richiede una orizontale tirata da detta platea. La loro larghezza poi nel fondo sarà o di uno, o di due piedi secondo stabiliranno li sepranominati ingegneri a seconda dell'altezza, o bassezza dei piani. Peraltro nelle terre più alte, che per avventura non soffrissero un fondo così largo, non dovrà il fondo medesimo essere minore di sei oncie, con una scarpa però proporzionata alla qualità del terreno. L'estensione poi, e lunghezza di detti fossi scolatori conducenti le acque all' accennata chiavica di Tessarolo, calcolate anche le loro tortuosità, e traverse non sarà minore di sette miglia.

XIII. Essendo volontà concorde dei principi di dare lo scolo in Poazzo alle sole acque piovane della presa di Tessarolo, perciò non potranno mai negli accenati fossi scolatori introdursi altre acque fuori di queste, ed introducendosi altre acque anche in piccola quantità, che sieno fuori della presa di Tessarolo, non dovrà mai il deputato Pontificio prestarsi ad aprire la porta della nuova chiavica Tessarolese, nè nella partita superiore, nè nella inferiore, ancorchè aperta sia la chiavica di Racano, e sarà tenuto esporne il disordine alla publica rappresentanza di Ferrara, acciò ne procuri nelle maniere convenienti il rimedio.

XIV. Invigileranno all' escavazione dei fossi scolatori, ed alla costruzione della nuova chiavica nella maniera sud-

divisata il suddetto signor capitan Ignazio Avesani ingegnere Veneto, ed il suddetto signor Giuseppe Zaffarini ingegnere Pontificio, e dovrà l'una, e l'altra opera incominciarsi subito a tutte spese dei possidenti di Tessarolo, a carico de'quali rimarrà anche nei futuri tempi la spesa necessaria per il mantenimento dei detti fossi da essere di tre in tre anni ridotti avanti la fine di aprile nella profondità, e larghezza, che saranno fissate nella prima loro formazione, come pure alle spese del mantenimento della suddetta nuova chiavica.

XV. Subito che sarà compito il lavoro dei fossi e della chiavica suddetta, dovranno immediatamente chiudersi coll'assistenza dei suddetti due ingegneri tanto nello stato Pontificio, che nello stato Veneto tutti quelli tagli fatti anche nella publica strada Veneta, per li quali ora si mandano le acque di Tessarolo in Poazzo, nè si potranno o essi, o altri tagli aprire mai più nè ivi, nè in altri luoghi. Peraltro le golene Venete della detta presa di Tessarolo dovranno avere il loro scolo in Poazzo collo sbocco dei respettivi fossi nella maniera da destinarglisi sul luogo dai soprannominati due ingegneri.

XVI. Le acque della vicina presa, ossia comprensorio delle saline, non potranno mai introdursi neppure in piccola quantità in Poazzo, ma dovranno tutte andare per il loro particolare condotto delle saline, che è nello stato Veneto.

XVII. Acciò li fossi scolatori della presa di Tessarolo si mantenghino sempre come si è detto di sopra nella convenuta profondità, e larghezza, estenzione, e pulizia, come pure acciò quella nuova chiavica si mantenga nello stato di sopra fissato, e non succeda veruna variazione in alcuna altra delle cose stabilite, sarà cura dei suddetti due ingegneri deputati di fare una relazione concorde da ambedue sottoscritta di tutto ciò che avranno operato in seguito della presente concordia, e di esibirla alli rispettivi principi per regola delle future visite.

XVIII. Ogni tre anni dopo la detta esecuzione nel mese di maggio dovrà farsi in Tessarolo la visita di detti fossi, e chiavica da due ingegneri da destinarsi uno Pontificio, e l'altro Veneto, li quali rincontrato sul luogo lo stato dei suddetti fossi, e della nuova chiavica, come anche li lavori occorrenti per essi, ed ogn'altra cosa risguardante il presente concordato, ne formeranno in iscritto la relazione, e la passeranno ai rispettivi governi.

XIX. Nella stessa guisa, ed occasione si farà dagli accennati due ingegneri ogni tre anni la visita del Poazzo, e della chiavica di Racano, e degli sbocchi di Gurzone, notando tutti li difetti, che aver potessero relazione al concordato presente per la immancabile loro riparazione, facendone la relazione come sopra, acciò in seguito di queste visite triennali, l'uno, e l'altro governo ordini, e faccia eseguire dalla sua parte li spurghi, e lavori, che dagl' ingegneri suddetti saranno creduti non men necessarj, che utili; ben inteso, che alli lavori nello stato Pontificio incomberà secondo il solito la congregazione de'lavorieri di Ferrara. Nei casi poi straordinarj si potrà fare una simil visita più spesso dei tre anni coll' intelligenza dei due governi tanto dalla parte della possidenza Pontificia, quanto dalla possidenza Veneta.

XX. Alle spese occorrenti per gli sgarbamenti, ed escavazione del Poazzo, per il risarcimento della chiavica di Racano, e per il salario di quel chiavicante, dovranno li possidenti di Tessarolo concorrere a proporzione della loro possidenza secondo li riparti, che la legazione di Ferrara comunicarà al nobil uomo il rappresentante di Rovigo, a cui spetterà il farli osservare nel Veneto, nè saranno mai li campi di Tessarolo aggravati più di quello, che lo sono i campi di Gurzone della stessa qualità, e natura.

XXI. Anche sull'altra vertenza delle acque di Val Precona piace alli principi di prescindere affatto dai meriti della disputa, e di abbracciare un espediente di reciproca soddisfazione, e che non sia di discapito alli rispettivi loro sudditi: si conviene quindi, che le acque di Val Precona s' introduchino in avvenire nei canali della bonificazione di Stienta, ma nella maniera, e colle condizioni seguenti.

XXII. Che l'introduzione di esse acque duri solo, fino a che il canal Bianco, in cui quelle andar dovrebbero, come già una volta andavano, venga restituito alla sua antica attività per riceverle.

XXIII. Che per introdurvele intanto con metodo, abbia a costruirsi a tutte spese dagl' interessati di Val Precona una chiavica regolatrice dello scolo sul cavo Arienti da collocarsi dai due ingegneri Veneto, e Pontificio, Avesani, e Zaffarini nel punto dell' unione dei

due arginelli Ferraresi, che circondano Val Precona, e da demolirsi quando le acque di Val Precona torneranno a correre nel canal Bianco.

XXIV. Sarà la luce di detta chiavica di piedi tre di Rovigo. La soglia poi si porrà a livello del fondo presente del cavo Arienti coi suoi muri laterali, gargami, e porta respettivamente alti sopra detta soglia quanto fu precisamente fissato dai detti due ingegneri nella loro relazione, e disegno in data dei tredici marzo mille settecento ottantaquattro, e contrassegnata ancora dagli stessi sul luogo.

XXV. Avrà la porta della detta chiavica due serrature, e due chiavi diverse, una da rimanere in mani del deputato Veneto, e l'altra del deputato Pontificio ambedue da destinarsi. E siccome la porta suddetta deve restare oncie cinque di Rovigo più bassa dei muri, e gargami laterali, così sarà sempre libero a quelli di Val Precona il soprapporre, occorrendo, ad essa porta una sopraporta, e rimuoverla ad intiero loro piacimento.

XXVI. Non dovrà l'accennata chiavica mai aprirsi, se non sarà stata prima aperta la chiavica maestra di Occhiobello al Po grande: subito poi, che si richiude la detta chiavica maestra, dovrà tornarsi a chiudere anche l'altra di Val Precona. Resta inoltre stabilito, che li torrenti Baccelli non debbano scorrere come in passato, in detta valle, ma debbano diriggersi per l'avvenire colle acque dei contigui campi negli scoli del circondario della bonificazione per essere in essa compresi, con corrispondere però a quella tutte le contribuzioni occorrenti.

XXVII. Al chiavicante di Occhiobello resterà addossato l'obbligo di avvisar subito li due deputati Pontificio, e Veneto, quando la chiavica di Occhiobello si apre, come pure quando si chiude, acciò essi possano coerentemente regolare la chiusura, ed apertura della detta nuova chiavica di Val Precona.

XXVIII. Non avranno mai da introdursi per questa nuova chiavica nei canali della bonificazione altre acque, che quelle di Val Precona, ed introducendovisi, sarà della publica rappresentanza di Ferrara il procurarne il rimedio colle convenienti intelligenze col nobil uomo rappresentante di Rovigo.

XXIX. Sarà permesso ai Ferraresi di rialzare, e rinforzare ogni volta, che vorranno li loro arginelli circondanti Val Precona, e non dovrà mai esser lecito agli affittuari, o altri inservienti di detta valle per qualunque causa anche di somma escrescenza di acqua il far tagli, o altre innovazioni in detti arginelli e facendosi oltre il danno, che dovranno rifare ai Ferrasesi, saranno li delinquenti castigati a misura del loro reato.

XXX. A carico degl' interessati, o affittuarj di Val Precona sarà il mantenere risarcita la nuova chiavica al cavo Arienti, e di più avranno essi il peso di concorrere in proporzione della loro possidenza a tutte le spese annuali di sgarbamenti, escavazione di canali maestri, risarcimenti della chiavica di Occhiobello, salario del chiavicante, ed altro, che possa contribuire a mantenere in buono stato gli scoli principali della detta bonificazione, secondo li rapporti, che dalla legazione di Ferrara si comunicheranno al nobil uomo rappresentante di Rovigo, a cui incomberà il farli osservare nel Veneto, nè saranno mai li campi di Val Precona aggravati più degli altri campi della bonificazione suddetta della medesima qualità, e natura.

XXXI. Li due ingegneri Avesani, e Zaffarini rassegneranno la relazione dell'esecuzione ai principi, e poi si farà ogni tre anni, durante l' introduzione suddetta delle acque di Val Precona in bonificazione, la visita di ambedue li comprensori dai due ingegneri uno Veneto, e l'altro Pontificio da destinarsi per riconoscere, e riferire ai rispettivi governi il bisogno dei lavori occorrenti, acciò l'uno, e l'altro li ordini, e li faccia eseguire dalla sua parte; ben' inteso, che ai lavori nello stato Pontificio incomberà secondo il solito la congregazione degl' interessati di Stienta. Nei casi però straordinarj si potrà fare una simile visita più spesso coll'intelligenza dei due governi tanto dalla parte della possidenza Pontificia, che della possidenza Veneta.

XXXII. Siccome poi nella transazione fatta fra la serenissima Republica di Venezia, ed il duca di Ferrara Alfonso II. li otto febbrajo mille cinquecento sessantanove; che in principio di questa disputa fu reclamata al santo Padre dalla Republica stessa nella memoria esibitagli dal signor ambasciatore li trenta marzo mille settecento ottanta, e di cui ne hanno avuta ragione ambedue li deputati nelle loro relazioni, fu convenuto, che le campagne Ferraresi potessero scolare le loro acque per

la chiavica dell'argine di s. Donato nel canal Bianco; perciò restituendosi il medesimo canal Bianco alla sua primiera attività, non solo dovranno scorrere colà le acque di Val Precona; ma dovranno anche le campagne Ferraresi comprese nella detta transazione ripristinarsi nel loro diritto di portare colà le proprie acque in quei modi, e con quelle condizioni, che furono prescritte nella transazione medesima, e contribuendo di più a proporzione del proprio interesse, quello stesso, che si sarà contribuito, e si contribuirà per parte Veneta al medesimo oggetto.

XXXIII. A perpetua solidità del concordato stabilito dai principi sopra ambedue le controversie degli scoli di Tessarolo, e di Val Precona, ed a reciproca quiete de' respettivi sudditi si conviene, che qualunque carta, o documento risguardante l' una, e l'altra disputa, che si scoprisse posteriormente non abbia da attendersi in conto alcuno; nè per ravvivarle, nè per recedere da ciò, che si è ora stabilito.

XXXIV. Si dichiara, che tutte le espressioni di territorio, e di stato, che si contengono nella presente convenzione non potranno recar mai alcuno immaginabile pregiudizio alle reciprochè ragioni territoriali dei sovrani contraenti, le quali anzi resteranno sempre salve, ed intatte, finchè piaccia ad essi di stabilire li confini de' respettivi dominj, ove la linea non fosse già legittimamente stabilita.

XXXV. Impegneranno li principi la loro parola, ed accorderanno la suprema loro autorità, perchè il presente concordato venga in tutte le sue parti dai proprj sudditi osservato. Di questo concordato poi dovranno cambiarsi le reciproche ratifiche di Sua Santità, e della Republica serenissima nel termine di mesi due, e più presto se sia possibile.

Subscriptio plenipotentiariorum.

§. 4. Ed in fede di tutto ciò, che si è come sopra stabilito, noi infrascritti muniti delle plenipotenze respettive di Sua Santità Papa Pio VI., e della serenissima Republica di Venezia, le quali ora reciprocamente si cambiano, e si consegnano, abbiamo sottoscritta la presente convenzione, e l'abbiamo sigillata col proprio nostro sigillo in due distinti originali, acciò ognuno dei due principi ne abbia uno: dichiarando di essersi anche reciprocamente fra noi cambiate, ed a perpetua sicurezza della loro identità sottoscritte, e sigillate come sopra tanto le rispettive relazioni documentate della visita locale fatta in scritto da ciascuno dei due deputati Pontificio, e Veneto signor avvocato Settimio Cedri, e signor marchese Giuseppe Maria Manfredini colle mappe in grande separatamente allora formate dai due ingegneri Pontificio, e Veneto, Zaffarini, e Avesani; quanto il profilo delli piani di Tessarolo coll'altezza della chiavica da collocarvisi concordemente fatto, e sottoscritto in Roma li ventisei maggio dello scorso anno mille settecento ottantatre dalli medesimi due ingegneri a dimostrazione di ciò, che si è stabilito nell'articolo IV., e quanto anche la concorde relazione, e disegno dei piani, e chiavica di Val Precona parimente segnati dagli accennati due ingegneri in Ferrara li 13 marzo mille settecento ottantaquattro, che richiamansi nell'articolo XXIV. del presente concordato. In Roma questo dì ventiquattro aprile mille settecento ottantaquattro.

Lazzaro card. Pallavicini segretario di stato di Nostro Signore Papa Pio VI.

Loco ✠ sigilli.

Andrea Memmo ambasciatore in virtù della plenipotenza della serenissima Republica.

Loco ✠ sigilli.

Pius PP. VI.

Plenipotentiæ suæ Sanctitatis

§. 5. Dilecte fili Noster salutem, et apostolicam benedictionem. Pro paterna illa, qua dilectos filios nobiles viros ducem, et rempublicam Venetorum semper complexi fuimus, et adhuc complectimur charitate, quamcumque patrem inter, et filios exortam dissentionem componi, seu potius quamvis illius imaginem, sive umbram tolli penitus, et dissipari cupientes motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine te, de cujus fide, prudentia, integritate, et in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus ad amicabilem tractatum proponendum, ac debito fine concludendas cum dilecto filio Andrea Memmo dictorum nobilium virorum ducis, et reipublicæ Venetorum apud Nos, et hanc sanctam Sedem oratore omnes controversias de, et super derivatione, et cursu tum aquarum loci della presa, seu districtus Tessaroli Veneti, padum Pontificium Ferrariense versus, seu Poazzo pontificio Ferrarese, tum etiam aquarum alterius loci in vocabulo della Veneta Valle Precona territorium ver-

sus Ferrariense di Stienta exortas in Nostrum, et dictæ Sedis plenipotentiarium tenore præsentium nominamus constituimus, et deputamus, tibique ut Nostro, et dictæ Sedis nomine una cum memorato Andrea super controversiis hujusmodi agere, tractare, et concludere, ac conditiones, et pacta subinde conventa subscribere, et firmare libere, ac licite possis, et valeas plenam, et amplam facultatem harum serie tribuimus, et impertimur. Decernentes validum, et efficax fore quidquid earumdem vigore præsentium tu egeris, tractaveris, et concluseris, id omne quantum in Nobis est, acceptum, gratum, firmumque, ac ratum habere, nec non observare, complere, et exequi in verbo Romani pontificis promittentes. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumqne. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia octobris millesimo septingentesimo octuagesimo tertio. Pontificatus Nostri anno nono.

Innoc. cardinal De Comitibus

Loco ✠ sigilli.

Dilecto filio Nostro Lazaro Opizio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Pallavicini nuncupato.

Paulus Rainerius Dei gratia dux Venetiarum etc.

Plenipotentia ducis Venetiarum.

§. 6. Præsentium tenore notum, testatumque facimus, quod studio amicabiliter componendæ cujuscumque controversiæ inter sanctam Sedem, nostramque Rempublicam aliquot ab hinc annis subinde exortæ circa cursum aquarum ex districtibus Venetis Tessarolo, et Valle Precona nuncupatis fluentium, placuit senatui nostro huic peragendo, conficiendoque muneri dilectissimum nobilem virum Andream Memmo ordinarium nostrum apud sanctam Sedem legatum, de cujus probata fide, spectataque prudentia, et in negotiis rite administrandis experientia merito Respublica nostra confidit eligere, eumque vigore præsentium constituere commissarium nostrum, plenaque facultate munire, ad hoc ut cum pari facultate constituto etiam commissario illustrissimo et reverendissimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali Lazaro Opitio Pallavicini a secretis beatissimi patris Pii Sexti collatis amicabilibus conciliis tractare, et convenire, et quæ visa fuerint subscribere, et signare possit, et valeat; idque libere, ac si nos ipsi senatus consulto ea omnia perageremus, et signaremus quo fieri postest arctiori modo spondentes, quod quæcumque antefatus commissarius noster tradita sibi facultate ita egerit, concluserit, subscripserit, et signaverit, rata quoque senatus auctoritate habituri simus, ratihabitionum tabulas intra conveniens tempus expedituri. In quorum fidem, roburque præsentes nostras plenæ potestatis tabulas more solito conscriptas, atque subscriptas sigilli sancti Marci appensione roborari fecimus. Datum in nostro ducali palatio die septima septembris ind. prima millesimo septingentesimo octuagesimo tertio.

Gio. Pietro Legrenzi segretario

Loco ✠ Plumbi

Confirmatio apostolica.

§. 7. Hinc est quod Nos prævio deliberationis Nostræ consilio præinsertam concordiam a dictis Lazaro Opitio cardinali ex una, et Andrea ex altera partibus vigore facultatum illis, sicut præmittitur, attributarum initam cum omnibus, et singulis pactis et conditionibus in ea contentis, et expressis auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo approbamus, et confirmamus, ac ratam, firmamque habemus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac pro pactorum, conventionumque hujusmodi observatione, et adimplemento Nos, Romanosque pontifices successores Nostros, ac sedem, et cameram apostolicam in forma juris valida obligamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Decernentes ipsas præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quocumque, quamtumvis magno, et inexcogitato defectu notari, et impugnari posse, sed eas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortire, et obtinere, ac inviolabiliter servari debere. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, cæterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter, et expresse derogamus, et derogatum esse volumus. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima tertia augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 31. augusti 1784. anno X.

DIX.

Confirmatio septem decretorum ad relationem a secretis congregationis rebus consistorialibus præpositæ, ac erectionis septem commendarum abbatialium ex totidem monachorum monasteriis in regno Poloniæ et magno Lithuaniæ ducatu.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Universa bonorum Ecclesiæ administratio supremi apostolatus officio divinitus Nobis credito, inseparabiliter inhærens interdum efflagitat, ut rationabilibus causis idipsum suadentibus sedulo perpensis nonnulla circa illorum usum pro temporum vicissitudine quemadmodum christianæ reipublicæ utilitati consentaneum esse in Domino conspicimus, immutentur.

Providentiæ ad rem captæ a Clemente XII. memorantur.

§. 2. Alias quidem Clemens pp. XII. Noster felicis recordationis prædecessor ad componendas jamdiu in Poloniæ regno, et magno Lithuaniæ ducatu vigentes controversias super his monasteriis abbatiis nuncupatis, quorum temporalia bona monachorum inibi regularem vitam profitentium congruam longe excedebant substentationem, pluribus præmissis inspectionibus, quemdam tractatum quoad tredecim ex iis monasteriis in eodem regno, et ducatu sitis per tunc existentem ipsius Clementis prædecessoris, et apostolicæ Sedis nuntium conclusum apostolica ejus auctoritate per suas literas datas apud Sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo trigesimo septimo, idibus septembris, pontificatus sui anno octavo ita probavit, ut exinde divisa fuerit mensa eorumdem monasteriorum, et assignata parte pro abbate regulari, et monachis, reliqua pars per concessionem commendæ apostolica auctoritate quemadmodum in promotionibus ad Ecclesias episcopales eorumdem regni et ducatus servatur personæ ecclesiasticæ non regulari, et de clero, ut dicitur, sæculari tribui posset, firmo tamen, atque integro servato primævo jure monachorum super libera abbatum, et superiorum claustralium electione in quolibet ex illis monasteriis, aliaque statuit, quæ ad mutuam inter futuros abbates commendatarios, nec non abbates quoque claustrales, et monachos concordiam, et tranquillitatem maxime profutura videbantur, prout in eisdem ipsius Clementis prædecessoris literis plenissime exprimitur, et continetur.

Preces porrectæ pro assequenda ampliatione redditum assignandorum personis ecclesiasticis ad publica subeunda munera delectis.

§. 3. Verum sicut accepimus, cum in illis partibus sacerdotia, ut plurimum, desint, quæ ecclesiasticis personis e procerum genere ad publica munera delectis, ingentibusque sumptibus pro religionis catholicæ, et ecclesiæ communi bono obnoxiis deferri valeant, ideo nomine carissimi in Christo filii Nostri Stanislai Augusti Poloniæ regis illustris, cujus perspectam habemus summam fidei integritatem, et in sanctam apostolicam Sedem filialem observantiam per dilectum filium Thomam marchionem Antici, ejus, ac Polonæ reipublicæ apud Nos, et eamdem Sedem plenipotentiarium ministrum, ut ampliores in cleri sæcularis profectum ecclesiasticos redditus designaremus, Nobis humiliter fuit supplicatum.

Pontifex commisit nuntio regni Poloniæ ut aliqua bona a monasteriis segregaret pro sua prudentia.

§. 4. Ad ejusdem autem Stanislai Augusti regis adeo de catholica religione benemeriti obsecundandum votis, venerabili fratri Nostro Joanni Andreæ archiepiscopo Calcedonensi Nostro, et apostolicæ Sedis in regno Poloniæ nuntio dedimus in mandatis, ut ipse auctoritate Nostra statum temporalium bonorum ad aliqua ex monasteriis monachorum in eo regno, et ducatu pertinentium satis agnita sua prudentia inquireret, et publicis, authenticisque documentis muniret. Quo peracto ex bonis ipsis, eorumque fructibus, redditibus, et proventibus congruam singulorum monasteriorum mensam claustralem ad abbatum regularium, et monachorum alimoniam, et onerum quorumcumque adimplementum, ac præcipue ad divinum cultum promovendum satis superque sufficientem juxta methodum in præmisso tractatu de anno Domini MDCCXXXVII. inito servatam etiam in cæteris omnibus servandam perpetuo constitueret. Superextantia vero bona ab ipsa mensa penitus, et omnino secerneret, eorumque dispositionem Nobis, et apostolicæ Sedi reservatam declararet, ad hoc, ut de illis cum ejusdem Stanislai Augusti regis consensu disponeremus.

Nuntius apostolicus sibi commisso muneri satisfecit.

§. 5. In hujusce itaque commissionis executionem cum ab ipso Joanne Andrea archiepiscopo, et nuntio status bonorum septem monasteriorum, unius videlicet Landensis Gnesnensis diœcesis,

ac alius Bledzovienis Posnaniensis diœcesis, ac alius Præmetensis etiam Posnaniensis diœcesis, ac alius Copriunicensis Cracoviensis diœcesis, ac alius Obrensis pariter Posnaniensis diœcesis, quæ ut etiam accepimus, ex ordine sunt Cisterciensium: nec non alius Sieciechowiensis dictæ Cracoviensis diœcesis, ac reliqui sanctæ Crucis in Calvo monte pariter Cracoviensis diœcesis amborum ex ordine sancti Benedicti fuerit, servatis servandis, descriptus, et constitutus, atque ipse subinde ex bonis cujuslibet monasterii ea parte, quæ claustrali abbati, et monachis assignanda foret in primis statuta, et præfinita segregaverit, reliqua eorumdem septem monasteriorum bona totidem commendatariis abbatibus, ut infra, impertienda, omniumque ab eo gestorum publica ediderit instrumenta, quorum exempla in authentica forma ad urbem transmisit: Nobis propterea datum est, ut optatum huic negocio finem imponeremus.

Omnia a nuntio peracta apostolica auctoritate confirmantur.

§. 6. Nos igitur postquam singula ab ipso Joanne Andrea archiepiscopo, et nuntio peracta, et edita instrumenta dilecto etiam filio magistro Petro Mariæ Nigrono congregationis rebus consistorialibus præpositæ a secretis expendenda tradidimus, ejusque accepimus relationem, septemque decretis inter acta ejusdem congregationis relatis, in quibus divisiones bonorum sigillatim enunciantur, animi Nostri sensus aperuimus, ipsius Stanislai Augusti regis spectabilibus votis quam libenter annuentes, utque cætus nobilium ecclesiasticorum in tuenda fidei catholicæ integritate, et in apostolicam Sedem observantia benemereri pergat, ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine decreta ipsa, et in eis contenta, et relata instrumenta perinde ac si integer eorum tenor de verbo ad verbum præsentibus Nostris literis insertus foret, ipsarum tenore præsentium ita in perpetuum confirmamus, et approbamus, illisque singulis apostolicæ, supremæque Nostræ auctoritatis robur adiicimus, ut septem abbatiales commendas, unam videlicet Landensem Gnesnensis diœcesis, et aliam Bledzoviensem, et aliam Præmetensem etiam Posnianensis diœcesis, et aliam Copriunicensem Cracoviensis diœcesis, ac aliam Obrensem pariter Posnaniensis diœcesis, nec non aliam Sieciechowiensem dictæ Cracoviensis diœcesis, ac reliquam sanctæ Crucis in Calvo monte pariter Cracoviensis diœcesis pro totidem presbyteris, seu clericis ad illas a Nobis, et Romano pontifice pro tempore existente ad supplicationem ipsius Stanislai Augusti regis, ejusque in eodem regno successorum juxta literas felicis etiam recordationis Clementis pp. VII. prædecessoris pariter Nostri quoad ecclesias episcopales illius regni, et ducatus editas promovendis pari auctoritate etiam perpetuo ex nunc erigimus, et instituimus, suspenso tamen erectionis, et institutionis hujusmodi effectu quoad quinque ex iisdem monasteriis quousque illa per cessum, vel decessum abbatum regularium ea monasteria modo obtinentium, vacaverint. Porro singulis septem a Nobis, ut præfertur, erectis abbatialibus commendis ex nunc prout ex tunc, et statim ac eadem monasteria, illorumque singula vacare contigerit, omnia, et singula respective bona, jura, et actiones, illorumque fructus, redditus, et proventus ab eodem Joanne Andrea archiepiscopo, et nuntio eisdem abbatialibus commendis in singulis enunciatis instrumentis assignata, et præfinita. Ita quod futuris commendatariis abbatibus ad commendas ipsas, modo, et forma præmissis, promovendis liceat singularum commendarum in ecclesia prout aliarum similium commendarum moris est, et bonorum respective assignatorum veram, realem, et actualem possessionem per se, vel alios libere apprehendere, et apprehensam ad eorum respective vitam retinere. Illorumque fructus, redditus, et proventus in ipsorum decorem, usum, et utilitatem respective convertere ipsarum tenore præsentium perpetuo quoque applicamus, et appropriamus.

Declarationes speciales.

§. 7. Quoniam vero ex relatione ejusdem Joannis Andreæ archiepiscopi, et nuntii compertum habuimus fructus annuos monasterii Obrensis dictæ Posnaniensis diœcesis præmissæ divisionis causa impares futuros censeri ad congruam abbatis regularis substentationem, ac proinde abbatialis a claustrali mensa separari non possit, ideo ad ipsius Stanislai Augusti regis supplicationem harum quoque Nostrarum literarum vi statuimus, et sancimus, ut illius monasterii quovis modo occurrente vacatione deinceps non quemadmodum in aliis monasteriis a monachis novus regularis abbas eligatur, sed juxta aliud decretum Nostrum die xxi januarii currentis anni editum illius loco eligatur claustralis prior, qui postquam confirmatus fuerit a pro tempore existente

vicario visitatore generali ordinis Cisterciensis in Polonia, ut retroactis temporibus in quibusdam monasteriis ejusdem regni, ut accepimus actum fuit, curæ, et regimini illius monasterii præerit. Cæterum eadem monasteria, eorumque abbatiales commendas, ut præfertur, erectas in libris cameræ Nostræ apostolicæ describi, et in nova reparatione juxta redditus proportionabiliter in eisdam libris taxari volumus, et mandamus.

Clausulæ salutares.

§. 7. Præsentes autem literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quilibet, et præcipue abbates, et monachi eorumdem monasteriorum, aliique in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes ad hæc vocati, aut sufficienter auditi non fuerint, seu præmissis non consenserint, aut ex quibusvis aliis causis, vel prætextibus, seu ex quo solemnitates, et formæ a jure in similibus præscriptæ minime servatæ fuerint, neque modo servandæ præscribantur de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quovis alio defectu notari, aut impugnari, seu elias infringi, vel quomodolibet retractari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus unquam posse, easque omnino sub quibusvis contrariis constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, decretis, vel declarationibus sive generalibus, sive specialibus etiam motu Nostro proprio, ac simili scientia, et præmissa potestatis plenitudine, pariterque consistorialiter, vel alias quandocumque, et quibusvis de causis etiam pro tempore factis, et faciendis minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, et fore, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, et de novo concessas, semperque, et perpetuo validas, firmas, et efficabes esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum perpetuo, et inviolabiliter observari, ac futuris pro tempore existentibus eorumdem monasteriorum abbatibus commendatariis, quorum favorem præsentes Nostræ literæ concernunt perpetuis futuris temporibus plenissime suffragari debere, eosdemque super præmissis omnibus, et singulis, vel eorum aliquo etiam causa privilegiorum dictis ordinibus, vel monasteriis ipsis apostolica auctoritae quomodolibet concessorum, quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri, neque adprobationem, seu verificationem quorumcumque in eisdem præsentibus narratorum nullatenus unquam teneri, nec ad id in judicio, vel extra illud cogi, seu compelli posse.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate, et potestate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vicelegatos, ac pro tempore existentes Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet qualibet aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, harum serie irritum, et inane decernimus, et declaramus.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus quatenus opus sit, Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, sive de jure quæsito non tollendo, et de dismembrationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, et de exprimendo in similibus veris annuis valoribus fructuum tam illorum, qui dismembrantur, quam reliquorum: nec non Pii papæ IV. de gratiis interesse cameræ apostolicæ quomodolibet concernentibus in eadem camera registrandis, et insinuandis, aliisque apostolicis quorumcumque Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum favore tam sancti Benedicti, quam Cisterciensis ordinum etiam in provicialibus, generalibusque conciliis editis specialibus constitutionibus, et ordinationibus, eorumdem ordinum, et monasteriorum privilegiis, indultis, et literis apostolicis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, et decretis in genere, vel in specie etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, ac iteratis vicibus concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et for-

ma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis, et plenariæ exequutionis præmissorum omnium, et singulorum hac vice dumtaxat, harum quoque serie specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 10. Volumus demum, ut præsentium literarum Nostrarum transumptis etiam impressis, charactere alicujus notarii publici subscriptis, et episcoporum eorumdem regni, et ducatus sigillis munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si originaliter exhibitæ forent, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrarum confirmationis, approbationis, roboris, adjectionis, erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, statuti, sanctionis, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pridie kalendas septembris, pontificatus Nostri anno decimo.



DX.

Dat. Romæ 3. septembris 1784. Anno X.

Monasterio Obrensi ordinis Cisterciensis diœcesis Posnaniensis uniuntur, et incorporantur tres parochiales ecclesiæ.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Theodosiensi Nostro, et apostolicæ Sedis apud carissimum in Christo filium Stanislaum Augustum Poloniæ regem illustrem nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis exponitur.

§. 1. Justis petentium desideriis dignum est Nos facilem præbere consensum, et vota, quæ a rationis tramite non discordant, effectu consequente complere. Cum itaque dilecti filii monachi, et abbas claustralis monasterii Obrensis ordinis Cisterciensis Posnaniensis diœcesis exponi Nobis nuper fecerint, quod alias per decretum die vicesima secunda mensis martii anni MDCCLXI, ab episcopo tunc existente Posnianensi signatum, parochiales ecclesiæ Obrensis, Sudlicensis, Neukrawscensis ejusdem diœcesis monasterio Obrensi prædicto fuerunt adnexæ, unitæ et incorporatæ, quodque etiam venerabilis frater Andreas Stanislaus modernus episcopus Posnaniensis per aliud itidem decretum diei octavæ julii anni MDCCLXXXI. dictam unionem, ac prædictarum parochialium ecclesiarum possessionem confirmavit, ac approbavit. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ut unio, et possessio hujusmodi firmius subsistat, ac servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt dicti exponentes, ut sibi in præmissis indulgere, ac de benignitate apostolica ut infra providere dignaremur.

Tenor concessionis, cujus executio apostolico commissario committitur.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porre-

ctis inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religione, ac in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, præfatam unionem, ac possessionem dictarum parochialium ecclesiarum Obrensis, Sudlicensis, et Neukrawscensis Posnaniensis diœcesis auctoritate Nostra apostolica approbes, et confirmes, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicias, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper intervenerint, suppleas, et sanes.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, dictæ diœcesis, ac monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXI.

Dat. Romæ 28. septembris 1784 anno X.

Reintegratio terræ Trebii Spoletanæ diœcesis ad honores civitatis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolicæ Sedis majestati convenit temporalis suæ ditionis terras, quæ licet olim percelebres extiterint, ac temporis progressu suo splendore exciderint, iterum tamen ad primævum quodammodo statum, ac illarum formam, et civium frequentiam sunt restitutæ, adeout inter cæteras ecclesiasticæ ditionis terras præcellant, in sua antiqua jura reintegrare, ac illustribus titulis, et prærogativis condecorari.

Memoratur terram antiquitus civitatis nomen obtinuisse.

§. 2. Siquidem nomine dilectorum filiorum communitatis, et hominum terræ Trebii Spoletanæ diœcesis exponi Nobis nuper fecerunt dilecti etiam filii Camillus ex comitibus Rivisicci, et Joannes Baptista comes de Valentibus, quod terra præfata anteactis temporibus non solum ob ipsius amplitudinem, et decorem, suorumque civium conditionem civitatis nomen meruit, ut vetustiores historici testantur, sed etiam honoribus, et prærogativis est gavisa, ac cathedræ pontificalis gloria claruit; constat quippe Æmilianum episcopum exeunte tertio sæculo palmam martyrii esse consecutum; aliosque Trebianos antistites sæpe Romanis, aliisque conciliis subscripsisse. Cum tamen ob rerum humanarum vicissitudines, ac barbaris Italiæ incumbentibus solo pene fuerit æquata, nedum civitatis nomen, et prærogativas, sed etiam non diu post honorem, et gloriam cathedralis ecclesiæ amisit.

Præsens illius florentissimus status laudatur.

§. 3. At postmodum cum ex suorum civium industria, ac solertia, et nova ædificia fuerint constructa, et antiqua reparata, et alia aliis adjecta, ita ut tum civium frequentia, familiarum, ac virorum illustrium domi, forisque fama, ac copia, inter quos non pauci ecclesiarum præsules, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales enumerantur, tum etiam ædificiorum elegantia, ecclesiarum, cœnobiorum, aliorumque piorum locorum numero, ipsaque spatiosi agri ubertate super plurimas pontificiæ ditionis Nostræ terras longe excellat, digna omnino videtur, ut pro terræ hujusmodi, nec non illius, ac sui territorii incolarum honore terram præ-

fatam antiquo civitatis nomine condecoretur, seu potius ei nomen hujusmodi restituatur, et reintegretur, prout dicti exponentes nomine suorum concivium condecorari, sive potius restitui, atque reintegrari summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, ac ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Reintegratur ad titulum civitatis cum suis privilegiis

§. 4. Nos igitur ipsos exponentes, aliosque concives prædictos specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, atque etiam motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine terram Trebii veteri episcopali jamdudum dignitate ornatam, tituloque præstantis civitatis etiam ditatam in primævum, et pristinum civitatis honorem cum omnibus, et singulis privilegiis, indultis, facultatibus, præeminentiis, gratiis, et immunitatibus suis restituimus, et in antiquum statum, et denominationem civitatis reponimus, et plenarie reintegramus, ac quatenus opus sit, terram Trebii præfatam in civitatem perpetuo erigimus, instituimus, et confirmamus, eique civitatis titulum, ac denominationem cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, ac decorationibus, quæ cæteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, nec non magistratui ejusdem terræ in civitatem, ut præmittitur, erectæ consuetis honoribus, et insigniis, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu uti possunt, pariformiter, ac pari modo, et absque ulla differentia gaudere, potiri, et uti concedimus pariter, et impertimur, ac ejusdem terræ incolas, et habitatores civium nomine decoramus; ita tamen ut pro tempore existens episcopus Spoletanus in dicta terra per Nos in civitatem, ut præfertur, erecta, residere minime teneatur, sed illa ecclesiæ Spoletanæ ut antea subjecta remaneat, ac ex honore hujusmodi etiam in gubernium temporale nulla inducatur innovatio.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 5. Decernentes has præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quicumque in præmissis, jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, ac totalis læsionis ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali, ac incogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et in futurum quomodolibet spectabit, plenissime suffragari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ camerarium, et alios cardinales etiam de latere legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit dictæ terræ, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expres-

sa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xxviii septembris MDCCLXXXIV., pontificatus Nostri anno decimo.

DXII.

Dat. Romæ 28. septembris 1784. anno X.

Extensio Indulti recitandi officium et missam beatæ Agnetis ad moniales monasterii s. Claræ civitatis Carthaginensis in Indiis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum a monialibus.

§. 1. Cum sicut dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii monialium sanctæ Claræ civitatis Carthaginensis in Indiis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsæ pro eo, quem erga beatam Agnetem virginem sororem sanctæ Claræ Assisiensis gerunt devotionis affectu, officium, et missam de communi virginum cum oratione, antiphonis ad *Magnificat*, et ad *Benedictus*, ac lectionibus secundi nocturni propriis ejusdem beatæ Agnetis jam pro universo ordine minorum sancti Francisci auctoritate apostolica adprobat. ad sui favorem per Nos extendi plurimum cupiant.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, prædictum officium, et missam cum oratione, antiphonis, et lectionibus juxta modum, et formam, quibus pro universo ordine minorum sancti Francisci adprobata, ut præfertur, existunt, ad easdem exponentes, et pro tempore existentes prædicti monasterii moniales pari auctoritate tenore præsentium extendimus, et ampliamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque monialibus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique monasterii, ejusque ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 1. octobris 1784 anno X.

DXIII.

Supprimitur hospitale Peregrinorum terræ Monticelli Burgi sancti Domnini, et applicantur ejus bona in erectionem xenodochii in eadem terra.

Venerabili fratri Alexandro episcopo Burgi sancti Domnini.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater Salutem, et apostolicam benedictionem

Laudatur consilium episcopi erigendi xenodochium.

§. 1. Cum paternæ sollicitudini, qua quotidie fraternitas tua pro ovibus sibi commissis urgetur, ploratus quoque, ac gemitus pauperum ægrotantium terræ di Monticelli tuæ diœcesis non fuerint absconditi, oculos, mentemque tuam ad eos conversus es, ut tua opera, et charitate novum xenodochium in dicta terra erigatur, Nostramque ad hoc es imploratus providentiam, ut tam sanctum, tamque Deo acceptabile opus Nostra auctoritate incipiatur, perficiaturque.

Exponitur status hospitalis Peregrinorum

§. 2. Exponi siquidem nuper fecisti quod in dicta terra di Monticelli extat hospitale Peregrinorum a confraternitate sub invocatione sanctissimæ Trinitatis ejusdem terræ administratum, quodque cum confratribus sanctissimi Rosarii in ecclesia collegiata dictæ terræ di Monticelli beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo, et sanctissimæ Trinitatis in ecclesia sancti Georgii ejusdem terræ, sanctissimi Sacramenti, et Rosarii in ecclesia delle Fogarole nuncupata, ac duabus in ecclesia parochiali sancti Petri in Corto respective erectis satis ampli redditus sint, ac piis oneribus, quibus gravantur, exuberantes; harum redditus, demptis oneribus hujusmodi superextantes, ab illarum respective administratoribus in sumptus prorsus inutiles, ac ad augendum Dei cultum minime tendentes impendi solent, quodque pariter administratores vulgo *Regenze* altaris gratiæ dictæ collegiatæ ecclesiæ di Monticelli, et oratorii beatæ Mariæ virginis del Tinazzo nuncupatæ præter onera illarum respective fundationum redditibus affluunt.

Ratio concessionis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, si erigendo, ut prætertur, xenodochio in dicta terra di Monticelli bona, et domum dicti hospitalis Peregrinorum uniantur, ac dictorum locorum piorum superextantes fructus in hanc causam erogari curet largius pauperum ægrotantium necessitatibus consuli posset. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Suppressio hospitalis.

§. 4. Nos itaque te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus tuo nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacri concilii Tridentini interpretum consilio, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religione, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut prædictum hospitale Peregrinorum in dicta terra di Monticelli erectum, et a confraternitate sanctissimæ Trinitatis, ut præfertur, administratum auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac extinguas, ac suppressum, et extinctum esse edicas.

Assignatio bonorum favore xenodochii.

§. 5. Domum vero, aliaque bona tam mobilia, quam immobilia, jura, et actiones ad illud quomodolibet spectantia, ita tamen, ut firma remaneant omnia pia, et præsertim missarum onera, quibus eadem bona nunc gravantur, dicto xenodochio auctoritate prædicta perpetuo unias, adnectes, et assignes, ac perpetuo unita, adnexa, et assignata esse decernas, atque declares.

Jus colligendi pecuniam per decennium ab aliis piis locis favore ipsius xenodochii.

§. 6. Cum autem redditus hujusmodi satis tenues sint, et congruere videatur, ut superextantes fructus dictorum locorum piorum in solatium pauperum ægrotantium cedant; hinc tibi concedimus, ut administratores dictarum confraternitatum nempe sanctissimi Rosarii in ecclesia collegiata di Monticelli beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo, et sanctissimæ Trinitatis in ecclesia sancti Georgii ejusdem terræ, et sanctissimi Sacramenti, et Rosarii in ecclesia delle Fogarole nuncupata, et aliarum duarum in parochiali ecclesia sancti Petri in Corto respective erectarum, nec non prædictorum altaris gratiæ ejusdem collegiatæ, et oratorii beatæ Mariæ virginis del Tinazzo nuncupatæ ad exhibitionem librorum, et status redditunm, ac respective one-

rum cujuslibet ex dictis locis piis auctoritate prædicta cogas, ad hoc, ut introitus cum exitu justa proportione habita comparare, ac superextantium fructuum, ac redditnum quantitatem cognoscere possis; indeque præstationem in ea summa, quæ viribus cujuslibet ex eis, adimpletis sibi injunctis piis oneribus, conveniat, quæque tibi expediens videbitur per decennium proxime futurum dumtaxat ab eis solvenda statuas, et præscribas, u hinc eamdem præstationem, durante dicto decennio percipiendam, vel in bonis stabilibus liberis tutis, atque fructiferis, vel in censibus cum locis piis tantum in erigendo xenodochio collocari cures, et studeas; salva tamen semper ejusdem congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacri concilii Tridentini interpretum auctoritate.

Deputatio episcopi in executorem apostolicarum literarum.

§. 7. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad prosperam dicti xenodochii erectionem pertinent faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere, et pauperum ægrotantium solatio congruere pro tua eximia prudentia, enixoque in pauperes studio magis in Domino salubriter expedire conspexeris, faculatem tenore præsentium auctoritate apostolica tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus, quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, et applicationibus, illisque committendis ad partes vocatis quorum interest, ac aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non hospitalis, et confraternitatum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die prima octobris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXIV.

Dat. Romæ 17. novembris 1784. anno X.

Damnatio, et prohibitio libelli cui titulus » *Universalis professio fidei omnium religionum 1784 sano hominis intellectui dicata* »

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Debito apostolatus Nostri officio vix functi, quo paucis ante diebus perniciosi libri necessaria quidem, sed paterno cordi Nostro acerba damnatione recrudescentes adversus auricularem confessionem errores proscribere, catholici dogmatis depositum sartum, tectum custodire, fratresque Nostros, ac filios in accepta semel a sanctis fide confirmare satagimus, continuo ad nova, quæ instant, et acrius urgent, propulsanda pericula pastoralis Nostra sollicitudo vocatur.

Exponitur iniquitas libelli.

§. 2. Emersit nuper e tenebris mole quidem exiguus, totus vero atro felle, ac veneno suffusus ignoti scriptoris libellus, cui propositum non unum tantum, aut alterum caput petere christianæ doctrinæ (tametsi nefas quicquam de verbo Dei detrahere), sed plane omnem christianæ revelatæ religionis formam, ac speciem e medio tollere, funditusque delere. Libelli titulus latine redditus: *Universalis professio fidei omnium religionum 1784 sano hominis intellectui dicata*, addita in fronte ad inanem

ostentationem brevi hac sententia: *agnosce Deum, et esto honestus vir.* Quæ sententia simulata, quam præsefert, specie probitatis fallere forte quemquam posset, nisi et patens inscriptionis pravitas latentem fraudem detegeret, eaque mox auctor subjiceret, quæ et pietatem erga Deum, et moralem etiam honestatem penitus convellerent. Quid enim a pietate tam alienum, quam Deum Optimum Maximum sub illis indiscriminatim nominibus agnoscendum proponere, quibus cæcus olim Gentilium error supremi numinis majetatem non tam colere, quam obscurare, ac violare consueverat, qui nimirum aberrantes a via Dei, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, dicentesque se esse sapientes, stulti facti sunt? Quid a sano intellectu tam remotum, quam certum omne veri, ac falsi judicium e medio tollere? Dicere veritatem non universalem, sed individuam esse, sicut sunt facies hominum diversæ? Non alium coram tribunali veritatis legum codicem agnoscere præter sensualem experientiam, quæ quam sit fallax, nemini latet, qui non sit sano intellectu plane destitutus? Non si cuique suus est vultus, alter alteri dissimilis, ita quoque dissimilis sui, ac diversa, in diversis potest esse veritas. Est profecto, quod sapienter monet s. doctor Augustinus, incommutabilis veritas, quam non possis dicere meam, vel tuam, vel cujusquam hominis: veritas supereminens omnibus, ubique præsens, si cordis oculus ad eam pateat. Quod si ex immutabili æternæ veritatis lege pendet certa omnis et firma recti, et honesti regula, quæ demum in humanæ vitæ officiis constantia esse poterit, si constans nulla est, ac universalis, sed sua cuique individua veritas, agendique legem ex propria sensuali experientia eruat quisque, ac repetat? Sic sublata universali veritate, universalem quoque honestatem corruere necesse est. Nec vero diffitendum, quod scriptor ille magnopere urget, multam esse de veritate in hominum hinc inde dissentientium judiciis varietatem, dum alii alia sentientes, pro sua tamen opinione tanquam pro veritate dimicare cernuntur. At hoc ipso admoneri eum oportebat, quam misera sit humanæ naturæ conditio, si suæ infirmitati relinquatur. Quam opus haberet humanum genus superiori lumine, et auxilio, quo ex ignorantiæ hujus tenebris, contractisque difficultatibus emergeret. Quam necessarium, quam optabile supernæ revelationis beneficium fuerit, quo ad omnem veritatem, bonitatem, et justitiam homines erudirentur, ipsisque ad beatitudinem per eum, qui via, veritas, et vita est, certum, ac directum iter pararetur. Contra ingratus auctor tanto beneficio supernam hanc divinæ bonitatis manifestationem explodere aggreditur. Revelationem cum natura confundit; praveque adeo de religione sentit, ut qualibet religione sine discrimine naturale societatis humanæ vinculum plus minusve abrumpi affirmet. Quod probrum si conferretur tantummodo in falsas alias omnes, exitialesque sectas, quæ sacrum religionis nomen profana usurpatione dedecorant, fatendum esset merito conjectum. At una existit, una eminet, lucetque in oculis omnium, velut civitas supra montem posita, christiana catholica religio, quæ hominis officia omnia erga Deum, erga seipsum, et proximum statuit, ac temperat in eum modum, quo humani generis, humanæve societatis bono comparando nil aptius, aut conducibilius excogitari possit. Quo uno argumento, inter alia innumera liquido quisque intelligere queat, tam præclarum bonum nonnisi præstantissimo divinæ sapientiæ, ac largitatis muneri acceptum referri oportere. Quam porro absurdum, quam impium, quod subjungere non erubescit » *Nullibi præceptum esse, nec præcipi posse recte sentire, sed recte facere, beatumque illum qui hoc præstat, sit deinde Judæus, Turca, Ethnicus, Christianus, aut Naturalista* ». At non præcipimur de Deo sentire in bonitate, omnesque animi nostri affectus quantumvis intimos, et reconditos ex præscripto divinæ legis moderari? An qui prave sentiat, innocens fuerit coram Deo, qui corda scrutatur, et renes? An vero quisque, quantumvis animo pessime affectus, hoc ipso beatus reputabitur, quod ab exteriore flagitio manum cohibeat, ac dum factis probitatem simulat, quam non habet, mentitur ipse sibi, proximis, ac reipublicæ illudit, partemque sibi ponit cum hypocritis? Jam quæ gravior, quæ atrocior contumelia conjici potuit in auctorem fidei, et consummatorem Jesum, quam ut Judaica perfidia, fœda Mahumetanorum immanitas, ethnica superstitio, inconstans æque ac impia vanitas naturalistarum una cum Christiana, plena sanctitatis professione congerantur in unum, eique per summam turpitudinem exæquen-

tur? Misera, nec unquam satis deploranda stultitia, quæ in quorumcumque errorum portenta pari æquabilitate vertit sese, et accommodat; dumque nullam respuit falsitatem, hoc ipso servire omnium erroribus convincitur! Sic in dies multiplicantur, qui tribulant nos, qui insurgunt adversus nos. Non tamen eos oderimus, per quos exercemur, quorum quamdiu hic sunt, non est desperanda correctio. Qui potius bonum pro malo reddentes, enixis precibus omnipotentem Deum, cujus in manu positæ sunt omnium voluntates orare non desinamus, ut aliquando ipsi convertantur, et nobiscum exerceantur. Adaperiat Deus corda eorum, ut, monente Augustino, intelligant » *Neque in confusione paganorum, neque in purgamentis hæreticorum, neque in languore schismaticorum, neque in cæcitate Judæorum quærendam esse religionem, sed apud eos solos, qui Christiani catholici, vel orthodoxi nominantur, id est integritatis custodes, et recta sectantes* ». Nos vero, quos de tenebris in admirabile lumen suum Christus vocare dignatus est, teneamus confessionem » *Teneamus mediatorem nostrum, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ, atque scientiæ absconditi, ut neque falsæ philosophiæ loquacitate seducamur, neque falsæ religionis superstitione teneamur* ».

Monitum ad episcopos.

§. 3. *Ergo fratres* (vos verbis alloquimur, quibus olim gregem suum præsul, et Ecclesiæ pater, doctrina æque ac vitæ sanctitate insignis, Maximus Taurinensis ad fidei constantiam hortabatur, cujus Nos eximia opera, et plura adhuc latentia, quo plus prodessent, diligenti studio recognosci, et in lucem edi curavimus), *ergo fratres, ineluctabili fide, ac devotione solita, sacerdotis tot semper monitis inhærentes, per religiosi itineris vias, ac veritatis semitas, quas universa tenet Ecclesia gradientes, magis magisque hæreticorum devia, et diabolica calcate figmenta* ».

Tenor damnationis libelli.

§. 4. Ne vero exitiosi opusculi contagione fundet se latius, quæ calamitosis hisce temporibus heu nimium invalescit, serpitque, ut cancer proterva de religione indifferenter opinandi licentia; ne, quod absit, quempiam vel ex minimis, qui Nostræ curæ crediti sunt, seducat cor pravum incredulitatis discedendi a Deo vivo, pro pastoralis officii Nostri munere, cum omni sollicitudine providere cupientes, hunc ipsum libellum latine verti, et complurium in sacra theologia magistrorum examini subjici mandavimus; quorum habitis consultationibus, auditisque suffragiis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium in tota republica christiana adversus hæreticam pravitatem generalium inquisitorum, motu proprio, et ex certa scientia Nostra, deque apostolicæ potestatis plenitudine antedictum libellum, *Universalis professio fidei omnium religionum 1784 sano hominis intellectui dicata*, tanquam continentem doctrinam, et propositiones respective falsas, temerarias, scandalosas, perniciosas, erroneas, impias, hæresi faventes, hæreticas, totiusque revelatæ religionis subversivas, damnamus, ac pro damnato, et reprobato in perpetuum haberi volumus, atque decernimus.

Interdicitur singulis illius lectio, et retentio.

§. 5. Præcipimus insuper, ne quisquam ex Christifidelibus cujuscumque gradus, et dignitatis, quamvis specialissima nota dignis, libellum prædictum jam typis editum, sive manu conscriptum, vel in suo originali, vel in quacumque alia versione legere, retinere, vel denuo imprimere, seu imprimi facere audeat, aut præsumat sub pœna suspensionis a divinis quantum ad personas ecclesiasticas; quantum vero ad personas sæculares sub pœna excommunicationis majoris ipso facto absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem, et respective relaxationem Nobis, et successoribus Nostris Romanis pontificibus reservamus, excepto dumtaxat, quoad excommunicationem prædictam, mortis articulo, quo nimirum quilibet confessarius ab hujusmodi censura, ut præfertur, incursa absolvere poterit.

Poenæ contra eos qui libellum ordinariis locorum non tradiderint.

§. 6. Mandamus quoque bibliopolis, ac typographis, cæterisque omnibus, et singulis cujuscumque gradus, conditionis, et dignitatis personis ecclesiasticis, et sæcularibus, etiamsi speciali, et individua mentione indigeant, ut quatenus prædictus libellus vel in suo originario, vel in quocumque idiomate impressus, vel etiam manuscriptus, ad eorum manus devenerit, statim deferre illum teneantur ordinariis locorum sub eisdem suspensionis a divinis comminatis pœnis, ac respective excommunicationis.

Fides habenda transumptis.

§. 7. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illarum ignorantiam prætexere possit, volumus, et mandamus, illas ad valvas basilicæ Principis Apostolorum, et cancellariæ apostolicæ, necnon curiæ generalis in mon-

te Citatorio, et in acie Campi Floræ de urbe per aliquem ex cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibi affixa relinqui. Sic vero publicatas perinde afficere omnes, et singulos, quos concernunt, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent. Ipsarum autem literarum præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quæ iisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ et ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem die xvii. novembris MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno decimo.

DXV.

Dat. Romæ 19. novembris 1784 anno X.

Confirmatio statutorum universitatis et hominum artis texendorum tibialium urbis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Ad pastorale fastigium meritis licet imparibus evecti, illa, quæ pro felici prosperoque artium, ac earum universitatum almæ Urbis Nostræ cujus commodis peculiari paternæ charitatis affectu studemus, regimine provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque inviolata persistant apostolici muniminis præsidio, cum id a Nobis petitur, libenter constabilimus.

Expositio precum porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii universitas, et homines arti texendorum tibialium addicti, vulgo fabbricatori di calzette a telaro almæ urbis prædictæ, quod ipsi ad dictam artem prospere dirigendam ampliandamque statuta condere, et in unum volumen redigi curarunt tenoris sequentis videlicet.

Statuti della università de' calzettari di Roma

CAPITOLO I.

Tenor statutorum.

§. 3. Deve l' uomo in tutte le sue imprese ricorrere a Dio; giusto è pertanto, che erigendosi l' arte de' fabbricatori di calzette in università, si stabilisca un' oratorio o nella chiesa di santa Maria in Monterone, o in altra chiesa, ove adunati li fratelli prestino a Dio il culto, che gli si deve, ed implorino dalla sua misericordia in tutti i loro bisogni la sua grazia. E poichè sappiamo benissimo di quanto efficace merito sia presso l'Altissimo la mediazione de'santi, dichiariamo nostra singolare avvocata la gloriosa vergine, e martire santa Lucia, affinchè le nostre preci da lei al trono di Dio presentate ci ottengano le grazie, che saranno necessarie per la nostra eterna salute, e per gli onesti vantaggi, e avanzamenti della nostra arte.

Stabile dunque, e perpetua legge sarà, che tutti, e singoli del nostro ceto nel dì festivo della nostra santa si portino all' oratorio ad essa dedicato, ove verrà solennizzata la di lei festa con quella pompa cristiana corrispondente alle nostre forze, ed alla devozione degli aggregati.

CAPITOLO II.

Risguardante la spesa della festa.

De expensis necessariis ad festum patronæ.

§. 4. Sarà cura de' consoli pro tempore intimare almeno giorni quindici avanti la festa della nostra santa protettrice la congregazione generale per stabilire la spesa da farsi a conto della cassa comune nella ricorrenza di detta festa, con dichiarazione, che volendosi oltre ciò, che è stato risoluto in congregazione eccedere o da consoli, o da altri pii devoti della santa, tal' eccesso s' intenderà sempre fatto a spese proprie, e delli suddetti particolari, e non mai in aggravio dell' università.

CAPITOLO III.

Del modo da eleggere i consoli.

De electione consulum.

§. 5. Deve ogni corpo per necessità avere il suo capo, dal quale sia diretto. È stato sempre costume affidare tal direzione alli consoli che elegger si devono per segreti suffragj nella prima domenica di gennaro di ciaschedun

anno. Un tal metodo sarà in avvenire eziandio costante, e perciò statuimo, ed ordiniamo che dalli consoli pro tempore s' intimi per il detto giorno la congregazione generale, ove primamente si dovrà di anno in anno mandare a partito se debbano confermarsi nell' impiego suddetto gli attuali consoli, come più pratici nel maneggio degli affari, ed interessi comuni dell' arte, ed istruiti nelle liti, che insorte siano, e che potranno insorgere nel tempo del lor consolato, qual conferma non dovrà oltrepassare il terzo anno; che se non verranno confermati con un voto di più oltre metà di quelli che si troveranno presenti in congregazione, dovranno essi proporre in scritto quattro maestri capaci ad esercitar con prudenza e saviezza un tal incarico, e fattone di ciascheduno la ballottazione per il bussolo e voti segreti, quelli due, che avranno più voti favorevoli, dovranno il consolato esercitare per lo spazio intiero d' un anno, e chiunque ricusasse d' accettare detta carica, senza motivo evidentemente grave, e legittimo, pagherà in pena della sua renitenza scudi due da erogarsi in beneficio della nostra università. All' incontro ciascheduno de' consoli, terminato l' anno dell' esercizio della loro carica, dovrà conseguire scudo uno in riconoscimento delle fatiche, e del tempo impiegato in servizio dell' università.

CAPITOLO IV.

Della congregazione generale.

De congregatione generali.

§. 6. È necessità precisa, che ogni corpo debba di tanto in tanto congregarsi per stabilire, e risolvere ciò, che crederà necessario per l' ottima sua direzione. Giusto però, e ragionevole sembra, che li consoli facciano di tempo in tempo, secondo le circostanze de casi, intimare la congregazione per ivi discorrere sopra gli affari dell' arte. In essa tutti gl'individui potranno dire l'uno dopo l' altro con rispetto li loro sentimenti, in essa potranno prendere le risoluzioni per il buon ordine dell' arte; avvertendosi per altro, che la pluralità de' voti in ogni risoluzione porterà l' inclusiva, e l' intervento di due terzi dè maestri patentati saranno sufficienti a far l' atto della congregazione valido.

CAPITOLO V.

Dovere de' consoli.

De munere consulum.

§. 7. La prima, e principal cura de' consoli deve essere il procurare, che nell' arte si conservi il timor santo di Dio base, e fondamento d' ogni felicità e di poi l' ingrandimento dell' arte, e perfezione della medesima. Sarà loro dovere nel giorno della festa della nostra santa protettrice assistere con decenza alla banca assieme col sindaco per riscuotere dai padroni le tasse, e nello stesso tempo dar loro l' immagine della santa, come anche far intimare le congregazioni, ed a quelle intervenire, e mancando senza legittima causa, cioè di malattia, o di morte, o di funerali de' parenti, assenza da Roma, o simili, dovranno in pena della loro mancanza pagare paoli cinque d'applicarsi alla nostra università, nella qual pena altresì incorreranno tutti gli altri maestri, che senza le divisate giuste cause, non saranno intervenuti alle congregazioni intimate.

Dovranno parimenti li consoli con tutto rigore invigilare alla buona, e perfetta manifattura del lavoro, mentre se questo sarà perfezionato, non s' introdurranno più le calzette forastiere, che recano danno all' intiero corpo dell' arte, per lo che primaria loro cura sarà visitare di sei in sei mesi tutte le botteghe de' padroni, ed ove troveranno difettosi li lavori, ne faranno la dovuta rappresentanza a monsignore illustrissimo primicerio, affine di prendere gli opportuni provedimenti a beneficio dell' arte.

Inoltre i consoli non potranno intraprendere alcuna lite, o altro, che possa essere di spesa, ed aggravio all' università, senza farne preventivamente intesa la congregazione generale, dalla di cui volontà dovrà dipenderne l' intrapresa: potranno bensì in casi urgenti cioè di trafugamento, o trasporto de' telari da una bottega all' altra non soggetta al nostro corpo, e pagamento di tasse, usare della loro facoltà con far citare li delinquenti, e debitori. Per soddisfare poi alle spese delle liti di qualunque specie, dopo che verranno proposte in congregazione le liste, e conti delle spese, e riportatane l' approvazione del pagamento, dovranno li consoli distribuire le tasse alli padroni, secondo la quantità di telari, che si troveranno nelle loro botteghe.

CAPITOLO VI.

Del sindaco.

De syndaco. §. 8. Nell' istesso giorno, che si eleggeranno li consoli si procederà nella medesima maniera all' elezione del sindaco, il di cui officio sarà intervenire nel dì della festa ad assistere assieme con li consoli alla banca, esaminare tutte le partite dell' introito, ed esito fatto dai consoli, e quindi farne relazione alla congregazione generale, acciò li vecchi consoli restino assoluti, e quietati nel registro publico in caso di buona amministrazione, o condannati alla dovuta reintegrazione in caso di cattiva amministrazione.

CAPITOLO VII.

Delle stime, e perizie.

De peritiis. §. 9. Tutte le stime, e perizie sarà in libertà di potersi fare dai maestri patentati ad arbitrio delle parti, colla dichiarazione, che detti maestri assunti in periti non possino dar fuori le perizie, senza farne consapevoli li consoli per l' interesse dell' università sull' assistenza de' telari sotto pena di scudi dieci per ciascheduna volta d'applicarsi all' università.

CAPITOLO VIII.

Sopra l' esazione delle tasse.

De exactione taxarum. §. 10. Dovranno tutti li padroni nel dì della festa di santa Lucia pagare in mano de' consoli le tasse, cioè bajocchi quaranta per ciaschedun telaro esistente nelle loro botteghe, o lavori o non lavori, per soddisfare li frutti del cambio di scudi quattrocento durante il medesimo, come ancora dovranno corrispondere nel detto giorno alli detti consoli la solita tassa di bajocchi cinquanta per ciaschedun patentato per supplire alle necessarie spese, che deve la nostra università d' anno in anno fare. Estinto poi il debito pagheranno indi li suddetti padroni la sola tassa da imporsi sopra ciaschedun telaro per il mantenimento dell' università; e chi sarà renitente in adempiere tutto ciò, che in questo capo si contiene patirà meritamente l' esecuzione della mano regia per quella somma che non avrà pagato.

CAPITOLO IX.

Degli avanzi che si anderanno facendo d' anno in anno.

De residuis annualibus. §. 11. Alla cura de' consoli vien commesso il depositare nel sacro monte di Pietà in credito dell' università de' calzettari tutti li sopravanzi, che d' anno in anno si anderanno facendo, nè sarà giammai permesso al corpo dell' arte per qualunque urgentissima causa da quello prendere una benchè minima somma, mentre dovrà sempre intatto conservarsi per dimettere con ordine da sottoscriversi da monsignor illustrissimo primicerio dell' università, e da consoli pro tempore il debito di scudi quattrocento dalla suddetta università già contratto per supplire a varie necessarie spese. Pagato poi il debito, si potrà il di più dell' altre somme future impiegarsi nell' altre urgenze, o commodità, secondo che parerà alla congregazione generale da tenersi sempre in qualsivoglia occasione di spese, tanto che chiunque si arbitrerà di farle senza il previo consenso della detta congregazione dovrà del proprio rimborsare la cassa di tutto il denaro speso in sì fatta guisa, benchè in bene dell' università.

CAPITOLO X.

Di quelli che daranno li telari in affitto.

De affictu thelariorum. §. 12. Devono tutti quelli, che daranno li telari in affitto partecipare ai consoli il nome, e cognome di quello, che li prenderà, e ciò si vuole affinchè l' arte non possa in conto alcuno restar defraudata delle tasse sopra quelli imposte d' unanime consenso per pagare li frutti, e sorte del cambio, come spesse volte è seguito coll' essere stati portati in botteghe de' patentati di castello o altre simili dal nostro corpo separate, o nascosti in case particolari. Per ovviare dunque tali frodi, ordiniamo, e statuimo, che ritrovandosi li telari dati in affitto posti nelle divisate botteghe, o case, soggiaceranno li padroni alla pena di scudi dieci d' applicarsi come sopra, per il qual effetto, previa la semplice interpellazione giudiziale, si verrà all' esecuzione della mano regia.

CAPITOLO XI.

Modo da osservarsi da quelli, che vorranno aprir bottega.

De methodo servanda in aperitione apothecarum.

§. 13. È ben giusto, e doveroso, che chi vorrà aprir bottega in qualità di maestro sia nell' arte ben istruito, e capace acciò non resti giammai avvilito il credito, e decoro della professione, perciò statuimo, ed ordiniamo, che in avvenire niuno si giudicherà meritevole di conseguire la patente per esser tra maestri annoverato, se prima (essendo Romano) non avrà in Roma lavorato per l' intiero corso di anni cinque, e pagato per tutto detto tempo la tassa da giovane all' università; se poi sarà estero, ma da lungo tempo domiciliato in Roma, in tal caso dovrà anche questo provare d'aver fatto cinque anni di fattorato, e pagato la tassa all' università, al qual peso non saranno soggetti li forastieri, che da poco tempo hanno in Roma dimorato. Ciò provato dovrà esporsi allo sperimento da farsi avanti li due consoli, e di un altro maestro da estrarsi per bussolo dalla congregazione generale, quale sperimento fatto d' un pajo di calzette con cugno alla Spagnola, ed un pajo di guanti da uomo a proprie spese, ed approvato da due de' tre succennati esaminatori, si dovrà proporre in congregazione generale al solo fine di dargli pubblicamente la patente. Le spese dell' intimo della congregazione si faranno dalli pretendenti, che se saranno Romani, o statisti pagheranno per la patente scudi quattro, e bajocchi venti, se poi saranno forastieri pagaranno scudi otto, e chi ardisse aprir bottega senza osservare quanto si prescrive in questo capitolo, si procederà, previa l'intimazione della mano regia, per la chiusura della bottega.

CAPITOLO XII.

Circa li doveri de' giovani lavoranti

De munere adolescentulorum.

§. 14. Dovranno tutti li lavoranti, ancorchè siano figli dei padroni, pagare alla nostra università o oratorio un bajocco per cadauno la settimana, che consegneranno alli loro padroni, o alle vedove padrone, che di poi ne renderanno di mese in mese conto alli consoli; e quei padroni, che saranno negligenti in fare tale esazione, pagheranno del proprio con mano regia tutta quella somma corrispondente al numero dei giovani, che si ritrovano nelle loro botteghe.

CAPITOLO XIII.

Dell' obbligo dell' università verso dei giovani.

De obligationibus universitatis erga adolescentulos

§. 15. Si farà carico l'università somministrare a tutti li giovani, che avranno puntualmente pagata la detta tassa di bajocco uno la settimana, nella loro malattia, e convalescenza paoli cinque per ogni volta, che caderanno ammalati per servirsene come credono con mostrare però ogni volta la fede del medico, e del confessore, ed in caso di morte verranno suffragate le loro anime con la celebrazione del santo sacrificio della messa.

CAPITOLO XIV.

Metodo da tenersi dai giovani nel partire dalle botteghe ove lavorano.

De methodo servanda in relinquendis apothecis.

§. 16. Non sarà permesso ad alcun giovane partire dalla bottega ove lavora, se prima non avrà terminato il lavoro che ha tra le mani, ed andando in altra bottega, il maestro, che lo riceve incorrerà nella pena di scudi tre d' applicarsi alla università, quante volte il maestro, che lo prende sia di ciò cerziorato.

CAPITOLO XV.

Circa li fattori

De ministris.

§. 17. Potrà ogni padrone prendere, e ritenere nella sua bottega uno, o più fattori per insegnargli l' arte, che aumentandosi, recherà maggior sollievo all' intiero corpo dell' arte.

E siccome è stato nella nostra arte costume, che li detti fattori hanno pagato alli maestri padroni qualche somma, come tutt' ora si pratica, acciò, che nel tempo d'anni cinque, quanto deve il loro fattorato durare, abbiane con pazienza, e carità ad insegnargli l'arte, così volendo partire senza legittima causa da detta bottega pria che spiri il divisato tempo, perderà la detta somma sebbene fosse stata intieramente pagata, e così all' incontro se sarà il fattore mandato via dal maestro senza causa legittima prima, che compisca il quinquennio, debba restituirgli il denaro, che averà ad esso

pagato. Come ancora, se sarà seguita qualche convenzione fra il maestro, e fattore, vogliamo, che abbia questa ad avere il suo effetto andando via, o mandato dal padrone senza legittima causa.

CAPITOLO XVI.

Del privilegio delle vedove, e delli figli de' padroni.

De privilegiis viduarum. §. 18. Le vedove de' defonti padroni di bottega potranno, durante la loro vedovanza, tenere quelle aperte, e sarà loro cura particolare eleggere un giovane capace nell' arte per condurre avanti il negozio di calzettaro, e di poi presentarlo a' consoli per l' esame, ed approvazione.

Una tal prerogativa competerà ancora alli figli de' padroni rimasti privi anche di madre, o che questa fosse passata ad altro letto, non bene capaci dell' arte, e però sarà cura de' consoli assegnargli un giovane idoneo, qualora però da detti figli minori non si venisse all' elezione di qualche giovane, che potranno rimovere, concorrendovi legitima causa.

E siccome puol accadere, che un maestro abbia più figli esercenti il divisato impiego, statuimo, ed ordiniamo, che al solo primogenito, dopo la morte di suo padre competa il suddetto privilegio, ma volendo questi aprir bottega vivente detto suo padre, dovrà soggiacere allo sperimento, e fare tutt' altro, che si prescrive nel capitolo XI.

Gli altri figli poi, che vorranno aprir bottega vivente il detto loro padre, e dopo la di lui morte, soggiaceranno allo sperimento a forma di quanto si contiene nel detto capitolo XI. essendo mente de' statuenti, che il privilegio paterno si trasfondi soltanto ne' primogeniti, o in uno de' figli, che sarà stato dal defonto padre prescelto, o nominato suo successore, e non volendo il primogenito impiegarsi in questo mestiere, e non avendo il padre fatta alcuna nomina, passi il privilegio al figlio che sarà maggiore di età dopo il primogenito, e che vorrà esercitare l' arte di calzettaro, e contravenendosi su di ciò a quanto vien stabilito, ed ordinato in questo capitolo incorreranno li trasgressori nella pena della perdita di tutti li stigli, calzette, seta, ed altro, oltre alla chiusura della bottega.

CAPITOLO XVII.

Sulla durazione delle patenti.

§. 19. Per la buona economia dell' arte, ed acciò questa non vada insensibilmente decadendo per l' ignoranza de' maestri, ordiniamo, e statuimo, che il privilegio paterno si godi soltanto da' figli, e non mai oltrepassi alli nepoti, e pronepoti, e volendo questi aprire, o tenere bottega di fabbricatore di calzette siano sottoposti a fare lo sperimento con prender anche la patente, e di uniformarsi in tutto, e per tutto a quanto si prescrive nel detto capitolo XI. De literis patentalibus.

CAPITOLO XVIII.

Obbligo dell' università in difendere i patentati.

§. 20. Sarà cura della nostra università difendere a proprie spese li patentati padroni di bottega in caso, che venissero turbati ne' loro dritti, jus, azioni, e ragioni prescritte nelle nostre leggi, mentre il dovere esigge, che ogni individuo resti garantito, e difeso dall' intiero corpo dell' arte. De patrocinio patentatorum.

CAPITOLO XIX.

Della distanza.

§. 21. Per togliere tutte le discordie, e litigj, e per dirimere le dissenzioni, che tra maestri potessero nascere in caso di apertura di bottega in vicinanza dell' altra, statuimo, ed ordiniamo, che in avvenire niuno possa aprir bottega di fabbricatore di calzette, nè trasportar la propria sua bottega da un luogo all' altro, se non vi sarà la distanza dall' altra bottega preesistente di canne quaranta, eccettuate le piazze frequentate, ove è maggior affluenza, e concorso di popolo, e tutti quei, che contraverranno, soggiaceranno alla chiusura della bottega, ed alla pena di scudi dieci d' applicarsi come sopra, la quale si esigerà con mano regia. De distantia servanda inter apothecas.

Alla qual legge di distanza non restano comprese le botteghe di già incamminate, quali devono godere il jus di già acquistato, sinchè continueranno ad essere aperte.

CAPITOLO XX.

Circa li suffragi da farsi alli fratelli defonti.

De suffragiis defunctorum.

§. 22. Lo spirito di vera unione, e fraterna carità non può restringersi ai fratelli viventi, e però passando all' altra vita alcuno di essi, dovranno li consoli far celebrare in suffragio dell' anima del defonto tre messe.

CAPITOLO XXI.

Tutti gl' istromenti, e scritture devono farsi dal nostro segretario

De scripturis exarandis ab a secretis.

§. 23. Le scritture, apoche private, o istromenti di compra, e vendita di botteghe, avviamenti delle medesime, stigli, ed altro ove concorra l'interesse dell' università per qualunque titolo, e causa anche remota, dovranno tutti rogarsi dal nostro segretario pro tempore, ed in specie l'apoche, e istromenti, che tra maestri con qualche novizio, ossia fattore possono farsi, altrimenti in caso di contravenzione s'incorrerà la pena di scudi cinque d' applicarsi come sopra.

Preces porrectæ pro apostolica confirmatione assequenda.

§. 24. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes, statuta hujusmodi, quo firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio communiri summopere desiderent.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 25. Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, et attenta relatione super præmissis a dilecto filio Nostro Karolo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Rezzonico nuncupato ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ camerario, ad quem hujusmodi negotium examinandum remisimus, omnia, et singula statuta præinserta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 26. Decernentes easdem præsentes literas ac statuta præinserta semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 27. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ urbis, et universitatis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima nona novembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 21. novembris 1784 Anno X.

DXVI.

Damnatio, et prohibitio libri Germanico idiomate editi, cui titulus latine sonat » *Quid continent documenta antiquitatis christianæ de auriculari confessione?* » Vindobonæ apud Josephum Nobilem 1784.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Mediator Dei, et hominum Christus Jesus, quo plenius in Nos misericordiæ suæ divitias effunderet, figmentum Nostrum miseratus, ad reparandos eos, qui a baptismi gratia quandocumque excidissent, tradita Ecclesiæ præpositis potestate remittendi, ac retinendi peccata, sacramentum pœnitentiæ instituit, cujus vi, et efficacia, qui ad id accederent rite dispositi, ac peccata confessi, per sacerdotis absolutionem peccatorum veniam consequerentur. Constans hæc fuit de hoc insigni Christi beneficio, et ab apostolicis usque ducta temporibus perpetua Ecclesiæ prædicatio; eaque, depulsis pridem, ac præsertim per Tridentini concilii decreta novatorum erroribus, fusa per omnes catholici orbis provincias, fideliumque omnium animis insita penitus ac defixa, pacatissima consensione, nec sine ingenti animarum fructu pura et integra fide tenebatur. Verum antiquus generis humani hostis, adversarius ille noster, in quo numquam quiescit voluntas nocendi, *omnibus modis instat, quemadmodum dejiciat*: itaque cum in hac fidei, ac doctrinæ constantia, nil dudum christianæ plebi ab apertis hostibus metuendum videretur, prodierunt repente ex nostris, qui Nobis bella moverent, *si tamen nostri dicendi sunt, quos ad inimicum transisse rupto foedere sentiamus*.

Relatio de nova libelli editione.

§. 2. Editum sane recens, nec sine acerbo doloris sensu accepimus libellum Germanico idiomate, cujus hæc est latine reddita inscriptio » *Quid continent documenta antiquitatis christianæ de auriculari confessione? ab Eybel. Vindobonæ apud Josephum Nobilem de Hurzbek etc.* 1784.

Scriptoris perversitas detegitur.

§. 3. Ediderat jam scriptor iste paucis ante annis introductionem in jus ecclesiasticum catholicorum, quem librum decreto sub die 16 februarii currentis anni Indicis congregatio, maturo adhibito examine, censuit inter damnatos libros referendum. At hoc novo libello palam omnibus factum est, perspicueque declaratum, qui scriptoris hujus animus semper antea fuerit, quove demum tendant eorum consilia, qui omni scriptionum genere student fidelium animos alienare ab ea Sede, cum qua ecclesias universas, et fideles, qui undique sunt, omnes oportet convenire. Sane infelicem auctorem non puduit palam profiteri, hæreticorum scriptis quoad res plurimas solide se fuisse instructum; licet vane testetur, se in hoc argumento ab eorum quantumvis doctorum lucubrationibus abstinere voluisse: infelix revera, qui dum se solide instructum perperam sibi blanditur, non animadverterit, quam periculosum sit eorum se instabilitati committere, qui a soliditate petræ, supra quam Christus Ecclesiam suam fundavit, aliquando discesserint. Atque isti quidem ex illis sunt, quos novissimis diebus futuros prædixit apostolus, quos nimium multos in hac, quæ quotidie magis magisque increbrescit opinandi licentia, experimur qui corrupti mente, ac reprobi circa fidem resistunt veritati; *sed ultra non proficient, insipientia enim eorum manifesta erit omnibus*. Qui, etsi cum innovare, et errare incœperint, ipsi non desistent ab errore; sed semper fallacias novas, et dogmata corrupta invenient, non diutius tamen fallent, neque secum rapient; quippe licet in principio prospere agat error, ad finem tamen usque non permanebit.

Nova libelli materies pertractatur.

§. 4. Magna certe Nobis fiducia est apud Deum fore numquam, ut filii Ecclesiæ, filii lucis, obedientes ex corde in eam formam doctrinæ, in quam traditi sunt, abduci se sinant variis *illis*, et peregrinis doctrinis, quas spiritus erroris invexit, quarum finis interitus. Hujus notæ sunt illæ, quas in novatorum libris expositas dudum, et patentes non dubitavit libelli auctor fraudolenta calliditate incautis mentibus obtrudere. Propositum ait sibi fuisse exponere, quid contineant antiquitatis christianæ monumenta de auriculari confessione, nec tamen abstinet ab illis etiam proferendis, quæ pridem fuere a Novatoribus congesta, quibus in colligendis more illi suo ita versati sunt, ut ea commentitiis interpretationibus, ut et divinas Scripturas in suam, aliorumque perniciem depravantes, ab sanctorum mente, ac sententia longissime aberrarent.

Refellitur insana novi libelli doctrina.

§. 5. Hinc effectum, ut quantumvis a concilio Tridentino declaratum sit, modum secrete confitendi soli sacerdoti, quo Ecclesia nunc utitur, a sanctissimis, et antiquissimis patribus fuisse commendatum, contra *Eybelius* velut imperitos traducat eos doctores, qui pœnitentiæ, et confessionis modernum, et posteriorem usum jam in antiquitate se detegere autumant. Hinc ecclesiasticam peccatorum remissionem, quam memorat in antiquitate viguisse, refert ad remissionem injuriæ, quæ fidelium communitati contra fœdus initum a peccantibus irrogabatur, quæ remissio, utpote ex natura, et pactis cujuslibet societatis prodiens, potestatis etiam esset ecclesiasticæ societatis, minime proinde confundenda cum supernaturali absolutione a Dei offensa, quasi in reconciliandis pœnitentibus non uterentur Ecclesiæ præpositi supernaturali judiciali potestate a Christo sibi tradita offensæ Dei per sacramentalem absolutionem illis remittendæ, qui eam digne susciperent. Huc pertinet quod tradit, non alia intentione debuisse pœnitentes ad Ecclesiæ præsules, et sacerdotes accedere, quam ut detectis animæ vulneribus, receptaque instructione, ac pro pœnitentia peragenda operum designatione his peractis tum primum sub spe divinæ misericordiæ, et promissione gratiæ reconciliationem obtinere possent: cum tamen constans hæc sit Ecclesiæ doctrina, eam esse vim et efficaciam sacramenti pœnitentiæ, ut per illud pœnitentes etiam ante peracta pœnitentiæ opera consequi reconciliationem queant, nec tantummodo in instruendis pœnitentibus, operibusve pœnitentiæ designandis versari sacerdotale ministerium in hujus sacramenti administratione, sed ut clavium potestate utens sacerdos, tamquam judex, ac fidelis dispensator, et prudens, tum salutares pœnas, ac satisfactiones confitentibus non designare modo, sed et imponere, tum vere pœnitentes absolvere a culpis valeat. Sic etenim docti sumus a majoribus, non solum *peccatorum remissionem in catholica Ecclesia reperiri, sed etiam potestatem peccata remittendi in ea esse; qua si rite, et secundum leges a Christo Domino præscriptas sacerdotes utantur, vere peccata remitti, et condonari credendum est* ». Accedit, quod modum secrete confitendi soli sacerdoti eatenus concedit humanum inventum non esse, quatenus lex naturalis divina obligat ad quærendum animæ remedium; quo satis demonstrat, vim mandati Christi eludere potius, quam adstruere voluisse. Atque ex his perspici potest cujusmodi sit ea veneratio, qua prosequi se Tridentinum concilium *Eybelius* profitetur; dum et ejus decreta tot modis pervertere nititur, nec insuper insinuare veretur in hodierna pœnitendi ratione, non obstante Tridentino, immutationem fieri posse, qua dissidentium christianorum concordia procuretur; oblitus, quam arcte nobis indictum sit *supercertari semel traditæ sanctis fidei*; cumque nulla sit societas luci ad tenebras, nefas esse christianum de veritate cum errore pacisci. Sed et istud catholico viro prorsus indignum, quod non horruerit, subdole refricare maledicta, et convicia, quibus hæretici blasphemantes opera Dei invehuntur in secretam confessionem, quo eximium istud divinæ largitatis beneficium et populis odiosum, et sæculi potestatibus suspectum reddunt, et invisum. Quæ tamen minus mirum videri debet ab homine profecta, qui opusculum suum concluserit tali veluti fidei professione, quam heterodoxus nemo detrectaverit, testans videlicet nolle quicquam a se scriptum, quod coram Deo orthodoxum non sit. Quod si nil orthodoxum coram Deo, quod non sit ex veritate, nec possit quicquam ex veritate esse, quod non congruat cum sensu Ecclesiæ, quæ columna est, ac firmamentum veritatis, an potuit ille confidere, se ex veritate scripsisse, qui de auriculari confessione ea scripserit, quæ plane abhorrent a doctrina, quam a majoribus accepimus, quam œcumenica synodus Tridentina sancivit, quæ in universa Ecclesia prædicatur, qua ubique imbuuntur alumni fidei, quam ille ipse in Ecclesia didicit ab infantia? Merito proinde objici illi potest, quod Luthero, quod cæteris novatoribus objectum semper fuit: non sic vos ipsi credidistis ab initio: nova sunt quæ affertis, novitas ipsa vos arguit erroris. Hoc inducta principio celebris theologica facultas Parisiensis doctrinam, quæ supponeret, Ecclesiam aliquo tempore legitimi usus pœnitentiæ cognitione caruisse, velut temerariam notavit, ipsi Ecclesiæ injuriosam, et hæreticam. Quin etiam ad uberiorem explicationem sub iisdem notis, alias insuper propositiones perstrinxit, in quantum disciplinam, et consuetudinem ecclesiasticam ab omnibus catholicæ communionis ecclesiis receptam, quantumcumque diuturnam, tamquam abusivam, et institutioni Christi,

ac evangelicæ doctrinæ contrariam. Hinc et illustre Augustanum vicariatus officium probro sibi fore duxit, videri probatum a se opusculum *Eybelii*, eaque de re impactam calumniam publico decreto repellendam censuit, edixitque, ut per verbi divini ministros monerentur fideles ab libellis ejusmodi abstinere, qui fidem corrumpunt, et mores. Tametsi vero in Domino confidimus, numquam futurum, ut pernicies hæc, labesque fundat se latius ad eos inficiendos, qui spiritu Dei aguntur, quive non omnem suæ salutis curam abjecerint; quia tamen sapientibus, et insipientibus debitores sumus, nec desunt in multis, qui infirmi sunt in fide, valde trepidavimus, ne horum fidem a tramite veritatis insinuatio male docentis averteret. Majorem vero in modum commoti sumus, ac perculsi, tristitiamque super tristitiam habuimus, cum ad Nos perlatum est, eo usque progressam esse impiorum hominum in religionis contemptu effrænatam audaciam, ut sanctissima hæc sacramentalis pœnitentiæ actio indignis picturis, ac dicteriis, per fora et compita exponi ad ludibrium cœperit; vel iismet flabellis appicta, quæ in mulierum manibus passim geruntur. Nefandum dictu! Sacrilegum jocum fieri de hoc divinæ largitatis, ac misericordiæ ineffabili dono, cujus vel nomine ipso admonemur conscientiæ sordes recognoscere, peccata deflere, et annos nostros cum salutari animæ nostræ amaritudine recogitare. Sic omni machinationum genere adversus fidem, religionisque sanctitatem certatur. Hinc disputationum laquei, quibus irretiantur mentes incautorum; isthinc ludicræ artes, quibus deformata per impiam fraudem sacrorum majestas in contemptum adducatur. Neque id satis erat, nisi insuper ad cumulum accessisset facinus perinde audax, et improbum, quod cum privati scriptoris probro, Romani nominis dedecus conjungeret: scilicet Nobis est paucis hisce diebus nuntiatum recens prodiisse adversus auricularem confessionem sub usurpato Romani theologi nomine furtivum opusculum, velut ex Italico in Germanicum sermonem conversum, et Augustanis typis editum, opus tenebrarum, dignum illis, quorum cogitationes in malum, quorum labia loquuntur dolum; et illi quidem impudenti usi mendacio, quod scriptor hic vivens mox queat redarguere; at non sine sperato aliquo iniquitatis fructu, rati nimirum fore, ut per ementitam inscriptionem molliretur impii dogmatis pravitas, leniusque influeret in aures multitudinis, cui persuasum esset illud et Romæ suos habere defensores.

Damnatio libelli.

§. 6. Quo majore cura Nobis est providendum, ut impendentibus animarum periculis, quam mature fieri possit, subveniamus. » *Etenim*, quod sapienter monebat suis ad Cyrillum literis Cœlestinus prædecessor Noster, *vulnus, quod non unum aliquod membrum tantum lædit, sed universum Ecclesiæ corpus consauciat, primo quoque tempore excindere oportet* ». Hisce de causis statim, atque memoratum *Eybelii* de auriculari confessione opusculum a piis doctisque viris ad apostolatus Nostri judicium delatum est, illud ex Germanico in Latinum sermonem verti; atque, ut rei gravitas postulabat, complurium in sacra theologia magistrorum examini, et censuræ subjici mandavimus; ac subinde habitis eorum consultationibus, auditisque suffragiis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium in tota republica christiana adversus hæreticam pravitatem generalium inquisitorum coram Nobis adstantium, *implorato Divino lumine*, motu proprio, et ex certa scientia Nostra, deque apostolicæ potestatis plenitudine antedictum librum, cujus titulus latine redditus: *quid continent documenta antiquitatis christianæ de auriculari confessione ab Eybel?* tamquam continentem doctrinas, et propositiones respective falsas, captiosas, temerarias, scandalosas, seditiosas, sanctis patribus contrarias, et injuriosas, sapientes hæresim, erroneas, hæreticas, et a concilio Tridentino uti hæreticas damnatas, reprobamus, damnamus, ac pro reprobato, ac damnato in perpetuum haberi volumus, atque decernimus.

Prohibitio ne libellus retineatur, vel legatur ab aliquo.

§. 7. Mandamus insuper, ne quisquam ex Christifidelibus cujuscumque gradus, et dignitatis, quamvis specialissima nota dignis, librum prædictum jam typis editum, sive manu conscriptum, vel in suo originali, vel in quacumque alia versione legere, retinere, vel denuo imprimere, seu imprimi facere audeat, aut præsumat sub pœna excommunicationis majoris ipso facto absque alia declaratione incurrenda, a qua nemo a quoquam, excepto dumtaxat mortis articulo, nisi a Nobis, seu a Romano pontifice pro tempore existente, absolutionis beneficium valeat obtinere.

Præceptum de tradendis copiis ordinariis

§. 8. Præcipimus quoque bibliopolis, ac typographis, cæterisque omnibus, ac singulis cujuscumque gradus, et conditionis existant, vel quatenus prædictus liber ad eorum manus devenerit, aut deveniat, illum, statim atque præsentes literæ eis innotuerint, locorum ordinariis tradere, ac consignare sub eadem excommunicationis pœna teneantur.

Monitum ad episcopos.

§. 9. Memores porro Nos, meritis licet imparibus, sub illius nomine Ecclesiæ præsidere, cujus a Domino Jesu Christo glorificata est confessio, et cujus fides omnes hæreses destruit, vos, qui undique estis, venerabiles fratres, quibus sua cuique gregis portio attributa est, in visceribus Christi, cum omni instantia hortamur, et obsecramus, ut pro diligenti cura, quam geritis ecclesiarum, quibus præsidetis, collaborare Nobiscum ne desinatis, Nostrisque studiis, ac vigiliis studia vestra, vigiliasque adjungere, ut divina opitulante gratia commissum Nobis gregem servare a venenatis pascuis immunem, eumque supremo pastori, et episcopo animarum, qui Nobis pascendum illum tradidit, purum, et icolumem repræsentare, ac reddere valeamus. In id incumbite, omnique ope satagite, ut suis constabilita regulis Ecclesia, et justæ pronuntiationis firmata decreto, talibus patere non possit, qui perversis verborum argutiis, sub imagine catholicæ fidei disputantes, velut pestiferum exhalantes virus, quo recte sentientium corda corrumpant, totam veri dogmatis quærunt evertere disciplinam.

Fides habenda transumptis.

§. 10. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illarum ignorantiam prætexere possit, volumus, et mandamus, illas ad valvas basilicæ principis Apostolorum, et cancellariæ apostolicæ, necnon curiæ generalis in monte Citatorio, et in acie Campi Floræ de urbe per aliquem ex cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibi affixa relinqui. Sic vero publicatas perinde afficere omnes, et singulos, quos concernunt, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent. Ipsarum autem literarum præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quæ iisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, et ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem die xi novembris MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno decimo.

DXVII.

Dat. Romæ 26. novembris 1784 anno X.

Declaratur literæ apostolicæ diei 7. julii 1779. editæ super applicatione et perceptione nonnullorum legatorum piorum in civitate Lisbonensi.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Justis votis assensum præbere, justisque petitionibus aures accomodare Nos convenit, qui licet indigni, justitiæ custodes, atque præcones in excelsa apostolorum principum Petri, et Pauli specula positi Domino disponente videmur existere.

Expositio precum.

§. 2. Nobis siquidem nuper exponi fecerunt dilecti filii proveditor, cæterique officiales, et confratres piæ domus de Misericordia nuncupatæ civitatis Lisbonensis, quod Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die septima julii anni MDCCLXXIX. expeditas literas, attentis gravissimis sumptibus, quos tum pro regii xenodochii, ac brephotrophii exhibitione, tum pro orphanorum victu, ac carceratorum substentatione quotidie facere tenebantur, redditus quippe, quorum erant administratores, necessariis, opportunisque impensis hujusmodi impares prorsus erant, ac carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis annuentes, quod alias felicis recordationis Paulus pp. III. prædecessor administratoribus regii xenodochii Lisbonensis per suas literas die xx. augusti anni MDXLV. quoad civitatem dumtaxat Lisbonensem, ac ejus districtum concessit, ac felicis pariter recordationis Clemens pp. VIII. prædecessor itidem Noster ad universam diœcesim Lisbonensem ampliavit, ut nempe legata a testatoribus in suis testamentis relicta nisi tempore in eis præfixo, et limitato executa fuissent, ipsi xenodochio eo ipso applicarentur, et applicata fuissent, et per pia opera,

quæ in illo fierent, omnibus piis operibus a testatoribus hujusmodi ordinatis satisfieri censeretur, ad omnia regna, insulas, ac acquisitionis regiones, aliaque dominia eidem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ subjecta, servata in reliquis forma, et dispositione earumdem Pauli, et Clementis prædecessorum literarum auctoritate apostolica protulimus, ac ampliavimus; ita tamen, ut ubivis xenodochia domus Misericordiæ oneribus prædictis subjecta, erecta jam extitissent una ex tribus partibus eisdem xenodochiis, seu domibus, aliæ vero duæ partes regio xenodochio, seu domui Misericordiæ prædictæ respective applicarentur, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet tempore concessionis hujusmodi ex una mensa piæ domus prædictæ omnia onera præfata adimplerentur, priusquam tamen memoratæ Nostræ literæ debitam obtinuerint exequutionem a mensa dictæ piæ domus Misericordiæ redditus ad regium xenodochium prædictum pertinentes nedum separati, sed etiam a pietate, et religione ejusdem reginæ fidelissimæ aucti fuerunt: brephotrophii vero contra annui redditus ex separatione hujusmodi minores sint, ac pro illius exhibitione necessario requirantur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor declarationis.

§. 3. Nos igitur considerantes memoratam applicationem, seu applicationis ampliationem xenodochio, seu domui prædictæ fuisse Nobis concessam dum adhuc veluti ex una mensa xenodochii, et brephotrophii, cæterisque piarum institutionum prædictarum impensis fieri satis dicti administratores consueverant; hinc eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi, nec non votis dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ inclinati, memoratas Nostras, ut præfertur, die septima julii anni MDCCLXXIX. expeditas literas præsentibus pro plene, et sufficienter expressas, et insertas habentes, ut unam dumtaxat ex duabus partibus piorum legatorum intra præscriptum a testatoribus tempus haud expletorum ut præfertur dictæ piæ domui alias addictis regium xenodochium deinceps lucretur, ita tamen, ut quomodo fieri potest, ab eo succurratur contiguum hospitale Invalidorum de Nostra Domina de Amparo nuncupatum; alteram vero partem brephotrophium prædictum acquirat cum onere pariter sublevandi sibi adnexum hospitale Incurabilium de sancta Anna nuncupatum, servata tamen in reliquis forma, ac dispositione dictarum Nostrarum literarum auctoritate apostolica tenore præsentium declaramus, statuimus, et mandamus, seu de novo, quatenus opus sit, concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat de præsenti, et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, memoratis Nostris literis, cæterisque omnibus, quæ in dictis literis non obstare voluimus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima sexta novembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 3. decembris 1784 anno X.

DXVIII.

Confirmatio decreti congregationis Rituum super elevatione ritus officii, et missæ beatæ Mariæ de Bethlem.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor decreti editi a sacra congregatione Rituum.

§. 1. Emanavit nuper a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris sequentis videlicet = Ordinis Bethlehemitarum in Indiis occidentalibus. Ad humillimas preces præfecti, et definitorii generalis ordinis Bethlehemitarum per me infrascriptum secretarium sanctissimo Domino Nostro Pio pp. VI. relatas; Sanctitas sua benigne confirmavit electionem sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis in patronum principalem dicti ordinis, eidem attribuendo prærogativas omnes patronorum principalium, nec non indulsit, ut die decima nona cujuslibet mensis in singulis ecclesiis ejusdem ordinis cantari possit una missa de eodem sancto Josepho die 21 julii 1784.

Loco ✠ signi

I. Card. Archintus præfectus
Julius M. de Somalia S R. C. secret.

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 2. Cum autem, sicut dilecti filii memorati præfectus, et definitores generales prædicti ordinis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: præinsertum decretum, omniaque, et singula in eo contenta, et expressa auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, et sanamus: salva tamen semper in præmissis auctoritate congregationis eorumdem cardinalium.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis omnibus, per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique ordinis, et conventuum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia decembris MDCCLXXXIV. pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 3. decembris 1784 anno X.

DXIX.

Confirmatur decretum congregationis Rituum super approbatione electionis sancti Josephi in patronum principalem ordinis Bethlehemitarum in Indiis occidentalibus existentium.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor decreti aditi a sacra congregatione Rituum.

§. 1. Emanavit nuper a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris sequentis videlicet= Ordinis Bethlehemitarum in Indiis occidentalibus præfectus generalis, et assistentes ordinis Bethlehemiti sanctissimo Domino Nostro Pio pp. VI. humillime supplicarunt pro elevatione ritus in universo suo ordine officii, et missæ beatæ Mariæ virginis de Bethlem a duplici majori, ad duplicem secundæ classis, nec non pro facultate celebrandi singulis anni sabbatis missam propriam dictæ beatæ Mariæ virginis de Bethlem, jam adprobatam tamquam votivam; et Sanctitas sua, referente me infrascripto segretario, gratiam petitam, et quoad missam votivam, exceptis sabbatis hebdomadarum majoris, paschatis, et Pentecostes, aliisque festis duplicibus primæ, et secundæ classis, benigne concessit die 21 julii 1784.

Loco ✠ signi

J. Card. Archintus præfectus
Julius M. de Somalia S. R.C. secret.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 2. Cum autem sicut dilecti filii memorati præfectus generalis, et assistentes dicti ordinis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: præinsertum decretum, omniaque, et singula in eo contenta, et expressa auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus; si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus, salva tamen semper in præmissis auctoritate congregationis eorumdem cardinalium.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique ordinis, et conventuum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXX.

Dat. Romæ 5 decembris 1784. ann. X.

Dismembratur provincia Polona ordinis sancti Pauli primi Eremitæ, et erigitur in novam congregationem cum confirmatione capitulorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolicæ Sedis auctoritas, qua universi catholici orbis consulit felicitati, religiosorum ordinum commodo, et tranquillitati sic semper prospexit, ut ea omnia opportunis sancitis legibus decreverit, quæ ad illorum regimen, et incolumitatem, atque ad divini cultus augumentum conferre in Domino videbantur.

Ad instantiam regis Poloniæ nova provinciæ erectio decernitur.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Stanislai Augusti Poloniæ regis illustris expositum fuit, urgentibus gravissimis de causis necessariam esse separationem, ac erectionem provinciæ Polonæ fratrum ordinis sancti Pauli primi Eremitæ in novam congregationem, idque regularis disciplinæ ejusdem congregationis, et provinciæ conservationi summopere utile, ac proficuum futurum fore, esse sperandum. Nos igitur rite, ac mature omnibus perpensis rationum momentis, quæ separationem, ac respective erectionem hujusmodi suadere poterant, cum alias per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negotiis præpositorum sub die xxv junii MDCCLXXXIV. omnes facultates opportunas, et necessarias provinciali, ac definitorio provinciali provinciæ, et ordinis prædictorum regendi, et gubernandi eamdem provinciam cum facultatibus, et loco patris generalis, ejusque definitorii cum omnimoda ab iisdem indipendentia concesserimus; nunc votis ejusdem Stanislai Augusti regis illustris, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, ac fratres ordinis prædicti specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratam Polonam provinciam fratrum ordinis sancti Pauli primi Eremitæ, omni ascilicet monasteria, domus intra ambitum ejusdem provinciæ existentia, ac personas omnes a subjectione, correctione, obedientia, et visitatione superioris generalis, ejusque definitorii ordinis prædicti auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo eximimus, et liberamus, eamdemque provinciam, seu dicta monasteria, ac domos sic exemptas, et separatas in novam congregationem Polonam fratrum ordinis sancti Pauli primi Eremitæ nuncupandam auctoritate, et tenore prædictis erigimus, et instituimus.

Forma novi gubernii indigitatur.

§. 3. Insuper cum ab uno vicario, seu visitatore generali, ejusque definitorio eo prorsus modo, quo a generali alias regebatur, sic noviter erecta congregatio gubernari debeat, eaque propter in capitulo provinciali eorumdem fratrum die xx mox transacti septembris in monasterio Claromontano habito præscripta fuerit forma novi gubernii per quædam capitula tenoris, qui sequitur.

Tribuitur ut provincia regatur propriis constitutionibu

§. 4. I. Ut provincia ista, a modo, et in posterum semper pro possibili, iuxta suas leges, et constitutiones anteriores, a sancta Sede apostolica confirmatas regatur, ac gubernetur.

Visitatorem habeat libere eligendum.

§. 5. II. Ut in locum reverendissimi sui patris generalis, vicarium, seu visitatorem generalem per liberam electionem sibi provideat.

De modo peragendi electionem visitatoris.

§. 6. III. Ut ejusmodi electio per omnes vocales provinciæ voce de jure gaudentes, uti personas definitoriales, priores, et sacræ theologiæ auctuales professores, et doctores peragatur.

De officio visitatoris.

§. 7. IV. Ut officium præfati vicarii generalis ad tempus sexennii determinetur.

De ejus auctoritate.

§. 8. V. Ut auctoritas ejusdem vicarii generalis sit conformis ad auctoritatem, et jurisdictionem reverendissimi patris generalis in sacris constitutionibus præscriptam.

De visitatione ab eo facienda

§. 9. VI. Ut allegatus vicarius generalis omni triennio provinciam visitet, capitulum provinciale intimet: in eodem capitulo præsideat; suam vero ordinariam residentiam, distinctam a residentia provincialis habeat.

De assignamento vicarii.

§. 10. VII. Ut idem vicarius generalis pro convenienti sua subsistentia, pensionem determinatam a provincia habeat.

De majoribus negociis tra-

§. 11. VIII. Ut idem vicarius generalis majora hujus provinciæ negotia,

ctandis cum definitorio.

simul cum definitorio provinciali pertractet, ac definiat.

De vacatione officii per mortem vicarii generalis.

§. 12. IX. Ut in casum mortis dicti vicarii generalis, tota jurisdictio provinciæ penes provincialem maneat, donec novus vicarius generalis eligatur.

De prærogativa vicarii generalis transacto officio servanda.

§. 13. X. Ut allegatus toties vicarius generalis, transacto laudabiliter sexennali suo officio, prærogativa paternitatis hujus provinciæ donetur, locumque in definitorio provinciali immediate post provincialem actualem obtineat.

De electione temporanea vicarii generalis.

§. 14. XI. Cum futurum capitulum electivum provinciale usque post biennium celebrandum occurrat; definitorium vero capitulare intermedium vocitatum, intra medium annum immineat, ad idem tempus definitorii capitularis intermedii electio vicarii generalis determinetur.

Confirmatio capitulorum prædictorum.

§. 15. Hinc cum capitula hujusmodi, utpote ad retinendam regularem disciplinam, conservandamque pacem, et tranquillitatem laudabiliter tendant, auctoritate, et tenore prædictis approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis vim, et robur adiicimus, ac quoscumque juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Communicatio privilegiorum.

§. 16. Tandem eidem congregationi sic noviter erectæ, illiusque ecclesiis, fratribus, ac personis nunc, et pro tempore existentibus, ut omnibus, et singulis privilegiis, favoribus, indulgentiis, exemptionibus, indultis, suffragiis, aliisque gratiis, et indultis, quibus eadem provincia, illiusque monasteria, ecclesiæ, ac fratres ante dismembrationem, separationem, et exemptionem hujusmodi utebatur, fruebatur, et gaudebat, pari modo uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde ac si privilegia, favores, gratiæ, indulgentiæ, exemptiones, et indulta prædicta ipsi congregationi post suam separationem, et exemptionem prædictam, illiusque monasteriis, ecclesiis, ac fratribus specialiter concessa reperiuntur, ita tamen, ut defunctis suffragia præstent a capitulis generalibus alias ordinata auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 17. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 18. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quatenus opus sit, quibusvis dictæ congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 7. decembris 1784. anno X.

DXXI.

Reformatio partis constitutionum capitularium metropolitanæ ecclesiæ Toletanæ super probationibus nobilitatis capitularium.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Decet Romanum pontificem, ut commodo, et utilitati omnium Christifidelium præsertim vero illorum, qui in sortem Domini sunt vocati, provide consulat, ea statuta, et ordinationes singularum ecclesiarum, quarum servitio sunt addicti, moderare, ac interdum etiam penitus abolere, quarum custodia licet pridem fuerit probe volita, temporis tamen progressu, vel ob miseram humanarum rerum conditionem, vel ob alias superventas urgentissimas causas difficiles, nec raro noxia comperta est; ut sic ea omnia prorsus removeantur impedimenta, quæ divini cultus augmentum quodammodo retardare possent, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Methodus servanda juxta constitutiones capitulares in probanda nobilitate eligendorum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit venerabilis frater Franciscus Antonius archiepiscopus Toletanus, quod ad eam partem capitularium constitutionum suæ ecclesiæ metropolitanæ alias a felicis recordationis Paulo pp. IV. et Paulo pp. V, prædecessoribus Nostris confirmatarum, a qua in omnibus dignitatibus, canonicatibus, beneficiis, cappellaniis, aliisque personatibus choro ejusdem metropolitanæ ecclesiæ addictis natalium splendor, ac nobilitas requiritur, sartam tectam habendam in more positum est, ut, quoties id probari contingat, a capitulo dictæ ecclesiæ commissarius, et minister a secretis sumptibus præsentati mittuntur, quamvis in dissitissimis regionibus, ut nedum de sua, sed etiam de parentum, ac avorum paternorum, et maternorum origine inquirant.

Ratio suadens reformationem constitutionum hac in parte.

§. 3. Quæ quidem methodus licet alias fuerit sumptuosa, in præsenti tamen nimis gravis, ac difficilis videtur, quod fructus dignitatum, canonicatuum, beneficiorum, cappellaniarum, ac personatuum quorumcumque pro tertia parte decreverunt in alios usus vigore Nostrarum in simili forma Brevis die xiv. mensis martii anni MDCCLXXX. ad preces carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici expeditarum literarum eroganda: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Conceditur ut probatio fieri possit per fidem ordinariorum.

§. 4. Nos igitur memorata capitularia statuta, seu constitutiones in ea parte tantum, quæ missionum commissarii, ac ministri a secretis respicit declarare, ac moderari, ipsumque Antonium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, tibi, tuisque pro tempore existentibus successoribus archiepiscopis Toletanis, ut in posterum de consensu capituli metropolitanæ ecclesiæ inquisitionem in originem præsentatorum, eorumque ascendentium per fides baptismatis, aliosque necessarios, ac opportunos modos faciendam ordinariis, seu eorum vicariis generalibus locorum originis præsentatorum hujusmodi committere libere, ac licite possitis, et valeatis; ita ut probationes sic factæ dictis præsentatis suffragentur, et suffragari debeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si probationes hujusmodi a commissario prædicto factæ fuissent, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Declaretur probationes semel admissas, semper valere debere in eodem capitulo.

§. 5. Volumus insuper, ac auctoritate, et tenore prædictis decernimus, ut quoties ab uno ex aggregatis capitulo dictæ ecclesiæ metropolitanæ semel requisitæ probationes, sic, ut præfertur, factæ fuerint, et a dicto capitulo pro bonis, et validis admissæ, et acceptatæ fuerint, eædem probationes ipsi ad alias dignitates, canonicatus, beneficia, ac personatus cujuscumque gradus, et præeminentiæ in eodem capitulo obtinendos suffragentur, et suffragari debeant.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere,

ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non quoad ea, quæ præsentibus sunt contraria dictæ ecclesiæ metropolitanæ Toletanæ capitularibus statutis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 10. decembris 1784 Anno X.

DXXII.

Præscribuntur annuæ taxæ, seu contributiones favore monasterii urbis ordinis Carthusiensis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memorantur providentiæ alias captæ in favorem ordinis Carthusiensis.

§. 1. Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die xv. novembris anni MDCCLXXXII. expeditas literas ad reintegrandum monasterium dilectorum filiorum monachorum ordinis Carthusiensis in hac alma urbe Nostra existentium de portione bonorum ad illud spectantium alias vendita ad dissolvendum æs alienum, quo ordo prædictus erga cameram apostolicam tenebatur, aliisque etiam de causis in iisdem literis expressis venerabili fratri Nostro Henrico Benedicto episcopo Tusculano S. R. E. cardinali duci Eboracensi nuncupato supradicti ordinis Carthusiensis apud Nos, et Sedem apostolicam protectori commisimus, ut cum consilio prioris generalis ordinis prædicti duos monachos ejusdem ordinis in visitatores trium monasteriorum Bononiensis scilicet, Ferrariensis, et de Trisulti Verulanæ diœcesis deputasset, ut hinc de viribus, et bonis cujusque monasterii constare posset.

Ratio, et tenor impositionis taxæ in scutis annuis mille quingentorum ad onus monasterii Trisulti.

§. 2. Cum autem ex actibus ejusdem visitationis colligatur a prædictis tribus monasteriis Bononiensi, Ferrariensi, et de Trisulti absque ullo divini cultus dispendio, aut monachorum detrimento aliquam annuam contributionem ad finem prædictum dicto monasterio in hac alma urbe Nostra existenti persolvi posse; Nos hinc motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, prævia ejusdem visitationis approbatione constituimus, et decernimus, ut dictum monasterium de Trisulti libere, et absque ulla exceptione annuam contributionem de trimestri in trimestrem pro summa in totum scutorum mille, et quingentorum dicto monasterio in alma urbe Nostra existenti persolvat, ac contributio hujusmodi veluti a mense usque januarii currentis anni imposita habeatur.

Declaratur quando contributio cessata censeri debeat.

§. 3. Volumus tamen, ac tenore præsentium declaramus, ut contributio hujusmodi, aut in partem, aut in totum cassata censeatur, quoties cætera monasteria Italiæ ordinis prædicti dicto monasterio, aut in ratis portionibus, aut in totum sua debita dissolvissent, eaque propter, ut monasterium urbis accuratam, ac veram notulam suorum creditorum, quæ adversus cætera monasteria habet, exhibere teneatur, mandamus.

Alia contributio scutorum tercentorum ad onus monasterii Ferrariensis.

§. 4. Considerans insuper dictam summam scutorum mille, et quingentorum haud sufficientem esse ad æquandos fructus capitalium, seu bonorum, ut præfertur, alienatorum a monasterio urbis, motu, scientia, ac auctoritate prædictis constituimus, ut monasterium Ferrariense quolibet anno pariter de trimestri in trimestrem pro annua summa scutorum tercentorum a transacto mense januarii currentis anni sub iisdem conditionibus, et reservationibus, ac monasterium de Trisulti monasterio urbis annuam contributionem persolvat.

Consulitur dimissioni æris alieni, quo gravatur Ferrariense monasterium.

§. 5. Cum autem ex eadem visitatione constet dictum monasterium Ferrariense, ære alieno pro summa scutorum quadrigentorum millium obrui

ejusque annuos redditus constitui posse in summa scutorum novem millium, et quingentorum septuagintorum septem, exitum vero, exhibitionem nempe familiæ, solutionem fructuum census, expensas pro ædificationum conservatione, ac ipsam prædictam annuam contributionem ad summam scutorum octo millium, et tercentorum quinquagintorum septem. Volumus propterea ut cum annuus redditus superet exitum pro scutis mille, ducentis et viginti annua scuta sexcenta, in dicti æris alieni dissolutionem erogentur, alia vero scuta sexcenta, et viginti a priore dicti monasterii pro tempore existente retineantur, ut hinc casibus fortuitis occurri possit, ac etiam in bonorum ejusdem monasterii manutentionem erogentur.

Alia impositio taxæ in scutis mille bisceutum ad onus monasterii Bononiensis.

§. 6. Tandem cum monasterium Bononiense non solum ære alieno non obruatur, quin immo aliquam residualem summam habeat, ut ex actibus ejusdem visitationis constat, mandamus ut de omni superextanti summa ad monasterium, aut ad officinam medicamentariam spectante nova investimenta fieri debeant, ac monasterio urbis annuam summam scutorum mille, et ducentorum de trimestri in trimestrem, incipiendo tamen a dicto mense januarii currentis anni persolvat, ita tamen ut numquam contributio hujusmodi cessare debeat.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Deputatio executoris apostolici.

§. 8. Ipsique Henrico Benedicto episcopo cardinali moderno, ac pro tempore existenti prædicti ordinis Carthusiensis apud Sedem apostolicam protectori harum serie injungentes, ut easdem præsentes literas executioni mandari, observari, et custodiri mandet, et faciet; eique propterea omnem necessariam, et opportunam facultatem ad hæc omnia exequenda tribuentes.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictorum monasteriorum, ac ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXIII.

Dat. Romæ 14. decembris 1784 anno X.

Confirmantur decreta et rescripta Suæ Sanctitatis, quibus domus Hispelli et Eugubii ad presbyteros sæculares oratorii sancti Philippi Nerii spectantes donantur, aliaque disponuntur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Injuncti Nobis cœlitus pastoralis officii sollicitudo Nos admonet, ut ea, quæ ad sacrarum religionum, ac congregationum uberes bonorum operum fructus in Ecclesia Dei proferre satagentium favorem, et utilitatem ex hujus sanctæ Sedis providentia emanata noscuntur, quo firmiora semper, et illibata persistant apostolici muniminis præsidio roboremus.

Expositio precum ex qua ratio concessionis educitur.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Isidorus Leggio procurator generalis presbyterorum sæ-

cularium congregationis sanctissimi Redemptoris: quod Nos alias prius per rescriptum die XXV septembris anni MDCCLXXX., deinceps per literam congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negotiis, et consultationibus præpositorum sartum tectum habendas esse, ac omnino custodiendas a clericis congregationis prædictæ regulas, et constitutiones alias a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessore Nostro per suas in simili forma Brevis incipientes, *Ad pastoralis dignitatis fastigium* die vicesima quinta februarii anni MDCCXLIX, expeditas literas confirmatas, ita ut omnes ii, qui novum sistema essentialiter diversum a dictis regulis, ac constitutionibus, deferentes institutum professatum susceperunt, a dicto instituto decidisse, ac esse membra ejusdem congregationis, et uti, ac frui omnibus privilegiis, gratiis, et indultis alias ab hac sancta Sede eidem congregationi concessis cessasse censerentur ediximus, et mandavimus; quod insuper, cum tunc observantes instituti prædicti in quatuor dumtaxat domibus Beneventi scilicet, sancti Angeli de Cuppolo Beneventanæ diœcesis, degli Scifelli, et Frusinonis Verulanæ diœcesis commorarentur, subinde ne dum ad Nostrum, et Sedis apostolicæ beneplacitum duas domos cum suis adnexis bonis alteram in loco Hispelli Fulginatensis diœcesis per Nostrum rescriptum per organum dictæ congregationis cardinalium die VII decembris anni MDCCLXXXI. emanatum alteram Eugubii per rescripta per organum ejusdem congregationis cardinalium die IX novembris MDCCLXXXI., et XV martii MDCCLXXXII. pariter emanata consistentes, ac alias ad presbyteros sæculares congregationis oratorii sancti Philippi Nerii concessimus quinimmo per rescriptum a venerabili fratre Francisco patriarcha Constantinopolitano in hac alma urbe Nostra vicegerente sub prima die februarii anni MDCCLXXXIII emanatum eidem congregationi emptionem domus sancti Juliani urbis alias ad fratres beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo spectantis indulsimus, ac per aliud rescriptum per organum toties dictæ congregationis die IV julii MDCCLXXXIII., itidem emanatum superiores generales, seu gubernium generalitium dictarum septem domorum in ditione Nobis, et hujus sanctæ Sedi in temporalibus subjecta firmavimus, et constituimus.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, duæ domus, Eugubii scilicet, et Hispelli una cum suis adnexis bonis eidem congregationi, ut præfertur, ad Nostrum dumtaxat, et hujus sanctæ Sedis beneplacitum concesserimus. Hinc ipse Isidorus pro religiosa dictæ suæ congregationis, ac clericorum prædictorum tranquillitate, ac ad antevertendam omnem dubietatem, quæ circa omnium rescriptorum hujusmodi validitatem progressu temporis exoriri forsan posset, quo concessio hujusmodi firmius subsistat, eam perpetuam decernere, ac cætera omnia constituta serventur exactius apostolicæ confirmationis robore communiri, ac domum sancti Juliani de urbe prædictam in caput ejusdem congregationis per Nos declarari plurimum desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Petitio proposita pro confirmatione decretorum editorum favore congregationis

§. 4. Nos igitur ejusdem Isidori votis hac in parte quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, de ejusdem congregationis cardinalium episcoporum, et regularium negotiis, et consultationibus præpositorum consilio, supradictas duas domos Eugubii nimirum, et Hispelli, una cum suis adnexis bonis, juribus, et actionibus, ut præfertur, ad Nostrum, et Sedis apostolicæ beneplacitum alias dumtaxat eidem congregationi traditas auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, et donamus, cæteraque omnia dicta rescripta auctoritate, et tenore prædictis confirmamus, et approbamus, atque innovamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjungimus, domumque sancti Juliani de urbe prædictam in caput congregationis hujusmodi constituimus, ac declaramus, salva tamen semper in præmissis auctoritate prædictæ congregationis cardinalium.

Tenor confirmatorii decreti.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et in-

Clausula sublata, et decretum irritans.

tegros effectus sortiri, et obtinere, ac eidem congregationi in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, dictæ congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXIV.

Dat. Romæ 14. decembris 1784. anno X.

Indultum, ut in novendiali præcedenti festum sanctissimæ Trinitatis, et singulis primis dominicis cujusque mensis, missam sanctissimæ Trinitatis cum Gloria et Credo celebrari facere possint confratres confraternitatis sanctissimæ Trinitatis in parochiali sanctæ Mariæ ad Nives civitatis Hispalensis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum a confratribus sub titulo ss. Trinitatis redemptionis captivorum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sub titulo redemptionis captivorum ss. Trinitatis in ecclesia parochiali sanctæ Mariæ ad Nives civitatis Hispalensis canonice, ut asseritur, erectæ, quod cum ipsi quotannis festum sanctissimæ Trinitatis cum præcedenti novendiali celebrare soleant, cupiunt propterea ad devotionis, et cultus augmentum, ut tam in omnibus diebus novendialis hujusmodi, quam in singulis primis dominicis cujuslibet mensis missam ejusdem sanctissimæ Trinitatis cum Gloria, et Credo celebrari facere possint: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris Ritibus præpositorum secretarii: modernis, et pro tempore existentibus officialibus, et confratribus confraternitatis prædictæ, ut in posterum ipsi tam in omnibus diebus dicti novendialis præcedentibus festum sanctissimæ Trinitatis, quam in singulis primis dominicis cujuslibet mensis, exceptis tamen dominicis primæ, et secundæ classis, missam ejusdem san-

ctissimæ Trinitatis cum Gloria, et Credo in prædicta ecclesia celebrari facere libere, ac licite possint, et valeant, licentiam auctorite apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictæque confraternitati, ejusque pro tempore confratribus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque confraternitatis, et ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXV.

Dat. Romæ 17. decembris 1784 anno X.

Unio conventus canonicorum sæcularium congregationis s. Joannis evangelistæ alteri conventui ejusdem congregationis de Xabregas nuncupato civitatis Lisbonensis, nec non unio parochialis ecclesiæ jam dirutæ eidem conventui cum facultate rectori pro tempore dicti conventus nominandi ad curam animarum unitæ parœciæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolici muneris Nobis divinitus commissi ratio postulat, ut totis viribus, omnique alacritate a religiosis hominibus, qui contemptis illecebris sæculi Deo proprius servire susceperunt, ea omnia removere studeamus, quæ regularis disciplinæ observantia præpedire quodammodo possunt, quæ sarta tectaque custodita sæcularibus lucrum, secus petra sit scandali; id autem libentius, quoties sublimiorum principum pietas apostolicam Nostram implorat auctoritatem.

Regina fidelissima, ut malis obventis propter terræmotum occurreret conventuum unionem imploravit.

§. 2. Expositum siquidem pro parte carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ Nobis nuper fuit, quod inter cæteras ecclesias conventus ac domus civitatis Lisbonensis ob satis memorandum terræmotum anni 1775. aut partim, aut in totum subversas, ac flammis consumptas, conventus quoque sancti Eloy canonicorum sæcularium congregationis sancti Joannis evangelistæ commune passus est infortunium, ac penitus vastatus, et in cineres concisus fuit, ita ut, tum ob deperditos redditus, tum ob æs alienum in grandi summa contractum, et nunc in summa triginta sex millium scutorum circiter monetæ Romanæ residuum reædificari haud potuit, et canonici alias inibi commorantes ad hæc usque tempora sine quasi regulari disciplina, sine adimplemento onerum, guibus gravabantur, sub tentoriis vivunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quoties conventus sancti Eloy hujusmodi alteri conventui sancti Joannis evangelistæ de Xabregas, qui est caput ejusdem congregationis, apud regium palatium, et intra limites parœciæ sancti Bartholomæi civitatis Lisbonensis ex eadem causa in totum diruto, existenti, cum omnibus omni-

no suis bonis, redditibus, oneribus, juribus, et actionibus uniretur, et incorporaretur, nedum onerum dictus conventus sancti Eloy complemento consultum esset, verum etiam regularis disciplina in conventu de Xabregas melius, ac sanctius custodiretur. Nobis propterea memorata Maria Francisca regina fidelissima humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Pontifex annuit juxta preces.

§. 3. Nos igitur ejusdem Mariæ Franciscæ piis votis, quantum cum Domino possumus, annuere, ac supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, dictum conventum sancti Eloy congregationis canonicorum sæcularium sancti Joannis evangelistæ civitatis Lisbonensis, una cum suis bonis, proventibus, redditibus, ac missarum, anniversariorum, suffragiorum, cappellaniarum, aliorumque oneribus, eleemosynis, ære alieno, creditis, juribus, et actionibus ad illum quomodolibet spectantibus, et pertinentibus alteri conventui sancti Joannis evangelistæ de Xabregas ejusdem congregationis auctoritate apostolica tenore præsentium unimus, applicamus, et incorporamus, ac respective unita, incorporata, et applicata perpetuo esse, et fore statuimus, et decernimus.

Unit etiam ecclesiam parochialem s. Bartholomæi pariter a terræmotu vastatam.

§. 4. Insuper cum prædicta parochialis ecclesia sancti Bartholomæi, quæ ut asseritur, est de jurepatronatus dicti conventus de Xabregas, jam ob terræmotum anni 1755. prorsus diruta sit, et ad curam animarum curandam ab eo usque tempore suus parochus, seu vicarius curatus ecclesiæ sancti Joannis evangelistæ dicti conventus de Xabregas utatur, ut aliquod stabile, ac perpetuum remedium huic incommodo adhibeatur dictam parochialem ecclesiam sancti Bartholomæi, ac omnia sua jura parochialitatis, aliaque adnexa, et connexa dicto conventui, et ecclesiæ de Xabregas auctoritate, et tenore prædictis perpetuo pariter adnectimus, prout perpetuo adnexa esse, et fore mandamus; ac modernum, et actualem rectorem dicti conventus de Xabregas, nedum sepulchra ad tumulanda parochianorum cadavera in aliquo loco claustri, ac cubiculum pro confratribus sanctissimi Sacramenti assignare, sed etiam cætera omnia commoda ad dictam parochiam necessaria, et requisita præbere teneri volumus, et jubemus.

Canonicis tribuit jus nominandi vicarium curatum.

§. 5. Quoniam porro, ut præmissum est, jus nominationis, seu præsentationis vicarii curati dictæ ecclesiæ sancti Bartholomæi ad rectorem pro tempore existentem conventus de Xabregas, quoties officium hujusmodi vacare contingat, spectare dignoscitur, Nos in eamdem congregationem specialem gratiam conferre volentes, eidem rectori pro tempore existenti, ut dum per cessum, vel decessum moderni, et pro tempore existentis vicarii curati dictæ ecclesiæ, officium hujusmodi vacaverit, aut perpetuis futuris temporibus erit vacaturum, alterum ex canonicis sæcularibus congregationis prædictæ in sacra theologia magistrum quolibet triennio amovibilem ex more ejusdem congregationis in omnibus domibus, aut conventibus, in quibus canonici ecclesiis parochialibus inserviunt posito, sine tamen ulla quoad parochiæ, et vicarii curati hujusmodi ordinariam jurisdictionem, et subjectionem patriarchæ Lisbonensis mutatione, aut discrimine, suorumque jurium præjudicio nominare, et præsentare libere, ac licite possit, et valeat auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Beneficia erecta in ecclesia s. Bartholomæi transfert in alium ecclesiam conventus de Xabregas pro substentatione presbyterorum curæ animarum præponendorum.

§. 6. Et cum, sicut accepimus, jampridem in eadem ecclesia sancti Bartholomæi, ut præfertur, prorsus diruta, et vastata tria beneficia simplicia erecta sint, cum onere beneficiatis hujusmodi retinendi in dicta parochiali ecclesia tres presbyteros sæculares œconomos nuncupatos a rectore pro tempore existente conventus de Xabregas nominandos, et præsentandos, ut inibi divinum officium psallant, et aliqua anniversaria adimpleant, et hæc munera nunc vacent, hinc ad divini cultus augumentum, ac ad animarum Christifidelium intra limites dictæ parochiæ existentium salutem eidem rectori conventus prædicti tres canonicos sæculares suæ congregationis, ac in conventu de Xabregas degentes in œconomos hujusmodi, qui cum vota dumtaxat simplicia in dicta congregatione, ut asseritur, emittant absque apostolica dispensatione ad obtinendas curas animarum capaces sint, præter dictorum onerum tribus canonicis hujusmodi injunctorum adimplementum parocho etiam, seu vicario curato, prævia illorum approbatione, ab ordinario obtinenda adjuvare teneantur, ita ut omnia et singula jura, emolumenta, et salaria, et alia quæcumque, quæ alias presbyteri sæculares in œconomos, ut præfertur deputati tam de jure, usu, et consuetudine, quam alias quomodo-

libet a beneficiatis, seu dictorum beneficiorum possessoribus exigebant, pari modo, et absque ulla differentia tres canonici hujusmodi erigere, et levare libere, ac licite possint, ac valeant, nominandi, et præsentandi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quorumcumque testatorum testamentis, codicillis, et dispositionibus, ac conventus, et parœciæ prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quarto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXVI.

Dat. Romæ 7. februarii 1784 anno X.

Reformantur nonnullæ constitutiones congregationis Lusitanæ monachorum excalceatorum sancti Pauli primi Eremitæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Nuper pro parte dilecti filii moderni præpositi generalis monachorum excalceatorum ordinis sancti pauli primi Eremitæ congregationis Lusitanæ Nobis expositum fuit, quod post adprobatas constitutiones ejusdem congregationis pro ejus domibus fundatis, vel fundandis in patriarchatu Lisbonensi per apostolicas Nostras in simili forma Brevis die xvi novembris anni MDCCLXXXI. expeditas literas, quarum initium est = Ex injuncto Nobis= non modo Nos vigore aliarum similium Nostrarum in pari forma Brevis die xx augusti anni MDCCLXXXII. expeditarum literarum incipientes = Laudabili Romanorum pontificum = vota emittenda per congregatos, solemnia auctoritate apostolica declaravimus, sed insuper ipsam congregationem in verum ordinem regularem mendicantem cum privilegiis, omnibus, et exemptionibus aliorum ordinum mendicantium, eadem auctoritate ereximus, extendimusque ad totum dominium Lusitanum sub eisdem constitutionibus, prout in aliis Nostris literis in pari forma Brevis die iii februarii anni mox elapsi MDCCLXXXIV., quæ incipiunt = Ex debito pastoralis officii = expeditis, quarum tenorem præsensibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, fusius continetur.

Ratio concessionis.

§. 2. Subinde vero ex eo quod dictæ constitutiones, quæ pro solis domibus patriarchatus Lisbonensis prædicti dispositæ, et digestæ fuerant, ut præfertur, ad alias etiam domos extra patriarchatum hujusmodi, et in toto dominio Lusitano erectas, vel erigendas porrigi, seu extendi debebant, et in eis reperiebantur nonnulla, quæ aliis domibus extra dictum patriarchatum convenire non poterant, illas propterea duximus emendare, et corrigere, quo et hisce domibus convenirent; datoque venerabili fratri moderno, et pro tempore existenti patriarchæ Lisbonensis titulo, et nomine visitatoris apostolici congregationis hujusmodi ad eos so-

lummodo fines, et effectus, de quibus in sæpedictis constitutionibus disponitur, superiorem generalem cum nomine præpositi, qui dictos congregatos ex proprio corpore eligendum, qui totius congregationis curam gereret, eique provideret, auctoritate prædicta constituimus, prout in aliis Nostris literis similibus, incipientes = Exponi Nobis = die xvi martii ultimo dicti anni expeditis, quarum etiam tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Postulatur, quod jure competentia patriarchæ Lisbonense super congregationis gubernio concedantur præposito generali ejusdem congregationis.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ad hujusmodi congregationis gubernium in statu ordinis regularis solide firmandum, atque ad occurrendum obstaculis, quæ ob fundationes novarum domorum hujusmodi in aliis diœcesibus ex parte respectivorum ordinariorum oriri possent, summopere conduceret, si sublato visitatoris apostolici titulo, nomine, et officio, ut præfertur, dictus modernus, et pro tempore existens patriarcha Lisbonensis in protectorem prædictæ congregationis, per Nos deputaretur, et facultates omnes circa regimen, et gubernium ejusdem congregationis dicto patriarchæ per constitutiones prædictas specialiter tributæ corrigerentur, ac præposito generali congregationis hujusmodi applicarentur, qui ejus gubernium, et regimen ad instar aliorum ordinum regularium haberet, et exerceret, ejusque auctoritas post canonicam, et legitimam suam electionem, nulla expectata hujusmodi electionis confirmatione, acquisita, et attributa, imo confirmata censeretur eo ipso quod legitime facta sit: ac præterea, si in formula professionis promissio obedientiæ dicto patriarchæ deleretur, servatis ceteroquin in reliquis omnibus, quæ in ultimo dictis Nostris literis disposuimus; Nobis propterea dictus præpositus generalis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Deputatio patriarchæ Lisbonensis in protectorem ordinis, et ampliatio facultatum præpositi generalis.

§. 4. Nos igitur qui nihil optamus impensius, quam ut regulares ordines in pacis amœnitate Altissimo sua præstent obsequia, quique ea omnia, quæ eorum felici, prosperoque gubernio obesse quoquomodo possunt, corrigere, non modo, verum et amovere summopere cupimus, dictum modernum præpositum generalem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti etiam filii Philippi advocati Zuccari congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositorum subsecretarii, prædictum visitatoris apostolici titulum, nomen, et officium, auctoritate apostolica prædicta, tenore præsentium supprimimus, et extinguimus; dictumque modernum, et pro tempore existentem patriarcham Lisbonensem in protectorem prædicti ordinis monachorum excalceatorum sancti Pauli primi Eremitæ congregationis Lusitanæ, servata tamen in omnibus constitutione sa. me. Innocentii XII. quoad protectores ordinum regularium, auctoritate, et tenore prædictis constituimus, et deputamus, atque uti talem imposterum esse, et appellari debere volumus, atque decernimus; omnesque, et singulas facultates eidem patriarchæ specialiter in prædictis constitutionibus circa ejusdem congregationis regimen, et gubernium tributas corrigimus, et in præpositum generalem hujusmodi, qui gubernium, et regimen dictæ congregationis habeat, et exerceat, prout alii superiores generales ordinum regularium, pari auctoritate, et tenore transferimus, eidemque applicamus, utque ejusdem præpositi generalis auctoritas acquisita, et attributa esse censeatur post canonicam, et legitimam ejus electionem, nulla expectata ejusdem electionis confirmatione, quin imo confirmata censeatur eo ipso, quod legitime facta sit, auctoritate, et tenore similibus, decernimus, et declaramus; denique, quod ea promissio obedientiæ patriarchæ prædicto, quæ in formula professionis existit, deleatur; servatis tamen in reliquis omnibus, quæ in nuperrimis Nostris literis prædictis disposita, et statuta sunt, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabi-

liter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictorumque ordinis, et congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.



DXXVII.

Dat. Romæ 14. januarii 1785. Anno X.

Declaratio circa professionem a nonnullis monachis ordinis sancti Hieronymi emissam.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Miratur pontifex aliquos monachos post emissam professionem illam infringere non dubitavisse.

§. 1. Pervenit ad Nos non sine gravi animi Nostri sensu, quod aliqui monachi ordinis sancti Hieronymi monasterii sancti Laurentii el Real nuncupati extra muros oppidi Escurial existentis Toletanæ diœcesis ab antiquo generis humani hoste, qui omnibus modis instat quemadmodum deiiciat, decepti abduci se sinunt ad prava, ac sæcularia desideria, omniaque movent, ut ex emendicatis etiam causis professionem regularem, quam in hoc ordine, ac monasterio alias expresse emiserunt, infringere, ac iterum ad sæculum, quod alias fortiter abnegarunt, reverti eis fas sit.

Declarat insanum consilium fundatum forsan fuisse in nonnullis nullitatibus irreptis in nominatione superiorum monasterii.

§. 2. Siquidem cum Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die VII junii anni 1780 expeditas literas carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici precibus annuentes, ac prædecessorum Nostrorum vestigiis inhærentes, nedum monachum in priorem istius monasterii el Real eligendum capitulo, et definitoribus generalibus, prout reges catholici pro tempore existentes ex speciali indulto, ac dispensatione apostolica consueverunt, nominandi, ac præsentandi jus concesserimus, sed etiam omnes omnino a regno bonæ memoriæ Ferdinandi VI., dum vixit regis catholici ad annum usque MDCCLXXX. retrofactas electiones, quod illæ factæ fuerunt ad nominationem, et præsentationem regum catholicorum omni indulto apostolico ad id requisito deficiente, cæteraque omnia inde secuta auctoritate prædicta sanaverimus; hinc effectum, ut dicti monachi ex nullitatibus, quæ forsan in dictis priorum electionibus intervenerunt, suam desumentes actionem nullitatem suarum professionum, quantum maxime urgere susceperunt.

Refractariorum monachorum agendi ratio damnatur.

§. 3. Dum primum hæc accepimus, per venerabilem fratrem Nicolaum archiepiscopum Sabastensem Nostrum, et hujus sanctæ Sedis apud eumdem Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncium eos suum officium commonuimus; ac ut susceptam actionem re-

linquerent, suadere curavimus; verum Nostra studia, Nostrique conatus nihil apud eos profecerunt, nisi ut ex inde impensius suam insisterent causam; ne autem ex paucorum pervicacia tota corrumpatur regularis disciplina, ac observantia istius monasterii, neve horum exemplum alios alliciat ad similes persequendas quærelas accurate examinavimus, ac matura consideratione perpendimus rationum momenta, quibus suffulti hi monachi refractarii suam regularem professionem impugnare contendunt. Ex sedulo itaque hujusmodi examine plene Nobis constitit, professiones prædictas nullo intrinseco vitio, aut defectu laborare, quippe quia præsentationes, seu nominationes a dictis Ferdinando, et Karolo regibus catholicis usque ad dictum annum MDCCLXXX. factæ a capitulo, et definitoribus generalibus, quibus jus electionis priorum hujus monasterii ex lege fundationis spectat, fuerunt semper confirmatæ, ac subinde etiam priores hujusmodi sic electi in possessionem sui officii fuerunt immissi, unde etiamsi nominationes, seu præsentationes prædictæ ex aliquo defectu fuissent nullæ cum tamen ab iis, ad quos tunc jus electionis erat devolutum, fuerint confirmatæ, confirmationes hujusmodi in legitimas, ac canonicas electiones erunt resolutæ, et quemadmodum monachi prædicti a quavis reclamatione de, ac super nullitate professionis certo certius essent repellendi, licet capitulum, et definitores generales eos in priores designassent, quos eis reges catholici commendassent, sic audiendi non erunt, postquam nominationes, et præsentationes hujusmodi, quamvis nullæ, a legitimis electoribus fuerunt confirmatæ; ac quævis exceptio, quæ ex falsa credulitate, qua ducti definitores generales, et capitulum præsentationes, et nominationes confirmarunt, desumi forsan posset, cum esset exceptio de jure tertii nunc impugnantibus suam professionem in æternum prodesse non posset; quæ magis magisque urgere compertum est ex animadversione, priores pro tempore existentes hujusmodi monasterii omnem suam auctoritatem, et jurisdictionem non legitimis etiam nominatioonibus, aut præsentationibus de illorum persona a regibus catholicis factis, sed capituli, et definitorum generalium confirmationi acceptam referre, proindeque nullitas etiam præsentationum, seu nominationum impedire nequit, quominus ipsi sufficientem haberent titulum ad suam exercendam auctoritatem, et jurisdictionem. Recognovimus itidem, quod quidem maxime retinendum est, hosce monachos suas impugnare regulares professiones suscepisse postquam quinquennium, et ultra excesserat a die, quo illas emiserunt. Cum autem sacrum Tridentinum concilium in sess. XXV. de reg. cap. XIX. ab hujusmodi quærelis proponendis eos omnes regulares reiiciat, qui per integrum quinquennium nullitatem suarum professionum ex quavis causa proponere neglexerunt, hinc manifeste consequitur, hos refractarios monachos in quavis hypothesi ab omni intenta reclamatione, de, ac super nullitate professionis esse repellendos, nullumque præsidium, aut in nullitate præsentationum, et nominationum, aut in exagerata defectu jurisdictionis in prioribus, qui illas admiserunt, inveniri posse; compertumque tandem est, sanationem in dictis Nostris literis anno MDCCLXXX. expeditis concessam, quidquid sit, num illa ad validandas retroactas electiones esset requisita, nec ne, nullimode tamen fuisse necessariam ad validandas jam emissas professiones, cum priores legitime confirmati, ac ab universo ordine uti tales admissi, et acceptati, sufficientem haberent titulum ad omnem suam exercendam auctoritatem, et jurisdictionem, ideoque etiam ad acceptandas professiones in eorum manibus expresse emissas; durum quippe nimis esset, ut quoties de emittenda professione ageretur, necessarium foret diligenter inquirere de, ac super legitima electione superiorum, qui cæteroquin, ut legitime, ac canonice electi communiter ab omnibus sunt habiti.

Excluditur omne jus monachorum petendi revocationem emissæ professionis, et eis perpetuum silentium imponitur.

§. 4. His itaque omnibus, ac plerisque aliis probe consideratis, aliisque justis de causis Nobis notis, animumque Nostrum etiam independenter a præmissis, rationabiliter moventibus motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine harum serie decernimus, et declaramus, dictis monachis neque competere, neque ullam competiisse actionem ad infrigendam suam regularem professionem, ideoque eis perpetuum desuper silentium imponimus, atque os occludimus; eisdemque monachis nullatenus licere, aut licuisse statuimus sub quovis obtentu, eamdem professionem veluti nullam redarguere, aut impugnare.

Poenæ contra refractarios pertinaces.

§. 5. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, et singulis monachis refractariis hujusmodi, ac sub excommunicationis latæ sententiæ Nobis, et Romanis pontificibus successoribus Nostris reservatæ, præterquam in mortis articulo, ac suspensionis a divinis, et privationis suorum officiorum, si aliquibus fungantur, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis ipso facto incurrendis, ut hisce Nostris literis prompte pareant, et obediant, illasque etiam ex eo, quod prædictæ partes, et alii quicumque in præmissis quomodolibet interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, vel etiam quantum forsan optassent auditi non fuerint, aliaque quavis de causa quamtumvis juridica, et legitima, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut ex quocumque capite a jure, vel facto, aut statuto, seu consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quocumque alio colore etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quocumque defectu notari, impugnari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aliudve facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, et impetrato, quempiam uti, seu se juvare in judicio, vel extra posse, sed easdem præsentes, omniaque, et singula in eis constituta, decreta, et definita, semper, et perpetuo valida, firma, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia inviolabiliter observari, eisque omnino acquiesci.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Sicque, et non aliter per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, atque alios quavis auctoritate, et potestate fungentes, ac dignitate, et honore fulgentes, in quavis causa, et instantia, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executoris apostolici.

§. 7. Quocirca memorato Nicolao archiepiscopo Sebastensi nuncio per præsentes expresse committimus, ac mandamus, ut visis præsentibus omni studio, ac sollicitudine illas plenissime exequi curet, ac ut per ipsas præsentes definita, et constituta expeditum, et plenarium finem, et effectum omnino sortiantur, et obtineant, quocumque recursu, appellatione, seu inhibitione cujusvis judicis, et tribunalis omnino posthabitis, et non attentis, præterquam commissione Nostra dumtaxat, aut successorum Nostrorum manu signata studeat, ipsique propterea omnem, et quamcumque faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi, quæ circa præmissa facere, gerere, et exequi in Domino arbitraverit, plenam, et amplam facultatem motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus, quatenus opus sit de non tollendo jure quæsito, aliisque Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, aliisque apostolicis etiam in universalibus, provincialibusque conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non monasterii, atque ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta januarii MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno decimo.

DXXVIII.

Dat. Romæ 20 januarii 1785. anno X.

Conceditur duci Mediolanensi jus nominandi ad beneficia ecclesiastica etiam majora in singulis ecclesiis ducatus Mediolani, et Mantuæ.

In Christi nomine. Amen

Memoratur amicabilis conventio inita inter s. Sedem, et Romanorum imperatorem.

§. 1. Quum sanctissimus in Christo pater dominus Pius pp. VI. pro pastorali officio Sanctitati Suæ injuncto animarum saluti, populorumque felicitati consulere plurimum intendat, diversis prius habitis cum S. C. R. A. majestate Josephi Secundi Romanorum imperatoris colloquiis, mutuis hinc inde consensibus, ad infrascriptam amicabilem conventionem, in veræ, firmæque amicitiæ, et conjunctionis testimonium deventum fuit.

Declaratur in quibus beneficiis jus nominandi imperatori fuerit concessum.

§. 2 Quod idem Pius de apostolicæ potestatis plenitudine, et nomine sanctæ Sedis laudato Josepho, uti duci Mediolani, et Mantuæ, ejusque in ejusmodi ducatibus successoribus, cedit nominationem semper, et quandocumque ad præsens usque tempus ab illo exercitam ad ecclesias cathedrales, etiam metropolitanas, abbatias, seu monasteria; prioratus, præposituras, aliasque dignitates conventuales, et præceptorias generales quorumcumque ordinum, nec non ad dignitates post pontificalem majores, in eisdem cathedralibus, etiam metropolitanis, et principales in collegiatis civitatum, et locorum in ducatibus Mediolanensi, et Mantuano sub majestatis suæ, uti ducis prædicti temporali dominio ad præsens vere, et realiter consistentium: ad reliquas vero dignitates inferiores, canonicatus, parochiales ecclesias (illis dumtaxat jurispatronatus laicalis, et mixti exceptis) in mensibus Sedi apostolicæ hactenus servatis (salvis quoad reliquos menses ordinariorum juribus) vacatura nominationem eamdem perpetuo cedit.

Onera personarum nominatarum.

§. 3. Personæ nominatæ ad ecclesias cathedrales metropolitanas inter digniores nominabuntur, et sese examini in urbe juxta solitam consuetudinem subiicient.

De eligendis ad beneficia curata, et præbendas theologales, et poenitentiarias.

§. 4. Ad beneficia curata, præbendas theologales, et pœnitentiarias habito super his de more concursu juxta formam a s. concilio Tridentino præscriptam eæ personæ nominentur, quæ habitæ fuerint digniores.

De literis apostolicis a nominatis expediendis.

§. 5. Personæ nominatæ ad ecclesias cathedrales etiam metropolitanas, aliaque beneficia non curata, sub plumbo de more, intra solitum terminum a die secutæ nominationis computandum, expedient, ac taxas, et jura consueta persolvent, exceptis tamen omnibus conferendis per concursum, in quibus Sanctitas Sua episcopis jus instituendi ab illo hactenus habitum concedit.

De probatione concedenda personis ortum habentibus in dictis ducatibus Mediolanensi, et Mantuano.

§. 6. Sanctitati Suæ dubitari non licet quod S. C. R. M. sua, ejusque successores in nominationibus prædictis, et in distributionibus pensionum, etiam impositarum, et non assignatarum acceptiores semper habebit personas ex dictis ducatibus Mediolanensi, et Mantuano sibi subditas, et nunc s. Sedi inservientes.

Confirmatio concordiæ.

§. 7. Quæ omnia in hoc concordatu amicabili contenta, tam Sanctitas Sua pro se, et pro Romanis pontificibus suis successoribus, quam S. C. R. majestas uti dux prædictus pro se, suisque in dictis ducatibus successoribus in omnibus et per omnia perpetuo, amicabiliterque observare, et observari facere se obligant.

Datum Romæ die vicesima januarii anno Domini MDCCLXXXV.

DXXIX.

Dat. Romæ 21. januarii 1785. anno X.

Translatio confraternitatis tertii ordinis sancti Francisci loci de Tilheiras Lisbonensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum et ratio concessionis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis virorum tantum sub titulo tertii ordinis sancti Francisci de Pœnitentia nuncupatorum in conventu nostræ Dominæ das Portas do Ceo fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia etiam nuncupatorum loci de Tilheiras Lisbonensis diœcesis, canonice, ut asseritur, existentis quod ipsis alias per publicum instrumentum a dilecto filio Antonio Feliciano d' Andrade dictæ Lisbonensis, seu alterius civitatis, vel diœcesis, ejusdemque tertii ordinis apprime devoto ecclesia, seu pubblica cappella sub titulo sacri cordis B. M. V. sita in campo Grande nuncupato ejusdem diœcesis, ab ipso Antonio Feli-

ciano pro sua in eamdem B. M. V. pietate, et religionis zelo proprio ære extructa, dono data fuit cum conditione tamen, ut præviis opportunis licentiis ad hujusmodi ecclesiam dictus tertius ordo se transferret, ibique pia sui instituti opera, prout ad præsens exercere pergeret, ac alias, prout in instrumento hujusmodi, cujus tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, fusius continetur. Hinc factum est, quod iidem exponentes habitu recursu ad tunc existentem ministrum provincialem fratrum prædicti ordinis Minorum sancti Francisci de observantia provinciæ Portugalliæ pro sui translatione hujusmodi favorabilem obtinuerunt assensum, prout ex ejus patentibus literis tenoris sequentis videlicet.

Tenor consensus præstiti a ministro generali ordinis.

§. 2. Fra Emanuele di s. Carlo predicatore generale ex definitore commissario generale della Terra Santa in questi regni e dominj di sua maestà fedelissima ministro provinciale dei Minori Osservanti di s. Francesco della provincia di Portogallo. Al nostro carissimo fratello ministro, ed altri fratelli del nostro venerabile ordine della Penitenza esistente nel nostro convento di nostra Signora das Portas do Ceo di Tilheiras, salute, e pace in Gesù Cristo. Avendoci voi rappresentato, che Antonio Feliciano d'Andrade ha contratto con essa venerabile confraternita di essere la medesima trasferita da cotesto convento alla cappella del santissimo Cuore di nostra Signora sita nel campo Grande del riferito Antonio Feliciano d'Andrade già edificata, per aver ivi la sua perpetua residenza a norma del contratto, e condizioni risultanti dalla donazione dal medesimo fatta a favore di essa venerabile confraternita, avendo precedentemente a tal'effetto ottenuto il beneplacito di sua maestà fedelissima e tutt'altro concernente a detta traslazione; supplicandoci del nostro consenso, e respettive licenze in quello possa a noi appartenere, che in diritto a tal fine richiedonsi: desiderando noi condiscendere ad una sì giusta preghiera, e concorrere per quanto è piacevole a Dio, e di lode infinita della santissima Vergine, al di cui purissimo cuore è dedicata la riferita cappella; come ancora è di utilità alla suddetta venerabile confraternita. In vigore della presente diamo il nostro consenso per quanto ci appartiene, e concediamo tutte quelle licenze in dritto necessarie, affinchè detta venerabile confraternita della Penitenza, la quale fino al presente ebbe la sua esistenza in cotesto nostro convento di nostra Signora das Portas do Ceo del luogo di Tilheiras possa trasferirsi, insieme col rispettivo padre commissario, nella detta cappella del Cuore di nostra Signora costruita, e donata dal ridetto Antonio Feliciano d'Andrade a favore di essa venerabile confraternita, esistente nel campo Grande per avere ivi la perpetua sua permanenza. Ed affinchè un tal contratto con tutte le clause, e condizioni, ed obblighi risultanti dall'istromento di donazione, quali vogliamo si abbiano qui per espresse, come se de verbo ad verbum fossero scritte, e dichiarate, e la medesima traslazione possa avere il suo plenario effetto, ed esecuzione in ogni suo futuro tempo; col tenore di queste nostre lettere patenti le approviamo senza veruna restrizione, volendo che abbiano tutto il vigore, e fermezza irrevocabile in perpetuum. Data in quest'ospizio del nostro monastero di santa Chiara della città di Porto, munita della nostra sottoscrizione, e sigillo maggiore questo dì 30. dicembre 1780.

Assensus patriarchæ Lisbonensis pro eadem translatione.

§. 3. Et subinde simili venia a venerabili fratre patriarcha Lisbonensi petita, idem patriarcha parem assensum eis præbuit, prout ex similibus patentibus literis, quarum tenor est qui sequitur videlicet.

Ferdinandus primus cardinalis patriarcha Lisbonensis.

A quanti vedranno il presente, salute, e benedizione. Facciamo sapere come il ministro, e fratelli della confraternita di s. Francesco del luogo di Tilheiras parochia do Lumiar ci hanno rappresentato voler stabilire la detta confraternita nella cappella del Cuore di nostra Signora esistente nel campo Grande in conformità del contratto di donazione fattagli da Antonio Feliciano d'Andrade, e ciò ad effetto, che detta confraternita dopo il suo stabilimento, unitamente al respettivo padre commissario, potesse far celebrare in detta cappella, da' religiosi di s. Francesco, l'occorrenti solennità del divin culto, secondo il costume di simili confraternite, come a loro parerà necessario, ed opportuno; per il qual fine imploravano da noi la necessaria licenza. Ed essendo da noi considerata la loro supplica abbiamo ordinato gli si passasse

il presente, in vigore del quale ci siamo compiaciuti, che gli oratori possano in detta cappella insieme col respettivo loro commissario far celebrare le solennità del culto divino per mezzo de' religiosi di s. Francesco secondo il costume di simili confraternite quando così gli parerà necessario, ovvero conveniente. Dato in Lisbona sotto la nostra soscrizione, e sigillo questo dì 27. agosto 1781.

Tenor concessionis apostolicæ qua confirmatur licentia concessa ab ministro generali ordinis, et patriarcha Lisbonensi.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti, quo donatio prædicta, et suæ confraternitatis translatio, cum fuerit sequuta, firmius subsistat, præinsertas patentes literas apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent: Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinsertas patentes literas, omniaque, et singula in eis contenta et expressa, auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabiliter apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, eisdemque confraternitati, et confratribus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores ac S. R. E. cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictorumque ordinis, et confraternitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXX.

Dat. Romæ 28. januarii 1785 anno X.

Facultas clero sæculari civitatis, et diœcesis de Quito in Indiis celebrandi officium, et missam B. M. V. de Bethlehem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus episcopus de Quito in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse ad devotionem erga beatam Mariam Virginem de Bethlehem in dicta civitate, et diœcesi, ubi (ut asseritur) summopere viget, magis excitandam, officium proprium, et missam ejusdem beatæ Mariæ Virginis de Bethlehem alias a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum sub die xxiii. maii anni MDCCLXXVIII. pro ordine fratrum Bethlehemitarum adprobata ad clerum sæcularem suæ civitatis, et diœcesis prædictæ per Nos extendi summopere cupiat.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis

censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati; attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia ejusdem congregationis secretarii: officium proprium, et missam beatæ Mariæ Virginis de Bethlehem alias a dicta cardinalium congregatione pro ordine fratrum Bethlehemitarum, ut præfertur, adprobat. ad clerum sæcularem prædictarum civitatis, et diœcesis de Quito, ita ut in posterum idem clerus sæcularis officium hujusmodi cum missa sub ritu duplicis majoris, dominica tertia post Epiphaniam recitare, et respective celebrare libere, et licite possit, et valeat, auctoritate apostolica, tenore præsentium extendimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque ecclesiæ de Quito, ejusque cleri sæcularis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima octava januarii, millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXXI.

Dat. Romæ 28. januarii 1785 anno X.

B. M. V. officium alias pro ordine Bethlehemitarum adprobatum extenditur ad clerum sæcularem civitatis, et diœcesis de Cuzco.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt venerabilis frater modernus episcopus de Cuzco in Indiis, nec non dilecti filii capitulum, et canonici cathedralis ecclesiæ hujusmodi, quod ipsi, ut cultus, et devotio erga beatam Mariam Virginem de Bethlehem in dicta civitate, et diœcesi, quo par est studio augeatur, officium proprium, et missam ejusdem Beatæ Mariæ Virginis de Bethlehem alias a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum sub die xxiii. maii anni MDCCLXXVIII. pro ordine fratrum Bethlehemitarum adprobata ad clerum sæcularem suæ civitatis, et diœcesis prædictæ per Nos extendi summopere cupiant.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia ejusdem congregationis secretarii: officium proprium, et missam B. M. V. de Bethlehem alias a dicta cardinalium con-

gregatione pro ordine fratrum Bethlehemitarum, ut præfertur, adprobata ad clerum sæcularem prædictarum civitatis, et diœcesis de Cuzco, ita ut in posterum idem clerus sæcularis officium hujusmodi cum missa sub ritu duplicis majoris, dominica tertia post Epiphaniam recitare, et respective celebrare libere, et licite possit, ac valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, ed ordinationibus apostolicis, dictæque ecclesiæ de Cuzco, ejusque cleri sæcularis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die vicesima octava januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

DXXXII.

Dat. Romæ 28. januarii 1785 anno X.

Indulgetur canonicis collegiatæ di Cantiano Eugubinæ diœcesis, ut rocchetto, et mozzetta uti possint.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quanta cum utilitate ad venerationem, majestatemque divinarum rerum in Christifidelium animis ingerendam conducant ipsa sacrorum indumentorum, vestiumque ornamenta, experientia magistra compertum habens Sacrosancta Mater Ecclesia instituit, ut non solum ministri in diversos ordines distributi præcipuis unicuique ordini, et ministerio congruentibus vestibus utantur, verum etiam, ut clerici dum canonicas horas persolvunt, certis vestibus induantur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quamobrem in majorem divinæ gloriæ cultum, et in ministrorum reverentiam cessurum fore confidentes, si insignia illa, quæ aliis ecclesiarum canonicis concessa sunt ecclesiarum magis conspicuarum canonicis impertirentur, grato, libentique animo cum a Nobis petitur, elargimur. Cum autem pro parte dilectorum filiorum archipresbyteri, et canonicorum collegiatæ ecclesiæ sancti Joannis Baptistæ loci de Cantiano Eugubinæ diœcesis Nobis expositum fuerit, quod ipsi nullo, excepta almutia, alio sacro indumento potiuntur, eaque propter archipresbyter, et canonici prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos igitur archipresbyterum, et canonicos prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati modernis, et pro tempore existentibus archipresbytero, et canonicis collegiatæ ecclesiæ hujusmodi, ut loco superpellicei, et almutiæ, quæ hactenus deferre consueverunt, rochettum, et mozzettam sericam violacei coloris subsutam cum nodulis, et fissuris coccinei

coloris hyberno, æstivo vero tempore rochettum cum superpelliceo, tam in ecclesia prædicta, ejusque choro, et capitulo, quam extra eam in processionibus, aliisque functionibus, et actibus publicis quibuscumque gestare, illisque uti libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Decretum irritans.

§. 4. Ac archipresbyterum, et canonicos prædictos desuper a quoquam impediri, molestari, vel perturbari respective nullatenus posse, ac irritum, et inane, si super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima octava januarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 1. februarii, 1785. Anno X.

DXXXIII.

Confirmatio transactionis inter episcopum Constantiensem ex una, et abbatem Einsidlensem ex altera parte super punctis jurisdictionalibus inita.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divina dispositione concrediti sollicitudinem gerere jugiter satagentes ea, quæ ad sedandas dissentiones, tollendasque jurgiorum, ac litium semina inter personas ecclesiasticas, quibus vel maxime ob sanctitatem sui ministerii illud dictum videtur » *Et ei, qui vult tecum judicio contendere, et tunicam tuam tollere, dimitte ei et pallium* » recte constituta, ac prudenter disposita noscuntur apostolicæ Nostræ auctoritatis munimine, dum id a Nobis petitur, libenti animo roboramus.

Exponitur ad lites subortas obtruncandas duas fuisse successivis temporibus initas transactiones, inter episcopum Constantiensem, et abbatem monasterii de Einsidlen.

§. 2. Nuper siquidem pro parte venerabilis fratris Maximiliani Christophari episcopi Constantiensis, et dilecti filii Beati moderni abbatis regularis monasterii B. M. de Einsidlen Nobis expositum fuit, quod licet ab anno usque MDCXCIII. ad dirimendas omnes lites de, ac super jurisdictione, quæ jampridem inter episcopum Constantiensem ex una, et abbatem Einsidlensem ex altera parte vigebant, fuerit stipulata transactio, cum tamen sicut misera humanarum rerum conditio fert, ea satis non fuerit ad omnia antevertenda, præoccupandaque novorum jurgiorum, ac dissentionum semina, non diu post novæ contentiones, novaque dissidia inter eos exarserunt, quæ tandem nova transactione compressa, ac sublata fuerunt tenoris qui sequitur.

CONCORDIA

Inter Constantiensem ordinarium, et principale monasterium Einsidlense.

Tenor postremæ concordiæ

§. 3. Nos Maximilianus Christopharus Dei gratia episcopus Constantiensis, S. R. I. princeps dominus Augæ Majoris, et Æningæ, inclyti ordinis sancti Joannis Hierosolymitani bajulivus, et protector etc. cum decano, et capitulo etc. et Nos Beatus, de eadem Dei, et apostolicæ Sedis gratia abbas Einsidlensis, S. R. J. princeps etc. cum decano, et conventu: notum facimus per præsentes.

Cum post inita anno 1693. concordata inter curiam episcopalem Constantiensem, et principale monasterium Einsidlense variæ difficultates tractu temporis emerserint, quæ ab utraque parte super jurisdictionis ecclesiasticæ, et nonnullorum privilegiorum objectis in controversiam vocatæ, ac hinc inde disceptatæ fuerunt. Nos amore pacis, et tranquillitatis firmiter stabiliendæ, nec non ad instantiam reverendissimi principis, et abbatis Einsidlensis inclinati, instituta prius per nostros matura, et sufficienti deliberatione, via amicabili, sequentem in modum easdem componendas esse duximus.

De juribus monasterii.

§. 4. I. Episcopus declarat, agnoscit, et confirmat pro se, et successoribus suis modo, quo de jure fieri potest, optimo, monasterium Einsidlense, quod summo pontifici immediate subjectum est, gaudere plena passiva exemptione, salvis tamen præscriptis, et ordinationibus sacri concilii Tridentini judicatis pontificiis, ac declarationibus sacræ congregationis cardinalium ejusdem concilii interpretum, ac salva concordia de anno 1693. art. 1,

De exemptionibus monasteriorum.

§. 5. II. Hac ipsa exemptione fruantur claustra monialium in Au, et Fahr, monasterio Einsidlensi incorporata quousque ibi sacramenta sæcularibus non administrantur.

De exemptionibus cappellæ Bynastiæles.

§. 6. III. Cappellæ Bynastiæles in Pfesficon, Freudenfels, et Sonnenberg a visitatione episcopali ex concessione speciali sint, et maneant exemptæ quousque ibi nec sacramenta ulla administrantur, nec cura animarum exercetur. Quod si autem contigerit, in iisdem vel sacramenta administrari, vel curam animarum subintrare ex præscripto concilii Tridentini, et cappellæ præfatæ, et religiosi administrantes subsint quoad ea, quæ curam animarum, et sacramentorum administrationem concernunt visitationi, jurisdictioni, et correctioni episcopali.

De juribus episcopi.

§. 7. IV. E contra declarat abbas Einsidlensis pro se, et successoribus suis, se renuntiare solemniter, ac modo, quo de jure fieri potest, meliori omni jurisdictioni in clerum secularem et populum Einsidlensem, et hanc agnoscere in episcopo Constantiensi, ita ut huic soli competat omnis in omnibus locis Einsidlensibus potestas episcopalis tum jurisdictionis, tum ordinis, quam etiam ad tenorem integri articuli primi sæpius citatæ concordiæ de anno 1693, in ipsa principali ecclesia Einsidlensi, vel se, vel suffraganeum exercere illi liberum esto.

De exclusione jurisdictionis abbatis.

§. 8. Unde consequitur, principem et abbatem Einsidlensem neque territorium separatum, nec jurisdictionem quasi episcopalem, nec prædicatum nullius in sensu curiæ Romanæ, quatenus illud unum ex prædictis involvit, nec prætendere posse, nec velle, multo minus ejusmodi prædicatis, ac prætensionibus contra episcopum uti debere.

De jure consecrandi altaria abbati concesso.

§. 9. V. Episcopus, quantum in se est concedit principi Einsidlensi, ut in sequentibus parochiis, et locis Einsidlensibus cum Au, et Fahr, Feijsisberg, Freyenbach, et Sarmensdorf, ecclesias tam modo existentes, quam illas, quas imposterum, prævio consensu episcopali, erigere contigerit, una cum altaribus etc. consecrare possit: sicut et ei usum pontificalium ad solemnis missæ, ac vesperarum celebrationem in ecclesiis patronatus sui sæcularibus, scilicet Oberkirch, et Ettiswil libere, ac amice concedit.

De formula reversalium præstandarum a beneficiatis.

§. 10. VI. Formula reversalium a quolibet ad beneficium Einsidlense præsentato sacerdote sæculari præstandarum, ac demum in posterum locum habeat qua huic concordiæ sub *litt. A.* integro, seu normali adjecta est.

De jure spolii.

§. 11. VII. Jus spolii in pluribus tam catholicis, quam reformatorum parochiis monasterio Einsidlensi competere, non disputatur: interim e re visum fuit, parochias et beneficia hic enarrare, quorum possessores huic modo subjacent juri, et sunt Oberkirch parochia, Kaltbrunn cappellania, Sarmensdorf parochia, Ettiswil parochia, Mariazell prope Sursée cappellania.

De hæreditatibus contractandis.

§. 12. VIII. Tam in his locis, et parochiis, quam etiam in Einsidlensi et Bettwihl princeps Einsidlensis conobsignet, et hæreditatem una cum episcopo, salvo quoad hunc præcedentiæ jure, et mense decanali, contractet.

De executione mandatorum relaxatorum in curia episcopali.

§. 13. IX. Mandata episcopalia pro tota diœcesi emanantia in exempta ecclesia Einsidlensi sub nomine abbatis secundum sub *litt. B.* adjacens, normali retento nomine ipsius episcopi, aut ejus vicarii ex integro publicentur. Quod etiam pro principiorum cohærentia in ecclesiis monialium in Au et Fahr obtineat. In omnibus aliis ecclesiis ditionis Einsidlensis eadem cum cætera diœcesi promulgandi forma observetur.

De admittendis ad curam animarum, et ad confessiones monialium.

§. 14. X. *A.* Episcopus modo viventes sacerdotes Einsidlenses regulares, quos abbas idoneos judicaverit, ad curam pro tota diœcesi etiam ad monialium confessiones semel pro semper admittit, dummodo juxta constitutionem san. mem. Clementis X. 21. junii 1670 incipien: *Suprema* nova examinis causa non superveniat, quæ ipsas confessiones respiciat, qua in re tanti momenti onerata manet conscientia abbatis, ac reservatis iis, quæ in Bulla s. Pii V. 6. augusti 1671. incipiente *Romani pontificis*, et altera s. m. Benedicti XIV. 16. augusti 1748 incipiente *Pastoralis curæ* pro episcopo successore circa examen curatorum continentur, salva dispositione subsequuta ad *litt. B.*

De religiosis ad curam animarum promovendis.

§. 15. Religiosos vero pro cura animarum imposterum approbandos, abbas prævio examine, cujus instructionem episcopus eidem delegat, tentet, et quos sub propriæ conscientiæ periculo idoneos judicaverit per literas ad curiam datas denominet, et approbationem petat, quam dein hæc per transmissionem formaturum *litt. C.* semel pro semper etiam pro monialibus concedit.

De duratione delegationis abbatis.

§. 16. *B.* Delegatio illa examinis abbati Einsidlensi committenda morte et mandantis, et mandatarii extinguatur, et in utroque casu abbas Einsidlensis eamdem delegationem in scriptis denuo exoret, ab episcopo ex tunc concedendam. Quem in finem circa formularia sub *litt. B. et C.* inter utramque partem conventum est.

De professione fidei emittenda ab approbatis ad curam animarum.

§. 17. *C.* Religiosus Einsidlensis ad parochiam secularem prima aut repetita vice exponendus, et semel ab ordinario approbatus, nova non indigeat approbatione, sed teneatur professionem fidei catholicæ, nec non in concernentibus curam animarum juramentum fidelitatis propria sua manu scriptum Constantiam mittere, atque inde admissionem in scriptis impetrare pro ea, quæ solitam taxam sigillo episcopali solvere.

De examine a religiosis subeundo.

§. 18. *D.* Quod si autem contigerit religiosos Einsidlenses ad curiam Constantiensem pro suscipiendis sacris ordinibus transmitti, illi examen non solum pro ordinibus, sed et qui presbyteratus ordinem suscipiunt, etiam pro cura subire teneantur, ac idonei reperti solitas formatas semel pro semper, etiam pro monialibus recipiant.

De casibus reservatis.

§. 19. *E.* Facultatem a casibus episcopo reservatis, vel reservandis absolvendi delegat episcopus in perpetuum abbati in honorem B. Mariæ V. et ad promovendum ejus cultum, qui abbas eam, uti visum fuerit, suis religiosis subdeleget.

De visitationibus episcopalibus.

§. 20. XI. Visitationes episcopales ordinariæ in parochiis regularibus Einsidlensibus uti et extraordinariæ, ad quas etiam decani rurales deputari possunt, si episcopo visum fuerit, quoad ea, quæ curam animarum concernunt, obtineant: decanales vero ordinariæ ex speciali in abbatem favore, et confidentia cessent.

De assensu s. Sedis implorando.

§. 21. XII. Præsens concordia, quo plus roboris habeat, ab utraque parte Sedi apostolicæ humillime offeratur, ut eam gratiosissime approbare dignetur.

De observantia præcedentis concordiæ anni 1693.

§. 22. XIII. Finaliter concordata anno 1693. inita, in quantum per novam hanc conventionem immutata non sunt, in pleno suo valore persistant, salvis cæteroquin omnibus tum reverendissimi ordinariatus, quam exempti principalis monasterii iuribus; ita tamen, ut quæ in hacce concordia expressa non sunt, ad episcopum et jura ordinariatus, secundum constitutiones pontificias, ac dispositionem sacrosancti concilii Tridentini plene pertinere dignoscantur.

In quorum omnium, et singulorum robur, ac fidem præsentes literas confici, et quatuor exemplaria per totum conformia exarari, etc. denique ea sigillis nostris episcopali cum capitulari, et abbatiali cum conventuali, quibus hæc omnia approbamus, ratificamus, et in perpetuum valitura volumus, communiri curavimus.

Articulus separatus, de collatione Sacramenti confirmationis.

De collatione sacramenti confirmationis.

§. 23. Nos Maximilianus Christopharus Dei gratia episcopus Constantiensis, S. R. I. princeps, dominus Augæ majoris, et Æningae inclyti ordinis sancti Joannis Hierosolymitani bajulivus et protector ec. cum decano, et capitulo; et Nos Beatus, de eadem Dei, et apostolicæ Sedis gratia abbas Einsidlensis, S. R. I. princeps ec. cum decano, et conventu: notum facimus per præsentes.

In decursu amico illius transactionis, quæ inter sedem episcopalem Constantiensem, et principale monasterium Einsidlense variis super difficultatibus solemniter conventum est. Veraciter propositum fuit, quod princeps Einsidlensis non raro pro administratione sacramenti s. confirmationis a catholicis sub ditione rerumpublicarum Helveticarum protestantium occulte commorantibus instantissime adeatur, et imploretur, qui sine ingenti periculo palam catholicam religionem profiteri non possunt, et hinc sacramentum confirmationis publice suscipere rationabiliter impediti sunt.

Quia tamen et hos eo magis vivificante sancti Spiritus gratia confortari expedit, quo pluribus tentationibus et periculis taliter inter spirituale, et temporale bonum fluctuantes animæ inquietantur; hinc inter nos per præsentem articulum separatum modo, quo fieri potest, optimo, conventum est, quod tali in casu celsissimus, et reverendissimus episcopus Constantiensis reverendissimo principi, et abbati Einsidlensi utrinque pro se, et successoribus suis concedat, ut præfatus reverendissimus abbas sacramentum confirmationis catholicis ejusmodi occultis conferre possit, ac valeat, ea tamen lege, ut

Speciales conditiones concessioni adligatæ.

§. 24. I.° Desuper novum, ac speciale indultum a summo pontifice impetretur.

II.° Sacramentum hoc non nisi in loco occulto, clausis januis, ac demum

III.° Nonnisi iis tantum personis conferatur, quæ sub dominio protestantium vicinorum in Helvetia degunt, occulte religionem catholicam profitentur, atque sine vitæ, aut bonorum gravi periculo, episcopum, aut ejus suffraganeum adire non possunt.

In aliis autem casibus quibuscumque, abbas Einsidlensis a collatione præfati sacramenti confirmationis, utpote ad jura ordinis episcopalis unice pertinente, omnino abstineat, neque etiam indultum a summa Sede desuper impetrandum ulterius extendere fas esto.

In quorum robur ac fidem præsentem chartam confici, et quatuor exemplaria etc. in totum conformia exarari: denique ea sigillis nostris episcopali cum capitulari, et abbatiali cum conventuali, quibus hæc ex utraque parte approbamus, confirmamus, et perpetuo valitura volumus, communiri curavimus. Anno 1782.

Confirmatio apostolica.

§. 25. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat dicti exponentes, ut præinserta transactio firmior existat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati; de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacri concilii Tridentini interpretum consilio præinsertam transactionem auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac quoscumque juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 26. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 27. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non cathedralis ecclesiæ Constantiensis, et monasterii prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque; indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romae 1. februarii 1785 anno X.

DXXXIV.

Facultas abbati Einsidlensi pro tempore existenti conferendi sacramentum confirmationis catholicis occultis, nec non consecrandi certas ecclesias.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Dispositio concilii Tridentini circa administrationem sacramenti confirmationis.

§. 1. Etsi juxta sacrosancti Tridentini concilii definitionem in sess. VII. de confirm. can. III. solus episcopus sit ordinarius tanti hujus sacramenti minister, interdum tamen justis, ac gravissimis, urgentibusque de causis solet Sedes apostolica simplici sacerdoti tamquam extraordinario ministro facultatem tribere illud conferendi.

Exponitur per concordiam initam cum ordinario, indultam abbati fuisse licentiam, certis sub conditionibus, administrandi sacramentum confirmationis, et consecrandi ecclesias praevio tamen apostolico beneplacito.

§. 2. Cum itaque sicut Nobis nuper exponi fecit dilectus filius Beatus modernus abbas regularis monasterii sanctae Mariae de Einsidlen Constantiensis dioecesis, quod cum ipse a catholicis sub ditione rerumpublicarum Helvetiorum protestantium occulte commorantibus, qui sine gravi periculo palam catholicam religionem profiteri nequeunt, ac sacramentum confirmationis quominus publice suscipiant, rationabiliter praepediti sunt, non raro pro administratione sacramenti ejusmodi adeatur, ac ab episcopo Constantiensi suum praestitum fuerit consensum, ac subinde inter eos stipulata concordia, quae in contemporaneis Nostris literis super confirmatione transactionis, quoad alia capita inter episcopum Constantiensem ex una, et abbatem Einsidlensem ex altera parte initae in articulo separato de collatione sacramenti confirmationis continetur, qua abbati Einsidlensi ab episcopo Constantiensi administratio sacramenti hujusmodi permittitur, sub hisce tamen pactis, et conditionibus, quod nempe hisce desuper a moderno abbate Einsidlensi a Nobis novum, et speciale indultum impetretur sibi, et futuris abbatibus valiturum; quod sacramentum hoc nonnisi in loco occulto, et clausis januis, ac nonnisi iis tantum personis conferatur, quae sub dominio protestantium vicinorum in Helvetia degunt, occulte religionem catholicam profitentur, atque sine vitae, aut bonorum gravi periculo episcopum Constantiensem, aut ejus suffraganeum adire nequeunt, quodque in aliis casibus quibuscumque abbas Einsidlensis a collatione praefati sacramenti confirmationis, utpote ad jura ordinis episcopalis unice pertinente omnino abstineat, neque etiam indultum a Sede apostolica desuper impetratum ulterius extendere fas sit, prout in praedicta concordia, cujus tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, fusius continetur; quodque etiam in articulo quinto dictae concordiae constitutum fuerit, ut abbas Einsidlensis, in parochiis, et locis Einsidlensibus cum Au, et Fahr, Feysisberg, Freyenbach, et Sarmensdorf ecclesias tam modo existentes, quam illas, quas in posterum praevio consensu episcopali erigere contigerit, una cum altaribus consecrare possit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat ad tramites hujus conventionis memoratus abbas sibi, suisque successoribus novum, ac speciale indultum hujusmodi per Nos concedi summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Implorata facultas conceditur sub conditionibus ab ordinario stipulatis.

§. 3. Nos igitur, qui paterne omnes omnino Christifideles complectimur, illorumque spirituali bono providere tenemur, cum ex conventione hujusmodi, et catholicis in terris heterodoxorum commorantibus, quibus vel maxime divinum afflantis spiritus auxilium necessum est, ut fieri potest consultum sit, et juribus episcopalibus nihil derogatum, ipsum modernum abbatem Einsidlensem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacri Tridentini concilii interpretum consilio, dicto Beato moderno, ac pro tempore existenti abbati Einsidlensi sacramentum confirmationis catholicis occultis in terris Helveticorum protestantium commorantibus, et ad tramites in omnibus dicti articuli separati dumtaxat, dummodo tamen sacrum chrisma ab apiscopo pro tempore Constantiensi recipiatur, administrandi, et conferendi, ac ecclesias juxta articulum quintum praedictae concordiae consecrandi plenam, et am-

plam facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac in universalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.

Dat. Romæ 12. februarii 1785 anno X.

DXXXV.

Committitur episcopo Burgi sancti Domnini, ut acceptet dimissionem curæ animarum ecclesiæ sancti Joannis Baptistæ monialium ordinis sancti Benedicti dictæ civitatis adnexæ ab eisdem monialibus factam, illamque transferat ad aliam ecclesiam.

Venerabili fratri Alexandro episcopo Burgi sancti Domnini.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proœmium.

§. 1. Pastorale officium humilitati Nostræ a Deo commissum postulat, ut ea, quæ ad inducendam, conservandamque pacem, et tranquillitatem inter Chistifideles, præsertim eos vero, qui Deo proprius, aut in sæculo, aut in religione famulari susceperunt, disposita esse noscuntur, omni abjecta cunctatione libenter confirmemus, ut hinc facilius æternam spem, ad quam quotidie tendunt consequantur.

Monialibus grave nimis, ac molestum erat, ut in earum ecclesia curam animarum parochus exerceret.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod dilectæ filiæ in Christo abbatissa, et moniales monasterii sancti Joannis Baptistæ ordinis sancti Benedicti ejusdem civitatis Burgi s. Domnini probe noscentes, quam grave, ac molestum ipsis sit, tum ob dissensiones, quæ inter earum confessarium, et parochum quotidie exoriuntur, cum ob iteratas parochianorum querelas onus curæ animarum suæ ecclesiæ s. Joannis Baptistæ adnexum, eamdem animarum curam propterea, ab ecclesia prædicta arcere, illamque in tuis manibus dimittere constituerunt; prout revera ad hoc parochialitas hujusmodi præviis necessariis, et opportunis facultatibus a Nobis impetrandis in aliam aptiorem ecclesiam transferatur, sponte dimiserunt.

Episcopus inita concordia illam transtulit ad ecclesiam s. Mariæ.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut litibus, ac controversiis inter parochum, et confessarium prædictos tandem aliquando finis imponatur, ac parochiani suorum votorum compotes fiant, utile ac proficuum judices dimissionem, ac renunciationem hujusmodi juxta methodum ab iisdem monialibus propositam acceptare, ac ad nullam aliam ecclesiam parochialitatem hujusmodi, quam ad ecclesiam sanctæ Mariæ intra ejusdem parochiæ fines sitam, quæ alias ad confraternitatem Disciplinantium nunc extinctam, ac nosocomio dictæ civitatis sancti Domnini alias auctoritate apostolica unitam spectabat, commodius transferri posse arbitreris, dummodo tamen, et pro indemnitate ipsius nosocomii, et pro bono novæ erigendæ parochiæ, prævia cessione nedum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ dicti nosocomii administratoribus, sed etiam ædificiorum eidem ecclesiæ adnexorum, ut præfertur, ad dictam confraternitatem alias spectantium facienda, quæ a dictis monialibus fuerunt proposita, ac etiam conditiones serventur tenoris, qui sequitur.

Tenor initæ concordiæ.

§. 4. I. Che lo spedale non sia più tenuto alla riparazione di detta chiesa di s. Maria, e fabbricato annesso, nè tampoco a veruna spesa di cera, apparamenti, e funzioni solite a farsi in essa chiesa, nè a veruna sorta di salarj, ed onorarj a' suoi inservienti.

II. Che al nuovo parroco, il quale potrà nominarsi rettore non debba competere il minimo diritto per l'amministrazione de' sagramenti agl' infermi dello spedale, e loro sepoltura; ma che però accadendo di seppellirsi li morti dello spedale nella chiesa di s. Maria eretta in parrocchia, il parroco non possa pretendere dallo spedale alcuna sorta di emolumento nè in contanti, nè in cera.

III. Che lo spedale riduca parte del fabbricato annesso alla suddetta chiesa ad uso, e commoda abitazione del parroco, riservando l' altra parte del fabbricato stesso d' affittarsi a profitto della chiesa.

IV. Che si formi una congregazione composta di un tesoriere, d' un controscrittore, e di un fabbriciere incaricata della manutenzione, e ripa-

razione della detta chiesa, e fabbricato, e dell' obbligo dell' altre spese occorrenti per le funzioni, e per lo stipendio del chierico, e campanaro inservienti.

V. Che a tale oggetto lo spedale medesimo paghi per un decennio avvenire lire cinquecento moneta di Parma, ossia scudi venticinque moneta Romana da servire annualmente per le occorrenti spese della chiesa, ed altre lire mille, ossia scudi cinquanta pure per un decennio, e queste da impiegarsi in un capitale fruttifero, oppure invece di tutto questo assegni alla chiesa medesima un fondo cauto del valore di lire dodici mila corrispondenti alla somma di seicento scudi Romani circa, il di cui prodotto unito al ricavato dell' affitto della suddetta parte di fabbricato da riservarsi come sopra, verrà a formare un annuo reddito di cinquanta scudi Romani circa sufficienti un di presso alla manutenzione di detta chiesa, la di cui amministrazione dovrà appartenere alla detta congregazione della fabbrica a tal fine destinata.

VI. Che il capo della divisata congregazione sia sempre il parroco, il quale però non possa mai essere tesoriere della medesima, riconoscendosi troppo espediente che questo sia una persona sempre diversa dal parroco, e dal tesoriere della compagnia del santissimo Sagramento, di cui appresso.

VII. Che trasferendosi la parrocchia vada ad essa unita la confraternita del santissimo Sagramento eretta in detta parrochiale chiesa di san Giovan Battista, e che questa poi sia tenuta non tanto alla manutenzione dell' oglio per la lampada, quant' anche all' altre spese tutte, che è stata solita di fare sinora in detta chiesa di san Giovan Battista, dovendosi supplire dalla suddetta fabbrica quel di più, che potrà occorrere al compito servigio, e manutenzione della chiesa stessa.

VIII. Che li quattro candelieri d' argento, ed una delle lampade pure d'argento, che esistono tra gli arredi della predetta chiesa di s. Maria, come che non bastevoli per compito ornamento di un altare vengono trasferiti stabilmente all' oratorio del nominato spedale degl' infermi, il quale verrà ad essere in tal modo decentemente corredato, e rimanga libera alla stessa chiesa di s. Maria l' altra l' ampada d' argento.

IX. Che finalmente ad oggetto d' impedire ogni motivo di altercazioni, e di discordie, che senza meno verrebbero ad insorgere tra il nuovo parroco, ed il rettore dell' Annunziazione di Maria Vergine titolare di essa chiesa, di cui anche chiamasi rettore il beneficiato suddetto, con apostolica autorità venga derogato pienamente a qualunque diritto, ragione, titolo, o preeminenza per qualsivoglia modo competente al beneficiato medesimo nella predetta chiesa di santa Maria, e per qualunque funzione in essa possibile, massime che per una parte cessati sono per intero li pesi incombenti allo stesso rettore, cioè a dire l' amministrazione de' sacramenti a' pellegrini, e l' esercizio personale delle funzioni tutte altre volte appartenenti alla soppressa confraternita, e per l' altra il rettore moderno di detto benefizio riconoscendo di nessuna entità il suo diritto è pronto di rinunziarvi in tutta la maggiore estensione per il bene, e quiete di quella parrocchia.

§. 5. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum consilio, fraternitati tuæ per præsentes committimus, ac mandamus, ut prævio consensu, quorum interest, dimissionem, ac renunciationem parochialitatis, seu curæ animarum ecclesiæ s. Joannis Baptistæ, conjunctim, ut præfertur, a dictis monialibus faciendam auctoritate Nostra apostolica acceptes, illamque ad aliam ecclesiam s. Mariæ transferas, illiusque cessionem una cum adnexis ædificiis ab administratoribus dicti nosocomii sub præinsertis tamen conditionibus, ac pactis faciendam admittas. Nos enim tibi omnem, et quamcumque faciendi, gerendi, exequendi, et exequi mandandi ea omnia, quæ circa præmissa facere, gerere, et exequi opportunum fore in Domino arbitraveris plenam, et amplam facultatem au-

Committitur episcopo, ut omnia executioni mandet, uti apostolicus delegatus.

ctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii sancti Joannis Baptistæ, ac nosocomii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno decimo.



PIUS VI.

ANNO UNDECIMO



Dat. Romæ 15. februarii 1785 anno XI.

DXXXVI.

Allocutio habita ad comitem Aloisium Braschium Honestum cum eidem solemni ritu imposuit magnam crucem ordinis ss. Mauritii, et Lazari a serenissimo Sardiniæ rege transmissam.

Exponit Sardiniæ regis donum, illudque insigne esse declarat.

§. 1. Quæcumque peracta sunt hactenus in hac Nostra sacri ritus perfunctione, quam ad exitum jam perduximus, omnia perspicue quodammodo resonare visa sunt munificentiam, liberalitatemque carissimi in Christo filii Nostri Victorii Amadei Sardiniæ regis illustris, qui magni magistri ordinis militaris sanctorum Mauritii, et Lazari personam gerens te, dilecte fili, pro sua benignitate voluit, et ejusdem ordinis magna cruce exornare, et ad conspicuum ipsius dignitatis locum extollere. Insigne nimirum hoc magnæ crucis eleganter pretioseque conformatum, quod tibi modo ante pectus appendimus, amplissimum illius regis est donum, meritissimo cardinali Gerdilio transmissum, ut ab ipso tibi regio nomine redderetur; neque tamen illud est unum, ac singulare, sed conjunctum etiam cumulatumque aliis regiæ liberalitatis beneficiis, expressis in diplomate die xvi elapsi mensis januarii dato, Nobisque exhibito per dilectum filium nobilem virum comitem Alexandrum de Vallispergia regium apud Nos administrum.

Gratissimi animi officia erga regiam majestatem excitat.

§. 2. Non tua solum esse propterea debent omnia gratissimi animi erga regiam majestatem officia, sed ea præcipue Nostra sunt. Tu certe eidem acceptum referre debes munus illud non minus honorificum, quam fructuosum: at Nos magis adhuc eidem obstrictos esse profiteri oportet, quod Nostri gratia permotus sit ad te illo honore augendum, idque in eo ipso diplomate declaraverit.

Equestris, et militaris ordinis originem, et præstantiam exponit.

§. 3. Atque hic te a Nobis primum excitari necesse est ad colendos singulari pietate sanctos illos, quorum nomine ordo, cui adscriptus es, nuncupatur; atque idcirco ignorari a te nolumus illum, ipsum equestrem, et militarem ordinem quamdam traxisse imaginem ab eo, quod peractum fuit ab Amadeo VIII. Sabaudiæ duce, qui circa annum MCDXXXIV. cum aliquot nobilium virorum comitatu ad Ripalliam diœcesis Genevensis secessit, ibique cum suis eremiticum assumpsit habitum, ac pro sua pietate privatum quemdam fundavit ordinem sub titulo sancti Mauritii martyris (1), qui fuit legionis Tebeæ (2) primicerius (3). Sed cum nullam servasset formam, solemnitatemque ex iis, quæ ad religionem instituendam servari solent, factum hinc est, ut verum institutionis initium sub titulo s. martyris Mauritii

(1) *Spondan. continuat. Annal. ecclesiastic. tom. 2. ad ann. Christi 1572. §. 26. P. Ignat. Hyacint. de Graveson. Histor. ecclesiastic. tom. 9 tabul. cronologic. 14. pag. 504. edit. Rom. 1722.*

(2) *Acta martyrii legionis Tebeæ comprobantur homil. 81. s. Maxim. episcop. Taurin. ult. edit. Roman. et vindicantur ab objectionibus ministri Dubourdieu a cl. vir. Francis. Anton. Zaccaria dissert. 10. tom. 1. dissert. var. et recentius contra eumdem Dubourdieu, contraque famosum Voltairium a theologo Octavio Felice Baudisson in actis legionis Tebeæ adjunctis suæ orat. in laud. ss. martyr. Solutoris, Aventoris, et Octavii edit. Taurin. 1778.*

(3) *Primicerii legionum nomen id dignitatis est militaris, tribuni dignitati proximæ. Dufresne in glossar. verb. Primicerius.*

recentius esset, a prædecessore nimirum Nostro Gregorio XIII. sumendum, qui supplicante duce Emmanuele Philiberto eam erexit sub regula Cisterciensi in Sabaudiæ, et Pedemontis regionibus ad universæ, ut inquit, Italiæ, totiusque Christianæ reipublicæ salutem, et commodum (1). Vix tum duobus elapsis mensibus aucta hæc fuit ab eodem pontifice alterius antiquioris latissimeque per orbem diffusæ militiæ accessione, leprosorum scilicet s. Lazaro Hierosolymitano dicatæ» ut quod una » in ipso initio per se agere perfecte » non posset, alterius adjuta auxilio, » et viribus geminatis, fortior esset ad » agendum, atque citius, et facilius » optatos Ecclesiæ Dei, et christiano » populo fructus afferre posset». Atque ita ex duobus equestribus ordinibus unicus efformatus est, ac si ab exordio uterque fuisset conjunctim institutus, decorato eodem duce Emmanuele Philiberto, ejusque perpetuo successoribus suprema magni magistri dignitate (2), et præscripta crucis forma e duabus effecta, quarum altera viridis coloris in internis angulis divisa, erat Lazarinorum insigne; altera vero alba florigera, hodieque potior habita, sancti Mauritii ordinis tessera (3). Hæc autem privilegia, quæ modo diximus a Gregorio XIII. concessa, amplissime postea renovavit, confirmavitque Clemens VIII. sub magisterio ducis Caroli Emmanuelis (4).

Refert vicissitudines, quibus ordo subjecit.

§. 4. Ex memoratis igitur diversis militiis constitutus est ordo, in quem es ipse nunc adlectus; quod a te in præsentia cognosci satis esse existimamus, nam prolixa nimis oratione Nobis utendum esset, si ordinis s. Lazari originem, et statum referre aggrederemur. Ut aliqua tamen, eaque pauca delibemus: nonnulli sunt, qui ortum illius repetunt a temporibus apostolorum; eos enim asserunt commisisse septem diaconis a sese electis, ut collatam in eleemosynas pecuniam reciperent, ac pauperibus, et morbo laborantibus distribuerent; atque hunc in modum primos fuisse, prout in hoc ordine appellantur, hospitalarios (5). Addunt alii ipsum hunc ordinem institutum fuisse ad christianorum præsidium, quos persequi jam ab ipsa Jesu Christi morte Scribæ, Pharisæi, Sadducæi, et Romani incœperant (6). Moderatiores sunt alii, qui Lazarinorum equitum deducunt ortum a sancti Basilii magni temporibus (7) qui amplissimam hospitalem domum paulum extra Cæsaream Cappadociæ urbem ædificaverat, a s. Gregorio Nazianzeno quasi novam civitatem appellatam, » in qua (erant) ægroti, et vulnerum cu» rationes, et Christi imitationes. (Ba» silius) non quidem sermone, sed » opere lepram purgabat» (8). Imo imperator Valens etsi Arianus; » Prædia » quæ ibi habebat optima, pauperibus » donavit, qui sub ejus (Basilii sci» licet) cura erant, et toto corpore la» befactati curatione maxima indige» bant (9) ». Cum hoc exemplo fundata pluribus in locis essent hospitia leprosorum, societatem etiam, ac quemdam ordinem inde plures opinantur institutum (10) sub s. Lazari invocatione,

---

(1) *Constit.* 8. *ejusdem pontificis in Bullar. nov. Roman. edit. tom.* 4 *part.* 3. *pag.* 336. *col.* 2.

(2) *Constit.* 10. *ipsius pontificis in citat. Bullar. tom. eod. pag.* 239. *in fin. eumdem ordinem aliis fundis, privilegiis, et indultis auctum fuisse a præfat. Gregorio XIII. liquet ex ejus constit.* 182. *tom.* 4. *part.* 4. *citat. Bullar. pag.* 99. *et constit.* 187. *ibid. pag.* 111.

(3) *Breve Gregorii XIII. apud Samuel. Guichenon* histoire genealogique de la Royale Maison de Savoie *tom.* 4. *part.* 1. *pag.* 529. *postrem. edit. Taurin.* 1780.

(4) *Constit. ejusd. pontif.* 315. *in citat. Bullar. tom.* 5. *part.* 3. *pag.* 20.

(5) *Hermant* des Ordres des Chevaleries, *et alii apud p. Honoratum de s. Maria in disertat. historicis super* la cavalleria antica, e moderna *lib.* 1. *disertat.* 5. *artic:* 2. §. 2.

(6) *De Belloy de origine* de la chevalerie *apud eumdem p. Honoratum loco cit.* §. 3. *in fin.*

(7) *Bernard. Giustinian. histor. ordin. militar. part.* 1. *cap.* 4. *Bonanni ordin. equestr. catalog. descript.* 65.

(8) *S. Gregorius Nazianz. orat.* 20 *in laud. s. Basilii num.* 91. 92., *et* 93. *tom.* 1. *oper. pag.* 359. *et* 360.

(9) *Theodoret. histor. ecclesiast. lib.* 4. *cap.* 16. *col.* 2. *in fin. tom.* 3. *oper. edit. Paris.* 1642.

(10) *Relat. in histor. anonim. ordin. monastic. religios. et militar. tom.* 1. *part.* 1. *cap.* 32. §. 3. *version. italic. quam anno* 1714. *conscripsit, et evul-*

atque hunc fuisse a s. Damaso pontifice approbatum. Verum hi omnes tamquam fabulosarum originum auctores ab accuratioribus reprobantur scriptoribus (1), qui consentiunt quidem de antiquissima hospitiorum institutione, deque societatibus ad præstandam indigentibus opem conjunctis; sed inde consequi negant, ut societates istæ in quoddam ordinum militarium corpus jam tum coaluerint; cum nullum horum ante decimum sæculum appareat vestigium. Vera idcirco institutionis s. Lazari, ut nunc est, ratio, seu novi militaris status cum ejus pristino hospitalariorum statu conjunctio, videtur omnino non ante duodecimum exorta sæculum (2), cum scilicet a pontifice maximo Alexandro IV. illi ordini fuit sancti Augustini præscripta regula. Jamque ex illo tempore sacra cœpit ab eo ordine exerceri militia, præstoque esse christianis principibus, qui in Palæstinam advenientes, pro sanctis ab infidelium potestate vindicandis locis diuturna, ac maxima illa bella gerebant. Singularis tum fuit in ipso ordine jam antiquitus comprobata consuetudo, ut eligi in magnum ejus magistrum nemo posset ex equitibus, nisi qui in Hierosolymitano hospitio ex lepra laboraret; isque usus apud eos tenuit usque ad annum MCCL.; quo tempore cum magna pars equitum leprosorum in prælio cum infidelibus commisso cecidisset, coactique fuissent, qui supererant, e Syriæ finibus excedere, ad Innocentium IV. pont. max. detulerunt preces, ut in posterum ipsis liceret aliquem non lepræ morbo affectum, sed sanum atque incolumem in magno magisterio constituere, cum amplius pristina illa consuetudo retineri, servarique non posset. „ Commisit tum pontifex episcopo „ Tusculano „ ut, si sibi secundum „ Deum visum foret expedire, fratri- „ bus ipsis licentiam aliquem militem „ sanum e fratribus domus s. Lazari „ Hierosolymitani in ejus magistrum „ de cetero eligendi, auctoritate apo- „ stolica concederet (3) „. Consequentibus vero temporibus Innocentius VIII., ut facultates equestris ordinis s. Joannis Hierosolymitani augeret, eique opportunis ad resistendum infidelium potentiæ subsidiis provideret, suppressit extinxitque s. Lazari militiam, eamque cum suis prioratibus, præceptoriis, et membris quibuscumque univit, et concessit præfato s. Joannis ordini (4). Verum Innocentiana hæc constitutio non ubique effectus consecuta est suos, subsistente non solum post ipsam in multis provinciis, et ditionibus eodem s. Lazari ordine, sed ipso etiam a pluribus ejus pontificis successoribus, nunc his, nunc illis in locis redintegrato (5). Cum autem illius contagii vis paulatim remisisset, numerusque eorum, quos equites s. Lazari vocabant, fuisset imminutus, hinc postquam Paulus V. prædecessor Noster ad preces Henrici IV. regis christianissimi novum instituisset ordinem sub titulo sanctæ Mariæ de Carmelo (6), narrant scriptores (7) eidem attributa fuisse bona, quæ in Galliis ad ordinem s. Lazari pertinebant.

Gratiarum actio.

§. 5. His tibi per Nos breviter expositis, quid aliud nunc a te præstari cupimus, quam ut, cum pares gratias ipsi regi magno ordinis magistro persolvere numquam possis, perpetua cogitatione collatum beneficium recolas?„

gavit P. Helyot valde commendat. in act. eruditor. Lips. ann. 1715. *pag.* 425., *et a P. Honorato dissertat: historic. critic. super* la cavalleria *lib.* 1 *dissert.* 5. *art.* 2.

(1) *Citat. histor. ordin. militar. eod. cap.* 32. *P. Honorat. in præfat. art.* 2.

(2) *Eod. cap.* 32. *histor. ordin. militar.* §. 10. *P. Honorat. in citat. lib.* 1. *dissertat.* 10. *artic.* 5. §. 4. *P. Paul. Anton. Paoli præses academ. nobil. ecclesiast. urb. Rom. in sua erudit. dissertat. de origin. et institut. sac. militar. ordin. s. Joannis Hierosolymit. cap.* 8. *num.* 20.

(3) *Cit. cap.* 32. *histor. ord. militar.* §. 11. *idem p. Honoratus in dissert.* 10. *artic.* 5. §. 4.

(4) *Constitut. ejusd. pontif. dat.* 5 *kalendas aprilis* 1489. *relat. in cod. diplomat. Lunig. tom.* 4. *pag.* 1486.

(5) *Spondan. cit. tom.* 2. *ad ann. Christi* 1565. *num.* 17. *histor. ordin. militar. cit. cap.* 32. §. 14. *P. Honorat. ead. dissert.* 10. *art.* 5. §. 4.

(6) *Constit.* 93. *ejusdem pontificis in citat. Bullar. Romano tom.* 5. *part.* 3. *pag.* 297.

(7) *Spondan. loc. proxim. cit. in fin. histor. ordin. militar. part.* 1. *cap.* 54. §. 3. *P. Honorat. citat. dissertat.* 10. *artic.* 5. §. 4.

» Cui enim gratia referri tanta non po-» test, quanta debetur, habenda tamen » est, quantam maximam animi No-» stri capere possunt.

Laudes regis Sardiniæ.

§. 6. Sed ut ad Nosmetipsos convertamur, facile sane percipimus animo, quale, quantumque sit ejus doni pretium, quo præsertim amantissimus rex hoc suæ liberalitatis argumento perspicue declaravit, quantopere Nostrum faceret erga se amoris existimationisque sensum, quem ut semper ipsi exhibere voluimus, ita præcipue comprobavimus, cum ejusdem obsequeremur studiis in conferendis in eum ordinem facultatum incrementis. Sed quid non illi deferamus, tribuamusque regi, qui singulari in Ecclesiam est, Romanamque cathedram voluntate, quique tantum abest, ut quidquam detrahi in suis ditionibus ab sanctissimæ fidei integritate sinat, ut etiam integram ibidem, incolumemque præstet ecclesiasticam disciplinam, neque ullum patiatur capere detrimentum? Hic certe opportunus esset in præstantissima illius merita Nobis excurrendi locus, cum» nulli alii magis hujusmodi lauda-» tionis munus, quam Nobis convenire » arbitremur». Sed quid amplius, quid copiosius afferre possumus, quam quod de ipso, deque ipsius præclarissima, gloriosissimaque familia ex certissimis monumentis adduximus in iis literis Nostris, quas operibus s. Maximi Taurinensis anno proxime elapso præfiximus, cum ea Nos edi, illustrarique curaremus. Illud hic tantummodo repetemus, omnes in ipso fulgere, atque eminere laudes» » quæ non paternæ cujusdam hæredi-» tatis jure ad posteros devolvuntur, » sed ex propria virtute comparantur». At quod nunc dandum erat gratissimi in eum animi nostri indicium, hac ipsa exhibere volumus opera, qua functi sumus in ipsius ordinis magna cruce conferenda, hac nimirum officii, ac pietatis significatione munus ipsius celebrantes, novisque deinde illud, cum opportunitas tulerit, animi Nostri testimoniis prosecuturi.

Monitum ad ingressum in illustrem militiam

§. 7. Hic iterum ad te revertimur, dilecte fili, tibique ante oculos ponimus, ac majorem in modum commendamus, ut ex hac die, qua in tam illustrem sanctorum Mauritii, et Lazari militiam ingressus es, omnino illud tibi agendum statuas, ut illi regio magno ordinis ejusdem magistro debitam fidem, et obedientiam præstes, ut semper pro illius felicitate vota facias, ut regulas omnes tuæ hujus religionis, (1) ac instituta serves, neque unquam quidquam committas, quod ordinis decori, quod ipsi crucis, quam præfers, insigni ullo modo adversari videatur.

Placetne tibi?

RESPONSUM COMITIS

ALOISII BRASCHII HONESTI

§. 8. Meo reputans animo, beatissime pater, qui, qualesque sint, vel ille, a quo profectum in me est amplissimum hoc beneficium, vel ille, a quo traditum; ejusmodi impositum mihi onus esse video agendarum gratiarum, ut eidem ferendo impar esse omnino debeam. Hinc singularem præstantissimi Sardiniæ regis munificentiam agnosco, hinc pontificis maximi perhonorificam in me operam, studiumque conspicio. Mirifice utraque hac causa gaudeo, at ob utramque officii mei magnitudine opprimi plane me sentio. Sed cum eos non ad vires meas, sed ad voluntatem, qua nihil cumulatius esse potest, respecturos confidam, ipsa hac amborum clementia eximie recreor, ac sustentor. Itaque, quod nunc possum, semper me præ oculis habiturum tam amplum, tam gloriosum, ac tam illustre munus profiteor, neque unquam intermissurum

Responsum comitis Braschii Honest

---

(1) *Milites non servantes absolutam castitatem, nequeunt proprie dici religiosi ». Quia illi vivendi modi, » secundum quos homines matrimonio » utuntur, non sunt simpliciter, et » absolute religiones, sed secundum » quid, in quantum scilicet in aliquo » participant quædam, quæ ad sta-» tum religionis pertinent » docet s. Thomas Aquin. 2. 2. quæst.* 186 *artic.* 4. §. *ultim. ibique Francisc. Sylvi. Liter. E. P. Honorat. in cit. dissertat.* 10. *artic.* 4 » *Solummodo igitur » reputantur ecclesiasticæ personæ im-» proprie, quia servant regulam ap-» probatam ab apostolica Sede, ge-» stant habitum cruce insignitum, et » ecclesiæ servitio deputantur ad præ-» liandum pro ea juxta proprium in-» stitutum ». Ita de equitibus sancti Stephani censuit collegium XII. virorum, litibus decidendis Romæ præpositum.*

pro tua, beatissime pater, Sardiniæque regis incolumitate, felicitateque vota facere, ac me etiam sanctissimis patronis, quorum ordinis insignia jam gero, commendare, ut eorum præsidio consilia omnia, actionesque meæ ita semper dirigantur, ne unquam vos possit impertiti mihi tanti honoris pœnitere.

Dat. Romæ 18. februarii 1785. anno XI.

DXXXVII.

Congregationi presbyterorum Conceptionis beatæ Mariæ virginis civitatis Campostellanæ conceditur facultas celebrandi missam votivam ejusdem beatæ Mariæ virginis singulis anni sabbathis

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilecti filii congregatio sacerdotum nuncupat. sub titulo Conceptionis beatæ Mariæ virginis immaculatæ in ecclesia metropolitana Compostellana canonice, ut asseritur, erecta, Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga beatam Mariam virginem gerunt devotionis affectu, missam votivam ejusdem beatæ Mariæ virginis cum cantu singulis anni sabbathis celebrare posse plurimum desiderent.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta etiam relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: exponentibus prædictis, nec non pro tempore existentibus presbyteris congregationis hujusmodi, ut ipsi in singulis anni sabbathis, exceptis duplicibus primæ, et secundæ classis, dictam missam votivam ejusdem beatæ Mariæ virginis cum cantu celebrare libere, ac licite possint, et valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictæque congregationi in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 25. februarii 1785 anno XI.

DXXXVIII.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Elborensi.

Venerabili fratri
Archiepiscopo Elborensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis, et tenor precum porrectarum.

§. 1. Cum, sicut Nobis nuper exponi fecisti, in diœcesi tua Elborensi, adeo excreverint calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, et præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur, quamvis animo invito, dies festos negligere, operibusque mechanicis sese adjicere pro pane lucrando, et id eo facilius contingat ob excretum dierum festorum numerum: propterea Nobis humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis

§. 2. Nos itaque, qui Christifidelibus quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem, ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Cristifidelibus in prædicta tua Elborensi diœcesi existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti, sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, paschatis Resurrectionis, et sequenti, pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sancti Petri, et Pauli, ac Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virginis Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, et tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio, in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales ejusdem diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per eorum majores facti (quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus) præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non diœcesis prædictæ, illiusque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque, efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quinta februarii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romae 11. martii 1785 anno XI.

DXXXIX.

Confirmatio statutorum universitatis *degli Affidati* vulgo nuncupati de urbe.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Exponitur homines congregatos in universitate nuncupata degli affidati, quaedam statuta condidisse pro gubernio congregationis.

§. 1. Ad pastorale fastigium meritis licet imparibus evecti illa, quae pro felici, prosperoque universitatum almae urbis Nostrae, cujus commodis peculiari paternae charitatis affectu studemus, regimine provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque inviolata persistant, apostolici muniminis praesidio, cum id a Nobis petitur, libenter constabilimus. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii universitas, et homines vulgo degli Affidati nuncupati de urbe, quod ipsi pro felici ejusdem universitatis directione, et gubernio quaedam statuta in congregatione universitatis praedictae habita decreverunt, tenoris, qui sequitur videlicet.

Tenor statutorum.

§. 2. Fu sempre savio, e lodevol costume, non meno che provido consiglio di tutti quelli, che addetti all' esercizio delle arti, o professioni vollero unirsi in un corpo, ed erigere una università, di formare quelle leggi particolari, che giudicarono più atte, ed opportune per il buon regolamento de' loro interessi, ben persuasi, che senza la guida di queste non avrebbero mai potuto condurre a buon termine i di loro affari. Quindi è, che con queste leggi particolari formarono li di loro rispettivi statuti, all' osservanza dei quali si soggettarono, riportandone per maggior fermezza, ed inviolabile osservanza l' approvazione da legittimi superiori, conforme lo dimostrano ad evidenza tutte quelle università, che in quest'alma città di Roma si trovano erette.

De origine universitatis.

§. 3. Vollero praticare lo stesso anche li padronali delle masserie di pecore, o siano affidati nella dogana del patrimonio, i quali prima che fossero uniti, e senza leggi particolari ricevevano notabilissimi pregiudizj tanto in comune, quanto in particolare; stabilirono perciò di unirsi in un corpo, e di erigere una università con formare le loro leggi particolari, o siano statuti; onde tenutasi da essi una publica adunanza li due gennajo mille seicento ventidue con licenza di legittimi superiori vennero nella determinazione di erigere la loro università conforme alle altre che esistono in quest' alma città, e stabilirono alcuni, e diversi capitoli, ossiano leggi particolari da inviolabilmente osservarsi, dopo che se ne fosse da legittimi superiori riportata la benigna ed opportuna approvazione, e come in effetto si ottenne.

De generalibus legibus quibus universitas regebatur ab origine

§. 4. Si prescrive in questi statuti l' obbligo di doversi fare la congregazione degli affidati di anno in anno, e dal corpo di questi venirsi alla deputazione dei capi nazionali di ciascuna provincia, e successivamente all' elezione degli officiali, cioé de' consoli, camerlengo, e sindici; si prescrive la maniera di fare questa elezione, l' obbligo che avevano di accettare gli officj, ai quali erano eletti, le pene in caso di rifiuto senza una legittima causa; si ordinò l' erezione della cappella, l' esequie da farsi in ogni anno per li defonti addetti all' università; si ordinò la deputazione d' un avvocato, e d' un procuratore, che dovessero agire nella difesa degli affari risguardanti l' università; si ordinò il pagamento della colletta ossia tassa da pagarsi da tutti gli affidati; si deputò la persona che dovesse ritenere il denaro, che si esigeva dalla colletta ossia tassa; si ordinò l' applicazione della pena parte a benefizio della cappella dell' università, e parte alla camera Capitolina; e finalmente si volle riservata la facoltà di poter variare dalli capitoli, o siano statuti ad arbitrio delli consoli pro tempore, con rendersene però intesa la congregazione.

De necessitate reformationis veterum statutorum.

§. 5. A tenore di questi statuti pertanto approvati da legittimi superiori si sono regolati gli affidati per moltissimo tempo; ma siccome hanno riconosciuto per il cangiamento de' tempi, e costumi alcune di queste leggi o capitoli dello statuto non potersi praticare, altre aver bisogno di essere moderate, ed altre variate, onde servendosi delle facoltà accordate a qualunque collegio o università dello statuto di Roma al capitolo quarantatrè del libro terzo, ed anche riservate nel capitolo dieciannove delli detti antichi statuti di aggiungere, moderare, e riformare, sono venuti nel sentimento di dover formare altri capitoli, o siano leggi particolari, quali dovessero per l' avvenire inviolabilmente osservarsi dopo d' averne riportato l' approvazione dai legittimi superiori.

Electio deputatorum qui conderent nova statuta.

§. 6. A quest' effetto adunque essendosi tenuta fra il corpo degli affidati una generale congregazione, copia pubblica della quale si inserisce ne' presenti statuti per elegere sette deputati con un legale con tutte le facoltà necessarie, ed opportune per formare di nuovo, e stabilire quelle leggi, che credevano più eque, e giuste, ed adattate, e convenienti alle presenti circostanze per potere in avvenire regolare li di loro interessi, ed essendo stati eletti l'illustrissimo signor cavaliere Giovan Paolo del Cinque primo console nobile, li signori Pasquale Arquati, ed Antonio Perazza altri due consoli, Giuseppe Cruciani camerlengo, Domenico Maggi, Stanislao Tocci, e Giovan Battista Piergentili, invocatosi perciò da questi l'ajuto della santissima Trinità, e della gloriosissima sempre vergine Maria, e di s. Antonio abbate nostro avvocato, dopo tenuti congressi, consulti, e maturi esami si sia anche riuscito ridurle al bramato fine con stabilire le seguenti costituzioni da inviolabilmente osservarsi, e queste siano state parimente approvate nella congregazione generale tenuta li ventisei gennaro mille settecento ottanta quattro, dalla quale siasi risoluto doversene ottenere la conferma per la validità ed esecuzione de' medesimi statuti.

CAPO I.

Della congregazione generale.

De congregatione general.

§. 7. Venendo sotto la congregazione generale rappresentato il corpo tutto della nostra università, si statuisce, ed ordina, che questa debba continuarsi a tenere in ogni anno il dì tredici gennajo festa di s. Antonio abbate alla Consolazione senza alcuna intimazione, conforme il consueto, ed inveterato stile, potendo alle medesime intervenire tutti quelli, che sono del corpo della nostra università, cioè che sono padronali di masserie, e sono affidati nella dogana del Patrimonio. In questa congregazione generale adunque si verrà all' elezione de' capi nazionali, o siano deputati delle rispettive nazioni, e degli officiali, cioè dei consoli, camerlengo, e sindaci, e delli tredici, che dovranno comporre la congregazione segreta, come si dirà in appresso; quale elezione debba farsi per bussolo, e l'elezione succeda in persona di quelli, che avranno la pluralità de' voti.

De modo procedendi in resolutionibus capiendis.

§. 8. Occorrendo poi di doversi risolvere nella suddetta congregazione generale altro affare appartenente alla nostra università, dopo che sarà questo proposto possa parimente farsene la risoluzione per bussolo con attendersi sempre la pluralità de' voti circa alla risoluzione, che sarà per prendersi, quale debba stendersi dal segretario della nostra università nel solito libro, dove si registrano le congregazioni.

De intimatione praemittenda pro extraordinariis congregationibus generalibus.

§. 9. Oltre questa congregazione generale fissata già in ogni anno per il giorno di s. Antonio abbate, se occorrerà di doversi fare altra congregazione generale entro il decorso dell'anno per urgenza, e bisogno della nostra università, si statuisce, ed ordina, che sia in arbitrio de' consoli di destinarsene; con questo però, che se ne debba fare l'intimazione preventiva dal mandataro dell'università non solo a tutti quelli, che compongono la congregazione segreta, ma ancora alli capi nazionali, o deputati delle nazioni, e ad altri che dimorano in Roma, o che vi hanno il loro domicilio, e di quello che sarà per risolversi se ne debba attendere la pluralità de' voti, e registrarsene la risoluzione nel solito libro, come si è preventivamente disposto.

CAPO II.

Della congregazione segreta

De congregatione secreta.

§. 10. Non essendovi cosa più utile insieme, e necessaria, quanto che gli officiali spesse volte si adunino fra loro per deliberare, e consultare sopra gli affari occorrenti; a quest' effetto pertanto si prescrive, e si stabilisce la congregazione segreta, quale verrà composta dalli consoli pro tempore, dal camerlengo, e dalli tredici, quale dovrà tenersi ogni mese a riserva dei mesi di giugno, luglio, agosto, settembre, ed ottobre, nei quali la maggior parte degli affidati trovansi assenti da Roma, o in casa de' consoli, o del carmerlengo colla preventiva intimazione per il giorno, e luogo, in cui dovrà tenersi, lasciando però ad arbitrio de' medesimi consoli il poterla destinare, anche più d'una volta il mese, quando qualche urgente affare lo richieda, ed anche vedendo essi consoli non essere necessaria a farsi in ogni mese di quelli stabiliti, sia in di loro arbitrio, e piena facoltà di non intimarla.

De requisitis necessariis ad

§. 11. Ad effetto che questa congregazione segreta composta, come si

validitatem congregationis

è detto, dei consoli, del camerlengo, e delli tredici sia valida, vogliamo, ed ordiniamo, che per la validità della medesima siano presenti almeno nove fra li suddetti officiali, e tredici, e tra questi debba sempre esservi uno de' consoli, altrimenti non si abbia per congregazione, ma per mera consulta.

De triplici interpellatione præmittenda ut valida habeatur congregatio etiam sine numero suffragiorum.

§. 12. Siccome per altro una tal mancanza di numero prefisso per la validità della congregazione potrebbe farsi succedere ad arte, ed a bella posta, o per qualunque altro motivo, così per evitare ogni disordine vogliamo, che in tal caso mancando il numero stabilito d'intervenire alla congregazione, si debba questa di bel nuovo intimare, e se questa seconda volta sarà mancante il divisato numero, si debba intimare per la terza volta, e se anche con questo terzo intimo non vi fosse il numero di nove, vogliamo, che in questo caso debba attendersi la pluralità de'voti degli interessenti per la validità della congregazione, quantunque li congregati non siano nel numero di nove stabilito di sopra.

Quod statuta in legitima congregatione vim legis habeant.

§. 13. Tutto quello poi verrà risoluto in detta congregazione segreta, tenuta nel modo sopra indicato, colla pluralità de'voti, vogliamo, ed ordiniamo, che si abbia da eseguire, ed osservare da tutti gl' individui dell'università con registrarsene nel solito libro le risoluzioni, che si prenderanno.

CAPO III.

Dei capi nazionali

De rectoribus nationalibus.

§. 14. Affinchè non abbia a nascere alcuna confusione nell' elezione de'capi nazionali, o deputati, di cui si è parlato nel cap. I., si ordina, che quelli affidati di diversa nazione fuori di quelli di Roma debbano nominare un nazionale delle loro rispettive nazioni, e la nazione debba desumersi o dalla città, o dalla terra, e non da altri piccoli luoghi soggetti alle rispettive città, o terre. In quanto poi agli affidati di Roma, si possano da questi nominare quattro capi nazionali, conforme il solito, e questi capi nazionali, o deputati nella congregazione generale debbano durare per un anno colla facoltà di confermarsi di anno in anno, o di surrogare altri, conforme stimeranno proprio gl' individui della nostra università, e questi capi nazionali, o deputati delle nazioni debbano intimarsi per intervenire a quelle congregazioni generali, che si giudicheranno di fare secondo le occorrenze per gli affari della nostra università, oltre quella generale fissata per il giorno 17 gennaro di ciascun'anno conforme si è disposto nel suddetto cap. I.

CAPO IV.

Delli consoli, loro potestà, ed officio

De officio, et potestate consulum.

§. 15. Essendo necessario, che ogni corpo politico venga rappresentato da quelli officiali, e ministri, che dal medesimo ceto vengono destinati, si è però disposto di sopra dell' elezione di questi da farsi nella congregazione generale da tenersi nel dì 17 gennajo festa di s. Antonio abbate in ogni anno; e siccome tra questi ritengono il primo luogo li consoli, che sono capo, e guida della nostra università, vogliamo perciò ed ordiniamo, che tre debbano essere li consoli da eleggersi. Uno di questi sarà un console nobile, quale avrà la distinzione dagli altri colla denominazione di primo console, e questo potrà eleggersi non ostante, che non ritenga masserie di pecore, essendosi considerata molto utile, e vantaggiosa quest' elezione di un console nobile per accudire agli affari della nostra università in qualunque occorrenza; gli altri due consoli dovranno essere uno biancaro, e l'altro morettaro, cioè uno che ritenga la masseria di pecore bianche, e l'altro di pecore morette, e l' elezione dovrà seguire di anno in anno, ed in tutto, e per tutto, come si dispone nel cap. I.

De modo quo consules procedere tenentur in pertractandis negociis universitatis.

§. 16. Sarà cura, e peso de' consoli di difendere in ogni occasione la nostra università, e li suoi interessi col consiglio della nostra congregazione, ed ajuto del nostro procuratore, volendo, che abbiano tutte le facoltà di far tuttociò, che ai medesimi parerà utile, ed espediente a tale effetto, e tutto quello, che faranno per maggior vantaggio, e beneficio della nostra università così in giudizio, come fuori sia ben fatto, ed abbia fermezza, come se fosse fatto dalla congregazione istessa, e da tutta l'università.

CAPO V.

Del camerlengo, e suo officio

De camerario, ejusque munere.

§. 17. In sequela de'consoli il primario officiale dovrà essere il camerlengo, cura del quale sarà di fare le

spese occorrenti per la nostra università, e riscuotere tutto il denaro spettante, e che è dovuto alla nostra università da tutti gli affidati sì di Roma, che di Viterbo per il pagamento dell' annua colletta, ossia tassa nell' apertura della cassetta, che si farà dal cassiere della dogana del Patrimonio di Roma, come si disporrà in appresso, con stipolarsene di tutto il denaro che verrà consegnato al detto camerlengo il solito istromento dal notaro, o sia segretario della nostra università, e terminato il suo officio dovrà rendere esatto conto della sua amministrazione, sì dell'esatto, che del pagato alli sindici, e consegnare al suo successore quel denaro, che potrà essergli restato in mano.

CAPO VI.

De' sindici, e loro officio

De sindacis, eorumque munere.

§. 18. È cosa molto ben ragionevole, che tutti quelli, che hanno amministrato rendano conto della loro amministrazione. Essendosi pertanto voluta l' elezione de' due sindici come al cap. I. sarà peso di questi esaminare, e rivedere li conti al camerlengo della nostra università, qualora avrà il medesimo terminato il suo officio, e questi appurati, ed esaminati debbano sottoscriversi dai medesimi sindaci, qual dichiarazione avrà luogo di sentenza definitiva, alla quale dovrà starsi senza replica, ed appellazione alcuna, ed in caso nascesse qualche disordine, o disparere fra sindici nell' esaminare, ed approvare li conti del camerlengo, debbano questi in tal caso presentarsi alli consoli, quali nella congregazione delli tredici, o sia segreta debbano risolvere, e decidere nella maniera che sarà di giustizia, affinchè il camerlengo non abbia a ricevere aggravio alcuno, e l' università non debba essere pregiudicata.

CAPO VII.

Dell' obbligo degli officiali eletti di dover accettar l'officio.

De acceptatione officiorum ab electis.

§. 19. Ciascuno, che verrà, come sopra, eletto per officiale sarà tenuto di accettare la carica, a cui verrà eletto, e quella fedelmente esercitare in servizio di Dio, e poscia per il beneficio della nostra università, e ricusando d'accettarla siano tenuti al pagamento di scudi cinque d'applicarsi in beneficio della nostra università; da qual pena però resteranno esenti qualora alleghino una causa legittima, per cui ricusino d'accettare la carica, e questa dovrà esaminarsi, e riconoscersi dalla congregazione segreta, al cui giudizio dovrà starsi senza alcuna contradizione.

De excusatione concedenda iis qui pro secunda vice nominantur.

§. 20. Da qual pena però vogliamo, che siano esenti quegli officiali, quali dopo terminato l'anno del loro officio ossia di console, o di camerlengo, o di sindici fossero di nuovo confermati nelli loro rispettivi officj per l' anno susseguente, e questi ricusassero di accettare le cariche già esercitate, poichè in tal caso vogliamo, che resti in piena libertà di essi officiali o di accettare, o di ricusare la conferma nelli di loro officj.

CAPO VIII.

Della morte, ed assenza degli officiali

De obitu officialium.

§. 21. In caso di vacanza o per lunga lontananza, o per morte (che Dio non voglia) di qualche officiale si stabilisce, ed ordina, che sequendo ciò in persona di qualcheduno delli tre consoli, come sopra eletti, debbano proseguire l'officio gli altri due superstiti; se poi mancassero due delli medesimi, vogliamo, che supplisca per uno di essi il camerlengo; in caso poi mancasse il camerlengo, debba supplire l'officio di questo il secondo console; morendo o mancando alcuno delli due sindici debba supplire il superstite; e mancando ambedue debbano eleggersi li nuovi sindici dalla congregazione delli tredici, ossia segreta.

CAPO IX.

Del rispetto, che deve portarsi agli officiali.

De reverentia officialibus debita.

§. 22. Rappresentando gli officiali il corpo tutto della nostra università, e specialmente li consoli, che sono capo, e guida della medesima, vogliamo pertanto, ed ordiniamo, che alli medesimi, e specialmente alli consoli si debba da ciascuno riverenza, ed ubbidienza nelle adunanze tanto publiche, che segrete; si parli in di loro presenza con modestia, e senza usar termini improprj, ed impertinenti, e se alcuno contravenisse o facesse diversamente sia immeritevole di qualunque officio, e venga anche escluso d' intervenire nelle congregazioni tanto gene-

rali che segrete; così all' incontro li suddetti officiali dovranno trattare anche essi colla convenienza li loro subalterni, e procurino di mantenerli in una perfetta pace, ed unione.

CAPO X.

Del cappellano

De cappellano

§. 23. Essendosi fin dal principio della formazione della nostra università eretta una cappella nella venerabile chiesa di santa Maria della Consolazione, e specialmente nell'altare di sant'Antonio abbate ad onore, e gloria di Dio, e beneficio comune di tutti gli affidati sì viventi, che defonti, vogliamo, ed ordiniamo, che dalla nostra università si debba continuare a somministrare l'elemosina di un paolo al giorno per la messa quotidiana, che dovrà celebrarsi nella cappella suddetta, o sia altare di sant'Antonio da applicarsi per gli affidati vivi, e defonti. Nel giorno poi della festa di sant'Antonio abbate si dovrà far celebrare una messa parata con quella pompa e fasto decente, e conveniente, che crederanno li consoli, e camerlengo pro tempore della nostra università; e l'università non sia tenuta ad altro, se non se di somministrare la cera necessaria all'altare per detta messa parata in conformità in tutto, e per tutto della transazione stipolata tra la suddetta nostra università, ed il venerabile archiospedale della Consolazione il dì 31 agosto 1762 per gli atti del Maccari oggi Sterlich notaro Capitolino, e del detto venerabile archiospedale della santissima Consolazione e del nostro segretario.

CAPO XI.



Dell'esequie da farsi per gli affidati defonti.

De exequiis faciendis pro defunctis.

§. 24. Essendo cosa molto giusta, e ragionevole, che di quest'opera pia abbiano a sentire frutto non solo gli affidati viventi, che defonti, si statuisce, ed ordina, che la prima settimana dopo la festa di s. Antonio abbate nel mese di gennaro, in un giorno da destinarsi a beneplacito de'consoli, e camerlengo della nostra università, si debba far celebrare per l'anima delli defonti affidati un'esequie con messa parata di requie secondo lo stile praticato da'molti anni a questa parte, ed in conformità della suddetta transazione.

CAPO XII.

Del procuratore

§. 25. Convenendo alla nostra università esser difesa nelle sue ragioni, ed in tutti li casi, che possono occorrere tanto per farsi rendere giustizia, che per impedire, e cautelarsi dalle molestie, che non di rado vengono suscitate, e specialmente circa gli aggravj, e pregiudizi, che vengono causati agli affidati, che compongono la nostra università contro la forma de' privilegj, che da' sommi pontefici sono stati conceduti ad essi affidati; ordiniamo pertanto, che sempre si tenga stipendiato un legale di sperimentata dottrina, e pratica da eleggersi nella congregazione generale, ed in caso di discrepanza nella congregazione segreta, o sia delli tredici con quell'annuo stipendio, o sia annua provisione, che si giudicherà dalla suddetta congregazione, e sarà peso, e cura del medesimo procuratore di difendere con tutta diligenza, ed attenzione le cause della suddetta università, ed eseguire gli ordini, ed incombenze, che gli verranno date, o sia dalla congregazione generale, o sia dalla segreta, e nelle occorrenze si dia al medesimo anche l'ajuto dell'avvocato, conforme stimeranno più vantaggioso li consoli, e la congregazione segreta. De procuratore.

CAPO XIII.

Del notaro, o sia segretario.

§. 26. Stabiliamo, che la nostra università abbia il suo notaro particolare, o sia segretario, e questo dovrà eleggersi dalla congregazione generale con assegnarsegli quello stipendio annuo che giudicherà proprio la suddetta congregazione. Dovrà questo intervenire alle congregazioni tanto generali quanto segrete, o sia dei tredici, e sarà sua cura, ed incombenza di registrare nel solito libro le risoluzioni, che si prenderanno nelle congregazioni; ed occorrendo all' università di averne delle dette risoluzioni o copia semplice, o copia autentica, dovrà il medesimo darle senza poter prendere emolumento alcuno: non potendo poi intervenire personalmente dovrà farlo per mez- De notario, sive a secretis.

zo del suo sostituto, o altro giovane pratico.

CAPO XIV.

Del mandataro

De missore.

§. 27. Siccome per intimare le congregazioni tanto generali, quanto segrete, che si terranno dalla nostra università è necessario di avere un mandataro, che possa a ciò supplire; stabiliamo perciò, che venga scelto un mandataro Capitolino ad arbitrio della congregazione segreta, con assegnarsegli quell' annuo emolumento, che si crederà proprio, e doveroso; ed obbligo preciso di esso mandataro sarà d' intimare non meno le congregazioni generali, quanto le segrete, o sia dei tredici, e tutti quelli che dovranno intervenire alle suddette congregazioni a tenore degli ordini, che se gli daranno dalli consoli.

CAPO XV.

Della colletta, o sia tassa.

De taxa a congregatis solvenda.

§. 28. La necessità di supplire alle spese occorrenti per servizio della nostra università, alle quali contribuire debbano tutti gl' individui della medesima fece sì, che sino dalla sua erezione fosse stabilita la tassa di un paolo per ogni centinaro di bestie minute, ed a proporzione dalle dieci sino alle cento, e dalle dieci in giù niente da pagarsi da tutti gli affidati; e quantunque alcuni affidati della dogana di Viterbo ricusassero anni sono di pagare la detta tassa, nondimeno vi furono poscia obbligati con sentenza di monsignor tesoriere emanata li ventiquattro agosto mille settecento cinquantuno, e passata in regiudicata; sebbene in una particolar congregazione della nostra università fosse accordata ai medesimi la minorazione di detta tassa in ragione di giulj cinque per ogni migliajo di bestie minute, e così di un grosso per ogni centinaro ed a proporzione dalle dieci sino alle cento, e dalle dieci in giù niente; coll' obbligo però di accrescerla a proporzione in qualunque occorrenza della medesima università. Vogliamo, ed ordiniamo, che la suddetta tassa nel modo suddetto da tutti gli affidati sì presenti, che futuri si debba onninamente pagare in mano del rispettivo cassiere della dogana del Patrimonio di Roma, o di Viterbo nell' atto, che prendono in dogana la bolletta del passo, o in altro tempo, che paresse più proprio alla congregazione della nostra università, o in mano del camerlengo, o di altra persona che si giudicasse propria di esigere tali tasse tanto in Roma, quanto in Viterbo coll' assegnamento d' un onesta ricognizione ad arbitrio della congregazione o generale, o segreta. Rispetto poi agli affidati di Roma che non sono soggetti a prendere la bolletta dal cassiere della dogana del Patrimonio per motivo, che non sanno condurre le loro masserie fuori della stanga, vogliamo, ed ordiniamo, che dai medesimi si paghi la tassa in mano del camerlengo, o di altra persona da deputarsi ad arbitrio della congregazione o generale, o segreta come sopra, e contro li debitori morosi, che o non pagassero, intieramente, come anche contro quelli debitori per le tasse arretrate degli anni scorsi si debba procedere per l'esazione di detta tassa manu regia, et more camerali senza strepito, e figura di giudizio.

CAPO XVI.

Dell' osservanza degli statuti, e delle risoluzioni della congregazione.

De observantia statutorum et resolutionum congregationis.

§. 29. Essendo li presenti statuti diretti al buon regolamento degli interessi della nostra università sì in genere, che in specie, e tutto ciò, che risolvesi nelle congregazioni tende sempre al maggior vantaggio, ed utilità di tutti; quindi vogliamo, ed ordiniamo che da tutti e singoli affidati debbano sempre esattamente osservarsi li presenti statuti, ed altresì osservarsi tutte le risoluzioni, che si prenderanno dalla congregazione della nostra università intorno agli affari, ed interessi comuni della medesima università. E qualora si trovassero alcuni mancanti all' osservanza delli nostri statuti e delle risoluzioni prese dalla congregazione, sia in facoltà della congregazione generale dichiararli esclusi dall' intervenire alle congregazioni o in perpetuo, o ad tempus, come meglio crederà espediente.

CAPO XVII.

Che ne' casi non previsti debbasi stare allo statuto di Roma.

De casibus non previsis.

§. 30. In tutti quelli casi, nei quali nei presenti statuti non si è particolarmente provisto stabiliamo, che si proceda da simile a simile, e dove affatto non se ne fa menzione si proceda secondo l'ordine, e forma prescritta dalli statuti di Roma, e dove finalmente detti statuti non dassero regolamento si debba procedere secondo la disposizione di ragione.

CAPO XVIII.

Del modo di derogare, ed aumentare li presenti statuti.

De variatione statutorum.

§. 31. Le variazioni de' tempi, e futuri accidenti sogliono apportare necessariamente mutazione de' costumi; onde occorrendo urgentissima necessità a favore, ed in beneficio della nostra università ad alcuno benchè minimo capitolo de' presenti statuti, o farne di nuovo, ovvero in qualsivoglia modo aggiungere, e dichiarare, supplire, ed alterarsi, statuimo, ed ordiniamo, che non si possa fare, se prima non sarà vinto il partito sopra tal atto in due congregazioni segrete dalli due terzi de' voti in essa presenti; e poi sia vinto ancora un tal partito in una congregazione generale parimente da due terzi de' voti in essa presenti, ed in questa forma, e non altrimente si possano alterare detti presenti statuti in tutto, o in parte, con rogarsi il nostro notaro di detta alterazione, e precise parole, e capitoli, che saranno stabiliti dalle dette congregazioni, e predetti statuti, servato però in tutti i suddetti casi quanto si prescrive dallo statuto di Roma al libro III. capo XIII.

Confirmatio apostolica.

§. 32. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes statuta hujusmodi, quo firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati præinsesta statuta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 33. Decernentes easdem præsentes literas, et statuta præinserta semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 34. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dictæ urbis, et universitatis hujusmodi, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima martii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 11. martii 1785 anno XI.

DXL.

Statuitur, ut exceptis diebus in quibus jejunium servare ex suis constitutionibus tenentur cibis, quibus omnes in Ecclesia fideles utuntur, clerici congregationis ss. Crucis, et Passionis vesci possint, atque in dictis diebus ovis, et lacticiniis uti valeant.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Post constitutionem Nostram, quæ incipit » Præclara virtutum exempla » decimo septimo kalendas octobris anni MDCCLXXV. datam, in qua institutum, ac regulas dilectorum filiorum Nostrorum clericorum excalceatorum congregationis sanctissimæ Crucis, et Passionis Domini Nostri Jesu Christi apostolica auctoritate confirmavimus, dilecti filii ejusdem congregationis clerici in capitulo generali mense aprili anni proxime præteriti habito, rationem investigare voluerunt, propter quam fieret, ut sua congregatio non augeatur illo idoneorum religiosorum numero, ut per eos novæ possint fundari, quæ variis expetuntur in locis suorum, ut vocant, recessuum domus, imo non pauci ex suis operariis morbos contrahant, ac demum viridi adhuc ætate nonnulli occumbant, et juvenum multi, qui studiis dant operam, ob male affectam valetudinem relicta congregatione ad sæculum revertantur; quorum infaustis deterriti casibus, alii, qui hujusmodi institutum inire cuperent, facile ab illo capessendo dimoventur. Tum illi hisce perpensis ipsa aliquot annorum experientia jam edocti, hanc horum omnium deprehenderunt esse causam, nimirum quod diebus per suas regulas præscriptis plerumque desint sibi salubres pisces, sitque etiam ovorum, et lacticiniorum magna multis per annum mensibus penuria; propereaque crebro iis uti cogantur cibis, qui valetudini plurimum, tuendisque viribus adversentur. Cum de hac causa minime illi dubitandum esse agnovissent, necessarium tunc sibi capiendum esse consilium judicarunt, ut hunc rerum suarum statum apostolicæ Sedi referrent; habebant enim præ oculis, quæ illa nostra præscribit constitutio, ut siquæ decursu temporis immutanda, resecanda, addendave, experientia suadente, viderentur, ad apostolicam Sedem relatio fieri deberet.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos harum rerum momenta cognoscentes, valdeque cupientes, ut religiosorum in hac congregatione numerus excrescat, in qua plurima vigent exempla christianarum virtutum, ac ejusmodi operum, unde multa in Christifidelium animas emolumenta derivantur; maturo consilio in eam devenimus mentem non solum ferendum non esse, ut vix exortus tam utilis clericorum cœtus imminuatur statim, ac pereat, verum etiam, ut ejusdem tam laudabilis actionum, laborumque cursus, ullo impedimento possit intercipi. Itaque moderandam esse censentes illam regularum circa ciborum genera præscriptionem, per hasce Nostras in forma Brevis literas, apostolica auctoritate volumus, ac decernimus, ut exceptis diebus illis, in quibus præscriptum a suis regulis jejunium servare tenentur, cæteris per hebdomadam diebus iis vesci cibis liceat, quibus omnes in Ecclesia fideles communiter vescuntur: nec non ut etiam ipsis jejuniorum regularium diebus (semper exceptis ab Ecclesia omnibus fidelibus præscriptis jejuniis) uti possint et valeant ovis, et lacticiniis. Cum autem ex eisdem regulis a Nobis, ut supra confirmatis, nocturnas vigilias in divino officio, ac aliis specialibus exercitiis persolvendis ad plures horas per maximam anni partem produci cognoverimus, ne dandum necessariis studiis tempus deesse possit per easdem Nostras præsentes literes volumus, statuimus, atque sancimus, ut nunquam per annum nocturnus chorus plusquam ad horam cum dimidio protrahatur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Quæ omnia firma, ac rata esse ita volumus, ut nihil quod in contrarium faciat unquam obstare queat. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xi. martii MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 13. martii 1785 anno XI.

DXLI.

Erectio sedis Tarnoviensis

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Procmium.

§. 1. In suprema beati Petri cathedra meritis licet imparibus divina dispositione locati ad agrum, gregemque Dominicum Nostræ sollicitudini commissum provida mentis acie intendentes, congruum, et proficuum arbitramur in partibus illis, in quibus multiplicatis cultoribus uberiorem agri fertilitatem, et abundantiorem gregis propagationem profuturas dignoscimus, sedulam opem, et operam Nostram libentissime impertiri, præsertim vero illustrium, et de ortodoxa fide optime meritorum piis id efflagitantibus votis novas iufra regnorum suorum, et ditionum fines episcopales sedes, et cathedrales ecclesias de novo erigere, et instituere non ambigimus, ut partes ipsæ per novas erectiones, institutionis hujusmodi præstantioribus titulis decorare toto terrarum orbe celebriores efficiantur, et novus inde universali Ecclesiæ decus, et honor accedat, ac novi præsules ipsis sedibus, et ecclesiis deputati, tamquam pastoris gregis, et agri cultoris assiduam, et vigilem præbere valeant custodiam, et culturam; populique eorum curæ commissi, tamquam ager Dominicus, et grex per illorum fructuosa ministeria ampliora in spiritualibus, et temporalibus suscipere possint incrementa.

Ad postulationem imperatoris nova erectio perficitur.

§. 2. Cum itaque alias dilectus filius Noster Franciscus tituli sanctorum Næreí, et Achillei Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis de Herzau de Harras nuncupatus charissimi in Christo filii Nostri Josephi secundi Romanorum, Bohemiæ, et Hungariæ regis apostolici in imperatorem electi apud Nos, et Sedem apostolicam administer plenipotentiarius ejusdem Josephi regis, et imperatoris nomine Nobis exposuerit, quod dictus Josephus rex, et imperator ad augenda, utiliusque ordinanda spiritualia populorum sibi concreditorum subsidia plurimum cupiebat, ut in parte illa, quæ in regnis Galiciæ, et Lodomeriæ comprehenditur, et in diœcesi Cracoviensi consistit, jam ab eadem diœcesi Cracoviensi dismembrata vigore instrumenti cessionis, et concordiæ inter venerabilem fratrem Nostrum modernum archiepiscopum, Gnesnensem, utpote ecclesiæ Cracoviensis administratorem una cum dilectis filiis modernis capitulo, et canonicis ecclesiæ prædictæ ex una, et dilectum filium plenipotentiarium gubernii Cæsarei Leopoliensis ex altera partibus confecti, et a Nobis per decretum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ præfatæ cardinalium rebus consistorialibus præpositæ sub datum diei quintæ mensis septembris anni Domini proxime præteriti approbati, et in ea existente civitate, nempe Tarnoviensi, prævia illius decoratione civitatis episcopalis titulo, et honore nova Sedes episcopalis institueretur, et infrascripta inibi existens collegiata ecclesia, prævia similiter illius collegialitatis status, et essentiæ, nec non dignitatum, et canonicatuum in ea ad præsens existentium titulorum collativorum respective, ut infra perpetua suppressione, et extinctione in cathedralem ecclesiam, etiam perpetuo, ut infra erigeretur, ceteraque alia infrascripta per Nos fierent.

Processus elaboratus a nuncio apostolico pro nuva canonica erectione.

§. 3. Nos tam pia dicti Josephi regis, et imperatoris vota obsecundare intendentes, omnibus hisce mature perpensis, dilecto etiam filio Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio in civitate Viennensi Austriæ commoranti, successive vigore ejusdem decreti, a Nobis ut præfertur approbati, ut ipse nuncius causis dictarum institutionis, et erectionis illarumque necessitate, et utilitate rite consideratis de illis juxta instructiones in eodem decreto contentas inde referret apostolica auctoritate commisimus. Cumque postmodum ex processu desuper confecto, et a nuncio prædicto ad urbem transmisso, acceperimus, quod ex hujusmodi institutione, et erectione si fierent, quam maximum animarum salutis in prædicta civitate Tarnoviensi, ac parte sapradicta habitatorum, et religionis incrementum sit profecturum, nec non quod ad tantum opus feliciter perficiendum, accedentes quoque prædictus archiepiscopus, utpote dictæ ecclesiæ Cracoviensis administrator, ac prædicti capitulum, et canonici, ut ab episcopali, et prædicta eorum diœcesi Cracoviensi pars illa, quæ in regnis Galiciæ, et Lodomeriæ prædictarum comprehenditur, atque in prædicta Cracoviensi diœcesi consistit, ac infra ejus limites comprehensi decanatus, et parœciæ infra expositi, et expositæ effe-

ctum perpetuo, ut infra dismembrentur respective consenserunt, illisque desuper non tam liberi, quam libenter respective cesserunt.

Civitas Tarnoviensis episcopalis declaratur.

§. 4. Hinc Nos ad hoc, ut dicti Josephi regis, et imperatoris laudabilia perillustrium majorum suorum vestigia prosequentis pia desideria ordinata, et adimpleta remaneant, precibusque ipsius Francisci cardinalis, et administri Nobis hac in parte humiliter porrectis benigne annuere volentes, motu Nostro proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine sæcularem, et insignem collegiatam, quæ et parochialis existit ecclesiam Nativitatis beatæ Mariæ virginis in dicta civitate Tarnoviensi existentem, cujus cura animarum dilectorum similiter filiorum parochianorum dictæ collegiatæ ecclesiæ, quæ ut præfertur parochialis existit per vice præpositum, aliosque presbyteros in exercitio prædictæ curæ animarum eidem vice præposito coadjuvantis modo exercetur, illiusque collegialitatis statum, nomen, denominationem, naturam, et essentiam collegiatæ ecclesiæ, nec non dignitatum, et canonicatuum, ac præbendarum in ea ad præsens existentium respective titulos collativos, ita quod ille, et illi ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativæ, et collativi esse desinant, ac de cætero, uti tales in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, seu de illis quovis modo disponi amplius nequeat, et si illas, et illos deinceps ullo umquam tempore conferri, seu impetrari, vel alias de illis quovis modo disponi contigerit, collationes, impetrationes, aliæque dispositiones de illis pro tempore quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, apostolica auctoritate prædicta perpetuo supprimimus, et extinguimus, illaque, et illis, sic suppressa, et extincta, ac suppressis, et extinctis civitatem Tarnoviensem prædictam in civitatem episcopalem Tarnoviensem quoque nuncupandam cum omnibus, et singulis signis, insigniis, privilegiis, prærogativis, juribus, exemptionibus, honoribus, et facultatibus, quibus aliæ in Galiciæ, et Lodomeriæ prædictarum regnis consistentes civitates episcopali Sede insignitæ, et earum respective cives utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum.

Erectio collegiatæ in cathedralem.

§. 5. Prædictam vero collegiatam, et parochialem ecclesiam, sic ut præfertur, suppressam, et extinctam in cathedralem ecclesiam, quæ venerabili etiam fratri nostro moderno, et pro tempore existenti archiepiscopo Leopoliensi suffraganea, eique metropolitico jure subjecta existat sub invocatione ejusdem Nativitatis beatæ Mariæ virginis, quæ etiam parochialis, ut antea existat, et in qua dictorum parochianorum prædictæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, et in cathedralem ecclesiam hujusmodi, ut infra erigendæ animarum cura prædicta, ut infra exerceri debeat, et in ea sedem, et dignitatem episcopalem, pro uno deinceps episcopo Tarnoviensi nuncupando, qui eidem ecclesiæ Tarnoviensi, illiusque civitati prædictæ, et diœcesi etiam Turnoviensi ei, ut infra assignandæ præsit abbates, inferiores prælatos, et alios ad synodum convocet, ac omnia, et singula jura, officia, et munia episcopalia habeat, et exerceat, cum suis capitulo infrascripto, nec non arca, mensa episcopali, cæterisque pontificalibus signis, insigniis, juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, et indultis realibus, personalibus, et mixtis, quibus reliquæ Galiciæ, et Lodomeriæ regnorum prædictorum episcopalis ecclesiæ earum respective præsules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex privilegio particulari acquisitis singulari utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum eadem apostolica auctoritate perpetuo erigimus etiam, et instituimus.

Præfiniuntur dignitates capituli.

§. 6. In dicta vero cathedrali ecclesia Tarnoviensi, sic ut præfertur erecta, et instituta unam præposituram, quæ post pontificalem major cum uno canonicatu, et una præbenda pro uno canonico præposito, qui caput capituli dictæ cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis, sic ut præfertur erectæ, et institutæ existat, iisque gaudeat præeminentiis, quæ sibi de jure competere possunt, et debent, ac unum diaconatum, qui secunda cum alio pariter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico decano, ac unam custodiam, quæ tertia respective dignitates in dicta cathedrali ecclesia Tarnoviensi, ut præfertur erecta existant cum aliis simi-

liter canonicatu, et alia præbenda eisdem dignitatibus respective invicem perpetuo unitis extituris pro alio canonico custode, etiam respective nuncupandis, ac reliquos quatuor canonicatus, totidemque præbendas pro aliis quatuor futuris mere canonicis ejusdem cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis, sic ut præfertur erectæ, et institutæ, qui una cum quatuor vicariis, seu curatis præter nonnullos alios clericos, seu presbyteros eidem cathedrali ecclesiæ Tarnoviensi, sic ut præfertur erectæ, et institutæ inservientes novum dictæ cathedralis ecclesiæ, sic ut præfertur erectæ, et institutæ capitulum constituere, et componere, ac quorum unus ex prædictæ cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis, ut præfertur erectæ, et institutæ canonicis una cum quatuor vicariis, seu curatis prædictis curam animarum dictorum parochianorum prædictæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, etiam in cathedralem, quæ etiam parochialis, ut antea existat ecclesiam, ut præfertur erectæ, et institutæ, ut antea exercere respective debeant; quique capitulum, et canonici prædicti in eadem cathedrali ecclesia Tarnoviensi, sic ut præfertur erecta, et instituta singulis diebus horas canonicas tam diurnas, quam nocturnas, aliaque divina officia devote, ac cum debita mentis attentione, servataque ecclesiastica disciplina recitare, decantare, et psallere, divinisque officiis, tam diurnis, quam nocturnis hujusmodi interesse, ac alias eidem cathedrali ecclesiæ Tarnoviensi, sic ut præfertur erectæ, et institutæ laudabiliter deservire teneantur, similiter cum choro, stallo, arca, et sigillo communibus, aliisque signis, et insigniis cathedralibus, ac omnibus, et singulis privilegiis, et prærogativis gaudere possint, et valeant, quibus aliarum ecclesiarum in Galiciæ, et Lodomeriæ regnis prædictis consistentia capitula, et canonici, non tam titulo oneroso, aut ex privilegio particulari, similiter acquisitis gaudere solent, et possunt ad Dei omnipotentis laudem, et gloriam, dictæque beatæ Mariæ virginis honorem, et fidei catholicæ exaltationem apostolica auctoritate prædicta, itidem perpetuo respective quoque erigimus, et instituimus.

Præceptum de erigenda præbeda theologali, et poenitentiaria.

§. 6. Volentes, et eadem auctoritate statuentes quod futurus episcopus Tarnoviensis in dicta cathedrali ecclesia, sic ut præfertur, erecta, et instituta unam theologalem, et alteram pœnitentiariam respective præbendas ad præscriptum concilii Tridentini erigere, et instituere curet, ejusdem futuri episcopi Tarnoviensis conscientia desuper onerata remanente.

Constituitur territorium novæ mensæ.

§. 7. Ac insuper, ut prædictæ ecclesiæ episcopalis Tarnoviensis per Nos, sic ut præfertur erecta diœcesi, nec non clerus, et populus constitui possit pro limite dictæ diœcesis Tarnoviensis partem supradictam, quæ in dictis Galiciæ, et Lodomeriæ regnis consistit, et infra terminos diœcesis Cracoviensis in regno Galiciæ rite huc usque clausa, et comprehensa, ac ab eadem Cracoviensi diœcesi vigore instrumenti prædicti per Nos, ut præfertur approbati, jam dismembrata fuit, et in qua decanatus, et parœciæ infrascriptæ siti, et sitæ reperiuntur videlicet. In decanatu Vitte *Pilsensi*, una Tarnsù, ac alia Lisia Gorà, Wetrzychovice, Zbyttowsha Gora, Plesna, Pimiechou, Brzozowa, Gromnik, Porzba, Piotrkovice, Lekavica, Tuchow, Skrzyszow, Byglice, Lzynwald, Zalas Sowa, Sastrzaha, Sastrzecin, Pilsno, Lesli, Maslowa, Zwiernik, Lubeza, Iwrkow, Iodlowka. In decanatu vero *Rodomysliensi*, una Radomyst, ac alia Greboszaw, Otuinow, Zabno, Oporyszow, Olesno, Boleslaw, Dabrowa, Luszovice, Radgoszez, Zdzarzec, Slupice, Szezucin, Wadowice, Zgursho, Borava, Xiaznice, Przeclaw, Zassou, ac reliqua Czermin. In decanatu *Ropczycensi*, una Noeslowa, ac alia Mala, Dæbica, Wielopolw, Laczhi, Gumniska, Brzezyny, Siedliska, Pstragowa, Pora, Ropezyce, Lubzina, Zawada, Brzeznica, Dobrhow, Michocin, Widovies, Trzesn, Porzyce, Wrzawes, Pniow, Radomysl, Zaleszany, Turbia, Pysznica. In decanatu *Rudnicensi*, una Gorno, ac alia Ierzowa, Raclawice, Rudnik, Læfounia, Bieliny, Ulanow, Præbow, Rozwadow, Plogow, Morowla, Sedziszow, Trzciana, Zglobien, Przeurotne, Ranizow, Mayclan, Dzikovice. In decanatu *Deboveensi* una Neozmigrod, ac alia Vetero Zmigrod, Nienaszow, Kobylany, Osiek, Wietrzna, Dulha, Samohleshi, Debovice, Lezyny, Zalære, Ciehlin, Osobnica, Zrezin, Lubienko, Iedlicze. In decanatu *Jaslensi* una Iaslo, ac alia Warzice, Rebnice, Tarnovice, Suiæcany, Serziny, Olpyny, Binarowa, Slawæcin, Crciennica, Czermna, Rzpiennik, Baczal, Slolaxzice, Biezclziedra, Lubla, Rozembarsl. In decanatu vero *Becensi* una Biecz, ac alia Zbroovice, Sralowa, Polna, Kobylansla, Libusza, Luzna,

Moszorenica, Zagorzany, Gorlice, Szymbarsl, Sekowa, Ropa, Turza, Stazhowsla, Lipinsli, Harhlowa, Trysitasl, Crudecz, Folomia, Niebylec, Struysrow, Læsli, Laczhi, Dobrzechow, Niewodna, Brzostek, ac alia Gogolow, Iodlowa, Lutza, Perzeczyca Bezesha, Klecie. In decanatu vero *Sandecensi*, una Neosandecz, ac alia Wieloglowes, Mysthow, Zelezni Kowa, Nawoiowa, Biegunice, Kamienka, Limanowa, Mecina, Pisarzowa, Chomranice, Ujannovice, Iahubbovice, Tegoberza, ac reliqua Zbyzyce. In decanatu *Bobovicensi* una Bobowa, ac alia Lipnica, Mogilno, Lorzenna, Slruzlowa, Grybow, Ptaszhowa, Podolæ, Roznow, Torpie, Iastrzebia, Brusnik, Cierhovice Wilezyska, ac reliqua Siedlece. In decanatu *Loncensi*, una Saczho, ac alia Slamienna, Przyszowa, Iazowshe, Czarnypotoil, Podegrodzie, Vetero Sandecz, Piuniczna, Mcyzyna, Dylicz, Barczyce, ac reliqua Luhovice. In decanatu *Neoforiensi* una Nowis Targ, ac alia Sraflary, Kihosrowa, Kammiennica, Miniovy Krosciensko, Tylmanwa, Ocholniw, Harkowa, Osbrowslo, Bialha, Gudzimien, Czarnydenayec, ac reliqua Chocholow. In decanatu *Tymbargensi*, una Timbarg, ac alia Napnice Olpowka Niedzuiedzsew, Poreba, Mszana, Dobra, Wilhovishv, Skrzydlna, Gososina, Mon. S. Joannis, Schik, ac reliqua Riibie. In decanatu *Scepusiensi* una Gnezda, ac alia Vetrolubla, Hobgard, Neolubla, Ruzbach inferior, Ruzbac superior, ac raliqua Podolinum. In decanatu *Mysledicensi*, una Mylenice, ac alia Spythowice, Jordanow, Læbownia, Rabha, Raba superior, Lubien, Peim, Sulhowice, Trzebania, Harbuboviw, Lanckorona, Szdebnik, Krzywaczsla, ac reliqua Iawornik. In decanatu *Scovinensi* una Skavina, ac alia Pobierd, Herzecin, Radzieszowshawola, Radzieszow, Tynice, Gay, Mogielany, Glogazow, Zebrzydovice, Leneze, Przytkowice, Mareyporæba, Barwald, Strryszow, ac reliqua Kecza. In decanatu *Vadovicensi* una Wadovice, ac alia Witanovice, Tluczan, Ryezow, Woznihi, Spythovice, Palcovice, Zather, Hralyszyw, Trydrychovice, Choczaia, Inwald, Wieprz, Indrichow, Gieraltovice, Glabovice, Piotrovice, Polanka, Przeciszow, ac reliqua Radocza. In decanatu *Osviecimensi* una Oswiecim, Wlosiennzia, Porebamagna, Grojce, Osiek, Javiszovice, Bestuina, Dankovice, Staravies, Kunorovice, Lipnik, Czaniec, Zozy, Pisarzowice, Keby, Bielany, Witkowice, Nidek, ac reliqua Willamovice. In decanatu *Ziivecensi* una Zzwiec, ac alia Milowka, Radziuhowy, Ciencina, Lodygovice, Rychwald, Ielesnin, Slemien, Sucha, Skzezow, Machow, Sidzina, Skavica, Zembrzyce, ac reliqua Mokarz. In decanatu *Vielyciensi*, una Wieliezha, ac alia Podstolice, Kostowie, Biezanow, Bodranow, Bishupice, Lazany, Niegovice, Brzezic, Niepolemice, Zabiezow, Grabie, Siepraco, Dliekanowice, Zahliezyn, Gdow, Mihluszowice, ac reliqua Ludvinow. In decanatu *Bochnensi*, una Bochnia, ac alia Trzemesna, Droginia, Dobezyce, Wisniowa, Radziechowy, Graszow, Tarnawa, Lapanow, Sobolow, Trzciana, Zegocina, Pogwizdow, Lapczyce, Chelm, Krolouka, Raybral. In decanatu *Brestensi* una Brzesko, ac alia Wisniez antiqua, Chronow, Wisnicznowa, Brzeznica, Lipnica, Woiakowa, Iwkowa, Poreba Spitkonis, Gobrzydowa, Tymowa, Uszew, Gnoynik, Ezchow, Pomoslavice, Zlola, Porebha, Melszyn, Gwozdziec, Jahliezyn, Otszyny, Paleeznica. In decanatu *Voynicensi*, una Voynictz, ac alia Radlow, Dembno, Szezepanow, Solneksice, Borzecinec, Strzelce, Jadounihi, Jasien, Rzezawa, Szezurowa, Cerehiew, Ohulice, Wieirzychovice, Krzyrzanovice, respective nuncupatæ, etiam respective existunt apostolica auctoritate prædicta perpetuo, quoque dismembramus, dividimus, et separamus, ac insuper in dicta parte, et in ea respective contentis decanatibus, ac parœciis, sic ut præfertur, respective dismembratis, divisis, et separatis, respective contentos utriusque sexus habitatores, incolas, et personas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque, non tamen exemptos cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis existant ab ordinaria dicti moderni archiepiscopi Gnesnensis, utpote dictæ ecclesiæ Cracoviensis administratoris hujusmodi, ejusque etiam modernorum ecclesiæ Cracoviensis prædictæ capituli, et canonicorum prædictorum, cujus et quorum expressus ad id accedit assensus, ac illius, et illorum respective successorum, nec non pro tempore existentis episcopi Cracoviensis jurisdictione, potestate, superioritate, et auctoritate dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo dictæ apostolicæ potestatis plenitudine pari disjungimus, et eximimus, nec non prædictam civitatem Tarnoviensem in civitatem episcopalem per Nos, ut præfertur ere-

etiam, eamdemque partem, et in ea comprehensos, et comprehensas decanatus, et parœcias hujusmodi, sic ut præfertur respective dismembratam, ac dismembratos, et dismembratas, et a prædicta diœcesi Cracoviensi, etiam respective dismembratam, divisam, et separatam, ac dismembratos, divisos, et separatos, nec non dismembratas, divisas, et separatas, ac omnes, et singulos in eis, respective, ut præfertur, contentos utriusque sexus habitatores, incolas, et personas tam laicos, quam clericos, et presbyteros, ac beneficiatos, et religiosos non tamen exemptos prædictos, ac similiter, ut præfertur disjunctos, et exemptos, novæ ecclesiæ episcopali Tarnoviensi, illiusque futuro, et pro tempore existenti præsuli pro suis civitate, territorio, et diœcesi in quibus semper residere debebit, nec non pro suis clero, et populo apostolica auctoritate prædicta, etiam perpetuo concedimus, et assignamus. Ac respective ordinariæ ejusdem pro tempore futuri episcopi Tarnoviensis jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati; ita, quod liceat personæ eidem ecclesiæ Tarnoviensi tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum præficiendæ per se vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, et actualem, ac corporalem possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicta civitate Tarnoviensi in civitatem episcopalem, sic per Nos, ut præfertur, erecta, totaque diœcesi Tarnoviensi, ut præfertur, concessa, et assignata propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere ejusdem moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Gnesnensis, utpote dictæ ecclesiæ Cracoviensis administratoris prædicti, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita dicta apostolica auctoritate itidem perpetuo supponimus, atque subjicimus.

Dotatio novæ mensæ.

§. 8. Et insuper mensæ episcopali ipsius cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ pro illius dotatione ad hoc, ut itidem novus, et pro tempore futurus episcopus Tarnoviensis statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam decentius substinere valeat annuam summam decemmillium florenorum Rhenensium per dictum Josephum regem et imperatorem illi perpetuo, ut etiam accepimus, constitutam, et ab omni, ac quocumque onere prorsus liberam, immunem, et exemptam, ita ut dictus Josephus rex, et imperator expensis consistorii, illiusque expeditionibus, aliisque liberaliter prospexerit simili apostolica auctoritate pariter perpetuo approbamus, et constituimus. Ipsique novo, et pro tempore futuro episcopo Tarnoviensi, ejusque in dicto episcopatu Tarnoviensi successoribus pro sui, et pro tempore existentis episcopi Tarnoviensis commoda, decentique habitatione ædificium satis commodum et sufficienter instructum in dicta civitate Tarnoviensi situm, et ab eodem Josepho rege, et imperatore jam ad hoc, ut pariter accepimus, designatum perpetuo quoque addicimus et adscribimus.

Dotatio capituli.

§. 9. Ac præterea, ut dignitates, ac canonicatus dictæ cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ de congrua etiam, et eorum respective dotatione provideantur, illasque, et illos pro tempore respective obtinentes onera, et obligationes eis respective incumbentia supportare valeant, dictæ præposituræ, eique adnexo videlicet unam mille; ac decanatui eique similiter, adnexo aliam aliorum mille; ac custodiæ dignitatibus prædictis, eique pariter, ut præfertur adnexo canonicatibus prædictis, aliam aliorum mille; cuilibet vero reliquorum quatuor ex septem canonicatibus, ut supra erectis aliam octingentorum, quorum tamen illi qui simul, et vicarii generalis munere pro tempore fungetur, quique perpetuo de gremio capituli dictæ cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis per Nos, ut præfertur, erectæ, et institutæ desumi debeat comprehensis suis canonicatu, et præbenda alias respective annuas summas duorum millium florenorum dictæ monetæ pro illarum, et illorum respective præbendis similiter a dicto Josepho rege, et imperatore, jam ut pariter accepimus perpetuo constitutas, et assignatas; ac per unumquemque ex dignitates, ac canonicatus, et præbendas, sic erectas, et erectos obtinentibus pro tempore futuris ex liberalitate dicti Josephi regis, et imperatoris annuatim respective percipiendas apostolica auctoritate prædicta perpetuo quoque applicamus et assignamus.

Jus condendi statuta capitulo conceditur, cum suis reservationibus, et declarationibus.

§. 10. Eisdemque futuris, et pro tempore existentibus capitulo, et canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis per Nos, ut præfertur, erectæ et institutæ, ut ipsi pro ejusdem sic erectæ, et institutæ cathedralis eccle-

siæ, illiusque chori, capituli, rerum, bonorum, et jurium tam spiritualium quam temporalium prospero, felicique regimine, gubernio, et directione, nec non onerum illis incumbentium supportatione, ac divinorum officiorum, processionum, funeralium, anniversariorum, et suffragiorum celebratione, distributionum quotidianarum, et aliorum emolumentorum quorumcumque præsentium, et futurorum exactione, et repartitione, ac perceptione, et divisione, nec non pœnarum per absentes, et divinis officiis prædictis suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis, et eorum cuilibet incumbentia subire negligentes incurrendarum incursu, ac singulorum præsentiis, et absentiis notandis, et cæremoniis, et ritibus in dicta cathedrali ecclesia Tarnoviensi per Nos ut præfertur erecta, et instituta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus hujusmodi servandis, ac quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa præmissa quomodolibet necessariis, et opportunis quæcumque statuta, ordinationes, capitula, et decreta licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædicti minime adversantia, et per eumdem pro tempore futurum episcopum Tarnoviensem prius examinanda, et approbanda edendi, et edita declarandi, et interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, seu alia de novo ex integro condendi eisdem tamen sacris canonibus, ac constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædicti minime adversantia, et per ipsum episcopum Tarnoviensem, ut præfertur prius examinanda, et approbanda, ac per eos ad quos spectat et pertinet, ac pro tempore spectabit, et pertinebit observanda sub pœnis in contrafacientes statuendis plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et impartimur.

Jus nominandi episcopum, et canonicos, imperatori reservatur.

§. 11. Ac ulterius eidem Josepho regi, et imperatori, ejusque in regimine dictæ partis successoribus jus nominandi, seu præsentandi Nobis, et Romano pontifici pro tempore existenti infra tempus a jure præfixum ad dictam episcopalem ecclesiam Tarnoviensem per Nos, ut præfertur erectam, et institutam, tam pro hac prima vice, et a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi pastoris solatio destitutam, quam deinceps, et quoties eam pastoris solatio hujusmodi destitui contigerit personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem prædictum ad nominationem, seu præsentationem hujusmodi eidem episcopali ecclesiæ Tarnoviensi in episcopum præficiendam, eodem prorsus modo, quo episcopi aliarum ecclesiarum in prædictis Galiciæ, et Lodomeriæ regnis existentium ad nominationem, seu præsentationem eamdem a Sede apostolica præfici consueverunt; eodemque, ac simili modo aliud jus nominandi, seu præsentandi ad dignitates, ac canonicatus, omniaque alia beneficia ecclesiastica in capitulo ipsius cathedralis ecclesiæ Tarnoviensis sic, ut præfertur, erectæ, et institutæ etiam sic, ut præfertur, erectas, et erecta hujusmodi, tam pariter hac prima vice, et a primæva illarum, et illorum erectione, et institutione per Nos, ut præfertur, factis, vacantes, et vacantia, quam etiam deinceps quoties illas, et illos, ac illa ex personis eas, et eos, ac ea pro tempore respective obtinenibus quovis modo vacare contigerit pari apostolica auctoritate itidem perpetuo reservamus.

Clausulæ salutares quibus omne juris remedium submovetur.

§. 12. Decernentes præsentem Nostrum motum proprium, et easdem præsentes semper, et perpetuo validum, et efficacem, et firmum, ac validas, firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore, ex quocumque capite, vel qualibet causa quamtumvis juridica, et legitima, etiam ex eo, quod causæ propter quas eædem præsentes emanaverint adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut quovis alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure, vel de facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, prætextu, ratione, vel causa, etiam quantumvis justa, ra-

tionabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra hujusmodi, et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari possit, notari, impugnari, invalidari, retractari, infringi, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illum, et illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet, et motu pari, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine similibus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, vel extra illud umquam posse, neque eumdem Nostrum motum proprium, ac easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas quandocumque, etiam in crastinum assumptionis Nostræ, et successorum prædictorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus etiam consistorialiter, et ex quibusvis de causis, et sub quibuscumque verborum tenoribus, expressionibus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam si in eis de eisdem præsentibus, eorumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et imposterum edendas comprehendi; sed semper, et omni tempore ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutum, repositum, ac plenarie reintegratum, ac restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore, et esse.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 13. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, aliosque quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritumque, et inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obstantibus, quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ prædictæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati ab ecclesiis membra dividi, et distingui prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum, etiam in synodalibus, provincialibus, et generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus pro tempore quomodolibet concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata præsentibus inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum omnium, et singulorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Mandatum de inscribendis mensæ redditibus in libris cameræ.

§. 15. Volumus autem, quod dicta ecclesia episcopalis Tarnoviensis per Nos, ut præfertur, erecta, et instituta juxta redditus prædictos illius mensæ episcopali, etiam, ut præfertur applicatos, et assignatos de more ad florenos auri tercentos septuaginta tres cum uno tertio alterius floreni similis taxari, et hujusmodi taxa in libris cameræ apostolicæ describi debeat.

Deputatio executoris apostolici.

§. 16. Nos autem per easdem præsentes nuncium prædictum in dicta civitate Viennensi Austriæ commoran-

tem, ut præfertur in executorem earumdem præsentium, quoad illarum executionem tantum apostolica auctoritate prædicta earumdem tenore præsentium deputamus, nec non eidem nuntio facultatem, ut ipse quamcumque personam in ecclesiastica dignitate constitutam in hujusmodi executione subdelegare libere, et licite valeat; eidemque nuncio, seu personæ prædictæ ab eo, ut præfertur, subdelegandæ facultatem quoque, ut ipse, seu ipsa integram præmissorum observantiam, sub quibusvis sententiis, censuris, et pœnis eclesiasticis præcipere, ac etiam super quacumque oppositione adversus eadem præmissa quomodolibet oritura, servatis tamen quæ fuerint de jure servanda definitive pronunciare etiam libere, et licite possit dicta apostolica auctoritate pariter concedimus, et impartimur.

Sanctio pœnalis.

§. 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, erectionis institutionis, voluntatis, statuti, dismembrationis, divisionis, separationis, disjunctionis, exemptionis, concessionis, assignationis, suppositionis, subjectionis, approbationis, constitutionis, addictionis, adscriptionis, applicationis, assignationis, concessionis, impartitionis, reservationis, decreti, derogationis, deputationis, alterius facultatis impartitionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; siquis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, tertio idus martii, pontificatus Nostri anno undecimo.

DXLII.

Dat. Romæ 18. martii 1785 anno XI.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui occasione capituli generalis ecclesias clericorum regularium sancti Pauli Decollati visitaverint.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut accepimus, capitulum generale clericorum regularium congregationis sancti Pauli Decollati Barnabitarum nuncupatorum in ecclesia, seu domo clericorum regularium congregationis hujusmodi civitatis Bononiensis, prope diem, benedicente Domino, celebrandum sit, Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendum fidelium religionem, animarumque salutem procurandam intenti; omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis domorum clericorum regularium congregationis hujusmodi ubicumque existentibus dominica tertia post pascha, qua inchoabitur capitulum generale hujusmodi, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Conditiones quibus concessio alligatur, et fides habenda transumptis

§. 2. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint, utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xviii martii MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 6. aprilis 1785 anno XI.

DXLIII.

Confirmantur articula pro collegiis Fuccioli, et Umbriæ invicem unitis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Postquam Deo placuit Omnipotenti, qui ex summa misericordia et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea quæ sunt humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore apostolicæ Nostræ providentiæ partes in utilitatem, ac incrementum collegiorum, et seminariorum, in quibus adolescentes ad religionem, ad pietatem, et ad rempublicam efformantur, bonisque moribus imbuuntur interponere non destitimus usque libenter apostolicæ auctoritatis robur adiicimus, quæ ad eorumdem collegiorum, ac seminariorum commoda statuta erant, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Cardinales protectores unionem collegiorum perficiunt ad majorem utilitatem alumnorum, et leges proponunt servandas post unionem.

§. 2. Cum itaque in hac alma urbe Nostra iamdiu erecta sint duo collegia, alterum ss. Joannis, et Caroli Fuccioli nuncupatum Tifernatibus, alterum Umbriæ, et Nicetæ Lassi pro civibus Fulginatensibus, Narniensibus, et terræ de Colvalenza Tudertinæ diœcesis, quorum primi apud Nos, et hanc s. Sedem dilectus filius Noster Vitalianus S. R. E. presbyter cardinalis Borromæus nuncupatus, et secundi dilectus itidem filius noster Leonardus S. R. E. presbyter cardinalis Antonelli nuncupatus protectores existunt, ac ut facillime adolescentium hujusmodi religioni, bonisque moribus institutioni, et illorum in studiis progressus, nec non eorumdem collegiorum rei familiaris accuratiori administrationi consultum esset de horum collegiorum unione diu inter memoratos cardinales protectores deliberatum fuerit, tandem ad unionem hujusmodi perficiendam fuerunt hæc conventa articula tenoris, qui sequitur.

Statuitur quod institutorum voluntas servetur etiam in volita unione collegiorum.

§. 3. I. Che non s'intenda con questa unione per verun conto cambiata la volontà, e la disposizione de' fondatori de' suddetti collegj, sì di monsignor Giovanni Antonio Fuccioli, e del suo testamento del 1646. sì di Giovan Carlo Lassi, e del suo testamento del mille seicento ottantatrè, ma restino interamente salve ed illese, le loro disposizioni, non tanto per la piena esecuzione della loro volontà, quanto anche per la conservazione delle nomine di tutti quelli, che ne hanno il diritto: eccettuate soltanto quelle mutazioni, dichiarazioni, o disposizioni che già vi sono state fatte con autorità pontificia, ed eccettuato parimente tutto ciò, che per l' unione da farsi di questi due collegj, non fosse conciliabile colla volontà de' medesimi fondatori.

§. 4. II. Che dopo l' unione non debbansi più considerare questi collegj per due corpi separati, ma si abbiano da riguardare per un collegio solo, e che tra gli alunni non vi sia veruna diversità, o distinzione, ma tutti sieno membri dello stesso corpo governati dai medesimi superiori, colle stesse regole, e con una egual disciplina. Da quelli bensì, che hanno il diritto di nominare, come ancora nella elezione de' luoghi liberi, si debba sempre attendere ai requisiti necessarj, e prescritti dalle respettive fondazioni senza la prova de' quali non sieno i giovani ricevuti in collegio. Ma ammessi che saranno, debbano rimanere soggetti alle regole, e leggi di tutti gli altri.

Post unionem unum corpus collegia efforment, cum confusione privilegiorum.

§. 5. III. Che il nuovo collegio debba denominarsi collegio *Umbro Fuccioli, e Niceta Lassi*, e che debba avere un solo cardinale protettore, il quale debba invigilare per l' esecuzione della volontà de' pii fondatori, per l'amministrazione delle rendite, conservazione de' fondi, educazione de' giovani e tutt' altro che può al governo de' medesimi collegj appartenere, com' è stato sempre praticato per lo passato. E quindi l' eminentissimo signor cardinal Borromeo, a cagione ancora delle frequenti sue abituali indisposizioni, ha volontariamente rinunziata in mano di Sua Santità la protettoria del collegio Fuccioli, supplicandola a riunirla con quella del collegio dell' Umbria, e di Niceta Lassi, che tiene l' eminentissimo signor cardinal Antonelli.

Novum collegium nuncupatur Umbro Fuccioli, et Niceta Lassi.

§. 6. IV. Che debbano descriversi tutti i beni dell'uno, e dell'altro collegio, e dichiararsene la provenienza in due separati inventarj, affinchè in qualunque tempo si riconosca la derivazione de' beni delle respettive fondazioni, e inoltre, perchè, o accrescendosi, o diminuendosi per qualunque causa le rendite dell'uno, o dell'altro collegio, debba anche diminuirsi, o

Præcipitur descriptio bonorum unitorum

accrescersi respettivamente il numero de'giovani delle corrispondenti fondazioni.

De segregatione administrationis respectivorum bonorum.

§. 7. V. Saranno anche tenuti separatamente i libri delle rendite di ciaschedun collegio, ad effetto che l'erogazione sì dell'uno, che dell'altro si faccia sempre secondo la disposizione de'fondatori, e a vantaggio degli alunnati da loro istituiti.

De loco in quo novum collegium erit recipiendum.

§. 8. VI. Che essendo molto più ampia, meglio situata, e più decente la fabbrica del collegio dell'Umbria, si debba in essa trasportare il collegio Fuccioli, e quivi stabilirsi il nuovo unito collegio.

De compensatione præbenda ab collegio Fuccioli.

§. 9. VII. Che ritraendo il collegio Fuccioli da questa traslazione un notabile vantaggio, non meno pel suo ampio, e più commodo collocamento, ma ancora per l'annuo utile, che può ricavare dall'affitto, o vendita della casa, ove presentemente esiste, perciò si conviene, che dalle annue rendite del collegio Fuccioli si passino ogni anno in profitto del collegio dell'Umbria scudi cento a titolo di compenso di pigione, ed il rimanente della spesa per il mantenimento de'ministri, e salariati, per il vitto degli alunni, e per utensili, e tutt'altro, che può occorrere, si faccia in comune dalle casse d'ambedue i collegj, colla dovuta proporzione però, secondo il numero de' rispettivi alunni d'ambedue le fondazioni; cosicchè essendovi presentemente quattro alunni della fondazione di Gio. Carlo Lassi, e sei di quella di monsignor Gioan. Antonio Fuccioli, quattro parti della spesa vadano a carico della prima, e sei a carico della seconda fondazione, e questa proporzione si osservi anche in avvenire, se si accrescessero, o diminuissero i rispettivi alunni.

De frequentatione scholarum in collegio Romano.

§. 10. VIII. Che gli alunni debbano andare alle scuole del Collegio Romano, come sempre hanno fatto per lo passato, e finalmente che l'eminentissimo protettore debba conciliare insieme le regole, che già vi sono dell'uno, e dell'altro collegio per formarne una nuova compilazione adattata alle circostanze, e diretta alla buona educazione della gioventù, secondo la mente de'pii fondatori.

Confirmatio apostolica.

§. 11. Cum autem sicut memorati cardinales Nobis subinde exponi fecerunt ipsi articula hujusmodi, quo firmius subsistant apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri plurimum desiderent; Nos illorum curis, ac sollicitudinibus; quantum cum Domino possumus adesse cupientes, eorumque votis annuere volentes supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, articula præinserta auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus,

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Decernentes easdem præsentes literas, ac statuta præinserta semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictorum collegiorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die octava aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 22 aprilis 1785 Anno XI.

DXLIV.

Imminutio festorum in abbatia; seu loco de Balsain Nullius dioecesis provinciæ Toletanæ.

Dilecto filio abbati sæculari insignis collegiatæ ecclesiæ sanctissimæ Trinitatis loci de Balsain Nullius dioecesis provinciæ Toletanæ.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum, oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem discretioni tuæ innotuit, quod in abbatia hujusmodi, adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis sese addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per præsentes committimus, ut veris existentibus narratis; omnibus utriusque sexus Christifidelibus abbatiæ prædictæ existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus Dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Ephiphaniæ, paschatis Resurrectionis, Pentecostes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, ac commemorationis omnium sanctorum: præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et dioecesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, ac mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non abbatiæ prædictæ, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam dero-

gatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima secunda aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DXLV.

Dat. Romæ 26. aprilis 1785. anno XI.

Facultas magno magistro hospitalis Hierosolymitani confirmandi nonnullas conventiones quoad erectionem novæ linguæ Anglo Bavaræ.

Dilecto filio magno magistro hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Exponitur justitia, et prudentia initæ conventionis.

§. 1. Ea est rerum humanarum conditio, ut raro contingat plura tam scite prudenterque constitui quin brevi declarari, aut reformari, vel etiam immutari debeant; id sane in nova erectione, et constitutione linguæ Anglo-Bavaræ istius hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani evenisse constat, licet quippe pacta tunc conventa per Nostras literas sub plumbo datas fuerint confirmata, conditionibus tamen tunc dispositis modus aliquis, nunc desideratur conventione adjecta, quod scilicet capsa administrationis alias conventione constituta deinceps ab omni rata portione responsionis absoluta sit, ut dignitates, ac præceptores, seu comendatarii, quos vocant majores, a solutione cujuscumque responsionis pro primo quinquennio jam usque a die festo s. Michaelis archangeli anni MDCCLXXXIII. incœpto eximantur. Ut insuper quinquennio hujusmodi elapso dignitates, ac præceptores, seu commendatarii prædicti imposterum responsiones in summa, et quantitate, ac juxta formam in dicta conventione præscriptam, nulla prius facta detractione quantitativi respondentis annuis reservatis pensionibus favore individuorum suppressæ societatis Jesu omnino persolvere teneantur; ut demum præceptores, seu commendatarii hujusmodi, nedum ad obtinendas præceptorias, seu commendas, ac dignitates hospitalis prædicti, sed ad omnem, et quemcumque effectum capaces haberi, et censeri debeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si in dicto primo quinquennio responsiones prædictas persolvissent; quin ærarium hospitalis prædicti ullo umquam tempore pro responsionibus hujusmodi, aut contra capsam administrationis, aut contra dignitates, ac præceptores, seu commendatarios prædictos agere possit, aut voleat.

Postulatur apostolica confirmatio, quæ conceditur.

§. 2. Cum autem pro parte dilectissimi in Christo filii Nostri Karoli Theodori ducis Bavariæ S. R. I. principis electoris, et comitis palatini, Nobis nuper humiliter supplicatum fuit, ut has novas pactiones, quas tecum pacisci curat non secus, ac conditiones, quibus alias, ut præfertur, lingua Anglo-Bavara prædicta fuit erecta, auctoritatis Nostræ apostolicæ robore communiri dignaremur. Hinc cum ratio, et æquitas postulent, ut quemadmodum tunc omnia de consensu dilectorum filiorum consilii hospitalis gesta fuerunt; sic et nunc non nisi audito consilio nova hæc pacta, illis superaddantur, præsertim cum id ad jura ærarii dicti hospitalis attineat, eum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, tibi habito prius consensu, et approbatione dicti consilii conventiones, et modificationes prædictas cum memorato Karolo Theodoro principe electore, et comite palatino, ita tamen, ut nisi prævio ejusdem consilii consensu circa ea nihil statuere possis, auctoritate Nostra apostolica perficiendi, absolvendi, et stipupulandi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Omnibus in contrarium facientibus derogatur.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 4. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima sexta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 24. maii 1785. anno XI.

DXLVI.

Revocatio juris conferendi beneficia ecclesiastica in statu Avenionensi, et comitatu Venaissino, ac almæ domus Lauretanæ.

Pius PP. VI.

Motu proprio etc.

Enarratio abolitionis consuetudinis cardinalium de latere legatorum Avenionis, et erectionis congregationis particularis Avenionensis.

§. 1. Quum alias felicis recordationis Innocentius pp. XII. prædecessor Noster consuetudinem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium ad statum Avenionis, et Venaissini comitatum de latere legatorum aboleverit, ac particularem quamdam aliquot ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, et Romanæ curiæ prælatorum congregationem usque ab anno Domini 1693. instituerit, per quam novis tunc edendis regulis, ac ordinationibus, status, et comitatus præfati imposterum regi, et gubernari deberent; atque inter cæteras dictæ particularis congregationis resolutiones illa præcipue circa statum Avenionis, et comitatum Venaissinum præfatos sub die 6 mensis februarii ejusdem anni 1693. capta fuerit, qua statuebatur = *Collationem beneficiorum majorum faciendam esse ab illustrissimo vice-legato cum participatione Sanctissimi, quemadmodum prius fiebat cum participatione cardinalis legati* =; et successive, nonnullis exortis difficultatibus super hujusmodi resolutionis interpretatione, in altera coacta congregatione sub die 14 mensis octobris dicti anni clariori distinctione explicata fuerit nempe = *Beneficia, de quibus dominus vice-legatus ante eorum collationem certiorare debet Sanctissimum dominum nostrum, et pro eo sacram congregationem a Sanctitate Sua deputatam super negociis, et rebus legationis Avenionensis, esse omnes dignitates in metropolitana, cathedralibus, et collegiatis ecclesiis, canonicatus earumdem metropolitanæ, et cathedralium, necnon trium majorum collegiatarum Avenionis, et cœtera beneficia simplicia excedentia valorem ducatorum viginti quatuor auri de camera, super quibus transmittat notam concurrentium cum suis requisitis, ac significet pensionem super iisdem reservari solitam: quoties tamen in collatione præfatorum intrare posset jus præventionis, licere eidem domino vice-legato illa statim conferre, reservata tamen pensione pro persona nominanda, si super illis reservari consueverit, et de eadem reservatione debere eumdem dominum vice-legatum similiter certiorem facere Sanctissimum dominum nostrum, et pro eo præfatam congregationem* = Juxta quam dictæ particularis congregationis sanctionem cardinales pro tempore ejusdem congregationis præfecti eorumdem beneficiorum vacationes, illorumque respective fructus, ac pensiones super iis imponi solitas, necnon requisita, et nomina concurrentium referre consueverunt Romanis pontificibus, qui, prout æquum in Domino judicabant, de ipsis libere disposuerunt: et licet hujusmodi gratiarum concessiones per datariam Avenionis fieri debuissent, veluti forsan ab initio factum fuisse arbitramur; nihilominus post aliquod tempus usus exinde invaluit, quod promiscue tam

Resolutio dictæ congregationis super collatione beneficiorum Avenionis.

Declaratio dictæ resolutionis.

Cardinales præfecti dictæ congregationis vacationes dictorum beneficiorum Romanis pontificibus referre consueverunt.

ab illa, quam a Nostra hic in urbe per literas apostolicas sub plumbo expedirentur.

Alia enarratio suppressionis officii cardinalium protectorum almæ domus Lauretanæ, et erectionis congregationis Lauretanæ.

Quumque subinde dictus Innocentius prædecessor per suam constitutionem, quæ incipit = *Sacrosancta redemptionis humanæ mysteria* = sub datum apud sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ 1698 nonis augusti pontificatus sui anno octavo editam, inter cætera (officio, dignitate, ac denominatione præfatæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium protectorum sanctæ domus Lauretanæ perpetuo suppressis,) alteram particularem congregationem nonnullorum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, dictæque curiæ prælatorum Lauretanam nuncupandam erexerit, illique negocia sanctæ domus præfatæ, quæ antea per ipsos cardinales protectores expediebantur, commiserit, ac circa beneficiorum præfatæ sanctæ domui annexorum, vel ab ea dependentium collationes statuerit nempe= *Beneficia autem prædicta, et alia quæcumque cum cura, et sine cura sæcularia, et quorumvis ordinum regularia qualitercumque qualificata, et ubique existentia, quæ ad collationem, provisionem, electionem, et quamvis aliam dispositionem præfatæ domus pro tempore protectoris quomodolibet pertinebant, ordinationi, provisioni, et dispositioni Nostræ, et Sedis apostolicæ reservamus*=; atque horum quidem beneficiorum collationes (postquam tamen congregatio ipsa Lauretana dictæ congregationi Avenionensi, ut accepimus, unita extitit,) ad relationem dicti cardinalis præfecti juxta præfatum illorum Avenionis usum per datariam apostolicam, (præter dispositionis beneficiorum manualium, nempe officiaturarum, vicariarum amovibilium, et similium, quæ per literas patentes dictæ congregationis secretariæ,) respective expeditæ fuerunt.

Reservatio beneficiorum dictæ almæ domus ab Innocentio XII facta.

Beneficia dictæ sanctæ domus etiam ad relationem dictorum cardinalium prælectorum post utriusque congregationis unionem collata fuerunt.

Causa hujus motus proprii.

Nos igitur, qui inter innumeras imminentes curas pro pastoralis officii Nostri debito, illam propenso, atque studioso amplectimur animo, qua, præsertim in locis sub temporali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditione consistentibus, unusquisque justitiam, et gratias per congrua tribunalia consequi mereatur, motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, resolutionem dictæ congregationis Avenionensis, illiusque declarationem præfatas, ac

Confirmatio resolutionis, illiusque de-

claratonis dictæ congregationis, et reservationis beneficiorum dictæ almæ domus.

reservationem beneficiorum dictæ sanctæ domui annexorum, seu ab ea dependentium hujusmodi a dicto Innocentio prædecessore factam approbantes, et confirmantes, a præfatis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus ejusdem congregationis præfectis pro tempore existentibus quodcumque jus, seu quamcumque facultatem, etiam ex inveterato usu, et antiqua consuetudine, vel alio quovis titulo, aut privilegio acquisitum, seu acquisitam se ingerendi in relationibus vacationum, et collationum beneficiorum status, et comitatus præfatorum, dictæque sanctæ domui annexorum, seu ab ea dependentium perpetuo abdicamus, illudque, seu illam sic abdicatum, seu abdicatam in dilectum filium Nostrum Andream sanctæ Agathæ ad Suburram nuncupatæ ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconum cardinalem Negrone nuncupatum pro-datarium Nostrum, ac in pro tempore existentes datariæ Nostræ datarios, seu pro-datarios motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, etiam perpetuo transferimus, illique, et illis privative tribuimus, atque impartimur; mandantes propterea, ut posthac modernus, et pro tempore existentes ad statum, et comitatum præfatos vice-legati super collationibus beneficiorum præfatorum a Nobis, et Romanis pontificibus pro tempore existentibus faciendis, non dictam congregationem, ut antea fiebat, sed dictum Andream cardinalem, et pro-datarium, ac pro tempore existentes datarios, seu pro datarios præfatos certiorare debeant; quo vero ad collationem beneficiorum dictæ sanctæ domui annexorum, seu ab ea dependentium hujusmodi, concurrentes ad illa preces cum suis requisitis (Nobis, et successoribus Nostris Romanis pontificibus referendas) eidem Andreæ cardinali, ac pro datario, et pro tempore existentibus datariis, seu pro-datariis prædictis exhibere debeant, (exceptis tamen beneficiis manualibus, seu amovibilibus præfatis, circa quorum dispositiones nihil innovare intendimus): quocirca eidem Andreæ cardinali, ac pro datario motu pari præcipimus, atque injungimus, ut præsentes Nostri motus proprii literas, et in eis contenta omnia ubi, quando, et quoties opus fuerit solemniter publicari, ac in datariæ Nostræ libris registrari, et per omnes, quos illa concernunt, inviolabiliter observari faciat; non obstantibus usu, ac consuetudine, seu privilegio præfatis,

Abdicatio juris a dictis cardinalibus præfectis se ingerendi in relationibus vacationum dictorum beneficiorum.

Translatio dicti juris in datarios, seu pro-datarios.

Mandatum vice-legatis Avenionis, ut vacationes dictorum beneficiorum datariis, seu pro-datariis significent.

Concurrentes ad beneficia dictæ almæ domus, preces cum requisitis datariis, seu prodatariis exhibeant.

Exceptio beneficiorum manualium, seu amovibilium, circa quorum dispositiones pontifex nihil innovat.

Deputatio judicis pro publicatione, et observantia præmissorum.

Deregatio contrariis.

ac; quatenus opus sit, cancellariæ Nostræ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque in contrarium præmissorum forsan facientibus; quibus omnibus motu, scientia, et de potestatis plenitudine paribus specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præservatio facultatum datariæ Avenionis.

Per præsentes autem non intendimus facultates datariæ Avenionis præfatæ in aliquo imminuere, neque immutare, sed illas salvas, et illæsas, ac in suo pleno, in quo ad præsens, et juxta observantiam reperiuntur, robore volumus permanere: ac præterea etiam volumus, quod sola præsentis schedulæ Nostri motus proprii signatura sufficiat, illique, et illius quoque exemplis, seu transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ sigillo munitis fides adhibeatur ubique in judicio, et extra; regula quacumque contraria non obstante.

Decretum quod sola signatura pontificis sufficiat, et fides adhibeatur transumptis.

Placet J. A.

Datum Romæ apud sanctum Petrum nono kalendas junii anno undecimo.

Dat. Romæ 3. junii 1785 anno XI.

DXLVII.

Ut in ecclesiis fratrum ordinis minimorum sancti Francisci De Paula in regno Majoricæ existentibus singulis sabbathis missa B. M. V. septem Dolorum celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Tenor precum porrectarum.

§. 1. Cum sicut dilecti filii superiores fratrum ordinis sancti Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum regni Majoricæ Nobis nuper exponi fecerunt ipsi ad satisfaciendum piæ devotioni, quæ apud populum dicti regni Majoricæ summopere viget erga beatissimam virginem Mariam septem Dolorum, facultatem celebrandi singulis sabbathis in ecclesiis prædictorum ordinis, et regni missam propriam ejusdem beatæ Mariæ virginis septem Dolorum cum cantu sibi per Nos concedi plurimum desiderent.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; ut in posterum in ecclesiis prædictorum ordinis, et regni missa propria ejusdem beatæ Mariæ virginis septem Dolorum cum cantu exceptis tamen duplicibus primæ, et secundæ classis, celebrari possit, et valeat facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque superioribus, et fratribus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictorumque ordinis, et regni etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et ex-

presse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis

§. 5. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, in judicio, et extra illud, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia junii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DXLVIII.

Dat. Romæ 10. junii 1785 anno XI.

Confirmatur quædam capitularis resolutio ecclesiæ Leodiensis super cursu studiorum.

Venerabili fratri
Francisco Costantino episcopo Leodiensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Admonet Nos suscepti cura regiminis universalis Ecclesiæ, ut ea, quæ pro felici Christifidelium, præsertim vero, eorum, qui in sortem Domini sunt vocati, directione, ut se præbeant, quales ministros Dei esse decet salubriter constituta dignoscuntur, quoties id a Nobis petatur, quo serventur exactius, innovamus, et apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio constabilimus.

Expositio precum porrectarum a capitulo Leodiensi.

§. 2. Siquidem Nobis nuper exponi fecisti, quod in hac tua ecclesia Leodiensi capitularis viget constitutio auctoritate apostolica confirmata, qua ad obtinendos canonicatus doctorales ejusdem ecclesiæ requiritur, ut candidati in aliqua publica studiorum universitate, vel sacris theologiæ studiis per septem annos, aut juri canonico, vel civili per quinque annos sedulam navarint operam. Quæ tu animo revolvens, tecumque reputans, quod cum adolescentium ætas sit ad mundi voluptates sequendas quam maxime prona, non raro parentum sollicitudines eludi, vitionemque habitus totos homines possidere contingat, præsertim cum, ut ad hosce obtinendos canonicatus doctorales idonei fiant, paternam domum, ac familiam deserere coguntur; tunc quippe parentum jugo exuti quidquid lubet sequi, ingenioque suo immodice indulgere licebit; hinc Ecclesiæ, et reipublicæ maxime utile futurum fore arbitratus es, si præter cathedram sacræ theologiæ, quæ jamdiu Leodii existit, erectis aliis duabus cathedris juris canonici scilicet, et juris civilis istic requisitum ad dictos canonicatus studiorum cursum implere liceret.

Exponitur necessitas in qua versati sunt canonici temperandi capitularem constitutionem eamque in melius reformandi

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat de temperanda capitulari constitutione prædicta cum dilectis filiis, decano, et canonicis tuæ cathedralis ecclesiæ egeris, ac ipsi memoratis, aliisque rationum momentis adducti tuæ propositioni lubentissime accesserint, in capitulo die XXIX mox præteriti aprilis habito solemniter statuerunt, postquam dictæ duæ cathedræ juris canonici, et civilis erunt Leodii institutæ, seu erectæ, omnes ii, qui per quinque annos apud easdem cathedras, et per septem annos apud cathedram theologiæ jamdiu, ut præfertur, erectam dictis respective studiis dabunt operam, sint in posterum ad canonicatus doctorales hujusmodi admittendi in omnibus, et per omnia perinde, ac si dictum studiorum cursum in aliqua universitate implevissent, servatis tamen in dicta constitutione dispositis, quoad gradum licentiæ, et modum vacandi studiis, eaque probandi; immo, ut certissimum remedium adhiberetur inductæ consuetudini mittendi filios familias ad universitates adhuc in immatura, ac quasi inepta ætate in dictis studiis proficiendi, canonici, et capitulum prædictum voluerunt, ut qui ad canonicatus doctorales prædictos ex susceptis studiis Leodii se habilitare intendunt, nisi post decimum sextum ætatis suæ annum iisdem studiis vacare præsumant, secus vero eos incapaces, ac studiorum cursu Leodij ante dictam ætatem suscepto nullo unquam tempore uti possent, declararunt. Cum itaque, sicut eadem expositio prosequebatur, dictas duas cathedras juris canonici, et juris civilis Leodii erigere decreveris, cumque prima capitularis constitutio, ut præfertur fuerit alias auctoritate apostolica confirmata, quo firmius secunda subsistat apostolicæ Nostræ auctoritatis patrocinio, eamdem capitularem resolutionem communiri plurimum de-

sideres; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Summus pontifex capitularem resolutionem adprobat et apostolica auctoritate confirmat.

§. 4. Nos igitur fraternitati tuæ specialem gratiam facere volentes, teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, primodictam resolutionem capitularem revocando in ea parte dumtaxat, quæ hisce præsentibus Nostris literis adversatur, secundo dictam capitularem resolutionem auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes prædictam capitularem constitutionem, ac easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, primo dictæ capitularis constitutionis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima junii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DIL.

Dat. Romæ 14. junii 1785 anno XI.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab iis, qui die septima julii visitaverint ecclesias fratrum ordinis s. Francisci Cappuccinorum.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem et apostolicam benedictionem.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti; omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum ubicumque existentibus die septima mensis julii a primis vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

Fides habenda transumptis.

§. 2. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint; utque præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xiv. junii MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.

DL.

Dat. Romae 21. junii 1785 anno XI.

Confirmatio instrumenti cessionis cujusdam cappellae parochialis ecclesiae s. Crucis del Castello dioecesis Lisbonensis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio facti.

§. 1. Rationi congruit, ut ea, quae pie, ac juste disposita sunt, quoties id a Nobis petatur apostolicae confirmationis patrocinio roboremus. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior, et beneficiati collegiatae, et parochialis ecclesiae s. Crucis del Castello nuncupatae civitatis Lisbonensis, quod ipsi, qui non sine gravi dispendio propriam ecclesiam reaedificant comprehensa in refectione illius capella sanctissimi Sacramenti cum suis adnexis sacrario, aula vulgo del Dispaccio, attendentes, quod confraternitas sub titulo ejusdem sanctissimi Sacramenti in dicta cappella erecta; nonnihil jam ad ejus restaurationem insumpserat, convenerunt, se cappellam, sacrarium, aulamque praedictam eidem confraternitati donaturos, ita ut ipsa proprio aere ea omnia perficeret.

Pro cessione cappellae celebratum fuit instrumentum pro cujus approbatione supplices pontifici missae fuerunt preces.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat dicta confraternitas oneri hujusmodi se obstringere non dubitaverit, unde super cessione, ac donatione, et respective obligatione hujusmodi sub die VIII. februarii anni MDCCLXXXIV. fuerit publicum stipulatum instrumentum cum aliis etiam pactis, et conditionibus utrimque utilibus, quo instrumentum hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent.

Tenor apostolicae confirmationis.

§. 3. Nos igitur ipsis exponentibus specialem gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati memoratum instrumentum auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerit, supplemus.

Clausulae sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes instrumentum, ac easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae cardinales etiam de latere legatos, et sanctae Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non praedictae collegiatae ecclesiae, et parochialis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima junii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romae 5. julii 1785 anno XI.

DLI.

Declaratur à concessionibus fructuum nonnullarum cappellaniarum favore hospitalis regii civitatis Lisbonensis alias a sancta Sede factis intelligi solummodo debere exceptas illas cappellanias, quæ certas personas respiciunt.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

§. 1. Cum ad universos Christifideles, qui in charitate conjuncti sunt pertinet super egenos, et pauperes intelligere, ac eorum necessitatibus pro viribus providere; tum in primis id Nostræ esse debet sollicitudinis, qui divina miseratione in sublimi loco constituti unde cæteris lumen afferre et exemplo præesse possemus, in iis præsertim consentaneum est, ut paternum animum, curasque intendamus, quæ ad conservandas, augendasque pias domus alendis pauperibus destinatas plurimum conducere in Domino judicamus.

Memoratur concessio facta hospitali a Paulo III.

§. 2. Alias siquidem Nobis expositum pro parte tunc existentis provisoris, et confratrum confraternitatis Misericordiæ administratorum regii hospitalis civitatis Lisbonensis, quod felicis recordationis Paulus pp. III. prædecessor Noster per suas literas per officium Pœnitentiariæ apostolicæ xiv. kalendas septembris MDXLVIII. expeditas ex causis in eisdem literis expressis memorato hospitali, ut legata a testatoribus in suis testamentis relicta, nisi tempore in eis expresso, et limitato executioni demandata fuissent, ipsi hospitali eo ipso applicarentur, et per quævis pia opera, quæ in illo fierent, ipsis illis operibus, quæ iidem testatores in suis testamentis exequi mandabant, satisfieri censeretur, quoad civitatem Lisbonensem prædictam dumtaxat, et ejus districtum, concessit, et indulsit, dummodo si quæ certis personis, aut locis relicta fuissent illis omnino persolverentur.

Concessio ampliata fuit a Clemente VIII ad totam dioecesim Lisbonensem, et ab s. pontifice ad universam dominationem regis Hispanici.

§. 3. Subinde vero cum ex aucto tum infirmorum, ac peregrinantium, tum infantium expositorum numero auctæ quoque essent expensæ pro illius substentatione, quin illius redditus interim aliquod augmentum suscepissent, memorati administratores a felicis item recordationis Clemente pp. VIII. prædecessore Nostro concessionem prædictam ad universam Lisbonensem diœcesim extendi, et ampliari obtinuerunt, prout in dictis Pauli, et Clementis prædecessorum literis uberius continetur, ac Nobis subjuncto quod ipsius hospitalis administratores ex illius redditibus expensis satisfacere non poterant, Nos per alias Nostras in simili forma Brevis die viii julii MDCCLXXIX. expeditas literas memoratam concessionem a prædicto Paulo prædecessore ad civitatem Lisbonensem, et ejus districtum limitatam, et a Clemente itidem prædecessore ad universam Lisbonensem diœcesim dumtaxat ampliatam ad omnia regna, insulas, et acquisitionis, regiones, aliaque dominia charissimæ in Christo filiæ nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ subjecta extendimus, et ampliavimus; ita tamen, ut in locis, et civitatibus, in quibus hospitalia, seu domus Misesicordiæ hujusmodi erecta existunt, duæ tantum ex tribus partibus legatorum hujusmodi hospitali prædicto civitatis Lisbonensis applicentur, ita ut reliqua pars in utilitatem, et commodum ipsorum localium hospitalium cedat, et alias, prout in dictis Pauli, et Clementis prædecessorum, et Nostris uberius continetur.

Exponitur novæ controversiæ status.

§. 4. Cum autem, sicut dilecti filii moderni provisor, et confratres administratores memorati regis hospitalis Nobis nuper exponi fecerunt, a duobus usque, et amplius sæculis in prædictarum prædecessorum, et subinde Nostrarum executionem huc usque per sententias pro tempore existentium provisorum nuncupatorum cappellaniarum semper applicati fuerint dictæ piæ domui fructus illarum cappellaniarum, quarum missæ licet in quacumque ecclesia institutæ celebratæ non fuissent, ac sententiis hujusmodi in rem judicatam transactis earumdem cappellaniarum administratores quidquid illis impositum fuit persolverint, et persolvere pergant; novissime vero dum applicari vellent eidem piæ domui fructus nonnullarum cappellaniarum in ecclesia monachorum s. Hieronymi oppidi civitatis nuncupatæ Belem Lisbonensis diœcesis institutarum, utpote non suo tempore satisfactarum ipsi monachi obstiterint ei innixi rationi, quod cappellaniæ hujusmodi ex eo quod in eorum ecclesia institutæ, certo sunt institutæ loco, ideoque in enunciatis apostolicis literis non sint comprehensæ, haud animadvertentes, loci certitudinem potius pendere ex designatione unius certi alta-

ris, ut hactenus semper observatum fuit, secus rarissimæ essent applicationes eidem piæ domui factæ, et imposterum faciendæ, cum ejus gravi detrimento; Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor declarationis, cui novæ legis auctoritas tribuitur.

§. 5. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus quoque memoratæ Mariæ Franciscæ reginæ inclinati, attenta relatione dilecti etiam filii magistri Philippi Carandini congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum secretarii, a prædictis Nostris, et prædecessorum Nostrorum literis exceptas tantum intelligi debere illas cappellanias, quæ certas personas respiciunt, vel ad certum, et expressum altare, aut etiam in illis ecclesiis fundatæ existunt, in quibus earumdem fundatores sunt sepulti, auctoritate apostolica tenore præsentium expresse declaramus, et quatenus opus sit, de novo statuimus, servata tamen in reliquis earumdem literarum forma, et dispositione.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat de præsenti, et in futurum quomodocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus quatenus opus sit, quorumcumque testatorum, qui legata prædicta ordinarunt, etiam voluntate, quam quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, nec non apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die quinta julii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLII.

Dat. Romæ 8. julii 1785 anno XI.

Dismembratio episcopatus Fabrianensis ab episcopatu Mathilicensi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Exponit dioeceses nimis amplæ novis erectis sedibus esse dividendas.

§. 1. Sæpe factum est a prædecessoribus Nostris, ut eæ sapienti consilio dividerentur diœceses, quæ longe, lateque paterent, vel conspicuis oppidis coalescerent, vel nimia populorum copia redundarent, novis modo erectis episcopalibus sedibus, modo veteribus ad antiquum illum splendorem, unde temporum injuria exciderant, restitutis, ac redintegratis; quemadmodum liquet ex constitutione Joannis XXII., quæ incipit *Salvator noster extrav. de præbend., et dignit.*, in qua amplam diœcesim Tholosanam in quinque diœceses divisit, ac separavit adsignata eis dote ex redditibus ejusdem Tholosanæ ecclesiæ.

Exempla proferuntur.

§. 2. Hoc ipsum sedulo perpendens fel. record. prædecessor Noster Sixtus V. de Camerinensi episcopatu satis amplo, atque diffuso, dum eidem ecclesiæ Camerinensi præerat Hieronymus de Bobus, oppidum sancti Severini cum suis pagis, et villis a diœcesi Camerinensi, cui suberat, avulsit, in civitatem, et sedem episcopalem erexit cum dote scu-

torum mille oblata ab ejusdem novæ civitatis communitate per literas apostolicas diei 26 novembris anni 1586, ac de novo pastore providit die 10 decembris ejusdem anni; nec non ab eadem diœcesi Camerinensi avulsit oppidum Tolentini cum suis villis, illudque in civitatem, et sedem episcopalem erexit cum dote scutorum quatuorcentum a communitate Tolentini constituta, et novum hunc episcopatum Maceratensi episcopatui univit per alias literas apostolicas diei 10 decembris dicti anni 1586.

Erectio ecclesiæ Fabrianensis.

§. 3. Hujus vestigiis inhærens Benedictus XIII., moderante ecclesiam Camerinensem Cosmate Sylvio Torellio, insignem terram Fabriani cum oppidis, et pagis a Camerinensi episcopatu, cui subjecta erat, abstraxit, eamque in civitatem, et cathedralem ecclesiam instituit, nulla tamen adsignata dote, utpote quia novam hanc ecclesiam eidem ecclesiæ Camerinensi æque principaliter adjunxit et univit; adjecta conditione, ut erectio, et unio hujusmodi effectum sortiri non posset, nisi communitas Fabriani de proprio domum episcopalem pararet, congruum emolumentum vicario generali adsignaret, et idonea suppellectili ad pontificalia exercenda sacrarium instrueret, necnon necessarios sumptus impenderet pro erectione seminarii juxta decretum editum in consistorio diei 15 novembris 1728., ac literas apostolicas desuper expeditas.

Lites subhortæ inter clerum Camerini, et communitatem, ac clerum Fabriani.

§. 4. Ortis hinc dissidiis inter communitatem, ac clerum Camerini, et communitatem, ac clerum Fabriani, congregatio Consistorialis, ad quam rei cognitio ablegata fuit, censuit erectionem præfatam substineri, ac præfigendum esse communitati, et populo Fabrianensi terminum duorum annorum ad docendum de adimplemento conditionum in dictis decreto consistoriali, ac literis apostolicis appositarum, declarando ea jura, quæ ecclesiæ Camerinensi competere debebant super novam ecclesiam Fabrianensem, sede tam plena, quam vacante, juxta resolutionem diei 18 martii 1732., confirmatam a fel. rec. pontifice Clemente XII.

Visitator apostolicus refert plurimum conferre, quod ecclesiæ Fabrianensi suus daretur episcopus.

§. 5. Injunctis conditionibus, cum communitas Fabriani intra præfinitum tempus paruerit, erectio, et unio præfata exequutioni demandata, et servata est usque ad hæc nostra tempora, quibus Nos, justis de causis impulsi, pro spirituali, et temporali Fabrianensis civitatis incremento illuc misimus tunc dilectum filium Nostrum modo venerabilem fratrem Josephum Vinci archiepiscopum Berytensem, uti visitatorem, et commissarium apostolicum, qui demandato sibi munere egregie perfunctus, cum accuratam Nobis exhibuerit relationem de statu ecclesiæ, et diœcesis Fabrianensis, ac de provisionibus juxta Nostra mandata captis pro augmento redditnum conservatorii expositorum, ac hospitalis infirmorum utriusque sexus, pro erectione orphanotrophii, et publicæ piæ scholæ, ac pro opificiorum, et artium nova instauratione; post maturum rerum omnium examen satis intelleximus summopere expedire, ut suus civitati Fabriani daretur episcopus, qui propria dote instructus continuo, ac vigili studio concreditam sibi Domini vineam excoleret, ac tot publicis, piisque operibus conservandis, augendisque operam daret.

Ut id peragi posset civitatem Mathilicæ a Camerinensi dismembrare et Fabrianensi unire constituit.

§. 6. Quod ut facilius, ac decentius fieri posset, animum convertimus ad contiguam civitatem Mathilicæ, quæ gloria cathedræ episcopalis claruit, et inter cæteros, quos habuit, episcopos, celebres sunt in ecclesiastica historia Equitius, qui concilio Romano anno 487 celebrato interfuit, et Florentinus, qui Vigilium prædecessorem Nostrum Constantinopolim fuit sequutus, et Theodori episcopi Cæsareæ condemnationi subscripsit. Hanc autem ecclesiam mox ob temporum vicissitudines ecclesiæ Camerinensi subjectam, ad pristinum honorem restituere, eamque utpote finitimam ecclesiæ Fabrianensi unire, itaut junctæ utriusque facultates congruam novo episcopo substentationem, citra ullum præjudicium dotis Camerinensis ecclesiæ, subministrarent, nedum opportunum videbatur, sed æquum etiam, et maxime consentaneum Sedis apostolicæ consuetudini, quæ hujusmodi redintegrationes longe facilius, quam novas erectiones indulget.

Idipsum præcogitavit etiam Benedictus XIV.

§. 7. Eo vel magis quia huic redintegrationi viam quodammodo stravit fel. mem. prædecessor Noster Benedictus XIV., dum prærogativas omnes Mathilicæ distincte commemorans, præcipue ob cathedram episcopalem, qua antiquioribus Ecclesiæ sæculis fuit insignita, eam in primævum civitatis honorem cum omnibus, et singulis privilegiis, et præeminentiis restituit, et quatenus opus sit, in civitatem denuo erexit, ut plenius continetur in literis apostolicis diei 26 septembris anni 1752. Ab hoc vero tempore nihil ei deest eorum, quæ pro redintegratione

ad sedem episcopalem decernenda desiderantur. Extat enim in ea, sicut accepimus, insignis collegiata ecclesia, omnipotenti Deo in honorem beatissimæ Virginis nuncupatæ de Platea, et s. Bartholomæi apostoli dicata, quam ædificii amplitudo, et operis elegantia satis superque commendant, in qua adest archipresbyteralis dignitas, et tredecim canonici, quorum alter pœnitentiaria, alter theologali præbenda gaudet, omnes autem ex apostolica facultate rocchetto, et mozzetta utuntur in muneribus ecclesiæ obeundis, quibus alii adduntur beneficiati, clerici, ac ministri, ejusdem ecclesiæ servitio addicti. Sacra præterea suppellectili, quæ ecclesiæ auget splendorem, atque ornamentum satis instruitur, et pluribus insignitur sanctorum exuviis decenter reconditis, quas inter eminet brachium sancti Hadriani martyris, quem civitas primarium patronum veneratur, et colit.

Loca pia civitatis enumerantur.

§. 8. Duæ in civitate sunt parochiæ septem religiosorum virorum cœnobia, duo virginum asceteria, tria nosocomia, octo piorum hominum sodalitia, mons Pietatis, et plures montes frumentarii.

Describitur illius territorium.

§. 9. Ad territorium vero quod pertinet, illud satis late protenditur ad novemdecim circiter milliaria; et ex pluribus coalescit pagis, ac villis, ubi quatuor adsunt parochiæ, quarum duæ fonte baptismali gaudent. Ager vero est fertilis, et frugum copia abundat, ac florens commercium in eo viget.

Preces episcopi, et cleri Camerinensis ne quid innovaretur.

§. 10. Omnia itaque quum recte convenirent, vix innotuit consilium Nostrum de solvenda unione ecclesiæ Fabrianensis cum ecclesia Camerinensi, et de redintegranda civitate Mathilicæ ad cathedræ honorem, eaque unienda æque principaliter cum ecclesia Fabrianensi, ut statim ven. frater Noster Aloisius modernus episcopus Camerinensis, nomine etiam capituli, cleri, magistratus, et populi ejusdem civitatis preces semel, iterum, et tertio Nobis porrexit, ad hoc ut nihil innovaretur, nisi prævio formali judicio, quo sperabat fore, ut ei salvus esset antiquus honor proficiscens ab amplitudine jurisdictionis, et salvum capitulo Camerinensi jus eligendi vicarium capitularem etiam pro civitate Fabriani sede vacante, ad formam præfatæ resolutionis diei 18 martii 1732; sed matura habita per Nos ipsos omnium expositorum ratione, supervacaneum visum est in hoc peculiari casu formale judicium, utpote quod detractis etiam territoriis Fabriani, et Mathilicæ, reliqua sunt ecclesiæ Camerinensi tot oppida, et loca, ut inter ampliores Umbriæ, et Piceni episcopatus recenseri possit.

Erectio cathedralis Fabrianensis, illiusque sejunctio ab ecclesia Camerinensi.

§. 11. Igitur contentiones omnes præcidentes, ac solum majorem Dei gloriam, et uberius spiritualis boni incrementum præ oculis habentes, non ad alicujus petitionem suggestionemque, sed motu Nostro proprio, ac ex certa Nostra deliberatione, apostolica auctoritate erectionem, et institutionem ecclesiæ Fabrianensis in cathedralem, illiusque subjectionem apostolicæ sedi a fel. record. Benedicto papa XIII. cum assignatione illius diœcesis peractam, cujus integrum tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, confirmantes, et innovantes, illius tamen unionem ecclesiæ Camerinensi æque, et principaliter etiam factam, infirmantes, ac dissolventes; ecclesiam ipsam Fabrianensem cum assignata diœcesi a quacumque jurisdictione ordinaria, et delegata Camerinensis episcopi moderni, et pro tempore existentis, et capituli cathedralis ejusdem civitatis tam in spiritualibus, quam in temporalibus tenore præsentium perpetuo abdicamus, sejungimus, et separamus, nec non clerum, et populum civitatis Fabriani, illiusque territorii a solutione quorumvis jurium episcopo, et capitulo præfatis ratione jurisdictionis, et superioritatis debitorum eadem auctoritate perpetuo eximimus, et liberamus.

Segregatio ecclesiæ Mathilicensis ab ecclesia Camerinensi.

§. 12. Ac pariter motu Nostro proprio, et eadem auctoritate civitatem Mathilicæ, ejusque territorium cum omnibus, et singulis ecclesiis, oratoriis, conventibus regularium, monasteriis, hospitiis, hospitalibus, piisque locis, atque omnibus pagis, et vicis ab omni, et quacumque præfati, et pro tempore existentis episcopi Camerinensis jurisdictione, tam ordinaria, quam delegata, nec non subjectione, visitatione, correctione, ac ab omni, et quocumque alio jure, tenore præsentium perpetuis futuris temporibus separamus, dismembramus, segregamus, ac dividimus, liberantes clerum, et populum civitatis Mathilicensis, ejusque territorii a solutione quorumvis jurium episcopo præfato ratione jurisdictionis debitorum.

Erectio ecclesiæ, et capituli cathedralis Mathilicensis.

§. 13. Iisque peractis, ad omnipotentis Dei laudem, et beatissimæ virginis, ac sancti Bartholomæi honorem civitatem prædictam ad episcopalis civitatis gradum redintegramus, et quatenus opus sit, de novo erigimus, et

ecclesiam beatissimæ virginis, et sancti Bartholomæi, hactenus collegiatam, sub eadem invocatione in cathedralem erigimus pariter, et instituimus, Sedi apostolicæ immediate subjectam cum omnibus juribus, prærogativis, exemptionibus, et privilegiis, quibus aliæ cathedrales gaudere solent: ita quod archipresbyteratus post pontificalem major, et tredecim canonicatus non amplius collegiatæ, sed cathedralis ecclesiæ Mathilicensis capitulum existant, et constituant, atque in ea archipresbyteratum, et canonicatus, ac præbendas præfatas nunc, et pro tempore obtinentes chori servitium, divina officia, sacrasque functiones persolvere teneantur, cum omnibus, et singulis bonis, fructibus, redditibus, et proventibus, ac emolumentis quibuscumque, eidem mensæ capitulari, singulisque personis usque modo competentibus, supportatis tamen ejusdem mensæ, singularumque præbendarum oneribus, et respective pœnitentiarii, et theologi adimpletis muneribus; declarantes, præfatum archipresbyterum, et canonicos tenore præsentium uti posse etiam insigniis capparum, quibus utitur cathedralis Fabriani.

Assignatio territorii Mathilicensis.

§. 14. Pro diœcesi vero ecclesiæ Mathilicensis adsignamus civitatem ipsam Mathilicæ, nec non integrum ejus territorium cum omnibus, et singulis pagis, et vicis, et in eo contentis parœciis, beneficiis, monasteriis, conventibus, clero, personis sæcularibus, et regularibus in ipsa civitate Mathilicensi, et territorio hujusmodi existentibus, et commorantibus, itaut civitas Mathilicensis, et territorium hujusmodi novo, et pro tempore existenti episcopo Mathilicensi subjecta sint, prout hactenus episcopo Camerinensi subjecta fuere: in ipsa autem civitate Mathilicensi, et diœcesi, ut præfertur, præscripta, novus, et pro tempore existens Mathilicensis episcopus omnem episcopalem jurisdictionem sive ordinariam, sive delegatam in personas tam sæculares, quam ecclesiasticas, et regulares, nec non in ecclesias, monasteria, et loca pia quæcumque, prout aliis episcopis competit, libere, et absolute exercere valeat, ac exerceat ad formam tamen decretorum concilii Tridentini, et apostolicarum constitutionum.

Unio ecclesiæ Mathilicensi ecclesiæ Fabrianensi.

§. 15. Eamdemque ecclesiam Mathilicensem sic in cathedralem erectam perpetuo, et æque principaliter unimus, annectimus, et incorporamus ecclesiæ Fabrianensi, itaut novus episcopus utrique præsit ecclesiæ, ac etiam in civitate Mathilicæ, habita ratione dotis constituendæ ejus mensæ, per aliquod anni tempus resideat, postquam communitas ejusdem civitatis propriis sumptibus decentes ædes comparaverit, una cum suppellectilibus ad pontificalia exercenda necessariis; injuncta tamen obligatione eidem novo episcopo retinendi continuo in eadem civitate cum redditibus mensæ dictæ civitatis vicarium generalem distinctum ab altero, qui residere debet in civitate Fabriani, paribus, et consuetis facultatibus munitum, ac servata in reliquis inter has duas unitas ecclesias omnimoda æqualitate, et paritate, sede tam plena, quam vacante; ita ut neutra alteri præcellere, vel præesse præsumat, præterquam in præeminentia denominationis, et tituli, quæ semper spectabit ad ecclesiam Fabrianensem, nec non in ipsius capituli, et cleri præcedentia sive in processionibus, in quibus convenire contingeret, sive in sessionibus synodalibus habendis in cathedrali Fabriani.

Novæ mensæ Fabrianensi sua bona adsignantur.

§. 16. Ad utriusque modo ecclesiæ mensam episcopalem constituendam animum Nostrum adjicientes, justa habita de utriusque ecclesiæ statu consideratione, ad opus hoc absolvendum vel Nos, quantum in Domino possumus, apostolica benignitate contribuere decrevimus; quamobrem mensa Fabrianensis constituta erit ex infrascriptis bonis, et assignationibus.

Descriptio bonorum adsignatorum.

§. 17. Primo ex jure cathedratici, quod hactenus pro tempore existens episcopus Camerinensis percipere consuevit ad scuta biscentum circiter monetæ Romanæ, ad quæ annuatim ascendere solet.

Item ex annuis scutis centum in perpetuum percipiendis ex annuo canone bonorum olim suppressæ societatis Jesu, quæ dilecto filio Romualdo Altini Fabrianensi in emphyteusim perpetuam nuper concessa sunt.

Præterea ex annuis scutis quatuorcentum de semestre in semestre in perpetuum præstandis a monasteriis in civitate, et diœcesi Fabrianensi existentibus ordinis Monachorum congregationis sancti Silvestri abbatis, scilicet a monasterio nuncupato Montis Fani extra civitatem, sed in diœcesi Fabrianensi sito, et ab alio monasterio sancti Benedicti intra civitatem existente, itaut omnia utriusque monasterii bona cum omnibus eorum redditibus, pro antedicta perpetua taxa annuorum scu-

torum quatuorcentum, favore existentis pro tempore episcopi Fabrianensis semper, et in perpetuum obligata remaneant.

Demum ex omnibus stabilibus, mobilibus, censibus, locis Montium, creditis, et juribus ad monasterium, et sanctimoniales sanctæ Margaritæ ordinis sancti Benedicti in eadem civitate Fabrianensi existentibus quomodocumque spectantibus, quæ cum infrascriptis declarationibus episcopali mensæ Fabrianensi nunc, et in perpetuum concedimus, unimus, et incorporamus; ita quod futuro episcopo Fabrianensi ejus, et mensæ episcopalis Fabrianensis nomine liceat statim ejusdem monasterii sanctæ Margaritæ, ejusque bonorum quorumcumque veram, et realem possessionem propria auctoritate, vel per se, vel per alium libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, vetita, et interdicta in futurum in prædicto monasterio sanctæ Margaritæ quacumque novitiarum receptione, et professione.

Declarationes speciales.

§. 18. Volumus tamen, ut ab œconomo per futurum episcopum Fabrianensem deputando administrentur interim bona ejusdem monasterii sanctæ Margaritæ, eorumque redditus erogentur in manutentionem ecclesiæ ejusmodi monasterii, et alimoniam monialium nunc existentium, usquequo redactæ fuerint ad numerum quinque sororum, non comprehensis quas vocant, conversis. Cum vero ad minorem fuerint redactæ numerum, tunc implorata Sedis apostolicæ indulgentia, idem episcopus superstites moniales ad illud monasterium ejusdem ordinis, congruis unicuique assignatis alimentis, transferre debeat, et omnibus ejusdem monasterii sanctæ Margaritæ redditibus pro sua episcopali mensa prædictus episcopus Fabrianensis integre potiatur, supportatis tamen singulis oneribus, piisque adimpletis legatis, si quæ sunt, ne fundatorum dispositiones lædantur.

Assignationes temporaneæ.

§. 19. Ad hoc autem, ut interim futuro episcopo promptiora congruæ substentationis subsidia non desint, per modum provisionis, temporaneas alias imponimus assignationes, annuorum scilicet scutorum centum super redditibus societatis sanctissimi Suffragii in cathedrali ecclesia Fabrianensi erectæ, et aliorum annuorum scutorum septuaginta ejusdem monetæ Romanæ super redditibus alterius confraternitatis nuncupatæ charitatis in eadem civitate existentis; ita tamen ut geminæ hujusmodi assignationes favore mensæ episcopalis provisionaliter factæ, proportionabiliter minui, ac in totum cessare debeant, juxta diminutionem, et cessationem oneris alendi viventes moniales supradicti monasterii sanctæ Margaritæ.

Palatium episcopale describitur cum suis accessoriis.

§. 20. Cæterum non modo integrum sit futuro, et pro tempore existenti episcopo Fabrianensi dominium palatii, alias eidem a civitate assignati, sed etiam eidem concedimus mansiones, in quibus a communitate ejusdem civitatis retinetur mons frumentarius; et alias etiam, in quibus antiquum existebat seminarium, cum onere integrum prædictum palatium cum adnexis mansionibus, et ædificiis restaurandi, et conservandi. Remaneant tamen eidem communitati aliæ omnes apothecæ, nec non mansiones, in quibus existit nunc mons Pietatis, et depositaria, aliaque publica retinentur officia, eo plane modo, quo prædictis apothecis, et mansionibus gavisa est, et actu gaudet eadem communitas.

Præfinitur stipendium vicarii generalis.

§. 21. Stipendium vero vicarii in spiritualibus generali deinceps præstandum erit ab existente pro tempore episcopo Fabrianensi, et illud, quod ab eodem Benedicto XIII. prædecessore Nostro pro vicario generali impositum fuerat communitati Fabrianensi erogandum erit imposterum arbitrio ejusdem communitatis in augmentum mercedis magistrorum, qui in publicis ejusdem communitatis scholis docent.

Seminarii redditus amplianttur.

§. 22. Pastoralem quoque nostram sollicitudinem excitat seminarium episcopale ejusdem civitatis Fabriani, cujus annuos redditus tenues esse intelleximus. Itaque eidem Fabrianensi seminario nunc, et in perpetuum concedimus annuam summam scutorum quadrigentorum ex reliqua summa canonis bonorum suppressæ societatis Jesu in territorio Fabrianensi existentium, quæ dilecto filio Romualdo Altini in emphyteusim perpetuam concessa reperiuntur; ac pro hujusmodi effectu cedimus insuper, et in dictum seminarium Fabrianense transferimus omne jus directi dominii, et alia quæcumque jura, quæ Nostræ cameræ apostolicæ super dictis bonis in emphyteusim, ut supra concessis competunt, aut quomodolibet competere possunt: et quoniam seminario caret civitas Mathilicensis, ideo in applicatione præfati canonis eamdem quoque civitatem Nostra benignitate prosequi volentes, mandamus, ut gratis in seminarium

Fabrianense quatuor admittantur, et assidue retineantur alumni Mathilicenses, vel illius civitatis diœcesani ab episcopo seligendi.

Ecclesias curatas, concedendas esse præmisso concursu decernitur.

§. 23. Compertum habentes in diœcesi Fabrianensi novem existere ecclesias, vicarias nuncupatas, per totidem presbyteros sæculares regi solitas, qui animarum curam in dictis ecclesiis exercent; cumque hactenus presbyteri illi ad nominationem, seu collationem abbatis monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Camaldulensium in monasterio sancti Blasii ejusdem civitatis degentis, cui forsan ecclesiæ illæ unitæ fuerant, vel alias quomodolibet pertinuerint, de ecclesiis prædictis semper provisi fuerint, et provideri soleant sine concursu; Nos pro salubriori animarum regimine, deleto, et abrogato quovis abbatis, et monachorum jure sive nominandi, sive conferendi, novem supradictas ecclesias curam animarum habentes in vicarias perpetuas erigimus, ac sub libera futuri, et pro tempore existentis episcopi Fabrianensis collatione, et provisione constituimus, ad hoc ut ipse, prævio concursu, servata forma a sacro concilio Tridentino, et constitutione san. mem. Pii V. pariter prædecessoris nostri præscripta, nunc, et in futurum occurrentibus earum vacationibus, ad illarum collationem procedat. Volumus tamen, ut loco stipendii, quod annuatim antedictis presbyteris curam animarum exercentibus in supradictis ecclesiis præstare consueverat abbas, et monasterium sancti Blasii, teneatur in futurum, et in perpetuum prædictum monasterium singulis prædictarum ecclesiarum parochis, seu vicariis curatis præstare annua scuta quinquaginta monetæ Romanæ pro congrua singulorum substentatione, imposito singulis vicariis onere perpetuo manutenendi lampadem assidue accensam in eorum ecclesiis ante sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, et pro hujusmodi effectu mandamus, ut pro solutione ejusdem taxæ annuorum scutorum quinquaginta cuilibet ex prædictis novem ecclesiarum vicariis curatis persolvendæ, bona omnia ejusdem monasterii sancti Blasii civitatis Fabrianensis semper, et in perpetuum obligata esse debeant.

Assignatio bonorum pro mensa Mathilicensi.

§. 24. Absoluta adsignatione dotis, et mensæ Fabrianensis, reliquum modo est, ut doti, et mensæ episcopali Mathilicensi consulatur. Præter autem jus cathedratici futuro, et pro tempore existenti episcopo Mathilicensi competens, eamdem mensam ex annuis assignationibus super bonis infrascriptorum monasteriorum, conventuum, et locorum piorum civitatis Mathilicæ, quæ summam conflant scutorum circiter quingentorum pro rata solvendorum de semestre in semestre, efformare intendimus.

Descriptio bonorum assignatorum.

§. 25. Scilicet super bonis monasterii ordinis sancti Benedicti congregationis Silvestrinorum annua scuta centum.

Super bonis conventus ordinis eremitarum sancti Augustini annua scuta quadraginta quinque.

Super bonis conventus Carmelitarum excalceatorum annua scuta quinquaginta.

Super bonis domus presbyterorum Oratorii sancti Philippi Nerii annua scuta vigintiquinque.

Super bonis monasterii monialium sanctæ Mariæ Magdalenæ annua scuta quinquaginta.

Nonnulli redditus segregantur a mensa Camerinensi, et Mathilicensi conceduntur.

§. 26. Præterea eas impositiones, annuasque solutiones, quas ven. frater Noster Carolus, Bellisomi archiepiscopus Tyanensis tunc apostolicus visitator præscripserat favore hospitalis civitatis Camerinensis persolvendas, quæque a prædecessore Nostro Clemente XIV. adprobatæ fuerunt die 11 septembris 1773., nempe super bonis dicti conventus sancti Augustini annuorum scutorum viginti, et super bonis præfati conventus Carmelitarum excalceatorum annuorum scutorum centum quadraginta, non amplius dicto hospitali Camerinensi, sed episcopali Mathilicensi mensæ perpetuo applicatæ, et appropriatæ sint, et esse debeant.

Idipsum statuitur de quadam taxa solvenda a monialibus s. Mariæ Magdalenæ ejusdem civitatis.

§. 27. Cumque ab eodem Carolo archiepiscopo alia quoque fuerit taxa imposita super monasterio monialium sanctæ Mariæ Magdalenæ civitatis Mathilicæ dicto hospitali Camerinensi persolvenda in annua summa scutorum septuaginta monetæ, Nos hanc similiter taxam ratam, firmamque habentes mandamus, illam annuatim persolvi debere favore hospitalis Expositorum sub titulo sancti Josephi civitatis Fabriani, cui civitas, et ecclesia Mathilicensis æqualiter, ut supra, unita reperitur, prohibita imposterum populo civitatis, et diœcesis Mathilicæ asportatione, seu transmissione infantium illegitimorum ad hospitale Camerini.

Jura novi episcopi declarantur.

§. 28. Præcipimus autem, ut personæ apostolica auctoritate in episcopum pro hac prima vice, et aliis futuris vacationibus præficiendæ dictis ecclesiis

Fabrianensi, et Mathilicensi invicem unitis liceat per se, vel per alium, seu alios ejus nomine veram, realem, actualem, et corporalem possessionem omnimodi juris diœcesani in utraque civitate, et earum ecclesiis, ac diœcesibus, et mensis episcopalibus adsignatis vigore literarum apostolicarum provisionis de sui persona apprehendere, apprehensamque perpetuo retinere, præfati Camerinensis episcopi, vel cujusvis alterius licentia minime requisita, eidemque episcopo Fabrianensi, et Mathilicensi pro tempore existenti, quæcumque, et qualiacumque cum cura, et sine cura ecclesiastica beneficia quomodolibet nuncupata, etiam canonicatus, et præbendas, ac dignitates, si quæ forent, non tamen majores, in dictis cathedralibus ecclesiis, civitatibus, et diœcesibus existentia iisdem modo, et forma, prout illorum collatio ad episcopum Camerinensem antea pertinebat, occurrentibus quovis modo illorum vacationibus, dummodo tamen beneficia hujusmodi Sedi apostolicæ dispositioni reservata, vel affecta non fuerint, personis idoneis pleno jure conferendi, et de illis providendi auctoritatem, et petestatem omnem concedimus, et impertimur.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 29. Præsentes autem has nostras literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod dictus Camerinensis episcopus, ac Camerinensis ecclesiæ capitulum, et canonici, ac quilibet alii in singulis præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes ad hæc vocati, citati, et auditi non fuerint, minusque singulis præmissis consenserint, nec causæ propter quas eædem præsentes emanarint satis adductæ, et verificatæ non fuerint, aut ex quibusvis aliis causis, vel prætextibus, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias infringi, vel quomodolibet retractari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus unquam posse, easque omnino sub quibusvis contrariis constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus decretis, vel declarationibus generalibus, vel specialibus, motu, scientia, vel potestatis plenitudine paribus, quomodolibet, ac quibusvis de causis pro tempore factis minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, et fore, semperque, et perpetuo validas, firmas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum perpetuo, et inviolabiliter observari, ac utrique ecclesiæ Fabrianensi, et Mathilicensi, illarumque episcopo pro tempore existenti, earumdemque ecclesiarum capitulis, et canonicis, aliisque quorum favorem præsentes Nostræ literæ concernunt, perpetuis futuris temporibus plenissime suffragari debere, eosdemque super præmissis omnibus, et singulis, vel illorum causa ab aliquibus, quavis authoritate quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri posse, neque ad probationem, seu verificationem quorumcumque in eisdem præsentibus Nostris literis narratorum nullatenus unquam teneri, nec ad id in judicio vel extra cogi, seu compelli posse; sicque in præmissis ab omnibus censeri, atque ita per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos, quavis authoritate, et potestate fungentes etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vice-legatos, dictæque Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et authoritate judicari, et definiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus irritum, et inane nulliusque roboris, et effectus esse, et fore decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 30. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, et de dismembrationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, necnon in similibus exprimendo vero annuo redditu, et valore, ac Pii IV. de gratiis interesse cameræ Nostræ apostolicæ quomodolibet concernentibus in eadem camera registrandis, et insinuandis, aliisque apostolicis quorumcumque Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum, ac etiam in synodalibus, provincialibus, et universalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, nec non Camerinensis ecclesiæ, illiusque capituli, et canonicorum, ac ordinis sancti Benedicti, et congregationum prædictarum, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respective statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis

apostolicis eidem Camerinensi episcopo, et capitulo, nec non ordinibus, et congregationibus præfatis, et quibus aliis personis, civitatibus, et locis per quoscumque Romanos pontifices prædecessores Nostros, et apostolicam Sedem, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent; præsentibus pro expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis, et perpetuæ firmitatis præmissorum omnium, et singulorum, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, et expresse derogamus, aliisque omnibus, et singulis contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 31. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum Nostrarum transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si originaliter exhibitæ forent, vel ostensæ.

Sanctio poenalis.

§. 32. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ confirmationis, innovationis, dissolutionis, abdicationis, sejunctionis, separationis, exemptionis, dismembrationis, liberationis, segregationis, divisionis, erectionis, declarationis, redintegrationis, unionis, annexionis, incorporationis, assignationis, concessionis, translationis, mandati, præcepti, decreti, et derogationis, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quinto octavo idus julii, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLIII.

Dat. Romæ 17. julii 1785 anno XI.

Concessio ædium oratorii del Caravita vulgo nuncupati almæ urbis præfecto pro tempore existenti collegii Romani.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium in quo exponitur status oratorii.

§. 1. Bonorum operum, et spiritualium studiorum Deum auctorem esse non dubium est, qui quorum imitat mentes, adjuvat actiones; quod quidem Nobis præsenti experimento apparet. Siquidem, sicut Nobis nuper innotuit, alias dilectus filius Joseph a Pince presbyter Bononiensis, et modernus oratorii sanctissimæ Communionis hujus almæ Nostræ urbis del Caravita nunputati præfectus, ac missionarius urbanus pro eo, quem ad lucrandas Deo Christifidelium animas æstuatur zelo de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium gubernio, ac regimini collegii Romani præpositorum licentia domum pro exercitiis spiritualibus, ac pro instructione, et institutione adolescentulorum, qui primum ad sacram synaxim accedunt, intra ædes ejusdem collegii Romani erigi curavit, sibique certam earumdem ædium portionem cappellis sancti Aloisii Gonzaga adhærentem una cum earumdem cappellarum usu assignari obtinuit, quam subinde suis sumptibus aptavit, et instruxit. Cum autem Deo adjuvante inceptum hujusmodi adeo provectum sit, ut uberrimi exinde jam prodierint fructus, ac aliquorum Christifidelium pietas fuerit excitata ad conferendum ad opus hujusmodi nedum eleemosynas, sed etiam fundos, ac bona; Nos cum alias institutionem hujusmodi ex cœlestibus indulgentiarum Ecclesiæ thesauris specialibus gratiis accumulaverimus, serio confidentes, quantum augmenti tam bonum opus suscipere possit, si illud auctoritatis Nostræ patrocinio adjuvaremus, Nostrique pastoralis officii esse, ea omnia studere, quæ ad populum Nostræ vigilantiæ specialius commissum in christiana religione fovendum, divinumque cultum augendum pertinere dignoscimus, præmissis providere, prout infra, decrevimus.

Officia præfecti oratorii, et missionarii urbani uniuntur

§. 2. Motu itaque proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis ple-

et inseparabilia declarantur.

nitudine pii operis hujusmodi executionem, ac directionem memorato Josepho, quoad vixerit, aliisque pro tempore existentibus præfectis oratorii, et missionariis urbanis suis successoribus tenore præsentium committimus, concedimus, et commendamus; mandantes propterea, ut in posterum dicta duo officia præfecti nempe oratorii, et missionarii urbani inseparabilia, ac unita censeantur, prout ea motu, auctoritate, ac tenore prædictis insimul unimus, et incorporamus, ac unita, et incorporata perpetuis futuris temporibus esse, et fore decernimus, et declaramus.

Administratio bonorum conceditur ipsi præfecto sub auctoritate cardinalis vicarii de urbe.

§. 3. Suorum vero bonorum, redituum, ac proventuum quorumcumque administrationem sub immediata dumtaxat dilecti filii Nostri moderni, et pro tempore existentis Nostri, summorumque pontificum successorum Nostrorum in alma urbe in spiritualibus vicarii jurisdictione, de cujus etiam consilio, et auctoritate cæteri presbyteri sæculares ad hujus operis executionem necessarii erunt deputandi, eidem moderno, et pro tempore existenti præfecto, et missionario prædicto concedimus. Præterea dicto præfecto, et missionario, suisque successoribus novos redditus, ac bona una cum adnexis oneribus, quæ circa hujus pii instituti augumentum versentur, sub sua, suorumque successorum obligatione etiam per publicum instrumentum accipiendi, ac lata, et accepta habendi plenam, et amplam facultatem, motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Eidem præfecto jus conceditur admittendi postulantes adolescentes.

§. 4. Tertio præfectum, ac missionarium hujusmodi in admittendis postulantibus, tum ut instruantur, tum etiam ut ad sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum, quatenus capaces sint, aut prævia aliquorum suo arbitrio, ac conscientia præfiniendorum dierum disciplina tales reddantur; primum accedant, ex cujuscumque personæ arbitrio minime pendere, volumus, ac declaramus.

Adolescentes in domo exercitiorum possent recipere etiam sacramentum confirmationis.

§. 5. Quarto, ut adolescentulos, qui aut in dicta domo exercitiorum noviter erecta, aut in oratorio, prout alias laudabilis consuetudo obtinuerat, ad primam communionem sancte suscipiendam erudientur, ad recipiendum quoque sacramentum confirmationis, si sacro hoc chrismate nondum fuerint peruncti, instituti, ac inibi etiam sacramentum hujusmodi servatis alias servandis, et prius quam ad divinam mensam accedant; ipsis conferri libere, ac licite possit, concedimus, et indulgemus.

Conceduntur ædes cappellæ et sacræ suppellectiles in usu collegii

§. 6. Quinto eamdem ædium collegii Romani portionem, qua jam de consensu dictorum cardinalium collegii Romani gubernio, et regimini præpositorum consensu, ut præfertur, in usum, ac commodum, et recreationem eorum, qui spiritualibus exercitiis incumbunt; aut ad primam communionem instituuntur, hucusque uti licuit, deinceps pariter in perpetuum usum ejusdem domus exercitiorum una cum dictis cappellis sancti Aloisii Gonzaga, ac sacris suppellectilibus etiam argenteis ad illas quomodocumque spectantibus, ac cum accessu, et eccessu intra ædes ejusdem collegii Romani, quo usque in præsens usa est, attribuimus; ita tamen ut loci istius pavimentorum, tecti, et murorum manutentio collegio Romano incumbat, et ad domum prædictam portarum, fenestrarum, aliarumque rerum similium accidentalium, et ad interiorem partem loci pertinentium conservatio spectet: quod si pro dictæ portionis ædium latiori, ac commodiori usu aliqua paries sit demolienda, aut de novo erigenda, nisi de eorumdem cardinalium collegii Romani gubernio præpositorum consensu, ac sumptibus ejusdem domus id fieri licere, motu, scientia, auctoritate, ac tenore prædictis edicimus, ac mandamus,

Conceditur jus exponendi ss. Sacramentum servatis sacris ritibus.

§. 7. Tandem, ut etiam amplioribus gratiis, et indultis piam institutionem hujusmodi prosequamur, moderno, ac pro tempore existenti præfecto oratorii, et missionario urbano, cui, ut præfertur, operis hujusmodi directionem, ac regimen commisimus, durantibus spiritualibus exercitiis, ac instructionibus prædictis augustissimum Eucharistiæ sacramentum in alterutra ex dictis cappellis sancti Aloisii Gonzaga, dummodo ad id sit decenter ornata, asservandi, illudque publicæ Christifidelium ad illam confluentium venerationi debita cum reverentia juxta sacros ritus in expositionibus sanctissimi Sacramenti servari solito exponendi plenam, et amplam facultatem motu, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur; ita tamen ut ante cyborium lampas diu noctuque, durante tempore prædicto, accensa detineatur, et ejusdem cyborii clavis ab aliquo sacerdote diligenter custodiatur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima secunda julii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 29. julii 1785 anno XI.

DLIV.

Pacta, et conventiones inter sanctam Sedem, et regnum Franciæ quoad commercium librorum initæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Memorantur pacta inita inter nuncium apostolicum, et commissarium regis Franciæ.

§. 1. Cum per dilectum filium Christophorum Mariam Pieracchi auditorem nunciaturæ Nostrum, et sanctæ Sedis apud carissimum in Christo filium Nostrum Ludovicum Galliarum regem christianissimum ad Nostra, et ejusdem sanctæ Sedis negocia curanda deputatum, a Nobis specialiter commissarium electum ex una, ac dilectum itidem filium Carolum Gravier comitem de Vergennes, baronem de Welferdinæ d'Uchon et de sancti Eugennes, dominum de Bordeaux, sancti Sinphoriani de Mormagne de Pont Devaux, de Marly, de Barnault, et aliorum locorum consiliarium ejusdem regis christianissimi in omnibus consiliis, præceptorem, seu commendatarium suorum militarium ordinum, caput consilii regalis finantiarum, consiliarum status, di spada, ministrum, et secretarium status, et jussionum, et finantiarum dicti regis christianissimi cum negotiorum exterorum munere, ab eodem rege christianissimo commissarium deputatum ex altera parte nonnullæ conventiones, et pacta inter Nos, et sæpe memoratum Ludovicum regem christianissimum, ac super commercio librario inter Nostros, ac sanctæ Sedis comitatuum Avenionensis, et Venayssini, et ejusdem regis christianissimi respective subditos subscripta fuerunt tenoris sequentis videlicet.

ARTICULUS PRIMUS

§. 2. Erit in posterum in vim hujus præsentis concordiæ typographos Avenionenses, et comitatus Vedassensis inter, et subditos regis christianissimi perfecta qualitas tum quoad leges respicientes artem librariam, tum quoad commercium, et librorum in duobus respective ditionibus editorum circulationem. Statuitur perfecta qualitas quoad leges, et commercium.

ARTICULUS SECUNDUS

§. 3. Hinc Sanctitas Sua in ditione Avenionensi, et *Vedassensi* leges præscribet iis, quæ jam in Gallia quoad artem librariam sunt latæ conformes in ea tamen parte, quæ legibus, et gubernii sistemati comitatuum Avenionensis, et Vedassensis constituto non adversetur. Idcirco sancta Sedes leges Gallicas præscribere promittit, quoad artem librariam.

ARTICULUS TERTIUS

§. 4. Sanctitas Sua in ditione Avenionensi, et in comitatu imponet chartæ vectigal simile in Gallia constituto duraturum usque dum istud subsistat, illius vero exactio in utilitatem cameræ apostolicæ vertenda, et eodem prorsus modo, quo in regnis prædictis, peragenda, iis qui aut in generali regia, aut in generali redemptione tabaci aliquo munere funguntur insimul cum uno substituto a Sanctitate Sua ad hoc nominando, et deputando erit committenda. Hi porro Sanctitatis Suæ officialibus suæ ditionis Avenoniensis, et Vedassensis quolibet semestri rationem reddent. Et idem vectigal imponet chartæ in Gallia constitutum.

ARTICULUS QUARTUS

§. 5. Sanctitas Sua numerum typographorum civitatis Avenionensis ad octo dumtaxat, aliarum vero civitatum comitatus ad eum contrahet, qui æqualis sit civitatum regni Galliæ, quæ ejusdem pene sint vis, et incolarum frequentiæ, sibi re- De numero typographorum contrahendo.

servans eadem Sanctitas Sua facultatem concedendi iis typographis, qui aut ob illorum necessitates, aut ob alias peculiares rationes aliquam gratiam promererunt, ut, quoad vixerint dumtaxat typis mandare possint.

ARTICULUS QUINTUS

Interdictio de publicandis libris cum privilegio regis christianissimi

§. 6. Propositis legibus juxta disposita in articulo secundo hujus conventionis omnibus typographis Avenionensibus, et comitatus erit interdictum libros cum privilegio majestatis suæ christianissimæ in suo regno typis excussos durante privilegio hujusmodi iterum in lucem edere. Erit insuper pariter interdictum novos libros typis tradere, ad hoc ut in regno Franciæ vendantur, nisi prius manuscriptus codex censuræ alterius ex censoribus regiis subiiceatur, ac privilegium majestatis suæ christianissimæ obtineatur, quod tamen eo prorsus modo, quo in editionibus regni adhiberi solet tum auctoribus, tum typographis cum idoneis, et aptis clausulis concedetur. Codex vero manuscriptus erit subinde cancellario, seu custodi sigillorum Galliæ transmittendus in eodem statu, in quo a censore regio fuit approbatus. Erit vicissim typographis regni Franciæ interdictum typis excudere ea opera, pro quibus excussores Avenionenses, aut comitatus Vedassensis privilegium ad in hoc articulo disposita impetrarunt. Libros porro in regno editos in comitatu prædicto subiicere non licebit, nisi prius obtenta venia a ministris legationis Avenionensis ad artem librariam dirigendam deputatis. Codex vero manuscriptus, operum hujusmodi, seu illius exemplar vice legato Avenionem erit transmittendus in eodem statu, in quo ab officialibus Sanctitatis Suæ fuerit approbatus.

ARTICULUS SEXTUS

De cathalogo librorum invicem communicando.

§. 7. Vice legatus Avenionensis, et cancellarius, seu custos sigillorum Franciæ sibi mutuo quolibet semestri mittent catalogum licentiarum, quas respective concesserunt edendi libros, pro quibus nullum existat privilegium, aut pro typographis regni, aut pro typographis Avenionensibus, et comitatus *Vedassensis*, aut quorum privilegium jam expiratum sit, juxta præscripta in articulo secundo.

ARTICULUS SEPTIMUS

Concessio transitus territorialis.

§. 8. Sua majestas christianissima considerans bibliopolis, et typographis Avenionensibus, et comitatus *Vedassensis* haud profuisse l'estampille juxta arrestum diei xxx. augusti anni MDCCLXXVII. ad distrahenda les contrefaçons eis concedit transitum territorialem, ut apud exteras nationes mittere possint contrefaçons, quas de tempore præpositi edicti in ditione Avenionensi, et *Vedassensi* juxta articulum secundum hujus conventionis apud se retinebunt, cavens modis omnibus necessariis ad impediendum quominus contrefaçons hujusmodi in suo regno supersint. Ut autem præsens articulus suum sortiatur effectum Sanctitas Sua vice legato Avenionensi committet, ut certo constare faciat les contrefaçons post hujus conventionis ratihabitionem, et ante publicationem legum prædictarum apud bibliopolas, et typographos suæ ditionis Avenionensis, et *Vedassensis* existentes, nec non l'estampille in prima pagina cujuslibet apponi studeat, vice legatus porro Avenionensis mittet cancellario, seu custodi sigillorum Franciæ transumptum processuum verbalium, qui collecti fuerunt habentium numerum, et naturam harum contrefaçons.

ARTICULUS OCTAVUS

Confirmatio privilegiorum.

§. 9. Sua majestas christianissima desiderans, ut incolæ Avenionenses, et comitatus *Vedassensis* omnibus, et singulis juribus, privilegiis, libertatibus, et exemptionibus in literis patentibus contentis ipsis a regibus christianissimis prædecessoribus suis concessis, ac ab eadem majestate sua mense decembris anni MDCCLXXIV. confirmatis uti, ac frui possint, opportunis modis providebit, ut libera sanctorum, et glutinis pro officinis chartariis exportatio, ac libera harum primigeniarum materiarum circulatio absque ullo vectigali, prout in toto regno obtinet, restituatur.

ARTICULUS NONUS

Conventio de approbatione tractatus explicite facienda.

§. 10. Præsens tractatus erit a Sanctitate Sua, et majestate sua christianissima approbandus, et ratus habendus, ac ratihabitiones hujusmodi inter spatium sex hebdomadum a die subscriptionis consultare, aut citius, si fieri poterit, erunt communicandæ. In quorum fidem Nos commissarii Sanctitatis Suæ, et suæ

majestatis christianissimæ in vim nostrarum respective plenipotentiarum, duo exemplaria conformia hujusce conventionis subscripsimus, eaque nostrorum stemmatum sigillo munivimus.

Datum Versailles die septima junii MDCCLXXXV.

Abbas Pieracchi

Loco ✠ Signi

Granier de Vergennes

Loco ✠ Signi

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 11. Hinc est, quod Nos conventiones, et pacta hujusmodi rata itidem habere, stabilique firmitate subsistere, et inviolabiliter observari cupientes motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, conventiones, ac pacta præinserta tenore præsentium ratificamus, ac rata habemus, ac promissa per ipsum Christophorum Mariam Pieracchi nuncupatum, et apostolicæ Sedis ad hoc negotium plenipotentiarium deputatum in conventionibus, et pactis prædictis sincere, ac inviolabiliter, ex Nostra et ejusdem Sedis parte adimpletum, et servatum in verbo Romani pontificis promittimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Decernentes has præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quocumque quantumvis magno, et inexcogitabili defectu notari, et impugnari posse, sed semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus quibusvis apostolicis constitutionibus, et ordinationibus. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter ex expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima nona julii millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLV.

Dat. [illegible] 2. [illegible] 1[illegible] anno XI

Facultas magistro generali fratrum ordinis beatæ Mariæ virginis de Mercede redemptionis captivorum dismembrandi a provincia Italiæ dicti ordinis conventum sancti Hadriani de Urbe, illumque in collegium generalitium erigendi.

Dilecto filio Josepho Gonzalez, Aquilar, Torres, et Navarra fratrum ordinis beatæ Mariæ Virginis de Mercede redemptionis captivorum nuncupatorum magistro generali.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. In supremo militantis Ecclesiæ solio, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinæ sapientiæ, et clementiæ abundantiam constituti ad ea, quæ ad religiosorum virorum cætus in Ecclesia Dei pie, sancteque institutos in salutari eorum vivendi norma, regularique observantia confovendos, atque conservandos proficua fore conspicimus, libenter intendimus, ut sic recte, salubriterque in via mandatorum Domini incendentes securius æternam repromissionem consequantur, prout juxta rerum, ac temporum circumstantias in Domino expedire arbitramur.

Expositio precum et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod conventus sancti Hadriani de alma urbe Nostra tui ordinis opera, studio, ac sumptu tuorum prædecessorum, aliorumque Hispanorum fuit alias erectus, auctus, ac magnifice ornatus, immo a quotidianis suis indigentiis levatus, ut inibi ob religiosorum numerum regularem observantiam custodiri, divinumque cultum promoveri posset. Ast licet provinciæ Italiæ, quæ in utriusque Siciliæ regno suas domos, ac conventus habet fuerit alias unitus, ex rerum tamen, ac temporum vicissitudinibus factum est eo devenisse, ut cum vix, aut ne vix quidem octo fratribus inibi commorantibus victum, ac vestitum suppeditare valeat grandi ære alieno sit gravatus, regularisque observantia a suo pristino nitore sit penitus quasi collapsa; ut tot itaque tantisque malis aliquod remedium adhibeatur, duo præcipue opportuna fore arbitratus es, alterum nem-

pe, ut æs alienum, quo dictus conventus premitur, dissolvatur, quod jam a te in maxima parte impletum est: alterum, ut prævia illius separatione, ac dismembratione a provincia Italiæ prædicta in generalitium collegium erigatur, ac religiosi studentes ex Hispaniarum provinciis eligendi inibi operam tamen navent; annuus vero illius census ex taxatione juxta rationabiles quotas ab aliis dictarum provinciarum Hispaniarum domibus, et conventibus solvendas augeatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Dismembratio conventus s. Hadriani a provincia Italiæ, illiusque erectio in conventum generalitium.

§. 3. Nos igitur postquam hæc omnia debito examine perpenderimus, ac audito etiam venerabilis fratris Nostri Caroli cardinalis episcopi Portuensis Rezonico nuncupati, apud Nos, et sanctam Sedem ejusdem tui ordinis protectoris consilio, te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, discretioni tuæ, de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut prævia dismembratione, ac segregatione conventus sancti Hadriani de urbe tui ordinis a provincia Italiæ, cui ad hæc usque tempora fuerat addictus, prout tenore præsentium illum dismembramus, ac segregamus, et dismembratum, segregatumque esse, et fore auctoritate apostolica earumdem tenore decernimus, et declaramus, conventum hujusmodi in collegium generalitium auctoritate Nostra apostolica erigas, et instituas, adeo ut in posterum uni magistro generali tui ordinis pro tempore existenti subditus sit, illique, vel alteri de ejus mandato tantummodo pareat, et obediat; ut insuper in eo deinceps religiosos studentes ex provinciis Hispaniarum a te, vel a magistro generali hujusmodi designandis, et evocandis studiis sedulo, ac diligenter vacaturos fore edicas; in illius vero commendatarium, seu præsidentem procuratorem, seu vice-procuratorem generalem ordinis prædicti pro tempore existentem, ac in Romana curia commorantem constituas; ac familiam ejusdem conventus, quæ viribus annuorum suorum reddituum, ac proventuum sit conformis, ex fratribus cujuscumque provinciæ pro libitu, ac prudentia magistri generalis pro tempore existentis esse componendam, mandes, atque declares.

Impositio taxæ pro congrua conventus exhibitione.

§. 4. Et quoniam hæc inutiliter disposita essent, nisi etiam laxiori censu conventus hujusmodi instruatur, tibi propterea itidem injungimus, ut domibus, seu conventibus prædictarum provinciarum Hispaniarum eam annuam taxam, seu pecuniæ contributionem, quæ pro congrua conventus prædicti exhibitione sufficiens videbitur, auctoritate prædicta imponas, et imperas; cæteraque omnia ad revocandam in dicto conventu collapsam regularem disciplinam, illumque ad pristinum nitorem, ac splendorem restituendum opportuna in Domino arbitraberis, statuas, atque decernas, ac fieri, et exequi cures, ac studeas. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam facultatem ad præmissa omnia, ac circa ea, quæ ad harum literarum executionem pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, declarandi, et exequendi, ac exequi mandandi eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes præsentes literas etiam ex eo quod fratres provinciæ prædictæ, et cæteri quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas ipsæ præsentes emanarint, adductæ, specificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque, quamtumvis justa, pia, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso etiam enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quamtumvis magno, et substantiali, ac individuam expressionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, ad terminos juris reduci, seu in controversiam vocari, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato,

quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, aliosque quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac provinciæ Italiæ, et conventus prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLVI.

Dat. Romæ 2. augusti 1785. Anno XI.

Confirmantur statuta collegii Aromatariorum de urbe.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni custodes ecclesiæ sancti Laurentii in Miranda nuncupati, ac consules, aliique officiales collegii Aromatariorum de urbe in dicta ecclesia canonice instituti, quod alias venerabilis frater Noster Karolus episcopus Portuensis, et sanctæ Rufinæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Rezzonico nuncupatus, ejusdemque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ camerarius, dictorumque ecclesiæ, et collegii visitator auctoritate apostolica deputatus, nonnulla statuta in capitulis quinquaginta octo degesta pro bono dictæ ecclesiæ sancti Laurentii regimine, rectaque administratione, nec non felici, et prospero ejusdem collegii progressu sub certis modo, et forma tunc expressis, vigore facultatum in collatione muneris visitatoris hujusmodi a Nobis ei concessarum approbavit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quæ per literas apostolicas ab apostolica Sede approbantur, et confirmantur, firmiora existant, et exactius ab omnibus observari soleant; Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, ac indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: statuta, et capitula prædicta, ac in eis contenta quæcumque, quorum tenorem præsentibus pro expresso, et inserto haberi volumus, dummodo tamen licita sint, et honesta, ac juri communi, sacrisque canonibus non adversentur, auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnes-

que, et singulos tam juris, quam facti, et solemnitatum, ac quoscumque alios quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes statuta, et capitula hujusmodi, nec non easdem præsentes literas semper, et perpetuo firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac modernis, et pro tempore existentibus custodibus, et consulibus prædictis, aliisque ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, et adimpleri debere; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis prædictæ nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, ecclesiæ, et collegii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLVII.

Dat. Romæ 19. augusti 1785 anno XI.

Declaratur munus scribæ obstare non posse quin illo fungentes, dummodo habeant alia requisita, ad militares ordines s. Jacobi de Spatha, de Calatrava, et Alcantara admittantur.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Preces porrectæ a rege catholico.

§. 1. Romanum decet pontificem æqui, bonique supremum assertorem in terris a Domino constitutum illa omnia concedere, quæ pro recta militarium ordinum directione juste postulantur, prout in Domino salubriter expedire arbitratur. Inter cæteros siquidem, qui ab habitu militarium ordinum s. Jacobi de Spatha, de Calatrava, et de Alcantara per statuta eorumdem ordinum, auctoritate apostolica confirmata, ab officio, quo ipsi, aut eorum descendentes functi sunt, reiiciuntur, ii etiam, qui munus scribæ exercuerunt, sub certis exceptionibus recensentur. Cum autem exceptiones hujusmodi, quod neque differentes classes muneris hujusmodis secernant, neque apertis verbis circumstantias enuntient, in quibus, vel non obtinere debeat statutaria dispositio, immo interdum ob diversas eorumdem statutorum expressiones, diversas quoque suscipiant interpretationes, non raro in candidatorum admissione difficultates inducant, ac dubia; hinc carissimus in Christo filius Noster Carolus Hispaniarum rex catholicus, ut de medio removeantur incommoda hujusmodi, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Pontifex regis catholici precibus annuit.

§. 2. Nos igitur prædictum Carolum regem catholicum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati munus, seu officium scribæ, minus vero scribæ cameræ regularium tribunalium perpetuis futuris temporibus obstare haud posse, quin illo fungentes, cæteroquin juxta eorumdem statutorum ordinum prædictorum capaces, ad suscipiendum habitum dictorum ordinum admittantur, auctoritate apostolica tenore præsentium statuimus, decernimus, atque declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictorum ordinum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima nona augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLVIII.

Dat. Romæ 27. augusti 1785. anno XI.

Suppressio domus de Kewen-Hagen oppidi Essendiensis, et applicatio monasterio sanctimonialium congregationis beatæ Mariæ virginis ejusdem loci.

Venerabili fratri Karolo archiepiscopo Tyanensi ad tractum Rheni, ac partes inferiores Germaniæ Nostro, et Sedis apostolicæ nuntio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Cum inter cætera pia, ac proficua instituta, circa quæ virgines in monasteriis divino sponso famulantes sapienter versantur, ea esse recensenda, quæ in puellarum educatione, ac ad bonas artes, præcipue vero ad pietatem, et religionem illarum institutione occupantur, dubium non sit, decet propterea Nos in apostolicæ dignitatis culmine, licet nullis Nostris suffragantibus meritis, collocati ea omnia concedere, quæ ad tam utile, ac proficuum institutum fovendum, promovendumque pertinere dignoscimus, præsertim cum sublimiorum principum vota in id cumulantur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum ab abbatissa conventus Essendiensis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilecta in Christo filia Maria Cunecunda abbatissa Essendiensis, quod in oppido civitate nuncupato Essendiensi, monasterium sanctimonialium de congregatione beatæ Mariæ virginis nuncupatarum erectum existit, cujus institutum est, puellarum educationi, et ad bonas artes, præsertim vero ad religionem institutioni sedulo vacare. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, monasterii hujusmodi regularis disciplina ob exiguum censum, cujus potitur, non parum dejecta fuerit; illamque licet ad suum pristinum candorem, et utilitatem revocare modis omnibus memorata abbatissa studuerit, nisi tamen congruis redditibus, ac proventibus illud ditetur brevi suas sollicitudines, ac curas hujusmodi in irritum cessuras fore videat, hinc cum in eodem oppido civitate nuncupato Essendiensi quatuor extent domus, seu conservatoria virginum, quæ etsi communiter vivant, ac vocatæ ægrotis, re-

cepta mercede, ministrent, ipsis nihilus cum nullis votis sint obstrictæ, nullamque profiteantur approbatam, ac confirmatam regulam, integrum est conservatoria, seu domus hujusmodi deserere, ac ad parentes, et propinquos pro lubitu revertere, deque bonis suis quomodolibet disponere; ad publicam autem utilitatem maxime pertineret, si altera ex dictis domibus, seu conservatoriis cum virgines trium superextantium domorum hujusmodi satis superque videantur in dicto oppido civitate nuncupato ægrotis, ut præfertur, ministrare, illa nempe de Kewen-Hagen, quæ dicto monasterio sanctimonialium congregationis beatæ Mariæ virginis adnexa est, eidem monasterio uniretur, et incorporaretur, prout uniri, ac incorporari moderna abbatissa prædicta summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur serio considerantes, nedum utilitatem, sed etiam necessitatem consulendi ingenuæ, ac catholicæ puellarum dicti oppidi, civitatis nuncupat. Essendiensis educationi, idque fieri commode posse, si dictum monasterium congregationis beatæ Mariæ virginis satis congruo censu ditetur, immo etiam præ oculis habentes graves sumptus, quos eadem moderna abbatissa in advocandis undique magistris in dicto monasterio puellarum institutioni incumbentibus posuit, ut omnes sollicitudines, ac studia hujusmodi suum sortiantur effectum, eamdem abbatissam specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ de cujus prudentia, religionis zelo, ac summa in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut domum, seu conservatorium ægrotis ministrantium prædictum de Kewen-Hagen nucupatum auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac extinguas, ac suppressum, et extinctum esse decernas, atque declares. Bona vero mobilia, et immobilia, redditus, proventus, jura, et actiones quomodolibet ad illud spectantia, et pertinentia monasterio sanctimonialium congregationis beatæ Mariæ virginis prædicto eadem auctoritate unias, incorpores, ac adnectas, ac unita, incorporata, et adnexa esse, et fore statuas; ita tamen ut per dictum monasterium omnia onera, quibus eadem bona, fructus, redditus, ac proventus sunt gravata religiose adimpleantur, decernas. Virginibus autem seu puellis in eadem domo de Kewen-Hagen nunc communiter viventibus, aut dictum monasterium sanctimonialium congregationis beatæ Mariæ virginis ingrediendi, in eoque regularem vitam profitendi, aut ad paternam domum, cum nullis votis sint obstrictæ, revertendi, liberam actionem auctoritate apostolica des, et permittas; si vero ad paternam domum redire mavint, tunc ut eis, quæ in eadem domo, seu conservatorio de Kewen-Hagen citra duodecim annos permanserunt, dos in dictæ domus, seu conservatorii ingressu soluta una cum omni suppellectili, quam ad illas spectare constabit, restituatur, cures, ac studeas; eis vero, quæ ultra duodecim annos inibi pariter moram traxerunt, ex redditibus, fructibus, ac proventibus prædictis annua pensio, nec minor scutorum duorum de viginti, nec major trigentorum monetæ Romanæ, quoad vixerint, persolvatur dicta auctoritate mandes, et statuas. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam facultatem ad suppressionem, ac respective unionem, et subjectionem hujusmodi conficiendam, perficiendamque faciendi, gerendi, ac exequendi, et exequi mandandi auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, ed ordinationibus apostolicis, nec non domus, seu conservatorii de

Kewen-Hagen prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Facultates speciales, et extraordinariæ.

§. 6. Cæterum ne aliquod in actu executionis præsentium suboriatur dubium eidem fraternitati tuæ, cujus in Domino plenam fovemus fiduciam, omnem tribuimus facultatem, ut pro tui prudentia præmissa gerens agat etiam quidquid juxta contingentes circumstantias duxerit disponendum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima sexta augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 30. augusti 1785 anno XI.

DLIX.

Facultas singulis locorum ordinariis permittendi erectiones domorum congregationis clericorum Discalceatorum passionis D. N. J.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Unigeniti filii Dei Salvatoris Nostri Jesu Christi, qui pro reconcilianda auctori suo humana natura de cœlis ad mundi hujus infima descendere, nostræque mortalitatis carnem sumere, et tandem errata nostra ineffabili dignatus est charitate diluere, vices, licet immeriti, gerentes in terris gregem Dominicum curæ Nostræ commissum omnibus modis ad viam salutis æternæ persolvere satagentes, Christifidelibus, qui despectis hujus sæculi illecebris, in religionem Deo proprius famulari, ac proximum nedum verbo, sed etiam exemplo totis viribus a peccato avertere susceperunt, libenter ea concedimus, quæ ad divini cultus augumentum, proximi ædificationem, ac earumdem religionum commodum spectare cognoscimus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Expositio precum porrectarum a præposito generali congregationis

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius modernus præpositus generalis congregationis clericorum Discalceatorum Passionis Jesu Christi nuncupatorum, quod cum alias pro parte tunc existentis præpositi generalis congregationis prædictæ supplices preces Nobis oblatæ fuerint, quibus ad removendas omnes difficultates, quæ in erectione domorum, seu recessuum suæ congregationis a regularibus forsan suscitari possent, de solo ordinarii locorum, ubi novas domus, aut recessus hujusmodi erigi pro tempore contigisset consensu, id fieri posse postulabatur. Nos ex causis animum Nostrum tunc moventibus petitionem hujusmodi in suspenso reliquimus, ac voluimus in peculiaribus casibus dumtaxat a congregatione prædicta Nostram implorari apostolicam auctoritatem. Cum autem Nobis nuper constare fecerit dictus præpositus generalis archiepiscopos, episcopos, cæterosque locorum ordinarios propter jurgiorum, ac litium metum abstinere, quominus fundationes hujusmodi adjuvent; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur quantum Christifidelibus ex congregationis prædictæ propagatione spiritualis utilitatis, et divini cultus augmenti provenire queat considerantes, ac memoratum præpositum generalem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negotiis præpositorum consilio, omnibus archiepiscopis, episcopis, cæteris-

que locorum ordinariis novas fundationes domorum, ac recessuum congregationis prædictæ in locis earum respective diœcesum, in quibus duodecim saltem clerici prædicti sine præjudicio, aut detrimento regularium inter ambitum quatuor millium passuum præexistentium commode vivere possint, nullo prævio eorumdem regularium consensu, ac quovis remoto recursu permittendi, illisque concedendi plenam, et amplam facultatem confirmamus, et quatenus opus sit, de novo concedimus, et impertimur: salva tamen semper in præmissis ejusdem congregationis auctoritate.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non a felicis recordationis Gregorio pp. XV. prædecessore Nostro decreto die xvii. augusti MDCXXII. emanato, aliorumque ordinum etiam Mendicantium etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Maiorem sub annulo piscatoris die trigesima augusti millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLX.

Dat. Romæ 9. septembris 1785 anno XI.

Confirmantur statuta civitatis Tuscanellæ super aggregatione ad consilia et nobilitatem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum a magistro porrectarum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii confalonerii, et magistratus consilii civitatis Nostræ Tuscanellæ, quod ad componendas aggregationes, reintegrationes, ac etiam futuras admissiones ad consilia, et gradus magistraturæ ejusdem civitatis nonnulla exararunt statuta cum auctoritate præsidis provinciæ tenoris, qui sequitur:

PROEMIO

Tenor statutorum.

§. 2. Essendosi risoluto nell' ultima congregazione del bussolo, coll' autorità, e presenza di monsignor preside della provincia di venire ad una collezione di leggi, e riforme in ciò che appartiene alle aggregazioni, e reintegrazioni, come anche in ciò, che riguarda le future ammissioni ai consigli, ed ai gradi della magistratura, affinchè con più chiarezza si proceda ne' casi premessi, e si tolga ogni occasione di disputa, o questione, abbiamo formati i presenti statuti coll' autorità del nostro officio, e da perpetuamente, ed inviolabilmente osservarsi. E poichè due sono i consigli, cioè uno di Cernita chiamato anche segreto, l' altro generale; due sono gli ordini della città distinti dal popolo, e dalla plebe, cioè il nobile, ed il civico; e due finalmente sono i gradi della magistratura, cioè il primo de' confalonieri, il secondo degli anziani in conformità del nostro statuto approvato dalla santa memoria di Niccolò pp. V. abbiamo distinte nelle seguenti rubriche le presenti costituzioni.

RUBRICA I.

Delle aggregazioni all' ordine civico.

De aggregatione in ordine civico.

§. 3. Inerendo a quanto dispongono le nostre leggi municipali, stabiliamo, ed ordiniamo, che chiunque in avvenire voglia essere ammesso al grado civico, debba essere di onesti natali, e discendenza; che non eserciti, od abbia esercitato alcun' arte meccanica; che viva commodamente, e che possegga tanto nella città, che sia sufficiente per mantenersi con quel lustro, e decoro, che esige il grado suddetto. Quando il postulante avrà ciò pienamente giustificato avanti il confaloniere, ed anziani residenti, mediante la verificazione da farsi per gli atti del segretario della città, dovrà l' istanza proporsi nel bussolo de' statutarj, e secondo il costume ballottarsi a voti segreti. S' intenda vinta, se riporta un voto affermativo sopra la metà. Vinto che uno sia, resti descritto nel numero de' cittadini, colle facoltà d' intervenire ai consigli generali, giunto che sia all' età di vent' un anno; di ottare in caso di vacanze ai gradi degli anziani; e di godere tutti gli onori, e privilegi, che godono gli altri cittadini descritti in detto grado civico.

RUBRICA II.

Dell' aggregazione all' ordine nobile.

De cooptatione in ordinem nobilem.

§. 4. Quelli i quali in avvenire vorranno essere ammessi all' ordine nobile di Toscanella o sono cittadini, o sono forensi. Se sono del grado civico della nostra città, dovranno provare la detta cittadinanza, coll' esercizio regolare delle cariche civiche, e di avere tali, e tante sostanze, e rendite, onde possino sostenere il grado con quel decoro, che si conviene all' ordine nobile. Se poi sono forensi, dovranno provare di godere, ed i loro ascendenti di aver goduto i primi onori della loro patria per cento anni; di essere vissuti per detto tempo a guisa de' nobili, e di avere tali, e tante facoltà, e rendite, onde possino sostenersi con decoro nel grado suddetto. Oltre a ciò detti fosensi prima di essere ammessi, dovranno stabilirsi nella città. O vorranno la nobiltà per sola onorificenza, e con essere ammessi al solo esercizio delle cariche nobili, ed allora dovranno avere nella città una convenevole casa; o vorranno essere ammessi al godimento di tutti gli altri comodi, che gode il cittadino ed il nobile, ed allora dovranno oltre la casa abitare, e stabilire la somma di duecento libre d' argento. Se poi detti concorrenti sieno baroni, o sieno nobili di altra città, che faccia nobiltà generosa, fatto il dotto della possidenza, e stabilitisi come sopra, saranno sufficienti requisiti per essere ammessi. Il concorrente pertanto dovrà dar supplica alla congregazione de' confalonieri, la quale legittimamente congregata deputi due nobili, i quali per gli atti del segretario della città formino il processo dei requisiti suddetti, e da questi riconosciutosi abile si ponga a partito in altra congregazione de' confalonieri, e sia ammesso, se avrà un voto affermativo sopra la metà. Vinto che sia, si descriva nel libro d' oro collo stemma della famiglia, e goda egli, e suoi discendenti tutti gli onori, e privilegj, che godono gli altri nobili, e come tali sieno anche per discendenza considerati.

RUBRICA III.

Dell' elezione all' anzianato.

§. 5. L' anzianato, secondo il nostro statuto libro I. rubrica 35. è il secondo grado della magistratura, a cui debbono essere ammessi quei, che sono dell' ordine civico, ai quali un tal grado è riservato. Subito dunque, che uno è aggregato all' ordine civico, acquista il dritto di ottare all' esercizio di detto anzianato. Siccome però due sono i gradi dell' anzianato, cioè primo, e secondo, così dovrà procedersi nell' elezione di questi nel modo seguente. Prima di tutto, dovrà porsi in caso di vacanza il cittadino nella borsa degl' ultimi anziani detta de' Spicciolati: nelle successive vacanze in palla piena di detto grado, dalla palla piena dell' ultimo grado, si passi nella borsa de' Spicciolati de' primi anziani, e da detta borsa, in palla piena d'anziano primo. Questi passaggi si faccino nel bussolo de' statutarj per voti segreti, avendo riguardo alla maggiore antichità della famiglia, e questo passaggio dovrà darsi allora, quando non vi sieno o figli, o fratelli, o nepoti per linea discendentale dell' anziano premorto, i quali in questo caso deb-

De electione antianatus.

bono succedere al padre, al fratello, ed all' avo. Nessuno possa essere ammesso a detto esercizio se non è in età di anni venticinque, come dispone il nostro statuto.

RUBRICA IV.

Dell' elezione del confaloniere.

De electione vexilliferi.

§. 6. Vole il nostro statuto al libro 1. rubrica 35. che a questo primo grado di magistratura sieno ammessi solamente i nobili primati della città, riservando il dritto di successione ai discendenti. Che però inerendo alla medesima statutaria disposizione, ordiniamo, che siccome ognuno descritto all' ordine nobile ha il dritto, colla sua discendenza di essere ammesso alla magistratura nel grado di confaloniere non essendovi o figli, o fratelli, o nepoti, per linea discendentale in età abile per occupare il luogo vacato, tanto de' confalonieri in palla piena, quanto de' confalonieri esistenti in borsa d' oro, i quali debbono in ogni caso succedere, ed essere preferiti, così in mancanza di questi, si elegga uno de' nobili, che sono fuori d' esercizio, e così sempre, che vi sieno le dette famiglie. In mancanza di queste si elegga ad un tal grado uno degli anziani primi, osservando in questo caso quanto vien disposto nella rubrica 2. de' presenti statuti. Chiunque pertanto dovrà essere ammesso nelle vacanze ai confalonierato, nel caso, che non vi sieno discendenti abili a detto officio dovrà essere posto nella borsa d' oro, e da questa in seguito estratto a sorte, passerà secondo le vacanze in palla piena. Non deve alcuno ammettersi a tale officio, se non è in età di anni venticinque. L' abito del confaloniere, è come quello dell' anziano, rimane da questo distinto coi fiocchi d' oro alla fascia, e cordoni, e fiocchi d' oro al fongo, o sia cappello, che è privativa del solo confaloniere, come il grado è riservato pe' soli nobili.

RUBRICA V.

Della reintegrazione alla nobiltà

De reintegratione ad nobilitatem.

§. 7. Sebbene colla mutazione del domicilio non si perda affatto la nobiltà acquistata, nondimeno per la lunga assenza, si perde l'esercizio delle cariche nobili. Che però se qualche famiglia si è esentata lungamente deve domandare la reintegrazione, la quale ottenendo, s' intenda conceduta anche agli ascendenti intermedj, se non ostano l' esercizio di arti infami, e meccaniche, ed altre azioni indegne, e purchè sieno sempre vissuti a guisa de' nobili, e costi ancora, che non vi siino cose in contrario, che possino denigrare in qualche parte la nobiltà. Per ottenere questa reintegrazione, ritornato, che uno sia ad abitare nella città, deve il postulante avanzarne la supplica, e dovrà formarsene il processo, secondo la rubrica 2. del presente statuto, oltre l' esame di quanto si contiene nella presente rubrica.

RUBRICA VI.

Del consiglio segreto

De consilio secreto.

§. 8. Il consiglio segreto è quello, che dee sempre premettersi al consiglio generale. In esso si risolvono tutte le materie, che non eccedono la somma di scudi cinquanta, e dove si stabilisce tutto ciò, che dee proporsi al consiglio generale. Questo consiglio, oltre il magistrato residente, dee essere composto di dodici nobili, nè dee oltrepassare il detto numero, che però al medesimo debbono intervenire tutti i confalonieri, tanto in palla piena, che in borsa d' oro. Mancando alcuni di essi al detto numero, debbono intervenirvi gli altri nobili, che vi sono, ed in mancanza di questi gli anziani primi, secondo l' ordine dell' anzianità dell' officio. Due terzi di questi, secondo lo statuto, e consuetudine, sono sufficienti per essere legittimo, e per poter risolvere.

RUBRICA VII.

Del consiglio generale.

De consilio generali.

§. 9. Nel consiglio generale debbono intervenirvi tanto i nobili, che i cittadini. Il numero de' consiglieri, oltre il confaloniere, ed anziani residenti può giungere fino al numero di trentasei; ma secondo le leggi fin qui osservate, è sufficiente il numero di sedici per renderlo compito, e legittimo.

RUBRICA VIII.

Della congregazione del bussolo.

De congregatione bussuli.

§. 10. Il bussolo si raduna ogni due anni per dare il giro consueto alle magistrature, e per istabilire, e riformare le leggi. Questa congregazione, oltre il confaloniere, ed anziani residenti, dee esser composta di sedici nobili; che però alla medesima debbono intervenire tutti i confalonieri tanto in palla piena, che in borsa d'oro, e gli altri nobili. Mancando qualcheduno al detto numero, debbono per compimento chiamarsi gli anziani primi, secondo l'anzianità dell' officio.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 11. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut præinserta statuta firmius subsistant, et serventur exactius auctoritatis Nostræ apostolicæ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere, de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta dilecti filii Joannis Baptistæ Mirelli gubernatoris civitatis Nostræ Viterbiensis relatione, præinserta statuta auctoritatæ apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Decernentes has præsentes literas, et in eis contenta quæcumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus præmissis, et quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ civitatis Tuscanellæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXI.

Dat. Romæ 6. septembris 1785 anno XI.

Confirmatio kalendarii, breviarii, missalis, et martyrologii pro fratribus minoribus sancti Francisci de obedientia nuncupatis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Religiosos ordines, quos tamquam fertilia agri Dominici plantaria circumspecta Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum providentia instituit, in visceribus paternæ gerentes charitatis, fratrum minorum ordinem viris sanctitate, pietate, religione, sacrarum, eisque ancillantium bonarum literarum scientia, ac propriæ, alienæque salutis studio maxime præditis fulgentem, singularibusque in divinam psalmodiam, et in hanc sanctam Sedem meritis conspicuum peculiari apostolicæ dilectionis affectu complectimur, proinde eidem modo in id

studium incumbenti; ut libri omnes divini officii ad usum professorum ipsius ordinis, aliorumque quam emendatissimi, et ad recentiorum apostolicæ Sedis dispositionum normam exacti, legibusque nonnullis, et concessionibus ornati in lucem prodeant, libenter prospicimus, atque opportunæ provisionis remedium exhibemus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Exponitur libros fuisse jam emendatos a congregatione cardinalium ad id specialiter deputata.

§. 2. Cum Nos alias precibus dilecti filii Paschalis a Varisio totius ordinis minorum sancti Francisci ministri generalis, Nobis humiliter porrectis annuentes, ut editio breviarii, diurni, missalis, et martyrologii Romano-Seraphici denuo facienda juxta kalendarium dicti ordinis anno MDCCLXXXI. correctum, et a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum approbatum cumulate perfecta foret, dilectos filios Nostros Antonium Eugenium Vicecomitem, Joannem Archintum, et Gregorium Salviati Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales in revisores dictorum operum cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis ad hoc, ut ipsi, et eorum singuli, si quæ in dictis operibus moderanda, immutanda, et corrigenda, seu etiam expungenda reperiissent, juxta datam ipsis a Domino prudentiam moderarentur, immutarent, corrigerent, et expungerent, deputaverimus, et quum prius quam operi manus imponeretur, memoratus Gregorius cardinalis Salviati aliis curis distentus correctioni, et moderationi hujusmodi incumbere haud posset, in ejus locum dilectum itidem filium Nostrum Joannem Karolum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalem Boschi nuncupatum suffecerimus, simul ac iterum die nempe septima septembris MDCCLXXXIV., et duodecima maii currentis anni memorati cardinales Boschi, Vicecomes, et Archinto simul convenerunt, collatisque consiliis imprimi posse statuerunt cum breviarium, diurnum, et missale, tum martyrologium, quod Romano-Seraphicum appellatur, iis tamen expunctis, moderatis, immutatis, atque correctis, quæ longe, maturoque labore, ac diligenti præmisso examine, immutanda, corrigenda, aut etiam expungenda tunc censuerunt.

Preces porrectæ pro eorum confirmatione.

§. 3. Posthæc, cum dictus Paschalis novum supplicem libellum Nobis porrexerit pro obtinendis literis apostolicis in simili forma Brevis, quibus non solum superius relata confirmarentur, sed etiam eae constituerentur peculiares leges, facultatesque concederentur, quæ magis forent opportunæ pro usu, et promulgatione cum breviarii, diurni, et missalis, tum martyrologii prædictorum.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 4. Nos cum hasce preces iisdem cardinalibus remiserimus, ac eumdem ministrum generalem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, audita prius relatione dilecti filii Julii Mariæ della Somaglia congregationis dictorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum, nec non congregationis dictorum trium cardinalium, ut præfertur, deputatæ secretarii, de eorumdem cardinalium Boschi, Vicecomitis, et Archinti consilio cum breviarium, diurnum, et missale, tum martyrologium in dictis congregationibus die septima septembris anni MDCCLXXXIV., et duodecima maii currentis anni MDCCLXXXV. habitis approbata cum omnibus, et singulis immutationibus, moderationibus, correctionibus quibuscumque, ac nonnullis in dicto kalendario anni MDCCLXXXI. tunc decretis auctoritate apostolica, tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Præceptum de recipiendis novis libris in quolibet monasterio, custodia, et provincia.

§. 5. Præterea omnibus, et singulis superioribus, fratribus, aliisque quibuscumque personis cujuscumque gradus, et status, et quovis tempore dicto ministro generali pro tempore existenti quomodolibet subjectis, qui, et quæ ad horas canonicas sive in choro, sive extra illum recitandas tenentur, et tenebuntur, in quibuscumque provinciis, custodiis, conventibus, monasteriis, et locis tam citra, quam ultra montes, et maria, universoque in orbe degentibus, ut postquam breviarium, diurnum, missale, et martyrologium Romano-Seraphicum hujusmodi, ut præmittitur, emendata, correcta, et approbata in lucem prodierint, ac in suis respective locis evulgata fuerint eadem scilicet breviarium, diurnum, missale, et martyrologium Romano-Seraphicum,

ita tamen ne conventus, aut religiosi oneri novarum expensarum citra necessitatem subijciantur, ut veterum librorum usus, donec vetustate consumpti fuerint, continuari possit, dummodo servetur novissima eorumdem librorum forma, ideoque ea etiam recitentur omnia, quæ in eisdem correcta, vel innovata sunt, juxta impressionem, curante ministro generali prædicto seorsum faciendam hujusmodi correctionum, et innovationum, adhibere, iisque omnino uti auctoritate, et tenore prædictis in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, et mandamus.

Declarationes speciales.

§. 6. Volumus insuper, ut pristinis martyrologiis, kalendariis, breviariis, diurnis, ac missalibus, in iis dumtaxat, quæ huic novissimæ ipsorum recognitioni, seu reformationi adversantur abolitis in perpetuum, et suppressis, atque ipsorum usu interdicto, ea tamen ratione, quæ superius fuit expressa, tenor supradictorum librorum in omnibus servetur; sublata monialibus ministro generali hujusmodi pro tempore existenti subjectis, quæ vel jam nunc breviario fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia nunc utuntur, vel illius usum in posterum sponte elegerint, facultate deinceps variandi.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus literis felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri in simili forma Brevis pro approbatione breviarii, missalis, kalendarii, et martyrologii fratrum ordinis minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum die decima sexta februarii anni 1742 expeditis, nec non duobus decretis memoratæ congregationis cardinalium sacris ritibus præpositorum die vicesima tertia mensis novembris anni MDCLXXXVI. et die xxx augusti anni MDCLXXXVII. editis, quibus auctoritate apostolica per præsentes derogamus, iisque in ea, quæ superius disposita adversantur, derogare intendimus. Monialibus vero sanctæ Claræ tertii ordinis sancti Francisci, Conceptionistis, Coletaneis, de Annuntiata, aliisque peculiaris alicujus breviarii recitationi nullo sanctæ Sedis præcepto obstrictis, quæ vel sint instituti conjunctionem aliquam, seu connexionem in sui origine, aut progressu cum ordine minorum habentis, vel breviario alicujus instituti minoritici legitime utantur, sive aliquando usæ fuerint, nec non personis tertii status tertii ordinis sancti Francisci choro non obligatis, etiamsi ministri generalis regulari directioni non subsint, breviario, diurno, missali, ac martyrologio Romano-Seraphicis; ita tamen ut hactenus recensitæ, aliæque omnes personæ hanc facultatem habentes, vel habituræ, quæ usum illorum librorum jam elegerant, seu eligent, ad eosdem libros, quoad kalendarium, rubricas, ceterasque omnes, et singulas eorum partes se debeant conformare perpetuis futuris temporibus utendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis confirmamus, et respective impertimur; sicuti pariter monialibus omnibus, aliisque quibuscumque personis, quæ ex Nostro, vel ex Sedis apostolicæ vel præcepto, vel facultate iisdem libris utuntur, aut postea utentur, ut kalendarium respective provinciæ, seu custodiæ, quod adhibent, seu adhibebunt per omnia, etiam quoad officia, et quaslibet officiorum partes, quæ fratribus ipsius provinciæ, seu custodiæ concessa, vel concessæ fuerunt, vel in posterum concedentur, sequi libere, ac licite possint, et valeant auctoritate, et tenore prædictis concedimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate congregationis memoratorum cardinalium sacris ritibus præpositorum.

Prohibitio imprimendi eosdem libros absque licentia.

§. 8. Nec non, ut nemo tam in alma urbe Nostra, ac universa ecclesiastica ditione mediate, vel immediate Nobis, ac successoribus Nostris Romanis pontificibus subjecta, quam extra ditionem hujusmodi breviarium, diurnum, missale, et martyrologium hujusmodi sine speciali dicti Paschalis a Varisio moderni, aut pro tempore existentis ministri generalis totius ordinis minorum sancti Francisci toties quoties imprimi contigerit in scriptis obtenta licentia imprimere, aut alibi præterquam, ut præfertur, impressa vendere, aut venalia habere, vel proponere possit auctoritate, et tenore prædictis pariter concedimus, et indulgemus. Interdicentes propterea, sub pœnis canonicis contentis in constitutionibus apostolicis breviario, et missali Romanis præfixis, quibuscumque personis quantumlibet speciali mentione dignis quacumque de causa, et occasione faciant, aut fieri permittant in futuris eorumdem librorum, ut supra, approbatorum editionibus sine speciali licentia, et approbatione sanctæ Sedis nullam, vel minimam additionem, detractionem, mutationem, insertionem in aliquo ex eisdem libris, et signanter in kalendario, ac rubricis, exce-

ptis tantummodo additionibus, mutationibus, correctionibus, et insertionibus in corpore eorumdem faciendis vi novarum concessionum sanctæ Sedis circa officia, eorumve rituum, aut partem aliquam, seu aliquas; dummodo unaquæque hujusmodi innovatio consentanea procul dubio sit concessionibus ipsis, ac respective rubricis generalibus, vel peculiaribus, talisque reapse esse judicetur a religiosis sacrorum rituum peritis in loco impressionis existentibus, atque ad illud a respectivo superiori generali nominatim deputatis.

Præceptum de servandis decretis sacræ congregationis Rituum.

§. 9. Cæterum vero, si aliquod, aut aliqua fuerint sacrorum Rituum congregationis prædictæ responsa sive edita, ante hæc, dummodo versentur super capite aliquo, vel aliquibus, quæ in rubricis peculiaribus decisa non sunt, sive in posterum ædenda, quæ ad notitiam personarum recensitis libris utentium necessarium, vel utile sit deduci, ne sub eisdem pœnis, nisi integra, et ad verbum in loco separato, ac distincto tum a rubricis generalibus, et peculiaribus, tum a corpore respectivi libri, in ipso autem corpore, si opus sit, suo loco dumtaxat citanda imprimi possint prohibemus.

Poenæ contra inobedientes.

§. 10. Inhibentes insuper quibuscumque Christifidelibus, præsertim librorum impressoribus, et bibliopolis sub stricto sanctæ obedientiæ præcepto, et quoad personas Nobis, et apostolicæ Sedi subjectas, etiam sub pœnis quingentorum ducatorum auri de camera, ac ammissionis librorum, et typorum omnium cameræ Nostræ apostolicæ irremissibiliter applicandorum, ne breviarium, diurnum, missale, et martyrologium hujusmodi post hæc perpetuis futuris temporibus sine speciali ministri generalis prædicti pro tempore existentis licentia toties quoties imprimi contigerit in scriptis obtenta, et in libro eodem integre una cum præsentibus Nostris literis imprimenda typis imprimere, vel ab aliis sine ejusmodi licentia impressum vendere, aut venalia habere, vel proponere quoquomodo audeant, et præsumant; ac propterea omnibus et singulis personis, quibus juxta prædicta alio breviario, diurno, et martyrologio, uti minime fas est; iisdem libris sine prædicta licentia impressis, et evulgatis sub pœnis per constitutiones ordinis prædicti præscriptis, aliisque per dictum ministrum generalem pro tempore existentem super hoc infligendis uti possint prohibemus. Mandantes propterea dilectis filiis Nostris, et apostolicæ Sedis de latere legatis, seu eorum vice-legatis, ac præsidentibus, et gubernatoribus, prætoribus, et aliis justitiæ ministris provinciarum, civitatum, terrarum, et locorum status Nostri ecclesiastici prædicti, quatenus eidem moderno, et pro tempore existenti ministro generali in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, quandocumque ab eodem ministro generali fuerint requisiti, pœnas prædictas contra quoscumque inobedientes irremissibiliter exequantur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 11. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti ordinis, ac quibusvis aliis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentis Nostræ prohibitionis literæ in principio, vel in fine dictorum breviarii, diurni, missalis, et martyrologii Romano-Seraphici inserantur, et imprimantur, et ut earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris, die sexta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 9. septembris 1785 Anno XI.

DLXII.

Honores, et privilegia concessa præsuli Campanellio intimo cubiculario, auditori, et utriusque Signaturæ referendario.

Dilecto filio magistro Philippo Campanelli nobili Mathilicensi, utriusque Signaturæ referendario, ac intimo Nostro cubiculario, et auditori.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Circumspecta Romani pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos, ac fideles suos, illos præsertim, qui grata familiaritatis obsequia jugiter ei impendunt, ac quos ad id alias propria virtutum merita commendant, honoris, et famæ amplioribus præconiis, ac præclaris dignitatum titulis decorare, et ornare; nec non specialis benevolentiæ fovoribus amplecti solent, prout personarum qualitatibus conspicit convenire.

Electio in notarium, nobilem, et equitem.

§. 2. Hinc est, quod Nos ad grata familiaritatis obsequia, quæ tu, qui etiam continuus commensalis Noster existis Nobis hactenus impendisti, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistis; nec non ad vitæ, ac morum honestatem, aliaque laudabilia probitatis, et virtutum merita, quibus personam tuam etiam familiari experientia juvari percepimus, condignam rationem habentes, ac propterea eamdem personam tuam peculiaris favore gratiæ, ac specialis honoris, et excellentiæ dignitatis titulo sublimare volentes, teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te, super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, et certa scientia Nostris, ac de apostolicæ potestatis plenitudine te in Nostrum, et Sedis apostolicæ notarium (sine tamen præjudicio dilectorum filiorum notariorum de numero participantium) apostolica auctoritate tenore præsentium recipimus, et sacri palatii, et aulæ Lateranensis comitem, nec non auratæ militiæ equitem, ac nobilem Romanum, et urbis Romæ, ac civitatum Avenionensis, Bononiensis, Ferrariensis, et Beneventanæ, omniumque, et singularum aliarum civitatum, terrarum, et locorum Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectorum civem cum omnibus juribus, jurisdictionibus, prærogativis, et insignibus debitis, et consuetis creamus, et constituimus, ac in numerum, et consortium aliorum Nostrorum, et ejusdem Sedis notariorum, nec non palatii, et aulæ hujusmodi comitum, equitum, et nobilium Romanorum, aliorumque civium civitatum, et terrarum prædictarum referimus, et conscribimus.

Communicatio privilegiorum.

§. 3. Tibique, etiamsi habitum, et rochettum notariorum dictæ Sedis juxta decreta Lateranensis concilii novissime celebrati non deferas, aut civitates hujusmodi non incolueris, nec unquam in iisdem civitatibus domicilium habueris, ut omnibus, et quibuscumque privilegiis, et facultatibus, exemtionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratiis, et indultis, quibus cæteri omnes notarii Nostri etiam de numero participantium, ac comites, equites, et nobiles (citra tamen exemtiones a sacro concilio Tridentino sublatas) ita ut nedum quoad criminalia, sed etiam quoad civilia subjaceas ordinariis, ac citra facultates legitimandi, ad gradus promovendi, notarios, seu tabelliones creandi, aliaque hujusmodi privilegia a notariis, et comitibus præfatis prætensa, ita ut illis nullibi uti valeas, ac irritum, et inane existat, quidquid secus per te, attentari contigerit, nec non cives originarii etiam in dignitatum, beneficiorum, et officiorum ecclesiasticorum, ac sæcularium etiam ex personis Romanorum civium originariorum vacantium assecutione, et exercitio tam in urbe, quam in omnibus, et singulis civitatibus prædictis, et alias ubique locorum, et gentium, nec non sessionum, et conventuum, utuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, potiri, et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad instar, sed pariformiter, et æque principaliter, ac si privilegia, facultates, exemptiones, gratiæ, et indulta hujusmodi pro te emanassent, uti, potiri, et gaudere, ac in omnibus, et singulis apostolicis, aliisque literis, instrumentis, et scripturis publicis, ac

privatis deinceps nomine tuo conficiendis notarium, comitem, equitem, et nobilem, et de nobili genere ex utroque parente procreatum, nec non Romanæ, et aliarum civitatum, et terrarum civem, prout libuerit, te inscribere, et illis subscribere valeas, ac pro vero, et non ficto notario, comite, equite, et nobili, ac cive habearis, nihilque, qualecumque illud fuerit, cum iis subscriptionibus subreptitium, vel obreptitium, aut invalidum, sed illud idem efficax in omnibus censeatur.

Licentia de gestandis insigniis pontificiis, et erogandi in proprios usus fructus beneficiorum.

§. 4. Nec non honoris causa insignia gentis nostræ, sive integre, sive cum tuis respective composita gestare possis, prout tibi placuerit; concedimus. Et insuper te, tuaque beneficia, et officia ecclesiastica quæcumque, quotcumque, et qualiacumque, illorum fructus, res, et jura ubicumque locorum, regnorum, et provinciarum, nec non in urbe, civitatibus, terris, et locis eidem Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis consistentia, prædia, domos, possessiones, et bona patrimonialia, aliaque temporalia mobilia, et immobilia, ac se moventia, nec non actiones, et jura præsentia, et futura cujuscumque qualitatis, quantitatis, et naturæ, ac cujusvis etiam annui valoris, fructus, redditus, et proventus hujusmodi sint, vel fuerint, ac etiam quæcumque a te vendenda, ac pro tuis, et familiæ tuæ usibus emenda ab omnibus, et quibuscumque decimis, quartis, et dimidiis partibus, subsidiis etiam charitativis, nec non vectigalibus, portoriis, tributis, datiis, pedagiis, collectis, et quocumque alio nomine nuncupatis, angariis, perangariis, cæterisque oneribus, et contributionibus tam urbanis, quam rusticis, ordinariis, et extraordinariis, realibus, personalibus, et mixtis, etiam ratione munitionum mœnium, et pontium, portarum, et moliturarum, ac mercium cujuscumque generis transitus, seu passus, et vecturæ etiam in aliud territorium, seu provinciam, terra, mari, et flumine, nec non equorum mortuorum, stabulationum militum, aut quacumque alia quantumvis gravi, et gravissima causa (pro subventione contra infideles dumtaxat excepta) nunc, et pro tempore impositis; ita quod tu nihil omnino horum, aut aliorum similium subire tenearis, nec per cameræ apostolicæ, aut alios commissarios, seu vectigalium, et tributorum hujusmodi redemptores, conductores, et exactores quocumque privilegio, exemptione, et facultate suffultos, alias quam, ut præmittitur, valeas coarctari (quoties servitiis nostris institeris dumtaxat) eximimus, et liberamus.

Privilegium pro consecutione plurimorum beneficiorum etiam cum cura animarum.

§. 5. Ad hæc tecum, ut quæcumque duo dissimilia, vel simplicia similia sub singulis tribus tectis quarumcumque trium cathedralium, etiam metropolitanarum, aut aliarum etiam collegiatarum ecclesiarum consistentia, etiamsi unum ex illis omnibus cum cura, aut dignitas etiam major, et principalis, canonicatus, et præbenda, personatus, administratio, vel officium fuerit, aut ad dignitatem, personatum, administrationem, vel officium hujusmodi consueverit quis per electionem assumi, eique cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, si tibi alias canonice conferantur, aut tu eligaris, præsenteris, aut alias assumaris ad illa, et instituaris in eis, recipere, et dummodo illa omnia (uno excepto) personalem residentiam non requirant, insimul, quoad vixeris, retinere; nec non etiam, quamdiu Nobis inservieris tantum, in beneficiis ecclesiasticis, etiam curatis (non tamen parochialibus, nec curatis cum cura animarum parochianorum) per te pro tempore obtentis etiam de jure, statuto, fundatione, vel privilegio personalem residentiam requirentibus, etiamsi dignitates in cathedralibus, etiam metropolitanis post pontificalem majores, ac collegiatis ecclesiis hujusmodi principales fuerint, personaliter residere non tenearis, nec per locorum ordinarios, aut ecclesiarum earumdem capitula, seu quosvis alios ad residendum interim in illis invitus compelli possis, omnesque, et singulos nihilominus tuorum beneficiorum obtentorum fructus, redditus, et proventus, durante servitio præfato, cum ea integritate (distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperes, si in iisdem ecclesiis, seu locis personaliter resideres, percipere, exigere, et levare; ac interim, vel postmodum, si volueris, in Romana curia, vel extra eam a quocumque, quem malueris, catholico antistite gratiam, et communionem ejusdem Sedis habente, quem duxeris eligendum, ad omnes etiam sacros, et presbyteratus ordines aliquibus tribus dominicis, vel aliis festivis diebus, etiam extra tempora ad id a jure statuta proprii ordinarii, aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, si alias ad id idoneus re-

pertus fueris, super quo antistitis conscientiam oneramus, promoveri, et promotus in illis, etiam in altaris ministerio ministrare; nec non, etiamsi presbyter fueris, ac dignitates, et officia obtinueris, leges, et jura civilia etiam publice in scholis, et universitatibus studiorum generalium ad quinquennium dumtaxat, dummodo trigesimum ætatis annum non excesseris, audire, et si habilis, et sufficiens repertus fueris, etiam ad doctoratus gradum in hujusmodi facultate te promoveri facere, ipsaque jura etiam publice docere, atque judicis, advocati, et procuratoris officium in causis ecclesiasticis, et civilibus tantum exercere libere, et licite possis, et valeas, auctoritate, et tenore præfatis de specialis dono gratiæ dispensamus.

Licentia de eligendo confessore qui ab omni censura eum absolvere possit.

§. 6. Liceat quoque tibi aliquem idoneum, et approbatum ab ordinario presbyterum secularem, vel cujusvis ordinis regularem in tuum eligere confessorem, qui vita tua comite te a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, et per te incursis, et quibus te etiam apostolica auctoritate illaqueari contigerit, etiamsi absolutio Nobis, et successoribus Nostris Romanis pontificibus pro tempore existentibus specialiter, vel generaliter reservata existat, et quorumcumque votorum, et Ecclesiæ præceptorum transgressionibus, homicidio casuali, manuum violentarum in quasvis personas etiam ecclesiasticas (non tamen episcopos, vel alios superiores prælatos) de præterito injectionibus, seu consilii, vel favoris ad id præstationibus, jejuniorum omissionibus (non tamen recitationis horarum canonicarum, aliorumque divinorum officiorum) et denique ab omnibus, et quibuscumque aliis peccatis, criminibus, et excessibus, ac delictis quantumcumque gravibus, et enormibus, etiam talibus, propter quæ Sedes prædicta merito consulenda foret, ac in quibuscumque constitutionibus apostolicis contentis semel tantum in vita, et mortis articulo, in reliquis vero dictæ Sedi quomodocumque reservatis, aliisque quibusvis casibus semel in anno, confessionibus tuis diligenter auditis (sine tamen alicujus præjudicio) auctoritate apostolica absolvere, et tibi pro commissis pœnitentiam injungere salutarem, nec non vota quæcumque (ultramarino, visitationis liminum beatorum Petri, et Pauli apostolorum, castitatis, et religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat.

Potestas resignandi ecclesiasticas pensiones.

§. 7. Tibique ulterius, ut quicumque loci ordinarii, vel canonici metropolitanarum, seu aliarum cathedralium ecclesiarum, aut personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ tam in dicta curia, quam extra eam, ad id per te coram notario, et testibus fide dignis eligendi, seu eligendæ quascumque pensiones annuas tibi super mensarum abbatialium, seu capitularium, ac episcopalium, et archiepiscopalium, ac quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura, et sine cura secularium, ac quorumvis ordinum, et militiarum regularium, etiam hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani quomodocumque, et qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, et distributionibus etiam quotidianis, seu illorum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones, et emolumenta tibi nunc, et pro tempore assignata reservata, seu assignanda, et reservanda, pro summa videlicet tercentorum ducatorum auri de camera quandocumque tibi placuerit, simul, vel successive in toto, vel in parte, etiam in mortis articulo cassare, et extinguere, et postquam cassatæ, et extinctæ fuerint, alias similes pensiones annuas super iisdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, et distributionibus, ac emolumentis, seu illarum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones, et emolumenta hujusmodi usque ad summam, et quantitatem præfatam, uni, vel pluribus aliis personis etiam per te nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, et qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus, et expectantibus clericis, seu clericali charactere insigniri volentibus, etiam eis, quoad vixerint, seu eorum procuratoribus ad id speciale ab eis mandatum habentibus, iisdem modo, et forma, quibus tibi assignatæ, et reservatæ, seu assignata, et concessa fuerunt, etiam absque consensu easdem pensiones solvere debentium, etiamsi illas, vel illa alias cassari, et reservari de novo faciendi facultatem non habueris, ac pensiones, et fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, ac distributiones, et emolumenta hujusmodi etiam pluries cassatæ, et de novo assignatæ fuerint, usque ad sum-

mam, et quantitatem prædictam, etiam literis apostolicis super reservationibus, et assignationibus hujusmodi non confectis, ac alias cum omnibus, et quibuscumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clausulis, cautionibus, vinculis, obligationibus, et cautelis, ac etiam censuris, et pœnis in prioribus reservationibus hujusmodi concessis, et contentis, nec non cum subrogatione in quibusvis tuis juribus, etiam quoad quasi possessionem exigendi, in qua tunc eris, integre persolvendas, servata tamen forma constitutionis fel. rec. Innocentii pp. XI. prædecessoris Nostri super translationibus pensionum editæ, reservare, constituere, et assignare valeant, auctoritate, et tenore præfatis de speciali gratia indulgemus.

Declaratio specialis pro validitate resignationum.

§. 8. Volumus autem, ac sub pœna nullitatis translationis hujusmodi districte præcipimus, quod respectu pensionum tibi, ut præmittitur, reservatarum, et assignatarum, seu reservandarum, et quocumque tempore assignandarum super quibuscumque cathedralibus, metropolitanis, monasteriis etiam consistorialibus, atque aliis quibusvis beneficiis tam simplicibus, quam residentialibus, aut aliter quomodocumque qualificatis intra urbem, et statum ecclesiasticum Nobis, et sanctæ Sedi in temporalibus immediate subjectum existentibus, prædicta transferendi facultas tum coram persona in dignitate ecclesiastica constituta, tum coram notario, et testibus, tibi ut supra impertita exerceri, aut expleri per te nequeat, nisi favore dumtaxat illorum, qui vel ex eodem ecclesiastico statu, vel ex illis regnis, vel provinciis originem trahant, in quibus, et ipsi quoque Nostri, et sanctæ Sedis in temporalibus subditi promiscue cum civibus, et naturalibus dictorum regnorum, et provinciarum ad pacificam tam beneficiorum quorumlibet ecclesiasticorum, quam similium pensionum possessionem admitti consueverunt.

Facultas disponendi etiam per testamentum de fructibus beneficiorum.

§. 9. Nec non etiam tibi, ut de omnibus, et singulis domibus, prædiis, possessionibus, terris, et locis etiam jurisditionalibus, cæterisque bonis mobilibus, et immobilibus, quæ tamen non sint altaris, seu altarium ecclesiarum tibi commissarum ministerio, seu alicui speciali earumdem ecclesiarum servitio, aut alias divino cultui, vel usui deputata, seque moventibus cujuscumque qualitatis, valoris, speciei, pretii, et conditionis existentibus, ac juribus, et actionibus ad te ratione ecclesiarum etiam cathedralium, et metropolitanarum, quibus te forsan præesse contigerit, nec non monasteriorum, prioratuum, præpositurarum, dignitatum, et aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura, et sine cura secularium, et quorumvis ordinum regularium, quæ etiam ex quibusvis concessionibus, et dispensationibus apostolicis in titulum, commendam, administrationem, aut alias quomodolibet obtinueris, et obtinebis, ac fructuum, redditaum, et proventuum ecclesiasticorum loco pensionum, ipsarumque pensionum annuarum super similibus fructibus, redditibus, et proventibus tibi reservatorum, et assignatarum, ac reservandorum, et assignandarum, quos, et quas perceperis, et percipies in futurum, nec non emolumentorum quorumcumque Romanæ curiæ officiorum, et alias quomodolibet spectantibus proventibus, et pertinentibus, ac etiam de dictis fructibus, redditibus, et proventibus annuis, nec non tua industria, et labore quomodolibet, et undecumque, licite tamen, acquisitis, et acquirendis, ac alias etiam de muneribus, et officiis, quæ exercueris, et te exercere contigerit, et alia quavis occasione, vel causa, seu contemplatione ad te perventis, et perventuris, etiamsi in pecunia numerata, et jocalibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus consistant, tam in dicta curia, quam extra eam ubique locorum, etiam penes beneficia ipsa existentibus (quorum omnium qualitates, et veros etiam annuos valores, etiamsi talia forent, quæ in generali appellatione bonorum, et supellectilium non venirent; sed specialibus indigerent vocabulis, præsentibus, ac si specifice, et singillatim exprimerentur, et denominarentur, pro sufficienter expressis, et declaratis haberi volumus) usque ad summam sex millium ducatorum auri de camera, ac etiam de ipsis fructibus, redditibus, et proventibus, ac pensionibus debitis, et debendis (servata tamen forma constitutionum apostolicarum jam editarum, et si quas deinceps edi contigerit super fructibus inexactis) etiam cumulative cum quibusvis aliis similibus, vel dissimilibus facultatibus habitis, et habendis tam pro decentibus, et honestis impensis funebribus, quam etiam pro remuneratione illorum, qui tibi viventi inservierint, etiam ultra servitii meritum, ac in tuorum consanguineorum, et affinium, ac quorumcumque

locorum piorum favorem, et usum, ac alias pro arbitrio, et voluntate tua, absolutis testari, et testamento, codicillis, fideicommissis, legatis, donationibus tam inter vivos, quam causa mortis, et aliis quibuscumque modis, et titulis, scriptura etiam minus solemni coram duobus, vel tribus testibus, aut etiam cedula sola manu tua scripta, vel subscripta, et alias in omnibus, et per omnia, prout, et quomodolibet tibi videbitur, etiam in ipsa curia, et in mortis articulo, etiam nulla facta mentione præsentis, vel aliarum tibi pro tempore concessarum similium facultatum, aut quod in vim illarum testari, seu disponere velis, et intendas, semel, atque iterum, aut pluries disponere, statuere, et ordinare; itaut quid testatum, gestum, aut ordinatum, seu alias dispositum a te fuerit, etiam in vim simplicis distributionis, ac alias omni alio meliori modo valeat, et servari omnino debeat, ipsaque testamenta, codicillos, et dispositiones, ordinationes, legata, et statuta pluries, ac toties, quoties tibi videbitur, moderari, limitare, ac etiam in totum revocare, et alia de novo concedere libere, et licite valeas, auctoritate apostolica tenore præsentium plenam, et liberam concedimus facultatem.

Etiam si intestatus decesserit ad ejus hæredes fructus prædictos tradendos esse decernitur.

§. 10. Et insuper statuimus, et ordinamus, tibique indulgemus, quod, si tu ab intestato, et sine ulla, vel cum minus valida bonorum, et rerum, ac fructuum, redditum et proventuum prædictorum dispositione in dicta curia, vel extra eam tam continua, quam interpolata inibi tui mansione, ac etiam extra beneficia tua, vel alia loca debitæ a te residentiæ personalis, etiam nulla subsistente causa, ab humanis decedas, omnia, et singula bona, res, et jura etiam, ut præmittitur, qualificata, nec non spolia cujuscumque qualitatis, et valoris existentia, etiam ex prædictis, et alias undecumque provenientia ad cameram apostolicam, seu in dictis beneficiis successores non pertineant, sed ad hæredes tui sanguinis integre deveniant, et illis deficientibus, inter familiares tuos arbitrio personæ, seu personarum, quas id scripto nominaveris distribuantur, nisi de alia dispositione, vel intentione tua scriptura etiam minus solemni secus appareret, quam tunc velut efficacem ipsæ personæ, vel alii judices, seu executores omnino exequi, et adimplere, illique se conformare in omnibus, et per omnia debeant, et nihilominus quæcumque hujusmodi testamenta, legata, donationes, dispositiones, et alia forsan a te etiam nulla, vel minus sufficienti facultate suffulto de hujusmodi bonis, juribus, et actionibus, fructibus, pecuniis, jocalibus, aliisque rebus supradictis etiam in favorem consanguineorum, et affinium prædictorum, et alias quomodolibet facta, cum omnibus inde secutis, ac etiam ea, quæ per te in futurum fient, ex nunc, prout ex tunc, et e contra, pro dicta summa sex millium ducatorum approbamus, et confirmamus, omnesque, et singulos juris, et facti, ac solemnitatum omissarum, et omittendarum, ac substantiales, aliosque defectus quoscumque, si qui intervenerint, aut intervenerunt in iisdem, etiamsi tales sint, vel fuerint, quod specialis, specifica, et expressa de illis mentio præsentibus habenda esset, supplemus.

Clausulæ salutares pro plena chirographi executione.

§. 11. Districtius inhibentes quibusvis archiepiscopis, episcopis, et aliis ecclesiarum prælatis, nec non cameræ prædictæ præsidentibus clericis, ac eorum, nec non fabricæ basilicæ principis apostolorum de urbe, et cruciatæ sanctæ, ac aliis collectoribus, et subcollectoribus, cæterisque cujuscumque dignitatis, gradus, et conditionis existentibus, etiam quavis auctoritate, et potestate fungentibus sub excommunicationis majoris, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, ne universitates, collegia, ac loca, et legatarios, hæredes, et personas, nec non testamentorum, voluntatum, et ordinationum hujusmodi executores præfatos directe, vel indirecte quovis quæsito colore, vel ingenio molestare audeant quoquomodo, vel perturbare; ac decernentes præfata omnia, et singula, præsentesque literas, et testamenta, donationes, codicillos, fideicommissa, legata, ordinationes, derogationes, dispositiones, et alia quæcumque, nec non quæ in præmissis facta sunt, et fieri contigerit, tam vigore præsentis, quam etiam aliarum concessionum tibi factarum, et deinceps in genere, vel in specie faciendarum cum inde secutis, et secuturis, etiamsi tu intra curiam, aut in quacumque alia mundi parte extra ecclesias, et beneficia personalem residentiam requirentia qualitercumque qualificata per te nunc, et pro tempore obtenta, etiam pro sola tua voluntate, et nulla subsistente causa non residendi, ab humanis decidere contigerit, sub literis rec. mem. Pii pp. IV. prædecessoris pariter Nostri contra quos-

cumque episcopos, archiepiscopos, et alios prælatos, nec non parochialium ecclesiarum rectores, cæterosque residentiæ personali prædictæ adscriptos extra illam quomodocumque decedentes septimo kalendas decembris pontificatus sui anno quinto, aut alio veriori tempore emanatis, et sub quibuscumque aliis constitutionibus, aut revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, declarationibus apostolicis, cancellariæ apostolicæ regulis ex quibuscumque causis quantumvis maximis, urgentibus, inexcogitabilibus, etiam in favorem fidei, et divini cultus augmentum, ac consistorialiter etiam a Nobis, et Sede præfata hactenus, vel nunc, et pro tempore factis, et editis minime comprehendi, sed semper ab illis excepta, et quoties emanata fuerint, toties in pristinum, et validissimum statum, et etiam sub posteriori data, etiam cum derogationibus, et clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, et aliis decretis per te eligenda apponendis, et latissime specificandis reposita, restituta, et plenarie reintegrata, ac de novo concessa valida, et efficacia fore, nec non perpetua firmitate subsistere, suosque plenarios, et integros effectus, quos de jure, stylo, consuetudine, aut alias quomodolibet sortiri poterunt, ac vim veri, legitimi, jurati, stipulati, validi, et efficacis contractus inter te ex una, ac Nos, et cameram præfatam ex altera partibus habere, nec etiam per promotionem ad ecclesiam cathedralem, etiam metropolitanam, aut translationem, vel aliam, status, et personæ tuæ mutationem cessare, nec per similes, vel dissimiles gratias tibi concessas, et concedendas confundi, sed ipsis cumulative in omnibus, et per omnia uti, et si quid in una ex facultatibus hujusmodi defecerit, per aliam suppleri debere, nec hæredes, legatarios, ac loca, ad quos, seu quæ bona, jura, et actiones hujusmodi devenerint, vel quibus relinquentur, aut executores prædictos ad tertiam, seu aliam eorum partem, quam etiam ex nunc tibi, ac locis, hæredibus, legatariis, et donatariis præfatis libenter concedimus, et donamus, cameræ, vel fabricæ, aut beneficiis prædictis, etiam pro expeditione contra infideles, et quibusvis aliis quantumlibet piis usibus solvendum, ac cum eis desuper componendum, vel te ad aliam particularem licentiam, sive indultum aut confirmationem præsentium a Nobis, vel successoribus Nostris Romanis pontificibus petendum, aut impetrandum, vel etiam in alia simili gratia, seu confirmatione illius tibi quomodocumque concedenda de præsenti mentionem aliquam faciendi teneri, nec ad id ulla unquam necessitate cogi posse.

§. 12. Et sic in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, nec non pro tempore existentes dictæ cameræ camerarium, præsidentes clericos in quavis causa, et instantia, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus fratribus Nostris Ostiensi, et Portuensi cardinalibus episcopis, ac dilecto filio causarum curiæ cameræ apostolicæ generali auditori per apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, et in eis contenta quæcumque ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte tua fuerint requisiti solemniter publicantes, tibique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra easdem præsentes literas, et in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac te illis omnibus pacifice frui, et gaudere, non permittentes te per quoscumque quavis auctoritate fungentes contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, inquietari, vel perturbari, contradictores quoslibet, et rebelles per sententias, censuras, et pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, et pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 13. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii pp. VIII. prædecessoris etiam Nostri de una, et in concilio generali edita de duabus diætis, dummodo ultra tres diætas aliquis auctoritate præsentium in judicium non trahatur, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati de certo notariorum numero, etiamsi ad

Derogatio contrariorum.

illum nondum deventum fuerit, cui per hoc alias derogare non intendimus, et de consensu præstando in pensionibus, ac quibusvis aliis etiam per Nos, et Sedem prædictam editis, et in posterum edendis cancellariæ apostolicæ regulis, ac stylo in similibus hactenus observato, ac recol. mem. Alexandri pp. VI. pariter prædecessoris Nostri tertiam partem bonorum ecclesiasticorum cameræ præfatæ deberi inter alia disponente, nec non ejusdem Bonifacii pp. VIII. per quam concessiones fructus in absentia percipiendi sine præfinitione temporis fieri prohibentur, ac Pii pp. IV. prædecessoris etiam Nostri de gratiis qualecumque interesse cameræ apostolicæ concernentibus in dicta camera intra certum tunc expressum tempus præsentandis, et registrandis; ita quod præsentes in eadem camera nullo unquam tempore registrari facere tenearis, ac similis recol. mem. Urbani pp. VIII. pariter prædecessoris Nostri de pensionibus alias translatis iterum non transferendis: ac quorumvis aliorum Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum, et quibusvis aliis apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non legibus etiam imperialibus, et municipalibus tam urbis, quam aliarum civitatum, et locorum, in quibus civis originarius creatus existis, et quarumvis ecclesiarum, monasteriorum, ordinis, et hospitalis prælatorum, nec non quorumvis collegiorum, et officiorum dictæ curiæ, et regnorum, provinciarum, et urbis, ac etiam civitatum, et locorum, ac cameræ præfatorum, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, stabilimentis, usibus, et naturis, etiamsi de illis servandis, et non impetrandis literis apostolicis contra ea, nec etiam ab alio, vel aliis impetratis, aut alias quomodolibet concessis utendo te per te, vel procuratores tuos præstiteris forsan hactenus, vel te in posterum præstare contigerit juramentum: privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis dictis ecclesiis, monasteriis, ordinibus, et hospitalibus, illorumque præsulibus, seu administratoribus, et superioribus, ac magistris, præceptoribus, prioribus, militibus etiam antianis, capitulis, conventibus, civitatibus, et locis, aliisque præfatis, ac illorum communitatibus, et universitatibus, aliisque personis etiam particularibus, nec non archiepiscopis, episcopis, et aliis ordinariis, etiam iisdem cardinalibus, ac dictæ curiæ officialibus, illorumque collegiis, ac etiam decimarum, pedagiorum, gabellarum, et onerum exactoribus, et appaltatoribus, et aliorum onerum redemptoribus sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis per quoscumque Romanos pontifices prædecessores Nostros, ac etiam Nos, et Sedem præfatam, etiam consistorialiter, ac de eorumdem cardinalium consilio, etiam per modum statuti, et constitutionis perpetuorum, ac motu, et scientia similibus, deque apostolicæ potestatis plenitudine, vel ad imperatoris, regum, reginarum, ducum, marchionum, et aliorum principum instantiam, seu illorum contemplatione in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, etiamsi in eis, ac statutis, et stabilimentis præfatis caveatur expresse, vel tacite, quod urbis nisi originariis civibus Romanis, ac civium eorumdem filiis conferantur, quodque nonnullarum ecclesiarum beneficia, nisi per personas illustres, vel nobiles, ac etiam originarios cives; aut alias certo modo in illis expresso qualificatos obtineri non possint, et nulli in cives urbis, ac civitatum, oppidorum, terrarum, et locorum hujusmodi admitti, seu illorum privilegiis uti possint, nisi prius in dictis civitatibus, oppidis, terris, et locis per certum tempus habitaverint, seu etiam in illis bona etiam stabilia forsan ad certum valorem ascendentia possederint; quodque præceptoriæ, seu alia beneficia quæcumque dicti hospitalis tam ex ejus institutione, quam ex stabilimentorum præfatorum dispositione pensionibus clericis secularibus, et aliis personis etiam apostolica auctoritate reservandis gravari non possint, quodque stabilimentis, et privilegiis prædictis etiam vigore implicitæ derogationis latissime extendendæ, etiam per quascumque literas apostolicas, et quasvis alias etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, et insolitas clausulas derogari non possit, nec derogatum censeatur, nisi derogatio hujusmodi de consilio cardinalium eorumdem fiat, et tunc demum magistri, et conventus præfatorum ad id accedat assensus,

sintque literæ derogationis hujusmodi etiam per dictum magistrum subscriptæ ac illi, et præfato conventui per diversas in forma Brevis, aut alias literas diversis temporibus cum certis intervallis præsentatas intimatæ, et non alias, nec alio modo, quodque ipsi exactores, et appaltatores decimas, pedagia, et onera hujusmodi etiam ab exemptis exigere, et illos ad solutionem, seu contributionem cogere, et compellere possint, seu debeant. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris in genere, et in specie ad effectum præsentium sufficienter, et expresse derogamus, ac derogatum esse decernimus: quodque tu primam non feceris in ecclesiis hujusmodi personalem residentiam consuetam, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de præbendo juramento fidelitatis.

§. 14. Volumus autem, quod antequam gratia creationis in Nostrum et Sedis apostolicæ notarium tibi, ut supra facta perfrui valeas, in manibus alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ professionem fidei, juxta articulos pridem a Sede præfata propositos emittere, et solitum fidelitatis juramentum præstare omnino tenearis. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die ix. semptembris MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 13. septembris 1785 anno XI.

DLXIII.

Ut ab utroque clero civitatis et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra in Indiis officium, et missa propria sancti Josephi semel in mense recitari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Preces porrectæ ab episcopo sanctæ Crucis della Sierra.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater moderous episcopus sanctæ Crucis della Sierra in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse ob maximam devotionem, qua uterque clerus, et populus civitatis, et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra prædictæ erga sanctum Joseph Beatæ Mariæ Virginis sponsum (ut asserit) fervet in dies, officium, et missam propriam ejusdem sancti Joseph semel in mense recitari, et respective celebrari summopere cupiat.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoris prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris; ut in posterum ab utroque clero civitatis, et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra in Indiis officium, et missa propria dicti sancti Josephi semel in mense die non impedita sub ritu semiduplici (exceptis tamen temporibus adventus, quadragesimæ, quatuor temporum, vigiliarum sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec non feria secunda rogationum, atque illis feriis, in quibus secundum rubricas sit reponendum officium dominicæ, aut de festo duplici, vel semiduplici translato) recitari, et celebrari libere, et licite valeat auctoritate apostolica, tenore præsentium, concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictoque clero in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictarumque civitatis, et diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præ-

sentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 5. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima tertia septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 27 septembris 1785 anno XI.

DLXIV.

Erectio cathedralis ecclesiæ Budvicensis in Bohemia.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Catholicæ Ecclesiæ regimini illius dispositione, qui cunctis imperat, et cui obediunt omnia, meritis licet imparibus præsidentes ad cæteras orbis ecclesias provide considerationis aciem more vigilis pastoris intendimus, et cum pro locorum fama præsertim, et splendore præstantium feliciori statu, illorumque habitatorum opportuniori commoditate, animarumque efficaciori profectu utile non minus, ac congruum esse conspicimus, novas in locis ipsis episcopales planctare sedes, maxime vero cum supremorum, ac de horthodoxa fide optime meritorum principum pia vota id efflagitari videantur, illas libenti animo de novo planctare, et erigere non ambigimus, ut per novas planctationes, et erectiones hujusmodi novus etiam militanti Ecclesiæ decor accedat, et loca ipsa dignioribus titulis illustrata habitatoribus, et incolis suis per novorum præsulum propriorum adsistentiam, et gubernium jucundius suppeditare valeant solamen; iidemque habitatores, et incolæ quotidie progrediantur in fide, ut uberius in spiritualibus inde suscipiant incrementum.

Erectionem decrevisse ad instantiam imperatoris Romanorum declarat.

§. 2. Cum itaque alias dominus frater Noster Franciscus tituli ss. Nerei, et Achillei Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis de Herzan de Harras nuncupatus charissimi in Christo filii Nostri Josephi secundi Romanorum, Bohemiæ, et Hungariæ regis apostolici in imperatorem electi apud Nos, et Sedem apostolicam administer plenipotentiarius Nobis ejusdem Josephi regis, et imperatoris nomine exposuerit, quod dictus Josephus rex, et imperator ad divinum cultum efficacius augendum, animarumque subditorum suorum salutem impensius promovendam summopere in votis habebat, ut in regno Bohemiæ præter archiepiscopatum Pragensem, et duos episcopatus nempe Litomericensem, et Regino-hradicensem, tertius etiam episcopatus in civitate Bohemo-Budvicium nuncupata institueretur, et prævia illius in civitatem episcopalem erectione una sedes episcopalis, et infrascripta inibi existens parochialis ecclesia illius titulo collativo perpetuo, ut infra suppresso in cathedralem ecclesiam, etiam perpetuo erigeretur, et cætera alia infrascripta per Nos fierent. Cumque Nos tam pia dicti Josephi regis, et imperatoris studia favere, illiusque votis obsecundare intendentes, omnibus hisce mature perpensis dicto etiam filio Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio in civitate Viennensi Austriæ commoranti successive vigore decreti a Nobis sub die tertia decima mensis decembris anni Domini proxime præteriti approbati, ut ipse nuncius causis dictæ institutionis, et erectionis, illarumque necessitate, et utilitate rite consideratis de illis juxta instructiones in dicto decreto contentas inde referret apostolica auctoritate commiserimus. Novissime vero, ex processu desuper confecto, et a nuncio præfato ad urbem transmisso acceperimus, quod ex hujusmodi institutione, et erectione, si fierent, non modicum divini nominis incremento, et animarum saluti in dicta civitate Bohemiæ-Budvicensi, aliisque infrascriptis districtibus, seu provincialibus circulis habitatorum profectum facile proveniret, quodque ad tantum opus feliciter perficiendum accedentes quoque venerabilis fr. Noster modernus archiepiscopus Pragensis, ac d. fratris moderni capitulum, et canonici

majoris ecclesiæ Pragensis, ut a sua, et eorum archiepiscopali diœcesi Pragensi districtus infrascripti, ac infra eorum limitibus respective comprehensi decanatus, et vicariatus tam seculares, quam regulares, ac monasteria, et parochiales ecclesiæ, ac alia beneficia ecclesiastica infrascripta ad præmissum erectionis effectum perpetuo, ut infra, dismembrarentur, respective consenserint, illisque desuper, non tam libere, quam libenter respective cesserint.

Suppressio ecclesiæ parochialis, illiusque erectio in cathedralem.

§. 3. Nos propterea, ad hoc ut dicti Josephi regis, et imperatoris religiosa perillustria majorum suorum vestigia prosequentis laudabilia desideria ordinata, et adimpleta remaneant, ac precibus ipsius cardinalis, et administri Nobis in hac parte porrectis benigne annuere volentes, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine parochialem decanalem nuncupatam ecclesiam sub invocatione, et patrocinio sancti Nicolai episcopi in dicta civitate Bohemo-Budvicensi existentem, illiusque titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et essentiam parochialis ecclesiæ collativæ, ita quod illa ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativa esse desinat, ac de cætero uti talis in titulum collativum quavis auctoritate conferri, et impetrari, seu de illa quovis modo disponi amplius nequeat, et si illam deinceps, ullo umquam tempore conferri, seu impetrari, vel alias de illa quovis modo disponi contigerit, collationes, impetrationes, aliæque quævis dispositiones de illa pro tempore quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant apostolica auctoritate præfata perpetuo supprimimus, et extinguimus, illaque sic suppressa, et extincta dictam civitatem Bohemo-Budvicensem in civitatem episcopalem Budvicensem quoque nuncupandam cum omnibus, et singulis privilegiis, juribus, honoribus, præeminentiis, et prærogativis, quibus aliæ Bohemiæ regni civitates episcopali sede insignitæ, et earum cives utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum. Præfatam vero parochialem ecclesiam, sic ut præfertur suppressam, et extinctam in cathedralem ecclesiam eidem moderno, et pro tempore existenti archiepiscopo Pragensi suffraganeam, eique metropolitico jure subjectam sub invocatione ejusdem sancti Nicolai episcopi, quæ tamen parochialis, ut antea existat, et in qua dilectorum etiam filiorum parochianorum dictæ cathedralis ecclesiæ ut præfertur suppressæ, et extinctæ, et in cathedralem ecclesiam hujusmodi, ut præfertur, erigendæ animarum cura exerceri debeat extituram, et in ea sedem, ac dignitatem episcopalem pro uno deinceps episcopo Budvicensi nuncupando, qui eidem ecclesiæ Budvicensi, illiusque civitati præfatæ, et diœcesi etiam Budvicensi, ut infra assignandæ præsit, abbates, et inferiores prælatos, et alios ad synodum convocet, ac omnia, et singula officia, et munia episcopalia habeat, et exerceat, cum suis capitulo infrascripto, nec non arca, mensa episcopali, cæterisque pontificalibus signis, insigniis, juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, præcedentiis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, et indultis realibus, et personalibus, ac mixtis, quibus cæteri regni Bohemiæ prædicti episcopales ecclesiæ, earumque respective præsules quomodolibet (non tamen titulo oneroso, seu ex privilegio particulari) acquisitis similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum.

Erectio dignitatum capituli cathedralis.

§. 4. In dicta vero cathedrali ecclesia Budvicensi unam præposituram, quæ post pontificalem major cum uno canonicatu, et una præbenda pro uno canonico præposito, qui caput capituli dictæ cathedralis ecclesiæ Budvicensis existat, atque gaudeat præeminentiis, quæ sibi de jure competere possunt, et debent; nec non unum decanatum, qui secunda cum alio pariter canonicatu, et alia præbenda pro alio canonico decano, et per quem animarum dilectorum pariter filiorum parochianorum dictæ parochialis ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, et in cathedralem, quæ etiam parochialis, ut antea, ut præfertur existat ecclesiam, ut infra erigendam cura etiam, ut antea exerceri debeat, ac unam custodiam, quæ tertia respective dignitates in dicta cathedrali ecclesia Budvicensi, ut præfertur erigenda existant cum alio similiter canonicatu, et alia præbenda eisdem dignitatibus respective invicem perpetuo unitis extituris pro alio canonico custode, etiam re-

spective nuncupandis, ac reliquos quatuor canonicatus, totidemque præbendas pro quatuor aliis futuris mere canonicis ejusdem cathedralis ecclesiæ Budvicensis, ut præfertur erigendæ, qui una cum quatuor vicariis, et tribus cappellanis illius capitulum constituant, ita tamen, ut presbyterorum omnium, et clericorum numerus, qui in eadem cathedrali ecclesia Budvicensi, ut infra erigenda cum canonicis præfatis, et cæremoniariis in divinis inservientibus ad sexdecim ascendat, ac in dicta cathedrali ecclesia Budvicensi, ut præfertur erigenda singulis diebus horas canonicas, tam diurnas, quam nocturnas, aliaque divina officia devote, ac cum debita mentis attentione, servataque ecclesiastica disciplina recitare, decantare, et psallere, divinisque officiis, tam diurnis, quam nocturnis hujusmodi interesse, ac alias eidem cathedrali ecclesiæ Budvicensi, ut præfertur erigendæ laudabiliter deservire teneantur, similiter cum choro, stallo, arca, et sigillo communibus, aliisque signis, et insigniis cathedralibus; quodque omnibus, et singulis privilegiis, et prærogativis gaudere possint, et valeant, quibus aliarum cathedralium in regno Bohemiæ prædicto consistentium capitula, et canonici, non tamen titulo oneroso, aut ex privilegio particulari acquisitis gaudere solent, et possunt ad Dei omnipotentis laudem, et gloriam, dictique sancti Nicolai episcopi honorem, et fidei catholicæ exaltationem apostolica auctoritate prædicta itidem perpetuo respective erigimus, et instituimus.

Præceptum de erigenda præbenda theologali, et poenitentiaria.

§. 5. Volentes tamen, et eadem auctoritate statuentes, quod futurus episcopus Budvicensis in dicta cathedrali ecclesia per Nos sic, ut præfertur, erecta, et instituta unam theologalem, et alteram pœnitentiariam respective præbendas ad præscriptum concilii Tridentini erigere, et instituere curet, ejusdem futuri episcopi Budvicensis conscientia desuper onerata remanente.

Declaratur quæ sit novi episcopatus dioecesis.

§. 6. Ac insuper, ut præfatæ episcopalis ecclesiæ Budvicensis per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ diœcesis, nec non clerus, et populus constitui possint ab archiepiscopali ecclesia Pragensi quatuor districtus, seu provinciales circulos, nempe Budvicensem, Taboriensem, Prachinensem, et Klattoviensem, modo sub dicta Pragensi ecclesia, et diœcesi comprehensos, et in quibus omnes, et singuli decanatus, parœciæ, vicariatus, tam sæculares, quam regulares, et monasteria, cæteraque alia beneficia ecclesiastica infrascripta reperiuntur, videlicet decanatus Bohemo Budvicensis, et alius, seu alia Adamsfreyheit, ac alius, seu alia Albahurka de Weishurka, ac alius, seu alia de Albrechtiz, ac alius, seu alia Alto-vadum de Homenfurt, ac alius, seu alia Astadicum, ac alius, seu alia Andreasberga, ac alius seu alia Auboir, ac alius, seu alia Baum-gartend, ac alius, seu alia Baravow, ac alius, seu alia Bechin, ac alius, seu alia Beneschaw, ac alius, seu alia Bergreichenstein, ac alius, seu alia Berlau; ac alius, seu alia Bernarditz, ac alius, seu alia Biclerítz, ac alius, seu alia Bieschin, ac alius, seu alia Blakna, ac alius, seu alia Bliziw, ac alius, seu alia Blowitz, ac alius, seu alia Blscok, ac alius, seu alia Bohmisch-reichenaw, ac alius, seu alia Bohumeletz, ac alius, seu alia Boreschaw, ac alius, seu alia Borovan Jorbes, ac alius, seu alia Borotin, ac alius, seu alia Boschiletz, ac alius, seu alia Boschiegaw, ac alius, seu alia Breeskowitz, ac alius, seu alia Budowitz, ac alius, seu alia Budictilz, ac alius, seu alia Budislau, ac alius, seu alia Bukowetz, v. Mucholzen, et alius, seu alia Bukownik, et alius, seu alia Burgholtz, et alius, seu alia Capellen, et alius, seu alia Castelowitz, et alius, seu alia Chanowitz, et alius, seu alia Chegnow, et alius, seu alia Cheleziz, et alius, seu alia Chieschugros Chiesch, et alius, seu alia Chieschuklein Chiesck, et alius, seu alia Cholovin, et alius, seu alia Chrobold, et alius, seu alia Chudenitz, et alius, seu alia Chusnitz, et alius, seu alia Chwognow, et alius, seu alia Crummau, et alius, seu alia Czachraw, et alius, seu alia Czeistrow, et alius, seu alia Brzemitz, et alius, seu alia Czernowitz, et alius, seu alia Czerwenau, et alius, seu alia Czetoras, et alius, seu alia Cziestitz, et alius, seu alia Czimelitz, et alius, seu alia Crirowa, et alius, seu alia Daudleb. v. Teindles, et alius, seu alia Deschen, et alius, seu alia Deschenitz, et alius, seu alia Dirna, et alius, seu alia Dneschitz, et alius, seu alia Dovrsch, et alius, seu alia Dolan, et alius, seu alia Drachau, et alius, seu alia Deisrndorf, et alius, seu alia Derben, et alius, seu alia Eisendorf, et alius, seu alia Elhenitz, et alius, seu alia Ellstin, et alius, seu alia Travenstadl, et alius, seu alia Triaberg, et alius, seu alia Gaiow, et alius, seu alia Ginin, et alius, seu alia

Gistebnitz, et alius, seu alia ad s. Guntherum, et alius, seu alia Haidl, et alius, seu alia Hoilbrun, et alius, seu alia Horaczdrowitz, et alius, seu alia Hornoczereguitz, Oberlzerkwe, et alius, seu alia Horzeffirik, et alius, seu alia Horzitz, ac alius, seu alia Hoschtitz, et alius, seu alia Hoskaw, et alius, seu alia Hossin, et alius, seu alia Hradeschitz, et alius, seu alia Hrob, et alius, seu alia Hurka prope Bry v. Blauhorka, et alius, seu alia Hustenetz, et alius, seu alia Janowitz, et alius, seu alia Taroschaw, et alius, seu alia Kadow, et alius, seu alia Kalschiag, et alius, seu alia Kamenitz, et alius, seu alia Kaplitz, et alius, seu alia Kardasso Szeizitz, et alius, seu alia Kattowitz, et alius, seu alia Kbell, et alius, seu alia Kestrzan, et alius, seu alia Kidlin, et alius, seu alia Kirchenschlag, et alius, seu alia Klattau, et alius, seu alia Klentsch, et alius, seu alia Kollinetz, et alius, seu alia Kollovetz v. Kollaut Schen, et alius, seu alia Kastelnokadaun, et alius, seu alia Kottaun, et alius, seu alia Kowarzow, et alius, seu alia Krasilow, et alius, seu alia Kraptitz, et alius, seu alia Kiems, et alius, seu alia Krzakau, et alius, seu alia Krzecz, et alius, seu alia Krzestiowitz, et alius, seu alia Kumezatek v. Konigtscok, et alius, seu alia Kusechward, et alius, seu alia Laschitz, ac alius, seu alia Lavirim, ac alius, seu alia Ledenitz, ac alius, seu alia Lettin, ac alius, seu alia Lischaw, ac alius, seu alia Lomnitz, ac alius, seu alia Lukawetz, ac alius, seu alia Luttaw, ac alius, seu alia Magnobor, ac alius, seu alia Malenitz, ac alius, seu alia Malschitz, ac alius, seu alia Malsching, ac alius, seu alia ad s. Mariam ad Nives, ac alius, seu alia ad s. Mauritium, ac alius, seu alia Meinetschlag, ac alius, seu alia Melmit, ac alius, seu alia Merklin, ac alius, seu alia Mezling, ac alius, seu alia Miedizin, ac alius, seu alia Miclezin, ac alius, seu alia Millowitz v. Mühlhausen, ac alius, seu alia Mirotitz, ac alius, seu alia Mirowitz, ac alius, seu alia Mischkowitz, ac alius, seu alia Mnich, ac alius, seu alia in monte s. Wenceslai, ac alius, seu alia Muldaw, ac alius, seu alia Mutin v. Mattersdorf., et alius, seu alia Hadingkaw, ac alius, seu alia Heocastri v. Gratzen, ac alius, seu alia Heocrereguitz v. Neustift, ac alius, seu alia Heofistritz, ac alius, seu alia Neoforum, ac alius, seu alia Neokdina v. Heugadein, ac alius, seu alia Neupagum, ac alius, seu alia Heowostitz v. Jungwotitz, ac alius, seu alia Nepomuk, ac alius, seu alia Hetalitz, ac alius, seu alia Heora, ac alius, seu alia Heustupow, ac alius, seu alia Heuhaus, ac alius, seu alia Hezamislitz, ac alius, seu alia Hezdaschow, ac alius, seu alia Hiemeritz, ac alius, seu alia Oberayd, ac alius, seu alia Oberplan, ac alius, seu alia Oberwldaw, ac alius, seu alia Ottaw, ac alius, seu alia Parvo Bor, ac alius, seu alia Parzaw, ac alius, seu alia Pernartitz, ac alius, seu alia Petrowitz, ac alius, seu alia Pflantz, ac alius, seu alia Pilgram, ac alius, seu alia Pycok, ac alius, seu alia Pistin, ac alius, seu alia Plan, ac alius, seu alia Planitz, ac alius, seu alia Pluhowzdiar, ac alius, seu alia Posratek, ac alius, seu alia Pohorz, ac alius, seu alia Polin, ac alius, seu alia Polletitz, ac alius, seu alia Poschen, ac alius, seu alia Prachatitz, ac alius, seu alia Prithal, ac alius, seu alia Prostibor, ac alius, seu alia Postivin, et Mischenetz, ac alius, seu alia Fzzedolaw, ac alius, seu alia Przedslawitz, ac alius, seu alia Putim, ac alius, seu alia Quasniowitz, ac alius, seu alia Radobitz, ac alius, seu alia Radonischl, ac alius, seu alia Reichenaw, ac alius, seu alia Riegerschlag, ac alius, seu alia Ronsperg, ac alius, seu alia Rosenberg, ac alius, seu alia Rosenthal, ac alius, seu alia Rotenbaum, ac alius, seu alia Rudosptistadt, ac alius, seu alia Sablat, ac alius, seu alia ad s. Crucem, ac alius, seu alia Salnaw, ac alius, seu alia Schewetin, ac alius, seu alia Sebirschow, ac alius, seu alia Sedlitz, ac alius, seu alia Seeviesen, ac alius, seu alia Serowitz, ac alius, seu alia Schilarz, ac alius, seu alia Schitwa, ac alius, seu alia Semlowitz, ac alius, seu alia Schitwa, ac alius, seu alia Semlowitz, ac alius, seu alia Setiz, ac alius, seu alia Sobienaw, ac alius, seu alia Sobieslaw, ac alius, seu alia Sonberg, ac alius, seu alia Stankaw, ac alius, seu alia Stan, ac alius, seu alia Steinkirchen, ac alius, seu alia Stieckna, ac alius, seu alia Stipanow, ac alius, seu alia Stoborzitz, ac alius, seu alia Strakonitz, ac alius, seu alia Straffin, ac alius, seu alia Straz v. Ylwtz, ac alius, seu alia Strazau, ac alius, seu alia Straiczitz, ac alius, seu alia Strimilow v. Tremles, ac alius, seu alia Strobnitz, ac alius, seu alia Strunkowitz, ac alius seu alia Su-

chenthal, ac alius, vel alia Sullitz v. Schuttenhofen, ac alius, vel alia Swatomartz, ac alius, vel alia Tannaberg, ac alius, vel alia Teutscheichenau, ac alius, vel alia Teynitzl, ac alius, vel alia Tiesch, ac alius, vel alia Trebona v. Wittingau, ac alius, vel alia Trkowsivin v. Schweinitz, ac alius, seu alia Trzebinitz, ac alius, seu alia Tuizap, ac alius, seu alia Tusla v. Tans, ac alius, seu alia Tynhorssow v. Bischoff Teinitz, ac alius, seu alia Tweros, ac alius, seu alia Hmlowitz, ac alius, seu alia Unterhaid, ac alius, seu alia Unterrelheinstein, ac alius, seu alia Veterosedl, ac alius, seu alia Vollmaw, ac alius, seu alia Wastar Supen, ac alius, seu alia Warzaw, ac alius, seu alia Welharditz, ac alius, seu alia Welleschin, ac alius, seu alia Weseles, ac alius, seu alia Wizna, ac alius, seu alia Winterberg, ac alius, seu alia Wiskilna, ac alius, seu alia Vitiegitz, ac alius, seu alia Witeou v. Przestiz, ac alius, seu alia Wlachobrzez v. Waleiskurken, ac alius, seu alia Wodnian, ac alius, seu alia Wollarna, ac alius, seu alia Wollenitz, ac alius, seu alia Wollen, ac alius, seu alia Wrzan, ac alius, seu alia Zaborz, ac alius, seu alia Zahag, ac alius, seu alia Zahorg, ac alius, seu alia Zalschi, et Hornobukowsko, ac alius, seu alia Zbeinitz, ac alius, seu alia Zattwing, ac alius, seu alia Zhorz, ac reliquum, seu reliqua Zinkau, respective nuncupati, seu nuncupatæ, vel nuncupata decanatus, seu vicariatus, aut parœciæ, et in quibus pariter infrascripta monasteria reperiuntur, unum scilicet in Taus, et Stok sancti Augustini calceatorum, ac aliud in Schlustelburg, et Tobor ejusdem sancti Augustini discalceatorum, ac aliud in Wittingau, et Torbes canonicorum regularium ejusdem sancti Augustini, ac aliud in Budveissultitz, et Tynorssow Cappuccinorum, ac aliud in Parzaw Carmelitarum discalceatorum, ac aliud in Hoenfurt, et Goldenoron Cisterciensium, ac aliud Budveis Klattau, et Piscok Dominicanorum, ac aliud in Bochin, et Heyhaus Franciscanorum, ac aliud in Crumaw, et Horazdrowitz Minoritarum, ac aliud in New Tistritz Paulanorum, ac aliud in Budweis Piaristarum, ac aliud in Mulhausen Premonstratensium, ac reliquum in Gratzen, respective nuncupata Servitarum respective ordinum apostolica auctoritate prædicta perpetuo quoque dismembramus, dividimus, ac separamus, ac insuper in dictis quatuor districtibus, seu provincialibus circulis, et in eis respective contentis decanatibus, ac parœciis, nec non vicariatibus, tam sæcularibus, quam regularibus, monasteriis, et beneficiis, sic ut præfertur respective dismembratis, divisis, ac separatis respective contentos utriusque sexus habitatores, incolas, et personas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque (non tamen exemptos) cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis existant ab ordinaria modernorum archiepiscopi, et capituli Pragensis præfatorum, quorum ad id expressus accedit assensus, ac illius, et illorum respective successorum jurisdictione, potestate, auctoritate, et superioritate eadem apostolica auctoritate similiter perpetuo disjungimus, et eximimus, nec non præfatam civitatem Budvicensem in civitatem episcopalem per Nos, ut præfertur erectam, eosdemque quatuor districtus, seu provinciales circulos prædictos, et in ea, ac eis respective comprehensos, et comprehensa decanatus, vicariatus, tam sæculares, quam regulares, parœcias, nec non monasteria, et beneficia hujusmodi, sic ut præfertur respective dismembratos, et dismembratas, ac dismembrata in istis respective, ut præfertur contentos utriusque sexus habitatores, incolas, et personas, tam laicos, quam clericos, præsbyteros, beneficiatos, et religiosos (non tamen exemptos) ut supra expressos prædictos, ac similiter, ut præfertur disjunctos, et exemptos novæ ecclesiæ episcopali Budvicensi, illiusque futuro, et pro tempore existenti præsuli pro suis civitate, territorio, et diœcesi, in quibus residere debebit, nec non clero, et populo apostolica auctoritate prædicta etiam perpetuo concedimus, et assignamus, ac respective ordinariæ ejusdem pro tempore futuri episcopi Budvicensis jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati, ita quod liceat personæ eidem ecclesiæ Budvicensi tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in episcopum præficiendæ per se, vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, et actualem, ac corporalem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicta civitate Budvicensi in civitatem episcopalem, sic per Nos, ut præfertur erecta, totaque diœcesi Budvicensi, ut præfertur concessa

et assignata propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere ejusdem moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Pragensis, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita dicta apostolica auctoritate itidem perpetuo supponimus, atque subjicimus.

Præfinitio mensæ episcopalis.

§. 7. Et insuper mensæ episcopali ipsius ecclesiæ Budvicensis per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ pro illius dotatione, et ad hoc ut idem pro tempore futurus episcopus Budvicensis statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam decentius sustinere valeat annuam summam duodecim millium florenorum Rhænensium per dictum Josephum regem, et imperatorem illi perpetuo, ut etiam accepimus, constitutam, et ab omni, et quocumque onere prorsus liberam, immunem, et exemptam, ita ut prædictus Josephus rex, et imperator expensis consistorii, illiusque expeditionibus aliunde prospexerit liberaliter simili apostolica auctoritate perpetuo pariter probamus, et constituimus; ipsique novo, et futuro pro tempore episcopo Budvicensi pro sui commoda, decentique habitatione collegium, in quo clerici regulares congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupatæ olim, seu nuper degebant ædificium, ut etiam accepimus, molis amplitudine, ac structura satis commodum, et opportunum in dicta civitate Budvicensi situm, et ab eodem Josepho rege, et imperatore ad hoc designatum, et tributum, ipsiusque Josephi regis, et imperatoris sumptibus, et expensis ad usum episcopi redigendum, et construendum perpetuo quoque addicimus, et adscribimus.

Dotatio ecclesiæ cathedralis.

§. 8. Ac præterea, ut dignitates, et canonicatus dictæ cathedralis ecclesiæ Budvicensis per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ de congrua etiam earum, et eorum respective dotatione provideantur, illasque, et illos pro tempore respective obtinentes onera, et obligationes eis pro tempore respective incumbentes supportare valeant, dictæ præposituræ, eique similiter adnexo aliam aliorum milleducentorum; canonicatui autem per eum, qui simul, et vicarii generalis munere fungetur, quique perpetuo de gremio capituli Budvicensis prædicti sumi debebit pro tempore obtinendo aliam trium millium; cuilibet vero reliquorum ex septem canonicatibus, ut supra erectis prædictis aliam mille; ac cuilibet ex quatuor vicariis prædictis aliam trecentorum; unicuique denique ex tribus cappellanis, ut supra erectis prædictis reliqua respective annuas summas centumquinquaginta florenorum similium pro illarum, et illorum respective præbendis similiter a dicto Josepho rege, et imperatore jam, ut pariter accepimus, perpetuo constitutas, et assignatas, ac per unumquemque ex dignitates, ac canonicatus, et præbendas, sic erectos, et erectas obtinentibus, ac etiam per unumquemque ex vicariis, ac cappellanis prædictis pro tempore futuris, ex liberalitate dicti Josephi regis, et imperatoris annuatim respective percipiendas dicta apostolica auctoritate perpetuo quoque applicamus, et assignamus.

Concessio juris condendi statuta capitularia.

§. 9. Eisdemque futuris, ac pro tempore existentibus capitulo, et canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ Budvicensis per Nos, ut præfertur erectæ, et institutæ cathedralis ecclesiæ Budvicensis, illiusque chori, capituli, rerum, bonorum, et jurium, tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique regimine, gubernio, et directione, nec non onerum illis incumbentium supportatione, ac divinorum officiorum, processionum, funeralium, anniversariorum, ac suffragiorum celebratione, distributione quotidianarum, et aliorum emolumentorum quorumcumque præsentium, et futurorum exactione, repartitione, ac perceptione, et divisione, nec non pœnarum per absentes, ac divinis officiis suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis, et eorum cuilibet incumbentia subire negligentes incurrendarum incursu a præsentiis, et absentiis notandis, ac cæremoniis, et ritibus in dicta cathedrali ecclesia Budvicensi per Nos, ut præfertur erecta, et instituta, illiusque choro, et capitulo, processionibus, et aliis actibus hujusmodi servandis, ac quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa præmissa quomodolibet necessariis, et opportunis quæcumque statuta, ordinationes, capitula, et decreta licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædictis minime adversantia, ac per eumdem modernum, et pro tempore futurum episcopum Budvicensem prius examinanda, et approbanda edendi, et edita declarandi, et interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, seu alia de novo ex integro condendi, eisdem tamen sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque con-

cilii Tridentini prædictis minime adversantia, ac per eumdem modernum, et futurum episcopum Budvicensem prius examinanda, et approbanda, ac per eos, ad quos spectat, et pertinet, ac pro tempore spectabit, et pertinebit observanda, sub pœnis in contrafacientes statuendis plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem dicta apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et impartimur.

Jus patronatus favore imperatoris reservatur tam pro nominatione capitularium, quam pro præsentatione episcopi

§. 10. Ac ulterius eidem Josepho regi, et imperatori, ejusque in regno Bohemiæ prædicto successoribus jus præsentandi, seu nominandi Nobis, et Romano pontifici pro tempore existenti infra tempus a jure præfixum ad dictam episcopalem ecclesiam Budvicensem per Nos, ut præfertur, erectam, et institutam tam hac prima vice a primæva illius erectione, et institutione pastoris solatio destitutam, quam deinceps, et quoties eam pastoris solatio hujusmodi destitui contigerit personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem prædictum ad nominationem, seu præsentationem hujusmodi eidem episcopali ecclesiæ Budvicensi in episcopum præficiendam eodem prorsus modo, quo episcopi aliarum ecclesiarum in prædicto Bohemiæ regno ad nominationem, seu præsentationem eamdem a Sede apostolica prædicta præfici consueverunt. Eodemque, ac simili modo aliud jus nominandi, seu præsentandi personas idoneas ad dignitates, nec non canonicatus, et præbendas, omniaque beneficia ecclesiastica in capitulo ipsius cathedralis ecclesiæ Budvicensis, sicut præfertur, erectos, et erectas, et erecta hujusmodi tam pariter hac prima vice, et a primæva illarum, et illorum erectione, et institutione per Nos, ut præfertur, factis vacantes, et vacantia, quam etiam deinceps quoties, et illas, ac illos, et illa ex personis eas, et ea, ac eos respective obtinentibus quovis modo vacare contigerit pari apostolica auctoritate itidem perpetuo respective reservamus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 11. Decernentes præsentes semper et perpetuo validum, et efficacem ac validas, et efficaces esse, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, et nullo umquam tempore, ex quocumque capite, vel qualibet de causa quantumvis juridica, et legitima, ac privilegiata, etiam ex eo quod causæ propter quas eædem præsentes emanaverint adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis, vel invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut quopiam alio, quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et expressam, ac individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam, ex eo quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite, de jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore; prætextu, ratione, vel causa, etiam quamtumvis justa, rationabili, legitima, pia, privilegiata, ac etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra hujusmodi, et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illum, et illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, vel extra illud posse, neque eumdem Nostrum motum proprium, et easdem præsentes, sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus, per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas quandocumque, etiam in crastinum assumptionis Nostræ, et successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine singularibus, etiam consistorialiter, ac ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum tenoribus, expressionibus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam si in eis de eisdem præsentibus, eo-

rumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutum, repositum, ac plenarie reintegratum, ac restitutas, repositas, ac plenarie reintegratas fore, et esse.

Decretum irritans.

§. 12. *Sicque*, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, aliosque quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritumque, et inane si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ prædictæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati ab ecclesiis membra dividi, et distingui prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet, etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus pro tempore quomodolibet concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata præsentibus inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum omnium validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opprtune, ac valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum quoque serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de inscribendis fructibus in libris cameræ.

§. 14. Volumus autem, quod dicta ecclesia episcopalis Budvicensis per Nos, ut præfertur, erecta, et instituta juxta redditus prædictos, illius episcopali mensæ etiam, ut præfertur applicatos, et assignatos de more ad quatuor centum, et octo florenos auri taxari, et hujusmodi taxa in libris cameræ describi debeat.

Deputatio executoris apostolici.

§. 15. Nos autem per easdem præsentes prædictum nuncium in dicta civitate Viennensi Austriæ commorantem, ut præfertur, in executorem earumdem præsentium, quoad illorum executionem tantum apostolica auctoritate prædicta earumdem tenore præsentium deputamus, nec non eidem nuncio facultatem, ut ipse quamcumque personam in ecclesiastica dignitate constitutam in executionem prædictam subdelegare libere, et licite valeat, eidemque pariter nuncio, seu personæ ab eo subdelegandæ facultatem quoque, ut ipse, seu ipsa integram præmissorum observantiam sub quibuscumque sententiis, censuris, et pœnis ecclesiasticis præcipere, ac etiam super quacumque oppositione adversus eadem præmissa quomodolibet oritura, servatis tamen, quæ fuerint de jure servanda, definitive pronunciare, etiam libere, ac licite possit dicta apostolica auctoritate concedimus, et impartimur.

Sanctio poenalis.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, voluntatis, statuti, dismembrationis, divisionis, separationis, disjunctionis, exemptionis, concessionis, assignationis, suppositionis, subjectionis, probationis, constitutionis, additionis, adscriptionis, applicationis, assignationis, concessionis, impartitionis, reservationis, decreti, derogationis, deputationis, alterius facultatis impartitionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se

noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo, septingentesimo octuagesimoquinto, quinto kalendas octobris, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 30. septembris 1785 anno XI.

DLXV.

Declaratio Brevis = *Exigit apostolici*, editi die 21 martii 1783., qua Sanctissimus Dominus Noster Pius pp. VI. se velle = protestatur, provincias reformatas Carmelitarum calceatorum, scilicet Montis Sancti, et Scalæ Paradisi, ultra Pharum in Sicilia existentium, in eodem Brevi comprehendi.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Ratio concessionis.

§. 1. Cum ad audientiam Nostram nuper perlatum sit, quod dum pro duabus provinciis ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo reformatis de Monte Sancto, et de Scala Paradisi nuncupatis in regno Siciliæ ultra Pharum existentibus de executione agebatur Nostrarum literarum in simili forma Brevis sub die xxi martii anni MDCCLXXXIII. expeditarum, qua omnes omnino congregationes cujuscumque observantiæ, vel reformationis ubicumque existentes ordini fratrum beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo antiquæ observantiæ auctoritate Nostra apostolica univimus, ac invicem sub gubernio, ac regimine prioris, ac magistri generalis ejusdem ordinis, et respective sub immediata subjectione provincialium, aliorumque localium priorum, et officialium incorporavimus, nonnulli fratres earumdem provinciarum dubitarunt, num sub generalibus earumdem literarum verbis dictæ quoque provinciæ comprehensæ essent, hincque tot tricas, ac impedimenta suscitarunt, ut ad hæc usque tempora Nostræ literæ hujusmodi effectum suum in dictis provinciis sortiri nequiverint.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur, cui maxime cordi est inter eos præsertim, qui Christo Domino famulari propius susceperunt, pacem, et tranquillitatem custodiri, ac commodis, et prosperitati dicti ordinis consulere volentes, motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, omnes omnino domus, et conventus dictarum provinciarum, sub dispositione Nostrarum literarum præfatarum comprehensos esse, harum serie decernimus, et declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, et validas, ac efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non omnibus, et singulis illis, quæ in totis memoratis Nostris literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris, die xxx septembris MDCCLXXXV., pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 30. septembris 1785 anno XI.

DLXVI.

Facultas utrique clero civitatis, et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra in Indiis peragendi commemorationem sancti Josephi in officio, et missa Desponsationis beatæ Mariæ virginis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor precum porrectarum ab ordinario.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus episcopus sanctæ Crucis della Sierra in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse pro peculiari sua, suique populi erga sanctum Josephum devotione, in officio, et missa Desponsationis beatæ Mariæ virginis, commemorationem ejusdem sancti Josephi ejus

sponsi ab utroque clero suæ civitatis, et diœcesis prædictæ fieri posse summopere cupiat.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictum modernum episcopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; ut in posterum ab utroque clero civitatis, et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra in Indiis commemoratio sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis in officio, et missa Desponsationis ejusdem beatæ Mariæ virginis peragi libere, et licite possit, ac valeat, facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictoque clero in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis

§. 5. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXVII.

Dat. Romæ 30. septembris 1785. anno XI.

Declaratur officium thesaurarii comitatus Venayssini constituere, et constituisse titulum primordialis nobilitatis tr[illegible]missibilis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Romanus pontifex ex Altissimi regum regis, et dominantium Domini in terris vicesgerens inter gravissimas curas, quibus assidue premitur, hanc quoque sollicitudinem peculiari studio suscipere consuevit, ut ii, qui devotione, ac fide erga sanctam apostolicam Sedem commendabiles dignoscuntur, honoribus, et præeminentiis sua, et Sedis apostolicæ benignitate decorentur, quo beneficio devincti, et in eadem devotione, et fide erga ipsam apostolicam Sedem sincere persistant, et eorum exemplo alii ad similia promœrenda inducantur.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum itaque Nos ex relatione dilectorum filiorum prolegati Avenionensis, et rectoris Carpenctoratensis cognoverimus, munus thesaurarii generalis Cameræ apostolicæ comitatus Venayssini, et ob suæ erectionis antiquitatem, et ob suorum onerum naturam, ac indolem, et ob honores, ac prærogativas eidem officio adnexas, et demum ob illorum qualitatem, qui ad hæc usque tempora munere hujusmodi functi sunt inter clariora, ac insigniora ejusdem provinciæ officia merito recenseri, adeo ut ab omnibus, qui tum ante, tum post illius erectionem in officium vacabile munus hujusmodi occuparunt, pro vero titulo primordiali nobilitatis transmissibilis illius gestio adhibita sit, unde ipsi, eorumque descendentes in ditione Nostra prærogativis, honoribus, ac præeminentiis nobilium jugiter usi, et gavisi sunt, ac utuntur, et gaudent, et in omnibus circumstantiis, et casibus a Nobis, et a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris, et ab omnibus tribunalibus, in judiciis, homagiis, recognitionibus vulgo *reconnaissance*, et dum de ineundis muneribus actum est solis nobilibus in dicto comitatu Venayssino reservatis, semper uti tales agniti sunt.

Tenor declarationis.

§. 3. Hinc Nos considerantes, quod licet privilegium nobilitatis transmissibilis, quousque in præsens officium hujusmodi in provincia prædicta co-

mitatus Venayssini potitum est ubique locorum in ditione Nostra ecclesiastica sit admissum, et acceptatum, nulla tamen lege scripta, aut constitutione apostolica fulciatur, ac splendori, et dignitati ejusdem muneris consulere volentes, motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine munus thesaurarii generalis cameræ Nostræ apostolicæ in comitatu Nostro Venayssino fuisse, et esse, ac constituisse, et constituere, tam de præterito favore omnium, et singulorum, qui illud expleverint, titulum primordialem veræ nobilitatis ad descendentes transmissibilem, semperque ab iis omnibus, et singulis ad omnes, et quoscumque effectus, dummodo nullo unquam tempore quidquam egerint, quod acquisitæ nobilitati derogare potuerit, allegabilem cum omnibus honoribus, præeminentiis, et prærogativis solitis, et consuetis, quibus cæteri vere nobiles utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere possunt, vel poterunt in futurum tenore præsentium decernimus, et declaramus, et quatenus opus sit, motu, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non comitatus Venayssini etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 6. Volumus autem ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXVIII.

Dat. Romæ 8. novembris 1785. anno XI.

Confirmantur decreta pro-legatorum Avenionensium quibus fit potestas beneficiatis collegiatæ ecclesiæ s. Agricolæ civitatis prædictæ insimul conveniendi ad tractanda negocia, aliaque deliberanda pro litibus, quæ inter eos, et canonicos ejusdem collegiatæ persæpe exoriuntur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum porrectarum a beneficiatis ecclesiæ s. Agricolæ.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii beneficiati collegiatæ ecclesiæ sancti Agricolæ civitatis Nostræ Avenionensis, quod inter eos ex una, et canonicos ejusdem collegiatæ ex altera parte persæpe, præsertim vero ob administrationem mensæ capitularis exortæ sunt lites, et contentiones, unde beneficiati exponentes, ut facile insimul convenire possent ad agenda negotia hujusmodi anno MDCCXXX. die undecima julii a tunc existente Sedis apostolicæ pro-legato Avenionensi

de Ilcio obtinuerunt decretum tenoris, qui sequitur.

Tenor decreti editi ab pro-legato de anno 1730.

§. 2. Anno MDCCXXX. et die secunda mensis julii illustrissimus, et excellentissimus dominus prolegatus in palatio apostolico, et camera suæ residentiæ providens instantiis factis suæ excell. a dictis dominis beneficiatis, et eorum parte occasione litium, quas intentarunt contra dominos canonicos antea administratores granorum capituli dictæ ecclesiæ.

Permisit, et permittit dictis dominis presbyteris beneficiatis convenire toties quoties illis bene visum fuerit, et in locum, quem eligent ad deliberandum, et concludendum id, quod sibi visum fuerit tam ratione dictæ litis, quam aliarum instantiarum per eos motarum, et movendarum contra dictum capitulum, aut aliquem de communitate. Mandans, quod deliberationes, et conclusiones, quas capient ad pluralitatem vocum sint executoriæ contra absentes, tamquam præsentes monitos nihilominus, aut citatos ad assistendum cœtibus, derogando ad hunc effectum omnibus in contrarium facientibus.

R. De Ilcio

Quod quidem decretum postmodum die nona mensis decembris ejusdem anni ab eodem pro-legato fuit explicatum tenoris, qui sequitur.

Declaratio ipsius decreti

§. 3. In causa dominorum beneficiariorum ecclesiæ parochialis sancti Agricolæ istius civitatis Avenionensis contra dominos decanum, et canonicos ejusdem ecclesiæ.

Anno millesimo septingentesimo trigesimo, die vero nona mensis decembris illustrissimus, et excellentissimus dominus Avenionensis pro-legatus in palatio apostolico, et audientia publica auditis in judicio contradictorio dominis judice Blanc, De Benoiz, Dumas, et Pecadecombe pro dominis Girousse, Banc, Benoiz, et aliis, et e contra dominis Teste, et Casal pro dominis Ferrand, Deidier, Astier, Rousset, Isnard, Moulet, et aliis in eorum instantiis, et requisitionibus.

Explicando rescriptum obtentum sub die undecima julii ultimo decursi mandavit, quod deliberationes captæ, vel capiendæ afficiant absentes, vel contradicentes prout de jure tantum.

R. De Ilcio pro-legatus

Exponitur nihil prædicta decreta profuisse, et aliud latum fuisse de anno 1785.

§. 4. Hæc tamen nihil quasi profecerunt, unde cum inter cætera nuper etiam quædam inter canonicos, et beneficiatos hujusmodi occasione cujusdam decreti, seu resolutionis capitularis mota sit controversia, beneficiati prædicti denuo sub die quarta mensis maii hujus anni ad dilectum filium Jacobum Filomarino tunc Nostrum, et Sedis apostolicæ pro-legatum Avenionensem confugerunt, novumque decretum impetrarunt, tenoris qui sequitur.

Tenor novi decreti.

§. 5. Anno millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, et die quarta mensis maii illustrissimus, et excellentissimus dominus pro-legatus providens instantiis factis suæ excellentiæ a dictis dominis beneficiatis ecclesiæ parochialis, et insignis sancti Agricolæ hujusce urbis Avenionensis, et ut placeat suæ excellentiæ eis licentiam dare conveniendi ad deliberandum tam in litibus tam motis, quam movendis contra canonicos hujus ecclesiæ, quam in aliis rebus eos afficientibus juxta quod, eis obtentum fuit in variis occasionibus a dominis pro-legatis, e maxime mandato dd. Delci undecima die mensis julii millesimo septingentesimo trigesimo, cujus mandati ostenderunt tenorem suæ excellentiæ, permisit, et permittit dictis dominis presbyteris beneficiatis convenire in locum, quem eligent ad deliberandum, et concludendum id, quod sibi visum fuerit tam ratione dictæ litis, quam aliarum instantiarum per eos motarum, et movendarum contra dictos canonicos hujusce ecclesiæ sancti Agricolæ tam ante tribunal excellentissimi domini archiepiscopi, quam ante alia convenientia. Mandans, quod deliberationes, et conclusiones, quas capient ad pluralitatem vocum sint executoriæ tam contra absentes, quam præsentes, monitos nihilominus, aut citatos ad assistendum cœtibus; derogando ad hunc effectum omnibus in contrarium facientibus.

F. Filomarino pro-legatus

Preces pro confirmatione horum decretorum.

§. 6. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut decreta hujusmodi firmius subsistant, ac serventur exactius, exponentes prædicti apostolicæ Nostræ potestatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune pro-

videre, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 7. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinserta decreta auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, dictæ collegiatæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die octava novembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXIX.

Dat. Romæ 8. novembris 1785 anno XI.

Deputatio specialis congregationis pro reformatione legum criminalium, earumque commutatione in melius juxta temporum necessitates.

Monsignor Ignazio Busca
arcivescovo di Emesa,
governatore, e vice-camerlengo

Proemium.

§. 1. Fralle cure gravissime del Nostro pontificato essendoci principalmente a cuore la felicità de' Nostri amatissimi sudditi, abbiamo presa in matura considerazione la frequenza de' delitti, che da qualche tempo turbano la pubblica, e privata tranquillità di Roma, e del Nostro stato, e la facilità, con la quale li delinquenti o evitano le pene dovute alli loro misfatti, o gli vengono imposte con sproporzione alle commesse enormità, ed abbiamo in seguito rilevato che questi gravissimi disordini provengono nella maggior parte dal sistema della vegliante legislazione criminale, e specialmente dalla discordanza di una prammatica con l' altra.

Electio congregationis, et deputatio cardinalium, præsulum, et advocatorum illam constituentium

§. 2. Perciò seguendo le orme de' Nostri illustri predecessori, e specialmente di Benedetto XIV. di sempre gloriosa memoria, il quale non meno colla *totale rinnovazione de' bandi* per Roma, e per lo stato, che con altre molte providenze riguardanti la prova de' delitti, e le procedure de' tribunali, e de' giudici criminali, credette di dover soddisfare, e provvedere all' opportunità di quei tempi; ed aderendo altresì alle rappresentanze da voi fatteci sulla necessità di riparare con nuove, ed ulteriori providenze agl' indicati, ed altri inconvenienti insorti nel giudizio de' delitti, di Nostro *moto proprio*, certa scienza, e pienezza di potestà assoluta siamo venuti nella determinazione di deputare, come col presente chirografo deputiamo, una congregazione particolare composta de' reverendissimi cardinali Borromeo prefetto dell' Immunità, Pallotta prefetto del Concilio, e Boncompagni Nostro segre-

tario di stato, non che di voi, e de' monsignori Campanelli Nostro uditore, Cioja segretario di Consulta, Roverella uditore di Rota, della Porta chierico di camera, Quarantotti votante di Segnatura, Erskine promotore della fede, Costantini avvocato de' poveri, Benetti avvocato fiscale, e Barberj fiscale generale, alla quale commettiamo di esaminare, e disporre quanto può essere giusto, e necessario per rimuovere li divisati, ed altri disordini, che s'incontrano in questa interessantissima parte del pubblico governo.

Indigitatur modus sequendus in novis edendis legibus.

§. 3. Ed affinchè tal' opera, che ci è sommamente a cuore, riesca di più facile, e spedita esecuzione, vogliamo, ed ordiniamo, che voi, ed il prelodato monsignor Cioja coll' interessenza, e parere de' suddetti avvocato de' poveri, avvocato fiscale, e fiscale generale dobbiate preventivamente deliberare sopra tutto ciò, che può condurre allo stabilimento di una utile, e saggia legislazione criminale tanto in Roma, che in tutto il Nostro stato. E quindi quelle disposizioni, che saranno credute a tal' uopo utili, o necessarie, dobbiate portarle alla cognizione, ed all' esame di detti reverendissimi cardinali, li quali coll' interessenza vostra, e di tutti gli altri di sopra nominati prelati, ed individui componenti la congregazione ne faranno l' opportuna discussione, onde poi da Noi approvate, quando così crediamo, ricevano dalla Nostra potestà il loro valore, ed in tal guisa un ben inteso sistema di legislazione nella prevenzione de' delitti, nella proporzione delle pene, nella rilevanza delle prove, nella facilità dell' ordinatoria, e nella distribuzione de' mezzi tendenti ad assicurare in un tempo stesso la salvezza degl' innocenti, e la condegna punizione de' rei, partorisca l' effetto di quella pubblica felicità, a cui son dirette le Nostre mire.

Clausula sublata, decretum irritans, et derogatio contrariorum.

§. 4. A tal fine concediamo alla prelodata congregazione facoltà, ed arbitrio di proporci quel piano, e quei mezzi, che stimerà più opportuni al bisogno; volendo, e decretando, che il presente chirografo colla sola Nostra sottoscrizione, e registrato che sia negli atti del vostro tribunale, vaglia, ed abbia il suo pieno effetto, ed esecuzione, benchè non registrato nei libri della camera, nè in altro modo sia servata la forma della costituzione di *Pio IV. de registrandis* alla quale perciò deroghiamo, e che contro di esso non possa opporsi orrezione, o surrezione, o difetto d' intenzione, o qualunque altro difetto, benchè degno di speciale, espressa, ed individua menzione, e non si possa diversamente interpretare, benchè l'interpretazione provenisse da' canoni anche conciliarj, leggi, constituzioni, decreti, ed opinioni approvate, poichè tale è la Nostra certa, espressa, e determinata volontà. Dato dal Nostro palazzo apostolico del Quirinale, questo dì 8. novembre 1785.

PIUS PP. VI.

DLXX.

Dat. Romae 19. novembris 1785 anno XI.

Derogatio statutorum fratrum ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo provinciarum Galliæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ea est infirmitatis Nostræ humanæ misera conditio, ut raro contingat, tam scite, tamque prudenter aliquid constitui, quin brevi ex experientia rerum magistra, quæ fuerunt disposita minus apta, atque opportuna appareant; unde aut declaranda, aut immutanda, aut interdum etiam in totum sunt reformanda: quod profecto inter cætera evenisse constat in nova constitutionum collectione, quam nonnullis immutatis ex antiquis constitutionibus strictioris observantiæ nuncupatis provinciæ Galliæ fratrum ordinis beatæ virginis Mariæ de Monte Carmelo nuperrime curarunt, quamque etiam felicis recordationis Clemens pp. XIV. per suas literas in simili forma Brevis die trigesima mensis maii anno MDCCLXXII. expeditas confirmavit.

Expositio precum et ratio concessionis.

§. 2. Siquidem sicut pro parte dilectorum filiorum priorum provincialium Galliæ ordinis prædicti Nobis nuper expositum fuit, cum antiquæ constitutiones strictioris observantiæ dicti ordinis jam a felicis recordationis Urbano pp. VIII., et Innocentio X. prædecessoribus Nostris approbatæ in sua parte tertia cap. I. num. 11. sic disponerent = Convocatur capitulum provinciale ex prioribus cum uno socio rite a conventu quolibet electo . . . ex vi-

cariis novorum locorum, ubi præter ipsum vicarium degunt fratres cum voce, et loco, numerum quaternarium, eo comprehenso, excedentes, et socio rite electo = Priores provinciales tunc existentes sibi suaserunt futurum fore utilius suis respective provinciis, si jus habendi vicarium, eligendi socium prioris, seu discretum conventus in comitiis provincialibus, ad eos tantum conventus cohiberetur, quorum communitas ex majori fratrum numero esset composita, quam in antiquis strictioris observantiæ constitutionibus erat dispositum; hincque in memorata nova dictarum constitutionum collectione, sic antiqua statuta reformarunt = Nullus fiat discretus in conventibus, qui completam non habent conventualitatem, novem scilicet clericorum; nec vicarii hujusmodi conventuum jus habeant eundi, et sedendi inter priores, quamdiu capitulum celebratur = part. III. cap. 1. §. 11. Ast e contra cum postmodum compertum sit, conventus, qui præscriptam completam conventualitatem habent ex pluribus subinde exortis causis pauciores esse, quam cæteri illam non habentes; eaque propter vix, aut ne vix quidem capitula provincialia convocari possent, vel saltem notabilis pars communitatum hujusmodi nullum haberent, qui suas partes in capitulis prædictis sustineret, meritoque vereri posset, ne provinciarum hujusmodi guberoium apud potiores residendo multæ inordinationes, aut absurda exoritura essent, quod maxime dictis provinciis exitiosum, ac incommodum foret. Nobis hinc priores provinciales prædicti humiliter supplicari fecerunt, ut derogando præinsertæ dispositioni paragraphi secundi capitis primi partis tertiæ recentium constitutionum in pristinum usum antiquas constitutiones, quoad præinsertam dispositionem revocaremus.

Tenor derogationis, cum suis declarationibus.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audito prius venerabilis fratris Nostri Andreæ cardinalis episcopi Sabinensis Corsini nuncupati ordinis prædicti apud Nos, et sanctam Sedem protectoris consilio, derogando præinserto §. secundo capitis I. tertiæ partis novarum constitutionum ordinis prædicti, auctoritate apostolica tenore præsentium sancimus, atque decernimus, ut in posterum, ac perpetuis futuris temporibus præinserta dispositio partis tertiæ capitis primi numeri quarti dictarum antiquarum constitutionum de ac super electione discreti, et qualitate suffragantium in capitulis provincialibus etiam pro provinciis in Gallia existentibus omnino observetur, ac religiose retineatur; omnesque conventus, quibus ante dictarum novarum constitutionum confirmationem, et apostolicam approbationem jus erat eligendi socium, seu discretum, ac ferendi suffragium in capitulo provinciali per suum vicarium, ac dictum socium, seu discretum, ad suum pristinum jus, ad formam antiquarum constitutionum, auctoritate, et tenore prædictis restituimus, reponimus, ac plenissime reintegramus.

Clausulæ sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non provinciarum, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficien-

ter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima nona novembris MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 6. decembris 1785 anno XI.

DLXXI.

Concessio vescendi carnibus diebus non impeditis favore monachorum ordinis Cisterciensis tam communis, quam strictæ observantiæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur regula utriusque ordinis, communis scilicet, et strictæ observantiæ super usu carnium, et abusus in utraque irrepti declarantur.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus modernus procurator generalis monachorum ordinis Cisterciensis duas in suo ordine militare observantias communis, et strictæ nomine nuncupatas, quarum una ab alia diffet in eo dumtaxat, quod communi permittitur vesci carnibus tribus diebus in hebdomada, strictæ autem usus carnium penitus interdicitur, ut ex ejusdem ordinis constitutionibus a fel. rec. Alexandro pp. VII. prædecessore Nostro per suas literas in simili forma Brevis die xix aprilis MDCLXVI. approbatis articulo vigesimoquarto constat. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, temporum calamitates, et naturæ humanæ fragilitas sapientioribus consiliis, et ordinationibus soleant plerumque afferre detrimenta, hinc factum est, ut in communi observantia invaluerit abusus carnes manducare etiam die lunæ, et instricta, communis observantiæ normæ, et exemplo sese accommodare carnes comedendo quatuor diebus in hebdomada, non sine tamen multorum timoratæ conscientiæ monachorum scrupulo, quæ cum in capitulo generali ejusdem ordinis die nona septembris anni MDCCLXXXIII. Cistercii habito mature fuerint perpensa, ac discussa ob difficultatem corrigendi inductos abusus, ac collapsam abstinentiæ abesse carnium disciplinam ad suum pristinum candorem restituendi ab eodem capitulo generali deliberatum fuit Nobis humiles preces porrigere, ut in præmissis providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis novæ.

§. 2. Nos igitur Christifidelium, et præsertim religiosorum hominum, qui contemptis sæculi illecebris Deo propius famulare susceperunt, saluti, quantum cum Domino possumus, providere satagentes, ac monachorum ordinis prædicti conscientias ab omni scrupulo liberare volentes, ut deinde in laudabilis eorum instituti, ac regularis disciplinæ observatione alacriores sese demostrent, illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; ut deinceps perpetuis futuris temporibus omnes, et singuli monachi tum communis, tum strictæ observantiæ ordinis prædicti singulis anni diebus cujuslibet hebdomadæ, exceptis in feriis quartis, ac diebus, in quibus jejunare de jure, vel consuetudine præceptum inciderit, carnes absque ullo conscientiæ scrupulo libere comedendi, iisque utendi licentiam, et facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et elargimur, ac pœnis a constitutionibus prædictis transgressoribus, vel etiam superioribus localibus carnium esum permittentibus inflictis omnes dictos monachos utriusque observantiæ tum eos, qui ante præsentium literarum Nostrarum executionem carnibus vesci ausi sunt, absolvimus, et relaxamus, ac absolutos, et relaxatos fore, et esse auctoritate, et tenore præsentis declaramus.

Declarationes speciales.

§. 3. Volentes propterea, ut in cæteris hebdomadæ diebus superiores locales suis respective monachis cibos in ea quantitate, ac qualitate, quæ illorum prudentia, ac religio eis suggeret, servata cæteroquin christiana religiosa temperantia, quin nec ipsi, nec religiosi prædicti pœnas a constitutionibus prædictis inflictas incurrant, subministrare, iisque respective uti in perpetuum libere, ac licite possint, et valeant.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et

consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vi decembris MDCCLXXXV., pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 6. decembris 1785 anno XI.

DLXXII.

Approbatur declaratio a definitorio conventus del Pardo ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sacrosancti apostolatus officii, quod auctore Deo gerimus, sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui spretis mundi illecebris, Altissimi obsequiis se se sub suavi religionis jugo manciparunt, uberesque bonorum operum fructus assidue proferre satagunt, curam gerentes, eosque peculiari charitate prosequentes, illa, quæ pro felici eorum in via Domini directione, prosperoque gubernio provide, sapienterque constituta esse noscuntur, ut firma, illibataque permaneant, et inviolabiliter serventur apostolici muniminis Nostri patrocinio constabilimus.

Exponitur vetus statutorum ordinis dispositio.

§. 2. Expositum siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici Nobis nuper fuit, quod alias dilectus filius Erhardus a Radkerpurg minister generalis fratrum ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, ut vitæ genus majoris austeritatis, ac perfecte communis jam alias in conventu fratrum ordinis prædicti del Pardo nuncupati Toletanæ diœcesis inductum, magis magisque custodiretur, aliqua peculiaria statuta, ac leges sancivit, intra quæ sub numero decimo tertio cautum est, ne ullus frater ordinis prædicti ad dictum conventum de familia a provinciali assignetur, nisi prius ipsamet frater id expostulaverit, et a guardiano ejusdem conventus cum majori, et saniori parte suorum consiliariorum fuerit admissus, quod etiam intelligendum esse de studio, et laicis ad dictum conventum assignandis expresse a definitorio sub die xxvi januarii MDCCLXXIX. fuit constitutum.

Ab ... statutorum declaratione jurgia suborta sunt.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, postmodum nempe sub die xxii octobris anni MDCCLXXIX. inter provincialem provinciæ Castellæ dicti ordinis cum suo definitorio, et guardianum conventus prædicti cum suis consiliariis declaratum fuerit, sub dispositione dicti statuti decimi tertii haud comprehendi fratres studentes, et laicos, unde provinciali Castellæ pro tempore existenti, eos, quos maluisset in dicto conventu de familia assignare permittebatur, ac ex declaratione hujusmodi inter eorum successores de ac super studii destinatione aliqua jurgia, et contentiones exorta sint, hinc memoratus Karolus rex catholicus ad præcidendam ulteriorem perturbationum causam Nobis humiliter supplicari, fecit, ut prævia abrogatione, et deletione dictæ declarationis inter provincialem, et guardianum prædictos die xxii octobris anni MDCCLXXIX., ut præfertur, factæ, dictam capituli decimi tertii declarationem a definitorio, ut præfertur, pro ejusdem conventus commodo, et utilitate factam auctoritatis apostolicæ patrocinio communiri de benignitate apostolica dignaremur.

Hinc nova declaratio deletur, et vetus dispositio ad vitam revocatur.

§. 4. Nos igitur, qui licet regularem disciplinam tueri, et si aliquando collapsa sit eam inter eos, qui Deo proprius in religione famulari susceperunt, restituere totis viribus adnitamur, nunquam tamen hosce Christifideles ad austerioris vitæ institutum, quam professi sunt amplectendum adigere volumus, libenti animo adducimur, ut memorati Karoli regis catholici votis annuamus; prævia itaque abrogatione, et deletione cujuscumque declarationis inter provincialem ex una, et guardianum prædictum ex altera parte de, ac super assignatione, seu destinatione studii, et laicorum de familia in conventu dicti ordinis del Pardo nuncupato alias factæ declarationem ejusdem capitis tertii alias a definitorio sub die xxvi januarii MDCCLXXIX., ut præfertur, factam, qua sub dicta dispositione comprehendi tum studentes, tum laicos definitum fuit, auctoritate apostolica tenore præ-

sentium confirmamus, et approbamus; illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui quomodolibet in eis intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, te pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti conventus etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXIII.

Dat. Romæ 6 decembris 1785. anno XI.

Approbantur quædam capitula a consilio cameræ regiæ Hispaniarum facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Cum ea, quæ propter justas, et rationabiles causas aliquando stabilita sunt ex novis emergentibus momentis provide oportere declarari, moderari, ac etiam interdum prorsus immutari, ipsa rerum, ac temporum experientia doceat, carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quemadmodum scite, ac prudenter alias fuisse, a constitutionibus aliquarum ecclesiarum in suis ditionibus existentium præscriptam methodum, unde probationes ab iisdem constitutionibus requisitæ essent peragendæ, ita nunc improvidam prorsus, ac damnosam esse intelligens, regalis suæ cameræ consilio commisit, ut de hac re mature consulerent.

Expositio precum porrectarum a rege catholico.

§. 2. Cum autem sicut memoratus Karolus rex catholicus Nobis exponi fecit, a dictis consultoribus fuerint absurda omnia ex constitutionibus prædictis inter se etiam interdum repugnantibus resultantia post maturum examen cognita, novas ferendas esse censuerunt leges, tenoris, qui sequitur.

De requisitis evincendis ab eligendis ad dignitates, canonicatus, aliaque officia, et beneficia.

§. 3. I. Che si mantengano per ora li statuti, e costumanze, che vi fossero nelle chiese, di fare le prove agli ecclesiastici, che conseguiscano dignità, canonicati, porzioni, e qualsisia altro ministero, per quanto sia compatibile col beneficio, o sia vantaggio della causa publica, e de' provisti medesimi: che per conciliare questi due estremi, ed ovviare ai danni suddivisati, gli ecclesiastici, che doveano fare le prove, presentassero ai loro respettivi capitoli le loro genealogie chiare, ed esprimenti la loro origine, e quella de' loro ascendenti fino al grado richiesto dai statuti; come pure l'elenco de' luoghi, ove per ragion de' matrimonj, battesimi, morti, o altro di uopo sia il qualificare le loro persone.

De modo procedendi in examino documentorum exhibitorum.

§. 4. II. Che in vista del memoriale, o genealogia presentata dal provisto, commetta il capitolo le sue prove al canonico, dignità, o porzionario, che sia di turno, o da eleggersi, giusta il costume, che vi fosse in quella

chiesa, con facoltà, che il detto commissario possa ricevere le informazioni istruttive, che si dovranno fare nella capitale di sua residenza, esaminando testimoni, e facendo estrarre, e autenticare gl' istrumenti, di cui pretenda l' interessato avvalersi, ed esistino nella medesima capitale, nello stesso modo, e forma, come oggi si stila; ben' inteso però, che non possino uscire, nè escano dalla capitale, per andare ad altri luoghi, ancorchè siano ville della città medesima, o poco da essa distanti, senza che per questa lieve occupazione di fare le prove si possino scusare dalla precisa assistenza, o sia intervento a tutte le ore canoniche del coro, nè all' adempimento degli altri obblighi, che gl' incombino per istituto delle loro rispettive prebende.

De probationibus faciendis extra locum ubi reperitur ecclesia, de cujus provisione agitur.

§. 5. III. Che le prove, che si debban fare in tutto, o in parte fuori della città, o villaggio, ove esistesse la chiesa, in cui sia provisto l' interessato, se l' intenda il detto commissario per via di lettere concertate con li provisori, ed ordinarj, affinchè ricevino le informazioni, che pretendessero fare gli aggraziati, tanto in linea di testimonj, che d' istromenti, senza che possino sortire dalla medesima città, nel causare alcuna dieta, avvalendosi per la compulsa delle fedi di battesimo, matrimonj, ed altri istromenti, che li pretendenti vorranno esibire dei parrochi de' luoghi, ove si dovessero estrarre, o confrontare in caso, che fossero di prima esibiti.

De instrumentis tradendis absque dilatione, et sine extraordinario tributo.

§. 6. IV. Che per gl' istromenti, che si trovassero negli archivj, notarie, ed officj riguardanti il regio tribunale, li giusdicenti se li faccian dare a richiesta de' commissarj, senza causare ai medesimi dilazione, e senza esigere da essi altri emolumenti, che gli assegnati nelle tasse.

De examine ab ordinariis faciendo, et informatione ab eis capitulo danda.

§. 7. V. Che li medesimi ordinarj ecclesiastici, terminata la prova del ramo loro commessa, la trasmettino originalmente chiusa, e sigillata con la loro informazione al commissario principale del capitolo, sia dignità, canonico, o porzionario, il quale riunendo tutti i documenti risguardanti la prova, previa l' istanza della parte interessata, e manifestando questa di non averne alcun' altra a fare, la rechi insieme con la sua relazione al capitolo, e si proceda senza indugio al suo esame, ed approvazione nella forma, che di presente si pratica.

De eligendis absque novo examine, et processu super idoneitate.

§. 8. VI. ed ultimo = Che se l'aggraziato, che pretende fare le prove, le avesse fatte anteriormente per altra chiesa, o comunità di eguale statuto, o costumanza, e gli fossero state approvate, adempirà coll' esibire un' attestato di aver fatte le prove, e della loro approvazione, possesso, ed ammissione effettiva, intendendosi lo stesso riguardo a quelle, che fatto avessero qualche ascendente, germano, o parente relativamente alle linee, che sieno qualificate nelle dette prove, di maniera che debba fare quelle soltanto delli gradi, e delle linee non comprese nelle prove anteriori, intendendosi rapporto a queste quanto è stato disposto sul punto principale con il secondo mezzo, mentre nè il commissario del capitolo, nè gli ordinarj ecclesiastici dovranno sortire dai loro domicilj, nè cagionare diete, e salarj nelle informazioni, e diligenze, che debbano praticarsi.

Confirmatio apostolica.

§. 9. Ut itaque hæc nova methodus suum sortiatur effectum, ac plenissime observetur, memoratus Karolus rex catholicus apostolicæ Nostræ auctoritatis patrocinio communiri summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur votis ejusdem Karoli regis catholici, quantum cum Domino possumus annuere volentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præinserta capitula auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui quomodolibet in eis intervenerint supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 10. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctorita-

te scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictarum ecclesiarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXIV.

Dat. Romæ 16. decembris 1785 anno XI.

Conceditur fratribus Cappuccinis ordinis sancti Francisci provinciæ Romanæ cura animarum, et directio spiritualis infirmorum archiospitalis s. Spiritus in Saxia de urbe.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum religionis zelus eximiæ in pauperes charitatis, ac altissimæ humilitatis, aliarumque virtutum merita, quibus in Ecclesia Dei fratres ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum quam maxime fulgent, Nos adduxerint, ut illorum vigilantiæ, et sollicitudini, ea, quæ Nobis summopere cordi sunt, quæque inter cætera pietatis opera, quæ secundum apostolum promissionem habent vitæ, divina scriptura commendat, concrederemus; hinc ad spiritualem infirmorum in archiospitali sancti Spiritus in Saxia de urbe nunc, et pro tempore degentium directionem, eorumque animarum curam, quam nonnulli presbyteri sæculares hactenus gesserunt, dilectorum filiorum fratrum ordinis prædicti opera deinceps uti decrevimus.

Tenor concessionis.

§. 2. Verum quia eisdem fratribus per constitutiones sui ordinis apostolica auctoritate approbatas, et confirmatas sacramentales sæcularium confessiones excipere, et audire interdictum est, atque ut hoc voluntatis Nostræ consilium perpetuis futuris temporibus servetur, Nos ex commissi Nobis divinitus pastoralis muneris debito animarum saluti, quantum cum Domino possumus, providere cupientes, dictorum fratrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, motu proprio, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine eisdem fratribus minoribus Cappuccinis in sacro presbyteratus ordine constitutis, et ad audiendas sæcularium confessiones idoneis, et a dilecto in Christo filio Nostro almæ urbis in spiritualibus vicario, vel ejus vicesgerenti prius approbatis, eorumque præsidi curam, et spiritualem infirmorum in archiospitali sancti Spiritus in Saxia prædicto nunc, et pro tempore degentium directionem, sub jurisdictione, et gubernio dumtaxat dilecti filii moderni, et pro tempore existentis præceptoris, seu commendatarii generalis dicti archiospitalis, ac sub legibus, et conventionibus jam inter eumdem præceptorem, seu commendatarium ex una, et ministrum provincialem provinciæ Romanæ dicti ordinis ex altera parte tum factis, cum faciendis tenore præsentium committimus, et commendamus; illisque, qui ad inserviendum pro cappellanis, et spiritualibus directoribus in prædicto archiospitali pro tempore deputati fuerint, ut, dum hoc ministerio fungentur tantum, infirmorum inibi degentium sacramentales confessiones audire, eosque ab eorum peccatis pœnitentia salutari, et alia, quæ injungenda fuerint, eis respective injunctis absolvere libere, ac licite possint, et valeant motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et archiospitalis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio specialis.

§. 5. Volumus autem, ac tenore præsentium decernimus, ut eleemosyna, quam dictus modernus, et pro tempore existens præceptor, seu commendatarius dicti archiospitalis Sancti Spiritus dictis fratribus Cappuccinis cappellanis, ac spiritualibus directoribus, seu ministro provinciali provinciæ Romanæ ordinis prædicti, cui subiiciuntur, præter quotidianam illorum exhibitionem largiri consuevit, a ministro provinciali prædicto partim in eorumdem fratrum Cappuccinorum vestitum pro suo arbitrio tamen, et conscentia erogetur, partim superextans videlicet illius portio, si aliqua erit, ad compescendos extraordinarios sumptus, quibus conventus Conceptionis Immaculatæ Beatæ Mariæ Virginis in alma Nostra urbe existens horum intuitu gravatur, in utilitatem, ac commodum conventus hujusmodi omnino cedat.

Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXV.

Dat. Romæ 16. decembris 1785 anno XI.

Facultas rectori parochialis ecclesiæ beatæ Mariæ virginis, vulgo la Blanca nuncupatæ, civitatis Hispalensis celebrandi missam votivam ejusdem beatæ Mariæ virginis singulis anni sabbathis etiam impeditis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor precum

§. 1. Cum sicut dilectus filius modernus parochus, seu rector parochialis ecclesiæ beatæ Mariæ virginis ad Nives, vulgo nuncupatæ la Blanca civitatis Hispalensis Nobis nuper exponi fecit, ipse singulis anni sabbathis missam votivam beatæ Mariæ virginis cum cantu celebrare teneatur; quo autem frequentius devotioni erga eamdem beatam Mariam virginem satisfacere valeat, dictam missam votivam in sabbathis, etiam impeditis celebrare posse summopere cupiat.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, exponenti, ac pro tempore existenti parocho dictæ parochialis ecclesiæ beatæ Mariæ virginis ad Nives, ut in singulis anni sabbathis, exceptis festivis primæ, et secundæ classis, prædictam missam votivam beatæ Mariæ virginis cum cantu celebrare libere, et licite possit, et valeat auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque parochialis ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis,

et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXVI.

Dat. Romæ 16. decembris 1785. Anno XI.

Facultas monachis ordinis sancti Hieronymi monasterii Regalis nuncupati nullius diœcesis provinciæ Toletanæ celebrandi singulis anni diebus missam votivam beatæ Mariæ virginis de Guadalupe.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor precum porrectarum.

§. 1. Cum sicut dilecti filii abbas, et monachi Regalis nuncupati monasterii ordinis sancti Hieronymi nullius diœcesis provinciæ Toletanæ Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga beatam Mariam virginem gerunt devotionis affectu, singulis anni diebus in aurora missam votivam solemnem ejusdem beatæ Mariæ virginis sub nomenclatura de Guadalupe celebrare posse summopere cupiant.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris, abbati, et monachis monasterii prædicti, ut ipsi singulis anni diebus, exceptis festivis primæ, et secundæ classis, in aurora dictam missam votivam solemnem beatæ Mariæ virginis sub nomenclatura de Guadalupe celebrare libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictorumque ordinis, et monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.



Dat. Romæ 16. decembris 1785 anno XI.

DLXXVII.

Committitur nuntio Poloniæ ut confirmet unionem, et incorporationem octo parochiarum alias monasterio Paradisiensi ordinis Cisterciensis ab episcopis Posnaniensibus factam.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Carthaginensi apud carissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Poloniæ regem illustrem Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Quoties illud a Nobis petitur, quod religioni, et Christifidelium bono convenire dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum ab abbate ordinis porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii modernus abbas, et monachi monasterii Paradisiensis ordinis Cisterciensis Posnaniensis diœcesis, quod alias nempe anno MDCCXXV. Ioannes Ioachimus, dum vixit, episcopus Posnaniensis ecclesias parochiales de Kalawa, Wysoka, Starydwor, Wyszanow, Zagowiecz, Hociszaw, Lutol, Bogozniec, et Nozminek intra limites suæ diœcesis sitas, quæ, ut asseritur, erant de jurepatronatu ejusdem monasterii, tum ob defectum cleri sæcularis, qui linguam Germanicam calleret, quam unam ferme populus sciebat, tum ob tenuitatem redditurum, qui erant impares pro parochorum sæcularium substentatione, ac alias ob causas eidem monasterio univit, et incorporavit, eaque propter curam animarum deinceps dictarum parochiarum ab illis monachis dicti monasterii exerceri voluit, quos ipse, suique successores episcopi Posnanienses juxta sacrorum canonum sanctiones idoneos, ac per examen habiles ad parochiale munus reperiissent, quosque ad dicta beneficia curata instituissent, salva insuper in reliquis omni quacumque ordinaria jurisdictione eorumdem episcoporum Posnaniensium; quam quidem unionem, et incorporationem postmodum Antonius Onuphrius suus successor in ecclesia Posnaniensi anno MDCCXXX. ad eorumdem monachorum petitionem confirmavit, et approbavit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes unionem, et incorporationem hujusmodi, quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent.

Tenor commissionis nuntio apostolico porrectæ.

§. 3. Nos specialem eisdem exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac summa in rerum agendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut constito tibi de utilitate unionis, et incorporationis hujusmodi, illam sub iisdem tamen legibus, et conditionibus auctoritate Nostra apostolica confirmes, et approbes, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicias, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, suppleas, et sanes.

Clausulæ sublatæ, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii, parochiarum, et diœcesis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis

decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 16. decembris 1785 anno XI.

DLXXVIII.

Declaratio, et revocatio unionis alias factæ diversarum congregationum ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur quæ fuerit ratio decernendæ unionis.

§. 1. Cum ea propter justas, et rationales causas, aliquando stabilita sunt, ex novis emergentibus rationum momentis provide oportere declarari, moderari, et immutari, ipsa rerum, ac temporum experientia doceat, nuperrime vero, cum per quasdam Nostras literas in simili forma Brevis die scilicet xxi martii anni MDCCLXXXIII., expeditas, quibus ordini fratrum beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo antiquæ observantiæ omnes omnino congregationes cujuscumque observantiæ, vel reformationis ejusdem ordinis ubicumque existentes auctoritate Nostra apostolica univerimus, ac incorporaverimus, licet alias in aliqua earum parte declaraverimus nihilominus alias sint, quæ immutationem, ac moderationem a Nobis expetere quodammodo videantur; Nobis propterea dilectus filius modernus prior, seu magister generalis ordinis præfati exponi humiliter fecit, quod in eisdem literis inter cætera duo decernantur, quod nempe omnes carmelitæ præfatarum diversarum congregationum unum tantum corpus cum eo (scilicet ordine antiquæ observantiæ) efficiant, ac regulas, et constitutiones memorati ordinis antiquæ observantiæ a Sede apostolica approbatas exacte observent, sublata qualibet inter easdem congregationes differentia, utcumque a prædecessoribus Nostris admissa, easque leges, constitutiones, et consuetudines ordinis, cui uniuntur, aggregantur, et incorporantur, profiteri teneantur, alterum, quod si in una, alterave secularium principum ditione adeo pauci sint carmelitarum sic unitorum conventus, ut aptam efformare ex se nequeant provinciam arbitrio relinquimus ejusdem prioris, ac definitorii generalis conventus aggregandi provinciæ viciniori alterius secularis ditionis.

Memorantur incomoda quæ ab decreta unione promanarunt.

§. 2. Cumque insuper aliquæ provinciæ in ditione carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ subjiectæ in Germania, in Polonia, in Hibernia, ac in Sicilia respective existentes, licet perfecte ordini antiquæ observantiæ prædicto unitæ, ac ejusdem ordinis priori, seu magistro generali subjectæ sint, nihilominus reformatis constitutionibus alias a fel. rec. Urbano pp. VIII. prædecessore Nostro approbatis utantur, quibus nimis durum, ac difficile esset si constitutiones hujusmodi deserere cogerentur, ut statuta antiquæ observantiæ jam derelicta iterum susciperent, prout vigore dictarum literarum Nostrarum certo certius tenerentur. Cum rursus licet diu actum esset pro unione trium conventuum Lucani, Regiensis, et Parmensis ordinis prædicti provinciæ Lombardiæ, ob plures tamen difficultates hinc inde exhortas hi tres conventus a dicto priore, seu magistro generali de consensu, et consilio sui ordinis provinciæ Romandiolæ fuerunt unitæ, impetratis a Nobis prius de vivæ vocis Nostræ oraculo necessariis, et opportunis facultatibus: ut itaque, et provinciarum prædictarum tranquillitati consulatur, et unio prædicta firmius subsistat, ac servetur exactius memoratus prior, seu magister generalis dicti ordinis Nobis supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor dismembrationis novæ, cum reservatione subjectionis uni priori generali.

§. 3. Nos igitur, qui nihil aliud quidpiam per memoratas Nostras literas quærebamus, quam, ut hi per fraternæ charitatis compaginem omnes omnino fratrum dicti ordinis congregationes in unum corpus coalescerent, et ad augendum Dei cultum, et ad spirituale Christifidelium bonum pro-

curandum fratres hujusmodi utilius adlaborassent, probe noscentes haud consecuti, nisi dum fratrum animi undique conquiescant, hinc omnem super præmissis curarum occasionem removere, ipsumque exponentem specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolvendum, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; ut omnes supraenumeratæ provinciæ, dummodo sub regimine, et gubernio prioris, seu magistri generalis ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo antiquæ observantiæ pro tempore existentis, eidemque ordini perfectissime unitæ sint suis peculiaribus constitutionibus, jam ut præfertur, a sancta Sede alias approbatis vivere, libere, ac licite possint, et valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus, ac respective decernimus, et declaramus.

Unio conventuum provinciæ Romandiolæ confirmatur.

§. 4. Insuper memoratam unionem dictorum trium conventuum Lucani, Regiensis, et Parmensis provinciæ Romandiolæ, ut præfertur, factam, et cuncta inde secuta, ac præsertim nuperrimum capitulum provinciale in transacto mense junii Cæsenæ habitum: actus illius, atque electiones omnes, et quæcumque in eo gesta, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, et quatenus opus sit, dictos tres conventus provinciæ Romandiolæ ordinis hujusmodi, auctoritate, et tenore præfatis unimus, aggregamus, et incorporamus; ac omnes, et singulos juris, et facti, qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, auctoritate, et tenore pariter præfatis supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac memoratis Nostris literis incipientibus = *Exigit apostolici Nostri* = sub die xxi martii anni MDCCLXXXIII. expeditis, nec non ordinis, ac provinciarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et super expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresso derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis ea prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta decembris MDCCLXXXV. pontificatus Nostri anno undecimo.



Dat. Romæ 28. decembris 1785 anno XI.

DLXXIX.

Dismembratio archipresbyteratus de Valdonsella nuncupati ab ecclesia Pampilonensi, ejusque perpetuæ unionis ecclesiæ Jacensi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

§. 1. Eximia et apostolicæ Sedis plurimum commendationem merentia studia per sæculares principes de præsulum ecclesiarum, qui jugiter in vinea Domini adlaborantes decentiori substentatione deficiunt providendo statu, mira exemplaritate suscepta animum Nostrum adeo alliciunt, ut quod sagacissime ab eis dispositum fuit Nostra jure optimo auctoritate firmemus prout de cætero ecclesiarum ipsarum suadet utilitas, et Nos in Domino conspicimus expedire.

Rex Hispaniarum exponit necessitatem peragendæ dismembrationis et respective unionis.

§. 2. Cum itaque, sicut dilectus filius Josephus Nicolaus eques de Azara charissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici apud Nos, et Sedem apostolicam administer plenipotentiarius, Nobis nuper ejusdem Karoli regis nomine exposuit episcopalis mensa Jacensis illis non sit redditibus dotata, qui dignitatis episcopalis substinendo decori, et oneribus, quæ præsulem Jacensem ecclesiæ assiduo subire oportet respondeant, et idem Karolus rex, cui dudum hæc reddituum modicitas innotuit cupiens pro eximia animi sui pietate illos aliqua in parte adaugere, ac ceteroquin episcopalem mensam ecclesiæ Pampilonensis longe uberioribus proventibus ditatam esse considerans, illud præ ceteris magis expediens, et æquitati consonum medium occurrendi, scilicet opulentia unius inopiæ alterius mensarum episcopalium hujusmodi opportune adhiberi posse putaverit, proindeque idem Josephus Nicolaus nomine præfato Nobis subjunxerit, quod si a dicta mensa episcopali, nec non prædicta ecclesia; et diœcesi Pampilonensi, archipresbyteratus de Valdonsella nuncupatus, qui olim, et ante illius infrascriptam unionem dignitas, forsan post pontificalem major in ipsa Pampilonensi, seu forsan principalis in aliqua ex collegiatis ecclesiis Pampilonensibus, seu alterius civitatis, vel diœcesis existens prævia illius tituli collativi, ac omnimodæ jurisdictionis, forsan quasi episcopalis super infrascripto territorio, seu districtu eidem archipresbyteratui annexo, per illius tunc pro tempore existentem possessorem archipresbyterum de Valdonsella nuncupatum habita suppressione eisdem mensæ episcopali, et respective ecclesiæ, et diœcesi Pampilonensi præfatis apostolica auctoritate perpetuo unitus, et incorporatus extitit, dictique archipresbyteratus fructus, redditus, proventus, et bona, ac jura quæcumque, nec non territorium, seu districtum hujusmodi per Nos, et Sedem apostolicam perpetuo respective dismembrentur, dividantur, et separentur, illisque sic dismembratis, divisis, et separatis dictus archipresbyteratus videlicet, illiusque fructus, redditus, proventus, bona, et jura prædicta, eidem mensæ episcopali Jacensi, etiam perpetuo, ut infra, uniantur, et applicentur. Territorium vero, seu districtus hujusmodi, ac loca, et rura, nec non parochiæ infrascriptæ in eo consistentia episcopali ecclesiæ, et diœcesi Jacensi, itidem perpetuo, ut infra aggregentur, et incorporentur, omnesque pariter, et singuli in dicto territorio, seu districtu, sic dismembrando, et respective uniendo contenti utriusque sexus personæ, habitatores, et incolæ inferius expressi ab ordinaria venerabilis fratris Nostri Stephani Antonii Aguado de Roxas moderni, cujus ad hoc, et infrascripta omnia expressus accedit assensus, et pro tempore existentis episcopi Pampilonensis jurisdictione, potestate, et auctoritate, cui alias supposita, et suppositi fuerunt, etiam perpetuo sejungentur, et eximantur, illique sic sejungendi, et eximendi ordinariæ pro tempore existentis episcopi Jacensis jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati similiter perpetuo subjiciantur, et supponantur, ac reliqua infrascripta fiant satis, ex hoc idem pro tempore existens Jacensis episcopus in eisdem supportandis oneribus acciperet adjumenti, et prædicti Karoli regis desideria hac in parte implerentur.

§. 3. Nos igitur præmissis omnibus mature perpensis, reique congruentia, simulque optimi principis vigilantia perspectis, tam piis ejusdem Karoli regis votis hærere, ac Nobis desuper porrectis nomine supradicto per ipsum Josephum Nicolaum precibus annuere volentes motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine a mensa episcopali, nec non ecclesia, et diœcesi Pampilonensi

Tenor dismembrationis, cum suis declarationibus.

eumdem archipresbyteratum, illiusque fructus, redditus, et proventus, qui ante suppressionem, et extinctionem hujusmodi ad mille florenos auri in libris cameræ apostolicæ, ut etiam accepimus, taxati reperiebantur, nec non territorium, seu districtum hujusmodi, et in eo consistentia loca, et rura, nec non parochias infrascripta videlicet = unum di un Castillo cum duabus parochiis, ac quatuorcentum, et sexdecim incolis, eisque respective annexis = alterius loci di Malpica, cum una parochia, et triginta habitatoribus = ac alium de Layana cum una parochia, et vigintiquinque incolis = ac alium de Pos cum una itidem parochia, et quatuorcentum, et octoginta novem habitatoribus = ac alium de Frago, similiter cum una parochia, et septuaginta incolis = ac alium de Marillo de Gallego, eique undecim annexis locis cum una simili parochia, ac tercentum, et quadraginta duobus habitatoribus = ac alium de Salvatierra cum una etiam parochia, ac centum, et viginti septem incolis = ac alium de Aguero, eique pariter annexis locis, cum una quoque parochia, ac centum, et novem incolis = ac alium de Ferandues cum una itidem parochia, ac centum, et viginti incolis = ac alium de Ores cum una etiam parochia, et sexaginta novem incolis = ac alium de Asin cum una similiter parochia, et triginta quatuor incolis = ac alium de Aso, cum una quoque parochia, et decem incolis = ac alium de Lorves cum una pariter parochia, et viginti duobus incolis = ac alium de Esco cum una pariter parochia, et triginta duobus habitatoribus = ac alium de Antieda cum una etiam parochia, et trigintaquinque incolis = ac alium Mianos cum una similiter parochia, ac triginta uno incolis = ac alium de Undeus Pintano cum una etiam parochia, et quadraginta quatuor incolis = ac alium de Lobera cum una quoque parochia, et quadraginta octo incolis = ac aliam de Longas cum una etiam parochia, et septuaginta tribus incolis = ac aliam de Urries, similiter cum una parochia, et septuaginta sex incolis = ac alium de Gordun cum una itidem parochia, et semptemdecim incolis = ac aliud de Isuere cum una etiam parochia, et quadragiata uno incolis = ac alium de Nabardum cum una itidem parochia, et viginti octo incolis = ac alium de Pitilla cum una quoque parochia, et septuaginta quatuor incolis = ac alium de Undues de Lerda cum una similiter parochia, et septuaginta incolis = ac alium de Casteliscar, etiam cum una parochia, et quinquaginta quatuor incolis = ac reliquum loca hujusmodi de Pradilla respective nuncupata cum una itidem parochia, et sexaginta novem incolis = inibi respective existentibus, nec non unum de Biel cum una quoque parochia, et ducentis, et undecim incolis = ac aliud de Luesia cum una similiter parochia, ac ducentis, et viginti sex incolis = ac aliud de Pui Pintado cum una etiam parochia, et septuaginta et octo incolis = ac aliud de Ruesta pariter cum una parochia, et septuaginta incolis = ac aliud de Tiermas cum una itidem parochia, et septuaginta quatuor incolis = ac aliud de Sadaba cum una pariter parochia, ac ducentis, et duodecim incolis = ac aliud de Biota cum una itidem parochia, et nonaginta incolis = ac reliquum rura prædicta de Liques respective etiam nuncupata cum una etiam parochia, et triginta tribus incolis, inibi quoque respective existentibus alias, ut præfertur, eisdem episcopali mensæ, et ecclesiæ, ac diœcesi Pampilonensi respective unitum, unitos, et unita tenore præsentium apostolica auctoritate prædicta perpetuo respective dismembramus, dividimus, et separamus, illisque sic dismembratis, divisis, et separatis dictum archipresbyteratum videlicet, illiusque fructus, redditus, proventus, ac bona, et jura quæcumque hujusmodi prædictæ mensæ episcopali Jacensi, ita quod liceat eidem pro tempore existenti episcopo Jacensi per se, vel alium, seu alios, ipsius episcopalis mensæ Jacensis nomine dicti archipresbyteratus, illiusque fructuum, redditum, proventuum, ac bonorum, jurium prædictorum, et pertinentiarum quorumcumque per Nos, ut præfertur dismembratorum veram, realem, corporalem, et actualem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere, dictaque bona, jura locare, dislocare, arrendare; fructus quoque, redditus, et proventus prædictos percipere, exigere, levare, ac supportatis tamen prius per ipsum pro tempore existentem episcopum Jacensem omnibus, et singulis ejusdem archipresbyteratus alias, ut præfertur, suppressi, et uniti, ac per præsentes, etiam, ut præfertur dismembrati, si quæ sint, oneribus in suos, et prædictæ mensæ episcopalis Jacensis respective usus, et utilitatem conver-

tere cujusvis licentia desuper minime requisita dicta apostolica auctoritate de simili prædicti Stephani Antonii episcopi Pampilonensis consensu itidem perpetuo unimus, applicamus, et appropriamus.

Assignatio territorii dismembrati.

§. 4. Territorium vero, seu districtum prædictum, et in eo ut præfertur respective consistentia loca, et parochias superius expressa, et expressas hujusmodi episcopali ecclesiæ, et diœcesi Jacensi prædictis, ita quod liceat pariter eidem episcopo Jacensi pro tempore existenti per se, vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, corporalem, et actualem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in ipso territorio, seu districtu per præsentes, ut præfertur dismembrato propria auctoritate, etiam libere apprehendere, et apprehensam perpetuo pariter retinere cujusvis itidem licentia desuper ad id minime requisita eadem apostolica auctoritate similiter perpetuo aggregamus, et incorporamus. Omnesque, et singulos utriusque sexus personas, habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, et beneficiatos quoscumque in prædictis locis, ac ruribus, et respective parochiis hujusmodi per præsentes, ut præfertur dismembratis, ac respective etiam, ut præfertur aggregatis, et incorporatis respective contentos cujusvis gradus, status, et conditionis existant ab ordinaria prædicti Stephani Antonii, ut præfertur moderni, et pro tempore existentis episcopi Pampilonensis prædicti jurisdictione, potestate, et superioritate simili apostolica auctoritate etiam perpetuo eximimus, et liberamus, illosque sic exemptos, et liberatos ordinariæ jurisdictioni, potestati, et superioritati ejusdem pro tempore existentis episcopi Jacensis dicta apostolica auctoritate perpetuo quoque supponimus, atque subiicimus, ac clero, et populo civitatis, et diœcesis Jacensis respective etiam perpetuo adjungimus.

Contra literas præsentes omne remedium juris submovetur.

§. 5. Decernentes easdem præsentes, semper et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, et legitima, etiam ex eo, quod causæ propter quas eædem præsentes emanarunt adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quopiam alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo, quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, prætextu, aliaque ratione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, et aliis superius expressis nullibi appareret, seu alias probari, possit notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvare in judicio, vel extra illud posse, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas quandocumque, etiam in crastinum assumptionis Nostræ, et successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine singularibus, etiam consistorialiter, ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum expressionibus, tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiamsi in eis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, fore, et esse.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere; irritum quoque, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executoris apostolici.

§. 7. Ac præterea dilectum quoque filium Nostrum, et Sedis apostolicæ respective nuncium in regno Hispaniarum commorantem in exequutorem earumdem præsentium, quoad illarum exequutionem tamen dicta apostolica auctoritate ipsarum tenore præsentium deputamus, eidemque nuncio, uti ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam in hujusmodi exequutione subdelegare libere, et licite valeat apostolica auctoritate prædicta facultatem concedimus, atque impartimur.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ prædictæ regula de unionibus, et applicationibus ad partes committendis, et de exprimendo in eis vero annuo beneficiorum ecclesiasticorum valore, ac Lateranensis concilii novissimi celebrati uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, nec non ab ecclesiis membra dividi, ac distingui, et generalium conciliorum beneficia ecclesiastica unius diœcesis beneficiis alterius diœcesis uniri respective prohibentium, ac quibusvis aliis, etiam in synodalibus, provincialibus eisdem generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque Pampilonensis ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet, tamen concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent, eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de inscribendis fructibus in libris cameræ apostolicæ.

§. 9. Volumus autem, quod summa dictorum mille florenorum auri hujusmodi, quæ ex taxa dictæ Pampilonensis ecclesiæ in libris cameræ apostolicæ descripta ratione dismembrationis ejusdem archipresbyteratus, illiusque fructuum, reddituum, et proventuum prædictorum per Nos, ut præfertur, factæ subducetur super taxa ejusdem ecclesiæ Jacensis in eisdem libris, cameræ apostolicæ prædictæ similiter descripta ex nunc in posterum augeri, et in eum respective transferri debeat.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ dismembrationis, divisionis, separationis, unionis, applicationis, appropriationis, aggregationis, incorporationis, exemptionis, liberationis, suppositionis, subjectionis, adjunctionis, decreti, deputationis, facultatis, concessionis, impartitionis, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, quarto kalendas januarii pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 3. januarii 1786 Anno XI.

DLXXX.

Confirmatur nova erectio collegii monialium Ursulinarum in civitate Bracharensi facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Cum Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris nihil unquam fuerit antiquius, quam in rectam juventutis institutionem, ac educationem sollicitis studiis incumbere, unde tot orphanotrophia, tot collegia, ac seminaria ubique locorum auctoritate apostolica fuerunt erecta; Nos quoties occasio oblata est, illorum vestigiis inhærere non omisimus. Cum itaque magni momenti sit, puellas a teneris annis ad pietatem, et religionem instituere, ne cum plus æquo ad sæculi voluptates sequendas pronæ vel maxime sint, hominibus in petram fiant offensionis, ea, quæ pro illorum educatione, atque informatione laudabiliter constituta esse noscuntur, quoties id a Nobis petitur, libenter apostolica auctoritate confirmamus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Exponitur auctoritate apostolica intercedente fuisse erectum monasterium Ursulinarum in loco nuncupato *il Ritiro*.

§. 2. Nuper siquidem pro parte venerabilis fratris Gasparis archiepiscopi Bracharensis expositum Nobis fuit, quod cum alias ipsi innotuerit, institutum monialium sub regula sancti Augustini Ursulinarum nuncupatum in Galliarum regnis existentium, et a felicis recordationis Paulo papa V. prædecessore Nostro apostolica auctoritate approbatum, et confirmatum valde proficuum, et utile esse, quod puellas ad pietatem, religionem, ac bonas artes sedulo informent, collegium monialium hujusmodi in loco vulgo *il Ritiro* nuncupato sanctorum martyrum villæ de Vianna do Minho suæ Bracharensis diœcesis erigi, et fundari curavit, hancque erectionem, et fundationem sub certis modo, et forma apostolica Nostra auctoritate confirmari obtinuit, prout in Nostris anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo septuagesimo nono, quinto nonas martii hisce desuper sub plumbo expeditis literis uberius continetur.

Laudatur institutionis præstantia quæ ampliatur per novam erectionem monasterii in loco frequentiori.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat ex erectione, ac fundatione prædicta, licet in solitario loco, uberes nihilominus prodire fructus cognoverit, ex tunc fundationem novi collegii monialium Ursulinarum hujusmodi in frequentiori loco secum animo cogitavit. Et quidem cum a munificentia carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ domum cum omnibus mobilibus, et adjacentiis alias ad clericos regulares extinctæ, et suppressæ societatis Jesu spectantem, ac in ipsa civitate Bracharensi existentem sibi largiri obtinuerit, in ea collegium monialium Ursulinarum ad instar illius crecti in dicta villa de Vianna sua ordinaria auctoritate fundavit, illique nedum bona omnia mobilia, et immobilia cujusdam confraternitatis olim in suburbio dictæ civitatis Bracharensis in quodam loco Mons Pœnarum nuncupato sub invocatione Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis erectæ, quæ felicis recordationis Benedictus pp. XVI. prædecessor Noster, prævia ejusdem confraternitatis extinctione, et suppressione, ad erigendum puellarum orphanarum conservatorium sub certis modo, et forma per suas anno MDCCXLVI. expeditas literas applicaverat, sed etiam quidquid extat, et debetur ex archiepiscopatus Bracharensis ecclesiarum vacantium redditibus per viginti annos perceptis, quod usque ad triginta mille aureos pertingit, quodque in eamdem causam erectionis dicti conservatorii memoratus Benedictus prædecessor per alias anno MDCCXLIX. expeditas literas assignaverat.

A veteri monasterio plures moniales educuntur, et transferuntur in noviter erectum.

§. 4. Cum conservatorium hujusmodi nunquam fuerit erectum, ac in posterum erigi non poterit ob graves sumptus ad id necessarios, pro ejusdem collegii, suarumque monialium substentatione, illique addictorum manutentione addixit, et univit. Ac insuper attenta facultate in memoratis Nostris literis sub plumbo datis monialibus prædictis concessa de sui ordinarii licentia, et cum debitis tamen cautelis e clausura sui collegii egrediendi ad alias fundationes in regno Portugalliæ incipiendas, et explendas, jam dilectas in Christo filias Ludovicam Mariam de Plagis Jesus Nazareni superiorissam, et Elisabeth Mariam Franciscam Theresiam, et Mariam Josepham, et Mariam Nives, et Theresiam Josepham, et Mariam Theresiam, et Mariam Felicianam, et Augustinam Mariam, et Theresiam Barbaram, et Mariam Elisabeth etiam de plagis Jesus Nazareni respective nuncupatas moniales in dicto collegio villæ de Vianna expresse professas ad novum collegium Bracharen-

se, tamquam aptiores, ac magis idoneas pro instructione ejusdem novi collegii transtulit, in eoque collocavit.

Episcopus flagitat approbationem omnium gestarum pro hac nova erectione.

§. 5. Verum, sicut eadem prosequebatur expositio, hæc omnia licet ordinaria auctoritate facta, ut tamen necessarium sortiantur effectum, firmiusque subsistant, ac serventur exactius apostolicæ confirmationis munimine roborari, aliaque concedi memoratus Gaspar archiepiscopus summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Omnia laudat pontifex, et sua auctoritate confirmat.

§. 6. Nos igitur utilitatem, quæ ex instituto prædicto provenit præ oculis habentes, ac eumdem Gasparem archiepiscopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fundationem, ac erectionem dicti novi collegii monialium Ursulinarum sub regula sancti Augustini in civitate Bracharensi ad instar alterius collegii earumdem monialium villæ de Vianna, et cum perfectæ clausuræ observantia sub jurisdictione, regimine, et gubernio moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Bracharensis, itaut, quatenus opus sit, expensis ejusdem collegii illud de magistris idoneis ad puellarum instructionem providere possit, et cum assignatione tum dictæ domus una cum suis mobilibus, et adjacentiis alias ad extinctam societatem Jesu spectantibus, tum etiam dictæ summæ ex vacantium ecclesiarum diœcesis Bracharensis redditibus ad triginta mille aureos pertingentis conflatæ, ac omnium, et singulorum bonorum mobilium, et immobilium ad confraternitatem in loco Mons Pœnarum nuncupato sub invocatione conceptionis Beatæ Mariæ Virginis alias auctoritate apostolica, ut præfertur, suppressam quomodolibet spectantium, et pertinentium, salvis tamen omnibus oneribus dictis bonis inhærentibus, non obstantibus memoratis Benedictinis literis, quæ redditus, ac bona prædicta erectioni conservatorii puellarum orphanarum attribuebant, quibus per præsentes sufficienter, ac expresse derogare intendimus, ac traductionem e collegio villæ de Vianna ad dictum collegium, sic noviter erectum, tum dictæ Ludovicæ Mariæ de Plagis, tum aliarum decem monialium prædictarum, ut præfertur, factam auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque omnibus inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, qui aut in erectione ejusdem collegii, aut in assignatione dictorum bonorum, aut in monialium prædictarum traductione quomodolibet intervenerunt, aut intervenisse dici, aut censeri poterit supplemus, et sanamus.

Communicat novo monasterio privilegia, et indulgentias ordini Ursulinarum concessas, et sinit ut moniales designatæ egrediendo a priori conventu recipiantur in novum.

§. 7. Omnibus, et singulis vero nunc, et pro tempore existentibus dicti collegii Bracharensis monialibus omnia, et singula privilegia, omnesque, et singulas indulgentias tam plenarias, quam partiales alias a memorato Paulo prædecessore collegiis monialium Ursulinarum regnorum Franciæ, et per Nos dicto collegio villæ de Vianna respective concessa, et concessas, dummodo tamen in usu sint, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et elargimur; eisdemque monialibus debita cum licentia archiepiscopi Bracharensis, et cum canonicis requisitis cautelis e clausura dicti collegii egrediendi, et ad alias similium collegiorum fundationes in regno Portugalliæ dumtaxat incipiendas, et explendas, se transferendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur; immo, ut moniales hujusmodi clausis januis exterioris suæ ecclesiæ in eam ad effectum illam ornandi, et expoliandi ingredi possint indulgemus. Utque erectio, seu fundatio hujusmodi uberiores in dies proferat fructus, eisdem monialibus, ut non solum puellas intra septa clausuræ commorantes, verum etiam ad illius aulas publicas advenientes gratis instruere libere, ac licite possint, et valeant, damus, et permittimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Decernentes has præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in futurum plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nun-

cios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane decernere, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque quibusvis etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod singulis novi fundationibus similium collegiorum in prædicto regno Portugalliæ, si eas per nonnullas ex dictis monialibus collegii etiam, sic, ut præfertur, fundati fieri contigerit expletis, singularum illarum confirmatio a Sede apostolica prædicta impetrari debeat, alias fundationes hujusmodi, ut præfertur, faciendæ nullæ sint, et esse censeantur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia januarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXXI.

Dat. Romæ 10. januarii 1786 anno XI.

Suppressio conservatorii puellarum orphanarum civitatis Pisaurensis, et applicatio bonorum favore seminarii ipsius civitatis.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Creditæ divinitus humilitati Nostræ dispensationis officium Nos admonet ad hoc esse in apostolicæ dignitatis specula constitutos, ut ad promovendum Dei cultum, ad Ecclesiæ disciplinam fovendam, et ad animarum Christifidelium salutem procurandam omnia studia, vigiliasque Nostras adjuvante Dei gratia jugiter impendamus. Itaque cum ad hæc assequenda nil utilius esse agnoverimus, quam eorum vita, et exemplum, qui se divinis manciparunt servitiis, ad ea providentiæ Nostræ intuitum libenter convertimus, quoties id a Nobis exigitur, per quæ sedulæ clericorum institutioni opportunis remediis prospiciatur; ubi enim illi a teneris annis, et antequam vitiorum habitus totos homines possideat, seu novellæ plantæ benigniori cura educentur, et ad pietatem, religionem, ac literarum scientiam informentur, cum postea in laboriosa ecclesiastica officia acciti sint, tamquam boni Christi ministri, enutriti verbis fidei, et bonæ doctrinæ, quam assecuti erunt, Christifideles exhortari in sana doctrina, et eos, qui contradicunt, arguere, utilesque se exhibere poterunt.

Exponitur seminarii redditus impares fuisse substinendis oneribus, et curandæ ædium ruinosarum reparationi.

§. 2. Cum itaque, ut primum hujus ecclesiæ tuæ Pisaurensis regimen suscepisti, animum, et cogitationem tuam ad episcopale seminarium intendisses, illud maxime premi angustiis deprehendisti, utpote quia nedum congruis, ac necessariis redditibus destitutum in incerto semper statu, ac periculo, ne sensim dilabatur, versetur, quandoquidem annui ejus proventus, ac redditus vix parcissimo alumnorum numero, et tenuissimæ mercedi præceptoribus, ministris, ac inservientibus solvendæ, aliisque communibus sumptibus hujusmodi faciendis satis esse dignoscuntur, sed etiam suæ ædes, adeo materiatæ, et ruinosæ sunt, ut aliquod opportunum, et firmum remedium omnino exigant.

Flagitatur suppressio conservatorii puellarum, reintegratio trium confraternitatum, et applicatio bonorum favore seminarii.

§. 3. Nobis hinc nuper exponi fecisti, quod Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die x septembris anni MDCCLXXXII. expeditas literas precibus bo: mem: Rochi Mariæ dum vixit episcopi Pisaurensis prædecessoris tui Nobis hisce desuper humiliter porrectis annuendo, prævia suppressione octo confraternitatum laicalium, quæ in hac Nostra civitate Pisaurensi erant erectæ, illorum bona, jura, et actiones quomodolibet ad eas spectantia fundationi, et erectioni novi conservatorii pro puellis orphanis, ac puellis e domibus suorum parentum aufugientibus, nec non pro mulieribus, quæ justis de causis a viris suis seorsim vivere erant coactæ, attribuimus, univimus, ac incorporavimus, prout in eisdem literis uberius continetur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, postmodum conservatorium hujusmodi sic erectum memorati Rochi Mariæ, dum vixit, episcopi Pisaurensis votis reipsa haud satisfecerit, quin imo cum tria alia conservatoria in eadem civitate Pisaurensi pro puellis orphanis, jam erecta existant, inutile prorsus videatur, ac ad divini cultus augmentum, et ad ecclesiasticæ disciplinæ progressum pertineret, quatenus prævia suppressione, ac extinctione ejusdem, sic noviter erecti conservatorii, bona, jura, et actiones prædicta, firmis tamen remanentibus oneribus, quibus gravata sunt, dicto seminario, tum pro suis ædibus restituendis, augendumque annuum suum censum, nec non pro laxando ambitu chori tuæ ecclesiæ cathedralis præ sua angustia nimis incommodi, unirentur, et incorporarentur, et universæ civitatis Pisaurensis vobis indulgendo tres ex dictis octo suppressis confraternitatibus in pristinum statum restituerentur, prout uniri, et incorporari, ac respective restitui summopere desideras; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis tibi favorabiliter annuere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Laudat pontifex episcopi consilium, ipsumque in apostolicum delegatum constituit ad omnia peragenda juxta preces.

§. 4. Nos igitur, cui haud grave est, quæ propter justas, ac rationabiles causas alias a Nobis fuerunt stabilita ex novis id exigentibus momentis ea aut declarare, aut moderari, aut etiam penitus revocare, ac paternis illorum curis, et desideriis, qui in Nostros cooperatores in vineam Sabaoth vocati sunt, quantum cum Domino possumus, adesse, ac tam sanctum, et pium opus a concilio Tridentino tantopere commendatum juvare cupientes, hisque votis annuere volentes, teque a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac memoratas Nostras diei x septembris anni MDCCLXXXII. expeditas literas præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, integritate, ac in rebus agendis dexteritate, plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut conservatorium prædictum a memorato Rocho Maria, dum vixit, episcopo Pisaurensi sit, ut præfertur, erectum auctoritate Nostra apostolica perpetuo extinguas, supprimas, ac aboleas, illudque extinctum, suppressum, ac abolitum esse decernas, et declares, prout illud auctoritate apostolica tenore præsentium extinguimus, supprimimus, et abolemus.

Consulitur puellis degentibus in conservatorio supprimendo.

§. 5. Undecim porro puellas inibi degentes ad illud conservatorium delle Zoccolette nuncupatum transferas, et ut illarum alimentis sufficere valeat, nedum annuam taxam, seu pensionem scutorum centum super bonis, ac redditibus domus cathecumenorum a suis administratoribus eidem conservatorio persolvendam imponas, ita ut tamen taxa hujusmodi decrescat pro ratione numeri earumdem puellarum, quæ aut in puellas a dicto conservatorio sustentari solitas allegentur, aut ab eo egredientes in Deo, aut in sæculo nubant. Sed insuper illi bona ad hæreditatem quondam Thomæ Emilii, qui extincta linea hæredum institutorum ex suis bonis conservatorium pro pauperibus puellis Pisaurensibus erigi voluit, quomodolibet spectantia, et pertinentia in sorte principali una cum multiplico post ejusdem capitalis cessionem ab hæredibus institutis in manibus episcopi Pisaurensis, tunc existentis factam, ac extantibus aliis fructibus vix ad valorem scutorum octingentorum ascendentia eadem auctoritate perpetuo unias, applices, et attribuas. Ut insuper ob ingressum in religionem, aut matrimonium earumdem undecim puellarum cuilibet illarum unum ex subsidiis dotalibus a con-

fraternitatibus, ut infra distribui solitis assignes, et addicas, ita ut eædem confraternitates per undecim annos hoc jure nominandi privatæ sint, nisi tamen ante ingressum in religionem, aut matrimonium unius, vel alterius ex dictis puellis mortem obiret, tunc quippe, et eo casu confraternitatibus prædictis jure regressus juxta leges tamen, ac testamentorum voluntates ad dictum subsidium dotale nominandi plenam, et amplam facultatem concedas.

Reintegrantur tres confraternitates sub titulo sanctæ Mariæ Annunciatæ, Misericordiæ, et sancti Antonii.

§. 6. Rursus ut votis, ac precibus universæ civitatis Pisaurensis suffragemur, tibi pariter injungimus, ut tres confraternitates sub invocatione, seu titulo, nempe beatæ Mariæ virginis Annuntiatæ, Misericordiæ, et sancti Antonii, cum iis tamen statutis, quæ pro tuo arbitrio, ac conscientia eis præscribenda fore in Domino censueris auctoritate prædicta restitutas, easque ad omnia, et singula privilegia, indulgentias, gratias spirituales, honores, et præeminentias, quibus in retroactis temporibus usæ, gavisæ, et potitæ sunt, ac uti, frui, et gaudere potuerunt redintegres. Volumus præterea, ut confraternitatem sub invocatione beatæ Mariæ virginis Annuntiatæ ad ecclesiam sancti Rochi cum omnibus missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus, quibus gravatur, et assignatis annuis scutis centum unde ministrorum stipendiis, ac quotidianis, et ordinariis functionibus satisfacere valeas, transferas; alias vero duas confraternitates ad quas pristinas ecclesias, firma tamen remanente quoad ecclesiam confraternitatis sub titulo della Misericordia cessione nonnullorum cubiculorum alias monialibus sanctæ Mariæ Magdalenæ facta, quorum annuam tamen pensionem eæ rependant, dicta auctoritate reduces, quarum singulis pro ministrorum pariter stipendiis, ac consuetis functionibus annua scuta centum viginti solvenda ut infra constitues.

Applicatio bonorum conservatorii favore seminarii.

§. 7. Tandem omnia, et singula bona mobilia, immobilia, sacra, et profana, domos, vineas, prædia, canones, responsiones, fructus, imo ipsam domum, in qua dictum conservatorium fuerat erectum, ac jura quæcumque alias ad dictas confraternitates per Nostras literas prædictas suppressas, et extinctas, nunc ad conservatorium sic, ut præfertur, suppressum, et extinctum quomodolibet spectantia, et pertinentia, salvis tamen oneribus alias vigore dictarum Nostrarum literarum a memorato Rocho Maria episcopo super fructibus eorumdem bonorum impositis, solvendi nempe annua scuta centum duobus beneficiatis mansionariis nuncupatis clero hujus cathedralis ecclesiæ Pisaurensis noviter auctis, ac alia scuta tercenta pro stipendio cantorum, ac musicorum ejusdem ecclesiæ, nec non assignationibus dictis tribus confraternitatibus, ut præfertur factis, cæterisque omnibus legatis piis missarum, aliorumque, quibus tum quinque confraternitates alias suppressæ, et extinctæ, tum aliæ tres restituendæ gravabantur, quæque salva, et illæsa in toties memoratis Nostris literis remanere voluimus, salvis hisce omnibus, bona prædicta tuo seminario dicta auctoritate perpetuo unias, incorpores, applices, et assignes, prout auctoritate, et tenore præsentis unimus, incorporamus, applicamus, et assignamus.

Concessio subventionis pro sarciendis ædibus seminarii, et pro ampliatione chori ecclesiæ cathedralis.

§. 8. Cum insuper ædes ejusdem seminarii, ut præfertur, sint undique ruinosæ, ac ambitus chori tuæ cathedralis ecclesiæ laxandus omnino sit, ad eas vero instaurandas, commodioresque reddendas summa scutorum quatordecim millium, et quingentorum circiter exigatur, et ad ampliandum chorum alia scuta duo millia, et quingenta circiter necessaria sint, quocirca æs alienum in grandi summa contrahere coactus eris, ut tuæ conscientiæ quieti, creditorumque hujusmodi securitati prospiciatur, tibi annuos fructus, redditus, et proventus dictorum bonorum tuo seminario addictorum favore personæ, seu personarum, quæ summam, seu summas in hanc rem erogandam, seu erogandas sub legali interusurio suggerere velint, assignandi, ac hypothecandi plenam, et amplam facultatem, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus, atque ut infra aliquod æquum tempus summa, seu summæ prædictæ creditori, seu creditoribus hujusmodi restituantur; propterea tibi injungimus, ut præter annua conventa legalia interusuria quotannis annuam aliquam quantitatem fructuum, reddit, ac proventuum eorumdem bonorum in æris alieni dissolutionem constituas, ac deponas.

Impositio taxæ scutorum quinque millium super bonis confraternitatis s. Andreæ.

§. 9. Præterea, cum sicut accepimus, confraternitas sub titulo, ac invocatione sancti Andreæ hujus civitatis Pisaurensis temporalibus bonis, ac redditibus affluat, ac juxta memorati concilii dispositionem fructus, ac redditus etiam confraternitatum laicorum alicui taxæ pro instructione seminariorum episcopalium sint subijciendi, ut citius,

quo fieri potest, novæ ædes dicti seminarii construantur, ac sic commodum, et utilitas tuæ diœcesi proficiscantur, tibi mandamus, ut taxam pro summa scutorum quinque millium pro una vice tantum, et intra tempus arbitrio, et conscientia tua præfigiendum personæ ad id a te deputandæ libere persolvendam super bonis, redditibus, fructibus, ac proventibus ad eamdem confraternitatem quomodolibet spectantibus auctoritate prædicta imponas, atque edicas.

Alia impositio super bonis domus cathecumenorum.

§. 10. Tandem cum istius pariter domus cathecumenorum redditus superent quotidianam necessariam illius exhibitionem pro summa scutorum centum viginti, detractis etiam scutis centum conservatorio delle Zoccolette per præsentes Nostras literas assignatis, quo factum est, ut illius administratores jam cumulatam habeant summam scutorum octingentorum septuagintorum, tibi propterea committimus, ut nedum dictam cumulatam summam scutorum octingentorum septuagintorum seminario prædicto in illius constructionem erogandam eadem auctoritate adjudices, ac attribuas, sed insuper, ut dictos administratores ad exsolvenda legalia conventa interusuria æris alieni, ut præfertur contracti, seu contrahendi pro annua summa scutorum centum usque ad illius totalem dissolutionem, nisi tamen interim novis, ac extraordinariis sumptibus essent obnoxii, quibus durantibus a taxæ hujusmodi solutione liberos, ac exemptos esse volumus, et declaramus dicta auctoritate cogas, et compellas.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 11. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo quod prædictæ confraternitatis, ac domus cathecumenorum officiales, confratres, et administratores, ac dicti conservatorii deputati, et cæteri quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad eas vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ nullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obstantibus præmissis, ac memoratis Nostris die x septembris anni MDCCLXXXII. expeditis literis, ac quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, et aliis Nostræ, ac cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non conservatorii, confraternitatum, ac domus cathecumenorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter,

et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die x januarii MDCCLXXXVI., pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 24 januarii 1786 anno XI.

DLXXXII.

Aggregatio seminarii sancti Karoli de Cruce Avenionensis classibus theologiæ, et philosophiæ universitatis studiorum Avenionensium.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis illud petitur, quod ad religionem, ac liberalium disciplinarum studia promovenda, unde in rei sacræ, et civilis rectam, absolutamque administrationem ingentia bona proveniunt, convenire dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii superior, ac directores seminarii sancti Karoli de Cruce Avenionensis, quod per statuta, ac stabilimenta ejusdem seminarii, quæ adhuc plenissime vigent, præscribitur, ut alumni scholas dumtaxat seminarii frequentare possint, nullique extero, ut classibus philosophiæ, et theologiæ inibi existentium adjungi possit, permittitur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, primicerius, ac collegium doctorum, et professorum universitatis studiorum Avenionensis sub die decima, et vigesima secunda augusti, et decima septima septembris anni MDCCLXXXI. seminarium hujusmodi classibus theologiæ, et philosophiæ ejusdem universitatis aggregaverint, hinc dicti exponentes, quo aggregatio hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ confirmationis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur exponentium prædictorum votis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, aggregationem prædictam, ac omnia, et singula in ea contenta auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, universitatis, et seminarii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, ex expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta januarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romæ 26. januarii 1786 anno XI.

DLXXXIII.

Privilegia, et gratiæ, quibus alia duo collegia ordinis minorum de observantia gaudent ad collegium missionum de Vinhaes ejusdem ordinis extenduntur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Alias pro parte dilectorum filiorum superioris, et fratrum collegii missionariorum oppidi de Vinhaes ordinis minorum sancti Francisci de observantia excalceatorum nuncupatorum Brigantiensis diœcesis congregationi venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ Fidei præpositorum exposito, collegium hujusmodi, cujus erectio a felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessore Nostro per apostolicas suas in simili forma Brevis die xx februarii MDCCLIII. expeditas literas adprobata fuit, rebus omnibus, quæ ad illius conservationem, et disciplinam necessariæ sunt jam instructum reperiri, ac propterea, nec non ad magis, magisque excitandum missionariorum hujusmodi studium, valde profuturum, si privilegia, quibus ex apostolica largitate gaudent collegia de Bracannes, et de Varatojo dicti ordinis in Portugalliæ regno, nec non missionarii Hispaniarum, et Indiarum in favorem primodicti collegii extenderentur; eadem cardinalium congregatio, referente dilecto filio magistro Stephano Borgia ejus secretario, et audito voto dilecti etiam filii Nostri Vincentii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis Ranuzzi nuncupati tunc Nostri, et apostolicæ Sedis in regnis Portugalliæ, et Algarbiorum nuntii, censuit esse Nobis supplicandum, ut ad prædictum collegium de Vinhaes, privilegia omnia, gratias, et indulta, a rec: mem: Innocentio XI., Clemente etiam XI., et Benedicto XIV. prædicto Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris missionum collegiis concessa, et quibus conventus de Varatojo, et de Bracannes actu potiuntur, et gaudent, dummodo tamen in eo statuta, leges, et conditiones pro memoratis duobus collegiis de Varatojo, et Bracannes præscriptæ, ea qua decet sedulitate servarentur, extendere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur superiorem, et fratres prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus desuper Nobis nuper porrectis inclinati: privilegia omnia gratias, et indulta, quæ memorati Innocentius XI. Clemens XI., et Benedictus XIV. Romani pontifices prædecessores Nostri collegiis missionum concesserunt, et quibus conventus de Varatojo, et de Bracannes, actu potiuntur, et gaudent, ad primodictum collegium de Vinhaes, dummodo tamen in eo statuta, leges, et conditiones pro memoratis duobus collegiis de Varatojo, et de Bracannes præscripta, ea, qua decet, sedulitate serventur, auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima sexta januarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno undecimo.

Dat. Romae 10. februarii 1786 anno XI.

DLXXXIV.

Indulgetur rectori, et provisoribus universitatis Coloniensis, ut nominare possint ad canonicatus.

Dilectis filiis nobilibus viris consulibus, et senatui civitatis, et reipublicæ Coloniensis.

Pius PP. VI.

Dilecti filii nobiles viri
Salutem, et apostolicam benedictionem

Vetera privilegia memorantur concessa a Paulo IV. Clemente VIII et Paulo V. et super jure nominandi ad canonicatus, et leges impositæ in concessionibus hujusmodi.

§. 1. Alias piæ memoriæ Paulo pp. V. prædecessori Nostro pro parte vestra exposito, quod pridem felicis recordationis Clemens pp. VIII. similiter prædecessor Noster, cum accepisset, quod antea recolendæ memoriæ Paulus pp. IV. etiam prædecessor Noster certis tunc expressis causis adductus rectori, et decanis quatuor facultatum, videlicet theologiæ, juridicæ, medicinæ, et artium, quæ consistunt in tribus gymnasiis, Montano, Laurentiano, et trium Coronarum universitatis studii generalis Coloniensis, consiliique illius facultatis, ex qua persona nominanda esset apostolica auctoritate indulsit, ut cum provisoribus ejusdem universitatis personas assumere possent in eadem universitate promotas, ac in publicis scholis legentes, et lecturas, quas ipse rector, et decani, ac provisores præstito juramento, unanimi consilio illius facultatis, in qua legerent, vel legere deberent, ad id more solito congregati, idoneas, et catholicas esse, ac ad laudem, et fructum studiosorum profiteri posse cognoscerent, easque dilectis filiis majoris, et aliarum ecclesiarum dictæ civitatis capitulis, ad quæ canonicatuum, et præbendarum in iisdem ecclesiis consistentium collatio, provisio, præsentatio, electio, institutio, seu quævis alia dispositio communiter, vel divisim, aut alias quomodolibet pertineret, dictæ videlicet majoris, ac sancti Gereonis Coloniensis ad presbyterales tantum, ad reliquos vero aliarum ecclesiarum canonicatus, et præbendas, qui inde ad triennium, tunc venturum in singulis martii, julii, et novembris mensibus Sedi apostolicæ per concordata Germaniæ cum ipsa Sede inita, reservatis vacantes, nominare valerent eos, ad quos illorum collatio, provisio, præsentatio, electio, et dispositio ejusmodi spectaret, et deinde dictum triennium semel, atque iterum piæ memoriæ Paulus pp. IV., et Pius pp. V. etiam prædecessores Nostri ad simile triennium propagarunt, et indultum prædictum etiam ad majores post pontificalem, et principales, aliasque dignitates, personatus, administrationes, et officia etiam curata, nec non vicarias, et cappellanias perpetuas majoris, collegiatarum, aliarumque ecclesiarum Coloniensium, quæ in prædictis mensibus intra ipsum tempus vacarent, ampliaverant, et successive recolendæ memoriæ Gregorius pp. XIII. similiter prædecessor Noster terminum a prædicto Pio V. prædecessore prorogatum, vel concessum, ad aliud triennium primo, et subinde ad quinquennium, alias juxta formam literarum indulti Pauli IV. prædecessoris prædicti dumtaxat extenderat, vel etiam concesserat, et deinde idem quinquennium ab eo prorogatum, vel concessum, ad aliud quinquennium ab illius fine numerandum extenderat, et ampliaverat: si vero lapsum esset, novum quinquennium hujusmodi ad hoc, ut præfertur, novo quinquennio durante, rector, decani, et provisores prædicti ad presbyterales majoris, et sancti Gereonis tantum, ad omnes vero alios reliquarum ecclesiarum Coloniensium canonicatus, et præbendas dumtaxat personas nominare possent, de novo concesserat, et successive similis memoriæ Sixtus pp. V. etiam prædecessor Noster per quinquennium ab eodem Gregorio ultimo prorogatum, seu concessum ad quadriennium a fine ultimo prorogati, seu concessi quinquennii hujusmodi inchoandum extenderat, et ampliaverat; si vero lapsum esset, novum quadriennium hujusmodi ad hoc, ut ipso durante, rector, decani, et provisores ad presbyterales majoris, et sancti Gereonis, ad omnes vero alios reliquarum ecclesiarum Coloniensium canonicatus, et præbendas dumtaxat, qui interim in aliquo ex tribus mensibus prædictis juxta formam, et tenorem literarum Pauli prædecessoris prædicti, tantum personas, ut præfertur, qualificatas nominare, et alias, prout in literis dicti Pauli IV. prædecessoris continetur, facere possent indulserat; ita tamen, ut personæ sic nominatæ intra sex menses a die provisionis, collationis, seu alterius cujusvis dispositionis, de prædictis canonicatibus, et præbendis in vim nominationis ejusmodi factæ numerandos, novas provisiones de iisdem canonicatibus, et præbendis a dicta Sede pe-

tere, et literas apostolicas sub plumbo in totum expedire; ac jura cameræ apostolicæ, et aliis propterea debita persolvere omnino tenerentur, et nisi præmissa adimplerent, ipso semestre elapso, iidem canonicatus, et præbendæ vacarent eo ipso, et sic vacantes per Sedem apostolicam dumtaxat, aliis quibusvis personis conferri libere possent; volens, ut rector, et alii ejusmodi jus nominandi habentes, sive ecclesiastici, sive laici forent, fidem catholicam juxta articulos ab eadem Sede propositos in manibus archiepiscopi, sive officialis Coloniensis pro tempore existentis annis singulis profiteri tenerentur, alioquin nominationes ab eis faciendæ, et inde secuta omnia nullius essent roboris, vel momenti, ipse etiam Clemens prædecessor certis tunc expensis de causis tempus quadriennii per dictum Sixtum prædecessorem prorogati, seu de novo concessi de consilio tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium congregationis Germanicæ bis ad aliud quinquennium extenderat, et propagaverat, et quatenus lapsus esset, idem indultum de novo concesserat juxta formam literarum Pauli IV. prædecessoris Nostri, ita tamen, ut prioris indulti ejusmodi prorogatio, seu concessio non extenderetur ad canonicatus, et præbendas ecclesiæ metropolitanæ, ad vicarias vero tamen dictæ metropolitanæ, quam aliarum ecclesiarum omnium dictæ civitatis, etiam ad alios, qui in alia, quam Coloniensi accademia, gradum suscepissent, illud extensum esse voluerat, ac extenderat, et ampliaverat, volens, et inhibens, si aliquis nominatus beneficium, ad quod nominatus fuisset resignare vellet, ne ullo modo, nisi in manibus Romani pontificis, aut nuncii apostolici in dicta civitate Coloniensi pro tempore existentis ejusmodi beneficium ad favorem alterius, a rectore, et decanis prædictis nominandi, nec per resignationem illud, nec per permutationem dimittere posset; quodque nonnisi servato inter competitores concursu a sacro concilio Tridentino in collationibus parochialium ecclesiarum præscripto ad canonicatus, et præbendas prædictas nominare, et conferre dederent, ac nominantes jurare se dignoscere, et ad profitendi munus magis aptum prælaturas, et vicissim eum, quem præferri contigisset, jurare se injunctum profitendi officium diligenter præstiturum.

Quomodo indultum fuerit prorogatum a Clemente VIII et Paulo V. memoratur.

§. 2. Deinde vero, ex causis prædictis dictus Clemens prædecessor indultum hujusmodi ad aliud quinquennium iterum prorogaverat, ac extenderat, seu concesserat; decreveratque ejusmodi canonicatus, et præbendas, nonnisi personis ex aliqua ex dictis universitatibus idoneis, qui jure jurando ad profitendi munus diligenter sese adstringerent, dumtaxat conferri ad canonicatus, et præbendas prædictas per eos hujusmodi nominationis vigore obtinendos, nonnisi in manibus Romani pontificis pro tempore existentis cum specifica mentione, quod illos vigore nominationis ejusmodi consecuti essent, resignari, vel alias dimitti nullatenus possent, alioquin canonicatus, et præbendæ ejusmodi vacarent eo ipso, ita ut de illis per Sedem apostolicam dumtaxat disponi posset, idem Paulus prædecessor supplicationibus sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus indultum vobis a prædicto Clemente prædecessore concessum, et desuper expeditas literas prædictas ad alium quinquennium a fine quinquennii ultimo dicti a Clemente prædecessore concessi computandum auctoritate apostolica extendit, et prorogavit, et nihilominus sine præjudicio tunc, et pro tempore existentis archiepiscopi Coloniensis dilectis filiis rectori, et decanis prædictarum tamen quatuor facultatum in dicta universitalate canonice institutarum, et consilio illius ex facultatibus ejusmodi, cujus persona juxta formam literarum Pauli IV. prædecessoris nominanda fuisset, etiam pro tempore existentibus una cum dilectis etiam filiis provisoribus ipsius universitatis, ut personas in eadem universitate promotas, ac legentes, et lecturas, quas ipsi rector, et decani, ac provisores, medio eorum juramento una cum consilio facultatis ejusmodi, in qua personæ ipsæ legerent, vel legere deberent, ad hoc more solito convocati idoneas et catholicas esse, ac cum laude, et fructu inibi pro tempore studentium profiteri posse affirmarent, ita ut si controversia in nominando inter rectorem, et decanos, nec non provisores, et consilium ejusmodi exorta fuisset, ille, quem major pars votis suis præferendum putasset, præfertur dilectis filiis majoris, et sancti Gereonis, ac aliarum ecclesiarum capitulis, ad quæ canonicatuum, et præbendarum in iisdem ecclesiis consistentium collatio, provisio, præsentatio, electio, institutio, et quævis alia dispositio injunctim, vel separatim, aut alias quomodolibet cessantibus, reservationibus, et affectionibus apostolicis pertinebat, videlicet,

ad presbyterales tamen majoris, et sancti Gereonis, ita ut nominandæ personæ, secundum eorum statuta, et privilegia eorum capitulis concessa, ut præmittitur, qualificatæ essent; ad omnes vero, et singulos alios canonicatus, et singulas præbendas reliquarum ecclesiarum ejusmodi, quæ ex tunc, ad quinquennium tunc proxime futurum a fine ultimi quinquennii per Clementem prædecessorem prorogati, seu concessi computandum in singulis martii, julii, et novembris mensibus pro tempore vacassent, et vacare contigeret, nominare libere, et licite valerent dicta auctoritate concessit, et indulsit, ac statuit, et ordinavit, quod ii, ad quos collatio, provisio, præsentatio, electio, institutio, vel quævis alia dispositio canonicatuum, et præbendarum ejusmodi pro tempore spectaret, canonicatus, et præbendas, quos personæ ad illos sic nominatæ per se, vel procuratorem suum ab eis specialiter constitutum infra unius mensis spatium postquam eis, vel procuratori suo illorum vacatio innotuisset, duxissent, acceptandos, cum omnibus juribus, et pertinentiis suis, iisdem nominatis personis conferre, et de eis etiam providere, seu ad eos illas præsentare, aut eligere, vel in iis instituere, aut alias de illis in earumdem personarum nominatarum favorem disponere tenerentur, quodque iis præmissa facere recusantibus, vel negligentibus, aut differentibus etiam pro tempore abbas sancti Martini Colonæ, et decanus ecclesiæ sancti Pauli Lodiensis, et qui hæreticæ pravitatis inquisitor in illis partibus auctoritate apostolica deputatus existeret prior domus ordinis fratrum Prædicatorum, et Colonæ, et eorum quilibet canonicatus, et præbendas, sic vacantes, personis ad illos, ut præmittitur, nominatis pro ea vice tamen eadem auctoritate conferre, et de illis etiam providere libere, ac licite possent, et quod ab iisdem personis, sic pro tempore nominatis in actu nominationis de eis pro tempore factæ, in qua facultate, in quo gymnasio, in qua hora illa docere, seu legere deberent, exprimeretur, et si a præmissis defecissent, post primam, et secundam monitionem eis desuper factas a perceptione fructuum, reddituum, et proventuum præbendarum, quas vigore nominationum, et collationum ejusmodi tunc assecuti fuissent per abbates, et decanum ecclesiæ sancti Pauli Lodiensis, et priores prædictos, aut aliquem ex iis ad requisitionem illis per rectorem, et decanos facultatum, ac provisores universitatis ejusmodi faciendam suspenderentur, et si suspensionem ejusmodi per mensem substinuissent indurato animo, iisdem præbendis ipso facto, et cum effectu privarentur, et pro privatis haberentur, et statim de illis aliæ personæ modo, et forma præmissis providerentur. Verum, si personæ nominatæ prædictæ in aliquam suspicionem hæresis incidissent, in eas per inquisitores hæreticæ pravitatis, in illis partibus eadem auctoritate deputatos absque ulla mora inquirerentur, et si illæ compertæ fuissent hæresis ejusmodi inscitæ, alii catholici ad beneficia per illos obtenta simili modo nominarentur, et subinde quinquennium hujusmodi ad aliud quinquennium a fine dicti quinquennii computandum semel, atque iterum extendit, et prorogavit, seu concessit, et indulsit.

Indultum prorogaverunt etiam novis adjectis conditionibus, ac in quolibet quinquennio summi pontifices pro tempore.

§. 3. Postmodum autem, post quam felicis recordationis Gregorius pp. XV: similiter prædecessor Noster per suas in simili forma Brevis expeditas literas indultum prædictum vobis, ut præmittitur, prorogatum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta, ita tamen, ut hujusmodi indultum canonicatus, et præbendas metropolitanæ ecclesiæ Coloniensis minime comprehenderet, neque ad eos se extenderet, ac sine præjudicio dicti tunc, et pro tempore existentis archiepiscopi Coloniensis, ac alias sub certis modo, et forma tunc expressis ad aliud quinquennium de novo concesserat, et subinde rec: mem. Urbanus pp. VIII. pariter prædecessor Noster, attendens, quod indultum hujusmodi per cancellariæ apostolicæ regulas fuerat revocatum, et sicuti eidem Urbano prædecessori tunc exponi feceratis, causæ propter quas idem indultum a Paulo IV. prædicto primo loco concessum, et ab aliis Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris prædictis, ut supra prorogatum, et expresse de novo concessum fuerat, conservationis nimirum catholicæ religionis in ista civitate Coloniensi, eousque vigebat; vosque cupiebatis ad catholicorum virorum studia in istis partibus alenda, ac alicienda hujusmodi indulto diutius frui posse, idem Urbanus prædecessor per alias suas in simili forma Brevis expeditas literas indultum prædictum vobis per

dictum Gregorium prædecessorem ad quinquennium, ut præfertur, de novo concessum, ac desuper confectas literas prædictas, et in eis contenta ad aliud quinquennium apostolica auctoritate sub certis modo, et forma tunc expressis de novo concessit, ipsumque quinquennium ad aliud pariter quinquennium, et deinde secundo dictum quinquennium ad aliud similiter quinquennium extendit, et prorogavit. Ac deinceps eidem Urbano prædecessori per vos exposito, seu subjuncto ad quinquennium tunc per eum ultimo loco extensum, seu concessum brevi erat expiraturum, et causæ propter quas indultum ejusmodi tam a prædictis Romanis pontificibus, quam ab eo ultimo concessum fuerat, eatenus vigebant, dictus Urbanus prædedecessor indultum prædictum per eum ultimo loco ad quinquennium, ut præfertur, extensum, seu de novo concessum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta, ita tamen, ut provisiones hujusmodi servata dictarum literarum forma fierent; ipsumque indultum, canonicatus, et præbendas ecclesiæ metropolitanæ Coloniensis minime comprehenderet, nec ad eos se extenderet, ac alias sub certis modo, et forma etiam tunc expressis ad aliud quinquennium extendit, et prorogavit. Et postmodum similis rec. Innocentio pp. X. prædecessori etiam Nostro per vos exposito, quod causæ propter quas indultum hujusmodi tamen ab eodem Urbano tunc novissime, quam ab aliis prædecessoribus concessum fuerat, etiam eatenus vigebant, ipse Innocentius prædecessor indultum prædictum vobis per eumdem Urbanum prædecessorem ultimo loco ad quinquennium, ut præfertur, extensum, seu de novo concessum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta sub certis pariter conditionibus, modoque, et forma tunc expressis ad aliud quinquennium pariter concessit; quinquennium hujusmodi postmodum ad aliud etiam quinquennium a die xx februarii MDCL. computandum extendit, et prorogavit; ac successive similis mem. Alexander pp. VII. etiam prædecessor Noster supplicationibus vestro nomine sibi humiliter porrectis inclinatus per ternas suas in simili forma Brevis literas, unas die xxviii augusti MDCLV., et alias die viii januarii MDCLXI., et reliquas die xiv martii MDCLXIV. expeditas indultum vobis concessum, et prorogatum, ut præfertur, sub certis modo, et forma tunc expressis, primo quidem ad quinquennium, subinde vero ad triennium, et novissime ad quadriennium, et postmodum similis rec. Clemens pp. IX. itidem prædecessor Noster per suas pariter in simili forma Brevis die ix septembris MDCLXVII. expeditas literas idem indultum ad quinquennium, illudque successive similis rec. mem. Clemens pp. X. etiam prædecessor Noster per literas suas similiter in forma Brevis die xviii julii MDCLXX. et die xxvii junii MDCLXXV. emanatas literas bis pariter ad quinquennium, et similis rec. Innocentius pp. XI. itidem prædecessor Noster per ternas suas etiam in forma Brevis die xi decembris MDCLXXVIII. alteras die xxvii januarii MDCLXXXIV. et reliquas die xxvii januarii MDCLXXXIX. expeditas literas ter itidem ad quinquennium; ac similis rec. Innocentius pp. XII. etiam prædecessor Noster per suas itidem in forma Brevis die xxix octobris MDCXCVIII. expeditas literas itidem ad quinquennium; et similis rec. mem. Clemens pp. XI. etiam prædecessor Noster per binas suas pariter in forma Brevis die xix augusti MDCCV., et die xi septembris MDCCXVII. emanatas literas bis quoque ad quinquennium; ac rec. etiam mem. Innocentius pp. XIII. prædecessor similiter noster per suas itidem in forma Brevis die v septembris MDCCXXII. expedites literas pariter ad quinquennium; ac piæ mem: Benedictus pp. XIII. prædecessor etiam Noster per suas quoque in eadem forma Brevis die xvii junii MDCCXXVII. editas literas indultum hujusmodi ad septennium concessit, et rec. itidem mem. Clemens pp. XII. pariter prædecessor Noster per suas quoque in simili forma Brevis die xxviii septembris MDCCXXXV. editas literas indultum hujusmodi ad quinquennium de novo concessit; ac subinde fel. rec. Benedictus pp. XIV. similiter prædecessor Noster ad septennium, nempe die xxx septembris MDCCXLI. die xxii maii MDCCLI., et die x aprilis MDCCLVIII. per suas apostolicas literas indultum prædictum concessit; ac deinde fel: rec. Clemens pp. XIII. similiter prædecessor Noster per suas literas die x julii MDCCLXV. ad aliud septennium indultum prædictum concessit; ac postmodum piæ rec. Clemens pp. XIV. prædecessor quoque Noster per suas in eadem forma Brevis die xxvi martii MDCCLXXII. expeditas literas dictum indultum ad aliud septennium pariter concessit, et prorogavit; ac tandem

Nos per literas in eadem forma Brevis die vi martii MDCCLXXIX. expeditas ad aliud septennium dictum indultum concessimus, et prorogavimus, prout in dictis Nostris, et singulis memoratorum prædecessorum Nostrorum literis quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus uberius continetur.

Preces porrectæ pro nova concessione in exitu ultimi septennii.

§. 4. Cum autem sicut Nobis nuper exponi fecistis septennium ultimo loco a Nobis concessum brevi expiraturum sit, causæ vero propter quas idem indultum per prædictos Romanos pontifices, et per Nos pluries concessum, et prorogatum respective fuit, etiam nunc vigeant, vosque propterea indultum hujusmodi ad effectum supradictum per Nos vobis de novo concedi desideretis.

Tenor concessionis.

§. 5. Nos specialem vobis gratiam facere volentes, et vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurristis, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus vestro nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, indultum prædictum vobis, sicut præmittitur, plures concessum, et prorogatum cum omnibus, et singulis contentis in literis prædictis, ita tamen, ut provisores ejusmodi servatis dictarum literarum modo, et forma fiant quacumque prætensa praxi, consuetudine, seu tolerantia contraria non obstante, quam potius abusum esse, ac proinde præsens indultum in omnibus, et per omnia juxta ejus tenorem, et proprietatem, prout verba illius sonant, et non aliter, nec alio modo servari debere decernimus, et cum hoc, quod indultum ejusmodi canonicatus, et præbendas metropolitanæ ecclesiæ Coloniensis minime comprehendat, nec ad eos se extendat, ac sine præjudicio venerabilis fratris moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Coloniensis, nec non cum singulis, et omnibus aliis facultatibus, concessionibus, et ordinationibus, clausulis, et decretis appositis in dictis literis, ac servata in omnibus, et per omnia earumdem literarum forma ad aliud septennium a fine ultimo dicti septennii, sicut præfertur, prorogati, seu concessi computandum, auctoritate apostolica tenore præsentium de novo concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decernentes etiam vos septennio prædicto per Nos concesso, durante hujusmodi indulto, ac desuper confectis literis prædictis libere, et licite uti posse, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Declaratio specialis.

§. 7. Volumus autem, et earumdem tenore præsentium ordinamus, ut ecclesiæ, in quibus personæ nominatæ hujusmodi vigore vacationum, aut collationum prædictarum, eosdem canonicatus, et præbendas obtinuerint, ob earum impedimentum legendo debitis non fraudentur obsequiis, aut cultus divinus in illis minuatur, et eædem personæ si illis ea hora, qua ipsa divina officia celebrabuntur, legendum fuerit, tunc per idoneos substitutos inibi deserviri facere possint, et ita deserviendo pro residentibus, et inservientibus habeantur, ac distributiones quotidianas lucrentur in omnibus, et per omnia, perinde, ac si personaliter deservirent (diebus Dominicis, et festis principalioribus, videlicet Domini Nostri Jesu Christi, ac gloriosissimæ virginis Mariæ, et beatorum apostolorum, et in quorum honorem dicatæ sunt ecclesiæ prædictæ, aliorumque sanctorum, quorum dies singulis iisdem ecclesiis solemnes, et celebres habentur, exceptis, quibus eis non per substitutos, sed per se ipsos personaliter deservire teneantur) quodque hujusmodi canonicatus, et præbendæ personis ad profitendum in aliqua ex dictis universitatibus idoneis repertis, quæ jure jurando ad profitendi munus diligenter, ac immediate post canonicatus, et præbendæ adeptionem exercendum, se adstringant, dumtaxat conferantur, illorumque singulis assignentur cathedræ, in quibus actu legere possint in ea facultate, quæ eis in actu earum nominationis hujusmodi per rectorem, decanos, et provisores supradictos destinatæ fuerint; ita ut si aliqua ex dictis

personis per tres menses continuos, absque legitima causa a rectore, et provisoribus prædictis approbanda a legendo cessaverit, pœnas privationis canonicatus, et præbendæ per eam vigore nominationis prædictæ obtentorum alteri personæ idoneæ modo præmisso conferendorum, eo ipso absque ulla declaratione incurrat.

Præceptum de resignandis canonicatibus, et præbendis in solis manibus pontificis.

§. 8. Cœterum eædem personæ prædictos canonicatus, et præbendas, non nisi in manibus Nostris, et pro tempore existentis Romani pontificis cum specifica mentione, quod illos vigore memoratæ nominationis consecuta fuerint, non nisi ad favorem personarum juxta statuta, et indulta dictæ universitatis Colonæ qualificatarum, et alias bonum testimonium a rectore, et provisoribus supradictis habentium resignare, aut alias dimittere ullatenus possint, alioquin canonicatus, et præbendæ hujusmodi vacent eo ipso, ita ut de illis per Sedem apostolicam dumtaxat disponi possit, ipsæque personæ, sic nominatæ intra sex menses a die collationis, et provisionis, aut cujusvis alterius dispositionis de canonicatibus, et præbendis ad quos illos nominari contigerit, sibi faciendam, ut præfertur, novas provisiones super illis a Sede prædicta impetrare, ac literas apostolicas desuper in totum expedire, ac jura cameræ apostolicæ, et aliis propterea debita omnino persolvere teneantur, alioquin dictis sex mensibus elapsis provisi eorumdem canonicatuum, præbendarum fructus interea suos non faciant, sed illi ad metropolitanam ecclesiam Coloniensem, ejusque capitulum pertineant, ac in commodum, et utilitatem ipsius metropolitanæ ecclesiæ applicari debeant; canonicatus vero, et præbendæ hujusmodi vacare censeantur eo ipso, possintque per alios ab eadem Sede dumtaxat libere impetrari, et impetrantibus suffragentur, et competat via executiva, ejusque robur, et effectus perinde, ac si canonicatus, et præbendæ prædicti per obitum apud Sedem præfatam vacavisset, et de illis sic per obitum vacantibus ab eadem Sede iisdem impetrantibus provisum fuisset.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus præmissis, et constitutionibus, ac ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiarum prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima februarii anno millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno undecimo.

DLXXXV.

Dat. Romæ 24. januarii 1786 anno XI.

Aggregatio seminarii sanctæ Mariæ della s. Guardia Avenionensis classibus theologiæ, et philosophiæ universitatis studiorum Avenionensium.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis illud petitur, quod ad religionem, ac liberalium disciplinarum studia promovenda, unde in rei sacræ, et civilis rectam, absolutamque administrationem ingentia bona proveniunt, convenire dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii superior, ac directores seminarii sanctæ Mariæ della santa Guardia Avenionensis, quod alias nempe sub diebus decima tertia, decima octava, et vicesima prima mensis novembris anni MDCCLXXXII. primicerius, collegium doctorum, ac professorum universitatis studiorum Avenionensium seminarium prædictum clas-

sibus theologiæ, et philosophiæ ejusdem universitatis aggregarunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti, ut aggregatio hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis patrocinio communiri summmopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur exponentium prædictorum votis, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, aggregationem prædictam, ac omnia, et singula in ea contenta auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, universitatis, et seminarii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta januarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS VI.

ANNO DUODECIMO



Dat. Romæ 17 februarii 1786 anno XII.

DLXXXVI.

Exemptio monasterii monialium el Real oppidi civitatis Matriti Toletanæ diœcesis a gubernio fratrum ordinis Prædicatorum.

Venerabili fratri Hippolyto archiepiscopo Corinthiensi Nostro, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Carolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Vineam Domini Sabaoth, quod est Catholica Ecclesia pro commisso Nobis divinitus apostolicæ servitutis munere custodire, et excolere omni studio, atque industria jugiter satagentes, ea, quæ ab iis, qui in Nostros cooperatores sunt adsciti ad animarum Christifidelium salutem, ac tranquillitatem procurandam sollicite geruntur, ut debitum sortiantur effectum pastoralis Nostræ auctoritatis partes interponimus, sicut omnibus maturæ considerationis trutina perpensis in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius noster Carolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum in monasterio sancti Dominici sanctimonialium ordinis Prædicatorum el Real nuncupato civitatis Toletanæ sui, ut asseritur, regii jurispatronatus plures dissentiones, ac partium studia animos sanctimonialium hujusmodi scindant, ut in mense julii mox transacti anni MDCCLXXXV, novæ priorissæ electio in pace, et tranquillitate fieret venerabili fratri Francisco Antonio archiepiscopo Toletano commisit, ut illarum capitulo præesset, ac etiam causas dissentionum, ac discordiarum hujusmodi exquireret. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, illarum originem in gubernium fratrum ordinis Prædicatorum, quibus sanctimoniales prædictæ in spiritualibus subjectæ reperiuntur conferendam esse deprehensus sit, eaque propter easdem moniales ab omni jurisdictione, et gubernio eorumdem fratrum in spiritualibus eximendas, et liberandas esse consuluerit; hinc memoratus Carolus rex catholicus Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur prædictis, aliisque etiam justis de causis animum Nostrum moventibus adducti, ac ejusdem Caroli regis catholici votis annuere, et statui, atque utilitati earumdem monialium consulere volentes, fraternitati tuæ de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negotiis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, ut dictum monasterium sancti Dominici el Real, ejusque moniales a quacumque subjectione, ac regimine, et gubernio dictorum fratrum ordinis Prædicatorum auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares; omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Toletani in spiritualibus subiicias. Eaque propter fratribus prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et monialium prædictarum spirituale gubernium pertinent in posterum se ullatenus ingerere audeant, seu præsumant.

Tenor concessionis.

§. 4. Declarantes tamen, quod licet moniales prædictas quo ad spiritualem jurisdictionem a memoratis fratribus segregaverimus, ut præfertur, ac segregatas esse decreverimus, nihilo-

Declaratio specialis super comparticipatione privilegiorum.

minus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis Prædicatorum prædictis concessis, uti, frui, et gaudere licite, ac libere possint, et valeant in omnibus, et per omnia, perinde ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, ac incorporatæ essent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DLXXXVII.

Dat. Romæ 17 februarii 1786 Anno XII.

Confirmatur unio cujusdam advocatiæ mensæ capitulari ecclesiæ Uladislaviensis facta.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Carthaginensi apud carissimum in Christo filium nostrum Stanislaum Poloniæ regem illustrem Nostro, et apostolicæ Sedis nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Quoties illud a Nobis petitur, quod justitiæ, et æquitati convenire dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt venerabilis frater Joseph episcopus Uladislaviensis, et dilecti filii canonici et capitulum ejusdem ecclesiæ Uladislaviensis, quod capitulum hujusmodi jus utitur mittendi quotannis e gremio capituli ad instar aliarum ecclesiarum cathedralium regni Poloniæ canonicum in judicem deputatum ad supremum tribunal regni. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, variis emergentibus de causis redditus mensæ capitularis adeo decreverint, ut nisi ægre occurrant canonici, qui deputationem hujusmodi ob gravissimos sumptus ad munus prædictum exercendum, ubi tribunal regni erectum est, necessarios accipiant; cumque insuper quædam advocatia in villa Zarzecin in palatinatu Sandomiriæ districtu Opocznensi ad mensam episcopalem pertineat, quæ ab episcopis Uladislaviensibus pro tempore existentibus, quoties vacare contingat, personis sibi benevisis et gratis conceditur, ut moris est in cœteris quoque advocatiis regni Poloniæ; memoratus vero Joseph episcopus ad tuendum jus prædictum capitulo ecclesiæ suæ cathedralis, ac ut precibus ejusdem capituli sibi porrectis obsecundaret, advocatiam prædictam mensæ capitulari in rem, seu auctionem proventuum præfati judicis ad tribunal regni ex gremio ejusdem capituli pro tempore deputandi salvo apostolico beneplacito univerit, ac incorporaverit; hinc exponentes prædicti, ut unio, et incorporatio hujusmodi plenum suum sortia-

tur effectum, ac firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis patrocinio per Nos communiri summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis apostolicæ

§. 3. Nos igitur eisdem exponentibus specialem gratiam, et favorem facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac summa in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus ut constito tibi de utilitate unionis, et incorporationis hujusmodi illa sub iisdem tamen legibus, et conditionibus auctoritate Nostra apostolica confirmes, et approbes, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjicias, omnesque et singulos juris et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, suppleas, et sanes.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiæ cathedralis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cœterum per præsentes non intendimus jus prædictum in aliquo approbare. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima februarii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DLXXXVIII.

Dat. Romæ 7. martii 1786. anno XII.

Confirmantur statuta confraternitatis beatæ Columbæ, della Morte nuncupatæ, civitatis Reatinæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis Christifidelium in civitate Nostra Reatina sub denominatione beatæ Columbæ, seu della Morte canonice erectæ, quod alias venerabilis frater Xaverius episcopus Reatinus pro illius regimine statuta conscripsit tenoris, qui sequitur.

Tenor statutorum confraternitatis ab episcopo conditorum.

§. 2. Xaverius Marini patritius Pisaurensis Dei, et apostolicæ Sedis gratia, episcopus Reatinus sanctissimi Domini Nostri Domini pp. Pii VI. prælatus domesticus, nec non eidem apostolicæ Sedi immediate subjectus. = Cum in hac Reatina civitate pia laicorum confraternitas cui incumbat onus associandi ad sepulturam corpora defunctorum pauperum præcipue, et miserabilium, ipsisque præstandi ultima charitatis obsequia, uti decet, juxta Catholicæ Ecclesiæ ritum erecta non habeatur. Cum venerabilis societas jam de anno MDCLXI. sub die xxii julii canonice erecta a bo: me: cardinali Vecchiarelli antecessore Nostro sub titulo beatæ Columbæ Reatinæ sub quibusdam regulis, et capitulis in posterum describendis, nec unquam revera descriptis, et fratres

eam componentes pio charitatis affectu erga defunctos ducti ad præfatum pium opus sese paratos obtulerint, onusque associandi ad sepulturam, et tumulandi, sive per se, sive per alios ejusdem societatis expensis defunctos pauperes præsertim in perpetuum assumere postulaverint, regulasque in capitula præfata a Nobis petierint, ita ut onus associandi ecclesiasticæ sepulturæ defunctos præsertim pauperes, ut supra inter capitula primum locum obtineat. Nos autem maxime cupientes Divini cultus augmentum, et misericordiæ opera erga defunctos promovere præfatæ confraternitatis, et tam componentium piis, et laudabilibus precibus annuentes auctoritate Nostra ordinaria, omnique alio meliori quo valemus via, jure, et forma tenore præsentium eidem societati, ejusque confratribus modo eidem adscriptis, et in futurum adscribendis onus adjungimus associandi cum debitis luminaribus, et juxta formam, et capitulorum, quorum tenor est Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ritum defunctorum fidelium, et præcipue pauperum cadavera hujus civitatis, ejusque districtus spectantis ad parochiales ecclesias hujus civitatis, eaque humandi sive per se, sive per alios ab iisdem deputandos juxta formam capitulorum, quorum tenor est videlicet.

PRIMO

De nomine confraternitatis.

§. 3. La venerabile confraternita della beata Colomba dovrà denominarsi in appresso la confraternita della beata Colomba, e della Morte.

SECONDO

De vocalibus.

§. 4. Quelli, che in oggi sono ascritti alla medesima, e che si sono offerti all'associazione dei defonti principalmente poveri, saranno li membri principali, ed avranno dritto nell'amministrazione dei beni, e rendite della confraternita, ed avranno voce attiva, e passiva nella medesima, e porteranno la loro divisa del sacco nero, che dovrà fare ciascuno nel termine di un mese. Tutti gli altri, che sono ascritti, o che vorranno ascriversi senza il peso di associare li defonti goderanno la partecipazione dei beni spirituali, ma non avranno voce, nè luogo alla congregazione, e si chiameranno fratelli raccommandati; però due saranno li cataloghi dei fratelli, altro dei fratelli di sacco, altro dei confratelli raccomandati.

TERZO

De jure sepulcri.

§. 5. Alla morte di ciascun fratello, tanto ascritto per la tumulazione dei defonti, che raccomandato, la confraternita avrà diritto di associarlo alla sepoltura, e non essendo povero, parteciperà i soli emolumenti; se poi sarà povero dovrà la confraternita a sue spese associarlo secondo la pratica già introdotta, e a tenore della convenzione infrascritta fatta dalla congregazione dei reverendi parrochi di questa città.

QUARTO

Idem ut supra

§. 6. Se la confraternità della beata Colomba sarà invitata ad associare qualche cadavere di defonto ascritto ad altra confraternita, che abbia diritto di associare il suo confratello non sia escluso, e partecipi i soliti emolumenti.

QUINTO

De iis, qui tenentur defunctos associare.

§. 7. Essendo in oggi li confratelli aggregati trenta, quindici al mese dovranno vestirsi di sacco in ciascuna occasione di qualche defonto.

SESTO

De defunctis extra urbem.

§. 8. Se il cadavere sarà fuori della città, e sarà lontano più di un miglio dalla città medesima, la confraternita manderà quattro confratelli a prenderlo, e il corpo della confraternita assieme col rispettivo parroco del defonto si unirà alla chiesa di sant'Erasmo fuori di porta Cintia; alla chiesa della Madonna dell'Orto fuori di porta Conca; alla chiesa della Madonna santissima detta della Strada Dritta fuori della porta d'Arci; al muro che circonda la possessione dei signori Sonanzi fuori di porta Aringo; incontro la chiesa di san Biagio fuori di porta sant'Antonio; al ponte Romano fuori porta Romana; e finalmente alla Giorlandina per l'altra via, che esce fuori di porta Romana.

SETTIMO

De supplendis fratribus impeditis.

§. 9. Essendo impedito qualche fratello in occasione di qualche tumulazione di cadavere potrà supplire per mezzo di altro confratello ascritto, cui in quel mese non tocchi l'associazione.

OTTAVO

De electione officialium.

§. 10. Ogni anno nel giorno posteriore alla festività della beata Colomba la confraternita eleggerà li suoi officiali, che saranno un priore, un camerlengo, un segrestano, due provveditori, ed un segretario.

NONO

De munere officialium.

§. 11. L'obbligo di detti due provveditori come sopra eletti sarà d' invitare li confratelli per andare all'associazione di quel cadavere, che s'avrà d'associare. Il nome, e cognome di detti provveditori, subitochè saranno eletti, sarà peso del segretario della confraternita di mandarlo a ciascuno de'reverendi parrochi di questa città di Rieti, perchè all'occorrenza potranno sapere chi siano per renderli intesi del defonto povero che si ha d'associare in assenza, che possa darsi delli suddetti priore, e camerlengo officiali maggiori.

DECIMO

De suffragiis pro defunctis.

§. 12. Per la festa della beata Colomba, ed altri ossequi a questa beata nostra concittadina, si osserverà il solito, e così resteranno fermi gli altri obblighi, e convenzioni osservate fino al presente, come altresì li soliti suffragi per li fratelli, e consorelle ascritte, ossiano li confratelli di cappa, ossiano raccommandati, alli quali obblighi, e convenzioni, e suffragi non s'intenda derogato in alcuna parte salvo lo stabilito di sopra. Bensì quando si tratterà delle sacre funzioni in onore della beata Colomba la divisa dei confratelli, sarà il sacco bianco con la mozzetta negra, insignita della sacra immagine di detta beata come è stato usato finora.

UNDECIMO

De privilegiis, et oneribus confraternitatis.

§. 13. Questa confraternita che finora non ha mai avuto l'obbligo d' intervenire alle publiche funzioni di processioni non l'avrà neppure in avvenire. Suo peso sarà l'associazione suddetta con l'antiche obbligazioni, e goderà delle indulgenze concedute dai sommi Pontefici a quei fedeli, e pie adunanze, che associano con cristiana pietà li cadaveri dei defonti alla sepoltura, e noi aggiungiamo quaranta giorni a ciascuno di essi per ogni volta, che accompagneranno qualche defonto nel modo stabilito.

Preces porrectæ pro confirmatione statutorum.

§. 14. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memorati exponentes præinserta statuta, quo firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ præsidio communiri; et alias opportune in præmissis a Nobis providere summopere desiderent.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 15. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti; aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes; supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, statuta præinserta cum in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet interveniri, seu intervenisse dici, censeri, vel prætendi possent supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 16. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 17. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 7. martii 1786 anno XII.

DLXXXIX.

Erectio confraternitatis sacri Cordis Jesu in loco Rhelsensi Paderbonensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Pastoris æterni, qui pro gregis salute in ara Crucis immolari voluit, vices, quamquam immeriti, gerentes in terris pia Christifidelium vota, divini cultus incrementum, et ipsorum fidelium salutem concernentia ad exauditionis gratiam admittimus, ut per operum piorum exercitium ad æternæ beatitudinis gaudia pervenire mereantur.

Exponitur comitissam de Schollenbourg cappellam ædificasse, et supellectili ornavisse, ut in ea congregatio utriusque sexus erigi posset.

§. 2. Cum itaque dilecta in Christo filia comitissa cognominata de Schullenbourg pro sua eximia in Deum pietate, ac intemerata orthodoxæ fidei custodia cappellam, seu oratorium publicum in honorem Beatæ Mariæ Virginis, ac sub invocatione sancti Martini episcopi in loco Rhelsensi nuncupato intra limites parœciæ Pombsensis Paderbonensis diœcesis, quæ inter heterodoxos situm est, ac ab anno usque MDCLXVI. erectum a fundamentis nuper ex lapidibus reædificaverit, sacraque supellectili munificentissime ditaverit, ac ipsa, sicut Nobis nuper exponi, fecit pro sua erga sacrum cor Jesu devotione, utque alios Christifideles ad Jesu Christi Domini Nostri passionis meditationem, divinique cultus augumentum excitet, in cappella, seu oratorio publico prædicto unam eorumdem utriusque sexus Christifidelium confraternitatem, seu congregationem sub denominatione, seu titulo sacri Cordis Jesu per Nos erigi summopere desideret.

Erectio confraternitatis in eadem cappella.

§. 3. Nos piis ejusdem exponentis desideriis suis hujusmodi benigne annuere, animarumque saluti paterna charitate prospicere cupientes, supplicationibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis inclinati; in cappella, seu oratorio publico prædicto, unam utriusque sexus Christifidelium confraternitatem, seu congregationem sub titulo prædicto sine alicujus præjudicio, dummodo ordinarii loci ad id accedat assensus auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus.

Jura confraternitati concessa.

§. 4. Nec non confratribus dictæ confraternitatis, seu congregationis pro tempore existentibus, ut processionaliter incedere, divina officia in sua cappella, vel oratorio recitare, ac pro negociis ipsius confraternitatis, seu congregationis se congregare, ac quæcumque statuta, capitula, ordinationes, et decreta pro salubri eorum, et dictæ confraternitatis, seu congregationis regimine, et directione necessaria, et opportuna, licita tamen, ac honesta, sacrisque canonibus, et concilii Tridentini decretis, et constitutionibus apostolicis minime contraria, ac per ordinarium loci examinanda, et approbanda, facere, et edere: illaque pro tempore prout eis videbitur, et expediens fuerit, prævia tamen examinatione, et approbatione hujusmodi, mutare, alterare, corrigere, et in melius reformare; et insuper omnia, et singula legata relicta, res, et bona quomodolibet qualificata, mobilia, et immobilia per quoscumque Christifideles dictæ confraternitati, seu congregationi per viam testamenti, donationis, aut alias quomodolibet pro tempore elargienda, et relinquenda recipere, illaque per eorum officiales, ac deputatos regere, gubernare, et administrare, ac in ipsius confraternitatis seu congregationis, et eorum piorum operum usus convertere, ita tamen, ut de receptis, et administratis per eos ordinario loci hujusmodi juxta decreta concilii Tridentini rationem reddere teneantur, libere, et licite possint, et valeant, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Indulgentiæ concessæ.

§. 5. Ac insuper, ut prædicti confratres in piorum operum exercitio confoveantur, ac magis ad illa in posterum exercenda, nec non Christifideles ad dictam confraternitatem, seu congregationem ingrediendum per amplius invitentur, eademque confraternitas, seu congregatio majora in dies suscipiat incrementa, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum, ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui dictam confraternitatem seu congregationem in posterum ingredientur, die primo eorum ingressus si vere pœnitentes, et confessi, ac sacra communione refecti cappellam, seu oratorium ipsius confraternitatis, seu congregationis devote visitaverint, plenariam: nec non ejusmodi confraternitati, seu congregationi nunc, et pro tempore adscribendis confratribus, et consoribus in cujuslibet eorum mortis articulo, si vere pœnitentes et confessi, ac sacra communione refecti,

vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti nomen Jesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, plenariam; ac iisdem pro tempore existentibus confratribus, et consororibus etiam vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui ejusdem confraternitatis, seu congregationis cappellam, vel oratorium feria sexta immediate sequenti post octavam solemnitatis sanctissimi Corporis Christi a primis vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro Christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino indulgemus. Nec non dictis confratribus, et consoribus etiam vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis cappellam, seu oratorium hujusmodi in quatuor aliis anni feriatis, vel non feriatis diebus per eosdem confratres, et consores semel tantum eligendis, et ab eodem ordinario approbandis visitantibus, et ut præfertur, orantibus, quo die prædictorum id egerint septem annos, et totidem quadragenas: quoties vero missis, et aliis divinis officiis in cappella, seu oratorio hujusmodi pro tempore celebrandis, seu recitandis, seu congregationibus publicis, vel privatis ejusdem confraternitatis, seu congregationis ubivis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint, nec non etiam qui corpora defunctorum tam confratrum, et consororum dictæ confraternitatis, seu congregationis, quam aliorum ad sepulturam associaverint, aut quascumque processiones de licentia ordinarii faciendas, sanctissimumque Eucharistiæ sacramentum tam in processionibus, quam cum ad infirmos, aut alias ubicumque, et quomodocumque pro tempore deferretur comitati fuerint, ut si impediti campanæ ad id signo dato semel orationem Dominicam, et salutationem Angelicam dixerint, aut etiam quinquies orationem, et salutationem easdem pro animabus defunctorum confratrum, et consororum hujusmodi recitaverint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, et ignorantes præcepta Dei, ac ea, quæ ad salutem necessaria sunt, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, et charitatis opus exercuerint; toties pro quolibet prædictorum operum exercitio sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Quas omnes, et singulas indulgentias, peccatorum remissiones, et pœnitentiarum relaxationes etiam animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse, etiam in Domino indulgemus.

Derogatio contrariorum, et præceptum de non aggregando alicui archiconfraternitati.

§. 6. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem, ut si dicta congregatio, seu confraternitas alicui archiconfraternitati aggregetur, vel quavis alia ratione uniatur, seu etiam quomodolibet instituatur, præsentes, et quævis aliæ literæ apostolicæ illis nullatenus, quoad indulgentias, et remissiones prædictas suffragentur, sed ex tunc eo ipso prorsus nullæ sint. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DXC.

Dat. Romæ 14. martii 1786 anno XII.

Exemptio monasterii sanctimonialium de Conceptione in villa de Ponferrada Astoricensis diœcesis a jurisdictione fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia.

Venerabili fratri Hippolyto archiepiscopo Corinthiensi Nostro, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divinitus commissi sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui sub suavi religionis jugo Deo proprius famulari susceperunt, curam gerentes, ea quæ pro tollendis abusibus, animorum studiis, stabiliendaque

regulari disciplina, ac christiana charitate accommoda esse dignoscuntur, rerum prius, ac temporum vicibus mature perpensis concedamus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum alias major, ac sanior pars sanctimonialium monasterii de Conceptione nuncupati in villa, seu loco de Ponferrada Astoricensis diœcesis, sibi referre curaverit, multa scandala, ac incommoda, quæ ex gubernio, ac regimine fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum, quorum jurisdictioni subditæ sunt, eidem monasterio proveniebant, semel, ac iterum suscitatis de ac super veritate expositorum tum vicario capitulari ejusdem ecclesiæ Astoricensis Sede vacante legitime deputato, tum etiam duobus canonicis ejusdem ecclesiæ, nec non audito etiam tunc existente nuntio apostolico de opportuna, ac maxime utili dicti monasterii exemptione ab eorumdem fratrum minorum jurisdictione, ac gubernio compertum habuit; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur Karoli regis catholici votis annuere, et statui, atque utilitati earumdem monialium consulere volentes, fraternitati tuæ, de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negociis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut dictum monasterium de Conceptione nuncupatum in villa, seu loco de Ponferrada Astoricensis diœcesis, ejusque moniales a quacumque subjectione, ac regimine, et gubernio dictorum fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum, auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares; omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis episcopi Astoricensis in spiritualibus subiicias. Eaque propter fratribus prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et monialium prædictarum spirituale gubernium pertinent in posterum se ullatenus ingerere audeant, seu præsumant. Declarantes tamen, quod licet moniales prædictas quoad spiritualem jurisdictionem a memoratis fratribus segregaverimus, ut præfertur, ac segregatas esse decrevimus, nihilominus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis, tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis minorum prædictis concessis, uti, frui, et gaudere licite, ac libere possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, ac incorporatæ essent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ etiam de latere legatos cardinales, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta martii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 14. martii 1786 anno XII.

DXCI.

Confirmantur constitutiones, seu statuta fratrum ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo Discalceatorum nuncupatorum provinciæ Hispaniæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Inter varias, ac multiplices solicitudines, quas in hisce præsertim difficillimis temporibus pro communi christianæ reipublicæ utilitate humilitati Nostræ divinitus commissæ dies, noctesque suscipimus, illud Nos urget quam maxime, ut regulares, quorum ordines in Ecclesia Dei ad illius decus, et ornamentum fuerunt pie instituti, ad regulæ, quam professi sunt, præscriptam vitam instituant, et componant, ac ubi collapsa est, vetus, et regularis disciplina instauretur, et constantius, ubi conservata est, perseveret, unde digne ambulantes ipsi in vocatione, qua vocati sunt, ad consummationem sanctorum, in opus ministerii, et in ædificationem corporis Christi fuisse datos comprobent.

Refertur elaborandis regulis congregationis præpositum fuisse apostolicum commissarium

§. 2. Hoc sane consilio Nos alias carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici precibus hisce desuper humiliter porrectis annuentes ad pacem, et christianam charitatem inter fratres ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo excalceatos nuncupatos congregationis Hispanicæ firmandam, et confovendam, regularemque disciplinam ad suum pristinum candorem, quatenus opus esset, restituendam, ac vigentem conservandam per Nostras in simili forma Brevis die xiii marti MDCCLXXXIV. expeditas literas dilectum filium Nostrum Nicolaum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem Columna de Stiliano nuncupatum, tunc archiepiscopum Sabastensem apud eumdem Karolum regem catholicum Nostrum, et Sedis apostolicæ nuncium, nedum in præsidentem capituli generalis eorumdem fratrum deputavimus, sed etiam per alias Nostras eadem die, et anno expeditas literas ei commisimus, ut dimisso capitulo generali hujusmodi congregationem particularem ex fratribus dicti ordinis sibi benevisis, qui tamen pietate, prudentia, ac religionis zelo commendabiles essent, constitueret, ut inde per eamdem congregationem cognitis causis unde a regulari instituto declinari poterat, quidquid emendatione, renovatione, correctione indigere, ac quæ circa conventuum, suorumque fratrum statum magis accommodata fore in eadem congregatione fuisset statutum, ad Nos referret, ac modum, et rationem, quibus dicta congregatio regularem disciplinam perfectius stabiliri, ac pacem solidius firmari posse censeret, suggereret.

Apostolicus commissarius refert mandato paruisse, et novas constitutiones ad s. Sedem transmittit pro earum confirmatione.

§. 3. Et quidem mandatis Nostris hujusmodi incunctanter parens memoratus Nicolaus cardinalis, vix demisso capitulo generali, electis duobus fratribus cujuscumque provinciæ ordinis, et congregationis prædictorum, ex iis, priore generali, et uno a secretis prædictam apostolicam congregationem Matriti constituit, quæ post iteratas sessiones, et post continentem octo mensium laborem tandem, quæ circa Dei cultum, mores, studia, regimen, et gubernium eorumdem ordinis, et congregationis emendatione, correctione, et moderatione digna visa sunt, emendatis, correctis, ac moderatis, novum corpus constitutionum, seu statutorum composuit. Quamobrem Nicolaus cardinalis prædictus, illico ad Nos transmitti curavit, immo voluit, ut duos dictam congregationem apostolicam componentes, ac alı eadem congregatione designatos dilectos filios nempe Petrum de Matre Dei congregationis secretarium, ac Paulus a Conceptione definitorem generalem, hanc almam urbem Nostram peterent, ut de inductis correctionibus, et emendationibus antiquarum constitutionum rationes referrent, Nobisque constitutionum, seu statutorum, sic, ut præfertur, reformatorum confirmationem enixe postularent.

Illas emendavit de mandato Papæ alius eminentissimus cardinalis Salviati.

§. 4. Priusquam tamen in re tanti ponderis aliquid circa novas constitutiones hujusmodi definiremus dilecti filii Nostri Gregorii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis Salviati nuncupati opera, ac studio uti, illiusque consilium audire voluimus. Is itaque cum sibi demandato muneri pro sua sedulitate, ac diligentia impigre satisfecerit, totumque corpus constitutionum hujusmodi studiose, accurateque perlegerit, pauca quædam a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris pro rerum ecclesiasticarum opportunitate statuta adnotare, aliaque quorumdam verborum immutatione ad sacros ca-

nones, et ad hodiernam ecclesiasticam disciplinam diligentius exigere, et accuratius declarare per opportunum duxit; quæ omnia cum sigillatim Nostro examini subjecerit, eaque a Nobis approbata fuerint, constitutiones prædictas ad ejusdem Gregorii cardinalis placitum emendari decrevimus. Novæ vero constitutiones hujusmodi sunt tenoris, qui sequitur.

Tenor constitutionum.

§. 5. Constitutiones fratrum Discalceatorum ordinis beatæ virginis Mariæ de monte Carmelo primitivæ observantiæ a delegatis apostolicis Matriti concinnatæ, et ad sanctissimum Dominum Nostrum Pium sextum pro earum examine, et approbatione remissæ.

Appendix etiam ordinationum, quæ circa potum Indicum (vulgo chocolata) a capitulis generalibus ejusdem ordinis emanarunt ab anno 1640 usque ad præsens, ubi quid in eadem re congregatio hæc arbitrata fuerit invenietur.

In nomine sanctissimæ Trinitatis. Amen

Incipiunt constitutiones fratrum Discalceatorum ordinis beatæ virginis Mariæ de monte Carmelo, prout a decem, et octo religiosis ex omnibus provinciis jussu sanctissimi Domini Nostri Pii, divina providentia papæ VI. congregatis dispositæ, emendatæ, ac innovatæ fuerunt, diversis sessionibus ab undecima decembris MDCCLXXXIV. usque ad primam diem augusti MDCCLXXXV. Matriti celebratis, cum prius per universum ordinem preces, ac sacrificia, ut a patre luminum pro felici exitu auxilia descenderent, fuerint indicta, et frequentata, auditisque animadversionibus provinciarum tum circa abusus, et relaxationes, cum circa opportuna remedia ad observantiam tuendam, pacemque conservandam.

PRIMA PARS CONSTITUTIONUM

De iis, quæ ad communes omnium mores spectant.

CAPUT PRIMUM

De scopo, sive principali fine nostræ religionis, ac de mediis, quibus ad illum pervenitur, et de obligatione, quam regula, et constitutiones nostræ inducunt.

De scopo, et fine instituti.

§. 6. 1. Cum in Ecclesiæ corpore juxta apostoli sententiam varia sint membra, quæ secundum gratiam, quæ data est eis, donationes habent differentes, operæ pretium præsertim erit initio harum constitutionum, vocationis gratiam, quam accepimus, sive instituti nostri rationem aperire. Primus igitur, et præcipuus propositi nostri finis est charitas, ad quam velut ad præceptorum finem, alia omnia in religionibus, maxime trium votorum solemnium observatio merito ordinantur. Proprius vero, et peculiaris instituti nostri scopus, ad quem actiones nostræ sunt dirigendæ, est jugis oratio, et divinorum assidua meditatio: hoc est, ut mens nostra, quantum humanæ fragilitati permittitur, Deo, ac divinis rebus perseveranter inhæreat.

De mediis pro assequendo fine instituti.

§. 7. 2. Ad hujusmodi finem assequendum duo nobis potissimum inter alia, tum a regula, tum a patribus nostris media præscripta fuerunt. Unum cellæ solitudo, et clausura: nam divinæ veritatis contemplatio non potest alibi commodius acquiri, quam silentio, ac solitudine, seu perenni cellæ secessu.

De alio medio ad eumdem finem.

§. 8. 3. Quia vero inter corporis castigationem, ac mortificationem, studiumque orationis reciproca quædam, ac inseparabilis invenitur conjunctio, alterum medium a regula nostra pro sectanda orationis puritate decernitur, nempe: mortificatio, et asperitas vitæ, quæ læves animæ pennas producunt, ut in sublime elata divina valeat contemplari. Quamobrem jejunia, corporis nuditas, carnium abstinentia, reliqua vitæ incommoda, et sensuum mortificatio a regula, et constitutionibus imponuntur. Quare tribus præsertim velut columnis contemplatione scilicet, clausura, ac mortificatione, et vitæ austeritate tota hæc professionis nostræ structura fulcitur.

De iis, quæ facienda, vel prætermittenda sunt juxta instituti naturam, et finem.

§. 9. 4. Præterea, cum sacer ordo noster ad excolendam vineam Domini ab Ecclesia sancta vocatus, ac sanctorum patrum Eliæ, et Elisei, aliorumque vestigiis inhærendo non solum cœlesti contemplatione insistat, sed et profectibus jugiter vacet animarum, tam contemplationem, quam actionem (licet non ex æquo) complectitur: nam illam, ut finem potissimum, hanc vero quasi illi adnexam respicit. Inter quæ hoc unum interesse decernimus: nam contemplationem, et media, quæ ad illam nos ducunt, summo conatu semper intendere, et prosequi debemus; quidquid vero nos inde divertit, quamvis alias magnum videatur, qualis est animarum zelus, nisi a superiorum obedientia susceptus, nostrarumque legum dispositione servata prætermittendum est. Quare cum impossibile sit unum, eumdemque statum æque omnibus fulgere virtutibus, qui voluerit esse perfectus, eas, quæ suæ vocationis, et instituti propriæ sunt, diligenter amplectatur: nedum omnes insequitur nullam integre non sequatur.

De constitutionibus in diversis generalibus capitulis probatis servandis in casibus a novis statutis minime prævisis.

§. 10. 5. Et licet regula nostra apte tradiderit media ad hos fines consequendos opportuna, quia tamen, ut decet, brevis, et compendiaria est, et in ea expresse non traditur, quod ad eventus varios ætatis singulæ, moresque deposcunt, nonnullas constitutiones multis experimentis probatas, regulæ consentaneas in diversis generalibus capitulis religio nostra sancivit.

De vi regulæ, et constitutionum.

§. 11. 6. Congruum autem, et rationi consentaneum judicavimus antequam ulterius procedatur, aperire, quam obligandi vim habeant tam regula nostra, quam ipsæ constitutiones. Et primum de primitiva nostra regula declaramus, eam nullatenus sui professores ad læthalem culpam, sed ad venialem tantum obligare. Sic enim communi religionis consensu, et consuetudine semper introductum est, et totius nostri capituli generalis voto, tam pro religiosis, quam pro monialibus firmatum.

De obligatione constitutionum quoad pœnam.

§. 12. 7. Omnes vero nostri ordinis constitutiones, statuta, sanctiones, tantum obligant ad pœnam in eis taxatam, vel a prælatis imponendam, nisi cum in eisdem continetur præceptum, aut* censura, aut alias id, quod constitutionibus ipsis præcipitur, seu prohibetur, ex se, aut ratione contemptus, vel alterius circumstantiæ fuerit culpabile. Sed licet hoc ita sit, religiosi sanctæ obedientiæ studiosi, qui ad perfectionem tendere tenentur, et Dei voluntatem pro suarum actionum regula habent, cum hæc in ordinis statutis manifeste resplendeat, clareque illucescat, ea pro viribus, et omni diligentia exequi debent.

De revelatione beatæ matris Theresiæ.

§. 13. 8. Referre etiam hic initio constitutionum non parum interesse existimamus revelationem illam beatæ matri nostræ Theresiæ hujus reformationis fundatrici a Domino factam, quam ipsa narrat his verbis: *En este gran recogimiento, entendi de nuestro Señor, lo que ahora dire: Que digesse a estos padres descalzos de su parte, que procurassen guardar quatro cosas, y mientras las guardasen, siempre iria en mas crecimiento esta religion, y quando ellas faltasen, entediesen, que iban menoscabando de su principio.*

La primiera, que las cabezas estuviesen conformes.

La segunda, que aungue tuviesen muchas casas, en cada una huviesse pocos frayles.

La tercera, que tratasen poco con seclares, y esto para bien de sus almas.

La quarta, que enseñassen mas con ombras, que con palabras. Esto fue año 1599. y porgue es gran verdad lo firme de mi nombre. Teresa de Jesus. Quas quidem piissimas et perutiles instructiones, ut a cœlo elapsas, et a tali matre nobis lucupletissimæ hæreditatis loco relictas, omnes fratres nostri intimis suis visceribus fixas habere studeant, et eas opere adimplere totis conentur viribus.

De partibus constitutionum.

§. 14. 9. Ut autem clarius in nostris constitutionibus procedamus, illas in quatuor distinguimus partes. In prima agitur de his rebus, quæ ad mores omnium pertinent. In secunda de fundatione, et diversitate cœnobiorum, et de peculiaribus eorum institutis. In tertia de regimine universali, et de superiorum muneribus. Et in quarta de pœnis transgressoribus infligendis.

De admissione decretorum s. concilii Tridentini, aliorumque a s. Sede publicatorum ad regulares quodammodo pertinentium.

§. 15. 10. Aut quia in his constitutionibus brevitati, ut oportet, consulitur, ut prolixitas vitetur, ob idque in eis indubitanter requisita sæpe non tam exprimantur, quam supponantur: declaramus, et tamquam legem fundamentalem inviolabiliter observandam volumus omnia decreta sacrosancti concilii Tridentini, nec non et alia quælibet a sancta Sæde hucusque emanata, aut in posterum emananda, et ad regulares quoquomodo spectantia, tam-

quam si ad literam in eis inserta essent, obediri, et custodiri ab omnibus debere, non obstantibus contrariis quibuscumque, si forte aliqua hujusmodi in his irrepsisse inveniantur; ea enim ex nunc, et in perpetuum nullius roboris fuisse, et fore decernimus, et revocamus ex animo.

CAPUT SECUNDUM

De officio divino a fratribus persolvendo.

De officio divino a fratribus persolvendo.

§. 16. 1. Cum in divino cultu et in his, quæ ad Dei venerationem spectant maxima sit nobis adhibenda cura, ordinamus, ut audito primo signo horis quibuscumque diurnis, aut nocturnis fratres angelorum ministeria, divinas scilicet laudes se præparent, et ante terminationem ultimæ pulsationis, omnes in chorum celeriter conveniant, ubi divinum officium maxima cum veneratione, devote pariter, et attente quantum Deus unicuique dederit, secundum Ecclesiæ Romanæ usum horis congruentibus persolvant.

De matutino.

§. 17. 2. Matutinum inviolabiliter media nocte recitetur, nisi aliqua urgens, gravisque necessitas aliter fieri postulaverit, quod quam rarissime fiat, præterquam in octava corporis Christi, in triduo majoris hebdomadæ, in aurora Dominicæ resurrectionis, in tribus diebus sequentibus Natalem Domini, in sequentibus Epiphaniam, et Circumcisionem, in secundis, et tertiis feriis post Resurrectionem, et Pentecostem ex antiqua ordinis consuetudine, et insuper propter solemnitatem, et concursum populi, ac frequentiam confessionum in illis festivitatibus, in quibus matutinum cum laudibus tempore in n. 4. hujus capituli designando canendum esse decernimus.

De poena contra non venientes ad matutinum.

§. 18. 3. Qui competenti festinatione ad matutinum, et alias horas, sive alios communitatis actus, pulsatione facta, non venerit, pœna lævis culpæ pro prima vice puniatur: si in consuetudinem duxerit, gravis culpæ eis applicetur; si quis vero matutino non intersit, sequenti die super terram comedat absque piscibus, sive eo quod eorum loco communitati confertur.

De matutino, et laudibus cum cantu celebrandis.

§. 19. 4. Statuimus, ut matutinum simul cum laudibus cum cantu celebretur, tempore orationis vespertinæ, eaque tunc omissa, in festo Corporis Christi, in triduo majoris hebdomadæ, in prima die Pentecostes, in Circumcisione, in Epiphania, in festivitatibus S. P. N. Joseph, Ascensionis Domini, sanctissimæ matris nostræ Mariæ de monte Carmelo, Assumptionis, et Conceptionis beatissimæ Virginis, sancti Bartholomæi, et sanctorum parentum nostrorum Eliæ, Theresiæ, et Joannis a Cruce. In nocte Nativitatis Domini hora decima cum dimidia incipiet matutinum cum cantu usque ad duodecimam in qua canetur missa, juxta communem Ecclesiæ consuetudinem; qua finita, statim laudes, etiam cum cantu persolventur. In aurora Resurrectionis cantetur hora consueta. In aliis vero festivitatibus primæ, et secundæ classis matutinum habeatur media nocte, et canatur tantum invitatorium cum hymno sequenti, et *Te Deum laudamus*; in laudibus vero a capitulo usque ad finem officii, et idem fiat infra octavam Corporis Christi, tam in conventibus, quam in collegiis hora consueta. In aliis autem duplicibus, et semiduplicibus tantum canitur hymnus: *Te Deum*: tam in conventibus observantiæ, quam in eremis.

De aliis horis canonicis.

§. 20. 5. Diebus præterea dominicis, et festis totius Ecclesiæ, nec non primæ classis Ecclesiæ vel religionis, hora quæ missam conventualem antecedit cum cantu persolvatur. Idemque fiat de prima in vigilia Nativitatis, et nona in die Ascensionis Domini. Præterea vesperæ canantur in diebus dominicis, et festis Ecclesiæ. In festivitatibus primæ classis totius Ecclesiæ, et religionis, et secundæ classis Domini Nostri, et beatissimæ Virginis, nec non in omnibus, quæ apud nos celebrantur cum apparatu primæ classis, canentur primæ, et secundæ vesperæ: in festivitatibus autem secundæ tantum classis totius Ecclesiæ, vel religionis, et dominicis secundæ tantum vesperæ canentur: excipe dies sancti Andreæ Corsini, sanctæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis, sancti Thomæ Aquinatis, et translationis sanctæ matris nostræ Theresiæ, in quibus nil canitur. Commemorationes omnes, quæ tam in vesperis, quam in laudibus fiunt, hebdomadario solemniter, et cum vestibus sacris non celebrante sine cantu dicantur; in fine completorii semper canatur antiphona Beatæ Virginis, nisi officium fiat de feria, aut de festo simplici, et denique omnibus diebus missa conventualis semper canatur.

De mensæ benedictione, et gratiarum actione.

§. 21. 6. Benedictio mensæ, et gratiæ, quæ postea persolvuntur, semper sine cantu, devote tamen, et cum pausa fiant; in cantu vero, et in aliis cæremoniis ecclesiasticis tam ad chorum quam ad altaris ministerium, seu ad alios quoscumque conventus actus spectantibus uniformiter serventur ab omnibus, quæ in ordinario continentur. Præcipimusque prælatis, ut omni cura ordinarium studeant observari, negligentiasque ac defectus circa hoc sedulo corrigere.

De cantu Gregoriano in singulis ecclesiasticis functionibus adhibendo.

§. 22. 7. Ut Dei laudes cum gravitate debita, et divinam majestatem decente in tono devoto, et æquali secundum constitutionem sanctorum patrum, et Ecclesiæ approbatam consuetudinem, et absque figurationibus canantur. Præcipimus, ut tam pro missis, quam pro aliis divinis officiis persolvendis in omnibus nostris conventibus cantus Gregorianus planus, et plenus eligatur, et in posterum inviolabiliter, uniformiterque servetur cum majori vel minori pausa juxta solemnitatum diversitatem. Ea vero, quæ recitanda sunt, non cursim, ac festinanter, sed tractim, et cum magna pausa et intermissione devotissime dicantur, ita ut major pausa, et devotio spiritus in his horis persolvendis suppleat, quod de cantus solemnitate aufertur, in quo a prælatis peculiarem curam præcipimus adhiberi.

De tempore insumendo in recitatione divini officii.

§. 23. 8. Et ut in his certa regula præscribatur, decernimus matutinum cum laudibus in duplicibus et semiduplicibus, et in totius anni feriis per horam unam: in dominicis vero per annum, et quando canitur invitatorium, *Te Deum*, et *Benedictus*, per horam cum quadrante; dum autem omnino canitur matutinum cum laudibus per duas horas perduret, exceptis diebus Resurrectionis, et Pentecostes, in quibus durationis tempus, prudentia duce, regulabitur. In vesperis fere dimidia consumatur hora, quæ si cum cantu dicantur, fere tribus horæ partibus persolvantur, nisi aliud major solemnitas postulaverit. Prima ordinaria, et completorium per quartam horæ partem singula recitentur; aliæ vero horæ minores, nempe, tertia, sexta, et nona singulæ ultra dimidium horæ quadrantem insumant. Officium parvum beatæ Virginis, et si devote semper, minori tamen cum pausa persolvatur. In missa conventuali ordinaria fere tres horæ quadrantes: in hora autem quæ præcedit quando canenda est, ultra quadrantem consumantur, nisi major solemnitas plus temporis exigat. Declaramus deinde, ut præfixa temporis mensura intelligenda sit, non a pulsatione, sed a tempore quo officium inchoatur.

De oratione laicorum, et donatorum.

§. 24. 9. Fratres laici, et donati quotidie missam audiant, sicut in regula habetur: orationi etiam mentali, atque divino officio intersint ad arbitrium prælati, qui id prudenter disponet juxta eorum vires, et suorum officiorum laborem, et occupationem. Declaramus completorium esse officium vespertinum a vesperis distinctum in quo fratres toties: *Pater Noster*: dicere, quoties in vesperis tenentur.

De choro quolibet in conventu adhibendo.

§. 25. 10. In quolibet conventu etiam noviter erecto, ubi commode sex religiosi possint choro interesse, debent sicut alii conventus chorum sequi in omnibus horis tam diurnis, quam nocturnis; canere autem non tenentur, nisi octo conventuales habiles adsint, tunc enim in omnibus tenentur aliis conventibus conformari; quamvis pro missa conventuali canenda, et si minus quam sex adsint, sufficiat. In illis vero conventibus, ubi tres conventuales, qui commode regulariter, choro interesse possint, inveniuntur, divinum officium in choro devote, servatis rubricis, recitetur.

De patrocinio beatæ Mariæ Virginis.

§. 26. 11. Quoniam religio nostra sub beatæ Mariæ Virginis patrocinio, tamquam sub præsidio tutissimo Deo militat, statuimus, ut in universo ordine singulis anni sabathis (exceptis die Nativitatis Domini, et sabatho majoris hebdomadæ, in diebus festis beatissimæ Virginis Mariæ, et solemni ejusdem commemoratione de Monte Carmelo in quibus hora consueta canenda est) primo mane expleta oratione mentali, et dicta prima, missa solemnis de beatissima Virgine canatur: additis duabus commemorationibus, prima de Spiritu Sancto, secunda de beato Joseph: in qua idem tempus quod in missa conventuali, consumendum est. Decernimusque, ut eo die hora consueta missa conventualis, neque canatur, neque recitetur, nisi fuerit dies festus, aut primæ, vel secundæ classis universalis Ecclesiæ, aut primæ classis ordinis, in quibus nihilominus canenda est. Et in vigilia Pentecostes prædicta missa beatæ virginis primo mane, ut moris est, celebrata postmodum hora consueta, totum illius diei officium ad missam spectans, et sacrum ipsum fiat eadem

solemnitate, qua sabatho majoris hebdomadæ religio nostra uti consuevit. Hoc sacrum omnino, et absque ullo stipendio pro ordinis conservatione, et augmento, in obsequium Virginis applicetur. Teneanturque prælati prædictam missam per se ipsos celebrare: ipsis vero impeditis aliquis ex dignioribus conventus eorum loco celebret. Cui omnes religiosi cujuscumque gradus, et conditionis sint, qualibet excusatione semota, præter eam, quæ prælati arbitrio, gravis, et urgens judicabitur, interesse teneantur; si quis vero defuerit, in terra eo die comedat. Similiter singulis annis sabathis, nec non in festivitatibus licet solum duplicibus beatæ Mariæ virginis, tam communibus, quam peculiaribus alicujus conventus *Salve Regina* in obsequium piissimæ matris nostræ solemniter canatur intra vespertinam horam orationis.

De licentia obtinenda pro discessu a choro, aliisque actibus communibus.

§. 27. 12. Nullus a choro, vel aliis communitatis actibus, sine expressa licentia præsidentis, cui suam necessitatem manifestet, exeat etiam ob quamcumque justam causam, et rationabilem sub pœna mediæ culpæ.

De tempore insumendo in missæ celebratione.

§. 28. 13. Decernimus, ut in venerabili missæ sacrificio tam in cæremoniis, quam tempore celebrationis omnes uniformiter se gerant, visumque nobis est, ut in unaquaque missa privata fere dimidia hora consumatur, idque omnes sacerdotes curent observare. Qui in missa celebranda eas cæremonias, quas Ecclesia tradit, prætermiserit, vel nimis festinanter, aut indevote celebraverit, graviter ad arbitrium prioris puniatur, neque ei permittatur publice celebrare.

De pœna contra professos divinum officium non persolventes.

§. 29. 14. Frater, qui post emissam professionem divinum officium non persolvèrit, si sufficienter convictus, aut violenter fuerit suspectus, in cella recludatur, in eaque juxta gravitatem delicti, arbitrio prioris, permaneat, quin inde nisi pro actibus communitatis, excepta recreatione, exire permittatur.

CAPUT TERTIUM

De oratione mentali, et examine conscientiæ, et communi flagellatione.

De oratione mentali.

§. 30. 1. Quia sicut corporalis cibus conservat vitam corporis, ita oratio conservat vitam spiritus; ordinamus, ut quotidie primo mane hora quinta; in hyeme vero, scilicet a festo omnium Sanctorum usque ad diem Cinerum hora sexta ab omnibus oratio mentalis per unam horam, et vespere per totum annum hora quinta per aliam similem horam habeatur. Fiat autem oratio hæc in choro, ubi convenientibus omnibus simul, magno tam animi, quam corporis silentio flexis genibus, nisi aliud necessitas postulaverit, præmissaque antiphona: *Veni sancte Spiritus*, et oratio: *Deus qui corda fidelium*; lectio aliqua devote recitabitur, quæ materiam præbeat meditationis; qua finita, omnes in spiritu, et veritate, mente in Deum erecta, orabunt: transacta vero hora præses simul cum choro dicat: *Sub tuum præsidium*, et postea orationem: *Protege Domine famulos tuos*: cum aliis orationibus ad arbitrium præsidentis, et sic terminetur oratio.

De examine conscientiæ.

§. 31. 2. Ut spiritus præterea fervor magis accrescat hortamur religiosos omnes, tam prælatos, quam subditos potissimum confessarios, ut quotannis spiritualibus exercitiis, saltem per decem dies, piam operam impendant, quæ bis in anno procuratoribus, et aliis religiosis exteriora tractantibus a prælatis, ipsis petentibus concedantur. Qui in hujusmodi exercitiis versantur, ab omni officio, et occupatione liberi esse debent, noctu, diuque in cella, sive solitaria ædicula Deo vacantes commorentur. Hæc autem solitaria ædicula in quolibet conventu ubi commode fieri potest (ad minus una) ad dictum effectum construantur cum secura, et competenti clausura ad arbitrium provincialis; cujus clausuræ clavem habeat prælatus. Et si clausura non fuerit talis, nullus religiosus illic pernoctabit: et qui in propria cella dictis exercitiis vacant, solum exeant pro matutino, oratione, et refectorio: qui vero in solitaria ædicula ad nihil horum cogantur exire.

De flagellatione corporis.

§. 32. 3. Deinde bis singulis diebus, nempe immediate ante prandium, et completorio dicto, et peracta disciplina, signo dato ad quotidianum conscientiæ examen omnes fratres in chorum conveniant, ubi per aliquod breve spatium, utpote per octavam horæ partem propriæ conscientiæ examini operam dabunt. Qui vero tempore examinis non poterit choro interesse, ubicumque fuerit, prædicto examini studeat.

De flagellatione in communi recipienda.

§. 33. 4. Tandem statuimus, ut omni tempore, exceptis vigilia, et die nativitatis Domini, cum tribus sequentibus Circumcisione, et Epiphania, et feria secunda Paschæ, et Pentecostes

alternis diebus, scilicet feria secunda, quarta, et sexta fratres communem flagellationem post completorium accipiant, quæ tamdiu duret, quamdiu cantetur psalmus: *Miserere*: cum antiphona *Christus factus est pro nobis*, et tribus orationibus, nempe, *Respice*, *Protege*, et tertia pro rege. Quod si in dictis feriis festum nimis solemne, nempe aliquod ex eis, in quibus matutinum cum laudibus canitur, venerit, disciplina omittatur, in aliis vero solemnitatibus primæ classis, in die antecedenti, vel immediate sequenti sumatur. Sed tribus diebus majoris hebdomadæ, scilicet, feria quarta, quinta, et sexta dictus psalmus ter cantetur.

CAPUT QUARTUM

De confessione, et communione fratrum

De confessione fratrum.

§. 34. 1. Cum orationis assiduitate ad majorem animarum profectum conjungendus est frequens sacramentorum usus. Quare primum statuimus, ut novitiorum magister una cum alio a provinciali mature, et cum delectu designato, tam ipsorum, quam aliorum fratrum professorum (dummodo choro sint deputati) confessiones audiat. Et idem servetur in domibus noviter professorum. In aliis vero superior illius conventus, et alius ex sacerdotibus pro audiendis fratrum non sacerdotum confessionibus constituantur. Et ut mutua inter prælatos, et subditos dilectio, incrementum quotidie majori inter ipsos spirituali communicatione interveniente suscipiat, hortamur in Domino prælatos omnes, ut sæpe suorum subditorum, tamquam veri pastores, et medici, confessiones audiant, ipsis sponte et proprio motu petentibus, ipsosque subditos iterum, atque iterum monemus, ut cum prælatis frequenter confiteantur, simulque interiores animi sinus, et corda eis tamquam patribus fideliter aperiant.

De confessoribus eligendis.

§. 35. 2. Cum expediens priori videbitur, licentiam professis fratribus præbeat, maxime in festis solemnioribus confessorem libere eligendi ex iis, quos ipse ad hoc designaverit, dummodo electus sit ex approbatis a provinciali: novitiis vero ex senioribus, et dignioribus conventus, confessores bis, aut ter in anno concedantur, et idem ac de novitiis intelligitur de noviter professis in domibus ubi novitii educantur. Oportet tamen, ut prior aliquando eorum confessiones, ipsis petentibus audiat.

De casuum reservatione facienda a generali cum definitorio.

§. 36. 3. Præcipimus, et districte prohibemus, ne quis ex fratribus tam sacerdotibus, quam aliis habita ordinis confessorum copia, extraneo, et alieno sacerdoti cujuscumque qualitatis, et conditionis sit, confiteatur, et ne jugum Domini suave, et onus ejus læve, nimis grave ministrorum indiscretione reddatur, caveant prælati, a casuum, sine magna, occasione, reservatione: postulante vero, urgenteque necessitate, non a quocumque, sed a patre generali cum suo definitorio similis reservatio fieri possit.

De communione fratrum.

§. 37. 4. Fratres nostri, diebus dominicis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sument: nec non in præcipuis festis Christi Domini Nostri, et beatæ Mariæ virginis, sancti Eliæ, sancti Joseph, ejus patrocinii, sanctorum apostolorum, sanctæ matris nostræ Theresiæ, sancti Joannis a Cruce, sancti Michaelis, omnium sanctorum, angelici doctoris sancti Thomæ, aut aliarum arbitrio prioris festivitatum. Si vero plures communionis dies, aut festivitates simul, aut frequenter occurrant, prioris judicio, aliquis ex his communionis dies relinquatur. Neque aliquis professus audeat sine prioris licentia ad communionem accedere, exceptis tam professis, quam novitis, qui sunt sub disciplina magistri novitiorum, aut magistri noviter professorum, qui de eorum licentia id faciant. Communicent vero fratres in missa majori nisi ob aliquam specialem causam a priore aliud fuerit ordinatum. Ob reverentiam tamen tanti sacramenti, fratres, qui sunt sub disciplina magistri, eo die a recreatione meridiana abstineant, præterquam in solemnioribus festivitatibus, præcedente facultate prioris, et pro ejus arbitrio.

De confessione sacerdotum.

§. 38. 5. Fratres omnes etiam sacerdotes saltem in hebdomada confiteantur. Sacerdotes omnes, nisi urgenti inevitabilique, gravique causa impediti, sacrum quotidie devote, debitaque cum puritate faciant. In die vero cœnæ Domini, omnes religiosi tam sacerdotes, quam alii de manu prælati corpus Domini sanctissimum recipiant.

CAPUT QUINTUM

De obedientiæ voto stricte observando

De voto obedientiæ.

§. 39. 1. Tria religionis vota, in quibus tota religiosorum virtus, et perfectio sita est præ cæteris quibusvis aliis

observantiis prosequenda, ac summa cura servanda sunt: præcipue tamen sanctam obedientiam omnes colant, studeantque observare, et superiores non ut homines, sed loco Christi Domini habentes, universa eorum mandata implere contendant, tamquam si a Deo fuissent emanata. Et ut meritum obedientiæ in omnibus cumuletur, volumus ut omnia, quæ agenda sunt sive magna, sive parva absque prioris licentia non fiant.

De literis scribendis, et superiori tradendis.

§. 40. 2. Nullus religiosorum sine prælati licentia cum extraneis intento animo loquatur, et qui secus fecerit juxta suum defectum corripiatur, neque epistolas scribat, mittat, aut recipiat, nisi prius priori ostendatur sub pœna gravis culpæ. Prior vero possit eas omnino legere, et quæ, suo arbitrio, religiosorum pacem poterunt perturbare, recipi, aut mitti non permittat, idemque faciat de illis, quæ inutiliter rumores, aut alia nostro statui, aut religiosorum profectui, et quieti nociva continent. Superiori tamen scribere, aut ejus epistolas recipere, omnibus absque inferioris prælati licentia libere permittitur.

De iis, qui literas superioribus directas legere, vel detinere præsumpserint.

§. 41. 3. Si quis epistolam, aut epistolarum fasciculum a patre generali, a difinitoribus, a provincialibus, a visitatoribus, et ab aliis superioribus missum aperuerit, vel detinuerit malitiose locum, et vocem amittat per tempus delicto proportionatum, et carceri tradatur. Qui vero literas missas ad eosdem aperuerit eadem pœna puniatur, eidemque pœnæ subjaceat, qui literam, aut schedulam sine sui nominis subscriptione, aut sufficienti expressione ad prælatos, aut alias personas extraneas scripserit. Nullusque audeat literas alterius fratris aperire, vel eas scienter retinere, sub gravi pœna, arbitrio prioris applicanda.

De iis, qui præceptum formale superiorum transgrediuntur.

§. 42. 4. Qui præceptum aliquod formale superiorum transgreditur per viginti dies in carcerem conjiciatur: et tam initio hujus pœnæ, quam in fine, panem, et aquam in terra comedat, et disciplinam in refectorio recipiat, ut quo ejus pœna fuerit notior, eo emendatior evadat, et aliorum scandalo occurratur.

De præceptis et censuris sine necessitate non imponendis.

§. 43. 5. Quamvis præcepta ad tuendam regularem disciplinam sæpe sint necessaria, sobrie tamen, magnaque circumspectione sunt imponenda: quapropter caveant prælati præceptis, aut censuris nisi in gravi necessitate, et causa, summaque cum maturitate, ut, ne ubi remedium quæritur, pernicies paretur. Quare decernimus, ut præcepta non obligent, nisi in scriptis, et horum verborum serie ferantur. *In virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto.* Hoc vero non intelligatur de præceptis, quæ in visitatione a prælatis, sive visitatoribus feruntur: nec de præceptis, quæ in capitulis generalibus, et provincialibus imponuntur: nam tunc quælibet eorum præcepta, etiam si in scriptis non tradantur, nihilominus obligandi vim obtinebunt. Cum autem censuræ sint imponendæ, semper in scriptis, et sub hac forma ferantur: *sub poena excommunicationis majoris latæ sententiæ.*

De censuris tempore capituli generalis, vel provincialis imponendis.

§. 44. 6. Tempore capituli generalis, vel provincialis, censuræ, aut præcepta, a nemine prorsus neque in communi, neque in particulari nisi a definitorio imponantur toti capitulo, aut majori ejus parti, et tunc totum definitorium, et ipse præsidens eodem præcepto maneant ligati.

De officiis prælatorum inferiorum a superioribus non occupandis.

§. 45. 7. Præterea prælati superiores propter bonum pacis diligenter animadvertant ne inferiorum prælatorum officiis se ingerant: nam, et si superioribus, ea quæ inferiorum sunt ministeria, subjacere non dubitamus, simili tamen potestate, uti non oportet, nisi ob inferiorum defectum, sive alias cum prudentiæ ratio, vel bonum regimen in casu aliquo particulari postulaverit. Caveant tamen inferiores omnes, tam subditi, quam prælati, superioribus quocumque modo aliquid præcipientibus contentiose, aut irreverenter se opponere, sed tantum (si opus fuerit, maxime in re gravi) de hoc cum omni reverentia, et humilitate, eos admoneant; statim vero teneantur superiorum mandata, nulla interposita mora, exequi; poterunt tamen, negotio id exigente superioribus factum denunciare, ut ipsi de remedio provideant. Si quis vero inferiorum prælatorum in hoc deliquisse inveniatur, graviter juxta modum excessus punietur.

De allegantibus licentiam superiorum non audiendis.

§. 46. 8. Ordinamus, ut religiosi omnes suis prælatis immediatis in omnibus obediant, neque ulla ratione ab obedientia præstanda excusentur. Qui allegaverit, se a superiore aliquam habere licentiam, nisi eam habeat in scriptis, inferiorique manifestet, nulla illi fides adhibeatur.

De poenis contra violatores voti de obedientia.

§. 47. 9. Si aliquis (quod Deus avertat) eo devenerit malitiæ, et proterviæ, ut prælati Christi vicem gerentis reverentiam graviter offendat, cæteri

religiosi studeant diligenter, ut delinquens severe, acriterque puniatur, et quælibet alia irreverentiæ culpa, etiamsi lævis appareat, nullatenus impunita remaneat, ne honor, et reverentia prælatis debita, non sine magno regularis disciplinæ detrimento contemnatur. Volumus, et declaramus, quod in absentia proprii prælati conventus, quando est extra oppidum, et amplius, quam per viginti quatuor horas immoratur, ejus vicarius, vel præsidens possit in casu necessitatis præceptum imponere, ad cujus impletionem, conventus, vel ille cui imponitur teneatur.

CAPUT SEXTUM

De castitatis voto

De voto castitatis.

§. 48. 1. Per castitatis votum angelicam quodammodo in terris assequimur puritatem, et licet castitas in corde præcipue retinenda sit, externis etiam sensibus illam colere oportet. Quare studeant religiosi omni tempore, ac loco eam modestiam præseferre, ut pudici oculi, et pudica lingua signa sint interioris puritatis.

De associatione inter fratres extra conventum exeuntes.

§. 49. 2. Et ut hujus vitæ pericula commodius evadamus, oportet nostræ conversationis testes, nobiscum semper afferre, quare stricte præcipimus, ut religiosi extra conventum exeuntes invicem associentur, neque alter ab altero separetur, ita ut unus ab altero non possit videri. Quod si quis eorum non ita modeste se gerat, vel quidpiam quod minus deceat statum suæ professionis in materia castitatis commiserit, si hoc fuerit totaliter occultum, et illius emendatio speratur, corrigat illum statim socius. Sed si justo timore non fuerit ausus, vel non credat se profuturum, ut aliquid damnum religioni, aut bono nomini illius inde venturum merito timeat, vel post factam correctionem in eamdem illum viderit reincidere culpam prælato, ut patri, denunciet, vel si qualitas culpæ hoc postulaverit, tamquam judici, ut juxta nostras constitutiones de salubri remedio provideatur. Si autem culpa fuerit contra bonum commune religionis, et illi multum nociva, statim deferat superiori, ne inde notabile damnum congregationi sequatur.

CAPUT SEPTIMUM

De paupertatis voto

De voto paupertatis.

§. 50. 1. Ut paupertatis votum integre servetur, et detestandum omnibus religiosis proprietatis vitium procul ab ordine arceatur, sciant in primis fratres se ratione voti paupertatis in professione emissi, teneri omni cujusque rei dominio, et possessionis effectui renunciare, et solo usu necessariorum contentos esse debere, quem non unusquisque sibi applicare, aut vendicare potest, sed ut regula præcipit, omnia a prælato, vel a fratre ab eo deputato distribuantur, inspectis ætatibus, et necessitatibus singulorum. Ab ipso igitur prælato omnia concedi debent, et ad ejus nutum revocari, et amoveri pro uniuscujusque indigentia, et necessitate.

De vita communi.

§. 51. 2. Nullus fratrum aliquid proprium sibi esse dicat, omninoque in religione, *tuum*, *et meum*, atque omnis possessio re, et verbo tollatur: nec liceat alicui sive subditus sit, sive prælatus, aliquid etiam parvum retinere, neque alicujus rei usum sibi in conventu, vel extra illum separatim reservare, nec quidquam aliud habere præter ea quæ unicuique ad necessarios usus ab ordine conceduntur.

De bonis a religiosis quavis causa acquisitis.

§. 52. 3. Omnia bona, quæ religiosis ex quacumque causa, sive ratione lectionis, sive prædicationis, cappellaniæ, legati, vel eleemosynæ, vel quovis alio titulo obvenerint, statim integre, ut sacrosanctum concilium Tridentinum statuit, prælato tradantur, et in communem arcam, sive officinam mittantur, bonisque communitatis incorporentur, ut in communes usus eorum administratio ad nutum superioris fiat: nec prior, sive quicumque alius audeat in cella sua, aut alibi intra conventum, aut extra illum aliquid particulare sibi servare, aut quocumque alio modo, etiam de sculentis absque licentia prælati deponere sub pœna proprietariorum juxta gravitatem delicti. Nec præterea sit inter nos aliqua arca, locus, aut depositum, ubi fratres pecuniam, aut alia bona sibi peculiariter reddenda custodiant.

De resignatione etiam de rebus permissis facienda.

§. 53. 4. Debent propterea omnes ratione suæ professionis animum habere paratum sponte resignandi in prælatorum manibus (quoties id fieri mandaverint) ea omnia, quæ sibi ad usum sunt permissa; alias se paupertatis voti transgressores existiment.

De iis, quæ ad paupertatem spectant.

§. 54. 5. Ad paupertatem etiam spectat, nihil sine superiorum licentia habere, possidere, dare, vel accipere, deponere, mutuare, aut cum aliis permutare, vel quovis alio modo alienare, vel quidquam inscio prælato dissipare, aut occultare. Usum clavium in januis cellularum juxta ss. papæ Urbani VIII. decretum permittimus, dummodo superior clavem habeat, ita fabrefatam, ut cum sibi videbitur cellas omnes aperire possit, et nullus propterea cellam noctu ita claudat, quin semper a superiore possit reserari. De cætero omnem arcarum clavium, et similium usum tamquam proprietatis fomentum damnamus, exceptis patri generali, definitoribus generalibus, et provinciæ provincialibus, eorum secretariis; nec non procuratoribus generalibus utriusque curiæ, eorum sociis, procuratori Indiarum, et procuratoribus conventuum, quibus omnibus usum clavium pro servandis literis, et instrumentis ad sua munera spectantibus concedimus, et indulgemus. Insuper prior conventus intra arcam trium clavium habere poterit aliquam capsellam a prædicta arca numquam removendam cujus clavem ipse retineat.

De prohibita dispersione bonorum conventus.

§. 55. 6. Inhibemus præterea sub proprietariorum pœna infligenda, ne prælati de bonis conventus expendant, donent, aut alienent aliquid notabile, cum ad ipsos non minus, quam ad alios votum paupertatis pertineat; nec pecunias secum afferant, aut alibi, nisi in arca communi, vel in loco duobus clavariis, aut duobus aliis ex senioribus religiosis cognito, et ex arca communi cum clavariorum notitia extractas recondant, ita tamen, ut de quantitate in arca reposita, et de die ingressus semper in scriptis constet, et cœtera serventur, quæ circa bonorum administrationem conventus in tertia parte cap. 6. harum constitutionum stabiliuntur.

De pecuniis apud religiosos non relinquendis.

§. 56. 7. Statuimus, omninoque prohibemus religiosis nostris cujuscumque gradus, et conditionis sint, veluti magistris novitiorum, sacristis, hortulanis, sive aliis pecunias apud se retinere, etiam in usus monasterii sui, nec prælati similem licentiam concedant; sed pecuniæ ex communi arca extrahantur, expendanturque per officiales in usus monasterii. Neque procuratores, donati, laici, aut alii officiales sine expressa prælatorum facultate pecunias consumant, aut quælibet alia quoquomodo alienent.

De depositis necessariis, de licentia prioris acceptandis.

§. 57. 8. Nemini deinceps tam prælatorum, quam subditorum liceat, depositum apud se retinendum, sive sit in pecuniis, sive aliis bonis, acceptare, etiamsi restitutionis causa, tale depositum commendetur. Si vero aliqua urgenti causa, et gravi necessitate depositum oporteat acceptare, tunc de licentia prioris fiat: et non nisi ex una, et altera parte data, acceptaque charta a prælato, et depositi domino subscripta in qua cuncta, et singula quæ traduntur in specie, et numero recenseantur, reponanturque in arca communi, vel in alia officina juxta depositi qualitatem, ubi omni fidelitate servetur, suo tempore integrum intactumque reddendum: sub pœna suspensionis ab officio per quatuor menses.

De visitatione cellarum, et supellectilium religiosorum.

§. 58. 9. Porro ad perfectiorem extirpationem vitii proprietatis stricte præcipimus prioribus, vicariis, aliisque superioribus immediatis, ut ad minus bis per singulos annos sub pœna suspensionis ab officio per quindecim dies religiosorum omnium cellas, codices, vestes, suppellectiliaque omnia visitent, atque examinent; superfluaque, inutilia, aut minus necessaria, secundum strictissimam paupertatem, quam profitemur omnino auferant, aut si opus fuerit de necessariis provideant. Teneanturque tunc omnes professi, et quoties a superioribus fuerint requisiti, eis ostendere, in eorumque voluntate resignare quidquid in cellis, vel alibi habent. Qui vero prælatis aliquid celaverit, ut proprietarius puniatur, juxta suum delictum.

De poenis in peccantes contra votum paupertatis.

§. 59. 10. Si quis de pessimo proprietatis vitio in re gravi fuerit convictus, juxta dispositionem concilii Tridentini activa, et passiva voce careat, et insuper in carcerem detrudatur juxta qualitatem delicti; in quam pœnam nulla cadat dispensatio.

De prohibita possessione bonorum stabilium.

§. 60. 11. Et quia in regula nostra non solum in particulari, sed etiam in communi paupertas commendatur, in primis sancimus, ne conventus nostri professiones, sive immobilia bona, quæ radices dicuntur ex quavis causa seu titulo possint habere, neque alicujus fratris hæreditatem jure hæreditario quoquomodo petere, seu acquirere; omnem spem nostram in verbis Domini collocantes, qui ait: *Quœrite primum regnum Dei, et hæc omnia adiicientur vobis.*

De legatis, et eleemosynis accipiendis.

§. 61. 12. Poterunt tamen legata, et alias quascumque eleemosynas recipere, quæ si fuerint in bonis immo-

bilibus, seu radicibus dum opportune, et habita capitalis securitate fieri potest, vendantur, eorumque pretia in illius conventus, cui relicta, vel donata sunt permanentem utilitatem convertantur. Poteruntque institui hæredes, sed de bonis inde acquisitis, sicut de aliis legatis disponant. Nec novitiis ullo modo permittatur de futura successione absque libero parentum consensu disponere.

De exclusione juris succedendi in hæreditates fratrum.

§. 62. 13. In conventibus, et collegiis nostri ordinis pro eorum sustentatione licebit juxta concilium Tridentinum annuos redditus, pia legata, et alias fidelium eleemosynas retinere non tamen in fratrum hæreditatem jure hæreditario succedere.

De legibus servandis pro onere missarum assumendo.

§. 63. 14. Item ordinamus, ne conventus, aut collegia nostra perpetuum missarum onus possint admittere pro eleemosyna statim sive in ædificiis, sive in alia re consumenda: sed sicut onus perdurat, ita eleemosyna perpetuo conservetur. Majori autem religiosorum clausuræ, et quieti consulentes, et ut conventus insupportabilibus non graventur oneribus, statuimus, ne ratione fundationis, patronatus conventus, ecclesiæ, aut cappellæ, vel alicujus piæ memoriæ cum anniversariis missarum, aut alterius religiosæ functionis onere, eleemosyna annua, et perpetua in eis admittatur, nisi servatis his quæ sequuntur. Primo, ut fiat præcedente definitorii provinciæ cum quatuor ex quinque suffragiis consensu in scriptis exhibito. Secundo, ut si prædicta eleemosyna sit in bonis immobilibus, sive radicibus, ut domibus, vineis, agris, olivetis, et his similibus, omnia hæc vendantur, ut dictum est; eorum namque dominium, et administrationem in conventibus, aut collegiis nostris nullatenus haberi, et retineri permittimus, nisi pro tempore quo eorum congruæ venditioni cum capitalis securitate, et absque notabili communitatis præjudicio proportio pareter: nec super hoc poterit aliquis ut aliter fiat, dispensare. Denique ut capitale ex venditione resultans statim imponatur.

De inscribendis susceptis oneribus in tabulis conventus.

§. 64. 15. Semel vero imposita eleemosyna secundum formam præscriptam, nullatenus alienetur, vel consumatur sine consensu nostri capituli generalis, aliisque de jure servatis. Volumus etiam, ut hæ memoriæ, sive onera conventus in aliqua tabula scribantur, quæ in sacristia collocetur, ut omni cura adimpleantur juxta summorum pontificum decreta, præcipue Innocentii XII.

Declarationes circa contractus initos pro anniversariis, et aliud simile.

§. 65. 16. Si quis aliter quam prædictum est, memoriam, sive anniversarium aliquod instituat, sive alio modo cum monasteriis nostris aliquem ineat contractum, tunc poterit acceptari, dummodo quam primum fieri possit id in definitorio provinciali denuncietur, ejusque licentia obtineatur, et ad formam præscriptam circa alias memorias, stabilis redigatur.

De numero religiosorum in quolibet conventu servando.

§. 66. 17. Et quoniam Tridentinum præcipit, ut is tantum numerus religiosorum constituatur, qui commode ex consuetis eleemosynis possit sustentari, ut paupertati conservandæ omnino consulatur decernimus, ut in singulis conventibus nostri ordinis commoda habitatione, et debita clausura præditis, non sit minor numerus, quam quindecim religiosorum, neque major triginta. In collegiis vero, et domibus tam novitiorum, quam noviter professorum plures esse permittimus: et intra dictum numerum, fratres donati, et laici non computentur.

De vasis, et ornamentis sacris.

§. 67. 18. Ornamenta, et vasa sacra pro divinis officiis in nostris ecclesiis celebrandis, talia esse volumus, ut debitum Dei cultum deceant, et nostræ professionis paupertati conveniant. Scimus enim ex concilio Viennensi relato in Clement. *Exivi de Paradiso* §. *licet de verb. significat.* quod Deus non vult serviri per ea, quæ servorum suorum statui, et conditioni dissonant.

De lampadibus et candelabris, vasibus, aliisque supellectilibus aureis, vel argenteis prohibitis.

§. 68. 19. Quapropter lampades, candelabra, et vasa ecclesiæ deputata (præter calices, pyxides, aut custodia in quibus venerabile sacramentum servatur, aut in processionibus defertur, turribulum simul cum navicula, et vas olei sacri pro infirmis) quæ aurea, aut argentea sint, omnino in ecclesiis nostris interdicimus nisi sint gratis a fidelibus nobis donata, quia tunc ne fidelium pietas impediatur ea admittere permittimus, Deique cultui et nostrarum ecclesiarum ornatui dicare.

De forma, et materia paramentorum.

§. 69. 20. Similiter de casullis dalmaticis, et aliis paramentis sentiendum est, quæ in auro, vel argento contexta sint, habere non licebit, nisi fuerint gratis donata. Erunt omnia ad summum de materia serica, et duo tantum ornamenta permittimus, unum rubri, et aliud albi coloris pro solemnibus festivitatibus, partim ex tela serica, et partim ex aurea, vel argentea ordinate consutis efformatum.

De supellectili in victu, et vestitu adhibenda.

§. 70. 21. Rerum usum, ita superiores inferioribus permittant, ut eorum supellex, sive utensilia tam in victu, quam in vestitu tenuitatem, paupertatem, vilitatem, et asperitatem præseferant, ut sic a filiis sæculi discernamur. Præcipue vero interdicimus earum rerum usum, quæ aureo, vel argenteo, aut serico ornatu efficiuntur, etiamsi in parva quantitate, aut pro reliquiis et sacris immaginibus, vel similibus religiosi eis utantur.

De superfluitate a cellis eliminanda.

§. 71. 22. In cellis vero quidquid superfluum, aut curiosum est abdicetur: tantumque concedantur immagines in pariete, vel in papyro depictæ, non vario colore aliquo, sed nigro tantum expressæ. Mensis præterea, sedilibusque vilioribus, et simplicibus utantur; sellam autem quamtumvis humilem liceat habere.

CAPUT OCTAVUM.

De communi vita, et aequali

De vita communi.

§. 72. 1. Quia communis vita fundamentum est paupertatis, et vinculum regularis observantiæ, prælatis omnibus severe, arcteque præcipimus ne suis subditis quidquam denegent ex iis, quæ ad victum, et vestitum, libros, medicinas, aut aliquod quodcumque necessarium spectat: sed de his omnibus illis sufficienter, secundum nostræ paupertatis statum, diligenter provideant, atque ut veri patres, si quid eis desit, inquirant. Statuimusque, ut in unaquaque domo sint officinæ communes librorum, vestium, et aliorum, quibus deputentur proprii officiales, et ex his officinis, omnia tam tempore salutis, quam infirmitatis, tam in conventu, quam in itinere, religiosis omnibus, inspectis eorum necessitatibus, et ætatibus provideantur, sub pœna suspensionis ab officio prælatis in hoc negligentibus. Volumus deinde, ut hæc vita communis perfecte observetur ab omnibus, tam a patre generali, et prælatis quibuscumque, quam a subditis, tam fratribus, quam monialibus: nec alicui liceat peculiare aliquid habere, aut aliter quam in communi, et de communi vivere, sub pœna pro qualibet culpa infligenda.

De vitæ communis ratione, et substantia.

§. 73. 2. Hæc igitur communis vita æqualis esse debet in omnibus. Aequalem vitam appellamus, quando omnes, sive fratres, sive moniales, prælati, atque subditi una mensa, uno cibo, eadem veste, eadem habitatione, et denique omnibus aliis ad victum, et vestitum pertinentibus, cœterisque rebus ad regularem vitam, et disciplinam spectantibus æqualiter gaudent, atque utuntur: ita ut sine ullo discrimine officii, inspectis tamen (ut regula præcipit) ætatibus, et necessitatibus sine ulla acceptatione personarum inter prælatum, et subditum, si uterque æqualibus valeat, aut ægrotet, eadem omnino mensura, idemque modus servetur, ut sic tam in capite, quam in membris regularis disciplina resplendeat. Et cum in hoc potissimum consistat nostræ professionis regularis observantia, nihilque magis pro bono pacis, aut religionis expediat omni cura, et diligentia, (ut sancta synodus Tridentina præcipit) a superioribus adhibenda est, tam in capitulis generalibus, et provincialibus, quam in omnibus visitationibus, ut ab hac communi vita non recedatur, cum sine illa, quæ ad substantiam regularis vitæ pertinent vix conservari queant.

De regulari observantia etiam in prædicatione servanda.

§. 74. 3. Præterea volumus (ne ab hac communi vita religiosi, aut prælati quæsitis occasionibus excusentur) ut nullus eorum in negotiis quantumvis piis, etiam in munere prædicationis taliter se occupet, ut commode non possit sui ordinis regularem observanter vitam, et communem, cui sua se professione devinxit, servare, sed ita se gerat in his rebus exterioribus, ut professio ab eo facta integra, et illæsa permaneat.

De humilitate, et æqualitate in omni officio servanda.

§. 75. 4. Ut in omnibus etiam aliis servetur humilitas, et æqualitas ad omnia officia humilia peragenda deputentur in tabula communi omnes prælati tam inferiores, quam superiores etiam pater generalis. In aliis vero tabulæ officiis distribuendis spectandæ sunt ætas, et necessitas singulorum, ut regula monet; ideoque ordinamus, ut ab eis excipiantur qui in cæremoniali nostro designantur excepti, quod non nisi maturo examine decretum est. Et hi qui chori ministeriis, aut aliis per communem tabulam singulis hebdomadis deputantur maxima curent diligentia, officia sibi injuncta adimplere: et qui urgente necessitate ob officio sibi injuncto excusatur, denuntiet statim prælato, ut ejus loco alterum substituat sub pœna unius disciplinæ.

CAPUT NONUM

De clausura, et de modo exeundi

De clausura.

§. 76. 1. Quia regula præcipit, die ac nocte in cella manere, et cum clausura sit potissima nostri instituti pars, nullo tempore liceat e cella absque necessitate egredi, nisi de licentia prioris. Præcipue vero, completorio dicto, fratres in cellas se recipiant (nisi ratione devotionis aliquandiu in choro manere quis velit) e quibus nisi ad necessaria naturæ, aut sine superiorum consensu non exeant.

De vetito ingressu in aliorum cellis sine licentia superioris.

§. 77. 2. Nemo absque expressa prælatorum licentia pro qualibet vice alterius cellam ingrediatur, neque fratres choristæ non sacerdotes in cellam superioris, neque lectores in studentium cellas, aut e contra ingrediantur. Quod si quis nocte alicujus cellam intraverit privationem vocis, et loci incurrat per unum mensem; si vero alio tempore id fecerit in terra comedat, et unam disciplinam accipiat. Huic etiam pœnæ subjaceat, qui prælati cellam, eo absente, quacumque hora intraverit. Extrahens vero aliquid ab alterius cella præcipue exceptorios codices, graviter puniatur pro qualitate delicti. Et si alicubi circa ingressum cellularum fuerit nimius defectus, prior, vel provincialis, vel formali præcepto, et majori pœna prohibeat.

De cellis a quolibet religioso habitandis.

§. 78. 3. Et cum regula nostra præcipiat, ut maneant singuli in cellulis suis, stricte prohibemus, et omnium prælatorum conscientias oneramus, ne unquam assignent aut habitare permittant in aliquo conventu plures fratres, quam sint cellæ, neque unquam duo in una commorentur.

De iis, qui a domo exire possunt.

§. 79. 4. Neque fratres e domo exire permittimus præter priorem, et procuratorem aut ejus vicesgerentem ad negotia domus expedienda: prædicatores ad concionandum, examinatores synodales pro suo munere obeundo, confessores ad monialium audiendas confessiones, vel sæcularium qui gravi infirmitate detenti sunt, aut in mortis articulo constituti, spirituali indigent auxilio, et eos qui in conventibus nostrarum monialium sunt necessarii pro celebrandis festivitatibus ss. corporis Christi, sanctissimæ Matris nostræ Mariæ de monte Carmelo, sanctorum parentum nostrorum Joseph, Theresiæ, et Joannis a Cruce titularis conventus, et velaminis sacri, vel si pro aliis festivitatibus celebrandis moniales petierint religiosos, et tunc hi tantum qui pro altaris, et pulpiti ministerio sufficiunt, quin unquam numerum duodecim excedant.

De poenis contra divertentes a via adsignata a superiore.

§. 80. 5. Præter dictos nemo e conventu exire permittatur, nisi propter hospitum frequentiam, aut negotiorum multitudinem, cum aliquo conventu a capitulo provinciali dispensetur. Exeuntibus autem stricte præcipimus, ut recta via eo tendant, nec alio, aut alterius rei tractandæ gratia, sive prætextu divertant: sub pœna panis, et aquæ pro qualibet vice irremisibiliter applicanda. Prælatorum item conscientias oneramus, ut summo studio id curent observare sub eadem pœna. Prælato egrediente ad oppidum, qui ejus loco præest nullatenus possit exire.

De mortuis non sepelliendis a fratribus.

§. 81. 6. Statuimus præterea ne fratres egrediantur ad sepeliendos mortuos, sive responsoria persolvenda, nisi pro rege, et regina, cœteraque prole regia, cardinalibus, et episcopis diœcesanis, nec non pro regibus sub pœna suspensionis ab officio.

De interventione ad processiones.

§. 82. 7. Item ordinamus, quod cum ex privilegio sanctissimi Domini Nostris Clementis VIII., et Pauli V. non teneamur ire ad aliquam processionem, deinceps religiosi Nostri ad nullam quamtumvis generalem, et solemnem processionem exeant, nisi a magistratibus, vel capitulis ecclesiarum invitati fuerint. Neque in die processionis e domo particulares egrediantur, numquamque mulieres (juxta præscriptum a sanctissimo papa Benedicto XIV. in Bulla regularis disciplinæ) ratione processionis, sive alio titulo nostra ingredi claustra permittantur sub pœna suspensionis ab officio per duos menses.

De exclusione mulierum, et etiam puellarum a septis monasteriorum.

§. 83. 8. Præterea præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto; nec non sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, omnibus, et singulis religiosis nostris tam prælatis, quam subditis cujuscumque gradus, et conditionis sint, atque ordinis, vel professionis extiterint, ut nullo modo (data opera) per se, neque per alios intromittant mulieres, neque puellae etiam septem annorum minores intra septa monasterii, nec aliis ad id opitulentur, neque jam ingressis fœminis associentur (intelligantur autem sub hac prohibitione fore comprehensa omnia loca quæ ad clausuram quomodocumque pertineant, ut sunt dormitoria, officinæ omnes, et etiam claustra, atque vallati

horti) secus autem facientes, si prælati sint, ultra prædictam censuram per sex menses ab officio suspendantur; si vero subditi ex choro addictis voce, et loco totidem mensibus careant. Laici tamen atque donati proportionabiliter puniantur. Volumusque, ut juxta qualitatem delicti hujusmodi pœna unicuique augeatur. Hæc autem censura, et pœna non incurritur in casu processionum supra posito numero præcedenti, ubi propria pœna taxatur. Sub eodem præcepto prohibemus introductionem mulierum etiam puellarum septennio minorum in hospitiis, ubi dugunt nostri religiosi.

De modo incedendi, dum egreditur a monasteriis.

§. 84. 9. Fratres omnes simul incedant, communiter exeuntes, nec permittatur, aliquem a communitatis consortio separari. Cum vero ad aliqua in ordine permissa egrediuntur, novissimum, humilioremque locum studeant eligere. Priori non liceat extra domum in oppidum, ubi constructum est monasterium fratres mittere absque sociis solemniter professis sub pœna tam eunti, quam mittenti gravis culpæ. Idem sit de suburbiis oppidi, in quo adest conventus ordinis: extra oppidum vero idem servetur, nisi quando religiosi de uno conventu in alterum transferuntur, aut iter duodecim leucarum facturi sint, vel gravi interveniente necessitate, accedenteque tunc provincialis licentia, quæ cum commode haberi non possit, prior de consensu trium clavariorum similem facultatem concedat ubi aliter fieri non potest. Studeantque provinciales, sive visitatores hujus, et aliarum rerum ad clausuram spectantium observantiam diligenter inquirere.

De non mittendis patribus ad patriam.

§. 85. 10. Nullus absque socio, nisi per patrem generalem fuerit dispensatum in suam patriam mittatur, nisi alias in eo sit monasterium ordinis: sub pœna privationis vocis, et suspensionis ab officio per unum mensem exeunti, et mittenti.

De benedictione postulanda in exeundo, et redeundo ad conventum.

§. 86. 11. Omnes religiosi sive sint conventuales, sive hospites, tam exeuntes a conventibus, quam redeuntes genibus flexis, indutique pallio benedictionem a præsidentibus domorum accipiant: idemque faciant prælati inferiores quando in conventu adsunt prælati superiores, et coram sanctissimo Sacramento, tam exeuntes, quam redeuntes breviter orent, redeantque hora competenti, nempe mane ante meridiem, vespere vero ante lucis occasum; qui vero noctu venerit, die sequenti in terra comedat.

De negotiis agendis ab iis qui licentiam de exeundo obtinuerunt.

§. 87. 12. Exeuntes nullum aliud negotium, nisi a prælato designatum agant, si vero aliquod necessarium occurrat, eo peracto cum domum pervenerint priori aperiant, et idem omnino servetur in agentibus iter. Præcipue vero statuimus, ut in oppido ubi conventum habemus, quando fratres ad iter agendum exeunt, vel cum redeunt, sæcularium domos expressa licentia non ingrediantur sub pœna reclusionis in propria cella per octo dies.

De nogociis prohibitis.

§. 88. 13. Studeant maxime prælati ne religiosi extraneorum, etiam consanguineorum negotiis occupentur: ne exterioribus rebus implicati suæ professionis obliviscantur. Quare nullus sæcularium negotia sine superiorum licentia procuret.

De sociis assignandis.

§. 89. 14. In sociis assignandis, prælati cum omni circumspectione, prudenterque se gerant, et nullus designatum socium sub gravi pœna audeat non admittere, vel alium importune petere.

De itinere non faciendo tempore capituli generalis.

§. 90. 15. Tempore capituli generalis, vel provincialis, fratres iter non faciant, nisi ad ea negotia peragenda, quæ nulla ratione possunt differri.

De exemplo a prælatis præbendo.

§. 91. 16. Potissimum vero prælatis omnibus elaborandum est in monasteriis adeo jugiter permanere, ut cœteri eorum exemplo libenter domi permaneant, et alia incommoda excusentur. Visitent præterea singulis noctibus clausuram per se, vel per superiorem, clavesque secum, vel alibi observent, ne unquam tantum malum eveniat, ut quis absque prælati licentia clausuram egredi attentet. Quod non tantum de priore, sed etiam de vicario, vel conventus præsidente intelligendum est.

CAPUT DECIMUM

De modo servando in petendis eleemosynis

De modo servanda in petendis eleemosinis.

§. 92. 1. Quoniam in petendis eleemosynis magna cupiditas sub specie boni corda subintrare solet, unde spiritualis ruina religiosorum animis paratur, et sæcularibus molesti, nimis onerosi, imo et contemptibiles fieri solent: statuimus, ut fratres nostri ad eleemosynas, quæ singulis totius anni hebdomadis ostiatim medicantur; nunquam egrediantur neque petendæ eleemosynæ causa in areas tendant, neque etiam in aliis oppidis [illegible] hoc permaneant sub pœna suspensionis ab officio per duos menses prælatis infli-

genda: subditis vero gravis culpæ per quinque dies; quæ omnia per donatos, vel fratres laicos permittimus. Quod si contingat alicui conventui graviter egere, tunc prædicator domus, vel aliquis religiosus ex senioribus ad idque muneris obeundum aptioribus comitatus parocho, vel aliqua venerabili persona (prout priori videbitur expedire) in oppidum pro petenda eleemosyna egrediatur.

De laicis mittendis extra oppidum pro petendis eleemosynis.

§. 93. 2. Si necessarium fuerit extra oppidum pro petendis eleemosynis exire, stricte præcipimus, ut hoc nunquam per religiosos choristas, sed præcise per laicos, vel donatos fiat, nec cum ordinis dedecore omnium rerum species postulentur, sed eos tantum terræ fructus, quos communiter in populo a religiosis postulari consuetum est.

De diminutione religiosorum deficientibus modis pro eorum substentatione.

§. 94. 3. Prælati vero, qui hunc debitum modum servantes suos conventus nequeunt sustentare, numerus religiosorum a provinciali diminuatur. Hortamur in Domino, et sæpius in visceribus Jesu Christi superiores omnes monemus, ne terrena cælestibus, humana divinis præferentes subditorum salutem ac proinde proprium (cum eorum rationem teneantur reddere) pro vili, ac temporali lucro tot periculis exponant.

De vetitis eleemosynis.

§. 95. 4. Nemo audeat suo nomine eleemosynam pro parentibus, consanguineis, aut pro aliis extraneorum necessitatibus postulare, aut accipere. Neque prælati præter patrem generalem, possint ad hoc licentiam præbere, sub pœna reclusionis talem eleemosynam postulanti secundum qualitatem culpæ. Si vero contingat alicujus religiosi patrem, vel matrem urgente, et gravi opprimi inopia, tunc ille certiorem faciat p. generalem; ipse vero examinata eorum necessitate, et cœteris inspectis circumstantiis, eis meliori modo, quo possit juxta paupertatem ordinis, et de consensu p. generalis subvenire poterit: ut sic religiosi ab hac cura, et sollicitudine liberentur. Neque ullo modo eis permittatur de hoc per se tractare, vel in eo se intromittere. Noverintque omnes fratres ordinem, seu prælatos ad subveniendum eorum parentibus raro teneri.

De eleemosynis pro missis.

§. 96. 5. Stricte præcipimus, ne in aliquo conventu recipiantur plures eleemosynæ pro missis, quæ intra mensem persolvi non possint, sub pœna suspensionis ab officio per tres menses prioribus, aut vicariis infligenda. Potissimum vero provincialibus sub pœna inobedientium præcipimus, ut pœnam prædictam exequantur, ordinationemque nostram maximo zelo curent adimpleri. Quod non tantum de eleemosynis ab ipso prælato receptis, sed strictius de receptis ab antecessoribus intelligi volumus. Ut autem rectius observetur priores in capitulo provinciali per instrumentum juratum a tribus clavariis subscriptum fidem reddere de ejus adimpletione teneantur. Qui secus fecerit in capitulo provinciali ad officia ordinis nominari, aut eligi nequeat. Prius autem provincialis, in ejus conventu mature discussione facta, si exploratum habuerit, debito non satisfecisse, atque testimonium prædictum malitiose non attulisse teneatur capitulo provinciali rem totam in forma, faciente fidem aperire.

De distributione missarum.

§. 97. 6. Cum ob sæcularium devotionem major accesserit numerus missarum, quam in eo conventu persolvi possit, prior præcedente provincialis consensu in eos conventus distribuat, ubi citius persolvantur dummodo benefactorum mens non obstet: alioquin ultra vires omnino non recipiantur, sub pœna gravis culpæ per tres dies.

De erogatione eleemosynarum pro missis obtentarum.

§. 98. 7. Nullus religiosorum pro se aut aliis personis, sed tantum pro suo conventu missarum eleemosynam recipiat. Itinerantibus vero liceat pro itineris tantum expensis hoc facere dummodo ad conventum ad quem mittuntur cum majori, quam sex argenteorum debito non perveniat, et de eadem re superiorem conventus certiorem reddant sub pœna juxta gravitatem culpæ, vel excessus. Nunquam tamen pro una missa, nisi unum tantum stipendium recipiatur, neque ulla ratione dicantur missæ anticipatæ pro incertis personis, vel eleemosynis, quæ postea forte recipientur; neque pro eis applicari poterunt sub pœna suspensionis ab officio per quatuor menses iis, qui in aliquo horum deliquerint: aliaque a sacris pontificum constitutionibus ad hanc rem statuta serventur.

CAPUT UNDECIMUM

De hospitibus, et itinerantibus

De hospitibus, et itinerantibus.

§. 99. 1. Universi fratres apostolorum vestigia sequentes, si vires sufficiant, pedestres incedant, non valentes id servare jumentis, vel aliis ex humilioribus animalibus utantur. Delinquentesque in hoc corrigantur, et pœ-

næ gravi per tres dies subjaceant, et priventur voce, et loco secundum qualitatem culpæ. Itinerantes in oppido, ubi sunt ordinis conventus non comedant alibi, neque hospitentur, sub pœna gravis culpæ. Qui una nocte extra conventum remanserit, officio, voce, et loco sex mensibus careat: si vero duabus noctibus ultra prædicta in carcerem mittatur per quindecim dies. Quod si plus temporis remanserit augeatur supplicium secundum qualitatem delicti.

De receptione hospitum.

§. 100. 2. Statuimus, quod priores locales, aut præsidentes nostri ordinis hospites devote, benigneque recipiant, et tam eis, quam eorum jumentis nullam necessitatem objicientes, diligenter, et cum charitate provideant, sub pœna gravis culpæ. Et cæteri religiosi erga eos fraternaliter se gerant ut moris est apud nos, eorumque communiter pedes labentur, maxime si pedestres incesserint: idemque circa religiosos aliorum ordinum, et præsertim pauperes observetur.

De delinquentibus non recipiendis.

§. 101. 3. Delinquentes qui ad nos confugerint, nullatenus recipiantur, neque pro eorum defensione, liceat religiosis nostris judicibus, aut aliis justitiæ ministris contentiose se opponere, sub pœna suspensionis per sex menses. Et ut nullus aditus sæcularibus pateat in nostris conventibus ministri, et famuli sæculares (quantum possibile est) non admittantur. Existentibus vero inter nos, aut aliis quibuscumque, religiosorum cellas ingredi non permittatur, nisi gravibus, honorabilibusque personis, prior id aliquando concesserit. Sæculares non hospitentur in nostris conventibus, nisi rarissime, et pro gravi causa, et tunc nullatenus fiat in dormitoriis nostris, aut inter religiosos, aut cum nimio apparatu, qui modum nostro instituto debitum excedat.

De licentia obtinenda ad iter faciendum

§. 102. 4. Nullus iter agat sine licentia in scriptis a prælato obtenta, et in ea omnino tempus in itinere consumendum designetur: quod nemo prætergrediatur, sub pœna reclusionis per dimidium temporis, quo excessit. Quod ut exactius, et fidelius observetur prælatus, vel præses domus diem, mensem, et annum, quo religiosus iter aggreditur non quidem numeris, sed expressis verbis cum propria subscriptione omnino in licentia subjiciat. Teneanturque cum ad domos nostras pervenerint religiosi, omnes cujuscumque conditionis sint, statim post acceptam benedictionem dimissorias literas prælatis ostendere, sub pœna gravis culpæ ipsis vero non ostendentibus prælati, absque ulla personarum exceptione eas exquirant, et legant. Neque ullus religiosus missus ad unum oppidum audeat aliud sine licentia adire.

Similis ut supra.

§. 103. 5. Nullus ad regalem curiam, nec ad locum ab ea per unam leucam distantem, data opera accedat, nisi licentia in scriptis a patre generali obtenta, sub pœna suspensionis ab officio, vel vocis, et loci per dimidium annum. Poterit tamen provincialis illius provinciæ, in qua curia residet religiosos sibi subditos in conventum curiæ sicut in alios suæ provinciæ mittere. Caveat tamen ne ii pro negotiis in curia peragendis mittantur nisi prius consulto patre generali.

De otio indulgendo fatigatis itinere.

§. 104. 6. Transacto ab itinere uno die omnes religiosi tam conventuales, quam hospites choro, cæterisque communitatis observantiis intersint, nisi longo itinere fatigatis plus otii prælatus indulgeat. Omnes etiam post primum diem pro intentione conventus celebrent, adstringanturque mandatis, sive præceptis omnibus positis, sive imponendis in illa domo, et in omnibus prælatis obediant, sicut cæteri conventuales. Ubi vero fuerint duo monasteria, qui hinc inde accedant statim ut ipsi conventuales omnibus præceptis obedire teneantur: primo autem die pro conventu unde exierunt debent applicare missam.

De licentia obtinenda ad emendum, vel mutuo accipiendum.

§. 105. 7. Hospites, qui prælatorum munere non funguntur, statim priori conventus negotium proprium exponant, neque aliquid emant, aut mutuo accipiant inscio priore. Quod si in aliquo conventu detineri cogantur, nullas pecunias apud se reservent, sed intra octavum diem, eas omnes in arcam trium clavium, sub pœna gravis culpæ per quinque dies, deponant. Priores vero teneantur omni cura, et fidelitate depositum servare sub pœna suspensionis ab officio.

De exemplo paupertatis præbendo in itinere.

§. 106. 8. Prælati religiosis omnibus provideant, itinerantibus de omnibus necessariis: ipsi vero maxime studeant, ut in viarum expensis, ut veri pauperes se gerant, et bonum exemplum omnibus præbeant: neque ipsi linteis ulla ratione utantur.

De correctione delinquentium

§. 107. 9. Si fratres itinerantes deliquerint a viciniore priore recludantur, seu corrigantur secundum qualitatem delicti. Et quia aliqui Romam confugiunt, correctionem regularem fugientes (ex quo superbiores, ac elatiores contra suos prælatos evadunt)

ideo nullus religiosorum nostri ordinis ad Romanam curiam temere, et sine licentia superiorum secundum apostolicas, et nostras constitutiones, accedat, sub pœna apostasiæ, et privationis perpetuæ ab officiis ordinis. Quod si fuerit ex fratribus choro non deputatis per dimidium annum scapulari privetur.

De facultate patris generalis, mittendi religiosos in casibus prohibitis.

§. 108. 10. Pater generalis facultatem habeat mittendi religiosos eo quo sibi expediens videbitur nisi in casibus in nostris constitutionibus prohibitis. Provincialis vero tantum pro sua provincia, et per spatium triginta leucarum in ejus circuitu. Prioris tamen localis usque ad duodecim leucas facultas tantum extendatur. Quos omnes hortamur, ut omni studio contendant ne religiosi sine gravi necessitate itinerentur: quia nullibi, experientia testante, spiritualis eorum salus, plusquam in itinere periclitatur.

De discrimine non servando inter fratres congregationis Hispanicæ, et Lusitanæ.

§. 109. 11. Si aliquando contigat, Italicæ congregationis fratres in Hispaniam pervenire, sine ullo discrimine nisi tantum majoris gratiæ, et favore apud nos sicut cœteri fratres nostræ familiæ hospitentur, eisque officia, et obsequia omnia fratribus nostris, tam in salute, quam in infirmitate debita exhibeantur, idem servetur cum fratribus nostri Lusitaniæ.

CAPUT DUODECIMUM

De abstinentia carnium, et de jejunio, et comestione fratrum.

De abstinentia carnium.

§. 110. 1. Caute admodum tam in esu carnium quam pulmentorum, cum eis coctorum procedatur. Declaramusque nomine pulmentorum non venire sanguinem, carnes tritas, et intestina: et nemini concedantur, nisi exigente infirmitate, vel debilitate sicut in regula sancitur. Si quis sine licentia, et causa carnibus vescatur, aut esculenta similia a regula prohibita ab extraneis receperit, vel in cella servaverit, pro prima vice pœna gravi per decem dies omnino puniatur, pro secunda vero per integrum mensem in carcerem detineatur. Prælatus vero qui occulte, aut horis insolitis carnibus vescatur duobus mensibus ab officio suspendatur. Quod si aliquando eo relaxationis pervenerit, ut cum sæcularium scandalo comedat carnes officio statim privetur, et voce passiva per triennium, eademque pœna puniatur, si notabili parti communitatis absque necessitate illas exhibeat, aut eis vesci permittat. Qui vero absque necessitate pulmenta cocta cum carnibus notabili parti communitatis tam extra, quam intra conventum concesserit tribus mensibus ab officio suspendatur.

De licentia obtinenda pro esu carnium extra conventum.

§. 111. 2. Ut autem esus carnium a regula prohibitus perfecte vitetur, ejusque periculo, quod extra domos nostras esse nobis constat, omnino occurratur, et scandali occasio penitus abscindatur: præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto omnibus, et singulis nostris fratribus, ne extra conventum carnes comedant, nisi licentiam a nostris prælatis habeant in scriptis, quorum conscientiam oneramus ne nimis faciles sint in hujusmodi facultatibus tribuendis, nisi propter infirmitatem, aut debilitatem, aliasve justas ob causas; alioquin subjaceant pœnæ gravibus culpis statutæ secundum formam regulæ, et constitutionum propter infirmitatem, vel debilitatem, ut in regula habetur.

De tempore jejunii.

§. 112. 3. Statuimus quod fratres nostri jejunent, sicut regula præcipit a die exaltationis sanctæ Crucis, usque ad diem Resurrectionis. Declaramus tamen in diebus quatuor Natalis Domini, Circumcisionis, Epiphaniæ, et sanctæ matris nostræ Theresiæ, tum propter ordinis consuetudinem, in aliquibus, cum propter solemnem in toto orbe, et præcipue apud nos, in omnibus lætitiam, jejunium observari haud debere. Præterea præcipimus, ut jejunium servetur omnibus diebus ab Ecclesia statutis, nec non in omnibus feriis sextis per annum (excipitur ea in qua inciderit festum sanctissimæ Mariæ matris nostræ de monte Carmelo, Assumptionis, et s. p. nostri Eliæ) in tribus diebus rogationum ante Ascensionem Domini, et vigilis festivitatum primæ, et secundæ classis beatæ virginis Mariæ, Corporis Christi, patris nostri Eliæ, et in die sancti Marci nisi in dominica venerit, in die parasceves comedant tantum panem, et aquam. Declaramus denique itinerantes qui pedestres incedunt juxtam habere causam, ut regulæ jejuniis absolvantur.

De facultatibus prioris super dispensatione circa esum lacticiniorum.

§. 113. 4. In jejuniis ordinis, quamvis vere jejunia ecclesiastica sint, poterunt tamen priores circa esum lacticiniorum ex speciali privilegio summorum pontificum, prout sibi videbitur expediens disponere: in aliis vero ecclesiasticis jejuniis servetur usus, et consuetudo universalis Ecclesiæ. Praeterea refectiuncula vespertina in jejuniis ordinis, ex pane, et aliquo terræ fru-

ctu decocto fiet: in jejuniis autem ecclesiæ ex pane, et aliquo pomo, nisi necessitas pomi loco aliquid igne coctum ad arbitrium prælati tribuere postulaverit. Ita tamen refectiuncula vespertina fiat, et nunquam excedatur modus et mensura jejunii, neque aliquid pro ea ministretur quod in jejuniis Ecclesiæ non liceret.

De hora prandii.

§. 114. 5. Hora prandii erit semper hora undecima ante meridiem, præterquam in jejuniis Ecclesiæ in quibus prandium erit hora undecima cum dimidio; cœna autem, seu refectiuncula vespertina fiet post completorium et conscientiæ examen persolutum, ita ut cœna sit ultimus communitatis actus, exceptis diebus in quibus cœna sumitur extra refectorium, quia tunc cœna fiet hora septima, et postea dicetur completorium hora competenti ad arbitrium prælati. In octava autem Corporis Christi servetur in hoc antiqua ordinis consuetudo.

De communi refectorio adeundo.

§. 115. 6. Decernimus præterea ut hora prandii omnes fratres legittime non impediti ad communem refectorium, ut regula statuit, conveniant, viteturque quantum fieri possit plures mensæ. Extranei vero, et maxime sæculares raro, et caute ad refectorium admittantur. In communi mensa sacra lectio, (ut a regula decernitur) adhibeatur, ut non solum exterior homo, sed etiam interior Dei verbo pascatur. Quare præcipimus, ut post lectionem sacræ Scripturæ aliqua pars nostrarum constitutionum, ex iis tantum, quæ ad communes, et generales ordinis mores spectant, lingua vernacula legatur, (exceptis diebus festivis, et quando adsit aliquis extraneus) et postea aliquid ex devotis, et spiritualibus libris, et singulis sextis feriis nostra regula perlegatur, omniaque alia serventur, quæ in ordinario circa refectorii lectionem ponuntur. Quare in refectorium maximum silentium debet observari.

De velita communi refectione extra refectorium.

§. 116. 7. Extra refectorium non permittatur communis refectio, nisi ob aliquam justam et rationabilem causam, idque ultra viginti quatuor vices non fiat in anno. Neque aliquis sine licentia prælati extra communem mensam edat, aut bibat, sub pœna unius disciplinæ. Hortamurque omnes prælatos ne extra communis refectionis horam aliquid edendum communitati præbeant, ut sic sobrietas religiosa servetur.

De manducationibus extra conventum permissis.

§. 117. 8. Religiosis nostris extra domos nostras prælati nulla ratione edere permittant, nisi apud aliorum ordinum conventus principes, prælates, aut alias honorabiles personas, quod tamen raro, matureque concedatur. Liceatque poscente id pietate, et interveniente aliqua perurgenti causa religiosos apud patrem, vel matrem, fratrem, aut sororem quatuor, vel quinque vicibus in anno manducare.

De æqualitate in cibis, et condimentis servanda.

§. 118. 9. In refectoriis nostris æqualia fercula, æqualiaque condimenta quod numerum, qualitatem, et quantitatem omnibus tam prælatis, quam subditis ministrentur: neque aliquid adversum, vel diverse conditum alicui confertur, nisi de prioris dispensatione, sub pœna gravis culpæ, tam danti, quam recipienti, sub qua pœna idem præcimus fratribus in secunda mensa comedentibus, ne scilicet aliis alimentis utantur, quam in prima: nec qui in ea præsidet aliquid extraordinarium alicui concedat sine licentia prælati. Præterea in communi refectorio nullatenus carnes vel earum jus pulmentave cum eis cocta, etiam religiosis infirmis, sive aliis personis ministrentur; sed locus intra refectorium sufficienter distinctus ad hoc deputetur, in quo solum sedeant, qui carnibus vescuntur, et in hoc etiam loco sæcularibus, vel religiosis alterius ordinis nullo modo carnibus vesci permittatur.

De consuetudine servanda in spectantibus ad victum.

§. 119. 10. Prælati de omnibus ad victum spectantibus secundum ordinis consuetudinem religiosis provideant, singulorumque necessitatibus sublevandis, veri patris officio fungentes, vigilanter incumbant, ut ipsi sui ipsorum curam, sollicitudinemque deponant. Si vero prælati incuria, aut propter conventus inopiam aliquid ex necessariis defecerit, religiosi suæ professionis memores, et Christi Domini paupertatis imitatores discant penuriam pati, prælatumque humiliter de sua necessitate admoneant, quod si non se emendaverit, poterunt id provinciali denunciare. Si vero prælatus convictus fuerit subditis necessaria denegare, juxta gravitatem delicti omnino puniatur.

De humilitate servanda in refectoriis.

§. 120. 11. In refectoriis nostris mappæ non apponantur. Et ut humilitas in omnibus servetur utantur grassioribus vasis tam in mensis, quam pro portandis ferculis: attendantque prælati ut munditiei, et compositioni religiosæ in refectoriis nostris maxime invigilent, ita ut omnia devotionem, decentiam, et ornatum juxta statum nostrum, redoleant. Quod ut aptius fiat, omnes in refectoriis cochleare, et

fornucula ad tenendos cibos ligneis utantur.

De mortificationibus ordinariis, et extraordinariis frequentandis.

§. 121. 12. Hortamur vero tam prælatos, quam subditos, ut mortificationes inter nos ab initio ordinis in refectorio assuetas tam ordinarias, quam extraordinarias studeant frequentari: præcipue prælati in hoc, sicut in aliis se cœteris præbeant exemplum.

De frugalitate servanda etiam in solemnitatibus.

§. 122. 13. Tam in professionibus, quam in primis missis celebrandis, et solemnibus diebus frugalitas religiosa servetur: omninoque, quantum fieri possit sæculares ad refectoria non admittantur. Et circa communem refectionem, ac præcipue in ejus quantitate maxima uniformitas in totius ordinis, et omnium provinciarum conventibus omni tempore servetur; neque prælati hoc quantum ad communitatem mutare possint, neque ullam varietatem, aut novitatem permittant.

De confessione culparum post coenam facienda.

§. 123. 14. Finita cœna sive vespertina refectiuncula surgat ostiarius, et illa die acceptas eleemosynas in refectorio referat. Omnibus præterea diebus, exceptis solemnioribus, zelator læves singulorum culpas præsidenti coram omnibus referat, vel ipsi fratres de suis culpis se accusent, et si præsidens, aliquid adverterit, cum charitate corrigat. Accusatus vero a zelatore continuo se in terram prosternet, et nulla proposita excusatione inde non surgat, nisi signo facto a præsidente, qui breviter accusatos corripiat, et pœnitentiam secundum exigentiam injungat. Statuimusque ut in refectorio culpæ non dicantur nisi coram prælato, vicario superiore vel præsidente conventus, quibus absentibus omnino culpæ omittantur.

De fractis vasis suspensis collo afferendis in refectorio.

§. 124. 15. Fracta ab aliquo vasa suspensa collo ab eodem in refectorio portentur. Exhortamur prælatos, seu præsidentes nostrorum conventuum, ut laudabilem consuetudinem conferendi religiosis disciplinas etiam pro lævibus culpis observari curent tam in refectorio quam in capitulis.

De usu sochelatæ.

§. 125. 16. Liceat demum nostri ordinis religiosis sumere extra claustra indicam potionem (vulgo dictam cocholatæ) intra claustra vero eadem potione uti illi tantum possint, quibus prælati ob infirmitatem, aut debilitatem ex medici consilio prælaudatam potionem adhibendi facultatem indulgeat.

CAPUT DECIMUMTERTIUM

De honesta animi remissione post prandium.

De honesta animi remissione post prandium.

§. 126. 1. Sanctorum patrum exemplis, et quotidiana experientia edocemur, ad regularem disciplinam tuendam, non abesse, sed prodesse plurimum, quandoque fratribus honestam, et cum virtute conjunctam jucunditatem concedi, ut sic ab arctis religionis observantiis, et assidua contemplatione animum reficiant, et postea strenue et viriliter, ad assuetos redeant labores. Post prandium igitur per dimidiam horam, præterquam in hebdomada majori conveniant omnes fratres in unum locum, ubi una mutuis colloquiis (extraneis nunquam præsentibus) in Domino delectentur. Vespere autem hujusmodi recreatio non habeatur a festo exaltationis sanctæ Crucis usque ad kalendas mensis junii, exceptis dominicis, et festivis diebus, in solemnitatibus primæ classis nostri ordinis, et in die angelici doctoris sancti Thomæ in quibus, et in cœteris diebus a kalendis junii usque ad sanctæ Crucis exaltationem, dictam recreationem vel in horto, vel in alio loco commodo haberi volumus per unam horam ante completorium, quod semper dicetur hora septima præter octavam corporis Christi, et dies in quibus cœna sumitur extra refectorium, quia in his servanda sunt, quæ in n. 5. capitis præcedentis stabiliuntur. Novitii vero, et professi, qui sub disciplina magistrorum sunt, seorsim ab aliis professis recreentur, nisi aliquando, et id quidem raro, superior aliter fieri mandaverit.

De confabulationum tenore.

§. 127. 2. Oportet autem confabulationes religiosorum spirituales, aut honestas esse: ideo a prælatis murmuratoria, detractoria, scurrilia, aut dicacia verba non solum prohibeantur, sed severe, et irremissibiliter puniantur: et quidquid nostro statui est alienum, aut minus decens in communi non permittatur, ut sunt confabulationes de genealogiis, de patriis, de factionibus, nationibus, communitatibus, et aliis similibus, quæ animi neque ædificationem, neque jucunditatem pariunt: summoque studio reiiciantur contentiones, quæstiones, quæ etiamsi de rebus honestis sint, et multo magis ludi arceantur manuales; sed omnia humiliter, sincere, et honeste tractentur, servatis tamen semper gra-

vitate religiosa, et aliis circumstantiis status, temporis, loci, et personarum: et dum aliqui loquuntur cœteri taceant ut confusioni locus non detur. Transgressores vero pro prima vice puniantur pœna unius disciplinæ: pro secunda vero pro qualitate culpæ augeatur pœna, quam prælatus teneatur applicare sub pœna gravis culpæ per unum diem; quæ omnia, ut rectius serventur, curent prælati recreationibus interesse.

De numero eorum, qui otii gratia a conventu exire poterunt.

§. 128. 3. Conventus, aut major pars illius, remissionis gratia, nunquam possit extra domum exire: si vero numerus sufficiens religiosorum ad officia communitatis maneat, minor pars otii causa extra conventum in agrum egredi possit: sed hoc semel tantum in singulis mensibus fiat, minimeque ibi pernoctabunt.

De sacris repræsentationibus per religiosos faciendis

§. 129. 4. In quacumque solemnitate quantumvis maxima representationem tam per sæculares quam per religiosos exequendas in conventibus, aut collegiis nostris omnino interdicimus sub pœna gravis culpæ: prælatis vero suspensionis ab officio per unum mensem.

CAPUT DECIMUMQUARTUM

De habitu nostrorum religiosorum.

De habitu religiosorum.

§. 130. 1. Habitus noster ejus sit conditionis, ut corpus decenter contegat, ac nuditatis repellat verecundiam; dicente apostolo: *Habentes autem alimenta, et quibus tegamur, his contenti sumus.* Sint igitur vestimenta fratrum lanea, ejusdem formæ in omnibus, confecta ex rudiore sago, coloris grisei, retinentia tamen naturalem colorem absque aliqua tintura. Habitus sit strictus, latitudinem duodecim palmorum in inferiori parte per circuitum habens, et ad summum si magnitudo corporis sic postulaverit quatuordecim non excedat: a terra duobus digitis distet ad minus, ejusque manicæ sint strictæ, et versus manum unus palmi latitudinem habentes, ac eadem mensura in interiori tunica servetur. Brachialia vero, sive dimidiæ manicæ, aut vestes cum globulis nisi tantum ligneis aut ex sago non permittantur: in manicisque nullo modo eisdem globulis fratres utantur. Scapulare sit ejusdem sagi, et coloris, latitudinem unius palmi, et dimidii non excedens, uno palmo a terra distans. Capitium ejusdem materiæ sit, quod strictum, et angustum, et secundum consuetudinis ordinis fiat, itaut tergo altius quatuor digitis a zona distet. Zona sit corii nigri, latitudinem duorum digitorum habens, quæ tantum rudi fibula ossea, vel ferrea stringatur. Tunica exterior sit eodem sago, et ejusdem grisei coloris, habitu paulo strictior, ac brevior tam in manicis, quam in inferiori parte in qua sit altior habitu ad minus tribus digitis. Interior vero tunicella sit ex stamenia alba lanea absque lini aliqua mixtura, longitudine genua complectens, brevioresque aliis vestimentis manicas habeat cum apertura competenti, ut fratres possint se apte disponere ad disciplinas recipiendas. Femoralia linea, et de licentia prælati, etiam lanea semper portentur, neque ultra quatuor digitis infra genua protendantur. Ad emungendas vero nares panniculis nunquam sericis; sed laneis, vel exilinis, (vulgo de Algodon) aut alia humili materia, et colore honesto confectis tantum utantur. Pallium ex eodem rudi sago albi coloris angustum, et absque aliqua plicatura fiat ejusdem formæ, quæ semper usitata est apud nos duobus palmis, hoc est dimidia ulna a terra distans. Capitium vero ex eadem materia confectum ejusdem figuræ, et magnitudinis sit, ac griseum; quod si quis aliis vestimentis, aut aliter factis induatur gravi pœna per tres dies, aut majori secundum qualitatem culpæ puniatur, et punitus hujusmodi vestibus expolietur, et visitatores operam dabunt, ut ab hac vestimentorum forma recedatur nunquam.

De vestibus infirmorum, et debilium.

§. 131. 2. Infirmis et debilibus priores secundum eorum indigentiam interiores alias vestes possint concedere, dum tamen sint religiosæ et honestæ, et ejusdem fere materiæ, ac exteriores, vel alterius similis. Ejusdem qualitatis vestibus utantur tam laici, quam choro deputati, tam novitii, quam professi. Et ut novitii a professis signo patenti discernantur, aliquo nexu scapularis anterior pars ex utraque parte cum posteriori nectatur. Donati vero induantur omnino tam in habitu, quam in pallio ex eodem sago griseo sine monachali capitio. Habitus autem quatuor digitis distet a terra: scapulare vero et pallium sit aliquantulum brevius.

De vestibus prohibitis.

§. 132. 3. Prohibemus deinde, ne quis vestibus, aut aliis rebus lineis utatur, nisi pro infirmitate, et cum expressa prælatorum licentia sub pœna gravis culpæ. Infirmi vero propter alio-

rum ædificationem caveant ne vestimenta linea exterius appareant.

De galero concesso itinerantibus.

§. 133. 4. Præterea omnibus itinerantibus, galerus albi coloris concedatur. In quolibet conventu sit aliqua persona honesta destinata ad lavanda omnia religiosorum vestimenta, neque alicui permittatur alteri sua vestimenta abstergenda tradere.

De sandalis, et eorum structura.

§. 134. 5. Fratres nostri omni tempore discalceati incedant, utantur tamen sandaliis confectis tantum ex canabe, vel sparto, aut ligno, ita ut superiori parte nuditas pedum appareat, et in eis ea forma servetur tam in materia, quam in aliis, quæ communi consuetudine est recepta. Nec in cruribus caligas portent, nisi ex necessitate, et cum licentia, aut itineris ratione. Pedalibus tantum pro infirmitate, et de prælatorum consensu utantur, et nemo e domo poterit cum eis ad oppidum egredi, nisi rarissime, et cum socio illos non ferente; ratione tamen itineris permittantur, dummodo id solum fiat cum prædicta necessitate, et licentia.

De lectulis religiosorum.

§. 135. 6. Idem pro lectulis utantur fratres corticibus arborum, aut tabulis cum lodicibus laneis, aut aliis coopertoris non varii coloris, sed simplicem, et naturalem retinentibus, pellesque insuper regulariter addantur, et præcipue in provinciis, ubi magis frigus viget: usumque linteorum, vel culcitrarum omnino prohibemus nisi pro evidenti necessitate a priore concedantur, sub pœna gravis culpæ per unum diem, cervicalibusque omnes utantur laneis.

De vestibus adhibendis noctu temporis.

§. 136. 7. Cum habitus a monacho nunquam debeat separari: statuimus, ut fratres in tunica, vel scapulari longitudinis unius palmi, et dimidii, latitudinis vero unius, et accincti omni tempore dormiant; infirmi vero minori utantur. Et ne mors eos absque suo habitu reperiat, nunquam eum debent deponere. Si quis sine scapulari dormierit, si sanus fuerit in terra comedat.

CAPUT DECIMUMQUINTUM.

De silentio, et locutione fratrum.

De silentio, et locutione fratrum.

§. 137. 1. Cum justitiæ cultus, silentium sit, omni tempore, et loco silentio debent fratres nostri studere; maxime vero dicto completorio (ut regula præcipit) usque ad primam sequentis diei, omnes silentium teneant. Quod ut melius observetur; completorium omni tempore hora septima ante cœnam, aut refectiunculam vespertinam dicatur juxta quæ in cap. 12. et 13. statuta sunt; et post sumptam cœnam illico ad cellas se recipiant (nisi quis in ecclesia orationi vacare velit) neque ibi strepitum ullo modo faciant. Silentii vero tempore ea tantum, quæ minime differri possunt in cella prioris breviter tractentur. Serveturque laudabilis religionis consuetudo, hac hora tabellis mediationem aliquam denunciandi. Et silentii transgressores unam disciplinam accipient.

De silentio servando in choro, refectorio, sacristia, et claustro.

§. 138. 2. Præterea silentium omni tempore servetur in choro, refectorio, dormitorio, sacristia, et claustro. In cellis autem fratrum, et in meridiana quiete, sive dormitione, quilibet strepitus evitetur, et in officinis, et cœteris domi locis numquam clamorose, sed modeste, et submissa voce fratres nostri cum opus fuerit loquantur. Neque unquam in claustris seorsim vel cum sæcularibus deambulent, neque ibidem cum eis confabulentur, sed ad alia honesta, et ad id deputata loca (quæ in omnibus conventibus construi conveniens est) recedant.

De urbanitate adhibenda inter fratres.

§. 139. 3. Hortamur deinde cum apostolo, ut fratres se invicem honorent, ita tamen omnino, sæculi urbanitates, et sæcularia verba, tam in salutationibus, quam in confabulationibus, et epistolis, neque inter nos, neque cum sæcularibus admisceantur. Si quis alteri convitiose, ac minus reverenter loquatur, pro qualitate culpæ severe puniatur.

De titulis singulis fratribus adsignandis.

§. 140. 4. Nemo alterum nostri ordinis religiosum, nomine paternitatis, aut reverendissimi, etiam ipsum patrem generalem, neque doctoris, neque magistri, præsentati, aut alio titulo honorifico vocet; sed indistincte sacerdotes omnes reverentiæ nomine, et non sacerdotes charitatis titulo, sub pœna gravis culpæ appellentur: benevolentiæ, atque debitæ submissionis causa prælatos, et procuratores generales, servata proportione (patrem scilicet generalem, definitores, et procuratores generales in toto ordine, provincialem in sua provincia, nec non eos qui hujusmodi officiis functi fuere, atque actuales definitores provinciæ, et unumquemque priorem in suo conventu) religiosi omnes patrem nostrum appellabunt.

CAPUT DECIMUMSEXTUM

De infirmorum cura sollicite procuranda

De cura infirmorum.

§. 141. 1. Infirmorum cura ante omnia adhibenda est, ut sicut revera Christo ita eis serviatur. Magno igitur studio prælatis curandum est, ut infirmis ita necessaria ministrentur, ut nec sæculi delitias, nec consanguineorum affectum desiderent. Quo ut commodius fiat, eligatur a communitate in capitulo per secreta suffragia infirmorum minister timens Deum, diligens, ac sollicitus, charitate, et patientia præditus, qui ab omnibus aliis feriatus, quando id necessitas postulaverit, huic curæ semper intendat, quique medicorum jussa exequi opportune, et cuncta alia necessaria præstare studeat.

De cura a prælatis præbenda

§. 142. 2. Prælati vero non aliter ac patres filiorum subditorum teneantur curam gerere, eisque secundum medicorum consilium de necessariis providere, neque in procuranda infirmorum salute, cæterisque ad eorum solatium necessariis unquam admittenda est paupertatis excusatio. Prælatique, si fieri potest, quotidie ægrotos visitent, et omnem humanitatem eis exhibentes, eos ad patientiam cohortentur, et ut sacramenta Ecclesiæ, suo tempore eis conferantur procurent: ne (quod absit) absque eorum sumptione infirmi aliquando decedant. Insuper studeant, ut singulis hebdomadis ad minus ægri, qui in lecto decumbunt, cælesti se sanctissimi sacramenti pabulo reficiant. Prælati, circa infirmorum curam negligentes, ita ut infirmus periculum notabile ob alicujus rei defectum incurrat, vel absque sacramento aliquo moriatur per unum annum officio careant: cœteri vero officiales arbitrio prælatorum graviter puniantur.

De decreto dato a definitorio Salamanticæ servando.

§. 143. 3. Præcipimusque ut decretum definitorii datum Salamanticæ 1771 circa valetudinaria providenda, et infirmorum curam, et consolationem omnino servetur. Ægroti vero se infirmos pauperes esse sæpe recolant, pauperumque modicis esse contentos, et necessariis sæpe carere, defectumque æquanimiter tollerare: neque enim divites possunt omnia pro votis habere. Quare nec superflua in monasteria quærant, nec de obsequio sibi impenso murmurent, aut impatienter servientes sibi contristent.

De receptione infirmorum.

§. 144. 4. In conventibus autem ubi frater aliquis undecumque sit, cœperit infirmari, ibi omnino curetur, donec satis convalescat, nisi aliter per patrem generalem, vel provincialem ex rationabili causa fuerit ordinatum, sub pœna gravis culpæ per tres dies, et suspensionis ab officio per duos menses. Si vero infirmi ob paupertatem proprii monasterii, vel aliam justam causam in aliud a superiore mittantur, benigne a prælatis recipiantur, et cum charitatis studio eis de omnibus provideatur, ac cæteris conventualibus illius domus sub pœna infligenda suspensionis ab officio per duos menses. Si vero ex frequenti hospitum ægrotantium cura conventus nimis gravetur provincialis arbitrio a prædicto onere subsidio aliquo ab aliis conventibus sibi reddendo sublevetur.

De cura in domibus non permittenda.

§. 145. 5. Prohibemus, ne religiosi nostri in sæcularium domibus etiam parentum curentur; interveniente vero gravi necessitate, atque perurgenti, cui in religione subveniri non potest, hoc fieri licebit de licentia patris generalis. Neque etiam infirmi ad balnea pergant absque eadem licentia, sub pœna privationis vocis, et loci.

De contemptu lævium indispositionum.

§. 146. 6. Caveant religiosi ne lævium indispositionum, sive ægritudinum cura nimium solliciti sint, ne his affecti a choro, aliisque observantiis, et arctioris vitæ exercitio deterreantur, neve occasionem sumant, lineis uti indumentis, carnibus vesci, corporique sæpe, animæ sub specie necessitatis insidianti, nimium indulgere. Nam et si aliquando lævibus infirmitatibus aliqua opportuna medica remedia sint adhibenda, non tamen debent omnes, neque possunt, salva nostri instituti integritate, curari: cum fere impossibile sit inter nos, aliquem in tantæ vitæ asperitate, et nuditate aliquo corporis incommodo, aut afflictione sæpe non laborare. Quare hortamur omnes in Domino, ut viriliter suæ professionis propositum adimplere contendant. Insuper præcipimus prioribus ne aliena indumenta ad corporis neque lectuli usum cuiquam, nisi febri, aut alia gravi indispositione laboranti, vel jam ex infirmitate convalescenti eorum arbitrio concedant. His vero qui habitualibus, lævibus tamen, indispositionibus afficiuntur, lineis rebus uti, aut carnibus vesci tantum de provincialis licentia permittatur; quam ipse mature inspecta necessitate in scriptis, et cum temporis limitatione concedat. Majori vero cura prælatis incumbendum est, ut ii qui longo tempore assidua corporis in-

dispositione laborant, non in ægritudine per totam vitam se confirmatos facile credant: et a regulari observantia liberos existiment, sed sæpe eos moneant, et si opus fuerit, christiana charitate non prætermissa inducant, aut compellant, ut per aliquod tempus jugum regularis observantiæ iterum, atque iterum ferre attentent: cum experientia compertum sit, plures de sua salute fere desperatos, simili remedio vires non solum corporis, sed etiam spiritus recuperasse.

CAPUT DECIMUMSEPTIMUM

De fratribus defunctis, et eorum suffragiis

De fratribus defunctis.

§. 147. 1. Quotiescumque ex hac vita aliquis fratrum migraverit solemniter, et devote sepelliatur, et prior, vel præsidens illius conventus statim facere certiorem patrem generalem, et provincialem, et priores illius provinciæ, teneatur, nuntians eis domum in qua obiit, nomen, officiumque, diem obitus, patriam, et ætatem defuncti, et tempus, ac locum suæ professionis. Quod si fuerit monialis, provincialis eamdem curam nuntiandi patri generali habeat. Paterque generalis nulla interposita mora, expressis omnibus dictis circumstantiis, et conditionibus ejus mortem denuntiet omnibus provinciis, ut quam primum possibile sit, suffragia pro eis ab omnibus offerantur.

De suffragiis defunctorum.

§. 148. 2. Statuimus, ut pro quolibet religioso professo in conventu in quo decesserit dicatur officium integrum defunctorum, et fiat officium sepulturæ, ut in nostro manuali habetur, et per novem primos dies ultra missam, et responsorium officii sepulturæ, et diei obitus, aliæ novem conventuales missæ pro eo cantentur cum novem aliis responsoriis, quæ ubi commode fieri possit supra sepulturam dicantur, supra quam per spatium trium dierum sit posita crux, et pannus nigri coloris supra tumulum, et in eo nostræ religionis habitus, et quilibet sacerdos illius domus, in qua decessit, aut cujus sit conventualis pro eo dicat tres missas privatas. Pro religiosis hospitibus decedentibus in conventu fient in eo omnia suffragia, sicut pro suo conventuali, sed conventus cujus est filius, omnes missas ab alio conventu pro defuncto celebratas penitus satisfaciet.

Idem ut supra.

§. 149. 3. In quolibet etiam conventu illius provinciæ integrum defunctorum officium in communi recitetur, et una missa conventualis pro eo cantetur, et a quocumque sacerdote una privata dicatur. Idem fiet in conventibus novæ fundationis. Fratres vero laici, et donati teneantur tres partes integri rosarii pro eis offerre. In aliis præterea ordinis provinciis in quolibet conventu una missa conventualis cum vesperis, et uno nocturno defunctorum persolvatur. Pro monialibus quilibet conventus ex toto ordine ad unam missam privatam cum uno nocturno defunctorum teneatur, et pariter quilibet monialium conventus pro fratribus decedentibus cujuscumque provinciæ teneatur ad unam missam privatam, et insuper unum nocturnum defunctorum in communi dicere. Si religiosus missus a p. generali in eremum provinciæ extraneæ, tamquam illius conventualis mori contingat in eremo, æstimandus est quoad suffragia ut filius illius provinciæ, et eremi in qua vitam finivit. Similiter religiosi, qui in hospitiis monialium degunt, si ibi moriantur spectant ad domum, cujus conventualitatem retinent, ut in ea eadem pro eis suffragia, quæ aliis ipsius conventualibus debentur. Sciantque omnes, quod conventus tenentur ex justitia ad solvenda suffragia pro nostris fratribus defunctis in constitutionibus stabilita.

§. 150. 4. Item statuimus (quod præter suffragia numero secundo assignata) pro p. generali, pro definitoribus generalibus, pro provincialibus, ac procuratoribus generalibus utriusque curiæ, quilibet sacerdos totius congregationis unam missam privatam, et quilibet conventus tam fratrum, quam monialium unam missam conventualem dicant; et insuper integrum defunctorum officium recitetur; pro eo vero, qui functus fuerit officio generalis, provincialis, protectoris, aut prioris præter communia cum aliis suffragia, una missa conventualis addatur: pro p. generali in toto ordine pro provinciali, et definitore in ea provincia, ubi provincialis, aut protector extitit, et pro priore in conventu ubi tale officium exercuit. Ita videlicet, ut toties missa conventualis pro eis cum prædicta proportione superaddatur, quoties in toto ordine, provincia, vel domo prælati, vel protectoris munere functi fuerint. Circa suffragia, quæ in aliquibus casibus applicari debent pro religiosis provinciæ sancti Alberti, et in illa pro religiosis Hispanis: vide cap. 16. tertiæ partis. Nunquam tamen pro religiosis Sequitur ut supra.

nostris funus cum musica, et sermone celebretur absque licentia patris generalis, vel definitorii generalis.

Idem ut supra

§. 151 5. Pro fratribus donatis decedentibus, si solemniter fuerint professi, idem sit judicium, ac de aliis religiosis, si vero solum simplicibus votis adstringantur, tunc in suo conventu fiat integrum defunctorum officium, et missa solemnis, et quilibet sacerdos dicat unam missam, et in quolibet conventu propriæ provinciæ una missa conventualis, et duæ privatæ eis applicentur: fratres autem non sacerdotes pro eis unam partem integri rosarii dicant. Pro novitiis, et his qui ex privilegio in articulo mortis professionem emittunt tantum in conventu, in quo decesserunt, officium defunctorum integrum cum missa conventuali dicatur, et omnes sacerdotes ipsius domus unam missam privatam pro eis offerant; laici vero, et donati integrum rosarium. In omnibus conventibus fratres a sæcularibus semoti, sive in cappella majori, capitulo, claustro, vel alio decenti loco, sepelliantur, monumentaque fratrum a monumentis sæcularium distinguantur. Pro cujuslibet religiosi patre, aut matre defunctis una conventualis missa applicabitur in conventu, ubi filius est conventualis, et si plures fuerint filii totidem addentur missæ.

De exequiis faciendis in obitu papæ.

§. 152. 6. Item statuimus, quod audita morte sanctissimi Domini Nostri papæ fiant in singulis conventibus exequiæ solemnes, idemque fiat pro eminentissimo ordinis protectore, et pro rege, et regina.

De tabulis defunctorum apponendis in choro, et sacristia.

§. 153. 7. Ordinamus, ut in quolibet conventu in choro, sive sacristia tabula apponatur in qua religiosi omnes inter unum, et aliud generale capitulum defuncti scribantur, et assignetur dies, quo suffragia consueta eis fuerint applicata, et provinciales tempore visitatioris sedule inquirant, an defunctorum integre officia fuerint persoluta, prædictamque tabulam teneantur visitare.

De missa pro benefactoribus

§. 154. 8. Singulis secundis feriis missa privata pro omnibus defunctis ordinis, nostrisque benefactoribus celebretur, atque omnino, et absque ullo stipendio pro eis applicetur: qua finita fiat processio defunctorum, ut in manuali continetur, et ubi processio commode fieri non potest, responsoria in choro canantur; dicta tamen missa nunquam omittatur: item ter in anno fiat commemoratio cum vigiliis novem lectionum, et missa solemnis pro fratribus defunctis nostri ordinis, et ter pro parentibus, consanguineis, et amicis fratrum, et pro omnibus qui in cœmeteriis nostri ordinis sepulti sunt: et ter pro patronis, familiaribus, benefactoribus, et pro illis, qui literas habuerunt nostræ confraternitatis. Primus ternarius celebretur intes octavam Epiphaniæ, et Purificationis beatæ Mariæ; secundus inter octavam Paschæ, et Ascensionis Domini; tertius inter festum sancti Michaelis, et festum omnium sanctorum. Quæ officia diligenter prælati persolvi curent sub pœna suspensionis ab officio per unum mensem.

De exclusione sæcularium confraternitatum ab ecclesiis ordinis.

§. 155. 9. Nullatenus in monasteriis nostri ordinis, sæcularium confraternitates admittantur; maxime illæ, quæ strepitum, vel silentii, et quietis nostræ perturbationem aliquam præseferant, aut quæ ad publicas processiones ab ecclesiis nostris prodeant, vel quæ congregationes aliquas sive capitula habeant in conventibus nostris, in quibus ordinis prælati, aut alii religiosi præsideant, vel assistant, et denique quæcumque aliæ, quæ nobis distractionem, vel quid simile indecens sive statui nostro minus conveniens pariant: vel alias celebrent solemnitates festivas, quæ magis vanitati, quam veræ, et sinceræ devotioni deserviunt. Si vero honorabilium personarum confraternitas aliqua a prædictis omnibus molestiis, conditionibusque sit libera, tunc animarum saluti, et ædificationi consulentes, de consensu definitorii (definitoriis) generalis admitti poterit. Nolumus tamen hoc statuto propriam ordinis confraternitatem, scilicet beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo excludere, etiam sine definitorii licentia, dummodo serventur ea, quæ modo retulimus.

CAPUT DECIMUMOCTAVUM

De paternali cura, et spirituali regimine prælatorum

De paternali cura, et spirituali regimine prælatorum.

§. 156. 1. Cum prælati non percussores, et mercenarii, sed pastores, patres, et matres esse debeant subditorum, summa, ac maxima eorum cura esse oportet, ut oves suas non solum corporaliter, sed etiam spiritualiter pascant: hoc est ut ignaros instruant, erigant lapsos, vulneratos curent, et errantes ad viam revocent veritatis, et non solum generaliter omnes, verum et singulos familiariter tractent,

et specialiter doceant, quod ut commodius exequi valeant, omnium religiosorum mores, conscientias, et vires cognoscere debent, cum hoc vere sit, vultum sui pecoris agnoscere. Hanc igitur curam (tam circa res temporales, quæ ad corporalem subditorum sustentationem spectant, quam circa res spirituales, eorum spirituali profectui studentes, subditorum conscentias pertractando) paternale regimen vocamus, quod a prælatis omnibus summo studio præcipimus observari.

Idem ut supra

§. 157. 2. Oportet igitur ut hoc paternum regimen ab iis, qui in superiori loco præsident perfectius exerceatur. Quare p. generalis, et definitores; quamvis non possint munus hoc ita proxime, sicut alii prælati præstare, debent tamen convenientiori modo quo possint, ovium spirituali profectui operam dare; subditos suos epistolis toti ordini missis ad propriæ professionis observantiam commonere, aut, si opus sit, abusus, et relaxationes pullulantes intra terminos suæ respective facultatis evellere, et earum auctores deterrere.

Idem ut supra

§. 158. 3. Provinciales quasi prælati propinquiores subditorum animas veluti contrectare debent, maxime in suis visitationibus, exteriori correctione non contenti, sed ad interiora, unde præcipue salus pendet ingressi. Quare uniuscujusque viam, spiritum, et profectum discernere curent, ut sic aptius unumquemque secundum donum, et gratiam quam accepit, et secundum ejus vires, et necessitatem dirigant. Potissimum vero tam in fratrum, quam in monialium visitatione uniuscujusque spiritum, orationem, virtutem, exercitia, et peculiariter propriæ mortificationis, quæ fundamentum est hujus spiritualis ædificii, nec non fructum ex frequenti communione ad promptum examinent. Hortamurque eos, ut in suas provincias epistolas aliquando scribere curent, sicut prædictum est de definitorio generali.

De onere priorum super forma regiminis.

§. 159. 4. Hoc tamen regiminis onus prioribus tamquam immediatis patribus proxime incumbit; ipsi enim sunt, a quibus principaliter hujus regiminis forma administranda est, subditorumque salus, et profectus pendet ab ipsis de eorum salute reddenda est ratio, et subditorum sanguis, si negligenter se gesserint, exquiretur; et denique cum ipsis terribile judicium in die Domini fiet. Igitur ut huic oneri satisfaciant primum spiritualem subditorum vitam suo exemplo sustentare debent, deinde doctrina perficere. Hæc autem non solum in commune subditis proponenda est, sed in particulari singulis applicanda: quod tunc recte fiet, quando uniuscujusque res omnes spirituales, ad eorum directionem spectantes tractaverint. Quare prælatis omnibus danda est opera ut semel ad minus in unoquoque mense separatim cum singulis confabulentur eorumque necessitates non solum spirituales, sed etiam temporales inquirant.

De amore inter prælatos, et subditos.

§. 160. 5. Ad majorem vero conservationem hujus reciproci amoris, et paternæ conversationis inter prælatos, et subditos: præcipimus prælatis, ut saltem una vice pro singulis mensibus suorum subditorum (ipsis ultro, et sponte petentibus) confessiones audiant, eosque sæpius ad communicationem spiritualem alliciant, et adhortentur, moneantque non semel quantum eorum profectui intersit suis prælatis Christi vicem gerentibus conscientias detegere, animæ sinus aperire, et interiora omnia nudare, cum impossibile sit secundum probatissimam, et verissimam patrum sententiam, quemquam eorum, qui sub obedientia vivunt absque spiritualis magistri ductu, ad perfectionis metam pervenire.

De collationibus spiritualibus habendis singulis sextis feriis.

§. 161. 6. Et quia maxime interest, ut qui spiritualem vitam profitentur de rebus spiritualibus tractent: ideo decernimus, ut singulis sextis feriis, vel sequenti, vel antecedenti die, tempore orationis vespertinæ in choro, aut alio ad id competenti loco ad arbitrium prælati omnibus religiosis simul congregatis aliqua spiritualis collatio habeatur per dimidiam horam; ita ut ea finita communitas in oratione usque ad complendam horam persistat. In dicta collatione prælatus, qui nunquam ab hoc actu abesse debet, vel eo præcise impedito præsidens rem aliquam, omnes suo ordine circa quam propriam sententiam dicant, spiritualem proponat. Prælatus vero, quæ utiliora sunt, et quæ ad rem magis attinent, non tam subtiliter concionando, quam paternaliter conferendo, et docendo dijudicet. Collationes hæ non remisse, aut perfunctorie, sed acri, ferventique studio habeantur, et ad hoc juvabit varietas, ita ut nunc de oratione mentali, et de mediis eam consequendi, et conservandi, vel de mortificatione, et moderatione passionum, de virtutum actibus exercendis agatur: nunc de sacrificio missæ, de præparatione ad illam, de spiritu in cæremoniis, et aliis ritibus abscondito, et latente; de charitate, de hu-

militate, et de aliis omnibus tractetur. Ad hoc etiam valebit sanctorum, vel de quatuor novissimis exempla referre: curet vero præses ne quis prolixiori utatur oratione. Et ut omnes convenientibus loquantur, res agenda ab una in alteram collationem proponatur. Et ad hanc spiritualem collationem cum aliis religiosis, seu sacerdotibus conveniant omnes tam novitii, quam professi.

SECUNDA PARS CONSTITUTIONUM

De peculiaribus institutis monasteriorum

CAPUT PRIMUM

De fundatione provinciarum, et monasteriorum, et de diversa eorum institutione, et ædificiorum forma.

De nominibus provinciarum.

§. 162. 1. Declaramus, quod in congregatione nostra Hispana post ejus erectionem, Deo favente, novem provinciæ fundatæ sunt, et modo extant: prima sub nomine sancti patris Nostri Eliæ: secunda sub nomine Spiritus Sancti: tertia sub titulo sancti Angeli: quarta sancti patris nostri Joseph: quinta sancti Alberti apud Indos: sexta sanctæ matris nostræ Theresiæ: septima sancti patris nostri Joannis a Cruce: octava sancti Joachim, nona sanctæ Annæ.

De instituti ratione, et fine

§. 163. 2. Quamvis instituti nostri ratio, et finis omnibus communis esse debeat, pro diversitate tamen mediorum, diversa sunt inter nos monasteriorum instituta, variæque functiones: omnes tamen uno spiritu, et professione veluti animantur, sicut et corporis varia membra, una anima, et vita informantur.

De divisione monasteriorum.

§. 164. 3. Quatuor igitur sunt apud nos monasteriorum genera. Primum, in quo recipiuntur, et instruuntur novitii, vel noviter professi. Secundum in quo recepti, et in virtutibus radicati, in sacrarum literarum doctrina et scientia erudiuntur. Hujusmodi sunt collegia in quibus potissimum de literarum exercitiis agitur. In tertio vero de spirituali monachorum profectu, et animarum salute est habenda ratio. Quartum genus est eremitarum, nempe eorum, qui ad tempus in eremum ad imitationem sanctorum patrum nostrorum Eliæ, et Elisei secedunt, ut spiritualibus viribus resumptis ad regularem disciplinam colendam, proximorumque salutem procurandam ferventius revertantur.

De fundatione domorum.

§. 165. 4. Ordinamus, ut fundationes domorum deinceps non admittantur, nisi in locis ubi nostra professione, clausuraque servata congruam habeant sustentationem. (Non enim oportet ibi esse religiosos, ubi religiose vivere non possnt.) Nec deinceps religiosi in monasteriis noviter receptis commorentur donec in eis sit competens clausura, et habitantio pro quindecim saltem religiosis, præter fratres donatos exceptis duobus, aut tribus fratribus, quibus ibidem pro directione ædificii liceat assistere, neque etiam eo perfecto alii ingrediantur donec in aliis provinciæ conventibus numerus religiosorum secundum nostras constitutiones requisitus compleatur. Et idem quantum ad competentem habitationem, et clausuram intelligi volumus de fundationibus monialium ante eorum ingressum.

De situ eligendo in construendis conventibus.

§. 166. 5. Situs pro construendis conventibus extra urbes, vel oppida eligatur: cum ea loca potissimum censenda sint, ad nostræ religionis observantiam apta, et commoda. Monasteria vero non procul ab oppidis ædificentur, ut sic nostræ quieti, et proximorum saluti studeamus. Quod si locus aptus extra villam, vel civitatem non inveniatur in suburbanis ædificentur, ubi longe sint a tumultu, et concursu sæcularium, vel si nec hoc fieri potest admittantur ubi donata fuerint, si ecclesiæ servitio congruere videantur.

De magnificentia excludenda a domibus, et ecclesiis ordinis.

§. 167. 6. Et cum sumptuosæ domus, seu eorum curiosus ornatus, homines peregrinos, et professione pauperes minime deceant; statuimus ne monasteria nostra, neque etiam templa magnifica sint. Quæ ut in omnibus provinciis ad eamdem formam uniformiter construantur stricte mandamus, ut eccclesiarum latitudo ad minus viginti quatuor, et ad summum viginti septem pedes habeat; (sumpta pedum mensura pro tertia parte ulnæ, qua communiter in Castellæ regnis utimur) juxta quam in longitudine, et latitudine servetur artis proportio. In claustris ab uno pariete in alium non minus quinquaginta quinque, nec plus sexaginta pedibus longitudo sit: latitudo vero ambitus novem aut decem pedibus mensuretur, nec permittantur desuper alia claustra. Cellæ non sint majores undecim pedibus per quadrum, nec mi-

nores decem, nec altiores octo, aut novem, exceptis illis, quæ in valetudinario pro ægrotis dumtaxat construuntur; (quæ in majoribus conventibus numerum octonarium non excedant, in minoribus vero cum proportione) in quibus prædictam mensuram excedere permittimus, dummodo ultra quatuordecim aut quindecim pedes in quadrum non extendatur. Dormitorii autem transitus in latitudine habeant quinque, vel sex pedes. Inferiores domus officinæ altitudine protendantur usque ad undecimum pedem, vel duodecimum, ita ut conventus parietes, a pavimento claustri usque ad tectum viginti duobus pedibus non sint altiores nisi alias altius ratione arctitudinis situs erigi oporteat, ne eminentioribus sæcularium ædibus pateant.

De interna domorum dispositione.

§. 168. 7. Hac igitur proportione servata, interiora domus judicio artificum disponantur. Deinceps vero conventus non ædificentur, aut opus aliquod notabile illorum fieri incipiat nisi præcedentibus artificum nostri ordinis delineamentis, in quibus illorum forma præscribatur, quam observari omnino præcipimus, neque de ea quidquam mutetur, addatur, vel minuatur sine expressa licentia patris generalis, aut de consensu ipsius artificis, et supposita approbatione communitatis per majorem partem suffragiorum, servata tamen in omnibus hujus constitutionis mensura, sub pœna suspensionis ab officio prælatis: subditis vero privationis vocis et loci per quatuor menses; iis tamen, qui vocem non habent alia pœna proportionabiliter appplicetur juxta gravitatem delicti. Neque opus aliquod notabile, cujus pretium sit ultra centum aureos, alicubi inchoetur, nisi de licentia definitorii provincialis in scriptis habita, et supposito communitatis consensu. Semper conventus nostri honesta, et competenti clausura muniantur; serventurque circa monasteriorum fundationes cœtera, quæ suis locis sunt definita.

CAPUT SECUNDUM

De receptione novitiorum, et de eorum instructione, ac professione.

De receptione novitiorum.

§. 169. Quoniam ad religionis profectum plurimum refert, ut venientes ad nos maxima cum discretione recipiantur; in primis ordinamus, ut in unaquaque provincia tantum sit una domus pro novitiis instruendis. In qua si novitiorum numerus augeatur notabiliter, deputetur alia domus, ubi noviter recipiendi similiter instruantur. Quod autem intelligi nolumus de illis provinciis, in quibus quia ex diversis regnis constant duæ pro novitiis recipiendis stabilitæ fuerint domus.

De conventibus eligendis pro receptione novitiorum.

§. 170. 2. Hi conventus a provinciali in capitulo provinciali, de consensu sui definitorii in locis a sæcularium consortio separatis eligantur. Electio vero semel facta prædictorum conventuum absque graviori causa non alterabitur.

De prælatis præficiendis instructioni novitiorum.

§. 171. 3. Cum in his domibus scopus principalis sit novitiorum instructio, oportet ut omnes in eis ad hunc finem respiciant. Quare elaborandum maxime est, ut tales prælati eis præficiantur, qui prudentia, et regulari observantia præditi potissimum profectui novitiorum studeant. Inter alia vero cavere debent, ne inconsulto magistro circa novitios, aut eorum directionem aliquid disponant, aut faciant. Et præcipue ipsos magistros foveant, et suo fungi munere libere concedant, ne ab aliis despectui habeantur.

De magistro novitiorum.

§. 172. 4. A capitulo provinciali eligatur novitiorum magister, qui spiritus fervore, scientia, et discretione, et aliis qualitatibus in nostris constitutionibus requisitis polleat, et qui suavitate, et severitate pro rerum, et personarum qualitate uti optime noscat; qui communes ordinis labores assidue possit subire; et denique qui perfectionis viam verbo, et exemplo valeat edocere. Et ut uniformitas in toto ordine servetur, statuimus, ut novitiorum instructio a religione jam tradita in omnibus debitæ executioni mandetur. Curent deinde prælati pro novitiorum monasteriis sacerdotes perfectionis, et regularis observantiæ studiosos deputare, ut eorum exemplis, novitii spiritualiter ædificentur, qui nunquam cum novitiis loquantur sub pœna arbitrio prioris infligenda. Neque unquam novitii occupentur in officiis, quæ cum sæcularibus communicationem requirant.

De admittendis ad habitum induendum.

§. 173. 5. Nemo ad habitum nostrum admittatur sine provincialis licentia, et absque consensu majoris partis capituli ejus monasterii, in quo novitii educantur, et ante omnia recipiendorum spiritus probetur, an ex Deo sit: et a priore, a magistro, et ab alio seniore suæ vocationis causa, et finis, et an sit bonæ indolis, docilis, et ad sufferendos ordinis labores robustus, exploretur diligenter. Quod ut exactius fiat præcipimus, ut antequam

novitii ad habitum recipiantur, per unum mensem in monasterio degant, communitatis actus, et regularem observantiam probantes, et qui in ipso omnibus præstantes dignoscantur, minime a superioribus rejici valeant, et si ita sint paupertate oppressi, ut pro debitis novitiatus expensis nil ad monasterium possint conferre.

De ætate recipiendorum.

§. 174. 6. Præterea non recipiantur qui saltem decimum septimum annum non expleverint, neque qui quadragesimum excedant: quod si quis habeat conditiones, quæ manifeste defectum ætatis suppleant; postquam de eis definitorio provinciali constet cum eo dispensare poterit adimpleto quinto decimo anno. Alterius ordinis non militaris professi non recipiantur, nisi per capitulum generale: consideratisque prius suorum ordinum privilegiis, et facto prudenti examine de causa sui transitus, (quia non raro leviter fieri solet). Similiter non recipiantur in nostro ordine qui aliquo contagioso morbo laborant, neque etiam illi, qui semel recepti a novitiatu nostro, et cujuscumque ordinis regularis recesserunt, donec constet de causa recessus ex relatione, et peculiari informatione illius conventus in quo habitum prius habuerunt, et concurrentibus ad ejus admissionem duabus ex tribus partibus communitatis suffragiorum. Conjugati, altero conjuge in sæculo manente, et eunuchi similiter non admittantur, neque expositi, aut illegittimi, qui ex vero, et legitimo matrimonio non sunt procreati, aut quorum patrem, vel matrem constet fuisse illegittimos, nisi de licentia p. generalis, vel definitorii. Dummodo tamen inter clericos non admittantur, nisi a legittima potestate dispensationem irregularitatis prius obtinuerint. Nati autem ex damnato concubitu nullatenus admittantur.

De iis, qui choro deputantur.

§. 175. 7. Nemo ex iis, qui choro deputantur, admittantur, nisi linguam latinam sciant, ita ut possint facultatem aliquam profiteri. Laici vero per definitorium generale, concurrentibus quatuor suffragiis ex quinque, vel sex ex septem, recipi poterunt: dummodo sint spectatæ vitæ, et apti ad labores manuum, aliaque ordinis obsequia, quibus ratione suæ professionis deputantur, et quaternarium numerum non excedant pro qualibet provincia.

De decreto Sixti V. servando in receptione novitiorum.

§. 176. 8. Omnino in receptione novitiorum servetur decretum Sixti V. additis declarationibus, sive favoribus aliorum pontificum, et si qui deinceps addantur. Quare nullus recipiatur, nisi præcedente informatione, secundum prædictam Bullam Sixti V., factisque ante receptionem juxta prædictas apostolicas easdem ordinationes informationibus, aliisque omnibus secundum eas præstitis.

De notatis infamia non recipiendis.

§. 177. 9. Volentes autem omnia inconvenientia, quæ evenire possunt, prudenter evitare, districte præcipimus, ne ii, vel quorum parentes aliqua notantur infamia, aut descendentes ex parentibus per sanctum inquisitionis officium punitis, sive a Judæis, Saracenis, servis, hæreticis, aut alterius sectæ professoribus usque ad quartum gradum, vel ultra, si aliqua notentur infamia recipiantur. Et ut omnia prædicta serventur, antequam novitii ad habitum admittantur, quæratur ab eis, an habeant aliquem defectum ex supradictis, ne postea si in aliquo deprehensi fuerint ad professionem admitti non debeant. Teneanturque prælati ante receptionem sufficientem de prædictis informationem facere sub pœna privationis, vel suspensionis ab officio secundum qualitatem suæ culpæ. Si in aliqua vero provincia, vel regione, inspectis aliis circumstantiis, opus fuerit strictiora statuta super hoc adhibere; præcipimus, ut ea superiores severis pœnis, aut censuris imponant. Et diligenter inquiratur, an novitii parentes ita sint paupertate oppressi, vel probabiliter timeatur, ne ita in posterum egeant, ut absque ejus subsidio vivere non possint, et in tali casu nequaquam recipiatur sub eadem pœna.

De informationibus novitiorum sumendis

§. 178. 10. Ut informationes novitiorum sufficienter et juridice fiant, et pontificum decreta integre adimpleantur, sequens forma servetur, et omnia hæc inquirantur, scilicet.

Utrum sit bonis, et honestis moribus imbutus, et non facinoribus assuetus.

Item, an commiserit aliquod delictum, furtum scilicet, homicidiumve, alia similia, circa quæ præcesserit infamia, vel facta fuerit judicialis inquisitio, vel propter illa fuerit judicialiter punitus, aut merito timeat, ne propterea in carcerem mittatur, et pœnis condignis puniatur.

Item, an liber sit ab obligatione reddendi quælibet ratiocinia, propter quæ merito timeatur, post ejus ingressum, monasterium vel ordinem molestiam ullam passurum.

Item, an sit ære alieno supra vires suas gravatus.

Item, utrum habitum velit recipere cum vero animo Deo famulandi, et non animo fugiendi aliquod ex supradictis inconvenientibus.

Item, an tam ipsi, quam ejus parentes aliqua notentur infamia.

Item, an descendat ex parentibus, avis, et proavis (usque ad quartam generationem vel ultra, si infamia præcesserit) qui servitutem contraxerint, vel fuerint infecti aliqua secta Judæorum, Saracenorum, hæreticorum, aut aliqua alia damnata, vel etiam fuerint propter hoc per inquisitores hæreticæ pravitatis puniti, et condemnati.

Item, an sit ex legitimis parentibus natus, et procreatus.

Item, an ejus parentes sint oppressi egestate, vel probabiliter credatur quod postea egebunt ita, ut merito timeri possit, ne in religione existens aliquam perturbationem animi patiatur.

De examine testium.

§. 179. 11. Advertere tamen debent prælati, vel ii, qui de eorum commissione prædicta inquirunt, quod debent interrogare testes de diuturna cognitione illius, de quo fit informatio, et de modo quo prædicta omnia norunt, scilicet, vel ex crebra conversatione cum illo, vel ex notorietate, aut publicitate. Debent etiam his interrogationibus alias addere, secundum jus commune requisitas, ut est ætas ipsius testis, et zelus justitiæ quo suum dictum deponit ita, ut non ratione odii, amicitiæ, vel inimicitiæ, vel alicujus similis suum testimonium dicat. Et tandem diligenter curent, quod testes sint habiles ad testimonium dicendum, et non impediti aliquo juris impedimento præmittendo ante omnia eorum juramentum, tamquam simpliciter necessarium in qualibet testium examinatione.

De examinatoribus.

§. 180. 12. In quolibet conventu novitiorum pro prædictis informationibus examinandis, tres deputentur examinatores, scilicet, prior, et magister novitiorum, et alius ex dignioribus a provinciali designatus, qui judicent de omnibus iis requisitis, rationemque fideliter reddant capitulo conventuali, quod libere pro suo arbitrio eorum receptionem per suffragia secreta consensum præbeat, aut deneget. Onerámusque conscentias tam examinatorum, quam conventualium, ut in approbatione novitiorum, tamquam in re magni ponderis, prudentia, zeloque religionis ducantur.

De bonis novitiorum.

§. 181. 13. Bona novitiorum, etiam ex eorum consensu, seu petitione a prælatis, neque in eleemosynas, neque alia ratione, aut titulo ante eorum professionem distribuantur, sub pœna gravis culpæ per tres dies.

De correctione novitiorum.

§. 182. 14. Nullius religiosorum novitiis aliquod injungat, vel eos audeat corrigere. Si quis vero in illis aliquid culpabile deprehenderit, prælato, aut magistro denunciet, vel in conventuali capitulo animadvertat.

De custodia novitiorum.

§. 183. 15. Novitii non ostendantur parentibus, consanguineis, vel aliis extraneis, neque cum eis loqui permittantur, nisi in aliquo casu gravi, et tunc de consilio sui magistri, et in ejus præsentia omnino fiat.

De professione novitiorum

§. 184. 16. Novitii antequam professionem emittant, tribus vicibus conventuali capitulo proponantur, ut conventuales judicium faciant de eorum vita, moribus, et an digni sint professione, et nostræ sacræ congregationis consortio. Proponantur vero pro prima, et secunda vice, quarto quoque mense; pro tertia tamen duobus mensibus ante professionem, et pro qualibet earum approbentur, vel reprobentur a majori parte capituli; æqualibus vero suffragiis concurrentibus ab ordine expellantur, et approbatio vel reprobatio a capitulo facta in libro approbationum (qui in quolibet conventu penes magistrum novitiorum, aut in arca trium clavium servari debet) scribatur: et reprobatione facta novitius expellatur. Omnes autem receptiones, et novitiorum approbationes per secreta suffragia fieri debent. Quod si aliquando oporteat in aliquo gravi casu, ac raro capitulo rationem non reddere de causis ob quas novitius expelli debeat; tunc ille ex approbatione provincialis verbo aut scripto tradita, et cum consensu prioris, et magistri novitiorum dimitti poterit.

De eorum admissione post novitiatum.

§. 185. 17. Facta tertia novitiorum approbatione, elapsoque novitiatus integro anno, alio non interveniente impedimento, statim præcedente licentia provincialis, ad suam professionem admittantur a priore, subpriore, vel præsidente conventus, vel ab alio de eorum commissione. Ad majorem vero spiritualem eorum profectum præcipimus, ut omnes professi choro deputati, quousque sacerdotis munere fungantur, sub disciplina sint magistri novitiorum: et ubi non fuerit magister, sub potestate superioris, aut alterius senioris sacerdotis a provinciali deputati. Et ubi commode fieri potest, in dormitorio separato cum suo magistro ma-

neant sub clave. Idem volumus in laicis, et in fratribus donatis per tres annos a sua prima professione observari. Sacerdotes vero, qui post sacerdotium habitum receperint emissa professione, per duos annos sub eadem disciplina permaneant.

De testimonio professionis in libro apposito apponendo.

§. 186. 18. Decernimus, ut professione jam facta statim in libro professionum apposito testimonio professionis, sequentia verba apponantur. *Facta informatione, et approbata juxta Bullas summorum pontificum*; et ibi subscribant ipse noviter professus, prælatus, magister novitiorum, et alii duo ex patribus qui professioni interfuere, ut sic testimonium prædictum, si aliquando oportuerit fidem integram faciat: prælatus vero qui neglexerit aliquid ex Bullis apostolicis pœnas in eis impositas omnino luat. Et post professionem cujuscumque, ejus informationes comburantur.

De domo in qua professi sunt conservandi.

§. 187. 19. Noviter professi in eadem domo, ubi professionem emiserunt, et cum eodem magistro conversentur: et minime a provinciali sive a quovis alio prælato in alium conventum transferantur, etiamsi in aliis domibus numerus a nostris constitutionibus requisitus deficiat, sub pœna suspensionis ab officio per unum mensem. Si autem necessitas urgeat eos transferendi, provincialibus maxime elaborandum est, ut eo deducantur, ubi spiritualibus exercitiis, et magistrorum ductu fruantur, ne virtus non irrigua arescat, ac fervor spiritus cito extinguatur. Quæ ut commodius serventur statuimus, ut in quacumque provincia sit aliqua professis constituta domus, ubi hi, quos novitiorum monasterium non capit, aut etiam alii, judicio etiam provincialis, sicuti in novitiorum domo, instruantur a suo magistro.

Quod professi nisi post annum a monasterio in oppidum mittantur

§. 188. 20. Præterea nullus ante elapsum annum a sua professione, ulla ratione, sive titulo a monasterio in oppidum, sive alio, neque etiam, nisi duobus annis a sua professione elapsis, sive peractis in propriam patriam ubi conventus ordinis non est mittatur.

De correctione professis a provinciali facienda.

§. 189. 21. Si quis ex fratribus professis, occupationibus, sive aliis impedimentis ab exercitiis suæ professionis, et aliorum fratrum divertatur; studeant provinciales eum ad aliquam novitiatus sive professorum domum reducere, ut resarcitis damnis in spiritu et oratione proficiat.

CAPUT TERTIUM

De receptione, et professione fratrum donatorum.

De receptione fratrum donatorum.

§. 190. 1. Fratres donati cum licentia provincialis, et consensu conventus, ubi recipiuntur, ac per secreta suffragia, sicut cœteri fratres admittantur, qui sint bonis moribus instructi, honestisque parentibus (saltem pro ministerio ad quod recipiuntur) nati. Ignoti vero, et qui integra valetudine, et viribus non præstant, aut qui decimum octavum annum non adimpleverint, atque ab una domo semel expulsi, aut si ipsi sponte recesserint, non admittantur, nisi prius constet de causa sui recessus ex informatione illius conventus in quo prius habitarunt.

De novitiatu donatorum.

§. 191. 2. Donati sint novitii per duos annos in quibus sexto quoque mense pro prima, et secunda vice capitulo proponantur: pro tertia vero et ultima duobus mensibus, antequam vota simplicia emittant, qui cum charitate, et diligenter in doctrina christiana, et in via mandatorum Dei, atque consiliorum ejus, in usu sacramentorum, et in aliis spiritualibus exercitiis convenienter per suum magistrum informentur: atque etiam qualiter se gerere debeant in sua vocatione, et ministerio. Et ut melius salubriusque instruantur, primis sex mensibus nulla ratione e monasteriis prodeant, et domi similiter per duos ultimos menses ante professionem maneant, usque dum habita informatione conventus, in quo tempore intermedio commorati sunt, expletoque biennio primam professionem emittant. Quæ omnia, et singula sub pœna gravis culpæ per quinque dies observari præcipimus.

De informatione pro eis suscipienda.

§. 192. 3. Cum primum aliquis donatus recipitur, antequam admittatur ad habitum fiat juridica informatio, an habeat conditiones ex pontificum decretis requisitas in religiosis, quæ servetur pro tempore suæ professionis solemnis.

De admissione donatorum ad vota simplicia.

§. 193. 4. Donati in primo anno in alium conventum non mittantur. Post autem duos annos prædictos simplicia vota in manibus prælati superioris, vel præsidentis, aut alterius de eorum commissione, coram communitate, nullo sæculari præsente in hac forma emittant: *Ego N. promitto obedientiam, castitatem, paupertatem, Deo, et beatæ Mariæ de monte Carmelo, et reverendo patri nostro patri*

N. generali ordinis Discalceatorum Carmelitarum, ejusque successoribus, secundum formam præscriptam in constitutionibus ejusdem ordinis. Hæc vero simplicia vota talem volumus ei obligationem inducere, ut toto tempore, quo in ordine perseveraverint trium votorum adstringantur vinculis, sicut, et alii: ita ut si ipsi ab ordine apostataverint a prædicta votorum obligatione non liberentur, teneanturque prælati eos, sicut et alios religiosos quærere, ad gremium ordinis reducere, et apostatarum supplicio punire: ipsique teneantur ad regulæ observantiam sicut cœteri religiosi. Ante hujusmodi simplicem professionem testamentum facient, quod nonnisi peracta professione solemni firmabitur. Si vero ob sua demerita ab ordine fuerint expulsi, p. generalis, si expediens ei videatur, a prædicta votorum obligatione eos possit absolvere. Expelli autem non possunt, nisi processus formetur, rationes audiant, et ipsi audiantur, ut secundum jus feratur in eos sententia. Judices autem hujus expulsionis sint prior, et clavarii conventus, qui in scriptis judicium suum provinciali exhibeant, ut hic juxta pluralitatem suffragiorum sententiam pronunciet.

De secunda donatorum probatione.

§. 194. 5. Fratres autem donati qui quinque annis in religione laudabiliter fuerint conservati, ad eorum devotam petitionem, cum licentia provincialis, et consensu conventus, per secreta suffragia exhibito, ad secundam approbationem admittantur, in qua per integrum annum permaneant, et in eo tribus vicibus sicut alii novitii, conventui proponantur, ut ab eo approbentur, vel reprobentur. Et ut commodius Deo vacare, et ad professionem se præparare possint, initio anni approbationis per unum mensem, in ipsius fine per duos domo non egrediantur, neque toto hoc anno mittantur ab uno conventu in alium. Quando vero mitti in alium conventum contingat, prior domus unde exeunt judicium suæ communitatis de vita, et moribus donatorum exeuntium, per vota secreta exquirat, de quo priorem domus, ad quam tendunt certiorem debita authenticitate reddat. Quod si antea in aliis fuerint commorati, ante eorum professionem ab illis conventibus, et eorum superioribus omni diligentia inquirant prælati qualiter ibi se gesserint. Neque ante solemnem professionem suffragium, aut vocem in visitationibus ferent.

De professione donatorum.

§. 195. 6. Quibus omnibus præstitis de licentia patris generalis vel definitorii professionem emittant, ex quo pallio, aut caputio albis, sicut alii religiosi induantur ex bulla ss. Benedicti XIV. et facta professione neque expelli ab ordine poterunt, neque ad alium transire sicut nec cœteri religiosi; ipsos enim vere, et proprie religiosos fuisse, et esse religio censuit, et censet; et sanctissimus dominus noster Urbanus pp. VIII. per suas literas apostolicas in forma Brevis declaravit. Quæ omnia, et singula stricte præcipimus a prælatis observari, defectusque circa prædicta severe corripiantur.

De fratribus donatis non admissis ad professionem.

§. 196. 7. Fratres donati, qui transacto sexennio non fuerint ad probationem, vel professionem solemnem admissi, in sua vocatione, et trium simplicium votorum obligatione, sicut antea, permaneant. Neque iterum ad approbationem admittantur, nisi petente definitorio provinciæ, p. generalis, vel definitorium generale licentiam præbuerit.

De non recipiendis pro monasteriis monialium.

§. 197. 8. Pro monialium monasteriis deinceps nullus recipiatur ad habitum donatorum, neque in earum conventibus deserviat, aut sub earum disciplina possit commorari. Neque etiam habeant in aliquo conventu donatas. Neque in hoc prælatus aliquis quamtumvis superior possit dispensare.

De devotis mulieribus, vulgo beatis, non recipiendis.

§. 198. 9. Devotæ mulieres, et honestæ (quæ vulgo dicuntur beatæ) nullo modo recipiantur ad habitum nostræ religionis: nec votum simplex, aut solemne sub nostra obedientia et protectione emittant. Quod si secus fiat, recipiens puniatur pœna privationis ab officio.

CAPUT QUARTUM

De sacrarum literarum studiis.

§. I.

De collegiis ad hæc studia designandis, et de prælatis eis præficiendis.

De collegiis studiorum.

§. 199. 1. Cum ignorantiam errorum matrem esse, et cujuslibet status ruinam, omnes agnoscant, facile apparet quanta sit sacrarum literarum studii necessitas, ne ii, qui ad sacras

confessiones audiendas, et concionibus populum edocendum ex sua professione adstricti sunt in errores labantur.

De numero collegiorum.

§. 200. 2. Idcirco ergo statuimus, ut in qualibet provincia nostri ordinis tria sint collegia, sive studiorum domus, quarum una sit philosophiæ lectioni dicata, altera theologiæ scholasticæ, et expositivæ, tertiaque theologiæ morali, sacrisque canonibus excolendis dedita. Domus istæ, seu collegia a capitulo provinciali deputabuntur, ut in eis per præfata studia illæsa regularis disciplinæ observantia, nostris, et proximis nostris opem ad salutem feramus.

De rectoribus collegiorum.

§. 201. 3. In his tribus scientiarum maxime curandum est, ut rectores, sive priores docti, in literis versati, adeoque doctrina, et prudentia præstantes præficiantur, ut gubernationi domus, lectionibus, ac scholasticis exercitiis modum præscribere valeant, et literarum studium cum pietatis ardore et regularis observantiæ zelo conciliantes doctrinam in omnibus pariter, et exemplum præseferant.

De designandis ad studium philosophiæ.

§. 202. 4. De triennio in triennium provincialis cum suo definitorio tempore capituli scholasticos designabit bonis moribus, salute, et ingenio præditos, qui collegium philosopiæ adire debent, ut ibi per integrum triennium philosophicis disciplinis dediti omnino degant. Nullatenusque illuc mittantur quibus aliquid ex prædictis defuerit sub pœna gravis culpæ per quinque dies. Hæc studentium designatio fiet, servato antiquitatis ordine a professione computandæ, qui nulla ratione invertetur. Definitoresque secus facientes a successoribus privatione vocis, et loci per tres menses puniantur. Si quis vero sit ætate provectus et ante religionis ingressum in philosophicis facultatibus satis instructus, poterit antiquioribus præferri, et præ aliis ad collegium mitti; immo si æquum definitorio videatur, poterit, philosophiæ curriculo omnino prætermisso, ad theologiæ collegium trensferri.

De admittendis ad collegium theologiæ scholasticæ.

§. 203. 5. Transacto integro triennio, omnes qui peracto examine habiles inveniuntur ad thologiæ scholasticæ collegium pertranseant, ut per alios tres integros annos disciplinis theologis pro dicto collegio in instructione studiorum designatis operam præstent. Inde ad collegium ad addiscendam morum theologiam, et sacros canones designatum transferentur, ubi per alios tres annos integros necessario huic scientiæ pœnitus vacent, quin usque dictum tempus finitum valeant alio distrahi, nec in confessionibus excipiendis, aut prædicationis ministerio occupari.

De orationis assiduitate, cum studio copulanda.

§. 204. 6. Cavendum tamen est, ne scholastici orationis assiduitatem, et animi modestiam studiorum occasione prætermittant; sed ita unum alteri annectatur, ut emolumento sibi invicem esse possint; studeantque diligenter constitutiones, maxime ad vitam communem spectantes (exceptis iis quæ in hoc capite peculiariter pro collegiis adnotantur) omni cura observare.

De aliis ministeriis conventuum,

§. 205. 7. Præter rectorem, aut priorem, et superiorem sint in collegiis alii conventuales, tam pro communibus conventus ministeriis, quam pro confessionum, et prædicationis munere exercendo, ut scholastici studiis tantummodo vacent.

§. II.

De disciplina regulari in collegiis servanda.

De disciplina regulari in collegiis servanda.

§. 206. 1. Cum præcipuus collegiorum scopus sit literarum studium, aliter in eis, quam in aliis conventibus oportet communitatis actus distribuere, ut commodior studentibus ad munus suum implendum aditus pateat. Ideoque statuimus, ut in his tribus collegiis eadem sit regularis observantia, tam communium toti ordini constitutionum, quam peculiarium, quæ pro ipsis hic designantur.

De oratione matutina.

§. 207. 2. Oratio matutina in eis omni tempore habeatur hora quinta, eaque finita statim recitentur quatuor divini officii horæ minores; præterquam prima in vigilia Nativitatis, tertia in die Pentecostes, et nona in die Ascensionis quæ hora consueta canentur. Missa nunquam in collegiis canatur, nisi in dominicis, et festivis diebus, in solemnitatibus primæ classis nostri ordinis (excepta dedicatione ecclesiæ) in die titularis collegii, in feria quarta Cinerum; in triduo majoris hebdomadæ, in commemoratione solemni defunctorum, in nocte Nativitatis Domini, matutino antea persoluto, hora duodecima missa canenda est, et singulis annis sabathis missa solemnis beatissimæ virginis Mariæ, quam in omnibus collegiis, sicut in aliis ordinis conventibus cani decernimus, nisi in sabatho occurrat solemnitas, in qua alia missa cani debeat; tunc enim missam diei canere sufficiet, quin ad

duas canendas collegia teneantur. Prandium omni tempore fiet hora undecima cum dimidia.

De recitatione vesperæ.

§. 208. 3. Vesperæ tempore cursus hora secunda, et extra illud secunda cum dimidia recitentur præterquam in quadragesima, in qua dicentur ante prandium. Canentur autem primæ, et secundæ vesperæ tribus primis diebus Natalis Domini, et aliis tribus Paschæ, et Pentecostes, in Epiphania, Ascensione Domini, et festo corporis Christi, in Assumptione Deiparæ, diebus sancti Joannis Baptistæ, santorum Petri, et Pauli, et festivitate omnium sanctorum, nec non in commemoratione solemni sanctissimæ matris nostræ Mariæ de Monte Carmelo, in diebus parentum nostrorum santi Joseph, et ejus patrocinii, sancti Eliæ, sanctæ Theresiæ, et sancti Joannis a Cruce, ac denique in festo titularis collegii. In reliquis autem diebus primæ classis (excepta dedicatione ecclesiæ in qua nil canitur) secundæ tantum vesperæ cum cantu fiant, et idem observetur in solemnitatibus secundæ classis si in die festo incidant. Si vero prædictæ festivitates in proprio, aut designato die non celebrentur, nec missa, nec vesperæ cani debent.

De antiphona beatæ Mariæ Virginis.

§. 209. 4. Singulis diebus canetur antiphona beatæ virginis Mariæ post completorium, sicut in aliis conventibus: item matutinum, et laudes cum cantu persolventur in nocte Nativitatis Domini, in Epiphania, in Circumcisione, in triduo majoris hebdomadæ, in primis diebus Paschæ, et Pentecostes, in Ascensione, in festo corporis Christi, in solemnitate virginis, et matris nostræ Mariæ de Monte Carmelo, in Assumptione ejusdem beatissimæ virginis, in festo sancti Bartholomæi, S. P. N. Joseph, sancti Eliæ, sanctæ matris nostræ Theresiæ, S. P. N. Joannis a Cruce, et Conceptionis beatæ virginis Mariæ, eo tempore quo pro aliis conventibus in his constitutionibus nostris canenda esse decernitur.

De oratione mentali.

§. 210. 5. Oratio mentalis vespertina a die sancti Hieronymi usque ad Resurrectionem habeatur hora quinta usque ad sextam; a Resurrectione autem, et deinceps a sexta usque ad septimam. Completorium a die sancti Hieronymi usque ad Resurrectionem Domini, exceptis diebus recreationis dicetur immediate post orationem, et postea per duas horas studio omnes vacabunt: finitoque studio, matutinum, et conscientiæ examen persolvent, quibus absolutis refectiunculam sument.

De ultimo communitatis actu.

§. 211. 6. In diebus recreationis tempore cursus, et aliis a Resurrectione usque ad sanctum Hieronymum, finita oratione vespertina res ita disponentur, ut ultimus communitatis actus sit cæna, aut refectiuncula, exceptis diebus, quibus cæna sumitur extra refectorium, in quibus dicetur completorium post cænam, et matutinum tunc dicetur juxta provinciarum morem ad arbitrium prioris, et primi lectoris, qui diligentissime curent, ne studii tempus rebus inutilibus, ac otio insumant. Studiorum exercitia incipient in collegiis a die sancti Hieronymi, et finientur in vigilia Pentecostes; quin per hoc intelligatur quod collegiales exituri sint a collegiis respectivis non transacto integro triennio.

De tempore vacationum.

§. 212. 7. Tempore vacationum omnes lectores in suis respectivis collegiis permaneant, ut discipulos in aliquibus studiorum exercitiis ad arbitrium prioris quotidie exerceant; et nullatenus nisi necessitas, aut provinciarum usus aliud ad arbitrium provincialis exegerit, et de ejus licentia in alios provinciæ conventus lectores, et collegiales mittantur. Quando autem id necessum fuerit, conventus ad quem mittuntur vita, et regulari collegiorum disciplina fruatur.

De collegialibus e domo exeuntibus.

§. 213. 8. Collegiales e domo non exeant nisi cum rectore, vel pro literarum exercitiis, aut pro concione audienda, nec non cum otii gratia in agrum mittuntur, quod duodecim vicibus intra annum fieri indulgemus, idemque in conventibus, ubi vacationum tempore degunt proportione debita observabitur.

§. III.

De lectoribus, et literarum exercitiis in collegiis adhibendis

De lectoribus.

§. 214. 1. Pro collegiis omnibus designentur lectores a definitorio provinciali, peracta prius coram ipso oppositione juxta formam in §. VI. hujus capitis stabilitam, qui literis, et virtutibus possint cœteros edocere, et omnibus inspectis digniores ex oppositoribus judicentur, quin unquam respectus ad collegia, aut nationes; sed ad solam condignitatem habeatur, super quod conscientias provincialis, et definitorum graviter oneramus.

De eorum numero.

§. 215. 2. Pro singulis philosophiæ collegiis unus deputetur lector, qui quotidie, exceptis diebus festis per horam cum dimidia mane, et per aliam

horam cum dimidia vespere ad gymnasium docturus discipulos accedet, ita ut primam horam matutinam in sumenda, et explicanda lectione perficiat, et per aliam dimidiam discipuli, lectore præsente, in repetenda lectione, et dubiis proponendis, ac resolvendis exerceantur, servato in hora cum dimidia vespertina eodem ordine, eademque methodo, et occupatione.

De tempore lectionum signo campanæ nunciando.

§. 216. 3. Ad has lectiones habendas convenient lector, et discipuli ad signum campanæ, quod mane fiet hora in singulis provinciis assueta, aut priori, et lectori bene visa; vespere autem hora tertia. Curent lectores, ut tempore lectionum, et conferentiæ januæ gymnasii ita pateant, ut videri, et audiri possint ab omnibus, nec scholasticos permittant alio tunc tempore distrahi, nec de aliis, quam de studiis loqui, et si aliter fecerint, tam lector, quam discipuli a priore graviter corripiantur.

De conclusionibus defendendis.

§. 217. 4. Præter dicta literarum exercitia, conclusiones more solito in collegiis philosophiæ defendantur, quæ ab hora tertia postmeridiana usque ad sextam perdurent, eisque omnes religiosi choristæ omnino intersint. Laici autem, aut quilibet alius, qui justa de causa, et de prælati venia, eis adesse nequeat, vespertinæ orationi per integram horam in choro interesse teneantur. Theses ergo hujusmodi, sive conclusiones habeantur die dominica, aut alia ad arbitrium prioris, et lectoris semel in singulis hebdomadis Adventus, et a dominica prima post Epiphaniam usque ad infra octavam Ascensionis, exceptis hebdomadis, quinquagesima, quarta quadragesimæ, Palmarum, Paschatis, et in Albis. Per totum primi anni Adventum in collegiis philosophiæ omittantur conclusiones ita, ut eo anno a dominica prima post Epiphaniam incipiant haberi.

De exclusione sæcularium in defensione conclusionum.

§. 218. 5. Conclusiones, et actus publici cum interventu sæcularium nunquam apud nos defendantur; permittimus tamen, ut quatuor, aut sex religiosi aliorum ordinum, et duo aut tres personæ graves sæculares conclusionibus nostris intersint. At ad studia quotidiana artium, vel theologiæ in nostris domibus nullatenus admittantur, neque lectores, aut alii religiosi nostri in actibus publicis argumententur.

De sententiis amplectendis in quolibet studio.

§. 219. 6. Grammatica in collegiis, vel in aliis conventibus nunquam pro sæcularibus doceatur. Studeant philosophiæ lectores, ne inutilibus, et postea delendis opinionibus operam perdant, sed communes, et sacræ theologiæ utiliores sententias amplectantur. Quod ut aptius fiat tam in logica, quam in physica, et metaphysica, doctrinæ sancti Thomæ ita fideliter adhæreant, ut contra sancti doctoris opiniones nihil affirment, aut discipulos edoceant. Nullo modo in artium collegiis scholastici scribant, dictante lectore; sed iste discipulis præleget auctorem Thomistam juxta novam methodum studiorum jam designatam a qua nunquam recedet, curabitque in triennii decursu, quando aptius ipsi videatur, rethoricam venerabilis fratris Ludovici Granatensis discipulis addiscendam tradere, et explicare.

De lectoribus pro collegio theologiæ scholasticæ deputandis.

§. 220. 7. Pro theologiæ scholasticæ collegio tres lectores a definitorio provinciali supposita oppositione designentur, quorum non modo ingenium, ac doctrinam, sed potissimum veræ virtutis integritas spectabitur, ut cæteros ad salutem possint erudire. Horum duo thelogiam scholasticam edocendum assument, tertii autem munus erit sacram Scripturam exponere, qui omnes operam dadunt, ut novitates fugiant, a sanctorum patrum doctrina nunquam recedant, et sanctum Thomam, tam in philosophicis, quam in theologicis, et in exponendis Scripturis omnino sequantur, et discipulos sequi procurent; sin minus officio lectorum priventur.

De divisione munerum inter lectores.

§. 221. 8. Duo scholasticæ theologiæ lectores summam d. Thomæ inter se discipulos docendum divident, eam legent, et memoriter discendam, sequendamque tradent, nec dum quoad sensum, sed etiam quoad literam, ita ut, si fieri potest, integrum angelici doctoris textum memoriæ discipuli commedent, ejusque loquendi modo, stylo, ac verbis assuefiant.

Monitum ad lectorem sacræ Scripturæ.

§. 222. 9. Lectori scripturæ stricte injungimus, quod sacra Tridentina synodus ad coercenda petulantia ingenia sessione quarta super hac re decernit: ne scilicet, *suæ prudentiæ innixus* in rebus fidei, et morum sacram Scripturam ad suos sensus contorquens contra eum sensum, quem tenuit, et tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, et interpretatione sacrarum Scripturarum, aut etiam contra unanimem sensum patrum ipsam sacram Scripturam *interpretari audeat*. Quod ut exacte servet præcipimus, ut præludia biblica per enchiridionem scripturisticum N. Didaci a sancto An-

tonio discipulis exponat, et loca theologica Melchioris Cani eis addiscenda tradat, legat, et explicet, servatis aliis quæ in instructione studiorum eis præscribuntur.

De exercitiis literarum habendis in quolibet collegio.

§. 223. 10. In collegio scholastico exercitia literarum quotidiana tempore cursus, exceptis diebus festis, habeantur mane per duas horas cum quadrante hoc modo distributas: primus theologiæ lector per integram horam lectionem tradat: postea lector Scripturæ per tres horæ quadrantes suam lectionem faciet, et deinceps per dimidiam horam scholastici in datis lectionibus exerceantur: cui aliquis ex lectoribus, qui conclusionibus non præest semper intersit, duobus aliis ad id inter se convenientibus.

De pulsatione campanæ pro exercitiis literarum inchoandis, vel absolvendis.

§. 224. 11. Vespere secundus theologiæ lector integram lectionis horam impleat, et postea per unam horam scholastici cum lectore conclusionum præside, inibi exerceantur. Ad exercitia matutina pulsatio campanæ fiet hora in singulis provinciis assueta ad arbitrium prioris, et lectoris; vespere semper uno ante horam tertiam quadrante pulsabitur. Conclusiones habeantur singulis hebdomadis sicut de collegiis philosophiæ dictum est, incipiendo semper a dominica prima Adventus, quibus tres dicti lectores alternatim omnino præsidebunt.

De ordine, et forma regularis disciplinæ in collegio theologiæ moralis.

§. 225. 12. In collegio theologiæ moralis idem ordo, et forma regularis disciplinæ, ac in cœteris collegiis omnino, et indifferenter servetur; sintque in eo, sicut in collegio scholastico, tres lectores a definitorio provinciali per oppositionem eligendi, quorum duo primi morum theologiam saniorem, juxta formam in nova studiorum methodo jam præscriptam doceant, et tertius sacris canonibus exponendis per institutiones instructione studiorum assignandas incumbat. Qui omnes doctrinam sanctorum patrum, et præcipue d. Thomæ in omnibus tradere, et opiniones probabiliores a probabilismo penitus remoti, semper sequi, et docere curabunt.

De exercitiis literarum, et conclusionibus.

§. 226. 13. Exercitia literarum, et conclusiones eadem hora, tempore, et ordine in eo habeantur, ac in collegio theologiæ scholasticæ, ita ut quod ibi faciunt duo scholasticæ lectores, hic duo theologiæ moralis lectores exequi debeant, et quod ibi lector Scripturæ, faciat hic lector canonum sub forma, et ordine in nova methodo, et instructione studiorum præscriptis. Et insuper in ultimo anno omnes collegiales in munere prædicationis in choro, vel in refectorio exerceantur.

De onere lectorum interessendi orationi mentali.

§. 227. 14. Lectores omnes interesse teneantur orationi mentali tam matutinæ, quam vespertinæ, examini conscientiæ, disciplinæ, communi mensæ, recreationi, capitulis, processionibus, officiis, tridui majoris hebdomadæ, Salve omnibus diebus, in quibus in obsequium beatissimæ virginis solemniter canendæ, et matutinis in festivitatibus primæ classis Domini Nostri, et beatissimæ virginis, in tribus diebus paschatum, Nativitatis, Resurrectionis, et Pentecostes, in tota octava sanctissimi corporis Christi, nec non sanctorum parentum nostrorum Eliæ, Joseph, ejusque patrocinii, Theresiæ, Joannis a Cruce, et sancti Bartholomæi; item primis, et secundis vesperis dictarum festivitatum, et in omnibus diebus festivis, qui conclusionibus non præsunt vesperis, et missæ conventuali. A reliquis vero communitatis oneribus (præter officia verrendi, vasa mensæ abstergendi, et humilitatis) præcise ratione suæ occupationis accusatos volumus lectores.

De exclusione privilegiorum inter religiosos.

§. 228. 15. Districte prohibemus ne aliquis religiosus alicui cathedræ se opponat, cujuscumque facultatis sit, aut eum regat, vel pro aliis substituat, nec suffragium in illa ferat, neque possit aliquo gradu præsentati, magistri, aut alio quocumque titulo majori, vel minori laureari, neque ulla ratione possit studiorum causa, aut horum graduum, si forte aliquem ante susceptionem habitus fuisset adeptus, aliqua exemptione, libertate, aut privilegio gaudere; sed omnes communem, ac regularem vitam in omnibus pariter sequantur, sub pœna in aliquo prædictorum deficientibus privationis vocis, et loci, et officii in perpetuum.

De dignitatibus non acceptandis.

§. 229. 16. Sub eadem pœna interdicimus, ne religiosus aliquis sive prælatus absque licentia definitorii generalis, sive subditus sit, acceptare audeat extra ordinem dignitates episcopi, consultoris s. officii, aut alias quascumque ad instar Bullæ Alexandri VII. hac de re æditæ 7. julii 1673. Declaramus tamen in hac prohibitione munus examinatoris synodalis non comprehendi.

§. IV.

De vicelectoribus, sive studentium magistris, et de collegiorum candidatis, qui vulgo Passantes dicuntur.

De electione et munere magistrorum.

§. 230. 1. Ne stabilita in collegiis literarum exercitia de facili interrumpi queant, atque studiorum profectui in eis plenius consulatur, statuimus, ut definitorium provinciale immediate post capitulum eligat, et disponet pro singulis collegiis unum religiosum ex iis qui studiorum curriculum laudabiliter compleverunt, literis, et virtute adeo præstantem, ut alios erudiendi dignus probetur, et studentium magister esse, et dici mereatur. Magistri hujus munus præcipuum sit lectoris, aut lectorum in suo respective collegio absentias supplere, vices gerere, omniaque exequi quæ lector, aut lectores, si adessent, jure exequi tenerentur. Qui philosophiæ collegio, in quo unus tantum adest lector, præfigitur, ut ei in labore levamini sit, nec dum lectoris absentias implere teneatur, sed insuper singulis annis quatuor hebdomadariis conclusionibus præsidebit. In aliis vero collegiis, in quibus tres sunt lectores, quorum vices gerere debet, sat erit, si eorum absentias exacte, ut par est, penitus impleat. Quamdiu studentium magister lectoris vices gerit, et in hebdomada, qua conclusionibus præest, lectoris exemptionibus gaudeat, sin aliter cunctis communitatis actibus, sicut cœteri conventuales interesse teneatur.

De scholaribus candidatis vulgo passantibus.

§. 231. 2. Ut studiorum zelus, et sacrarum literarum amor magis magisque in die æmulatione plurium se invicem exercentium augeantur, decernimus, ut ultra lectores, et magistrum studentium in quolibet ex tribus collegiis sint alii duo scholares candidati (vulgo passantes dicti) qui lectoribus, et magistro studentium auxilio, et studentibus stimulo, et exemplo esse possint, et debeant.

Idem ut supra.

§. 232. 3. In fine ergo triennii collegii moralis, p. provincialis, prior, et tres illius lectores peracto examine omnium scholasticorum inibi existentium, de illis quos scientia, et virtute præstantiores omnino digniores, et ad alios in posterum edocendos aptiores invenerint per secreta suffragia seligent, quos sic electos per iterata suffragia destinabunt duos ad moralis, duos ad theologiæ scholasticæ, duosque ad artium collegium mittendos, qui per triennium in muneribus et literarum exercitiis statim designandis occupentur.

Monitum ad electos.

§. 233. 4. Sciant tamen quod quamvis illuc ducuntur, ut literis vacent debent tamen in omnibus absque ulla exceptione, sicut alii collegii conventuales vitam regularem servare, nisi conclusionibus præsint, vel pro lectore suppleant; tunc enim prior tempus ad hæc munera explenda conveniens eis concedet. Et licet exercitiis quotidianis assistere non teneantur; quæstiones tamen collegialibus lectas debent inter se conferre, et discutere, ut studentium dubiis respondeant, et in thæsibus de more habendis arguere possint, ut decet.

De designatis pro collegio artium.

§. 234. 5. Designati pro artium collegio bis singulis annis conclusionibus præsint; qui vero in collegiis theologiæ scholasticæ, et moralis degunt, semel in unoquoque anno eas defendent, et ulterius omnes quatuor summam angelici doctoris defendendam ita inter se divident, ut in collegio scholastico unus primam partem, alius primam secundæ, et in collegio morali, unus secundam secundæ, et alius tertiam partem semel saltem in triennio coram omnibus propugnent, modo in instructionibus stabiliendo.

§. V.

De aliis ad studentes spectantibus

De periculo faciendo a singulis studentibus.

§. 235. 1. Quotannis in omnibus collegiis exactissimum de singulorum studentium profectu periculum fiat a provinciali, priore, et lectore in artium collegio, et in aliis duobus a provinciali, et priore, et tribus uniuscujusque lectoribus, qui per secreta suffragia de eorum idoneitate decernant, et si aliqui fuerint inventi, de quibus ob defectum virtutis, observantiæ, bonæ valetudinis, literarum, aut cujuscumque alterius causæ non speratur debitus in ordine profectus statim a collegio removeantur, et qui semel per secreta examinatorum suffragia fuit expulsus, nunquam in ullo ordinis collegio ad studia admittatur, nisi prius causas, ob quas examinatores ei studia denegarunt cessare sufficienter constiterit.

De iis, qui indigni approbatione reperti sunt.

§. 236. 2. Dum in examine, quod fit tertio anno collegii moralis inveniatur aliquis, qui quia remissius in studiis se gessit approbatione censetur indignus; si de illius profectu spes ali-

qua sit, poterit cum eo dispensari, ut per alium annum in collegio degat moralis theologiæ studium prosequens, et omnibus aliorum scholasticorum exercitiis penitus adstrictus.

De admittendis ad collegia moralia.

§. 237. 3. Et quia morum scientia est valide necessaria, nec facile inveniri poterunt, qui theologiæ scholasticæ adjumento destituti, sufficienter, secure, et cum religionis laude, Ecclesiæ sacramenta fructuose administrare possint, volumus, ut ad morale collegium nullus scholastica doctrina non instructus mittatur, nisi in aliquo casu raro, et extraordinario, quando scilicet aliquis ætate provectus, prudentia præditus, alicujus scientiæ principiis instructus, et ejus idoneitate jampridem probatus, professionem nostram emiserit; tunc enim inspecta materiæ gravitate, prædictisque omnibus optime nostis, si provincialis, et prior conventus ubi hujusmodi religiosus commoratur, aptum, et idoneum judicaverint, præmissorum informatione peracta, eam ad patrem generalem mittent, cujus omnino erit hujus negotii judicium: nec aliter quisquam ad audiendas confessiones possit a prælatis approbari.

De poenis contra excitantes officia sæcularium.

§. 238. 4. Præterea mandamus, et cum rigore præcipimus, ne religiosi sæcularium favoribus, studia, ordines, conventualitates, officia, aut quidquam aliud procurent, sub pœna inabilitationis, et privationis eorum; quæ sæcularium favore consequi desiderant, quam constitutionem volumus a prælatis summa cura observari.

De studio, et corona non concedenda choro non deputatis.

§. 239. 5. Fratribus vero choro non deputatis studium, aut corona nunquam ab aliquo prælato concedatur, nec definitorium possit super hoc dispensare.

De oratione, et assiduitate literarum copulanda.

§. 240. 6. Denique ne scholastici ab orationis, et literarum assiduitate, vel minime divertant, statuimus, ut collegiales, durante studiorum curriculo, et donec theologiæ moralis studio finem imponant, voce careant activa in iis omnibus, quæ a collegiorum communitatibus per secreta suffagia deliberanda sunt, quin per hoc ab officio zelatoris, vel facultate advertendi in capitulos, et visitationibus maneant exclusi.

§. VI.

De literariis oppositionibus ad lectorum lectiones præmittendis.

De forma electionis lectorum.

§. 241. 1. Quoniam probus rectusque magistrorum delectus origo est cujuslibet status felicitatis, sicut prava eorum electio professionum omnium inevitabilis ruina, ne nos qui a malo divertere, et bonum facere tot tantisque oraculis edocemur in re hujusmodi momenti ignoranter errare, haud semel contingat, statuimus, ut nemo deinceps in nostro ordine in lectoris officium nisi prævia oppositione seu literaria exercitatione eligatur.

De electionibus ab definitorio provinciali faciendis.

§. 242. 2. Omnium lectorum electiones a definitorio provinciali fieri debere decrevimus, cujus erit immediate post capitulum, conventum, ad oppositiones pro lectoribus vacantibus faciendas, et diem quo oppositores conveniant per epistolam encyclicam designare.

De modo faciendi oppositiones.

§. 243. 3. Oppositiones ergo hac ratione fient. Statuto die definitorium ex summa theologica d. Thomæ tot seliget quæstiones, quot sint oppositores, quæ in totidem schedulis scriptæ, et plicatæ in quoddam vas aut urnam mittantur. Rebus sic paratis, vocatus accedet unus ex oppositoribus, qui ex vase schedulam extrahet, eamque aperiendam, et legendam tradet definitoribus, a quibus quæstionem sorte sibi obtentam agnoscens, elapsis viginti quatuor horis eam coram definitorio (invocato prius Dei nomine, sed inutilibus præfationibus, et ambagibus prætermissis) exponet, distribuet, et probabit per dimidiæ horæ spatium. Lectione finita duo competitores a definitorio designati contra quemlibet ex articulis propositæ quæstionis argumentum, singuli per dimidiam horam tantum proponent, cui ipse intra idem temporis spatium pro modulo suo satisfaciet. Quod idem a cœteris fiet oppositoribus.

De examine subeundo.

§. 244. 4. His peractis exercitiis seorsim coram definitorio singuli oppositorum examen subibunt, in quo unusquisque per unam horam interrogationibus, et dubiis (circa omnes materias, quæ in collegiis nostris versantur) ab examinatoribus propositis satisfaciant. Quibus expletis, qui præ cœteris digniores, inspectis omnibus coram Deo judicantur, eligantur in lectores, et per collegia distribuantur ad arbitrium, et judicium definitorii. Semel in lectorem

electus nova non indiget oppositione, ut ad idem munus in alia facultate exercendum a defitorio destinetur.

De novis electionibus.

§. 245. 5. Si intra triennium aliquis ex lectoribus defecerit, eligetur alius a definitorio ex iis, qui in ultimis oppositionibus meliorem censuram meruit, et dignior æstimatur.

De jure magistrorum, et candidatorum interessendi oppositionibus.

§. 246. 6. Declaramus, quod omnes magistri studentium, et scholares candidati actuales (vulgo passantes) jus habeant, ut oppositionibus intersint, et qui his officiis functi jam fuere admitti poterunt ad arbitrium definitorii. Si autem aliquis, qui studiorum curriculum laudabiliter perfecit, quamvis, nec magister studentium, nec canditatus extiterit ad oppositiones accedere prætendat, poterit etiam a definitorio admitti.

CAPUT QUINTUM

De lectione casuum conscientiæ

De electione casuum conscientiæ.

§. 247. 1. Jampridem juxta concilii Tridentini, et sanctorum pontificum decreta in conventibus nostris habita est conferentia moralis, seu lectio casnum conscientiæ; ut autem hæc laudabilis praxis, et formandis confessoribus valde necessaria in dies augeatur, magisque perficiatur, statuimus ut definitorium provinciale nominet, et designet ad singulos suæ provinciæ conventus, exceptis collegio morali, et eremo, unum religiosum prudentem, et in morum scientia versatum, qui moralibus conferentiis præsit, dubia inibi occurrentia explicet, et juxta sanctorum patrum, præcipue d. Thomæ mentem, et saniores probabilioresque resolvat. In collegio autem theologiæ moralis unus ex lectoribus alternatim qualibet septimana extra cursus tempus huic conferentiæ eodem modo adstantibus omnibus tam scholasticis, quam conventualibus præerit.

De conferentiis habendis.

§. 248. 2. Conferentiæ hujusmodi habeantur per horam, et dimidiam semel in hebdomada, exceptis hebdomada majori, nativitatis Domini, et Epiphaniæ, Resurrectionis, et Pentecostes, et in duabus quas complectitur octava sanctissimi corporis Christi. Huic conferentiæ interesse debent omnes religiosi choristæ, etiamsi prælati superiores antea fuerint, super quod prælatus magnam curam habeat.

De materia conferentiarum.

§. 249. 3. Materia conferentiæ erit unus casus practicus talibus circumstantiis instructus, ut pro ejus resolutione necesse sit plures morum controversias in trutinam adducere, et varias doctrinas in memoriam revocare. Ne autem hoc perfunctorie exequatur p. provincialis in initio officii collectionem casuum conscientiæ, vel per se, vel per alium faciet, quos semper per omnes provinciæ conventus singulis annis distribuet, ut de illis, et non aliis in conferentiis agatur, et in visitationibus peculiarem de hoc rationem exquirat. Teneaturque præsidens, aut lector casuum per aliquot ante disceptationem dies casum examinandum publico in loco scriptum appendere, ut ab omnibus videatur.

De explicatione, et resolutione casuum.

§. 250. 4. Præsidens ergo statuto die casum propositum per dimidiam horam explicabit, et resolvet doctrina auctorum, qui jam in nova methodo designati sunt, quin unquam a s. Thomæ mente recedat, et per aliam horam difficultatibus, quas religiosi contra ejus resolutionem suo ordine proponent, curabit breviter satisfacere.

De exhibitione resolutionum provinciali facienda.

§. 251. 5. Præter dicta tenetur lector casuum lectiones ab ipso in singulis conferentiis habitas cum difficultatibus propositis, et resolutionibus scribere, et provinciali tempore visitationis eas exhibere, et regulariter ei cura bibliothecæ commendabitur.

De exemptionibus concessis custodi bibliothecæ.

§. 252. 6. Quod ut aptius implere possit, eum exemptum esse volumus ab actibus communitatis præter capitulum conventuale, orationem matutinam, et vespertinam, vesperas, et completorium, examina conscientiæ, disciplinam, communem mensam, matutina primæ, et secundæ classis Ecclesiæ, vel religionis, missam majorem diebus festis cum hora, quæ antecedit, et subsequitur; et missam beatissimæ virginis singulis anni sabathis; Salve, et responsoriis pro defunctis. Item exemptum eum volumus ab officiis tabulæ, præter officia verrendi, fricandi, et humilitatis; erit tamen cappellanus beatissimæ virginis Mariæ sicut cœteri conventuales; et si, dum actibus communitatis interest, deficit aliquis officialis, pro eo juxta ordinem suæ antiquitatis supplere teneatur. Exemptus erit pariter ab examine confessorum, et prædicatorum per tempus sui officii, et si novem annos in eo complevit, exemptio erit perpetua, et in omnibus aliis sicut cœteri conventuales, prælati dispositioni continuo subjaceat: idemque intelligatur de prædicatoribus. Eadem examinum exemptione gaudeant lectores philosophiæ, aut theologiæ,

Scripturæ, et canonum, qui per tres annos sua officia obierunt, et prædicatores, qui cum assignatione per decem annos munus suum laudabiliter exercuere.

CAPUT SEXTUM

De communi bibliotheca, et librorum custodia

De communi bibliotheca.

§. 253. 1. In omnibus nostri ordinis domibus sit bibliotheca communis, in qua libri omnes reponantur, et prælector casuum conscientiæ ejus curam tamquam bibliothecarius regulariter habeat. In collegio autem morali magister studentium bibliothecarius sit; et in eremo religiosus a priore designatus, qui eam diligenter administret, et libros secundum eorum diversas facultates disponat, obseratamque custodiat, faciatque inventarium de omnibus libris, quod semper in bibliotheca servetur.

De extractione librorum.

§. 254. 2. Omnibus religiosis de hac communi bibliotheca sufficienter provideatur; liberumque sit unicuique, cum facultate superioris, sciente id bibliothecario, et notatis in peculiari libro nominibus auctoris, et religiosi extrahentis, libros ab ea extrahere. Quod si quis studii causa bibliothecam intret, silentium omnino servet, neque cum alio ibi loquatur.

De libris in librorum officina servandis.

§. 255. 3. Studeant prælati, ut in librorum officina omnes libri necessarii, tam ad religiosorum profectum, quam ad proximorum salutem reperiantur: potissimum vero devoti, et spirituales libri, et tam isti, quam cœteri conserventur, in diesque augeantur; et emantur omnes libri auctorum gravium, qui denuo in lucem prodierint, inutiles vero commutentur, aut vendantur cum consensu communitatis, et licentia provincialis, et expressione librorum, qui commutantur, aut venduntur, quorum pretium in alios libros utiliores convertatur. Quare statuimus ne prælatus, etiam de sui capituli, et provincialis consensu possit librum aliquem donare, vel alienare sub gravi culpa: liceat tamen illi eos commodare religiosis nostræ congregationis, et tunc libri, et hi quibus commodati sunt, scribantur.

De prohibita extractione, vel alienatione librorum.

§. 256. 4. Et ut omnia strictius serventur, et libri in dies conserventur, et augeantur: præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto, ne quis etiam prælatus quamtumvis superior suum faciat, det, commodet, a conventu extrahat, neque in alium transferat, vel quoquomodo librum aliquem, sive codicem manuscriptum ex iis, qui conventui, aut ejus communi bibliothecæ deputati sunt, alienet, nisi servatis supradictis conditionibus. Insuper ut id ex omni parte firmatum maneat, attendendum est circa hoc decretum felicis recordationis sanctissimi Domini Nostri papæ Urbani VIII. ne de cœtero quivis nostræ congregationis religiosus, quavis auctoritate fungens illi contra ire præsumat.

De usu librorum religiosis concedendo.

§. 257. 5. Permittimus religiosos nostros in suum usum habere, et de uno in alium conventum secum ferre eos libros, quos cum licentia prælati propria industria, aut gratiosa consanguineorum, aut benefactorum donatione adquisierunt. Quin per hoc intelligant, aliquod ipsis eorum dominium conferri, sed purum tantum usum a prælatorum voluntate omnino dependentem; ac proinde sciant oportet, ut eos omnes, aut eorum aliquos quorum usum habent commodatos aliis conventus religiosis, prælato ita disponente, tradere teneantur, quin eis nullatenus liceat, sub proprietatis pœna, illos aliter mutuare, vendere, aut quovis alio modo alienare. Decernimus denique, et declaramus, quod libri a religioso, dicto modo, adquisiti, et in usum habiti, ad conventum, in quo cum e vita decessit, erat conventualis, spectant nisi ipse dum viveret, cum licentia generalis, vel provincialis, eos aliis conventibus cum annotatione in eis scripta applicuerit.

De vetita transcriptione librorum.

§. 258. 6. Nemini liceat exceptorios codices sine licentia provincialis, per se, vel per alium transcribere, aut transcriptos emere, neque prælati, aut novitiorum magistri, nec quicumque alius, religiosos, etiam novitios in his transcribendis occupent.

CAPUT SEPTIMUM

De ordinibus recipiendis

De ordinibus recipiendis.

§. 259. 1. Nemini religiosorum nisi post annum, et dimidium a sua professione diaconatus, aut subdiaconatus ordines conferantur, neque tribus post professionem emissam annis non elapsis ad sacerdotium aliquis promoveatur, nisi in aliquo casu particulari, pater generalis, aut ejus definitorium aliud super his expedire judi-

caverint: neque antequam sacerdotii munere fungatur, habeat votum in capitulo conventuali, nisi in illis monasteriis, ubi non fuerint quinque capitulares. Nam tunc ex fratribus sacris ordinibus initiatis numerus debet suppleri: ita ut præferatur diaconus subdiacono, et in eodem ordine antiquior professione. Si vero qui tempore susceptionis habitus sacerdotio jam fungebantur non admittantur ad capituli suffragia nisi duobus annis transactis a sua professione.

De examine ordinandorum

§. 260. 2. Religiosi ad ordines promovendi a prælato, et duobus aliis a provinciali designatis de scientia examinentur, et ab eis per secreta suffragia approbentur, vel reprobentur, et eodem modo capitulum judicium ferat de moribus, et vita ordinandorum; nec prælati literas dimissorias ad suscipiendos ordines religiosis concedant, antequam constet eis sufficienter de illorum ætate, et capituli approbatione.

De episcopo adeundo ad ordines recipiendos.

§. 261. 3. Religiosi pro suscipiendis ordinibus ad episcopos diœcesis illius monasterii tantum accedant. Illo vero ordines non conferente, liceat alteram adire diœcesim, dummodo locus ubi ordines conferuntur non distet plusquam viginti quatuor leucis a suo conventu sub pœna gravis culpæ per quinque dies eunti, et mittenti, et servetur constitutio Benedicti XIV. quæ incipit *Impositi Nobis* diei 27 februarii 1747.

De ordinatis ad sacerdotium

§. 262. 4. Ad sacerdotium promoti nulla ratione celebrent, antequam in missæ cæremoniis judicio prælati, et aliorum duorum religiosorum, a quibus examinari debent, sint sufficienter instructi, et prius spiritualibus exercitiis per decem dies operam dabunt, ut convenienter sacrosancto ministerio se præparent: neque extra domum nostram prima missa cantetur. In die solemnitatis primæ missæ omnia modeste, et religiose fiant: excessusque, tam in mensa, quam in aliis apparatibus evitentur.

CAPUT OCTAVUM

De confessariis

De confessariis

§. 263. 1. In eligendis sacramenti pœnitentiæ ministris, utpote in re tam gravi magnus delectus habeatur; neque ad id munus admittantur, nisi qui una cum doctrina, morum gravitatem, vitæque integritatem conjunxerint. Quæ ut rectius serventur, provincialis, simul cum priore conventus, et alio ex dignioribus religiosis examinata earum sufficientia eos per secreta suffragia approbent, vel reprobent.

De licentia obtinenda ad confessiones audiendas.

§. 264. 2. Omnes confessarii tam religiosorum, quam sæcularium, licentiam habeant in scriptis, a suo provinciali. Pro sæcularibus vero etiam a locorum ordinariis facultatem obtineant, et ne obtenta hujusmodi licentia in studiis remissius se gerant, singulis tribus annis ab eisdem examinatoribus de eorum sufficientia periculum fiat, et per secreta suffragia de eorum idoneitate, et sufficientia judicium ferant: nisi alias sint, aut fuerint priores, aut theologiæ, canonum, Scripturæ, vel artium lectores, aut conferentiarum præsides, aut prædicatores modo supradicto, vel prælatorum munere fungantur, aut functi sunt. Hoc igitur examen fiat a prælato secunda vice suæ visitationis. Quinquagenariis minores sua inscitia, vel desidia facultate sæcularium confessiones ultra duos menses in proprio domicilio deinceps carentes, communia tabulæ officia pluries subibunt, voceque in capituli deliberationibus erunt destituti.

Idem ut supra

§. 265. 3. Nemo ab ordinariis confitendi licentias, aut earum extensionem obtinere, aut procurare præsumat absque interventu, et consensu prælati, et nisi prius pro quacumque vice examinatus, et approbatus fuerit intra ordinem; quod ut commodius fiat, provincialis in prima visitatione tres designabit pro singulis conventibus examinatores, sine quorum prævio examine, et approbatione nullus illius conventus religiosus dominis episcopis præsentare se audeat, ut pro audiendis confessionibus licentias, aut earum extensionem ab eis obtineat.

De confessionibus monialium non audiendis.

§. 266. 4. Nullus nostrorum fratrum confessiones cujuscumque instituti monialium audire possit, qui quadraginta annis non complevit: neque mulierum sæcularium confessiones valeat excipere quamvis sit, aut fuerit superior, qui triginta tres annos attigerit, nisi pro aliquo casu particulari, et necessario cum aliquo definitorio generali videatur dispensari debere.

De effectu licentiæ ad audiendas s. confessiones.

§. 267. 5. Habita facultate administrandi pœnitentiæ sacramentum in una provincia, in omnibus aliis poterit quisque confessiones religiosorum audire, non vero monialium, nisi præter ea, quæ de jure requiruntur a proprio earum provinciali peculiarem ad hoc obtineat facultatem. Exponendi vero

pro monialium, aut aliarum mulierum sæcularium confessionibus audiendis, quamvis ad ætatem ad id requisitam pervenerint, et alias generali confitendi facultate, sine discriminatione gaudeant, specialem tamen pro fœminis, et monialibus obtineant; alioquin earum confessiones audire nullatenus valebunt.

Declaratio specialis quoad sacerdotes ordinis.

§. 268. 6. Innitentes tam juri communi, nostrisque statutis, atque antiquæ consuetudini, quam pontificum privilegiis, declaramus sacerdotes simplices nostræ religionis (illos videlicet, qui provincialis, vel generalis licentiam et approbationem non habent) nullam habere jurisdictionem ad audiendas confessiones fratrum etiam sacerdotum. Et si forte ratione consuetudinis esset quoad hoc aliqua tacita licentia; illam præsenti decreto annullamus, decernentes, ut a nullo prælato præter patrem generalem, et provincialem unquam licentia concedatur praevio examine jam dicto, alias sit nullius roboris, et momenti. Quod intelligi volumus, sive intra, sive extra conventum existant. (Extra conventum tamen, copia confessoris approbati proprii, et extranei deficiente, religiosos nostros sacerdoti simplici nostri ordinis confiteri posse indulgemus.) Proindeque nullus religiosus, etiam sacerdos alicubi eis aliter confiteri possit sub poena privationis vocis et loci tam confitenti, quam confessionem audienti per unum mensem infligenda. Insuper qui confessionem attentat audire, inhabilis permaneat in posterum ad confessiones audiendas.

De munere parochi absque licentia non assumendo.

§. 269. 7. Nullus frater officium parochi exequatur, vel pro eo suppleat, aut ejus vicem in aliquo gerat, absque prævia prælatorum, et parochorum licentia, et consensu sub pœna suspensionis ab officio, vel privationis vocis, et loci per unum mensem.

CAPUT NONUM

De confessariis monialium

De confessariis monialium.

§. 270. 1. Quia in monialium regimine apostolica nostra auctoritate commisso, quæcumque quamtumvis maxima adhibeatur cura, ut ipsæ magis magisque Deo adhæreant, et in sancta sua professione in dies sine intermissione proficiant, nunquam superest, et quia ad perfectionem tendi vix potest absque duce probo, et sapienti, nihilque ei magis obstat quam dux cæcus, aut imprudens, qui vias Domini nesciat, aut declinet ab eis, admonemus patres provinciales, eorum conscientias onerantes, ut non nisi personas ætate graves, maturas, ac discretas, zelo plenas, religiosisque moribus ornatas, in monialium confessores præficiant. Quod ut plenius compleatur operæ pretium duximus, sequentes statuere regulas inviolabiliter observandas.

§. 271. 2. Nemo religiosorum in confessarium, vel extraordinarium conventuum monialium designetur, qui sive prælatus, sive subditus sit, ætatem quadraginta annorum præter cœteras qualitates, et exercitia literaria in prioribus requisitas non habeat. De requisitis confessariorum monialium

§. 272. 3. In confessariis ordinariis monialium pro locis ubi non est religiosorum conventus, ultra prædictas qualitates requiritur ætas quadraginta quinque annorum. Idem ut supra

§. 273. 4. Utque hoc exactius fiat definitorium provinciale catalogum religiosorum, quos ad dictum monasterium aptiores judicet, efformabit, quem p. provinciali tradet, ut ex eo monialium conventus de confessariis ordinariis provideat, et suo arbitrio distribuat. Idem ut supra

§. 274. 5. Provincialis singulis monialium conventibus designet ex nostris religiosis duos ad minus confessores ordinarios, qui earum confessiones audiant omnibus diebus, aut vesperis communionis, et quoties a prælato requirantur, et insuper alios duos ordinis confessarios extraordinarios, qui in tribus paschatibus ad audiendas earum confessiones accedant. Idem ut supra

§. 275. 6. Præter dictos ordinis confessarios ordinarios, et extraordinarios designet provincialis singulis monialium conventibus unum, aut plures confessarios extra ordinem de clero sæculari, aut regulari, qui semel saltem in anno ad eas alloquendas, et earum confessiones audiendas accedant, quibus omnes moniales se sistere, et cum eis alloqui teneantur, libereque suas eis conscientias (si velint) aperiant, per tempus ad id necessarium, in quo confessarii ordinis illuc non accedent, cœteraque ad literam serventur, quæ circa hoc præscribitur in constitutione Benedicti XIV, *Pastoralis curæ* 2 februarii 1748. Et provinciales omni cura invigilent, ne in hac parte monialium libertas, verbo, aut opere, directe, vel indirecte per sorores, aut fratres, sive alia quacumque via, vel minime lædatur. Idem ut supra

§. 276. 7. Insuper ultra præfatos confessarios ordinarios, et extraordina- De personis gravibus extra ordinem depu-

tandis in idem officium.

rios religionis, et ultra designandos ex extraneis ad instar constitutionis *Pastoralis curæ*, provincialis in unoquoque oppido ubi monialium est conventus, duas ad minus præfiniant personas graves extra ordinem ab ordinario ad monialium audiendas confessiones approbatas, quarum saltem una (si servatis prædictis qualitatibus opportune fieri potest) sit de clero sæculari, cum quibus omnes illius oppidi religiosæ, quando, et quoties ipsis placuerit, possint libere suas conscientias sine limitatione tractare, et aperire, quin prælata resistere queat, nec ob id molestiam ullam eis conferre. De quo provinciales in visitationibus specialem inquisitionem facient, et transgressiones, tam in monialibus, quam in fratribus deprehensas omni severitate corripient.

De aliis confessariis concedendis ad postulationem monialium.

§. 277. 8. Si non obstantibus prædictis petierit adhuc monialis alium confessorem ex conventu ordinis, qui est in oppido, vel ex viciniori, si non adest ibi conventus religiosorum concedi illi poterit ad arbitrium prælatæ, et si petierit etiam extraneum extraordinarium, nec ei denegabitur cum notitia prælatæ, et cum licentia provincialis, qui convenientibus circumstantiis ad formam citatæ constitutionis Benedicti XIV., quæ incipit *Pastoralis curæ*, liberaliter eam concedet. Hæcque libertas, quam sanctam matrem nostram Theresiam filiabus suis quasi in hæreditatem reliquisse, et sacrosancti concilii Tridentini, summorum pontificum decretis optime congruere novimus, integra semper, illæsaque servabitur, qua nunquam religiosas contra sanctæ matris mentem abusuras esse absque hæsitatione speramus.

De emigrationibus, et peregrinationibus religiosorum.

§. 278. 9. Emigrationes, et peregrinationes religiosorum de uno in alium oppidum, etiam prælatorum, prætextu directionis, et confessionis monialium præter casum gravis infirmitatis, vel periculi mortis religiosarum omnino prohibemus, sicut etiam frequentes communicationes reciprocas per epistolas inter directorem, et directam, quia eorum, et earum observantiæ, et quieti maxime nocent.

De reelectione confessariorum monialium.

§. 279. 10. In oppidis ubi adest conventus monialium, sed non religiosorum confessarii ordinarii, et præses hospitii ultra tres annos non permaneant, nec ad idem officium pro eadem domo reeligantur tribus integris annis non transactis, super quod nullus ordinis prælatus valeat dispensare.

Declarationes speciales.

§. 280. 11. Nullus ex nostris religiosis præter ea, quæ de jure requiruntur, monialium ordinis confessiones sine speciali designatione provincialis ad conventum, et monialem, aut moniales in scriptis exhibita audire possit; sub pœna inhabilitatis ad confessiones in posterum audiendas, et sub pœna privationis vocis et loci per duos menses. Nemini in particulari præcipue confessariis liceat munuscula ad eas mittere, aut ab eis accipere, ne spiritus ad superna anhelans rebus his detineatur, nec eas quis possit alloqui absque eadem licentia in scriptis tradita. In die autem quo moniales sacram communionem accipiunt, nullus religiosus etiam ex iis, qui alias licentiam eas alloquendi habent, poterit eas alloqui, neque ad earum crates accedere nisi urgente adeo gravi necessitate, et inexcusabili, gravique negotio, quod in aliud tempus differri nequeat.

Monita salutaria.

§. 281. 12. Præterea religiosorum omnium conscentias oneramus, ut, cum opus sit, cum monialibus alloqui, et tractare, eorum conversatio magnam animi modestiam, circumspectionem, morumque gravitatem, tam in sacramentorum administratione, et tradenda doctrina, quam in regimine, aut alia quacumque re agenda præseferant. Hoc enim maxime interesse tam pro nostra et illarum salute, quam pro aliorum ædificatione, experientia teste compertum est.

De poenis contra comedentes in conventibus monialium.

§. 282. 13. Stricte etiam præcipimus religiosis omnibus, etiam prælatis ne in oppidis ubi sunt nostri ordinis monasteria, in monialium conventibus quacumque de causa comedant, sub pœna gravis culpæ per quinque dies: si enim ibi fratrum non fuerit monasterium, si in earum hospitiis forte fuerint diversati, ne graves, et onerosi illi sint, illis cibis communiter vescantur, qui earum communitati administrantur: maxime vero visitatores, provinciales, aliique ordinis prælati id studeant observare. Nec ullus ex religiosis hospitibus permanebit ibi ultra tres dies nisi propter assistentiam alicujus religiosæ graviter ægrotantis. Et si aliter fiat prælata cum rigore a provinciali corripiatur. Strictiusque prohibemus, ne earum monasterii clausuram, quocumque titulo, etiam prætextu ministrandi infirmis sacramenta, aut alterius rei causa, nisi in evidenti gravique necessitate ingrediantur sub pœ-

na suspensionis ab officio prælatis, subditis vero privationis vocis et loci per sex menses infligenda. Ingressi autem recto tramite ad id tendant, cujus gratia ingrediuntur, neque alio divertant, peractoque negotio, cujus occasione fuerint ingressi, absque ulla mora exeant statim, neque intra monasterii clausuram, confessionis, aut Eucharistiæ sacramentum ministrent iis, quæ ad communionis fenestram, vel confessionarii locum cum aliis possunt accedere, sub pœna gravis culpæ juxta qualitatem delicti applicanda quodlibet prædictorum transgredientibus. Intra conventum autem religiosi nulla ratione ab invicem separentur, sub eadem pœna per quinque dies.

De officiis præbendis monialibus graviter laborantibus.

§. 283. 14. Si vero contingat monialem aliquam ita gravi, et periculoso morbo laborare, ut in periculo mortis sit constituta; tunc maxime intra monasterii septa, religiosis liceat pernoctare: sed debita sacramentorum administratione peracta, functique pietatis officio, ad sua celeriter redeant monasteria nisi ægrotans in tali sit dispositione, ut illo pietatis officio, quod in morientes exerceri solet, egeat. Qui secus fecerit, pœnæ gravis culpæ per tres dies subjaceat. Ea defuncta, dictoque responsorio more solito, sub eadem pœna exeant statim, et ad conventum aliqua honorabili persona sæculari associati revertantur: si vero opportunitas redeundi non sit, in sacristia, vel simili alio loco, et honesto extra clausuram usque ad diem permaneant. Et ut in omnibus prædictis major cautio adhibeatur, volumus ut ultra a jure statutas pœnas suprapositæ etiam delinquentibus irremissibiliter applicentur. Priorissæ, quæ communionis fenestrellam quocumque titulo, exceptis iis, quæ in earum constitutionibus declarantur, aperuerit, eadem pœna suspensionis ab officio applicetur.

De confessariis ordinariis hospitiorum.

§. 284. 15. Decernimus quod in oppidis ubi non sunt nostri ordinis monasteria, si quæ forte sint monialium conventibus juncta hospitia, eorum hostium omnino sit extra omnes januas conventus versus callem, neque in eis permittantur rotæ (vulgo Jornos) quæ ex aliqua parte clausuram attingant; præcipimusque provincialibus, ut hanc constitutionem sedulo executioni demandent. Confessarii ordinarii dictorum hospitiorum monialium, et eorum præses retinent conventualitatem, quoad suffragia, conventus suæ filiationis, debentque pro singulis illius defunctis tres applicare missas, et unam pro quolibet defuncto provinciæ.

De vetita allocutione cum monachis alterius ordinis.

§. 285. 16. Alterius ordinis monachas, præter ea, quæ de jure requiruntur sine licentia provincialis in scriptis nemo possit alloqui, neque earum confessiones audire, nisi alias sit definitor generalis, aut provinciæ, vel sit provincialis, aut prior. Poterit tamen prior alicui licentiam præbere, ut semel, aut bis in anno ad matrem, aut sorores etiam alterius ordinis loquendi gratia accedat.

CAPUT DECIMUM

De officio concionatorum.

De officio concionatorum.

§. 286. 1. Evangelicæ prædicationis munus magnam in ministris exigit probitatem, et scientiam. Quare divinum verbum prædicare nemo audeat nisi prius per tres annos philosophiæ, per tres theologiæ scholasticæ, et expositivæ, et per alios tres moralis theologiæ, et canonum studio operam dederit, et a provinciali, et aliis designatis fuerit examinatus, et per secreta suffragia idoneus inventus. Oportet vero, ut antequam licentiam obtineat coram provinciali, et fratribus intra designatum sibi tempus concionem aliquam habeat, ut sic non solum de scientia, sed etiam de talento constet: maxime vero virtutis et morum testimonium habeat.

De forma concionum.

§. 287. 2. Concionatores nostri in suis concionibus potissimum studeant, ut auditorum mores probe informent, eosque ad divinum amorem, et timorem aliarumque virtutum functiones excitent; ab inutilibus vero rebus abstineant, et juxta summorum pontificum institutiones in omnibus concionibus tam moralibus, quam panegiricis doctrinam christianam in solutione catechistice, et non perfunctorie explicare conentur. Deumque præoculis habentes, ad solam ipsius gloriam, et populi salutem attendant, et qui secus fecerint si a superioribus moniti non se correxerint prædicandi facultate priventur. Teneantur provinciales ultimo anno suæ visitationis prædicatores omnes, (exceptis prælatis, aut aliis evidenter peritis) tam in scientia, quam in modo exercendi ministerium sibi injunctum examinare, et inhabiles, aut populo Dei inutiles reprobare, illos vero adjuvare, et fovere, qui non se ipsos quæ-

rentes, nec in sublimitate sermonis, sed in ostensione spiritus, et virtutis prædicaverint.

De præsentatione facienda, licentia, et benedictione obtinenda.

§. 288. 3. In ecclesiis nostris nemo prædicet, antequam ordinariis, ut Tridentinum præcipit, se præsentaverit, neque in aliis, nisi benedictionem simul, et licentiam prius acceperit, sub pœna privationis vocis, et loci per sex menses.

De dispensatione a choro prædicatoribus indulgenda.

§. 289. 4. Tribus diebus ante concionem, prælatus concedat facultatem, ut prædicatores choro non intersint, dummodo ad orationis mentalis horam, tam matutinam, quam vespertinam cum cœteris conveniant. Concionaturis vero toto tempore quadragesimæ, plus temporis arbitrio prælati concedatur, dummodo orationi mentali intersint.

De concionibus habendis in quolibet conventu, et collegio.

§. 290. 5. Statuimus, ut in omnibus conventibus, et collegiis, exceptis eremis, singulis anni dominicis tempore orationis vespertinæ, concio ad populum habeatur, in qua per dimidiam horam cathechistice explicetur doctrina Christiana, ad quam omnes fratres laici, et famuli conventus accedant, quin unquam omittatur, etiamsi populi desit concursus.

De cathechisticis concionibus.

§. 291. 6. Statuimus etiam, ut in unoquoque conventu (eremorum domibus exceptis) sit deinceps unus ad minus prædicator domus a definitorio provinciali eligendus, et designandus, cujus præcipuum munus sit præfatas cathechisticas conciones habere, et deinde alios sermones a prælato ipsi commissos pro viribus implere. Si autem domus prædicator, vel ob infirmitatem, vel ob aliam justam causam nequeat aliquando exercitia dominicalia obire, tunc prælatus per lectorem casuum, vel per alium conventualem idoneum, illius vices supplere curabit.

De exemptionibus competentibus prædicatoribus domus.

§. 292. 7. Volumus autem, ut designatus in prædicatorem domus eisdem gaudeat chori, et officiorum exemptionibus, quæ casuum lectoribus in his constitutionibus conceduntur, aliisque fruatur privilegiis ad prædicatoris officium specifice ibidem directis. Admonemus definitorium provinciæ, ut juxta prædicatorum meritum, et domorum indigentiam, curet illos de uno in alium conventum transferre.

De aliis extraordinariis concionibus.

§. 293. 8. Ultra dictas conciones dominicales in monasteriis nostris sermo habeatur ad populum in solemnitatibus S. P. N. Eliæ, sanctissimæ matris Nostræ Mariæ de monte Carmelo, S. P. N. Joseph, sanctæ matris nostræ Theresiæ, et S. P. N. Joannis a Cruce.

De aliis instructionibus popularibus.

§. 294. 9. Si prælatis expediens visum fuerit ad populos, ubi sunt nostri conventus, concionatorem aliquem aut quempiam alium fratrem egredi, ut populum doctrina Christiana possit instruere, aliaque mysteria fidei docere, et ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem nunciare id eis permittimus.

CAPUT UNDECIMUM

De eremi constitutionibus

De constitutionibus eremi.

§. 295. 1. Cum eremiticæ vitæ institutum adeo sit perfectum, nostræque professioni consonum, post diversa aliorum monasteriorum instituta, eremi exercitia, et constitutiones tradere, æquum nobis visum est. In primis igitur, ut pii Ecclesiæ filii, declaramus hujus sanctæ eremorum institutionis finem potissimum esse, ut religiosi ibi existentes assiduis precibus, et orationibus, indefessis vigiliis, continua corporis castigatione, aliisque exercitiis, et vitæ operationibus Ecclesiæ Sanctæ opem ferant. Ideo præcipimus, ut in eis omnia sacrificia pro spirituali Ecclesiæ augmento offerantur, neque ulla ratione pro missis persolvendis stipendium aliquod recipiatur, ubi, et quando ad congruam sustentationem necessaria juxta prudens judicium definitorii eremorum conventus habuerint. Sed semper dicantur, et offerantur missæ pro propriis eremi obligationibus, pro Ecclesia Dei, pro religionis augmento, obligationibus, et necessitatibus, pro ordinis benefactoribus, et maxime pro sanctissimo papa nostro, et pro nostris catholico Hispaniarum rege, et regina, et pro suorum regnorum pace, conservatione, et augmento. Neque superior aliquis, neque etiam pater generalis cum definitorio possit aliquod missarum onus quocumque titulo dicendum imponere, neque in hac constitutione dispensare.

§. I.

De oratione continua

De oratione continua.

§. 296. 1. Præter assiduam, et jugem orationem ad quam unusquisque ex præcepto regulæ adstringitur, omnes simul in choro, vel in ecclesia tribus horis orationi mentali vacabunt, quarum una semper primo mane, hora quinta, et altera vespere eadem hora habeatur: deinde per dimidiam horam

ante prandium, et post matutinum per alteram dimidiam horam, et non ultra similiter orent. In octavis autem Paschæ, et Pentecostes, matutino ordinario pausa persoluto, et semi hora orationis habita consuetam horam non expectabunt. Post completorium fiat examen conscientiæ, ut moris est in religione. Diebus autem, in quibus missa canitur, aut primo mane coram communitate dicitur, dimidia hora orationis ante prandium non habeatur, sed consuetum conscientiæ examen tantum fiet.

De recitatione divini officii.

§. 297. 2. Divinum officium magna cum reverentia, devotione, et pausa ab omnibus persolvatur. Quare volumus, ut in matutinis sanctorum duplicium, aut semiduplicium una hora cum quadrante; in dominicis, et festivitatibus, in quibus propter ecclesiasticam solemnitatem habetur collatio extraordinaria, nec non in festo dedicationis ecclesiæ, fere hora cum dimidia, et in simplicibus, et feriis ad minus integra hora, addita quarta parte alterius, regulariter consumatur. Prima vero, et completorium ultra horæ quadrantem, vespere autem fere per dimidiam horam; et tertia, et sexta, et nona singulæ earum prope quartam horæ partem perdurabunt. Officium beatæ virginis, cum minori pausa, semper tamen devote recitari debet; in completorio officii majoris antiphona beatæ virginis quotidie cum cantu fiat, ut in aliis conventibus.

De cantu adhibendo in recitatione officii divini.

§. 298. 3. Decernimus præterea, ut in eremis solum canatur matutinum in primis diebus Nativitatis, Paschæ, et Pentecostes, in quibus etiam vesperæ primæ, et secundæ canendæ sunt. Idemque servetur in primis, et secundis vesperis Circumcisionis, Epiphaniæ Domini, corporis Christi, in commemoratione solemni nostri ordinis, et in die Assumptionis beatæ virginis, et patroni titularis, nec non s. Joseph, S. P. N. Eliæ, et sanctæ matris nostræ Theresiæ, ac S. P. N. Joannis a Cruce. Fiatque officium cum cantu in matutino, et laudibus trium dierum majoris hebdomadæ, et in vigilia Nativitatis prima, tertia in die Pentecostes, et nona in die Ascensionis. Hymnus *Te Deum* cum cantu dicatur in matutinis sicut in cœteris conventibus. Missa autem conventualis solum cantetur diebus dominicis, et in aliis festivis diebus, et in solemnitatibus sanctorum nostri ordinis, quæ cum octava celebrantur, et in festo dedicationis ecclesiæ. Quod si aliqua prædictarum festivitatum transferatur solemnitas, tamen cantus transferri non debet. Cantetur insuper missa de Spiritu Sancto in die, qua celebratur capitulum generale, vel provinciale, et in commemoratione solemni defunctorum, et in die obitus sanctissimi domini nostri papæ, et regis, et reginæ Hispaniarum, patrisque nostri generalis, definitorum, et provincialis illius provinciæ, et in die obitus cujuscumque religiosi illius monasterii, et pro quolibet corpore præsenti. Die Natalis Domini, et in aurora Resurrectionis, tametsi primæ missæ cum cantu celebratæ sint, hora consueta missa conventualis canatur.

De benedictionibus.

§. 299. 4. Præterea sicut in aliis conventibus, benedictio, et missa in feria quarta Cinerum, in dominica Palmarum, et in feria quinta in cœna Domini cum duabus sequentibus, solemniter cum cantu celebretur. Idemque servetur in benedictione candelarum, in die Purificationis, et singulis anni sabbathis per totum annum cantetur *Salve* cum eadem solemnitate, qua in cœteris conventibus, et psalmus *Miserere mei Deus* in disciplina.

De professionibus faciendis.

§. 300. 5. Possit in missis solemnibus sacerdos non uti ministris nempe diacono, et subdiacono præter quam in officiis majoris hebdomadæ. Fiantque quatuor solemniores processiones, quæ per annum in ecclesia celebrantur, nempe in die Purificationis, Palmarum, Resurrectionis, corporis Christi, et insuper in die commemorationis defunctorum: in diebus vero rogationum, et sancti Marci litaniæ non canantur, sed in choro ante missam recitentur; et denique in secundis feriis recitentur responsoria in choro pro defunctis, prout in cæremoniali ordinis adnotatur. Qui in separatis cellulis fuerint, divinum officium eodem tempore, ac in conventu, devote, et reverenter persolvant.

De missa conventuali.

§. 301. 6. Ordinamus, ut missa conventualis tempore examinis, quando dimidia orationis hora ante prandium habeatur, quotidie omnibus adstantibus celebretur, et ante eam hora una canonica, et post eam alia, secundum temporis varietatem, recitetur, et hæc missa nullatenus cantetur nisi diebus supra assignatis. In singulis vero sabbathis prædicta missa conventualis primo mane in obsequium beatæ virginis, et pro incremento ordinis, sicut, et in aliis conventibus, solemniter cum cantu celebretur.

§. II.

De silentio perpetuo observando

De silentio perpetuo servando.

§. 302. 1. Silentium omni loco, et tempore absque ulla exceptione in eremis observetur, nec liceat alicui sine superioris licentia, quam sine rationabili causa præbere non debet, alterum alloqui. Loquendi facultatem cum religiosis hospitibus etiam nostri ordinis prælatus non concedat, nisi in sua præsentia, vel tempore collationis spiritualis. Cum extraneis vero, exceptis præsentibus, aut fratribus, et hoc semel tantum in anno loqui non permittatur, quamvis id superiori, aut procuratori conventus, licentia prioris præcedente, non prohibemus.

Idem ut supra.

§. 303. 2. Completorio dicto in cellula prioris strictissime silentium observetur, tantumque permittimus tunc de illis rebus tractari, quæ minime in aliud tempus possunt differri, et hoc quam paucissimis verbis fiat, quod etiam cum hospitibus præcipimus observari; nisi forte, completorio dicto in eremum pervenerint. Aliis vero temporibus omnibus religiosis liceat cum suo priore, quod opus fuerit pertractare, dummodo in choro, ecclesia, sacristia, claustro, dormitorio, et refectorio non fiat: in his enim locis priores etiam tenentur silentium observare.

De spiritualibus collationibus.

§. 304. 3. Quinto decimo quoque die in dominica ad imitationem sanctorum patrum pro spirituali collatione habenda omnes conveniant, quæ per spatium duarum horarum cum dimidia duret. Idemque fiat in diebus festivis beatæ virginis: nempe Nativitatis, Purificationis, et Conceptionis, nec non sancti Pauli primi eremitæ P. N. Hilarionis, et in vigilia Resurrectionis, Nativitatis, et in dominica Palmarum. In aliis vero solemnioribus diebus, collatio extraordinaria habeatur, scilicet in die Nativitatis Domini cum tribus sequentibus, et tribus diebus Paschæ, et Pentecostes, et in omnibus solemnitatibus primæ classis, non quidem diœcesanis cujuslibet eremi, sed quæ cunctis eremis communes sunt: inter quos dies sancti Jacobi apostoli Hispaniarum patroni, sancti Bartholomei, et sancti Joseph P. N., ac religionis tutelaris connumeratur. Excipitur autem dedicatio propriæ ecclesiæ. In die insuper Circumcisionis, et in commemoratione solemni nostri ordinis, et in die immediate præcedenti ante exaltationem sanctæ Crucis, nisi feria sexta occurrat, nam tunc feria quinta fiat collatio, et denique in dominica quinquagesimæ, et in adventu p. generalis. In his extraordinariis collationibus bis in die liberum sit prælato, omnes religiosos in unum congregare, in quibus recreatio præcedens, et subsequens cænam extraordinariam unus actus regularis æstimatur. Quod si forte aliqua prædictarum festivitatum, tum ex ordinariis collationibus, prope dominicam, in qua alias habenda foret ordinaria collatio ante, vel post occurrat, ita videlicet ut tres dies intra prædictam festivitatem, et dominicam non intercedant, tunc hujusmodi diei dominicæ collatio relinquatur, et non nisi juxta præscriptum quindecim dierum ab illa in posterum habeatur. Item præter dictas collationes tribus aliis vicibus per totum annum arbitrio prioris collatio ordinaria haberi possit: sed hoc nunquam fiat pro extraneis: hi enim cujuscumque dignitatis sint nunquam poterunt collationibus interesse, nisi de expressa licentia patris generalis. Poterunt etiam matutina dimidiari duodecim vicibus in anno.

De materia collationum spiritualium.

§. 305. 4. In his collationibus de rebus spiritualibus sermo instituatur, utpote de dignoscendis, et moderandis animi passionibus, et earum radicibus extirpandis, de tentationibus superandis, de variis virtutibus, et earum actibus, et exercitiis, de oratione mentali, et aliis variis rebus ad eremiticam vitam conducentibus. Cum collatio spiritualis habenda est prius per dimidiam horam pro temporis opportunitate ad arbitrium prioris oratio mentalis habeatur.

De adventu patris generalis, definitorum, vel visitatoris.

§. 306. 5. Conveniant etiam omnes religiosi in adventu P. N. generalis, definitorum generalium, aut visitatoris, quod fiat per aliquod breve spatium, et illi tantum, qui in eremi conventu morantur: nam eremitæ qui in cellulis a conventu separatis vivunt, tantum pro p. generali, et eremi visitatore convenire debent.

De literis scribendis.

§. 307. 6. Dum religiosi, qui prælati alias non sunt, in eremis commorantur nemini scribant, nisi p. generali, definitoribus, tam generalibus, quam provincialibus, et visitatori: cum quibus etiam loqui, et ab eis epistolas accipere liberum sit, non tamen ab aliis. Quod si grave aliquod, et urgens negotium occurrat, in quo necessarium sit ad aliquem scribere, tunc fiet de licentia patris generalis, vel prior loco ejus epistolam mittat. Priori ta-

men libere liceat scribere: procuratori vero, non nisi de licentia prioris, et tantum pro negotiis sui officii.

Idem ut supra

§. 308. 7. Tam officiales conventus, quam alii scripto, nutibus, ac signis pro rebus facilioribus exprimendis, communiter utantur.

De honestate in conversatione servanda.

§. 309. 8. Præterea, quoniam ad viros religiosos, maxime eremitas spectat honestis spiritualibusque uti confabulationibus, curandum igitur omnino est, ut eorum conversatio sanctæ eremitarum professioni respondeat.

§. III.

De inviolabili eremi clausura.

De inviolabili eremi clausura.

§. 310. 1. Omnes religiosi jugiter in cellulis suis (ut regula præcipit) maneant lectioni, orationi, aut operibus manuum vacantes.

De iis, qui ab eremis egredi possunt.

§. 311. 2. Nemini religiosorum in eremis commorantium, quacumque occasione, sive titulo liceat foras exire, nisi solum procuratori ad id specialiter deputato, qui tantum pro rebus monasterii omninoque necessariis egredi possit, non tamen solus, nisi de licentia p. generalis, studeantque prælati, ut ea, quæ commode per sæculares, aut fratres laicos, vel donatos fieri possunt, nullatenus procuratori mandetur.

De idoneo procuratore adhibendo in pertractandis negociis.

§. 312. 3. Pater generalis provideat de sufficienti, et idoneo procuratore pro quacumque eremo: et prior etiam ad breve tempus non poterit aliquem ex eremi conventualibus in hoc officio occupare, nisi impedito procuratore in aliquo casu gravi, et raro, qui adeo urgeat, ut judicio prioris, superioris, et antiquioris, ex perpetuis differri, aut per donatum aliquem, vel alia via nequeat expediri. Sic autem designatus tantum durabit in officio, quousque p. generalis consulatur: quod quantocius fiat.

Quando priori liceat e deserto prodire.

§. 313. 4. Prior nunquam e deserto prodeat. Quod si gravis, urgensque exeundi causa, sive occasio se obtulerit hoc fiat de licentia patris generalis. Permittimus tamen, ut si quis ex fratribus non sacerdotibus ibi existentibus, vigesimum quartum annum suæ ætatis attigerit, et non antea possit in viciniorem diœcesim pro suscipiendis ordinibus mitti, et servetur constitutio Benedicti XIV., quæ incipit *Impositi Nobis* 27 februarii 1747.

De eleemosynis expectandis, et accipiendis.

§. 314. 5. Decernimus, ut in deserto ordinariæ eleemosynæ, sicut in aliis conventibus, nullo modo, (neque etiam sæcularium interventu) postulentur: quamvis quæ sibi erogata fuerint cum gratiarum actione, ut veri pauperes recipiant, omnem suam fiduciam in Domino collocantes, qui servos suos ei famulari cupientes, neque ad tempus deserit.

De exclusione sæcularium ab eremis.

§. 315. 6. Et ne religiosi a sua quiete, et contemplationis otio perturbentur, stricte prohibemus, ne sæculares, nisi de licentia p. generalis, in eremis hospitentur, aut recipiantur, nisi alias sint ex ipsis personis, quæ ibi suis expensis aliquam cellam ædificaverint, aut eleemosynam annuam pro alicujus eremitæ alimentis largiuntur, aut confraternitatem habeant illius domus, vel denique ita sint viri digniores, ut sine ordinis dispendio rejici non possint, nam in hoc casu prior de consensu superioris, et antiquioris fratris poterit eos admittere: dummodo id non fiat singulis annis, nisi sex aut septem vicibus. Liceat tamen priori pro suo arbitrio sæculares admittere eo fine tantum, ut orent in ecclesia, sed hoc frequenter non fiat. Religiosi etiam nostri ordinis (exceptis definitoribus generalibus, et provincialibus, et provinciali illius provinciæ) sine licentia in scriptis p. generalis, in eremo non recipiantur, liberum tamen sit religiosos alterius ordinis sine exceptione, et sine ulla licentia recipere. Hortamur vero, ut licentiæ religiosis nostris mature, et raro, et cum magna limitatione per duos, aut tres dies concedantur, cum experientia testante ex hospitum frequentia in eremis magna incommoda sequantur.

Idem ut supra

§. 316. 7. Nullus ex sæcularibus, nisi inevitabili id causa fieri contingat pernoctet in eremis, neque p. generalis hoc nisi rarissime permittat: neque recreationis gratia, sive ad venandum, vel ad piscandum aliquis cujuscumque conditionis sit ad eremum accedat, ne domus luctus, et compunctionis, convertantur in domos delitiarum, aut dissolutionis. Religiosis tamen alterius ordinis justa, et rationabili causa per unam noctem in eremo liceat permanere.

De exclusione mulierum.

§. 317. 8. Præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub pœna excommunicationis majoris ipso facto incurrenda omnibus prælatis, et religiosis cujuscumque professionis sint, ne unquam mulieres cujuscumque conditionis, quocumque titulo, sive ratione processionum, sive aliquo

alio, etiam a jure, vel privilegiis permisso, intra eremi terminos ingredi permittant. Et ut etiam ipsæ mulieres prædictam censuram incurrant propter excommunicationem majorem a sanctissimo domino Nostro Clemente VIII. contra mulieres in hoc casu, et a Gregorio XV. contra mulieres in hoc casu, etiam in specifica forma, tam contra ipsas, quam contra omnes, qui illas introduxerint, seu qualitercumque auxilium, et favorem ad introeundum eis dederint, latam, declaramus omnem situm eremi, ut clausuram reputari. Insuperque prohibemus, ne p. generalis, aut definitorium possit in hac re quocumque titulo dispensare, aut licentiam præbere, etiamsi prædictæ mulieres aliquod indultum, sive licentiam a Sede apostolica impetraverint, nisi alias obedientiam, aut mandatum contineat. Volumusque, tam priorem, quam superiorem, aut quemcumque alium religiosum, qui negligenter in ingressu mulierum impediendo se gesserit, et officio, et eremi habitatione privari. Sub quibus etiam præcepto censuris, et pœnis mandamus, ne quis noctu absque prælati licentia eremi clausuram egrediatur.

De licentia obtinenda pro ingredienda alterius cella.

§. 318. 9. Nemo in alterius cellam ingrediatur sine licentia, et qui nocte fuerit ingressus, graviter ad arbitrium prioris corrigatur. Si vero, qui in exterioribus separatis cellulis vivunt prædictam culpam commiserint, pro prima vice graviter puniatur, et pro secunda ab eremo ejiciatur.

§. IV.

De vita asperiori tam in victu, quam in aliis in eremo servanda.

De vita asperiori in eremo servanda.

§. 319. 1. Cum abstinentia, cibique parcitas eremi incolis adeo sit propria statuimus, ut tam in quantitate, quam in qualitate ea cibi mensura sumatur, qua corporis necessitati tantum subveniatur, et illis cibis utantur, qui parare facile possint, et qui viliori pretio comparentur. Quare volumus, ut in victu servetur is ordo, ut regulariter tantum unum ferculum ex leguminibus comedatur, et alterum ex piscibus, qui viliori pretio comparentur, et veros pauperes deceant, vel ova loco piscium cum priori visum fuerit, sine pomo tamen, vel fructu aliquo nisi a Resurrectione usque ad exaltationem sanctæ Crucis: quia tunc cum prælato placuerit fructus aliquis superaddatur. Diebus autem, in quibus collatio extraordinaria celebratur, licebit ejusdem prælati arbitrio, majorem indulgentiam, tam in qualitate, quam in quantitate victus concedere, dummodo id fiat servata parcitate, quam paupertas, et vitæ eremiticæ status requirit. Post prandium vero omnes simul ad mensæ vasa abstergenda conveniant. At in cœna pisces, aut ova exhibeantur, regulariterque addatur fructus, vel olus aliquod. In diebus vero, in quibus missa cantatur, ratione solemnitatis, duobus prædictis ferculis in quocumque anni tempore de fructu aliquid ministretur, et si feria sexta sit.

De jejuniis extraordinariis.

§. 320. 2. Præterea præter jejunia Ecclesiæ, et regulæ, nempe a die exaltationis sanctæ Crucis usque ad Resurrectionem Domini singulis feriis sextis per totum annum jejunent, nullumque obsonium, quod igne paretur comedant, sed tantum oleribus, aut fructu aliquo utantur, nisi dies festus, vel alicujus sancti nostri ordinis in eis venerit: inter quos beatissima virgo Maria, indulgentissima ejus mater, et singularis patrona, potiori, et primo loco est connumeranda; ac proinde in quavis ejus festivitate, nec non in dedicatione ecclesiæ propter solemnitatem missæ, in vigilia nativitatis Domini, et in die sancti Pauli primi eremitæ, quamvis feria sexta sit, consueta refectio communitati ministretur. Diebus autem Coronæ spineæ, angeli custodis, et similibus, si feria sexta, et non in die festo occurrant, præscripta obsonii abstinentia observabitur. Cum aliqua autem necessitate, aut causa semper prælatus poterit aliquid aliud addere, pro religiosis, quibus id conveniens judicaverit, præter ea, quæ in his sextis feriis communitati ministrantur. In die vero paresceves, et tertia feria ante diem Cinerum, nisi fuerit dies s. Mathiæ in pane, et aqua omnes jejunent. Numquamque religiosi extra refectorium comedant, nisi ad summum quatuor, aut quinque vicibus per totum annum in solemnioribus festis ad arbitrium prælati.

De corporis castigatione.

§. 321. 3. In aliis autem rebus, quæ ad vitæ arctitudinem, et corporis castigationem spectant, tam in habitu quam in lectulis, pedum nuditate, et corporis flagellatione serventur ordinis communes constitutiones, in paupertate tamen districtiorem regulam teneant. Quare tam in communi, quam in particulari omnia eremi utensilia, paupertatem altissimam redoleant, et

in primis, rebus vilioribus, asperioribus, et parcioribus quoad fieri possit utantur. Ideoque præcipimus, ut in eremis ea non recipiantur, quæ vel suo statui dissonant, vel quibus opus non habeant. Et præterea visitatores omni cura scrutentur, an aliquid in eis, excepta congrua sustentatione, superfluum inveniatur, et quæcumque non necessaria repererint in conventus provinciæ pauperiores, de consensu definitorii generalis distribuant. Stricteque oneramus tam priorum, quam religiosorum conscientias, ut p. generalem omni tempore de rebus superfluis, si quæ fuerint, certiorem faciant.

De paramentis adhibendis in eremo.

§. 322. 4. Præterea paramenta omnia divino cultui destinata nulla ratione, auro vel argento intexta, aut etiam plumata, neque serica etiam in pauca quantitate fiant, neque serico, aurove nullo modo ornentur, nec etiam gratis oblata recipiantur, sed tantum lanea ut linea sint, quamvis pro interiori sacrarii ornatu quilibet cultus permittatur.

De vasibus sacris usibus destinatis.

§. 323. 5. Præterea vasa usibus sacris deputata ex auro, et argento, aut deaurata non fiant, exceptis calicibus, et eo vase, in quo sanctissimum Domini corpus reservatur, et in processionibus defertur, et alio pro infirmorum unctione, quæ et si argentea, non tamen sumptuosa, aut pretiosa esse debent.

De paupertate ædificiorum.

§. 324. 6. In ædificiis etiam potissimum paupertas resplendeat, sintque humilia, et simplicia, tam in parietibus, quam in lignis. Utensilia vero simplicitatem, ac rusticitatem (uti vere eremitas decet) præseferant, et quidquid curiosum est, quantumvis minimum, tam in communi, quam in particulari omnino rejiciatur. In ecclesiis, choro, et sacristia liceat aliquo ornatu religioso, et devoto uti.

§. V.

De religiosis qui in eremum mittuntur

De religiosis, qui in eremum mittuntur.

§. 325. 1. Nullus religiosus in eremum, nisi de consensu p. n. generalis, neque aliquis invitus, nec discolus, aut pœnitentia aliqua actuali, et præsenti punitus, vel ille de cujus profectu non est aliqua probabilis spes, mittatur. Quare ad eremiticam disciplinam tantum admitti debent viri orationis, et mortificationis studiosi, et regulariter ubi commode fieri poterit, p. generalis priorem eremi consulat, antequam aliquem in illam mittat.

De tempore permanentiæ ad accedentium eremum.

§. 326. 2. Ad eremum accedentes, ibi per annum ad minus permaneant, finito vero hoc tempore, p. generali incumbat eos ad alios ordinis conventus remittere, nisi ipsi ab eo licentiam ultra commorandi obtinuerint, et prior eremi p. generalem, adimpleto anno, certiorem faciat. Omnino tamen provideat p. generalis, ut ad minus quatuor ibi perpetuo assistentes (volentibus, et petentibus ipsis) designentur, ut eorum exemplo, et ductu cœteri instruantur, et hi nulla ratione ab eremis extrahantur, nisi vel petentibus ipsis, vel ob salutis defectum, vel quia in alia deserta, justis de causis, transferantur, vel alia simili, gravique necessitate id exigente.

De dispensationibus concedendis pro receptione ad eremum.

§. 327. 3. Præterea justa, et rationabili causa interveniente, liceat p. generali cum aliquo prælato, lectore, præsidente, aut alia simili persona dispensare, ut ad eremum Deo vacandi gratia duabus, aut tribus mensibus se recipiat: quod tamen raro fiat: ipsique hoc tempore vitæ eremiticæ exercitiis tantum occupentur, et in omnibus ac cœteri conventuales se habeant.

De numero religiosorum in eremis.

§. 328. 4. Religiosorum numerus in eremis non sit ultra viginti quatuor ad summum. Ex quibus viginti sint ex his, qui choro deputantur, inter quos quatuor fratres ex non sacerdotibus possunt admitti, et laici necessarii pro officiis obeundis, tresque, aut quatuor donati ad habitum, et educationem, qui prima professione emissa in alios conventus mittantur. Oneramusque superiorum conscientias, ut ad minus tredecim ex choro addictis semper sint, inter quos non connumerentur, qui per aliquot menses, aut breve tempus in eremo commorantur.

De translatione non proficientium in spiritu.

§. 329. 5. Si ii, qui in eremis degunt ita remisse in assumpto proposito se gesserint, ut probabilis spes de eorum spirituali profectu non præsumatur, prior p. generali denuntiet, et ipse mature cognita causa, eos ad alteros ordinis conventus statim transferat, idemque faciat cum iis, qui habituali ægritudine ita afficiuntur, ut vitam communem in choro, et refectorio, et aliis communiter servare non possint.

§. VI.

De exercitiis eorum, qui in exterioribus, et separatis cellulis vivunt.

De exercitiis eorum, qui in exterioribus, et separatis cellulis vivunt.

§. 330. 1. Ut exercitiorum varietate, spiritus magis foveatur, et ut tam in communi, quam in solitaria vita, vicissim omnes exerceantur, extra monasterium sint aliæ separatæ cellulæ, in quibus vitæ solitariæ per tempus a priore designatum, et ipsis petentibus, aliqui studeant, qui in omnibus, exceptis iis, quæ hic specialiter annotantur, communem cum aliis vitam servent, et eisdem horis ac in communi ecclesia divinum officium persolvant, factoque signo a communi cymbalo ad horas illud cœteræ cellularum campanulæ sequantur: negligentes vero in hoc corrigantur.

De victu ab eis adhibendo.

§. 331. 2. Qui in his cellulis separatis morantur, severiori victu, quam in conventu utantur: et omnes tantum oleribus crudis, aut coctis faciliter tamen paratis, et fructibus, aut pomis communiter sustententur, nisi ob debilitatem; vel aliam justam causam prælatus aliquid aliud alicui mittere velit; minimeque eis concedantur libri scholastici, aut sermonarii, aut exceptorii codices, sed tantum libri spirituales, vel sanctorum patrum opera.

De capitulo conventuali, aliisque actibus communibus faciendis.

§. 332. 3. Singulis dominicis omnes eremitæ ad capitulum conventuale conveniant, et postquam se de suis culpis accusaverint, celebrata cum aliis conventualibus missa post prandium, vel vesperas ad suas redeant cellulas, nisi collationis dies fuerit.

De congregationibus in ecclesia tempore quadragesimali.

§. 333. 4. Cum adventus, et quadragesimæ tempus specialiter Deo deputetur, ordinamus, ut feria secunda post primam dominicam Adventus, omnes in ecclesia congregentur; factaque a prælato pro rei opportunitate exhortatione, omnes per aliquod spatium orationi vacent, et postea in solitarias ædiculas a prælato sibi designatas usque ad diem præcedentem vigiliam Nativitatis, sex ad minus, aut plures recedant, ita ut in conventu ad divinum officium debite persolvendum sufficiens choristarum numerus remaneat. Et idem fiat prima die quadragesimæ, ubi imposito a prælato cinere, dataque benedictione, ad prædicta solitaria loca tendant: revertantur vero in dominica Palmarum, et non ante, nisi funus alicujus fratris, aut eremi visitatio occurrat: festivis hujus temporis diebus, liceat assuetam abstinentiam, tam in qualitate, quam in quantitate prioris arbitrio remittere. Liberumque sit prælato, cum sibi visum fuerit, aliquem, vel aliquos ex iis ad conventum revocare, eorumque locum alium, vel alios mittere. Prædicto tamen tempore in conventu capitulum, et collationes pro eis tantum, qui in eo assistunt, non omittantur. Curandumque maxime est prælato quantum possibile sit tempore Adventus, et quadragesimæ majori cura quam per reliquum anni tempus sæcularium congressus evitare.

De visitatione eorum qui commorantur in separatis cellulis.

§. 334. 5. Nemo ex conventualibus ad separatas cellas mittatur antequam ad minus duobus mensibus cum aliis in eremi communitate permanserit; et prior, aut vicarius eremi, saltem semel in hebdomada visitabit omnes fratres, qui in his separatis cellulis commorantur.

§. VII.

De regimine circa eremi monasteria servando.

De regimine eremorum.

§. 335. 1. Eremi monasteria immediate p. n. generali subjiciantur, et ab eo tamquam a proprio patre, et pastore regantur, qui ob spiritualem fructum, qui ex eis toti ordini accrescit, et præcipue ob gloriam Dei hujusmodi domos fovere, ac tueri maxime curet, et idem cœteri prælati faciant; liceat tamen quando p. generali visum fuerit, provinciali illius provinciæ suas vices conferre.

De prioribus eremorum.

§. 336. 2. Priores eremorum eligantur ex iis, qui in eremitica disciplina fuerint versati, et deficientibus his; et toto ordine, qui regulariter tribus annis officio suo fungantur, nisi aliud electoribus expediens videatur, quorum arbitrio relinquatur, eorum officia plus temporis protrahere. Ad officium prioris viri irreprehensibiles assumantur, orationis studiosi, et in spirituali vitiorum certamine experti. Habeant præterea eas qualitates, quæ in aliis ordinis prioribus requiruntur. Si quæ vero ex iis desiderentur, dummodo prædictis ornetur cum eo poterit dispensari. Superior autem a priore eligatur, et a p. generali confirmetur, et utriusque arbitrio perduret. In eremi temporalium bonorum administratione, et in numero clavariorum, et forma eos eligendi, et in usu arcæ trium clavium servetur omnino quod pro aliis conventibus in constitutionibus statuimus.

De cultura arborum.

§. 337. 3. Ne in eremis nimia agriculturæ sollicitudine spiritus extinguatur, volumus, ut tantum illæ arbores, vel agri colantur, quibus aliquorum fratrum donatorum, simul cum aliquo sæculari, labor regularis sufficiat, et ut ea loca semper arboribus censita sint, quolibet anno priores, agrestes, et frugiferas arbores teneantur plantare.

§. VIII.

De inviolabili harum legum observantia

De inviolabili legum observantia.

§. 338. 1. Decernimus, ut nulla constitutionum harum mutari, extingui, seu quovis alio modo alterari, vel alia denuo addi possit, nisi eo modo, ac reliquæ ordinis constitutiones. Loco autem consultationis, quæ in capitulis provincialibus præcedere debet, pro harum mutatione, sive additione, similis alia fiat in eremis a visitatoribus, et eremitarum sententiam in capitulo generali referant.

De interpretatione legum.

§. 339. 2. Quoniam sinistra legum interpretatio omnem earum vim evacuare, et exinanire solet, volumus et sæpius imperamus, ut omnes eremi constitutiones simpliciter intelligantur. Quod si forte de earum sensu aliqua interdum dubitatio contingat, tunc ille sensus, sive declaratio eligatur, quæ magis orationi, asperitati, et aliis hujus professionis observantiis favet. Studeantque non solum prælati, sed quivis alii religiosi (salva tamen animi pace) perfectam harum legum observantiam summo studio zelare. Et pro hujus sancti instituti conservatione, et augmento maxima cura in omnibus eremis ad Deum speciales fundantur preces.

De lectione constitutionum in refectorio facienda.

§. 340. 3. In omnibus vero, aliisque, quæ his constitutionibus non contradicunt, communes ordinis constitutiones custodiantur, et initio cujuscumque mensis hæ constitutiones eremi in refectorio legantur, et omnes eremorum conventus, sicut et alii quotannis visitabuntur per patrem generalem, vel per religiosos idoneos, quos p. generalis ad id designabit. Quod regulariter per provincialem illius provinciæ, cujus est eremus, fiat. Et tenebuntur visitatores statim de cujuscumque eremi statu, tam in temporalibus, quam in spiritualibus relationem ad patrem generalem mittere.

De numero eremorum.

§. 341. 4. Volumus tamen, ut in qualibet provincia sit aliqua ex eremorum domibus, quam prælati tota diligentia erigere, et augere conentur, propter uberes fructus, qui toti religioni proveniunt. Sed in nulla provincia poterit esse nisi unica tantum eremus, et definitorium nequaquam dispensare poterit, ut alicubi sint plures.

TERTIA PARS CONSTITUTIONUM

CAPUT PRIMUM

De electionibus in communi, et obligationibus suffragatorum

§. 342. 1. Quia sancta synodus Tridentina in electione superiorum, et officialium regularium, quæ omnia recte et sine ulla fraude fiant, stricte præcipit omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Ut hoc salubre concilii decretum servetur inviolabiliter, ut par est, decernimus, electiones omnes superiorum, aut officialum in capitulis, aut definitoriis faciendas per secreta suffragia fieri debere, utque secretum istud arctius servetur, et libertati electorum plenius consulatur, fient in posterum electiones per schedulas scriptas non de manu electoris, aut alterius ad ipsius arbitrium, sed de manu præcise duorum fratrum, qui ad munus hoc destinabuntur. Cœtera autem negotia per calculos albos et nigros determinentur. Ne ergo circa electiones vel minimus pateat æquivocationi aditus sequens in eis forma servabitur. De electionibus in communi.

§. 343. 2. Capitulum, antequam ad electiones procedatur, duos designabit fratres, (in definitorio sufficit unus) qui non sint de corpore capituli, aut definitorii. Horum munus erit nomina eorum, quæ electores ab ipsis petierint, in schedulis scribere manu propria, et ante omnia juramentum præstabunt coram capitulo vel definitorio de non revelandis nominibus traditis electoribus, et de secreto servando in omnibus, quæ sigillum circa electiones, et electorum libertatem requisitum directe, aut indirecte frangere possint. Immediate post præstitum juramentum ambo pergent ad locum sibi designatum extra aulam capitularem, et parum ab ea distantem, ubi duo ita separati pro officio suo exercendo sedebunt, ut nequeat unus ab alio scripta videre, aut suscipere. De forma servanda in electionibus.

§. 344. 3. Postea duo digniores de capitulo consedentibus cœteris ad amanuenses accedent singuli ad unum ex eis duo, aut tria ad minus eligendorum Idem ut supra.

nomina petituri, quo facto simul ad capitulum redeant, schedulam sibi bene visam in vas ibi ad suscipienda suffragia paratum reponant, dilaceratisque superfluis, sedeant. Deinde bini, et bini suo ordine reliqui idem exequantur usque dum omnes suffragentur. Confestim post suffragationem peractam si electio fiat a capitulo, præses cum duobus definitoribus, et secretario schedulas scrutentur, quas singuli legent, et secretarius cum alio ex scrutatoribus nomina in schedulis contenta, cum annotatione numeri suffragiorum cuilibet respondentis, seorsim scribent, duorumque scripta conferentur an inter se conveniant, ut nullus sit æquivocationi locus. *Si* electio fiat a definitorio, scrutatores erunt præses cum duobus ex dignioribus definitoribus et secretario, qui in cœteris se gerent ut præscriptum est de scrutatione capituli a definitorio facta.

De canonica electione.

§. 345. 4. Omnes electiones canonice fient, eritque canonica electio, si quis plura habuerit suffragia, quam alii omnes simul, et si excessus ultra medietatem consistat in medio tantum voto, sicut si ex quindecim suffragia habeat octo, electio erit canonica. Si prima vice in nullo eligendorum conveniant suffragia ultra medietatem non est electio, et debet suffragatio iterari. Quod si secundo et tertio idem contigerit, qui tertia vice plura suffragia, quam quilibet aliorum seorsim habuerit is censeatur canonice electus, et si tunc duo vel tres fuerint vocibus æquales antiquior in professione, et si adhuc in hoc adsit æqualitas ætate major manebit electus.

De vetita publicatione suffragiorum.

§. 346. 5. Ordinamus, ut facta electione minime suffragia talis electionis publicentur. Si vero pro secunda vice electores non convenerint, possit præses, ut facilius suffragia conformentur, eos qui voces habent, et suffragiorum numerum manifestare. Decernimus, ut omnes controversiæ in electionibus ortæ a definitorio generali, vel provinciali respective decidantur. Si de electione p. generalis dubium aliquod occurrat definitorium teneatur illud omnino per majorem partem suffragiorum intra diem naturalem decidere (idem fiet a definitorio provinciæ in dubio de electione p. provincialis) quorum resolutioni nemo contradicat, sub pœna privationis officii, loci et vocis in perpetuum irremisibiliter incurrenda.

De libertate electionis.

§. 347. 6. Nec p. generalis nec alius ordinis superior jus habeat nominandi personam aliquam ad electionem, quamvis aliquando cum expediens videbitur, definitorium poterit aliquas personas eligentibus ob oculos ponere: semper tamen ipsi liberi maneant ad electionem faciendam tam ex eis qui propositi *sunt*, quam ex quibusvis aliis.

De privatione vocis activæ.

§. 348. 7. Nullus ex electoribus per sex menses præcedentes ad capitulum generale, vel provinciale potest voce activa privari, nisi ratione suæ culpæ mereatur privationem officii, cui vox sit annexa. Si quis vero ob alias causas sit inhabilis aut voce careat, decernatur id a definitorio generali vel provinciali.

De delegatione vocis in electionibus.

§. 349. 8. Nemo possit in electionibus vocem suam alteri delegare, nec simul duas voces habere quamvis pluribus fungatur officiis, nullusque ad sua officia incompatibilia eligetur.

De servando decreto Urbani VIII. in electionibus.

§. 350. 9. Ut ergo omne vitium in electionibus vitetur, ut omnis officiorum ambitus præcludatur occasio, omnino servari volumus decretum ss. Urbanis VIII. quod est tenoris sequentis » Caveant omnes a directa, vel in» directa vocum seu suffragiorum pro» curatione, tam pro se ipsis quam » pro aliis, tum in capitulis locorum, » tum in cœteris præsertim generalibus » capitulis, aut congregationibus, seu » alibi. Quicumque secus fecerint, pro» pter alias personas et censuras haete» nus contra hujusmodi ambientes in» flictas, quas in suo robore perma» nere volumus, in pœnam privatio» nis officiorum, quæ obtinent, eo ipso » incidant, et ad futura quæcumque » pariter inhabiles habeantur: super quo » cum eis dispensari a nemine possit » nisi a Nobis, vel a successoribus no» stris, et pro qualitate culparum gravius » etiam plectantur ».

De juramento præmittendo in electionibus.

§. 351. 10. In superiorum, et officialium omnium electionibus præmittent electores juramentum sicut idem ss. Urbanus VIII. præcipit, eligendi eos, quos secundum veritatem cujusque conscientiæ probatiores, ac magis idoneos judicaverint. Utque electiones omnes possibili puritate fiant, præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto formali omnibus religiosis nostris, tam subditis, quam prælatis, ut nullus in tota congregatione nuquam possit directe, vel indirecte per se, vel per alium procurare officium

pro religioso nostro, aut moniali ex iis, quæ per electionem conferuntur.

CAPUT SECUNDUM

De qualitatibus eligendorum.

---

§. I.

De qualitate eligendorum in communi.

De qualitatibus eligendorum in communi. §. 352. 1. Ad officia et prælaturas ordinis illi præcipue, ut in decreto ss. papæ Urbani VIII. præcipitur, eligantur, qui possint, et consueverint regulas ordinis et constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium chori, ac vestitum, et victum communem, proptereaque ordinamus ut qui ratione alicujus ægritudinis non possit assidue choro interesse, vel a carnibus abstinere, eo ipso maneat inhabilis ad officium generalis, provincialis, prioris, aut superioris, et jam electus ob easdem causas ab officio removeatur. Poterit tamen in definitorem vel generalem, vel provincialem eligi, si alias in eo cœteræ qualitates ad munera ista desideratæ conveniant.

De eligendis ad prælaturas. §. 353. 2. Neque eligi poterunt ad prælaturas, qui sacerdotes professi non fuerint nec a jure inhabiles, ne qui voce activa, et passiva privati sunt, ne qui semel expulsi ab ordine, aut apostatæ fuerunt.

De prælatione in electionibus facienda. §. 354. 3. Volumus, ut in electionibus cunctis, sed maxime prælatorum digniores, ut dictum est, præferantur, et in quo electorum conscientias graviter oneramus, optamusque maxime, et præcipimus, ut eligendi omnes sint qualitatibus ad munera in his nostris constitutionibus requisitis affecti, nec aliter eos eligi posse permittimus.

Monitum ad electores. §. 355. 4. Memores etiam sint electores nihil se ad Dei gloriam, et tuendam ordinis disciplinam utilius facere, quam si boni pastores, et ad religionem rite gubernandam magis idoneos ei studeant præficere; pariterque superiores omnes electos, aut in posterum eligendos in Domino admonemus, ut præ oculis habeant rationem, quam in novissimo die reddituri sunt de grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in regula, et in his constitutionibus sancita sunt, ea omnia et singula ad unguem observentur; super his enim fundamentis ordinis ædificium consistet, et in dies augebitur in gloriam Dei, decorem Ecclesiæ, et salutem animarum.

§. II.

De qualitatibus eligendorum in particulari.

§. 356. 1. Sollicite exquirendæ sunt in eligendis integritas morum, prudentia, scientia, vita communis, puritas, et zelus regularis, ac inviolabilis observantiæ, curandumque maxime ne in electione ejus, qui super omnes constitui debet, errare contingat, si quod desideratur in corpore deficiat in capite. Unde si qui toti ordini est præficiendus, taliter debet supra cœteros præeminere, ut ipse solus pastor, et cœteri ejus grex esse statim appareat. De qualitatibus eligendorum in particulari.

§. 357. 2. Generalis ergo qui toti ordini præest sit ætate gravis, nec quinquaginta annorum minor, sapientia præstans, in theologiæ, aut sacrorum canonum peritia excelsus, et in observantia, et regimine regulari adeo expertus, ut per sex saltem annos aliquos conventus, ut prælatus immediatus, rexerit, et ulterius per tres annos provincialis, vel definitoris generalis munere functus fuerit. De electione generalis.

§. 358. 3. In definitoribus generalibus, præter virtutis prudentiam et consilii dotes requiritur ætas completa quadraginta quatuor annorum, et quod per quatuor annos theologiam docuerit, vel saltem tres annos philosophiam et per alios tres theologiam, et insuper per sexennium conventuum aliquorum prior extiterit. De electione definitorum generalium.

§. 359. 4. Ad officium provincialis eadem ætas, quæ in definitoribus, idem tempus lectionis theologiæ et prælationis immediate desiderantur. Sed si quis per novem integros annos consultoris munus exercuit, quamvis non fuerit lector, poterit eligi in provincialem, dummodo cœteris supradictis qualitatibus ornatus sit. De eligendo ad officium provincialis.

§. 360. 5. Qui in visitatorem generalem alicujus provinciæ a patre generali, vel definitorio est destinandus, easdem debet habere qualitates, quæ exiguntur in definitoribus generalibus. De destinatis in visitatores generales.

§. 361. 6. Nemo in procuratorem generalem tam Romæ, quam Hispaniæ eligetur, nisi easdem omnino habeat dotes in provincialibus requisitas, et idem sit de secretario primo p. n. ge- De electione procuratoris generalis.

neralis, et de sociis, ac substitutis ad capitulum generale assignandis. Procuratores, et secretarius primus generales, possunt in generalatum quamvis nec provinciales, nec definitores generales extitissent, assumi, dummodo per quatuor saltem annos officia sua exercuerint: idem sit de visitatore generali qui integram visitavit provinciam.

De numero definitorum provincialium.

§. 362. 7. Definitores provinciales sint quatuor, qui non tantum ex assistentibus in capitulo provinciali, sed ex tota provincia eligi poterunt, quicumque idonei judicentur, et scientia, prudentia, et zelo præditi habeant qualitates sequentes.

De requisitis necessariis in primo definitore.

§. 363. 8. Eligendus in primum definitorem fuisse, necesse est, lectorem theologiæ per tres annos, aut per novem consultorem, seu præsidem conferentiarum moralium, et insuper per sex annos priorem aliquorum conventuum.

De requisitis aliorum trium definitorum.

§. 364. 9. Tres alii definitores sufficiet, si fuerint lectores theologiæ per tres annos, aut præsides conferentiarum per sex, et quod prioris munus integrum triennium exercuerint, unus autem ex his eligi poterit, et si non fuerit lector, nec conferentiarum præses dummodo per integrum decennium evangelicæ prædicationis munus cum designatione prædicatoris domus laudabiliter obierit, et alias fuerit prior per tres annos.

De requisitis ad prioris officium obtinendum.

§. 365. 10. Ad officium prioris assumentur spectatæ vitæ religiosi, qui trigesimum ætatis suæ annum attigerint, quique per triennium lectores fuerint theologiæ, vel finitis studiorum cursibus per sex annos literarum professionem exercuerint in officiis lectoris artium, consultoris, collegialis candidati (vulgo passantes) et magistri studentium, seu lectorum adjutores, sive ex anni simul in uno ex dictis officiis, vel partim in uno, et partim in alio aut in aliis transacti computentur dum ob penuriam religiosorum omnibus prædictorum requisitis a constitutionibus præscriptis per eadem comitia provincialia non dispensetur ad hoc ut eligi possint, qui licet trigesimum septimum non compleverint, trigesimum vero secundum suæ ætatis annum expleverint, ita tamen ut cœteris polleant qualitatibus, nec electio respiciat conventum cui alicujus monasterii monialium sit concredita directio.

De requisitis necessariis ad munus prædicatoris.

§. 366. 11. Item qui prædicatoris munere cum assignationem per decem annos alicujus ex dictis exercitiis literarum adjunxerit alios sex in munere secretarii secundi generalis, vel in officio superioris.

De electione magistri novitiorum.

§. 367. 12. In electione magistri novitiorum maxima cura adhibenda est, et omnino studendum, ut talis sit, qualis a ss. papa Clemente VIII. describitur, nempe, qui trigesimum quintum annum ætatis excedat, doctrina et anteactæ vitæ exemplo præstans, orationi, et mortificationi addictus, scientia, prudentia, charitateque præditus, affabilis, gravis, zelum Dei cum mansuetudine præseferens, ab omni cordis, et animi perturbatione præsertim indignatione longissime alienus, et talis denique qui in omnibus se ipsum bonorum operum, et regularis observantiæ exemplum præbeat, ut ii, qui ejus curæ subsunt illum non tam metuant, quam revereantur, quin illi unquam detrahere quidquam possint.

Idem ut supra.

§. 368. 13. Volentes ergo, ut apostolica ordinatio servetur ad unguem decernimus, ut magister novitiorum eligatur a capitulo provinciali, qui habeat omnes qualitates in prioribus requisitas, et rursus priori munus per triennium integrum exercuerit. Sintque ei tres magistri anni pro totidem annis in prioris officium insumptis, ut possit in generalem definitorem, vel provincialem eligi, dummodo habeat alias qualitates ad hæc officia requisitas.

De electione socii magistri novitiorum.

§. 369. 14. Socius magistro novitiorum designandus sit sacerdos, qui trigesimum annum excedat, atque vita, et moribus, prudentiaque, quantum fieri potest, magistro consimilis, ut præscribit laudatus ss. papa Clemens. Quod electores præ oculis habere magnopere commendamus, ne in electione tanti momenti errare contingat.

De magistro professorum, et ejus socio.

§. 370. 15. Magister professorum, et ejus socius eligentur, habita ratione qualitatum quæ pro magistro novitiorum, et socio ejus requiruntur, et prudenti electorum arbitrio applicandæ ad magistros professorum, eorumque socios. Qualitates in superioribus, lectoribus, clavariis, et procuratoribus requisitæ in propriis harum constitutionum capitibus designantur.

Declarationes speciales.

§. 371. 16. Pater generalis, et procuratores generales utriusque curiæ eligendi sunt juxta formam capite sequenti præscribendam. Ad cœtera autem officia assumentur religiosi ex filiis provinciæ ad quam spectant. In provinciis denuo erigendis, libere ex toto ordine eligentur religiosi ad eorum munera

exercenda pro tempore, capitulo generali bene viso.

CAPUT TERTIUM

De reelectionibus in ordine vitandis.

De reelectionibus in ordine vitandis. §. 372. 1. Inter cœlestia sanctæ matris nostræ Theresiæ monita unum est, et omni ponderatione dignum, quod in ordine *reelectiones priorum non fiant*. Tantæ ergo magistræ præcepto obtemperantes, et vestigia sequentes decernimus, ut nullatenus fiant in ordine reelectiones, nec dum priorum verum potiori jure, nec prælatorum superiorum. Quod ut plenius impleatur, sequentia constituimus statuta inviolabiliter servanda.

Idem ut supra. §. 373. 2. Generalis, qui ultra tres annos munus suum exercuit, finito suo officio, in nullo eventu poterit iterum in generalem, aut vicarium generalem eligi in duodecim annis sequentibus, neque his transactis, nisi in casu necessitatis, et tunc non nisi convenientibus ad electionem in primo, et unico scrutinio plus quam tribus ex quatuor partibus suffragiorum capituli, alias autem prælaturas generalatu inferiores nunquam omnino in posterum obtinebit.

Idem ut supra. §. 374. 3. Ut generalatus dignitas omnes ordinis provinciis proportionabiliter pervadere semper possit, de cœtero non eligetur generalis, nec vicarius generalis ex tribus ultimis provinciis, quæ ultra tres annos hunc honorem habuerunt, nisi in casu necessitatis, aut magnæ utilitatis, ob quam ultra tres ex quatuor suffragiorum capituli partibus convenirent in primo, et unico scrutinio in eligendo aliquem ex dictis tribus provinciis in generalem.

Sequitur ut supra. §. 375. 4. Definitor generalis si officium exercuit per majorem partem triennii, non potest eligi in idem munus in integro sexennio sequenti; et si eo transacto redeat ad idem officium, jam tertio illud obtinere non poterit, nec valet transire in provincialem per electionem regularem in dicto sexennio; poterit tamen transactis tribus integris annis a finito officio definitoris fieri provincialis per electionem irregularem, concurrentibus, in primo, et unico scrutinio plusquam tribus ex quatuor partibus suffragiorum capituli. Sed valebit eligi per electionem regularem in definitorem provinciæ, vel in priorem transacto integro triennio post finitum definitoriatum generalem, et non antea.

Sequitur ut supra. §. 376. 5. Provincialis, qui per majorem partem triennii rexit provinciam nullatenus poterit idem officium habere in sex annis sequentibus, neque eis transactis poterit in illud redire, nisi per electionem irregularem, cum plus quam tribus ex quatuor suffragiorum partibus in primo, et unico scrutinio convenientibus. Poterit eligi in definitorem generalem per regularem electionem post integrum sexennium a finito officio provincialis, et non antea, et per electionem regularem cum plus quam tribus ex quatuor partibus in primo, et unico scrutinio fieri poterit definitor generalis transacto triennio, et post idem tempus, et non antea assumi poterit per electionem regularem in priorem, aut vicarium conventus, aut definitorem provinciæ, et nunquam tertio possit eligi in provincialem.

Idem ut supra. §. 377. 6. Procuratores generales utriusque curiæ durabunt per sexennium, et nunquam eligentur ex filiis provinciæ, ex qua electus est generalis. Si autem contigerit generalem eligi, quando adhuc procuratores generales officium non finiunt, et aliquis procuratorum sit de provincia generalis noviter electi, non ob id ab officio cessabit usque ad præfinitum tempus.

Idem ut supra. §. 378. 7. Non poterunt duo procuratores generales esse ejusdem provinciæ, nec de provinciis duorum procuratorum, qui ipsos immediate antecesserunt in officio, ut sic officium istud valeat omnes provincias cum proportione percurrere, nec poterunt reeligi in officium procuratoris generalis ullius curiæ, nisi in casu necessitatis, convenientibus ad eorum reelectionem duabus ad minus ex tribus partibus suffragiorum.

Idem ut supra. §. 379. 8. Electus in definitorem provinciæ poterit in eodem capitulo eligi in socium, aut substitutum pro sequenti capitulo generali, si habeat qualitates præscriptas; similiter et definitor provinciæ potest assumi in provincialem; nequit tamen simul esse definitor, et prior, aut aliam prælaturam obtinere una cum officio definitoris habendam: nec potest reeligi in definitorem provinciæ immediate post finitum officium idem, nec in toto triennio sequenti.

Idem ut supra. §. 380. 9. Priores minime reeligantur ad eumdem conventum, cui majori triennii parte præfuerunt: ad alios vero eligi poterunt nisi per quatuor annos sine interruptione munus prioris tantum, vel partim prioris, et

partim provincialis, aut definitoris generalis, vel provinciæ exercuerint. Priores enim, qui modo dicto per quatuor continuos annos præfuerunt, nequeunt in priores iterum admitti non transacto integro triennio, bene tamen ad officia majora, nempe generalis, definitoris generalis, vel provinciæ, et in provinciales. Priores vero eremorum poterunt eligi, et reeligi ad eamdem eremum, aut ad alios conventus quin obstet prohibitio pro cæteris prioribus apposita.

Idem ut supra

§. 381. 10. Visitator designatus a p. generali pro aliqua provincia visitanda, si ejus capitulo præsideat, in eo voce activa gaudebit, non tamen poterit in eodem capitulo, cui præsidet, eligi in provincialem, nec in definitorem generalem, nec in socium aut substitutum pro sequenti capitulo generali, nec in definitorem provincialem; bene vero in priorem, nisi alias sit per has nostras constitutiones impeditus.

Regula generalis.

§. 382. 11. Denique sit regula generalis: qui nequit reeligi in generalem, in definitorem, in provincialem, aut in priorem, nec in vicarium respective, nec in præsidem hospitii eligi posse permittimus.

CAPUT QUARTUM

De capitulo generali

---

§. I.

De tempore celebrationis, et de gremialibus ad illud accessuris.

De tempore celebrationis capituli generalis.

§. 383. 1. Capitulum generale nostri ordinis celebretur de sexennio in sexennium sabatho ante dominicam ultimam septembris, semperque, vel regulariter fiet in conventu sancti Petri de Pastrana, in quo tempore capituli nulli permittentur hospites præter gremiales, et eos, qui pro illorum obsequiis deputentur.

Declaratio specialis.

§. 384. 2. Si circa tempus pro capitulo generali celebrando assignatum, patrem generalem, adeo infirmari contingat, ut ei assistere non valeat, poterit ipse per unum mensem, et non amplius capitulum differre. Si autem hoc, congregato jam capitulo, eveniat, capitulum decidet quid sit agendum.

De extraordinaria capituli celebratione.

§. 385. 3. Capitulum generale intra sexennium non celebrabitur, nisi pro extraordinaria electione p. generalis, et casu adeo gravi, et urgenti, ut arbitrio definitorii, et sex ex septem definitorii votis postulantibus pro casus determinatione capitulum generale congregare necesse sit.

De componentibus supremum tribunal ordinis in capitulo.

§. 386. 4. Gremiales, qui hunc generalem congressum, et supremum ordinis tribunal componere debent, et in eo suffragaturi erunt p. generalis, sex definitores, octo provinciales ex totidem provinciis, quæ sunt intra Hispaniæ peninsulam, singuli cum duobus suæ provinciæ sociis, et de provincia, quæ non habet definitorem cum tribus sociis, ita ut ex singulis dictis provinciis, ut debita servetur æqualitas quatuor conveniant suffragatores in capitulo, et alterius duo tantum ex provincia s. Alberti apud Indos, nempe procurator dictæ provinciæ, et ejus socius, vel definitor generalis, quando juxta postea dicenda eam ex filiis suis habere definitorem generalem contigerit.

De juribus procuratoris generalis Hispaniæ.

§. 387. 5. Procurator generalis Hispaniæ assistet cum voce ad capitulum generale, tamquam socius natus suæ provinciæ, quin ob id conveniant ex ea plus quam quatuor vocales ad capitulum generale, et solum ex provincia unde fuerit p. generalis poterunt quinque suffragia concurrere.

Declaratio quoad generalem denuo electum.

§. 388. 6. Si generalis denuo electus non fuerit de corpore capituli, et ad illud ante ejus absolutionem pervenerit, præsidebit, et suffragabitur usque ad capituli consumationem.

De scamnis occupandis ab gremialibus.

§. 389. 7. Quod ad ordinem consessus gremialium spectat p. n. generalis primam sedem tenebit, et facta novis generalis electione si ibi adsit secundam, idemque si eligatur præses capituli; postea definitores suo ordine, deinde provinciales, seu vicarii secundum antianitatem provinciarum, et ultimo eorum socii, etiam pro provinciarum antiquitate, et tam intra, quam extra capitulum sedebunt, et præsidebunt juxta dictum ordinem in conventu usque ad capituli finem. In gubernatione autem conventus minime immisceantur.

De electionibus spectandis ad capitulum generale.

§. 390. 8. Electiones omnes ad capitulum generale spectantes sunt tres, nempe p. generalis, et duorum procuratorum generalium Romæ, et Hispaniæ, quas a toto capitulo fieri debere statuimus; cœteræ vero electiones fient deinceps in capitulis provincialibus. Si durante capitulo electi in eo e vita decesserint, aut officia renunciaverint,

spectat ad capitulum renunciationem admittere, et ad officia vacantia novas electiones facere.

§. II.

De agendis in congressu capituli.

De agendis in congressu capituli.

§. 391. 1. Per duos saltem menses ante celebrationem capituli, p. generalis epistolas mittet vocatorias ad omnes gremiales, ut in die, et loco designatis opportune conveniant. Si vero vocatoriæ epistolæ non pervenerint, gremiales eas non expectent, sed præstituto tempore, etiam non vocati ad capitulum accedant.

De precibus Deo effundendis.

§. 392. 2. Instante capituli celebratione curabit p. generalis, ut in omnibus conventibus congregationis, tam fratrum, quam monialium publice, et privatim enixe pro felici illius exitu effundantur ad Deum preces, atque iis qui capitulo intersunt, divinam suam voluntatem misericorditer inspiret, et lumen e cœlis emittat, quo omnia absque animi perturbatione ad omnipotentis laudem, religionis utilitatem, et perfectionis progressum pacifice, et recte possint ordinari.

De conventu gremialium.

§. 393. 3. Omnes gremiales feria sexta immediate præcedenti dictam dominicam ultimam septembris, et non antea sub pœna arbitrio definitorii applicanda conveniant. Eodem die, electo a definitorio secretario capituli, qui juramentum fidelitatis illico præstet, et examinatis sociorum literis, interrogabit præses omnes gremiales: an in aliquo ipsorum impedimentum noverint, propter quod non debeat in capitulo admitti? si reperiatur, et sufficienter probetur in aliquo ex eis adesse impedimentum, declaretur statim, illudque habens ejicietur a capitulo. Neque omittatur in capituli generalis sessionibus electio apostolicarum constitutionum, quæ legi debent juxta Sanctæ Romanæ, et universalis inquisitionis diei 19 aprilis 1623. quod incipit = *Sanctissimus Dominus Noster* = quod fiet etiam in quavis alia electione prioris nostri generalis, aut vicarii generalis.

De absolutione gremialium a censuris.

§. 394. 4. Immediate post capituli præses absolvet ad cauthelam omnes gremiales a censuris, aut alio quocumque impedimento, vel inhabilitate per quod omnis timor nullitatis in actis capituli evanescat.

De literis ad capitulum missis.

§. 395. 5. Deinde definitorium designet duos ex gremialibus, qui literas ad capitulum missas legant, et fideliter ei opportuno tempore referant. Si tamen aliquæ ex dictis literis sint procerum, aut similium personarum, et de electionibus tractent, non nisi finitis electionibus manifestentur, ne libertas electorum arceatur.

De lectione præsentis capitis gremialibus facienda.

§. 396. 6. Postea coram omnibus gremialibus caput istud, et duo antecedentia a secretario legantur, attenteque a cunctis audiantur, ne quid memoria excidat, quod ad rectam in electionibus semitam sequendam desideratur.

De designatione diei ad electionem generalis, et procuratoris generalis.

§. 397. 7. Lectione peracta præses designabit proximum sabathi diem ad generalem, et procuratores generales eligendos, hortabiturque suffragaturos, ut aliarum rerum cura penitus deposita, quod reliquum est temporis usque ad electionem orationi vacent, ac eligendorum mores considerent, ut sanctius, et securius in tanti ponderis actu se gerant.

§. III.

De electionibus in capitulo faciendis.

De electionibus in capitulo faciendis.

§. 398. 1. Sabatho igitur primo mane missa solemnis de Spiritu Sancto, in qua omnes conveniant pro felici capituli exitu, celebretur, idemque fiat eodem die in omnibus ordinis monasteriis.

De concione habenda pro bona electione.

§. 399. 2. Missa dicta absentibus amplius non expectatis, vocales omnes signo dato in aulam capitularem conveniant, ubi Dei auxilio prius implorato, et sedentibus cunctis p. generalis, vel ejus vicesgerens concionem habeat de bona electione facienda, et rei gravitatem, non expsesso, nec subindicato ullius nomine summopere commendet. Concione finita procedatur statim in silentio ad eligendum generalem juxta formam, et modum in capite proximo hujus tertiæ partis stabilita.

De præstatione obedientiæ novo electo generali.

§. 400. 3. Electus generalis ipso jure manet confirmatus in prælatum, et caput totius congregationis, cui omnes obedire tenentur, ideoque statim post electionem, si generalis noviter electus adsit, canente præside hymnum *Te Deum laudamus*, omnes capituli, et conventus fratres cum solemni processione ad ecclesiam tendent, ubi novo generali obedientiam, prout decet, humiliter, et devote præstabunt, quo facto statim redient omnes vocales ad capitulum, ut procuratores generales Romæ, et Hispaniæ ante prandium eli-

gant, et si transactis viginti quatuor horis impedimentum non inveniatur a definitorio confirmentur.

De denunciatione electionis generali absenti.

§. 401. 4. Si generalis noviter electus absens sit statim ei electio denuncietur, et nihil usque ad ipsius adventum in capitulo fiat, dummodo intra octo dies commode accedere posse existimetur. Sin autem statim præses a capitulo eligatur, qui loco generalis cum definitorio præsideat, et omnia in capitulo fiant, sicut si p. generalis adesset.

De cæteris agendis post electionem generalis.

§. 402. 5. Die dominica sequenti missa solemnis habeatur cum concione patrocinii S. P. N. Joseph ad quam omnes capitulares in ecclesia conveniant. Feria secunda immediata incipiet capitulum agere de aliis rebus occurrentibus, maxime de reformatione ordinis, de legibus firmandis, et si opus fuerit de formandis statutis pro evellendis abusibus, aut relaxationibus.

§. IV.

De forma servanda in statuendis legibus, et ordinationibus.

De forma servanda in statuendis legibus.

§. 403. 1. Ad capitulum generale veluti ad supremam nostri ordinis potestatem, omia ea spectant, quæ in aliorum ordinum generalibus capitulis jure, privilegiis, consuetudine, aut alia quacumque via fieri possunt. Spectant insuper ad illud electiones facere, quæ in his constitutionibus ei reservantur circa nostrorum beatificationes, et canonizationes quomodo, quando, et quo ordine tractandum sit, decernere; provincias dividere, dummodo quælibet provincia de illis ex noviter erectis duodecim ad minus fratrum domos habeat jam fundatas præcepta toti ordini juxta regulam imponere, ordinationes facere, et leges concedere; id tamen ultimum, quam rarissime, et fere nunquam fieri oportet, ne legum multitudo subditorum animos obruat, atque ideo nec jam stabilitæ mutandæ sunt, nisi evidentissima urgentissimaque causa superveniente.

De forma legum.

§. 404. 2. Quare leges, et statuta, sive acta in posterum parcius, maturiusque concedantur, stricte commendamus, quod sancta mater nostra Theresia per sæpe monuit, et docuit nempe, quod leges sint paucæ, et bene observatæ, atque aut nulla sint, aut paucissima, ne legum, et statutorum multitudo, et inconstantia animos præmant, et observantiam regulæ, quæ se sola, satis gravis est, labefactent. Ideoque statuimus, ut deinceps non stabiliatur lex aliqua nisi prius per capitula tria generalia probetur hoc ordine.

De iis, quæ in capitulo sunt omnino tractanda.

§. 405. 3. Quoties quinque ex gremialibus postulaverint, vel proposuerint aliquid super quod velint, ut capitulum tractet, et decernat, teneatur præses capitulo proponere, ut decernatur: dummodo non sit de iis, quæ mutationem, vel additionem legum spectant, quia de hoc nunquam tractabitur, nisi majori parte capituli postulante. Et semper graviora negotia de una in alteram sessionem differantur pro maturiore eorum discussione.

De novis legibus statuendis

§. 406. 4. Cum igitur ad propositionem majoris partis capituli agitur in eo de nova lege statuenda, si capitulum cum plus quam tribus partibus ex quatuor, et non aliter propositionem approbet, quamvis non statim executioni mandabitur, neque servabitur, ut acta, seu statutum inchoationem tamen legis habebit, et exinde capitula provincialia immediata rem in examen adducent, et rationes sui judicii exponent, quas provinciales singuli deferent ad proximum capitulum generale, in quo si lex inchoata per plusquam tres ex quatuor partibus suffragiorum approbetur, statim obligabit non ut stabilis constitutio, sed ut simplex statutum, seu acta, de qua iterum consulentur capitula provincialia, ut magis, ac magis examinatis, pensatisque rationibus, tertio in capitulo generali sequenti de lege statuenda maturius decernatur. Et si ibi concurrentibus plusquam tribus ex quatuor partibus comprobetur, tunc si sanctissimus pontifex quæsito ejus judicio probaverit, vim, et nomen constitutionis habeat.

De exclusione novarum legum, vel reformationum.

§. 407. 5. Si tamen in quocumque ex tribus capitulis generalibus non approbetur cum præfixo numero suffragiorum, statim eo ipso expiret, et maneat omnino extincta. Et idem volumus observari ad aliquam ex statutis legibus alterandam, aut mutandam, quod non nisi approbantibus tribus capitulis generalibus cum dicto suffragiorum numero in singulis, et consoltis ad id capitulis provincialibus, spectatoque sanctæ Sedis judicio fiet: sin aliter lex in suo robore maneat.

De subscriptione novarum legum.

§. 408. 6. Constitutiones de novo stabilitæ, et jam approbatæ scribantur in libro capituli generalis cum approbatione, et subscriptione omnium vocalium.

De Bullis apostolicis, vel regiis legibus ad religionum pertinentibus.

§. 409. 7. Statuimus præterea quod omnes Bullæ, literæ, sive privilegia apostolica, aut regia ad religionem quoquomodo spectantia capitulo generali, vel definitorio exhibeantur, ut debitæ ab eo mandentur executioni.

De modo computandi suffragia.

§. 410. 8. Declaramus, quod in qualibet re decernenda, in qua æqualis vocum divisio fieri non potest, quarta pars est sic computanda, si vocales fuerint decem, aut undecim, quarta pars consistet in duobus, et sic proportionabiliter in cœteris.

De dispensatione a constitutionibus ordinis.

§. 411. 9. Solum capitulum generale valet dispensare constitutiones, quæ ad ordinis regimen spectant, sed non nisi convenientibus tribus ex quatuor partibus vocalium, et hoc pro aliqua tantum vice, et in casibus particularibus.

De facultatibus capituli ædendi statuta communiter acta.

§. 412. 10. Potest etiam statuta quæ communiter acta dicuntur, dum opus fuerit ædere. Hæc tamen quam raro fiant, et non nisi convenientibus ad eorum institutiones tribus saltem ex quatuor partibus suffragiorum. Acta ista, sive statuta vim obligandi habebunt usque ad sequens capitulum post sexennium celebrandum, in quo si non confirmentur extincta sint, si confirmentur in suo robore manent per aliud sexennium. Eo autem transacto omnino cessant; nec unquam acta ultra duo sexennia possint persistere in posterum, nisi adeo sint necessaria, ut judicio trium partium, et amplius ex quatuor capituli debeant ex tunc inchoationem legis assumere, et in vi obligandi subsistere, usque dum per sequentia duo sexennia in leges exigantur, vel penitus extinguantur juxta formam, et modum, quæ in numeris 1. et 5. hujus capitis pro statuendis novis legibus sancita sunt.

Monitum ad prælatos.

§. 413. 11. Monemus iterum prælatos, eorum conscientias onerantes, ne acta multiplicent, neque pro evellendis particularium, et alicujus conventus, vel provinciæ abusibus, leges, et statuta faciant pro tota congregatione, sed ibi parent remedium, ubi adest morbus; non enim opus est valentibus medico, sed qui se male habent: neque præcepta ad peccatum mortale obigantia imponant, nisi aut nulla, aut paucissima, maxime in illis ordinationibus, quæ longo tempore sunt duraturæ.

De pœnis contra violatores legum, et constitutionum ordinis.

§. 414. 12. Ad majorem autem stabilitatem legum firmitatem, omnia quæ in his constitutionibus statuta sunt, volumus, et præcipimus, ut sine contradictione, et inviolabiliter observentur, stricteque mandamus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda, et privationis officii, loci, vocis, et aliis arbitrio definitorii infligendis, ut nullus religiosus, sive subditus, sive prælatus, nec per se, nec per alium directe, aut indirecte contra ea, quæ in his constitutionibus circa ordinis regimen, tam in communi, quam in particulari sanciuntur, andeat pertinaciter debellare, aut temere, et contra jus attentare, sive machinari. Et religiosi ad quorum notitiam pervenerit, aliquem esse hujus mandati transgressorem, teneantur sub dicta censura statim illum definitorio denunciare.

§. V.

De absolutione capituli

De absolutione capituli.

§. 415. 1. Expeditis omnibus, de quibus agendum fuit, interrogabit præses a gremialibus an expediat finem capitulo imponere? Quibus annuentibus, et per majorem partem suffragiorum absolutionem capituli approbantibus, jam de capitulo actum esse declarabitur. Tuncque provinciales præsentabunt relationem scriptam, quam singuli afferre debent omnium defunctorum, qui in unaquaque provincia in toto illo sexennio decessere, ut coram capitulo publice commemorentur.

De missæ celebratione pro defunctis.

§. 416. 2. Die sequenti celebrabitur missa solemnis pro defunctis ordinis, pro confratribus, et benefactoribus, cum concione, et consueto responsorio post eam, quibus capitulares omnes intersint.

De confessione patris generalis, et aliorum gremialium.

§. 417. 3. Peractis defunctorum officiis omnes gremiales in aulam capitularem conveniant, ibique p. generalis, vel præses genuflexus coram digniore capituli sedente, et aliis interea stantibus humilem sui confessionem faciat in aliorum ædificationem, et exemplum; in cujus imitationem idem exequantur et cœteri gremiales coram p. generali sedente genuflexi, ut verba salutis, quæ ex parentis ore in eorum correctionem, et profectum permanenter profluant, benigne audiant, humiliterque suscipiant.

De lectione, et subscriptione libri capitularis.

§. 418. 4. Deinde secretarius capituli leget clara voce quidquid ab initio capituli actum est, et jam ad capituli librum debet esse transcriptum, quodque omnes vocales propria subscriptione firmabunt. Absoluto sic capitulo, antequam capitulares discendant

de visitatione agetur p. generalis, procuratorum, et segretariorum generalium præcedentium, quæ fiet statim modo in §. sequenti dicendo.

§. VI.

De visitatione p. generalis, et aliorum in capitulo facienda.

De visitatione facienda.

§. 419. 1. Pater generalis non est residentiæ subjectus, durante suo officio, eo tamen finito visitabitur in capitulo a novo generali, et definitorio. Hæc autem visitatio sic fiet. Pater generalis noviter electus, vel eo absente primus definitor præceptum formale imponet omnibus gremialibus, ut coram ipso, et secretario, qui sit unus ex definitoribus a definitorio electus, teneantur inter duos dies disponere quidquid circa mores, regimen, nostrarum constitutionum observantiam, aut debitam sui muneris executionem in p. ex-generali animadversione dignum cognoverint. Vocabit postea coram se, et secretario singulos gremiales, qui depositionem a secretario fideliter scribendam faciant, et suo nomine subscribant. Absoluto scrutinio rationem de eo reddent definitorio, ut ab ipso visitatus juxta causæ meritum, vel absolvatur, vel corrigatur. Teneatur p. ex-generalis in ista sui visitatione rationem definitorio reddere de acceptis, et expensis. Hæc autem omnia intra duos dies debent regulariter concludi, ut gremiales iter in suas provincias instituant. Quod si aliquo casu majori opus sit diligentia, nullatenus omittatur.

De inquisitione, et sententia ferenda contra correctione dignos.

§. 420. 2. Volumus etiam, quod si religiosus aliquis, vel monialis aliquid in p. generali (et idem sit in unoquoque alio in capitulis visitando) correctione dignum cognoverint, per epistolas ad generalem, vel definitorium via sibi benevisa, transmissas libere manifestet. Quod si forte a gremialium depositione, vel aliorum epistolis, definitorium judicaverit majorem inquisitionem fieri oportere: præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto formali, ut omni cura, secreto, et sine strepitu quantum res ferat, intra tres menses post capitulum generale per se ipsos, per provinciales, aut per alios religiosos suo arbitrio, tali munere idoneos teneantur eam facere. Conclusa vero ejus causa de illa prudentia comite, et rectitudine sententiam ferant. Et tam p. generalis, quam definitores, et secretarius, qui huic visitationi formandæ, et judicandæ interfuerint jure jurando ad servandum secretum circa deponentium personas, quin eas nec aliis gremialibus revelare valeant, penitus adstringantur.

Declaratio specialis.

§. 421. 3. Procuratores, et secretarii generales visitabuntur ibidem eodem tempore, ab eisdem; et sub eadem forma pro p. ex-generalis visitatione stabilita, facta prius a p. generali, vel de ejus commissione ab alio residentia procuratoris generalis in conventu Matritensi. De modo, quo patres provinciales, definitores generales, et definitores provinciæ visitandi sunt, dicetur dum de hujusmodi officiis sigillatim tractabitur.

CAPUT QUINTUM

De definitorio generali

---

§. I.

De componentibus definitorium, et de tempore, et ordine in celebrando servandis.

De componentibus definitorium.

§. 422. 1. Optima regiminis ratio exposcit, ut graviora negotia non quibusvis prælatis, sed superioribus resolvenda committantur, ut majori consilio, et maturitate ordinata, totius in justitiæ, et veritatis finem tendant, quo publicum communitatis bonum aptius promoveatur. Ideo apud nos sancitum est, ut pro rebus gravioribus judicandis definitorium generale statuatur, quod sit secundum totius ordinis tribunal, in quo post capitulum generale, suprema congregationis residet auctoritas, et potestas.

Idem ut supra

§. 423. 2. Hoc ergo definitorium constat ex p. n. generali, et sex definitoribus, qui ex diversis provinciis eligi debent, ita ut singuli eorum natura, et filiatione ad eam provinciam pertineat pro qua juxta ordinem in his constitutionibus stabilitum eligendi sunt.

De provinciis contentis in congregatione.

§. 424. 3. Nostra congregatio novem continet hodie provincias, quæ ad quinque, ut ita dicamus, matrices reducuntur, quatuor intra Hispaniam, et unam apud Indos in regno Mexicano. Quatuor Hispaniæ provinciæ dividuntur singulæ in duas, quæ communiter mater, et filia dicuntur, et octo provincias componunt in quatuor binarios redactas, quorum singuli binarii ex ma-

tre, et filia constant. Quatuor ergo ex sex definitoribus debent eligi ex quatuor binariis provinciarum alternantibus inter se matre, et filia, duo autem definitores, qui restant eligentur ex novem provinciis inclusa Mexicana, alternis vicibus cunctas novem circumeuntes juxta delineationem in fine harum constitutionum apponendam, et nunquam definitores senarium numerum excedent, quamvis provinciæ multiplicentur, omnesque in potestate, et præeminentiis erunt æquales. Si definitor generalis filius provinciæ sancti Alberti, aut non accesserit tempore opportuno, aut deponatur, vel moriatur, durante suo officio, procurator illius provinciæ substituet pro-definitore donec proprietarius accedat.

De secretario.

§. 425. 4. Ultra patrem generalem, et sex definitores requiritur secretarius ab ipsis eligendus, vel ex corpore definitorii, vel extra illud, qui sit tali munere dignus, et omnibus qualitatibus in provincialibus requisitis ornatus, qui statim post sui electionem coram definitorio fidelitatis juramentum emittat.

De secreto servando in definitorio.

§. 426. 5. Et quia maxime decet definitorii negotia sacratissimo secreti sigillo muniri; utque secretum stricte, fideliterque servetur, præcipimus, ut p. generalis, definitores, et secretarius in officiorum ingressu teneantur juramento fidem adstringere, eorum, quæ in definitorio aguntur, secretum perpetuum servandi, quando major definitorii pars juramentum pro illo casu obligare statuerit, et si quis illud violaverit a definitorio pro qualitate culpæ dure corripiatur. Statuimus, ut quando in definitorio non adest filius provinciæ sancti Alberti, negotia ad illam provinciam spectantia non decidantur, nisi vocato prius, et audito circa ea illius procuratore in Hispania degente.

De confirmatione definitorum generalium.

§. 427. 6. Quamvis definitores generales eligendi sunt, deinceps in capitulis provincialibus respectivis, eorum tamen confirmatio spectat ad definitorium generale excepto definitore provinciæ sancti Alberti, quando est filius illius provinciæ, quem non solum in capitulo provinciali eligi, sed ab ipso definitorio confirmari volumus propter distantiam. Erit privativum definitorio generali loca sex definitoribus designare, et quis eorum sit primus, secundus, tertius, et sic de reliquis decidere, ut suo quisque ordine stabilito sedeat, et antiquitatem servet tam intra, quam extra definitorium.

De celebratione definitorii generalis.

§. 428. 7. Definitores sexto quoque mense etiam non vocati omni excusatione postposita, et nisi ob infirmitatem, vel aliam indeclinabilem causam præpediti, in conventum a p. generali de ipsorum consilio designatum, et die præfixa conveniant, nempe die decima quinta octobris, et maii. In his enim diebus semper definitorium generale ordinis celebrandum est, et p. generalis non poterit definitorem aliquem impedire, vel ita occupare, ut tunc accedere non possit, neque licentiam ad id præbere. Definitores, p. generali absente, aegrotante, vel impedito statim designata die definitorium inchoabunt, durabitque per tempus necessarium, et non amplius ad expedienda negotia per arbitrium ipsius definitorii, et tunc tertio quoque die, saltem per unam horam congregabuntur. Quando p. generalis definitorium sponte congregaverit, tunc ipse etiam dissolvere illud poterit. Volumus etiam, ut definitorium quoties p. generali visum fuerit congregetur, et si quatuor ex definitoribus postulaverint, teneatur etiam p. generalis illud celebrare, sed expectandi sunt definitores absentes, et nullatenus habebitur usque dum accedant. Et quando definitorium congregatur pro officiis tunc vacantibus (quorum electio ad definitorium spectet) personas idoneas eliget, quod de congregatione, quæ fit tempore præfixo, et non de aliis extraordinariis intelligendum est. In his enim poterit definitorium, non tamen tenebitur prædictas electiones facere, sed quandocumque definitorium congregatur, tenebitur p. generalis omnia definitorii negotia usque tunc occurrentia ei proponere.

De iis, quæ sunt proponenda in definitorio.

§. 429. 8. Agenda in definitorio a p. generali proponantur, et ipso absente, ab antiquiori ex definitoribus ibi assistentibus: quilibet etiam ex eis poterit postea proponere ea, quæ ad definitorium spectant; et si tres petierint, ut aliquid eorum decidatur, tenetur præses id exequi, seu decidere cum definitorio. Omnia vero negotia per decisiva, et secreta suffragia (nempe per calculos albos vel nigros) decidantur, exceptis electionibus, quæ per schedulas (ut concilium Tridentinum præcipit) fieri debent, et nulla res, sive negotium, ut a definitorio decretum habeatur nisi prius, ut dictum est, per secreta suffragia fuerit decisum, nihilque decernant, nisi omnes simul in forma definitorii pro tribunali sedeant. In rebus autem gravioribus proposito negotio,

judicium, et sententia in diem sequentem differatur, nihilque per epistolas, aut soluto definitorio decidatur.

De modo procedendi in gravissimis negociis.

§. 430. 9. Definitores si negotium aliquod grave, et quod ad commune bonum ordinis attineat, id postulaverit, poterunt quatuor ex his concurrentibus, religiosum aliquem ad regalem curiam, et quinque suffragantibus ad Romanam mittere, et in re gravissima, hoc est si p. generalis (quod absit) cum magno scandalo procedat, vel religionem cum notabili relaxatione, aut regulæ transgressione in rebus gravibus gubernet, vel aliqua via attentaverit regimen ordinis in his nostris constitutionibus præfixum in toto, vel in parte prætermisso ordine, et modo ab ipsis præscripto mutare: aut si officii sui prolongationem quæsierit. In his enim casibus etiam quinque definitoribus concurrentibus, poterunt omnes Hispaniæ provinciales convocare, et ex his omnibus saltem undecim suffragiis concurrentibus, et non aliter contra eum procedere, ejus causam judicare, et si opus fuerit, eum ab officio deponere. In casu depositionis p. generalis, totius dictæ congregationis, et non solius definitorii erit, vicarium generalem ex toto ordine eligere juxta regulas stabilitas de reelectionibus vitandis.

De commonitionibus faciendis generali cum scandalo procedenti.

§. 431. 10. Sed antequam ad id perveniant per definitores quatuor ex ipsis concurrentibus, et si opus sit etiam per epistolas inter se, negotio collato p. generalis iterum atque iterum modeste commonefiat, ut ab ipsis defectibus se abstineat, et emendetur. Et tunc poterit definitorium præcepta, censurasque in prædicto casu in toto ordine, vel quibus opus fuerit imponere; et tunc mandata à primo, et secundo definitore, et secretario subscripta, fidem faciant, et in hoc casu poterit definitorium p. generali præcipere, et adhuc per censuras, et quovis alio modo, si opus fuerit compellere, ut dum ejus causa concluditur, et judicatur, in conventu ab eis designato maneat, et munus suum non exequatur: et in hoc casu omnes definitores omnino adsint.

De substitutis nominandis in definitorio.

§. 432. 11. In electionibus vicarii generalis, et procuratorum generalium si tempore intermedio occurrant, et quando deponendus fuerit aliquis definitor, seu provincialis, et quando visitatio p. generalis, vel definitorum videnda, seu judicanda est, omnes definitores interesse debent, quin aliquis ex definitoribus possit substitutum mittere nec definitorium eum admittere. Si autem definitor nec accedere valet, nec renunciare officium potest, nec religio valet eum deponere, tunc casus, ut sex voces in definitorio conveniant, potest definitorium illius substitutum nominare, qui sit filius ejusdem provinciæ, et non sit actualis prælatus, nec præses hospitii, quod intelligi volumus, dum pro longo tempore impedimentum duraturum esse intelligatur; si vero solum brevi tempore, aut pro aliquo casu particulari ejus præsentia desideretur, tunc ad definitorium pertinebit, religiosum gravem qui septem vocales a jure requisitos compleat, eligere; idemque fieri debet pro supplenda absentia definitoris, et procuratoris Indiarum in similibus casibus occurrente. Extra hos vero casus definitorium poterit unum vel duos ex definitoribus (quando conveniens sibi visum fuerit) in aliquo intra Hispaniam accupare: dummodo semper sint in definitorio quatuor definitores et p. generalis, et ipso p. generali absente, sint saltem quinque ex ipsis definitoribus, in nullo enim alio eventu admittendus est substitutus aliquis pro definitoribus, neque unquam poterit aliquis definitor esse prior alicujus conventus.

De literis definitorio missis coram omnibus legendis.

§. 433. 12. Epistolæ ad definitorium missæ nullatenus nisi præsentia omnium aperiantur, ibique communiter recitentur nisi aliud definitorio visum fuerit. Præcipimus tamen, ne res secretæ definitorii ullo modo patefiant: et hortamur patrem generalem, definitores, atque alios superiores, ut sententiæ expulsionum a definitorio latæ, expulsorumque processus, si oporteat pro ipsorum vita tantummodo observentur: cœtera vero scripta, et informationes cujuscumque sint, finita, conclusaque eorum causa, et post visitationem prælati, qui de ea sententiam tulit igni mandentur, nisi aliquando propter bonum religionis ea custodiri definitorium disponat: et tam hæ scripturæ, quam aliæ informationes, sententiæ, aut his similia, et maxime ex quibus alicui religioso infamia, aut detrimentum sequatur, secreto, fideliterque in securo loco, et sub clavibus per p. generalem et secretarium serventur.

De custodia librorum, et scripturarum.

§. 434. 13. Et ne ordinis libri, bullæ, privilegia, aliæque scripturæ temporum injuria pereant, ordinamus ut Matriti in nostro conventu sancti Ermenegildi constituatur tabularium,

seu archivium ad scripturarum depositum, duabus clavibus obserratum, quarum unam habeat p. generalis, et alteram prior domus.

§. II.

De rebus ad definitorium pertinentibus.

De rebus ad definitorium pertinentibus. §. 435. 1. Primam definitorii nostri auctoritatem hanc esse volumus, ut de omnibus ad aliud spectantibus definitores simul cum p. generali sententiam ferant, quin aliquid ad definitorium attinens executioni mandetur, quod prius ab ipso per secreta suffragia decretum non fuerit.

Idem ut supra §. 436. 2. Ad definitorium spectat, capitulum generale indicere, ejus tempus et locum designare, in eo præsidere, et dubia circa constitutiones exorta declarare: cujus declarationes quamvis ante capitulum generale, obligationem inducant; debent tamen illi suo tempore proponi, a quo si approbentur vim obligandi in posterum obtinebunt, et si reprobentur extinctæ maneant.

Idem ut supra. §. 437. 3. Electiones intermedias facere, ad officia vacantia, quæ juxta has constitutiones in capitulo generali fieri solent, et definitores generales in capitulis provincialibus electos confirmare, et eorum ordinem, et antiquitatem designare qui sit primus, secundus etc. decernendo.

Idem ut supra. §. 438. 4. Si pater generalis e vita decesserit, aut renunciaverit, et ejus renunciatio a definitorio admittatur, primus definitor statim alios definitores convocet, et simul provincialem vel vicarium provincialem illius provinciæ, in qua generalis decessit, vel in qua erat dum renunciavit, et in ejus defectu immediatum illius antecessorem in provincialis officio illiusmet provinciæ, ut congregatis sex definitoribus cum dicto provinciali definitorium ex septem istis compositum ex toto ordine juxta regulas de reelectionibus vitandis supra stabilitas, eligant vicarium generalem, qui eamdem auctoritatem, et jurisdictionem habeat, ac si esset p. generalis. Primus definitor, et quicumque alius ex definitoribus in hoc casu, et quovis alio simili, nullum alium actum præcedentiæ, aut præsidentiæ exercebit præter dictam definitorii congregationem.

Idem ut supra. §. 439. 5. Vicarius generalis denuo electus, si transactus fuerit annus cum dimidio a capitulo generali præcedenti, perdurabit usque ad complendos tres annos ab ultimo capitulo generali, in quorum fine definitorium cum suo vicario generali congregabit capitulum ad electionem novi generalis, qui ex tunc sui officii incipiat sexennium.

§. 440. 6. Si vero mors, aut renunciatio generalis acciderit ante transactum annum cum dimidio ab ultimo præcedenti capitulo generali, tunc definitorium cum vicario generali noviter electo intra quatuor menses capitulum congregabit ad eligendum generalem, cujus officium durabit usque ad complendum sexennium generalis præcedentis, et non amplius. Idem ut supra

§. 441. 7. In hoc capitulo pro electione generalis congregando vocem habebunt vicarius generalis (et si ex definitoris officio assumptus est, ejus substitutus) cœteri definitores, provinciales actuales, et alii omnes, qui pro aliis capitulis generalibus in his constitutionibus assignantur. P. generali ex Hispaniæ finibus egrediente ab ipso, et definitorio eligatur vicarius generalis, qui in omnibus vices gerat generalis absentis. Idem ut supra

§. 442. 8. Extra duos hos casus numquam eligetur, aut designabitur vicarius generalis, nec a toto definitorio, nec a p. generali seorsim. Idem ut supra

§. 443. 9. Ad definitorium spectat absolvere, et deponere prælatos in casibus in his constitutionibus expressis, et quando jus, et ratio id postulaverit, et si aliquando p. generalis ex commissione definitorii prælatum aliquem deposuerit, rationem suo tempore reddet definitorio. Idem ut supra

§. 444. 10. Insuper est proprium definitorii renunciationes p. generalis, definitorum, et procuratorum generalium, provincialium, et sociorum capituli generalis extra capitulum factas admittere. Idem ut supra.

§. 445. 11. Item acta pro tota religione condere, at id rarissime, et non nisi ex quinque suffragiis concurrentibus quatuor, et sex de septem, nunquam fient pro toto ordine ad abusus peculiaris conventus, aut provinciæ vitandos, nec quæ nostræ regulæ, aut constitutionibus contradicant: poterit etiam jam facta revocare, et dispensare. Oportet autem talia statuta absque gravissima necessitate non multiplicare, neque circa regimen commune religionis fieri, nisi consulto p. generali, et cum ejus approbatione juxta formam ad hujusmodi actorum insti- Idem ut supra

tutionem in nostris constitutionibus præscriptam.

De decretis, et actibus gestis in capitulis particularibus.

§. 446. 12. Decreta sive acta in capitulis provincialibus ædita non habent vim obligandi, donec a definitorio approbentur; cujus etiam est dispensare in legibus ad mores tantum spectantibus, quod quam raro, matureque fiat, et non nisi in magna necessitate, et concurrentibus quatuor ex quinque suffragiis, et sex de septem; præcedenteque consensu definitorii provinciæ, pro qua dispensatio exigitur, cum quatuor ex quinque illius definitorii suffragiis.

Declarationes circa dispensationes a definitorio concedendas.

§. 447. 13. Circa constitutiones regimen ordinis concernentes, non valet definitorium dispensare, nisi contrarium pro aliquo casu fuerit in constitutionibus expressum, neque, ut monialis aliqua ullo casu, seu quocumque titulo ad habitum recipiatur ultra numerum pro singulis conventibus in suis constitutionibus præfixum. Si autem monialis aliqua in amoentiam incidat, in qua per tres annos perduret, adeo ut amoentia æstimetur perpetua poterit definitorium ejus sedem declarare vacantem, et permittere, ut alia ejus loco admittatur ex declaratione ss. Urbani VIII.

De admissione puellarum ad habitum monialis.

§. 448. 14. Nulla ratione ad habitum monialis admittatur puella, quæ ad decimum septimum annum non pervenerit, nisi aliquo casu raro ex causa gravi, et urgenti, definitorium generale, vel p. generali cum aliqua, quæ decimum quintum ætatis annum compleverit, et non ante necessarium duxerit dispensare. Et nullatenus sæcularis aliqua ad convivendum cum monialibus admittatur.

De jure nominandi moniales.

§. 449. 15. Præterea jus perpetuum nominandi ad occupandam sedem unius aut plurium monialium in aliquo earum conventu, nulli concedatur nisi ratione fundationis, vel patronatus conventus, aut majoris cappellæ unam, vel duas tantum sedes perpetuas aliquando concedere expediat, quod de consensu et licentia definitorii fieri poterit, quin ultra dictum numerum valeat definitorium dispensare. Dispensationes a definitorio in suo triennio concessæ nisi a subsequenti confirmentur, extinctæ maneant.

De admissione fundationum religiosorum, vel monialium.

§. 450. 16. Ad definitorium attinet fundationes omnes tam religiosorum, quam monialium admittere, aut deserere, et de uno loco in alium etiam intra idem oppidum transferre. In his autem consulatur provincialis illius provinciæ. Deincepsque non fundentur in uno oppido duo monasteria monialium, nec religiosorum, etiamsi alterum sit collegium, neque in hoc possit definitorium dispensare. Potest tamen applicare conventus unius provinciæ alteri, præcedente consilio provincialium ad quos spectat.

De jure corrigendi culpas gravissimas, et expellendi incorregibiles.

§. 451. 17. Potest etiam corrigere, et punire eam culpam, quæ secundum nostras constitutiones reputatur gravissima: potest incorregibiles, et eos qui juxta ordinis leges talem promerentur pœnam expellere, et eorum causas judicare. In causis nullitatis professionis servetur constitutio Benedicti XIV. quæ incipit = *Si datam hominibus fidem* =. Volumus etiam, ut quoties sufficienter apud definitorium constet, provinciales in recta sui muneris administratione, in morum honestate, aut sui officii debita executione deficere, aut alias remisse in rebus gravibus se gerere, tunc definitorium teneatur (quod stricte præcipimus observari, oneramusque super hoc tam patris generalis, quam definitorum conscientias) visitatorem idoneum, et qui non sit suæ provinciæ conventualis pro visitatione illius provincialis mittere, qui causam definitorio deferat, ut de opportuno remedio, et correctione secundum rei exigentiam, et culpæ qualitatem provideat.

De jure concedendi religiosis facultatem ad missiones, congregationes, et monialibus licentiam transeundi de uno ad alium conventum.

§. 452. 18. Præbere facultatem religiosis eundi ad conversiones, seu ad missiones, nec non Romam, et ad Italiæ, aut Lusitaniæ congregationem; insuper moniales de uno conventu in alium in casibus a jure permissis, mutare, seu ad id licentiam præbere, quod in absentia g. generalis non fiet. Sed si in aliquo conventu, alia ex aliqua domo eligatur priorissa, provincialis de consensu p. generalis eam ad id munus mittere poterit: servatis tamen in his omnibus tam a concilio Tridentino præscriptis, quam a constitutionibus apostolicis erga clausuram monialium emanatis.

De concessione jurispatronatus, vel sepulturæ.

§. 453. 19. Jus patronatus conventus, vel majoris cappellæ, aut cujusvis ejus partis, sive altaris collateralis, vel sepulturæ in ipsa perpetuo habendæ sæcularibus, aut quibusvis aliis personis in ecclesiis religiosorum, vel monialium permittere, seu concedere. Et etiam nobilibus fœminis impetrantibus facultatem apostolicam ad ingrediendum monasteria monialium, quando in dicta facultate consensus prælatorum requiritur, et quando expressam

obedientiam, et mandatum non continet, assensum præbere, id ipsum potest p. generalis. Tribunas vero, seu fenestras cum aditu ad ædes sæcularium in conventibus, seu ecclesiis tam fratrum, quam monialium, nec capitulum, nec definitorium generale concedere potest non præcedente ad id indulto auctoritate apostolica concesso.

De facultate imprimendi libros.

§. 454. 20. Concedere facultatem imprimendi libros, sine qua nullus id audeat facere sub pœna privationis ab officio, et vocis activæ, et passivæ per duos annos. Cœterum priusquam facultas concedatur, liber cum omnibus prælo mandandis definitorio exhibendus est; cui omnino erit, illum duobus censoribus ad minus secreto committere, qui maturo judicio et congrua doctrina pro libri materia polleant, quorum saltem unus sit in theologia scholastica peritus. Illis sub præcepto injungatur, ne censuram, aut castigationes, si quæ sint alicui extra definitorium manifestent: nec non sub eodem præcepto tam ipsis quam auctori interdicendum est aliquod in libro post adeptam facultatem addere, minuereve, aut quoquomodo mutare absque expressa licentia definitorii. Cui tandem jam typis excussus offeratur, ut judicet, an ab originali dissentiat nec ne.

De distributione expensarum in toto ordine.

§. 455. 21. Distributiones in toto ordine facere pro expensis, quæ se obtulerint tam p. generali quam definitorio, aut pro aliis ad commune bonum religionis spectantibus. Poterit etiam definitorium in toto, sive in parte provinciis ultra marinis, sive extra Hispaniæ fines existentibus committere, ut provincialis, et definitorium illius provinciæ servata forma et proportione definitoris generalis quoad fieri possit, negotia suæ provinciæ ad definitorium generale spectantia decernant. Hæc et omnia, et alia, quæ in nostris constitutionibus definitorio committuntur ad ipsum tantum spectabunt.

Monitum ad definitores, et ordinis superiores.

§. 456. 22. Hortamur deinde definitorium, et omnes ordinis superiores, ut quoties ad ipsos religiosi de suis prælatis immediatis, aut de aliis quærelas moveant, aut eis detrahant, imponantve aliquid, ne contra inauditam partem aliquid asseveranter credant, seu decernant, et religiosis ac monialibus ordinis tam subditis, quam prælatis præcipimus, ne in rebus ad alios prælatos pertinentibus ad definitorium recurrant. Si quis vero omissis debitis circumstantiis ad illud recurrerit pro qualitate culpæ suæ omnino puniatur.

De non faciendis a definitoribus.

§. 457. 23. Stricte præcipimus omnibus, et singulis definitoribus ne per se, aut in definitorio aliquid agant, aut exequantur extra ea, quæ hic, et in nostris constitutionibus expresse eis committuntur. Neque aliud unquam negotium, vel causam ad se advocare poterunt. Quod si secus fecisse constiterit, tempore visitationis juxta gravitatem defectuum dure corripiantur. Et quando aliquid in definitorio decretum fuerit non poterit iterum proponi, aut revocari, absente aliquo eorum, qui quando primum decretum fuit ibi adfuit. Imo neque adhuc si adsint omnes, qui in primo decreto fuerunt præsentes poterit illum iterum proponi, nisi concurrentibus tot suffragiis, quot ad dispensationem aliquam requiruntur.

Idem ut supra

§. 458. 24. Non poterunt definitores suas vices p. generali soli, vel ipsi cum aliis adjunctis, aut sociis absolute committere, nisi tantum pro peculiaribus casibus, quando tendant ad visitandam aliquam provinciam, vel domum, et juxta ejus exigentiam, et negotia, quæ in ea evenire probabiliter possunt: exceptis conventuum fundationibus, aut eorum derelictione, depositione provincialis, fratrum ab ordinis expulsione, et etiam dispensatione legum, et ordinis constitutionum. Hæc enim omnia et singula semper per definitorium decernenda sunt.

Monitum speciale.

§. 459. 25. Monemusque tandem, ut tam p. generalis, quam ipse cum definitorio, quandocumque expedire judicaverit, alicui provinciali, aut omnibus instructionem mittat de iis, quæ ad spiritualem sui, vel subditorum profectum, quietem, et bonum regimen, suæ reformationem spectant, commendans omnibus, ut quæ in ea continentur, introducere, et exequi ubi, et quando opus fuerit, vel eis in dicta instructione injungitur tota conentur diligentia. Cum enim omnia in legibus includi nequeant expresse hoc convenientissimum judicamus.

De decretis definitorii in libro regestrandis.

§. 460. 26. Definitorii decreta de quibus oporteat aliquam memoriam remanere, in libro definitorii scribantur coram omnibus, et in ipsa sessione in qua decreta sunt, aut antequam ad aliam deveniatur, subscribantur a p. generali, primo definitore, et secretario, quæque executioni mandanda sunt per patrem generalem illico expediantur. Si vero in his exequendis

p. generalis remisse se gerat, præmissa humili animadversione, si adhuc exequi omittat, duo ex primis definitoribus appositis suis subscriptionibus, et secretarii, et sigillo definitorii libere exequantur. Et tandem declaramus quod quandocumque in nostris constitutionibus nominatur definitorium absolute, et sine alio addito, definitorium generale ordinis intelligendum est. Idemque judicium sit de definitoribus: cum hoc nomen sine alio adjuncto in constitutionibus refertur.

APPENDIX

Ad paragraphum præcedentem

Definitorii facultates super dispersas in diversis capitibus harum constitutionum

§. 461. Quia plures facultates definitorio generali commissæ ultra relatatas in præcedenti §. per diversa harum constitutionum capita dispersæ inveniuntur eas in unum congerere visum est, ut in ictu oculi omnes circumscriptæ videantur, et nemo queat illarum terminos per equivocationem transgredi, aut confusionem parere.

Imponere potest præceptum toti, aut majori parti capituli generalis, sicut definitorium provinciale capitulo provinciali.

Ejus requiritur consensus ad admittendos in conventibus annuos redditus ratione fundationis, aut patronatus.

Potest dispensare, ut plures quam in lege permittuntur valeant e domo egredi.

Concedere licentiam ad admittendas confraternitates sæcularium in conventibus.

Ut veri prælati, et pastores debent paternale regimen exercere hortando per epistolas, et si opus fuerit, etiam evellere abusus, quorum cognitio definitorio per constitutiones committitur, eorum auctores deterrendo.

Admittere laicos ad habitum est privativum definitorii.

Admittere donatos ad solemnem professionem spectat disjunctive ad definitorium, vel ad patrem nostrum generalem.

Ad definitorium attinet licentiam concedere, ut in eremis recipere possint stipendia missarum, quando id necessarium existimet ad congruam eremi sustentationem.

Consensum præbere, ut eremorum visitatores bona eorum superflua in conventus pauperes distribuant.

Declarare, et decidere dubia circa habilitatem, vel inhabilitatem vocalium capituli generalis occurrentia.

Designare duos ex gremialibus capituli generalis ad aperiendas epistolas ad capitulum directas.

Congregare capitulum generale extraordinarium in casu necessitatis.

Confirmare electiones capituli præter electionem generalis.

Declarare, et decidere dubia circa electiones occurrentia.

Electiones procuratorum generalium facere quando hæc officia vacaverint intra sexennium.

Bullas, et privilegia Romæ ordini concessas revisere, ut executioni mandentur.

Designare conventum in casu necessitatis, et ex urgenti causa ad celebrationem capituli provincialis.

Confirmare acta capituli provincialis.

Admittere renunciationem p. generalis, extra capitulum factam: eligere vicarium generalem in casu renunciationis, aut mortis p. generalis, et convocare tunc capitulum extraordinarium ad electionem novi generalis.

Eligere vicarium generalem casu quo p. generalis exierit de Hispania.

Inquirere etiam cum præcepto formali, quando opus fuerit de culpis p. generalis, aut definitorum.

Mittere visitatorem extraordinarium in provincias pro casibus a lege præventis.

Instructiones, et patentes literas dare procuratoribus generalibus.

Admittere fundationes novorum conventuum, et antiquos deserere.

Approbare capitulum provinciæ sancti Alberti in regno Mexicano, et visitationem illi provinciali factam examinare, et inspicere.

Concedere licentiam, ut aliquis religiosus provinciæ sancti Alberti veniat in Hispaniam.

Definitivam ferre sententiam in causis a procuratore generali Romæ contra apostatas formatis, et in visitatione dicto Romæ procuratori a suo successore facta.

Hæc sunt facultates definitorio generali commissæ, quas transgredi nec decet, nec licet, foretque majori correctione dignum.

CAPUT SEXTUM

De officio, et authoritate patris nostri generalis.

De patre generali, ejusque electione.

§. 462. 1. Nostra congregatio ab uno debet superiore gubernari, qui generalis vocabitur: in capitulo generali eligetur: per sexennium in officio durabit, et dotibus in cap. 2. harum constitutionum in p. generali requisitis, ornatus sit.

De jurisdictione ejusdem.

§. 463. 2. Huic reverendo admodum p. n. generali tamquam patri, ac universali totius ordinis pastori, volumus, præcipimus, et mandamus, ut omnes tam religiosi, quam moniales, omni cum subjectione, et humilitate obediant, et debitum exhibeant honorem, et reverentiam.

De munere patris generalis.

§. 464. 3. Pater generalis in toto ordine universalem habet potestatem, tam jure, quam pontificum privilegiis, nostris, et aliarum religionum generalibus concessis, dummodo nostris constitutionibus non limitetur, præcipuaque ad eum totius ordinis cura, et administratio spectat. Quare invigilare maxime debet, ut regularis disciplina eximie in omnibus vigeat. Unde ipse solus eam potestatem in toto ordine habet, quam provincialis in sua provincia, et prior in suo conventu; et insuper eam, quæ ratione sui officii ex jure communi, ex privilegiis, et ex nostris constitutionibus ad eum pertinet. Sed sicut supra dictum est inferiorum ministerio non se immisceat, nisi vel ob eorum defectum, vel cum prudentia, et ratio id postulaverit. Semper tamen inferiores parere teneantur. Si vero in hoc excesserit cum omni reverentia definitores eum commonefaciant, vel tempore suæ visitationis de hoc humiliter corrigatur. Nunquam tamen pater generalis insciis provincialibus contra ea, quæ ipsi fecerint aliquid ordinabit.

De voto p. generalis in capitulis, et definitorio.

§. 465. 4. In omnibus capitulis, ac definitoriis provincialibus, ubi pater generalis inventus fuerit, cum voto decisivo præsideat, et in definitorio proponat etiam ea omnia, quæ sibi visa fuerint ex his, quæ ad illud definitorium pertinent: exequi tamen teneatur id, quod in eo fuerit determinatum, et adstringatur omnia alia servare, quæ ad præsidentes capituli provincialis pertinent.

De visitatione ab eo facienda

§. 466. 5. Pater generalis in suo sexennio debet omnes Hispaniæ provincias semel saltem visitare per se, vel ipso impedito per visitatores ab eo designandos, qui qualitates habeant a nostris constitutionibus requisitas.

De jure transferendi religiosos de una in aliam provinciam.

§. 467. 6. Ad patrem generalem spectat religiosos de una in alteram provinciam transferre, et confraternitatis literas in toto ordine concedere, in eo præsidere, et similiter in definitorio, et quæ ibi agenda sunt proponere, et quæ decreta fuerint executioni mandare, et omnino alia, quæ in nostris constitutionibus ordinantur, decernere, aut exequi.

Aliæ declarationes circa ipsius potestatem.

§. 468. 7. Item licentiam præbere ut matronæ nobiles habentes indultum apostolicum, clausuram monialium ingrediantur, quando indultum requirit consensum prælatorum, et præceptum non continet, ut in ecclesiis fratrum, et monialium aperiantur tribunæ temporales, et ut puella, quæ expleto decimo quinto anno, ad decimum septimum non pervenit ad habitum religionis admittatur, eodem modo quo tria prædicta per nostras constitutiones conceduntur definitorio generali. Insuper potest generalis quidquid ei in nostris constitutionibus conceditur.

De conventu in quo residere debet pater generalis.

§. 469. 8. Conventus autem in quo (nisi negotia, aut provinciarum necessitas aliud exigat) pater generalis resideat, sit fere in medio ordinis, ut propter distantiam, et alias ejus circumstantias omnem religionem possit commodius inde gubernare, et omnes undecumque eum consulere, ad ipsumque licentia obtenta confugere valeant. Hortamurque patrem nostrum generalem, ne in regali curia diu immoretur, neque ad eam tendat, nisi propter manifestum religionis bonum propter inconvenientia, occupationes, et nimia negotia, quæ ibi suboriri, ut in plurimum, et inevitabiliter solent.

CAPUT SEPTIMUM.

De definitoribus generalibus, et secretario definitorii.

De definitoribus generalibus.

§. 470. 1. Definitores generales nec numero plures, nec pauciores erunt quam sex. Eligentur in capitulis provincialibus uniuscujusque filiationis, et confirmabuntur a definitorio generali, præter definitorem filium provinciæ sancti Alberti apud Mexicum, qui eligetur, et confirmabitur a capitulo suæ provinciæ, ut dictum est. Ordinem, et antiquitatem a definitoribus inter se servandam designare pertinet ad definitorium generale. De qualitatibus quibus

definitores ornatos esse oportet, dictum est supra cap. 2. §. 2.

De subjectione definitorum.

§. 471. 2. Definitores ubicumque sint p. generali erunt immediate subjecti, et appellari debent patres nostri in tota congregatione: sunt enim vero prælati superiores. Proximam p. generali sedem occupant, et omnibus præsident tempore definitorii; extra illud autem si in conventu adest p. generalis præcedunt loco priorem domus, et provinciales, sed non habeat præsidentiam prioris, et absente p. generali sedebunt post priorem domus, vel conventus, cujus regimini se immiscere non possunt. Eorum residentia erit in conventibus a p. generali ipsis designatis, et a frequenti residentia p. generalis, non nisi duorum, vel trium dierum itinere distantibus, et ubi possint commode scribere, et epistolas recipere pro ordinis, et sui officii negotiis.

De exemptionibus eisdem competentibus

§. 472. 3. In capitulis conventualibus non assistent, quamvis p. generalis illi præsit, nec in aliis communitatis actibus, in quibus conventuales suffragaturi conveniunt, neque eis culpæ in refectorio a priore, aut zelatore imponantur.

De eorum præsentia in actibus communitatis.

§. 473. 4. Nunquam absente priore (nec præsente si tempus est definitorii) assistant definitores, nec præsideant, dum dicuntur culpæ in refectorio. Absente priore ad definitorem spectat in communitatis actibus præsidere, et signum dare, non tamen præsidebit in conventu, neque illius regiminis in re, vel minima se introducet, sed neque aliquis præter patrem generalem definitoribus ubicumque sint in communitatis actibus signum dabit.

De jure exeundi e conventu.

§. 474. 5. Definitores poterunt absente p generali e domo exire cum socio sibi accepto, et cum sola notitia prioris, quin eorum exitus impediat, quod alii, qui secundum nostras constitutiones possunt exire e domo tunc egrediantur.

De jure scribendi literas.

§. 475. 6. Liberum sit definitoribus, ubicumque fuerint, ad omnes sive religiosos, sive moniales, sive extraneos literas mittere, ad ipsosque missas recipere sine notitia, et recognitione prælatorum, et quin adhuc p. generalis eas aperire, aut impedire possit. In omnibus conventibus, tam pro tempore definitorii, quam extra illud in omnium religiosorum cellas ingredi possunt, et religiosi in suas, extraneumque quemcumque libere alloqui; sed tempore silentii nil horum licebit.

De reverentia eisdem debita.

§. 476. 7. Ubicumque definitores inveniantur, tam in absentia, quam in præsentia prioris conventus eadem venia, et reverentia ab omnibus religiosis exhiberi eis debet, quæ priori domus tribuitur.

De specialibus commissionibus eisdem dandis.

§. 477. 8. Si aliquis definitor cum speciali commissione ad aliquod negotium mittatur, tunc ad definitorium spectabit, locum, et modum in omnibus servandum designare. Primus ex definitoribus in definitorio existentibus, absente p. generali in eo præsidebit, sed in tali casu, nec electio aliqua fiet, nec conventus alicujus fundatio admittetur, aut deseretur, nec expulsionis ab ordine contra aliquem feretur sententia.

De secretario definitorii.

§. 478. 9. Secretarius definitorii, qui, ut dictum est, easdem habere debet qualitates, quæ in provincialibus desiderantur, durante suo officio, tempore definitorii sedebit immediate post ultimum definitorem; extra illud vero immediate post procuratorem generalem.

De visitatione definitorum.

§. 479. 10. Tam definitores, quam secretarius definitorii visitabuntur a novo definitorio in hunc modum: paulo ante finitum definitorum officium p. generalis per se, vel per alium in conventibus, ubi definitores, et secretarius commorati fuerint, de eorum vita, et moribus imposito præcepto formali diligenter inquirat. Et si ex depositione testium, aut ex literis a religiosis, vel monialibus super id libere missis, aliquid animadversione, aut correctione dignum deprehendatur, notum fiat definitorio novo, ut p. generali præsidente, judicium ferat, puniat, corrigat, aut absolvat, prout justitia, et æquitas postulaverit.

De cessatione definitorum ab officio.

§. 480. 11. Definitores, et secretarius definitorii ab officiis cessabunt, ex quo novi definitores electi in capitulis provincialibus die a p. generali assignato ad præfixum ab ipso conventum pervenerint, et suorum officiorum possessione donentur, quod totum fiat intra duos menses plus minusve post capitulorum provincialium celebrationem.

CAPUT OCTAVUM

De officio procuratorum generalium

De numero procuratorum generalium.

§. 481. 1. Duo sint in ordine procuratores generales pro expediendis communibus congregationis negotiis, unus Romæ, et alius Matriti, eligendi ambo in ca-

pitulo generali, et per sexennium in officiis duraturi, nisi sponte illa dimiserint, aut culpas commiserint depositione dignas. De eorum dotibus, modo electionis, et reelectionis vitandæ dictum est in capitibus 2. et 3. hujus tertiæ partis.

De juramento ab eis præstando.

§. 482. 2. Præfati procuratores juramentum fidelitatis coram definitorio præstabunt, a quo literas patentes in debita forma accipient, et unusquisque cum sufficienti potestate possit respective tum Romæ, cum in Hispania, omnia negotia totius ordinis pertractare.

De iis, quæ Romæ præstare debent.

§. 483. 3. Romæ procurator in rebus ad universale ordinis regimen spectantibus non possit a Sede apostolica Bullam, aut Breve aliquod impetrare, vel favorem ad hoc præstare absque capituli generalis consensu, nec in cæteris ordinis negotiis ab instructione, et obedientia definitorii generalis discedat, aut sine ejus mandato impertinentibus ad religionem in communi aliquid faciat.

De iis, quæ Hispaniæ procurator servare tenetur.

§. 484. 4. Idem observet Hispaniæ procurator, cui stricte præcipimus, ne a principalibus sæcularibus contra ordinis bonum, et statuta per se, aut per alium quærat.

De præcedentia eisdem debita.

§. 485. 5. Utriusque procuratoris literæ, tam ab ipsis ad alios, quam ab aliis ad ipsos missæ nequeant a prælatis, sive præsidibus conventuum, in quibus ipsi resident, legi aut aperiri. In sede, et loco uterque procurator, ubicumque sit, priores hospites anteibit, Romanus autem etiam provinciales hospites.

De visitatione procuratorum generalium.

§. 486. 6. Procurator generalis Hispaniæ non subjicitur visitationi provincialis, nec tenetur capitulis conventualibus interesse, nec in eis vocem habet, est tamen conventualis Matriti quoad suffragia. Poterit e domo exire cum socio a p. generali assignato, et de ejus licentia sumpta a prælato domus benedictione: numquamque præsidebit in conventu, neque negotia particularium religiosorum expediet, nisi a respectivo provinciali ei commissa; et nullo modo sæcularium negotiis se immisceat, totius religionis bono unice intentus. In fine uniuscujusque triennii sui officii rationem generalem reddet novo definitorio de acceptis, et expensis, et de statu litium pendentium; excessusque rationum, si quis resultat in communis arcæ beneficium relinquet, nec tempore sui officii ultra triginta aureos (vulgo doblones) eosque nonnisi ex urgenti, ac gravissima causa absque licentia p. generalis mutare alicui poterit.

De jure absolvendi apostatas a censuris.

§. 487. 7. Procurator generalis curiæ Romanæ poterit apostatas illuc accedentes ab excommunicatione, aliave censura, si forte incurrissent, absolvere, cui omnes religiosi nostræ congregationis illic commorantes, aut quoquomodo Romam declinantes obire teneantur. Si autem aliquis sine debita licentia Romam petivit, procurator curet eum in Hispaniam mittere nisi pro qualitate delicti eum in carcere detineri, aut aliquo opportuniori remedio uti oporteat.

Monitum speciale.

§. 488. 8. Quando, et quomodo procurator generalis visitandus est dictum est supra cap. 4.

CAPUT NONUM

De capitulo provinciali

---

§. I.

De tempore, gremialibus, et ordine capituli.

De tempore celebrationis capituli.

§. 489. 1. In unaquaque provincia celebrabitur capitulum de triennio in triennium die dominica tertia post Pascha quæ dicitur: *Deus qui errantibus*: sitque in conventu a definitorio provinciali in capitulo antecedenti designato (nisi definitorium generale ex juxta causa alium designaverit) qui quantum fieri potest a sæcularium strepitu remotus sit. Provincialis tempore convenienti gremiales ad capitulum convocet, qui et si vocati non fuerint, teneantur nihilominus designato die ad capitulum accedere.

De gremialibus capituli.

§. 490. 2. Gremiales suffragaturi in eo sint p. provincialis, definitores provinciales, priores conventuum, vel vicarii canonice electi, aut superior, vel superiores in casu, quo prior, aut priores conventuum gravi infirmitate, vel morte præventi non possint ad capitulum accedere; dummodo superior testimonium prioris, et clavariorum de infirmitate prioris, et si iste obierit, clavariorum de illius obitu deferat. Quando prior tendit ad capitulum provinciale, vel generale superior præsidebit in conventu, nisi provinciali ex justa causa aliud videatur, et superiore deficiente designabit prior unum ex sacerdotibus confessoribus conventus, ut præsideat: duo etiam socii electi ad capitulum generale, et quatuor

eorum substituti, qui omnes vocem habebunt, quamvis in capitulo generali non steterint, nec sint priores. Ultra dictos nullus admittetur, nisi p. generalis, si adsit, aut visitator a p. generali ad visitandum missus, si tempore capituli ibi adest. Quo in casu, tam p. generalis, quam visitator vocem habebunt in electionibus, et in cœteris, quæ in capitulo agenda sunt.

De ordine sedendi in capitulo.

§. 491. 3. Quoad sedem gremialium attinet, primo loco sedebit provincialis, secundo definitores, donec novus provincialis recenter electus. Primo loco provincialis officio functus secundo, definitores novi tertio juxta ordinem suæ electionis sedebunt: quarto loco definitores præcedentes, quinto priores, seu vicarii juxta ordinem antiquitatis conventus, sexto duo socii capituli generalis, et eorum substituti juxta ordinem suæ graduationis, et ultimo superiores si adsint. Omnes isti tempore capituli, tam intra, quam extra aulam capitularem eumdem servabunt ordinem, ante omnes conventuales sedebunt, et illis præsidebunt, sed gubernatio conventus non ad illos, sed ad proprium priorem pertinet.

De testimonio a prioribus præbendo in capitulo.

§. 492. 4. Singuli ex prioribus deferent ad capitulum, et in prima die offerent definitorio testimonium a tribus conventus clavariis signatum, et clausum, in quo sub juramento exponant, primo an prior missarum onera, tam perpetua, quam manualia adimpleverit, nec ne? secundo si gravavit ære alieno conventum, et qua de causa? tertio, si invenit illum gravatum, quanta summa, et a quo tempore? quarto qualiter in conventus administratione se gesserit, sive in conservatione bonorum, sive in providendo religiosis de necessariis, maxime ægrotis, et non augmenta aliqua de novo fecerit? quinto si munus suum juxta nostras constitutiones implevit? juramentum solum exigitur pro missarum adimpletione.

De poenis contra priorem qui missas non celebratas reliquit.

§. 493. 5. Si ex testimoniis deprehenditur legitime priorem aliquem tantas missas adimplendas reliquisse, quibus intra unum mensem satisfieri non possit, statim a definitorio ejiciatur de capitulo, et voce activa, et passiva juxta decretum Urbani VIII. privatus, aliis etiam pœnis ad arbitrium definitorii puniatur.

De aliis culpis et poenis priori infligendis.

§. 494. 6. Quamvis autem missarum onere non sit gravatus, si tamen in aliis prædictis graviter deliquisse constet non ejiciatur a capitulo, sed corripietur, et pœnam luet juxta qualitatem culpæ, nisi jam de ea fuerit in visitatione correctus, et post visitationem non deliquerit.

De examine qualitatum religiosorum.

§. 495. 7. Priores, aut vicarii deferent etiam ad capitulum copiam religiosorum, qui eo triennio in suo conventu decesserunt, et omnium ordinis defunctorum, pro quibus in eo conventu facta sunt suffragia: omniumque religiosorum, tam professorum, quam novitiorum sui conventus cum eorum qualitatibus, et circumstantiis, scilicet, unde sunt oriundi, ubi professi, quot annos ætatis, aut professionis habent: si sint confessarii, aut prædicatores. Hanc rationem de omnibus religiosis suæ provinciæ secundum ordinem conventuum, provincialis ad patrem generalem tempore generalis capituli defert.

De præside capituli.

§. 496. 8. Omnes vocales convenient ad conventum pro celebrando capitulo designatum, feria sexta præcedenti dictam dominicam: *Deus qui errantibus*: et non antea. Si provincialis, vel morte præventus, vel ob aliam causam, statuto die non accesserit, definitorium provinciale eligat capituli præsidem, qui adveniente provinciali cessabit, et provincialis præsidentiam, vel locum tempore adventus sibi ex officio debitum assumet.

De electione secretarii capituli.

§. 497. 9. Vespere dictæ feriæ sextæ provincialis cum suo definitorio aliquem ex vocalibus in capituli secretarium eliget, qui statim juramentum fidelitatis præstabit, sicut de secretario capituli generalis dictum est, deinde congregatis in unum vocalibus, a provinciali, et definitoribus examinetur, an omnes sint legitime gremiales; peractoque examine interrogabit præses, a gremialibus an in aliquo ipsorum impedimentum noverint, propter quod non debeat capitulo interesse? Si reperiatur, et sufficienter probetur in aliquo ex eis impedimentum adesse canonicum, illico declaretur, et ejiciatur a capitulo; sin autem procedatur ad ulteriora, statimque a capitulo designentur duo fratres, qui schedulas pro eligendis scribant, et cœtera serventur, quæ super hoc præscripta manent in cap. 1. num. 2. hujus tertiæ partis. Neque omittatur in capituli provincialis sessionibus lectio apostolicarum constitutionum, quæ legi debent juxta decretum Sanctæ Romanæ, et universalis Inquisitionis diei 19 aprilis 1629 quod incipit = *Sanctissimus Dominus Noster* = quod fiet etiam in quavis alia

electione patris provincialis, aut vicarii provincialis.

De electione statutorum a secretario facienda.

§. 498. 10. Deinde alta voce a secretario legantur, et attente ab omnibus audiantur tria prima capitula hujus tertiæ partis, ne quid memoria excidat, utque omnia in eis præscripta serventur in electionibus, et cœteris quibuscumque. Postmodum præses exhortans omnes ad rectitudinem intentionis, et justitiam in electionibus servandam, et rei gravitatem sine ullius nomine expresso, nec indicato, ponderans, præstitoque ab omnibus juramento de eligendis, quos in conscientia judicaverint digniores juxta ss. Urbani VIII. decretum, sequentem designabit diem pro electione provincialis, et quatuor definitorum, nec non et definitoris generalis, si tunc ad illam provinciam attineat.

De electione patris generalis.

§. 499. 11. In his, et aliis electionibus faciendis idem ordo servabitur, qui pro electione p. generalis designatur in cap. 4. hujus tertiæ partis, et quidquid in eo stabilitur, volumus, ut transferatur ad capitulum provinciale proportione servata.

De aliis electionibus in capitulo faciendis.

§. 500. 12. Ex omnium consensu, et approbatione statuimus, ut deinceps fiant in capitulis provincialibus electiones sequentes. Provinciales, definitores generales, definitores provinciales, duo socii, et quatuor substituti ad capitulum generale, priores conventuum, et magistri novitiorum, eorumque socii.

§. II.

De provincialis, definitorum, et aliorum electionibus.

De electione provincialis.

§. 501. 1. Sabatho primo mane missa solemnis de Spiritu Sancto, assistentibus cunctis gremialibus pro felici capituli exitu cum cantu celebrata, quod idem eodem die in omnibus provinciæ conventibus fiet, statim non expectatis amplius absentibus, electores in aulam capitularem convenient, ubi dicto hymno = *Veni Creator Spiritus* = Præses per se vel per alium brevem concionem ad capitulum habebit, absolvetque vocales a censuris, et impedimentis, ad cauthelam; quo facto ad eligendum provincialem procedent, modo, et ordine pro electione p. generalis stabilitis. Suffragia scrutabuntur a definitorio juxta formam ibi præfixam, factaque electione, statim publicabitur, et præses cum definitorio non expectatis viginti quatuor horis, et recedente paululum provinciali noviter electo, quærenteque præside sub præcepto a singulis gremialibus an noverint in provinciali noviter electo aliquod impedimentum canonicum, quod ejus obstet confirmationi: si nullum inveniatur, illico eum confirmabunt. Tuncque inchoante antiquiore cum cantu hymnum = *Te Deum laudamus*, provincialis electus in ecclesiam, aut chorum processionaliter deducatur, ubi omnes ei obedientiam præstabunt.

De electione definitoris generalis, et definitorum provincialium.

§. 502. 2. Finito hoc actu, gremiales redeant ad capitulum, ut ante prandium eligant primo definitorem generalem si illa provincia habitura sit definitorem triennio sequenti, et immediate post quatuor definitores provinciales, qui eligentur seorsim, et primo electus erit primus definitor, secundo secundus, tertio tertius, et quarto quartus, et secundum hunc ordinem sedebunt, et se præcedent tam intra, quam extra definitorium.

De publicatione electionum factarum.

§. 503. 3. Si definitor generalis electus fuit, publicetur ejus electio, sed non confirmabitur, quia ejus confirmatio spectat ad definitorium generale. Sed definitorum provincialium electiones publicabuntur, et confirmabuntur statim, confirmatioque fiet eodem modo quo confirmatio provincialis facta est.

De electione substituti definitorum provincialium.

§. 504. 4. Si aliquis ex definitoribus provincialibus noviter electis sit absens, capitulum eliget ex gremialibus substitutum, qui ejus vices suppleat in definitorio ubi ultimum locum tenebit, donec definitor accedat; qui si durante capitulo pervenerit, locum sibi debitum occupabit, et in reliquis capituli actibus suffragabitur. Si provincialis aut alius quilibet ex electis a capitulo, ipso durante, officium renunciet, renunciationem admittere, et novam facere electionem spectat ad capitulum. Post definitorum electionem nihil superest illa die a capitulo agendum.

De cœteris electionibus faciendis.

§. 505. 5. Dominica sequenti festum patrocinii S. P. N. Joseph cum missa solemni, et concione, assistentibus capitularibus, celebrabitur, et feria secunda agetur de cœteris electionibus faciendis, incipiendo a sociis, et substitutis ad capitulum generale designandis.

De electione sociorum mittendorum ad capitulum generale.

§. 506. 6. In qualibet provincia eligentur duo socii ituri ad capitulum generale, præter eam de qua sit pro-

curator generalis Hispaniæ, qui est primus socius natus suæ provinciæ, ac proinde hæc non debet, nisi unum socium eligere.

De qualitatibus sociorum.

§. 507. 7. Duo hi socii seorsim eligentur, qui qualitates habeant in cap. 2. hujus tertiæ partis ad hujusmodi officium requisitas, servatis in eorum electione omnibus, quæ ad electionem canonicam desiderantur. Primo electus erit primus, et secundo secundus. Idemque erit de quatuor substitutis, qui cum eisdem qualitatibus sunt immediate post socios seorsim eligendi, et juxta ordinem suæ electionis graduationem servabunt primi, secundi, tertii, et quarti. Sociorum, et substitutorum electio statim publicabitur, nec indiget confirmatione.

De munere sociorum.

§. 508. 8. Sociorum munus est vocem totius provinciæ ferre ad capitulum generale, et nomine illius tam in electionibus, quam in aliis quibusve in capitulo agendis consilium dare, et suffragium. Substituti sunt eorum vicesgerentes, qui in defectu sociorum provincialis, vel definitoris generalis suæ provinciæ debent ad capitulum accedere cum plenitudine facultatum, quibus ille pro quo subrogatur assisteret.

De iis, qui ad capitulum generale venire debent.

§. 509. 9. Et quia ex unaquaque provincia ex octo, quæ sunt intra Hispaniam, quatuor debent suffragia ad capitulum concurrere, decernimus, ut ex provincia, quæ habet definitorem generalem proficiscantur ad capitulum provincialis, duo socii, et primus substitutus, qui in conventu itinere unius diei a domo capitulari distante morabitur, ut in defectu alicujus ex quatuor suffragiis suæ provinciæ possit opportune ad capitulum accedere. Si autem provincia definitore generali careat, venient ad capitulum, provincialis, duo socii, et primus, et secundus substituti, ex quibus substitutus secundus manebit in conventu a domo capitulari, ut dictum est dissito, et alii quatuor ad capitulum accedent. Si evenerit quod socii et substituti omnes alicujus provinciæ defecerint, tunc definitorium provinciale providebit.

De literis testimonialibus eisdem concedendis.

§. 510. 10. Socii, et substituti ituri ad capitulum generale deferent literas testimoniales suæ electionis, et commissionis ab omnibus gremialibus subscriptas, quæ sint tenoris sequentis.

Tenor literarum patentalium.

§. 511. 11. Reverendis in Christo patribus, p. n. generali, et definitoribus generalibus capituli, anno N. et die N. in festo N. in conventu N. celebrandi ordinis Discalceatorum beatæ Dei genitricis Mariæ de Monte Carmelo, et cujusvis alterius generalis capituli, si ante vel post celebrari contingat usque ad capituli provincialis venturi congregationem, sui humiles filii, et subjecti, definitores, et cœteri fratres de gremio capituli provincialis provinciæ N. in conventu N. ejusdem ordinis, in festo N. anno N. et die N. celebrati, obedientiam debitam, et Sancti Spiritus consilium in agendis. Venerandæ discretioni vestræ pateat evidenter, quod cum nos in dicto loco, et tempore pro prædicto capitulo nostro celebrando, ad electionem sociorum p. provincialis ituri ad capitulum generale supradictum, procederemus, nemine indebite excluso, vel admisso, p. frater N. primus, vel secundus socius, aut primus, vel secundus, vel tertius, vel quartus substitutus fuit canonice electus: cui sic electo damus licentiam, et auctoritatem nostram, atque potestatem eligendi, definiendi, ac omnia alia agendi pro nobis in dicto capitulo generali, quæ facere possemus, si omnes præsentes essemus: ratum, et gratum habentes, quod per eumdem factum fuerit. Datum, et actum loco, temporeque quibus supra. In quorum testimonium sigillum commune nostræ provinciæ præsentibus est impressum.

De copia a sociis exhibenda.

§. 512. 12. Portent etiam socii copiam a toto definitorio subscriptam, et capitulo generali exhibendam eorum, quæ definitorium provinciæ decreverit.

De electione priorum conventualium.

§. 513. 13. Post sociorum, et substitutorum electionem procedatur statim ad priores conventuum eligendos, incipiendo ab antiquiori domo, et deinceps suo antiquitatis ordine usque ad novissimum, servatis forma electionis, et qualitatibus eligendorum in capitibus 1. 2. et 3. hujus tertiæ partis stabilitis.

De confirmatione electorum.

§. 514. 14. Facta ergo et publicata singulorum priorum electione, de illis confirmandis curabitur. Ad quod capituli præses præceptum capitularibus imponet, ut intra viginti, et quatuor horas ante definitorium denuntient si in recenter electis aliquod noverint impedimentum canonicum, propter quod non sint confirmatione digni. Si igitur de aliquo impedimenta hujusmodi legitime probentur, non confirmabitur, sed alius ejus loco eligetur.

Tenor confirmationis.

§. 515. 15. Hi vero, quibus nullum probatur impedimentum canoni-

cum per secreta definitorii suffragia ad confirmationem de jure approbentur, statimque a præside capituli confirmentur in hunc modum. Ego N. in nomine meo, et totius capituli confirmo te, vel vos heri in officium prioris electos. Qui confestim professionem fidei a concilio Tridentino præscriptam coram capitulo facient, idemque omnes in capitulo electi immediate post sui electionem, vel post confirmationem si ea indigent exequentur; et similiter omnes electi, tam in capitulo generali, quam in definitoriis si ibi adsint, sin minus tempore ipso quo officiorum possessionem assumunt. Peracta priorum electione, eligentur magister novitiorum, et ejus socius, canonice quidem sed absque confirmatione. Cum quo de electionibus a capitulo faciendis actum est.

De literis capitulo missis publice legendis.

§. 516. 16. Post electiones, et non ante literæ capitulo directæ publice aperiantur, idemque fiet cum epistolis ad definitorium provinciale missis, quæ nonnisi in definitorio, et post electiones, si quæ tunc ab ipso faciendæ sunt aperientur. Quæ autem subscriptione carent, cæcæ vulgo dictæ, nullatenus legantur, sed coram capitulo illico minutatim dilacerentur.

§. III.

De statutis, et ordinationibus, et aliis a capitulo usque ad ejus absolutionem agendis.

De reformatione statutorum

§. 517. 1. Absolutis electionibus, ad capitulum provinciale spectat de reformatione agere, et si opus fuerit, acta, sive sanctiones, toti provinciæ, sive ad promovendam perfectionem, sive ad extirpandos abusus stabilire. Hæc autem quam raro, mature, et nonnisi urgente necessitate, et concurrentibus tribus ad minus ex quatuor partibus suffragiorum, et non aliter fiant. Si quæ autem facta fuerint statim ad definitorium generale mittantur, neque executioni mandentur, nec vim obligandi habeant, donec ab eo sint confirmata. Hæcque durabunt usque ad sequens triennale capitulum, ubi nisi expresse confirmentur, expirant.

De iis, quæ in capitulo sunt proponenda.

§. 518. 2. Si aliqua alia in capitulo tractanda occurrant, p. provincialis per se, vel ad petitionem quatuor gremialium ea proponat. Ut vero maturius omnia decidantur, graviora dubia de una in aliam differantur sessionem. Omnibus persolutis negotiis, fiet publice a singulis prioribus distincta de præcipuis suorum conventuum benefactoribus commemoratio, et consentiente capitulo per suffragia secreta in illius absolutione, jam de capitulo provinciali actum est.

De designatione conventus pro nova celebratione capituli.

§. 519. 3. Postea definitorium designabit conventum, in quo sequens capitulum celebrandum sit, et facta a præside, aut ab alio spirituali exhortatione, omnes humiliter coram ipso sedente genuflexi suas culpas dicent ad exemplum præsidis, qui prius coram digniore capituli sedente genuflexus, cœteris stantibus, idem facere debuit.

De absolutione a censuris accipienda.

§. 520. 4. Quibus peractis omnes a provinciali disciplinam, et absolutionem a censuris cum indulgentiarum concessione accipiant. Die sequenti missa solemnis defunctorum cum concione, et responsorio celebrabitur, sicut pro capitulo generali statutum est. Et tandem redeuntibus ad capitulum gremialibus, leget secretarius quidquid a capitulo actum fuit, et transcriptum est ad librum provinciæ, quem omnes subscribent. Quo facto agetur de visitandis provinciali, secretario, et definitoribus præteritis.

De speciali visitatione.

§. 521. 5. Visitatio hæc est quasi appendix capituli, et fiet in hunc modum. Antequam capitulares discedant, provincialis noviter electus, vel si absit, primus definitor præceptum gremialibus imponet, ut coram se, et secretario, qui sit unus ex definitoribus a definitorio eligendo deponant quidquid in provinciali præterito noverint animadversione dignum, similiterque de secretario provinciali, et definitoribus officio functis. In his visitationibus servabuntur omnia, quæ de visitatione p. generalis dicta sunt cap. 4 §. 6. nostrarum constitutionum; quod totum insertum hic esse volumus; ita ut, quæ ibi a generali, et definitorio generali facienda præscribuntur, hic provincialis, et definitorium provinciale exequantur.

CAPUT DECIMUM

De definitorio provinciali, et de ejus auctoritate

§. I.

De forma, et tempore illud celebrandi

De auctoritate definitorii provincialis.

§. 522. 1. Definitorium provinciale, quod extra capitulum nullius hucusque apud nos erat roboris, et nullis fungebatur facultatibus, in tribunal stabile, et permanens, primam post capitulum provinciale, tam intra quam extra illud habens auctoritatem exigere, et committere operæ prætium duximus, et decernimus ad instar definitorii provincialis, quod nosmetipsi pro nostra sancti Alberti provincia apud Indos semper probavimus, et ab initio ratum habuimus.

De componentibus hoc definitorium.

§. 523. 2. Hoc definitorium componi debet ex p. provinciali, ex quatuor definitoribus cui adsit secretarius ab ipsis electus, qui potest esse unus ex definitoribus, vel alius religiosus tali munere dignus, et juramento fidelitatis adstrictus sicut de secretario definitorii generalis dictum est.

De congregatione definitorii provincialis

§. 524. 3. Nullus definitor sit simul prior, aut vicarius alicujus conventus, nec præses hospitii, ut Deo, et sui officii adimpletioni tantummodo vacet. Definitorium bis in anno, sexto quoque mense a celebratione capituli computando congregabitur, nec durabit pro singulis vicibus ultra octo dies, nisi necessitas, aut negotiorum multitudo aliud exigat, ad arbitrium definitorii, concurrentibus quatuor ex quinque suffragiis, et celebrabitur in conventu a p. provinciali de consilio definitorum assignato. Hæc autem designatio fiet de uno in alium definitorium, ut facile constare valeat, quo opportune possint omnes religiosi suos judices, et parentes adire.

De extraordinariis congregationibus.

§. 525. 4. Provincialis ex urgenti causa poterit definitorium extraordinarium bis tantum in triennio congregare. Ultra duas has vices nullatenus definitorium celebrabitur, nisi in casu adeo urgenti, ut quatuor ex componentibus definitorium illius congregationem petierint. Si tempore ad definitorium ordinarium, aut extraordinarium assignato p. provincialis, aut aliquis definitor tempestive per literas a provinciali vocatus, statuta die non accedat, expectatis octo diebus, si id quatuor adstantibus videatur, sin autem statim substitutum eligant aliquem ex prioribus, qui vocem in definitorio ferat usque ad proprietarii adventum.

§. 526. 5. Nullum declaramus definitorium, in quo non sint quinque suffragatores, et cui non adsit secretarius juramento fidelitatis ligatus. Quapropter nec provincialis, nec definitorium valeant aliquem definitorem ita occupare, ut nequeat omnino sessionibus assistere. Si autem tempore definitorii aliquis ex quinque vocalibus infirmari contingat, et urgeat sessionem habere, accedet ad definitorium prior domus, in qua celebratur, ut pro infirmo vocem ferat, et si duo, aut tres infirmentur, vocentur totidem priores ex vicinioribus conventibus juxta ordinem distantiæ, et si distantia sit eadem præferatur conventus antiquior.

De numero suffragantium.

§. 527. 6. Quidquid in definitorio decidendum est per secreta fiet suffragia calculis albis, et nigris exprimenda præter electiones, quæ per schedulas fient juxta formam in cap. 1. §. 1. præscriptam servando in cæteris quod de definitorio generali ibi dictum est, proportione servata, ita ut quando in definitorio generali requiruntur sex de septem suffragiis, in definitorio provinciali quatuor de quinque sunt necessaria.

De modo procedendi in suffragiis ferendis

§. 528. 7. Incœpto definitorio singulis diebus una saltem sessio habeatur, quæ per duas ad minus horas perduret, regulariter tamen sint duo sessiones in unoquoque die cum eadem duratione, ut citius definitoria finiantur, nullaque sit dies sine sessione, nisi rarissime ex juxta causa p. provinciali indulgente.

De sessionibus habendis.

§. 529. 8. Quod a definitorio semel sancitum fuit, iterum non proponatur, absente aliquo ex definitoribus qui resolutioni adfuerunt, etiamsi quinarius numerus aliunde, et quomodocumque suppleatur: et p. provincialis teneatur illud executioni mandare, vel ipso nolente, aut minus remisse se gerente, curabit definitorium per suum secretarium compleri.

De executione decretorum latorum a definitorio.

§. II.

De facultatibus definitorii provinciæ

§. 530. 1. Decernimus, et ratum fore præcipimus, ut definitorium provinciale sequentibus in posterum juribus, et auctoritate gaudeat.

De juribus definitorii provinciæ.

Idem ut supra §. 531. 2. Ad ipsum privative spectat prælectores omnes tam philosophiæ, quam theologiæ pro omnibus provinciæ collegiis præmissa oppositione pro his obtinendis officiis in nostris constitutionibus stabilita, eligere, et designare. Conscientiasque eligentium oneramus, ut omni respectu collegii, nationis, aut amicitiæ penitus postposito eos eligant, quos in sua conscientia, et coram Deo digniores invenerint: insuper, et magistrum professorum, ejusque socium, ad quorum electiones memores sint electores eorum, quæ in capit. 2. hujus tertiæ partis §. 2 num. 13 ad hæc numera requiruntur. Potest tamen provincialis causa mortis, vel infirmitatis alios in dictis officiis substituere usque ad primum definitorium provinciale.

Idem ut supra §. 532. 3. Ad definitorium attinet magistros studentium, seu lectorum adjutores pro omnibus collegiis casuum resolutores, seu conferentiarum monialium præsides, et unum ad minus prædicatorem pro singulis conventibus, excepta eremo, cum assignatione domus eligere, et quoad prædicatores præscribere singulis exercitia, quæ pro sui ministerii adimpletione agere debent.

Idem ut supra §. 533. 4. Omnes electiones intermediæ prælatorum, sive officiorum vacantium, quæ vel a capitulo provinciali, vel ab ipso definitorio in prima sui institutione fieri solent, spectant ad definitorium provinciale, excepta electione provincialis, quæ semper debet fieri a capitulo; potest tamen definitorium, et debet eligere vicarium provincialem, quoties provincialis defecerit, vel renunciaverit. Renunciationem factam extra capitulum a provinciali, vel definitore generali admittere est proprium definitorii generalis, sicut aliorum officiorum renunciationem extra capitulum admittere, definitorii est provincialis, ad quos etiam attinet definitorem generalem in casu renunciationis, aut mortis tempore intermedio occurrentis eligere.

Idem ut supra §. 534. 5. Casu, quo p. provincialis e vita decidat, vel renuntiet, si id acciderit ante transactum annum cum dimidio a celebratione capituli definitorium provinciale eliget statim vicarium, et intra duos menses convocabit capitulum ad eligendum provincialem, qui durabit in officio usque ad capitulum triennale ordinarium, et non amplius.

Idem ut supra, §. 535. 6. Si autem mors, aut renunciatio provincialis eveniat post annum cum dimidio a celebratione capituli, definitorium eliget vicarium provincialem, qui cum omnibus facultatibus provinciali debitis provinciam usque ad capitulum triennale gubernabit.

§. 536. 7. Ad definitorium provinciale spectat dubia circa electiones provincialis occurrentia intra diem naturalem decidere simul cum provinciali antecedente, et si noviter electus erat definitor, ad decidendum dubium accedet antiquior ex gremialibus; et præcipimus, ut omnes definitorii decisioni acquiescant, et obediant sub pœna privationis officii, vocis, et loci in perpetuum irremissibiliter applicanda. Idem ut supra.

§. 537. 8. Statuimus ut in posterum, antequam dispensatio aliqua in legibus ad mores pertinentibus petatur in definitorio generali a conventu, vel individuo cujuscumque provinciæ debeat requiri consensus definitorii provincialis cum quatuor ex quinque istius suffragiis; et dispensationem a definitorio generali sine prævio dicto consensu traditam, nullam omnino, et irritam declaramus, et mandamus definitorio provinciali, ne illi uti permittat. Idem ut supra.

§. 538. 9. Insuper sine consensu definitorii provincialis, et conventualis capituli, non possunt priores in triennio ultra trecentos aureos, sive ducatos ex bonis communitatis consumere, expendere, vel alienare. Potest etiam definitorium distributiones facere, et præcipere in omnibus provinciæ conventibus pro solvendis expensis in bonum commune provinciæ factis, nisi alias definitorium ære proprio possit eas solvere. Idem ut supra

§. 539. 10. Præter facultates in hoc capite, aut forte alibi in constitutionibus definitorio provinciali expresse commissas, nullas alias illud habere volumus, et si quas præter hic, aut alibi indubitanter expressas sibi arrogari præsumpserit, aut in regimine provinciæ, vel alicujus conventus ultra eas se immisceat, vel a p. generali excessus definitorii conscio, vel tempore visitationis severe coerceatur, corrigatur, et puniatur juxta qualitatem excessus. Idem ut supra

§. 540. 11. Si definitores advertant, provincialem munus suum non implere, vel, quod pejus est, officio suo abuti, eum humiliter commonefaciant. Quod si nec monitis acquiescat, re bene ponderata, patrem generalem, et definitorium generale conscium faciant, ut congruum apponant remedium, in his Idem ut supra.

maxime, in quibus pœna depositionis, vel suspensionis provinciali per constitutiones imponitur.

CAPUT UNDECIMUM.

De officio provincialis.

De officio provincialis. §. 541. 1. Provinciali omnes fratres, et moniales tamquam patri, et pastori prompti obediant, et debitam subjectionem ubique exhibeant: et ideo provincialis totius provinciæ curam sollicite gerat, et in ea poterit omnia facere, quæ priores in suis conventibus: servato tamen ordine, ut dictum est in capitulo de obedientia.

Idem ut supra. §. 542. 2. Ad provincialem spectat ad habitum, et professionem tam fratribus, quam monialibus licentiam præbere juxta nostras constitutiones, literas confraternitatis suæ provinciæ concedere, fratres intra suam provinciam de uno conventu in alium transmutare, et extra provinciam intra triginta leucarum spatium aliquem religiosum, quando opus sit, ad aliquod negotium mittere, et religiosis professis pro ordinibus reverendas præbere, et nullus religiosus poterit scapularia ordinis benedicere, neque ad confraternitatem aliquem admittere, nisi de expressa licentia provincialis, nisi alias sit actu prior.

Idem ut supra §. 543. 3. Ad provincialem etiam pertinet singulis annis suam provinciam visitare, ejusque reformationi incumbere, et usque ad graviorem culpam inclusive corrigere. Si infirmitate, aut alia urgente necessitate per se ipsum aliquem conventum non possit visitare, aut aliud ministerium sui officii peragere, poterit alicui religioso suæ provinciæ suas vices committere, et eamdem commissionem ad tres, aut quatuor conventus visitandos in singulis annis præbere: ei tamen non liceat, vicarium provincialem in tota provincia, aut in majori parte designare: nam hoc ad definitorium provinciale spectat. Provinciali etiam competit, superiores monialium confirmare, earum electioni assistere, suffragiaque cum secretario, et aliis duobus sociis regulare, admittere earum renunciationes; similiter, et in religiosis admittere renunciationem illorum officiorum, quorum electio, seu assignatio non fit a capitulo generali, vel provinciali, aut definitorio generali, vel provinciali. Item memorias, seu pia legata cum missarum onere, aut alterius functionis religiosæ pro conventibus admittere, servatis iis, quæ circa hoc in nostris constitutionibus ordinantur.

Idem ut supra §. 544. 4. Poterit etiam excommunicatos per manus violentæ injectionem absolvere, et cum iis, qui in apostasia celebraverint, super irregularitate dispensare: et denique tam in censuris, quam in aliis eamdem facultatem habeat, quantam jure communi, quam pontificum privilegiis aliorum ordinum provinciales sortiuntur, nisi in casibus, in quibus ejus potestas nostris constitutionibus fuerit limitata.

Idem ut supra §. 545. 5. Provincialis pro socio eligat aliquem sacerdotem, qui suo consilio, prudentia, laboreque in suscepto onere eum possit adjuvare, teneaturque statim post suam electionem quamprimum commode poterit omnes provinciæ conventus visitare, et studeat omnia debite disponere, et religiosos in eis conventibus, ubi magis expedire viderit, accommodare, et ubi suaviter religionis jugum ferant; Deoque secundum suam regulam, et constitutiones perfecte famulentur. Hortamur vero in Domino, et præcipimus provincialibus, ne faciliter religiosorum mutationibus annuant: cum ex eorum cursu, et vagatione maximum detrimentum proveniat religioni.

Idem ut supra §. 546. 6. Provincialis absque consensu sui definitorii, non possit distributionem in sua provincia facere, nisi ex licentia p. generalis. Poterit tamen prior cum consensu majoris partis capituli conventualis, et de licentia provincialis, alicui monasterio egenti opem ferre. Hortamurque omnes conventus, ut hac via mutuo se adjuvent, ut charitas magis, ac magis in omnibus augeatur.

Idem ut supra §. 547. 7. Mortuo provinciali præsideat in provincia primus definitor provincialis, et in ejus absentia secundus, et sic de aliis, quousque a definitorio provinciali, vicarius provincialis eligatur: interim tamen definitor præses neque aliquem conventum visitet, neque religiosos ab uno conventu in alium transferat, neque ad studia aliquem mittat, neque licentiam concedat ad prædicandum, aut confessarii munus exercendum, neque etiam alicujus priorissæ electionem faciat, aut ei intersit, vel eam confirmet, neque aliud innovare, aut revocare eorum, quæ provincialis defunctus ordinavit ullo modo audeat. Et prior domus, in qua provincialis decessit tenebitur statim p. n. generali ejus mortem denunciare,

CAPUT DUODECIMUM

De definitoribus provincialibus

De definitoribus provincialibus.

§. 548. 1. Definitores provinciales, nec numero plures, nec pauciores erunt quam quatuor, quorum muneris est definitorium cum provinciali componere, cum voto decisivo in omnibus, quæ capite decimo præcedenti definitorio provinciali commissa sunt, et in aliis ad idoneam provinciæ gubernationem convenientibus p. provinciali consilium dare dum ab eis petitur, vel etiam quoties prudentia, et charitas exigant, quorum consilio p. provincialis libenter utatur memor oraculi divini dicentis: *Salus autem populi, ubi consilia multa*: Prov. 11. v. 14.

De officio definitorii.

§. 549. 2. Definitorum officium est triennale usque ad novorum definitorum electionem in capitulo provinciali faciendam. De qualitatibus in his definitoribus requisitis dictum est cap. 2 §. 2 sicut etiam, quod sunt seorsim eligendi, et quod, secundum ordinem electionis sit ordo ab eis servandus in dignitate, et sede; hic autem advertendum duximus, ut definitor provinciæ non possit in idem officium tertio eligi in nullo eventu. Tempore definitorii p. provinciali proximi ubique assidebunt, et præsidebunt; extra definitorii tempus, si adsunt cum provinciali in eodem conventu immediate post provincialem, et ante priorem domus sedebunt, et præsidebunt. In conventu vero, a quo abest provincialis sedebunt post priorem, et non præsidebunt, nisi deficiente priore, tunc etiam coram superiore præsidebunt, et signum in communitatis actibus dabunt, quin unquam in regimen domus audeant, aut valeant se introducere.

De jure definitorum adsistendi in refectorio.

§. 550. 3. Definitores non debent adesse capitulis conventualibus, quamvis eis præsit p. provincialis, nec primæ mensæ, quando in refectorio culpæ coram superiore dicuntur. Si autem prior præsens adsit assistent definitores in refectorio, at nec zelator, nec prior poterunt culpas eis imponere.

De jure scribendi literas.

§. 551. 4. Possunt definitores libere literas scribere, seu recipere, quin a provinciæ prælatis legantur, aut aperiantur, immo, et absque eorum notitia. Hortamur tamen definitores, ut parce admodum, et non nisi magna cum necessitate hac licentia utantur, ne forte ejus abusu provinciam potius destruant, quam ædificent, et paupertatis votum in animarum suarum perniciem violent. Ab officiis tabulæ sint liberi, præter quam ab eis, a quibus nec prælati eximuntur. Nec præcepta, quæ a prioribus imponuntur definitores provinciales ligant, immo nec a provinciali imposita, nisi eos comprehensos velle expresse significet.

De exemptione a visitatione.

§. 552. 5. Durante officio definitores provinciales non sint visitationi subjecti, sed eo finito visitabuntur in capitulo a novo provinciali cum suo definitorio, ut dictum est in cap. 9 §. 3. num. 5.

Declaratio.

§. 553. 6. Ne ergo definitorum defectus maneant impuniti, decernimus, ut provincialis, antequam capitulum congregetur per se, vel per alium diligenter, et sub præcepto formali in his conventibus, ubi fuerint commorati, de eorum moribus, et vita inquirat. Quod si in aliquo, res animadversione digna fuerit deprehensa, novo definitorio causa tradatur, ut simul cum novo provinciali, qui in eo præsidebit de ea judicium ferat.

De suspensione definitorum

§. 554. 7. Si autem (quod absit) aliquis definitor tempore intermedio, adeo graviter delinquat, ut suspendi ab officio mereatur, hujusmodi culpæ judicium, et decisio ad generalem cum suo definitorio spectabit. Quod si talis definitor suspendendus est, statim post sententiam latam, provincialis cum suo definitorio alium definitorem eligant loco suspensi, qui illius vices suppleat pro tempore suspensionis, et non ulterius.

CAPUT DECIMUMTERTIUM

De visitatoribus, de modo visitandi, et de sigillis ordinis.

De visitationibus.

§. 555. 1. Cum totius ordinis ruina proveniat ex defectu debitæ visitationis, visitatoribus, tam provincialibus quam aliis in suis visitationibus illud propositum esse debet, ut nostræ regulæ, et constitutionum observantiam, et omnem nostri istituti rationem ubi non integre, et perfecte custodita fuerit, restaurent, errata corrigant, et omnem negligentiam puniant. In primis volumus, ut cum visitatores venerint ad conventus visitandos (regulariter primo mane) omnibus fratribus convocatis dicto hymno = *Veni Creator Spiritus* = cum oratione = *Deus qui corda fidelium etc.* = exhortationem aliquam coram omnibus ad observantiam suæ professionis, vel de aliis rebus ad visitationem pertinentibus pro rerum,

ac temporum opportunitate habeant. Postea imponant præceptum in hac, vel in alia forma *Auctoritate, qua fungor præcipio vobis virtute Spiritus sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto, ut si quid tam in prælato, quam in subditis dignum correctione vobis visum fuerit statim denuncietis pure, et veraciter, recluso omni odio, et amore, ac debitæ charitatis, et justitiæ legibus servatis.* Hujusmodi vero præceptum ultra decem dies, nec minus, quam per tres integros in conventu religiosorum non extendatur. In monasteriis vero monialium, nec ultra octo, nec infra tres duret.

De præcipua inquisitione.

§. 556. 2. Visitatores primo de adimpletione legis Dei, et Ecclesiæ inquirant, deinde de observantia regulæ, trium votorum, et nostrarum constitutionum. Tertio, omnia scandala, aut speciem mali habentia, tam extra conventum, quam in conventu scrutentur. Quarto, de pace, et de quiete religiosorum, sine qua vana est omnis religio, inquirant. Quinto, de regulari disciplina, nempe: de officio divino, de oratione, de silentio, de vita communi, et æquali, de clausura, et specialiter, an prælatus religiosis omnibus, præcipue vero infirmis de necessariis sufficienter provideat, et an forte aliquis abusus in vestitu, vel in aliis observantiis irrepserit. Quæ omnia, ut exacte visitator exequatur, oportet, ut regulam, et constitutiones, ac ordinationes alias optime noscat; et de præcipuis statutis memoriale aliquod instituat summarium juxta quod possit singulos examinare. Præterea studeat ea omnia, quæ ad correctionem fraternam spectant in promptu habere.

De modo procedendi in visitatione.

§. 557. 3. Vocatis igitur ad se singulis religiosis solemniter professis, eos de prædictis diligenter, et prudenter interroget. Et ante omnia sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, et oleum infirmorum visitet. Similiterque antequam ultimam manum imponat visitationi, omnia vasa, et ecclesiastica vestimenta, quæ munditie, et decore serventur, et omnes officinas sigillatim præscrutetur, earumque suppellectilem consideret, inspiciatque, an sint omnia necessaria pro usu fratrum, vel aliqua nostro statui indecora, aut superflua nec non omnia, quæ religiosi in cellis, vel secum habent exploret, et si aliquod nostra professione fuerit alienum, omnino abdicetur, et rejiciatur. Si vero quid ex necessariis defuerit, diligenter faciat provideri. Et tempore visitationis, provincialis coram communitate, singulorum religiosorum habitum, et pallium diligenter reformet, curetque, ut in omnibus uniformitas, et id quod nostra disponit constitutio integre servetur: et qui in hoc excesserit ab eo puniatur, et illico ad mensuram constitutionis omnia reducantur: eamdemque curam prior conventus semper habebit.

De rebus temporalibus scrutandis.

§. 558. 4. Et quia non solum spiritualem monasteriorum statum visitare tenentur, sed etiam temporalem inquirere, summa cura incumbant, codices accepti, et expensi scrutari, visitatorque certior fiat de aliis omnibus, quæ statum temporalem illius domus pertinet; debeantque priores, et clavarii de omnibus fideliter rationem reddere.

De spirituali sermone instituendo.

§. 559. 5. Quibus peractis, convocatis in unum fratribus, spiritualem sermonem instituat, in quo, quæcumque bene instituta viderit, approbet; quæ secus, corrigat, vel in communi, vel in particulari. Dicantque omnes statim culpas suas incipiente priore genuflexo, interimque totus conventus stet, et ipso expedito, cœteri ordinate procedant. Si tamen in priore sit aliquis defectus, non omnibus, vel majori parti cognitus non publicetur, sed secrete in præsentia aliquorum, qui circa ipsum propensius affecti sunt, illum corrigat. Similiter et alia, quæ occulta correctione indigent, secrete, et occulte corripiat: si vero publica sint, sive notoria coram omnibus publice corrigantur, ut qui alios exemplo suo ad malum provocavit, sua emendatione ad bonum reducat. Si autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit, cum misericordia judicium exerceatur. Hortamur vero in Domino, ne impunita delicta remaneant, ne spes impunitatis majora inducat peccata.

De actibus, et statutis faciendis.

§. 560. 6. Si visitatori expediens videatur, acta aliqua, sive statuta facere, ea summa cum maturitate, et judicio, et non nisi gravi necessitate constituat, ne ob particulares defectus, communitas pluribus ordinationibus implicetur. Acta vero si quæ remanserint, in arca communi serventur, et tantum perdurent de una visitatione in aliam, ubi denuo non approbata expirent. Omnia vero præcepta, et censuræ, terminato provincialium munere, cessent, tam in conventibus religiosorum, quam monialium, quamvis res præcepta usque ad aliam visitationem, ut simplex mandatum vim habeat. Et quili-

bet provincialis in prima conventus visitatione diligenter inquirat, inspiatque omnia acta, præcepta, mandata, aut censuras sui antecessoris, ut de eorum observantia, integraque adimpletione, et quid circa ea confirmare, aut revocare expediat, exactius judicare possit.

De suspensione priorum, seu vicariorum

§. 561. 7. Provincialis poterit priores sive vicarios suæ provinciæ ab officio suspendere, tam in casibus a nostris constitutionibus expressis, quam ratione alicujus culpæ, sive delicti ab eis commissi. Idem etiam efficiet, si re mature considerata, invenerit prælatum minus habilem, aut idoneum ad ministerium quod exercet, quodque continget, quando ex defectu naturalis talenti, omnes, vel major pars conventus irreligiose, sine pace, et observantia vivant, vel alias, gravia alia, sive in populo, sive in monasterio, incommoda sequantur. Et denique si talis sit, ut omnes fere fructus boni regiminis in eo desiderentur: tunc quamvis alias prælatus sit religiosæ vitæ, provincialis arbitrio suspendatur: qui teneatur definitorium generale consulere, an in eo casu oporteat officio omnino privari.

De disciplina, et absolutione.

§. 562. 8. In capitulo culparum omnes disciplinam communem accipiant, et absolvantur a visitatore, sive sit provincialis, sive alius quicumque in hac forma. *Auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, qua fungor in hac parte, in quantum possum absolvo vos ab omni sententia excommunicationis majoris, vel minoris, suspensionis, interdicti, aut irregularitatis: et concedo vobis omnes indulgentias, quas possum concedere virtute Bullarum, et privilegiorum nostri sacri ordinis. In nomine Patris, et Fili, et Spiritus sancti. Amen.* Animadvertant autem religiosi, quod tunc ex nostri ordinis privilegiis plenariam indulgentiam consequuntur. Et cum visitationum præcipuus finis sit observantia, et pax (ut concilium Tridentinum expresse advertit) visitatores maxime curare debent in monasteriis fructus pacis, et observantiæ post se relinquere: alias suo defuisse muneri arbitrentur.

De redditione rationum præbenda.

§. 563. 9. Provinciales visitatores, sive alii quicumque sint, postquam suam provinciam visitaverint, vel onus aliud eis impositum expleverint, rationem p. generali reddant de statu monasteriorum omnium, tam religiosorum, quam monialium. Si vero in aliquo conventu culpam aliquam, quæ suam facultatem excedat deprehenderint, statim certum faciant definitorium generale, et si processum aliquem formaverint, aut aliquid aliud pro cognitione illius negotii in scriptis habuerint, illud definitorio mittant. Quod si in aliquo casu eorum facultatem excedente, de celeri remedio provideri oportet, illud adhibere possint; idemque præstare valeant prælati inferiores alii: confestim tamen superioribus, ad quos res attinet, denuncient.

Prohibitiones quoad monasteria monialium.

§. 564. 10. Inhibemus visitatoribus omnibus, ne apud monasteria monialium in sacristia, locutoriis, neque in aliqua parte simili comedant, aut dormiant, vel in alio cubiculo ubi videri, vel audiri possint ab ipsis, sub pœna gravioris culpæ. Sed si contingat non esse in illo loco nostrorum fratrum conventum, ad aliquam domum viciniorem se conferant, ubi conventus monialium provideat eis de victu communi, et regulari sui conventus, nec ulla ratione permittant sibi aliquid aliud conferri.

Idem ut supra

§. 565. 11. Et ut circa ingressum intra clausuram monialium exactius serventur decreta sacri concilii Tridentini, et apostolicæ ordinationes; statuimus, quod visitatores, et provinciales non possint earum claustrum ingredi, nisi tantum pro clausura monasterii visitanda, et tunc si visitator sit generalis, poterit secum introducere duos sui ordinis socios; si autem fuerit inferior generali, unum tantum secum deferet, et ante solis occasum e clausura egrediantur, numquamque dum cellas monialium visitat a socio, seu sociis separetur, aut cum moniali aliqua loquatur, quod a sociis audiri non possit. Pro habendo autem capitulo de culpis pro electionibus, et pro audienda earum visitatione, aut etiam pro spirituali exhortatione, nullo pacto claustra ingrediantur: sed hæc omnia ad crates ferreas fiant, sub pœna privationis ab officio, et tam provincialis, quam quilibet alius, qui monialium electionibus intersit, nunquam admittat suffragium aliquod in confuso, vel sibi commissum, et suo arbitrio pro aliqua suffragium ferat, sed quælibet illarum, quæ voce gaudet, distincte, et expresse ejus nomen pro qua suffragium ferre intendit in schedula scribat.

De officio visitatorum.

§. 566. 12. Visitatores tempore, quo suo funguntur officio, omnibus religiosis illius provinciæ, etiam ipsi provinciali præsideant, non vero in re alia regiminis se immisceant.

De instructionibus circa negocia.

§. 567. 13. Statuimus, ut omnes visitatores, et quicumque alii, qui jurisdictione aliqua subdelegata utuntur, teneantur suæ commissionis literas manifestare: alias religiosi eis obedire non adstringantur. Et quia sæpe oportet instructiones alias circa negotia eis commissa, a superioribus sibi conferri debeant, sub pœna pro qualitate, et modo culpæ infligenda eas exequi, et sub sigillo secreti servare.

De litibus, aliisque remediis juridicis.

§. 568. 14. Cupientes ex una parte ne religiosorum spiritus, qui ad altiora contendit, strepitu sæcularis judicii, aliisque juris apicibus, appellationibus, litibus, aut nimia sui juris defensione obruatur, et extinguatur, et ex alia parte, ne correctio regularis justitiæ, et rectitudo succumbat, ordinamus, neminem prælatorum teneri formare processum, aut uti aliis libellis in scriptis, nisi in casu gravissimæ culpæ, prout decernitur in Bulla ordini concessa a Gregorio XIV. et in graviori etiam culpa, in illis tantum casibus, in quibus aliquis rigorosum supplicium in nostris constitutionibus pro graviori culpa decretum meretur, aut nisi agatur ad deponendum aliquem prælatum canonice electum, aut ad suspendendum ab hoc officio, vel privandum aliquem voce activa, vel passiva per sex menses, nisi quando hæc pœna in constitutionibus exprimitur, et simul casus est notorius. Sed in aliis rebus de plano sine processu, et sine judicii strepitu cognita veritate, æquitate servata, auditaque parte procedatur; ut sic efficaciter culpæ, et defectus media charitate, et rectitudine corrigantur. Hæc enim omnia pro regulari correctione inter nos existimanda, et acceptanda sunt. Si tamen aliquis ad visitandum vel ad aliquod negotium a superioribus mittatur, tunc teneatur juridice procedere, et causam in scripto superiori tradere. Præcipimus deinde, ne unquam visitatores testium nomina, testimonia, aut numerum delinquentibus exhibeant nisi in casibus a Bonifacio papa VIII. expressis, nempe ubi, et quando in oppositione alicujus gravis, et infamatorii criminis justitia periclitatur, nam eo casu, si reus petat accusantium, et testium nomina sibi notificari debere, non est ei denegandum.

De sigillis ordinis.

§. 569. 15. Ut in ordinis sigillis uniformitas servetur, ordinamus, ut p. n. generalis pro suo munere exequendo, duobus utatur sigillis: alterum sit parvum pro epistolis, et rebus ordinariis sui officii: alterum mediocre pro negotiis gravioribus. In utroque vero sint insignia ordinis sculpta, additis in circuitu his literis (generalis) similibusque aliis omnibus sigillis, et ad eosdem effectus provinciales utantur; cum subscriptione, seu nomine suæ provinciæ. Pro definitorio generali fiat aliud mediocris magnitudinis cum hac subscriptione (definitorii generalis) idemque fiet pro definitorio provinciali, et quilibet ex definitoribus tam generalibus, quam provincialibus pro suis epistolis, et similiter visitatores, et procuratores generales curiæ Romanæ, et Regiæ parvo sigillo utantur. Nec non omnes ordinis conventus pro negotiis tantum illius domus sigillum habeant peculiare cum usitatis religionis insigniis, et titulo illius conventus. In quibus omnibus sigillis tantum apponantur ordinis insignia, additis subscriptionibus prædictis. Neque religiosus aliquis, neque monialis utatur sigillo aliquo cujuscumque conditionis sit, sub pœna gravis culpæ.

CAPUT DECIMUMQUARTUM

De capitulo conventuali

De celebratione capituli conventualis.

§. 570. 1. Ad tuendam regularem disciplinam plurimum confert, ut capitulum in conventibus suo tempore regulariter celebretur, in quo de custodia ordinis, et animarum salute, et de correctione culparum (ut regula præcipit) agendum est. Quare per priorem, subpriorem, aut vicarium qualibet hebdomada semel ad minus capitulum habeatur, sub pœna gravis culpæ. Et primo mane semper celebretur, nisi aliud ex rationabili causa prælato expedire videatur. Modus autem in ipso servandus præscribitur in ordinario.

De exhortatione a præsule facienda.

§. 571. 2. Prælatus sive præses in conventuali capitulo exhortatione aliqua per se, vel per aliquem brevi, et opportuna subditorum mentes ad regulæ quam professi sunt observantiam, vel ad aliarum virtutum functionem hortari debet. Qua finita si in communi aliquid illi, vel aliis advertendum occurrerit statim proponat, et postea omnes juxta formam in ordinario præscriptam devote, et humiliter dicant suas culpas. Declaramus tamen ad hoc capitulum læves culpæ tantum spectare, si enim aliæ graviores invenientur, prælatus maturiori consilio secundum suam facultatem de ipsis debet judicare in

capitulo, vel extra illud secundum earum qualitatem.

De observatione ordinis curanda.

§. 572. 3. In hujusmodi culpis zelator, qui ad hoc officium qualibet septimana ex sacerdotibus est deputandus, cujus muneris est ordinis observantiam zelare, et in hac parte prælati curam adjuvare, defectus singulorum fratrum simpliciter, et sine aliqua exageratione unico verborum contextu proponat. Quod similiter faciant reliqui vocales, et maxime præses, si aliquid adverterit, neque aliquis proferat culpam fratris, quam ipse confessus fuerit.

De accusationibus, et poenis

§. 573. 4. Accusatus humiliter, et patienter, quasi de ore Domini culparum animadversiones suscipiens, statim dicat *mea culpa*, et prosternat se terram osculans, donec jussus a præsidente sorgat: et tunc tacens genuflexus maneat, et si a præsidente fuerit interrogatus, et non aliter, breviter et sincere excusationem suam proponat, et præsidens eo audito, charitate media, ut regula docet, imponat condignam pœnitentiam, vel jubeat eum in loco suo sedere: sit ergo in eo qui præest justitia, lænis in admonitione charitas, et in admonito humilitas.

Idem ut supra

§. 574. 5. Si quis cum accusatur, vel reprehenditur, impatienter, vel temere respondeat, graviter statim puniatur; aut præsidentis judicio ad tempus sedatæ passionis differatur. Nullus etiam præsumat culpam suam, vel alterius in capitulo, vel alibi defendere, nec sine licentia præsidentis in capitulo loquatur, sub pœna arbitrio præsidentis secundum qualitatem culpæ infligenda. Neque aliquis conqueratur de culpis sibi in capitulo, vel in refectorio impositis sub pœna jejunii in pane, et aqua. Honeramusque zelatorum conscientias, ut culpas, quas in religiosis cujuscumque conditionis viderint, eas cum charitate, et simpliciter in capitulo, vel in refectorio denuncient cum omni integritate, et absque personarum acceptione. Et similiter omnes sacerdotes hortamur in Domino, ut culpas, quas inter se cognoverint cum charitate, et humiliter sibi invicem advertant.

De secreto servando.

§. 575. 6. Statuimus ut eorum, quæ in capitulo agentur ab omnibus omnino secretum servetur. Si quis vero secreta capituli, quæcumque illa sint, si prælatus ea celanda commiserit, sæcularibus aut aliis extra secretum capituli, etiam religiosis revelaverit, ipso facto careat voce, et loco, et pensato scandalo, sive damno inde proveniente, secundum suam culpam rigide puniatur.

CAPUT DECIMUMQUINTUM

De officio prioris, et superioris.

De officio prioris.

§. 576. 1. Priori pœnes quem totius monasterii peculiaris est administratio omnes conventuales, tamquam Deo studeant obedire, et ejus jussa in omnibus rebus adimplere. Primum tamen et principale prioris officium est, suæ ipsius, et omnium subditorum saluti, et profectui spirituali invigilare, se simul, et creditum sibi gregem, secundum Deum ad regularem ordinis disciplinam in omnibus bene dirigere, et in vitam æternam ordinare, et fratres tam exemplo, quam verbis admonere. Quare se priores, et nomini suo conformes in omnibus observantiis, tam in choro, quam extra illum, factis ipsis, et vitæ actionibus ostendant. Et ut facilius, commodiusque sibi subjectos regere, et debite clausura continere possint, assidue in suis monasteriis studeant residere. Neque p. generalis poterit aliquem prælatum, aut subditum a communitatis actibus exonerare.

De jurisdictione prioris.

§. 577. 2. Priores in suis conventibus ea omnia ordinare, et præcipere possunt, quæ ad majorem observantiam, et suorum subditorum reformationem expedire judicaverint. Et ut aptius possint suos subditos in observantia, morum disciplina, et obedientia continere, in omnibus, quæ ad correctionem subditorum suorum spectant, jus, et potestatem habeant, usque ad graviorem culpam exclusive; nam hæc, et omnes illæ, quæ cum scandalo religiosorum, vel sæcularium committuntur, provinciali, sive definitorio, ut suis locis annotatur, reservantur, quamvis ipse in iis, et aliis suam facultatem excedentibus, si opus sit aliquo opportuno, et celeri remedio poterit id tam in suis conventibus, quam in aliis locis in suo districtu diligentibus adhibere; statimque certiores facere superiores, ad quos talis causa spectat. Poterit insuper excommunicatos per quamlibet manus violentæ injectionem, etiam enormem in fratres ordinis, nec non apostatas, etiam pro secunda, et tertia vice a censuris absolvere.

Idem ut supra

§. 578. 3. Prioris est, subditos suos frequenter admonere, capitulum

omnibus septimanis celebrare, regulam omnibus fratribus exponere, et pœnas a nostris constitutionibus taxatas, delinquentibus omnino, absque ulla exceptione personarum applicare. Et qui hoc remisse se gesserit, arbitrio provincialis gravius puniatur, juxta qualitatem delicti.

Idem ut supra

§. 579. 4. Prior a suo conventu recedens potest ex sacerdotibus illius (etiam superiore præsente) vicarium eligere, quod præstare non poterit si in conventu adsit, nisi ratione infirmitatis gravis, quæ eum ab exequendo suo munere impediat.

Idem ut supra

§. 580. 5. Priores, aut vicarii, vel quilibet alius religiosus, minime possint litem aliquam incipere nisi de licentia provincialis; neque conservatoris judicis vice (nisi ex mandato expresso summi pontificis) fungi: neque testamentorum executores, sine licentia; p. generalis, esse, sub pœna privationis ab officio, et vocis, et loci per sex menses. Quod si urgens, inevitabilisque casus occurrat, poterit de prioris licentia id fieri; tenebitur tamen patrem nostrum generalem certiorem prior illico facere; haud tamen talis executor pecunias, sive alias res pretiosas apud se retinebit.

De onere conficiendi inventarium.

§. 581. 6. Priores initio suæ administrationis, conventus inventaria explorent, et omnia bona monasterii in præsentia clavariorum recipiant: et suorum officiorum fine nihil de bonis conventus, aut missarum eleemosynis inde extrahant, aut secum ferant præter expensas itineri necessarias a clavariis donandas, sub pœna proprietatis, et cum obligatione restituendi.

De officialibus ab eo eligendis

§. 582. 7. Ad priorem spectat sacristam, et alios officiales sui conventus eligere, præter clavarios, et procuratorem, qui a communitate per secreta suffragia eligi debent, et nunquam procurator ultra triennium absque licentia patris nostri generalis in officio perduret, et in provincia sancti Alberti provincialis. Studeat tamen viros idoneos, et quibus talia munera credi possint deputare. Qui cum officium suum terminaverit; clavariis omnia, secundum propria officiorum inventaria, tradat.

De vigilantia a priore præstanda.

§. 583. 8. Priores nulla ratione permittant, ut religiosi sæcularia negotia tractent, sed potius a sæcularibus semoti, rebus divinis, solique Deo vacent.

De ære alieno non contrahendo.

§. 584. 9. Prior suo munere functus, monasterium ære alieno plusquam centum ducatis sine licentia provincialis gravatum non relinquat. Stricte vero præcipimus, ut omnes priores, aut vicarii statim post suam electionem teneantur debitis omnibus satisfacere, tam pro missarum stipendiis, quam pro quibuscumque aliis, non aliter ac si ipsi debita contraxissent. Neque excepto victu, et vestitu religiosorum, possint ante debitorum solutionem pecunias etiam pro ædificiorum erectione, vestibus sacris, libris, aut alia re consumere.

De adjutore prioris.

§. 585. 10. Prior simul cum provinciali eligat superiorem, virum prudentia, et consilio ornatum, qui possit priorem in ferendo onere adjuvare, et qui sciat, et valeat inter priorem, et subditos prudentis mediatoris vices præstare. Officium superioris duret tribus annis, et quamvis prædictum tempus non fuerit expletum; tribus mensibus a capitulo provinciali transactis expiret in omnibus ordinis superioribus. Poterunt tamen in eodem conventu reeligi, si per duos annos illud jam non exercuerint.

De observantia cæremoniarum in choro curanda.

§. 586. 11. Præcipuum superioris munus est vigilare, ut ea quæ pertinent ad cultum, et divinum officium exacte, et diligenter fiant, et ut unusquisque officium sibi injunctum perfecte exequatur, neve absurde, præpostere, aut indecore quidpiam in choro fiat; ut cœremoniæ, et ordinarium religionis exacte observentur. Ea quæ a superiore circa chorum, altare, processiones, et similia circa cultum divinum fuerint ordinata, omnes debent adimplere, nisi prælatus aliud decreverit. Teneaturque qualibet hebdomada tabulam officiorum ordinare.

De jure superioris præsidendi in monasterio.

§. 587. 12. Superior in absentia prioris (nisi alius vicarius ab eo fuerit designatus) in monasterio præsideat. In absentia vero superioris præsideat antiquior ex conventualibus confessoribus, tam in choro, quam in conventu, et tam hi, quam illi, qui absente priore ejus vices gerunt, nulla ratione aliquid innovare præsumant.

Declaratio specialis.

§. 588. 13. Nullus prior generalem sui conventus visitationem, imponendo præcepta aut censuras audeat facere. Hoc enim proprium est provincialis. Declaramus tandem, quod omnis vicarius canonice a definitorio electus eamdem potestatem, et præeminentiam in omnibus habeat, ac si esset prior.

CAPUT DECIMUMSEXTUM

De officio trium clavariorum; et custodia communi bonorum conventus.

De clavariis, et eorum officio.

§. 589. 1. In omnibus conventibus sint tres clavarii, aut consiliarii, unus superior, et alii ex dignioribus, a capitulo conventuali eligendi, quorum interventu, et consilio prior, vel vicarius disponat de rebus omnibus temporalibus monasterii. Sine horum vero determinatione non liceat priori expendere, alienareve quidpiam, sive alio modo contrahere in rebus gravibus monasterii. Quod si res adhuc majoris ponderis se offerant, nulla ratione priorum, et clavariorum arbitrio tantum, sed per majorem partem capituli expediantur. Et ut certa aliqua regula praescribatur juxta sacrosancti concilii Tridentini, et ss. Urbani VIII. decreta, sequentes ordinationes, quas stricte praecipimus observari statuimus.

De bonis conventus custodiendis.

§. 590. 2. Prima: Prior nihil omnino de bonis conventus potest apud se, aut alibi retinere, aut in nullos usus, quamtumvis licitos expendere, antequam quidquid accipit, in communem arcam, aut officinam reponat, et clavariis notum faciat. Secunda: Omnia, quae ad munus prioris sive per procuratorem, sive per alium religiosum, aut saecularem perveniunt, tenetur prior statim in arcam communem mittere: neque prior solus, sive alius quicumque eam aperiet, sed semper ad minus duo concurrent.

De libris asservandis.

§. 591. 3. Tertia: Sint duo libri, unus extra, et alius intra arcam trium clavium, in quorum primo accepta, et ingressa, in secundo expensa, et egressa ex arca fideliter adnotentur.

Idem ut supra.

§. 592. 4. Quarta: Quidquid prior in arcam mittit, illico adnotare faciet in primo libro, et quidquid extrahit in alio libro adnotabitur, subscribentibus clavariis.

De impensis faciendis pro victu, et vestitu.

§. 593. 5. Quinta: Prior in sumptibus pro victu, et vestitu religiosorum aere alieno solvendo, et de officinis conventus de necessario providendis impendere potest, et debet quidquid sibi justum videbitur, dummodo id faciat cum clavariorum scientia extrahendo de arca quantitatem ab ipso petitam, et in libro cum subscriptione clavariorum adnotatam. Ratio autem expensi a priore exhibita ex pecunia ab arca communi non extracta, et a clavariis ignota, ab istis nullatenus in computum admittatur, aut approbetur. Et potest similiter cum eadem clavariorum notitia, et sub eadem forma centum, et quinquaginta aureos, sive ducatos in toto triennio extrahere, ut suo arbitrio et voluntate in utilitatem conventus expendantur, et cum clavariorum consensu, et approbatione usque trecentos in triennio.

De licentia necessaria ad expensas faciendas.

§. 594. 6. Sexta: Non poterit prior nec in conventu, nec in ecclesia, nec in sacristia, nec alio quocumque titulo quamvis honesto, quantitatem dictos trecentos aureos excedentem expendere absque consensu communitatis in capitulo, et approbatione, et licentia definitorii provincialis; nec capitalia census consumere, nec novos census imponere, nec arbores in conventus fundis cedere absque consensu communitatis, et aliis in his constitutionibus requisitis, atque aliis de jure servatis.

De redditione rationum.

§. 595. 7. Tenantur priores, sive praesidentes conventuum simul cum clavariis, et procuratore, singulis mensibus computum de receptis, et expensis facere, omittentibus vero, tam priori, quam clavariis, arbitrio provincialis poena gravis applicetur.

De libro missarum, seu suffragiorum.

§. 596. 8. Ordinamus praeterea, ut alius liber in arca trium clavium, ubi clare, et distincte status monasterii apponatur, praecipue ubi memoriae, et alia onera missarum, sive suffragiorum collocentur. Praeterea sit index, sive inventarium omnium scripturarum, et obligationum illius conventus, tam fundationis, patronatus, quam similium. Et ut clarior notitia de omnibus habeatur; tempus, et locus, et persona, sive scribae, a quibus scripturae fuerunt confectae, declarentur. Serventur etiam in arca trium clavium inventaria bonorum communitatis, et liber, in quo peculiariter de receptione, et solutione missarum fit mentio: alteri itidem, in quo apocharum omnium exhibitarum ratio cum offerentis, numeri missarum, et eleemosynae expressione distinctae, et perpetuo constet: et hos libros, sive in eis contenta omni diligentia visitet provincialis.

De administratione monasterii.

§. 597. 9. Statuimus, ut omnes officiales monasterii, res suae administationi peculiariter commissas, tamquam sacras, et quasi pauperum patrimonium omni cura, et sollicitudine custodiant. Quod si prior, superior, clavarii, aut alii bonorum dispensatores de gravi negligentia in custodia

bonorum fuerint convicti arbitrio prioris, sive provincialis pro modo suæ culpæ omnino puniantur.

De redditione rationum exhibenda ab omni prælato.

§. 598. 10. Volumus etiam, ut provinciales, procuratores generales, et quilibet alius prælatus reddant rationem, tam de receptis, quam de expensis circa suas personas, vel officia. Teneanturque visitatores (præcipue provincialium) inquirere ea, quæ eis fuerint donata, ut ipsi requisiti explicent in quibus consumpta sunt.

Monitum ad prælatos.

§. 599. 11. Curent autem diligenter nostri ordinis prælati, ut in singulis conventibus, collegiis, hospitiis, eremis libri, instrumenta, aliaque omnia jura ad quoscumque nostri ordinis domus spectantia distincto, clauso, ac tuto loco serventur: eademque a probatis viris a conventuali capitulo eligendis fideliter, diligenterque custodiantur; omniaque fiant uti statuitur in constitutione Benedicti XIII., quæ incipit = *Maxima vigilantia* = diei 15 junii 1727.

CAPUT DECIMUMSEPTIMUM

De ordine, et loco tam a prælatis, quam a subditis servando.

De ordine, et loco tam a prælatis, quam a subditis servando.

§. 600. 1. Cum in domo Dei non deceat aliquid esse inordinatum in omnibus congregationibus prima sedes et locus p. n. generali debeatur. Definitores eamdem sedem, quæ in primo loco ipsius assignatur, habeant, et idem sit de definitoribus provinciæ, et secretario definitorii generalis. Visitator omnibus, quos tenetur visitare præsidebit, eosque præcedet durante tantum suæ visitationis negotio. Provincialis in sua provincia primo omnium loco sedeat: in aliena vero post priorem conventus non postulabit licentiam ad exeundum, et reliqua præstabit, prout cœteri conventuales. Finitis autem suis officiis nullus prælatus, etiam generalis aliqua loci præeminentia gaudeat. Prior vero in sua quisque domo primum locum obtinebit. Procuratores generales Romæ, et Hispaniæ post priorem domus, et ante priores hospites, Romæ procurator, etiam ante provinciales hospites sedem habeat. Si plures priores in ejus conventum convenerint, omnes post priorem domus, servata suorum domorum antiquitate, sedeant. Post priorem superior, et in alieno conventu immediate post superiorem domus sedebit. Post superiorem, et superiores hospites magister novitiorum, deinde magister professorum, et post istum procurator provinciæ sancti Alberti sedebunt, et deinceps sacerdotes juxta professionis suæ tempus, sive conventuales sint, sive hospites collocabuntur; et post illos reliqui professi habita ratione ordinis, ita ut diaconus subdiaconum præcedat, et sic deinceps. Si æquales sint in ordine, præcedat in professione antiquior. Deinde suo ordine sedebunt novitii, inter quos præcedant sacerdotes, si aliqui sint. Novissime laici, et donati pro antiquitate professionis.

De professione iteranda.

§. 601. 2. Ille, qui bona fide professionem emisit, si postmodum alicujus nullitatis supplendæ causa illam iterare necessarium sit; ejus antiquitas a prima professione computetur. In itinere autem, qui antiquior fuerit in ordine, sive ratione officii, sive professionis, cœteros præcedat, et ipsi teneantur ei obedientiam præstare. Inter fratres vero itinerantes, poterit prior, vel præses ob rationabiles causas suas vices, etiam non antiquiori commendare.

CAPUT DECIMUMOCTAVUM

De regimine provinciæ s. Alberti

De regimine provinciæ s. Alberti.

§. 602. 1. Nostra provincia sancti Alberti in regno Mexicano quamvis in omnibus communes ordinis constitutiones, quantum fieri potest, servare teneatur; propter ejus tamen nimiam distantiam, et peculiares ipsius conditiones, peculiaribus indiget ordinationibus, quas hic statuere, et decernere sub diversis paragraphis operæ pretium duximus.

§. I.

De facultatibus capituli provincialis, et de procuratore, et socio ad capitulum generale mittendis.

De celebratione capituli.

§. 603. 1. Provincia sancti Alberti celebrabit capitulum de triennio in triennium, dominica tertia post Pascha, dicta = *Deus, qui errantibus* =, sub eadem forma, et ordine: servatisque eisdem qualitatibus tam in electionibus, quam in eligendis, quæ pro aliis capitulis provincialibus ordinis stabilita sunt.

De electione provincialis, et definitoris generalis.

§. 604. 2. Decernimus, ut in dicto capitulo, sicut in cœteris totius ordinis, eligantur provincialis, et definitor generalis (quando juxta statuta

nostri ordinis unus ex definitoribus generalibus debeat esse ex filiis illius provinciæ) quatuor definitores provinciales seorsim eligendi, et juxta ordinem suæ electionis, gradum, et præcedentiam habentes: priores omnium provinciæ conventuum, etiam eremi, magister novitiorum, ejusque socio, et in capitulo proxime post electionem p. n. generalis celebrando, etiam illius provinciæ procurator, et unus ejus socius cum tribus substitutis, qui easdem habeant qualitates, quæ in sociis ad capitulum generale in his nostris constitutionibus desiderantur.

De vocibus competentibus provinciæ s. Alberti.

§. 605. 3. Statuimus, ut deinceps provincia sancti Alberti duas habeat voces in singulis capitulis generalibus, unam procuratoris ab ipsa in Hispaniam missi, et alteram ejus socii, vel si adsit definitor generalis illius provinciæ filius, iste cum procuratore ad capitulum generale accedent suffragaturi, socio tunc casus extra capitulum manente, sicut de substitutis aliarum provinciarum dictum est, in tali tamen proportione, ut si definitor, aut procurator suæ provinciæ defecerit facile valeat illius in capitulo vicem gerere, et vocem ferre: ita tamen, ut nunquam in capitulo generali plures ex provincia sancti Alberti, quam duæ voces conveniant, nec plures, quam duo, nempe procurator, et ejus socius, aut aliquo ex his deficiente, unus ex substitutis in Hispaniam ob dictum finem veniant; nec aliter ex provincia exeant, quam ambo associati iterum simul reversuri statim post adventum suorum successorum, et non antea, nisi ipsis sponte volentibus, qui pro navigationis, et itineris molestiis sublevandis unum fratrem donatum secum afferre possunt, quem in suo ad provinciam regressu secum pariter reducere teneantur.

De confirmatione definitoris generalis.

§. 606. 4. Definitor generalis ab ea provincia electus a definitorio statim post electionem confirmabitur eodmmodo, quo confirmatur provincialis, et tam procurator, quam socius, et substituti literis patentibus capitulo donentur: istique nunquam in eadem reeligantur officia, nisi transacto integro triennio.

De peculiari privilegio hujus provinciæ.

§. 607. 5. Capitulum provinciæ sancti Alberti ultra ea, quæ aliis capitulis provincialibus competit, potest in legibus ad mores pertinentibus ex justa, et urgenti causa dispensare, dummodo id rarissime fiat, et non nisi concurrentibus plusquam tribus ex quatuor partibus suffragiorum: potest statuta, et acta in bonum suæ provinciæ decernere, et ea statim executioni mandare, servata forma ad id in nostris constitutionibus stabilita, dummodo de his aliisque omnibus in capitulo peractis definitorio generali plena ratio reddatur.

§. II.

De peculiaribus p. provincialis, et definitorii provinciæ sancti Alberti spectantibus.

De peculiaribus patris provincialis, et definitorii provinciæ s. Alberti spectantibus.

§. 608. 1. Ad hoc definitorium spectat quidquid cœteris definitoriis ordinis concessum est, et ulterius decernimus, ut possit quascumque renunciationes etiam provincialis admittere, convenientibus quatuor ex quinque suffragiis. In Dei gloriam pro animarum salute, et Indorum conversione religiosos charitate idoneos, prudentia, et zelo fidei catholicæ præditos ad missiones mittere, maxime si pro-rex, aut Indiarum præses id postulaverint.

Idem ut supra

§. 609. 2. Potest insuper in legibus ad mores spectantibus bis, aut ter in triennio cum per urgenti necessitate, et cum quatuor ex quinque suffragiis dispensare: concedere provincialibus facultatem visitandi per commissarios, alios conventus ultra eos, quos in nostris constitutionibus permittitur aliis provincialibus committere. Jus patronatus ecclesiæ, cappellæ, aut conventus, ubi, et quando opus sit concedere servatis omnibus de jure servandis. Memorias, seu pia legata cum missarum onere, aut alterius functionis religiosæ admittere, servatis his, quæ circa hæc in nostris constitutionibus ordinantur. Tribunas, sive fenestras in ecclesiis nostris cum aditu ad ædes secularium, ad tempus tantum, supposito ad id apostolico indulto, concedere: distributiones imponere conventibus pro solvendis expensis in negotiis provinciæ a definitorio factis, aut faciendis.

Idem ut supra

§. 610. 3. Item licentiam ad recipiendum fratres laicos præbere, dummodo mature id fiat, et qui recipiendi sunt profectui religioni esse possint, et cum cœteris novitiis instruantur. Fratres donatos, qui laudabiliter per quinque annos in religione conversati sunt, ad solemnem professionem admittere, sed in duobus casibus, quatuor ex quinque, sicut in dispensationibus requiruntur suffragia.

Idem ut supra §. 611. 4. Potest insuper definitorium infirmos, et valetudinarios ad balnea mittere, et ad medendos in domibus sæcularium eos, quibus inter septa monasterii subveniri non potest. Quæ duo fieri valent de licentia p. provincialis: in utroque autem casu prælatorum oneramus conscientiam, ut non nisi raro, et in urgenti necessitate prædicta facultate utantur.

Idem ut supra §. 612. 5. Spectat etiam ad definitorium ab officiis suspendere, vel privare, quos juxta leges nostras tali pœna dignos invenerit: in pœnis a se impositis infra medietatem dispensare cum iis, qui eas humiliter accipiunt, et exacte adimplent: incorrigibiles, et eos qui juxta ordinis leges expelli debent, expellere, assumptis ad hoc duobus viciniorum domorum prioribus, ut per majorem partem suffragiorum feratur sententia; sufficiet enim major pars in hoc casu, sicut etiam in definitoriis, aut prioris dispositione: denique de gravissima culpa judicare, servando in causis nullitatis professionis constitutionem ss. Benedicti XIV. quæ incipit: *Si datam hominibus fidem*: si vero in aliquo definitorum hujus provinciæ personalis, et gravis culpa fuerit deprehensa, pro qua mereatur pœnam privationis, aut suspensionis ab officio, hujusmodi culpæ judicium, et decisio ad provincialem simul cum definitorio spectabit. Et tunc locum ejus, qui judicandus est, substituet in definitorio prior illius domus, in qua celebratur, et eo impedito prior vicinioris conventus, ita ut ad judicium hujus causæ quinque adsint suffragia (et idem servabitur, ad admittendam renunciationem provincialis, vel definitorum). Si autem definitor suspendendus, vel deponendus sit, statim post latam sententiam alium definitorem eligent loco depositi, vel suspensi, qui illius vices suppleat pro tempore suspensionis, et non ultra.

Idem ut supra §. 613. 6. Extra hos casus, et si alii in his constitutionibus exprimuntur non licebit definitorio illi aliud agere, vel exequi, sive in alterius causæ cognitionem, aliamve quamcumque rem directe, vel indirecte regimen concernentem se intromittere. Quod si secus fecisse constiterit, tempore, quo circa officia sua visitantur juxta gravitatem defectuum corripiantur.

Idem ut supra §. 614. 7. Si provincialis morte præveniatur, renunciet, aut deponatur ab officio, tunc fiet in provincia sancti Alberti, quod pro simili casu stabilitur in his constitutionibus part. 3 cap. 10 §. 2 num. 5 hoc uno excepto, quod si pro electione novi provincialis capitulum extraordinarium sit congregandum, volumus, ut pro excusandis expensis, et itineris molestia ad dictum extraordinarium capitulum solum conveniant vicarius provincialis, quatuor definitores, et priores omnium conventuum, qui a domo capitulari triginta tantum leucarum spatio distant, cum quibus ritam fore electionem novi provincialis decernimus.

§. 615. 8. Statuimus, ut in provincia sancti Alberti provincialis sit semper filius illius provinciæ, qui eligatur a suo capitulo provinciali, et nunquam a definitorio generali, quique ultra ea omnia, quæ provincialibus totius ordinis competunt habebit facultates sequentes. Poterit memorias, seu pia legata cum missarum onere, aut alterius functionis religiosæ pro conventibus admittere, servatis his, quæ circa hoc in nostris constitutionibus ordinantur; parentes qui gravi egestate opprimuntur licentiam indulgere, ut eleemosynam pro eis alendis postulet, et similiter facultatem præbere, ad hoc ut quis in aliquo casu testamenti executor sit. Et quando aliquis donatus post emissa simplicia vota expulsus fuerit, ab obligatione votorum eum absolvere: concedere licentiam alicui eundi ad propriam patriam sine socio intra ipsam provinciam, ac denique cum illegitimis (hoc est filiis naturalibus et expositis) ut ad habitum recipiantur dispensare, dummodo tamen inter clericos non admittant, nisi a legittima potestate dispensationem obtinuerint. Idem ut supra

§. 616. 9. Quando p. n. generalis dicto provinciali gubernationem eremi suæ provinciæ commiserit hujusmodi facultas, atque commissio tamdiu pro se, ac successoribus suis perdurabit, quamdiu ipsis minime revocabitur, vel a novo generali alia similis provinciali, aut alicui alteri concessa fuerit. Qui hujusmodi facultatem in literis suæ delegationis expressam nunquam excedant. Talis autem delegatio regulariter committetur, ei qui actu fuerit provincialis illius provinciæ, aut visitatori a definitorio misso, appositis tamen ibi limitationibus, quæ dicto p. n. generali bene visæ fuerunt. Idem ut supra

§. 617. 10. Statuimus, ut provincialis, et definitorum visitatio fiat in capitulo provinciali juxta formam pro visitatione aliorum provincialium, et definitorum stabilitam in nostris con- Idem ut supra.

stitutionibus capite 9 §. 3 num. 5. hujus tertiæ partis. Et cum ratio totius capituli ad definitorium generale mittitur, mittatur insimul transumptum visitationis p. provincialis, ut de statu illius provinciæ certius definitorium generale reddatur.

§. III.

De visitatoribus, et aliis ad provinciam sancti Alberti spectantibus.

De visitatoribus provinciæ s. Alberti.

§. 618. 1. Quando definitorio generali expediens, et necessarium visum fuerit, poterit visitatorem ex Hispania ad illam provinciam mittere, qui eas vices, et præeminentias in omnibus habeat, quæ sibi fuerint a definitorio generali commissæ, et si tempore capituli provincialis ibi adsit, præsidebit visitator in capitulo cum voce activa tantum, nunquam tamen passiva voce gaudebit. Et præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obediendiæ, et sub præcepto, nec non sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ ipso facto incurrenda, ac privationis ab officio, et vocis activæ, et passivæ in perpetuum omnibus, et singulis religiosis dictæ provinciæ, ut nullus eorum per se, vel per alium directe, vel indirecte dictum visitatorem a nostro definitorio missum sui officii executionem impedire, aut perturbare quomodocumque attentet, aut procuret, et sub dictis præcepto, censuris, et pœnis præcipimus, ut quicumque noverit, quod aliquis in quolibet præmissorum secus fecerit, teneatur ipsi visitatori statim manifestare, ut de celeri remedio efficaciter provideat. Et semper visitatori in literis suæ commissionis expresse assignetur tempus pro ea exequenda, quo finito statim ab officio cessabit; nec antea finietur ejus commissio, et facultas, licet definitorium, a quo emanavit expiraverit.

De ordine procedendi in visitatione.

§. 619. 2. Quilibet visitator a generali definitorio missus, cum in illam provinciam pervenerit literas suæ commissionis in conventu Mexicano sancti Sebastiani fratribus capitularibus illius in conventuali capitulo congregatis exhibebit, quæ coram ipsis legantur. Quibus intimatis omnino absqua ulla controversia, seu aliqua acceptione omnes ei obedientiam præstabunt, sub censuris, et pœnis supradictis, et in eo, conventu officium suum visitatoris exinde exercere incipiet. Convocabit tamen per epistolas provincialem, atque unum, aut duos, ex definitoribus, hos scilicet, qui in vicinioribus conventibus commorantur, et si provincialis ægrotaverit, aut legitime impeditus fuerit, sat erit, dictos definitores vocare, certioresque eos facere de suo adventu. Quibus præsentibus suas literas eis manifestabit, obedientque ei tam provincialis, quam definitores ex illa hora sub eisdem censuris, et pœnis, et ex tunc in in tota provincia muneri suo operam dabit. At vero si intra quindecim dies, vel ad summum viginti vocati provincialis, et definitores non venerint dictus visitator ab Hispania missus huic satisfacere debito intelligatur: nec teneri aliquid aliud facere, nec sua manifestare rescripta, sed officium suum exercebit observans omnia, et singula, quæ tam in his, quam in totius ordinis constitutionibus ordinantur. Ipsiusque visitatoris conscientias oneramus, præcipimusque ei in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto, ut omni diligentia, seclusoque humano respectu, suæ visitationi fidelem operam impendat.

§. 620. 3. Item ordinamus, quod in visitatione, correctione, punitione, depositioneve provincialis dictæ provinciæ tempore intermedio, et in gravibus, et extraordinariis casibus idem servetur, quod in nostris constitutionibus statuitur circa correctionem p. n. generalis; hoc excepto, quod loco provincialium, qui ibi ad id cum definitorio concurrere debent; accedant hic priores ex tribus antiquioribus conventibus, et si opus fuerit usque ad depositionem ipsius provincialis procedere poterunt in casibus, in quibus p. n. generalis juxta ordinis statuta deponi potest: concurrentibus ad id quinque suffragiis ex septem. Conclusa vero causa usque ad definitivam inclusive, et ea executioni mandata ejus fidele transumptum ad nostrum definitorium generale mittetur, ut in ipso de justificatione, ac rectitudine per judicum periculum fiat. De gravibus casibus, et extraordinariis

§. 621. 4. Religiosi, qui ab Hispania ad conversiones mittuntur, nulla ratione poterunt ab aliquo Indiarum prælato impediri, aut detineri, nisi culpam commiserint, pro qua puniri, aut detineri ipsos oporteat: poterit tamen definitorium illius provinciæ eis instructionem aliquam præbere, cui obedire teneantur, et juxta illam in tali missione se gerere dummodo non De religiosis ab Hispania mittendis.

contradicant facultati, aut directioni a nostro definitorio generali concessæ.

Idem ut supra.

§. 622. 5. Præterea statuimus, ut in illo eventu religiosi provinciæ sancti Alberti, cujuscumque conditionis, et qualitatis sint, possint in Hispaniam pergere absque facultate a nostro definitorio generali obtenta, propter quam in casu supra posito, quod scilicet definitorium illius provinciæ aliquem miserit. Quod si quis secus fecerit, et absque hujusmodi licentia in Hispaniam tetenderit, voce, et loco per sex menses privetur. Prælatus vero, qui eum miserit per quatuor menses ab officio suspendatur.

De modo vivendi in conventu.

§. 623. 6. Item statuimus, ut in conventu, ubi noviter professi gramaticam docentur, idem ordo, ac in cœteris collegiis, modusque vivendi omnino servetur: præterquamquod matutinum adstantibus omnibus media nocte recitetur. Expleta oratione mentali vespertina, et ante completorium per unam horam gramatici studio operam dabunt.

De suffragiis pro religiosis decedentibus.

§. 624. 7. Provincia sancti Alberti pro religiosis decedentibus in Hispania non tenetur ad consueta suffragia nisi pro p. n. generali, et definitoribus generalibus, neque in Hispania fiant, nisi pro provinciali illius provinciæ pro quo quidem eadem suffragia applicari debent, quæ pro cœteris provincialibus Hispaniæ fieri solent. Si vero contingat, ut aliquis religiosus illius provinciæ moriatur in Hispania, præter suffragia, quæ juxta nostras constitutiones debent fieri pro eo in conventu ubi e vita migraverit celebrentur pro illo in omnibus conventibus provinciarum totidem missæ, et ipsamet suffragia, quæ fieri debent pro religiosis in alia provincia decedentibus. Et similiter si in provincia novæ Hispaniæ aliquis religiosus cœterarum provinciarum ordinis vita finierit eadem suffragia pro eo fieri debent in omnibus conventibus illius, sicus fieri infra mandatur pro conventualibus memoratæ provinciæ, nec per nuper dicta excludimus ea suffragia, tam in uno, quam in altero casu, quæ applicari debent pro illis in provincia, seu in illius conventibus pro officiis, quæ in illa, seu in illis habuerunt. Pro unoquoque religioso conventuali decedenti in quolibet conventu dictæ provinciæ integrum officium defunctorum persolvatur, et tres missæ conventuales canentur, et quilibet sacerdos quinque privatas missas dicat. In domo autem ubi religiosus obierit præter supradicta sex aliæ missæ conventuales canantur, ita ut sint novem, totidemque privatas unusquisque sacerdos in illa domo dicat. Pro donatis, qui non sunt solemniter professi in suo conventu fiat officium integrum defunctorum cum missa conventuali, et quilibet sacerdos provinciæ dicat unam missam; laici vero fratres atque donati easdem atque pro aliis religiosis offerant preces. Pro novitiis denique fiant, sicut in aliis ordinis provinciis fiunt.

De variatione constitutionum

§. 625. 8. Tandem statuimus, quod si aliquid in capitulo generali de mutatione alicujus ex his constitutionibus in hoc capite expressa tractandum sit, id nullatenus fiat, nisi in capitulo, in quo adest procurator provinciæ; servatisque circumstantiis, vel additionem alicujus ex ordinis legibus juxta nostras constitutiones requiruntur, nisi super hoc aliquando (sicut in aliis ordinis constitutionibus post capitulum generale dispensare juxta terminos jam præscriptos) concurrentibus suffragiis ad id necessariis, justis de causis dispensaverit.

CAPUT DECIMUMNONUM

De hospitio sancti Joachim, et Annæ urbis Romæ

De hospitio s. Joachim, et Annæ urbis Romæ.

§. 626. 1. Religiosi hujus Hispaniæ congregationis, qui in nostro Romano hospitio morantur: et si communes ordinis constitutiones servare debeant in omnibus, quæ hic limitata, et expressa non sunt, tamen quia eorum exercitia, occupationes, et ministeria ab exercitiis cœterarum ordinis domorum in multis valde distant; pro dicti hospitii regimine aliquas peculiares sanciones statuere necessarium judicamus.

De procuratore generali ibidem præficiendo.

§. 627. 2. Quare in dicto hospitio semper aderit procurator generalis, qui pro causis in illa curia tractandis juxta leges nostras a capitulo generali eligitur, et sub hoc nomine idem munus eamdemque jurisdictionem, potestatem, et auctoritatem ordinariam scilicet, quam habent omnes priores ordinis, habebit, tam in religiosos ibi commorantes, conventuales, et hospites, sive subditos, sive prælatos cujuscumque conditionis sint (quando temere, et sine licentia ad curiam accedunt) quam in reliquos fratres nostræ congregationis undecumque sint, et ubicumque fuerint extra Hispaniam vagantes cum potestate puniendi apostatas, et eos incarcerandi, et præceptis,

sive censuris ligandi: nec non, et absolvendi ab apostasia, et excommunicatione, et cum iis, qui in ea celebraverint super irregularitate dispensandi, et qualescumque causas eorum formandi usque ad definitivam exclusive, quas nostro definitorio generali remittere debent.

De duratione officii procuratoris.

§. 628. 3. Dicti procuratoris officium durabit per sexennium, et religiosi dicti hospitii conventuales sint ad summum septem (computato cum eis p. procuratore) et præter hos, duo etiam fratres donati: et hic numerus non augeatur.

De subjectione domus.

§. 629. 4. Erit insuper illa domus p. n. generali immediate subjecta, atque ibi commorantes, sint simul conventuales conventus regalis curiæ Hispaniarum, in quo conventu, et in ea provincia suffragia, et officia pro eis applicabuntur, sicut pro cœteris defunctis conventualibus. Dicti vero hospitii sacerdotes pro intentione hujusmodi conventus Hispani, qui eis missarum eleemosynas mittere tenebitur, celebrabunt, hoc est fideliter, et integre tot sacrificia, quot fuerint pictantiæ, cum supplemento tamen illius partis, quæ ratione expensarum itineris diminuta fuerint: ita ut omnino dicantur missæ, ac in dicta eleemosyna integre reciperetur, sub pœna gravis culpæ per tres dies a definitorio applicanda, et non omissa satisfactione missarum, quæ pro integra eleemosynarum summa erant celebrandæ.

De iis, quæ ad chorum spectant.

§. 630. 5. Quod autem ad chorum attinet observabitur in dicto hospitio idem, quod pro nostri ordinis collegiis sancitum est: hoc excepto, quod nec missa ulla, nec horæ canonicæ, quantumvis solemnes sint, unquam cantantur: præter quam primam missam noctis Dominicæ Nativitatis, et missam sanctorum Joachim, et Annæ in eorum festivitatibus: et illam quæ celebrabitur corpore præsenti alicujus religiosi ibi defuncti: quas ipse procurator generalis celebrare tenebitur, nisi sit legitime impeditus. In communi vero flagellatione, psalmus *Miserere mei Deus*, dicitur sine cantu, devote tamen cum suis intervallis, addito etiam psalmo *De profundis* cum consuetis orationibus.

De mentali oratione matutina.

§. 631. 6. Mentalis oratio matutina omni anni tempore hora quinta habeatur, similiter, et vespertina, et tempore vesperis, et in æstate matutinum noctis hora nona recitabitur: in hyeme vero hora octava, et post matutinum communis flagellatio diebus assuetis, et conscientiæ discussio, et ordinaria refectio subsequentur. Culpæ tamen in refectorio tantum dicantur, secunda, quarta, et sexta feria, vel aliis quando procurator generalis dictis feriis a refectorio abfuerit. Denique animi remissio vespertina habeatur omnibus diebus usque ad diem s. Lucæ Evangelistæ.

De officio B. M. virginis.

§. 632. 7. Semper divinum officium, nec non parvum beatæ Mariæ, quandocumque juxta regulas ordinarii recitandum est, dicatur. Oratio mentalis habeatur coram sanctissimo Sacramento in choro, vel in ecclesia januis clausis, quamvis adsint tantum duo religiosi.

De expositione sanctissimi Sacramenti.

§. 633. 8. Feria quinta majoris hebdomadæ, usque ad officium feriæ sextæ, sanctissimum Sacramentum apte, et ornate debito loco, ut moris est, reponatur, absque nimia tamen præventione, et ostentatione, et officia trium dierum a feria quinta inclusive sine cantu recitentur, et omnes ibi assistant, sicut assistere debent etiam officio missæ diei Nativitatis Domini, atque beatæ Mariæ virginis, et omnium sanctorum. Quod sacrum a procuratore generali, legittime non impedito, his diebus omnino celebrandum est, sed sine cantu.

De responsorio pro defunctis in missa.

§. 634. 9. Singulis feriis secundis, quilibet sacerdos dicti hospitii, finita missa, responsorium pro fidelibus defunctis in eadem cappella, in qua sacrum fecit recitabit. Et si tunc dies festus occurrat, sequenti de hoc faciet. Ad officia vero communia defunctorum, quæ ternaria dicuntur, religiosos dicti hospitii non obligamus, nec ad alia quæcumque suffragia pro fratribus alibi decedentibus: cum vero aliquis in ea domo animam egerit per novem dies reliqui sacerdotes, tam conventuales, quam hospites pro eo celebrare teneantur, et ultra hoc in diebus immediate sequentibus septuaginta sacrificia pro quolibet defuncto applicentur. Quorum pictantiam conventus regalis curiæ persolvet pro sacrificiis a quolibet illius conventus sacerdote applicandis. Quod si major fuesit sacerdotum numerus in dicto conventu regalis curiæ, ea sacrificia, quæ ultra septuaginta dicta superfuerint pro ipso hospitii defuncto, statim ac de morte ejus constiterit applicentur: de cujus obitu absque ulla mora p. n. generalis, et prior conventus regalis curiæ certiores fiant, ut pro eo quam-

primum suffragia offerantur. Et ut officium sepulturæ decentius fiat, volentibus ultro charissimis in Christo patribus Italicæ congregationis ibi adesse, fratres nostri cum interventu aliquorum ex ipsis, hæc pietatis, et charitatis officia præstabunt. Similique modo, quando aliquis in conventibus urbis illius congregationis moriatur, funeri ejus procurator generalis cum socio suo, vel alii duo assistent, ut harum congregationum mutua fraternitas, hactenus servata in dies conservetur.

De silentio in refectorio servando.

§. 635. 10. In refectorio semper silentium observetur, et quando quatuor ibi aderint, unus eorum lectionem communem legat. Si vero ob negotiorum, vel ægritudinum impedimenta non fuerint nisi duo, vel tres, tunc per aliquod breve spatium lectio habeatur, et facto signo a præsidente, lector ad mensam sedebit. Porro mortificationes solitæ, tam ordinariæ, quam extraordinariæ nullatenus omittantur, maxime in adventu, et quadragesima.

De exclusione extraneorum a refectorio.

§. 636. 11. Nullus extraneus ad refectorium ammittatur, nisi in aliquo raro casu, arbitrio procuratoris generalis; poterunt etiam admitti patres nostri discalceati Italicæ congregationis.

De communi arca custodienda.

§. 637. 12. Arca communis trium clavium erit in dicto hospitio, sicut in aliis conventibus, cujus claves maneant apud procuratorem generalem, et duos clavarios a p. generali designatos. Deposita autem quarumcumque personarum, sive in pecuniis, sive in quibuslibet aliis rebus nullatenus admittantur, sub pœna jejunii in pane, et aqua per tres dies. Nemini poterit toto integro sexennio procurator generalis mutuo dare, nisi ex urgenti, ac gravissima causa, ac tam benefactoribus, aut aliis gravibus, aut notæ confidentiæ personis: dummodo mutuum quantitatem tercentorum argenteorum non excedat, et tunc de consensu clavariorum. Quod non est intelligendum de nostris Italicæ congregationis religiosis, quibus ultra quantitatem prædictam mutuare licebit.

De novis operibus faciendis

§. 638. 13. Non poterit procurator generalis fabricam aliquam de novo erigere, aut erectam in toto, vel in parte mutare, vel alterare: neque etiam in emendis libris, aut ecclesiasticis paramentis ultra quantitatem quinquaginta scutorum Romanorum insumere, et hoc tantum semel ei licebit in triennio quocumque: quod si aliter faciendum sit, consulatur p. generalis, et de ejus expressa licentia fiat.

De abstinentia ab dignitatibus, et officiis.

§. 639. 14. Ordinamus insuper, et stricte præcipimus in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto, ut nullo modo, nec ipse procurator generalis, nec alius ex religiosis dicti hospitii procurent beneficia ecclesiastica, dignitates, aut officia sibi, aut pro consanguineis, vel amicis, aut sibi commendatis, nec litem creare, aut creatam agere, sive religionis nostræ sint, sive non, exceptis iis, quæ a generali injuncta fuerint, vel ad quæ expressum assensum præbuerit. Tenetur etiam pater procurator quaslibet epistolas etiam ab ipso p. n. generali sibi missas definitorio generali manifestare, si contra ea, quæ in nostris constitutionibus religiosis prohibentur, aliquid procurent, vel attentent.

De egredientibus ab hospitio ad negocia tractanda.

§. 640. 15. Volumus, ut duo tantum religiosi a domo egredi possint ad negotia ordinis gerenda, præter aliquem casum rarum, in quo omnes judicent fore necessarium pro aliquo gravi negotio, in quo est periculum in mora, duo poterunt egredi, si tamen quatuor semper domi maneant, et ad minus duo.

De mutua accusatione religiosorum.

§. 641. 16. Statuimus præterea, ut unoquoque anno dicti nostri hospitii religiosi hoc modo visitentur. P. generalis mittet formale præceptum sub quo omnes teneantur dicere, quæ noverint esse correctione digna: defectus scilicet circa legem Dei, primitivam regulam, constitutiones, ac bonos mores in religione assuetos. Hoc præceptum obligabit, etiam ad secretum observandum, circa ea, quæ quis dicturus est, ita nimirum, ut nullus alteri aperiat aliquid, quo ille moveatur ad eadem dicendum: sed quod unusquisque animadverterit, ipse propria manu scribat, proprioque subscribat nomine, et epistolam claudat. Si vero aliquis donatus scribere nesciat per manum alterius fratris fideliter scribentis, dicat quæ noverit, et scribens sub dicto præcepto ad simile secretum tenebitur. Deinde convenientibus omnibus in suo capitulo, clausæ omnes epistolæ adnumerentur, et sub uno fasciculo tabullariorum, sive cursorum stationi tradantur, et in eodem fasciculo fidele totius anni ratiocinium veniet de acceptis, et expensis, tam ordinariis, quam extraordinariis, nec non de debitis contractis, et de residuis, tam pecuniæ, quam aliarum re-

rum ad conventus provisionem spectantium. Quando vero novus procurator generalis ex Hispania missus fuerit, ipse pro visitatione facienda sui prædecessoris, et aliorum, secum literas commissionis portabit. Scrutinio expleto, si opus fuerit in aliquo casu processum testibus conficere, illum formabit juxta juris dispositionem, usque ad definitivam exclusive, et ad definitorium generale judicandum remittet. Pro ordinariis autem culpis, et earum pœnis, aut correctione conventuale capitulum celebrabit, et eo anno procurator, qui officio functus est, (missis epistolis visitationis a novo procuratore, ut dictum est) testimonium ratiociniorum poterit secum afferre.

De archivio, et ejus custodia.

§. 642. 17. Sit in hospisio locus apte dispositus, clavibus, et seris sufficienter munitus, in quo omnia privilegia, indulta, Bullæ, instrumenta, sive scripturæ religionis tuto asserventur. Et de omnibus Bullis deinceps obtinendis duplex originale semper extrahatur, quorum alterum reponatur in archivio, alterum in Hispaniam mittatur, sitque in prædicto archivio repertorium ordine alphabetico dispositum, quo facile omnia inveniri queant.

De vinculis pro apostatis, et aliis criminereis.

§. 643. 18. Tandem ordinamus, ut in secreto, et tuto loco carcer, vectibus munitus, necessariis vinculis præparatis pro apostatis, et fugitivis rebellibus, et contumacibus deputetur. At vero si ipsi ultro comparuerint animo subjiciendi se disciplinæ religiosæ, et prælatorum debitæ correctioni, recipiantur benevole, et si ægrotaverint cum charitate curentur. Qui sine mora in Hispaniam mittantur, et dum in urbe remanserint, non eis permittatur foras exire, nisi sacra loca visitandi, et ad stationes eundi causa, et tunc uno ex conventualibus associentur: cum vero inde mittuntur in literis dimissoriis pro itinere sibi tradendis, si p. procuratori conveniens visum fuerit, sub formali præcepto eis injungatur, ut via recta tendant ad superiores, id est ad patrem generalem, sive conventum sibi designatum, numquam vero consensum, ut in alios ordines ingrediantur præbebit.

QUARTA PARS CONSTITUTIONUM

De poenis pro qualibet culpa infligendis.

De poenis pro qualibet culpa infligendis.

§. 644. 1. Cum vix fieri possit in communitatibus, quamtumvis ad pietatem instructis, et optimis legibus gubernatis, ut aliqui a suæ professionis observantia aliquando non deficiant, ideo sicut salutaribus prælatorum monitis, ita et debitis eorum objurgationibus, et pœnis (ubi opus sit) regularis disciplina tuenda est. Impunitas enim, teste Bernardo, incuriæ soboles, insolentiæ mater, impudicitiæ radix, et transgressionum nutrix esse solet. Ne ergo culpæ impunitæ maneant, nec pœnæ, vel nimia lænitate, vel acerbitate a justitiæ regulis declinent, aut charitatem lædant, oportet, et qualitates culparum distinguere, et pœnas culparum modo proportionatas stabilire. Quapropter quinque culparum genera distinguenda duximus, nempe culpæ lævis, mediæ, gravis, gravioris, et gravissimæ, et singulis debitas, ut fas est taxare pœnas.

CAPUT PRIMUM

De culpa lævi, et de poena ei exhibenda

De culpa lævi, et poena ei exhibenda.

§. 645. 1. Lævis culpa est, si quis in choro legendo vel canendo erraverit, et non statim coram omnibus prostratus, terram fuerit osculatus. Si quis festinanter non venerit ad omnes communitatis actus. Qui in locis prohibitis silentium non observaverit. Si verba otiosa loquatur, et his similia. Et quia culpæ læves lævi pœna puniendæ sunt, pro his, ac similibus culpis in capitulo, vel refectorio accusatis, aut veniam petentibus, injungatur a præsidente unus psalmus, aut aliqua ex ordinariis mortificationibus, ut fratrum osculari pedes, et similia.

CAPUT SECUNDUM

De media culpa, et de poena ei debita

De culpa media, et de poena ei debita.

§. 646. 1. Media culpa est si quis in divinis officiis inordinate, aut minus decenter se gesserit. Si tempore silentii loquatur, aut vaniloquium in consuetudinem ducat: si in officio per tabulam deputato, aut in aliquo superioris mandato negligens fuerit. Si quis per monasterium, aut per hortos vagus incesserit. Si altaris, vel eccle-

siæ ornamenta, libros, aut aliquod utensilium negligenter tractaverit. Qui in his, et similibus culpabilis inventus fuerit unam recipiet disciplinam quando recitatur psalmus *De profundis*, vel psalmum aliquem genuflexus in refectorio dicat, aut humilibus officiis aliqua die addicatur, vel jejunium ei imponatur. Quod si culpa ratione alicujus circumstantiæ augeatur, panis, et aquæ jejunio, aut aliqua graviori pœna puniatur: et idem proportionabiliter servetur in omnibus aliis culpis, quæ quo graviores, eo acrioribus pœnis erunt mulctandæ.

CAPUT TERTIUM

De culpa gravi, et ejus poena

De culpa gravi, et ejus poena.

§. 647. 1. Gravis culpa est, si quis in præsentia sæcularium immodeste cum aliquo contenderit. Si sine debitis circumstantiis juraverit. Qui indumenta vel aliquid aliud alteri concessum, sine licentia acceperit, vel ex officinis communibus sibi applicaverit. Si quis silentium tempore prohibito, aut regulæ mandatum non observare in consuetudinem duxerit. Si in aliquibus verbis malitiosis, aut inordinatis deprehendatur. Si aliquod opprobrium alicui dixerit, aut scripserit. Si sermonem turpem protulerit, vel cum mulieribus inordinate, aut immodeste loqui inventus fuerit, unde mala suspicio oriri possit.

Idem ut supra

§. 648. 2. Pro his, et similibus culpis delinquentes unam disciplinam in capitulo recipiant, et per unum diem in aqua, et pane jejunent, vel in cella arbitrio prælati per aliquos dies recludantur, acriorique aliqua objurgatione feriantur. Fratres autem in pane, et aqua jejunantes quando pro culpis similis pœna eis imponitur, super nudam terram, et in præsentia communitatis panem, et aquam tantum (ut moris est) manducare debent.

Idem ut supra.

§. 549. 3. Ad culpam gravem etiam pertinet si quis aliquod peccatum mortale (quod absit) sine scandalo commiserit, aut qui jejunium Ecclesiæ, aut officium recitandum omiserit (dummodo hujusmodi peccato non sit aliqua pœna in constitutionibus assignata, vel alias peccatum gravius non appareat) sequenti pœna plectetur: jejunabit in pane, et aqua super nudam terram; flagellationem a præsidente in refectorio accipiet, ibidem extraordinariam mortificationem faciens; vel per decem dies exercitia spiritualia subeat; aut per quindecim in suam cellam recludatur, quin inde nullatenus exeat, nisi ad sacrum faciendum, aut audiendum, et ad omnes communitatis actus, excepta recreatione. Ex quibus tribus pœnis unam, quæ magis congruere videatur, prior irremissibiliter applicabit. Si vero delictum sit gravius; prioris erit de præsenti remedio illi providere, et superiores ad quos spectat statim certiores facere, sub pœna suspensionis per unum mensem.

CAPUT QUARTUM

De culpa graviori

§. I.

De culpa graviori.

§. 650. Gravior culpa est, si quis ebrius aliquando deprehendatur. Si quis ludos a jure prohibitos, aut quid simile exercuerit; qui statim carcere per duos menses mancipetur, et voce, et loco per unum mensem privetur. Sed si absque scandalo id fiat, pœna gravioris culpæ per duodecim dies puniatur.

Idem ut supra

§. 651. 2. In primis graviori culpæ inter alia supplicia pœna carceris respondet. Quare præcipimus sub pœna suspensionis per unum mensem, ut in quolibet conventu sit locus carceri deputatus, undique munitus, et tutus, non tamen inhumanus, ita ut religiosorum salus spiritualis, vel corporalis periclitetur; in quo sint instrumenta necessaria ad majorem securitatem, et pœnam delinquentium. Teneanturque visitatores suæ visitationis tempore, carcerem visitare, et omnino providere, ut hæc constitutio executioni mandetur.

Idem ut supra

§. 652. 3. Si quis ob aliquod grave crimen in carcerem mittatur; in primis ordinis habitu exuatur: hoc est capitio, et scapulari privetur, et cum aliqua tunica remaneat quousque a carcere liberetur, et si oportuerit corona etiam privetur.

Idem ut supra

§. 653. 4. Quotiescumque per negligentiam, aut malitiam custodis carceris, vel alterius fratris incarceratus fugerit, ejus loco ipse in carcerem mittatur, et ibi secundum culpæ gravitatem detineatur: si vero aliquis aliquod instrumentum incarceratis ad infrigenda, vel solvenda vincula tradiderit, sive alio modo eorum fugam procuraverit (etiam re non secuta) per

viginti dies pœnam carceris sustineat. Si vero reus effugerit, tamdiu in carcere permaneat, quamdiu delinquens fuisset permansurus. Carcerem tamen infrigentibus supplicium carceris duplicetur.

Idem ut supra. §. 654. Nullus fratrum sub pœna gravis culpæ per unum diem, sine superiorum consensu audeat incarceratos visitare, aut alloqui: curet tamen prælatus per se, vel per alium religiosum prudentem, et pium a se designatum alternis diebus oppressos carcere consolari, et ad patientiam commonere. Et ut fructum aliquem e suo labore, et conflictu percipiant, libri aliqui devoti, et spirituales eis conferantur.

Idem ut supra. §. 655. 6. Graviori etiam culpæ alia pœna poterit applicari: nempe, ut dum quis fuerit de simili culpa convictus, in capitulo coram præsidente denudatus, condignam suis demeritis disciplinam accipiat, vel a præsidente solum, vel ab omnibus secundum culpæ gravitatem: qua accepta cellam vadat; et ab ea non exeat usque ad tempus prandii, et tunc ad refectorium accedens in terra super pavimentum nudum pane, et aqua humiliter vescatur, nisi ei a priore aliquid aliud per misericordiam impendatur: finitoque prandio ad cellam iterum redeat, et nullus audeat illi se conjungere, vel loqui, neque ipse alteri, neque suo officio, vel ordine durante sua pœnitentia fungatur.

Idem ut supra. §. 656. 7. Graviori culpæ alia etiam pœna respondet: nempe, ut choristæ corona priventur, et inter fratres laicos locum, et ordinem habeant. Laici vero et donati scapulari priventur. Hæ, et aliæ pœnæ similes a provinciali secundum modum, et qualitatem culpæ inferri debent.

§. II.

De inobedientibus et contumacibus.

De inobedientibus, et contumacibus. §. 657. 1. Ad graviorem culpam reducitur quælibet transgressio exterior votorum cum scandalo: cui secundum qualitatem culpæ condigna pœna erit applicanda. Et in primis statuimus, quod quicumque formali præcepto superioris in ejus præsentia non obedierit, aut inobedientiam suam defenderit; ut contumax, et rebellis carcere tradatur. Et idem statuimus de illis, qui contra ordinis superiores se erexerint eorum officium usurpantes, seu impedire conantes, et insuper hi voce, et loco, et officio inviolabiliter priventur.

§. III.

De incontinentibus.

De incontinentibus. §. 658. 1. Lapsi in peccatum carnis, si convicti, confessi, aut violenter suspecti deprehendantur, per dimidium annum incarcerentur, et disciplinis, ac jejuniis, et abstinentiis ad arbitrium prælati juxta gravitatem delicti puniantur: et per unum annum voce, loco, et officio careant. Si vero peccatum fuerit extraneis notorio integro anno in carcere permaneant, et disciplinam conventualem in præsentia eorum, coram quibus delictum fuerit commissum, accipiant, et insuper tribus annis voce, et loco priventur. Quod si in idem relabantur crimen, de eoque fuerint convicti, prædicta pœna duplicetur. Et quia in hujusmodi peccatis raro plena probatio adhiberi potest, præcipimus prælatis, sive præsidentibus, ut statim ac aliquem judicaverint de mala familiaritate sufficienter suspectum, illius saluti consulentes, denegent illi, quæ aliis cœteris religiosis concedi solent, ut ordines suscipere, studere, legere, prædicare, confessiones audire, scribere, et e conventu exire. Oneramusque provincialium conscientias, ut in alium conventum ejusmodi suspectus transferant: quos prælati, ut ab illa familiaritate desistant, serio admonebunt.

§. IV.

De percussoribus.

De percussoribus. §. 659. 1. Si quis violentas manus alteri injecerit, aut animo irato minatus fuerit, vel lapidem, sive baculum ad percutiendum levaverit, graviori pœna arbitrio provincialis feriatur. Si autem contra aliquem prælatorum prædicta instrumenta levaverit, considerata qualitate prælatorum, in carcere statim recludatur, et aliis pœnis afficiatur. Qui malitiose alium percusserit, ipso facto manet excommunicatus, et carceri per unum annum tradatur. Si vero enormiter, aut atrociter læserit, ad definitorium generale, tamquam de gravissima culpa judicium spectabit.

§. V.

De diffamantibus.

De diffamantibus.

§. 660. 1. Qui re notabili aliquem fratrem infamaverit, aut injuriis aliisque opprobriis, sive in absentia, sive in præsentia affecerit, secundum delicti mensuram, erit et punitionis modus; et ante omnia illius famam restituat.

De falso testimonio.

§. 661. 2. Idem si quis falsum testimonium contra alium in re gravi proferat, et convictus, vel confessus fuerit, indutus aliquo pœnitentiæ sacco, linguis ante et retro panni rubri aut albi consutis in terra quot diebus superiori videbitur in signum suæ detestabilis linguæ comedat, et insuper incarceretur: et deinceps ad ferendum testimonium nullatenus admittatur, vel si juxta delicti gravitatem oportuerit, arbitrio prælati iis pœnis subjaceat, quas per summam injuriam insonti procuravit.

Pœnæ contra diffamantes.

§. 662. 3. Statuimus, ut quicumque aliquem fratrem sive totum ordinem apud extraneum diffamaverit per tres annos voce activa, et passiva privetur: et tamquam religionis abortivus filius deinceps ad omnia ejus officia inhabilis maneat; prædictoque sacco induatur.

§. VI.

De apostatis, et fugitivis.

De apostatis, et fugitivis.

§. 663. 1. Ad coercendam apostatarum insolentiam; declaramus in nostro ordine quoad pœnas infligendas, eos censendos apostatas, qui contra superiorum obedientiam, vel sine eorum etiam licentia, cum habitu, vel sine habitu: cum intentione ad monasterium redeundi, sive non, quocumque prætextu extra suos conventus vagantur. Volumusque ut ipso facto (nisi infra octavam diem redierint) maneant excommunicati. Eadem etiam censura, et pœna statim feriantur, extra monasterium nocte egredientes, et ut apostatæ puniantur. Statuimus, ut priores, aut vicarii transactis octo diebus a die recessus apostatæ, congregato capitulo conventuali cum apostatam, et excommunicatum publice denuntient, et ut cœteri timorem habeant, et Deum pro ejus spirituali salute deprecentur.

De carceratione apostatarum

§. 664. 2. Habeant præterea non solum priores, sed etiam alii religiosi in casu necessitatis auctoritatem apostatas cujuscumque provinciæ apprehendendi, et in hac parte prælatorum conscientias oneramus, ut eos omni cura in carcere recludere studeant, sub pœna suspensionis ab officio negligentibus inferenda. Si vero de aliquo constiterit ad superiores ordinis confugere, in capitulo ut excommunicatus non publicetur, voce tamen, et loco duobus mensibus careat, et quindecim diebus in carcere detineatur, vel si opus fuerit, juxta culpæ mensuram pœna, arbitrio prælati, augeatur vel minuatur, et simul si alia crimina in via vel alibi commiserit, condignis ea diluat pœnis. Quare præcipimus, ut statim ac quis e conventu sine licentia exierit, prior certiorem faciat p. generalem, quam provincialem: diem exitus et occasionem recessus nuntians eis, ut ipsi judicent, an in via alio diverterit, et hoc non tantum cum ad superiores creditur tendere, sed in omni eventu, quo a domo quis abest absque licentia. Quod si recto itinere ad superiores non pervenerit, sit etiam excommunicatus.

De punitione apostatarum.

§. 665. 3. Apostatæ sive fugitivi, pro prima vice juxta qualitatem delicti puniantur, pro secunda vero ordinis antiquitatem amittant, et per dimidium annum incarcerentur, ita ut a novo receptionis die antiquitas computetur. Pro tertia vice eadem pœna plectatur, ut transacto anno sui regressus, et non antea incipiat antiquitatem obtinere, quasi tunc professionem denuo emitteret. Et tam in hac, quam in prima, secunda, et tertia fuga a priore possint absolvi. Quod si excommunicati celebraverint, tunc severius corrigantur. Et qui vere fuerit apostata, passiva voce sex annis careat, nec unquam poterit esse in ordine prælatus, quin super hoc valeat ab alio quam a capitulo generali dispensare. Declaramus autem religionem non teneri ad expensas fugitivorum, si quas fecerint, nisi a tempore quo ad prælatorum obedientiam redierint: tuncque eas sua respectiva provincia solvet.

Idem ut supra

§. 666. 4. Similiter declaramus, fratres, et moniales nostri ordinis non posse ad quemcumque alium transire sine nota apostasiæ, infamiæ perpetuæ, et excommunicationis latæ sententiæ pœna, secundum tenorem indultorum apostolicorum: scilicet Gregorii XIII. in Bulla divisionis nostræ congregationis sub datum Romæ apud sanctum Petrum die 22. junii 1580. pontificatus sui anno nono, et Sixti V. sub datum Romæ apud sanctum Petrum die 27. junii 1587. pontificatus sui anno tertio, et sanctissimi domini no-

stri Pauli V. sub datum Romæ apud sanctum Petrum die 3. aprilis 1610. pontificatus sui anno quinto cujus verba sunt hæc » Sed nullus eorumdem » fratrum Discalceatorum post præmis- » sam ab eo prædicto ordine profes- » sionem regularem, absque speciali » pro tempore existentis Romani pon- » tificis licentia de præsentibus, eo- » rumque data, expressam, individuam, » ac de verbo ad verbum mentionem » faciente, ac ex legitima, urgenti » causa prius a prædictis cardinalibus » super regularium reformatione, et » visitatione deputatis, diligenter exa- » minata, et approbata ad alium quem- » cumque ordinem mendicantium, et » non mendicantium, monachalium, » seu discalceatorum, aut quarumcum- » que religionum erectarum, vel eri- » gendarum, etiam emissionis quarti » voti, seu perfectioris, et humilioris » vitæ præsumptione, aut strictioris » regulæ, et observantiæ prætextu, vel » contemplatione, aut alia quamtumvis » justa, et probabili, et legitima cau- » sa: sub apostasiæ, et infamiæ per- » petuæ nota, ac excommunicationis » latæ sententiæ pœna ipso facto per » contraventores incurrenda, se trans- » ferre audeat, seu præsumat (excepto » dumtaxat ordine fratrum Carthusia- » norum, quatenus ad illam transeun- » di licentiam a suis superioribus pe- » tierint, et obtinuerint) et quicumque » secus fecerit, cum primum desuper » monitus fuerit, nulla mora, aut ex- » cusatione, seu forensi contentione, » vel appellatione interpositis ad pro- » priam suam congregationem redire, » ac superiorum correctioni se submit- » tere teneatur. Nec prælati dictarum » congregationum, ac aliorum ordi- » num, et religiosorum hujusmodi » ipsos sic translatos, seu fugitivos, » et apostatas retinere, sed eos etiam » si novam professionem regularem emi- » serint, sub privationis suorum of- » ficiorum, et munerum, ac similis » excommunicationis pœnis suis supe- » rioribus, vel ab eis deputatis id re- » quirentibus, et petentibus, statim » absque judicis ministerio tradere, » et consignare debeant etc. ». Insuper ejusdem sanctissimi domini nostri Pauli V. de prædictis literis specialem, et individuam mentionem facientis, atque in eis etiam Camaldulensium ordinem comprehensum fore declarantis iis verbis videlicet : » Prædictum Ca- » maldulensium ordinem comprehen- » sum vidisse, et esse, ac compre- » hendi auctoritate apostolica prædi- » cta, tenore præsentium decernimus, » et declaramus. Et nihilominus au- » ctoritate, et tenore similibus sta- » tuimus, et ordinamus, ac in virtu- » te sanctæ obedientiæ districte præ- » cipimus, ut nullus ex dictis fratri- » bus Discalceatis ad prædictum ordi- » nem Camaldulensium, sub pœnis in » prædictis literis contentis nisi ex cau- » sa, ut supra examinata, ac appro- » bata, ac de Romani pontificis pro » tempore existentis licentia, transire, » recipi, et admitti valeat etc. » sub datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem die 16. februarii 1616. pontificatus sui anno undecimo. Ac denique sanctissimus dominus noster Gregorius XV. præmissam Pauli V. prohibitionem, fratres conversos, seu donatos comprehendere vis verbis decrevit, et declaravit » Supradictos con- » versos, seu donatos in prædictis apo- » stolicis indultis comprehensos fuisse, » et esse, neque illis antea licuisse, » nec deinceps licere transitum ad » quamcumque aliam religionem face- » re absque prædicta speciali Sedis apo- » stolicæ licentia, tenore præsentium » decernimus et declaramus » sub datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem pontificatus sui anno primo.

CAPUT QUINTUM

De gravissima culpa, et de poena ei exhibenda.

§. 667. 1. Gravissima culpa tantum a definitorio generali debet judicari. Ad gravissimam vero culpam ea delicta reducuntur, quæ in jure atrociora censentur, ut si quis graviter alium percusserit, aut ea crimina propter quæ de jure communi delinquentes ad mortem damnantur, vel in perpetuum ad triremes relegantur. De gravissima culpa, et de poena ei exhibenda.

§. 668. 2. Ad gravissimam culpam, etiam pertinet si quis libellum infamatorium protulerit, si scandalum gravissimum sæcularibus præbuerit. Si superiorum sigillum, aut subscriptionem adulteraverit, vel eorum officium in re gravi usurpaverit: si post quam semel, et iterum propter peccatum incontinentiæ correptus, aut punitus est, tertia vice labatur (idem sit de tertia apostasia) aut alia commiserit, pro quibus ab ordine expelli debeat. Idem ut supra

§. 669. 3. Pro his similibus, vel pœna expulsionis, vel aliis gravissimis secundum delicti gravitatem cœrcendi Idem ut supra

sunt delinquentes. Quod si cum notabili sæcularium scandalo prædicta scelera commiserint prælatus convocet honorabiliores ex his qui passi sunt scandalum, et publice coram illis, et toto conventu, genuflexo reo, facta hac, vel alia brevi monitione, dicat in hoc differre laudabiles religiones et reformatas a jam dilapsis, non quod nullus peccans in laudabilibus inveniatur (cum in cœlo, et apostolorum collegio peccatores minime defuerint) sed quod nullus peccare sinatur, et incorrigibiles, et defectuosi ab eis reiiciantur: et statim omnes conventuales suo ordine delinquentem flagellis afficiant: et tunc sacro virginis habitu exuatur, si expellendus est, vel iterum in carcere recludatur.

CAPUT SEXTUM

De incorrigibilibus, et eorum expulsione.

De incorrigibilibus.

§. 670. 1. Incorrigibilis ille quidem censendus est, qui culpas graves, non veretur committere, et tamen pœnas pertinaci animo ferre recusat, vel ille de cujus correctione non est aliqua probabilis spes propter obstinationem, seu inveteratam mali consuetudinem, vel delicti atrocitatem, vel alias circumstantias personæ. Præterea ille dicitur incorrigibilis, qui ter convictus, et punitus de aliquibus criminibus gravibus, etiam distinctis, nunquam fuit emendatus. Declaramus similiter, quod si aliquis præter peccatum mortale sit per legitimam sententiam damnatus ad pœnam gravioris culpæ, et ipse recuset eam ferre, habeatur pro incorrigibili.

De expulsione incorrigibilium

§. 671. 2. Incorrigibiles omnino expellendi sunt, post quam enim de eorum emendatione, et profectu nulla est probabilis spes, ad apostoli sententiam confugiendum est: *Auferte malum ex vobis*: auferatur ergo malus, ne malos generet, et ovis morbida abiiciatur, et membrum putridum præscindatur, ne sana inde inficiantur, aut corrumpantur. Oportet autem in re tam gravi maturo consilio p. generalis, et definitorum omnia fiant.

De apostatis pro quarta vice.

§. 672. 3. Statuimus, ut qui quarta vice apostataverit, vel fugerit, etiamsi propter alias priores fuerit punitus (et idem de eo qui in apostasia vel fuga ultra annum perseveraverit) expelli possit: et qui tertia vice peccatum incontinentiæ commiserit; et idem judicamus de eo qui hoc peccatum semel cum notabili, et publico scandalo sæcularium perpetraverit, quia hujusmodi publicatio, et scandalum signa sunt aliorum similium occultorum peccatorum, et vehementer præsumitur de ejus incorrigibilitate. Quare expelli potest juxta indultum felicis recordationis Pii V. ut sic satisfiat reipublicæ scandalo, et detrimento nostræ religionis.

De poena peccati indicibilis.

§. 673. 4. Si aliquis in peccatum indicibile (quod Deus avertat) lapsus fuerit propter hujusmodi criminis gravitatem, et fœditatem, et quia maxime nocivum est communitati, de eoque raro emendatio præsumitur, decernimus, ut qui de hoc peccato convictus, vel confessus fuerit ab ordine expellatur; quæ pœna non solum delinquentibus, sed etiam vere et proprie egredientibus idem delictum applicetur. Utrumque enim juxta regias leges æquale putatur. Et volumus, ut in hoc crimine singulares testes admittantur, dummodo sint ad minus tres, et etiam si sint complices. Si vero aliquis vehementer fuerit suspectus carceri perpetuo tradatur, nisi alias per definitorium generale, cum eo benigne fuerit dispensatum. Denique quoties quis aliquid delictum gravius, et atrocius perpetraverit, in definitorium arbitrio sit judicare, an ab ordine expelli debet.

De expulsione laicorum.

§. 674. 5. Decernimus ut in expulsione laicorum si solemniter fuerint professi idem servetur, ac in aliis religiosis. Si vero tantum simplicem professionem emiserint, si peccatum aliquod notorium contra unum ex tribus votis commiserint, vel aliquod notabile scandalum sæcularibus, aut religiosis præbuerint*, vel sua occasione, suo ministerio inutiles reddantur; a provinciali simul cum consensu prioris conventus, et trium clavariorum expellantur, servato ordine juris.

De poenis præmittendis expulsioni.

§. 675. 6. Ante incorrigibilium expulsionem, primum tribus mensibus incarcerentur, et aliis pœnis secundum suorum scelerum gravitatem condignis afficiantur, nisi hoc reclusionis tempus definitorium diminuendum judicaverit, et omnino in his casibus juridice formetur processus, legitimeque conclusa causa adversus eos expulsionis sententia proferatur, et publice legatur coram conventu, et disciplina conventuali castigati habitu exuantur.

De nolentibus acceptare sententias superiorum.

§. 676. 7. Et ne impunitatis, et expulsionis spe, rebelles peccare contingat: si aliquis sententiam a superioribus latam acceptare recuset, nolens

se eorum correctioni subiicere, contra eum expulsionis sententia proferatur; prius tamen quam executioni mandetur pro inobedientiæ, et contumaciæ delicto per dimidium annum in carcere retrudatur, ubi abstinentiis, disciplinis, et aliis pœnis quousque ad se redeat affligatur. Si vero intra prædicti temporis spatium fuerit emendatus, cessante expulsionis pœna, e carcere quando prælato visum fuerit extrahatur. Quod si pertinaciter perseveraverit transacto ad minus dimidio anno, et non antea ab ordine expelli possit juxta decreta sacræ congregationis Concilii ab Urbano VIII. anno 1624 approbata, atque decretum Innocentii XII.

De testimonio expulsionis. §. 677. 8. Literæ dimissoriæ expulsis nunquam concedantur, sed tantum testimonium authenticum suæ expulsionis, quo constet factam esse postquam fuerunt per dimidium annum in jejunio, et pœnitentiæ in carceribus probati. Et insuper in eo pœna a religione eis specialiter imposita, et an ab illo regno, provincia, aut oppido ubi deliquerunt exilio mulctati sint, exprimatur. Et semel a religione expulsi, nullatenus, nisi a capitulo generali, et concurrentibus duabus ex tribus suffragiorum partibus, admittantur.

De pœnitentia incorrigibilium. §. 678. 9. Cœterum, ut in posterum sententia expulsionis proferatur, et executioni mandetur, incorrigibiles censendi non sunt, etiam si omnia prædicta concurrant, quousque dimidii anni spatio juxta decretum Innocentii XII. in jejunio et pœnitentia probati in carceribus non resipuerint, sed animo obdurato in sua pertinacia perseveraverint.

De appellationibus. §. 679. 10, In admittendis appellationibus de pœnis a prælatis, tam paternaliter, quam judiciali sententia juxta constitutiones impositis, servetur omnino quidquid de hoc in concilio Tridentino, et aliis canonicis dispositionibus invenitur decretum.

APPENDIX

AD PARAGRAPHUM PRIMUM

De ordine, et distinctione jurisdictionum.

De ordine, et distinctione jurisdictionum. §. 680. 1. Statuimus ut prior sit judex ordinarius, ad quem prima spectat cognitio de omnibus, ad disciplinam regularem sui conventus pertinentibus, et ad alios superiores a jure communi, aut municipali non reservatis. Potest paternaliter cognoscere usque ad culpam gravem inclusive, et si opus fuerit, judicialiter procedere, et sententiam definitivam de illa ferre ex tertia parte nostrarum constitutionum cap. 15. n. 2.

Idem ut supra. §. 681. 2. De prioris sententia adest recursus ad patrem provincialem, et hinc ad patrem nostrum generalem.

Idem ut supra. §. 682. 3. Prior in casibus necessitatis, potest, et debet de remedio prompto providere in causis ad superiores reservatis, et summarium si opus fuerit, de officio formare, de quibus opportuno tempore certiorem reddet superiorem.

Idem ut supra. §. 683. 4. Provincialis cognoscere potest, et judicare in omnibus, quæ ad provinciæ suæ regimen spectant, et superioribus suis non sint per constitutiones reservata circa delicta, et pœnas ad eum pertinet in prima instantia de culpa graviori judicare, et per appellationem de omnibus sententiis a prioribus latis. De judicio provincialis adest recursus ad patrem nostrum generalem in omnibus causis tam civilibus, quam criminalibus. De judicio p. generalis, nunquam valet ad definitorium generale appellatio, sed tantum ad capitulum generale.

Idem ut supra. §. 684. 5. Ad definitorium generale spectat cognoscere, et judicare privative de omnibus quæ in cap. 5. §. 2. tertiæ partis nostrarum constitutionum commissa sunt, et super delicta, et pœnas judicare in prima instantia de culpa gravissima, et de depositione prælatorum superiorum, nec non definitorum provinciæ de cujus sententia nulla superest intra ordinem appellatio, nisi ad capitulum generale. Nunquam tamen in civilibus, aut criminalibus a sententiis seu decretis datis a provincialibus, vel prioribus ad definitorium generale interponenda est appellatio; nam in omnibus præterea, quæ definitorio generali expresse commissa sunt, et de quibus istud in prima instantia cognoscit, appellatio interponenda est ad patrem generalem in quo sistit et terminatur appellatio, ab eo interponatur ad capitulum generale. In causis autem, quarum cognitio in prima istantia ad definitorium generale spectat debet istud in locum ubi reus existit commissarium mittere, qui summarium efficiat, testium depositiones accipiat, rei confessionem, et defensiones audiat, cœteraque persolvat usque ad definitivam exclusive.

Idem ut supra §. 685. 6. Totus ergo ordo appellationum sub his clauditur terminis: a priore ad provincialem, a provinciali ad patrem generalem, et a p. generali non interponitur appellatio nisi ad capitulum generale. Declaramus autem, quod si reus de sententia a p. generali, vel a definitorio generali lata, velit appellationem interponere, et in spectando tempus capituli generalis, ad quod juxta ordinem statutum interponenda foret, molestiam corporalem carceris, aut hujusmodi alteram corporis afflictivam patiatur, poterit jure suo uti, et extra ordinem causam mittere, quoties in religione competens appellationis tribunal non est expeditum.

CAPUT SEPTIMUM

De aliquibus declarationibus in dictis poenis servandis.

De aliquibus declarationibus in poenis servandis. §. 686. 1. In primis declaramus, quod cum in nostris constitutionibus pœna privationis ipso facto imponitur, minime intelligendum sit ante judicis sententiam; et cum dicitur quis privari voce, tam activa, quam passiva intelligatur: voce vero privatus in capitulo post non sacerdotes suas culpas confiteatur, et statim recedat a capitulo. Privatus loco, in ultimo intra suum gradum collocetur: verbi gratia si sit sacerdos in ultima sacerdotum sede, vel si prælato visum fuerit in alia inferiori.

Idem ut supra §. 687. 2. Circa has etiam pœnas in communi, decernimus, ut fratribus assuetis lævi culpæ, pœna lævis mutetur in mediam, et media in gravem, et sic de singulis, ita ut semper crescentibus culpis augeatur et pœna, donec emendentur, aut si opus fuerit expellantur. E contra vero, cum pœnæ harum constitutionum potissimum ad fratrum emendationem, et correctionem dirigantur, qui pœnitentiam sibi injunctam humiliter adimpleverit, et emendationis indicia dederit, a superioribus, cognita veritate, pars pœnæ infra dimidiam totius pœnæ, vel pœnarum cumuli, et non amplius, et hoc quando actu jam eam adimplet, relaxari poterit secundum virtutis signa ab eo exhibita: teneaturque inferior prælatus superiori a quo est posita pœna fidem facere de adimpletione, executioneque earum pœnarum, quæ ab eo delinquentibus applicantur.

Idem ut supra §. 688. 3. In casibus in quibus a nostris constitutionibus non est aliqua taxata pœna, secundum qualitatem, et circumstantias delicti a superioribus suo arbitrio, pœnæ applicentur servata tamen mensura, et proportione cum pœnis in his constitutionibus taxatis.

§. 689. 4. In omnibus pœnis illud etiam observetur, ut inspectis personis, delictis, et aliis circumstantiis pœnæ vel augeantur, vel diminuantur. Idem ut supra

§. 690. 5. Cum in constitutionibus officii et vocis privatio imponitur, si quis officium, vel vocem non habuerit, æqualis in aliis ei pœnitentia injungatur in quantum fieri possit: et idem fiat in similibus casibus. Suspensi vero ab officiis in suis conventibus, tempore suspensionis regulariter debent permanere. Idem ut supra

§. 591. 6. Cum in nostris constitutionibus, simul tam prælato, quam subdito transgredientibus aliqua imponitur pœna, id nullatenus intelligendum de subditis, qui expresso prælatorum mandato id fecerint. Idem ut supra

§. 692. Hæc sunt statuta, quæ delegati apostolici infra subscribentes pro hujus congregationis bono, ac pace prodesse existimarunt. Utinam cedant ad majorem omnipotentis Dei gloriam, ad beatæ semperque Virginis Mariæ de monte Carmelo, ejusque sanctissimi sponsi honorem, ad sanctorum parentum nostrorum Eliae, Elisei, Theresiæ, Joannis a Cruce, omniumque sanctorum laudem sempiternam. Matriti in hoc s. Ermenegildi coenobio kalendis augusti 1785. Conclusio.

§. 693. Cum autem dicti Petrus de Matre Dei, et Paulus a Conceptione definitorii generalis nomine, ac de mandato sui ordinis ac congregationis prædictorum, præinsertas constitutiones, ut firmius subsistant, ac serventur exactius apostolicæ confirmationis munimine roborari summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Preces porrectæ pro confirmatione constitutionum.

§. 694. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, illorumque, ac fratrum prædictorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, cujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati; præinsertas constitutiones, omniaque in eis contenta auctoritate apostolica te- Tenor confirmationis apostolicæ.

nore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenire, seu intervenisse dici, vel censeri possit, vel poterit in futurum supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 695. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 696. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, ex expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta martii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DXCII.

Dat. Romæ 31. martii 1786 anno XII.

Concessio indulgentiæ assequendæ ab eis, qui visitaverint ecclesias fratrum ordinis sancti Francisci Cappuccinorum in provinciis Galliarum, et Hispaniarum, quo tempore erit expositio sacratissimi corporis Christi.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis

Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui orationi quadraginta horarum continuatarum, non autem nisi noctis tempore interpolatarum de licentia ordinariorum respective locorum, in ecclesiis fratrum ordinis minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum in provinciis, tum Galliarum, tum Hispaniarum existentibus semel in anno tamen etiam respective instituendæ per aliquod temporis spatium devote interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

Declaratio specialis.

§. 2. Volumus autem, ut si alias Christifidelibus in quocumque alio anni die præmissa in aliqua ex dictis ecclesiis peragenda aliqua alia indulgentia similis perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit, illa revocata sit; prout per præsentes apostolica auctoritate revocamus; utque si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint.

Fides habenda transumptis.

§. 3. Insuper volumus, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides ha-

nore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenire, seu intervenisse dici, vel censeri possit, vel poterit in futurum supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 695. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatia contrariorum.

§. 696. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, ex expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta martii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DXCII.

Dat. Romæ 31. martii 1786 anno XII.

Concessio indulgentiæ assequendæ ab eis, qui visitaverint ecclesias fratrum ordinis sancti Francisci Cappuccinorum in provinciis Galliarum, et Hispaniarum, quo tempore erit expositio sacratissimi corporis Christi.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis

Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui orationi quadraginta horarum continuatarum, non autem nisi noctis tempore interpolatarum de licentia ordinariorum respective locorum, in ecclesiis fratrum ordinis minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum in provinciis, tum Galliarum, tum Hispaniarum existentibus semel in anno tamen etiam respective instituendæ per aliquod temporis spatium devote interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

Declaratio specialis.

§. 2. Volumus autem, ut si alias Christifidelibus in quocumque alio anni die præmissa in aliqua ex dictis ecclesiis peragenda aliqua alia indulgentia similis perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit, illa revocata sit; prout per præsentes apostolica auctoritate revocamus; utque si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint.

Fides habenda transumptis.

§. 3. Insuper volumus, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides ha-

beatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxi martii MDCCLXXXVI, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 7. aprilis 1786 Anno XII.

DXCIII.

Imminutio festorum in nonnullis locis nullius diœcesis provinciæ Lisbonensis.

Venerabili fratri episcopo Lamacensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ dubia fuerint, et obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Expositio precum.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte dilectorum filiorum abbatum de Salzedas, sancti Joannis de Tarouca, et sancti Petri das Aguias nullius diœcesis provinciæ Lisbonensis Nobis nuper expositum fuit, in locis abbatiarum hujusmodi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illorum habitatores, et incolæ, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur, quamvis animo invito, dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: fraternitati tuæ, qui (ut asseritur) ordinarius vicinior existis per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus in locis, et territoriis dictarum abbatiarum existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, et Ascensionis, nativitatis sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, ac Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum: præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci, pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, festivis diebus, in quibus maneat integra præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti (quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus) præceptis, præscriptisque, audita missa laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes,

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non locorum, et territoriorum prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 11. aprilis 1786. anno XII.

DXCIV.

Confirmatio instrumenti inter advocatos consistoriales ex una, et Paschalem advocatum de Petro ex altera parte stipulati, ac super conditionibus, et pactis inter eos conventis quoad erectionem cathedræ obstetriciæ in archigymnasio urbis vulgo = la Sapienza = nuncupato.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Ad supremum apostolatus fastigium ineffabili Dei clementia licet immerentes evecti, nihil potius habendum Nobis esse intelligimus, quam ut omne genus humanum pro cujus salute Dominus Noster Jesus Christus in ara Crucis hostiam pacificam se obtulit Patri, immensæ hujus bonitatis effectum consequatur. Hinc intimo animi Nostri sensu semel, ac iterum de miserando illorum parvulorum infantium casu lugebamus, qui propter obstetricium inscitiam non raro prius quam in lucem edantur, ac in sacro baptismi lavacro sorde peccati purgentur, miserrime quotidie pereunt, unde si rerum vices sic tulissent tanto malo aliquod remedium adhibere exoptabamus.

Laudatur advocatus de Petro qui novam cathedram in archigymnasio instituit.

§. 2. Ast, quod Nobis maxime in votis erat, dilectus filius Paschalis de Petro in Romana curia advocatus ultro, ac suis sumptibus perfecit. Siquidem nedum ipse Nobis annuentibus solertem chirurgum Luthetiæ Parisiorum sustentavit, ut arti obstetriciæ sedulo vacaret; sed etiam pro novæ obstetriciæ cathedræ erectione in almæ Nostræ urbis archigymnasio studii generalis = la Sapienza = nuncupato fundum, seu dotem assignavit. Quocirca ad hujusmodi effectum, inter dilectum filium Franciscum Riganti aulæ Nostræ consistorialis advocatum, ac rectorem deputatum archigymnasii prædicti nomine, et de mandato dilectorum itidem filiorum advocatorum concistorialium, ad quos ejusdem archigymnasii regimen spectat, ex una, et eumdem Paschalem ex altera partibus nonnulla pacta, et conditiones fuerunt conventa, ac hisce desuper fuit subinde stipulatum instrumentum tenoris, qui sequitur.

In nomine Domini. Amen.

Tenor initæ transactionis.

§. 3. Præsenti publico instrumento cunctis ubique pateat evidenter, notumque sit, quod anno ab ejusdem Domini nostri Jesu Christi salutifera nativitate millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, indictione quarta, die vero vigesima septima mensis martii, pontificatus autem sanctissimi in eodem Christo patris, et domini nostri domini Pii divina providentia papæ VI. anno ejus duodecimo = Essendosi universalmente riconosciuta assai vantaggiosa l' istituzione delle cattedre di ostetricia tanto per la pratica istruzione delle levatrici, che per la più sublime, ed operativa delli professori, i quali dandosi di proposito a questa parte della chirurgia nei parti difficili felicemente preservano dalla morte le madri, ed i figli, che in tale guisa giungono almen a poter conseguire il santo battesimo: l' illustrissimo signor avvocato Pasquale di Pietro cittadino Romano umilmente rappresentò alla santa memoria di nostro Signore papa Pio VI. la necessità di una simile istituzione qui in Roma, supplicandolo di destinare un giovane chirurgo da spedirsi a spese del detto signor avvocato all' università di Parigi per apprendere pienamente l'arte di ostetricia ad effetto d'insegnarla poi in questa capitale a pub-

blico beneficio, e la somma clemenza della Santità Sua intenta sempre al maggior bene spirituale, e temporale de'suoi amatissimi sudditi non solo si degnò di aderire all' istanza con prescegliere il signor Francesco Asdrubali, che portatosi in Parigi si è per più anni applicato ad apprendere la teorica, e la pratica dell' arte ostetricia, di modo che è ora in grado d' insegnarla publicamente; ma è inoltre venuto nella determinazione di erigere a pubblico vantaggio una cattedra perpetua per quest'arte nell'università della Sapienza di Roma col peso d' insegnare tanto agli uomini, che alle donne nei tempi, e luoghi, che si esprimono nel metodo, che s' inserirà nel presente istromento, come appresso, obbligando tanto le levatrici, che i giovani di chirurgia a frequentare le rispettive scuole nel modo, che per sovrano comando verrà ordinato nell'editto da pubblicarsi dall'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal camerlengo = In esecuzione pertanto delle amorevoli cure, e disposizioni della Santità Sua avendo il lodato signor avvocato Pasquale di Pietro stabilito di assegnare la dote, ed ogni altra cosa necessaria per la fondazione della espressa cattedra nella università della Sapienza con l'obbligo d' insegnare agli uomini nella stessa università, ed alle donne in quel luogo dello spedale di s. Rocco, che l' eminentissimo, e reverendissimo signor cardinale Riminaldi protettore dello stesso spedale si degnerà di assegnare provisionalmente per ora, e stabilmente in avvenire a tenore del chirografo pontificio da diriggersi all' eminenza sua: dopo essersi proposta, ed accettata cotesta fondazione nel collegio degli illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali rettori della stessa università con decreto collegiale del dì 20. marzo cadente facoltativo all' illustrissimo signore avvocato Francesco Riganti rettore deputato ad effetto di venire alla presente stipolazione.

Erectio cathedræ probata fuit a collegio advocatorum consistorialium.

§. 4. Avanti di me ec., e testimonj infrascritti presenti, e personalmente costituiti l' illustrissimo, e reverendissimo signor avvocato concistoriale Francesco Riganti rettore deputato della Sapienza in virtù delle facoltà contenute nel decreto collegiale, che a me ec. in copia pubblica si consegna, ad effetto d'inserirlo nel presente istromento del tenore seguente cioè = Testor ego infrascriptus collegii illustrissimorum, et reverendissimorum advocatorum consistorialium camerarius, quod coacto, prævia intimatione singulis transmissa re gravi, collegio in archigymnasio Sapientiæ die 20 currentis mensis martii, fuit primo loco ab illustrissimis, et reverendissimis dominis collegialibus Bottini, Costantini, Capicio, Mariscotti, ac me infrascripto Benetti legitimum numerum constituentibus, totumque representantibus collegium unanimiter acceptata erectio novæ cathedræ scientiæ obstetriciæ, quam proprio ære, ac suprema intercedente auctoritate sanctissimi domini Nostri pp. Pii VI. feliciter regnantis facere intendit in archigymnasio Sapientiæ illustrissimus dominus advocatus Paschalis de Petro civis Romanus: acceptatus præterea fuit fundus scutorum quinque mille, et quingentum in pecunia numerata arbitrio, prudentiaque collegii investienda, quem pro eadem cathedra idem advocatus de Petro traditurus est, obligatione tamen per collegium, ac rectorem archigymnasii assumpta, quod in perpetuum persolvere faciet lectori scientiæ obstetriciæ annua scuta biscentum: tandem acceptatus extitit, et ab eodem collegio una cum domino advocato de Petro nominatus in primum hujus cathedræ lectorem dominus Franciscus Asdrubali, cum lege tamen, quod tam ipse, quam futuri lectores, qui prævio concursu a collegio de more seligendi erunt, adimplere punctim debeant ea omnia, quæ tam in instrumento stipulando, quam in scripta methodo in eo inserenda, et per collegium jam approbata, præstituta sunt. Ut vero omnia hæc in publicum redigantur instrumentum collegium idem deputavit in specialem suum procuratorem illustrissimum, et reverendissimum dominum advocatum consistorialem Franciscum Riganti, qui ipsius collegii nomine rectoratum archigymnasii Sapientiæ modo exercet, omnes in eum transferens facultates necessarias, et opportunas: cujus quidem instrumenti confirmationem in forma specifica a sanctissimo domino Nostro implorabit illustrissimus dominus advocatus de Petro antequam cathedra aperiatur, prout latius cuncta hæc patent ex camerariatus libro. In quorum fidem præsentes literas manu mea subscriptas, ac collegii sigillo munitas extradidi. Romæ hac die 23 martii 1786.

Joseph Benetti collegii illustrissimorum, et reverendissimorum

dominorum advocatorum consistorialium camerarius.

Loco ✠ sigilli.

E l' illustrissimo signor avvocato Pasquale di Pietro cittadino Romano figlio della bo: me: di Domenico a me ec. cogniti colla riserva della espressa approvazione pontificia da riportarsi con un Breve, che in forma specifica autorizzi il presente istromento, e le cose in questo inserite, e contenute in ogni miglior modo ec., e di loro spontanea volontà ec. eriggono, stabiliscono, e fondano nel detto archiginnasio della Sapienza di Roma una cattedra di ostetricia sotto le leggi, e stabilimenti soliti, e consueti della suddetta università, e con tutti gli onori, e pesi dei lettori della classe medica, alla quale questa nuova cattedra ascrivono, soggettando il professore pro tempore alle puntature consuete in caso di mancanza, e così pure dandogli diritto agli aumenti per anzianità nel modo, e forma, che è stabilito per gli altri professori della detta classe medica, coll'obbligo però di osservare letteralmente il metodo prescritto nei fogli, che qui s'inseriscono del tenore seguente cioè.

Methodus servanda pro praeceptoris electione, onorario, et muneris exercitio.

§. 5. Metodo da osservarsi non solo nella scuola dei giovani cerusici nella Sapienza; ma ancora delle donne nell' ospedale di s. Rocco = La nuova cattedra delle istituzioni ostetricie teorico-pratiche apparterrà alla classe medica della università della Sapienza. Quindi a riserva del signor Francesco Asdrubali, che sarà il primo professore, per l' avvenire tutti gli altri professori saranno prescelti per concorso da tenersi avanti l' eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal camerlengo, ed il collegio degli illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali nella guisa, che si conferiscono le altre cattedre della Sapienza = La dote della cattedra ostetricia è perpetuamente ceduta al collegio degli illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali, nel modo, e forma, e condizioni espresse nell' istromento di fondazione. Onde dal medesimo collegio, o dal rettore pro tempore della Sapienza, il professore conseguirà l'annuale onorario di scudi duecento, tanto per l' istruzione de'giovani cerusici, quanto per la scuola delle donne nell'ospedale di san Rocco, nella maniera, rate, e tempi, che prescrivono le leggi, ed usi della università = Il professore godrà di tutti i diritti, e prerogative, che godono gli altri professori della classe medica, e sarà nel tempo stesso soggetto a tutti i pesi, funzioni, e leggi, alle quali soggiacciono i medesimi professori. Ma prescelto, che sarà incomincerà subito ad insegnare l'ostetricia, senza fare il sostituto della classe, nè potrà mai passare ad altra cattedra diversa = L' oggetto della cattedra è l'istituzione nella scienza, ed arte ostetricia tanto dei giovani cerusici nella Sapienza, quanto delle donne nell'ospedale di s. Rocco. Quindi incominciando dai giovani cerusici, il professore pro tempore detterà loro ogni anno scolastico un' intero, e compiuto corso di questa parte di medicina, e chirurgia, non meno teorico, che pratico, in guisa che per principj si rendano abili a curare i mali tutti della gravidanza, del parto, e del puerperio, e ad eseguire tutte le operazioni non solo manuali, ma anche istromentali = La scuola si farà in una delle camere, che il collegio de'signori avvocati concistoriali si compiacerà assegnare. Incomincierà il lunedì dopo la domenica in Albis, e terminerà alla metà di settembre. Le lezioni si faranno la sera alla seconda ora della Sapienza, cioè dalle ore $21\frac{1}{2}$ alle $22\frac{1}{2}$ in tutti i giorni descritti nel calendario, e nei tempi delle ferie estive, in tutti i giorni, eccettuati i festivi, ed i giovedì. La scuola durerà per lo spazio di un' ora intera, la quale ad arbitrio del professore sarà divisa parte nello scrivere, parte nella spiegazione, e parte nelle interrogazioni da farsi agli scolari = Per impegnare non meno il professore, che gli scolari all' adempimento de' proprj doveri in ogni anno circa la metà di settembre il rettore inviterà li lettori di medicina dell' università, e questi avanti il prelodato rettore coll' intervento del professore ordinario d' ostetricia, esamineranno tutti i giovani, che avranno compito il corso d'ostetricia: secondo il consiglio dei lettori esaminatori, il rettore ordinerà, che il professore dia l'attestato della frequenza, ed abilità a quelli soltanto, che si crederanno sufficientemente istruiti. A quel giovane poi, che a giudizio dei medesimi esaminatori sarà il più abile darà il premio di una medaglia d'oro, la quale nel dritto avrà l'effigie di sua Santità colla iscrizione = *Pio VI. Pontif. max. parenti publico* = e nel rovescio un professore, che presenta alla madre un putto nato di fresco, col motto = *usura vitae nascentibus adserta* = lo stesso

professore istruirà anche le donne nell' ospedale di s. Rocco. La scuola si farà in quelle camere dell'ospedale, che si degnerà a tal'effetto assegnare l'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal Riminaldi protettore, al di cui savio discernimento è riservata la facoltà di destinare altro sito nel medesimo ospedale con tutti i commodi opportuni, allorquando sarà compita la fabbrica = Gli utensili necessarj, cioè banchi, tavole, e simili si faranno senza peso dell' ospedale = La scuola incomincierà nel principio di novembre ogni anno, e terminerà nel sabbato precedente la domenica delle Palme; osservandosi per la distinzione dei giorni scolastici, e feriali il calendario Italiano, che si affiggerà alla porta della scuola uniforme al calendario della Sapienza. Il professore salirà in cattedra tutti i giorni scolastici un'ora dopo, che sarà terminato il suono della campana della Sapienza, cioè la prima ora della stessa università la mattina solamente. La lezione durerà un'ora intera. Sarà tenuto il professore d' istruire le donne colla viva voce, e senza scritti, in lingua Italiana, e con uno stile chiaro, famigliare, e proporzionato alla loro capacità = Insegnerà loro quella parte di anatomia, e di fisiologia, che serve di fondamento all' ostetricia, sottoponendo ai loro sensi le parti del corpo umano, pre cedentemente preparate: tutta la teoria ostetricia, avuto sempre riguardo alla loro idoneità: i mali leggeri della gravidanza, e del puerperio co' loro rimedj: tutte le posizioni del feto nell' utero, e tutte le operazioni manuali, che corrispondono a ciascuna posizione, mostrando loro la maniera più propria, e facile di operare, ed assuefacendole ad eseguire nel fantoccio le medesime operazioni: i casi, nei quali convenga chiamare il cerusico, e finalmente tutto ciò, che crederà necessario per l' intera loro istruzione = Affinchè le lezioni restino maggiormente impresse nello spirito delle donne, il professore impiegherà la prima mezz' ora nel far ripetere la lezione, o lezioni precedenti, facendo loro le necessarie interrogazioni, e spiegando di nuovo, e con maggior chiarezza ciò che qualcuna non avesse bene appreso; l'altra mezz' ora sarà destinata al proseguimento dell' istruzione = Sarà lecito a tutte le donne anche estere, ed anche Ebree d' intervenire colle Romane, e Cristiane alla scuola senza che possino da alcuno essere molestate, e colla sicurezza di esigere le medesime considerazioni, e trattamenti = La piena, e totale giurisdizione della scuola delle donne di san Rocco sarà dell' eminentissimo cardinal protettore pro tempore dello spedale. Avrà egli il diritto d'invigilare sul professore, affinchè con assiduità, zelo, e carità soddisfaccia a proprj doveri, ed avrà anche il diritto di fare espellere dalla scuola quelle donne, che crederà non esserne degne = Per comando espresso di nostro Signore già communicato, l' eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal camerlengo quanto prima con pubblico editto inabiliterà le donne a conseguire la matricola, e patente di mammana, se non avranno l' attestato del professore ostetricio della frequenza della scuola. Affinchè pertanto questo attestato si conceda colla dovuta maturità, ogni anno nell'ottava di Pasqua di Resurrezione si farà l' esame generale di tutte le donne, che avranno compito il corso, avanti l'eminentissimo signor cardinal protettore pro tempore dell'ospedale di s. Rocco, o di altro personaggio, che l'eminenza sua vorrà in sua vece delegare. Esaminatori saranno il lettore d' anatomia, e chirurgia della Sapienza, e gli lettori primarii degli ospedali di s. Spirito, e di san Giovanni, di s. Maria della Consolazione, e di s. Giacomo degl' Incurabili, e secondo il consiglio di questi cinque sogetti, o della maggior parte di loro, l'eminenza sua, o suo delegato ordinerà al professore ivi presente, che dia l'attestato d' idoneità, e frequenza a quelle soltanto, che avranno ben soddisfatto alle interrogazioni, e questioni proposte. Alla più idonea poi darà la medaglia d'argento, simile in tutto alla medaglia d'oro già descritta, che si conierà ogni anno a spese della Sapienza, e sarà mandata dall'illustrissimo rettore pro tempore, che non potrà mai nei futuri tempi variarsi senza un decreto del collegio degl'illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali munito della pontificia approvazione.

§. 6. Per fondo, e dote della detta cattedra, il detto signor avvocato di Pietro assegna, e costituisce la somma, e quantità di scudi cinquemila, e cinquecento moneta Romana, che attualmente paga, e sborsa con ordine diretto al sagro Monte di Pietà pagabile al collegio degli illustrissimi e reverendissimi signori avvocati concistoriali, come rettori della Sapienza, e per esso

Assignatio bonorum pro honorario praeceptoris.

al signor Modesto Nobili esattore dello stesso collegio, ad effetto però di rilasciare la detta somma depositata nello stesso sagro Monte ad oggetto di rinvestirla come appresso a credito dell'archiginnasio della Sapienza, quale ordine detto illustrissimo signor avvocato rettore tira a se originalmente, restando presso di me ec. la copia collazionata ad oggetto d'inserirlo nel presente istromento del tenore seguente cioè = Signori provisori del sagro Monte della pietà di Roma. Li scudi cinquemila, e cinquecento moneta depositati a mio credito si compiaceranno farli pagare al collegio degl' illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali, come rettori della Sapienza, e per essi al signor Modesto Nobili esattore dello stesso collegio, ad effetto però di rilasciarli contestualmente depositati in cotesto loro banco a credito dell' archiginnasio della Sapienza di Roma per rinvestirli. Che faccio pagare in conformità dell' istromento stipolato sotto questo giorno per gli atti del Mariotti segretario della Reverenda Camera Apostolica tra il detto collegio, e me infrascritto. Che con ricevuta ec. saranno ben pagati. Casa li 27 marzo 1786. = Pasquale di Pietro = scudi 5500 moneta = ed adesso per quando il detto ordine sarà esatto il detto signor avvocato Riganti nel detto nome ne fa al detto signor avvocato di Pietro quietanza finale in forma, restando a tutto carico del detto collegio, come rettore, ed amministratore dell' università di rinvestire la detta somma di scudi 5500 moneta nel modo, e forma, e con le sicurezze, che crederà opportune senz'altra cura, o pericolo del detto signor avvocato di Pietro, e con l'obbligo, che l'università medesima paghi perpetuamente annui scudi duecento moneta al professore pro tempore della detta cattedra ostetricia per suo onorario con ordini sottoscritti dal rettore deputato in tre equali annue rate nelle solite scadenze delle terziarie detratte le puntature nel modo, e forma degli altri professori, ed inoltre col peso di cuniare a tutte spese dell'università medesima una medaglia d'oro, e l' altra di argento per li due premj da conferirsi ogni anno a tenore in tutto, e per tutto del metodo sopra inserto, nei quali termini, e non altrimenti, il detto illustrissimo signor avvocato concistoriale Riganti rettore deputato servendosi delle facoltà concessegli accetta la suddetta fondazione, e somma di scudi cinquemila, e cinquecento moneta con tutte le sue condizioni, e modi espressi nel presente istromento, perchè così ec. e non altrimenti ec. = Si riserva altresì il detto signor avvocato di Pietro di assortire per la prima volta solamente a tutte sue spese non solo li banchi, e tutt' altro occorrente per la scuola delle donne del venerabile ospedale di s. Rocco, ed il cugno per le annuali medaglie, ma altresì tutte le machine, ed istromenti necessarj, tanto per l' istruzione delle levatrici, quanto per quella dei chirurgi professori di ostetricia, perchè così ec., e non altrimenti ec.

§. 7. E finalmente per il primo professore della detta cattedra con tutti li pesi, onori, emolumenti, e condizioni espresse nel presente istromento, e nel metodo inserito coll'approvazione della Santità di Nostro signore le parti contraenti nominano, e deputano alla nuova cattedra di ostetricia, come sopra fondata il signor Francesco Asdrubali figlio della bo: mem: dottor Gaetano della città di Loreto, come se fosse stato prescelto per concorso, coll'obbligo però di ricevere la patente da spedirsi dall' illustrissimo signor avvocato concistoriale rettore deputato nel modo, e forma di tutti gli altri professori = E siccome la scelta a questa cattedra chirurgica esigge di sua natura un particolare concorso risguardante strettamente l'arte ostetricia, la di cui speciale perizia non può esigersi, nè pretendersi da quelli, che si esporranno ai concorsi da tenersi per eleggere il lettore soprannumero pro tempore della classe medica, perciò il detto soprannumero della classe medica non dovrà mai passare alla cattedra di ostetricia sia nelle vacanze, che occorreranno, sia in altra qualsivoglia circostanza, in cui si dovesse destinare un successore alla detta cattedra, ma in ogni uno di questi casi dovrà tenersi il concorso secondo le regole solite, e prescritte nell' inserto metodo per sciegliere il nuovo professore, ferma rimanendo a favore del lettore medico soprannumero la sua anzianità, ed il diritto agli aumenti dal giorno della sua elezione = E per la stessa ragione il professore medico soprannumero non dovrà mai supplire alla cattedra di ostetricia, ma bensì nel caso d' infermità del professore, dovrà questi commettere le sue veci interinamente, ed a tutto suo carico ad altro professore chirurgo da approvarsi dal rettore dell' università, e nel caso di giubilazione

Electio primi professoris, et designatio aliorum in posterum eligendorum.

dovrà il professore di ostetricia rilasciare dalla sua provisione annuale quella somma, che secondo le circostanze sarà giudicata opportuna dal rettore suddetto, purchè non sia minore di annui scudi sessanta da assegnarsi interinamente, e durante la giubilazione al nuovo professore esercente, che si sceglierà per concorso nel modo, e forma espressa nell' inserito metodo, perchè così ec. = Promettono detti illustrissimi signori avvocato Riganti, ed avvocato di Pietro le premesse cose essere state bene, e validamente fatte, e come tali averle rate, grate, valide, e ferme, e sempre attenderle, ed osservarle, e contro mai fare, e dire sotto qualsisia pretesto, e causa, altrimenti a tutti, e singoli danni, de' quali ec. = Pro quibus omnibus, et singulis observandis ec. dictus dominus advocatus Riganti bona, et jura dicti collegii, et archigymnasii, et dictus dominus advocatus de Petro seipsum ec. hæredes ec. bona ec. ac jura ec. in ampliori reverendæ Cameræ apostolicæ forma solitis cum clausulis ec. citra ec. obligarunt ec. Refites ec. consensientes ec. unica ec. et sic tactis ec. juramento omni ec. = Super quibus omnibus, et singulis præmissis, tamquam rite, recte, et legitime gestis, et factis petitum fuit a me Reverendæ Cameræ Apostolicæ secretario, et cancellario, ut unum, vel plura, publicum, seu publica conficerem, atque traderem instrumentum, seu instrumenta, prout opus fuerit, et requisitus ero. Actum Romæ in palatio solitæ habitationis d. d. advocati Riganti sito in plateola e cospectu januæ parvæ venerabilis ecclesiæ sanctæ Mariæ supra Minervam juxta ec. ibidem præsentibus, audientibus, ac bene intelligentibus dd. Carmine Antonio Collemodio filio quondam Raymundi Neapolitano, et Antonio Pacetti filio quondam Francisci Romano testibus ad prædicta omnia, et singula vocatis habitis specialiter, atque rogatis.

Ego Sylvester Antonius Mariotti Reverendæ Cameræ Apostolicæ secretarius, et cancellarius de hujusmodi rogo ec. de prædictis rogatus præsens instrumentum subscripsi, et publicavi, signoque solito munivi requisitus.

Loco ✠ signi.

Preces porrectæ pro confirmatione instrumenti.

§. 8. Cum autem memorati advocati consistoriales, ac Paschalis, ut præinsertum instrumentum plenum suum sortiatur effectum, ac firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis.

§. 9. Nos igitur quanta religioni, et reipublicæ commoda ex cathedræ prædictæ erectione obventura sint præ oculis habentes, ac memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinsertum instrumentum auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 10. Decernentes has præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti archigymnasii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes,

illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 11. aprilis 1786 anno XII.

DXCV.

Mandatur vocalibus ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, ut disputent ante proximum capitulum generale super perpetuitate officii generalatus an conveniat sibi nec ne etc.

Dilecto filio Nostro Joanni Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Archinto nuncupato apud Nos, et sanctam Sedem ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini protectori.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Memorantur providentiæ ad rem captæ a Sixto V. et Benedicto XIV.

§. 1. Postquam per alias Nostras in simili forma Brevis die xv. mox transacti mensis martii expeditas literas te in præsidentem designavimus proximi futuri capituli generalis dilectorum filiorum fratrum eremitarum sancti Augustini, mente Nostra revolvimus, quod postquam felicis recordationis Sixtus pp. V. prædecessor Noster per suas in simili pariter forma Brevis die xiv. maii anni 1585. expeditas literas munus prioris generalis ejusdem ordinis ad sexennium contraxit; qua cum methodo processum est per longum centum nonaginta annorum curriculum magno cum ejusdem ordinis decore, et utilitate, donec anno MDCCXLV. occasione capituli generalis dicti ordinis Bononiæ convocati placuit felicis recordationis Benedicto pp. XIV. prædecessori itidem Nostro, ex tunc adductis causis per suas in simili forma Brevis die xxxi. martii MDCCXLV. expeditas literas fratribus vocalibus ordinis hujusmodi in dictis comitiis Bononiensibus conventis potestatem facere per suffragia secreta statuendi, utrum munus prioris generalis ejusdem ordinis a capitulo generali in posterum ad vitam explendum esset, ac quatenus prior generalis ad vitam fuisset electus definitorio generali, quoad officia vicarii generalis, procuratoris generalis, et assistentium, quidquid ei libuisset, providendi, decernendi, ac declarandi amplam, et plenam itidem facultatem concedere; hisce Benedicti literis suffulti vocales prædicti prioris generalis munus in posterum ad illius vitam protrahi decreverint; secus tamen de cæteris generalibus officiis prædictis definitorium dijudicaverit, cum adhuc etiam nisi ad sexennium procurator generalis, ac assistentes eligantur; cum discrepantia hujusmodi inter munus prioris generalis, et cœtera officia generalia prædicta haud proficua eidem ordini comperta sit, immo ex ea de consilii maturitate, ac prudentia in dictis comitiis Bononiensibus anni MDCCXLV. capti ambigi possit.

Ratio, et tenor novæ legis.

§. 2. Hinc, cum sicut accepimus, fratrum prædictorum generalia comitia per obitum bonæ memoriæ Francisci Xaverii Vasquez ultimi, dum vixit, dicti ordinis prioris generalis pro novi prioris, aliorumque superiorum generalium electione jam indicta, et in proximo mense junio habenda sint, ac interea plura, eaque præcipua ad Nos perlata fuerint adversus rationes, quæ in dicto capitulo generali prævaluerunt ad perpetuitatem generalatus decernendam, quæque revera in totius ordinis detrimentum, experientia teste, potius conversa sunt; ut prædictæ Augustinianorum eremitarum sodalitati bono, et incremento prospiciamus, memoratas Benedectinas literas, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo, ad verbum insertis haberi volumus, harum serie annullantes, et nullius roboris, et momenti ad effectum infra dicendum dumtaxat esse declarantes, motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine circumspectioni tuæ, qui apud Nos, et hanc sanctam Sedem ordinis prædicti protector, ac imminentis capituli generalis præses constitutus existis, de cujus prudentia, fide, religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes Nostras literas committimus, et mandamus, ut omnibus, et singulis fratribus dicti ordinis votum, seu suffragium in capitulo generali prædicto in hac alma urbe Nostra propediem

celebrando habentibus, et ferentibus auctoritate Nostra apostolica præcipias, ut ipsi antequam ad electionem prioris generalis procedant, in unum, ut moris est, congregati, Deum, ac ordinis decus, illiusque bonum, et utilitatem præ oculis dumtaxat habentes, dissidiis prius, partiumque studiis procul amotis, hoc dubium examinent = An munus prioris generalis ejusdem ordinis in capitulo generali hujusmodi, aliisque similibus capitulis generalibus in futurum ad totius vitæ cursum electi explendum sit = Ac deinde juxta eamdem methodum præscriptam a memorato Benedicto prædecessore Nostro, pro decernenda nec ne perpetuitate generalatus ad secreta suffragia procedatur; quibus initis, illisque collatis, si duæ ex tribus suffragantium prædictorum partibus in affirmativam convenerint pro continuatione perpetuitatis generalatus resolutum erit; si vero duæ ex tribus partibus prædictis non conveniant, perpetuitas rejecta intelligatur, et temporanea sex annorum dumtaxat durabilitas renovata.

Mandatum de observanda resolutione capituli prævia apostolica approbatione.

§. 3. Præterea tibi injungimus, ut eisdem vocalibus postquam præmissa impleverint, et propositum dubium uno, vel alio modo ab ipsis deliberatum fuerit, priorem generalem juxta captam resolutionem, et servatis alias servandis ad formam constitutionum dicti ordinis eligendi plenam, et amplam facultatem auctoritate prædicta concedas; utque omnia, et singula acta, et gesta in capitulo generali prædicto juxta præmissa in præsentibus Nostris literis contenta, ad Nos, quam citius transmittantur, ut illa approbemus, et confirmemus omnino cures, et studeas.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præfatis Benedicti pp. XIV. Romani pontificis prædecessoris Nostri literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio specialis.

§. 5. Cæterum si contingat priorem generalem ad tempus minime eligi, per præsentes non intendimus supradictis Benedicti prædecessoris prædicti literis in aliquo derogare, immo illas in suo robore in omnibus, et per omnia remanere mandamus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DXCVI.

Dat. Romæ 26. aprilis 1786 anno XII.

Concessio favore Infantis regni Portugalliæ segregandi nonnulla bona a tribus ecclesiis parochialibus de jure patronatus ipsius Infantis, in diœcesi Lisbonensi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Inclyta regiorum principum apostolicæ Sedi fidelitate junctorum, pietas, quæ etiam in subditos provida simul, ac munifica redditur a Nostro pastorali munere exposcit, ut quæ ad manutenendam, ampliandamque eorum magnitudinem, atque splendorem conferre noscuntur, etiam mediante fructuum ecclesiasticorum dispositione juremerito consequantur.

Exponuntur jura patronatus competentia super parochialibus ecclesiis.

§. 2. Sane pro parte carissimi in Christo filii Nostri Petri Portugalliæ, et Algarbiorum regis fidelissimi Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum ipse Petrus rex, qui uti administrator domus, et status Portugalliæ regni Infantis privilegio gaudet præsentandi ad nonnullas parochiales ecclesias in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis existentes, quæ sicut accepimus, de regio jurepatronatus ex fundatione, vel dotatione existunt, et super quarum aliquot respective fructibus, redditibus, et proventibus (illarum respective rectorum pro tempore existentium congrua salva remanente) certæ portiones,

seu præstationes annuæ personis eidem regio Infanti gratis, et acceptis ab eo distribuendæ, et assignandæ apostolica auctoritate alias constitutæ reperiuntur, cum indulto eidem regio Infanti eadem apostolica auctoritate concesso, quod portionibus, seu præstationibus hujusmodi ex personis illas respective percipientibus quovis modo cessantibus durante cessatione hujusmodi, illarum respective fructus in ejusdem regii infantis pro tempore existentis favorem cedere debeant, perspectum habeat portiones, seu præstationes prædictas nedum minus sufficientes esse ad alias personas eidem regio infanti benevisas juxta earum respective conditionem, et merita eximii sui, et grati animi significationibus prosequendas, sed etiam ad augendum, prout decet, splendorem dilectissimi etiam in Christo filii Joannis dicti Petri regis secundogeniti, ac dicti regni domus, et status regii infantis immediati successoris, ut sic majori decore suæ magnanimitatis, ac pietatis actus exercere valeat impares existere. Aliunde vero consideret, quod si pariter super infrascriptarum parochialium ecclesiarum, quæ ut etiam accepimus, de simili regio jurepatronatus ex pari fundatione, vel dotatione existunt, et ad quas eidem Petro regi uti administratori prædicto jus præsentandi ex donatione regiæ coronæ Portugalliæ de dicto jure præsentandi eidem regio infanti facta competit, respective fructibus, redditibus, et proventibus aliæ similes portiones, seu præstationes annuæ per Nos, ut infra, constituerentur, præmissis opportune consultum foret. Quare pro parte ejusdem Petri regis, de carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ eorumdem Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ opportune Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi in eisdem præmissis annuere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur dictum Petrum regem specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes; ex unius sancti Jacobi de Sopo certo, quem præsentes haberi volumus pro expresso, modo ad præsens vacantis ex nunc; ac alius de Venade Bracharensis, et reliquæ parochialium ecclesiarum villæ de Cantanheira respective nuncupatæ Lisbonensis respective diœcesis respective fructibus, redditibus, et proventibus certis tantum cujuslibet earum ad trecentos, et quadraginta quinque ducatos auri de camera circiter annuatim, ut asseritur, ascendentibus ex nunc prout ex tunc, et e contra postquam tamen secundo, et tertio dictæ ex posterioribus tribus parochialibus ecclesiis ex illarum respective rectorum personis quovis modo vacaverint, centum, et quatuordecim ducatos auri de camera hujusmodi, et julia quinque monetæ Romanæ præter aliqua prædia, et incerta stolæ vulgo Pe de Altar nuncupata pro certa libera annua congrua cuilibet ex posteriorum trium parochialium ecclesiarum rectoribus pro tempore existentibus annuatim apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium perpetuo respective assignamus; illisque sic assignatis ex residualibus cujuslibet posteriorum trium parochialium ecclesiarum respective fructibus, redditibus, et proventibus prædictis tot portiones, seu præstationes annuas arbitrio dicti regii infantis, ejusque domus, et status hujusmodi successorum pro tempore existentium personis sibi gratis, et acceptis, et quoad portiones, seu præstationes hujusmodi ex secundo, et tertio dictarum ex posterioribus tribus parochialibus ecclesiis fructibus, redditibus, et proventibus prædictis, ut infra constituendis, postquam illæ ex earum respective rectorum personis quovis modo vacaverint, ut præfertur, et non alias, nec antea respective distribuendas, et assignandas (residuales fructus, redditus, et proventus prædictos a posterioribus tribus parochialibus ecclesiis dicta apostolica auctoritate earumdem tenore præsentium perpetuo respective dismembrando, et separando) eadem apostolica auctoritate etiam perpetuo respective constituimus. Eidemque moderno regio infanti, ejusque domus, et status hujusmodi successoribus prædictis, quod donec, et quousque portiones, seu præstationes annuæ sic, ut præfertur, constitutæ, aut aliqua illarum per dictum regium infantem distributæ, et assignatæ non fuerint, seu respective distributa, et assignata non fuerit: ac etiam portionibus, seu præstationibus annuis, ut præfertur, constitutis hujusmodi, aut aliqua earum ex personis, seu persona illas, seu illam percipientibus, seu percipiente quomodolibet cessantibus, seu cessante, illarum, seu illius fructus donec illas, seu illam de novo distribui, et assignari sibi placuerit, in favorem ipsius regii infantis pro tempore existentis ad formam præcedentis apostolici indulti cedere debeant eadem apostolica auctoritate ipsarum tenore præ-

sentium pariter perpetuo concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Nec non easdem præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere; sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, ac de præstando consensum in pensionibus, ac etiam quatenus sit, constitutione felicis recordationis Benedicti pp. XIII. prædecessoris Nostri pensiones annuas super parochialium ecclesiarum fructibus, redditibus, et proventibus reservari prohibente, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime hac vice dumtaxat ad præmissorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide harum quoque serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio specialis.

§. 6. Volumus autem, quod ad illos, ad quos vel de jure, aut in vim contractuum, seu de consuetudine posteriorum trium parochialium ecclesiarum, aut cappellarum majorum nuncupatarum dumtaxat, ac sacrariorum reparationes spectant, ut antea spectare, ipsique etiam in posterum illas facere debeant, et teneantur. Volumus etiam quod in eventum, in quem dictas posteriores tres parochiales ecclesias ad nominationem regii infantis pro tempore existentis a prædicta Sede apostolica conferri contingat illarum respective fructus certi, non obstantibus dismembratione, et separatione hujusmodi, diminui non possint.

Sanctio poenalis.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ assignationis, dismembrationis, separationis, constitutionis, concessionis, indulti, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, sexto kalendas maii, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DXCVII.

Dat. Romæ 26. aprilis 1786 anno XII.

Ampliatio facultatis perpetuæ nominandi ad certas pensiones quascumque personas alias ecclesiasticas tantum, nunc vero etiam laicas favore regis fidelissimi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem apostolica indulta pientissimis regibus, ut se munificos exhiberent, alias concessa quandoque ampliare, ut hujusmodi medio eorum liberalitatis fontem in subditorum etiam laicorum sinum per amplius, ac facilius diffundere valeant.

Expositio precum porrectarum a rege fidelissimo.

§. 2. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte carissimi in Christo filii Nostri Petri Portugalliæ, et Algarbio-

rum regis fidelissimi petitio continebat, quod cum alias super quarumdam parochialium ecclesiarum Bracharensis, ac Lamacensis, et Colimbricensis respective diœcesum, quæ olim, sicut accepimus, de jurepatronatus laicorum nobilium, et illustrium familiæ videlicet illorum de Menezes ex marchionibus de Villa Real ex fundatione, vel dotatione existebant respective fructibus, redditibus, et proventibus (debita illarum respective rectoribus congrua libera annuatim assignata remanente) nonnullæ pensiones, seu assignationes annuæ pro personis tamen ecclesiasticis dumtaxat arbitrio illorum de dicta familia tunc existentium nominandis apostolica auctoritate ex indulto apostolico ab immemorabili tempore perpetuo reservatæ fuissent subinde pro eo, quod jospatronatus hujusmodi cum facultate ad pensiones, seu assignationes prædictas eodem modo personas ecclesiasticas tantum nominandi ad regiam Portugalliæ regni coronam devolutum extitit, eidem Petro regi uti administratori domus, et status dilectissimi etiam in Christo filii Portugalliæ regii infantis, ejusque in domo, et statu prædictis successoribus jus præsentandi ad dictas parochiales ecclesias pro tempore vacantes cum prædicta facultate ad pensiones, seu assignationes hujusmodi personas ecclesiasticas tantum, ut præfertur, nominandi ex dotatione dictæ regiæ coronæ de jure præsentandi hujusmodi cum prædicta facultate eidem regio infanti facta modo spectat, et pertinet. Cum autem sicut eadem petitio subjungebat, attenta prædictæ facultatis limitatione, nominandi scilicet ad dictas pensiones, seu assignationes personas ecclesiasticas dumtaxat idem Petrus rex personas laicas, quæ in majori personarum ecclesiasticarum numero ejus servitio addictæ reperiuntur, aliasque personas sibi gratas, et acceptas, sui magni, et grati animi significationibus per hoc medium prosequi præpeditus remaneat, proindeque plurimum cupiat sibi per Nos, et Sedem apostolicam benigne, ut infra provideri. Quare pro parte ejusdem Petri regis Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi in præmissis opportune consulere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur eumdem Petrum regem amplioris gratiæ favore prosequi volentes: eidem Petro regi, ejusque in domo, et statu regii infantis prædicti successoribus pro tempore existentibus facultatem, ut ipse Petrus rex, ejusque in domo, et statu hujusmodi successores pro tempore existentes prædicti dicta limitatione facultatis nominandi scilicet ad pensiones, seu assignationes hujusmodi personas ecclesiasticas tantum in indulto prædicto, ut præfertur, apposita, atque præscripta non obstante, quascumque personas sibi, et in domo, et statu regii infantis successoribus pro tempore existentibus prædictis gratas, et acceptas, tam ecclesiasticas, quam laicas indistincte ad pensiones, seu assignationes prædictas, servata tamen in reliquis ejusdem apostolici indulti forma, nominare, ac personæ ad pensiones, seu assignationes annuas prædictas pro tempore nominatæ, illas in quocumque statu retinere, et annuatim percipere, exigere, levare, ac in suos usus, et utilitatem convertere libere, et licite respective possint, et valeant plenam, et liberam licentiam, et facultatem apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium etiam perpetuo concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Ac easdem præsentes literas semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere; sicque, et non aliter per quoscumque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice-legatos, dictæque Sedis nuntios judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, spe-

cifica, expressa, ac individua, et de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quælibet alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime hac vice dumtaxat, ad præmissorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ concessionis, et impertitionis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octogesimo sexto, sexto kalendas maii, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

Dat. Romæ 12. maii 1783 anno XII.

DXCVIII.

Confirmantur constitutiones monialium B. M. V. de monte Carmelo excalcearum Hispaniarum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exponitur quo modo constitutiones conditæ a s. Theresia immutatæ fuerint aliqua in parte additis declarationibus pro temporum circumstantiis.

§. 1. Posteaquam per alias Nostras in simili forma Brevis die xiv. mox transacti mensis martii expeditas literas statuta fratrum ordinis Beatæ Mariæ Virginis de monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum congregationis Hispaniæ novissime summo studio, summaque diligentia a congregatione eorumdem fratrum Matriti ad hoc auctoritate Nostra apostolica specialiter deputata composita, Nostraque auctoritate ad sacros canones, et apostolicas ordinationes subinde aliquanto exacta eadem auctoritate confirmavimus, dilecti filii Paulus a Conceptione definitor generalis, ac Petrus de Matre Dei dictæ apostolicæ congregationis secretarius, utrique fratres ordinis, et congregationis prædictorum expresse professi, quique, ut Nobis inductas innovationes, et mutationes in statutis prædictis præstarent, fuerunt a dicta apostolica congregatione ad Nos delegati; Nobis nuper exponi fecerunt, quod licet constitutiones sanctimonialium ordinis prædicti in regnis Hispaniarum sub jurisdictione, ac gubernio eorumdem fratrum existentium, quas a sancta Theresia ejusdem ordinis restitutrice accepisse gloriantur, undique cœlestem spirent, et redoleant sapientiam, ad cœlum mentis intellectum attollant, in supernis collocent, atque cœlestis cogant ignis calore corda succendi, nihilominus cum ex misera humanarum rerum conditione necesse fuerit a pluribus generalibus comitiis dicti ordinis varias declarationes ipsis constitutionibus superaddi, quæ postmodum ob illorum varietatem, ac multiplicitatem in earumdem sanctimonialium animos multa scrupula, anxietates, et dubitationes ingesserunt. Quamobrem apostolica congregatio prædicta tum ad illarum mentes sedandas, cum etiam ut illarum constitutiones statutis fratrum dicti ordinis, ut præfertur, per Nos novissime confirmatis plenissime congruerent, abrogatis omnibus declarationibus a generalibus comitiis dictis constitutionibus, ut præfertur, superadditis, aliqua dumtaxat, et quidem pauca pro hisce rerum vicibus reformavit, aliqua adjunxit; quæ cum ad Nos una cum cæteris ejusdem apostolicæ congregationis actis fuerint transmissa, apostolicæ confirmationis præsidio per Nos communiri summopere desiderant.

Novas constitutiones reformatas judicio subjecit pontifex cardinalis Salviati, qui illas meliori in forma redegit.

§. 2. Ut itaque justis dictorum exponentium petitionibus maturo judicio concederemus, quemadmodum dilecto filio Nostro Gregorio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Salviati nuncupato, ut de toties memoratis statutis fratrum ordinis, et congregationis prædictorum noviter elucubratis cognosceret, alias commisimus, sic nedum novas additiones, et mutationes, sed ipsas etiam sanctimonialium dicti ordinis constitutiones, quod nunquam fuerunt auctoritate apostolica confirmatæ, ejusdem Gregorii cardinalis examini subiicimus. Quod Nos de summa sua sedulitate, ac studio pollicebamur, ille summa fide perfecit; siquidem nedum ipse accu-

rata, diligentique lance constitutiones, ac additiones prædictas perpendit, unde pauca quædam adjunxit, aut clariori in luce posuit, sed etiam easdem additiones noviter iisdem constitutionibus inseruit, ac nonnulla ex declarationibus generalium capitulorum, ut præfertur, abrogatis, quæ ad rectam earumdem sanctimonialium vitæ institutionem per quam opportuna visa sunt, in eas retulit. Quæ omnia cum a Nobis probata fuerint, hinc novarum constitutionum corpus compositum est, tenoris, qui sequitur.

CONSTITUTIONES

Pro monialibus discalceatis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo.

CAP. I.

De obedientia, et electione superiorissarum, nec non de visitatione.

De obedientia, et electione superiorissarum, nec non de visitatione

§. 4. I. Præcipimus, quod provinciales congregationis Nostræ, quilibet in propria provincia, in spiritualibus, et temporalibus regat, et gubernet illius provinciæ moniales, easque visitet, saltem semel quolibet anno, ac possit eas corrigere, et castigare cum, et absque processus constructione (prout justum, et æquum illi videbitur) pro qualibet culpa, illa excepta, quæ in hisce constitutionibus gravissima appellatur, quæque remittatur patri nostro generali, ac definitoribus, ut eam judicent voto decisivo omnium, vel majoris partis, prout declaratum est auctoritate apostolica in aliis Nostræ congregationis negociis.

De schedulis adhibendis in electionibus.

§. 5. II. Cunctæ electiones ad tramites sacri Tridentini concilii fiant per parvas schedulas secretas. Electio cum matris priorissæ, tum subpriorissæ, vel quælibet alia electio fiat per schedulas in scriptis non jam propria, sed aliena manu, et ad hunc effectum tres accipiantur schedulæ cum nominibus trium monialium, quæ ob ætatem, et ad tramitem juris ad munus, quo electio respicit, præfici possint, et illa, quæ schedulas scribet (et poterit esse altera ex monialibus conversis) sub gravi in foro conscientiæ ad secretum servandum teneatur, quin unquam directe, vel indirecte nomina hujusmodi petentium pandere valeat, quamvis ad conscribendas schedulas uti etiam possint opera alterius ex religiosis electioni præsentibus; et hi quoque ad idem secretum teneantur; et peracta electione coram omnibus monialibus schedulæ comburantur. Animadvertendum hic tamen est, quod in nulla electione prælatus, qui illi præsederit, vel qui ad hujusmodi præsidentiam fuerit ab eo delegatus, nullum jus habet ferendi suffragii; poterit autem nominare, vel proponere universo capitulo nonnullas moniales, ut alteram ex his eligant, obligare autem eas minime queat ad necessario eligendam unam ex illis, quas proposuerit; quin imo libera eisdem erit facultas, et potestas, quamlibet, quæ ipsis aptior videatur, eligendi. Provincialis vero, vel qui electioni præest, suffragia cum secretario, vel cum alio, quem secum ducat, socio conferet, seu computabit. Et deinde superior, vel qui ejus vices gerat, hujusmodi electionem ad sacrorum canonum formam confirmare, aut irritam reddere. In priorissam vero eligi nequeat, nisi quæ ætatis, et religiosæ professionis annos habeat a sacra Tridentina synodo præscriptos.

De forma servanda in emittenda professione.

§. 6. III. Cum valde deceat, quod recenter professæ omni alia cura seposita, cordi habeant tantummodo proprium progressum, mandamus, ut quæ in posterum professionem emittent, in nulla vocem habeant electione, usque dum duos integros a professione annos non expleverint, et per hoc idem tempus secreto capituli conventualis minime intersint, sed dictis propriis culpis, post conversas discedant. In novis autem fundationibus, ubi septem non extent vocales, supplere poterunt ad hunc usque numerum etiam recenter professæ, juxta earum antianitatem vocemque habebunt in electionibus, et capituli secreto intervenient, prout moris est in conventibus religiosorum nostrorum, quoad illos, qui in presbyteratus ordine jam constituti ingrediuntur. Et per annum a die emissæ professionis computandum subjectæ remaneant novitiarum magistræ, prout in anno probationis, illoque expleto, a novitiatu discedent, et uti cœteræ communitatem sequentur cum omnimoda subjectione prælato.

De suffragiis ferendis a monialibus infirmitate aliqua præpeditis.

§. 7. IV. Ad excipienda suffragia monialium, quæ aliqua præpeditæ infirmitate ad crates se nequeant conferre, superior, qui præerit electioni duas designabit moniales ætate, et moribus graves, quæ tales infirmas adibunt pro excipiendis suffragiis, quæ ab his cap-

sulam clausam ad hunc effectum in quolibet monasterio conficiendam, et habentem in parte superiori fixuram angustam, per quam ingredi possit schedula, immittantur. Clavis hujusmodi capsulæ teneatur in loco, ubi fit electio, et capsula adducta coram omnibus, hæc aperiatur, et schedula complicata, quin inspici possit, una cum reliquis porrigatur prælato, qui electioni præest.

De duratione officii priorissarum.

§. 8. V. Officium priorissarum per triennium durabit, nec rursus eligi queant in priorissas, neque in sub priorissas in eisdem monasteriis, ubi hujusmodi munere perfunctæ sint, nisi post decursum alterius triennii. Monialis, quæ per duo triennia, seu pro majori hujus temporis parte priorissæ munere functa sit, nequeat tertio eligi nisi in unico scrutinio duæ ex tribus omnium suffragiorum concurrant partes: ad hoc ut eadem monialis eligi quarto valeat, concurrant oportet in unico scrutinio cuncta suffragia, tribus, et proprio exceptis, et nequeat de hac quarta electione pertractari, nisi prævio effluxu sex annorum vacationis ab officio: attamen aliqua urgenti necessitate cognita a definitorio generali ipsum dispensationem impertiatur ad hoc ut eadem monialis quarto eligi possit, ea tamen sub lege, quod ab officio per triennium completum vacaverit, ejus autem electio methodo superius dicta fiat. Nulla expleto munere priorissæ prosequi poterit regere monasterium tituli vicariæ, vel præsidentis, nisi duobus, vel tribus ad summum mensibus; neque super hoc pater noster generalis, nec suum definitorium poterit dispensare.

De poenis contra eas, quæ sermonem instituunt de rebus in electionibus obventis

§. 9. VI. Ut omnis præcidatur occasio, qua pax, et concordia inter moniales perturbetur, præcipimus, ut post visitationem, et electionem, nulla audeat sermonem instituere, nec pertractare de rebus, quæ in electione hujusmodi acciderint, ita ut pax turbari queat; et quæ secus se gesserit, si fuerit choro deputata, velo privetur, ac voce activa, et passiva per mensem; si autem conversa, per mensem itidem scapulare privetur, injuncto illi per duas sextas ferias jejunio in pane, et aqua.

De revelationibus prælatis faciendis.

§. 10. VII. Quemadmodum orationis continuatio, et spiritus, quo sit excellentior, eo magis subjacet fallaciis, et illusionibus, præsertim in mulieribus, strictæ præcipimus cunctis nostris monialibus per meritum sanctæ obedientiæ (conscientiam earum super hoc quantum possumus onerando) ut in visitationibus, vel extra illas, dum id contingat, denuncient patri nostro generali, patribusque provincialibus, et visitatoribus quemcumque spiritum peculiarem alicujus monialis, in qua apparerent revelationes, visiones, extases, raptus, vel alia id genus, extra vias communes, et ordinarias ad hoc ut se gerentibus cum sinceritate, et fidelitate debita suis prælatis, per quos lux, et erroris cognitio ad eas pervenire debet, evitentur magna damna, quæ monialibus multum in oratione versantibus emergere possent. Et ad hoc strictius tenentur priorissæ, quas si prælati in hoc negligentes invenerint, eas corrigant, et castigent.

CAP. II.

De receptione, et professione novitiarum, ac de numero monialium, in quolibet monasterio.

De receptione novitiarum.

§. 11. I. Per diligenter animadvertendum, quod admittendæ ad habitum sint honestæ, et solitudinis studiosæ, ac ad religiosam perfectionem adspirent, et mundi illecebras aspernentur. Si enim non fuerint a mundo segregatæ in suis desideriis, non ita facile poterunt observare leges, et regulas nostræ religionis, et idcirco expedit, ut ante illarum receptionem, quo animo sint, diligenter investigetur, potius quam deinde ejici debeant, et saltem in decimo septimo ætatis anno constitutæ sint, neque quadragesimum annum excedant, sanæ in corpore, instructæ, et aptæ ad horas canonicas persolvendas, et ad assistentiam choro, et nulla recipiatur in choristam, quæ nesciat latinum idioma legere. Poterit autem pater noster generalis, intercedente justa causa, dispensare cum aliqua super excessu ætatis quadraginta annorum, et cum alia, quæ decimum quintum suæ ætatis annum expleverit.

De admittendis ad professionem.

§. 12. II. Nulla admittatur ad professionem, nisi per annum suæ probationis in ipsa inspectæ, et repertæ fuerint omnes conditiones, et qualitates pro observantia requisitæ: altera autem ex superius enunciatis qualitatibus in ipsa deficiente, nullimode professionem emittat, dummodo non videat adeo eximia virtute prædita, ac sit tantæ utilitatis monasterio, cui nulla ex inde perturbatio sit oritura, ut in eo, prævia dispensatione prælati, ad quem

juxta constitutiones nostras in hoc casu pertineret dispensare, ad professionem admitti poterit. Si vero omnibus superius dictis non adderetur divina vocatio, quæ appareat in ardentibus ejus desideriis, nullimode ad professionem admittatur.

De admissione earum, quæ dote necessaria carent.

§. 13. III. Concurrentibus in aliqua cunctis qualitatibus supradictis, licet illi deficiat integrum dotalitium monasterio assignandum, non idcirco eiiciatur, et monasterium dummodo ex hoc in majorem non incidat indigentiam, supplere possit redditibus, et eleemosynis ordinariis quidquid ex hac parte illi deficit. Judicium, et resolutio quoad admissionem alicujus religiosæ (in qua omnes conditiones, et qualitates supradictæ concurrant) absque ulla dote, aut adeo tenuis quantitatis, ut non attingat medietatem præstationis communiter recipi solitæ in illo monasterio, ad definitorium spectabit, absque cujus licentia, et dispensatione admitti minime possit. Nulla monialis professionem emittat, nisi prius a monasterio cum effectu exacta fuerit dos, vel ipsi constituatur in fundo ad ejusdem monasterii, et patris provincialis beneplacitum.

De virtutibus novitiarum respiciendis in admissione.

§. 14. IV. In receptione novitiarum non tam quantitas dotis, quam virtus admittendæ respiciatur, ne paulatim aliqua cupiditas irrepat, et videatur major respectus haberi ad eleemosynæ quantitatem, quam ad personæ probitatem, quæ præcipue est attendenda. Ipsis igitur semper ante oculos obversetur paupertas, quam in omnibus rebus profitentur, pro certo habentes, quod non tantum eleemosynæ eas alere debent, quantum fides, et perfectio, ac spes in solo Deo reposita, et sæpe legatur hæc constitutio monialibus, et ab ipsis studiosissime, ac per diligenter observetur.

De suffragiis obtinendis pro admissione novitiarum.

§. 15. V. Nequeant prælati aliquam admittere ad habitum, vel professionem absque suffragiis majoris partis capituli conventualis; ac nullimode admittere valeant quascumque moniales alterius ordinis, licet sint ex illis, quæ sequuntur regulam mitigatam ejusdem religionis de monte Carmelo. Pater provincialis non impartiatur licentiam pro admissione ad habitum, nisi de dote admittendæ debite prius caveatur. Absque generalis definitorii licentia duæ, vel plures sorores germanæ, nec genitrix cujuscumque monialis in idem monasterium valeant admitti; si vero tres sorores germanæ, vel genitrix, et filiæ admitterentur, duæ primæ in ingressu usque dum altera deficiat, vocem habebunt.

De examine novitiarum ab episcopo, vel vicario faciendo.

§. 16. VI. Mandamus, ut admissio novitiarum tum ad habitum, tum ad professionem fiat per suffragia secreta majoris partis capituli, quæ suffragia ferantur per calculos albi, et nigri coloris, et ante professionem primo ab episcopo, vel ejus vicario, aut a quacumque alia persona per eos deputanda, ad tramites decretorum sacrosancti concilii Tridentini hujusmodi novitiarum voluntas inspiciatur, et examinetur.

De qualitatibus monialium conversarum, et de numero earum.

§. 17. VII. Moniales conversæ recipiendæ trinum non excedant numerum, et hæ corpore robusto sint, et vehementer cupiant Deo inservire. Per annum permaneant in monasterio absque habitu religionis ad hoc, ut melius internoscatur, an sint paratæ ad substinenda onera ipsius monasterii. Istis autem velum nigri coloris dari nequeat; et absoluto integro anno a die receptionis habitus, admittantur ad professionem, et victus, ac vestitus ipsis æque, ac cœteris charitative ministretur. Cum vero conversæ admittendæ erunt, non recipiantur nisi per secreta suffragia majoris vocalium partis; et si eo anno decurrente, quo habitum religionis non deferunt, essent eijciendæ, hoc etiam fieri debet per secreta suffragia, prout moris est quoad novitias: si autem anno elapso, aut infra illum vigore præviæ dispensationis alioquin conversa sacro habitu vestienda esset, etiam ad hunc admittatur oportet per secreta suffragia majoris partis, et deinde post sex, et post decem menses æque, ac cœteræ approbari debet.

Idem ut supra

§. 18. VIII. In receptione novitiarum inspiciatur exacte salus, ingenium, et intelligentia earum, et an sperari possit ab illis, ut observantiæ regularis onera facile valeant substinere. Cum autem post emissam professionem infirmis, et debilibus remedium absque magna difficultate nequeat afferri; hinc per annum earum probationis, hoc accurate animadvertatur, et nisi videantur tales, ut ab ipsis sperari possit incrementum, et utilitas religionis, ad professionem minime admittantur. Super quo priorissæ, et magistræ novitiarum, cœterarumque monialium monasterii conscientiam oneramus.

De arbitrio genitorum, ac parentum visitandi, et in-

§. 19. IX. Novitias æque ac cœteras professas visitare poterunt genitores, ac parentes ad hoc, ut si aliquam

terrogandi novitias, et professas.

experiantur molestiam, perturbationem, aut mœstitiam facilius dignoscatur, quum in monasterio non debeant istæ per vim a monialibus detineri, sed de earum pleno consensu, et voluntate; hinc nolentibus perseverare in religione, libera sit facultas, et licentia aperiendi, et significandi, cui decet proprii animi sensum.

De exclusione novitiarum semel ejectarum ab aliquo ex monasteriis ordinis.

§. 20. X. Novitia semel ejecta ab aliquo ex monasteriis nostrarum monialium in nullo ex illis excipiatur, nisi de voto, et consensu duarum partium suffragiorum monasterii, a quo, et majoris partis monasterii, ad quod ipsa transire intendit, et de licentia patris nostri generalis; causa ejus egressus bene perpensa: et nunquam admittatur in monasterio, ubi primo moram traxit, nisi constare faciat ex inde egressam fuisse ob infirmitatem, et non alia de causa, et tunc de licentia patris nostri generalis (quem oneramus, ut negotium bene discutiat) poterit in eodem monasterio rursus admitti, dummodo omnino convaluerit.

De numero monialium in quolibet monasterio.

§. 21. XI. Cum sancta Tridentina synodus præcipiat, ne in quolibet monasterio excipiantur plures moniales, quas alere possit, pro viribus redditnum, et eleemosynarum, quas habeat, ad hoc ut in hujusmodi monasteriis cum majori tranquillitate, et minori rerum sollicitudine temporalium vivatur, mandamus ne in ullo monasterio moniales vigesimum excedant numerum, computatis etiam tribus conversis; nisi fortasse aliqua se præsentet; quæ vim habeat singularis virtutis, et fervoris spiritus, quæ si ab universo capitulo (nemine discrepante) fuerit per secreta suffragia approbata superaddi poterit numero præfinito, ita tamen, ut oneri non sit monasterio, et secum ferat necessarium dotalitium. In nullo autem monasterio moniales numerum vigesimum primum excedant. Ac declaratur quod in receptione vigesimæ primæ omnia accedant suffragia; in reliquis enim approbationibus satis erit, quod habeat æque ac cœteræ majorem suffragiorum partem; neque recipi poterit vigesima prima nisi pleno numero monialium choro addictarum.

Declarationes speciales.

§. 22. XII. Ut omnis removeatur dubitandi occasio, a quanam moniali incipiat numerus vigesimus primus, declaramus, quod hæ viginti, et una non sunt omnes eæ moniales, quæ completo numero vigesimo ingrediuntur, sed prima tantum, quæ supra numerum viginti recepta fuit, et usque dum hæc e vivis decedat, (vel alia de causa ex illis a jure permissis a monasterio discedat) non intelligatur vacasse vigesimam primam: ipsa autem obeunte, vel discedente (prout dictum est) quæ in sui locum excipietur, hæc rursus tamquam vigesima prima excipitur, ac pro sui admissione cunctis indiget suffragiis, quod successive intelligendum est de cœteris in ejus locum intrantibus: reliquæ autem omnes, hac excepta, et illæ, quæ ipsi in ejus loco succedent, licet excipiantur expleto jam numero vigesimo, non sunt reputandæ, tamquam vigesima prima, ad hoc, ut ingredi debeant omnibus suffragiis, sed habenda sunt tamquam loca ordinaria, pro quibus sufficit habere majorem suffragiorum partem. In illis autem monasteriis, in quibus nunquam completus est numerus viginti, et unius monialium, ea habeatur pro vigesima prima, quæ primo in hunc numerum ingredietur, et post ejus obitum, vel egressum a monasterio, quæ in ejus locum suffecta fuerit, et sic de reliquis eidem succedentibus, prout jam dictum est.

De eligendis in locum earum, quæ in alio monasterio recipiuntur

§. 23. XIII. Si intercedente aliqua ex justis causis a jure, et nostris constitutionibus permissis contigerit, quod aliqua monialis de uno transeat ad aliud monasterium, ut ibi ad vitam, vel saltem per decem annorum spatium permaneat, monasterium a quo discedet, poterit in ejus locum aliam monialem recipere. Cum aliqua monialis causis concurrentibus a jure dispositis transfertur ad aliud monasterium, huic annui redditus dotis ejusdem monialis exsolvantur, dummodo in monasterii, ad quod transfertur, priorissam non eligatur.

Declaratio specialis.

§. 24. XIV. Volumus, quod in monasteriis nostrarum monialium, usque dum illa habeant redditus sufficientes pro substentatione monialium in suprarelato numero viginti unius, haberi nequeant, nec recipi possint ultra quatuordecim moniales, dummodo non admittatur ad habitum aliqua novitia, quæ secum trahat sufficiens dotalitium pro majoris numeri substentatione. Nec pater provincialis, nec mater priorissa secus se gerere possint sub pœna privationis ab officiis.

De propositione novitiarum facienda in capitulo generali ante professionem novitiarum.

§. 25. XV. Antequam novitiæ professionem emittant, bis a priorissa, vel ab illa, quæ præsidis munere fungetur (consulta tamen prius novitiarum magistra), proponantur capitulo con-

ventuali, ad hoc ut earum vitam, et mores perpendant, et an dignæ sint, quæ ad professionem, et ad monialium unitatem admittantur. Propositio autem hujusmodi pro prima vice fiat in sexto mense probationis, et decimo completo pro secunda vice, et singulis vicibus approbentur, vel reprobentur a majori parte per secreta suffragia. Et quatenus suffragia tam alba, quam nigra reperirentur paria, intelligatur reprobata, et exinde eiiciatur a monasterio, ubi habeatur liber, in quo notentur approbationes, sive reprobationes, quæ fiunt novitiarum. Liber autem iste in arca, seu capsa trium clavium inclusus retineatur. In hisce approbationibus præcipue, et primo commune bonum attendatur, seposito quocumque non bene fundato pietatis sensu, qui communitati magnum solet afferre detrimentum; si vero in hisce rebus incuria intervenerit, oneramus patrem provincialem, ut incuriam hujusmodi rigide corrigat.

De pœnis contra cooperantes ad clausuræ violationem

§. 26. XVI. Cum soleant nonnullæ desiderio percitæ religiosum institutum amplectendi, fraudulenter monasteria ingredi, quin præcedat necessaria prælati licentia, volumus, quod præter alias ecclesiasticas pœnas contra cooperantes ad clausuræ violationem statutas, si sub-priorissa continuo non ejecerit a monasterio illam, quæ ita ingrediatur, eamque inibi intus dormire permittat, per annum ab officio suspensa remaneat; ostiaria autem, cujus culpa illa ingressa est, etiam per annum voce activa, et passiva careat, et sic ingressa ad propriam domum reducatur, nec absque licentia expressa patris provincialis, qui certior fieri debet de eo, quod evenerit, admitti queat.

De dote, et aliis rebus novitiarum.

§. 27. XVII. Juxta legem, et præscriptum concilii Tridentini stricte prohibemus, ne ulla superiorissa recipere possit dotalitium novitiæ, nec aliquam ejus partem mutui, aut alio titulo, nec disponere de ejus vestibus, aliisque rebus, quas secum traxerit, antequam ipsa professionem emittat, ad hoc ut tali methodo major adsit libertas ad eam expellendam, quatenus qualitatibus requisitis munita minime dignoscatur. Sequuta autem ejus professione, hæc omnia in utilitatem monasterii cedant, et convertantur. Pater provincialis solertissime curet observantiam hujus constitutionis, et puniat pro modo culpæ ejus transgressionem, super quibus conscientiam suam oneramus.

De professione emittenda in capitulo.

§. 28. XVIII. Professio emittatur in capitulo, non autem in loquutorio ad crates in manibus prælatæ, præsentibus tantummodo monasterii monialibus.

De loco pro novitiatu in singulis monasteriis eligendo.

§. 29. XIX. In singulis monasteriis sit locus pro novitiatu omnino segregatus cum cancello, ostio, et clave, et nocte ostio, et cancello hujusmodi clausis, magistra novitiarum, vel coadjutrix eamdem clavem apud se retineat, quæ clavis deficientibus novitiis, in arca una cum aliis asservabitur, et novitiatus occlusus, vel apertus remaneat, prout expediens videatur prælatæ.

CAP. III.

De clausura, et colloquiis habendis cum monialibus

De clausura.

§. 30. I. Servent nostræ moniales perpetuam clausuram juxta sacrorum canonum dispositionem: poterunt autem de licentia patris nostri generalis, et definitorum, aliisque de jure servatis, egredi ad fundanda nova monasteria; et de hujusmodi licentia poterunt deinde ad prima sua monasteria redire.

Idem ut supra

§. 31. II. Cum nequeant moniales juxta sanctiones concilii Tridentini, motusque proprios summorum pontificum, præsertim felicis recordationis Pii pp. V. e clausura egredi stricte prohibemus sub pœnis, et censuris in supradictis decretis, et constitutionibus apostolicis contentis, et expressis, ne ulla monialis egredi possit e clausura ob quamcumque causam, etiamsi agatur de ingressu ad ecclesiam pro illius altaribus exornandis, et de exitu ad vestibulum pro claudenda illius janua: ideoque habeant sacristam, qui earum mereatur fiduciam, nec non mandatariam famulam virtute, et honestate præditam, et uterque moretur extra vestibulum, et atrium monasterii, claudatque ejus, et ecclesiæ januas competentibus munitas seris.

De custodia clavium.

§. 32. III. Claves januarum monasterii, et cratium, seu cancellorum chori, et loquutorii, uti etiam clavicula loci sacræ synaxi administrandæ designati sint semper penes matrem priorissam. Cumque ingredi debebunt clausuram confessarius, medicus, aut chirurgus, vel aliæ personæ, quæ in casibus necessitatis, et inevitabilibus ingredi possunt, juxta hasce constitutiones, hos semper comitentur duæ moniales tamquam auscultatrices con-

stitutæ, nec ab illis recedant usque dum egrediantur. Cumque aliquis monasterium ingredietur tintinnabulo signum detur ad hoc, ut moniales intelligant adesse intus in monasterio aliquam extraneam personam, et se in cellulas restituant. Duæ erunt claves claustri januæ, totidemque seræ diversimode elaboratæ, quarum una a matre priorissa, et altera ab ostiaria custodiatur, et quoties contigerit aperiri, duæ moniales aperiant, unaquæque cum sua clavi, et simili modo claudant, quin una clavem alteri tradat: et illa, quæ secum trahet clavem matris priorissæ (si in aliquo casu eam tradiderit) propria manu hujusmodi clavem priorissæ continuo reddat. Omnes vero claves clausuræ singulis noctibus ad matrem priorissam afferantur, propterquam una ex duabus clavibus portæ monasterii, quam retinere debet penes se rotæ assidens ministra; et auscultatrices, remanentibus extraneis in monasterio nullimode recedere ab illis poterunt; itant possint invicem intueri sub pœna privationis veli per mensem, et privationis ab officio, quoad prælatam etiam per mensem, dummodo pater provincialis non judicet adaugendam, vel diminuendam pœnam esse pro modo culpæ. Si vero, ut hoc perfectius observetur necesse esset, unam, vel duas alias auscultatrices a matre priorissa designari ad hujusmodi accessionem omnino deveniat.

De confessione infirmarum coram auscultatrice facienda.

§. 33. IV. Quoties aliqua monialis infirma sacramentaliter confiteri debebit, altera ex auscultatricibus prope illam consistat, quin audiat quidquid in confessione dicitur, intueri tamen possit confitentem, et confessarium, cum quo solo nulla ex monialibus, infirmis exceptis, alloqui poterit, nec etiam cum ejus socio, et conscientias earum oneramus, ut recte eum ducant, et nullimode cum ipso permaneant.

Idem ut supra

§. 34. V. Confessarii nunquam monasteria ingrediantur, nisi ad excipiendas sacramentales confessiones monialium male se habentium, quando de medici consilio constiterit necessitas, et ad administranda eisdem sacramenta Eucharistiæ, tum extremæ unctionis tempore opportuno. Et si infirma post sacramentorum susceptionem aliqua perplexitate agitatur, confessarius poterit eam adire reconciliandam, et eidem in extremis laboranti adesse; si vero aliqua infirma longo tempore decumberet, et nullimode ad locum pro confessionibus excipiendis designatum se conferre possit, tunc confessarius poterit confitendam adire, licet periculum mortis eidem non immineat.

De exclusione extraneorum a monasterio, et de poenis contra violatores clausuræ.

§. 35. VI. Animadvertant serio prælati vetitum esse ex decreto concilii Tridentini, et constitutionibus felicis recordationis Gregorii pp. XIII. sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, ne aliqua persona cujuscumque status, ætatis, et qualitatis etiamsi prælatus, et superior, monasteria monialium ingrediatur, nisi intercedente necessaria, et urgenti causa, ac de licentia prælati in scriptis tradenda, et curent, ut hujusmodi decreta, et constitutiones apostolicæ omnino observentur, nec decernant aliam esse causam necessariam, et urgentem, præter eam, in qua moniales per se non possent operam suam impendere, nisi adjumento extraneorum ob aliquam ineluctabilem necessitatem, vel ob aliquod periculum, quod immineat, vel in introductione aliquarum rerum ad monasterii usum, et servitium, quæ sint adeo magni ponderis, ut moniales non obstante alterno, et mutuo subsidio sibi præstito eas nequeant asportare, sicuti etiam ubi agatur de ædificiis, vel reparationibus monasterii, tunc enim ingredi poterunt cæmentarii, et operarii, ac ministri ad ædificandum necessarii: et idem servari debet quoad medicum, chirurgum, aliosque hujus generis. Nulli autem personæ utriusque sexus, cujuscumque conditionis, ac ætatis permittatur, quod sub prætextu, seu colore introducendi aliquid, scilicet ligna, vel aliud (licet aliquis famulus necessario ingredi deberet ad rem hujusmodi asportandam) clausuram ingrediatur, sub pœna quoad priorissam, quæ id permitteret, suspensionis ab officio per sex menses; si vero contigeret, quod aliqua persona ingrederetur absque necessitate, vel ex necessitate palliata, ut supra, illico, et immediate superiorissa, et ostiaria eam ejiciant, neque ipsi permittant ingredi interiorem monasterii partem. Nulli pariter personæ, licet qualificatæ, et obsequio dignæ permittatur colloquia habere, etiamsi per modicum tempus fuerit, in claustri janua, sub pœna suspensionis ab officio per mensem, quoad priorissam, quæ partem in hoc habuerit, et privationis veli etiam per mensem quoad moniales rotæ assidentes; quo vero ad illam, quæ loqueretur, vel delinqueret sub pœna privationis veli per duos menses. In ape-

rienda claustri janua omnis possibilis cauthela adhibeatur, et nunquam aperiatur pro rebus, quæ ingredi, vel egredi possunt per rotam; cumque pro introducendis rebus, præcise, et indispensabiliter necessariis sit aperienda, accedant diligenter auscultatrices, hisque simul adstantibus, et non aliter ostia aperiantur: ultra vero dictam claustri januam nec pro fabrica, nec pro hortalitio, nec ad alium finem; denique nec pueri cujuscumque ætatis, vel sexus in monialium clausuram introducantur.

Idem ut supra

§. 36. VII. Injungimus prælatis, (salvo tamen jure, quod ex dispositione concilii Tridentini, et constitutionum apostolicarum super clausura competit dominis ordinariis, quod rite servare debemus) ne monialium monasteria ingrediantur, nisi omnimoda necessitate, pro rebus scilicet iis, quæ in loquutorio, vel loco pro confessionibus excipiendis peragi, vel tractari nequeunt. Et insuper declaramus, pro ingredienda clausura haud justam præbere causam exhortationes, vel spiritualia colloquia, quæ æque, ac capitulum culparum visitationis habebuntur in loquutorio, vel ad cratem chori: si vero prælatus præciperet aliquam disciplinam, commendabit prælatæ, quod intus eam applicet; intercedente autem aliqua justa causa ex illis ab hisce constitutionibus permissis, si oporteret ipsum ingredi clausuram, vel dum in fine visitationis ingreditur ad visitandum, et recognoscendum monasterium; secum semper ducat socium provectæ ætatis, et probatæ vitæ, qui ab eo toto tempore suæ inibi permanentiæ non recedat; electiones autem ab ipso fiant in loquutorio, vel ad cratem chori, quin hac de causa clausuram ingrediatur, prout sacra Tridentina synodus præcipit, et superius est dispositum. Nullus religiosus, prælatus, vel subditus comedere poterit in monasteriis nostrarum monialium, nec intra illa (scilicet) in ecclesia, sacrario, monasterii vestibulo, seu janua, loquutorio, vel in quacumque alia ejusdem monasterii parte. Et hoc etiam omnibus a religione extraneis vetitum volumus, quibus nequeant moniales cibos præbere in aliqua ex dictis partibus. In hospitiis autem, quæ habent moniales nostræ, nequeant inibi ullum a religione extraneum, nec virum, nec mulierem accipere, nec illis cibum ministrare; liceat nihilominus eisdem per unum diem, vel per biduum mittere cibum pro genitoribus, vel parentibus alicujus monialis, vel pro aliquo magno benefactore ad diversorium, in quo degunt. Id autem quoad religiosos, præcipimus sub pœna suspensionis ab officio per mensem, si prælatus; subditis vero sub pœna gravis culpæ per duos dies, et quoad moniales injungimus scilicet prælatæ sub eadem pœna suspensionis ab officio per mensem, et rotæ præsidi sub pœna privationis veli per idem tempus.

De allocutionibus habendis cum extraneis.

§. 37. VIII. Quoties monialibus nostris sit aliquid tractandum cum persona extranea, hoc fiat ad cratem loquutorii cum auscultatrice, quæ inibi adsit, quin recedat, quæque assideat oportet, ubi quidquid loquatur, valeat audire, nec in hujusmodi visitatione loqui possit, et hoc irremissibiliter servetur, licet in visitatione duæ, vel plures moniales sermonem habeant, et semper moniales nostræ loquantur clauso velo, vulgo dicto *vastidor*, dummodo sermo non sit cum genitoribus, vel fratribus, vel in aliquo casu, in quo æque ac in hisce justum videatur ex aliqua necessaria, rationi consona causa, et cum illis personis tantummodo, quæ magis ad eas coadjuvandas in earum bonis exercitiis orationis, et in spiritualibus consolationibus, quam ipsarum recreationi inserviant: et hoc de licentia provincialis in scriptis. Poterunt etiam aperire velum coram actualibus definitoribus generalibus, moderatore provinciæ, et definitoribus provincialibus, nec non ex definitore generali, et ex provinciali ejusdem provinciæ, uti etiam priore actuali conventus illius loci, in quo monasterium consistit, vel ad cujus districtum pertineat, et subpriori districtus, dum præses sit conventus; neque mercari possint per crates ecclesiæ in locis pro confessionibus excipiendis præfixis, vel in janua claustri, et ad rotas plerumque non accedant, nisi illæ, quæ rotæ assident. Totum id studiosissime injungimus patribus provincialibus, ut servare faciant, exequendo irremissibiliter pœnam in contravenientes, quæ sit suspensionis ab officio per octo dies pro qualibet vice quoad prælatam, quo vero ad monialem privationis veli per simile tempus.

De exclusione confabulationum tempore actorum communitativorum.

§. 38. IX. Non admittantur, neque excipiantur visitationes tempore cujuslibet actus communitatis, excepta justa causa quoad priorissam, et aliquo urgenti casu quoad reliquas, etiamsi

adeuntes sint religiosi nostri, neque cum his loquentur diebus communionis, nisi de aliqua necessaria re, et per breve temporis spatium; similiter diebus, in quibus sacra sumitur synaxis, ut moniales vacare valeant gratiarum actioni pro tanto beneficio, non admittantur visitationes, nisi genitorum, vel fratrum, et sororum, qui aliunde veniant, et continuo debeant proficisci; si vero in hoc pater provincialis, aut visitator repererit defectum, illum corrigat pro modo culpæ.

De brevitate in colloquiis servanda.

§. 39. X. Caveant summopere moniales a colloquiis prolixis etiam cum genitoribus, et consanguineis, quia præter quam quod hujusmodi negotia multum animo adhærent, ac in eo multum perdurant, difficillimum erit, quin cum illis prolixe loquendo, aliquid sæculi immisceant, et plerumque minus quam fieri possit cum extraneis, et cum parentibus, et affinibus, licet proximioribus sit, eis sermo (dummodo colloquia hujusmodi divina non respiciant) cumque illos alloquantur in casibus permissis, prout dictum est, brevissime se expediant.

De negociis sæcularibus non pertractandis.

§. 40. XI. Moniales nostræ neque tractent, neque curent de negociis sæcularibus, semperque satagant, ut ex earum verbis fructus trahatur, et tempus minime teratur in visitationibus illis, quæ juxta nostras constitutiones, utique permittuntur, et super hoc accurate invigilet auscultatrix, et dignoscens hoc, prout juris est, minime observari, certiorem reddat priorissam, idque omittens, eamdem pœnam incurrat æque ac illa, quæ in hujusmodi incidet culpam; pœna autem sit novem dierum secessus in propria cella, omni prohibito egressu, nisi ad actus communitatis, excepta recreatione, et tertia die illi applicent disciplinam in refectorio: vehementer enim interest religioni, quod hoc summopere curetur.

De exclusione regularium a loquutoriis, rotis, et cancellis monasterii.

§. 41. XII. Prohibemus ne prælatæ, sicut et cæteræ moniales ullimode excipiant in monasterii loquutoriis, rotis, et cancellis, seu cratibus quemcumque regularem etiam nostri ordinis, nec sinant eos venire ad loquendum cum ipsis absque licentia patris provincialis earumdem monialium, qui licentiam hujusmodi elargiatur, accedente justa, et rationabili causa, et in scriptis, sub pœna gravioris culpæ. Cum illis tamen moniales in casibus a nostris constitutionibus permissis colloqui poterunt.

Idem ut supra.

§. 42. XIII. Cum in nostræ congregationis constitutionibus vetitum sit religiosis nostris adire monialium nostrarum monasteria iis in locis, ubi conventus fratrum nostrorum consistunt, ad hoc, ut id perfectius observetur, mandamus cunctis nostris monialibus, tam prælatis, quam subditis, ne dictos religiosos sine licentia in scriptis patris provincialis admittant, et cum illis loquantur, sub pœna suspensionis ab officio per mensem quoad prælatam, quæ in hujusmodi incidat transgressionem, quo vero ad ostiariam, et sacrarii cujusdam ministram, quæ cum illis se detineant, sub pœna privationis veli per simile tempus: si autem plures fuerint transgressiones, hujusmodi pœnæ ipsis adaugeantur, præcipimusque patribus provincialibus, ut hoc rigide perpendant, et quatenus reperiant, sive dignoscant in hoc defici, dictas imponant pœnas. In hac vero constitutione comprehensos minime volumus religiosos, qui, ut supra dictum est sub numero octavo, colloqui valent cum eisdem monialibus velum non ferentibus, uti etiam earumdem confessarios actuales.

CAP. IV.

De horis canonicis, oratione mentali, examine conscientiæ, et disciplina.

De celebratione divini officii.

§. 43. I. Divinum officium celebrabitur juxta sanctiones nostræ congregationis, attente, ac devote, et cum pausa majori, vel minori pro varietate festorum, et quidquid cum cantu peragitur, moniales canant, ut moris est in ordine.

De venientibus ad chorum incohato officio.

§. 44. II. Incohoato officio, nulla sine licentia choro egrediatur, quæque illum ingreditur genuflexa remaneat usque dum eidem signum detur, et dato signo osculetur terram, et surgat, et pariformiter se gerat in capitulo, et refectorio.

De matutini recitatione.

§. 45. III. Matutinum omni tempore semper hora tertia ante mediam noctem, nec ante, nec post dicatur, exceptis nocte Nativitatis Dominicæ, tunc scilicet matutinum canatur hora opportuna, ad hoc ut media nocte missa, et subinde laudes canantur; die festo Paschatis Resurrectionis, in quo hora tertia post mediam noctem; tota octava corporis Christi, in qua horis pomeridianis post orationem, et completorium, prout in more positum est

in universa religione, respective persolvetur, et idem fiat per triduum majoris hebdomadæ, non tamen quoad orationem mentalem, quæ hisce tribus diebus non habetur horis pomeridianis, cum officia inchoantur hora quinta in puncto post meridiem, ac in pervigilio solemnitatis corporis Christi per dimidium horæ oratio habeatur. Matutina vero nocte Nativitatis Dominicæ, tribus diebus tenebrarum, primis diebus Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, et in solemnitate corporis Christi cum cantu sunt explenda, et hac die laudes recitabuntur, reassumpto cantu a capitulo usque ad finem. In die Ascensionis, et per totam octavam corporis Christi, et in Conceptionis, Nativitatis, Purificationis, Annunciationis, et Assumptionis beatæ Mariæ virginis, ac sancti Alberti, sancti Josephi, et nostræ sanctæ matris Theresiæ, beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo, patris nostri sancti Eliæ, ac sancti Joannis Baptistæ, et titularis ecclesiæ monasterii festivitatibus, solemniter canatur invitatorium *Te Deum*, et a capitulo usque ad finem. In reliquis autem anni festivitatibus canatur saltem = *Te Deum laudamus* =.

De hora prima, tertia, sexta, et nona.

§. 46. IV. Prima, tertia, sexta, nona omni tempore recitentur immediate absoluta hora orationis mentalis matutinæ, et omnes consecutive dicantur, nisi ex justis causis prælatæ expediens videatur, quod una, vel duæ ex illis linquantur absolvendæ ante missam majorem, ita tamen ut expletæ sint prius, quam missa hujusmodi incohetur; hora solita canatur prima in pervigilio nativitatis Dominicæ, et tertia in die festo Pentecostes; nona autem in die Ascensionis.

De vespere.

§. 47. V. Vesperæ dicantur omni tempore hora secunda pomeridiana, exceptis diebus jejunii quadragesimalis, videlicet a sabbatho ante dominicam primam, usque ad sabbathum majoris hebdomadæ inclusive, in quibus dicuntur ante prandium primæ, et secundæ vesperæ festorum primæ classis ecclesiæ universalis, et religionis (die dedicationis ecclesiæ excepto) cum cantu persolvi debent, uti etiam in die sanctissimæ Trinitatis, et Circumcisionis Dominicæ, ac sancti Jacobi apostoli, et insuper hisce diebus antiphona Domicæ nostræ, cum qua vesperæ absolvuntur, cum cantu dicatur. Primæ autem vesperæ in festo solummodo secundæ classis cum universæ ecclesiæ, tum religionis canantur, in reliquis vero anni diebus, etiam dominicis, et festis de præcepto ecclesiæ semper recitentur.

De completorio.

§. 48. VI. Completorium omni tempore prope horam recreationis recitabitur, et pariter omni tempore post completorium canatur antiphona Dominæ nostræ exceptis festis simplicibus, et ferialibus diebus. Completorio autem absoluto, ad præscriptum regulæ, silentium servabitur usque post expletam primam diei sequentis.

De missa conventuali.

§. 49. VII. Singulis dominicis, et festis de præcepto ecclesiæ, dummodo sint classici, ac beatæ Mariæ virginis, sancti Josephi, et sanctorum primæ, et secundæ classis ordinis nostri, missa conventualis dicatur cum cantu, reliquis autem diebus legatur, et hujusmodi missæ omnes religiosæ, quæ legitime non fuerint impeditæ, intersint; eaque hyemali tempore dicatur hora tertia ante meridiem, et hora quarta tempore æstivo.

De licentia obtinenda pro abstinentia a choro.

§. 50. VIII. Religiosæ absque licentia, et legitima causa choro minime desint: si quæ autem monialis sero chorum ingrediatur, se prosternet, et ita persistat usque dum ab illa, quæ præsidis munere fungitur, ei præcipiatur, quod surgat; in egressu autem a choro singulæ proprio muneri incumbant.

De oratione mentali.

§. 51. IX. A die Pascatis Resurrectionis Dominicæ usque ad festum exaltationis sanctæ Crucis moniales hora quinta a media nocte surgant, et usque ad sextam per horam orationi mentali communiter vacent; a festo autem Exaltationis sanctæ Crucis hora sexta a media nocte excursa surgent, et usque ad septimam orationi mentali per horam vacabunt; qua expleta, ut supra dictum est, quatuor horæ minores persolvantur.

Idem ut supra.

§. 52. X. Ab hora quinta usque ad sextam vespertinam quocumque tempore per aliam horam moniales in communi orationi mentali vacent, et tam oratio hujusmodi matutina, quam vespertina incohetur ab antiphona *Veni Sancte Spiritus* cum sua oratione, et aliquod perlegatur punctum, quod meditationi præbeat materiam, et hora prætergressa, dicatur, prout moris est antiphona *Sub tuum præsidium* cum oratione *Protege Domine*. Rotæ autem ministra ab hora quarta ad quintam pomeridianam orationi vacabit.

Idem ut supra

§. 53. XI. Cum nequiverint officiis addictæ, vel alia quælibet monia-

lis occupatione detenta, hora statuta se conferre ad orationi vacandum: hora minus occupata id expleant. Hoc tandem intelligatur oportet, dum per totam horam, vel majorem illius partem orationi vacare non valerent.

De examine conscientiæ.

§. 54. XII. Moniales pro quolibet die, prævio tintinnabuli sonitu per dimidium horæ quadrantem peragant examen conscientiæ. Primum examen fiat paulo ante prandium, et convenientes omnes in choro examinabunt defectus etiam tum perpatratos, et constituent, prout de illis emandari; utque facilius hoc a Domino obtineant, dicant semel orationem Dominicam, et salutationem angelicam. Quæ autem ob aliquam præcisam occupationem explere nequiverit hoc examen in choro cum reliquis, illud peragat ubicumque commorari contingat. Absoluto matutino, aliud agatur examen per idem temporis spatium, quo expleto, monialis, cui lectionis onus incumbit, vernaculo idiomate leget aliquod punctum mysterii, super quo die sequenti meditandum est, et talis quoad tempus ad hæc omnia insumendum modus servetur, ut hora undecima circiter signum detur, et moniales singulæ ad quiescendum sese recipiant.

De lectione spirituali.

§. 55. XIII. Vacent moniales lectioni spirituali a vesperis absolutis usque ad horam tertiam, ita ut in illa, et in vesperis, vel solemnibus, vel lectis una hora insumatur: diebus autem jejunii quadragesimalis hujusmodi lectio perduret saltem per dimidium horæ infra secundam, et tertiam pomeridianam totum hoc tempus insumendo; si vero spiritum, vel animum haberent per temporis effluxum orationi vacandi, fiat quod magis expedire videatur ad spiritus recollectionem, et animarum profectum.

De libris spiritualibus habendis in monasterio.

§. 56. XIV. Curet summopere prælata, ne in monasterio deficiant libri spirituales, videlicet Carthusiani, Albus sanctorum, Contemptus mundi, opera p. fr. Aloisii de Granada, p. f. Petri de Alcantara, patris Avila, et præsertim illa nostræ matris Theresiæ a Jesu, et alia hujus generis; hæc enim lectio æque, ac cibus corporalis pro corporis conservatione necessaria est ad spiritum fovendum.

De disciplina, aliisque poenitentiæ exercitiis.

§. 57. XV. Moniales in singulis feriis sextis, dummodo in eis non incidat pervigilium nativitatis Dominicæ, nativitas ipsa, et tres sequentes dies, Circumcisio, et Epiphania, in communi sibi applicent disciplinam, et hoc pœnitentiæ exercitium, si cadat in dies solemniores præponere illud poterunt, vel postponere die immediate antecedenti, et sequenti. Dictum pœnitentiæ exercitium per psalmum *Miserere mei* perdurabit, et in fine dicatur antiphona *Christus factus est pro nobis*, ac orationes= *Respice quæsumus Domine ec. Protege Domine famulos tuos etc.*, et oratio pro rege= *Quæsumus omnipotens Deus, ut famulus tuus rex noster ec.* Tribus tenebrarum diebus hujusmodi exercitium per tres *Miserere*, unum cum cantu, et reliquos sine cantu protrahatur, et semper agatur in choro post matutinum, exceptis diebus tenebrarum, in quibus, si expleri debent in choro, primo eiiciatur populus ab ecclesia, et janua claudatur: feria autem quinta in cœna Domini applicatio disciplinæ fiat in capitulo. Hujus pœnitentiæ exercitium fiat pro propagatione sanctæ catholicæ fidei, et felici statu Ecclesiæ, nec non pro rege catholico D. Carolo, ejusque successoribus, pro benefactoribus, animabus Christifidelium defunctorum, pro afflictis, et captivis, et pro illis, qui in peccato lethali vivunt.

De poenitentiis extraordinariis.

§. 58. XVI. Nulla monialis hac, seu alia qualibet peculiari pœnitentia extra ordinem se afficiat absque licentia prælatæ.

CAP. V.

De confessariis, et cappellanis, ac de sacra communione

De confessariis

§. 59. I. Præcipimus patribus provincialibus, ut abbunde moniales provideant confessariis ad præscriptum concilii Tridentini; et in locis, in quibus conventus religiosorum nostri ordinis consistunt, se conferant hi bis, et non ultra in qualibet hebdomada ad illarum confessiones excipiendas, et ubi conventus desunt, patres provinciales illis confessarios comparent, sicuti præscribunt constitutiones ordinis nostri, et nullus nostræ religionis, vel ab illa extraneus, illas in confessione audire possit sine licentia in scriptis nostri p. provincialis.

De electione cappellanorum

§. 60. II. Cappellani eligendi pro nostris monialibus sint tales oportet, ut multum conferant ad earum profectum; volumus itaque, quod non admittantur in earum monasteriis cappellaniæ, nisi apposita in earum institutione speciali clausula, quod scilicet cappellani nominari debeant a patre provinciali, et

a matre priorissa, vel saltem quod hujusmodi nominatio sit ab eis approbanda, et non alias, uti etiam quod ipsis liberum sit cappellanos eosdem amovere, et admittere, cum in eis aliquod inconveniens animadvertant, nulla desuper assignata causa, vel ratione; quo vero ad cappellanias jam institutas curandum, ut quoad fieri poterit, attenta earum fundationis lege, ad terminos hujus constitutionis redigantur. Si autem nominatio quoad cappellanias jam institutas spectaret ad matrem priorissam, ad nominationem hanc non poterit ipsa devenire, inconsulto patre provinciali, et sine ejus consensu, ad hoc, ut magis circumspecta, et prudens sit electio. Prælata autem, quæ secus se gesserit per sex menses ab officio suspensa remaneat. Et nulla prælata, vel alia monialis conferre valeat dictas cappellanias alicui, ut earum titulo ad ordines promoveatur, nec assentire possit, ut reddantur collativæ, sed semper liberum sit prælatis cappellanos hos ad nutum amovere, et prælata, quæ secus faciat per sex menses suspensa ab officio remaneat.

De exclusione religiosorum ordinis.

§. 61. III. Ad evitandam occupationem, et distractionem in nostris religiosis se conferendi ad monasteria monialium, ad sacrum peragendum, volumus, quod nullus nostri, vel cujuscumque alterius ordinis alumnus constitui possit earum vicarius, vel cappellanus ordinarius. Poterunt religiosi nostri se conferre ad celebrandas festivitates in ecclesiis nostrarum monialium, tantummodo in corporis Christi, nostræ sanctissimæ matris de monte Carmelo, gloriosi nostri patroni, et patriarchæ sancti Josephi, nostræ sanctæ matris Theresiæ, et titularis monasterii earumdem monialium respective solemnitatibus, et diebus, in quibus moniales velantur, et in singulis hisce diebus ii solummodo accedent, qui ad altaris, et pulpiti servitium necessarii comperiantur; quoad conciones in his diebus priorissa de licentia patris provincialis, et certiorato patre priore, poterit aliquando virum gravem extraneum, ut concionem habeat, eligere; at quoties concio habenda sit a religioso ordinis nostri in committendo patris prioris certioratio intercedat. Neque in eisdem diebus prælata, vel alia quælibet monialis committere concionem intra, vel extra religionem valeat, quatenus eidem aliqui ad id se exhibeant sine expresso consensu patris prioris, aut præsidis conventus, qui mittit hos, vel illos ex religiosis, ut celebrent festum.

De sacra synaxi sumenda a singulis monialibus.

§. 62. IV. Cunctæ nostræ moniales generaliter sacram sumant synaxim (nisi legitime impediantur) singulis dominicis, et in Domini nostri Jesu Christi, ejusque sanctissimæ genitricis, ac sancti Josephi, sancti Alberti, sancti titularis monasterii, patris nostri sancti Eliæ, nostræ gloriosæ matris sanctæ Theresiæ, festis diebus, nec non in solemnitate corporis Christi, ac feria quinta in cœna Domini: et hoc fiat ab omnibus communiter in missa conventuali, dummodo ob infirmitatem, vel indigentiam alicujus monialis dispensatio non intercedat, vel quoad universam communitatem ob rationabilem causam priorissa anticipationem non decernet. Sacra autem sumpta synaxi, saltem per quadrantem horæ in choro persistant pro gratiarum actione.

De refectione Eucharistica.

§. 63. V. Poterunt etiam eucharistico refici sacramento singulis feriis quintis, si ad hoc spiritus, et devotio eas alliciat, et quamvis hæc communio obligatione careat, nihilominus eas hortamur, ne illam omittant. Cum autem ex neglecto accessu ad magnum hoc sacramentum æque, ac ex nimio illius usu animæ non modica damna obveniant, declaramus, quod occurrentibus per hebdomadam aliquibus ex illis festivitatibus, in quibus, ut supra dictum est, ad eucharisticam mensam moniales accedere debent, vel aliis solemnitatibus, scilicet apostolorum, vel similibus aliis, in hoc casu ex communionibus feriæ quintæ, vel dominicæ omittent illam, quæ proximior sit festivitati, in qua sanctam sumunt synaxim, ita ut nullimode plusquam duæ habeantur communiones in singulis hebdomadis, et ab una ad aliam saltem duo, vel tres excurrant dies oportet; quo vero ad novitias hæ præter dictas communiones spirituali refici poterunt cibo die ipsa, in qua professionem emittunt, similiter die anniversaria vestitionis, et professionis moniales ad communionem accedere possunt, etiamsi die antecedenti, vel posteriori in communi sacram sumere debeant synaxim, et communio hujusmodi potest ab eisdem transferri cum communitas Eucharistiæ sacramentum eisdem diebus sumere debeat.

De licentia obtinenda pro frequenti s. synaxis sumptione.

§. 64. VI. Si quæ monialis peculiaribus valde gravibus, urgentibusque de causis sacram synaxim sumere deberet pluries, quam bis in hebdomada,

ut permissum est, expressum ad id intercedat mandatum, et licentia patris nostri generalis, cui committimus, ut illam valde raro elargiatur.

De confessione facienda a monialibus ægrotantibus.

§. 65. VII. Si quæ ex monialibus longa infirmitate laboraret, ob quam ad loquutorium, vel ad locum pro confessionibus designatum se nequeat conferre, poterit confessarius, quatenus id exigat infirmitas, aliquoties ingredi ad illius confessionem excipiendam, eique Eucharistiæ sacramentum ministrandum, quamvis infirma in mortis periculo constituta minime reperiatur, dummodo hoc non fiat plusquam semel singulis quindecim diebus. Quod si octo, vel decem elapsis diebus, postquam delatum est infirmæ sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, occurrat solemnitas corporis Christi, primi tres dies nativitatis Dominicæ, Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, nec non festum sanctissimæ nostræ matris de Monte Carmelo, patris nostri sancti Joseph, nostræ sanctæ matris, et sancti patris infirma, vel infirmæ hisce diebus rursus eucharistico sacramento refici poterunt, ab hisce eisdem diebus computando quindecim dies pro communione constitutos: absque ulla autem limitatione sacramenta pœnitentiæ, et eucharistiæ cæteris infirmis administrari valeant, dum sacramenta hujusmodi alicui administrentur. Et in hoc, et in quocumque alio casu, et in quo ipse monasterium ingrediatur, semper eum comitentur ambæ moniales auscultatrices, ut jam dictum est, et peragat ad cellam infirmæ, et ab ea recedat reate, idque prælata servet, et servare faciat perdiligenter sub pœna suspensionis ab officio, quoties secus se gesserit.

CAP. VI.

De mensa, benedictione, et gratiarum actione, nec non de recreatione.

De victu monialium.

§. 66. I. Victui necessario monialium dum bene valent, et dum infirmitate afficiuntur prælatæ prospiciant. Provinciales autem in visitationibus perdiligenter invigilent quoad utrumque, et graviter defectum, vel excessum, quem in hoc patrarent prælatæ redarguant. Et si hoc non sufficeret, ut corrigantur, certiorem dē eo reddant patrem nostrum generalem.

De refectorio communi.

§. 67. II. Conveniant nostræ moniales, ut comedant in refectorio communi, quidquid Dominus noster eisdem largietur: et pro viribus cavetur, ut accedant ad primam mensam ad vitandam plurium mensarum confusionem; si autem in hoc defectus occurrat, rigide defectum prælata puniat.

De tempore quo comedatur

§. 68. III. Diebus jejunio ordinis addictis omni tempore comedent hora ante meridiem, in illis vero, in quibus de præcepto Ecclesiæ jejunatur, dimidia hora ante; æstivo autem tempore hora decima, vel undecima arbitrio prælatæ comedatur.

Idem ut supra.

§. 69. IV. Tempore prandii, cœnæ, vel refectiunculæ habeatur lectio spiritualis, et in principio prandii paragraphus constitutionum, et continuo liber spiritualis; in sextis autem feriis regulæ fiat lectio.

De mortificationibus ante mensam permissis.

§. 70. V. Si priusquam mensa inchoetur, Dominus noster spiritum elargiatur alicui moniali ad peragendam aliquam mortificationem, eam amplexat, petita prius venia, ne amittat spiritum devotionis, qui secum trahit magnos animæ fructus; breviter autem hoc fiat, ne lectio præpediatur. Hortamur prælatas, et subditas curare, ut sancta hæc mortificationum ordinariarum, et extraordinariarum consuetudo servetur.

De æqualitate in cibis pro omnibus servanda.

§. 71. VI. In refectorio præstantur monialibus, sive sint prælatæ, sive subditæ æquales cibi, et quoad numerum, et quoad quantitatem, neque ministretur aliquid extraordinarii, vel aliter conditum, nisi peculiaris intercedat necessitas, et de licentia prælatæ sub pœna gravis culpæ tam ministranti, quam accipienti: sub eademque pœna idem servandum præcipitur illis, quæ comedunt secunda mensa, illique inserviunt, quoniam nulli dandum aliquid aliud, præter quam quod ministratum est in prima, et similiter conditum; et quæ illi præerit, nequeat licentiam impertiri ad hoc, ut absque licentia prælatæ aliquid extraordinarii præbeatur.

De extraordinariis refectionibus extra refectorium permissis.

§. 72. VII. Non sinant prælatæ communitatatem prandere, cœnare, vel refectionem sumere extra refectorium, nisi in aliqua ex præcipuis, vel solemnissimis festivitatibus, idque rarissime, et quæ contra fecerit pro modo culpæ puniatur. Nulla autem monialis, nec comedere, nec bibere etiam indicam potionem vulgo cocolatam valeat sine licentia, et quæ in hanc inciderit transgressionem etiam pro modo culpæ puniatur. Hortamurque prælatas, eisque committimus, ne præter horas

refectioni communi statutas aliquid comedendum præstent monialibus; hoc enim multum tam animæ, quam corporis prodest saluti.

De quærimoniis pro cibo, et potu non faciendis.

§. 73. VIII. Nulla monialis conqueratur de cibo, potuque, nec de qualitate, vel quantitate, nec de condimento: curent autem priorissa, et illa, quæ annonæ præest, scilicet obsonatrix, quidquid Deus suppeditat beneparari ad hoc, ut cum illo possint moniales substentari, dum aliud ipsis non suppetit, unde vivant.

De benedictione mensæ, et gratiarum actione.

§. 74. IX. Benedictio et gratiarum actio in prandio, cœna, vel refectione quocumque tempore recitentur prout adnotatur in fine breviarii; diebus vero jejunio consecratis, gratiarum actio concludatur in refectorio cum psalmo „ *Laudate Dominum omnes gentes*; aliisque precibus, et progrediantur ad aulam immediatam, dicendo psalmum „ *De profundis*, et absolvatur cum *Requiem æternam*, et oratione „ *Deus veniæ largitor*. In illis autem, in quibus non jejunatur, finito prandio, se conferant ad chorum dicendo psalmum *Miserere*, vel illum, qui in ejus locum dici debeat, et inibi expleatur actio gratiarum, et exinde egrediantur recitando psalmum *De profundis*, qui ut supra absolvatur: gratiarum actio post cœnam absolvatur in refectorio, et exinde egrediantur in silentio: diebus autem refectionis, in ejus fine dicitur, *Sit nomen Domin. benedictum etc.*, et recitata oratione Dominica, ac salutatione angelica, in silentio pariter egrediantur.

De animi recreationibus post prandium, et coenam.

§. 75. X. Exemplis sanctorum patrum, et quotidiana experientia edocemur ad conservandum regularis vitæ institutum, valde prodesse, quandoque monialibus aliquam honestam jucunditatem concedi, ut animus faticatus a pœnitentiæ angustia relaxetur, et spiritus erigatur, ad reassumenda eo ferventius spiritualia exercitia. Volumus itaque, quod moniales omnes insimul congregatæ quotidie, omni tempore, majori hebdomada excepta, per unam horam post prandium, et per alteram post coenam, vel refectiunculam recreentur, et hora recreationis meridianæ omni tempore, nocturnæ autem in hyeme, semper aliquid operis facient. Liberum erit prælatæ æstivo tempore horam recreationis meridianæ breviare, et quidquid ab illa detrahitur superaddi poterit recreationi nocturnæ; hæ autem horæ metiantur horologio ex arena: si non plus quam una, aut duæ novitiæ fuerint, recreationem sumant una cum professis, permanendo plerumque prope magistram, excedente autem hoc numero, seorsim cum magistra recreentur; festis primæ, et secundæ classis exceptis, in quibus ad hoc conveniant una cum communitate.

De confabulationibus monialium.

§. 76. XI. Magnopere decet confabulationes, et colloquia monialium spiritualia, et honesta esse. In recreatione igitur se abstineant a verbis detractoriis, et scurrilibus: dicacia autem verba efficaciter evitentur, nec sinant agi de genere, de patria, nec pertinaciter contendi, hoc enim animæ ædificationem minime affert, neque oblectamentum, et illis, quæ in hoc deficerent pro prima vice imponatur unius disciplinæ applicatio, et secunda, aliisque succedentibus vicibus adaugeatur eisdem pro modo culpæ pœna, et dum altera loquitur, reliquæ sileant, ut confusio præcidatur. Vehementer autem hortamur moniales, quod saltem una vice in singulis hebdomadis consultatio habeatur spiritualis, in qua agatur de modo acquirendi aliquam virtutem, prout moris est in conventibus religiosorum.

De prohibitione ludorum.

§. 77. XII. Tempore recreationis et multominus extra illud nullimode permittatur aliquis ludus; Dominus enim ipsis dabit quomodo ad invicem pie, et religiose recreari, et consolari possint. Si ita se gesserint, hoc tempus bene feretur, curentque ne ad invicem sibi sint molestæ, nugæ autem, et verba modeste, et discrete pronuncientur.

De amplexibus, et contrectationibus vitandis.

§. 78. XIII. Nulla monialis aliam amplectatur, nec ejus vultum, et manus contrectet, nec peculiares inter se sint necessitudines, sed ad invicem se diligant, prout Jesus Christus pluries præcepit apostolis, cum enim paucæ sint numero, hoc exequi facile poterunt imitando sponsum, qui pro nobis cunctis sacrificatus est, quoniam hæc generalis ad invicem dilectio magnum profectum, et utilitatem ipsis affert.

De quiete post recreationem sumenda.

§. 79. XIV. Absoluta recreatione meridiana, omni tempore se se recipiant in cellas, et æstivo tempore per horam quiescere poterunt, quæque quiescere nollet, se se recipiat, et servet silentium; excursa autem hora recreationis nocturnæ, petant chorum ad persolvendum completorium, quo expleto, se se recipiant usque ad matutinum, et ad præscriptum regulæ silentium servetur; duabus tamen in

quolibet mense vicibus matutinum cum completorio prælatæ arbitrio conjungi poterit.

CAP. VII.

De observantia sanctæ paupertatis.

De paupertate monialium.

§. 80. I. Cunctæ nostræ moniales vivant semper de eleemosynis, ac redditibus, quos sive jure hæreditario, sive alio nomine habent. In conventibus autem, qui in oppidis, et locis amplis consistunt, ubi commode substentari possunt cum eleemosynis annui redditus parvi pendantur.

In locis autem, in quibus cum solis eleemosynis substentari nequeunt, sufficientes in communi redditus habere curent. Cœterum nullum sit discrimen inter monasteria sufficientes redditus habentia, et illa, quæ redditus non habent.

De exclusione quæstus, non urgente necessitate.

§. 81. II. Ostiatim stips minime quæratur; quatenus substentari possent, neque quæstus introducatur, nisi urgente gravi necessitate, imo substentari curent labore manuum suarum ad instar sancti Pauli apostoli, Dominus enim famulabus suis cœlesti providentia necessaria elargietur, quoniam si moderate alantur, nec quærant superflua, nihil de necessaria alimonia eisdem poterit deficere; et si totis viribus servire curent, et placere Deo, ipse (qui pater noster cœlestis est) ita disponet, ut diurna merces operum manuum suarum, unde substentari possint, eis minime desit.

De rebus retinendis.

§. 82. III. Moniales absque licentia prælati nullimode aliquid in proprietate, et etiam pro usu possideant, neque ipsis licentia concedatur, ut aliquid habeant pro victu, et vestitu, neque ipsis sint arcæ etiam parvæ, præter illas solummodo, quæ necessariæ sint in monasterii officinis, imo inter easdem moniales omnia sint penitus communia, quod valde decet: diabolus enim curat, ut perfectio paupertatis etiam in parvis infrangatur. Diligenter igitur priorissa inquirat, an aliqua monialis peculiaris rei, scilicet librorum, cellæ, vel alterius rei studio teneatur, vel illis delectetur, et hoc cognito, statim rem hujusmodi ei auferet; volumusque hoc tam in monasteriis, quibus sunt redditus, quam in illis, quibus non sunt, districtius observari, et hoc superiorissa severe exequatur, neque sinat hanc constitutionem ullimode infringi. Si autem prælatus dignoverit, priorissam hoc negligere, severe eam puniat, et visitationis tempore pater provincialis, vel visitator omnes supellectiles, et quæ devotioni inserviunt, quatenus monialibus sint, bene inspiciat, et quidquid repererit superflui, ipsis auferat: denique redditus, vel legata, quibus frui potest aliqua ex monialibus a priorissa, vel clavariis uti reliqua monasterii bona administrentur.

De vetita receptione rerum etiam minimi valoris.

§. 83. IV. Nulla monialis dare, petere, vel admittere rem ullam parvæ vel magnæ quantitatis possit, sine licentia priorissæ, cui ostendatur quidquid monasterio, vel monialibus, etiam titulo eleemosynæ affertur, et observantia hujusce constitutionis vehementer cordi sit patri provinciali. Insuper declaramus in nostra religione observantiam in materia paupertatis, circa quam communiter periti viri judicant quid liceat in illa facere in usu semper fuisse, et esse valde rigorosam; huic munera, quæ quoad aliquas religiones non important culpam gravem, in nostro ordine important, et importabunt. Cum autem paupertas prælatos æque, ac subditos adstringat, nequeat aliqua superiorissa præter victum ordinarium pro monialibus, et cibariam annonam, præter reparationes necessarias monasterii, ac sacrarii, et vestiarii, et reliquarum officinarum, toto triennii tempore ultra quinquaginta ducatos impendere (in monasterii utilitatem) sine expresso consensu sui capituli, et licentia patris provincialis. Si vero aliquid in eleemosynam impartiri deberet, singulæ eleemosynæ non excedant duodecim regalium summam sine consensu, et inconsultis clavariis, et si excedere deberet summam quinquaginta regalium cum consensu capituli fieri debet. Nequeat vendi, nec cædi aliqua arbor in hortis, et fundis monialium sine communitatis consensu per secreta suffragia præstando. Sic etiam nequeat prælata sine consensu communitatis eodem modo præstando, et sine licentia patris provincialis pecuniam ad censum, vel ad mutuum sumere, emere, vel vendere bona, nec aliquem censum imponere sub pœna suspensionis ab officio per duos menses aliisque a jure statutis. Nec mater priorissa, nec communitates queant mandata procuræ dare alicui personæ extraneæ ad exigendum earum redditus sine consensu patris provincialis, et sine fidejussione, quique quolibet anno vel per se, vel per aliam per-

sonam idoneam procuratorem hujusmodi ad redditionem rationis devenire faciat.

De oblationibus, et eleemosynis permissis.

§. 84. V. Oblatio, vel eleemosyna, quam Christifideles monasterio præstabunt, et quidquid ex suis redditibus percipiatur, vel monialibus quomodolibet pertineat, continuo in monasterium introducatur, nec remaneat extra illud aliquid, nec per modum depositi, nec mutui, et confestim deponatur in arca tribus munita clavibus, vel si illa hæc omnia minime caperet, in alio loco tuto asservetur, certioratis clavariis, sub pœna gravis culpæ per tres dies, et exinde coram duabus saltem ex clavariis quidquid ad sumptus sit necessarium educatur, et dabitur procuratrici monasterii, ut id in necessarios eroget sumptus de priorissæ mandato, et quidquid ei detur describatur in regesto ad hunc effectum constituto; procuratrix autem in fine cujuslibet hebdomadæ, absoluta lectione vespertina, rationem reddet matri priorissæ, et clavariis expensarum factarum, et in librum hoc idem referetur, ut desuper de hoc ratio reddatur etiam patri provinciali.

De censibus redimendis, et non insumendis.

§. 85. VI. Præcipimus, ut si contingat aliquem censum, vel jus monasteriorum nostrarum monialium redimi, illæ non insumant, nec impendant aliquid in parva, vel magna quantitate sortis, sed majori, qua fieri poterit, brevitate, rursus tuto reinvestiantur; et etiam dotalia, quæ recipient, statim reinvestiantur, quin impendatur, nec insumetur pars aliqua illorum, et si aliquando in aliquo gravissimo casu aliquid supradictorum jurium, censuum, vel dotalitiorum esset insumendum, hoc fiat cum licentia in scriptis patris nostri generalis, qui solus (consulto primum patre provinciali, et præstito per monasterium consensu) poterit illam impartiri; conscientiam autem ipsorum oneramus, quatenus per diligenter hoc inspiciant, atque perpendant, neque sinant hoc fieri præter quam in aliquo urgentissimo casu ad majora alia damna evitanda. Superiorissa, quæ in hoc defecerit, suspensione ab officio per majorem, vel minorem temporis effluxum, secundum quantitatem, quæ insumpta fuerit, puniatur.

CAP. VIII.

De jejunio, et a carnibus abstinentia.

De jejunio servando.

§. 86. I. Moniales nostræ a die festo exaltationis sanctæ Crucis usque ad festum Paschatis Resurrectionis, dominicis exceptis, prout præcipit regula, jejunium servent, exceptis nativitatis Dominicæ ob immemorabilem consuetudinem ordinis, sanctorum Innocentium, Circumcisionis, Epiphaniæ, et nostræ matris sanctæ Theresiæ festis diebus ratione hujusmodi dierum solemnitatis.

De abstinentia a carnibus.

§. 87. II. Carnibus non vescantur nisi in casibus a regula permissis: in mensis autem ordinariis, in quibus piscium est usus, carnes, jusculum, et cibos cum jusculo coctos minime comedant; erit enim ipsis ad hoc mensa statuta.

De tempore quadragesimali.

§. 88. III. Quadragesimali tempore moniales nostræ ovis, vel lacticiniis absque necessitate, et superiorissæ, ac medici licentia minime utantur: in jejuniis tamen ordinis nostri licet ea sint vere ecclesiastica ex peculiaribus summorum pontificum privilegiis liberum erit superiorissis circa usum ovorum, et lactis, prout ipsis videatur disponere. In reliquis ecclesiæ jejuniis æque ac in feriis sextis, quoad hoc servetur diœcesum, in quibus monasteria consistunt, consuetudo, et tales cibi sumi poterunt in refectorio communi.

CAP. IX.

De monialium indumento.

De indumento monialium.

§. 89. I. Pro indumento moniales utantur panno villoso solocis lanæ, et non tincto (et ex illa tam tunica, quam habitus conficiatur) habitusque, quo magis fieri potest sit angustior, et angustæ sint etiam manicæ, quæ habeant æqualem latitudinem in principio et versus manum sine rugis, et totum earum indumentum sit rotundum, et in anteriori, et posteriori parte æque longum ac usque ad pedes protractum.

De scapulari.

§. 90. II. Scapulare sit ex eodem panno villoso ejusdem coloris quatuor digitis habitu brevius, et velis superimponatur.

De pallio.

§. 91. III. Pallium sit ex eodem panno villoso albi coloris æqualiter respondens scapulari, et conficiatur minori qua fieri possit panni supradicti

quantitate, parsimonia servata, et omni superfluitate remota.

De velo. §. 92. IV. Vela alba sint ex cannabe, vel lino crasso sine rugis.

De tunicellis interioribus, mucciniis, cervicalibus, et calceamentis. §. 93. V. Tunicellæ interiores, et muccinia, uti etiam cervicalia, et locus lectuli sint ex stamenia; cum autem infirmantur uti poterunt lineis. Calcamenta eorum sint sandalia ex cannabe, vel sparto, et in cruribus (honestatis gratia) caligas ex panno villoso, vel stupa, vel alio hujusmodi generis portent.

De lectulis. §. 94. VI. In lectulis non sint culcitræ, et pro ipsis utantur culcitra stramentitia; experientia enim edocuit hanc etiam pro infirmis sufficere.

Idem ut supra §. 95. VII. Lectuli autem, nec velo, nec alia re exornentur; urgente autem necessitate, poni poterit de licentia prælatæ, aliqua storea ex sparto, vel cortina ex panno villoso, sive aliquid consimile parvi valoris.

Idem ut supra §. 96. VIII. Unicuique moniali sit lectulus separatus, nec retineant quæcumque tapetia, vel suppedalia, sive pulvinaria, præter illa, quæ necessaria sunt ecclesiæ servitio; hæ enim supellectiles, non decent moniales.

Idem ut supra §. 97. IX. In indumento, et lectulis non sit colorum varietas etiam in minimis; nec vestibus utantur panno subsuto; si qua autem infirma majori ægeret præsidio, uti etiam poterit toga ex eodem villoso panno.

De crinis tonsura. §. 98. X. Moniales crines habeant tonsos, nec frustra tempus in illis pectine deducendis, nec unquam sit eis speculum, nec aliquid aliud voluptuosum, sed in omnibus sui ipsius habeant contemptum: hic peculiaris sit de hisce omnibus mentio, quia respiciunt institutum religionis, et ideo uti talia servanda, nec ex relatione quid quid ad nostrum institutum pertinet, et ad quod tenemur, memoria excidat.

CAP. X.

De opere, et labore manuum

De labore manuum exercendo. §. 99. I. Per diligenter moniales nostræ recogitent regulæ præceptum, scilicet oportere, ut laboret, qui vult comedere, prout exequebatur divus Paulus apostolus operando opus manum suarum.

De operibus elegantioribus non faciendis. §. 100. II. Non conficiant opera elegantia ex auro, vel argento præterquam necessaria pro earum sacrariis, et labores earum sint simplices; nec exquisita, vel alia similia peragant, quæ non sint adeo eximia, ut intellectum earum occupent, et a divina meditatione removeant.

De compellendis monialibus ad laborem. §. 101. III. Monialibus pensum minime statuatur, sed unaquæque laborare curet, ut victum pro aliis lucretur; illasque hortamur, ut hoc perdiligenter agant, considerantes se esse pauperes, et otium spiritus adversari, et si qua monialis in hoc negligens reperiatur, prælata illam ad laborandum compellat, et corrigat.

De operibus faciendis. §. 102. IV. Disponat prælata opera a monialibus conficienda, et cuncta in monasterii utilitatem convertentur.

De exclusione aulæ communis ad laborandum. §. 503. V. Nullibi sit aula pro communi labore, in quam omnes conveniunt ad laborandum, ne illis insimul congregatis occasio præbeatur silentium frangendi.

De pretio operum. §. 104. VI. Pertinaciter minime contendant de pretio operum manuum suarum, sed pacifice quidquid pro illis ministratur accipiant; si autem dignoscerent, illud sibi pro merito non persolvi ab hujusmodi operibus se abstineant.

CAP. XI.

De silentio, et recessu in cellis

De silentio. §. 105. I. Silentium, absoluto completorio, usque ad primam ex horis canonicis expletam diei sequentis ad præscriptum regulæ custodiatur; et hoc perdiligenter servetur. Reliquo tempore nequeant moniales ad invicem cum aliis colloqui, exceptis tantummodo officia habentibus in necessariis; tempore autem silentii tractari nequeat, nisi de re, quæ sit necessaria in cella priorissæ, et breviter se expediendo.

De mutuo colloquio. §. 506. II. Tunc tantummodo priorissa licentiam impartiatur pro mutuo colloquio, dum ipsi videatur, quod hujusmodi colloquii causa aliqua ex illis magis magisque amore in Deum accendatur, vel aliud spirituale commodum ei obeveniat; hoc autem intelligendum minime est de unico tantum quæsito, vel responso, hoc enim etiam absque ulla licentia fieri potest.

De receptione in propria cellula. §. 107. III. Toto tempore, quo moniales minime se occupant in communitate, vel in monasterii officio, seorsim maneant singulæ in propria, vel eremitica cella, quam priorissa ipsis constituet, operantes aliquod opus manuum suarum, excepto die festo, et

hoc pacto, quod regula præcipit, scilicet, quod seorsim singulæ maneant, servabunt.

De vetito ingressu in cellulas aliarum monialium.

§. 108. IV. Nulla monialis cellam alterius ingredi valeat absque prælatæ licentia, et ingredienti, si hoc diu contingat una applicetur disciplina, et unum jejunium, si autem hujusmodi ingressus eveniat noctu, pœna gravis culpæ eidem irrogetur, et eamdem pœnam, quæ ab ingredientibus sine licentia cellas aliarum consororum incurritur, subibunt etiam illæ, quæ quacumque hora cellam prælatæ, ipsa absente, ingrediantur.

CAP. XII.

De vita humili, communi, et æquali servanda, et de ædificiis.

De vita humili

§. 109. I. Priorissæ, vel aliis monialibus non superaddatur aliqua prærogativa in nomine, quæ aliquando honoris gratia præmittitur, scilicet *domina, vel domna*, sive alia similis, sed ad invicem verbis humilibus se habeant. Priorissa, et sub priorissa, et illa, quæ priorissæ munere perfuncta est, mater, et vestra reverentia appellentur, et reliquæ moniales soror, et charitas, et idem in scribendo servetur.

Idem ut supra

§. 110. II. Officia tabulæ committantur absque ulla exceptione singulis monialibus; officia vero humilitatis, scilicet verrere, et patinas detergere a prælata æque ac a subditis in communi congregatis absolvantur.

De moniali vestiaria, et obsonatrix.

§. 111. III. Curent enixe monialis vestiaria, et obsonatrix monialibus pari charitate de mandato prælatæ, et non aliter, quæ ad victum, et vestitum necessaria sunt, et reliqua omnia comparare.

De priorissa, et aliis monialibus paribus comodis utentibus.

§. 112. IV. Priorissa, et aliæ moniales seniores nullo peculiari comodo gaudeant, sed omnes ad præscriptum regulæ æque habeantur; ratio solummodo sit de necessitate, et ætate, et primo de illa, quam de ista, pluries enim, quæ ætate major est, minori premitur necessitate, idque magna cura ab omnibus generaliter servetur; hoc enim multis de causis decet.

De ædificiis sine elegantia extruendis.

§. 113. V. Non ædificentur eleganter nostrarum monialium monasteria (ecclesia excepta) et construantur secundum ichnographias, quas periti ordinis nostri describent, et non aliter, ac in ædificiis necessitati, et non superfluitati consulatur. Parietes majori, qua poterit, firmitate, erigantur, et sepimentum sit elevatum, ita ut a terræ superficie novendecim, vel viginti circiter pedibus saltem erigatur. Hortalitia sint ampla, ita ut locus non deficiat in quo eremiticæ cellulæ construantur, quo se conferant moniales, ut orationi vacent ad instar sanctorum patrum, quæ cellulæ sepimento minime adhæreant, et nulla fenestra monasterii viæ habeat aspectum, sed tantummodo interioris clausuræ, et cunctæ illæ, quæ hortalitium respiciant, cratibus muniantur.

CAP. XIII.

De infirmis

De infirmis.

§. 114. I. Infirmæ magna charitate, et pietate, ac exquisite, juxta paupertatem nostram, omnino curentur; et propterea prælata constituat infirmariam, quæ majori affulgeat charitate ad officii hujus partes explendas, et solerter ipsa curet priorissa, ut potius desit necessarium bene valentibus, quam pietatis officia infirmis, quas debent adire, et solari, reliquæ moniales, quod semper peragant de licentia prælatæ, præsertim dum infirmæ sunt ex illis, quæ pertinent ad novitiatum, quas nulla monialis absque prælatæ expressa licentia alloquatur.

Idem ut supra

§. 115. II. Curent infirmæ ostendere perfectionem, quam bene valentes lucratæ sunt, patienter perferendo infirmitatem, et parum molestiæ, vel importunitatis dando in levibus morbis infirmariæ, eique obediant, ut tali pacto infirmitas eisdem prodesse possit, et convalescant cum lucro, et sororibus exemplo sint, et laudent Dominum, si necessaria abunde ipsis suppetant, si vero in earum infirmitatibus aliquid ipsis deesset, quo divites abbundant, attamen non angentur, hoc enim compertum illis esse debet ab ingressu in religionem vere pauperes dici, quibus majori urgente necessitate, necessarium deficit.

De lineis, et lectulo adhibendo tempore infirmitatis.

§. 116. III. Tempore infirmitatis moniales sindonibus, et cervicalibus lineis, et lecticulo cum culcitris utantur, et munde, ac benigne tractentur.

De necessitatibus detegendis.

§. 117. IV. Teneantur moniales, priorissæ, novitiæ vero magistræ necessitates, quas habeant detegere quoad victum, et vestitum, et num aliquo præter ordinarium egeant, licet magna non intercedat necessitas, præmissa tamen oratione ad Dominum, quia plu-

ries mens nostra appetit superflua, et aliquando diabolus quoad se studet timorem afferre, ut a jejunio, et pœnitentia amoveamur.

De sacramentis infirmis ministrandis.

§. 118. V. Ministrentur infirmis in mortis periculo constitutis sacramenta ad præscriptum nostri cæremonialis; quo vero ad modum servandum in ingressu pro hujusmodi ministratione, et quoties ipsis ministrari debeant in longis infirmitatibus quidquid supra dispositum est, observetur.

De discessu confessarii post decessum monialis.

§. 119. VI. Statim ac infirma monialis decesserit, confessarius, responsorio persoluto, discedat, et si noster sit religiosus decenter concomitatus ad suum redeat conventum, si autem inibi conventus non consistat, poterit extra monialium clausuram in sacrario, loquutorio, vel vestibulo, vel in alio simili loco, usque dum dies elucescat, remanere; et prælata curet, ut hoc servetur sub pœna quinque dierum gravis culpæ, et suspensionis per sex menses ab officio, quæ irremissibiliter irrogabitur, et admonitas moniales volumus, quod dum ipsæ tam gravi, et periculoso morbo decumbunt ab obligatione faciem velo obducendi exemptæ censeantur.

CAP. XIV.

De monialibus defunctis, et funere, ac suffragiis pro illis a religiosis persolvendis.

De sepultura monialium defunctarum.

§. 120. I. Sepeliantur moniales in loco ad hoc statuto, et officium sepulturæ peragatur juxta ordinis cæremoniale. Nullus autem sæcularis poterit intrare, et deponi intra clausuram absque licentia in scriptis patris nostri generalis.

De humatione monialium.

§. 121. II. Ad humandas moniales nostras, si inibi conventus noster consisteret duodecim, et non ultra religiosi ordinis nostri ingredi poterunt, et tantummodo ad explendum sepulturæ officium, et ubi conventus non existat, si inibi reperiantur religiosi nostri ingredi poterunt ad sepeliendam monialem defunctam, et illis deficientibus, moniales advocare poterunt duos religiosos ex conventu propinquiori, qui, comitantibus duobus aliis presbyteris, sepulturæ corpus defunctæ dare poterunt, et si deficiant religiosi, ingredientur ad explendum hujusmodi officium presbyter pluviale superindutus, et quatuor alii presbyteri, et non ultra, et in nullo unquam casu sæcularis aliquis, exceptis sacrista, et vespillone, ad hujusmodi ministerium ingredientur, sub pœna suspensionis ab officio per sex menses, quoad priorissam, quæ ingressui sæcularium assensum præstaret, quæque admonetur de summo legum rigore clausuræ custodiam jubentium: si autem in reliquis ipsa deficeret, pro qualitate culpæ arbitrio patris provincialis puniatur.

De officio recitando pro defunctis.

§. 122. III. Pro qualibet moniali in monasterio, ubi ipsa decesserit integrum defunctorum officium in communi persolvatur etiam missa cum cantu, nec non per novem sequentes dies dicatur missa cum cantu, et responsorio; si autem cani nequeat, legatur, et communitas illi adsistat; conversæ vero die funeralis, ac in omnibus sequentibus novem diebus unam rosarii partem recitent. Itidemque moniales nostræ pro anima uniuscujusque ex illis celebrare faciant triginta missas consuetas majori, qua fieri possit celeritate, et viginti alias de requiem.

De missa canenda pro moniali ejusdem provinciæ.

§. 123. IV. Pro unaquaque moniali defuncta in monasteriis monialium ejusdem provinciæ canetur missa cum suo responsorio, et aliæ duæ lectæ, et semel vesperæ, ac nocturnis in communi recitentur, conversæ autem tres rosarii partes persolvant.

De orationibus faciendis pro monialibus aliarum provinciarum.

§. 124. V. Pro monialibus aliarum provinciarum, et pro nostris religiosis totius ordinis recitabunt vigiliam in communi, et legetur missa cum responsorio (hoc enim pro illis peragitur in conventibus nostrorum religiosorum) et conversæ triginta vicibus orationem Dominicam, et salutationem angelicam recitabunt.

De suffragiis pro patre generali, et definitoribus.

§. 125. VI. In quolibet monasterio pro patre nostro generali, et definitoribus generalibus actualibus, et pro procuratoribus geneperalibus Romæ, et Hispaniarum, et pro provincialibus præter jam dicta, canenda est missa cum responsorio, et integrum defunctorum officium communiter persolvendum, similiter conventus monialium nostrarum juxta funebria pro summo pontifice, eminentissimo protectore, rege, et regina solemni ritu persolvant.

De processionibus pro defunctis.

§. 126. VII. Qualibet feria secunda, excepto tempore Paschali, et majori hebdomada, et diebus, in quibus occurrit commemoratio defunctorum, Nativitas, dominica, et Corpus Domini, absolutis horis minoribus, ducatur per claustrum, quatenus existat, pro-

cessio pro defunctis, prout constat in ordinario. Si vero in secunda feria occurreret aliquod festum de præcepto, ecclesiæ processio ad sequentem diem transferatur; deficiente autem claustro, in choro responsoria canantur.

CAP. XV.

De obligatione, ratione munerum priorissæ, cæterarumque monialium.

Priorissa.

De officio priorissæ. §. 127. I. Officium priorissæ est curam, et diligentiam adhibere, ut regula, et constitutiones adimpleantur; et summopere zelari, et vigilare super honestate, et clausura monasterii, et inspicere quomodo officia exerceantur, utque consulatur necessitatibus tam spiritualibus, quam temporalibus materno amore, cum quo satagat filiarum obedientiam sibi conciliare.

De jurisdictione priorissæ. §. 128. II. Priorissa constituat ostiariam, et sacrarii ministram, nec non auscultatrices cum consultatione patris provincialis, et cum eadem removeat: sint autem illæ fideles, et omni exceptione majores, et mutentur, ita ut per multum temporis in officiis non permaneant, et sic adhæsionem illis non contrahant, et mutationi loco facto, ostiaria in sacrarii ministram immutetur, nec e contra, ut omni seposita occupatione, curent de proprio profectu, si aliter patri provinciali non videatur. Cunctæ reliquæ officiales constituantur pariter a priorissa, exceptis sub priorissa, et clavariis, quæ per secreta suffragia eligi debent.

De progressu monialium priorissæ patefaciendo. §. 129. III. Omnes moniales semel in mense referant priorissæ quomodo, et quantum profecerint in oratione, et quibus viis omnipotens, et misericors Deus illas ducat. Deus enim ita eas illuminabit, ut eodem opitulante, dirigantur, quotenus bene non incedant; hoc enim facere, humilitatis, et mortificationis est exercitium, et valde proficuum; quo divinum auxilium pro pluribus aliis rebus sibi conciliare mereantur. Ratio autem a monialibus priorissæ, ut supra, reddenda ita intelligatur, et peragatur, ut ex earum voluntate procedat, et ex illa aliquem spiritualem fructum percipere valeant, potius quam ad id per vim adstrictæ videantur: præcipimus idcirco priorissis, ne ad hoc proprias subditas per multo adigant; hortamur tamen moniales, ut simpliciter, et veraciter omnino proprium spiritum prælatis pandant, ob magnum fructum, qui exinde percipitur.

Subpriorissa

De subpriorissa. §. 130. IV. Erit subpriorissæ curare de choro, ut divina officia devote, distincte, et cum pausa recitentur, et canantur, et in hoc magnam adhibeat diligentiam.

Idem ut supra §. 131. V. Deficiente priorissa pro ea præerit, semperque in communitatem se conferat, et defectus, erroresque, si qui sint, tam in choro, quam in refectorio, absente tamen priorissa, corripiet, ac ipsa etiam male se habente, capitulum habebit.

Clavariæ

De clavaria. §. 132. VI. Clavariæ quolibet mense, coram priorissa, ostiariæ, vel obsonatricis sumptuarias rationes cognoscere debent, ideoque ad hujusmodi munus illæ ex monialibus assumantur, quæ, saltem duæ, scribere, et calculare calleant.

Idem ut supra §. 133. VII. In rebus gravioribus priorissa clavarias in consilium adhibeat, et earum sententiam exquirat.

De clavibus capsæ in qua monasterii scripta servantur. §. 134. VIII. Sit capsa tribus occlusa clavibus ad custodienda monasterii scripta, et pecuniam existentem, et claves hujusmodi altera penes priorissam, et aliæ duæ penes clavarias seniores remaneant.

De depositis non recipiendis. §. 135. IX. Non accipiant deposita pecuniæ, gemmarum, vestium, aliarumque rerum, sub pœna quoad prælatam suspensionis ab officio per quatuor menses, quatenus pro admissione hujusmodi rerum claustri janua fuerit aperienda, si autem depositum sit alterius generis pro qualitate culpæ arbitrio patris provincialis ipsa puniatur.

Novitiarum magistra

De magistra novitiarum. §. 136. X. Novitiarum magistra, a priorissa, consulto patre provinciali, eligatur, sitque magnæ prudentiæ, orationis, et spiritus, et illa, quæ huic officio præficitur, caveat, ne aliquid negligat, et ne animo sit penitus remisso; agitur enim de instruendis animabus in quibus Dominus inhabitat.

De regulis novitiis perlegendis. §. 137. Sæpissime regula, et constitutiones a magistra novitiis perlegantur, illaque easdem edoceat quidquid sit eis peragendum, et in animi

motibus coercendis; et cærimoniis exequendis, ac magis de interiori, quam de exteriori, sit illi cura.

De ratione accipienda de fructu orationis.

§. 138. XII. Quolibet die rationem a novitiis accipiat de oratione, et de fructu, quem ex illa percipiunt, illasque erudiat quomodo se gerere debeant in meditatione mysterii, cui vacabunt, et quemnam fructum ab illo percipiant, illasque admoneat, quomodo se gerere debeant tempore consolationis, et ariditatis spiritus, et in abnegandis, ac frangendis etiam in minimis propriis desideriis.

De culpis novitiorum tolerandis, et corrigendis.

§. 139. XIII. Pie, ac benigne novitias tractet, et non turbetur, neque admiratione afficiatur pro eorum culpis, quin imo curet paulatim singulas mortificare juxta earum spirituales vires pro mortificationibus hujusmodi substinendis, intelligatque magistra plus referre, interiores acquirere virtutes, quam exterius multam pœnitentiam agere.

De quotidiana novitiarum redditione rationum.

§. 140. XIV. Novitiæ quolibet die ingenue, et fideliter omnino rationem reddant magistræ de oratione, et tentationibus, ut melius eas regere valeat, hasque admonitas volumus, in hoc proprii profectus, et consolationis maximam partem consistere.

Declaratio quoad munus magistræ novitiarum.

§. 141. XV. Si viderit prælata nullam ex monialibus idoneam esse, ut muneri magistræ novitiarum præficiatur, munus hujusmodi ipsamet suscipiat, et libenter in re adeo gravi hoc opus assumat, præcipiatque alicui ex sororibus, ut in hoc ipsi præsto sit.

Sacrarii ministra.

De ministra sacrarii.

§. 142. XVI. Muneris est sacrarii ministræ omnia ad ecclesiam spectantia custodire, animadvertendo, quod inibi Domino solertissime, atque concinne omnino inservitur.

De ordine servando in incedendo ad confessiones explendas.

§. 143. XVII. Curet etiam, ut moniales ad locum pro confessionibus explendis ordinatim, non jam permixte accedant, et dum duæ propria fatentur peccata, aliæ duæ expectent, vel una, quatenus unus sit confessarius, et ita se conforment confitendo duobus religiosis, qui ad hoc venient, ne uni tantum sint molestæ, curentque ita se accommodare, ut insimul si possibile sit, confessarii proprium munus expleant.

De rota sacrarii.

§. 144. XVIII. Per sacrarii rotam nil agatur, nec introducatur, vel extrahatur aliquid præter sacras supellectiles, nec nuncium aliquid referatur, nec epistolæ ab intus, vel extra sub pœna gravis culpæ, quoad illam, quæ id perageret, vel huic assentiretur, et sacrarii ministra cum aliqua persona varios sermones minime habeat, excepta unica tantum petitione, ac responsione.

De fenestra s. communionis.

§. 145. XIX. Fenestra sanctæ communionis non aperiatur, nisi quando moniales sacram sumunt synaxim, illisque velum, cineres, palmæ, ac candelæ in die Purificationis distribuantur, et non aliter, et hoc mandamus sub pœna privationis ab officio quoad prælatam illi irremissibiliter irroganda, et clavis ejusdem fenestræ semper ab eadem, non autem a sacrariæ ministra, vel alia persona custodiatur.

De arca paramentorum.

§. 146. XX. Ad porrigenda ornamenta, frontalia, vel alia id genus nullimode sit arca parieti incorporata, quæ intra, et extra monasterium trahi possit, et si quæ sint, statim removeantur, et hæc omnia per rotam, quatenus istarum rerum capax sit, immittantur.

Rotæ ministra, et depositaria

De ministra rotæ.

§. 147. XXI. Ad rotæ ministræ officium pertinet recipere, et referre inibi necessarios nuncios: loquatur autem submissa voce, paucisque, et ædificantibus se expediat verbis. Ad hoc ut monialis præfici possit rotæ, octo saltem annos, et rotæ ejusdem subministra quatuor a professione annos enumerare respective debeant, et prohibemus, ne consanguineæ, vel affines priorissæ usque ad secundum inclusive gradum rotæ uti ministræ, et subministræ præficiantur.

De custodia rotæ.

§. 148. XXII. Non sinat sororem aliquam absque prælatæ licentia ad rotam accedere, et si qua de ejus licentia se conferat ad loquutorium, ut inibi sermonem habeat, priusquam ingrediatur, alteram ex auscultatricibus admoneat, ut inibi adsit.

De denunciationibus priorissæ faciendis

§. 149. XXIII. Solertissime caveat nulli, sed tantummodo priorissæ de eo, quod in rota fuerit pertractatum, neque monialibus referre, quidquid novi inibi resciverit.

De literis non tradendis sine licentia.

§. 150. XXIV. Nec intra, neque extra monasterium literas, epistolas, vel nuncios sub pœna gravis culpæ tradat; et referat absque licentia prælatæ, quæ literas perlustrabit, et integre perleget sub eadem pœna, exceptis illis prælatorum superiorum, scilicet

patris nostri generalis, omnium generalium definitorum, et propriæ provinciæ moderatoris; quas quin eas aperiat, statim ac acceperit, tradet moniali, ad quam missæ sunt, sub pœna suspensionis ab officio per mensem.

De clausura rotæ. §. 151. XXV. Ab examine conscientiæ ante prandium rota claudatur, et usque ad vesperas minime aperiatur; nisi pro cibo subministrando famulis, et pauperibus eleemosyna, et etiam diebus, in quibus confessarii debent accedere ad monialium sacramentalem confessionem excipiendam. Claudatur etiam paulo ante communionem communiter sumendam, et quando spiritualis collatio habenda sit.

De rebus comparandis pro necessitatibus monasterii. §. 152. XXVI. Pertinet etiam ad rotæ ministram providere quidquid pro monasterii necessitatibus sit comparandum, si Dominus dederit, unde hoc ematur. In hujusmodi autem parte explenda diligentissime se gerat, emendo, et providendo quidquid pro communitate disponere eadem prælata putaret necessarium, et absque expressa illius licentia, nil etiam in eleemosynam detur, curetque sumptus, et introitum adnotare, et dum emit, non contendat, sed semel, aut iterum responso dato, rem comparandam emat, vel relinquat.

CAP. XVI.

De capitulo conventuali, et de culpis, quæ post coenam, aut refectiunculam auscultantur.

De capitulo conventuali. §. 153. I. Capitulum conventuale semel in hebdomada habeatur ad regulæ præscriptum, scilicet dominica, vel alia die, et plerumque de mane orationis tempore: et ejusmodi capitulo, quæ illi præerit, maxima charitate sororum culpas corriget.

De lectione regulæ. §. 154. II. Dato igitur signo, omnibusque in capitulo congregatis, dicatur *Veni sancte Spiritus*, et a priorissa, vel ab illa, quæ præerit, dato pariter signo, monialis lectioni destinata, dicet = *Jube Domine benedicere* = et illa, quæ præest respondebit = *Regularibus disciplinis nos instruere dignetur magister coelestis* = et omnes dicant = *Amen*. Inde dicat = *In Nomine Domini Nostri Jesu Christi. Amen* = et perlegetur aliquid regulæ, vel istarum constitutionum, et statim ac signum ipsi detur lectioni finem imponet, dicendo, *Tu autem Domine miserere nobis*; et omnes respondebut, *Deo gratias*. Quatenus expediens sibi videatur, supriorissa, aliquo modo moniales ad virtutem breviter hortabitur, et hujusmodi hortatio respondeat lectioni, vel correctioni ab ipsa peragendæ, et priusquam incohet, dicat, *Benedicite*, et omnes respondeant, *Dominus*, et continuo genua submittant, et ita permaneant usque dum, dato ipsis signo, surgant, et assideant.

De confessione culparum. §. 155. III. Absoluta collocutione, et ab illa, quæ præest, signo dato, si adfuerint novitiæ, prodeant ad dicendas proprias culpas, et in medio capituli bino ordine flectant, et signo eis dato, surgant, et profunde inclinatis, antiquior dicat, *reverenda mater, de omnibus culpis, quas admisimus, vel quas admisi* (si una tantum adesset) *in choro, claustro, refectorio, dormitorio, et alibi, petimus a Deo, vel peto veniam, et a reverentia vestra correctionem cum charitate*. Hinc genuflectat, et quæ præest zelatrici injungat, quod in propatulo ponat culpas, quas in illis inspexerit, illaque, cui impingitur culpa se prosternet usque dum signum eis detur. Completa zelatricis relatione, reliquæ moniales habentes vocem in capitulo, jubente superiorissa, ipsas commonebunt de culpis, si quæ sint, eisdemque correctis osculentur scapulare monialis, quæ præsidis munere fungitur, et discedant, et hanc ipsam sequentur methodum cœteræ moniales, quæ prodirent ad dicendas proprias culpas, quæ autem inculpata remaneat ex se poterit in medium proferre quas habeat culpas.

Idem ut supra. §. 156. IV. Post novitias prodibunt statim conversæ, et servato suprarelato ordine, antiquior dicet, *reverenda mater* et expleatur quidquid in præcedenti numero præscribitur, et deinde exibunt a capitulo.

Idem ut supra. §. 157. V. Deinde cunctæ moniales choro addictæ, et professæ conjunctim se conferent in medium capituli, et subpriorissa (vel ipsa minime existente) antiquior inter illas, forma suprarelata, culpam dicat, et assideant. Si vero adessent aliquæ vocem in capitulo minime habentes, genibus submissis proprias proferent culpas, et confestim zelatrix admonebit quidquid ipsi innotescat, et post illam cœteræ; correctisque earum culpis supradicta methodo, et osculato scapulare monialis præsidis munere fungentis, egredientur.

Idem ut supra. §. 158. VI. Hoc peracto, moniales chorales capitulares, binæ prodibunt, suasque dicent culpas, cumque

de his eas admonuerit zelatrix, et reliquæ moniales, et culpis hujusmodi correctis, assideant, præmisso tamen osculo scapularis monialis, quæ præest.

De observantiæ regularis reformatione.

§. 159. VII. Agatur inde de eo, quod majorem observantiæ regularis reformationem respicit, et si qua novitia approbanda, vel recipienda foret, vel aliquid aliud a capitulo conficiendum, inibi de hoc sermo instituatur, et ad scrutinium deveniatur, et prius quam aliqua adloquatur, petat veniam dicendo, *Benedicite*. Ad quodcumque vero negotium a communitate, et per secreta suffragia pertractandum fiat prævia propositio per tres dies naturales.

De silentio servando.

§. 160. VIII. Tempore capituli moniales non loquantur, nisi ut referant ingenue proprias, et sororum culpas, vel ut respondeant interrogationibus monialis, quæ præest.

De muneribus per zelatrices explendis.

§. 161. IX. Zelatrices muneribus sibi concreditis diligenter quam maxime fungantur, illaque exerceant in multa charitate, prudentia, et zelo pro bono, et emendatione sororis, et tam illa, quam cœteræ admoneant culpas ingenue, et aperte absque ponderatione, vel diminutione, sed prout revera sunt, ac simul, et semel alicui plures conjunctim culpas maxime impingant.

De redargutionibus sine excusatione recipiendis.

§. 162. X. Quæ redarguta fuerit non respondeat pro se, neque se, neque aliam excuset, nisi id ei præcipiatur, et tunc primo dicat humiliter *Benedicite*, si autem aliquid diceret aliquo modo impatienter, gravius puniatur pro discretione monialis, quæ præest, et si opus fuerit castigatio ad tempus, in quo passio jam sit sedata, differatur.

De criminatis

§. 163. XI. Caveat criminata, ne aliam accuset ex sola suspicione culpæ in illa; et si secus se gesserit, pœna debita culpæ alterius ab ea accusatæ eidem irrogetur. Hoc idem servabitur contra illam, quæ alteri culpam objectet, pro qua jam satisfactionem expleverit, graviusque puniatur, quæ falso sororem de aliquo accusaret, et ad famæ redintegrationem, in quantum fieri possit, itidem teneatur.

De denunciationibus etiam extra capitulum faciendis.

§. 164. XII. Ne defectus, et culpæ ullimode occultentur, liberum etiam erit monialibus extra dictum capitulum, servata tamen lege fraternæ correctionis, priorissæ, vel prælatæ quidquid ipsæ viderint, et audiverint denunciare.

De correctione culparum.

§. 165. XIII. Prælata, vel priorissa zelo charitatis, et amore justitiæ, ac absque simulatione illas corripiat culpas, quæ clare fuerint inspectæ, vel monialibus fuerint impictæ, sive quas eædem ipsæ confessæ fuerint, dummodo illæ non sint de reservatis superiori.

De mitigatione poenarum.

§. 166. XIV. Poterit prælata mitigare, vel minuere pœnam debitam pro culpa sine malitia admissa; quo vero ad illas, quas reperiret ex malitia, vel vitiosa consuetudine delinquere (quatenus culpæ hujusmodi suæ subsint jurisdictioni) præteritis graviores pœnas, et pœnitentias superaddat. Illæ autem, quæ leves solent admittere defectus majoribus premantur pœnis, et generaliter omnibus illis, quæ ex consuetudine deficerent, pœnæ, quas pro culpis merentur, adaugeantur. Pœnæ autem, vel pœnitentiæ a priorissa pro culpis infligendæ sint graviores, vel leviores, juxta culparum hujusmodi qualitatem, et quoad hoc poterit cum discretione, et charitate arbitrari, prout æquum erit.

De secretis capituli non divulgandis.

§. 167. XV. Caveant moniales, ne quomodolibet pandant, sive divulgent secreta capituli, et quidquid in illo prælata castigaverit, vel decreverit, nullimode extra illud per modum obtrectationis reassument; exinde enim dissidia oriuntur, monasterii pax perturbatur, exurgunt partes, et prælatarum officium usurpatur.

De culpis occultis.

§. 168. XVI. Nulla monialis aliam de culpis arguere præsumat, quatenus culpæ gravitas id non exigat; si vero sit occulta, tunc sola benigne errantem commoneat; si autem admonita, servata lege fraternæ correctionis non resipisceret, dicat priorissæ, non autem alteri moniali; si vero culpa adversaretur communi religionis bono, et valde esset illi noxia, confestim de illa superior certior fiat, ne aliquod notabile damnum desuper oriatur; et cum non deficiunt zelatrices, quæ aliarum culpas, et defectus non inspiciant, curam hujusmodi deponant, quæque viderint, prætermittant; curentque solum proprias culpas, et defectus corrigere.

De excusationibus vitandis

§. 169. XVII. Magnopere caveant moniales semetipsas excusare, nisi necessitas id exigat, vel a prælata interrogentur, tali enim pacto in humilitate valde proficient.

De commemoratione pro benefactoribus

§. 170. XVIII. Absoluto capitulo conventuali, commemoratio pro benefactoribus, et defunctis agatur, prout in fine harum constitutionum adnotabitur.

De denunciatione eleemosynarum.

§. 171. XIX. Post cœnam, vel refectiunculam ostiaria eleemosynas illa die acceptas denuntiet.

De denunciationibus a zelatricibus faciendis.

§. 172. XX. Singulis diebus solemnioribus exceptis, zelatrix advertat quos in unaquaque inspexerit defectus et reliquæ moniales, si vellent, expleta tamen denunciatione zelatricis, objectare eas sibi poterunt, et illa, cui culpa inferatur, confestim se prostret, neque surgat, nisi signum datur ab ea, quæ præest, et hæc breviter, et benigne illas corriget, illique pro modo culpæ pœnitentiam imponet, et harum culparum denunciatio a priorissa, sive vicaria, et a subpriorissa, prout jam dictum est, solummodo excipiatur.

Monitum ad prælatas.

§. 173. XXI. Prælatas hortamur, ut servent laudabilem, quæ semper in ordine nostro viguit consuetudinem, applicandi disciplinas monialibus tam in capitulo, quam in refectorio, etiam pro culpis parvi momenti, ad hoc, ut humilitas servetur.

CAP. XVII.

De levi culpa, ac de poena pro ipsa infligenda.

De culpis, et poenis.

§. 174. I. Cum sit moraliter impossibile, quod in communitatibus, quantumvis reformatis, et optimis legibus rectis, non irrepant nonnullæ transgressiones, et defectus, quoad observantiam earumdemmet legum, hinc, ut substineatur, et vigeat disciplina regularis non solum necessario requiruntur salutaria prælatorum monita, sed et redargutiones, et pœnæ, quia, prout asserit divus Bernardus: deficientia castigationis, et punitionis solet esse filia negligentiæ, insolentiæ mater, et legum transgressionum nutrix; oportet igitur statuere, et decernere aliquas pœnas pro modo culpæ monialibus deficientibus in salutarem suorum defectuum pœnitentiam irrogandas.

De culpa leviori.

§. 175. II. Est levior culpa, si signo dato aliqua monialis cunctaretur se conferre ad chorum dispositam, et compositam; si vero ingrederetur, incohato officio, sive legeret, vel caneret male, et si erraret, nec continuo submisso animo in genua provoluta coram omnibus terram oscularetur.

Idem ut supra

§. 176. III. Si priusquam expleat lectionem, illam non percurrerit, et si cui ex negligentia breviarium, cum quo officium recitare valeat, in choro desit, et si qua inibi rideret, et ad risum cœteras moveret.

Idem ut supra.

§. 177. IV. Si qua vero venit ad divina officia, vel ad opus manuum, et ad reliquos communitatis actus, et non exequeretur, prout juris est, prostrationes, inclinationes, et alias cœremonias, vel constreperet in choro, dormitorio, et cella, et cœteris in hoc molæsta esset.

Idem ut supra

§. 178. V. Si qua otiosa verba proferret, et negligenter tractaret, sive frangeret, vel deperderet aliquid ex iis, quæ servitium, et usum monasterii respiciunt, vel ederet, sive biberet sine licentia.

Idem ut supra

§. 179. VI. Se accusantibus de hisce vel similibus culpis imponatur pœnitentia alicujus precis, vel precum pro modo culparum, vel alicujus operis humilis, vel silentii peculiaris ob transgressionem silentii ordinis, vel abstinentiæ ab aliquo cibo.

CAP. XVIII.

De culpa media, et poena pro ipsa statuenda.

De culpa media.

§. 180. I. Culpa media est, si qua ad chorum non accessisset, dicto primo psalmo, et cum tam sero venit, in genua provolvatur, et sic remaneat usquedum illa, quæ præsidis munere fungitur, ei præceperit surgere, prout superius dictum est.

Idem ut supra

§. 181. II. Si qua præsumeret canere, vel legere præter consuetudinem: si ostenderet levitatem animi, oculos in choro elevando, et divino officio non attendendo, vel si parum reverenter altaris ornamenta contrectaret.

Idem ut supra

§. 182. III. Si qua non se conferat ad capitulum, vel concionem, vel opus manuum, vel non intersit in refectorio primæ mensæ, vel si consulto exequi omitteret, quod præcipitur peragi in communi, vel si reperiretur negligens in munere sibi concredito, vel si loquatur sine licentia in capitulo, vel choro.

Idem ut supra

§. 183. IV. Si qua accusata se excusaret, et si præsumeret aliam accusare de eadem culpa, de qua ipsa fuit accusata eodem die, vel si pertinaciter cum alia contenderet, sive aliquid proferret, quod non ædificationis cœteris monialibus foret.

De correctione dictarum culparum.

§. 184. V. Suprarelatæ culpæ, vel aliæ hujus generis corriguntur in capitulo, vel refectorio, applicata per vica-

riam illi, quæ defecerit, disciplina. Animadvertendum hic est, quod disciplinæ, quæ imponuntur ad correctionem, propriis manibus a priorissa, vel subpriorissa applicari debent.

CAP. XIX.

De culpa gravi, et poena pro ipsa imponenda.

De culpa gravi. §. 185. I. Culpa gravis est si qua reperiatur injurias, et contumelias, vel redargutiones, sive verba indecora, et minus religiosa, vel irata proferre, si consulto mentiatur.

Idem ut supra. §. 186. II. Si qua objectaret alteri præteritam culpam, et jam satisfactam vel naturales defectus ejusdem, vel parentum.

Idem ut supra §. 187. III. Si defenderet proprias, vel alienas culpas, si detegeret actus occultos monasterii, si soleret silentium perfringere, si ordinis jejunia sine causa, et licentia violaret.

Idem ut supra §. 188. IV. Si denegaret veniam, quam petit illa; a qua injuria affecta est, vel cum illa non loquatur.

Idem ut supra §. 189. V. Si acciperet aliquid alterius monialis, vel communitatis sine licentia, vel commutaret cellam, sive indumenta sibi pro usu concessa.

Idem ut supra §. 190. VI. Si qua se conferat ad rotam, vel loquutorium, adstantibus inibi sæcularibus, sine licentia priorissæ, vel si absque eadem licentia noctis tempore alterius cellam ingrederetur.

Idem ut supra §. 191. VII. Si aliam iracunde minetur, vel si manum, sive aliquid aliud elevetur ad illam vulnerandam, pœna gravis culpæ dupliciter puniatur.

Idem ut supra §. 192. VIII. Si qua juraret, vel (quod gravius est) jurare soleret.

De poenis infligendis pro dictis culpis. §. 193. IX. Illæ, quæ veniam peterent pro istis culpis, vel aliis hujus generis, quin de illis fuerint accusatæ; in capitulo corripiantur, et mortificationem extraordinariam peragant in refectorio; illis autem, quæ fuerint accusatæ, superaddatur jejunium diei in pane, et aqua.

CAP. XX.

De graviori culpa, et poena pro ipsa infligenda.

De culpis gravioribus. §. 194. I. Culpa gravior est, si qua auderet contendere inurbane, vel aliquid inofficiosi dicere priorissæ, vel illi, quæ præsidis munere fungitur, si perjuraret, si consulto alias vulneraret, et hæc monialis ob hujusmodi casum incurrit sententiam excommunicationis majoris latæ sententiæ, et ab omnibus est evitanda.

§. 195. II. Si qua superseminaret dissidia inter moniales, vel soleret male loqui de absentibus, vel alicui detrahere in re gravi; si absque licentia priorissæ, et sine auscultatrice, quæ sit testis, et clare eam audiat, præsumeret sermonem habere cum extraneis. Idem ut supra

§. 196. III. Si qua convicta fuerit de contraventione alicujus præcepti formalis a superiore eidem singulariter, vel omnibus generaliter facti, vel de alicujus jejunii ecclesiastici fractura. Idem ut supra

§. 197. IV. Quæ accusata, vel convicta fuerint de istis, vel aliis hujus generis culpis, humiliter confestim in genua provoluta veniam petat, et humeris denudatis substineat, uti pœnam suis culpis condignam, disciplinæ applicationem superiorissæ arbitrio duraturam, cumque ei præcipiatur surgere, se conferat ad cellam, quæ ipsi destinabitur, et nulla monialis cum illa loqui, nec ad eam aliquid mittere audeat, ut tali pacto se esse a monasterio segregatam, et unione consororum orbatam dignoscat. Durante autem hac pœnitentia, sacram non sumat synaxim, nec ad aliquod officium assumatur, nec ulla illi obedientia committatur, nec aliquid illi præcipiatur, quinimo munere antea sibi concredito privetur, et vocem, et locum non habeat in capitulo, sed inibi proprias culpas solummodo dicat, et novissimum occupet locum inter cæteras, usque dum satisfactionem integraliter expleverit. Mensæ cum aliis non assideat, sed in medio refectorii absque velo, et scapulare in terra nulla supellectili instructa panem, et aquam sumat, et nihil aliud, dummodo aliquid misericorditer ei non præbeatur a superiorissa, quæ quantum in ipsa est, benigno illam prosequatur favore, et aliquam consororem pro ejus levamine ad illam mittat, et quatenus veram cordis humilitatem ostenderet, ejus bono proposito coadjuvent, et cunctæ moniales omnem illi præsteont favorem, neque recuset priorissa erga illam misericordia uti, citius, vel serius, plus minusve, prout quantitas, et qualitas criminis, ejusque resipiscentia, et humilitas exegerit. De poenis pro dictis culpis infligendis.

§. 198. V. Si qua manifeste concitaretur contra superiorissam, vel proprios superiores, vel si moliretur, aut Idem ut supra

aliquid illicite exequeretur contra illos, supradictam pœnitentiam agat quadraginta diebus, et voce, et loco in capitulo, ac quocumque munere, quo fungebatur, privata remaneat. Si autem in hujusmodi conspiratione, vel malitiosa unione se immiscerent aliquomodo sæculares in dedecus, infamiam, vel detrimentum monialium, vel monasterii, quæ culpam hanc admitterent, in carcerem conijciantur, et inibi pro ratione scandali gravitatis detineantur. Si vero hac de causa orirentur, et concitarentur in monasterio partes, vel factiones, tam illæ, quæ eas substinent, quam quæ eisdem favore præbent, puniantur pœna excommunicationis, et in carceribus arbitrio patris provincialis detineantur.

Idem ut supra

§. 199. VI. Si qua studeret impedire quietem, et pacem consororum vel culparum correctionem, allegando contra superiores, illos procedere odio, sive favore, vel similibus pari pœna puniatur æque ac conspirantes, sive conjurantes adversus priorissam, prout supra statutum est.

Idem ut supra

§. 200. Si qua auderet scribere, vel accipere aliquas literas absque licentia priorissæ, ex quibus scandalum, vel notabile damnum oriretur, sive mitteret aliquid æstimabile ad personam extreaneam, vel præsumeret detinere, vel sibi appropriare quidquid extranei ipsi dederint, uti etiam si ob excessum alicujus monialis aliqua persona sæcularis scandalum pateretur, ultra pœnam pro graviori culpa præfinitam, genuis submissis remaneat in janua chori, dum transeunt singulæ moniales tempore horarum canonicarum, et gratiarum actionis post mensam.

De poenis contra ferentes falsum testimonium.

§. 201. VIII. Si qua coram priorissa convicta fuerit se præbuisse falsum testimonium, vel soleret aliis monialibus infamiam inurere, pœnitentiam agat tempore mensæ absque pallio, superinduta sacco, in quo nonnullæ sint linguæ panni varii coloris, et in medio refectorii in terra sumat panem, et aquam ad hoc, ut inspici possit, ipsam ob grande vitium linguæ hujusmodi pœna affici, et exinde ad carcerem ducatur, a qua nemo poterit eam dimittere, nisi pater provincialis, cui hujus pœnæ applicatio pertineat.

CAP. XXI.

De culpa gravissima, ac poena pro ipsa infligenda.

De incorregibilitate.

§. 202. I. Incorregibilitas monialis, quæ non timeat culpas patrare, nec pœnitentiam pro illis debitam persolvere quærat gravissima est culpa.

De apostasia, et ejus poena

§. 203. II. Si qua monialis in apostasiam incideret, sive a limitibus monasterii discederet, ex hoc pœnam ipsa incurrat excommunicationis majoris latæ sententiæ, et reliquas alias censuras, et pœnas a decretis sacri concilii Tridentini, e a constitutionibus apostolicis summorum pontificum contra hujusmodi delinquentes comminatas. Quamobrem declarari ipsa debet, illas incurrisse, et cogi, ac graviter puniri, prout declarari, cogi, et puniri præcipitur.

De aliis gravissimis culpis.

§. 204. III. Gravissima pariter culpa esset, si qua non obbediret, et manifeste, et continua rebellione perseveraret, non parendo præceptis a superioribus ipsi specialiter, vel cunctis generaliter factis.

§. 205. IV. Si qua (Deus autem, qui est fortitudo omnium in ipso sperantium, hoc avertat) impudicitiæ peccatum admitteret. Idem ut supra

§. 206. V. Si qua esset proprietaria, et hujusmodi proprietatem declararet: si vero in ejus obitu dignosceretur ipsam esse proprietariam, eidem ecclesiastica sepultura minime concedatur. Idem ut supra

§. 207. VI. Si qua violentas manus injiceret in superiorissam, vel etiam in consororem cum gravi tamen læsione, vel dedecore. Idem ut supra

§. 208. VII. Si qua quomodolibet detegeret extraneis aliquod crimen alicujus consororis, vel universi monasterii, ex quo infamia eidem possit inuri. Idem ut supra

§. 209. VIII. Si qua sibi, vel cuilibet alteri personæ compararet aliquid, quod ambitionem sapiat, vel munera, sive aliquid aliud constitutionibus ordinis contrarii, hujusmodi moniales in carcerem detrudantur, et inibi detineantur in jejunio, et abstinentia plus, vel minus pro qualitate culpæ, et secundum priorissæ, vel prælati prudentiam, reliquæ autem consorores sub pœna rebellionis, jubente priorissa, hujusmodi reas in carcerem detrudere teneantur, et nulla, excepta illa, quæ custodis munere perfungitur, sub eadem pœna monialem in carcere deten- Idem ut supra

tam alloquatur, nec illi aliquid mittat: curet tamen priorissa moniales quavis de causa in carcere detentas vel per se, vel per aliam consororem quolibet ferme die visitare, consolari, easque charitatis actibus prosequi. Si vero captiva carcerem dirumperet, et fugam arriperet, consoror illius custodiæ constituta, vel quæ hujusmodi fugæ causam dederit, quatenus de hoc convincantur, in eumdem conjiciantur carcerem pro qualitate criminum reæ, quæ perfugit.

De carcere pro reis.

§. 210. IX. In quolibet monasterio sit carcer constitutus, ubi reæ tuto, et competenter clausæ remaneant.

De dimissione carceratarum.

§. 211. X. Quæ ob hujusmodi scandalosas culpas in carcere detineantur, dimitti nequeant, nisi a prælato, ad quem juxta hasce constitutiones, cognitio causæ pertinet.

De detensione in carcerem.

§. 212. XI. Monialis apostata, quæque impudicitiæ peccatum, vel aliud quodcumque crimen, quod in sæculo pœna ultimi supplicii punitur, patraret, et illæ, quæ humiliter agnoscere nollent proprias culpas, et ad frugem corrigi nequeunt, in carcerem conjiciantur, et nunquam dimittantur, nisi clare appareat, et apprime earum resipiscentia, et correctio comprobata remaneat, ita ut precibus, et intercessione omnium consororum e custodia a prælato superiore educi mereantur.

De privatione vocis activæ, et passivæ.

§. 213. XII. Quælibet, quæ in hoc carcere ob crimina in præcedenti numero expressa detineatur pro certo habeat oportet privationis vocis activæ, et passivæ, ac etiam loci, et cujuscumque legitimi actus, et muneris monasterii pœnam perpetuo incurrisse. Quamobrem licet e carcere educta ad omnia supradicta redintegrata minime censeatur, nisi hoc ei post longam emendationis experientiam generalem definitorium impartiatur beneficium, et quamvis loco redintegretur, ad habendam vocem in capitulo redintegrata non habeatur, et quatenus vocis activæ gratiam consequeretur intelligendum non est etiam passivam vocem fuisse assecutam, nisi hoc expressa; et specifice eidem elargiatur. Rea autem, quæ in similia inciderit, numquam habilitari valeat, et præficiatur alicui muneri, vel in ausculatricem in loquutorio alibi constituatur.

De depositione superiorissæ.

§. 214. XIII. Si superiorissa (quod Deus avertat) in aliquam ex culpis sub numero undecimo hujus capitis contentis incideret, continuo ab officio deponatur, et deinde graviter puniatur.

CAP. XXII.

Quomodo imponi debeant præcepta, et censuræ, et quænam ab hujusmodi constitutionibus obligatio inducatur.

De censuris.

§. 415. I. Prohibemus prælatis, et superioribus monialium, ne præceptis, et mandatis sæpe sæpius excommunicationis sententias, vel pœnas superaddant, licet agatur de rebus a peccato minime disjunctis, quinimo pœnas privationis vocis activæ, et passivæ, et alias hujus generis irrogent, ne quod excogitatum est pro medela, in animum majores laqueos, scrupula, et perturbationes inducat, dummodo fortasse causa adeo gravis non sit, ut necessario expedire videatur impositio pœnæ censuræ, vel excommunicationis (super quo superiorum conscientia onerata remaneat) ac etiam in hoc eventu pœna excommunicationis latæ sententiæ non infligatur, nisi res prius accurate fuerit perpensa.

De obligatione a regulis manante.

§. 216. II. Declaramus primitivam nostram regulam, neque fratres nostros, neque moniales sub gravi culpa, sed sub veniali tantummodo obligare: item declaramus hasce nostras constitutiones, præcepta, et mandata a supradictis superioribus pro tempore universæ communitati, sive aliquibus monialibus imponenda, nec in lethalis; nec sub venialis peccati vinculo obligare, dummodo talis non sit natura rei, vel si aliquid non fiat in spretum harum constitutionum, sive prælatorum, vel superior aliquid non injungeret in scriptis in virtute Spiritus Sancti, sanctæ obedientiæ, et sub præcepto, exceptis præceptis, quæ a visitatoribus tempore visitationis imponuntur, hæc enim verbaliter tantummodo imposita obligationem inducunt.

De constitutionibus generalibus servandis.

§. 217. III. Mandamus, ut in omnibus, quæ regimen, et guberniun, vel culpas, sive pœnas, vel alia hujus generis in hisce constitutionibus minime contenta respiciunt, moniales nostræ servent generales constitutiones nostræ congregationis in quantum hisce constitutionibus non adversantur.

Idem ut supra

§. 218. IV. Volumus præterea, quod in cunctis rebus respicientibus officia, et divini cultus cæremonias, in hisce constitutionibus minime dispositis, moniales sequantur omnino proprium manuale, et cæremoniale in quantum hisce non adversetur constitutionibus; hoc novitiæ perdiligenter, et majori, quo fieri possit, studio edo-

ceantur, ad hoc ut tali pacto quoad cæremonias communes, et methodum in cunctis earum communitatibus uniformitas servetur; hoc autem perpendant patres provinciales, in visitationibus defectus, si qui in hoc irrepserint, corrigendo.

De exemplaribus quolibet in monasterio servandis.

§. 219. V. In monasteriis monialium sint plura exemplaria harum constitutionum, et legantur in refectorio, et capitulo, prout est præscriptum, et quælibet monialis pluries illas perlegat, ut melius memoria ab ipsa teneantur, et serventur; magna enim utilitas eis ab hoc est profutura.

De visitatione monialium.

§. 220. VI. Ad hoc ut patres provinciales, et visitatores cum majori prudentia, et circumspectione in monialium nostrarum visitationibus, se gerant, volumus, quod tempore hujus visitationum perdiligenter inspiciant tractatum de visitatione a beata matre nostra Theresia conscriptum, ejusque methodum in visitatione sequantur, enixe commendando, quod in dicto tractatu injungitur, et bene perpendendo, an observetur, et quidquid in contrarium fiat corrigendo.

De poenis a prierissa infligendis.

§. 221. VII. Declaramus ad priorissam pertinere judicium ferre, et pœnas infligere pro levi, media, et gravi culpa, judicium autem gravioris culpæ, et gravissimæ, ac pœnas pro ipsis imponere ad definitorium generale spectare, et ad præcidendam occasionem confusionis in nostris monialibus ob multiplicitatem, et varietatem legum, constitutionum, et actorum, revocamus, annullamus, et abrogamus omnes, et quascumque leges, constitutiones, et acta, sive decreta quoad eas emanata tum in capitulis, cum in præteritis generalibus definitoriis, quæ omnia nullius sint roboris, et valoris, exceptis præsentibus hisce constitutionibus, quas volumus ipsæ servent, et ad illarum tramites se regant, et gubernent.

Confirmatio apostolica.

§. 222. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, præinsertas constitutiones, omniaque in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenire, seu intervenisse dici, vel censeri possit, vel poterit in futurum supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 223. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 224. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima maii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

Dat. Romae 19. maii 1786 anno XII.

DIC.

Impositio taxae favore nosocomii expositorum civitatis Viterbiensis.

Pius PP. VI.

Motu-proprio etc.

Memorantur providentiae captae a Clemente XII. pro erectione nosocomiorum in quibus expositi infantes recipiuntur.

§. 1. La provida carità, e beneficenza paterna di Clemente XII. Nostro predecessore per salvare da' pericoli, e dalla morte tante innocenti creature illegitimamente nate, e spesso abbandonate non solo, ma perfino private della vita, non che di ogni umano, e natural sussidio, si mosse a pietà delle medesime, e si determinò di eriggere, e stabilire più conservatorii, ossia case di salvezza in quelle provincie, che sono più vicine a Roma, producendo quest' opera pia, e grande oltre il vantaggio, e salvezza di quest' infelici, il sollievo della pia casa dell'archiospedale di santo Spirito, quale dalla confluenza delle medesime restava oltre misura aggravata, e quasi oppressa. Fra gli altri conservatorii, che fece eriggere in esecuzione di questo suo pensiere, uno fu quello, che si stabilì in Viterbo come centro di quattro vescovati, e respettivi loro territorj, quali sono: Viterbo, e Toscanella: Montefiascone, e Corneto: Sutri, e Nepi: Civita Castellana, ed Orte, e come più comodo per alcuni luoghi delle diocesi di Bagnorea, Acquapendente, di s. Martino Nullius, e dell'Abbadia delle tre Fontane. Per abitazione delle fanciulle projette del medesimo assegnò, e diede l'antica Rocca fabricata fin dal XIV. secolo dal cardinal Egidio Albornoz, la quale accresciuta, ed ornata da' papi, che di tempo in tempo successivamente per intervalli vi fecero soggiorno, e finalmente da Paolo III. fu resa nell'interno più maestosa, e comoda, e ciò dappoichè negli anni del pontificato di Clemente VII. era stata sede di refugio alla sagra, ed illustre religione Gerosolimitana dopo la perdita di Rodi, e fino al di lei stabilimento nell' isola di Malta. A questo primo beneficio, che assicurava una comoda, ed onorevole abitazione alle accennate alunne, fu d'uopo aggiungere de'provedimenti per la sussistenza, e mantenimento delle medesime, e pensare alle tante altre spese necessarie, e correlative non solo per quelle che dopo i dodici anni si alimentano nel conservatorio, ma per quelle ancora, che si danno ad allattare, ed educare fino all'età accennata, e per i maschj, ai quali si provede dal pari presso a quei, che li richiedono, corrispondendo ai rispettivi educatori un mensuale assegnamento con l'occorrente, e convenevole vestiario.

Impositio taxae pro substentatione nosocomii.

§. 2. Monsignor Innico Caraccioli destinato visitatore apostolico l'anno 1739 per unire, e formare un' annua competente entrata, impose varie tasse, e contribuzioni sopra i frutti, e redditi soprabbondanti di varj luoghi pii, e religiosi, e con essi si formò un annual provento capace di supplire al mantenimento, ed ai bisogni del conservatorio, secondo lo stato di quel tempo. Nel decorso poi degli anni susseguenti sempre più crescendo il numero de' projetti dell'uno, e dell'altro sesso, ed essendo quinci mancanti, e difettive l'entrate, la chiara memoria del cardinal Innocenzo Conti da Noi destinato successore del cardinal Castelli nella visita apostolica del conservatorio suddetto si trovò in precisa necessità di chiederci un sussidio corrispondente all' accresciuto bisogno. Fu da da Noi ingiunto al medesimo, che col consenso, e sentimento del magistrato della città di Viterbo, e dei deputati attuali del conservatorio ci accennasse quella tassa, o imposizione, che fosse ai medesimi sembrata più giusta, e meno onerosa, riflettendo, che i luoghi pii, e religiosi non si dovessero aggravare più di quanto erano già stati tassati nella prima fondazione di questo luogo pio. Adempì una tal Nostra commissione il prelodato cardinale, e seguendo il parere degli accennati magistrato, e deputati, ci propose d' imporre una tassa, ossia contribuzione d' un bajocco per soma d'uva, o di mosto, che fosse raccolto ne' territorj delle quattro indicate diocesi, e degli altri luoghi a quelli adjacenti. Credendo noi questa tassa giusta, ed equitativa, e fondato il sentimento del magistrato, e deputati suddetti, ci appigliamo al medesimo, ed a quest' effetto con motuproprio fissammo, e stabilimmo l'accennata tassa. Quindi riconoscendo utile al conservatorio di dare in appalto l'esazione di detta tassa, fece il predetto cardinal Conti affiggere gli editti invitatorii per dare un tale affitto al più offerente con patti, e condizioni convenienti alla qualità del medesimo, o dei paesi, da'quali si doveva esiggere. Fra le varie offerte migliore, e più utile fu dal medesimo creduta, e

preferita quella di Timoteo Barnabei, il quale offerì scudi 1745. 25 all'anno, ed a di cui favore fu successivamente stipolato istromento sotto il dì 27. settembre dell'anno 1784 per gli atti del Barbacci notaro del conservatorio medesimo, e questo per tre anni, cioè 1784, 1785, e 1786. Entrato in possesso di detta esazione il Barnabei, potè egli far questa nell'anno 1784, dopo di cui in età fresca mancò di vita, lasciando un figlio maschio, e due figlie femmine in età pupillare sotto la tutela legittima di suo fratello canonico Antonio Barnabei, il quale intraprese, e proseguì l'esigenza nell'anno 1785. Ma siccome l'accennata tassa fu ben presto riconosciuta mal distribuita, assai ineguale, e gravosa del pari, che fastidiosa, e molesta nei modi, con cui questa si esiggeva dall'affittuario, venendo da essa gravato il solo genere dell'uva, e mosto, mentre ne restavano esenti, ed immuni tutti gli altri, quando non erano questi meno lucrosi di quello, e perchè si faceva prestare il giuramento nel dare le assegne, con l'ulteriore aggravio di dover pagare i scavalchi, ed anco le pene; quindi è che sempre più si andavano moltiplicando le querele, e le amarezze de' possessori delle vigne, e de' contribuenti per tal frutto.

Actus novæ visitationis nosocomii.

§. 3. In questo tempo, ed in queste circostanze piacque a Dio di chiamare a se il detto cardinal Innocenzo Conti, a cui abbiamo creduto di surrogare in questa incombenza, e destinare di lui successore il reverendissimo cardinal Francesco Carrara. Eletto questi appena, gli si affollarono intorno le querele, le preghiere, e le vive istanze de' contribuenti, perchè fosse tolta, e abolita questa tassa sopra l'uva, e il mosto accusata qual fonte di spergiuri, di disgusti, e di molestie universali, e che rimosso il giuramento, fosse in sua vece sostituita altra imposizione, o tassa universale, e meno onerosa. Ci fece egli perciò una sincera relazione delle suppliche, e rappresentanze accennate, e desiderò di poter egli con la Nostra autorità abolire, e togliere del tutto il giuramento, con cui solevansi accompagnare le rispettive assegne. Noi di buon grado come a cosa tendente ad estinguere l'esecrabile abuso de' giuramenti falsi, acconsentimmo a questa prudente insinuazione, ed un tal Nostro assenso fu manifestato mediante una notificazione emanata sotto il dì 20 febrajo dell'anno corrente. Per poter poi prendere una matura, e stabile deliberazione circa la nuova tassa, che si dovesse fissare per la manutenzione, e bisogno del conservatorio subito che fosse annullato per il terzo anno il triennale affitto col Barnabei, o quello fosse consumato, e finito col raccolto dell'anno corrente 1786, pensò egli di portarsi a Viterbo per riconoscer lo stato, ed i bisogni dello stesso conservatorio, il reddito, e l'uscita per il mantenimento, la verità, o l'insussistenza delle querele contro l'antica tassa, e investigare con serio, e pesato esame qual' altra tassa convenisse, e fosse giusto di sostituire allorchè l'attuale si dovesse abolire per l'anno corrente, o questa si consumasse con l'esigenza dell'anno stesso 1786. Si portò egli pertanto a Viterbo, ove giunto il dì 7 del passato mese di marzo, visitò il conservatorio, ed ivi rinvenne 140. projette, e riseppe, che altri 281 tra maschi, e femmine, parte bambini, e bambine, parte fanciulli, e fanciulle si mantengono fuori di detto conservatorio a carico del medesimo, oltre quanto occorre per le paghe de' ministri, medicinali, ed altre indispensabili spese per il servizio, e mantenimento di tutti gli alunni, ed alunne dentro, e fuori del luogo pio. Osservò, e riconobbe dai registri, che nell'anno 1782 se ne educavano nel conservatorio 113, e che ora sono moltiplicate al numero di 140, e che così in proporzione si è aumentato il numero de' maschj, e delle femmine educate fuori della pia casa, congetturando, che possa in appresso crescere il numero degli uni, e delle altre. All'incontro, che l'annua entrata fissa sia di pochi beni, sia di frutti di censi, sia di tasse assegnate fin dal principio non giunge, che alla somma di scudi 5228, e che la spesa ora divenuta necessaria supera i scudi 7700 incirca, non si potendo questa fissare nel preciso quantitativo, perchè dipendente dalla confluenza maggiore, o minore de' projetti, e projette.

Novæ providentiæ favore ipsius nosocomii.

§. 4. Da questo confronto d'entrata, e di spesa annua si ravvisa, e si conosce la necessità indispensabile di provvedere allo sbilancio, che d'anno in anno succederebbe quando non si pensasse di pareggiarlo con una tassa distributiva, e la più ragionevole sopra le città, e terre, che godono il beneficio di poter trasmettere i loro projetti al conservatorio predetto. Per questo fine, ed a questo effetto fu impo-

sta la tassa sopra l'uva, e il mosto sopraindicata, e sopra i testamenti, e codicilli: fu fatto l'affitto ad triennium, ed ha continuato l'affittuario per due anni, quali sono 1784 e 1785, restando il solo anno corrente 1786. Ma avendo noi presenti i ricorsi fatti contro delle medesime per la distribuzione come ineguale, e per i modi, co'quali la stessa si fa, e di più riflettendo, che il censo promesso in somma di scudi 1745. 25 all'anno è insufficiente all'attuale bisogno del conservatorio, quando al rincontro calcolando il frutto, che in forza di detto affitto ha esatto, e potuto esiggere l'affittuario, tutt' insieme ascende ad una somma eccedente un moderato lucro per il medesimo, ed eccessivamente maggiore della somma, che detto affittuario paga al conservatorio; per queste ragioni, e per desiderio di render meno grave il peso delle tasse, e per procurare la possibile quiete alle comunità, e luoghi contribuenti, ci siamo mossi a secondare le loro istanze con annullare il contratto stipolato tra il conservatorio, e Timoteo Barnabei sotto il dì, ed anno surriferiti, riservando a Noi la facoltà di potere usare con esso qualche discreto compenso, che sarà da Noi determinato, conciliando con ciò il beneficio, e quiete de' Nostri sudditi, e l'equità, e beneficenza verso i pupilli Barnabei.

Abrogatio appaltus vectigalis pro anno 1786.

§. 5. Quindi è, che dichiariamo nullo, casso, irrito, l'accennato affitto per quest' ultimo corrente anno 1786. Riflettendo Noi, che forse potrebbe lusingarsi, e portare opinione chi resta debitore per anco o in tutto, o in parte del pagamento dovuto per la raccolta degli anni 1784, e 1785, che con l'annullamento, che facciamo col presente motu proprio del terz' anno del contratto col Barnabei stipolato fosse tolto, ed annullato il debito procedente dai due accennati primi anni, lo che sarebbe contro la giustizia, e la sovrana Nostra volontà, perciò dichiariamo, che i debitori difettivi, e morosi devono pagare le rispettive loro residuali rate, e corrispondere quanto è di giustizia al tutore dei pupilli Barnabei.

Extinctio veteris taxæ.

§. 6. Tolto di mezzo pertanto, ed abolito il precedente affitto stipolato col Barnabei per il terz' anno del medesimo, cioè per il corrente 1786, e considerando Noi essere state mal distribuite, ed inegnali le dette due tasse, e volendo provvedere alla quiete, e tranquillità de'Nostri sudditi, ed agli altri oggetti di sopra indicati, di moto proprio con la suprema Nostra pontificia autorità aboliamo, ed annulliamo tanto la tassa sopra i testamenti, e codicilli, quanto l'altra sul prodotto dell' uve, e mosto, dichiarandole abolite, ed annullate, e che tali debbano sempre da ciascuno riputarsi. Ora poi essendo necessario all'estinta tassa di surrogarne un'altra, siamo venuti in deliberazione di stabilirne una fissa, e permanente nella somma, e quantità di annui scudi 2500 moneta Romana da imporsi sopra le comunità delle dette diocesi di Viterbo, e Toscanella, compresa anco la comunità di Montalto: di Montefiascone, e Corneto: di Sutri, e Nepi: di Civita Castellana, ed Orte; ed inoltre una tale imposizione cada ancora sopra le comunità di Chia, Bomarzo, Mugnano, Vitorchiano, Graffignano, Grotte di santo Stefano, Castel di Pietro, o sia san Michele, Rocca del Veccio, Sipicciano, Monte Calvello, Vallebona, Castel Cellese, luoghi tutti della diocesi di Bagnorea; nella diocesi di Acquapendente sopra quelle d'Ischia, Celleri, Canino, Onano; nella badia delle tre Fontane sopra le comunità di s. Oreste, Monterosi, e Ponzano; e finalmente sopra quella di s. Martino Nullius, riservandoci di aggiungere altri luoghi, se lo crederemo giusto, e necessario.

Impositio novi vectigalis.

§. 7. In esecuzione pertanto di questa Nostra suprema volontà con la presente Nostra cedola, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parola registrato, ed inserito l' intero tenore di qualsivoglia privilegio di esenzione, che giammai avessero, o pretendessero avere i luoghi pii, e le persone anco ecclesiastiche sì secolari, che regolari, e di ogni altra qualunque cosa quanto si voglia necessaria d'esprimersi, benchè degna d' individua, speciale, specialissima menzione, di Nostro moto proprio, certa scienza, e con la pienezza della suprema Nostra pontificia potestà, ed autorità ordiniamo, comandiamo, ed imponiamo una fissa, permanente, ed annua tassa di scudi 2500. da contribuirsi da tutte le comunità di sopra indicate a misura della forza personale de'rispettivi luoghi estratta dallo stato della popolazione raccolto dalla Nostra congregazione de'Sgravj, e Buon Governo dell' anno 1782, al qual effetto approviamo fin da ora il ripartimento a Noi in foglio a parte esibito dal reverendissimo

cardinal Carrara protettore, e visitatore apostolico di detto conservatorio.

Præfinitur modus solutionis cum privilegio manus regiæ, favore nosocomii.

§. 8. E perchè alle comunità riesca meno gravoso il peso di detta tassa, vogliamo, e comandiamo, che le medesime debbano ascriverla al conto della tabella privilegiata, in guisa, che alla ridetta tassa siano tenuti contribuire tutti, niuno eccettuato di qualunque grado, qualità ec. anche privilegiato privilegiatissimo, quantunque richiedesse una speciale, ed individua menzione, nel modo stesso, in cui contribuiscono agli altri pesi privilegiati. Dichiariamo inoltre, che ciascheduna comunità per comodo del pagamento della presente tassa abbia due termini, cioè una metà per semestre, e che il primo termine del primo semestre s'intenda maturato al primo di novembre, e il secondo termine al dì primo di maggio, cosicchè le comunità pagando negli accennati due termini col far giungere il danaro in mano del cassiere del conservatorio di Viterbo, siano libere, ed esenti da qualunque spesa, ed interesse, come all' incontro quando siano morose, e difettive, possa il conservatorio procedere contro le medesime con la mano regia, e *more camerali*, ed altri privilegj accordati al conservatorio nell' antecedente Nostro motu proprio.

Deputatio judicis privativi, et executoris apostolici.

§. 9. Che se poi accadesse controversia, e disputa circa il pagamento della detta tassa, ed esecuzione del presente motu proprio, intendiamo destinato giudice privativo il protettore, e visitatore apostolico pro tempore a tenor del medesimo. Per gli effetti suddetti, e per la plenaria esecuzione della presente Nostra ordinazione diamo, e concediamo, come sopra, al ridetto reverendissimo cardinal Carrara visitatore apostolico, e specialmente a tal effetto da Noi prescelto l' autorità, e facoltà di fare, e publicare qualsisia opportuno decreto, e necessario editto, e notificazione, dare qualunque ordine, procedere, e far procedere per l'esigenza dell'enunciata, e fissata tassa anco alla spedizione, ed esecuzione della mano regia contro tutte, e singole quelle comunità, che saranno difettive, e morose nel pagamento della medesima; multarle con quelle pene, che egli crederà, qualora si scuoprissero ree d'artifizj, doli, e frodi per sottrarsi in tutto, o in parte dal pagamento della tassa predetta, e prendere finalmente qualsisia provedimento, e fare tutt'altro, che lo stesso reverendissimo cardinal visitatore per il vantaggio del conservatorio, e per il plenario adempimento del presente Nostro moto proprio crederà espediente sì al presente, che al futuro, e secondo le circostanze, che gli si presenteranno, senza che da persona veruna ecclesiastica, o secolare quanto si voglia privilegiata, e privilegiatissima possa giammai in qualunque modo, e tempo, e sotto qualunque titolo, o pretesto farglisi contradizione, nè opposizione alcuna, al che non dovrà arrestarsi per qualunque ricorso, inibizione, o atto, che fosse presentato, che dovrà egli onninamente sprezzare, fuorchè se fosse munito della pontificia Nostra soscrizione; il che intendiamo conceduto anco agli altri visitatori apostolici pro tempore di detto conservatorio, dichiarando Noi, che sotto la disposizione del presente Nostro moto proprio debbano restar comprese tutte le persone delle suddette diocesi, e luoghi anche ecclesiastici secolari, e regolari di qualsivoglia ordine, ed istituto, vescovi, e reverendissimi cardinali, cavalieri di Malta, e d'ogni altro ordine militare, monasterj anche delle undici congregazioni, baroni, ospitali, vedove, pupilli, e qualsivogliano altri, che per comprenderli fosse necessario fare di essi, e de' loro privilegii espressa, specifica, ed individua menzione.

§. 10. Volendo, e decretando, che la presente Nostra cedola di moto proprio benchè non ammessa, nè registrata in camera, e ne'suoi libri, vaglia nondimeno, ed abbia sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore con la Nostra semplice sottoscrizione, nè gli si possa mai opporre di surrezione, orrezione, nè di altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, che così, e non altrimenti debba sempre nelle cose premesse definirsi, decidersi, ed interpretarsi da qualunque giudice, e tribunale, benchè collegiale, e composto di reverendissimi cardinali, ed eziandio da' legati a latere, togliendo loro, ed a ciascuno di essi la facoltà di definire, decidere, ed interpretare diversamente; dichiarando fin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che scientemente, o ignorantemente si facesse, o tentasse di fare in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, nè sentiti li vescovi delle dette diocesi, nè i procuratori fiscali delle loro curie, monsignor Nostro commissario ge-

Clausula sublata, et decretum irritans.

nerale della camera, li luoghi pii, gli altri magistrati, officiali, gli arcipreti, gli uomini, ed abitanti di tutti i sopraddetti luoghi, nè altri qualsisiano, che per qualunque titolo, e ragione anche di particolari, e specialissime esenzioni del pagamento di tasse vi fosse stato bisogno di sentire, chiamare, e citare.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non ostante il moto proprio di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quæsito non tollendo*, e qualsisiano altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche Nostre, e de'Nostri predecessori, leggi eziandio canoniche, statuti, riforme, ancorchè con apostolica autorità fatte, approvate, confermate, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il loro tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato, e supplendo Noi con la pienezza della Nostra suprema potestà, ed apostolica autorità a qualunque vizio, o difetto quantunque sostanziale, e formale, che nelle cose premesse potesse intervenire, per questa volta solamente, ed agli effetti premessi amplamente, ed espressamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano, questo dì 19 maggio 1786.

Pius pp. VI.

DC.

Dat. Romæ 19. maii 1786. anno XII.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Ariminensi.

Venerabili fratri episcopo Ariminensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro necessitate rerum, aut pro consideratione ætatum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum Patrum inveniatur adversum: eapropter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cœteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Expositio precum.

§. 2. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Ariminensi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur, quamvis animo invito, dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humillime supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substentandam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Ariminensis existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pente-

costes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, sancti Joseph, ac sanctorum Petri, et Pauli apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini Immaculatæ scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint auctoritate Nostra apostolica prædicta concedas, et indulgeas, permittas, et statuas, præcipias, ac mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima nona maii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCI.

Dat. Romæ 19. maii 1786 Anno XII.

Mandatur, ut in posterum in generali capitulo ordinis eremitarum s. Augustini eligatur vicarius, seu visitator generalis pro provinciis Hispaniarum ejusdem ordinis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum in provinciis Hispaniarum tam citra, quam ultra marinis fratrum eremitarum ordinis sancti Augustini regularis disciplina refrixerit, hujus mali causa adscribenda est defectui unius superioris, qui proprius invigilet super succrescentes abusus, eosque in cunctis illis provinciis emendet, et tollat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut circa præmissa providere dignaremur, constituendo scilicet in memoratis provinciis religiosum aliquem ejusdem ordinis, vita, doctrina, et fama laudabilem, qui conventus, domos, et personas dictarum provinciarum non longo interjecto tempore visitet, et scrutetur.

Præfinitur modus electionis novi vicarii generalis.

§. 2. Nos igitur pro ea charitate, qua ordinem prædictum sincere prosequimur, ac pro desiderio, ut unusquisque digne ambulet in vocatione, qua vocatus est, expositis malis consulere, votisque antedicti Karoli regis catholici annuere opportunum existimantes, supplicationibus hujusmodi inclinati, auctoritate apostolica tenore præsentium decernimus, et mandamus, ut in imminenti, et deinde in quolibet capitulo generali ordinis prædicti, quoties de sexennio in sexennium habeatur, vel a priore generali, si ultra sexennium illius protrahatur cum voto suorum assistentium vicarius generalis, seu visitator ad sex annos duraturus ex iisdem provinciis assumendus, qui tamen Matriti fixam habeat Sedem, eligatur, seu deputetur.

Præcipitur sex consiliarios eidem vicario generali esse adiiciendos, et eorum munus declaratur.

§. 3. Huic vero vicario generali, seu visitatori pro tempore existenti, sex consiliarii, qui illi adsint, ex tribus provinciis Hispanicis citra marinis in capitulis provincialibus, duo scilicet ex qualibet provincia eligendi erunt, vel deputandi. Prædicto autem vicario generali, seu visitatori incumbet, provincias omnes ordinis prædicti, tam citra, quam ultra marinas regnorum Hi-

spaniarum, tam per se ipsum, quam per alium, seu alios ab ipso deputandum, seu deputandos, illorumque superiores, fratres, et personas cujusvis status, gradus, qualitatis, conditionis, præeminentiæ, et dignitatis existentes, nec non illarum conventus, ecclesias, domos regulares, et alia loca, et bona quæcumque ad dictas provincias spectantia, et pertinentia, tam in capite, quam in membris visitare, ac illorum statum, vitam, mores, ritus, disciplinam diligenter inquirere, nec non evangelicæ, et apostolicæ doctrinæ, sacrorumque canonum, sanctorumque patrum traditionibus, regularibusque dicti ordinis institutis, constitutionibus, et ordinationibus generalibus auctoritate apostolica approbatis, confirmatisque inhærendo, quacumque reformatione, mutatione, correctione, et emendatione indigebunt, de dictorum sex consiliariorum suorum judicio reformare, corrigere, et statuere, ac sacris canonibus, et concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis conformare, abusus quoscumque tollere, regulas, institutiones, et ecclesiasticam disciplinam, ubi collapsa sit, modis congruis restituere, et reintegrare, apostolicæ constitutiones, ordinis leges, et statuta adamussim custodiri; quibus nunquam derogare, neque diversimode interpretari ab observantia hactenus usu recepta licebit; de repertis autem inobservantiis, et abusibus, ac de ab eo præstitis remediis priorem generalem, quam cito certiorari curabit; insuper idem vicarius generalis, seu visitator capitulis provincialibus dictarum provinciarum pro tempore habendis cum uno saltem ex designatis consiliariis præsidebit, causas, controversias, ac lites omnes inter fratres earumdem provinciarum exortas, et quomodolibet in futurum exoriendas in secunda instantia cognoscet, decidet, et definiet, ab ejus tamen sententiis in gravioribus causis divisionis provinciarum, subtractionis, et respective unionum conventuum ab una ad aliam provinciam, eorumdem suppressionum, privationum, provincialium, et priorum, et controversarum validitatum electionum, aliorumque hujusmodi, ad priorem generalem licebit provocare, et appellare, ita tamen, ut prior generalis, quoties opportunum ipse judicaverit, delegare valeat unum, aut plures religiosos in regnis prædictis commorantes, qui ejus nomine, et auctoritate causas prædictas in gradu appellationis examinent, et definiant. Controversiarum vero decisio per suffragiorum pluralitatem inter ipsum vicarium generalem, seu visitatorem, suosque consiliarios fiet, et ubi paritas incidat suffragiorum sententia prædicti vicarii generalis, seu visitatoris pluris habebitur; ad eumdem vicarium generalem, seu visitatorem spectabit proponere priori generali quatuor religiosos peritiores, et antiquiores pro examine promovendorum ad doctoratum, et magisterium, ut vocant, de *Cathedra*, facta prius ab eodem vicario, seu visitatore, ejusque consiliariis præelctione examinatorum in definitorio uniuscujusque provinciæ tam citra, quam ultra marinæ; deinde prior generalis expediet literas patentes favore illorum, quos cum consiliariorum suorum assistentium digniores judicabit.

Præfinitur emolumentum solvendum pro literis patentalibus.

§. 4. Emolumenta vero solvi solita pro literis patentibus non excedent summam scutorum vigintiquinque monetæ Romanæ pro unoquoque novo magistro juxta disposita in apostolicis in simili forma Brevis a felicis recordationis Benedicto XIV. prædecessore Nostro expeditis literis pro magistris provinciæ Castellæ, eaque deponentur penes vicarium generalem, seu visitatorem, a quo transmittentur priori generali; insuper aliæ literæ patentes magistrorum de pulpito, præsentatorum, et jubilatorum, licet expediendæ sint a priore generali, nihilominus præcedere debebunt literæ testimoniales, vel informativæ vicarii generalis, seu visitatoris. Literæ convocatoriæ ad capitula generalia expediendæ a priore generali, vel a vicario generali totius ordinis mittentur vicario generali, seu visitatori Hispaniarum, ut ipse eas pervenire faciat ad provinciales sui vicariatus.

Statuitur locus concedendus vicario generali, et consiliariis, in capitulo generali, et numerus servandus pro assistentibus totius ordinis.

§. 5. Ulterius eidem vicario generali, seu visitatori pro tempore existenti locum supra provincialem, consiliariis prædictis vero immediatum post provincialem statuimus, et assignamus. Quod si durante sexennio sui officii ipse supremum vitæ diem obierit, tunc, et eo casu, ut a priori generali pro tempore existenti dicti ordinis una cum suo generali definitorio novus vicarius generalis, seu visitator provinciarum Hispaniarum prædictarum non ultra quam ad integri sexennii exitum respective duraturus eligatur, et deputetur auctoritate, et tenore prædictis edicimus, et mandamus. Ad conservandum porro in toto ordine hujus-

modi numerum quatuor assistentium generalium erit in quolibet capitulo generali eligendus assistens Hispaniarum, qui apud priorem generalem resideat, eumque comitatur cum omnibus juribus, et privilegiis eidem attributis a constitutionibus dicti ordinis. Quoties vero prior generalis visitabit provincias Hispanas secum habebit eumdem generalem assistentem, quo in casu ejusdem prioris generalis commemoratione inibi durante, suspensa erit œconomica auctoritas vicarii generalis, seu visitatoris maxime in pertinentibus ad regularem disciplinam, et conventuum, ac domorum quarumcumque administrationem, non autem jurisdictio ordinaria, seu judicialis, exceptis casibus recursuum contra eumdem vicarium generalem, seu visitatorem, vel de revisione decretorum, seu sententiarum ab eo prolatarum.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinis, et provinciarum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus pariter, quod earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, et extra illud, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decimanona maii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCII.

Dat. Romæ 30. maii 1786 anno XII.

Confirmatur transactio inter xenodochium sanctæ Mariæ de Morte civitatis Bononiensis, et comitem Hieronymum Legnani, ac equitem Joannem Antonium Sangiorgi Bononienses inita.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis id petitur, quod ad tollenda litium jurgia, quibus plerumque christiana charitas turbatur, accomodum esse dignoscitur, omnino Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum suffragium impertiri.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii administratores xenodochii sanctæ Mariæ de Morte civitatis Bononiensis, nec non comes Hieronymus Legnani, et eques Joannes Antonius Sangiorgi de Simonini, cives Bononienses, quod cum alias per obitum bonæ memoriæ Hannibalis Fioravanti nobilis Bononiensis inter dictum Hieronymum hæredem fiduciarium, et administratores prædictos hæredes proprietarios dicti Hannibalis ex una, et memoratum Joannem Antonium ex altera parte, tum de ac super progressivitate nonnullorum fideicommissorum familiæ Fioravanti, quæ per obitum dicti Hannibalis sui favore purificata esse dictus Joannes Antonius ex dicta familia per medium femininum descendens contendebat; tum etiam de ac super detractionibus tum qualitati-

vis, et quantitativis, quatenus constaret de dictorum fideicommissorum etiam in descendentes ex feminina progressivitate, quæ hæredibus dicti Hannibalis competere arbitrabatur, plures, ac difficiles lites, et controversiæ exortæ sunt, quæ nisi post longum articulorum examen ac partium definiri poterant. Quapropter exponentes prædicti ob incertum semper litium eventum omnem controversiam per transactionem dirimere censuerunt, quæ de juris consultorum Bononiensium consilio die 11. currentis mensis maii fuit stipulata. Cum autem sicut expositio subjungebat, inter cœtera in eadem transactione conventa, ut ea firmius subsistat, et servetur exactius pactum fuerit, ut eadem transactio apostolicæ confirmationis robore esset munienda. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, transactionem prædictam, ut præfertur, stipulatam auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter respective observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima maii, millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCIII.

Dat. Romæ 30. maii 1786 anno XII.

Exemptio monasterii monialium sanctæ Claræ ordinis sancti Francisci civitatis Bejensis a jurisdictione fratrum dicti ordinis.

Dilecto filio Nostro Vincentio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Ranuzzi nuncupato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divinitus commissi sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui sub suavi religionis jugo Deo proprius famulari susceperunt, curam gerentes ea, quæ pro tollendis abusibus, et animorum studiis, stabiliendaque regulari disciplina, ac christiana charitate accommoda esse dignoscuntur, rerum prius, ac temporum vicibus mature perpensis, concedamus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum a monialibus.

§. 2. Cum itaque dilectæ in Christo filiæ abbatissa, aliæque sanctimoniales monasterii sanctæ Claræ ordinis sancti Francisci civitatis Bejensis Nobis alias exponi fecerint, quod a minus recta fratrum ordinis sancti Francisci provinciæ Algarbiorum de Xabregas nuncupatæ, quorum jurisdictioni, et gubernio ipsæ subsunt, rei familiaris ad dictum monasterium spectantis gestione plura incommoda eis profecta sint, et quod maximum est, cum ex inde in gravissimas angustias adductæ sint, ipsa etiam regularis disciplina prorsus quasi collapsa est; quodque huic malo opportunum, ac promptum ad-

liberetur remedium, si dictum monasterium ab eorumdem fratrum regimine, ac gubernio per Nos eximeretur, ac jurisdictioni episcopi Bejensis subderetur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Eximuntur moniales a subjectione fratrum ordinis, et subiiciuntur jurisdictioni ordinariæ episcopi dioecesani.

§. 3. Nos igitur, audita prius de, ac super veritate expositorum, ac moderni episcopi Bejensis relatione, tuoque consilio, cum maxime proficuam futuram fore eidem monasterio exemptionem hujusmodi intellexerimus, statui, ac utilitati earumdem sanctimonialium consulere volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati: circumspectioni tuæ, de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negotiis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut dictum monasterium sanctæ Claræ ordinis sancti Francisci civitatis Bejensis, ejusque sanctimoniales a quacumque subjectione, et regimine, ac gubernio dictorum fratrum ordinis sancti Francisci provinciæ Algarbiorum de Xabregas nuncupatæ auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares, omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis episcopi Bejensis subiicias.

Derogatio jurium alias fratribus ordinis concessorum super prædictis monialibus

§. 4. Eoque propter fratribus prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et sanctimonialium prædictarum gubernium pertinent in posterum se ullatenus ingerere audeant, seu præsumant; declarantes tamen, quod licet sanctimoniales prædictas, quoad spiritualem etiam jurisdictionem a memoratis fratribus segregaverimus, ut præfertur, ac segregatas esse decreverimus, nihilominus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis prædicti concessis uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, et incorporatæ essent.

Clausulæ sublatæ, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima maii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.



Dat. Romæ 2. junii 1786 anno XII.

DCIV.

Confirmatio decreti archiepiscopi Firmani super applicatione bonorum cujusdam montis frumentarii oppidi sanctæ Victoriæ Firmanæ diœcesis xenodochio ejusdem oppidi facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur erectio facta montis frumentarii in oppido s. Victoriæ.

§. 1. Quoties a Nobis id petitur, quod pietati, et religioni convenire dignoscitur, omnino Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Nobis siquidem humiliter exponi nuper fecit dilectus filius Seraphinus Cornacchia oppidi Nostri sanctæ Victoriæ Firmanæ diœcesis nativus, quod alias bonæ memoriæ canonicus Antonius Nicolaus Piccinini in supremis suis testamentariis tabulis voluit, ut in dicta terra sanctæ Victoriæ mons frumentarius rubrorum vigintiquinque ex suis bonis erigeretur, cujus administratio canonico camerario collegiatæ ecclesiæ ejusdem terræ, ac suis hæredibus concredidit, et quidem anno MDCCLXI. auctoritate ordinaria tunc existentis archiepiscopi Firmani ad formam testamentariæ dispositionis prædictæ mons frumentarius hujusmodi fuit erectus.

Tenor decretorum editorum ab archiepiscopo in actu visitationis ejusdem montis frumentarii.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, nuper venerabilis frater Andreas modernus archiepiscopus Firmanus, in actu suæ pastoralis visitationis memorati exponentis hæredis dicti testatoris precibus annuens, quod in dicta terra sanctæ Victoriæ alia duo montia frumentaria jam pridem erecta fuere, quæ pro oppidanis hujusmodi, sat quasi sunt capitale dicti montis frumentarii Piccinini xenodochio ejusdem terræ applicaverit per suum decretum tenoris sequentis. Cum autem idem illustrissimus dominus perpenderit, inutilem esse hunc montem, attenta existentia binorum montium, in quibus ea frumenti quantitas asservatur, quæ satis est consulendæ pauperum indigentiæ, ideo reservavit sibi facultatem providendi in decretis generalibus.

In decretis vero generalibus habetur pariter, prout infra videlicet = Favore item ipsius domus charitatis, sive hospitalis applicavit, et concessit totam frumenti quantitatem, qua compositus est mons institutus a quondam reverendo canonico Antonio Nicolao Piccinini, postquam fuerit a mutuatariis exactus, ita tamen ut vendatur majori, quo poterit pretio, et retractus in tuto, et fructifero capitali investiatur favore ejusdem domus. Hujusmodi autem applicationem faciendam statuit idem illustrissimus dominus ob inutilitatem ipsius montis attenta existentia aliorum, qui satis sunt pro populi indigentia, et attento consensu, ac instantia facta a dominis de Cornacchia hæredibus, et administratoribus a testatore vocatis. Quia vero canonicus camerarius capituli hujus loci jus habet in administratione hujus montis, statuta ejus favore ab ipso fundatore mercede in julio uno pro quolibet rubro; ideo non intendens idem illustrissimus dominus jus, et interesse tertii hac in re lædere, mandavit, ut ipsa domus, sive hospitale, postquam sui favore fuerit purificata applicatio, teneatur quotannis julios viginti prædicto domino canonico camerario rependere. Mandavit demum, quod in actu consignationis hujus frumenti fiat publicum instrumentum, in quo ipsimet dd. de Cornacchia præstitum consensum renovare sint obstricti.

Confirmatio apostolica prædictorum decretorum.

§. 3. Hinc dictus Seraphinus, ut decretum hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret. Nos ipsi Seraphino gratiam specialem facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplemus et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non

quatenus opus sit, memorati testatoris etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda junii anno millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

Dat. Romæ 2. junii 1786. Anno XII.

DCV.

Sanatio nullitatum ex observantia antiquarum constitutionum sequutarum pro congregatione Portugalliæ tertii ordinis sancti Francisci de Pœnitentia.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii modernus minister generalis, et definitorium generale fratrum tertii ordinis sancti Francisci de Pœnitentia nuncupatorum congregationis Portugalliæ, quod ipsi, quia etiam postquam eorum ordo ab extero superiori generali per Nostras in simili forma Brevis die xxix februarii MDCCLXXX. expeditas literas auctoritate apostolica exemptus, et in congregationem Portugalliæ nuncupandam erectus fuit, antiquas constitutiones servarunt; propterea recursu habito ad dilectum filium Nostrum Vincentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem Ranutium nuncupatum, ut nullitates ex observantia antiquarum constitutionum hujusmodi usque ad novarum constitutionum promulgationem sequutas sanaret, idem Vincentius cardinalis decretum ædidit tenoris sequentis videlicet.

Tenor decreti editi a cardinali Ranutio pro sanatione nullitatum.

§. 2. Attentis expositis oratorum conscientiæ consulere volentes, auctoritate apostolica, qua suffulti sumus, et in hac parte fungimur, benigne concedimus petitam sanationem, provisionaliter tamen, et quoad præteritum solummodo, nec non cum obligatione recurrendi quamprimum ad sanctam Sedem, eamdemque sanationem impetrandi.

Datum Lisboniæ die xii. aprilis MDCCLXXXVI.

Vincentius cardinalis Ranuzzi.

Julianus Cataldi secretarius

Loco ✠ Sigilli.

Tenor apostolicæ sanationis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti decreto hujusmodi obsequendo, sanationem prædictam a Nobis sibi concedi plurimum desiderent, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, nullitates omnes, et singulas ex observantia dictarum antiquarum constitutionum sequutas, ut præfertur, auctoritate apostolica prædicta tenore præsentium supplemus, sanamus, et validamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore spectabit plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et congregationis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritanti-

busque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda junii anno millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

Dat. Romæ 2. junii 1786 anno XII.

DCVI.

Confirmatio legum pro bibliotheca Angelica conditarum cum institutione theologi assistentis eidem bibliothecæ pro Augustino Antonio Giorgi vicario generali Eremitarum sancti Augustini.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quemadmodum ex publicis bibliothecis provide institutis, et prudenter administratis, non mediocris utilitas in Christianam rempublicam, et societatem ipsam promanat, ita Nos decet, ut ea, quæ ad illas stabiliendas maxime conferunt, et ornandas, apostolica auctoritate cum se præbeat occasio firmemus, quo fructus exinde proveniant uberiores.

Expositio precum.

§. 2. Cum itaque, sicut dilectus filius Augustinus Antonius Giorgi fratrum ordinis Eremitarum sancti Augustini expresse professus in sacra theologia magister, ejusdemque ordinis vicarius generalis, nec non publicæ bibliothecæ Angelicæ nuncupatæ conventus sancti Augustini de alma urbe bibliothecarius Nobis nuper exponi fecit, ipse de ejusdem bibliothecæ incremento, et splendore apprime sollicitus, locum sui officium theologi assistentis eidem bibliothecæ erigi, seu institui cupiat sub certis legibus videlicet.

Tenor legum conditarum pro guberuio bibliothecæ.

§. 3. I. Quod dictus theologus assistens omnem operam suam personaliter conferre debeat in ejusdem bibliothecæ curam, sub directione tamen bibliothecarii pro tempore, a quo in exercitio sui muneris hujusmodi dependere teneatur.

II. Quod sit in sacra theologia magister per viam, ut dicunt, di regenzia, ac in disciplinis, et eruditione ita versatus, ut utilitatem etiam publicam possit afferre; insuper ad ejusdem bibliothecæ decus, ut literariæ reipublicæ per aliquod opus in lucem æditum, optimi ingenii sui præbuerit testimonium.

III. Quod decens honorarium, seu stipendium ex redditibus certæ possessionis in territorio Ariminensi a dicto Augustino Antonio vigore quarumdem Nostrarum literarum in simili forma Brevis, quarum initium = *Commissa utilitati Nostræ* = die decima tertia februarii anni MDCCLXXXIV. expeditarum, acquisitæ, annuatim ei præstari debeat.

IV. Quod futuris temporibus in cessum, vel decessum prædicti theologi, aut alias, dum hujusmodi munus vacare contigerit, juris sit bibliothecarii tunc existentis, tres ex qualibet natione, et provincia dicti ordinis professores et magistros priori generali ejusdem ordinis proponere, qui ex hisce quem voluerit, ad dictum munus valeat eligere.

V. Quod, et si in instrumento donationis dictæ bibliothecæ per bonæ memoriæ Angelum Rocca dum viveret episcopum Porphiriensem condito, expresse habeatur §. XXII. = Che nella libreria non si possano moltiplicare le chiavi, ma sia una sola, e quella sia sempre tenuta dal bibliotecario = nihilominus rationi magis consentaneum videtur, ut prævia abrogatione conditionis hujusmodi, duæ posthac, nec plures sint hæ claves, quarum unam debitis cum cauthelis theologo assistenti per ipsummet bibliothecarium tradatur; bibliothecarii autem obitu eveniente utraque cum expresso assensu prioris generalis a dicto theologo assistente servetur, usquequo novus bibliothecarius eligatur, cui, statim ac electus fuerit, coram electoribus debebunt consignari. Si autem contingat mori bibliothecarium, eique jam factum esse ex apostolico privilegio coadjutorem cum futura successione, tunc et eo casu huic coadjutori succedenti, clavim etiam suam theologus assistens debebit consignare, quam cœteroqui novus bibliothecarius die ipso, quo possessionem bibliothecæ, et tituli adipiscetur, ei reddere teneatur.

XI. Denique, quod hic theologus adnumeretur in familia prædicti conventus sancti Augustini, a quo tamquam filius alimenta suscipiat.

Petitio pro obtinenda dictarum legum confirmatione, et deputatione theologi assistentis.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Augustinus Antonius non modo præinsertas leges a Nobis adprobari, et confirmari, verum etiam dilectum pariter filium Richardum Tecker prædicti ordinis expresse professum, in sacra theologia magistrum, ac publicum ejusdem theologiæ professorem, nec non generalem assistentem Germanicæ ejusdem ordinis, religionis zelo, doctrina, et prudentia satis commendatum, ad munus theologi assistentis hujusmodi obeundum cum annuo honorario scutorum triginta monetæ Romanæ, prout inter se, et dictum Richardum conventum est, pro prima vice a Nobis eligi: nec non dicto bibliothecario duos laicos, seu conversos prædictorum ordinis, et conventus, qui dum dicta bibliotheca de mane patebit, operam suam ad publicam commoditatem in ea impendere teneantur, absque tamen servitii dispendio, quod extra matutinas horas, et quando dicta bibliotheca clausa extiterit ratione munerum per superiores sibi demandatorum præbere debent, eligendi facultatem, cui a superioribus, et fratribus sæpedicti conventus, adversari nequeat (præsertim cum vestiarium saltem pro medietate ab eodem bibliothecario illis suppeditabitur) per Nos concedi plurimum desideret. Nobis propterea dictus Augustinus Antonius humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 5. Nos igitur dictum Augustinum Antonium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: præinsertas leges, seu statuta, auctoritate apostolica, tenore præsentium adprobamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus. Præterea memoratum Richardum Tecker in theologhum assistentem bibliothecæ Angelicæ prædictæ, cum annuo honorario, seu pensione ex fructibus dictæ possessionis sitæ in territorio Ariminensi, usque ad summam scutorum triginta dictæ monetæ ei persolvenda, auctoritate apostolica, tenore præsentium facimus, constituimus, et deputamus; dictoque bibliothecario, suisque in eodem munere successoribus, ut duos dictorum ordinis, et conventus laicos, seu conversos; qui matutinis horis, et iis tantum diebus, quibus ad publicam commoditatem dicta bibliotheca aperietur, eidem bibliothecæ deservire teneantur; in reliquis autem demandata sibi per superiores munera adimpleant, eligere libere, et licite valeant, facultatem, cui nemo, nequidem ipsi superiores adversari possint, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, et singulis ordinis, et conventus prædictorum superioribus, fratribus, et personis, ut dictum Richardum in theologum assistentem bibliothecæ prædictæ recognoscant, eique in omnibus ad idem officium pertinentibus faveant, et assistant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et conventus, ac bibliothecæ hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter ex-

pressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda junii anno millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 2. junii 1786 anno XII.

DCVII.

Confirmatio electionis sanctorum martyrum Abdon, et Senen in patronos principales oppidi de Sarreal Tarraconensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut dilecti filii clerus sæcularis, et populus communitatis oppidi nuncupati de Sarreal Tarraconensis diœcesis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi, accedente etiam assensu dilecti filii moderni vicarii generalis venerabilis fratris archiepiscopi Tarraconensis, electionem sanctorum martyrum Abdon, et Senen in patronos principales dicti oppidi per eos factam a Nobis confirmari plurimum cupiant. Nos attendentes, quod electio hujusmodi servatis servandis, et juxta præscriptum in decreto felicis recordationis Urbani pp. VIII. prædecessoris Nostri desuper edito legitime facta fuit, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, et attenta relatione dilecti etiam filii magistri Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: electionem prædictam de sanctis martyribus Abdon, et Senen in patronos principales dicti oppidi, ut præfertur, factam, auctoritate apostolica, tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus: præterea festivitati prædictorum sanctorum martyrum Abdon, et Senen in patronos provinciales electorum, prærogativas omnes sanctorum protectorum principalium festis competentes auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, atque concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 2. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque clero, et populo in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die secunda junii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

Dat. Romæ 11. junii 1786 anno XII.

DCVIII.

Facultas deputatis seminarii clericorum Foroliviensium ineundi concordiam cum hæredibus bo. me. Josephi Vignoli dum viveret episcopi Foroliviensis, super lite inter eos orta quoad restitutionem cujusdam summæ.

Venerabili fratri episcopo Foroliviensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni deputati seminarii clericorum civitatis Foroliviensis, quod palatium episcopale Foroliviense tempore, quo bonæ memoriæ Josephus Vignoli dum viveret episcopus Foroliviensis ad eamdem ecclesiam promotus fuit, quia magnis indigebat reparationibus, idem Josephus episcopus in collegio olim clericorum regularium suppressæ societatis Jesu, et ex tunc ad dictum seminarium spectante, suam habitationem elegit, ubi usque ad sui obitum commoratus est, relicto interim dicto palatio liberæ dispositioni ejus-

dem seminarii ad suos alumnos inibi collocandos: postmodum vero, ex eo, quod anno 1781. ejusdem seminarii ædes vi terræmotuum gravia damna passæ fuerant, quibus reparandis prædicti seminarii redditus impares omnino erant, tunc existentes deputati dicti seminarii memorato Josepho episcopo supplicarunt, ut reparationes dictarum ædium magis necessarias propriis sumptibus fieri curaret, recepturus impendendæ pecuniæ repræsentationem ab ipso seminario: manus itaque ad hujusmodi reparationem admovit idem Josephus episcopus, et in ea quatuor centum, et duodeviginti scuta monetæ Romanæ, obulosque vigintinovem, cum uno denario insumpsit. Vita demum functo dicto Josepho episcopo, capitulum, et canonici tunc existentes insignis (ut asseritur) collegiatæ ecclesiæ sancti Venantii Camerinensis tamquam hæredes a prædicto Josepho episcopo in suo sub quo ab humanis decessit condito testamento instituti, pro restitutione summæ, ut præfertur, impensæ penes dictos deputatos institerunt; deputati vero prædicti adduxerunt sibi deberi pensionem tum pro collegio a dicto Josepho episcopo habitato pro eo temporis spatio, quo certis de causis non retinuerunt alumnos in palatio præfato, tum pro mobilibus dicti collegii, quibus idem episcopus usus fuerat. Reluctantibus itaque hæredibus prædictis ea potissimum fulti ratione, quod nihil de hujusmodi pensione cum dicto episcopo tempore habili fuisset conventum, aliisque rationum momentis productis, lis inter utramque partem in curia episcopali Foroliviensi de mense januario anni proxime elapsi MDCCLXXXV. fuit introducta, cumque acriter utrimque disceptaretur, mox, perpendentes dubios esse litium eventus, sumptus insuper in eas faciendos graves admodum existere, ad amicabilem concordiam devenire statuerunt, cujus quidem concordiæ tenor est qui sequitur, videlicet.

Tenor initæ concordiæ.

§. 2. Volendosi tanto dal venerabile seminario vescovile di Forlì per una parte, quanto dal reverendissimo capitolo dell' insigne collegiata di san Venanzio di Camerino come erede della chiara memoria di monsignor Giuseppe Vignoli patrizio Camerinese, e già vescovo di questa città di Forlì istituito nell' ultimo suo testamento consegnato in forma sigillata li 9. giugno 1781. al signor Vincenzo Milani notaro publico, e cancelliere della curia vescovile di detta città, per i di cui atti fu aperto, e pubblicato li 2. aprile 1782. dall' altra parte dirimere la lite, e causa pendente fra di loro in questo foro ecclesiastico, e togliere ogni altra questione, che potesse eccitarsi, ben consapevoli, che l' esito delle liti è sempre dubbio, ed incerto, ma certi peraltro sono i dispendj, i disturbi, e le inquietudini, perciò per questi, ed altri prudenti motivi hanno trattato, e fra di loro stabilito in voce, salvo però hinc inde il beneplacito apostolico, l' amichevole composizione, concordia, e transazione nella maniera, e forma diffusamente espressa nel memoriale, che per riportare detto beneplacito apostolico ha il suddetto venerabile seminario umiliato alla sagra congregazione de' Vescovi, e Regolari, il quale dall' istesso s. tribunale con suo benignissimo rescritto essendo stato rimesso a monsignore illustrissimo, e reverendissimo vescovo di questa città con facoltà di approvare detta concordia, perciò egli con suo decreto fatto susseguentemente ha in qualità di delegato della detta sagra congregazione approvata la medesima transazione, ed ha abilitato l' uno, e l' altro luogo pio ad effettuarla, esponendone publico, e giurato istromento in favore ec. e come meglio dal detto memoriale, e rescritto di essa s. congregazione, decreto esecutoriale del predetto monsignor vescovo, e di altri atti consecutivi fatti in questa curia vescovile, copia autentica de' quali attualmente mi si consegna per obligare al presente istromento, ut sit pars etc. et ad omnem etc.

Prevalendosi adunque non meno il detto venerabile seminario, che il suddetto reverendissimo capitolo di s. Venanzio delle suddette facoltà loro attribuite, hanno deliberato di unanime consenso di venire alla stipolazione del suddetto istromento.

Laonde alla presenza di me notaro, e de' testimonj infrascritti ec. personalmente costituiti li signori ec. sponte ec. ac omni ec. in detti nomi ec. e con mutua stipolazione ec. approvano, e confermano per vera la detta narrativa, ed in seguito del convenuto, come sta espresso nel suddetto memoriale presentato alla sagra congregazione, dovendo il detto venerabile seminario in piena, e totale sodisfazione di tutto quello, e quanto andasse fin qui debitore coll' eredità di detto monsignor

Vignoli pagare, e sborsare al suddetto reverendissimo capitolo come erede del medesimo scudi trecento cinquanta; perciò detti signori deputati ec. attualmente, ed in contanti pagano, numerano, e sborsano al detto signor Giacinto Masini come procuratore ec. scudi duecento in tante buone monete ec. dei quali così ricevuti ec. ne ha fatto, e fa al detto venerabile seminario, per cui accettano, e stipolano li predetti signori deputati, una mecum ec: fine, e quietanza. In fede ec. E quanto agli altri scudi cento cinquanta residuali li medesimi signori deputati in nome, e per parte del predetto venerabile seminario hanno promesso, e promettono di pagarli al suddetto reverendissimo capitolo come erede antedetto nel tempo, e termine di tre anni da computarsi dal giorno di oggi, in fine di ogni anno la rata eguale, in danari effettivi ec. qui in Forlì ec. senza però verun corso di frutti duranti dette respettive dilazioni, perchè così ec. alias ec. et ad omnia ec.

Di più detti signori deputati in nome, e per parte del predetto venerabile seminario hanno rinunciato, e rinunciano in favore dell' eredità del suddetto monsignor Vignoli, e del predetto reverendissimo capitolo come di lui erede non solamente alle pretensioni delle pigioni, e del nolito de' mobili specificate nel ridetto memoriale, ma eziandio a qualunque altra pretenzione, e ragione, che avesse, e potesse avere sin qui per qualsiasia altro capo anche qui non dedotte contro il suddetto reverendissimo capitolo nel nome antedetto, perchè così ec.

Ed all' incontro il suddetto signor Giulio Santarelli come procuratore del detto reverendissimo capitolo, attese le cose suddette fatte per parte del detto venerabile seminario, ha rinunziato in detto nome, e rinunzia ampiamente, e per sempre ad ogni, e qualunque ragione, azione, e pretensione, che detta eredità Vignoli, e per essa il suddetto reverendissimo capitolo ha, avesse, o potesse mai avere contro il detto venerabile seminario non solo per i risarcimenti di qualsivoglia sorta, e spese fatte dal detto monsignor Vignoli mentre viveva alla fabbrica dello stesso seminario, ma eziandio per qualsivoglia altro capo, titolo, e motivo anche qui non espresso, perchè così ec.

E finalmente in coerenza di tutto ciò l' una parte, e l' altra s' impongono reciprocamente perpetuo silenzio per tutte, e singole pretensioni, e ragioni sopraddotte, con promessa vicendevole di non più dedurle, nè di molestarsi in giudizio, nè fuori, condonandosi hinc inde le spese giudiziali sinora fatte, così per patto ec. alias vicissim ec. et ad omnia ec.

Le quali cose tutte ec. singula singulis ec. e per la loro più ferma, ed inviolabile osservanza ec.

Relatio s. congregationis Episcoporum, et Regularium super utilitate concordiæ.

§. 3. Sacra congregatio eminentissimorum, et reverendissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præposita, referente eminentissimo Salviati ponente, attenta relatione episcopi Foroliviensis, censuit, si sanctissimo Domino Nostro placuerit per suas literas apostolicas in forma Brevis committi posse eidem episcopo, ut veris existentibus narratis, et postquam compererit in evidentem loci pii utilitatem fore cessuram præfatam concordiam cum pactis, et conditionibus supra expressis pro suo arbitrio, et conscientia approbet, atque confirmet, ita tamen, ut Breve expediatur sumptibus communibus. Romæ 12. maii 1786.

F. X. card. De Zelada

Ph. adv. Zuccari subsecretarius.

Loco ✠ Signi.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes prædicti, qui probe norunt, concordiam hujusmodi, si fiat, in evidentem dicti seminarii utilitatem cessuram esse, eam idcirco per Nos adprobari, ac subinde publicum instrumentum desuper condere summopere cupiant. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositorum, qui tuam, nec non dilecti filii Nostri Gregorii ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis Salviati nuncupati ponentis, relationes attenderunt, consilio, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, et postquam compereris in

evidentem loci pii utilitatem fore cessuram prædictam concordiam cum paciis, et conditionibus supra expressis, auctoritate Nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia adprobes, atque confirmes.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique seminarii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die undecima julii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCIX.

Dat. Romæ 14. junii 1786 anno XII.

Unio cujusdam simplicis beneficii confraternitati sanctæ Cæciliæ civitatis Lucanæ.

Venerabili fratri Martino archiepiscopo Lucano.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum ab officialibus confraternitatis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sub invocatione, ac titulo sanctæ Cæciliæ in collegiata, et parochiali ecclesia sanctorum Joannis, et Reparatæ civitatis Lucanæ erectæ, quod ipsi juspatronatum unius simplicis beneficii, seu cappellaniæ sub titulo sanctæ Luciæ a quondam Dominico Saminiati in dicta collegiata ecclesia fundati possideant, ea tamen lege, ut unum ex confratribus dictæ confraternitatis cæteroquin capacem ad dictum beneficium, dum pro tempore illud vacare contingat, nominare, ac præsentare teneantur; beneficiato autem, seu cappellano hujusmodi inter cætera incumbit onus celebrationis quinque missarum in qualibet hebdomada, ac detractis hisce oneribus vix illi scuta triginta monetæ Lucanæ supersunt in suum usum, ac utilitatem convertenda. Cum sicut eadem expositio subjungebat, per mortem bonæ memoriæ Hippolyti Simonelli, quæ nuperrime contigit, beneficium prædictum de præsenti vacet, ac memorata confraternitas adeo sit tenui censu, ut quotidianos sumptus propriis operibus, quæ in dicta ecclesia exerceri solent, sufferre minime possit; huic vero defectui consuleretur, quatenus beneficium prædictum eidem confraternitati, ea tamen lege, ut ab ipsa omnia missarum, aliaque adnexa onera essent satisfacienda, uniretur, ac applicaretur, prout uniri, et applicari exponentes prædicti summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum consilio, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac in negociis gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, adimpletisque omnibus oneribus enunciato beneficio adnexis, ac durante memorata confraternitate, beneficium prædictum in commodum, ac utilitatem dictæ confraternitatis auctoritate Nostra apostolica applices, eique unias, ac adnectes, firma tamen remanente devolutione ejusdem beneficii ad dictam ecclesiam collegiatam

sanctorum Joannis, et Reparatæ in casu extinctionis toties memoratæ confraternitatis; salva semper in præmissis dictæ congregationis cardinalium auctoritate.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus de exprimendo vero valore in unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes vocatis, quorum interest, et aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, et constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, memorati testatoris etiam per ultimam voluntatem dispositionibus, et testamentis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum non intendimus per præsentes juspatronatum prædictum in aliquo approbare. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima quarta julii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCX.

Dat. Romæ 16. junii 1786. anno XII.

Indultum celebrandi missam sancti Josephi pro fratribus Carmelitis excalceatis provinciæ Mexicanæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut dilectus filius modernus procurator generalis fratrum ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum nomine superiorum, et fratrum provinciæ Mexicanæ dicti ordinis Nobis nuper exponi fecit, provincia prædicta ad suæ devotionis augumentum, missam propriam sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis cum commemoratione desponsationis ejusdem, die decima nona cujuslibet mensis cum cantu celebrare posse summopere cupiat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris: ut in posterum a fratribus memorati ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo excalceatorum provinciæ Mexicanæ die decima nona cujuslibet mensis celebrari possit cum cantu missa propria sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis cum commemoratione desponsationis ejusdem cum sancto Josepho, exceptis duplicibus primæ, et secundæ classis, non omissa tamen missa conventuali de festo occurrente, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et provinciæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac

cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 3. Volumus autem, ut earundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta junii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXI.

Dat. Romæ 16. junii 1786 anno XII.

Ut confessarii collegiatæ ecclesiæ sanctorum Cosmæ, et Damiani villæ de Cavarruvia Burgensis diœcesis recitare valeant feria quinta post dominicam tertiam quadragesimæ officium sanctissimi Sacramenti sub ritu duplici majori.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut accepimus, in ecclesia collegiata sanctorum Cosmæ, et Damiani martyrum villæ nuncupatæ de Cavarruvia Burgensis diœcesis singulis annis feria quinta, et sexta post dominicam tertiam quadragesimæ nonnulli presbyteri ad excipiendas Christifidelium sacramentales confessiones soleant convenire; cumque, attentis peculiaribus circumstantiis, summopere conduceret, ut presbyteri prædicti feria quinta prædicta officium sanctissimi sacramenti sub ritu dup. maj., et sequenti feria sexta officium de dictis sanctis martyribus recitare possent. Nos attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris, supplicationibus quoque desuper Nobis humiliter porrectis inclinati: omnibus, et singulis presbyteris, qui in posterum audiendis confessionibus in prædicta ecclesia collegiata sanctorum Cosmæ, et Damiani operam dabunt, ut singulis annis feria quinta post dominicam tertiam quadragesimæ officium sanctissimi Sacramenti sub ritu duplici majori: feria autem sexta sequenti officium sanctorum martyrum Cosmæ, et Damiani sub ritu semiduplici: dummodo tamen dictis feriis quinta, et sexta non occurrat aliquod officium ritus duplicis, vel semiduplicis, recitare libere, et licite possint, et valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque collegiatæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta junii millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCXII.

Dat. Romae 16. junii 1786 anno XII.

Indulgetur utroque clero civitatis, et diœcesis Mexicanæ, ut recitare valeat officium, et missam beatæ Mariæ de Betehlehem.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus archiepiscopus Mexicanus in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse ad satisfaciendum piæ devotioni, quæ in suis civitate, et diœcesi Mexicana in Indiis erga beatam Mariam Virginem sub titulo de Bethlehem summopere viget, officium proprium cum missa ejusdem beatæ Mariæ virginis jam pro ordine Bethlehemitico adprobatum recitandum dominica tertia post Epiphaniam sub ritu duplici majori ad utramque clerum prædictæ civitatis, et diœcesis per Nos extendi summopere cupiat: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictum modernum archiepiscopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris; ut in posterum officium proprium cum missa beatæ Mariæ virginis sub titulo de Bethlehem jam pro ordine Bethlehemitico adprobatum ab utroque clero civitatis, et diœcesis prædictæ dominica tertia post Epiphaniam sub ritu duplici majori, servata tamen rubricarum dispositione, recitari libere, et licite possit, et valeat auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictarumque civitatis, et diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinidus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus in judicio, et extra illud adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta junii millesimo, septingentesimo, octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXIII.

Dat. Romae 20. junii 1786. Anno XII.

Erigitur terra Corinalti Senogalliensis diœcesis in civitatem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Laudes terrae Corinalti.

§. 1. Dum singularem fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quos dilecti filii communitas, et homines terræ nostræ Corinalti Senogalliensis diœcesis erga Nos, et hanc apostolicam Sedem gessisse semper, et adhuc gerere comprobantur, vigili meditatione pensamus, dignum, quin potius debitum arbitramur, amplioribus illis honoris, et decoris titulis eos prosequi, quæ jam pridem, si rerum vices sic tulissent, a prædecessoribus Nostris in mutuæ benevolentiæ testimonium ipsis fuissent concessa; ut hæc nova beneficia suam fidem, et studium erga Romanam ecclesiam illorum matrem, et dominam in dies impensius intendant, ac cæteri ad similia largitionis munera promerenda inducantur; alias siquidem sicut eadem communitas, et ho-

mines dictæ terræ Corinalti Nobis nuper exponi fecerunt, fel. recordationis Leo pp. X. prædecessor Noster, quod oppidani prædicti in suis difficillimis temporibus, et dum pene tota provincia Marchiæ ab Ecclesiæ Romanæ hostibus tenebatur, singularem fidem, atque constantiam ostenderunt, et asperam, atque longam obsidionem, et omnia pericula, atque damna pati, ac æquo animo ferre maluerunt, quam a Sedis apostolicæ devotione, et solita obedientia declinare, in præmium laborum, et gravaminum, quæ propterea ipsi perpessi sunt, nedum varias exemptiones, et gratias per suas in simili forma Brevis die sexta decembris MDXVII. expeditas literas eis concessit; sed etiam, ut asseritur, episcopalem cathedram in dicta terra erexisset, ac civitatis titulum, et honorem ad preces bonæ memoriæ Bernardi sanctæ Mariæ in Porticu, dum vixit, cardinalis de Bibiena tunc in ea provincia de latere legati ei donasset, nisi Corinaltensibus ipsis rogantibus, cum ob graves sumptus, quos tum pro mœniis sui oppidi, seu terræ restaurandis, cum pro resarciendis immodicis damnis a bello eorum territorio inlatis agere cogebantur, onera quæ huic decori conjuncta erant, sustinere impares essent hujusmodi favor, et gratia in aliud tempus fuisset rejecta, prout ex indubiis constat consilii dictæ terræ actibus.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat; terra hujusmodi ex suorum incolarum industria ad primævum statum sit jamdiu restituta; ac nedum antiqua ædificia reparata, ac nova intra mœnia, quibus dicta terra cingitur constructa, sed alia etiam suburbana fuerint adjecta, ac illam intra, et extra septem millia hominum circiter colant plures ædes sacræ elegantis formæ sint constructæ, inter quas sæcularis ecclesia collegiata; cui inserviunt duæ dignitates archipresbyter, scilicet et archidiaconus, ac duodecim canonici, quibus jus est, ut asseritur, utendi pallio, seu cappa magna, ac superpelliceo rocchetto nuncupato cum quatuor mansionariis, seu beneficiatis, aliisque clericis, extant pariter in ea tres domus, ac duo hospitia Cœnobitarum, unum monasterium virginum Deo sacrarum, præter scholas pias ad puellarum institutionem, octo piorum hominum sodalitates, duo montes frumentarii, ac mons Pietatis ad cujus administratores de infantibus expositis curam gerere pertinet, immo quatuor etiam professores, grammaticæ videlicet, rhetoricæ, philosophiæ, et theologiæ pro suorum civium utilitate, ac commodo sint conducti, ac tandem tum familiarum, ac virorum illustrium fama, ac copia, tum ædificiorum elegantia, ipsaque satis ampli agri ubertas a cœteris pontificiæ Nostræ ditionis, et Piceni terris secernat, huic æquitati consonum videtur, ut pro terræ hujusmodi, nec non illius, ac sui territorii incolarum honore dictam terram civitatis titulo, ac nomine, quo alias memoratus Leo prædecessor, ut præfertur, in mutuæ benevolentiæ signum illam insignire destinaverat, condecoremus, prout condecorari exponentes prædicti summopere desiderant, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, atque etiam motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine terram Corinalti prædictam in civitatem tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus, eique civitatis titulum, et denominationem cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, ac decorationibus, quæ cœteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, nec non magistratui ejusdem terræ in civitatem, ut præmittitur, erectæ consuetis honoribus, et insigniis, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus, de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu uti possunt, pariformiter, ac pari modo, et absque ulla differentia, gaudere, potiri, et uti concedimus pariter, et impertimur; ac ejusdem terræ incolas, et habitatores civium nomine decoramus, ita tamen ut nunc, et pro tempore existens episcopus Senogalliensis in dicta terra per Nos in civitatem erecta residere minime teneatur, sed illa ecclesiæ Senogalliensi, ut prius subjecta remaneat, ac ex honore hujusmodi etiam in guber-

nium temporale nulla inducatur innovatio.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 4. Decernentes has præsentes literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod quicumque in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quantumvis justa legittima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, ac totalis læsionis, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci; aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra, uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ prædictæ camerarium, et alios cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit dictæ terræ, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima junii, millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXIV.

Dat. Romæ 4. julii 1786. anno XII.

Concessio indulgentiæ assequendæ ab eis, qui die dominica immediate sequenti post vigesimam primam mensis augusti visitaverint ecclesias ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis

Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti; omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ ubicumque existentem dominica immediate sequente post diem vigesimam primam mensis augusti a primis vesperis usque ad occasum solis dominicæ hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ec-

clesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

Leges peculiares adnexæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum, detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint; utque earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die iv julii MDCCLXXXVI., pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 4. augusti 1786 anno XII.

DCXV.

Unio monasterii s. Sabini civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis ordinis sancti Hieronymi congregationis Lombardiæ monasterio sanctorum Bonifatii, et Alexii de urbe ejusdem ordinis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Sacrosanctum apostolatus ministerium humilitati Nostræ nullo licet meritorum Nostrorum suffragio divinitus commissum postulat, ut inter multiplices apostolicæ servitutis curas illam peculiari studio suscipiamus per quam Christifideles sub suavi religionis jugo divini numinis obsequiis insistentes felicioribus in dies proficiant incrementis.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectissimus in Christo filius Noster Ferdinandus regius Hispaniarum infans, quod cum ad bonum, ac utilitatem monasterii sancti Sabini monachorum ordinis sancti Hieronymi congregationis Lombardiæ civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis, ac etiam ad illius regularem disciplinam magis magisque fovendam, conservandamque quam maxime spectaret, si prævia illius dismembratione, ac separatione a monasteriis ordinis prædicti, quibus usque adhuc unitum, ac incorporatum fuit, illud monasterio sanctorum Bonifatii, et Alexii hujus almæ Nostræ urbis, nec non cœteris monasteriis ordinis prædicti in ditione Nostra pontificia existentibus uniretur, et incorporaretur, prout illud dictis monasteriis uniri, et incorporari summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur piis memorati Ferdinandi infantis votis, quantum cum Domino possumus, annuere, dictique monasterii monachos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac singulares eorum personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratum monasterium sancti Sabini civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis, prævia illius dismembratione, ac segregatione a monasterio, seu monasteriis ordinis prædicti, cui usque adhuc addictum extitit, cum omnibus suis bonis, domibus, juribus, et actionibus quibuscumque monasterio sanctorum Bonifatii, et Alexii urbis, aliisque monasteriis ordinis, et congregationis prædictarum in ditione Nostra pontificia existentibus auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, conjungimus, adnectimus, et incorporamus, ac perpetuo unitum, conjunctum, adnexum, et incorporatum esse, et fore edicimus, et mandamus; ita ut monasterium hujusmodi deinceps cum aliis monasteriis prædictis unum dumtaxat corpus, seu provinciam efformet, ac ut servata promiscue cum aliis monasteriorum prædictorum monachis cujuslibet antianitate, et dignitate dicti monachi legibus, ac superioribus ejusdem corporis, seu provinciæ, qui disciplinæ, et dictorum monasteriorum œconomiæ, nec non monachorum collocationi, guberniorum, et officiorum distributioni præsidebunt

Tenor unionis decretæ.

parere omnino debeant auctoritate, et tenore prædictis pariter volumus, et decernimus.

Providetur eis qui novitiatum explere desiderant.

§. 4. Utque insuper unio, et incorporatio hujusmodi cum omni possibibili omnium monasteriorum hujusmodi in Domini progressu fiat, statuimus, ut unum ex totius corporis, seu provinciæ hujusmodi monasteriis designetur, in quo ii, qui religionis desiderio tenentur, primi novitiatus curriculum explere, ac subinde professionem regularem expresse emittere libere, ac licite possint, et valeant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die quarta augusti millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXVI.

Dat. Romæ 8. augusti 1786 anno XII.

Confirmatio decreti congregationis Rituum super facultate celebrandi officium, et missam sanctæ Catharinæ, instante utroque clero, et populo terræ de Tacoronte Canariensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut dilecti filii clerus, et populus terræ de Tacoronte insulæ de Tenerife Canariensis diœcesis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi quo devotioni suæ erga sanctam Catharinam virginem, et martyrem melius consulatur, extensionem officii proprii, missæque propriæ ejusdem sanctæ Catharinæ jam adprobat. pro regnis Portugalliæ, et Algarbiorum sub die XIV. maii MDCCXVIII. sibi per Nos concedi summopere cupiant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut desuper opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris; ut in posterum officium proprium, et missa propria sanctæ Catharinæ virginis, et martyris jam adprobat. pro regnis Portugalliæ, et Algarbiorum sub die XIV. maii MDCCXVIII. ab exponentibus sub eodem ritu, quo hactenus recitatum est, nempe de communi ejusdem sanctæ virginis, et martyris recitari libere, et licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque terræ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque teno-

ribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die octava augusti millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCXVII.

Dat. Romæ 8. augusti 1786 anno XII.

Instante clero, et populo civitatis, et diœcesis Pacesis in Indiis confirmatur decretum congregationis Rituum super facultate celebrandi officia, et missas ss. Turibii et Francisci Solani.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum, sicut venerabilis frater modernus episcopus de Pace in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse ad augendum cultum, et devotionem, quæ apud clerum sæcularem, et regularem dictæ civitatis, et diœcesis de Pace in Indiis erga sanctorum Turibii Magrobesii archiepiscopi Limani, et Francisci Solani memoriam jamdiu viget, officia propria dictorum sanctorum cum missis in eorum respective festivitatibus recitandis, et celebrandis a clero prædicto sub ritu duplici secundæ classis recitari posse summopere cupiat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut desuper opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictum episcopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris: ut a clero sæculari, et regulari civitatis, et diœcesis de Pace in Indiis officia propria sanctorum Turibii Mogrobesii archiepiscopi Limani, et Francisci Solani cum missis in eorumdem festivitatibus recitandis, et respective celebrandis in posterum sub ritu duplici minori recitari, et respective similiter celebrari libere, et licite possint, et valeant, facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et elargimur.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque civitatis, et diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die octava augusti millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 28. augusti 1786 anno XII.

DCXVIII.

Concessio indulgentiæ assequendæ ab eis, qui visitaverint ecclesias clericorum regularium Theatinorum, quo tempore exponitur Eucharistiæ sacramentum.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Ratio, et tenor concessionis, cum suis legibus, et conditionibus.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui expositioni sanctissimi Eucharistiæ sacramenti, de licentia ordinariorum respective locorum, in qualibet ex ecclesiis clericorum regularium Theatinorum nuncupatorum, ubicumque existentibus, in uno die cujuslibet hebdomadæ, per eosdem ordinarios designando, faciendæ, per aliquod temporis spatium devote interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam, semel in mense per unumquemque Christifidelem ad sui libitum eligendo, lucrifaciendam, omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem, misericorditer in Domino concedimus. Insuper iisdem Christifidelibus, etiam vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, prædictæ expositioni in reliquis diebus hujusmodi, ut supra in dictis ecclesiis faciendæ, interessentibus, et ibidem orantibus, quo die ex prædictis id egerint, septem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Quas omnes, et singulas indulgentias, peccatorum remissiones, ac pœnitentiarum relaxationes, etiam animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse, misericorditer in Domino etiam indulgemus.

Derogatio contrariorum, et fides habenda transumptis.

§. 2. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Præsentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem, ut, si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint. Utque præsentium literarum transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xxviii. augusti MDCCLXXXVI. pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 5. septembris 1786 anno XII.

DCXIX.

Confirmatio decreti lati ab archiepiscopo Elborensi super concessione jurispatronatus cappellæ sub titulo Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo sitæ in parœcia sancti Benedicti do Matto.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Quoties a Nobis id petitur, quod pietati, et religioni convenire dignoscitur, Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Martinus Lopez Lobo de Saldanha, quod alias nempe die decima quinta septembris anni MDCCLX. publicum stipulavit instrumentum confirmatorium cujusdam decreti tunc existentis archiepiscopi Elborensis, quod ei sub certis tunc expressis conditionibus concedebatur juspatronatum ecclesiæ, seu cappellæ publicæ sub titulo beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo sitæ in parœcia sancti Benedicti do Matto, et præcise in possessione Arajucha nuncupata ad eumdem Martinum spectante, tenoris, qui sequitur.

In Nome di Dio. Amen.

Instrumentum concordiæ.

§. 2. Sappiano tutti quelli, che questo pubblico istromento di obbligo vedranno, che nell'anno della Natività di Nostro Signore Gesù Cristo mille settecento e sessanta, ai quindici del

mese di settembre di detto anno in questa città di Evora nell'abitazione di me notajo in appresso nominato, comparve presente il molto reverendo padre maestro fra Giuseppe di Saldanha, religioso del convento di Nosra Signora della Grazia di questa città, e dimorante nel medesimo convento, persona da me notajo riconosciuta, che atteso essere la propria, che a ciò intervenne in nome, e come procuratore di suo fratel cugino Martino Lopez Lobo di Saldanha gentiluomo della casa di sua Maestà, e tenente colonnello d'infanteria in uno dei reggimenti della guarnigione della piazza di Olivenza, come fece costare per una carta di procura, che mi presentò, la quale in questo istromento anderà in appresso copiata. E subito dal detto reverendo padre maestro fra Giuseppe di Saldanha mi fu presentata una provisione, ossia decreto, che il detto suo costituente aveva ottenuto dal fu eccellentissimo, e reverendissimo arcivescovo di questa diocesi don fra Michele di Souza; del qual decreto il suo tenore de verbo ad verbum è il seguente.

DECRETO

Tenor decreti.

§. 3. Don fra Michele di Tavora per grazia di Dio, e della santa Sede apostolica arcivescovo metropolitano di Evora, del consiglio del re mio signore ec. A tutti coloro, che questo nostro decreto vedranno salute, e pace perpetua in Gesù Cristo Nostro Salvatore. Facciamo sapere come con suo memoriale ci mandò a dire Martino Lopez Lobo di Saldanha, gentiluomo della casa di sua Maestà, cavalier professo nell'ordine di Cristo, e capitano di granatieri nella piazza di Elvas, ch'egli era padrone, e pacifico possessore di un podere, chiamato Arajucha, nella parrocchia di san Benedetto do Matto di questo nostro arcivescovado; e dentro del medesimo podere si trovava una immagine della Beata Vergine del Monte Carmelo, recentemente venerata da molti fedeli di questa provincia, che a lei concorrevano con gran devozione, e con alcune limosine; ed egli supplicante in ossequio della medesima Signora pretendeva farle donazione di uno spazio di terreno conveniente dentro del medesimo podere, per ivi fabbricarsi una chiesa, o cappella, e casa sufficiente per l'abitazione di un romito, il quale abbia cura della mondezza, decenza, e decoro della tal chiesa, o cappella, esibendosi di più il supplicante di far tutta la fabbrica a sue spese, e costituire fondo competente per la fabbrica, e manutenzione della riferita chiesa, o cappella sopra le rendite del sopraddetto podere, nel caso, che manchino le limosine de'fedeli; perchè avendole si applicarebbono per la detta opera pia, e quando avanzino, o seguitino a concorrere, si unirebbero, e incorporarebbero al capitale della fabbrica: purchè a lui supplicante in riguardo della donazione, che fa del suolo per la detta chiesa, o cappella, e dell'obbligo con cui si assoggetta alla fabbrica, per essere le limosine contingenti, gli sia accordato il patronato di essa medesima chiesa, o cappella, con facoltà, che a lui sopraddetto supplicante Martino Lopez Lobo, o al fattore del podere siano consegnate le limosine, e con la sua direzione siano impiegate nella fabbrica, col carico di renderci conto dell'entrata, e della spesa, così di quelle, che già saranno radunate, come di quelle, che per il futuro anderanno sopravvenendo: e che essendo necessario esibirebbe in nostra presenza la pianta della chiesa, o cappella, e della casa del romito; ma siccome per tutto il sopra esposto era necessaria la nostra licenza, ed approvazione, ci pregava a compiacerci di benignamente concedergliela. Il qual memoriale essendo stato da noi veduto, con nostro dispaccio dei diciotto del corrente mese di novembre mandammo passar il presente nostro decreto, per il quale auctoritate ordinaria diamo il nostro consenso, e concediamo licenza al supplicante Martino Lopez Lobo di Saldanha, acciocchè nel suo podere di Arajucha, parrocchia di san Benedetto do Matto di questa nostra diocesi possa erigere una chiesa, o cappella nella forma, che chiede, sotto l'invocazione, ed in ossequio della Vergine santissima del Carmine, che ivi si venera in una sua immagine; ed acciocchè per se, o per persone divote possa ricevere le limosine, con che i fedeli cristiani hanno principiato a concorrere, e per l'avvenire concorreranno: e nella stessa maniera concediamo al supplicante il giuspatronato della detta chiesa, o romitorio, per lui, e suoi successori in ricompensa dello zelo, col quale desidera di promuovere il culto, e venerazione della detta vergine santissima (di che molto lo lodiamo) con obbligo di dar suolo competente per po-

tersi edificare la sopraddetta chiesa, o cappella, e l'abitazione per la residenza di un romito, che abbia cura della sua nettezza, e del culto della Madonna; e di far fare paramenti decenti per potersi celebrare il santo sacrifizio della messa nella medesima chiesa, o cappella, a sue proprie spese, quando le limosine dei fedeli non siano sufficienti; e di stabilire seimila reis (sei scudi romani) di rendita in ciascun'anno sul fruttato del riferito podere in pro della fabbrica della chiesa, o cappella, nel caso ancora, che le limosine non siano sufficienti; restando la detta fabbrica soggetta a noi, ed ai signori prelati ordinarj di questa arcidiocesi nostri successori, acciocchè per se, o per noi, e per li nostri, o per li loro reverendi visitatori si possano rivedere i conti così della medesima fabbrica, come ancora dell'entrata, e spesa delle limosine nell' atto di visita, o fuor di essa, affinchè esse limosine non si possano convertire, ed erogare in altri usi, che non siano l'edifizio della cappella, suo ornato, e culto della Madonna: delle quali cose tutte si farà pubblica scrittura, per la quale il supplicante si obbligerà a tutto il riferito, e nella medesima sarà inserto de verbo ad verbum questo nostro decreto. E la detta scrittura verrà custodita nell' archivio della nostra curia ecclesiastica, dove ancora resterà registrata una copia di questo nostro decreto, acciocchè in ogni tempo possa constare di questa nostra licenza, concessione, e consenso. Dato in Evora sotto la nostra soscrizione, e sigillo ai venticinque di novembre del mille settecento, e cinquantasei. = Luogo ✠ del sigillo = Per il sigillo un marco d'argento reis cinquemila seicento = Registrato a fogli cinquanta verso = Cordeiro = Decreto di licenza per eriggersi una chiesa, o cappella nel podere dell'Arajucha, parrocchia di san Benedetto do Matto, a favore di Martino Lopez Lobo di Saldanha, nella forma in esso dichiarata = Per essere da vostra eccellenza reverendissima veduto, e sottoscritto.

Acceptatio onerum injunctorum in decreto archiepiscopi.

§. 4. Il sacerdote Giuseppe da Fonseca di Azevedo scrivano della curia ecclesiastica lo fece scrivere, e lo sottoscrisse. Registrato nella curia a fogli settantadue = Fonseca = Ed altro non si conteneva nel detto decreto, che quivi bene, e fedelmente copiai de verbo ad verbum dall'originale, a cui mi riporto. E subito dal detto reverendo procuratore fra Giuseppe di Saldanha fu detto in presenza di me notajo, e dei testimonj in appresso nominati, e nel fine di questo istromento sottoscritti, ch'egli in nome del detto suo costituente, e dei suoi eredi, e successori, per questo pubblico istromento si obbligava a tutte le clausole, condizioni, e soggezioni, pene, ed obbligazioni contenute, e dichiarate nel detto decreto addietro, e sopra traslato, e copiato, al che tutto si assoggettava, e prometteva di adempire, ed osservare nella forma del detto decreto, e che con tutte le clausole, condizioni, ed obbligazioni contenute nel detto decreto in nome del detto suo costituente, e dei suoi successori accettava il juspatronato della detta chiesa, e che per questo medesimo istromento, ed in virtù della sua procura obbligava, e consegnava per la fabbrica della detta chiesa sei scudi di entrata in ciascun anno perpetuamente pagati, ed assicurati sopra le rendite del detto podere di Arajucha, del quale il detto suo costituente è padrone, e possessore, caso che le limosine non siano sufficienti per supplire al bisogno della detta fabbrica; e che per l'adempimento di tutto ciò obbligava tutti i beni, e rendite del detto suo costituente in generale, ed in particolare il detto podere, e le sue rendite, con dichiarazione, che la speciale ipoteca non deroga all'obbligo generale di tutti i suoi beni, nè viceversa: e di tutto il contenuto in questo istromento, o in qualsivoglia parte di esso, rispondere davanti al dottor vicario generale di questo arcivescovado, per lo qual fine rinunciava fin dall'ora presente al tribunale del suo foro, e a qualunque legge, o privilegio che aver possa, poichè di niente intendeva valersi, o godere, e solamente in tutto, e per tutto eseguire, ed osservare questo istromento secondo la sua forma, e tenore.

PROCURA

Mandatum pro curae relaxatum a Martino Lopez pro acceptatione juripatronatus cum adnexis oneribus.

§. 5. Martino Lopez Lobo di Saldanha gentiluomo della casa reale, professo nell'ordine di Cristo, e tenente colonnello d'infanteria di uno dei reggimenti della guarnigione di Olivenza ec. Per la presente carta di procura faccio mio bastante procuratore a mio fratello cugino il molto reverendo padre maestro, e signore fra Giuseppe di Saldanha, religioso della Grazia, conventuale nella città di Evora, acciocchè per me, ed in mio nome pos-

sa sottoscrivere una scrittura, come patrono, che sono, della chiesa di Nostra Signora del Carmine di Valle di Fornalhas, sita nel mio podere dell' Arajucha, parrocchia di san Benedetto do Matto, come costa dal decreto di giuspatronato emanato dall'eccellentissimo, e reverendissimo signore arcivescovo don fra Michele di Souza, con le obbligazioni nel medesimo decreto dichiarate; per il che gli concedo tutte le mie facoltà, e quelle, che di diritto mi sono accordate: e tutto l'operato dal detto mio procuratore in bene della mia giustizia l'avrò per buono, fermo, e valido sotto l'obbligo delle mie rendite. Olivenza venti di giugno del mille settecento sessanta = Martino Lopez Lobo di Saldanha = Ed altro non si conteneva nella detta carta di procura, il cui carattere, e sottoscrizione riconosco per veri, e legittimi, la quale tornai a consegnare col detto decreto al detto reverendo procuratore, che per averli ricevuti, e per tutto il restante contenuto in questo istromento si sottoscrisse al piede di esso, e così lo stipulò, e mandò fare quest'istromento, che tutto gli fu letto, e dichiarato da me notajo, come in esso si contiene, che accettò: essendo presenti come testimonj Girolamo di Almeida mercante di sola, e Domenico Nunes acquavitaro abitanti in questa città a Porta Nuova, che qui sottoscrissero, ed io Antonio Giuseppe Marques di Campos Notajo pubblico, che lo scrissi = Ho ricevuto il decreto, e procura = Il lettore fra Giuseppe di Saldanha = Girolamo di Almeida Rosa = Domenico Nunes =.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 6. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dictus Martinus, ut præinsertum instrumentum firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret. Nos ipsi Martino gratiam specialem facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præinsertum instrumentum auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in iisdem quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes has præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, memoratæ diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.



Dat. Romæ 12. septembris 1786 anno XII.

DCXX.

Indulgetur magistratibus de'Savj, e novanta Pacifici vulgo nuncupati civitatis Ravennatensis, ut ipsi cum suis ministris, et famulis nunc, et pro tempore existentibus sacram synaxim de præcepto paschali sumere possint in ecclesia sancti Sebastiani dictæ civitatis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Dum singularem fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quos dilecti filii communitas, et cives civitatis Nostræ Ravennatensis erga Nos, et hanc sanctam Sedem gessisse semper, et adhuc gerere comprobantur, pensamus, dignum arbitramur in mutuæ benevolentiæ Nostræ testimonium illis concedere, quæ ad illorum honorem, et decus quodammodo spectare dignoscuntur, ut ob hæc nova beneficia suam fidem, et studium erga Romanam ecclesiam illorum matrem, et dominam in dies impensius intendant, ac cæteri ad similia largitionis munera promerenda inducantur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii magistratus sapientum, seu de'Savj ejusdem civitatis Nostræ Ravennatensis, quod ab antiquis usque temporibus quolibet anno ipsi simul cum alio magistratu nonagintorum Pacificorum nuncupatorum, et suis respective ministris, famulis, ac militibus prætorianis in solemni apparatu ad ecclesiam sancti Sebastiani ejusdem civitatis, quæ, ut asserunt, est de suo jurepatronatus in feria majoris hebdomadæ ad solvendum præceptum communionis Paschalis sese conferre, ac sacram synaxim e manibus superioris conventus fratrum ordinis servorum beatæ Mariæ virginis nuncupatorum dictæ ecclesiæ adnexi, et quibus cura ejusdem ecclesiæ commissa est, sumere consueverunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet ad hæc usque tempora consuetudo hujusmodi invaluerit, nullum tamen reperiatur documentum, quo privilegium hujusmodi fuisse illis aliquando concessum demonstretur; ad tollendam in re tanti momenti omnem dubietatem, atque perplexitatem privilegium hujusmodi sibi per Nos concedi summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ac audita etiam prius venerabilis fratris Antonii archiepiscopi Ravennatensis informatione, tum ex publicis repræsentantibus, qui magistratum nonagintorum Pacificorum eodem tempore obtinent, ut ipsi pariter cum suis respective ministris, et famulis nempe quoad magistratum sapientum cum ministro a secretis, notario, cancellario, adjutore secretariæ, et cancellariæ, ratiocinatore, ac suo adjutore campionerio, seu moderatore librorum catastri, rei familiaris curatore, seu *maestro di casa*, ac officiali præsidenti nitori, et manutentioni viarum urbanarum *Battifango* nuncupat., duobus decanis, quatuor famulis *donzelli* nuncupat., duobus buccinatoribus, ac bajulo, et quoad alium magistratum nonagintorum Pacificorum cum ministro a secretis ejusdem magistratus bedello, seu decano duce, et sex militibus prætorianis dicti magistratus, ac tympanista, ac cum aliis ministris, et famulis in posterum forsan assumendis, prævia tamen approbatione moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Ravennatensis in dicta ecclesia sancti Sebastiani sacram synaxim ad solvendum præceptum paschale e manibus presbyteri ab eodem archiepiscopo Ravennatensi designandi, et deputandi, receptis tamen ab eo paschalis communionis tesseris, sumere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et

delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit ecclesiæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die duodecima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 12. septembris 1786 anno XII.

DCXXI.

Indulgetur clero seculari, et regulari civitatis, et diœcesis Quitensis in Indiis, ut recitare valeant officium et missam s. Joseph semel in mense.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memoratur decretum latum a s. congregatione Rituum.

§. 1. Emanavit dudum a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris sequentis, videlicet.

QUITEN.

Tenor decreti.

§. 2. Ad magis promovendam devotionem, quæ apud clerum, et populum civitatis, et diœcesis Quitensis in regno Peruano erga patriarcham sanctum Josephum beatæ Mariæ virginis sponsum maxime viget, reverendissimus hodiernus episcopus una cum clero sæculari, et regulari ejusdem civitatis, et diœcesis pro indulto recitandi semel in mense die non impedita officium votivum cum missa præfati sancti patriarchæ sanctissimo domino Nostro Clementi pp. XIV. humillime supplicarunt; et Sanctitas sua ad relationem per me infrascriptum secretarium factam ex speciali gratia petitum officium cum missa a clero sæculari, et regulari prædictæ civitatis, et diœcesis sub ritu semiduplici semel in mense die non impedita recitari, ac respective celebrari possint benigne concessit, exceptis tamen temporibus adventus, quadragesimæ, quatuor temporum, et vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec non feria secunda rogationum, atque illis feriis, in quibus juxta rubricas sit reponendum officium dominicæ, aut de festo duplici, vel semiduplici translato. Die 8. julii 1769.

H. card. Chisius præfectus
V. Macedonius S. R. C. sec.

Preces porrectæ pro confirmatione decreti.

§. 3. Cum autem sicut venerabilis frater modernus episcopus de Quito in Indiis, nec non clerus, et populus ejusdem civitatis, et diœcesis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 4. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: decretum præinser-

tum auctoritate apostolica, tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac civitatis, et diœcesis prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die duodecima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXII.

Dat. Romæ 15. septembris 1780 anno XII.

Extensio literarum apostolicarum expeditarum die 18. aprilis 1776. super facultate extrahendi milites reos a locis immunibus instante rege Sardiniæ.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum a rege Sardiniæ, in quibus de veteribus apostolicis literis mentio excidit.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Victorius Amadeus Sardiniæ rex illustris, quod alias illius precibus Nobis hisce desuper humiliter porrectis annuendo per Nostras in simili forma Brevis die xviii. aprilis MDCCLXXVI. expeditas literas venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis civitatum, et diœcesum sub sui dominio existentium facultatem milites reos desertionis a quibusvis ecclesiis, et locis immunibus earumdem civitatum, et diœcesum sub certis tunc expressis conditionibus, et formis extrahendi, et consignandi suis respective præfectis tribuimus, et impertiti sumus; quodque cum facultas hujusmodi ad milites dumtaxat disertionis reos esset cohibita, satis non esset ad militarem coercendam arrogantiam, compescendamque per alias Nostras in simili pariter forma Brevis die xi. decembris MDCCLXXIX. expeditas literas facultatem hujusmodi ad milites etiam aliorum excessuum reos, nisi tamen levis criminis essent noxii, extendimus, et ampliavimus; et quoniam milites desertionis reos, qui jam juxta primodictarum Nostrarum literarum tenorem fuerunt militaribus copiis in Sardiniæ insula conscripti sub spe ecclesiasticæ immunitatis nedum semel, sed iterum, ac tertio castra deserebant, aliaque committebant maleficia; ad retinendam illorum audaciam, in milites, qui desertionis, aut alio crimine recidivi forent, postquam denuo modis, ac formis in primodictis Nostris literis expressis fuerint ab ecclesiis, aliisque locis immunibus extracti, juxta diversam patratorum criminum malitiam carcere, vel catena, sine tamen sanguinis effusione, et dummodo nec virgis, nec baculo plectantur, animadverti posse voluimus, et declaravimus, prout in eisdem literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter ex-

pressis, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, fusius continetur.

Ratio concessionis novæ.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, militum hujusmodi turmas in Sardiniæ insula existentes memoratus Victorius Amadeus rex alias exauctoraverit, ac dimiserit; milites vero illis conscriptos ad alia agmina aggregare, aut ecclesiis, aliisque locis immunibus permittere a publica utilitate alienum fore intelligat; hinc in arces, seu fortalitia suæ ditionis catenam, ut vocant, militarem pro militibus transfugis dumtaxat constituere intendit, ut illuc ab ecclesiis, et locis immunibus traducti per tempus juxta suorum criminum malitiam acriter custoditi, designandis operibus addicantur. Nobis propterea dictus Victorius Amadeus rex humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor novæ concessionis.

§. 3. Nos igitur memorati Victorii Amadei regis votis, hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, utrasque Nostras literas per præsentes sufficienter expressas, et de verbo ad verbum insertas habentes, ac in ea parte, quæ præsentibus literis non adversantur innovantes, venerabilibus fratribus Nostris archiepiscopis, et episcopis civitatum, et diœcesum sub dominio Victorii Amadei regis existentium facultatem cum debita licentia, ac interventu personæ ecclesiasticæ ab eisdem archiepiscopis, et episcopis respective deputandæ militum, aut desertionis, aut aliorum excessuum reos juxta earumdem Nostrarum literarum formam a quibusvis ecclesiis, et locis immunibus dictarum civitatum, et diœcesum extrahendi, ac illos consignandi eorum respective præfectis, reportata tamen prius ab iisdem promissione, more nobilium, de non plectendis hujusmodi militibus morte, aut gravi pœna corporis afflictiva sub pœna excommunicationis latæ sententiæ adversus contravenientes Nobis, et pro tempore existenti Romano pontifici, præter quam in mortis articulo reservatæ, ut dein a dictis præfectis in arces, seu fortalitia suorum regnorum sub dicta catena militari inibi constituta traducantur, designandique operibus per tempus ab eodem Victorio Amadeo juxta patratorum criminum malitiam præfigendum addicantur, auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur. Et cum jam dimissis turmis hujusmodi, quas vocant *franche*, aliqui milites rei interim ad earumdem Nostrarum literarum præscriptum fuerint ab ecclesiis, aliisque immunibus locis juxta præmissa forma extracti, qui tamen nunc separatim servantur, ut priusquam præsentes Nostræ literæ suum sortiantur effectum, alii similiter extrahentur, ut hi, sicut cœteri in posterum extrahendi ad catenam prædictam militarem pariter traducantur, volumus, statuimus, et declaramus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.



DCXXIII.

Dat. Romæ 20, septembris 1786 Anno XII.

Abrogatio taxæ impositæ a tribunali viarum super lucrosis artibus in agro Romano, ac in provinciis Marittimæ, et Campaniæ, Latii, Sabinæ, Umbriæ, ac s. Petri Patrimonio.

Antonio del titolo di s. Maria ad Martyres
della S. R. C. diacono cardinal Casali
prefetto della sagra congregazione
de' Sgravi, e Buon Governo.

Cardinalis præfectus s. congregationis Boni Regiminis refert eidem fuisse commissum onus publicandi literas apostolicas ad rem editas.

§. 1. Il vivo desiderio, che nutre sua Beatitudine di vedere ne' suoi felicissimi stati generalmente animata, ed estesa l'industria delle manifatture, e del quale ultimamente ha dato un luminosissimo contrassegno colla introduzione del nuovo regolamento delle dogane ai confini, per una maggiore perfezione del regolamento medesimo ha in oggi indotta la stessa Santità sua ad ordinare con paterna bontà, che dal giorno primo di gennaro del prossimo venturo anno 1787. in avvenire restino del tutto abolite, e soppresse le tasse, che nell' agro Romano, ed adjacenti provincie di Marittima, e Campagna compreso Velletri, del Lazio compreso Castel Gandolfo, della Sabina, dell' Umbria incluso il ducato di Spoleto, e del Patrimonio collo stato di Castro, Ronciglione, e Viterbo attualmente si esigono dal tribunal delle Strade, sopra tutti gli opificj, edificj, e lucrose industrie di ogni genere, e che poi la somma corrispondente all' annuo ritratto delle medesime tasse, ed effettivamente incassata dallo stesso tribunale netta da tutte, e singole spese occorse per l'esigenza, e da ragguagliarsi sull' ultimo triennio si riparta in ciascun anno dalla sagra congregazione del Buon Governo sopra tutte, e singole le riferite provincie con quelle regole di giusta proporzione, che saranno stabilite dalla medesima sagra congregazione, ad effetto di passarne poscia il ritratto al predetto tribunale delle Strade per il dovuto compenso, come diffusamente rilevasi da speciale clementissimo moto proprio della stessa Santità sua segnato li 16. del corrente settembre, ed a noi benignamente rimesso per l'esecuzione, del seguente tenore, cioè

PIUS PAPA VI.

Motu Proprio etc.

Tenor motus proprii.

§. 2. Fra le massime fondamentali del nuovo regolamento delle dogane ai confini da Noi ideato unicamente in » vista di favorire l'industria dei Nostri » amatissimi sudditi, e del quale in» giungemmo l' esecuzione con Nostro » speciale chirografo firmato li 26. apri» le scaduto, una delle principali si è, » che le manifatture stabilite, e da sta» bilirsi entro al Nostro Stato Ecclesia» stico si sgravassero non solo da tutti » li dazj, e gabelle, ma venissero » eziandio intieramente liberate dai vin» coli, e vessazioni, che si opponeva» no alla loro propagazione, incremen» to, e perfezione: ed in adempimen» to di un tal principio in tutta l' esten» sione delle cinque provincie del pre» detto Nostro stato con somma sod» disfazione del paterno Nostro animo » già sono rimasti pienamente soppres» si, ed aboliti li dazj, che sopra le » indicate manifatture nostrali per lo » passato esigevansi nelle dogane delle » particolari comunità, e tesorerie pro» vinciali ».

Ratio concessionis.

§. 3. Noi consideriamo però, che » poco gioverebbe di aver abolite que» ste male organizzate gabelle, e che » le benefiche Nostre mire dirette all' » incremento, e perfezione dell' indu» stria non otterrebbero, che in parte » il loro effetto, se lasciassimo tuttavia » sussistere un' altro genere di contri» buzioni, alle quali essa soggiace in » una parte non indifferente del pre» detto Nostro stato, e sono quelle, » che nell' agro Romano, e circonvi» cine provincie di Marittima, e Cam» pagna, Lazio, Sabina, Umbria, e » Patrimonio si esigono dal tribunale » delle Strade per la tassa fissa delle » consolari generalmente sopra gli opi» ficj, ed industrie di lucro: perciò » abbiamo risoluto, che anche di que» ste debba seguire la totale abolizio» ne, tanto più, che elleno sono di » gran lunga più dannose delle altre, » come sopra già rimaste soppresse, » mentre feriscono l' industria nella sua » stessa sorgente, e per conseguenza » non possono non impedirne, ed ar» restarne li progressi, conforme Noi » stessi con sommo Nostro rammarico » abbiamo avuta più volte occasione » di conoscere particolarmente in or» dine all' industria dell' acquavite: Noi » fummo assicurati, che la tassa di 50.

» bajocchi a barile imposta dal tribunal delle Strade sulla fabbricazione di questo genere ha nelle predette provincie pressochè del tutto annientata un' industria, che prima dell' imposizione di essa tassa avea incominciato ad introdurvisi, e che per le medesime poteva essere un assai ricco capo di commercio, stante la quantità grande di vino, che in esse regolarmente sopravanza al bisogno dell' interno consumo ».

Concessionis tenor.

§. 4. Pertanto colla presente cedola di moto proprio, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parola inserto il tenore delle costituzioni, chirografi, ed altre disposizioni de' pontefici Nostri predecessori, e Nostre sulla imposizione, e respettivamente sopra la conferma di dette tasse degli opificj, ed industrie di lucro, come pure degli editti publicati dal tribunal delle Strade sul pagamento delle medesime tasse, e di qualunque altra cosa necessaria ad esprimersi, di certa scienza, e pienezza della Nostra suprema podestà ordiniamo, ed espressamente comandiamo, che continuando a restare nel suo vigore la tassa fissa delle strade consolari per le vigne, ville, canneti, orti, sodi, ed altri terreni di qualunque specie esistenti nell' agro Romano, debbano poi tanto nel suddetto agro Romano, quanto nelle surriferite circonvicine provincie di Marittima, e Campagna compreso Velletri, del Lazio compreso Castel Gandolfo, della Sabina, dell' Umbria compreso il ducato di Spoleto, e del Patrimonio incluso lo stato di Castro, Ronciglione, e Viterbo dal dì primo gennaro del prossimo venturo anno 1787. in avvenire andare affatto esenti dalla medesima tassa fissa delle strade consolari le fabbriche di acquavite, del ferro, della calce, del tabacco, del rame, delle pelli, dei cuoi, di carte, e cartoni, mattoni, canali, vasi, porcellane, majoliche, cera, polvere, sale, e di altre robe vendibili, come pure osterie, bettole, vinarie, alberghi, poste, capanne di pescatori, e pescivendoli, porti, varchi, stagni di mare, laghi di terra, cave di travertini, e d' altri sassi, marmi, breccia, arena, e di tutt' altro, edifici ad uso di bagni, fienili, valche, forni, molini, ed ogni altro edifizio, opifizio, ed industria di lucro di qualunque specie, e natura tanto attualmente esistente, quanto che in appresso vi si potesse nuovamente introdurre; di maniera che dal suddetto giorno primo di gennaro del prossimo venturo anno 1787. in avvenire chiunque nel predetto agro Romano, e nelle surriferite adjacenti provincie eserciterà, o vorrà esercitare alcuno dei nominati generi d' industria, o di qualunque altro, che di nuovo si potesse introdurre non s' intenda più obbligato a pagare l' indicata tassa delle strade consolari, ma in questa parte, e rapporto a qualunque genere d' industria resti la sua imposizione affatto estinta, ed abolita, come se mai fosse stata fatta.

Compensationes concessæ in correspectivitatem favore tribunalis Viarum.

§. 5. E perchè poi la cassa del tribunal delle Strade abbia la dovuta indennizzazione, e compenso della diminuzione di entrata, che sarà per soffrire avuto, che abbia il suo effetto la surriferita ordinata abolizione delle tasse su gli opificj, e industrie di lucro, ed in tal guisa possa il medesimo continuare a supplire alle spese occorrenti per l'importante oggetto del mantenimento, e conservazione delle strade consolari vogliamo, che la somma corrispondente all' annuo ritratto delle medesime tasse su gli opificj, e lucrose industrie, ed effettivamente incassata dallo stesso tribunal delle Strade netta da tutte, e singole spese occorse per l' esigenza, e da ragguagliarsi sull' ultimo triennio, si riparta in ciascun' anno dalla Nostra congregazione del Buon Governo sopra le surriferite provincie, cioè Marittima, e Campagna compreso Velletri, Lazio compreso Castel Gandolfo, Sabina, Umbria incluso il ducato di Spoleto, e Patrimonio collo stato di Castro, Ronciglione, e Viterbo nel modo, e forma, che dalla medesima congregazione si giudicherà più conveniente, e con quelle giuste proporzioni, che lodevolmente suol tenere nell' occasioni di simili riparti, ad effetto di passarne poscia il ritratto al predetto tribunale delle Strade nei tempi, e termini, che al medesimo la stessa congregazione suole passare il prodotto dell' antica tassa delle strade consolari, alla quale già si trovano sottoposte le medesime provincie.

Deputatio executoris apostolici.

§. 6. E l'esecuzione di questa Nostra disposizione commettiamo al reverendissimo cardinal Casali prefetto della predetta Nostra congregazione del Buon Governo, nell' attenzione,

» e vigilanza del quale confidiamo totalmente per le continue prove, che abbiamo sì del suo zelo, che della sua indefessa applicazione, ed al quale, oltre alle sue ordinarie, diamo per l' effetto del riparto di cui si tratta, tutte le più ample, ed estese opportune facoltà. E siccome dal pagamento delle anzidette tasse su gli opificj, ed industrie di lucro niuno veniva eccettuato sebbene privilegiato, privilegiatissimo, o di qualunque grado, stato, e condizione si fosse, essendosi dichiarati nelle medesime compresi, e ad esse soggetti sino la reverenda camera, e palazzo apostolico, reverendissimi cardinali, s. offizio, reverenda fabbrica di s. Pietro, ed ogni altro luogo pio, e persona, di cui fosse bisogno fare speciale, ed individua menzione, così nella stessa forma, e colla medesima generalità niuno deve andar esente dal pagamento del nuovo riparto da farsi come sopra sulle riferite provincie, ad effetto d' indennizzare la cassa del tribunal delle Strade della diminuzione di entrata, che sarà per risentire, avuto che abbia il suo effetto l' ordinata soppressione delle tasse su gli opifizi, ed industrie di lucro, poichè tale è mente, e volontà Nostra espressa ».

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 7. Volendo, e decretando, che » la presente Nostra cedola di moto proprio benchè non ammessa, nè registrata in camera, nè ne' suoi libri, a tenore della Bolla di Pio pp. IV. Nostro predecessore *de registrandis* vaglia nulladimeno e debba avere il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore con la Nostra semplice sottoscrizione, nè gli si possa mai opporre di surrezione, orrezione, o altro vizio, e difetto della Nostra volontà, ed intenzione, e che così, e non altrimenti debba sempre nelle cose premesse giudicarsi, e definirsi, da qualunque giudice, e tribunale, benchè collegiale, e composto di reverendissimi cardinali, e degno di special menzione, togliendo loro qualunque facoltà, ed arbitrio di decidere diversamente; dichiarando Noi fin da ora nullo, ed invalido tutto ciò, che si facesse, o potesse farsi in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati, nè sentiti il commissario della Nostra camera, il tribunal delle Strade, e suoi ministri, ed uffiziali, nè altra qualsivoglia persona, che vi avesse, o pretendesse avervi interesse, non ostante la detta costituzione di Pio IV. *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quæsito non tollendo*, le costituzioni, ed ordinazioni de' Nostri predecessori, e Nostre sulla imposizione, e respettivamente sopra la conferma delle surriferite tasse su gli opifici, e lucrose industrie, leggi, statuti, riforme, usi, stili, consuetudini, alle quali tutte, e singole, avendone il loro tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, per l' effetto premesso in quelle parti, che non concordano col presente Nostro moto proprio specialmente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Quirinale questo dì 16. settembre 1786.

Pius pp. VI.

Executio chirographi.

§. 8. Per il puntuale adempimento di queste provide ordinazioni prescritte da sua Beatitudine nella riferita graziosissima cedola di moto proprio noi pubblicheremo in appresso le determinazioni, che già si stanno ideando dalla predetta sagra congregazione, acciò il nuovo riparto da farsi come sopra sulle ripetute provincie in compenso delle indicate tasse da sopprimersi nel principio del prossimo venturo anno 1787., corrisponda pienamente alle regole della più esatta giustizia distributiva, e conseguentemente non riesca in veruna parte oneroso. Intanto abbiamo stimato di non esitare un sol momento a rendere a tutti palese, come facciamo col presente nostro editto, questa benefica legge, che al glorioso nome di sua Beatitudine sarà nelle provincie suddette ben degno oggetto di eterne benedizioni, affinchè gli abitanti delle medesime possano sino da ora prendere le opportune misure per introdurre nuovi generi d' industrie, e vieppiù maggiormente dilatare quelli, che già si trovano stabiliti, cosicchè alla prossima esecuzione della lodata provvidissima legge abbia la stessa Santità sua il gradimento d' incominciare a vedere effettuate le benefiche viste, che colla medesima si è proposte. Dato in Roma questo dì 20. settembre 1786.

Dat. Romæ 3. octobris 1786. anno XII.

DCXXIV.

Donatio alicujus partis corporis sancti Augustini.

Dilectissimo in Christo filio Nostro Ferdinando regio Hispaniarum infanti.

Pius PP. VI.

Dilectissime in Christo fili Noster Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium. §. 1. Multo gaudio mens Nostra exultat in Domino, et magna est Nobis ratio gratulandi, cum eximiam tuam in Deum, et in sanctos suos pietatem, et religionem augeri per omnia dono gratiæ cœlestis agnoscimus, et incrementa tuæ in hanc sanctam Sedem apostolicam devotionis, et observantiæ experimur.

Ratio concessionis. §. 2. Itaque ut magis magisque qua benevolentia, quove animi studio, et paternæ charitatis affectu quotidie simus te amplexi, tibi innotescat, scientes speciali observantia, ac honore te colere, et revereri sanctum Augustinum, quamvis dudum Romani pontifices prædecessores Nostri quamcumque sacri corporis, et aliarum reliquiarum sancti Augustini, quæ, ut pie creditur, in ecclesia sancti Augustini civitatis Ticinensis ordinis nunc fratrum Prædicatorum asservantur, portionem extrahi, vel asportari prohibuerint; nihilominus aliquam dicti sacri corporis particulam tibi donare constituimus.

Tenor concessionis. §. 3. Quocirca motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine venerabili fratri Bartholomæo archiepiscopo episcopo Papiensi per præsentes committimus, et mandamus, ut in actu asportationis dicti corporis sancti Augustini a dicta ecclesia sancti Augustini nunc fratrum ordinis Prædicatorum ad ecclesiam fratrum eremitarum sancti Augustini civitatis Ticinensis aliquam neque maximam, neque exiguam venerabilis dicti corporis partem auctoritate Nostra apostolica pro hac una tantum vice extrahet, et asportet; tibique concedat, et impertiatur.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dictæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus; et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum post extractionem, et asportationem hujusmodi quascumque Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum prohibitiones in omnibus, et per omnia innovamus, ac in posterum quamcumque etiam minimæ dicti corporis, vel aliarum reliquiarum prædictarum particulæ asportationem, et extractionem sub iisdem pœnis in literis prædecessorum Nostrorum expressis, auctoritate prædicta tenore præsentium districte prohibemus, et interdicimus, ac per præsentes literas non intendimus supradictas reliquias in aliquo approbare. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia octobris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCXXV. Dat. Romæ 14. novembris 1786 anno XII.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Goana in Indiis.

Venerabili fratri archiepiscopo Goano in Indiis.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater Salutem, et apostolicam benedictionem

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut Proemium.

in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; eapropter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis. §. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Goana adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, et præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis sese addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contingat ob excretum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis. §. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus prædictarum civitatis, et diœcesis Goanæ, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natali Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, ac Jacobi apostolorum, et commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis Beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, et tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio, in reliquis vero festis sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita tantum missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, ac mandes.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illarumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbo insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima quarta novembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 17. novembris 1786 anno XII.

DCXXVI.

Suppressio monasterii sanctimonialium ordinis Cisterciensis in loco Bersebruk Osnabrugensis diœcesis existentis, et applicatio bonorum in erectionem scholarum pro catholicis.

Venerabili fratri Maximiliano Francisco archiepiscopo Coloniensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater

Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt, humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore Nos inter cætera ad hoc esse constitutos plane intelleximus, ut scilicet catholicam religionem totis viribus promovere, eamque adjuvante Dei gratia adversus heterodoxorum præsertim conatus tueri impigre studeremus; quamobrem dum pastoralem fraternitati tuæ vigilantiam in Domino commendamus, tuis petitionibus assensum præbendum esse arbitramur.

Expositio precum ad rem porrectarum ab archiepiscopo Coloniensi.

§. 2. Nuper quidem a te accepimus, quod cum nuper inter catholicos ex una, et heterodoxos confessioni Augustanæ addictos diœcesis Osnabrugensis ex altera partibus de ac super scholarum privatarum numero exorta dissidia nuper composita extiterint, acatholici summum, quantum possunt, adhibent studium, ut in transactionis hujusmodi exequutionem undique suæ scholæ erigant; dum interim nullæ, a catholicis ob necessariæ dotationis defectum instituuntur; quod quidem in catholicæ religionis detrimentum redundare necesse est. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, in dicta diœcesi Osnabrugensi in loco Bersebruk nuncupato extet monasterium sanctimonialium ordinis Cisterciensis, quarum numerus vix ad novem moniales præter abbatissam pertingit, exiguaque sit spes, ut numerus hujusmodi augeatur, quinimo paulatim decrescet, et quatuor alia monasteria sanctimonialium in eadem diœcesi superextent, in quibus dictæ novem moniales, et abbatissa recipi commode possunt; hinc ad catholicæ religionis bonum quam maxime spectare videretur, si prævia ejusdem monasterii suppressione, bona ad illud spectantia in dotationem scholarum hujusmodi pro catholicis erigendarum addicerentur, et unirentur, prout addici, et uniri etiam nomine dilectorum filiorum canonicorum, et capituli cathedralis ecclesiæ Osnabrugensis summopere desideras, ipsique non minus desiderant.

Eidem archiepiscopo committitur, ut monasterium supprimat, et bona concedat scholis instituendis, salvis missarum oneribus.

§. 3. Nos igitur animarum Christifidelium saluti consulere, tuisque, ac capituli prædicti votis quantum cum Domino possumus annuere volentes, fraternitati tuæ, capituloque prædicto insimul per præsentes committimus, et mandamus, ut monasterium sanctimonialium prædictum ordinis Cisterciensis in loco de Bersebruk erectum Osnabrugensis diœcesis auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas, ac suppressum, et extinctum esse constitues, atque declares; sanctimoniales autem in eo existentes ad alia monasteria ejusdem diœcesis, ipsis benevisa prævio tamen monialium monasteriorum, ad quæ erunt traducendæ consensu, et assignata illarum cuilibet ea vitalitia pensione, quæ juxta rerum vices tibi, capituloque antedicto congrua videbitur, ex bonis dicti sic suppressi monasterii persolvenda, eadem auctoritate transferas. Bona porro mobilia, et immobilia ad monasterium hujusmodi quomodolibet spectantia, et pertinentia, salvis tamen missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus in scholarum pro catholicis instituendis erigendarum dotationem dicta auctoritate addicas, unias, et incorpores. Nos enim tibi, ac eidem capitulo necessariam, et opportunam facultatem ad præmissa, et circa ea, quæ ad optatum finem illa perducenda pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, et exequi mandandi ea omnia, quæ componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Omne remedium juris tollitur adversus præsentes literas.

§. 4. Decernentes has præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint; ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno inexcogitato, et substantiali; sive

etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, et facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, vel impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes vocatis, quorum interest, et aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus; cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima septima novembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 24. novembris 1786. anno XII.

DCXXVII.

Ut officium, et missa de communi Confessorum non Pontificum beati Nicolai Factor ordinis minorum sancti Francisci de observantia celebrari possit in regnis Hispaniarum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilectus filius eques Nicolaus de Azara carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici apud Nos, et Sedem apostolicam minister plenipotentiarius Nobis nuper exponi fecit, memoratus Karolus rex ob specialem devotionem, qua fertur in beatum Nicolaum Factor ordinis minorum sancti Francisci de Observantia, officium, et missam de communi Confessorum non Pontificum primo loco cum orationibus propriis, jam per Nos die XXIII augusti currentis anni in honorem ejusdem beati Nicolai adprobatis ad clerum sæcularem, et regularem utriusque sexus omnium regnorum, et dominiorum eidem Karolo regi subjectorum per Nos extendi summopere cupiat. Nobis propterea dictus eques, Josephus Nicolaus ejusdem Karoli regis nomine humiliter suppli-

cari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos itaque piis prædicti Karoli regis votis annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, attenta relatione dilecti filii Julii Mariæ de Somalia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; supradictum officium, et missam de communi Confessorum non Pontificum primo loco cum orationibus propriis, jam per Nos, ut præfertur, adprobatis, ad clerum sæcularem, et regularem utriusque sexus omnium regnorum, et dominiorum eidem Karolo regi subjectornm sub ritu duplici minori, servata tamen rubricarum dispositione, auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictorumque cleri, et regnorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima quarta novembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXVIII.

Dat. Romæ 28. novembris 1786. Anno XII.

Damnatio, et prohibitio libri Germanico idiomate editi, cujus titulus latine sonat = *Quid est papa* =.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

§. 1. Super soliditate petræ fundatam a Christo Ecclesiam, Petrumque singulari Christi munere præ cæteris electum, qui vicaria potestate apostolici chori princeps existeret, totiusque adeo gregis pascendi, fratres confirmandi, totoque orbe ligandi, ac solvendi summam curam, auctoritatemque in successores omni ævo prorogandam susciperet: dogma catholicum est, quod ore Christi acceptum, perenni patrum prædicatione traditum, ac defensum, Ecclesia universa omni ætate sanctissime retinuit, sæpiusque adversus novatorum errores summorum pontificum, conciliorumque decretis confirmavit. In hoc scilicet apostolicæ cathedræ principatu firmum voluit Christus, constrictumque teneri unitatis vinculum, quo Ecclesia per universum mundum propaganda, ex membris quantumcumque dissitis, mutua omnium in uno capite consociatione in unam corporis compagem coalesceret, fieretque adeo, ut hujus vis potestatis non tantum ad primæ Sedis amplitudinem, sed et maxime ad corporis totius integritatem, incolumitatemque valeret. Minime proinde mirum, quotquot omnibus retro sæculis extitere, quibus antiquus humani generis hostis hostile suum in Ecclesiam odium infudit, in hanc primum Sedem irruere consuevisse, qua unitatis firmitas continetur,

ut disjecto, si fieri posset, fundamento, ac dirempta ecclesiarum cum capite conjunctione, qua potissimum nituntur, vigent, ac efflorescunt, ipsammet Ecclesiam, fractis viribus misere afflictam, ac dilaceratam, libertate spoliarent, qua Christus eam donavit, indignæque servituti addicerent.

Detegitur impii auctoris consilium in editione libelli

§. 2. Hos inter, paucos ante annos procacis vir ingenii, damnatis dudum opusculis, nimium jam notus *Eybel*, novo exemplo infesti sui in Nos et apostolicam hanc Sedem animi testimonium edidit: qui nempe audito nuntio itineris a Nobis religionis causa suscepti, libellum suis popularibus obtrudere properavit, hac inverecunda inscriptione: *Quid est papa*? Quo plenum illud pietatis studium, quod adventus Nostri expectatio commoverat, restingueret, ipsumque decus pontificiæ dignitatis, in sacerdotalis ordinis invidiam, popularisque cœtus contemptum adduceret. Non tamen passus est misericors Deus improbi eum voti compotem fieri; quippe tanta ipsorummet suorum, quos abalienare a Nobis studuerat, celebritate, et frequentia, tanta omnium ordinum gratulatione, ac plausu excepti sumus, prorsus ut perspicuum fieret, quamquam nullis Nostris meritis in Petri Sedem, divina disponente providentia, evecti sumus, divino tamen numinis ejusdem consilio provisum esse, ne honori, qui Petro debetur, successoris indignitas obesset.

Illud spernere pontifex voluisset, sed melius duxit etiam damnare.

§. 3. Ac tum quidem abstinendum duximus a libello merita damnatione notando; primum ne suspicacioribus, qui non desunt, hominibus, dolori potius Nostro indulsisse, quam officio paruisse videremur; dein quod oblivione protinus obruendum videri poterat opusculum ejusmodi, quod tenue per sese nil momenti afferret præter procaciorem quamdam in veteribus calumniis retexendis licentiam. Nuper vero, cum acceperimus, levitate ipsa operis factum esse, ut, qui semper parati sunt superseminare zizania inimici homines, repetitis illud typis, nec patrio tantum sermone, sed et in alios plures, quin et in *Græcam* vulgarem linguam translatum longe, lateque divulgari curarent hoc nimirum consilio, eaque spe inducti fore, ut, scripti jocularis licentia non paucos ad legendum alliceret, scriptoris in affirmando confidentia incautis, qui nec pauci sunt, illuderet; nullam Nobis moram interponendam, novimus, quominus glisceati malo in dies, quantum in Nobis est, occurramus, omnique studio et opera enitamur, ut qui pacem, et unitatem Ecclesiæ scindere quærunt (utinam non domestici hostes) ad saniora consilia revocentur, aut ne horum fallaciis irretiti bonarum etiam mentium fideles ab Orthodoxæ fidei constantia in profanas insurgentium errorum novitates miserrime abducantur.

Absurditates memorantur, quæ in eo relatæ sunt.

§. 4. Et sane cum monente Augustino, in cathedra unitatis posuerit Deus doctrinam veritatis, contra infelix iste scriptor nil non molitur, quo hanc Petri Sedem modis omnibus vexet, ac oppugnet, qua in Sede constitutam patres unanimi sensu cathedram eam coluere, *Qua in una unitas ab omnibus servaretur; e qua in reliquas omnes venerandæ communionis jura dimanant; ad quam necesse sit omnem Ecclesiam, omnes, qui undique sunt, fideles convenire.* Non ille veritus est fanaticam turbam appellare, quam prospiciebat ad aspectum pontificis in has voces erupturam: hominem eum esse, qui claves regni cœlorum, cum ligandi, solvendique potestate a Deo acceperit, cui non alius episcopus exæquari valeat, a quo ipsi episcopi auctoritatem suam recipiant; quemadmodum ipse a Deo supremam suam potestatem accepit: eumdem porro vicarium esse Christi, caput Ecclesiæ visibile, judicem supremum fidelium. An ergo, quod horribile dictu, fanatica fuerit vox ipsa Christi claves regni cœlorum cum ligandi, solvendique potestate Petro pollicentis: quas claves communicandas cæteris, post *Tertullianum* Petrum solum accepisse *Optatus Milevitanus* profiteri non dubitavit? An fanatica dicenda tot solemnia, totiesque repetita pontificum, conciliorumve decreta, quibus illi damnati sunt, qui negarent in beato Petro apostolorum principe successorem ejus Romanum pontificem constitutum a Deo caput Ecclesiæ visibile, ac vicarium Jesu Christi, ei regendæ Ecclesiæ plenam potestatem traditam, veramque ab omnibus, qui Christiano nomine censentur, obedientiam deberi, atque vim eam esse primatus, quem *divino jure* obtinet, ut cæteris episcopis non honoris tantum gradu, sed et supremæ potestatis amplitudine antecellat? Quo magis deploranda est præceps, ac cœca hominis temeritas, qui tot decretis damnatos errores infausto suo libello instaurare studuerit, qui dixerit, ac per multas ambages passim insinuarit, quemlibet episcopum vocatum a Deo ad gubernationem Eccle-

siæ non minus quam papam, nec minori præditum esse potestate: Christum eamdem per sese apostolis omnibus potestatem dedisse: quidquid aliqui credant obtineri, et concedi solum a pontifice, posse idipsum, sive a consecratione, sive ab ecclesiastica jurisdictione pendeat, perinde obtineri a quolibet episcopo: voluisse Christum Ecclesiam reipublicæ more administrari: ei quidem regimini opus esse præside pro bono unitatis, verum qui non audeat se aliorum, qui simul regunt, negotiis implicare; privilegium tamen habeat negligentes cohortandi ad sua implenda munia: vim primatus hac una prærogativa contineri supplendæ aliorum negligentiæ, prospiciendi conservationi unitatis hortationibus, et exemplo: pontifices nil posse in aliena diœcesi præterquam extraordinario casu: pontificem caput esse, quod vim suam, ac firmitatem teneat ab Ecclesia: licitum sibi fecisse pontificis violandi jura episcoporum, reservandique sibi absolutiones, dispensationes, decisiones, appellationes, collationes beneficiorum, alia uno verbo munia omnia, quæ singulatim recenset, atque velut indebitas, ac episcopis injuriosas reservationes traducit.

Refelluntur absurda collatis auctoritatibus ss. patrum

§. 5. Atque ille quidem ad fidem suis hisce dictis non tam conciliandam quam quoquo modo surripiendam, nomina longa serie prætendit sanctissimorum patrum, quorum decerptis hinc inde, maleque adductis sententiis insigni fraude abutitur, dum ea loca recenset, quæ faciunt ad commendationem episcopalis dignitatis, alia reticet, quibus illi singularem pontificiæ potestatis præstantiam extulerunt. Qui, si adessent, impudentem hominis calumniam ea voce refellerent, qua Sedis apostolicæ principatum, suumque in eam obsequium non prædicarunt modo, sed et immortalibus scriptis ad omnem futuri temporis memoriam testatum reliquerunt: *Cyprianus* ipse, cujus hæc sunt verba: Deus unus est, et Christus unus, et una Ecclesia, et cathedra una super Petrum Domini voce fundata: qui Petri cathedram profitetur Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis exorta est, ad quam perfidia non possit habere accessum.

Idem ut supra

§. 6. *Chrysostomus* aperte declarans, potuisse Petrum jure suo successorem in proditoris locum eligere. Quo jure ex primatu ducto Petrus ipse deinceps, primique Petri successores usi sunt, dum per omnem occidentem ecclesias fundarunt, eisque vel ante omnem synodum episcopos præfecerunt, quibus gregis regendi portionem assignarunt, tum definitis regionibus unam Sedem designarunt, cujus antistes cæteris apostolica auctoritate præsideret. De qua ecclesiarum institutione *Innocentius I.* velut de re manifesta testimonium edidit luculentissimum, quo intelligere quisque valeat, pontificiam auctoritatem non ex constituta ante per synodos disciplina prodiisse, sed constitutæ per synodalia decreta disciplinæ præluxisse. Quem etiam pontificem, compertum est, Antiochenam ecclesiam, caput orientalis diœceseos decretis suis ordinavisse.

Idem ut supra

§. 7. *Epiphanius*, qui Ursacium, et Valentem pœnitentia ductos testatur Julio Romano pontifici libellos obtulisse, quibus errorem suum deprecarentur, atque ad communionem, et pœnitentiam admitterentur.

Idem ut supra

§. 8. *Hieronymus*, cui profanus erat quisquis non cathedræ Petri communione consociaretur, super quam petram sciret ædificatam Ecclesiam, atque adeo ab uno Damaso in gravissimis concertationibus, ut loquendi, ita et communicandi auctoritatem sibi dari efflagitabat.

Idem ut supra

§. 9. *Augustinus*, qui se in scripturis sanctis testatur didicisse, primatum apostolorum in Petro excellenti gratia præeminere: illum apostolatus principatum cuilibet episcopatui præferendum: Romanam Ecclesiam, Petri sedem, eam esse petram, quam non vincunt superbæ inferorum portæ. Quo alia refellitur scriptoris calumnia, dum petræ nomine, super quam Christus ædificavit Ecclesiam suam, non personam, sed fidem, aut confessionem Petri vult potius esse intelligendam, quasi patres ii, qui, pro mira fecunditate Scripturæ, petræ vocabulum eo quoque retulerunt, literalem illum sensum, quo ad Petrum ipsum directe refertur, deseruerint, ac non etiam apertissime retinuerint. Sic et magister Augustini *Ambrosius*: „Ipse est Petrus, „cui dixit: *Tu es Petrus, et super* „*hanc petram ædificabo Ecclesiam* „*meam*: Ubi ergo Petrus, ibi Ecclesia„. Hæc una vox patrum, hæc doctorum perpetuata traditio, quam ex majoribus collectam paucis hisce verbis complexus est, Eugenium alloquens *Bernardus*. „Tu es, cui claves traditæ, „cui oves creditæ sunt . . . . . habent „alii assignatos sibi greges, singuli „singulos: tibi universi crediti, uni

» unus. Nec modo ovium, sed et pa-» storum tu unus omnium pastor ». Hoc lacte doctrinæ nutriti sunt quotquot in Ecclesia Christi adoleverunt; hoc, si recordari volent, a pueritia imbuti, quotquot nunc omni vento doctrinæ circumferri se patiuntur. Semper ex evangelio proditum, pascendas oves Petro a Christo commendatas, non item Petrum ovibus pascendum.

Conciliorum definitiones memorantur.

§. 10. Nec vero a patrum traditione synodi œcumenicæ unquam recessere. *Chalcedonenses patres* Petro se audientes præbuere per os Leonis loquenti; nec a quovis antistite, sed ab Leone tanquam capite cum implorata confirmatione, actionum suarum firmitatem noverunt esse repetendam.

Idem ut supra

§. 11. *Octava generalis synodus actione prima* perlectum libellum probavit, seu formulam, qua post præclara multa de Romani pontificis auctoritate perscriptum erat, qui sequestrati essent *a communione Ecclesiæ catholicæ, idest non consentientes Sedi apostolicæ, eorum nomina inter sacra non recitanda esse mysteria.* Quin præterea cum statuendum superesset de nonnullis dispensationibus, quas utilitas Ecclesiæ exposcere maxime videbatur, impartiendæ veniæ facultatem sumere sibi patres ausi non sunt: verum eam per patriarcham Ignatium implorandam duxere a Sede apostolica, quam proinde agnovere, non ipsos patriarchas, relaxandorum canonum potestate pollere.

Idem ut supra

§. 12. Magna *Lateranensis synodus* quarta c. 5. Romanam Ecclesiam tradit, disponente Domino, super omnes alias ordinariæ potestatis obtinere principatum, utpote universorum Christifidelium matrem et magistram.

Idem ut supra

§. 13. In *Lugdunensi II.* edita est Græcorum fidei professio, qua se recognoscere testantur, Romanam Ecclesiam summum, et plenum primatum, et principatum super universam Ecclesiam catholicam obtinere, eumque ab ipso Domino in beato Petro apostolorum principe, sive vertice, cujus Romanus pontifex est successor, cum potestatis plenitudine recepisse. Quas superiores synodos subsecuta deinceps Florentina catholicum primatus dogma celebri decreto sancivit.

Idem ut supra

§. 14. Divino eodem spiritu afflati Tridentini patres declararunt *Pontifices maximos pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores potuisse peculiari judicio reservare.* Quam adeo potestatem per omnes ecclesias sese fundentem, atque ad alia ejusdemmodi munia, quæ libelli auctor explodere perperam nititur, ex æquo pertinentem, non aliunde adscitam, non ab inferioribus ad pontifices delatam, sed primatui ordinario jure insitam, cuique fatendum est, qui cœlestem synodorum sapientiam, humanæ inscitiæ disputationibus non dubitet longe præponendam.

Exceptiones ab auctore propositæ refelluntur.

§. 15. Appellat Eybel *Constantiense concilium.* At meminisse ipsum oportuerat, damnatos in eo errores fuisse, cum Wicleffi ajentis non esse de necessitate salutis credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias, nec papam esse proximum et immediatum Christi vicarium; tum Johannis Hus, Petrum non esse, nec fuisse caput Ecclesiæ sanctæ catholicæ. Quibus erroribus sanorum verborum formam opponens *Martinus V.* præscripsit interrogandos, qui de his suspecti essent, utrum credant, beatum Petrum fuisse vicarium Christi, habentem potestatem ligandi, ac solvendi super terram. Item papam canonice electum successorem esse beati Petri habentem supremam auctoritatem in Ecclesia Dei. Item papam omnibus Christianis posse concedere indulgentias; singulos porro episcopos suis subditis secundum limitationem sacrorum canonum. Quo plane refutatur istius error, dum perperam disserens de indulgentiis scribere ausus est, quemlibet episcopum, pari modo atque papam, posse indulgentias concedere. Quæ patrum, synodorumve documenta, quisquis æquo, pacatoque animo paullo attentius introspexerit, sentiet profecto, longe præstantiorem auctoritatem comprehendere, quam quæ aut meri directorii, ut vocant, finibus, aut hortandi, monendi, supplendi munere continetur.

Sequitur ut supra.

§. 16. Quin et ipsi Basileenses in synodali responso ad Tarentinum episcopum palam declarant fateri se, et credere, Romanum pontificem caput esse, et primatem Ecclesiæ, vicarium Christi, et a Christo, non ab hominibus, vel synodis aliis prælatum, et pastorem Christianorum, cui datæ sunt a Domino claves, et uni dictum *Tu es Petrus*, et solum in plenitudinem potestatis vocatum esse, alios in partem sollicitudinis. Quo magis pudere ipsum deberet impotentis audaciæ, qua eam potestatis plenitudinem infirmare aggreditur, quam Basileenses inter dos

ctrinæ capita referunt adeo nota et pervulgata, ut nec opus foret ea percensere. Et sane quod supra dictum ab Augustino retulimus, in Romana Sede semper viguisse apostolicæ cathedræ principatum, huncque apostolatus principatum cuilibet episcopatui præferendum, cum aliis multis, tum et hac insigni nota cernitur, quod Petri successor, hoc ipso quod in Petri locum succedit, assignatum sibi habeat jure divino Christi gregem universum, ut simul cum episcopatu potestatem accipiat universalis regiminis: cæteris porro episcopis suam cuique peculiarem gregis portionem non divino, sed ecclesiastico jure, non Christi ore, sed hierarchica ordinatione assignari opus sit, ut ordinariam regiminis potestatem explicare in eam valeat. Cujus assignationis summam auctoritatem quisquis Romano pontifici abjudicare volet, eum necesse est in legitimam tot in orbe toto episcoporum successionem invadere, qui ecclesias apostolica auctoritate de integro fundatas, aut ab aliis divulsas, aut invicem unitas regunt, ad easque regendas a Romano pontifice missionem acceperunt; ut proinde sine ingenti Ecclesiæ perturbatione, ipsiusque episcopalis regiminis discrimine tentari nequeat magnum hoc, et mirabile potentiæ consortium, divina dignatione Petri cathedræ tributum, ut quemadmodum a Leone Magno dictum est, omnes proprie regat Petrus, quos principaliter regit et Christus; et si quid Christus commune cum Petro cæteris voluit esse principibus, nunquam nisi per ipsum dedit quidquid aliis non negavit.

Idem ut supra

§. 17. Laudat Gallicanos præsules, Gallicanos doctores: frustra omnino. Quos etenim ex his cogitat ille sibi suffragatores adsciscere? Vetustiores ne, an aut qui medio ævo, aut recentiore memoria, in ea inclita ecclesia pietatis, doctrinæve laude floruere? At inter veteres illos, ut paucos ex multis proferamus, audire illum non pigeat Cæsarium Arelatensem, Avitum Viennensem, quorum ille supplici libello Symmachum papam alloquitur: » Sicut a persona beati Petri episcopatus » initium, ita necesse est, ut disciplinis competentibus Sanctitas Vestra singulis ecclesiis, quid observare debeant, evidenter ostendat » *Avitus* » vero ad Hormisdam » Quæ sumus » ut quid filiis vestris, fratribus meis, » idest Gallicanis, si consulant, respondere debeam, instruatis; quia jam » securus non dicam de Viennensis, » sed de totius Galliæ devotione pol» licear, omnes vestram super statu » fidei captare sententiam » *Aurelianenses patres*, qui canonicam formam in metropolitanorum electione servandam ex apostolicæ Sedis decretis repetunt.

Idem ut supra

§. 18. Audiat ex medio ævo *Hincmarum Remensem*, qui, cum testatur, se erga Sedem apostolicam omnium ecclesiarum matrem, ac magistram, ejusque rectores fidelem semper, atque subjectum in omnibus extitisse, hoc ipso quod videri voluit, quid apostolicæ Sedi debeatur, ac deberi sentiat, manifeste declarat: tum et *Ivonem Carnotemsem* graviter eorum audaciam coarguentem, qui contra Sedem apostolicam caput erigunt, *cujus judiciis, et constitutionibus obviare, plane est hæreticæ pravitatis notam incurrere*: ad quam *principaliter, et generalissime pertineat tam metropolitanorum, quam cæterorum episcoporum consecrationem confirmare, vel infirmare, constitutiones et judicia retractare, suas vero inconcussas detinere, et nullius inferioris judicio retractandas, vel corrigendas concedere*. Quod idem Gelasii quoque auctoritate comprobat.

Prosequitur ut supra.

§. 19. Quod si ab illa vetustate ad propiora tempora progredimur, latere illum non debuere gravissimæ censuræ adversus famosum Spalatensem apostatam ab insigni theologica facultate Parisiensi latæ, in quibus præformatam libelli sui damnationem perspicere facile potuisset. Hi scilicet fuere Spalatensis errores, quibus illa hæreticæ, ac schismaticæ pravitatis notam inurendam non dubitavit: » Disparitatem » potestatis inter apostolos esse huma» num inventum, in sacris evangeliis, » et divinis novi testamenti scripturis » minime subsistens: » (quam hæreticam et schismaticam declarat de jurisdictione apostolica ordinaria, quæ in solo divo Petro subsistebat, intellectam). » In Ecclesia non dari unum » caput supremum, et monarcham præ» ter Christum » Episcopos omnes si» mul, et in solidum eamdem regere » Ecclesiam singulos cum plena pote» state » Romanam Ecclesiam præci» puam fuisse, et esse nobilitate, exi» stimatione, nomine, et dignitatis au» ctoritate, non regiminis, et jurisdi» ctionis principatu » (quam dicit hæreticam et schismaticam, quatenus aperte insinuat, Romanam Ecclesiam jure divino auctoritatem in alias ecclesias non

habere) » Unumquemque episcopum » jure divino esse universalem » Monarchiæ formam non fuisse immediate in Ecclesia a Christo institutam » falsum esse, unionem Ecclesiæ catholicæ in unitate rectoris visibilis » consistere »; cumque Spalatensis subjunxisset, Parisiensium doctrinam, enucleate intellectam, nihil a sua discrepare, impactam sibi calumniam continuo illi refutarunt *velut meram contra facultatem Parisiensem imposturam.*

Idem ut supra

§. 20. Præclarum etiam, atque ut allatæ Parisiensium doctorum sententiæ, sic et costanti majorum suorum traditioni plane consentaneum de Romani pontificis primatu testimonium edidere Gallicani præsules in comitiis anno 1681. » Caput est, inquiunt, Ecclesiæ, centrum unitatis: obtinet ille » in nos primatum auctoritatis, et jurisdictionis sibi a Christo Jesu in » persona sancti Petri collatum: qui ab » hac veritate dissentiret, schismaticus, » immo et hæreticus esset ».

Idem ut supra

§. 21. Quin et libelli auctori non prorsus ignota fuere, petita ex omni antiquitatis memoria de Romano primatu luculentissima documenta, quo magis prodit sese pertinax illius adversus Romanam Sedem contentio, qui cum splendida illa patrum testimonia obscurare, ac delere non posset, ea veritus non sit per summam impudentiam velut allegorias male intellectas traducere, indeque factum ex parte esse, ut longa sæculorum serie creditus sit papa is esse, qui non est; quasi sanctissimi patres, quos Ecclesiæ suæ Deus dedit pastores et doctores, in re gravissimi momenti; quæ ad Ecclesiæ constitutionem pertinet, communi seosu aut erraverint ipsi, aut errandi causam fidelibus objecerint, ac non potius nefarii erroris convictus teneatur, qui de Romano pontifice aliter credendum statuat, quam tot sæculorum continuata successione creditum sit.

Ratio cur hæc omnia fuerint superius animadversa.

§. 22. Atque hæc quidem prædecessorum Nostrorum paribus in causis exempla secuti paullo latius, ut muneris Nostri ratio postulat, exponenda duximus, non Nostra, sed animarum lucra quærentes, solliciti servare unitatem in vinculo pacis; in id intenti, ut, patefactis eorum fraudibus, qui patrum nomine ad pervertendas patrum sententias abutuntur, omnes intelligant, nil patribus ipsis antiquius fuisse, quam ut unitas ab omnibus in ea cathedra servaretur, quæ una est cæterarum omnium a Christo constituta mater et magistra.

Tenor damnationis libri.

§. 23. Unum certe ovile Christi Ecclesia est, cujus unus supremus pastor, Christus ipse regnans in cœlis, unum quoque sui vicarium supremum in terris visibilem pastorem reliquit, in cujus voce, Christi vocem oves audirent, ne seductæ alienorum vocibus in venenata quæque, ac mortifera pascua dilaberentur. Quo igitur cautius fideles curæ Nostræ concrediti profana, et vaniloquia devitent, quæ proficiunt ad impietatem, constantesque maneant huic unitatis cathedræ devincti, in qua Petrus adhuc velut in propria Sede vivit, et præsidet, ac præstat quærentibus fidei veritatem, neve in hanc fraudem induci se patiantur, ut putent ambitione extortum, aut ignorantia, vel adulatione delatum, aut pravis artibus quæsitum, quod Christi est ordinatione constitutum. Nos memoratum opusculum a Germanico idiomate in latinum translatum, complurium in sacra theologia magistrorum examini subjici mandavimus, quorum habitis consultationibus, auditisque suffragiis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium in tota republica Christiana adversus hæreticam pravitatem generalium inquisitorum coram Nobis adstantium, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, antedictum libellum, cujus titulus latine: » Quid est papa? » cum dispensatione Cæsareæ regalis censurarum commissionis ob appositionem nominis » Viennæ apud Josephum Edlen de Kurzbeck 1782. Græce vero Τί ἐστιν ὁ Πάπας tamquam continentem propositiones respective falsas, scandalosas, temerarias, injuriosas, ad schisma inducentes, schismaticas, erroneas, inducentes in hæresim, hæreticas, et alias ab Ecclesia damnatas reprobamus, damnamus, ac pro reprobato, ac damnato in perpetuum haberi volumus, atque decernimus.

Pœnæ contra legentes, et retinentes librum damnatum.

§. 24. Præcipimus insuper, ne quisquam ex Christifidelibus cujuscumque gradus, et dignitatis, quamvis specialissima nota dignis, libellum prædictum jam typis editum, sive manu conscriptum, vel in suo originali, vel in quacumque alia versione legere, retinere, vel denuo imprimere, seu imprimi facere audeat, aut præsumat sub pœna suspensionis a divinis quantum ad personas ecclesiasticas, quantum ve-

ro ad personas sæculares sub pœna excommunicationis majoris ipso facto absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem, et respective relaxationem Nobis, et successoribus Nostris Romanis pontificibus reservamus, excepto dumtaxat, quoad excommunicationem prædictam, articulo mortis, quo nimirum quilibet confessarius ab hujusmodi censura, ut præfertur, incursa absolvere poterit.

Præceptum de tradendis exemplaribus ordinarii locorum.

§. 25. Mandamus quoque bibliopolis, ac typographis, cæterisque omnibus, et singulis cujuscumque gradus, conditionis, et dignitatis, personis ecclesiasticis, et sæcularibus, etiamsi speciali, et individua mentione indigeant, ut quatenus prædictus libellus vel in suo originario, in quocumque idiomate impressus, vel etiam manuscriptus, ad eorum manus devenerit, statim deferre illum teneantur ordinariis locorum sub eisdem suspensionis a divinis comminatis pœnis, ac respective excommunicationis.

Fides habenda transumptis

§. 26. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illarum ignorantiam prætexere possit, volumus et mandamus, illas ad valvas basilicæ Principis Apostolorum, et cancellariæ apostolicæ, nec non curiæ generalis in Monte Citatorio, et in acie campi Floræ de urbe per aliquem ex cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibi affixa relinqui. Sic vero publicatas perinde afficere omnes et singulos, quos concernunt, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent. Ipsarum autem literarum præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quæ iisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, et ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die 28. novembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXIX.

Dat. Romæ 12. decembris 1786 anno XII.

Ampliatio seminarii Eugubini cum applicatione bonorum a diversis piis locis eductorum; reintegratio conservatorii puellarum erecti a Joanne Baptista Cristini, et reformatio parœciarum ejusdem civitatis, et diœcesis.

Venerabili fratri
Octavio episcopo Eugubino

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Causæ pontificem impellentes.

§. 1. Ut primum administrationem hujus tuæ ecclesiæ Eugubinæ, quam ibi duobus nondum ab hinc annis commisimus, nactus eo, ad promovendum Dei cultum, et ecclesiasticam disciplinam fovendam, ac ad animarum Christifidelium salutem curandam a Deo constitutum esse, plane intellexisti; quapropter omnia nedum studia, vigiliasque tuas Dei adjuvante gratia ad hoc usque adhuc impendisti, sed etiam pastoralem visitationem per tuam diœcesim illico suscipere non omisisti; ast, cum res ejusdem tuæ diœcesis pessimo loco esse deprehensus sis; hoc ipsum Nobis et scriptis, et coram significare studuisti; Nobisque etiam interim alii supplices libelli dati sunt, e quibus conjicere facile erat plura in tua diœcesi adesse incomoda. Itaque Nos pro ea paterna charitate, qua ex apostolici Nostri ministerii officio omnes omnino Christifideles præsertim vero eos, qui etiam Nobis, et apostolicæ Sedi in temporalibus subditi sunt, jugiter complectimur, tuo gregi consulere volentes, exquisito a te prius earum statu, deque illo pariter ab aliis certiores facti, plura intelleximus esse, quibus omnino aliquo modo erat occurrendum. Siquidem in primis compertum apud Nos fuit, quod licet alias temporibus fel. rec. Innocentii pp. X. prædecessoris Nostri, et dum ecclesiam Eugubinam regebat bo. me. Alexander Sperelli curatum fuerit, ut ad augendum divinum cultum in ista tua cathedrali ecclesia præter canonicos, aliqui essent etiam beneficiati, quos vocant mansionarii, qui choro inservirent; nihilominus omne consilium in irritum cessit, unus quippe dumtaxat

in dicta cathedrali nunc existit beneficiatus, seu mansionarius nuncupatus.

Comperit seminarium Eugubinum neque commoda ædes, neque satis ample censu ditatum esse.

§. 2. Insuper seminarium neque ædem habet comodam, neque tali censu est ditatum, ut in ea congruens diœcesis alumnorum numerus sustentari possit; conservatorium quoque puellarum Refugii nuncupatum ex ædibus, et opibus esse plane destitutum; multæ vero existunt parœciæ, præsertim in diœcesi inter quas nonnullæ sunt, ut asseritur, de jure patronatus aliquorum ordinum regularium, quarum parochi tum ob summas rerum necessariarum angustias, quibus premuntur tum etiam ob illarum incomodam positionem, quo minus suo gregi spiritualiter, aut temporaliter adesse possint præpediuntur.

Mature res perpensa.

§. 3. Quæ omnia cum per Nos ipsos fuerint mature, ac sedulo perpensa, adhibito etiam aliquorum, qui in rebus ipsius diœcesis versati sunt, opere; nonnulla disponere statuimus, quæ utilitatem, ac bonum spirituale, et temporale tuorum subditorum latura fore arbitramur: sperantes fore, ut novum hoc paternæ Nostræ sollicitudinis testimonium, tuam vigilantiam, tuique gregis fidem, ac erga Romanam Sedem illius dominam, et matrem studium magis magisque intendant. Nos igitur in primis cum sicut accepimus bo. me. Fabius Mancinforte, qui aliquandiu hanc rexit ecclesiam in pervigilio sui obitus, die scilicet xxvi februarii MDCCXXXIX. legaverit scuta mille, et quingenta monetæ Romanæ ecclesiæ cathedrali in ejus ornatum per congregationem Sperellam nuncupatam eroganda, quæ summa postmodum ob multiplicum in transactione conventum ad dirimendam litem de ac super legati hujusmodi dispositione inter capitulum cathedralis ex una, et congregationem Sperellam prædictam ex altera parte exortam auctoritate congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum, aliorumque consilio stipulata ad summam usque scutorum trium millium, et quadringentorum, et ultra aucta est; hinc considerantes Nos æque ad Dei cultum, ecclesiæ prædictæ splendorem spectare, quatenus ex dicta summa cum suo multiplico tot beneficia mansionariæ nuncupata erigantur.

Pontifex procedit ex certa scientia, motu proprio, et ex apostolicæ potestatis plenitudine.

§. 4. Fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, integritate, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine per præsentes committimus, et mandamus hujusmodi, ejusque multiplico tot beneficia mansionarias nuncupata cum onere servitii choralis juxta capitulares hujusmodi ecclesiæ constitutiones, et consuetudines, quot assignata cuilibet in illarum dote summa, quæ non minoris sit redditus scutorum quadraginta, nec excedat scutata quinquaginta monetæ Romanæ erigi poterunt, auctoritate Nostra apostolica erigas, et instituas; et quoniam intentio Nostra, ut quinque (si redditus cumulari poterunt) nova beneficia mansionariæ nuncupata instituantur, quo insimul cum jam existente senarius constituatur beneficiatorum mansionariorum nuncupatorum numerus; si vero legatum Mancinforte ad hoc fuerit impar, tibi injungimus, ut in hunc finem nedum duo officia cantoratus in eadem ecclesia nunc existentia, sed etiam cappellanias cujuscumque qualitatis sint in eadem cathedrali erectas, præsertim quæ sunt de jure patronatus capituli, applices, et unias; ita tamen, ut tantum ex missarum onere detrahas, quantum cappellanis ex servitio chori gravaminis additum esse juxta datam tibi a Domino prudentiam arbitraberis; ac servato favore capituli, seu aliorum patronorum, ex quorum cappellaniis nova hæc beneficia erigentur, habita ratione ad quantitatem redditnum, ex quibus hæc beneficia coalescent, jure nominandi, et præsentandi, aut alternis vicibus, aut aliter juxta fundorum adjunctionem; ea vero quæ ex legato Mancinforte constituentur, ad te, ac pro tempore existentes episcopos Eugubinos jure ordinarii, ac firmis remanentibus reservationibus apostolicis, ac cancellariæ Nostræ regulis, spectare volumus, ac declaramus. Ex omnibus porro redditibus sex beneficiorum, seu mansionariorum nuncupatorum hujusmodi una constituetur massa communis, cujus administratio ab iisdem beneficiatis, seu mansionariis, seu alteri illorum detur, sub episcopi tamen Eugubini pro tempore existentis directione, et subjectione. Quantum porro ecclesiæ, et reipublicæ intersit juventutem a teneris annis, et antequam vitiorum habitus homines possideant, ad pietatem, et religionem, et literarum scientiam, bonasque artes in seminariis, aliisque collegiis, aut in orphanotrophiis instituere tot a prædecessoribus Nostris Romanis

pontificibus, ubicumque erecta seminaria, collegia, ac orphanotrophia apprime demonstrant. Itaque cum tui seminarii episcopalis, ac conservatorii puellarum orphanarum, et miserabilium istius civitatis Eugubinæ ædes, et census sint prorsus impares ad recipiendum, et substentandum congruum alumnorum, et respective puellarum numerum.

Ampliatio seminarii episcopalis.

§. 5. Nos quoad seminarium spectat tibi per præsentes committimus, ut in primis, num tuo seminario conferat magis novas, ac commodiores ædes in alia civitatis regione coemere, an potius præsentem, quam occupat, domum in ampliorem formam laxare, sedulo, ac mature, factisque etiam necessariis calculis perpendas, ut dein quod utilius erit, efficias.

Interdictum monialibus s. Mariæ Novæ terræ Fratta ne imposterum admittant ad habitum novitias, neque chorales, et applicatio bonorum ven. seminario Eugubino.

§. 6. Præterea cum in monasterio sanctæ Mariæ Novæ sanctimonialium Mantellatarum nuncupatarum in loco della Fratta tuæ Eugubinæ diœcesis erecto vix septem moniales nunc existant, ac prope adest, cum tenuis numerus hujusmodi decrescet, unde nec modo difficillime, multo minus in posterum regularis disciplina in eo custodiri potest; hinc tibi pariter mandamus, ut vetita, et interdicta in futurum in dicto monasterio quacumque novitiarum, aut choralium, aut sororum, seu conversæ receptione, admissione, et professione, factaque de apostolica Nostra auctoritate sanctimonialibus inibi nunc existentibus facultate ad alia monasteria civitatis, seu diœcesis Eugubinæ sibi benevisa transeundi, requisito tamen prius, et obtento sanctimonialium monasterii ad quod erunt traducendæ, consensu, bona mobilia, et immobilia, redditus, ac proventus quoscumque, jura, et actiones ad dictum monasterium quomodolibet spectantia, et pertinentia tuo episcopali seminario, supportatis tamen ab eo omnibus, et singulis missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus, siquæ sunt, dicto monasterio adnexa, auctoritate Nostra apostolica applices, unias, et incorpores, prout eadem auctoritate, et tenore præsentis applicamus, unimus, et incorporamus; ita ut deputatis præsidibus seminarii præsentis illius nomine liceat ex nunc bonorum, reddituum, et proventuum veram, et realem possessionem apprehendere, suspensa tamen interim eorumdem fructuum, ac redituum integra perceptione; sed a deputato per te oeconomo bona hujusmodi administrentur, eorumque redditus in manutentionem ecclesiæ dicti monasterii, ac sustentationem sanctimonialium inibi degentium erogandi erunt, donec communitas hujusmodi in quinque moniales chorales non comprehensis sororibus, quas vocant conversæ, consistet, tunc quippe a te, aut ab episcopo Eugubino, pro tempore existente translatis sanctimonialibus, quæ tunc erunt superstites, ad alia monasteria ejusdem ordinis si fieri poterit, congruis unicuique illarum assignatis alimentis a dicto seminario persolvendis, plenam, et liberam apprehendet eorumdem bonorum, et redditumm possessionem, et administrationem.

Amotio canonicorum regularium congregationis Lateranensis s. Augustini ab ecclesia, et domo canonicali s. Ubaldi, et applicatio bonorum supradicto ven. seminario.

§. 7. Volumus insuper, ut prævia amotione canonicorum regularium congregationis Lateranensis sancti Augustini ab ecclesia, et adnexa domo canonicali, seu monasterio sancti Ubaldi, quam nunc possident, et in qua nonnisi duo canonici regulares inhabitant, bona stabilia ad illos spectantia eidem seminario auctoritate præsentis unias, et incorpores, ac unita, et incorporata esse declares, cum onere eidem seminario subministrandi cuique ex canonicis amovendis annua scuta sexaginta, vita eorum naturali durante; nec non restaurandi, et resarciendi ecclesiam, et domum parochialem pene dirutam sancti Martini in Colle, quæ alias ad dictum monasterium sancti Ubaldi pertinebat, ac illius parocho assignandi pro sua congrua annua scuta quinquaginta ab eodem seminario persolvenda. Volentes quoque, ut jus nominandi, et præsentandi parochos hujusmodi, quod alias dicti canonici obtinebant, deletum, cassatum, et ademptum esse censeatur; sed imposterum ecclesia parochialis hujusmodi ab episcopo Eugubino pro tempore existente ad formam Tridentinæ synodus, et sa: mem. Pii pp. V. prædecessoris Nostri constitutionum conferatur.

Subrogatio Clericorum Regularium discalceatorum passionis D. N. J. Christi in ecclesia et canonica s. Ubaldi.

§. 8. Ecclesiam vero, et domum, seu monasterium hujusmodi cum omnibus inibi existentibus mobilibus, suisque adjunctis, accitis clericis regularibus discalceatis Passionis Domini Nostri Jesu Christi, etiam non requisito aliorum regularium consensu, non obstante fel. rec. Gregorii pp. XV. prædecessoris Nostri decreto sub die xvii augusti MDCXXII. emanato, aliisque apostolicis constitutionibus, ipsis hæc omnia eadem auctoritate attribues, et concedes; quibus etiam, ut eelemosynas ex questuationibus colligendas,

ac fidelium oblationes, quæ in dicta ecclesia sancti Ubaldi imposterum percipientur pro illorum substentatione auctoritate, et tenore præsentis concedimus. Cum tandem, sicut accepimus, in terra, seu pago de Coccorano Eugubinæ diœcesis erectum existat xenodochium, cui cum sint tenues redditus, et impares ad stipendio conducendum medicum, et chirurgum, ac necessaria remedia suppeditanda infirmis, nullius est utilitatis incolis dicti pagi.

Suppressio hospitalis Coccorani, et applicatio bonorum illius seminario Eugubii.

§. 9. Hinc bona omnia, redditus, proventus, ac jura omnia ad xenodochium hujusmodi spectantia, et pertinentia prævia illius suppressione, ac extinctione, seminario tuo episcopali unimus, attribuimus, et adnectimus: prout unitum, attributum, et adnexum esse statuimus, et declaramus; reservantes tamen favore hæredum bo: me: Julii Bigazzini, de cujus bonis magna ex parte xenodochium hujusmodi fuerat dotatum, jure nominandi duos juvenes requisitis a Tridentina synodo præscriptis pollentes, in seminarium, nulla soluta pensione, recipiendos, ac eisdem pariter hæredibus servato jure nominandi ad dotem, quæ quolibet anno dari solet uni ex puellis dicti pagi di Coccorano; volentes insuper ut sumptibus seminarii pauperes infirmi dicti pagi ad xenodochium magnum, seu *spedale grande* civitatis Eugubinæ transveheantur.

Pensio sc. 150 annuatim persolvenda seminario a canonicis regularibus congregationis sanctissimi Salvatoris monasterii s. Secundi Eugubii non obstantibus privilegiis conces is etiam oneroso titulo.

§. 10. Præterea præcipimus, et mandamus, ut a monasterio sancti Secundi canonicorum regularium sancti Augustini congregationis sanctissimi Salvatoris solvatur seminario annua pensio scutorum centum quinquaginta, augenda ad majorem summam quoties in eodem monasterio non alantur continuo sex de familia regulari, non obstantibus privilegiis etiam titulo oneroso undecim congregationibus monasticis alias per summos pontifices prædecessores Nostros cessis.

Electio, et nominatio magistrorum grammaticæ, rethoricæ, ac professoris philosophiæ pertinet ad consilium nuncupat di Credenza una cum episcopo Eugubino.

§. 11. Tandem arbitrio tuo, tuorumque pro tempore successorum plenam, et amplam facultatem concedimus, et impertimur augendi annuam pensionem ab alumnis dicti seminarii persolvendam usque ad summam scutorum triginta ultra monetæ Romanæ. Ut vero tum alumni in seminario recipiendi, tum cæteri qui scholas publicas adeunt idoneis utantur magistris cum ex jure quo potitur consilium generale eligendi, et nominandi magistros grammaticæ, rethoricæ, et professorem philosophiæ plura proveniant incomoda pro recta studiorum hujusmodi disciplina, hinc ut quodcumque jus hujusmodi, motu, scientia, auctoritate, et tenore præfatis revocatum, cassatum, ademptum, abrogatum, irritum, ac annullatum, viribusque, et effectu penitus, et omnino vacuum sit declaramus, et statuimus, ac propterea integrum, et plenum inscriptum, consilio nuncupato *di Credenza* ejusdem civitatis concedimus, et tribuimus, ut ipsum una cum episcopo Eugubino pro tempore existenti magistros, et professorem prædictos eligat, et nominet, prout illud ad consilium prædictum generale prius pertinebat.

Magistri, seu professores a congregatione Sperella electi non removeantur ab eorum officio per secreta suffragia nisi prius causa cognita ab episcopo pro tempore Eugubino.

§. 12. Cæterum licet per præsentes revocare non intendimus jus, quo congregatio Sperella potitur, eligendi magistros, legendi, et scribendi, ac professorem institutionum juris civilis, et canonici. Cassamus tamen, et annullamus, ademimus, et abrogamus quamcumque consuetudinem, ac jus, quo eadem congregatio Sperella utitur, vel etiam dictum consilium Credentiæ, eo uti prætendi posset, confirmandi scilicet quolibet anno per suffragia secreta magistros, aut professores ab eis respective electos; sed decernimus, et tenore præsentium mandamus, ut nisi dum justæ causæ ab episcopo Eugubino pro tempore existente prius examinandæ, et approbandæ ad id adducantur, scrutinium hujusmodi fieri possit.

Assignatur pro cathedra juris civilis, et canonici annuum stipendium sc. 150. ex reddit. præfatæ congr. Sperelliæ.

§. 13. Volumus præterea, cum stipendium assignatum cathedræ juris civilis, et canonici sit in annuis scutis viginti, ut illud a congregatione Sperella præfata, ad quam spectat, ut prefertur, jus nominandi professorem, et a qua dicta scuta viginti ex suis redditibus persolvuntur, ad annua scuta centumquinquaginta de tui consilio augeatur.

Declaratur episcopos Eugubino pro tempore, ac vexilliferum justitiæ dictæ civitatis semper se solos, ac natos scholarum omnium præsides.

§. 14. Declarantes episcopum Eugubinum pro tempore existentem, ad vexilliferum justitiæ ejusdem civitatis semper esse solos, et natos scholarum omnium præsides, reservato tamen quocumque privativo jure episcopi quoad seminarium, et quoad uniuscujusque morum correctionem.

Applicatio conservatorio Pio inferioris portionis monasterii sanctæ Claræ.

§. 15. Quoad vero conservatorium sancti Josephi Refugii nuncupat. orphanarum, cujus ædes pariter, ut præfertur nimis angustæ, et arctæ sunt, tibi per præsentes jubemus, ut

eidem conservatorio inferiorem portionem monasterii sanctimonialium sanctæ Claræ fere contigui cum de eodem monasterio alias disponendum esse, ut infra, censuerimus, et nunc portionem hujusmodi eidem conservatorio unias, et incorpores, prout unitam, et incorporatam esse auctoritate, et tenore prædictis statuimus, atque præcipimus. Nova porro opera, ac artes in conservatorio inducendæ erunt texendi telas, et lanas, eas præsertim, quas vocant = *Saje*, et *scottini* = dividens per civitatem, et diœcesim Eugubinam cannabim, ac linum in fila ducere, lanamque trahere; ea propter eidem conservatorio baphia, et fullonia cum omnibus suis adjunctis jam ad universitatem sagariorum quasi penitus collapsam spectantia, auctoritate, et tenore præfatis unimus, et incorporamus; immo ut a magno hospitali Eugubino, dicto conservatorio ædificium vulgo = *i Tiratori* = ubi lanea opera explicantur, absque ulla compensationis, aut utilitatis spe nunc concedendum sit edicimus, atque mandamus.

Suppressio nonnullarum confraternitatum.

§. 15. Ut autem congruo censu conservatorium hujusmodi instruatur, cum plures in Nostra civitate Eugubina confraternitates laicales, quam spiritualis Christifidelium utilitas postulet, quarum aliquæ etiam inordinatæ sunt, tibi per præsentes injungimus, ut sex confraternitates laicales, quarum altera est nuncupata *de Bianchi*, altera sub invocatione sancti Bernardini *de Torchini* nuncupata sub titulo, et invocatione sanctæ Mariæ, tertia Confalonis quam vocant *della Piaggiola*, quarta sub invocatione sancti Francisci de Paula, quinta dicta de Conceptione sancti Francisci fratrum minorum Conventualium nuncupatorum erecta, ultima tandem Corporis Christi *de Rossi*, nuncupat., quæ cum confratribus caret, et jamdiu sub curatione est; auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac extinguas, easque suppressas, et extinctas esse declares, prout, auctoritate præfata tenore præsentium supprimimus, et extinguimus. Bona autem mobilia, et immobilia, jura, et actiones quomodolibet spectantia, et pertinentia, conservatorio præfato, supportatis tamen ab eodem conservatorio, vel ab ejus administratoribus omnibus missarum aliorumque piorum legatorum oneribus, quibus bona, ac jura præfata gravantur, eadem auctoritate unias, incorpores, ac adnectes.

Concessio ecclesiæ favore confraternitatis de Sacconi nuncupatæ.

§. 16. Cum porro memoratæ sic suppressæ confraternitates, ac quælibet illarum præter illam, quæ de Conceptione dicitur suas habeant ecclesias, tibi committimus, ut ecclesia sub invocatione, et titulo sanctæ Mariæ Confalonis *della Piaggiola* nuncupatæ ad tollendas quascumque jurisdictiones, controversias anteactis temporibus inter episcopos Eugubinos ex una, et abbatem, et monachos ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ monasterii sancti Petri ex altera parte exortas eisdem abbati, et monachis libere omnino dicta auctoritate concedas; ecclesia sub invocatione, et titulo sanctæ Mariæ *de Bianchi* nuncupat. confraternitati laicali *de Sacconi* nuncupat., quæ suam non habet ecclesiam, dones ecclesiam sub invocatione, et titulo sanctæ Mariæ de Prato, una cum suis adjunctis ædificiis, ac horto, quæ alias ad confraternitatem sub invocatione sancti Francisci de Paula pertinebat, clericis regularibus congregationis sanctissimi Redemptoris nuncupat.; ita ut simul atque ædes præfatas sibi aptaverint, ut eas inhabitare commode possint, statim præsentem illorum domum ad ecclesiam novissimis terræmotibus valde læsam tuo seminario episcopali cedant, attribues: ecclesiam tandem sancti Bernardini cum suis adjunctis, ubi non sit cui detur, tuo seminario cum facultate etiam illam servatis servandis profanandi, ac ad profanos usus convertendi, ac missarum, aliorumque onera, aut ad ecclesiam dicti conservatorii, ubi opportunus tibi videbitur transferas, applices, incorpores. Ast cum bona, ac redditus harum sic suppressarum confraternitatum haud sint magni valoris, ideoque satis non sint ad sufficienter ditandum conservatorium hujusmodi, aliæ viæ a nobis prosequendæ sunt, quibus consilium nostrum assequamur.

Suppressio nonnullorum monasteriorum sanctimonialium.

§. 17. Novem, sicut accepimus sunt monasteria sanctimonialium in ista Nostra civitate Eugubina jamdiu erecta, quæ in civitate quatuor millia circiter incolæ dumtaxat inhabitant, immodica esse videntur. Itaque tria monasteria sanctimonialium, videlicet monasterium sancti Antonii ordinis sanctæ Claræ, et monasteria sanctæ Claræ, et sancti Martialis ordinis sancti Benedicti supprimere, et extinguere decrevimus. Quocirca eidem fraternitati tuæ per præsentes mandamus, ut vetita, et interdicta in futurum in præfatis monasteriis quacumque novitiarum, aut choralium, aut conversarum rece-

ptione, et admissione, et facta de apostolica Nostra auctoritate sanctimonialibus nunc inibi degentibus facultate ad alia ejusdem civitatis monasteria sibi benevisa, requisito tamen prius sanctimonialium secundo dicti monasterii consensu transeundi, bona mobilia, et immobilia, redditus, ac proventus quocumque nomine nuncupatos, jura, et actiones ad eadem dicta tria monasteria quomodolibet spectantia, et pertinentia conservatorio prædicto eadem auctoritate perpetuo concedas, unias, et incorpores, prout in perpetuum concedimus, unimus, et incorporamus; ita ut administratores dicti conservatorii illius nomine liceat ex nunc bonorum, redditaum, ac proventuum hujusmodi veram, et realem possessionem apprehendere.

Applicatio bonorum spectantium suppressis monasteriis.

§. 18. Volumus tamen, ac edicimus, ut deputato per te œconomo, bona dictorum trium monasteriorum administrentur, eorumque redditus in manutentionem ecclesiarum dictorum monasteriorum, ac sustentationem sanctimonialium inibi degentium erogentur, ita tamen ut supportatis oneribus ecclesiasticis dictorum monasteriorum adnexis, ac congruenter sustentatis dictis monialibus, quod reliquum erit in utilitatem cedat dicti conservatorii usquedum una, aut altera ex dictis communitatibus religiosis ad numerum quinque dumtaxat monialium choralium non comprehensis sororibus, quas vocant conversæ, erit redacta, tunc tibi cui pro tempore episcopo Eugubino existenti superstites moniales ad alia monasteria ejusdem ordinis, si fieri possit unicuique assignatis alimentis, transferendi, plenam, et amplam facultatem facimus, et impertimur. Declarantes, ut dum per vices translationis hujusmodi perficientur, conservatorium prædictum, translatis prius ad suam ecclesiam omnibus missarum, et legatorum piorum, cæterisque oneribus, quibus monasterium ex dictis tribus, cujus unio et incorporatio completur, erat gravatum, bonis, redditibus, ac proventibus monasterii hujusmodi integre potiri debeat. Quoniam vero monasterium Pœnitentium, seu *delle Convertite* istius civitatis Eugubinæ in maligno, et insalubri loco situm est, hinc jubemus, ut simul ac aliquod ex dictis monasteriis derelictum fuerit, ab inibi nunc existentibus monialibus, illico ad illud moniales pœnitentes hujusmodi transferantur; harum vero monasterium in reclusorium pro fæminis disculis, et effrenibus erigendum; quæ quidem loca pia a confraternitate sub invocatione sanctissimæ Trinitatis = *della Misericordia* = nuncupata erunt sustentanda juxta arbitrium, et prudentiam episcopi Eugubini pro tempore; ita ut ex eleemosynis, quas confraternitas hujusmodi erogare solet primus congrua assignamenta ab episcopo taxanda erunt locis piis hujusmodi persolvenda, secus in eos erit animadvertendum pœnis a te etiam auctoritate Nostra infligendis. Ad hoc autem ut puellis in dicto conservatorio pro tempore existentibus in sæculo nubere volentibus aliquo modo consulatur; Nos prævia cassatione, abrogatione, ac annullatione quorumcumque jurium, quibus capitulum collegiatæ ecclesiæ sanctæ Christinæ, quo in præsentiarum ob dispositionem bo. mem. Joannis Baptistæ Cristini die xxvi maii MDCXXXVIII. exaratam, et confraternitates laicales civitatis, et diœcesis Eugubinæ, si quæ tamen sunt respective utuntur, nominandi, et dotandi puellas ejusdem civitatis, et diœcesis, prout illud tenore præsentium cassamus, abrogamus, tollimus, et annullamus, ut imposterum omnes dotes hujusmodi in utilitatem, et comodum ejusdem conservatorii cedant, cum onere tamen eidem conservatorio solvendi cuilibet e puellis, quæ in sæculum nubere intendant subsidium dotale, seu dotem in summa scutorum quadraginta monetæ Romanæ statuimus: tibique propterea omnes necessarias, et opportunas facultates hæc exequendi, et exequi mandandi auctoritate, et tenore præfatis concedimus, et impertimur.

Reintegratio conservatorii puellarum erecti a Joanne Baptista Cristini.

§. 19. Immo cum memoratus Joannes Baptistæ Cristini præter collegiatæ præfatæ institutionem in dicto suo testamento voluerit etiam ex bonis suis erigi puellarum conservatorium, prout revera auctoritate fel. rec. Urbani pp. VIII. prædecessoris Nostri, fuit alias erectum, licet subinde ob tenues illius redditus fuerit ab Alexandro pp. VII. itidem prædecessore Nostro suppressum, et extinctum, propterea omnes redditus, ac proventus, qui ex bonis hæreditatis Cristini a dicto capitulo administratis ad præsens superextant, et imposterum superextabunt, eidem conservatorio applicamus, et attribuimus, reservato tamen jure favore prioris, et canonicorum dictæ collegiatæ jure no-

minandi octo puellas ad dicti testatoris voluntatem in conservatorio hujusmodi recipiendas.

Providentiæ captæ pro parœciis civitatis Eugubinæ.

§. 20. Superest nunc, ut de parœciis tum civitatis, tum diœcesis Eugubinæ, quæ Christifidelium utilitate, et divini cultus augmento statuere decrevimus, disponamus: equidem primum quoad parœcias civitatis, quæ septem sunt, quarum altera est sanctæ Mariæ Novæ, quæ alias a fel. rec. Eugenio pp. IV. prædecessore Nostro ecclesiæ, et conventui fratrum eremitarum ordinis sancti Augustini per suas in simili forma Brevis anno MCCCCXL. expeditas literas fuit unita; verum cum sui redditus sint valde exigui, ac plures hisce desuper fuerint controversiæ, idcirco tibi injungimus, ut parœciam hujusmodi sanctæ Mariæ Novæ auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas; eamdem suppressam, et extinctam esse statues, atque declares; populum vero eidem parœciæ subjectum inter tres proximiores, et circumstantes parœcias pro tua prudentia, et arbitrio dividas, eisque assignes; adeout imposterum sex remanebunt parœciæ, quæ satis superque erunt ad spirituale præsidium populi civitatis.

Similes pro parœciis diœcesis.

§. 21. Quoad parœcias autem in diœcesi, quarum aliquæ, nempe sancti Martini della Serra, et Valdechiascio, sancti Ægidii de Colpalombo, sancti Angeli de Giomisci, sanctæ Margaritæ de Buotano, sancti Andreæ de Calcinaro, sanctæ Mariæ de Burano, sancti Michaelis Archangeli de Sioli, sancti Joannis Baptistæ de Goregge, sanctæ Mariæ de Carestello sine concursu, et ad nominationem, et præsentationem quoad primas quinque canonicorum regularium sanctissimi Salvatoris, quoad alias tres monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ, et quoad dictam sanctæ Mariæ de Carestello monachorum ordinis Cisterciensis provideri respective solent, Nos pro salubriori animarum regimine sancimus, et mandamus, ut quoties imposterum quoquomodo vacare contigerit aliqua ex dictis parœciis a pro tempore episcopo indicetur concursus ad formam concilii Tridentini, ac ex approbatis transmittentur nomina trium ad respectivos abbates, vel ad eos, qui eorum vices gerent, ut eum eligant, qui magis dignus eorum judicio existimabitur, ut deinde ab episcopo canonice instituatur. Si vero nec tres, nec duo, sed unus tantum vel ad concursum sese obtulerit, vel approbationem promeruerit, tunc episcopi nominatio, et canonicorum regularium, ac monachorum electio fiet de persona illius, qui unice idoneus fuerit in concursu reputatus. Volumus insuper, ut tres congregationes præfatæ canonicorum nempe regularium sanctissimi Salvatoris, sancti Benedicti congregationis Olivetanæ, et Cisterciensis dictis respective parochis, et illorum singulis annua scuta quinquaginta monetæ Romanæ, comprehensis tamen redditibus, quos nunc possident, in unam, aut plures solutionem, seu solutiones persolvere teneantur, nulla habita ratione emolumentorum stolæ, quæ parochis exercentibus superaccrescent, et pro hujusmodi effectu mandamus, ut pro solutione congruæ parochialis hujusmodi bona omnia ad dictos tres ordines spectantia, semper, et in perpetuum obligata esse debeant, et censeantur.

Parœciæ de jurepatronatu vel de libera ordinarii collatione congruam recipiunt in annuis scutis quinquaginta.

§. 22. Quoad parœcias vero, quæ sunt de jurepatronatus, vel de libera ordinarii collatione, tibi harum serie injungimus, ut modis omnibus illarum congruam usque ad annua pariter scuta quinquaginta monetæ Romanæ non comprehensis incertis, aut plures insimul uniendo si comode fieri possit, aut cappellanias, vel ad eosdem patronos, si de ecclesiis de jurepatronatus agatur, spectantes, vel liberas, si parœciæ sint liberæ collationis, translatio missarum, aliorumque piorum legatorum oneribus, prævia etiam quatenus opus sit illorum reductione, et unione ad parochiales ecclesias, quarum redditus sic amplientur, augeri cures, et studeas. Cum porro cura animarum collegiatæ ecclesiæ sancti Joannis Baptistæ terræ Cantiani longe porrigatur in montes, qui Appenninos continuant, neque raro hyemalibus præsertim temporibus montani illi necessariis spiritualibus subsidiis destituantur.

Erectio novarum parœciarum.

§. 23. Volumus idcirco, tibique committimus, ut in vicis de Palcano, et de Villano nuncupatis, qui intra limites dictæ parœciæ sancti Joannis Baptistæ de Cantiano existunt, prævia illius portionis dictæ parœciæ, quæ ad duas infra erigendas parœcias, tibi videbitur necessaria separatione, dismembratione, segregatione, et divisione duas novas parœcias juxta formam a Tridentino concilio, et constitutione sa. me. Pii pp. V. præscriptam conferendas, cum omnibus, et singulis juribus, immunitatibus, privilegiis, gratiis, et

indultis, quibus cæteræ parochiales ecclesiæ utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, potiri, et frui poterunt quomodolibet in futurum auctoritate præfata erigas, et institutas; assignatis pro dote illarum parochis, et cuilibet illorum scutis annuis quinquaginta monetæ Romanæ, non computatis incertis a monachis congregationis sancti Benedicti de Monte Oliveto monasterii sancti Petri Eugubii eis persolvendis, qui in viciniis Cantiani quamdam Granciam sancti Michaelis Arcangeli de Chiaserma nuncupat. possident; præterea volumus, ut ex nunc summam præfatam in restaurationem ecclesiarum, et domorum, nec non comparandam sacram necessariam suppellectilem erogandam persolvant, dilata parochorum nominatione, et electione, ut supra, usquequo ecclesiæ, et domus parochiales erectæ, et institutæ fuerint.

Providentiæ captæ pro parœcia s. Erasmi in terra della Fratta.

§. 24. Insuper cum parochialis ecclesia sancti Erasmi in terra della Fratta, quæ ad tuam mensam episcopalem pertinet sit prorsus indecens; parochialitates hujusmodi una cum fonte Baptismali, aliisque suis juribus, privilegiis, gratiis, oneribus, et indultis, ad ecclesiam confraternitatis sanctæ Crucis ejusdem terræ, aucta etiam parocho sua congrua usque ad scuta quinquaginta, ut supra per eamdem tuam mensam episcopalem persolvenda, quam cito auctoritate Nostra præfata transferendi, eique aliam domum assignandi, ac præsentem ecclesiam sancti Erasmi servatis servandis profanandi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore præfatis tribuimus, et impertimur. Præterea cum aliquæ sint aliæ ecclesiæ, et domus parochiales in hac tua diœcesi penitus ruinosæ, quæ promptpte omnino reparandæ, ac restaurandæ sunt.

Consulitur restaurationi omnium ecclesiarum.

§. 25. Tibi committimus, ut illos, ad quos spectare dignoscitur ad ecclesias hujusmodi intra certum congruum tempus pro tuo arbitrio, et juxta varias rerum conditiones præfigendum, reparandas omnimode auctoritate Nostra apostolica adigas, atque compellas, quo elapso termino si parere detrectent, volumus, ut ex officio, ac etiam tamquam delegatus apostolicus, et quavis appellatione remota, adversus refractarios, et inobedientes ita procedas, ut citius quam fieri possit, et ecclesiæ decori, et parochianorum utilitati consultum sit.

Aliæ providentiæ pro locis piis civitatis Pergulæ.

§. 26. Inter cæteras terras, et oppida intra limites tuæ diœcesis situm est oppidum civitas nuncupat. Pergulæ, in quo jamdiu ecclesia collegiata sancti Andreæ apostoli erecta existit, cujus capitulum in tribus dignitatibus, ac decem canonicis consistit, quorum plurimi ex illorum fundatione adnexum non habent onus sacerdotalis characteris, quod non raro in divini cultus detrimentum vertit. Hinc decernimus, ut in dicta ecclesia collegiata saltem octo imposterum semper sint actu in sacro presbyteratus ordine constituti, eaque propter earumdem dignitatum, seu canonicatuum patronis, nisi eas nominare, et præsentare posse, qui in sacro presbyteratus ordine, aut in eo sint initiati, aut infra annum ad illum comode promoveri possint, secus illorum nominatio, et præsentatio nulla sit, viribusque, et effectu penitus vacua, auctoritate, et tenore præfatis edicimus, et mandamus. Immo tibi mandamus, ut ex nunc canonicatus hujusmodi, ac dignitates, quibus ditior est præbenda designes, quibus imposterum ordo presbyteratus erit annexus, eisque respective onus hujusmodi imponas. Dum porro pastoralem visitationem, quam alias suscepisti, prosequens, inter cætera loca pia tuæ ordinariæ jurisctioni subjecta visitabis etiam congregationem, quam vocant Sperellam, si quæ sunt quarum nomina debitorum inesacta, ac impedita jaceant, et plura quidem esse accepimus, tibi committimus, ut auctoritate delegati apostolici debitores hujusmodi omnibus modis ad dissolvenda sua debita compellas, et cogas, cæteraque omnia disponas, quæ pro majori ejusdem congregationis utilitate, ac divini cultus augmento expedire in Domino arbitraberis.

Beneficia collata favore mensæ episcopalis.

§. 27. Reliquum tandem est, ut ad tuam quoque mensam episcopalem paternæ Nostræ providentiæ intuitum convertamus, cujus redditus ad conspicuas ædificiorum reparationes satis non esse accepimus. In primis igitur reliquam summam spolii bo. mem. Pauli Orefici immediati prædecessoris tui, quæ cameræ Nostræ apostolicæ debebatur, et a te esset persolvenda, tibi liberaliter condonamus. Indeque prævia suppressione, et extinctione conventus, seu monasterii monialium sanctæ Margaritæ oppidi civitatis nuncupatæ Pergulæ ordinis sancti Augustini, ac translatis omnibus monialibus, in eo degentibus ad aliud monasterium, seu conventum sancti Jacobi ejusdem instituti, et oppidi, assignataque huic secundo con-

ventui, seu monasterio ea annua pensione pro exhibitione dictarum monialium, quæ post accuratum redditaum calculum congrua videbitur, bona mobilia, et immobilia, jura, et actiones quomodolibet ad illud spectantia, et pertinentia eidem mensæ episcopali; motu, scientia, auctoritate, et tenore præfatis unimus, et incorporamus, ac ex nunc unita, et incorporata esse statuimus, et declaramus; missarum tamen, aliorumque piorum legatorum onera, quibus dictum monasterium, seu conventus in præsenti gravatur, ut episcopus Eugubinus pro tempore existens ea omnino adimpleri curet, et studeat volumus, atque edicimus. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausulæ salutares.

§. 28. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo, quod præfatæ communitates regulares, confraternitates, xenodochium, officiales, cæterique quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad eas vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt adductæ, verificatæ, justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servata, et adimpleta non fuerint, vel quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clausa, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabili, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel in controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemque in judicio, vel extra illud uti, aut se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia in futurum inviolabiliter observari.

Clausula sublata et prægnantissimum decretum irritans.

§. 29. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus illis committendis ad partes, vocatis quorum interest, et aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non confraternitatum, monasteriorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur, et insererentur

præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

Dat. Romæ 12. decembris 1786 anno XII.

DCXXX.

Imminutio festorum in diœcesi Compostellana.

Venerabili fratri Sebastiano archiepiscopo Compostellano.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; eapropter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroqnin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam sicut pro parte dilectorum filiorum capituli, et canonicorum tuæ metropolitanæ ecclesiæ Compostellanæ Nobis nuper expositum fuit, quod in nonnullis parœciis, ac locis ejusdem capituli, et canonicorum jurisdictioni, ut asseritur subjectis, et intra limites tuæ diœcesis existentibus calamitates adeo excreverunt, propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis, cum suis reservationibus.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas á quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis; omnibus utriusque sexus Christifidelibus in parœciis, et locis prædictis existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, ac Commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales istius civitatis, seu diœcesis Compostellanæ, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem

quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statutas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non diœcesis, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno decimo secundo.



DCXXXI.

Dat. Romæ 15. decembris 1786. anno XII.

Supprimitur monasterium de Wysoka canonicorum regularium ordinis sancti Augustini in parte Borussiæ Gnesnensis diœcesis, et applicantur ejus bona seminario ecclesiastico in ea parte erigendo.

Venerabili fratri Michaeli archiepiscopo Gnesnensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum in qua causæ memorantur ad gratiam concedendam moventes, et idoneæ.

§. 1. Fraternitatis tuæ studium, ac pro recta Christifidelium tuæ curæ commissorum in via Domini directione pastoralis sollicitudo, et Domino Nostro Jesu Christo cara, et omni laude digna est. Siquidem, sicut nuper a te accepimus cum in ea tuæ diœcesis parte, quæ sub imperio est regis Borussiæ, plures numerentur parœciæ, quas ab eis maxime gerere oportet, qui illibatum, et incorruptum fidei depositum custodientes, ac nemini ullam dantes offensionem veluti ministros Dei in omnibus se exhibeant, hinc ad id quantopere mentem, et cogitationem convertisti; quapropter cum ad tuum desiderium hujusmodi nil conducibilius, nilque aptius esse videatur, quam ecclesiasticum seminarium illic erigere, in quo adolescentes subditi regis Borussiæ in sortem Domini vocati, quibus per sæculares leges, ne ad extera seminaria conveniant, vetitum est, ad pietatem, et sacrarum doctrinarum studia efformentur, bonisque moribus imbuantur; idautem neque commodius, neque opportunius assequi liceat, quam si prævia monasterii de Wysoka canonicorum regularium congregationis Lateranensis ordinis sancti Augustini in ea tuæ diœcesis parte existentis suppressione, in quo nedum ab ipsa sui fundatione anno MDCCXXIX. facta, cum a superioribus dicti ordinis independens esset, ipsius fundationis leges fuerunt contemptæ, ac regularis disciplina plane nihil custodita, verum etiam cum observantiæ hujusmodi neglectus eo pervenerit, ut vix quatuor canonici in dicto monasterio degant, quorum alter ob ingravescentem, alter juvenilem ætatem ecclesiastica ministeria obire impares sint, ac novissimis quoque

temporibus ipsi non paucas præbuerint offensionis causas, bona, jura, et actiones ad illud quomodolibet spectantia, et pertinentia ad seminarii hujusmodi erectionem, et institutionem applicentur, et uniantur, prout applicari, et uniri summopere desideras. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Mandatum concessum pro suppressione monasterii, et concessione redditum favore seminarii.

§. 2. Nos igitur probe noscentes quantum utilitatis ex seminariorum institutione diœcesibus provenerit, ac Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum vestigiis inhærentes, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, et integritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, ut monasterium prædictum de Wysoka canonicorum regularium congregationis Lateranensis ordinis sancti Augustini auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac extinguas, ac suppressum, et extinctum esse constituas, atque declares; bona vero mobilia, et immobilia, jura, et actiones ad monasterium hujusmodi quomodolibet spectantia, et pertinentia, assignata cuilibet ex canonicis regularibus inibi nunc degentibus annua vitalitia pensione tuo arbitrio præfigenda, nec non constituta juxta synodales constitutiones certa, ac fixa annua congrua parocho, qui curam animarum in ecclesia dicti monasterii exerceat, ex bonis dicti sic suppressi monasterii respective persolvendis, ac salvis missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus, erigendo dicto seminario, in quo tot alumni erunt recipiendi, quot annui illius redditus respondebunt, dicta auctoritate addicas, unias, et incorpores.

Aliæ providentiæ favore seminarii.

§. 3. Volumus præterea, ut si redditus hujusmodi satis non sint ad sufficientem alumnorum numerum sustendandum ad formam Tridentinæ synodus beneficia sæcularia, ac simplicia dumtaxat, non autem curam animarum adnexam habentia eadem auctoritate unias, et incorpores. Nos tibi necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem illa perducenda pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, et exequi mandandi, ea omnia, quæ componenere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint; nec vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ nullatenus fuerint; ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, et facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato, quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.



DCXXXII.

Dat. Romæ 23. decembris 1786. Anno XII.

Dismembratio monasterii s. Martini de Bozzi Parmensis diœcesis a provincia Bononiensi, ejusque incorporatio provinciæ Romanæ.

Pius pp. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sacrosanctum apostolatus ministerium humilitati Nostræ nullo licet meritorum Nostrorum suffragio divinitus commissum postulat, ut inter multiplices apostolicæ servitutis curas illam peculiari studio suscipiamus, per quam Christifideles suavis religionis jugo Altissimi obsequiis insistentes felicioribus in dies proficiant incrementis.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectissimus in Christo filius Noster Ferdinandus regius Hispaniarum infans, quod cum ad bonum, ac utilitatem monasteriorum sancti Martini de Bozzi Parmensis diœcesis, de Quartazola nuncupati, et Chiaravalle Columbæ Placentinæ diœcesis provinciæ Bononiensis monachorum ordinis Cisterciensis, ac etiam ad illorum regularem disciplinam magis magisque fovendam, conservandamque, quam maxime spectaret, si prævia illorum dismembratione, ac separatione a provinciæ Lombardiæ, cui usque adhuc unita, et incorporata fuere, ea provinciæ Romanæ unirentur, et incorporarentur, prout illa dictæ provinciæ uniri, et incorporari summopere desiderat: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur piis memorati Ferdinandi infantis votis, quantum cum Domino possumus annuere, ac dictorum monasteriorum monachos specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolvendas, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati dicta tria monasteria ordinis Cirterciensis, monasterium s. Martini de Bozzi prope mœnia Parmensia,

ac monasteria de Quartazola nuncupata, et Chiaravalle Columbæ Placentinæ diœcesis provinciæ Bononiensis, prævia illorum dismembratione, ac segregatione a provinciæ Lombardiæ, cui ad hæc usque tempora addicta erant, cum omnibus suis bonis, domibus, juribus, et actionibus quibuscumque provinciæ Romanæ ordinis prædicti auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, conjungimus, adnectimus, et incorporamus, ac perpetuo unita, conjuncta, adnexa, et incorporata esse, et fore dicimus, et mandamus, ita ut deinceps cum aliis ejusdem provinciæ Romanæ monasteriis una dumtaxat provincia Romana constituatur, absque nationum distinctione, et omnes monachi dictorum trium monasteriorum tamquam professi in dicta provincia censeantur, servata promiscue cum aliis ejusdem provinciæ monachis cujuslibet antianitate, et dignitate, atque legibus et superioribus ejusdem provinciæ, qui disciplinæ, et dictorum monasteriorum œconomiæ, nec non monachorum collocationi, guberniorum, et officiorum distributioni consulent, parere omnino debeant, auctoritate pariter, et tenore præsentis decernimus, et declaramus.

Deputatio executoris apostolici.

§. 4. Quocirca dilecto filio Nostro Andreæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Negroni nuncupato, de cujus prudentia, fide, et religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut dicta tria monasteria provinciæ Romanæ unita, adnexa, et incorporata esse declaret, ceteraque superius disposita exequi studeat; Nos enim illi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad dictam unionem pertinent faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, seu exequi mandandi ea omnia, quæ pro præsentium executione constituere, declarare, ac decernere in Domino salubriter expedire conspexerit, plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore præsentis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non provinciæ, et monasteriorum prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plenarie, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima sexta septembris millesimo septingentesimo, octuagesimo sexto, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXXIII.

Dat. Romæ 19. januarii 1787 anno XII.

Ut in ecclesia monialium monasterii Cappuccinarum civitatis Limanæ in Indiis missa votiva de sanctissimo Sacramento cantari possit conceditur.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Memoratur decretum alias editum a s. congregatione Rituum.

§. 1. Alias emanavit a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris sequentis videlicet.

LIMANA

Tenor decreti.

§. 2. Precibus monialium ordinis sancti Francisci Cappuccinarum civitatis Limanæ in regno Peruano per me infrascriptum secretarium relatis, sanctissimus dominus noster Pius VI. pontifex maximus benigne annuendo indulsit, ut primis diebus septenarii præcedentis festum sancti Joseph sponsi beatissimæ Virginis, quod in ecclesia dictarum monialium celebrari consuevit cum expositione sanctissimi Sacra-

menti in forma quadraginta horarum, missa expositionis, et repositionis, et diei intermediæ cantari possit votiva de eodem sanctissimo sacramento pro re gravi cum commemoratione festi occurrentis, licet festum occurrens sit dominica quadragesimæ, vel aliter privilegiatum, contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. card. Archinto præfectus.

Julius M. de Somalia S. R. C. secretarius.

Loco ✠ Signi

Preces porrectæ pro confirmatione decreti.

§. 3. Cum autem, sicut dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii prædicti Nobis nuper exponi fecerunt, ipsæ decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis.

§. 4. Nos igitur dictas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati: decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque monialibus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictorum monasterii, ejusque ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima nona januarii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCXXXIV.

Dat. Romæ 6. februarii 1787 anno XII.

Reductio numeri familiarum consiliariorum civitatis Cæsenatensis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Laudes civitatis Cæsenatensis.

§. 1. Cum singularem fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quo dilecti filii communitas, et cives patriæ civitatis Nostræ Cæsenatensis erga Nos, et hanc sanctam Sedem gessisse semper, et adhuc gerere comprobantur, pensamus, dignum arbitramur in mutuæ benevolentiæ Nostræ testimonium illis concedere, quæ ad illorum decus, et commodum quomodolibet spectare dignoscuntur, ut ob hæc nova collata beneficia suam fidem, et studium erga Romanam Ecclesiam illorum matrem, et dominam in dies impensius intendant, ac cæteri ad similia promerenda inducantur.

Expositio precum et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii magistratus, et deputati consilii generalis ejusdem civitatis, patriæque Nostræ Cæsenatensis, quod cum numerus octoginta familiarum nobilium, quæ in consilio locum habent nimius videatur, ex eo præsertim, quod perpaucæ sint civium familiæ, quæ in consulares allegi, ac

in demortuarum consularium familiarum locum suffici possint, ne paulatim eximia cœtus hujusmodi dignitas deficiat. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Familiæ reducuntur ad numerum sexaginta.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, numerum familiarum consularium hujusmodi ad sexaginta tantum auctoritate apostolica, tenore præsentium coartamus, ac deficientibus in dies consularibus familiis, non alias familias, nisi cum eædem familiæ consulares in dictum præscriptum numerum erunt deductæ, suffici posse auctoritate, et tenore prædictis statuimus, et mandamus.

Exclusio eorum qui disparia contrahunt matrimonia.

§. 4. Ut porro avita consularium familiarum hujusmodi nobilitas, ac generis splendor in patria, ac civitate Nostra Cæsenatensi magis magisque vigeat, atque ad omnia consecutura tempora pura, nitidaque maneat, cum aliquos, ut suis cupiditatibus, ac desideriis obsequantur, disparia matrimonia contrahere, seque vilibus affinitatibus jungere non pudeat, hinc ut hi ipso facto veluti si tacite locum consilii, aliaque publica munera, quibus funguntur, sponte abdicassent, a loco consilii, et a publicis muneribus decidant, ac nec ipsi, nec illorum etiam filii, vel in demortuorum parentum, vel in aliarum consularium familiarum locum suffici, minusque ad ea publica munera redintegrari possint auctoritate, et tenore prædictis statuimus, et declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ civitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta februarii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXXV.

Dat. Romæ 7. februarii 1787 anno XII.

Indultum utendi privilegiis, ac indulgentiis, quibus alias fruebantur, dum sub obedientia fratrum ordinis sancti Francisci existebant, pro confratribus confraternitatis sancti Francisci de Ovar Portugallensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis petitur, quod religioni, et honestati conveniens dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum suffragium impertiri.

Expositio precum.

§. 2. Siquidem dilecti filii officiales, et confratres, quos vocant tertiarios ordinis sancti Francisci villæ de Ovar Portugallensis diœcesis exponi Nobis nuper fecerunt, quod cum ipsi alias sub obedientia, ac regimine fra-

trum minorum ordinis sancti Francisci viverent, nonnullis privilegiis, ac indulgentiis, et peccatorum remissionibus utebantur, fruebantur, et gaudebant; verum licet postmodum ab obedientia, et regimine fratrum fuerint exempti, ac jurisdictioni, et gubernio episcopi Portugallensis pro tempore existentis subjecti, nihilominus iisdem privilegiis spiritualibus, ac indulgentiis uti, frui, ac gaudere posse summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur eorumdem exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, confraternitati prædictæ, seu ejus officialibus, et confratribus nunc, et pro tempore existentibus, ut iisdem privilegiis, gratiis, indultis, indulgentiis, ac peccatorum remissionibus, quibus retro, et dum fratribus ordinis prædicti erant uniti, et aggregati, utebantur, fruebantur, et gaudebant, deinceps pari modo, et absque ulla differentia, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant, de speciali dono gratiæ auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona februarii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

DCXXXVI.

Dat. Romæ 9. februarii 1787. Anno XII.

Ut religiosi Carmelitæ excalceati provinciæ Mexicanæ, utriusque sexus tam in officio, et missa festivitatis sancti Josephi, quam in alia Desponsationis beatæ Mariæ virginis reciprocam eorum commemorationem facere valeant.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Ratio concessionis.

§. 1. Nuper pro parte dilecti filii moderni procuratoris generalis fratrum ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum in nova Hispania Nobis expositum fuit, quod ad magis magisque augendam erga beatam virginem Mariam, et sanctum Josephum sponsum, præcipuos dicti ordinis patronos devotionem, præsertim in Mexicana ejusdem ordinis provincia, summopere conduceret, ut ab omnibus utriusque sexus religiosis provinciæ hujusmodi tam in officio, et missa festivitatis sancti Josephi, quam in alia Desponsationis beatæ Mariæ vir-

ginis fieret reciproca eorum commemoratio, quoties officium de iis recitari contigeret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: ut in posterum ab omnibus utriusque sexus religiosis ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum provinciæ Mexicanæ, tam in officio, et missa festivitatis sancti Josephi, quam in alia Desponsationis beatæ Mariæ virginis fiat reciproca eorum commemoratio, quoties de iis officium recitari contingat, auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque religiosis provinciæ Mexicanæ prædictæ in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et provinciæ prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona februarii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno duodecimo.

DCXXXVII.

Dat. Romæ 13. februarii 1787, anno XII.

Derogatio capitularis ordinationis a capitulo provinciali monachorum ordinis sancti Basilii Magni provinciæ Castellæ factæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Nec facilitati, nec incostantiæ adscribendum est, si quandoque pro rerum necessitate, diverso licet modo aliqua disponantur; ea est enim infirmitatis humanæ misera conditio, ut raro contingat, tam scite, tamque prudenter, quæ agenda sunt definire, quin cito ex rerum usu immutanda, aut penitus etiam sint revocanda.

Expositio precum a monachis porrectarum.

§. 2. Quamobrem cum dilecti filii monachi ordinis sancti Basilii Magni provinciæ Castellæ in capitulo provinciali anno MDCCLXXXVI. habito coacti Nobis nuper exponi fecerint, quod alias in capitulo provinciali eorumdem ordinis, et provinciæ in mense maii anno MDCLXXX. habito de unanimi tum existentis abbatis generalis, commissarii, et visitatoris apostolici, aliorumque vocalium consensu inter cætera nedum magistro novitiorum pro tempore existenti monasterii Matritensis jus suffragii in capitulis provincialibus dictæ provinciæ concessum fuit, sed etiam constitutum, ut officium hujusmodi deinceps iis monachis dumtaxat concederetur, qui per solidum triennium munere abbatis laudabiliter functi essent, quæ quidem capitularis ordinatio subinde per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium

negociis præpositorum sub die xxvii augusti MDCLXXXIII. fuit auctoritate apostolica confirmata, et ad hæc usque tempora inviolabiliter observata; cum tamen in eadem provincia plurimis de causis ex difficillimis hisce temporibus emergentibus deficiant monachi, qui ab subeundum tam difficile munus idonei sint, eaque propter dicta capitularis ordinatio, qua numerus etiam monachorum ad id munus deputandorum magis magisque coartatur, potius quam utilis, ac proficua, immo exitiosa, ac noxia videatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor annullationis, et abrogationis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, memoratam capitularem ordinationem dicti capituli provincialis anni MDCLXXX. in ea tantum parte, qua, ut monachus officio magistri novitiorum præficiendus per solidum triennium munere abbatis functus sit, requiritur, auctoritate apostolica tenore præsentium annullamus, cassamus, abrogamus, et abolemus, viribusque, et effectu vacuamus; sicque deinceps a capitulo provinciali prædicto illi monachi erunt in magistros novitiorum dicti monasterii Matritensis eligendi, quos ad grave munus hujusmodi subeundum idoneos reputaverit, etiamsi nunquam in abbates fuerunt electi, aut triennium non expleverint.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate vel potestate fungente scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non capitulari ordinatione prædicta etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decimatertia februarii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo secundo.

INDEX MATERIARUM

QUÆ

IN HOC SEPTIMO VOLUMINE

CONTINENTUR



A

APPLICATIO

B

BEATIFICATIO

BIBLIOTHECA

C

CIVITAS

CONFIRMATIO

CONGREGATIO

CONSERVATORIUM

D

DAMNATIO

DISMEMBRATIO

E

ECCLESIA

ERECTIO

EXEMPTIO

F

FACULTAS

FESTUM

FORUM

H

HOSPITALE

I

INDULGENTIA

ORDO

P

PRIVILEGIUM

R

REGULÆ

S

SANCTUS AUGUSTINUS.

U

UNIO

V

VECTIGAL



INDEX VOCABULORUM

QUÆ

IN HOC INDICE

CONTINENTUR



R

S

U

V

IMPRIMATUR

Fr. Dominicus Buttaoni S. P. A. Magister

IMPRIMATUR

Joseph Canali Archiepiscopus Colossensis Vicesgerens